Printed by E. B. Gardner, E. Pickard Hall, and J. H. Stacy,
at the Clarendon Press, Oxford,
and
By Stephen Austin and Sons, Hertford.
1873.

DEDICATED TO

M. ADOLPHE REGNIER,

MEMBRE DE L'INSTITUT DE FRANCE,

AS A TOKEN OF SINCERE ADMIRATION

FOR THE THOROUGHNESS OF HIS SCHOLARSHIP,

THE ELEVATION OF HIS CHARACTER,

AND HIS LIFE-LONG DEVOTION TO HIS CONVICTIONS

BY

MAX MÜLLER.

PREFACE.

This edition of the text of the Rig-Veda, the first complete edition of that ancient text in both the Samhitā and Pada forms, is chiefly intended to answer the requirements of students in India. The Rig-Veda, the oldest book of Indian literature, has very properly been made one of the principal class-books for those who study Sanskrit in the schools and colleges in India, and though at present a scholar-like knowledge of the Vedic hymns is in the examination required of the more advanced students only, yet, as soon as editions, translations, grammars, and dictionaries shall have rendered the study of these ancient documents more accessible, I doubt not that the time will come when no one in India will call himself a Sanskrit scholar, who cannot construe the hymns of the ancient Rishis of his country. What should we think of a Greek scholar who could read Euripides or Anakreon, but could not construe Homer? Yet this is, or, at all events, will be the position of a Sanskrit scholar who professes to pass in Sakuntalā and Amaru, but is unable to understand the best hymns of the Rig-Veda.

When this new demand for a complete edition of the Rig-Veda arose, it was clearly impossible to meet it by a reprint of my large edition, containing both text and commentary. The first volume of that edition is nearly out of print, and, without the liberal assistance of the Government, no reprint of it could be brought out, except at a price that would place the book beyond the reach of most scholars. All that might be done, would be to reprint the first Ashtaka for schools; for it may be safely said, to use the words of Sāyana, that he who has honestly worked his way through that first book is able to understand all the rest of Sāyana's commentary.

But even a reprint of the text only of the Rig-Veda was by no means an easy undertaking. I have [illegible] having published such an edition long ago. All that I [illegible] that I was most anxious, but that I was [illegible] an edition of the two texts of the Rig-Veda [illegible] though everything was ready [illegible]

॥ पदपाठः ॥

॥ ओं ॥

॥१॥ अग्निं ईळे पुरःऽहितं यज्ञस्य देवं ऋत्विजं होतारं
रत्नऽधातमं ॥१॥ अग्निः पूर्वेभिः ऋषिऽभिः ईड्यः नूतनैः
उत सः देवान् आ इह वक्षति ॥२॥ अग्निना रयिं अश्नवत्
पोषं एव दिवेऽदिवे यशसं वीरवत्ऽतमं ॥३॥ अग्ने यं यज्ञं
अध्वरं विश्वतः परिऽभूः असि सः इत् देवेषु गच्छति ॥४॥
अग्निः होता कविऽक्रतुः सत्यः चित्रश्रवःऽतमः देवः देवेभिः
आ गमत् ॥५॥१॥ यत् अंग दाशुषे त्वं अग्ने भद्रं करिष्यसि
तव इत् तत् सत्यं अंगिरः ॥६॥ उप त्वा अग्ने दिवेऽदिवे
दोषाऽवस्तः धिया वयं नमः भरंतः आ इमसि ॥७॥ राजंतं
अध्वराणां गोपां ऋतस्य दीदिविं वर्धमानं स्वे दमे ॥८॥
सः नः पिताऽइव सूनवे अग्ने सुऽउपायनः भव सचस्व नः
स्वस्तये ॥९॥२॥

॥२॥ वायो आ याहि दर्शत इमे सोमाः अरंऽकृताः तेषां
ाहि श्रुधि हवं ॥१॥ वायो उक्थेभिः जरंते त्वां अच्छ जरि-
ारः सुतऽसोमाः अहःऽविदः ॥२॥ वायो तव प्रऽपृंचती
ना जिगाति दाशुषे उरूची सोमऽपीतये ॥३॥ इंद्रवायू
े सुताः उप प्रयःऽभिः आ गतं इंदवः वां उशंति हि ॥४॥
यो इंद्रः च चेतथः सुतानां वाजिनीऽवसू॰ तौ आ यातं उप

द्रवत् ॥५॥३॥ वायो इति इंद्रः च सुन्वतः आ यातं उप निःऽकृतं मक्षु इत्था धिया नरा ॥६॥ मित्रं हुवे पूतऽदक्षं वरुणं च रिशादसं धियं घृताचीं साधंता ॥७॥ ऋतेन मित्रावरुणौ ऋतऽवृधौ ऋतऽस्पृशा क्रतुं बृहंतं आशाथे इति ॥८॥ कवी इति नः मित्रावरुणा तुविऽजातौ उरुऽक्षया दक्षं दधाते इति अपसं ॥९॥४॥

॥३॥ अश्विना यज्वरीः इषः द्रवत्ऽपाणी इति शुभः पती इति पुरुऽभुजा चनस्यतं ॥१॥ अश्विना पुरुऽदंससा नरा शवीरया धिया धिष्ण्या वनतं गिरः ॥२॥ दस्रा युवाकवः सुताः नासत्या वृक्तऽबर्हिषः आ यातं रुद्रऽवर्तनी इति ॥३॥ इंद्र आ याहि चित्रऽभानो इति सुताः इमे त्वाऽयवः अण्वीभिः तना पूतासः ॥४॥ इंद्र आ याहि धिया इषितः विप्रऽजूतः सुतऽवतः उप ब्रह्माणि वाघतः ॥५॥ इंद्र आ याहि तूतुजानः उप ब्रह्माणि हरिऽवः सुते दधिष्व नः चनः ॥६॥५॥ ओमासः चर्षणिऽधृतः विश्वे देवासः आ गत दाश्वांसः दाशुषः सुतं ॥७॥ विश्वे देवासः अप्ऽतुरः सुतं आ गंत तूर्णयः उस्राःऽइव स्वसराणि ॥८॥ विश्वे देवासः अस्रिधः एहिऽमायासः अद्रुहः मेधं जुषंत वह्नयः ॥९॥ पावका नः सरस्वती वाजेभिः वाजिनीऽवती यज्ञं वष्टु धियाऽवसुः ॥१०॥ चोदयित्री सूनृतानां चेतंती सुऽमतीनां यज्ञं दधे सरस्वती ॥११॥ महः अर्णः सरस्वती प्र चेतयति केतुना धियः विश्वाः वि राजति ॥१२॥६॥१॥

॥४॥ सुरूपऽकृत्नुं ऊतये सुदुघांऽइव गोऽदुहे जुहूमसि द्यविऽद्यवि ॥१॥ उप नः सवना आ गहि सोमस्य सोमऽपाः

पिब गोऽदाः इत् रेवतः मदः ॥२॥ अथं ते अंतमानां विद्याम
सुऽमतीनां मा नः अति ख्यः आ गहि ॥३॥ परा इहि विग्रं
अस्तृतं इंद्रं पृच्छ विपःऽचितं यः ते सखिऽभ्यः आ वरं ॥४॥
उत ब्रुवंतु नः निदः निः अन्यतः चित् आरत दधानाः इंद्रे इत्
दुवः ॥५॥७॥ उत नः सुऽभगान् अरिः वोचेयुः दस्म कृष्टयः
स्याम इत् इंद्रस्य शर्मणि ॥६॥ आ ईं आशुं आशवे भर
यज्ञऽश्रियं नृऽमादनं पतयत् मंदयत्ऽसखं ॥७॥ अस्य पीत्वा
शतक्रतो इति शतऽक्रतो घनः वृत्राणां अभवः प्र आवः वाजेषु वाजिनं ॥८॥
तं त्वा वाजेषु वाजिनं वाजयामः शतऽक्रतो इति शतऽक्रतो धनानां इंद्र
सातये ॥९॥ यः रायः अवनिः महान् सुऽपारः सुन्वतः सखा
तस्मै इंद्राय गायत ॥१०॥८॥

॥५॥ आ तु आ इत नि सीदत इंद्रं अभि प्र गायत सखायः
स्तोमऽवाहसः ॥१॥ पुरुऽतमं पुरूणां ईशानं वार्याणां इंद्रं
सोमे सचा सुते ॥२॥ सः घ नः योगे आ भुवत् सः राये सः
पुरंऽध्यां गमत् वाजेभिः आ सः नः ॥३॥ यस्य संऽस्थे न वृण्वते
हरी इति समत्ऽसु शत्रवः तस्मै इंद्राय गायत ॥४॥ सुतऽपाव्ने
सुताः इमे शुचयः यंति वीतये सोमासः दधिऽआशिरः ॥५॥९॥
त्वं सुतस्य पीतये सद्यः वृद्धः अजायथाः इंद्र ज्यैष्ठ्याय सुऽक्र-
तो इति सुऽक्रतो ॥६॥ आ त्वा विशंतु आशवः सोमासः इंद्र गिर्वणः शं ते
संतु प्रऽचेतसे ॥७॥ त्वां स्तोमाः अवीवृधन् त्वां उक्था शतऽक्र-
तो इति शतऽक्रतो त्वां वर्धंतु नः गिरः ॥८॥ अक्षितऽऊतिः सनेत् इमं वाजं
इंद्रः सहस्रिणं यस्मिन् विश्वानि पौंस्या ॥९॥ मा नः मर्ताः
अभि द्रुहन् तनूनां इंद्र गिर्वणः ईशानः यवय वधं ॥१०॥१०॥

वसूनां इरज्यति इंद्रः पंच क्षितीनां ॥९॥ इंद्रं वः विश्वतः परि
हवामहे जनेभ्यः अस्माकं अस्तु केवलः ॥ १० ॥ १४ ॥ २ ॥

॥ ८ ॥ आ इंद्र सानसिं रयिं सऽजित्वानं सदाऽसहं वर्षिष्ठं
ऊतये भर ॥ १ ॥ नि येन मुष्टिऽहत्यया नि वृत्रा रुणधामहै
त्वाऽऊतासः नि अर्वता ॥ २ ॥ इंद्र त्वाऽऊतासः आ वयं वज्रं
घना ददीमहि जयेम सं युधि स्पृधः ॥ ३ ॥ वयं शूरेभिः अस्तृऽभिः
इंद्र त्वया युजा वयं ससह्याम पृतन्यतः ॥ ४ ॥ महान् इंद्रः परः च
नु महिऽत्वं अस्तु वज्रिणे द्यौः न प्रथिना शवः ॥ ५ ॥ १५ ॥
संऽओहे वा ये आशत नरः तोकस्य सनितौ विप्रासः वा धि-
याऽयवः ॥ ६ ॥ यः कुक्षिः सोमऽपातमः समुद्रःऽइव पिन्वते
उर्वीः आपः न काकुदः ॥ ७ ॥ एव हि अस्य सूनृता विऽरप्शी
गोऽमती मही पक्वा शाखा न दाशुषे ॥ ८ ॥ एव हि ते विऽभू-
तयः ऊतयः इंद्र माऽवते सद्यः चित् संति दाशुषे ॥ ९ ॥
एव हि अस्य काम्या स्तोमः उक्थं च शंस्या इंद्राय सो-
मऽपीतये ॥ १० ॥ १६ ॥

॥ ९ ॥ इंद्र आ इहि मत्सि अंधसः विश्वेभिः सोमपर्वऽभिः
महान् अभिष्टिः ओजसा ॥ १ ॥ आ ईं एनं सृजत सुते मंदिं
इंद्राय मंदिने चक्रिं विश्वानि चक्रये ॥ २ ॥ मत्स्व सुऽशिप्र
मंदिऽभिः स्तोमेभिः विश्वऽचर्षणे सचा एषु सवनेषु आ ॥ ३ ॥
असृग्रं इंद्र ते गिरः प्रति त्वां उत् अहासत अजोषाः वृषभं
पतिं ॥ ४ ॥ सं चोदय चित्रं अर्वाक् राधः इंद्र वरेण्यं असत् इत्
ते विऽभु प्रऽभु ॥ ५ ॥ १७ ॥ अस्मान् सु तत्र चोदय इंद्र राये

वसूनां इरज्यति इंद्रः पंच क्षितीनां ॥९॥ इंद्रं वः विश्वतः परि
हवामहे जनेभ्यः अस्माकं अस्तु केवलः ॥ १० ॥ १४ ॥ २ ॥

॥ ८ ॥ आ इंद्र सानसिं रयिं सऽजित्वानं सदाऽसहं वर्षिष्ठं
ऊतये भर ॥ १ ॥ नि येन मुष्टिऽहत्यया नि वृत्रा रुणधामहै
त्वाऽऊतासः नि अर्वता ॥ २ ॥ इंद्र त्वाऽऊतासः आ वयं वज्रं
घना ददीमहि जयेम सं युधि स्पृधः ॥ ३ ॥ वयं शूरेभिः अस्तृऽभिः
इंद्र त्वया युजा वयं ससह्याम पृतन्यतः ॥ ४ ॥ महान् इंद्रः परः च
नु महिऽत्वं अस्तु वज्रिणे द्यौः न प्रथिना शवः ॥ ५ ॥ १५ ॥
संऽओहे वा ये आशत नरः तोकस्य सनितौ विप्रासः वा धि-
याऽयवः ॥ ६ ॥ यः कुक्षिः सोमऽपातमः समुद्रःऽइव पिन्वते
उर्वीः आपः न काकुदः ॥ ७ ॥ एव हि अस्य सूनृता विऽरप्शी
गोऽमती मही पक्वा शाखा न दाशुषे ॥ ८ ॥ एव हि ते विऽभू-
तयः ऊतयः इंद्र माऽवते सद्यः चित् संति दाशुषे ॥ ९ ॥
एव हि अस्य काम्या स्तोमः उक्थं च शंस्या इंद्राय सो-
मऽपीतये ॥ १० ॥ १६ ॥

॥ ९ ॥ इंद्र आ इहि मत्सि अंधसः विश्वेभिः सोमपर्वऽभिः
महान् अभिष्टिः ओजसा ॥ १ ॥ आ ईं एनं सृजत सुते मंदिं
इंद्राय मंदिने चक्रिं विश्वानि चक्रये ॥ २ ॥ मत्स्व सुऽशिप्र
मंदिऽभिः स्तोमेभिः विश्वऽचर्षणे सचा एषु सवनेषु आ ॥ ३ ॥
असृग्रं इंद्र ते गिरः प्रति त्वां उत् अहासत अजोषाः वृषभं
पतिं ॥ ४ ॥ सं चोदय चित्रं अर्वाक् राधः इंद्र वरेण्यं असत् इत्
ते विऽभु प्रऽभु ॥ ५ ॥ १७ ॥ अस्मान् सु तत्र चोदय इंद्र राये

रभस्वतः तुविऽद्युम्न यशस्वतः ॥६॥ सं गोऽमत् इंद्र वाजऽवत् अस्मे पृथु श्रवः बृहत् विश्वऽआयुः धेहि अक्षितं ॥७॥ अस्मे धेहि श्रवः बृहत् द्युम्नं सहस्रऽसातमं इंद्र ताः रथिनीः इषः ॥८॥ वसोः इंद्रं वसुऽपतिं गीःऽभिः गृणंतः ऋग्मियं होम गंतारं ऊतये ॥९॥ सुतेऽसुते निऽओकसे बृहत् बृहते आ इत् अरिः इंद्राय शूषं अर्चति ॥१०॥१८॥

॥१०॥ गायंति त्वा गायत्रिणः अर्चंति अर्कं अर्किणः ब्रह्माणः त्वा शतऽक्रतो॰ उत् वंशंऽइव येमिरे ॥१॥ यत् सानोः सानुं आ अरुहत् भूरि अस्पष्ट कर्त्वं तत् इंद्रः अर्थं चेतति यूथेन वृष्णिः एजति ॥२॥ युक्ष्व हि केशिना हरी वृषणा कक्ष्यऽप्रा अथ नः इंद्र सोमऽपाः गिरां उपऽश्रुतिं चर ॥३॥ आ इहि स्तोमान् अभि स्वर अभि गृणीहि आ रुव ब्रह्म च नः वसो सचा इंद्र यज्ञं च वर्धय ॥४॥ उक्थं इंद्राय शंस्यं वर्धनं पुरुनिःऽसिधे शक्रः यथा सुतेषु नः ररणत् सख्येषु च ॥५॥ तम् इत् सखिऽत्वे ईमहे तं राये तं सुऽवीर्ये सः शक्रः उत नः शकत् इंद्रः वसु दयमानः ॥६॥१९॥ सुऽविवृतं सुनिःऽअजं इंद्र त्वाऽदातं इत् यशः गवां अप व्रजं वृधि कृणुष्व राधः अद्रिऽवः ॥७॥ नहि त्वा रोदसी उभे ऋघायमाणं इन्वतः जेषः स्वःऽवतीः अपः सं गाः अस्मभ्यं धूनुहि ॥८॥ आश्रुत्ऽकर्ण श्रुधि हवं नु चित् दधिष्व मे गिरः इंद्र स्तोमं इमं मम कृष्व युजः चित् अंतरं ॥९॥ विद्म हि त्वा वृषन्ऽतमं वाजेषु हवनऽश्रुतं वृषन्ऽतमस्य हूमहे ऊतिं सहस्रऽसातमां ॥१०॥ आ तु नः इंद्र कौशिक मंदसानः सुतं पिब नव्यं आयुः प्र सु तिर कृधि सहस्रऽसां

ऋषिं ॥११॥ परि त्वा गिर्वणः गिरः इमाः भवंतु विश्वतः
वृद्धऽआयुं अनु वृद्धयः जुष्टाः भवंतु जुष्टयः ॥१२॥२०॥

॥११॥ इंद्रं विश्वाः अवीवृधन् समुद्रऽव्यचसं गिरः रथिऽतमं
रथिनां वाजानां सत्ऽपतिं पतिं ॥१॥ सख्ये ते इंद्र वाजिनः मा
भेम शवसः पते त्वां अभि प्र नोनुमः जेतारं अपराऽजितं ॥२॥
पूर्वीः इंद्रस्य रातयः न वि दस्यंति ऊतयः यदि वाजस्य गोऽमतः
स्तोतृऽभ्यः मंहते मघं ॥३॥ पुरां भिंदुः युवा कविः अमित-
तऽओजाः अजायत इंद्रः विश्वस्य कर्मणः धर्ता वज्री पुरुऽस्तु-
तः ॥४॥ त्वं वलस्य गोऽमतः अप अवः अद्रिऽवः बिलं त्वां
देवाः अबिभ्युषः तुज्यमानासः आविषुः ॥५॥ तव अहं शूर
रातिऽभिः प्रति आयं सिंधुं आऽवदन् उप अतिष्ठंत गिर्वणः
विदुः ते तस्य कारवः ॥६॥ मायाभिः इंद्र मायिनं त्वं शुष्णं
अव अतिरः विदुः ते तस्य मेधिराः तेषां श्रवांसि उत् तिर ॥७॥
इंद्रं ईशानं ओजसा अभि स्तोमाः अनूषत सहस्रं यस्य रातयः
उत वा संति भूयसीः ॥८॥२१॥३॥

॥१२॥ अग्निं दूतं वृणीमहे होतारं विश्वऽवेदसं अस्य यज्ञस्य
सुऽक्रतुं ॥१॥ अग्निंऽअग्निं हवीमऽभिः सदा हवंत विश्पतिं
हव्यऽवाहं पुरुऽप्रियं ॥२॥ अग्ने देवान् इह आ वह जज्ञानः
वृक्तऽबर्हिषे असि होता नः ईड्यः ॥३॥ तान् उशतः वि बोधय
यत् अग्ने यासि दूत्यं देवैः आ सत्सि बर्हिषि ॥४॥ घृतऽआहवन
दीदिऽवः प्रति स्म रिषतः दह अग्ने त्वं रक्षस्विनः ॥५॥ अग्निना
अग्निः सं इध्यते कविः गृहऽपतिः युवा हव्यऽवाट् जुहुऽआ-

स्यः ॥ ६ ॥ २२ ॥ कविं अग्निं उप स्तुहि सत्यऽधर्माणं अध्वरे देवं अमीवऽचातनं ॥ ७ ॥ यः त्वां अग्ने हविःऽपतिः दूतं देव सपर्यति तस्य स्म प्रऽअविता भव ॥ ८ ॥ यः अग्निं देवऽवीतये हविष्मान् आऽविवासति तस्मै पावक मृळय ॥ ९ ॥ सः नः पावक दीदिऽवः अग्ने देवान् इह आ वह उप यज्ञं हविः च नः ॥ १० ॥ सः नः स्तवानः आ भर गायत्रेण नवीयसा रयिं वीरऽवतीं इषं ॥ ११ ॥ अग्ने शुक्रेण शोचिषा विश्वाभिः देवहूतिऽभिः इमं स्तोमं जुषस्व नः ॥ १२ ॥ २३ ॥

॥ १३ ॥ सुऽसमिद्धः नः आ वह देवान् अग्ने हविष्मते होतः पावक यक्षि च ॥ १ ॥ मधुऽमंतं तनूऽनपात् यज्ञं देवेषु नः कवे अद्य कृणुहि वीतये ॥ २ ॥ नराशंसं इह प्रियं अस्मिन् यज्ञे उप ह्वये मधुऽजिह्वं हविःऽकृतं ॥ ३ ॥ अग्ने सुखऽतमे रथे देवान् ईळितः आ वह असि होता मनुःऽहितः ॥ ४ ॥ स्तृणीत बर्हिः आनुषक् घृतऽपृष्ठं मनीषिणः यत्र अमृतस्य चक्षणं ॥ ५ ॥ वि श्रयंतां ऋतऽवृधः द्वारः देवीः असश्चतः अद्य नूनं च यष्टवे ॥ ६ ॥ २४ ॥ नक्तोषसा सुऽपेशसा अस्मिन् यज्ञे उप ह्वये इदं नः बर्हिः आऽसदे ॥ ७ ॥ ता सुऽजिह्वौ उप ह्वये होतारा दैव्या कवी यज्ञं नः यक्षतां इमं ॥ ८ ॥ इळा सरस्वती मही तिस्रः देवीः मयःऽभुवः बर्हिः सीदंतु अस्रिधः ॥ ९ ॥ इह त्वष्टारं अग्रियं विश्वऽरूपं उप ह्वये अस्माकं अस्तु केवलः ॥ १० ॥ अव सृज वनस्पते देव देवेभ्यः हविः प्र दातुः अस्तु चेतनं ॥ ११ ॥ स्वाहा यज्ञं कृणोतन इंद्राय यज्वनः गृहे तत्र देवान् उप ह्वये ॥ १२ ॥ २५ ॥

॥ आ एभिः अग्ने दुवः गिरः विश्वेभिः सोमऽपीतये
याहि यक्षि च ॥१॥ आ त्वा कण्वाः अहूषत गृणंति
धियः देवेभिः अग्ने आ गहि ॥२॥ इंद्रवायू बृहस्पतिं
अग्निं पूषणं भगं आदित्यान् मारुतं गणं ॥३॥ प्र वः
इंदवः मत्सराः मादयिष्णवः द्रप्साः मध्वः चमूऽसदः ॥४॥
त्वां अवस्यवः कण्वासः वृक्तऽबर्हिषः हविष्मंतः अरंऽकृ-
॥ घृतऽपृष्ठाः मनःऽयुजः ये त्वा वहंति वह्नयः आ
सोमऽपीतये ॥६॥२६॥ तान् यजत्रान् ऋतऽवृधः अग्ने
वतः कृधि मध्वः सुऽजिह्व पायय ॥७॥ ये यजत्राः ये
ते ते पिबंतु जिह्वया मधोः अग्ने वषट्ऽकृति ॥८॥ आकीं
र रोचनात् विश्वान् देवान् उषःऽबुधः विप्रः होता इह
त ॥९॥ विश्वेभिः सोम्यं मधु अग्ने इंद्रेण वायुना पिब
स्य धामऽभिः ॥१०॥ त्वं होता मनुःऽहितः अग्ने यज्ञेषु
सि सः इमं नः अध्वरं यज ॥११॥ युक्ष्व हि अरुषीः रथे
ः देव रोहितः ताभिः देवान् इह आ वह ॥१२॥२७॥

॥१५॥ इंद्र सोमं पिब ऋतुना आ त्वा विशंतु इंदवः मत्स-
ः तत्ऽओकसः ॥१॥ मरुतः पिबत ऋतुना पोत्रात् यज्ञं
ीतन यूयं हि स्थ सुऽदानवः ॥२॥ अभि यज्ञं गृणीहि नः
वः नेष्टः पिब ऋतुना त्वं हि रत्नऽधाः असि ॥३॥ अग्ने
ान् इह आ वह सादय योनिषु त्रिषु परि भूष पिब ऋतु-
॥४॥ ब्राह्मणात् इंद्र राधसः पिब सोमं ऋतून् अनु तव
र् हि सख्यं अस्तृतं ॥५॥ युवं दक्षं धृतऽव्रता मित्रावरुणा
ःऽदभं ऋतुना यज्ञं आशाथे ॥६॥२८॥ द्रविणःऽदाः द्रविणसः

ग्रावंऽहस्तासः अध्वरे यज्ञेषु देवं ईळते ॥७॥ द्रविणःऽदाः ददातु नः वसूनि यानि शृण्विरे देवेषु ता वनामहे ॥८॥ द्रविणःऽदाः पिपीषति जुहोत प्र च तिष्ठत नेष्ट्रात् ऋतुऽभिः इष्यत ॥९॥ यत् त्वा तुरीयं ऋतुऽभिः द्रविणःऽदः यजामहे अध स्म नः ददिः भव ॥१०॥ अश्विना पिबतं मधु दीदिऽअग्नी॰ शुचिऽव्रता ऋतुना यज्ञऽवाहसा ॥११॥ गार्हऽपत्येन संत्य ऋतुना यज्ञऽनीः असि देवान् देवऽयते यज ॥१२॥ २९॥

॥१६॥ आ त्वा वहंतु हरयः वृषणं सोमऽपीतये इंद्र त्वा सूरऽचक्षसः ॥१॥ इमाः धानाः घृतऽस्नुवः हरी इह उप वक्षतः इंद्रं सुखऽतमे रथे ॥२॥ इंद्रं प्रातः हवामहे इंद्रं प्रऽयति अध्वरे इंद्रं सोमस्य पीतये ॥३॥ उप नः सुतं आ गहि हरिऽभिः इंद्र केशिऽभिः सुते हि त्वा हवामहे ॥४॥ सः इमं नः स्तोमं आ गहि उप इदं सवनं सुतं गौरः न तृषितः पिब ॥५॥३०॥ इमे सोमासः इंदवः सुतासः अधि बर्हिषि तान् इंद्र सहसे पिब ॥६॥ अयं ते स्तोमः अग्रियः हृदिऽस्पृक् अस्तु शम्ऽतमः अथ सोमं सुतं पिब ॥७॥ विश्वं इत् सवनं सुतं इंद्रः मदाय गच्छति वृत्रऽहा सोमऽपीतये ॥८॥ सः इमं नः कामं आ पृण गोभिः अश्वैः शतऽक्रतो॰ स्तवाम त्वा सुऽआध्यः ॥९॥ ३१॥

॥१७॥ इंद्रावरुणयोः अहं संऽराजोः अवः आ वृणे ता नः मृळातः ईदृशे ॥१॥ गंतारा हि स्थः अवसे हवं विप्रस्य माऽवंतः धर्तारा चर्षणीनां ॥२॥ अनुऽकामं तर्पयेथां इंद्रावरुणा रायः आ ता वां नेदिष्ठं ईमहे ॥३॥ युवाकु हि शचीनां युवाकु

सुऽमतीनां भूयाम वाजऽदाव्नां ॥४॥ इंद्रः सहस्रऽदाव्नां वरुणः शंस्यानां क्रतुः भवति उक्थ्यः ॥५॥३२॥ तयोः इत् अवसा वयं सनेम नि च धीमहि स्यात् उत प्रऽरेचनं ॥६॥ इंद्रावरुणा वां अहं हुवे चित्राय राधसे अस्मान् सु जिग्युषः कृतं ॥७॥ इंद्रावरुणा नु नु वां सिसासंतीषु धीषु आ अस्मभ्यं शर्म यच्छतं ॥८॥ प्र वां अश्नोतु सुऽस्तुतिः इंद्रावरुणा यां हुवे यां ऋधाथे सधऽस्तुतिं ॥९॥३३॥४॥

॥१८॥ सोमानं स्वरणं कृणुहि ब्रह्मणः पते कक्षीवंतं यः औशिजः ॥१॥ यः रेवान् यः अमीवऽहा वसुऽवित् पुष्टिऽवर्धनः सः नः सिसक्तु यः तुरः ॥२॥ मा नः शंसः अररुषः धूर्तिः प्रणक् मर्त्यस्य रक्ष नः ब्रह्मणः पते ॥३॥ सः घ वीरः न रिष्यति यं इंद्रः ब्रह्मणः पतिः सोमः हिनोति मर्त्यं ॥४॥ त्वं तं ब्रह्मणः पते सोमः इंद्रः च मर्त्यं दक्षिणा पातु अंहसः ॥५॥३४॥ सदसः पतिं अद्भुतं प्रियं इंद्रस्य काम्यं सनिं मेधां अयासिषं ॥६॥ यस्मात् ऋते न सिध्यति यज्ञः विपःऽचितः चन सः धीनां योगं इन्वति ॥७॥ आत् ऋध्नोति हविःऽकृतिं प्रांचं कृणोति अध्वरं होत्रा देवेषु गच्छति ॥८॥ नराशंसं सुऽधृष्टमं अपश्यं सप्रथःऽतमं दिवः न सद्मऽमखसं ॥९॥३५॥

॥१९॥ प्रति त्यं चारुं अध्वरं गोऽपीथाय प्र हूयसे मरुत्ऽभिः अग्ने आ गहि ॥१॥ नहि देवः न मर्त्यः महः तव क्रतुं परः मरुत्ऽभिः अग्ने आ गहि ॥२॥ ये महः रजसः विदुः विश्वे देवासः अद्रुहः मरुत्ऽभिः अग्ने आ गहि ॥३॥ ये उग्राः अर्कं

आनृचुः अनाधृष्टासः ओजसा मरुत्ऽभिः अग्ने आ गहि ॥४॥
ये शुभ्राः घोरऽवर्पसः सुऽक्षत्रासः रिशादसः मरुत्ऽभिः अग्ने
आ गहि ॥५॥३६॥ ये नाकस्य अधि रोचने दिवि देवासः
आसते मरुत्ऽभिः अग्ने आ गहि ॥६॥ ये ईंखयंति पर्वतान्
तिरः समुद्रं अर्णवं मरुत्ऽभिः अग्ने आ गहि ॥७॥ आ ये तन्वंति
रश्मिऽभिः तिरः समुद्रं ओजसा मरुत्ऽभिः अग्ने आ गहि ॥८॥
अभि त्वा पूर्वऽपीतये सृजामि सोम्यं मधु मरुत्ऽभिः अग्ने आ
गहि ॥९॥३७॥१॥

॥२०॥ अयं देवाय जन्मने स्तोमः विप्रेभिः आसया अकारि
रत्नऽधातमः ॥१॥ ये इंद्राय वचःऽयुजा ततक्षुः मनसा हरी'
शमीभिः यज्ञं आशत ॥२॥ तक्षन् नासत्याभ्यां परिऽज्मानं
सुऽखं रथं तक्षन् धेनुं सबःऽदुघां ॥३॥ युवाना पितरा पुनः
सत्यऽमंत्राः ऋजुऽयवः ऋभवः विष्टी अक्रत ॥४॥ सं वः मदा-
सः अग्मत इंद्रेण च मरुत्वता आदित्येभिः च राजऽभिः ॥५॥१॥
उत त्यं चमसं नवं त्वष्टुः देवस्य निःऽकृतं अकर्त चतुरः
पुनः ॥६॥ ते नः रत्नानि धत्तन त्रिः आ साप्तानि सुन्वते
एकंऽएकं सुशस्तिऽभिः ॥७॥ अधारयंत वह्नयः अभजंत
सुऽकृत्यया भागं देवेषु यज्ञियं ॥८॥२॥

॥२१॥ इह इंद्राग्नी' उप ह्वये तयोः इत् स्तोमं उश्मसि ता
सोमं सोमऽपातमा ॥१॥ ता यज्ञेषु प्र शंसत इंद्राग्नी' शुंभत
नरः ता गायत्रेषु गायत ॥२॥ ता मित्रस्य प्रऽशस्तये इंद्राग्नी'
ता हवामहे सोमऽपा सोमऽपीतये ॥३॥ उग्रा संता हवामहे
उप इदं सवनं सुतं इंद्राग्नी' आ इह गच्छतां ॥४॥ ता महांता

सदस्पती इंद्राग्नी रक्षः उब्जतं अप्रजाः संतु अत्रिणः ॥५॥ तेन सत्येन जागृतं अधि प्रऽचेतुने पदे इंद्राग्नी शर्म यच्छतं ॥६॥३॥

॥२२॥ प्रातःऽयुजा वि बोधय अश्विनौ आ इह गच्छतां अस्य सोमस्य पीतये ॥१॥ या सुऽरथा रथिऽतमा उभा देवा दिविऽस्पृशा अश्विना ता हवामहे ॥२॥ या वां कशा मधुऽमती अश्विना सूनृताऽवती तया यज्ञं मिमिक्षतं ॥३॥ नहि वां अस्ति दूरके यत्र रथेन गच्छथः अश्विना सोमिनः गृहं ॥४॥ हिरण्यऽपाणिं ऊतये सवितारं उप ह्वये सः चेत्ता देवता पदं ॥५॥४॥ अपां नपातं अवसे सवितारं उप स्तुहि तस्य व्रतानि उश्मसि ॥६॥ विऽभक्तारं हवामहे वसोः चित्रस्य राधसः सवितारं नृऽचक्षसं ॥७॥ सखायः आ नि सीदत सविता स्तोम्यः नु नः दाता राधांसि शुंभति ॥८॥ अग्ने पत्नीः इह आ वह देवानां उशतीः उप त्वष्टारं सोमऽपीतये ॥९॥ आ ग्नाः अग्ने इह अवसे होत्रां यविष्ठ भारतीं वरूत्रीं धिषणां वह ॥१०॥५॥ अभि नः देवीः अवसा महः शर्मणा नृऽपत्नीः अच्छिन्नऽपत्राः सचंतां ॥११॥ इह इंद्राणीं उप ह्वये वरुणानीं स्वस्तये अग्नायीं सोमऽपीतये ॥१२॥ मही द्यौः पृथिवी च नः इमं यज्ञं मिमिक्षतां पिपृतां नः भरीमऽभिः ॥१३॥ तयोः इत् घृतऽवत् पयः विप्राः रिहंति धीतिऽभिः गंधर्वस्य ध्रुवे पदे ॥१४॥ स्योना पृथिवि भव अनृक्षरा निऽवेशनी यच्छ नः शर्म सऽप्रथः ॥१५॥६॥ अतः देवाः अवंतु नः यतः विष्णुः विऽचक्रमे पृथिव्याः सप्त धामऽभिः ॥१६॥ इदं विष्णुः वि चक्रमे त्रेधा नि दधे पदं संऽऊळ्हं अस्य पांसुरे ॥१७॥ त्रीणि पदा वि चक्रमे

विष्णुः गोपाः अदाभ्यः अतः धर्माणि धारयन् ॥१८॥ विष्णोः कर्माणि पश्यत यतः व्रतानि पस्पशे इंद्रस्य युज्यः सखा ॥१९॥ तत् विष्णोः परमं पदं सदा पश्यंति सूरयः दिविऽइव चक्षुः आऽततं ॥२०॥ तत् विप्रासः विपन्यवः जागृऽवांसः सं इंधते विष्णोः यत् परमं पदं ॥२१॥७॥

॥२३॥ तीव्राः सोमासः आ गहि आशीःऽवंतः सुताः इमे वायो इति तान् प्रऽस्थितान् पिब ॥१॥ उभा देवा दिविऽस्पृशा इंद्रवायू इति हवामहे अस्य सोमस्य पीतये ॥२॥ इंद्रवायू इति मनःऽजुवा विप्राः हवंते ऊतये सहस्रऽअक्षा धियः पती इति ॥३॥ मित्रं वयं हवामहे वरुणं सोमऽपीतये जज्ञाना पूतऽदक्षसा ॥४॥ ऋतेन यौ ऋतऽवृधौ ऋतस्य ज्योतिषः पती इति ता मित्रावरुणा हुवे ॥५॥८॥ वरुणः प्रऽअविता भुवत् मित्रः विश्वाभिः ऊतिऽभिः करतां नः सुऽराधसः ॥६॥ मरुत्वंतं हवामहे इंद्रं आ सोमऽपीतये सऽजूः गणेन तृंपतु ॥७॥ इंद्रऽज्येष्ठाः मरुत्ऽगणाः देवासः पूषऽरातयः विश्वे मम श्रुत हवं ॥८॥ हत वृत्रं सुऽदानवः इंद्रेण सहसा युजा मा नः दुःशंसः ईशत ॥९॥ विश्वान् देवान् हवामहे मरुतः सोमऽपीतये उग्राः हि पृश्निऽमातरः ॥१०॥९॥ जयतांऽइव तन्यतुः मरुतां एति धृष्णुऽया यत् शुभं याथन नरः ॥११॥ हस्कारात् विऽद्युतः परि अतः जाताः अवंतु नः मरुतः मृळयंतु नः ॥१२॥ आ पूषन् चित्रऽबर्हिषं आघृणे धरुणं दिवः आ अज नष्टं यथा पशुं ॥१३॥ पूषा राजानं आघृणिः अपऽगूळ्हं गुहा हितं अविंदत् चित्रऽबर्हिषं ॥१४॥ उतो इति सः मह्यं इंदुऽभिः षट् युक्तान् अनुऽसे-

सिंधत् गोभिः यवं न चर्कृषत् ॥१५॥१०॥ अंबयः यंति अध्वऽभिः जामयः अध्वरिऽयतां पृंचतीः मधुना पयः ॥१६॥ अमूः याः उप सूर्ये याभिः वा सूर्यः सह ताः नः हिन्वंतु अध्वरं ॥१७॥ अपः देवीः उप ह्वये यत्र गावः पिबंति नः सिंधुऽभ्यः कर्त्वं हविः ॥१८॥ अप्ऽसु अंतः अमृतं अप्ऽसु भेषजं अपां उत प्रऽशंस्तये देवाः भवत वाजिनः ॥१९॥ अप्ऽसु मे सोमः अब्रवीत् अंतः विश्वानि भेषजा अग्निं च विश्वऽशंभुवं आपः च विश्वऽभेषजीः ॥२०॥११॥ आपः पृणीत भेषजं वरूथं तन्वे मम ज्योक् च सूर्यं दृशे ॥२१॥ इदं आपः प्र वहत यत् किं च दुःऽइतं मयि यत् वा अहं अभिऽदुद्रोह यत् वा शेपे उत अनृतं ॥२२॥ आपः अद्य अनु अचारिषं रसेन सं अगस्महि पयस्वान् अग्ने आ गहि तं मा सं सृज वर्चसा ॥२३॥ सं मा अग्ने वर्चसा सृज सं प्रऽजया सं आयुषा विद्युः मे अस्य देवाः इंद्रः विद्यात् सह ऋषिऽभिः ॥२४॥१२॥५॥

॥२४॥ कस्य नूनं कतमस्य अमृतानां मनामहे चारु देवस्य नाम कः नः मह्यै अदितये पुनः दात् पितरं च दृशेयं मातरं च ॥१॥ अग्नेः वयं प्रथमस्य अमृतानां मनामहे चारु देवस्य नाम सः नः मह्यै अदितये पुनः दात् पितरं च दृशेयं मातरं च ॥२॥ अभि त्वा देव सवितः ईशानं वार्याणां सदा अवन् भागं ईमहे ॥३॥ यः चित् हि ते इत्था भगः शशमानः पुरा निदः अद्वेषः हस्तयोः दधे ॥४॥ भगऽभक्तस्य ते वयं उत् अशेम तव अवसा मूर्धानं रायः आऽरभे ॥५॥१३॥ नहि ते क्षत्रं न सहः न मन्युं वयः चन अमी पतयंतः आपुः न इमाः आपः

अनि॒ऽमि॒षं चर॑न्तीः न ये वात॑स्य प्र॒ऽमि॒नन्ति॑ अभ्व॑॥६॥ अ॒नु॒भे राजा॑ वरु॑णः वन॑स्य ऊ॒र्ध्वं स्तूपं॑ द॒द॒ते॒ पू॒तऽद॑क्षः नी॒चीनाः॑ स्थुः उ॒परि॑ बु॒ध्नः ए॒षां अ॒स्मे अ॒न्तः नि॒ऽहि॑ताः के॒तवः॑ स्युः॰॥७॥ उ॒रुं हि राजा॑ वरु॑णः च॒कार॑ सूर्या॑य पन्थां॑ अनु॒ऽए॒त॒वै ऊं॒ अ॒पदे॑ पा-दा प्रति॑ऽधातवे अ॒कः उ॒त अ॒प॒ऽव॒क्ता हृ॒द॒य॒ऽविधः॑ चि॒त्॥८॥ श॒तं ते॒ रा॒ज॒न् भि॒षजः॑ स॒हस्रं॑ उ॒र्वी ग॒भी॒रा सु॒ऽम॒तिः ते॒ अ॒स्तु बाध॑स्व दू॒रे निः॒ऽऋ॑तिं प॒रा॒चैः कृ॒तं चि॒त् एनः॑ प्र मु॒मु॒ग्धि॒ अ॒स्मत्॥९॥ अ॒मी ये ऋक्षाः॑ नि॒ऽहि॑तासः उ॒च्चा नक्तं॑ ददृ॑श्रे कुह॑ चि॒त् दिवा॑ ई॒युः अद॑ब्धानि वरु॑णस्य व्र॒तानि॑ वि॒ऽचाक॑शत् च॒न्द्रमाः॑ नक्तं॑ ए॒ति॒॥१०॥१४॥ तत् त्वा॒ या॒मि॒ ब्रह्म॑णा वन्द॑मानः तत् आ शा॒स्ते॒ यज॑मानः ह॒विःऽभिः॑ अहे॑ळमानः व॒रु॒ण॒ इ॒ह बो॒धि॒ उ॒रु॒ऽशं॒स मा नः॒ आयुः॑ प्र मो॒षीः॒॥११॥ तत् इ॒त् नक्तं॑ तत् दिवा॑ मह्यं॑ आ॒हुः॒ तत् अ॒यं केतः॑ हृ॒दः आ वि च॑ष्टे शुनः॒ऽशेपः॑ यं अह्व॑त् गृ॒भी॒तः सः अ॒स्मान् राजा॑ वरु॑णः मु॒मो॒क्तु॒॥१२॥ शुनः॒-शेपः॑ हि अह्व॑त् गृ॒भी॒तः त्रि॒षु आ॒दि॒त्यं द्रु॒प॒देषु॑ ब॒द्धः अव॑ ए॒नं॒ राजा॑ वरु॑णः स॒सृ॒ज्या॒त् वि॒द्वान् अद॑ब्धः वि मु॒मो॒क्तु॒ पा-शान्॥१३॥ अव॑ ते॒ हेळः॑ व॒रु॒ण॒ नमः॑ऽभिः अव॑ य॒ज्ञेभिः॑ ई॒म॒हे॒ ह॒विःऽभिः॑ क्षय॑न् अ॒स्मभ्यं॑ अ॒सु॒र॒ प्र॒ऽचे॒तः॒॰ राज॑न् एनां॑सि शि॒श्र॒थः॒ कृ॒तानि॑॥१४॥ उत् उ॒त्ऽत॒मं व॒रु॒ण॒ पाशं॑ अ॒स्मत् अव॑ अ॒ध॒मं वि म॒ध्य॒मं श्र॒थ॒य॒ अथ॑ व॒यं आ॒दि॒त्य॒ व्र॒ते तव॑ अना॑गसः अदि॑तये स्या॒म॒॥१५॥१५॥

॥२५॥ यत् चि॒त् हि ते॒ वि॒शः॒ य॒था॒ प्र दे॒व॒ व॒रु॒ण॒ व्र॒तं मि॒नी-मसि॑ द्यवि॑ऽद्यवि॥१॥ मा नः॒ व॒धाय॑ ह॒त्नवे॑ जि॒ही॒ळा॒नस्य॑

ीरधः मा हृणानस्य मन्यवे ॥२॥ वि मृळीकाय ते मनः रथीः
अश्वं न संऽदितं गीःऽभिः वरुण सीमहि ॥३॥ परा हि मे
विऽमन्यवः पतंति वस्यःऽइष्टये वयः न वसतीः उप ॥४॥ कदा
क्षत्रऽश्रियं नरं आ वरुणं करामहे मृळीकाय उरुऽचक्ष-
सं ॥५॥१६॥ तत् इत् समानं आशाते वेनंता न प्र युच्छतः
धृतऽव्रताय दाशुषे ॥६॥ वेद यः वीनां पदं अंतरिक्षेण पततां
वेद नावः समुद्रियः ॥७॥ वेद मासः धृतऽव्रतः द्वादश प्रजाऽवतः
वेद यः उपऽजायते ॥८॥ वेद वातस्य वर्तनिं उरोः ऋष्वस्य
बृहतः वेद ये अधिऽआसते ॥९॥ नि ससाद धृतऽव्रतः वरुणः
पस्त्यासु आ साम्ऽराज्याय सुऽक्रतुः ॥१०॥१७॥ अतः विश्वानि
अद्भुता चिकित्वान् अभि पश्यति कृतानि या च कर्त्वा ॥११॥
सः नः विश्वाहा सुऽक्रतुः आदित्यः सुऽपथा करत् प्र नः आयूंषि
तारिषत् ॥१२॥ बिभ्रत् द्रापिं हिरण्ययं वरुणः वस्त निःऽनिजं
परि स्पशः नि सेदिरे ॥१३॥ न यं दिप्संति दिप्सवः न द्रुह्वाणः
जनानां न देवं अभिऽमातयः ॥१४॥ उत यः मानुषेषु आ यशः
चक्रे असामि आ अस्माकं उदरेषु आ ॥१५॥१८॥ परा मे यंति
धीतयः गावः न गव्यूतीः अनु इच्छंतीः उरुऽचक्षसं ॥१६॥ सं
नु वोचावहै पुनः यतः मे मधु आऽभृतं होताऽइव क्षदसे
प्रियं ॥१७॥ दर्शं नु विश्वऽदर्शतं दर्शं रथं अधि क्षमि एताः जुषत
मे गिरः ॥१८॥ इमं मे वरुण श्रुधि हवं अद्य च मृळय त्वां
अवस्युः आ चके ॥१९॥ त्वं विश्वस्य मेधिर दिवः च ग्मः
च राजसि सः यामनि प्रति श्रुधि ॥२०॥ उत् उत्ऽतमं
मुमुग्धि नः वि पाशं मध्यमं चृत अव अधमानि जी-
वसे ॥२१॥१९॥

अनिऽमिषं चरंती: न ये वार्तस्य प्रऽमिनंति अभ्वं ॥६॥ अबुध्ने राजा वरुणः वनस्य ऊर्ध्वं स्तूपं ददते पूतऽदक्षः नीचीनाः स्थुः उपरि बुध्नः एषां अस्मे इति अंतः निऽहिताः केतवः स्युः॰ ॥७॥ उरुं हि राजा वरुणः चकार सूर्याय पंथां अनुऽएतवै ऊं इति अपदे पादा प्रतिऽधातवे अकः उत अपऽवक्ता हृदयऽविधः चित् ॥८॥ शतं ते राजन् भिषजः सहस्रं उर्वी गभीरा सुऽमतिः ते अस्तु बाधस्व दूरे निःऽऋतिं पराचैः कृतं चित् एनः प्र मुमुग्धि अस्मत् ॥९॥ अमी इति ये ऋक्षाः निऽहितासः उच्चा नक्तं ददृश्रे कुहं चित् दिवा ईयुः अदब्धानि वरुणस्य व्रतानि विऽचाकशत् चंद्रमाः नक्तं एति ॥१०॥१४॥ तत् त्वा यामि ब्रह्मणा वंदमानः तत् आ शास्ते यजमानः हविःऽभिः अहेळमानः वरुण इह बोधि उरुऽशंस मा नः आयुः प्र मोषीः ॥११॥ तत् इत् नक्तं तत् दिवा मह्यं आहुः तत् अयं केतः हृदः आ वि चष्टे शुनःशेपः यं अह्वत् गृभीतः सः अस्मान् राजा वरुणः मुमोक्तु ॥१२॥ शुनःशेपः हि अह्वत् गृभीतः त्रिषु आदित्यं द्रुपदेषु बद्धः अव एनं राजा वरुणः ससृज्यात् विद्वान् अदब्धः वि मुमोक्तु पाशान् ॥१३॥ अव ते हेळः वरुण नमःऽभिः अव यज्ञेभिः ईमहे हविःऽभिः क्षयन् अस्मभ्यं असुर प्रऽचेतः॰ राजन् एनांसि शिश्रथः कृतानि ॥१४॥ उत् उत्ऽतमं वरुण पाशं अस्मत् अव अधमं वि मध्यमं श्रथय अथ वयं आदित्य व्रते तव अनागसः अदितये स्याम ॥१५॥१५॥

॥२५॥ यत् चित् हि ते विशः यथा प्र देव वरुण व्रतं मिनीमसि द्यविऽद्यवि ॥१॥ मा नः वधाय हत्नवे जिहीळानस्य

रीरधः मा हृणानस्यं मन्यवे ॥२॥ वि मृळीकार्य ते मनंः रथीः
अश्वं न संऽदितं गीःऽभिः वरुण सीमहि ॥३॥ परा हि मे
विऽमंन्यवः पतंति वस्यःऽइष्टये वयः न वसतीः उप ॥४॥ कुदा
क्षत्रऽश्रियं नरं आ वरुणं करामहे मृळीकार्य उरुऽचक्ष-
सं ॥५॥१६॥ तत् इत् समानं आशाते वेनंता न प्र युच्छतः
धृतऽव्रताय दाशुषे ॥६॥ वेद यः वीनां पदं अंतरिक्षेण पतंतां
वेद नावः समुद्रियः ॥७॥ वेद मासः धृतऽव्रतः द्वादश प्रजाऽवंतः
वेद यः उपऽजायंते ॥८॥ वेद वातस्य वर्तनिं उरोः ऋष्वस्य
बृहतः वेद ये अधिऽआसंते ॥९॥ नि ससाद धृतऽव्रतः वरुणः
पस्त्यासु आ सांऽराज्याय सुऽक्रतुः ॥१०॥१७॥ अतः विश्वानि
अद्भुता चिकित्वान् अभि पश्यति कृतानि या च कर्त्वा ॥११॥
सः नः विश्वाहा सुऽक्रतुः आदित्यः सुऽपथा करत् प्र नः आयूंषि
तारिषत् ॥१२॥ बिभ्रंत् द्रापिं हिरण्ययं वरुणः वस्त निःऽनिजं
परि स्पशः नि सेदिरे ॥१३॥ न यं दिप्संति दिप्सवः न द्रुह्वाणः
जनानां न देवं अभिऽमातयः ॥१४॥ उत यः मानुषेषु आ यशः
चक्रे असामि आ अस्माकं उदरेषु आ ॥१५॥१८॥ परा मे यंति
धीतयः गावः न गव्यूतीः अनु इच्छंतीः उरुऽचक्षसं ॥१६॥ सं
नु वोचावहै पुनः यतः मे मधु आऽभृतं होताऽइव क्षदसे
प्रियं ॥१७॥ दर्शं नु विश्वऽदर्शतं दर्शं रथं अधि क्षमि एताः जुषत
मे गिरः ॥१८॥ इमं मे वरुण श्रुधि हवं अद्य च मृळय त्वां
अवस्युः आ चके ॥१९॥ त्वं विश्वस्य मेधिर दिवः च ग्मः
च राजसि सः यामनि प्रति श्रुधि ॥२०॥ उत् उत्ऽतमं
मुमुग्धि नः वि पाशं मध्यमं चृत अव अधमानि जी-
वसे ॥२१॥१९॥

अस्तु सनिता ॥ ९ ॥ जरा॑ऽबोध तत् विविड्ढि विशेऽविंशे यज्ञि-
याय स्तोमं रुद्राय दृशीकं ॥ १० ॥ २३ ॥ सः नः महान् अनिऽमा-
नः धूमऽकेतुः पुरुऽचंद्रः धिये वाजाय हिन्वतु ॥ ११ ॥ सः
रेवान्ऽइव विश्पतिः दैव्यः केतुः शृणोतु नः उक्थैः अग्निः
बृहत्ऽभानुः ॥ १२ ॥ नमः महत्ऽभ्यः नमः अर्भकेभ्यः नमः
युवऽभ्यः नमः आशिनेभ्यः यजाम देवान् यदि शक्नवाम मा
ज्यायसः शंसं आ वृक्षि देवाः ॥ १३ ॥ २४ ॥

॥ २८ ॥ यत्र ग्रावा पृथुऽबुध्नः ऊर्ध्वः भवति सोतवे उलूख-
लऽसुतानां अव इत् ऊं इंद्र जल्गुलः ॥ १ ॥ यत्र द्वौऽइव
जघना अधिऽसवन्या कृता उलूखलऽसुतानां अव इत् ऊं
इंद्र जल्गुलः ॥ २ ॥ यत्र नारी अपऽच्यवं उपऽच्यवं च शिक्षते
उलूखलऽसुतानां अव इत् ऊं इंद्र जल्गुलः ॥ ३ ॥ यत्र मंथां
विऽबध्नते रश्मीन् यमितवैऽइव उलूखलऽसुतानां अव इत्
ऊं इंद्र जल्गुलः ॥ ४ ॥ यत् चित् हि त्वं गृहेऽगृहे उलूखलक
युज्यसे इह द्युमत्ऽतमं वद जयतांऽइव दुंदुभिः ॥ ५ ॥ २५ ॥ उत
स्म ते वनस्पते वातः वि वाति अग्रं इत् अथो इंद्राय पातवे
सुनु सोमं उलूखल ॥ ६ ॥ आऽयजी॰ वाजऽसातमा ता हि
उच्चा विऽजर्भृतः हरीऽइव॰ अंधांसि बप्सता ॥ ७ ॥ ता नः
अद्य वनस्पती ऋष्वौ ऋष्वेभिः सोतृऽभिः इंद्राय मधुऽमत्
सुतं ॥ ८ ॥ उत् शिष्टं चम्वोः भर सोमं पवित्रे आ सृज नि धेहि
गोः अधि त्वचि ॥ ९ ॥ २६ ॥

॥ २९ ॥ यत् चित् हि सत्य सोमऽपाः अनाशस्ताःऽइव स्मसि
आ तु नः इंद्र शंसय गोषु अश्वेषु शुभ्रिषु सहस्रेषु तुविऽमघ ॥ १ ॥

गिर्विन् वाजानां पते शचीऽवः तव दंसना आ तु नः इंद्र शंसय गोषु अश्वेषु शुभ्रिषु सहस्रेषु तुविऽमघ ॥२॥ नि स्वापय मि-थुऽदृशा सस्तां अबुध्यमाने आ तु नः इंद्र शंसय गोषु अश्वेषु शुभ्रिषु सहस्रेषु तुविऽमघ ॥३॥ ससंतु त्याः अरातयः बोधंतु शूर रातयः आ तु नः इंद्र शंसय गोषु अश्वेषु शुभ्रिषु सहस्रेषु तुविऽमघ ॥४॥ सं इंद्र गर्दभं मृण नुवंतं पापया अमुया आ तु नः इंद्र शंसय गोषु अश्वेषु शुभ्रिषु सहस्रेषु तुविऽमघ ॥५॥ पताति कुंडृणाच्या दूरं वातः वनात् अधि आ तु नः इंद्र शंसय गोषु अश्वेषु शुभ्रिषु सहस्रेषु तुविऽमघ ॥६॥ सर्वं परिऽक्रोशं जहि जंभय कृकदाश्वं आ तु नः इंद्र शंसय गोषु अश्वेषु शुभ्रिषु सहस्रेषु तुविऽमघ ॥७॥२७॥

॥३०॥ आ वः इंद्रं क्रिविं यथा वाजऽयंतः शतऽक्रतुं मंहिष्ठं सिंच इंदुऽभिः ॥१॥ शतं वा यः शुचीनां सहस्रं वा संऽआशिरां आ इत् ऊं इति निम्नं न रीयते ॥२॥ सं यत् मदाय शुष्मिणे एना हि अस्य उदरे समुद्रः न व्यचः दधे ॥३॥ अयं ऊं इति ते सं अतसि कपोतःऽइव गर्भऽधिं वचः तत् चित् नः ओहसे ॥४॥ स्तोत्रं राधानां पते गिर्वाहः वीर यस्य ते विऽभूतिः अस्तु सूनृ-ता ॥५॥२८॥ ऊर्ध्वः तिष्ठ नः ऊतये अस्मिन् वाजे शतऽक्रतो॰ सं अन्येषु ब्रवावहै ॥६॥ योगेऽयोगे तवःऽतरं वाजेऽवाजे हवामहे सखायः इंद्रं ऊतये ॥७॥ आ घ गमत् यदि श्रवत् सह-स्रिणीभिः ऊतिऽभिः वाजेभिः उप नः हवं ॥८॥ अनु प्रत्नस्य ओकसः हुवे तुविऽप्रतिं नरं यं ते पूर्वं पिता हुवे ॥९॥ तं त्वा वयं विश्वऽवार आ शास्महे पुरुऽहूत सखे वसो जरि-

होतृऽवूर्यं असंघ्नोः भारं अयजः महः वसो ॥३॥ त्वं अग्ने मनवे द्यां अवाशयः पुरूरवसे सुऽकृते सुकृत्ऽतरः श्वात्रेण यत् पित्रोः मुच्यसे परि आ त्वा पूर्वं अनयन् आ अपरं पुनः ॥४॥ त्वं अग्ने वृषभः पुष्टिऽवर्धनः उद्यतऽस्रुचे भवसि श्रवाय्यः यः आऽहुतिं परि वेद वषट्ऽकृतिं एकऽआयुः अग्रे विशः आऽविवासति ॥५॥३२॥ त्वं अग्ने वृजिनऽवर्तनिं नरं सक्मन् पिपर्षि विदथे विऽचर्षणे यः शूरऽसाता परिऽतक्म्ये धने दभ्रेभिः चित् संऽऋता हंसि भूयसः ॥६॥ त्वं तं अग्ने अमृतऽत्वे उत्ऽतमे मर्तं दधासि श्रवसे दिवेऽदिवे यः ततृषाणः उभयाय जन्मने मयः कृणोषि प्रयः आ च सूरये ॥७॥ त्वं नः अग्ने सनये धनानां यशसं कारुं कृणुहि स्तवानः ऋध्याम कर्म अपसा नवेन देवैः द्यावापृथिवी प्र अवतं नः ॥८॥ त्वं नः अग्ने पित्रोः उपऽस्थे आ देवः देवेषु अनवद्य जागृविः तनूऽकृत् बोधि प्रऽमतिः च कारवे त्वं कल्याण वसु विश्वं आ ऊपिषे ॥९॥ त्वं अग्ने प्रऽमतिः त्वं पिता असि नः त्वं वयःऽकृत् तव जामयः वयं सं त्वा रायः शतिनः सं सहस्रिणः सुऽवीरं यंति व्रतऽपां अदाभ्य ॥१०॥३३॥ त्वां अग्ने प्रथमं आयुं आयवे देवाः अकृण्वन् नहुषस्य विश्पतिं इळां अकृण्वन् मनुषस्य शासनीं पितुः यत् पुत्रः ममकस्य जायते ॥११॥ त्वं नः अग्ने तव देव पायुऽभिः मघोनः रक्ष तन्वः च वंद्य त्राता तोकस्य तनये गवां असि अनिंऽमेषं रक्षमाणः व्रते ॥१२॥ त्वं अग्ने यज्यवे पायुः अंतरः अनिषंगाय चतुःऽअक्षः इध्यसे यः रातऽहव्यः अवृकाय धायसे कीरेः चित् मंत्रं मनसा वनोषि तं ॥१३॥ त्वं अग्ने उरुऽशंसाय वाघते स्पार्हं यत् रेक्णः परमं वनोषि तत् आध्रस्य चित् प्रऽमतिः

उच्यसे पिता प्र पाकं शास्सि प्र दिशः विदुःऽत
अग्ने प्रयतऽदक्षिणं नरं वर्मऽइव स्यूतं परि प
स्वादुऽक्षद्मा यः वसतौ स्योनऽकृत् जीवऽया
उपऽमा दिवः ॥१५॥३४॥ इमां अग्ने शरणिं मी
अध्वानं यं अगाम दूरात् आपिः पिता प्रऽमति
भूमिः असि ऋषिऽकृत् मर्त्यानां ॥१६॥ मनुष्वत् अ
स्वत् अंगिरः ययातिऽवत् सदने पूर्वऽवत् शुचे अ
आ वह दैव्यं जनं आ सादय बर्हिषि यक्षि च प्रियं ॥१
अग्ने ब्रह्मणा ववृधस्व शक्ती वा यत् ते चकृम विद
प्र नेषि अभि वस्यः अस्मान् सं नः सृज सुऽम
जंऽवत्या ॥१८॥३५॥

॥३२॥ इंद्रस्य नु वीर्याणि प्र वोचं यानि चकार प्र
वज्री अहन् अहिं अनु अपः ततर्द प्र वक्षणाः अभिनत् प
नां ॥१॥ अहन् अहिं पर्वते शिश्रियाणं त्वष्टा अस्मै वज्रं
ततक्ष वाश्राःऽइव धेनवः स्यंदमानाः अंजः समुद्रं अव
आपः ॥२॥ वृषऽयमाणः अवृणीत सोमं त्रिऽकद्रुकेषु अपि
सुतस्य आ सायकं मघऽवा अदत्त वज्रं अहन् एनं प्रथम
अहीनां ॥३॥ यत् इंद्र अहन् प्रथमऽजां अहीनां आत् मायि
अमिनाः प्र उत मायाः आत् सूर्यं जनयन् द्यां उषसं ताद
शत्रुं न किल विवित्से ॥४॥ अहन् वृत्रं वृत्रऽतरं विऽअंसं
वज्रेण महता वधेन स्कंधांसिऽइव कुलिशेन विऽवृक्णा
अहिः शयते उपऽपृक् पृथिव्याः ॥५॥३६॥ अयोद्धाऽइव दु
दः आ हि जुह्वे महाऽवीरं तुविऽबाधं ऋजीषं न

होतृऽवूर्यं असंघ्नोः भारं अयंजः महः वसो ॥३॥ त्वं अग्ने मनवे द्यां अवाशयः पुरुऽरवसे सुऽकृते सुकृत्ऽतरः श्वात्रेण यत् पित्रोः मुच्यसे परि आ त्वा पूर्वं अनयन् आ अपरं पुनः ॥४॥ त्वं अग्ने वृषभः पुष्टिऽवर्धनः उद्यतऽस्रुचे भवसि श्रवाय्यः यः आऽहुतिं परि वेद वषट्ऽकृतिं एकऽआयुः अग्रे विशः आऽविवासिस ॥५॥३२॥ त्वं अग्ने वृजिनऽवर्तनिं नरं सक्मन् पिपर्षि विदथे विऽचर्षणे यः शूरऽसाता परिऽतक्म्ये धने दभ्रेभिः चित् संऽऋता हंसि भूयसः ॥६॥ त्वं तं अग्ने अमृतऽत्वे उत्ऽतमे मर्तं दधासि श्रवसे दिवेऽदिवे यः ततृषाणः उभयाय जन्मने मयः कृणोषि प्रयः आ च सूरये ॥७॥ त्वं नः अग्ने सनये धनानां यशसं कारुं कृणुहि स्तवानः ऋध्याम कर्म अपसा नवेन देवैः द्यावापृथिवी प्र अवतं नः ॥८॥ त्वं नः अग्ने पित्रोः उपऽस्थे आ देवः देवेषु अनवद्य जागृविः तनूऽकृत् बोधि प्रऽमतिः च कारवे त्वं कल्याण वसु विश्वं आ ऊपिषे ॥९॥ त्वं अग्ने प्रऽमतिः त्वं पिता असि नः त्वं वयःऽकृत् तव जामयः वयं सं त्वा रायः शतिनः सं सहस्रिणः सुऽवीरं यंति व्रतऽपां अदाभ्य ॥१०॥३३॥ त्वां अग्ने प्रथमं आयुं आयवे देवाः अकृण्वन् नहुषस्य विश्पतिं इळां अकृण्वन् मनुषस्य शासनीं पितुः यत् पुत्रः ममकस्य जायते ॥११॥ त्वं नः अग्ने तव देव पायुऽभिः मघोनः रक्ष तन्वः च वंद्य त्राता तोकस्य तनये गवां असि अनिऽमेषं रक्षमाणः तव व्रते ॥१२॥ त्वं अग्ने यज्यवे पायुः अंतरः अनिषंगाय चतुःऽअक्षः इध्यसे यः रातऽहव्यः अवृकाय धायसे कीरेः चित् मंत्रं मनसा वनोषि तं ॥१३॥ त्वं अग्ने उरुऽशंसाय वाघते स्पार्हं यत् रेक्णः परमं वनोषि तत् आध्रस्य चित् प्रऽमतिः

उच्यसे पिता प्र पाकं शास्सि प्र दिशः विदुःऽतरः ॥१४॥ त्वं
अग्ने प्रयतऽदक्षिणं नरं वर्मऽइव स्यूतं परि पासि विश्वतः
स्वादुऽक्षद्मा यः वसतौ स्योनऽकृत् जीवऽयाजं यजते सः
उपऽमा दिवः ॥१५॥३४॥ इमां अग्ने शरणिं मीमृषः नः इमं
अध्वानं यं अगाम दूरात् आपिः पिता प्रऽमतिः सोम्यानां
भृमिः असि ऋषिऽकृत् मर्त्यानां ॥१६॥ मनुष्वत् अग्ने अंगिर-
स्वत् अंगिरः ययातिऽवत् सदने पूर्वऽवत् शुचे अच्छ याहि
आ वह दैव्यं जनं आ सादय बर्हिषि यक्षि च प्रियं ॥१७॥ एतेन
अग्ने ब्रह्मणा वावृधस्व शक्ती वा यत् ते चकृम विदा वा उत
प्र नेषि अभि वस्यः अस्मान् सं नः सृज सुऽमत्या वा-
जऽवत्या ॥१८॥३५॥

॥३२॥ इंद्रस्य नु वीर्याणि प्र वोचं यानि चकार प्रथमानि
वज्री अहन् अहिं अनु अपः ततर्द प्र वक्षणाः अभिनत् पर्वता-
नां ॥१॥ अहन् अहिं पर्वते शिश्रियाणं त्वष्टा अस्मै वज्रं स्वर्यं
ततक्ष वाश्राःऽइव धेनवः स्यंदमानाः अंजः समुद्रं अव जग्मुः
आपः ॥२॥ वृषऽयमाणः अवृणीत सोमं त्रिऽकद्रुकेषु अपिबत्
सुतस्य आ सायकं मघऽवा अदत्त वज्रं अहन् एनं प्रथमऽजां
अहीनां ॥३॥ यत् इंद्र अहन् प्रथमऽजां अहीनां आत् मायिनां
अमिनाः प्र उत मायाः आत् सूर्यं जनयन् द्यां उषसं तादीत्ना
शत्रुं न किल विवित्से ॥४॥ अहन् वृत्रं वृत्रऽतरं विऽअंसं इंद्रः
वज्रेण महता वधेन स्कंधांसिऽइव कुलिशेन विऽवृक्णा
अहिः शयते उपऽपृक् पृथिव्याः ॥५॥ अयोद्धाऽइव दुःऽम-
दः आ हि जुह्वे महाऽवीरं तुविऽबाधं ऋजीषं न [illegible]

अस्य संऽकृतिं वधानां सं रुजानाः पिपिषे इंद्रऽशत्रुः ॥ ६॥
अपात् अहस्तः अपृतन्यत् इंद्रं आ अस्य वज्रं अधि सानौ
जघान वृष्णः वध्रिः प्रतिऽमानं वुभूषन् पुरुऽत्रा वृत्रः अशयत्
विऽअस्तः ॥ ७॥ नदं न भिन्नं अमुया शयानं मनः रुहाणाः
अति यंति आपः याः चित् वृत्रः महिना परिऽअतिष्ठत् तासां
अहिः पत्सुतःऽशीः वभूव ॥ ८॥ नीचाऽवयाः अभवत् वृत्रऽपुत्रा
इंद्रः अस्याः अव वधः जभार उत्ऽतरा सूः अधरः पुत्रः आसीत्
दानुः शये सहऽवत्सा न धेनुः ॥ ९॥ अतिष्ठंतीनां अनिऽवेश-
नानां काष्ठानां मध्ये निऽहितं शरीरं वृत्रस्य निण्यं वि चरंति
आपः दीर्घं तमः आ अशयत् इंद्रऽशत्रुः ॥ १०॥ ३७॥ दासऽपत्नीः
अहिऽगोपाः अतिष्ठन् निऽरुद्धाः आपः पणिनाऽइव गावः
अपां विलं अपिऽहितं यत् आसीत् वृत्रं जघन्वान् अप तत्
ववार ॥ ११॥ अश्व्यः वारः अभवः तत् इंद्र सृके यत् त्वा प्रतिऽअ-
हन् देवः एकः अजयः गाः अजयः शूर सोमं अव असृजः सर्तवे
सप्त सिंधून् ॥ १२॥ न अस्मै विऽद्युत् न तन्यतुः सिसेध न यां
मिहं अकिरत् ह्रादुनिं च इंद्रः च यत् युयुधाते अहिः च उत
अपरीभ्यः मघऽवा वि जिग्ये ॥ १३॥ अहेः यातारं कं अपश्यः
इंद्र हृदि यत् ते जघ्नुषः भीः अगच्छत् नव च यत् नवतिं च
स्रवंतीः श्येनः न भीतः अतरः रजांसि ॥ १४॥ इंद्रः यातः
अवऽसितस्य राजा शमस्य च शृंगिणः वज्रऽवाहुः सः इत्
ऊं राजा क्षयति चर्षणीनां अरान् न नेमिः परि ता
वभूव ॥ १५॥ ३८॥ २॥

॥ ३३॥ आ इत अयाम उप गव्यंतः इंद्रं अस्माकं सु प्रऽमतिं
ववृधाति अनामृणः कुवित् आत् अस्य रायः गवां केतं परं

आऽवर्जते नः ॥१॥ उप इत् अहं धनऽदां अप्रतिऽइतं जुष्टां न
श्येनः वसतिं पतामि इंद्रं नमस्यन् उपऽमेभिः अर्कैः यः स्तो-
तृऽभ्यः हव्यः अस्ति यामन् ॥२॥ नि सर्वऽसेनः इषुऽधीन्
असक्त सं अर्यः गाः अजति यस्य वष्टि चोष्कूयमाणः इंद्र भूरि
वामं मा पणिः भूः अस्मत् अधि प्रऽवृद्ध ॥३॥ वधीः हि दस्युं
धनिनं घनेन एकः चरन् उपऽशाकेभिः इंद्र धनोः अधि विषु-
णक् ते वि आयन् अयज्वानः सनकाः प्रऽइतिं ईयुः ॥४॥ परा
चित् शीर्षा ववृजुः ते इंद्र अयज्वानः यज्वऽभिः स्पर्धमानाः प्र
यत् दिवः हरिऽवः स्थातः उग्र निः अव्रतान् अधमः रोद-
स्योः ॥५॥१॥ अयुयुत्सन् अनवद्यस्य सेनां अयातयंत क्षितयः
नवऽग्वाः वृषऽयुधः न वध्रयः निःऽअष्टाः प्रवत्ऽभिः इंद्रात्
चितयंतः आयन् ॥६॥ त्वं एतान् रुदतः जक्षतः च अयोधयः
रजसः इंद्र पारे अव अदहः दिवः आ दस्युं उच्चा प्र सुन्वतः स्तु-
वतः शंसं आवः ॥७॥ चक्राणासः परिऽनहं पृथिव्याः हिरण्येन
मणिना शुंभमानाः न हिन्वानासः तितिरुः ते इंद्रं परि स्पशः
अदधात् सूर्येण ॥८॥ परि यत् इंद्र रोदसी उभे अबुभोजीः
महिना विश्वतः सीं अमन्यमानान् अभि मन्यमानैः निः
ब्रह्मऽभिः अधमः दस्युं इंद्र ॥९॥ न ये दिवः पृथिव्याः अंतं आपुः
न मायाभिः धनऽदां परिऽअभूवन् युजं वज्रं वृषभः चक्रे इंद्रः
निः ज्योतिषा तमसः गाः अधुक्षत् ॥१०॥२॥ अनु स्वधां अक्ष-
न् आपः अस्य अवर्धत मध्ये आ नाव्यानां सध्रीचीनेन मन-
सा तं इंद्रः ओजिष्ठेन हन्मना अहन् अभि द्यून् ॥११॥ नि
अविध्यत् इलीबिशस्य दृळ्हा वि शृंगिणं अभिनत् शुष्णं
इंद्रः यावत् तरः मघऽवन् यावत् ओजः वज्रेण शत्रुं अवधीः

पृतन्युं ॥१२॥ अभि सिध्मः अजिगात् अस्य शत्रून् वि तिग्मेन वृषभेण पुरः अभेत् सं वज्रेण असृजत् वृत्रं इंद्रः प्र स्वां मतिं अतिरत् शाशदानः ॥१३॥ आवः कुत्सं इंद्र यस्मिन् चाकन् प्र आवः युध्यंतं वृषभं दशऽद्युं शफऽच्युतः रेणुः नक्षत द्यां उत् श्वैत्रेयः नृऽसह्याय तस्थौ ॥१४॥ आवः शमं वृषभं तुग्र्यासु क्षेत्रऽजेषे मघऽवन् श्वित्र्यं गां ज्योक् चित् अत्र तस्थिऽवांसः अक्रन् शत्रुऽयतां अधरा वेदना अकः० ॥१५॥३॥

॥३४॥ त्रिः चित् नः अद्य भवतं नवेदसा विऽभुः वां यामः उत रातिः अश्विना युवोः हि यंत्रं हिम्याऽइव वाससः अभिऽआयंसेन्या भवतं मनीषिऽभिः ॥१॥ त्रयः पवयः मधुऽवाहने रथे सोमस्य वेनां अनु विश्वे इत् विदुः त्रयः स्कंभासः स्कभितासः आऽरभे त्रिः नक्तं यायः त्रिः ऊं इति अश्विना दिवा ॥२॥ समाने अहन् त्रिः अवद्यऽगोहना त्रिः अद्य यज्ञं मधुना मिमिक्षतं त्रिः वाजऽवतीः इषः अश्विना युवं दोषाः अस्मभ्यं उषसः च पिन्वतं ॥३॥ त्रिः वर्तिः यातं त्रिः अनुऽव्रते जने त्रिः सुप्रऽअव्ये त्रेधाऽइव शिक्षतं त्रिः नांद्यं वहतं अश्विना युवं त्रिः पृक्षः अस्मे इति अक्षराऽइव पिन्वतं ॥४॥ त्रिः नः रयिं वहतं अश्विना युवं त्रिः देवऽताता त्रिः उत अवतं धियः त्रिः सौभगऽत्वं त्रिः उत श्रवांसि नः त्रिऽस्थं वां सूरे दुहिता आ रुहत् रथं ॥५॥ त्रिः नः अश्विना दिव्यानि भेषजा त्रिः पार्थिवानि त्रिः ऊं इति दत्तं अत्ऽभ्यः ओमानं शंऽयोः ममकाय सूनवे त्रिऽधातु शर्म वहतं शुभः पती इति ॥६॥४॥ त्रिः नः अश्विना यजता दिवेऽदिवे परि त्रिऽधातु पृथिवीं अशायतं तिस्रः

नासत्या रथ्या पराऽवतः आत्माऽइव वातः स्वसराणि गच्छ-
तं ॥७॥ त्रिः अश्विना सिंधुऽभिः सप्तमातृऽभिः त्रयः आऽहा-
वाः त्रेधा हविः कृतं तिस्रः पृथिवीः उपरि प्रवा दिवः नाकं
रक्षेथे द्युऽभिः अक्तुऽभिः हितं ॥८॥ क्व त्री चक्रा त्रिऽवृतः
रथस्य क्व त्रयः वंधुरः ये सऽनीळाः कदा योगः वाजिनः रास-
भस्य येन यज्ञं नासत्या उपऽयाथः ॥९॥ आ नासत्या गच्छतं
हूयते हविः मध्वः पिवतं मधुऽपेभिः आसऽभिः युवोः हि पूर्वं
सविता उषसः रथं ऋताय चित्रं घृतऽवंतं इष्यति ॥१०॥ आ
नासत्या त्रिऽभिः एकादशैः इह देवेभिः यातं मधुऽपेयं अश्विना
प्र आयुः तारिष्टं निः रपांसि मृक्षतं सेधतं द्वेषः भवतं सचाऽभु-
वा ॥११॥ आ नः अश्विना त्रिऽवृता रथेन अर्वांचं रयिं वहतं
सुऽवीरं शृण्वंता वां अवसे जोहवीमि वृधे च नः भवतं वा-
जऽसातौ ॥१२॥५॥

॥३५॥ ह्वयामि अग्निं प्रथमं स्वस्तये ह्वयामि मित्रावरुणौ
इह अवसे ह्वयामि रात्रीं जगतः निऽवेशनीं ह्वयामि देवं
सवितारं ऊतये ॥१॥ आ कृष्णेन रजसा वर्तमानः निऽवेशयन्
अमृतं मर्त्यं च हिरण्ययेन सविता रथेन आ देवः याति भुव-
नानि पश्यन् ॥२॥ याति देवः प्रऽवता याति उत्ऽवता याति
शुभ्राभ्यां यजतः हरिऽभ्यां आ देवः याति सविता पराऽवतः
अप विश्वा दुःऽइता वाधमानः ॥३॥ अभिऽवृतं कृशनैः वि-
ऽरूपं हिरण्यऽशम्यं यजतः बृहंतं आ अस्थात् रथं सविता
त्रऽभानुः कृष्णा रजांसि तविषीं दधानः ॥४॥ वि जनान्
ावाः शितिऽपादः अख्यन् रथं हिरण्यऽप्रउगं वहंतः जग्मंत्

विशः सवितुः दैव्यस्य उपऽस्थे विश्वा भुवनानि तस्थुः ॥५॥
तिस्रः द्यावः सवितुः द्वौ उपऽस्था एका यमस्य भुवने विराषाट्
आणिं न रथ्यं अमृता अधि तस्थुः इह ब्रवीतु यः ऊं इति तत् चि-
केतत् ॥६॥६॥ वि सुऽपर्णः अंतरिक्षाणि अख्यत् गभीरऽवेपाः
असुरः सुऽनीथः क्व इदानीं सूर्यः कः चिकेत कतमां द्यां रश्मिः
अस्य आ ततान ॥७॥ अष्टौ वि अख्यत् ककुभः पृथिव्याः त्री
धन्व योजना सप्त सिंधून् हिरण्यऽअक्षः सविता देवः आ
अगात् दधत् रत्ना दाशुषे वार्याणि ॥८॥ हिरण्यऽपाणिः
सविता विऽचर्षणिः उभे इति द्यावापृथिवी इति अंतः ईयते अप
अमीवां बाधते वेति सूर्यं अभि कृष्णेन रजसा द्यां ऋणो-
ति ॥९॥ हिरण्यऽहस्तः असुरः सुऽनीथः सुऽमृळीकः
स्वऽवान् यातु अर्वाङ् अपऽसेधन् रक्षसः यातुऽधानान्
अस्थात् देवः प्रतिऽदोषं गृणानः ॥१०॥ ये ते पंथाः सवितरिति
पूर्व्यासः अरेणवः सुऽकृताः अंतरिक्षे तेभिः नः अद्य पथिऽभिः
सुऽगेभिः रक्ष च नः अधि च ब्रूहि देव ॥११॥७॥७॥

॥३६॥ प्र वः यह्वं पुरूणां विशां देवऽयतीनां अग्निं
सुऽउक्तेभिः वचःऽभिः ईमहे यं सीं इत् अन्ये ईळते ॥१॥
जनासः अग्निं दधिरे सहःऽवृधं हविष्मंतः विधेम ते सः त्वं नः
अद्य सुऽमनाः इह अविता भव वाजेषु संत्य ॥२॥ प्र त्वा दूतं
वृणीमहे होतारं विश्वऽवेदसं महः ते सतः वि चरंति अर्चयः
दिवि स्पृशंति भानवः ॥३॥ देवासः त्वा वरुणः मित्रः अर्यमा सं
दूतं प्रत्नं इंधते विश्वं सः अग्ने जयति त्वया धनं यः ते ददाश
मर्त्यः ॥४॥ मंद्रः होता गृहऽपतिः अग्ने दूतः विशां असि त्वे

विश्वा सम्ऽगतानि व्रता ध्रुवा यानि देवाः अकृण्वत ॥
इत् अग्ने सुऽभगे यविष्ठ्य विश्वं आ हूयते हविः सः त्व
सुऽमनाः उत अपरं यक्षि देवान् सुऽवीर्या ॥६॥ तं घ
नमस्विनः उप स्वऽराजं आसते होत्राभिः अग्निं म
इंधते तितिर्वांसः अति स्रिधः ॥७॥ घ्नंतः वृत्रं अतरन्
अपः उरु क्षयाय चक्रिरे भुवत् कण्वे वृषा द्युम्नी आऽहुतः
अश्वः गोऽइष्टिषु ॥८॥ सं सीदस्व महान् असि शो
देवऽवीतमः वि धूमं अग्ने अरुषं मियेध्य सृज प्रऽशस्त
तं ॥९॥ यं त्वा देवासः मनवे दधुः इह यजिष्ठं हव्यऽवाह
कण्वः मेध्यऽअतिथिः धनऽस्पृतं यं वृषा यं उपऽस्तुतः ॥१०॥
यं अग्निं मेध्यऽअतिथिः कण्वः ईधे ऋतात् अधि तस्य प्र इ
दीदियुः तं इमाः ऋचः तं अग्निं वर्धयामसि ॥११॥ रायः पूर्
स्वधाऽवः अस्ति हि ते अग्ने देवेषु आप्यं त्वं वाजस्य श्रुत्यस्
राजसि सः नः मृळ महान् असि ॥१२॥ ऊर्ध्वः ऊं सु नः ऊतये
तिष्ठ देवः न सविता ऊर्ध्वः वाजस्य सनिता यत् अंजिऽभिः
वाघत्ऽभिः विऽह्वयामहे ॥१३॥ ऊर्ध्वः नः पाहि अंहसः नि
केतुना विश्वं सं अत्रिणं दह कृधि नः ऊर्ध्वान् चरथाय जीवसे
विदाः देवेषु नः दुवः ॥१४॥ पाहि नः अग्ने रक्षसः पाहि धूर्तेः
अराव्णः पाहि रिषतः उत वा जिघांसतः बृहत्ऽभानो॰
यविष्ठ्य ॥१५॥१०॥ घनाऽइव विष्वक् वि जहि अराव्णः
तपुःऽजंभ यः अस्मऽध्रुक् यः मर्त्यः शिशीते अति अक्तुऽभिः
मा नः सः रिपुः ईशत ॥१६॥ अग्निः वव्ने सुऽवीर्यं अग्निः
कण्वाय सौभगं अग्निः प्र आवत् मित्रा उत मेध्यऽअतिथिं
अग्निः साता उपऽस्तुतं ॥१७॥ अग्निना तुर्वशं यदुं पराऽवतः

उग्रऽदेवं हवामहे अग्निः नयत् नवंऽवास्त्वं बृहत्ऽरथं तुर्वीतिं दस्यवे सहः ॥१८॥ नि त्वां अग्ने मनुः दधे ज्योतिः जनाय शश्वते दीदेथ कण्वे ऋतऽजातः उक्षितः यं नमस्यंति कृष्टयः ॥१९॥ त्वेषासः अग्नेः अमऽवंतः अर्चयः भीमासः न प्रतिऽइतये रक्षस्विनः सदं इत् यातुऽमावंतः विश्वं सं अत्रिणं दह ॥२०॥११॥

॥३७॥ क्रीळं वः शर्धः मारुतं अनर्वाणं रथेऽशुभं कण्वाः अभि प्र गायत ॥१॥ ये पृषतीभिः ऋष्टिऽभिः साकं वाशीभिः अंजिऽभिः अजायंत स्वऽभानवः ॥२॥ इहऽइव शृण्वे एषां कशाः हस्तेषु यत् वदान् नि यामन् चित्रं ऋंजते ॥३॥ प्र वः शर्धाय घृष्वये त्वेषऽद्युम्नाय शुष्मिणे देवत्तं ब्रह्म गायत ॥४॥ प्र शंस गोषु अघ्न्यं क्रीळं यत् शर्धः मारुतं जंभे रसस्य ववृधे ॥५॥१२॥ कः वः वर्षिष्ठः आ नरः दिवः च ग्मः च धूतयः यत् सीं अंतं न धूनुथ ॥६॥ नि वः यामाय मानुषः दध्रे उग्राय मन्यवे जिहीत पर्वतः गिरिः ॥७॥ येषां अज्मेषु पृथिवी जुजुर्वान्ऽइव विश्पतिः भिया यामेषु रेजते ॥८॥ स्थिरं हि जानं एषां वयः मातुः निःऽएतवे यत् सीं अनु द्विता शवः ॥९॥ उत् ऊं त्ये सूनवः गिरः काष्ठाः अज्मेषु अत्नत वाश्राः अभिऽज्ञु यातवे ॥१०॥१३॥ त्यं चित् घ दीर्घं पृथुं मिहः नपातं अमृध्रं प्र च्यवयंति यामऽभिः ॥११॥ मरुतः यत् ह वः बलं जनान् अचुच्यवीतन गिरीन् अचुच्यवीतन ॥१२॥ यत् ह यांति मरुतः सं ह ब्रुवते अध्वन् आ शृणोति कः चित् एषां ॥१३॥ प्र यात शीभं आशुऽभिः संति कण्वेषु वः दुवः तत्रो सु मादयाध्वै ॥१४॥ अस्ति हि स्म

मदाय वः स्मसि स्म वयं एषां विश्वं चित् आयुः जी-
वसे ॥ १५ ॥ १४ ॥

॥ ३८ ॥ कत् ह नूनं कधऽप्रियः पिता पुत्रं न हस्तयोः दधिध्वे
वृक्तऽबर्हिषः ॥ १ ॥ क्व नूनं कत् वः अर्थं गंत दिवः न पृथिव्याः
क्व वः गावः न रण्यंति ॥ २ ॥ क्व वः सुम्ना नव्यांसि मरुतः क्व
सुविता क्वो विश्वानि सौभगा ॥ ३ ॥ यत् यूयं पृश्निऽमातरः
मर्तासः स्यातन स्तोता वः अमृतः स्यात् ॥ ४ ॥ मा वः मृगः
न यवसे जरिता भूत् अजोष्यः पथा यमस्य गात् उप ॥ ५ ॥ १५ ॥
मो सु नः पराऽपरा निःऽऋतिः दुःऽहना वधीत् पदीष्ट
तृष्णया सह ॥ ६ ॥ सत्यं त्वेषाः अमऽवंतः धन्वन् चित् आ रुद्रि-
यासः मिहं कृण्वंति अवातां ॥ ७ ॥ वाश्राऽइव विऽद्युत् मि-
नाति वत्सं न माता सिसक्ति यत् एषां वृष्टिः असर्जि ॥ ८ ॥
दिवा चित् तमः कृण्वंति पर्जन्येन उदऽवाहेन यत् पृथिवीं
ऽउंदंति ॥ ९ ॥ अध स्वनात् मरुतां विश्वं आ सद्म पार्थिवं
रेजंत प्र मानुषाः ॥ १० ॥ १६ ॥ मरुतः वीळुपाणिऽभिः चि-
रोधस्वतीः अनु यात ईं अखिद्रयामऽभिः ॥ ११ ॥ स्थिराः
तु नेमयः रथाः अश्वासः एषां सुऽसंस्कृताः अभीशवः ॥ १२ ॥
वद तना गिरा जरायै ब्रह्मणः पतिं अग्निं मित्रं न दर्श-
॥ मिमीहि श्लोकं आस्ये पर्जन्यःऽइव ततनः गाय गायत्रं
॥ १४ ॥ वंदस्व मारुतं गणं त्वेषं पनस्युं अर्किणं अस्मे
असन् इह ॥ १५ ॥ १७ ॥

॥ प्र यत् इत्था पराऽवतः शोचिः न मानं अस्यथ कस्य
तः कस्य वर्पसा कं याथ कं ह धूतयः ॥ १ ॥ स्थिरा वः

संतु आयुधा परा॑ऽनुदे॑ वीळु उत प्रति॑ऽस्कभे॑ युष्माकं॑ अस्तु
तविषी पनीयसी मा मर्त्यस्य मायिनः॑ ॥२॥ परा॑ ह यत् स्थिरं॑
हथ नरः॑ वर्तयथ गुरु वि याथन वनिनः॑ पृथिव्याः वि आशाः॑
पर्वतानां ॥३॥ नहि वः शत्रुः॑ विविदे अधि द्यवि न भूम्यां
रिशादसः युष्माकं॑ अस्तु तविषी तना॑ युजा रुद्रासः नु चित्
आऽधृषे॑ ॥४॥ प्र वेपयंति पर्वतान् वि विंचंति वनस्पतीन्
प्रो॑ आरत मरुतः दुर्मदाः॑ऽइव देवासः सर्वया विशा ॥५॥१८॥
उपो॑ रथेषु पृषतीः अयुग्ध्वं प्रष्टिः वहति रोहितः आ वः या-
माय पृथिवी चित् अश्रोत् अवीभयंत मानुषाः ॥६॥ आ वः
मक्षु तनाय कं रुद्राः अवः वृणीमहे गंत नूनं नः अवसा यथा
पुरा इत्था कण्वाय बिभ्युषे॑ ॥७॥ युष्माऽइषितः मरुतः मर्त्यऽइ-
षितः आ यः नः अभ्वः ईषते वि तं युयोत शवसा वि ओजसा
वि युष्माकाभिः ऊतिऽभिः ॥८॥ असामि हि प्रऽयज्यवः कण्वं
दद प्रऽचेतसः असामिऽभिः मरुतः आ नः ऊतिऽभिः गंत
वृष्टिं न विऽद्युतः ॥९॥ असामि ओजः बिभृथ सुऽदानवः
असामि धूतयः शवः ऋषिऽद्विषे मरुतः परिऽमन्यवे इषुं न
सृजत द्विषं ॥१०॥१९॥

॥४०॥ उत् तिष्ठ ब्रह्मणः पते देवऽयंतः त्वा ईमहे उप प्र
यंतु मरुतः सुऽदानवः इंद्र प्राशूः भव सचा ॥१॥ त्वां इत् हि
सहसः पुत्र मर्त्यः उपऽब्रूते धने हिते सुऽवीर्यं मरुतः आ
सुऽअश्व्यं दधीत यः वः आऽचके ॥२॥ प्र एतु ब्रह्मणः पतिः प्र
देवी एतु सूनृता अच्छ वीरं नर्यं पंक्तिऽराधसं देवाः यज्ञं नयंतु
नः ॥३॥ यः वाघते ददाति सूनरं वसु सः धत्ते अक्षिति श्रवः

तस्मै॑ इ॒ळां सु॒वी॒रां आ य॒जा॒म॒हे॒ सु॒ऽप्र॒तूर्तिं॑ अ॒ने॒हसं॑ ॥४॥ प्र
नू॒नं ब्रह्म॑णः पतिः॑ मंत्रं॑ व॒द॒ति॒ उ॒क्थ्यं॑ यस्मि॑न् इंद्रः॑ वरु॑णः
मि॒त्रः अ॒र्य॒मा दे॒वाः ओकां॑सि च॒क्रि॒रे ॥५॥२०॥ तं इत् वो॒चे॒म
वि॒दथे॑षु शं॒ऽभुवं॑ मंत्रं॑ दे॒वाः अ॒ने॒हसं॑ इ॒मां च॒ वाचं॑ प्र॒ति॒ऽहर्य॑थ
न॒रः विश्वा॑ इत् वा॒मा व॒ः अ॒श्न॒व॒त् ॥६॥ कः दे॒व॒ऽयंतं॑ अ॒श्न॒व॒त्
जनं॑ कः वृ॒क्तऽब॑र्हिषं प्रऽप्र॑ दा॒श्वान् प॒स्त्या॑भिः अ॒स्थि॒त
अं॒तः॒ऽवाव॑त् क्षयं॑ द॒धे ॥७॥ उप॑ क्ष॒त्रं पृं॒ची॒त हंति॑ राज॑ऽभिः
भ॒ये चि॒त् सु॒ऽक्षि॒तिं॑ द॒धे न अ॒स्य व॒र्ता न त॒रु॒ता म॒हा॒ऽध॒ने न
अर्भे॑ अ॒स्ति॒ व॒ज्रिणः॑ ॥८॥२१॥

॥४१॥ यं रक्षं॑ति प्रऽचे॑तसः वरु॑णः मि॒त्रः अ॒र्य॒मा नु॒ चि॒त्
सः द॒भ्य॒ते॒ जनः॑ ॥१॥ यं बा॒हु॒ताऽइ॑व पिप्रं॑ति पांति॑ मर्त्यं॑ रि॒षः
अरि॑ष्टः सर्वः॑ ए॒ध॒ते॒ ॥२॥ वि दुः॒ऽगा वि द्विषः॑ पु॒रः घ्नंति॑ रा-
जानः॑ ए॒षां॒ नयं॑ति दुः॒ऽइ॒ता ति॒रः ॥३॥ सु॒ऽगः पंथाः॑ अ॒नृ॒क्ष॒रः
आदि॑त्यासः ऋ॒तं य॒ते न अत्र॑ अ॒व॒ऽखा॒दः अ॒स्ति॒ व॒ः ॥४॥ यं
नयं॑थ न॒रः आदि॑त्याः ऋ॒जुना॑ प॒था प्र व॒ः सः धी॒तये॑
त् ॥५॥२२॥ सः रत्नं॑ मर्त्यः॑ वसु॑ विश्वं॑ तो॒कं उ॒त त्मना॑ अच्छ॑
ति॒ अस्तृ॑तः ॥६॥ क॒था रा॒धा॒म॒ स॒खा॒यः॒ स्तोमं॑ मि॒त्रस्य॑
णः महि॑ प्सरः॑ वरु॑णस्य ॥७॥ मा व॒ः घ्नंतं॑ मा शपं॑तं प्रति॑
दे॒व॒ऽयंतं॑ सु॒म्नैः इत् व॒ः आ वि॒वा॒से॒ ॥८॥ च॒तुरः॑ चि॒त्
नात् बि॒भी॒यात् आ नि॒ऽधातोः॑ न दुः॒ऽउ॒क्ताय॑ स्पृ॒ह-
॥२३॥

॥ सं पू॒ष॒न् अध्व॑नः ति॒र॒ वि अंहः॑ वि॒ऽमु॒चः॒ न॒पा॒त्
प्र नः॒ पु॒रः ॥१॥ यः नः॒ पू॒ष॒न् अ॒घः वृकः॑ दुः॒ऽशेवः॑

आऽदिदेशति अप स्म तं पथः जहि ॥२॥ अप त्यं परिऽपंथिनं मुषीवाणं हुरःऽचितं दूरं अधि सुतेः अज ॥३॥ त्वं तस्य द्वयाविनः अघऽशंसस्य कस्य चित् पदा अभि तिष्ठ तपुषिं ॥४॥ आ तत् ते दस्र मंतुऽमः पूषन् अवः वृणीमहे येन पितॄन् अचोदयः ॥५॥२४॥ अध नः विश्वऽसौभग हिरण्यवाशीमत्ऽतम धनानि सुऽसना कृधि ॥६॥ अति नः सश्चतः नय सुऽगा नः सुऽपथा कृणु पूषन् इह क्रतुं विदः ॥७॥ अभि सुऽयवसं नय न नवऽज्वारः अध्वने पूषन् इह क्रतुं विदः ॥८॥ शग्धि पूर्धि प्र यंसि च शिशीहि प्रासि उदरं पूषन् इह क्रतुं विदः ॥९॥ न पूषणं मेथामसि सुऽउक्तैः अभि गृणीमसि वसूनि दस्मं ईमहे ॥१०॥२५॥

॥४३॥ कत् रुद्राय प्रऽचेतसे मीळ्हुःऽतमाय तव्यसे वोचेम शंऽतमं हृदे ॥१॥ यथा नः अदितिः करत् पश्वे नृऽभ्यः यथा गवे यथा तोकाय रुद्रियं ॥२॥ यथा नः मित्रः वरुणः यथा रुद्रः चिकेतति यथा विश्वे सऽजोषसः ॥३॥ गाथऽपतिं मेधऽपतिं रुद्रं जलाषऽभेषजं तत् शंऽयोः सुम्नं ईमहे ॥४॥ यः शुक्रःऽइव सूर्यः हिरण्यंऽइव रोचते श्रेष्ठः देवानां वसुः ॥५॥२६॥ शं नः करति अर्वते सुऽगं मेषाय मेष्ये नृऽभ्यः नारिऽभ्यः गवे ॥६॥ अस्मे सोम श्रियं अधि नि धेहि शतस्य नृणां महि श्रवः तुविऽनृम्णं ॥७॥ मा नः सोमऽपरिबाधः मा अरातयः जुहुरंत आ नः इंदो वाजे भज ॥८॥ याः ते प्रऽजाः अमृतस्य परस्मिन् धामन् ऋतस्य मूर्धा नाभा सोम वेनः आऽभूषंतीः सोम वेदः ॥९॥२७॥८॥

॥४४॥ अग्ने विवस्वत् उषसः चित्रं राधः अमर्त्य आ दाशुषे
जातऽवेदः वह त्वं अद्य देवान् उषःऽबुधः ॥१॥ जुष्टः हि दूतः
असि हव्यऽवाहनः अग्ने रथीः अध्वराणां सऽजूः अश्विऽभ्यां
उषसा सुऽवीर्यं अस्मे धेहि श्रवः बृहत् ॥२॥ अद्य दूतं वृणी-
महे वसुं अग्निं पुरुऽप्रियं धूमऽकेतुं भाःऽऋजीकं विऽउष्टिषु
यज्ञानां अध्वरऽश्रियं ॥३॥ श्रेष्ठं यविष्ठं अतिथिं सुऽआहुतं
जुष्टं जनाय दाशुषे देवान् अच्छ यातवे जातऽवेदसं अग्निं ईळे
विऽउष्टिषु ॥४॥ स्तविष्यामि त्वां अहं विश्वस्य अमृत भोजन
अग्ने त्रातारं अमृतं मियेध्य यजिष्ठं हव्यऽवाहन ॥५॥२८॥
सुऽशंसः बोधि गृणते यविष्ठ्य मधुऽजिह्वः सुऽआहुतः
प्रस्कण्वस्य प्रऽतिरन् आयुः जीवसे नमस्य दैव्यं जनं ॥६॥
होतारं विश्वऽवेदसं सं हि त्वा विशः इंधते सः आ वह पुरुऽहूत
ऽचेतसः अग्ने देवान् इह द्रवत् ॥७॥ सवितारं उषसं अश्विना
गं अग्निं विऽउष्टिषु क्षपः कण्वासः त्वा सुतऽसोमासः इंधते
यऽवाहं सुऽअध्वर ॥८॥ पतिः हि अध्वराणां अग्ने दूतः विशां
सि उषःऽबुधः आ वह सोमऽपीतये देवान् अद्य स्वःऽदृ-
९॥ अग्ने पूर्वाः अनु उषसः विभाऽवसो इति दीदेथ वि-
र्शतः असि ग्रामेषु अविता पुरःऽहितः असि यज्ञेषु
ः ॥१०॥२९॥ नि त्वा यज्ञस्य साधनं अग्ने होतारं ऋत्विजं
् देव धीमहि प्रऽचेतसं जीरं दूतं अमर्त्यं ॥११॥ यत्
मित्रऽमहः पुरःऽहितः अंतरः यासि दूत्यं सिंधोःऽइव
नितासः ऊर्मयः अग्नेः भ्राजंते अर्चयः ॥१२॥ श्रुधि
र्ण वह्निऽभिः देवैः अग्ने सयावऽभिः आ सीदंतु बर्हिषि
र्यमा प्रातःऽयावानः अध्वरं ॥१३॥ शृण्वंतु स्तोमं

मरुतः सुऽदानवः अग्निऽजिह्वाः ऋतऽवृधः पिबंतु सोमं
वरुणः धृतऽव्रतः अश्विऽभ्यां उषसा सऽजूः ॥ १४ ॥ ३० ॥

॥ ४५ ॥ त्वं अग्ने वसून् इह रुद्रान् आदित्यान् उत यज्ञ
सुऽअध्वरं जनं मनुऽजातं घृतऽप्रुषं ॥ १ ॥ श्रुष्टीऽवानः हि दा-
शुषे देवाः अग्ने विऽचेतसः तान् रोहित्ऽअश्व गिर्वणः
त्रयःऽत्रिंशतं आ वह ॥ २ ॥ प्रियमेधऽवत् अत्रिऽवत् जा-
तऽवेदः विरूपऽवत् अंगिरस्वत् महिऽव्रत प्रस्कण्वस्य श्रुधि
हवं ॥ ३ ॥ महिऽकेरवः ऊतये प्रियऽमेधाः अहूषत राजंत
अध्वराणां अग्निं शुक्रेण शोचिषा ॥ ४ ॥ घृतऽआहवन संत्य
इमाः ऊं सु श्रुधि गिरः याभिः कण्वस्य सूनवः हवंते अवसे
त्वा ॥ ५ ॥ ३१ ॥ त्वां चित्रश्रवःऽतम हवंते विक्षु जंतवः शो
चिःऽकेशं पुरुऽप्रिय अग्ने हव्याय वोळ्हवे ॥ ६ ॥ नि त्वा होता
ऋत्विजं दधिरे वसुवित्ऽतमं श्रुत्ऽकर्णं सप्रथःऽतमं विप्र
अग्ने दिविंष्टिषु ॥ ७ ॥ आ त्वा विप्राः अचुच्यवुः सुतऽसोम
अभि प्रयः बृहत् भाः बिभ्रतः हविः अग्ने मर्ताय दाशुषे ॥
प्रातःऽयाव्नः सहःऽकृत सोमऽपेयाय संत्य इह अद्य दै
जनं बर्हिः आ सादय वसो ॥ ९ ॥ अर्वांचं दैव्यं जनं अ
यक्ष्व सहूतिऽभिः अयं सोमः सुऽदानवः तं पात
रःऽअह्यं ॥ १० ॥ ३२ ॥

॥ ४६ ॥ एषो उषाः अपूर्व्या वि उच्छति प्रिया दिवः
वां अश्विना बृहत् ॥ १ ॥ या दस्रा सिंधुऽमातरा मनो
रयीणां धिया देवा वसुऽविदा ॥ २ ॥ वच्यंते वां ककुह

युवां हवंते अश्विना ॥४॥ याभिः कण्वं अभिष्टिऽभिः प्र आवतं
युवं अश्विना ताभिः सु अस्मान् अवतं शुभः पती पातं सोमं
ऋतऽवृधा ॥५॥१॥ सुऽदासे दस्रा वसु बिभ्रता रथे पृक्षः वहतं
अश्विना रयिं समुद्रात् उत वा दिवः परि अस्मे धत्तं पुरुऽस्पृ-
हं ॥६॥ यत् नासत्या पराऽवति यत् वा स्थः अधि तुर्वशे अतः
रथेन सुऽवृता नः आ गतं साकं सूर्यस्य रश्मिऽभिः ॥७॥
अर्वाचा वां सप्तयः अध्वरऽश्रियः वहंतु सवना इत् उप इषं
पृंचंता सुऽकृते सुऽदानवे आ बर्हिः सीदतं नरा ॥८॥ तेन ना-
सत्या आ गतं रथेन सूर्यऽत्वचा येन शश्वत् ऊहथुः दाशुषे वसु
मध्वः सोमस्य पीतये ॥९॥ उक्थेभिः अर्वाक् अवसे पुरुऽवसू॰
अर्कैः च नि ह्वयामहे शश्वत् कण्वानां सदसि प्रिये हि कं सोमं
पपथुः अश्विना ॥१०॥२॥

॥४८॥ सह वामेन नः उषः वि उच्छ दुहितः दिवः सह
द्युम्नेन बृहता विभाऽवरि राया देवि दास्वती ॥१॥ अश्वऽवतीः
गोऽमतीः विश्वऽसुविदः भूरि च्यवंत वस्तवे उत् ईरय प्रति मा
सूनृताः उषः चोद राधः मघोनां ॥२॥ उवास उषाः उच्छात्
च नु देवी जीरा रथानां ये अस्याः आऽचरणेषु दध्रिरे समुद्रे न
श्रवस्यवः ॥३॥ उषः ये ते प्र यामेषु युंजते मनः दानाय सूरयः
अत्र अह तत् कण्वः एषां कण्वऽतमः नाम गृणाति नृणां ॥४॥
आ घ योषाऽइव सूनरी उषाः याति प्रऽभुंजती जरयंती वृजनं
पत्ऽवत् ईयते उत् पातयति पक्षिणः ॥५॥३॥ वि या सृजति
समनं वि अर्थिनः पदं न वेति ओदती वयः नकिः ते पप्तिऽवां-
सः आसते विऽउष्टौ वाजिनीऽवति ॥६॥ एषा अयुक्त

पराऽवतः सूर्यस्य उत्ऽअयनात् अधि शतं रथेभिः सुऽभगा
उषाः इयं वि याति अभि मानुषान् ॥७॥ विश्वं अस्याः ननाम
चक्षसे जगत् ज्योतिः कृणोति सूनरी अप द्वेषः मघोनी दुहिता
दिवः उषाः उच्छत् अप स्रिधः ॥८॥ उषः आ भाहि भानुना
चंद्रेण दुहितः दिवः आऽवहंती भूरि अस्मभ्यं सौभगं विऽउच्छं-
तीं दिविष्टिषु ॥९॥ विश्वस्य हि प्राणनं जीवनं त्वे वि यत्
उच्छसि सूनरि सा नः रथेन बृहता विभाऽवरि श्रुधि चि-
त्रऽमघे हवं ॥१०॥४॥ उषः वाजं हि वंस्व यः चित्रः मानुषे
जने तेन आ वह सुऽकृतः अध्वरान् उप ये त्वा गृणंति वह्न-
यः ॥११॥ विश्वान् देवान् आ वह सोमऽपीतये अंतरिक्षात्
षः त्वं सा अस्मासु धाः गोऽमत् अश्वऽवत् उक्थ्यं उषः वाजं
ऽवीर्यं ॥१२॥ यस्याः रुशंतः अर्चयः प्रति भद्राः अदृक्षत सा
ः रयिं विश्वऽवारं सुऽपेशसं उषाः ददातु सुग्म्यं ॥१३॥ ये
त् हि त्वां ऋषयः पूर्वे ऊतये जुहूरे अवसे महि सा नः स्तो-
न् अभि गृणीहि राधसा उषः शुक्रेण शोचिषा ॥१४॥ उषः
अद्य भानुना वि द्वारौ ऋणवः दिवः प्र नः यच्छतात्
कं पृथु छर्दिः प्र देवि गोऽमतीः इषः ॥१५॥ सं नः राया
ा विश्वऽपेशसा मिमिक्ष्व सं इळाभिः आ सं द्युम्नेन वि-
रा उषः महि सं वाजैः वाजिनीऽवति ॥१६॥५॥

९॥ उषः भद्रेभिः आ गहि दिवः चित् रोचनात् अधि
रुणऽप्सवः उप त्वा सोमिनः गृहं ॥१॥ सुऽपेशसं सुऽखं
धिऽअस्थाः उषः त्वं तेन सुऽश्रवसं जनं प्र अव अद्य
दिवः ॥२॥ वयः चित् ते पतत्रिणः द्विऽपत् चतुःऽपत्

युवां हुवंते अश्विना ॥४॥ याभिः कण्वं अभिष्टिऽभिः प्र आवतं युवं अश्विना ताभिः सु अस्मान् अवतं शुभः पती पातं सोमं ऋतऽवृधा ॥५॥१॥ सुऽदासे दस्रा वसु बिभ्रता रथे पृक्षः वहतं अश्विना रयिं समुद्रात् उत वा दिवः परि अस्मे धत्तं पुरुऽस्पृहं ॥६॥ यत् नासत्या पराऽवति यत् वा स्थः अधि तुर्वशे अतः रथेन सुऽवृता नः आ गतं साकं सूर्यस्य रश्मिऽभिः ॥७॥ अर्वांचा वां सप्तयः अध्वरऽश्रियः वहंतु सवना इत् उप इषं पृंचंता सुऽकृते सुऽदानवे आ बर्हिः सीदतं नरा ॥८॥ तेन नासत्या आ गतं रथेन सूर्यऽत्वचा येन शश्वत् ऊहथुः दाशुषे वसु मध्वः सोमस्य पीतये ॥९॥ उक्थेभिः अर्वाक् अवसे पुरुवसू अर्कैः च नि ह्वयामहे शश्वत् कण्वानां सदसि प्रिये हि कं सोमं पपथुः अश्विना ॥१०॥२॥

॥४८॥ सह वामेन नः उषः वि उच्छ दुहितः दिवः सह द्युम्नेन बृहता विभाऽवरि राया देवि दास्वती ॥१॥ अश्वऽवतीः गोऽमतीः विश्वऽसुविदः भूरि च्यवंत वस्तवे उत् ईरय प्रति मा सूनृताः उषः चोद राधः मघोनां ॥२॥ उवास उषाः उच्छात् च नु देवी जीरा रथानां ये अस्याः आऽचरणेषु दध्रिरे समुद्रे न श्रवस्यवः ॥३॥ उषः ये ते प्र यामेषु युंजते मनः दानाय सूरयः अत्र अह तत् कण्वः एषां कण्वऽतमः नाम गृणाति नृणां ॥४॥ आ घ योषाऽइव सूनरी उषाः याति प्रऽभुंजती जरयंती वृजनं पत्ऽवत् ईयते उत् पातयति पक्षिणः ॥५॥३॥ वि या सृजति समनं वि अर्थिनः पदं न वेति ओदती वयः नकिः ते पप्तिऽवांसः आसते विऽउष्टौ वाजिनीऽवति ॥६॥ एषा अयुक्त

सूर्यस्य उत्ऽअयनात् अधि शतं रथेभिः सुऽभगा ९. सू० ४८
उषाः इयं वि याति अभि मानुषान् ॥७॥ विश्वं अस्याः ननाम
चक्षसे जगत् ज्योतिः कृणोति सूनरी अप द्वेषः मघोनी दुहिता
दिवः उषाः उच्छत् अप स्रिधः ॥८॥ उषः आ भाहि भानुना
चंद्रेण दुहितः दिवः आऽवहंती भूरि अस्मभ्यं सौभगं विऽउच्छं-
ती दिविष्टिषु ॥९॥ विश्वस्य हि प्राणनं जीवनं त्वे वि यत्
उच्छसि सूनरि सा नः रथेन बृहता विभाऽवरि श्रुधि चि-
त्रऽमघे हवं ॥१०॥४॥ उषः वाजं हि वंस्व यः चित्रः मानुषे
जने तेन आ वह सुऽकृतः अध्वरान् उप ये त्वा गृणंति वह्न-
यः ॥११॥ विश्वान् देवान् आ वह सोमऽपीतये अंतरिक्षात्
उषः त्वं सा अस्मासु धाः गोऽमत् अश्वऽवत् उक्थ्यं उषः वाजं
सुऽवीर्यं ॥१२॥ यस्याः रुशंतः अर्चयः प्रति भद्राः अदृक्षत सा
नः रयिं विश्वऽवारं सुऽपेशसं उषाः ददातु सुग्म्यं ॥१३॥ ये
चित् हि त्वां ऋषयः पूर्वे ऊतये जुहूरे अवसे महि सा नः स्तो-
मान् अभि गृणीहि राधसा उषः शुक्रेण शोचिषा ॥१४॥ उषः
यत् अद्य भानुना वि द्वारौ ऋणवः दिवः प्र नः यच्छतात्
अवृकं पृथु छर्दिः प्र देवि गोऽमतीः इषः ॥१५॥ सं नः राया
बृहता विश्वऽपेशसा मिमिक्ष्व सं इळाभिः आ सं द्युम्नेन वि-
श्वऽतुरा उषः महि सं वाजैः वाजिनीऽवति ॥१६॥५॥

॥४९॥ उषः भद्रेभिः आ गहि दिवः चित् रोचनात् अधि
वहंतु अरुणऽप्सवः उप त्वा सोमिनः गृहं ॥१॥ सुऽपेशसं सुऽखं
रथं यं अधिऽअस्थाः उषः त्वं तेन सुऽश्रवसं जनं प्र अव अद्य
दुहितः दिवः ॥२॥ वयः चित् ते पतत्रिणः द्विऽपत् चतुःऽपत्

अर्जुनि उषः प्र आरन् ऋतून् अनु दिवः अंतेभ्यः परि ॥३॥
विऽउच्छंती हि रश्मिऽभिः विश्वं आऽभासि रोचनं तां त्वां
उषः वसुऽयवः गीःऽभिः कण्वाः अहूषत ॥४॥६॥

॥५०॥ उत् ऊं त्यं जातऽवेदसं देवं वहंति केतवः दृशे
विश्वाय सूर्यं ॥१॥ अप त्ये तायवः यथा नक्षत्रा यंति अक्तुऽभिः
सूराय विश्वऽचक्षसे ॥२॥ अदृश्रं अस्य केतवः वि रश्मयः
जनान् अनु भ्राजंतः अग्नयः यथा ॥३॥ तरणिः विश्वऽदर्शतः
ज्योतिःऽकृत् असि सूर्य विश्वं आ भासि रोचनं ॥४॥ प्रत्यङ्
देवानां विशः प्रत्यङ् उत् एषि मानुषान् प्रत्यङ् विश्वं स्वः
दृशे ॥५॥७॥ येन पावक चक्षसा भुरण्यंतं जनान् अनु त्वं वरुण
पश्यसि ॥६॥ वि द्यां एषि रजः पृथु अहा मिमानः अक्तुऽभिः
पश्यन् जन्मानि सूर्य ॥७॥ सप्त त्वा हरितः रथे वहंति देव सूर्य
शोचिःऽकेशं विऽचक्षण ॥८॥ अयुक्त सप्त शुंध्युवः सूरः रथस्य
नप्त्यः ताभिः याति स्वयुक्तिऽभिः ॥९॥ उत् वयं तमसः परि
ज्योतिः पश्यंतः उत्ऽतरं देवं देवऽत्रा सूर्यं अगन्म ज्योतिः
उत्ऽतमं ॥१०॥ उत्ऽयन् अद्य मित्रऽमहः आऽरोहन् उत्ऽतरां
दिवं हृत्ऽरोगं मम सूर्य हरिमाणं च नाशय ॥११॥ शुकेषु मे
हरिमाणं रोपणाकासु दध्मसि अथो हारिद्रवेषु मे हरिमाणं
नि दध्मसि ॥१२॥ उत् अगात् अयं आदित्यः विश्वेन सहसा
सह द्विषंतं मह्यं रंधयन् मो अहं द्विषते रधं ॥१३॥८॥९॥

॥५१॥ अभि त्यं मेषं पुरुऽहूतं ऋग्मियं इंद्रं गीःऽभिः मदत
वस्वः अर्णवं यस्य द्यावः न विऽचरंति मानुषा भुजे मंहिष्ठं

भि विप्रं अर्चत ॥१॥ अभि ईं अवन्वन् सुऽअभिष्टिं ऊतयः
न्तरिक्षऽप्रां तविषीभिः आऽवृतं इंद्रं दक्षासः ऋभवः
ऽच्युतं शतऽक्रतुं जवनी सूनृता आ अरुहत् ॥२॥ त्वं गोत्रं
गिरःऽभ्यः अवृणोः अप उत अत्रये शतऽदुरेषु गातुऽवित्
नेन चित् विऽमदाय अवहः वसु आजौ अद्रिं ववसानस्य
र्यन् ॥३॥ त्वं अपां अपिऽधाना अवृणोः अप अधारयः
न्ते दानुऽमत् वसु वृत्रं यत् इंद्र शवसा अवधीः अहिं आत्
सूर्यं दिवि आ अरोहयः दृशे ॥४॥ त्वं मायाभिः अप मायिनः
धमः स्वधाभिः ये अधि शुप्तौ अजुह्वत त्वं पिप्रोः नृऽमनः प्र
रुजः पुरः प्र ऋजिश्वानं दस्युऽहत्येषु आविथ ॥५॥ ९॥ त्वं
त्सं शुष्णऽहत्येषु आविथ अरंधयः अतिथिऽग्वाय शंबरं
हांतं चित् अर्बुदं नि क्रमीः पदा सनात् एव दस्युऽहत्याय
ज्ञिषे ॥६॥ त्वे विश्वा तविषी सध्र्यक् हिता तव राधः सो-
ऽपीथाय हर्षते तव वज्रः चिकिते बाह्वोः हितः वृश्च शत्रोः
तव विश्वानि वृष्ण्या ॥७॥ वि जानीहि आर्यान् ये च दस्यवः
र्हिष्मते रंधय शासत् अव्रतान् शाकी भव यजमानस्य चो-
दिता विश्वा इत् ता ते सधऽमादेषु चाकन ॥८॥ अनुऽव्रताय
धयन् अपऽव्रतान् आऽभूभिः इंद्रः श्नथयन् अनाभुवः वृद्धस्य
चित् वर्धतः द्यां इनक्षतः स्तवानः वम्रः वि जघान संऽदिहः ॥९॥
क्षत् यत् ते उशना सहसा सहः वि रोदसी मज्मना बाधते
वः आ त्वा वातस्य नृऽमनः मनःऽयुजः आ पूर्यमाणं अवहन्
अभि श्रवः ॥१०॥ १०॥ मंदिष्ट यत् उशने काव्ये सचा इंद्रः वंकू
वंकुऽतरा अधि तिष्ठति उग्रः ययिं निः अपः स्रोतसा असृजत्
वि शुष्णस्य दृंहिताः ऐरयत् पुरः ॥११॥ आ स्म रथं वृषऽपानेषु

तिष्ठसि शार्यातस्य प्रऽभृताः येषु मंदसे इंद्र यथा सुतऽसोमेषु चाकनः अनर्वाणं श्लोकं आ रोहसे दिवि ॥ १२ ॥ अददाः अर्भा महते वचस्यवे कक्षीवते वृचयां इंद्र सुन्वते मेना अभवः वृषणश्वस्य सुऽक्रतो० विश्वा इत् ता ते सवनेषु प्रऽवाच्या ॥ १३ ॥ इंद्रः अश्रायि सुऽध्यः निरेके पज्रेषु स्तोमः दुर्यः न यूपः अश्वऽयुः गव्युः रथऽयुः वसुऽयुः इंद्रः इत् रायः क्षयति प्रऽयंता ॥ १४ ॥ इदं नमः वृषभाय स्वऽराजे सत्यऽशुष्माय तवसे अवाचि अस्मिन् इंद्र वृजने सर्वऽवीराः स्मत् सूरिऽभिः तव शर्मन् स्याम ॥ १५ ॥ ११ ॥

॥ ५२ ॥ त्यं सु मेषं महय स्वःऽविदं शतं यस्य सुऽभ्वः साकं ईरते अत्यं न वाजं हवनऽस्यदं रथं आ इंद्रं ववृत्यां अवसे सुवृक्तिऽभिः ॥ १ ॥ सः पर्वतः न धरुणेषु अच्युतः सहस्रंऽऊतिः तविषीषु ववृधे इंद्रः यत् वृत्रं अवधीत् नदीऽवृतं उब्जन् अर्णांसि जर्हृषाणः अंधसा ॥ २ ॥ सः हि द्वरः द्वरिषु वव्रः ऊधनि चंद्रऽबुध्नः मदऽवृद्धः मनीषिऽभिः इंद्रं तं अह्वे सुऽअपस्यया धिया मंहिष्ठऽरातिं सः हि पप्रिः अंधसः ॥ ३ ॥ आ यं पृणंति दिवि सद्मऽबर्हिषः समुद्रं न सुऽभ्वः स्वाः अभिष्टयः तं वृत्रऽहत्ये अनु तस्थुः ऊतयः शुष्माः इंद्रं अवाताः अह्रुतऽप्सवः ॥ ४ ॥ अभि स्वऽवृष्टिं मदे अस्य युध्यतः रघ्वीःऽइव प्रवणे सस्रुः ऊतयः इंद्रः यत् वज्री धृषमाणः अंधसा भिनत् वलस्य परिधीन्ऽइव त्रितः ॥ ५ ॥ १२ ॥ परि ईं घृणा चरति तित्विषे शवः अपः वृत्वी रजसः बुध्नं आ अशयत् वृत्रस्य यत् प्रवणे दुःऽगृभिश्वनः निऽजघंथ हन्वोः इंद्र तन्यतुं ॥ ६ ॥ ह्रदं न हि त्वा निऽऋषंति

ऊर्मयः ब्रह्माणि इंद्र तवं यानिं वर्धना त्वष्टां चित् ते युज्यं
शवः ततक्ष वज्रं अभिभूतिऽओजसं ॥७॥ जघन्वान्
हरिऽभिः संभृतऽक्रतो॰ इंद्रं वृत्रं मनुषे गातुऽयन् अ
अयंच्छथाः बाह्वोः वज्रं आयसं अधारयः दिवि आ
दृशे ॥८॥ बृहत् स्वऽचंद्रं अमऽवत् यत् उक्थ्यं अकृण्वत
यसा रोहणं दिवः यत् मानुषऽप्रधनाः इंद्रं ऊतयः स्वः नृऽसाच
मरुतः अमंदन् अनुं ॥९॥ द्यौः चित् अस्य अमऽवान् अहे
स्वनात् अयोयवीत् भियसा वज्रः इंद्र ते वृत्रस्यं यत् बद्बधा-
नस्यं रोदसी' मदे सुतस्यं शवसा अभिनत् शिरः ॥१०॥१३॥
यत् इत् नु इंद्र पृथिवी दशऽभुजिः अहानि विश्वा ततनंत
कृष्टयः अत्रं अहं ते मघऽवन् विऽश्रुतं सहः द्यां अनु शवसा
बर्हणा भुवत् ॥११॥ त्वं अस्य पारे रजसः विऽओमनः स्वभू-
तिऽओजाः अवसे धृषत्ऽमनः चकृषे भूमिं प्रतिऽमानं ओजसः
अपः स्वः॰ परिऽभूः एषि आ दिवं ॥१२॥ त्वं भुवः प्रतिऽमानं
पृथिव्याः ऋष्वऽवीरस्य बृहतः पतिः भूः विश्वं आ अप्राः अंत-
रिक्षं महिऽत्वा सत्यं अद्धा नकिः अन्यः त्वाऽवान् ॥१३॥ न
यस्य द्यावापृथिवी' अनु व्यचः न सिंधवः रजसः अंतं आनशुः
न उत स्वऽवृष्टिं मदे अस्य युध्यतः एकः अन्यत् चकृषे विश्वं
आनुषक् ॥१४॥ आर्चन् अत्रं मरुतः सस्मिन् आजौ विश्वे
देवासः अमदन् अनु त्वा वृत्रस्य यत् भृष्टिऽमता वधेन नि त्वं
इंद्र प्रति आनं जघंथ ॥१५॥१४॥

॥५३॥ नि ऊं' सु वाचं प्र महे भरामहे गिरः इंद्राय सदने
विवस्वतः नु चित् हि रत्नं ससतांऽइव अविंदत् न दुःऽस्तुतिः

द्रविणःऽदेषु शस्यते ॥१॥ दुरः अश्वस्य दुरः इंद्र गोः असि दुरः यवस्य वसुनः इनः पतिः शिक्षाऽनरः प्रऽदिवः अकामऽकर्शनः सखा सखिऽभ्यः तं इदं गृणीमसि ॥२॥ शचीऽवः इंद्र पुरुऽकृत् द्युमत्ऽतम तव इत् इदं अभितः चेकिते वसु अतः संऽगृभ्य अभिऽभूते आ भर मा त्वाऽयतः जरितुः कामं ऊनयीः ॥३॥ एभिः द्युऽभिः सुऽमनाः एभिः इंदुऽभिः निऽरुंधानः अमतिं गोभिः अश्विना इंद्रेण दस्युं दरयंतः इंदुऽभिः युतऽद्वेषसः सं इषा रभेमहि ॥४॥ सं इंद्र राया सं इषा रभेमहि सं वाजेभिः पुरुऽचंद्रैः अभिद्युऽभिः सं देव्या प्रऽमत्या वीरऽशुष्मया गोऽअग्रया अश्वऽवत्या रभेमहि ॥५॥१५॥ ते त्वा मदाः अमदन् तानि वृष्ण्या ते सोमासः वृत्रऽहत्येषु सत्ऽपते यत् कारवे दश वृत्राणि अप्रति बर्हिष्मते नि सहस्राणि बर्हयः ॥६॥ युधा युधं उप घ इत् एषि धृष्णुऽया पुरा पुरं सं इदं हंसि ओजसा नम्या यत् इंद्र सख्या पराऽवति निऽबर्हयः नमुचिं नाम मायिनं ॥७॥ त्वं करंजं उत पर्णयं वधीः तेजिष्ठया अतिथिऽग्वस्य वर्तनी त्वं शता वंगृदस्य अभिनत् पुरः अननुऽदः परिऽसृताः ऋजिश्वना ॥८॥ त्वं एतान् जनऽराज्ञः द्विः दश अबंधुना सुऽश्रवसा उपऽजग्मुषः षष्टिं सहस्रा नवतिं नव श्रुतः नि चक्रेण रथ्या दुःऽपदा अवृणक् ॥९॥ त्वं आविथ सुऽश्रवसं तव ऊतिऽभिः तव त्रामऽभिः इंद्र तूर्वयाणं त्वं अस्मै कुत्सं अतिथिऽग्वं आयुं महे राज्ञे यूने अरंधनायः ॥१०॥ ये उत्ऽऋचि इंद्र देवऽगोपाः सखायः ते शिवऽतमाः असाम त्वां स्तोषाम त्वया सुऽवीराः द्राघीयः आयुः प्रऽतरं दधानाः ॥११॥१६॥

॥५४॥ मा नः अस्मिन् मघऽवन् पृत्ऽसु अंहसि न
अंतः शवसः परिऽनशे अक्रंदयः नद्यः रोरुवत् वना कथ
क्षोणीः भियसा सं आरत ॥१॥ अर्च शक्राय शाकिने शचीऽ
शृण्वंतं इंद्रं महयन् अभि स्तुहि यः धृष्णुना शवसा रोदसी
उभे वृषा वृषऽत्वा वृषभः निऽऋंजते ॥२॥ अर्च दिवे बृह
शूषं वचः स्वऽक्षत्रं यस्य धृषतः धृषत् मनः बृहत्ऽश्रवा
असुरः बर्हणा कृतः पुरः हरिऽभ्यां वृषभः रथः हि सः ॥३॥ त्वं
दिवः बृहतः सानु कोपयः अव त्मना धृषता शंबरं भिनत् यत्
मायिनः व्रंदिनः मंदिना धृषत् शितां गभस्तिं अशनिं पृतन्य-
सि ॥४॥ नि यत् वृणक्षि श्वसनस्य मूर्धनि शुष्णस्य चित् व्रंदि-
नः रोरुवत् वना प्राचीनेन मनसा बर्हणाऽवता यत् अद्य
चित् कृणवः कः त्वा परि ॥५॥१७॥ त्वं आविथ नर्यं तुर्वशं यदुं
त्वं तुर्वीतिं वय्यं शतऽक्रतो त्वं रथं एतशं कृत्व्ये धने त्वं पुरः
नवतिं दंभयः नव ॥६॥ सः घ राजा सत्ऽपतिः शूशुवत् जनः
रातऽहव्यः प्रति यः शासं इन्वति उक्था वा यः अभिऽगृणाति
राधसा दानुः अस्मै उपरा पिन्वते दिवः ॥७॥ असमं क्षत्रं
असमा मनीषा प्र सोमऽपाः अपसा संतु नेमे ये ते इंद्र ददुषः
वर्धयंति महि क्षत्रं स्थविरं वृष्ण्यं च ॥८॥ तुभ्यं इत् एते बहु-
लाः अद्रिऽदुग्धाः चमूऽसदः चमसाः इंद्रऽपानाः वि अश्नुहि
र्पय कामं एषां अथ मनः वसुऽदेयाय कृष्व ॥९॥ अपां
तिष्ठत् धरुणऽह्वरं तमः अंतः वृत्रस्य जठरेषु पर्वतः अभि इं-
ः नद्यः वव्रिणा हिताः विश्वाः अनुऽस्थाः प्रवणेषु जिघ्न-
१०॥ सः शेऽवृधं अधि धाः द्युम्नं अस्मे महि क्षत्रं जनाषाट्

इंद्र तव्यं रक्ष च नः मघोनः पाहि सूरीन् राये च नः सुऽअपत्यै इषे धाः ॥ ११ ॥ १८ ॥

॥ ५५ ॥ दिवः चित् अस्य वरिमा वि पप्रथे इंद्रं न मह्ना पृथिवी चन प्रति भीमः तुविष्मान् चर्षणिऽभ्यः आऽतपः शिशीते वज्रं तेजसे न वंसगः ॥ १ ॥ सः अर्णवः न नद्यः समुद्रियः प्रति गृभ्णाति विऽश्रिताः वरीमऽभिः इंद्रः सोमस्य पीतये वृषऽयते सनात् सः युध्मः ओजसा पनस्यते ॥ २ ॥ त्वं तं इंद्र पर्वतं न भोजसे महः नृम्णस्य धर्मणां इरज्यसि प्र वीर्येण देवता अति चेकिते विश्वस्मै उग्रः कर्मणे पुरःऽहितः ॥ ३ ॥ सः इत् वने नमस्युऽभिः वचस्यते चारु जनेषु प्रऽब्रुवाणः इंद्रियं वृषा छंदुः भवति हर्यतः वृषा क्षेमेण धेनां मघऽवा यत् इन्वति ॥ ४ ॥ सः इत् महानि संऽइथानि मज्मना कृणोति युध्मः ओजसा जनेभ्यः अध चन श्रत् दधति त्विषिऽमते इंद्राय वज्रं निऽघनिघ्नते वधं ॥ ५ ॥ १९ ॥ सः हि श्रवस्युः सदनानि कृत्रिमा क्ष्मया वृधानः ओजसा विऽनाशयन् ज्योतींषि कृण्वन् अवृकाणि यज्यवे अव सुऽक्रतुः सर्तवै अपः सृजत् ॥ ६ ॥ दानाय मनः सोमऽपावन् अस्तु ते अर्वाचा हरी वंदनऽश्रुत् आ कृधि यमिष्ठासः सारथयः ये इंद्र ते न त्वा केताः आ दभ्नुवंति भूर्णयः ॥ ७ ॥ अप्रऽक्षितं वसु बिभर्षि हस्तयोः अषाळ्हं सहः तन्वि श्रुतः दधे आऽवृतासः अवतासः न कर्तृऽभिः तनूषु ते क्रतवः इंद्र भूरयः ॥ ८ ॥ २० ॥

॥ ५६ ॥ एषः प्र पूर्वीः अव तस्य चम्रिषः अत्यः न योषां उत् अयंस्त भुर्वणिः दक्षं महे पाययते हिरण्ययं रथं आऽवृत्य

हरिऽयोगं ऋभ्वसं ॥१॥ तं गूर्तयः नेमन्ऽइषः परीणसः समु
न संऽचरणे सनिष्यवः पतिं दक्षस्य विदथस्य नु सहः गिरिं
वेनाः अधि रोह तेजसा ॥२॥ सः तुर्वणिः महान् अरेणु पौंस्ये
गिरेः भृष्टिः न भ्राजते तुजा शवः येन शुष्णं मायिनं आयसः
मदे दुध्रः आभूषु रमयत् नि दामनि ॥३॥ देवी यदि तविषी
त्वाऽवृधा ऊतये इंद्रं सिसक्ति उषसं न सूर्यः यः धृष्णुना शवसा
बाधते तमः इयर्ति रेणुं बृहत् अर्हरिऽस्वनिः ॥४॥ वि यत्
तिरः धरुणं अच्युतं रजः अतिस्थिपः दिवः आतासु बर्हणा
स्वःऽमीळ्हे यत् मदे इंद्र हर्ष्या अहन् वृत्रं निः अपां औब्जः
अर्णवं ॥५॥ त्वं दिवः धरुणं धिषे ओजसा पृथिव्याः इंद्र सदनेषु
माहिनः त्वं सुतस्य मदे अरिणाः अपः वि वृत्रस्य समया पाष्या
अरुजः ॥६॥२१॥

॥५७॥ प्र मंहिष्ठाय बृहते बृहत्ऽरये सत्यऽशुष्माय तवसे
मतिं भरे अपांऽइव प्रवणे यस्य दुःऽधरं राधः विश्वऽआयु
शवसे अपऽवृतं ॥१॥ अध ते विश्वं अनु ह असत् इष्टये आपः
निम्नाऽइव सवना हविष्मतः यत् पर्वते न संऽअशीत हर्यतः
इंद्रस्य वज्रः श्नथिता हिरण्ययः ॥२॥ अस्मै भीमाय नमसा सं
अध्वरे उषः न शुभ्रे आ भर पनीयसे यस्य धाम श्रवसे नाम
...यं ज्योतिः अकारि हरितः न अयसे ॥३॥ इमे ते इंद्र ते वयं
...स्तुत ये त्वा आऽरभ्य चरामसि प्रभुऽवसो नहि त्वत्
... गिर्वणः गिरः सघत् क्षोणीःऽइव प्रति नः हर्य तत्
॥४॥ भूरि ते इंद्र वीर्यं तव स्मसि अस्य स्तोतुः मघऽवन्
...आ पृण अनु ते द्यौः बृहती वीर्यं ममे इयं च ते पृथिवी

नेमे ओजसे ॥५॥ त्वं तं इंद्र पर्वतं महां उरुं वज्रेण वज्रिन् पर्वऽशः चकर्तिथ अव असृजः निऽवृताः सर्तवै अपः सत्रा विश्वं दधिषे केवलं सहः ॥६॥२२॥१०॥

॥५८॥ नु चित् सहःऽजाः अमृतः नि तुंदते होता यत् दूतः अभवत् विवस्वतः वि साधिष्ठेभिः पथिऽभिः रजः ममे आ देवऽताता हविषा विवासति ॥१॥ आ स्वं अद्म युवमानः अजरः तृषु अविष्यन् अतसेषु तिष्ठति अत्यः न पृष्ठं प्रुषितस्य रोचते दिवः न सानु स्तनयन् अचिक्रदत् ॥२॥ क्राणा रुद्रेभिः वसुऽभिः पुरःऽहितः होता निऽसत्तः रयिषाट् अमर्त्यः रथः न विक्षु ऋंजसानः आयुषु वि आनुषक् वार्या देवः ऋण्वति ॥३॥ वि वातऽजूतः अतसेषु तिष्ठते वृथा जुहूभिः सृण्या तुविऽस्वनिः तृषु यत् अग्ने वनिनः वृषऽयसे कृष्णं ते एम रुशत्ऽऊर्मे अजर ॥४॥ तपुःऽजंभः वने आ वातऽचोदितः यूथे न सह्वान् अव वाति वंसगः अभिऽव्रजन् अक्षितं पाजसा रजः स्थातुः चरथं भयते पतत्रिणः ॥५॥२३॥ दधुः त्वा भृगवः मानुषेषु आ रयिं न चारुं सुऽहवं जनेभ्यः होतारं अग्ने अतिथिं वरेण्यं मित्रं न शेवं दिव्याय जन्मने ॥६॥ होतारं सप्त जुह्वः यजिष्ठं यं वाघतः वृणते अध्वरेषु अग्निं विश्वेषां अरतिं वसूनां सपर्यामि प्रयसा यामि रत्नं ॥७॥ अच्छिद्रा सूनो सहसः नः अद्य स्तोतृऽभ्यः मित्रऽमहः शर्म यच्छ अग्ने गृणंतं अंहसः उरुष्य ऊर्जः नपात् पूःऽभिः आयसीभिः ॥८॥ भव वरूथं गृणते विभाऽवः भव मघऽवन् मघवंत्ऽभ्यः शर्म उरुष्य अग्ने अंहसः गृणंतं प्रातः मक्षु धियाऽवसुः जगम्यात् ॥९॥२४॥

॥ ५९ ॥ वयाः इत् अग्ने अग्नयः ते अन्ये त्वे विश्वे अमृताः
मादयन्ते वैश्वानर नाभिः असि क्षितीनां स्थूणाऽइव जनान्
उपऽमित् ययन्थ ॥ १ ॥ मूर्धा दिवः नाभिः अग्निः पृथिव्याः
अथ अभवत् अरतिः रोदस्योः तं त्वा देवासः अजनयन्त देवं
वैश्वानर ज्योतिः इत् आर्याय ॥ २ ॥ आ सूर्ये न रश्मयः ध्रुवासः
वैश्वानरे दधिरे अग्ना वसूनि या पर्वतेषु ओषधीषु अप्ऽसु या
मानुषेषु असि तस्य राजा ॥ ३ ॥ बृहतीऽइव॰ सूनवे रोदसी
गिरः होता मनुष्यः न दक्षः स्वःऽवते सत्यऽशुष्माय पूर्वीः
वैश्वानराय नृऽतमाय यह्वीः ॥ ४ ॥ दिवः चित् ते बृहतः जा-
तऽवेदः वैश्वानर प्र रिरिचे महिऽत्वं राजा कृष्टीनां असि
मानुषीणां युधा देवेभ्यः वरिवः चकर्थ ॥ ५ ॥ प्र नु महिऽत्वं
वृषभस्य वोचं यं पूरवः वृत्रऽहनं सचन्ते वैश्वानरः दस्युं अग्निः
जघन्वान् अधूनोत् काष्ठाः अव शम्बरं भेत् ॥ ६ ॥ वैश्वा-
नरः महिम्ना विश्वऽकृष्टिः भरत्ऽवाजेषु यजतः विभाऽवा
शातऽवनेये शतिनीभिः अग्निः पुरुऽनीथे जरते सूनृ-
ताऽवान् ॥ ७ ॥ २५ ॥

॥ ६० ॥ वह्निं यशसं विदथस्य केतुं सुप्रऽअव्यं दूतं सद्यःऽअर्थं
द्विऽजन्मानं रयिंऽइव प्रऽशस्तं रातिं भरत् भृगवे मातरि-
श्वा ॥ १ ॥ अस्य शासुः उभयासः सचन्ते हविष्मन्तः उशिजः ये च
र्ताः दिवः चित् पूर्वः नि असादि होता आऽपृच्छ्यः विश्प-
तिः विक्षु वेधाः ॥ २ ॥ तं नव्यसी हृदः आ जायमानं अस्मत्
ऽकीर्तिः मधुऽजिह्वं अश्याः यं ऋत्विजः वृजने मानुषासः
स्वन्तः आयवः जीजनन्त ॥ ३ ॥ उशिक् पावकः वसुः मानुषेषु

रवेण दरयः दशऽग्वैः ॥४॥ गृणानः अङ्गिरःऽभिः दस्म वि
वः उषसा सूर्येण गोभिः अंधः वि भूम्याः अप्रथयः इंद्र सानु
दिवः रजः उपरं अस्तभायः ॥५॥१॥ तत् ऊं प्रयक्षऽतमं अस्य
कर्म दस्मस्य चारुऽतमं अस्ति दंसः उपऽह्वरे यत् उपराः अ-
पिन्वत् मधुऽअर्णसः नद्यः चतस्रः ॥६॥ द्विता वि वव्रे सनऽजा
सऽनीळे अयास्यः स्तवमानेभिः अर्कैः भगः न मेने परमे
विऽओमन् अधारयत् रोदसी सुऽदंसाः ॥७॥ सनात् दिवं
परि भूम विरूपे पुनःऽभुवा युवती स्वेभिः एवैः कृष्णेभिः
अक्ता उषाः रुशत्ऽभिः वपुःऽभिः आ चरतः अन्याऽअन्या ॥८॥
सनेमि सख्यं सुऽअपस्यमानः सूनुः दाधार शवसा सुऽदंसाः
आमासु चित् दधिषे पक्वं अंतः पयः कृष्णासु रुशत् रोहि-
णीषु ॥९॥ सनात् सऽनीळाः अवनीः अवाताः व्रता रक्षंते
अमृताः सहःऽभिः पुरु सहस्रा जनयः न पत्नीः दुवस्यंति स्व-
सारः अह्रयाणं ॥१०॥२॥ सनाऽयुवः नमसा नव्यः अर्कैः
वसुऽयवः मतयः दस्म दद्रुः पतिं न पत्नीः उशतीः उशंतं स्पृ-
शंति त्वा शवसाऽवन् मनीषाः ॥११॥ सनात् एव तव रायः
गभस्तौ न क्षीयंते न उप दस्यंति दस्म द्युऽमान् असि क्रतुऽमान्
इंद्र धीरः शिक्ष शचीऽवः तव नः शचीभिः ॥१२॥ सनाऽयते
गोतमः इंद्र नव्यं अतक्षत् ब्रह्म हरिऽयोजनाय सुऽनीथाय नः
शवसान नोधाः प्रातः मक्षु धियाऽवसुः जगम्यात् ॥१३॥३॥

[illegible] आपो [illegible] पृथिवी
[illegible]
[illegible]

वज्रं जरिता बाह्वोः धात् येन अविहर्यतऽक्रतो॰ अमित्रान्
पुरंः इष्णासि पुरुऽहूत पूर्वीः ॥२॥ त्वं सत्यः इंद्र धृष्णुः एतान् त्वं
ऋभुक्षाः नर्यः त्वं षाट् त्वं शुष्णं वृजने पृक्षे आणौ यूने कुत्साय
द्युऽमते सचां अहन् ॥३॥ त्वं ह त्यत् इंद्र चोदीः सखा वृत्रं यत्
वज्रिन् वृषऽकर्मन् उभ्नाः यत् ह शूर वृषऽमनः पराचैः वि
दस्यून् योनौ अकृतः वृथाषाट् ॥४॥ त्वं ह त्यत् इंद्र अरिषण्यन्
दृळ्हस्यं चित् मर्तानां अजुष्टौ वि अस्मत् आ काष्ठाः अर्वते
वः घनाऽइव वज्रिन् श्नथिहि अमित्रान् ॥५॥४॥ त्वां ह त्यत्
इंद्र अर्णऽसातौ स्वःऽमीळ्हे नरः आजा हवंते तव स्वधाऽवः
इयं आ सऽमर्ये ऊतिः वाजेषु अतसाय्या भूत् ॥६॥ त्वं ह त्यत्
इंद्र सप्त युध्यन् पुरंः वज्रिन् पुरुऽकुत्साय दर्दः॰ बर्हिः न यत्
सुऽदासे वृथा वर्क् अंहोः राजन् वरिवः पूरवे कः॰ ॥७॥ त्वं
त्यां नः इंद्र देव चित्रां इषं आपः न पीपयः परिऽज्मन् यया
शूर प्रति अस्मभ्यं यंसि त्मनं ऊर्जं न विश्वध क्षरध्यै ॥८॥
अकारि ते इंद्र गोतमेभिः ब्रह्माणि आऽउक्ता नमसा हरिऽभ्यां
सुऽपेशसं वाजं आ भर नः प्रातः मक्षु धियाऽवसुः जग-
म्यात् ॥९॥५॥

॥६४॥ वृष्णे शर्धाय सुऽमखाय वेधसे नोधः सुऽवृक्तिं प्र भर
मरुत्ऽभ्यः अपः न धीरः मनसा सुऽहस्त्यः गिरः सं अंजे विदथेषु
आऽभुवः ॥१॥ ते जज्ञिरे दिवः ऋष्वासः उक्षणः रुद्रस्य मर्याः
असुराः अरेपसः पावकासः शुचयः सूर्याःऽइव सत्वानः —
प्सिनः घोरऽवर्पसः ॥२॥ युवानः रुद्राः अजराः अभोक्ऽहन
वक्षुः अध्रिऽगावः पर्वताःऽइव दृळ्हा चित् विश्वा भुवनानि

पार्थिवा प्र च्यवयंति दिव्यानि मज्मना ॥३॥ चित्रैः अंजिऽभिः वपुषे वि अंजते वक्षःऽसु रुक्मान् अधि येतिरे शुभे अंसेषु एषां नि मिमृक्षुः ऋष्टयः साकं जज्ञिरे स्वधया दिवः नरः ॥४॥ ईशानऽकृतः धुनयः रिशादसः वातान् विऽद्युतः तविषीभिः अक्रत दुहंति ऊधः दिव्यानि धूतयः भूमिं पिन्वंति पयसा परिऽज्रयः ॥५॥६॥ पिन्वंति अपः मरुतः सुऽदानवः पयः घृतऽवत् विदथेषु आऽभुवः अत्यं न मिहे वि नयंति वाजिनं उत्सं दुहंति स्तनयंतं अक्षितं ॥६॥ महिषासः मायिनः चित्रऽभानवः गिरयः न स्वऽतवसः रघुऽस्यदः मृगाःऽइव हस्तिनः खादथ वना यत् आरुणीषु तविषीः अयुग्ध्वं ॥७॥ सिंहाःऽइव नानदति प्रऽचेतसः पिशाःऽइव सुऽपिशः विश्वऽवेदसः क्षपः जिन्वंतः पृषतीभिः ऋष्टिऽभिः सं इत् सऽबाधः शवसा अहिऽमन्यवः ॥८॥ रोदसी आ वदत गणऽश्रियः नृऽसाचः शूराः शवसा अहिऽमन्यवः आ वंधुरेषु अमतिः न दर्शता विऽद्युत् न तस्थौ मरुतः रथेषु वः ॥९॥ विश्वऽवेदसः रयिऽभिः संऽओकसः संऽमिश्लासः तविषीभिः विऽरप्शिनः अस्तारः इषुं दधिरे गभस्त्योः अनंतऽशुष्माः वृषऽखादयः नरः ॥१०॥७॥ हिरण्ययेभिः पविऽभिः पयःऽवृधः उत् जिघ्नंते आऽपथ्यः न पर्वतान् मखाः अयासः स्वऽसृतः ध्रुवऽच्युतः दुध्रऽकृतः मरुतः भ्राजत्ऽऋष्टयः ॥११॥ घृषुं पावकं वनिनं विऽचर्षणिं रुद्रस्य सूनुं हवसा गृणीमसि रजःऽतुरं तवसं मारुतं गणं ऋजीषिणं वृषणं सश्चत श्रिये ॥१२॥ प्र नु सः मर्तः शवसा जनान् अति तस्थौ वः ऊती मरुतः यं आवत अर्वत्ऽभिः वाजं भरते धना नृऽभिः आऽपृच्छ्यं क्रतुं आ क्षेति

पुष्यंति ॥ १३ ॥ चर्कृत्यं मरुतः पृत्ऽसु दुस्तरं द्युऽमंतं शुष्मं मघऽवत्ऽसु धत्तन धनऽस्पृतं उक्थ्यं विश्वऽचर्षणिं तोकं पुष्येम तनयं शतं हिमाः ॥ १४ ॥ नु स्थिरं मरुतः वीरऽवंतं ऋतिऽसहं रयिं अस्मासु धत्त सहस्रिणं शतिनं शूशुऽवांसं प्रातः मक्षु धियाऽवसुः जगम्यात् ॥ १५ ॥ ८ ॥ ११ ॥

॥ ६५ ॥ पश्वा न तायुं गुहा चतंतं नमः युजानं नमः वहंतं सऽजोषाः धीराः पदैः अनु ग्मन् उप त्वा सीदन् विश्वे यजत्राः ॥ १ ॥ ऋतस्य देवाः अनु व्रता गुः भुवत् परिष्टिः द्यौः न भूम वर्धंति ईं आपः पन्वा सुऽशिश्विं ऋतस्य योना गर्भे सुऽजातं ॥ २ ॥ पुष्टिः न रण्वा क्षितिः न पृथ्वी गिरिः न भुज्म क्षोदः न शंऽभु अत्यः न अज्मन् सर्गऽप्रतक्तः सिंधुः न क्षोदः कः ईं वराते ॥ ३ ॥ जामिः सिंधूनां भ्राताऽइव स्वस्रां इभ्यान् न राजा वनानि अत्ति यत् वातऽजूतः वना वि अस्थात् अग्निः ह दाति रोम पृथिव्याः ॥ ४ ॥ श्वसिति अप्ऽसु हंसः न सीदन् क्रत्वा चेतिष्ठः विशां उषःऽभुत् सोमः न वेधाः ऋतऽप्रजातः पशुः न शिश्वा विऽभुः दूरेऽभाः ॥ ५ ॥ ९ ॥

॥ ६६ ॥ रयिः न चित्रा सूरः न संऽदृक् आयुः न प्राणः नित्यः न सूनुः तक्वा न भूर्णिः वना सिसक्ति पयः न धेनुः शुचिः विभाऽवा ॥ १ ॥ दाधार क्षेमं ओकः न रण्वः यवः न पक्वः जेता जनानां ऋषिः न स्तुभ्वा विक्षु प्रऽशस्तः वाजी न प्रीतः वयः दधाति ॥ २ ॥ दुरोकऽशोचिः क्रतुः न नित्यः जायाऽइव योनौ अरं विश्वस्मै चित्रः यत् अभ्राट् श्वेतः न विक्षु रथः न रुक्मी त्वेषः

समत्ऽसु ॥३॥ सेनाऽइव सृष्टा अमं दधाति अस्तुः न दिद्युत्
त्वेषऽप्रतीका यमः ह जातः यमः जनिऽत्वं जारः कनीनां पतिः
जनीनां ॥४॥ तं वः चराथा वयं वसत्या अस्तं न गावः नक्षंते
इद्धं सिंधुः न क्षोदः प्र नीचीः ऐनोत् नवंत गावः स्वः
दृशीके ॥५॥१०॥

॥६७॥ वनेषु जायुः मर्तेषु मित्रः वृणीते श्रुष्टिं राजाऽइव
अजुर्यं क्षेमः न साधुः क्रतुः न भद्रः भुवत् सुऽआधीः होता
हव्यऽवाट् ॥१॥ हस्ते दधानः नृम्णा विश्वानि अमे देवान्
धात् गुहा निऽसीदन् विदंति ईं अत्र नरः धियंऽधाः हृदा यत्
तष्टान् मंत्रान् अशंसन् ॥२॥ अजः न क्षां दाधार पृथिवीं तस्तंभ
द्यां मंत्रेभिः सत्यैः प्रिया पदानि पश्वः नि पाहि विश्वऽआयुः
अग्ने गुहा गुहं गाः ॥३॥ यः ईं चिकेत गुहा भवंतं आ यः स-
साद धारां ऋतस्य वि ये चृतंति ऋता सपंतः आत् इत् वसूनि
प्र ववाच अस्मै ॥४॥ वि यः वीरुत्ऽसु रोधत् महिऽत्वा उत
प्रऽजाः उत प्रऽसूषु अंतः चित्तिः अपां दमे विश्वऽआयुः
सद्मऽइव धीराः संऽमाय चक्रुः ॥५॥११॥

॥६८॥ श्रीणन् उप स्थात् दिवं भुरण्युः स्थातुः चरथं अक्तून्
वि ऊर्णोत् परि यत् एषां एकः विश्वेषां भुवत् देवः देवानां
महिऽत्वा ॥१॥ आत् इत् ते विश्वे क्रतुं जुषंत शुष्कात् यत् देव
जीवः जनिष्ठाः भजंत विश्वे देवऽत्वं नाम ऋतं सपंतः अमृतं
एवैः ॥२॥ ऋतस्य प्रेषाः ऋतस्य धीतिः विश्वऽआयुः विश्वे
अपांसि चक्रुः यः तुभ्यं दाशात् यः वा ते शिक्षात् तस्मै चिकि-

त्वान् र॒यिं द॑यस्व ॥ ३ ॥ होता॑ निऽसत्तः मनोः॑ अप॑त्ये
नु आ॒सां पतिः॑ र॒यी॒णां इ॒च्छन्त॑ रेतः॑ मि॒थः त॒नूषु॑ सं जा
दक्षैः॑ अमूराः ॥ ४ ॥ पि॒तुः न पु॒त्राः क्रतुं॑ जु॒षन्त॒ श्रोष॑न्
शासं॑ तुरासः॑ वि रायः॑ औ॒र्णो॒त् दुरः॑ पु॒रु॒ऽक्षुः पि॒पेश
स्तृभिः॑ दमूनाः ॥ ५ ॥ १२ ॥

॥ ६९ ॥ शु॒क्रः शु॒शु॒क्वान् उ॒षः न जा॒रः प॒प्रा स॒म्ऽई॒ची॰
न ज्योतिः॑ परि॑ प्रऽजा॑तः क्रत्वा॑ ब॒भू॒थ॒ भुवः॑ दे॒वानां॑ पि॒ता
सन् ॥ १ ॥ वे॒धाः अह॑प्तः अ॒ग्निः वि॒ऽजा॒नन् ऊधः॑ न गो
स्वाद्म॑ पि॒तूनां॑ जने॑ न शेवः॑ आ॒ऽहूर्यः॑ सन् मध्ये॑ निऽसत्तः॑ र
दु॒रो॒णे ॥ २ ॥ पु॒त्रः न जा॒तः र॒ण्वः दु॒रो॒णे वा॒जी न प्रीतः॑ वि
वि ता॒री॒त् विशः॑ यत् अह्वे॑ नृऽभिः॑ सऽनी॑ळाः अ॒ग्निः दे॒व॒ऽत्व
विश्वा॑नि अ॒श्याः ॥ ३ ॥ नकिः॑ ते॒ ए॒ता व्र॒ता मि॒न॒न्ति॒ नृऽभ्यः॑ यत्
ए॒भ्यः श्रु॒ष्टिं च॒कर्थ॑ तत् तु ते॒ दंसः॑ यत् अह॑न् स॒मा॒नैः नृऽभिः॑ यत्
यु॒क्तः वि॒वेः रपां॑सि ॥ ४ ॥ उ॒षः न जा॒रः वि॒भाऽवा उ॒स्रः संज्ञा-
तऽरूपः चिके॑तत् अ॒स्मै॒ त्मना॑ वह॑न्तः दुरः॑ वि ऋ॒ण्व॒न् नवं॑त
विश्वे॑ स्वः॑ ह॒शीके॑ ॥ ५ ॥ १३ ॥

॥ ७० ॥ व॒नेम॑ पू॒र्वीः अ॒र्यः म॒नी॒षा अ॒ग्निः सु॒ऽशोकः॑ विश्वा॑नि
अ॒श्याः आ दैव्या॑नि व्र॒ता चि॒कि॒त्वान् आ मानु॑षस्य जन॑स्य
जन्म॑ ॥ १ ॥ गर्भः॑ यः अ॒पां गर्भः॑ वना॑नां गर्भः॑ च॒ स्था॒तां गर्भः॑
च॒रथा॑ अद्रौ॑ चि॒त् अ॒स्मै॒ अ॒न्तः दु॒रो॒णे वि॒शां न विश्वः॑ अ॒मृतः॑
सु॒ऽआ॒धीः ॥ २ ॥ सः हि क्ष॒पाऽवा॑न् अ॒ग्निः र॒यी॒णां दाश॑त् यः
अ॒स्मै॒ अरं॑ सु॒ऽउ॒क्तैः ए॒ता चि॒कि॒त्वः भूम॑ नि पा॒हि॒ दे॒वानां॑ जन्म॑

मर्तान् च विद्वान् ॥३॥ वर्धान् यं पूर्वीः क्षपः विऽरूपाः स्थातुः
च रथं ऋतऽप्रवीतं अराधि होता स्वः निऽसत्तः कृण्वन् वि-
श्वानि अपांसि सत्या ॥४॥ गोषु प्रऽशस्तिं वनेषु धिषे भरंत
विश्वे वलिं स्वः नः वि त्वा नरः पुरुऽत्रा सपर्यन् पितुः न
जिव्रेः वि वेदः भरंत ॥५॥ साधुः न गृध्नुः अस्ताऽइव शूरः
याताऽइव भीमः त्वेषः समत्ऽसु ॥६॥ १४॥

॥७१॥ उप प्र जिन्वन् उशतीः उशंतं पतिं न नित्यं जनयः
सऽनीळाः स्वसारः श्यावीं अरुषीं अजुषन् चित्रं उच्छंतीं
उषसं न गावः ॥१॥ वीळु चित् दृळ्हा पितरः नः उक्थैः
अद्रिं रुजन् अंगिरसः रवेण चक्रुः दिवः बृहतः गातुं अस्मे
अहः स्वः विविदुः केतुं उस्राः ॥२॥ दधन् ऋतं धनयन् अस्य
धीतिं आत् इत् अर्यः दिधिष्वः विऽभृत्राः अतृष्यंतीः अपसः
यंति अच्छ देवान् जन्म प्रयसा वर्धयंतीः ॥३॥ मथीत् यत् ईं
विऽभृतः मातरिश्वा गृहेऽगृहे श्येतः जेन्यः भूत् आत् ईं राज्ञे न
सहीयसे सचा सन् आ दूत्यं भृगवाणः विवाय ॥४॥ महे यत्
पित्रे ईं रसं दिवे कः अव त्सरत् पृशन्यः चिकित्वान् सृजत् अस्ता
धृषता दिद्युं अस्मै स्वायां देवः दुहितरि त्विषिं धात् ॥५॥ १५॥
स्वे आ यः तुभ्यं दमे आ विऽभाति नमः वा दाशात् उशतः
अनु द्यून् वर्धो अग्ने वयः अस्य द्विऽबर्हाः यासत् राया सऽरथं
यं जुनासि ॥६॥ अग्निं विश्वाः अभि पृक्षः सचंते समुद्रं न
स्रवतः सप्त यह्वीः न जामिऽभिः वि चिकिते वयः नः विदाः
देवेषु प्रऽमतिं चिकित्वान् ॥७॥ आ यत् इषे नृऽपतिं तेजः
आनट् शुचि रेतः निऽसिक्तं द्यौः अभीके अग्निः शर्धं अनवद्यं

युवानं सुऽआध्यं जनयत् सूदयत् च ॥८॥ मनः न यः अध्वनः
सद्यः एति एकः सत्रा सूरः वस्वः ईशे राजाना मित्रावरुणा
सुऽपाणी॰ गोषु प्रियं अमृतं रक्षमाणा ॥९॥ मा नः अग्ने
सख्या पित्र्याणि प्र मर्षिष्ठाः अभि विदुः कविः सन् नभः न रूपं
जरिमा मिनाति पुरा तस्याः अभिऽशस्तेः अधि इहि ॥१०॥१६॥

॥७२॥ नि काव्या वेधसः शश्वतः कः हस्ते दधानः नर्या पुरू-
णिं अग्निः भुवत् रयिऽपतिः रयीणां सत्रा चक्राणः अमृतानि
विश्वा ॥१॥ अस्मे वत्सं परि संतं न विंदन् इच्छंतः विश्वे अमृताः
अमूराः श्रमऽयुवः पदऽव्यः धियंऽधाः तस्थुः पदे परमे चारु
ग्नेः ॥२॥ तिस्रः यत् अग्ने शरदः त्वां इत् शुचिं घृतेन शुचयः
पर्यान् नामानि चित् दधिरे यज्ञियानि असूदयंत तन्वः
ऽजाताः ॥३॥ आ रोदसी बृहती वेविदानाः प्र रुद्रिया ज-
रे यज्ञियासः विदत् मर्तः नेमऽधिता चिकित्वान् अग्निं पदे
मे तस्थिऽवांसं ॥४॥ संऽजानानाः उप सीदन् अभिऽज्ञु
ीऽवंतः नमस्यं नमस्यन् रिरिक्वांसः तन्वः कृण्वत स्वाः सखा
: निऽमिषि रक्षमाणाः ॥५॥१७॥ त्रिः सप्त यत् गुह्यानि
् पदा अविदन् निऽहिता यज्ञियासः तेभिः रक्षंते अमृतं
षाः पशून् च स्थातॄन् चरथं च पाहि ॥६॥ विद्वान् अग्ने
नि क्षितीनां वि आनुषक् शुरुधः जीवसे धाः अंतःऽवि-
ध्वनः देवऽयानान् अतंद्रः दूतः अभवः हविःऽवाट् ॥७॥
ध्यः दिवः आ सप्त यह्वीः रायः दुरः वि ऋतऽज्ञाः अ-
विदत् गव्यं सरमा दृळ्हं ऊर्वं येन नु कं मानुषी भोजते
आ ये विश्वा सुऽअपत्यानि तस्थुः कृण्वानासः अमृ-

तुऽत्वाय॑ गा॒तुं म॒ह्ना म॒हत्ऽभिः॑ पृथि॒वी वि त॒स्थे मा॒ता पु॒त्रैः अदि॑तिः धाय॑से वेः॰ ॥ ९॥ अधि॑ श्रियं॑ नि द॒धुः॒ चारुं॑ अ॒स्मिन् दि॒वः यत् अ॒क्षी॑ अ॒मृताः॑ अकृ॑ण्वन् अध॑ क्षरं॑ति सिंध॑वः न सृ॒ष्टाः प्र नीचीः॑ अ॒ग्ने॒ अरु॑षीः अजा॒न॒न् ॥ १० ॥ १८ ॥

॥ ७३ ॥ र॒यिः न यः पि॒तृऽवि॒त्तः व॒य॒ःऽधाः सु॒ऽप्रनी॑तिः चि॒कि॒तुषः॑ न शासुः॑ स्यो॒न॒ऽशीः अति॑थिः न प्री॒णा॒नः होता॑ऽइव सद्म॑ वि॒ध॒तः वि ता॒री॒त् ॥ १ ॥ दे॒वः न यः स॒वि॒ता स॒त्यऽमं॑न्मा क्रत्वा॑ नि॒ऽपाति॑ वृ॒जना॑नि विश्वा॑ पु॒रु॒ऽप्र॒श॒स्तः अ॒मतिः॑ न स॒त्यः आ॒त्माऽइ॑व शेवः॑ दि॒धि॒षाय्यः॑ भू॒त् ॥ २ ॥ दे॒वः न यः पृ॒थि॒वीं वि॒श्वऽधा॑याः उ॒प॒ऽक्षेति॑ हि॒तऽमि॑त्रः न राजा॑ पु॒रः॒ऽसदः॑ श॒र्म॒ऽसदः॑ न वी॒राः अ॒न॒व॒द्या पति॑जुष्टाऽइव नारी॑ ॥ ३ ॥ तं त्वा॒ नरः॑ दमे॑ आ नित्यं॑ इ॒द्धं अ॒ग्ने॒ सचं॑त क्षि॒तिषु॑ ध्रु॒वासु॑ अधि॑ द्यु॒म्नं नि द॒धुः॒ भूरि॑ अ॒स्मि॒न् भवं॑ वि॒श्वऽआ॑युः ध॒रुणः॑ र॒यी॒णां ॥ ४ ॥ वि पृ॒क्षः॑ अ॒ग्ने॒ म॒घ॒ऽवा॑नः अ॒श्युः॒ वि सू॒रयः॑ दद॑तः विश्वं॑ आयुः॑ स॒नेम॒ वाजं॑ सं॒ऽइ॒थेषु॑ अ॒र्यः भा॒गं दे॒वेषु॑ श्रवं॑से दधा॑नाः ॥ ५ ॥ १९ ॥ ऋ॒तस्य॑ हि धे॒नवः॑ वा॒व॒शा॒नाः स्मत्ऽऊ॑ध्नीः पी॒पयं॑त द्यु॒ऽभ॑क्ताः प॒रा॒ऽवतः॑ सु॒ऽम॒तिं भिक्ष॑माणाः वि सिंध॑वः स॒मया॑ स॒स्रुः॒ अ॒द्रिं ॥ ६ ॥ त्वे॑ अ॒ग्ने॒ सु॒ऽम॒तिं भिक्ष॑माणाः दि॒वि श्रवः॑ द॒धि॒रे॒ य॒ज्ञि॒यासः॑ नक्ता॑ च॒ च॒क्रुः॒ उ॒षसा॑ वि॒ऽरू॑पे॰ कृ॒ष्णं च॒ वर्णं॑ अ॒रु॒णं च॒ सं धुः॰ ॥ ७ ॥ यान् रा॒ये मर्ता॑न् सुसू॑दः अ॒ग्ने॒ ते स्या॒म॒ म॒घ॒ऽवा॑नः व॒यं च॒ छा॒याऽइ॑व विश्वं॑ भुव॑नं सि॒स॒क्षि॒ आ॒प॒प्रि॒ऽवान् रोद॑सी अं॒तरि॑क्षं ॥ ८ ॥ अर्व॑त्ऽभिः अ॒ग्ने॒ अर्वं॑तः नृऽभिः॑ नॄन् वी॒रैः वी॒-

व॒नु॒या॒म॒ त्वाऽऊ॑ताः ई॒शा॒नासः॑ पि॒तृ॒ऽवि॒त्तस्य॑ रा॒यः वि

सूरयः शतऽहिमाः नः अश्युः ॥९॥ एता ते अग्ने उचथानि वेधः
जुष्टानि संतु मनसे हृदे च शकेम रायः सुऽधुरः यमं ते अधि
श्रवः देवऽभक्तं दधानाः ॥१०॥२०॥१२॥

॥७४॥ उपऽप्रयंतः अध्वरं मंत्रं वोचेम अग्नये आरे अस्मे
च शृण्वते ॥१॥ यः स्नीहितीषु पूर्व्यः संऽजग्मानासु कृष्टिषु अर-
क्षत् दाशुषे गयं ॥२॥ उत ब्रुवंतु जंतवः उत् अग्निः वृत्रऽहा
अजनि धनंऽजयः रणेऽरणे ॥३॥ यस्य दूतः असि क्षये वेषि
हव्यानि वीतये दस्मत् कृणोषि अध्वरं ॥४॥ तं इत् सुऽहव्यं अं-
गिरः सुऽदेवं सहसः यहो जनाः आहुः सुऽबर्हिषं ॥५॥२१॥
आ च वहासि तान् इह देवान् उप प्रऽशस्तये हव्या सुऽचंद्र
ीतये ॥६॥ न योः उपब्दिः अश्व्यः शृण्वे रथस्य कत् चन यत्
ग्ने यासि दूत्यं ॥७॥ त्वाऽऊतः वाजी अह्रयः अभि पूर्वस्मात्
परः प्र दाश्वान् अग्ने अस्थात् ॥८॥ उत द्युऽमत् सुऽवीर्यं
त् अग्ने विवाससि देवेभ्यः देव दाशुषे ॥९॥२२॥

॥७५॥ जुषस्व सप्रथःऽतमं वचः देवप्सरःऽतमं हव्या
नः आसनि ॥१॥ अथ ते अंगिरःऽतम अग्ने वेधःऽतम
वोचेम ब्रह्म सानसि ॥२॥ कः ते जामिः जनानां अग्ने कः
अध्वरः कः ह कस्मिन् असि श्रितः ॥३॥ त्वं जामिः जना-
मित्रः असि प्रियः सखा सखिऽभ्यः ईड्यः ॥४॥ यज
ावरुणा यज देवान् ऋतं बृहत् अग्ने यक्षि स्वं
॥२३॥

॥७६॥ का ते उपऽइतिः मनसः वराय भुवत् अग्ने शंऽतमा का मनीषा कः वा यज्ञैः परि दक्षं ते आप केन वा ते मनसा दाशेम ॥१॥ आ इहि अग्ने इह होता नि सीद अदब्धः सु पुरःऽएता भव नः अवतां त्वा रोदसी विश्वमिन्वे इति विश्वम्ऽइन्वे यज महे सौमनसाय देवान् ॥२॥ प्र सु विश्वान् रक्षसः धक्षि अग्ने भव यज्ञानां अभिशस्तिऽपावा अथ आ वह सोमऽपतिं हरिऽभ्यां आतिथ्यं अस्मै चकृम सुऽदाव्ने ॥३॥ प्रजाऽवता वचसा वह्निः आसा आ च हुवे नि च सत्सि इह देवैः वेषि होत्रं उत पोत्रं यजत्र बोधि प्रऽयन्तः जनितः वसूनां ॥४॥ यथा विप्रस्य मनुषः हविःऽभिः देवान् अयजः कविऽभिः कविः सन् एव होतः सत्यऽतर त्वं अद्य अग्ने मन्द्रया जुह्वा यजस्व ॥५॥२४॥

॥७७॥ कथा दाशेम अग्नये का अस्मै देवऽजुष्टा उच्यते भामिने गीः यः मर्त्येषु अमृतः ऋतऽवा होता यजिष्ठः इत् कृणोति देवान् ॥१॥ यः अध्वरेषु शंऽतमः ऋतऽवा होता तं ऊं इति नमःऽभिः आ कृणुध्वं अग्निः यत् वेः मर्ताय देवान् सः च बोधाति मनसा यजाति ॥२॥ सः हि क्रतुः सः मर्यः सः साधुः मित्रः न भूत् अद्भुतस्य रथीः तं मेधेषु प्रथमं देवऽयन्तीः विशः उप ब्रुवते दस्मं आरीः ॥३॥ सः नः नृणां नृऽतमः रिशादाः अग्निः गिरः अवसा वेतु धीतिं तना च ये मघऽवानः शविष्ठाः वाजऽप्रसूताः इषयन्त मन्म ॥४॥ एव अग्निः गोतमेभिः ऋतऽवा विप्रेभिः अस्तोष्ट जातऽवेदाः सः एषु द्युम्नं पीपयत् सः वाजं सः पुष्टिं याति जोषं आ चिकित्वान् ॥५॥२५॥

॥७८॥ अभि त्वा गोतमाः गिरा जातऽवेदः विऽचर्षणे
द्युम्नैः अभि प्र नोनुमः ॥१॥ तं ऊं त्वा गोतमः गिरा रायःऽकामः
दुवस्यति द्युम्नैः अभि प्र नोनुमः ॥२॥ तं ऊं त्वा वाजऽसातमं
अंगिरस्वत् हवामहे द्युम्नैः अभि प्र नोनुमः ॥३॥ तं ऊं त्वा
वृत्रहन्ऽतमं यः दस्यून् अवऽधूनुषे द्युम्नैः अभि प्र नोनुमः ॥४॥
अवोचाम रहूगणाः अग्नये मधुऽमत् वचः द्युम्नैः अभि प्र नो-
नुमः ॥५॥२६॥

॥७९॥ हिरण्यऽकेशः रजसः विऽसारे अहिः धुनिः वा-
तःऽइव ध्रजीमान् शुचिऽभ्राजाः उषसः नवेदाः यशस्वतीः
अपस्युवः न सत्याः ॥१॥ आ ते सुऽपर्णाः अमिनंत एवैः कृष्णः
[…]नाव वृषभः यदि इदं शिवाभिः न स्मयमानाभिः आ अगात्
[…]तंति मिहः स्तनयंति अभ्रा ॥२॥ यत् ईं ऋतस्य पयसा पि-
[…]नः नयन् ऋतस्य पथिऽभिः रजिष्ठैः अर्यमा मित्रः वरुणः
[…]ऽज्मा त्वचं पृंचंति उपरस्य योनौ ॥३॥ अग्ने वाजस्य
[…]ऽमंतः ईशानः सहसः यहो अस्मे धेहि जातऽवेदः महि
[…]ः ॥४॥ सः इधानः वसुः कविः अग्निः ईळेन्यः गिरा रेवत्
[…]भ्यं पुरुऽअनीक दीदिहि ॥५॥ क्षपः राजन् उत त्मना अग्ने
[…]ः उत उषसः सः तिग्मऽजंभ रक्षसः दह प्रति ॥६॥२७॥
[…]ः अग्ने ऊतिऽभिः गायत्रस्य प्रऽभर्मणि विश्वासु धीषु
[…]७॥ आ नः अग्ने रयिं भर सत्राऽसहं वरेण्यं विश्वासु
[…]दुस्तरं ॥८॥ आ नः अग्ने सुऽचेतुना रयिं विश्वायुऽपो-
[…]षिणं […]ळीकं धेहि जीवसे ॥९॥ प्र पूताः तिग्मऽशोचिषे वाचः
[…]अग्नये भरस्व सुम्नऽयुः गिरः ॥१०॥ यः नः अग्ने

अभिऽदासति अंति दूरे पदीष्ट सः अस्माकं इत् वृधे भव ॥ ११ ॥
सहस्रऽअक्षः विऽचर्षणिः अग्निः रक्षांसि सेधति होता गृणीते
उक्थ्यः ॥ १२ ॥ २८ ॥

॥ ८० ॥ इत्था हि सोमे इत् मदे ब्रह्मा चकार वर्धनं शविष्ठ
वज्रिन् ओजसा पृथिव्याः निः शशाः अहिं अर्चन् अनु स्वऽरा-
ज्यं ॥ १ ॥ सः त्वा अमदत् वृषा मदः सोमः श्येनऽआभृतः सुतः
येन वृत्रं निः अत्ऽभ्यः जघंथ वज्रिन् ओजसा अर्चन् अनु
स्वऽराज्यं ॥ २ ॥ प्र इहि अभि इहि धृष्णुहि न ते वज्रः नि यंसते
इंद्र नृम्णं हि ते शवः हनः वृत्रं जयाः अपः अर्चन् अनु स्वऽरा-
ज्यं ॥ ३ ॥ निः इंद्र भूम्याः अधि वृत्रं जघंथ निः दिवः सृज मरु-
त्वतीः अव जीवऽधन्याः इमाः अपः अर्चन् अनु स्वऽराज्यं ॥ ४ ॥
इंद्रः वृत्रस्य दोधतः सानुं वज्रेण हीळितः अभिऽक्रम्य अव
जिघ्नते अपः सर्माय चोदयन् अर्चन् अनु स्वऽराज्यं ॥ ५ ॥ २९ ॥
अधि सानौ नि जिघ्नते वज्रेण शतऽपर्वणा मंदानः इंद्रः अंधसः
सखिऽभ्यः गातुं इच्छति अर्चन् अनु स्वऽराज्यं ॥ ६ ॥ इंद्र तुभ्यं
इत् अद्रिऽवः अनुत्तं वज्रिन् वीर्यं यत् ह त्यं मायिनं मृगं तं ऊं
त्वं मायया अवधीः अर्चन् अनु स्वऽराज्यं ॥ ७ ॥ वि ते वज्रासः
अस्थिरन् नवतिं नाव्याः अनु महत् ते इंद्र वीर्यं बाह्वोः ते बलं
हितं अर्चन् अनु स्वऽराज्यं ॥ ८ ॥ सहस्रं साकं अर्चत परि स्तो-
भत विंशतिः शता एनं अनु अनोनवुः इंद्राय ब्रह्म उत्ऽयतं
अर्चन् अनु स्वऽराज्यं ॥ ९ ॥ इंद्रः वृत्रस्य तविषीं निः अहन्
सहसा सहः महत् तत् अस्य पौंस्यं वृत्रं जघन्वान् असृजत् अर्चन्
अनु स्वऽराज्यं ॥ १० ॥ ३० ॥ इमे चित् तव मन्यवे वेपेते भि-

यस्ां मही यत् इंद्र वज्रिन् ओजंसा वृत्रं मरुत्वान् अवंधीः अर्चन्
अनुं स्वऽराज्यं ॥११॥ न वेपंसा न तन्यता इंद्रं वृत्रः वि वीभ-
यत् अभि एनं वज्रंः आयसः सहस्रंऽभृष्टिः आयत अर्चन् अनु
स्वऽराज्यं ॥१२॥ यत् वृत्रं तवं च अशनिं वज्रेण संऽअयोधयः
अहिं इंद्र जिघांसतः दिवि ते वद्वधे शवंः अर्चन् अनुं स्वऽरा-
ज्यं ॥१३॥ अभिऽस्तने ते अद्रिऽवः यत् स्थाः जगंत् च रेजते त्वष्टा
चित् तवं मन्यवे इंद्र वेविज्यते भिया अर्चन् अनुं स्वऽरा-
ज्यं ॥१४॥ नहि नु यात् अधिऽइमसिं इंद्रं कः वीर्या परः तस्मिन्
नृम्णं उत क्रतुं देवाः ओजांसि सं दधुः अर्चन् अनुं स्वऽरा-
ज्यं ॥१५॥ यां अथर्वा मनुंः पिता दध्यङ् धियं अत्नंत तस्मिन्
ब्रह्माणि पूर्वऽथा इंद्रे उक्था सं अग्मत अर्चन् अनुं स्वऽरा-
ज्यं ॥१६॥३१॥५॥

॥८१॥ इंद्रंः मदाय वृवृधे शवंसे वृत्रऽहा नृऽभिंः तं इत्
त्ऽसुं आजिषुं उत ईं अर्भे हवामहे स वाजेषु प्र नः अवि-
॥१॥ असिं हि वीर सेन्यंः असिं भूरिं पराऽददिः असिं दभ्रस्यं
वृधः यजंमानाय शिक्षसि सुन्वते भूरिं ते वसुं ॥२॥ यत्
ईरंते आजयंः धृष्णवे धीयते धनां युक्ष्व मदऽच्युतां हरीं कं
ं वसौ दधः अस्मान् इंद्र वसौ दधः ॥३॥ क्रत्वां महान् अ-
धं भीमः आ ववृधे शवंः श्रिये ऋष्वः उपाकयोः नि शि-
ऽवान् दधे हस्तंयोः वज्रं आयसं ॥४॥ आ पप्रौ पार्थिवं
धे रोचना दिवि न त्वाऽवान् इंद्र कः चन न जातः न
अतिं विश्वं ववक्षिथ ॥५॥१॥ यः अर्यः मर्तऽभोजनं
ति दाशुषे इंद्रंः अस्मभ्यं शिक्षतु वि भज भूरिं ते वसुं

भक्षीय तवं राधंसः ॥ ६॥ मदेंऽमदे हि नः दुदिः यूथा गवां ऋजुऽक्रतुः सं गृभाय पुरु शता उभयाहस्त्या वसुं शिशीहि रायः आ भर ॥ ७॥ मादयंस्व सुते सचा शवंसे शूर राधंसे विद्म हि त्वा पुरुऽवसुं उपं कामान् ससृज्महें अथं नः अविता भव ॥ ८॥ एते ते इंद्र जंतवंः विश्वं पुष्यंति वार्यं अंतः हि ख्यः जनानां अर्यः वेदंः अदांशुषां तेषां नः वेदंः आ भर ॥ ९॥ २॥

॥ ८२॥ उपों सु शृणुहि गिरंः मघंऽवन् मा अतंथाःऽइव यदा नः सूनृताऽवतः करंः आत् अर्थयासे इत् योजं नु इंद्र ते हरीं ॥ १॥ अक्षन् अमींमदंत हि अवं प्रियाः अधूषत अस्तोंषत स्वऽभांनवः विप्राः नविंष्ठया मती योजं नु इंद्र ते हरीं ॥ २॥ सुऽसंदृशं त्वा वयं मघंऽवन् वंदिषीमहिं प्र नूनं पूर्णऽवंधुरः स्तुतः याहि वशान् अनुं योजं नु इंद्र ते हरीं ॥ ३॥ सः घ तं वृषंणं रथं अधिं तिष्ठाति गोऽविदं यः पात्रं हारिऽयोजनं पूर्णं इंद्र चिकेंतति योजं नु इंद्र ते हरीं ॥ ४॥ युक्तः ते अस्तु दक्षिणः उत सव्यः शतऽक्रतो॰ तेनं जायां उपं प्रियां मंदानः याहि अंधंसः योजं नु इंद्र ते हरीं ॥ ५॥ युनज्मिं ते ब्रह्मणा केशिना हरीं उपं प्र याहि दधिषे गभंस्त्योः उत् त्वा सुतासंः रभसाः अमंदिषुः पूषण्ऽवान् वज्रिन् सं ऊं पत्न्या अमदः ॥ ६॥ ३॥

॥ ८३॥ अश्वंऽवति प्रथमः गोषुं गच्छति सुप्रऽअवीः इंद्र मर्त्यः तवं ऊतिऽभिंः तं इत् पृणक्षि वसुंना भवींयसा सिंधुं आपंः यथा अभितंः विऽचैतसः ॥ १॥ आपंः न देवीः उपं यंति होत्रियं अवः पश्यंति विऽततं यथा रजंः प्राचैः देवासंः प्र नयंति देवऽयुं

ब्रह्मऽप्रियं जोषयंते वराःऽइव ॥२॥ अधि द्वयोः अदधाः उक्
वचः यतऽस्रुचा मिथुना या सपर्यतः असंऽयत्तः व्रते ते क्षे
पुष्यति भद्रा शक्तिः यजमानाय सुन्वते ॥३॥ आत् अंगिराः प्रथ
दधिरे वयः इद्धऽअग्नयः शम्या ये सुऽकृत्यया सर्वं पणेः सं अ
विंदंत भोजनं अश्वऽवंतं गोऽमंतं आ पशुं नरः ॥४॥ यज्ञैः अथर्वा
प्रथमः पथः तते ततः सूर्यः व्रतऽपाः वेनः आ अजनि आ गाः
आजत् उशना काव्यः सचा यमस्य जातं अमृतं यजामहे ॥५॥
वर्हिः वा यत् सुऽअपत्याय वृज्यते अर्कः वा श्लोकं आऽघोषते
दिवि ग्रावा यत्र वदति कारुः उक्थ्यः तस्य इत् इंद्रः अभिऽपि-
त्वेषु रण्यति ॥६॥४॥

॥८४॥ असावि सोमः इंद्र ते शविष्ठ धृष्णो॑ आ गहि आ त्वा
पृणक्तु इंद्रियं रजः सूर्यः न रश्मिऽभिः ॥१॥ इंद्रं इत् हरी॑ वहतः
अप्रतिधृष्टऽशवसं ऋषीणां च स्तुतीः उप यज्ञं च मानुषा-
णां ॥२॥ आ तिष्ठ वृत्रऽहन् रथं युक्ता ते ब्रह्मणा हरी॑ अर्वाचीनं
सु ते मनः ग्रावा कृणोतु वग्नुना ॥३॥ इमं इंद्र सुतं पिव ज्येष्ठं
अमर्त्यं मदं शुक्रस्य त्वा अभि अक्षरन् धाराः ऋतस्य सदने ॥४॥
द्राय नूनं अर्चत उक्थानि च ब्रवीतन सुताः अमत्सुः इंदवः
ष्ठं नमस्यत सहः ॥५॥५॥ नकिः त्वत् रथिऽतरः हरी॑ यत् इंद्र
छसे नकिः त्वा अनु मज्मना नकिः सुऽअश्वः आनशे ॥६॥
एकः इत् विऽदयते वसु मर्ताय दाशुषे ईशानः अप्रतिऽस्कुतः
अंग ॥७॥ कदा मर्तं अराधसं पदा क्षुंपंऽइव स्फुरत् कदा नः
वत् गिरः इंद्रः अंग ॥८॥ यः चित् हि त्वा वहुऽभ्यः आ
वान् आऽविवासति उग्रं तत् पत्यते शवः इंद्रः अंग ॥९॥

स्वादोः इत्था विषुऽवतः मध्वः पिबंति गौर्यः याः इंद्रेण सऽया-
वरीः वृष्णा मदंति शोभसे वस्वीः अनु स्वऽराज्यं ॥१०॥६॥ ताः
अस्य पृशनऽयुवः सोमं श्रीणंति पृश्नयः प्रियाः इंद्रस्य धेनवः
वज्रं हिन्वंति सायकं वस्वीः अनु स्वऽराज्यं ॥११॥ ताः अस्य
नमसा सहः सपर्यंति प्रऽचेतसः व्रतानि अस्य सश्चिरे पुरूणि
पूर्वऽचित्तये वस्वीः अनु स्वऽराज्यं ॥१२॥ इंद्रः दधीचः अ-
स्थऽभिः वृत्राणि अप्रतिऽस्कुतः जघान नवतीः नव ॥१३॥
इच्छन् अश्वस्य यत् शिरः पर्वतेषु अपऽश्रितं तत् विदत् शर्य-
णाऽवति ॥१४॥ अत्र अह गोः अमन्वत नाम त्वष्टुः अपीच्यं
इत्था चंद्रमसः गृहे ॥१५॥७॥ कः अद्य युंक्ते धुरि गाः ऋतस्य
शिमीऽवतः भामिनः दुःऽहृणायून् आसन्ऽइषून् हृत्सुऽअसः
मयःऽभून् यः एषां भृत्यां ऋणधत् सः जीवात् ॥१६॥ कः ईषते
तुज्यते कः बिभाय कः मंसते संतं इंद्रं कः अंति कः तोकाय कः
इभाय उत राये अधि ब्रवत् तन्वे कः जनाय ॥१७॥ कः अग्निं
ईट्टे हविषा घृतेन स्रुचा यजातै ऋतुऽभिः ध्रुवेभिः कस्मै देवाः
आ वहान् आशु होम कः मंसते वीतिऽहोत्रः सुऽदेवः ॥१८॥
त्वं अंग प्र शंसिषः देवः शविष्ठ मर्त्यं न त्वत् अन्यः मघऽवन् अ-
स्ति मर्डिता इंद्र ब्रवीमि ते वचः ॥१९॥ मा ते राधांसि मा ते
ऊतयः वसो अस्मान् कदा चन दभन् विश्वा च नः उपऽमि-
मीहि मानुष वसूनि चर्षणिऽभ्यः आ ॥२०॥८॥१३॥

॥८५॥ प्र ये शुंभंते जनयः न सप्तयः यामन् रुद्रस्य सूनवः
सुऽदंससः रोदसी हि मरुतः चक्रिरे वृधे मदंति वीराः विद-
थेषु घृष्वयः ॥१॥ ते उक्षितासः महिमानं आशत दिवि रुद्रासः

अधि चक्रिरे सदः अर्चंतः अर्कं जनयंतः इंद्रियं अधि
दधिरे पृश्निऽमातरः ॥२॥ गोऽमातरः यत् शुभयंते अंजि
तनूषु शुभ्राः दधिरे विरुक्मंतः बाधंते विश्वं अभिऽमातिनं
वर्त्मानि एषां अनु रीयते घृतं ॥३॥ वि ये भ्राजंते सुऽमख
ऋष्टिऽभिः प्रऽच्यवयंतः अच्युता चित् ओजसा मनःऽजुवः
मरुतः रथेषु आ वृषऽव्रातासः पृषतीः अयुग्ध्वं ॥४॥ प्र य
रथेषु पृषतीः अयुग्ध्वं वाजे अद्रिं मरुतः रंहयंतः उत अरुषस्
वि स्यंति धाराः चर्मऽइव उदऽभिः वि उंदंति भूम ॥५॥ आ व
वहंतु सप्तयः रघुऽस्यदः रघुऽपत्वानः प्र जिगात बाहुऽभिः
सीदत आ बर्हिः उरु वः सदः कृतं मादयध्वं मरुतः मध्वः अं-
धसः ॥६॥९॥ ते अवर्धंत स्वऽतवसः महिऽत्वना आ नाकं तस्थुः
उरु चक्रिरे सदः विष्णुः यत् ह आवत् वृषणं मदऽच्युतं वयः न
सीदन् अधि बर्हिषि प्रिये ॥७॥ शूराःऽइव इत् युयुधयः न ज-
ग्मयः श्रवस्यवः न पृतनासु येतिरे भयंते विश्वा भुवना मरु-
त्ऽभ्यः राजानःऽइव त्वेषऽसंदृशः नरः ॥८॥ त्वष्टा यत् वज्रं
सुऽकृतं हिरण्ययं सहस्रऽभृष्टिं सुऽअपाः अवर्तयत् धत्ते इंद्रः
नरि अपांसि कर्तवे अहन् वृत्रं निः अपां औब्जत् अर्णवं ॥९॥
ऊर्ध्वं नुनुद्रे अवतं ते ओजसा दृहहाणं चित् विभिदुः वि पर्वतं ध-
मंतः वाणं मरुतः सुऽदानवः मदे सोमस्य रण्यानि चक्रिरे ॥१०॥
जिह्मं नुनुद्रे अवतं तया दिशा असिंचन् उत्सं गोतमाय तृष्णऽजे
ा गच्छंति ईं अवसा चित्रऽभानवः कामं विप्रस्य तर्पयंत धा-
ऽभिः ॥११॥ या वः शर्म शशमानाय संति त्रिऽधातूनि दाशुषे
च्छत अधि अस्मभ्यं तानि मरुतः वि यंत रयिं नः धत्त वृषणः
वीरं ॥१२॥१०॥

॥८६॥ मरुतः यस्य हि क्षये पाथ दिवः विऽमहसः सः सुऽगोपातमः जनः ॥१॥ यज्ञैः वा यज्ञऽवाहसः विप्रस्य वा मतीनां मरुतः शृणुत हवं ॥२॥ उत वा यस्य वाजिनः अनु विप्रं अतक्षत सः गंता गोऽमति व्रजे ॥३॥ अस्य वीरस्य बर्हिषि सुतः सोमः दिविष्टिषु उक्थं मदः च शस्यते ॥४॥ अस्य श्रोषंतु आ भुवः विश्वाः यः चर्षणीः अभि सूरं चित् ससुषीः इषः ॥५॥११॥ पूर्वीभिः हि ददाशिम शरत्ऽभिः मरुतः वयं अवःऽभिः चर्षणीनां ॥६॥ सुऽभगः सः प्रऽयज्यवः मरुतः अस्तु मर्त्यः यस्य प्रयांसि पर्षथ ॥७॥ शशमानस्य वा नरः स्वेदस्य सत्यऽशवसः विद कामस्य वेनतः ॥८॥ यूयं तत् सत्यऽशवसः आविः कर्त महिऽत्वना विध्यत विऽद्युता रक्षः ॥९॥ गूहत गुह्यं तमः वि यात विश्वं अत्रिणं ज्योतिः कर्त यत् उश्मसि ॥१०॥१२॥

॥८७॥ प्रऽत्वक्षसः प्रऽतवसः विऽरप्शिनः अनानताः अविथुराः ऋजीषिणः जुष्टऽतमासः नृऽतमासः अंजिऽभिः वि आनज्रे के चित् उस्राःऽइव स्तृऽभिः ॥१॥ उपऽह्वरेषु यत् अचिध्वं ययिं वयःऽइव मरुतः केन चित् पथा श्चोतंति कोशाः उप वः रथेषु आ घृतं उक्षत मधुऽवर्णं अर्चते ॥२॥ प्र एषां अज्मेषु विथुराऽइव रेजते भूमिः यामेषु यत् ह युंजते शुभे ते क्रीळयः धुनयः भ्राजत्ऽऋष्टयः स्वयं महिऽत्वं पनयंत धूतयः ॥३॥ सः हि स्वऽसृत् पृषत्ऽअश्वः युवा गणः अया ईशानः तविषीभिः आऽवृतः असि सत्यः ऋणऽयावा अनेद्यः अस्याः धियः प्रऽअविता अथ वृषा गणः ॥४॥ पितुः प्रत्नस्य जन्मना वदामसि सोमस्य जिह्वा प्र जिगाति चक्षसा यत् ईं इंद्रं शमि ऋक्वाणः

आशंत आत् इत् नामानि यज्ञियानि दधिरे ॥५॥ श्रि-
भानुऽभिः सं मिमिक्षिरे ते रश्मिऽभिः ते ऋक्कऽभिः सुऽ
यः ते वाशीऽमंतः इष्मिणः अभीरवः विद्रे प्रियस्य मारु
धाम्नः ॥६॥१३॥

॥८८॥ आ विद्युन्मंत्ऽभिः मरुतः सुऽअर्कैः रथेभिः य
ऋष्टिमत्ऽभिः अश्वऽपर्णैः आ वर्षिष्ठया नः इषा वयः न प
सुऽमायाः ॥१॥ ते अरुणेभिः वरं आ पिशंगैः शुभे कं यांति रथ
तूःऽभिः अश्वैः रुक्मः न चित्रः स्वधितिऽवान् पव्या रथस्य जंघ-
नंत भूम ॥२॥ श्रिये कं वः अधि तनूषु वाशीः मेधा वना न कृण-
वंते ऊर्ध्वा युष्मभ्यं कं मरुतः सुऽजाताः तुविऽद्युम्नासः धनयंते
अद्रिं ॥३॥ अहानि गृध्राः परि आ वः आ अगुः इमां धियं वार्कार्या
च देवीं ब्रह्म कृण्वंतः गोतमासः अर्कैः ऊर्ध्वं नुनुद्रे उत्सऽधिं पि-
बध्यै ॥४॥ एतत् त्यत् न योजनं अचेति सस्वः ह यत् मरुतः गो-
तमः वः पश्यन् हिरण्यऽचक्रान् अयःऽदंष्ट्रान् विऽधावतः
वराहून् ॥५॥ एषा स्या वः मरुतः अनुऽभर्त्री प्रति स्तोभति
वाघतः न वाणी अस्तोभयत् वृथा आसां अनु स्वधां गभ-
स्त्योः ॥६॥१४॥

॥८९॥ आ नः भद्राः क्रतवः यंतु विश्वतः अदब्धासः अपरि-
ऽइतासः उत्ऽभिदः देवाः नः यथा सदं इत् वृधे असन् अप्रऽआ-
युवः रक्षितारः दिवेऽदिवे ॥१॥ देवानां भद्रा सुऽमतिः ऋजुऽय-
तां देवानां रातिः अभि नः नि वर्ततां देवानां सख्यं उप सेदिम
वयं देवाः नः आयुः प्र तिरंतु जीवसे ॥२॥ तान् पूर्वया निऽविदा
हूमहे वयं भगं मित्रं अदितिं दक्षं अस्रिधं अर्यमणं वरुणं सोमं

अश्विना सरस्वती नः सुऽभगा मयः करत् ॥३॥ तत् नः वातः म-
यःऽभु वातु भेषजं तत् माता पृथिवी तत् पिता द्यौः तत् ग्रावाणः
सोमऽसुतः मयःऽभुवः तत् अश्विना शृणुतं धिष्ण्या युवं ॥४॥ तं
ईशानं जगतः तस्थुषः पतिं धियंऽजिन्वं अवसे हूमहे वयं पूषा नः
यथा वेदसां असत् वृधे रक्षिता पायुः अदब्धः स्वस्तये ॥५॥१५॥
स्वस्ति नः इंद्रः वृद्धऽश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्वऽवेदाः स्वस्ति
नः तार्क्ष्यः अरिष्टऽनेमिः स्वस्ति नः बृहस्पतिः दधातु ॥६॥ पृषत्-
ऽअश्वाः मरुतः पृश्निऽमातरः शुभंऽयावानः विदथेषु जग्मयः
अग्निऽजिह्वाः मनवः सूरऽचक्षसः विश्वे नः देवाः अवसा आ ग-
मन् इह ॥७॥ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः भद्रं पश्येम अक्षऽभिः
यजत्राः स्थिरैः अंगैः तुस्तुऽवांसः तनूभिः वि अशेम देवऽहितं
यत् आयुः ॥८॥ शतं इत् नु शरदः अंति देवाः यत्र नः चक्र जरसं त-
नूनां पुत्रासः यत्र पितरः भवंति मा नः मध्या रिरिषत आयुः गं-
तोः ॥९॥ अदितिः द्यौः अदितिः अंतरिक्षं अदितिः माता सः पि-
ता सः पुत्रः विश्वे देवाः अदितिः पंच जनाः अदितिः जातं अदि-
तिः जनिऽत्वं ॥१०॥१६॥

॥९०॥ ऋजुऽनीती नः वरुणः मित्रः नयतु विद्वान् अर्यमा
देवैः सऽजोषाः ॥१॥ ते हि वस्वः वसवानाः ते अप्रऽमूराः
महःऽभिः व्रता रक्षंते विश्वाहा ॥२॥ ते अस्मभ्यं शर्म यंसन् अ-
मृताः मर्त्येभ्यः बाधमानाः अप द्विषः ॥३॥ वि नः पथः सुवि-
ताय चियंतु इंद्रः मरुतः पूषा भगः वंद्यासः ॥४॥ उत नः धियः
गोऽअग्राः पूषन् विष्णो एवऽयावः कर्त नः स्वस्तिऽमतः
॥५॥१७॥ मधु वाताः ऋतऽयते मधु क्षरंति सिंधवः माध्वीः नः

संतु ओषधीः ॥६॥ मधु नक्तं उत उषसः मधुऽमत् पार्थिवं रजः
मधु द्यौः अस्तु नः पिता ॥७॥ मधुऽमान् नः वनस्पतिः
मधुऽमान् अस्तु सूर्यः माध्वीः गावः भवंतु नः ॥८॥ शं नः मित्रः
शं वरुणः शं नः भवतु अर्यमा शं नः इंद्रः बृहस्पतिः शं नः विष्णुः
उरुऽक्रमः ॥९॥१८॥

॥९१॥ त्वं सोम प्र चिकितः मनीषा त्वं रजिष्ठं अनु नेषि पंथां
तव प्रऽनीती पितरः नः इंदो देवेषु रत्नं अभजंत धीराः ॥१॥
त्वं सोम क्रतुऽभिः सुऽक्रतुः भूः त्वं दक्षैः सुऽदक्षः विश्वऽवेदाः त्वं
वृषा वृषऽत्वेभिः महिऽत्वा द्युम्नेभिः द्युम्नी अभवः नृऽचक्षाः ॥२॥
राज्ञः नु ते वरुणस्य व्रतानि बृहत् गभीरं तव सोम धाम शुचिः
त्वं असि प्रियः न मित्रः दक्षाय्यः अर्यमाऽइव असि सोम ॥३॥
या ते धामानि दिवि या पृथिव्यां या पर्वतेषु ओषधीषु अप्ऽसु
तेभिः नः विश्वैः सुऽमनाः अहेळन् राजन् सोम प्रति हव्या
भाय ॥४॥ त्वं सोम असि सत्ऽपतिः त्वं राजा उत वृत्रऽहा त्वं
द्रः असि क्रतुः ॥५॥१९॥ त्वं च सोम नः वशः जीवातुं न मरामहे
यऽस्तोत्रः वनस्पतिः ॥६॥ त्वं सोम महे भगं त्वं यूने ऋतऽयते
क्षं दधासि जीवसे ॥७॥ त्वं नः सोम विश्वतः रक्ष राजन् अ-
ऽयतः न रिष्येत् त्वाऽवतः सखा ॥८॥ सोम याः ते मयःऽभुवः
यः संति दाशुषे ताभिः नः अविता भव ॥९॥ इमं यज्ञं इदं
ः जुजुषाणः उपऽआगहि सोम त्वं नः वृधे भव ॥१०॥२०॥
ं गीःऽभिः त्वा वयं वर्धयामः वचःऽविदः सुऽमृळीकः नः
विश ॥११॥ गयऽस्फानः अमीवऽहा वसुऽवित् पुष्टिऽवर्धनः
मित्रः सोम नः भव ॥१२॥ सोम ररंधि नः हृदि गावः न

यवसेषु आ मर्यः ऽइव स्वे ओक्ये ॥ १३ ॥ यः सोम सख्ये तव रारणत् देव मर्त्यः तं दक्षः सचते कविः ॥ १४ ॥ उरुष्य नः अभिऽशस्तेः सोम नि पाहि अंहसः सखा सुऽशेवः एधि नः ॥ १५ ॥ २१ ॥ आ प्यायस्व सं एतु ते विश्वतः सोम वृष्ण्यं भव वाजस्य संऽगथे ॥ १६ ॥ आ प्यायस्व मदिन्ऽतम सोम विश्वेभिः अंशुऽभिः भव नः सुश्रवःऽतमः सखा वृधे ॥ १७ ॥ सं ते पयांसि सं ऊं इति यंतु वाजाः सं वृष्ण्यानि अभिमातिऽसहः आऽप्यायमानः अमृताय सोम दिवि श्रवांसि उत्ऽतमानि धिष्व ॥ १८ ॥ या ते धामानि हविषा यजंति ता ते विश्वा परिऽभूः अस्तु यज्ञं गयऽस्फानः प्रऽतरणः सुऽवीरः अवीरऽहा प्र चर सोम दुर्यान् ॥ १९ ॥ सोमः धेनुं सोमः अर्वंतं आशुं सोमः वीरं कर्मण्यं ददाति सदन्यं विदथ्यं सभेयं पितृऽश्रवणं यः ददाशत् अस्मै ॥ २० ॥ २२ ॥ अषाळ्हं युत्ऽसु पृतनासु पप्रिं स्वःऽसां अप्सां वृजनस्य गोपां भरेषुऽजां सुऽक्षितिं सुऽश्रवसं जयंतं त्वां अनु मदेम सोम ॥ २१ ॥ त्वं इमाः ओषधीः सोम विश्वाः त्वं अपः अजनयः त्वं गाः त्वं आ ततंथ उरु अंतरिक्षं त्वं ज्योतिषा वि तमः ववर्थ ॥ २२ ॥ देवेन नः मनसा देव सोम रायः भागं सहसाऽवन् अभि युध्य मा त्वा आ तनत् ईशिषे वीर्यस्य उभयेभ्यः प्र चिकित्स गोऽइष्टौ ॥ २३ ॥ २३ ॥

॥ ९२ ॥ एताः ऊं इति त्याः उषसः केतुं अक्रत पूर्वे अर्धे रजसः भानुं अंजते निःऽकृण्वानाः आयुधानिऽइव धृष्णवः प्रति गावः अरुषीः यंति मातरः ॥ १ ॥ उत् अपप्तन् अरुणाः भानवः वृथा सुऽआयुजः अरुषीः गाः अयुक्षत अक्रन् उषसः वयुनानि पूर्वऽथा रुशंतं भानुं अरुषीः अशिश्रयुः ॥ २ ॥ अर्चंति नारीः

अपसः न विष्टिऽभिः समानेन योजनेन आ पराऽवतः इषं
वहंतीः सुऽकृते सुऽदानवे विश्वा इत् अह यजमानाय सुन्वते ॥३॥
अधि पेशांसि वपते नृतूःऽइव अप ऊर्णुते वक्षः उस्राऽइव
वर्जहं ज्योतिः विश्वस्मै भुवनाय कृण्वती गावः न व्रजं वि उषाः
आवः॰ तमः ॥४॥ प्रति अर्चिः रुशत् अस्याः अदर्शि वि तिष्ठते
बाधते कृष्णं अभ्वं स्वरं न पेशः विदथेषु अंजन् चित्रं दिवः दुहि-
ता भानुं अश्रेत् ॥५॥२४॥ अतारिष्म तमसः पारं अस्य उषाः
उच्छंती वयुना कृणोति श्रिये छंदः न स्मयते विऽभाती सुऽप्र-
तीका सौमनसाय अजीगरिति ॥६॥ भास्वती नेत्री सूनृतानां दिवः
स्तवे दुहिता गोतमेभिः प्रजाऽवतः नृऽवतः अश्वऽबुध्यान् उषः
गोऽअग्रान् उप मासि वाजान् ॥७॥ उषः तं अश्यां यशसं सु-
ऽवीरं दासऽप्रवर्गं रयिं अश्वऽबुध्यं सुऽदंससा श्रवसा या वि-
ऽभासि वाजऽप्रसूता सुऽभगे बृहंतं ॥८॥ विश्वानि देवी भुवना
अभिऽचक्ष्य प्रतीची चक्षुः उर्विया वि भाति विश्वं जीवं चरसे
बोधयंती विश्वस्य वाचं अविदत् मनायोः ॥९॥ पुनःऽपुनः
जायमाना पुराणी समानं वर्णं अभि शुंभमाना श्वघ्नीऽइव
कृत्नुः विजः आऽमिनाना मर्तस्य देवी जरयंती आयुः ॥१०॥२५॥
विऽऊर्ण्वती दिवः अंतान् अबोधि अप स्वसारं सनुतः युयोति
प्रऽमिनती मनुष्या युगानि योषा जारस्य चक्षसा वि भाति ॥११॥
पशून् न चित्रा सुऽभगा प्रथाना सिंधुः न क्षोदः उर्विया वि अ-
श्वैत् अमिनती दैव्यानि व्रतानि सूर्यस्य चेति रश्मिऽभिः दृशा-
ना ॥१२॥ उषः तत् चित्रं आ भर अस्मभ्यं वाजिनीऽवति येन
तोकं च तनयं च धामहे ॥१३॥ उषः अद्य इह गोऽमति अश्व-
वति विभाऽवरि रेवत् अस्मे इति वि उच्छ सूनृताऽवति ॥१४॥

युक्ष्व हि वाजिनीऽवति अश्वान् अद्य अरुणान् उषः अथ नः विश्वा सौभगानि आ वह ॥ १५ ॥ २८ ॥ अश्विना वर्तिः अस्मत् आ गोऽमत् दस्रा हिरण्यऽवत् अर्वाक् रथं सऽमनसा नि यच्छतं ॥ १६ ॥ यौ इत्था श्लोकं आ दिवः ज्योतिः जनाय चक्रथुः आ नः ऊर्जं वहतं अश्विना युवं ॥ १७ ॥ आ इह देवा मयःऽभुवा दस्रा हिरण्यऽवर्तनी॰ उषःऽबुधः वहंतु सोमऽपीतये ॥ १८ ॥ २९ ॥

॥ ९३ ॥ अग्नीषोमौ इमं सु मे शृणुतं वृषणा हवं प्रति सुऽउक्तानि हर्यतं भवतं दाशुषे मयः ॥ १ ॥ अग्नीषोमा यः अद्य वां इदं वचः सपर्यति तस्मै धत्तं सुऽवीर्यं गवां पोषं सुऽअश्व्यं ॥ २ ॥ अग्नीषोमा यः आऽहुतिं यः वां दाशात् हविःऽकृतिं सः प्रऽजया सुऽवीर्यं विश्वं आयुः वि अश्नवत् ॥ ३ ॥ अग्नीषोमा चेति तत् वीर्यं वां यत् अमुष्णीतं अवसं पणिं गाः अव अतिरतं बृसयस्य शेषः अविंदतं ज्योतिः एकं बहुऽभ्यः ॥ ४ ॥ युवं एतानि दिवि रोचनानि अग्निः च सोम सऽक्रतू॰ अधत्तं युवं सिंधून् अभिऽशस्तेः अवद्यात् अग्नीषोमौ अमुंचतं गृभीतान् ॥ ५ ॥ आ अन्यं दिवः मातरिश्वा जभार अमथ्नात् अन्यं परि श्येनः अद्रेः अग्नीषोमा ब्रह्मणा वावृधाना उरुं यज्ञाय चक्रथुः ऊं इति लोकं ॥ ६ ॥ २८ ॥ अग्नीषोमा हविषः प्रऽस्थितस्य वीतं हर्यतं वृषणा जुषेथां सुऽशर्माणा सुऽअवसा हि भूतं अथ धत्तं यजमानाय शं योः ॥ ७ ॥ यः अग्नीषोमा हविषा सपर्यात् देवद्रीचा मनसा यः घृतेन तस्य व्रतं रक्षतं पातं अंहसः विशे जनाय महि शर्म यच्छतं ॥ ८ ॥ अग्नीषोमा सऽवेदसा सऽहूती॰ वनतं गिरः सं देवऽत्रा बभूवथुः ॥ ९ ॥ अग्नीषोमौ अनेन वां यः वां घृतेन दाशति तस्मै दीदयतं बृहत्

॥१०॥ अग्नीषोमा इमानि नः युवं हव्या जुजोषतं आ यातं उप
नः सचा ॥११॥ अग्नीषोमा पिपृतं अर्वतः नः आ प्यायंतां उ-
स्रियाः हव्यऽसूदः अस्मे बलानि मघवत्ऽसु धत्तं कृणुतं नः अ-
ध्वरं श्रुष्टिऽमंतं ॥ १२ ॥ २९ ॥ १४ ॥

॥९४॥ इमं स्तोमं अर्हते जातऽवेदसे रथंऽइव सं महेम म-
नीषया भद्रा हि नः प्रऽमतिः अस्य संऽसदि अग्ने सख्ये मा रि-
षाम वयं तव ॥१॥ यस्मै त्वं आऽयजसे सः साधति अनर्वा क्षेति
दधते सुऽवीर्यं सः तूताव न एनं अश्नोति अंहतिः अग्ने सख्ये मा
रिषाम वयं तव ॥ २॥ शकेम त्वा संऽइधं साधय धियः त्वे देवाः
हविः अदंति आऽहुतं त्वं आदित्यान् आ वह तान् हि उश्मसि
अग्ने सख्ये मा रिषाम वयं तव॥३॥ भराम इध्मं कृणवाम हवींषि
ते चितयंतः पर्वणाऽपर्वणा वयं जीवातवे प्रऽतरं साधय धियः
अग्ने सख्ये मा रिषाम वयं तव ॥४॥ विशां गोपाः अस्य चरंति
जंतवः द्विऽपत् च यत् उत चतुःऽपत् अक्तुऽभिः चित्रः प्रऽकेतः
उषसः महान् असि अग्ने सख्ये मा रिषाम वयं तव ॥५॥३०॥
त्वं अध्वर्युः उत होता असि पूर्व्यः प्रऽशास्ता पोता जनुषा पु-
रःऽहितः विश्वा विद्वान् आर्त्विज्या धीर पुष्यसि अग्ने सख्ये मा
रिषाम वयं तव ॥६॥ यः विश्वतः सुऽप्रतीकः सऽदृङ् असि दूरे
चित् सन् तळित्ऽइव अति रोचसे रात्र्याः चित् अंधः अति देव
पश्यसि अग्ने सख्ये मा रिषाम वयं तव ॥७॥ पूर्वः देवाः भवतु
सुन्वतः रथः अस्माकं शंसः अभि अस्तु दुःऽध्यः तत् आ जानीत
त पुष्यत वचः अग्ने सख्ये मा रिषाम वयं तव॥८॥ वधैः दुःऽशं-
न् अप दुःऽध्यः जहि दूरे वा ये अंति वा के चित् अत्रिणः अथ

यज्ञायं गृणते सुऽगं कृधि अग्ने सख्ये मा रिषाम वयं तव ॥ ९॥
यत् अयुंक्थाः अरुषा रोहिता रथे वातंऽजूता वृषभस्यंऽइव ते
रवः आत् इन्वसि वनिनः धूमऽकेतुना अग्ने सख्ये मा रिषाम वयं
तव ॥ १० ॥ ३१ ॥ अधं स्वनात् उत बिभ्युः पतत्रिणः द्रप्साः यत्
ते यवसऽअदः वि अस्थिरन् सुऽगं तत् ते तावकेभ्यः रथेभ्यः अग्ने
सख्ये मा रिषाम वयं तव ॥ ११ ॥ अयं मित्रस्य वरुणस्य धायसे
अवऽयातां मरुतां हेळः अद्भुतः मृळ सु नः भूतु एषां मनः पुनः
अग्ने सख्ये मा रिषाम वयं तव ॥ १२ ॥ देवः देवानां असि मित्रः
अद्भुतः वसुः वसूनां असि चारुः अध्वरे शर्मन् स्याम तव सप्र-
थःऽतमे अग्ने सख्ये मा रिषाम वयं तव ॥ १३ ॥ तत् ते भद्रं यत्
संऽइद्धः स्वे दमे सोमऽआहुतः जरसे मृळयत्ऽतमः दधासि रत्नं
द्रविणं च दाशुषे अग्ने सख्ये मा रिषाम वयं तव ॥ १४ ॥ यस्मै त्वं
सुऽद्रविणः ददाशः अनागाःऽत्वं अदिते सर्वऽताता यं भद्रेण
शवसा चोदयासि प्रजाऽवता राधसा ते स्याम ॥ १५ ॥ सः त्वं
अग्ने सौभगऽत्वस्य विद्वान् अस्माकं आयुः प्र तिर इह देव तत्
नः मित्रः वरुणः ममहन्तां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः
॥ १६ ॥ ३२ ॥ ६ ॥

॥ ९५ ॥ द्वे विरूपे चरतः सुऽअर्थे अन्याऽअन्या वत्सं
उप धापयेते हरिः अन्यस्यां भवति स्वधाऽवान् शुक्रः अन्यस्यां
ददृशे सुऽवर्चाः ॥ १ ॥ दश इमं त्वष्टुः जनयंत गर्भं अतंद्रासः युव-
तयः विऽभृत्रं तिग्मऽअनीकं स्वऽयशसं जनेषु विऽरोचमानं
परि सीं नयंति ॥ २ ॥ त्रीणि जाना परि भूषंति अस्य समुद्रे एकं
दिवि एकं अप्ऽसु पूर्वां अनु प्र दिशं पार्थिवानां ऋतून् प्रऽशा-

78 *

संत् वि दधौ अनुष्टु ॥३॥ कः इमं वः निण्यं आ चिकेत वत्सः
मातृः जनयत स्वधाभिः वह्वीनां गर्भः अपसां उपऽस्थात् महान्
कविः निः चरति स्वधाऽवान् ॥४॥ आविःऽत्यः वर्धते चारुः
आसु जिह्मानां ऊर्ध्वः स्वऽयशाः उपऽस्थे उभे त्वष्टुः विभ्यतुः
जायमानात् प्रतीची सिंहं प्रति जोषयेते ॥५॥१॥ उभे भद्रे
जोषयेते न मेने गावः न वाश्राः उप तस्थुः एवैः सः दक्षाणां
दक्षऽपतिः बभूव अंजंति यं दक्षिणतः हविःऽभिः॥६॥ उत् यंय-
मीति सविताऽइव बाहू उभे सिचौ यतते भीमः ऋंजन् उत्
शुक्रं अत्कं अजते सिमस्मात् नवा मातृऽभ्यः वसना जहाति॥७॥
त्वेषं रूपं कृणुते उत्ऽतरं यत् संऽपृंचानः सदने गोभिः अत्ऽभिः
कविः बुध्नं परि मर्मृज्यते धीः सा देवऽताता संऽइतिः बभूव ॥८॥
उरु ते ज्रयः परि एति बुध्नं विऽरोचमानं महिषस्य धाम वि-
श्वेभिः अग्ने स्वयशःऽभिः इद्धः अदब्धेभिः पायुऽभिः पाहि अ-
स्मान् ॥९॥ धन्वन् स्रोतः कृणुते गातुं ऊर्मिं शुक्रैः ऊर्मिऽभिः
अभि नक्षति क्षां विश्वा सनानि जठरेषु धत्ते अंतः नवासु चरति
ऽसूषु ॥१०॥ एव नः अग्ने संऽइधा वृधानः रेवत् पावक श्रवसे
भाहि तत् नः मित्रः वरुणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी
द्यौः ॥११॥२॥

॥९६॥ सः प्रत्नऽथा सहसा जायमानः सद्यः काव्यानि वट्
त् विश्वा आपः च मित्रं धिषणा च साधन् देवाः अग्निं धा-
द्रविणःऽदां ॥१॥ सः पूर्वया निऽविदा कव्यता आयोः
प्रऽजाः अजनयत् मनूनां विवस्वता चक्षसा द्यां अपः च
अग्निं धारयन् द्रविणःऽदां ॥२॥ तं ईळत प्रथमं यज्ञऽसाधं

विशः आर्याः आऽहुतं ऋंजमानं ऊर्जः पुत्रं भरतं सृप्रऽदानुं देवाः
अग्निं धारयन् द्रविणःऽदां ॥ ३ ॥ सः मातरिश्वा पुरुवारऽपुष्टिः
विदत् गातुं तनयाय स्वःऽवित् विशां गोपाः जनिता रोदस्योः
देवाः अग्निं धारयन् द्रविणःऽदां ॥ ४ ॥ नक्तोषसा वर्णं आऽमे-
म्यानेॽ धापयेते॰ शिशुं एकं संऽईचीॽ द्यावाक्षामा रुक्मः अंतः
वि भाति देवाः अग्निं धारयन् द्रविणःऽदां ॥ ५ ॥ ३ ॥ रायः बुध्नः
संऽगमनः वसूनां यज्ञस्य केतुः मन्मऽसाधनः वेः॰ अमृतऽत्वं
रक्षमाणासः एनं देवाः अग्निं धारयन् द्रविणःऽदां ॥ ६ ॥ नु च
पुरा च सदनं रयीणां जातस्य च जायमानस्य च क्षां सतः च
गोपां भवतः च भूरेः देवाः अग्निं धारयन् द्रविणःऽदां ॥ ७ ॥
द्रविणःऽदाः द्रविणसः तुरस्य द्रविणःऽदाः सनरस्य प्र यंसत्
द्रविणःऽदाः वीरऽवतीं इषं नः द्रविणःऽदाः रासते दीर्घं आ-
युः ॥ ८ ॥ एव नः अग्ने संऽइधा वृधानः रेवत् पावक श्रवसे वि
भाहि तत् नः मित्रः वरुणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी
उत द्यौः ॥ ९ ॥ ४ ॥

॥ ९७ ॥ अप नः शोशुचत् अघं अग्ने शुशुग्धि आ रयिं अप
नः शोशुचत् अघं ॥ १ ॥ सुऽक्षेत्रिया सुगातुऽया वसुऽया च
यजामहे अप नः शोशुचत् अघं ॥ २ ॥ प्र यत् भंदिष्ठः एषां प्र
अस्माकासः च सूरयः अप नः शोशुचत् अघं ॥ ३ ॥ प्र यत् ते
अग्ने सूरयः जायेमहि प्र ते वयं अप नः शोशुचत् अघं ॥ ४ ॥ प्र
यत् अग्नेः सहस्वतः विश्वतः यंति भानवः अप नः शोशुचत्
अघं ॥ ५ ॥ त्वं हि विश्वतःऽमुख विश्वतः परिऽभूः असि अप नः
शोशुचत् अघं ॥ ६ ॥ द्विषः नः विश्वतःऽमुख अति नावाऽइव

पा॒रय॒ अप॑ नः॒ शोशु॑चत् अ॒घं ॥७॥ सः नः॒ सिंधुं॑ऽइव ना॒वया॑
अति॑ प॒र्ष॒ स्व॒स्तये॑ अप॑ नः॒ शोशु॑चत् अ॒घं ॥८॥५॥

॥९८॥ वै॒श्वा॒न॒रस्य॑ सु॒ऽम॒तौ स्या॒म॒ राजा॑ हि कं॒ भुव॑नानां
अ॒भि॒ऽश्रीः इ॒तः जा॒तः विश्वं॑ इ॒दं वि च॒ष्टे॒ वै॒श्वा॒न॒रः य॒त॒ते॒ सूर्ये॑-
ण॥१॥ पृ॒ष्टः दि॒वि पृ॒ष्टः अ॒ग्निः पृ॒थि॒व्यां पृ॒ष्टः विश्वाः॑ ओष॑धीः आ
वि॒वे॒श॒ वै॒श्वा॒न॒रः सह॑सा पृ॒ष्टः अ॒ग्निः सः नः॒ दिवा॑ सः रि॒षः पा॒तु
नक्तं॑॥२॥ वैश्वा॑नर तव॑ तत् स॒त्यं अ॒स्तु अ॒स्मान् रायः॑ म॒घऽवा॑-
नः स॒चं॒तां॒ तत् नः॒ मि॒त्रः वरु॑णः म॒म॒हं॒तां॒ अदि॑तिः सिंधुः॑ पृ॒-
थि॒वी उ॒त द्यौः ॥३॥६॥

॥९९॥ जा॒त॒ऽवे॑दसे सु॒न॒वा॒म॒ सोमं॑ अ॒रा॒ति॒ऽय॒तः नि द॒हा॒-
ति॒ वेदः॑ सः नः॒ प॒र्ष॒त् अति॑ दुः॒ऽगानि॑ विश्वा॑ ना॒वाऽइ॑व सिंधुं॑
दुः॒ऽइ॒ता अति॑ अ॒ग्निः ॥१॥७॥

॥१००॥ सः यः वृषा॑ वृष्ण्ये॑भिः सं॒ऽओ॑काः म॒हः दि॒वः पृ॒थि॒-
ाः च॒ सं॒ऽराट् स॒ती॒न॒ऽस॑त्वा ह॒व्यः भरे॑षु म॒रुत्वा॑न् नः॒ भ॒व॒तु॒ इंद्रः॑
ती ॥१॥ यस्य॑ अना॑प्तः सूर्य॑स्यऽइ॒व यामः॑ भरे॑ऽभरे वृ॒त्र॒ऽहा
ग॑ः अस्ति॑ वृष॑न्ऽतमः सखि॑ऽभिः स्वेभिः॑ एवैः॑ म॒रुत्वा॑न् नः॒
तु इंद्रः॑ ऊ॒ती ॥२॥ दि॒वः न यस्य॑ रेत॑सः दुघा॑नाः पंथा॑सः यंति॑
ना अप॑रि॒ऽह्वृ॒ताः त॒रत्ऽद्वे॑षाः स॒स॒हिः पौंस्ये॑भिः म॒रुत्वा॑न् नः॒
इंद्रः॑ ऊ॒ती ॥३॥ सः अंगि॑रःऽभिः अंगि॑रःऽतमः भू॒त् वृषा॑
भिः सखि॑ऽभिः सखा॑ सन् ऋ॒ग्मिऽभिः॑ ऋ॒ग्मी गा॒तुऽभिः॑
म॒रुत्वा॑न् नः॒ भ॒व॒तु॒ इंद्रः॑ ऊ॒ती ॥४॥ सः सू॒नुऽभिः॑ न रु॒द्रे-

भिः ऋभ्वा नृऽसह्ये सऽसह्वान् अमित्रान् सऽनीळेभिः श्रवस्या-
नि तूर्वन् मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥५॥८॥ सः मन्युऽमीः स-
ऽमदनस्य कर्ता अस्माकेभिः नृऽभिः सूर्यं सनत् अस्मिन् अहन्
सत्ऽपतिः पुरुऽहूतः मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥६॥ तं ऊतयः
रणयन् शूरऽसातौ तं क्षेमस्य क्षितयः कृण्वत त्रां सः विश्वस्य
करुणस्य ईशे एकः मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥७॥ तं अप्संत
शवसः उत्ऽसवेषु नरः नरं अवसे तं धनाय सः अंधे चित् तमसि
ज्योतिः विदत् मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥८॥ सः सव्येन
यमति व्राधतः चित् सः दक्षिणे संऽगृभीता कृतानि सः कीरि-
णा चित् सनिता धनानि मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥९॥ सः
ग्रामेभिः सनिता सः रथेभिः विदे विश्वाभिः कृष्टिऽभिः नु अद्य
सः पौंस्येभिः अभिऽभूः अशस्तीः मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती
॥१०॥९॥ सः जामिऽभिः यत् संऽअजाति मीळ्हे अजामिऽभिः
वा पुरुऽहूतः एवैः अपां तोकस्य तनयस्य जेषे मरुत्वान् नः
भवतु इंद्रः ऊती ॥११॥ सः वज्रऽभृत् दस्युऽहा भीमः उग्रः सह-
स्रऽचेताः शतऽनीथः ऋभ्वा चम्रीषः न शवसा पांचऽजन्यः
मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥१२॥ तस्य वज्रः क्रंदति स्मत्
स्वःऽसाः दिवः न त्वेषः रवथः शिमीऽवान् तं सचंते सनयः तं
धनानि मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥१३॥ यस्य अजस्रं शवसा
मानं उक्थं परिऽभुजत् रोदसी इति विश्वतः सीं सः पारिषत् क्र-
तुऽभिः मंदसानः मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥१४॥ न यस्य
देवाः देवता न मर्ताः आपः चन शवसः अंतं आपुः सः प्रऽरिक्वा
त्वक्षसा क्ष्मः दिवः च मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥१५॥१०॥
रोहित् श्यावा सुमत्ऽअंशुः ललामीः द्युक्षा राये ऋज्रऽअश्व-

श्वस्य वृषंण्ऽवंतं विभ्रंती धूःऽसु रथं मंद्रा चिकेत नाहुंषीषु विक्षु ॥ १६ ॥ एतत् त्यत् ते इंद्र वृष्णे उक्थं वार्षागिराः अभि गृणंति राधः ऋज्रऽअश्वः प्रष्टिऽभिः अंबरीषः सहऽदेवः भयमानः सुऽराधाः ॥ १७ ॥ दस्यून् शिम्यून् च पुरुऽहूतः एवैः हत्वा पृथिव्यां शर्वा नि बर्हीत् सनंत् क्षेत्रं सखिंऽभिः श्वित्न्येभिः सनंत् सूर्यं सनंत् अपः सुऽवज्रः ॥ १८ ॥ विश्वाहा इंद्रः अधिऽवक्ता नः अस्तु अपरिऽह्वृताः सनुयाम वाजं तत् नः मित्रः वरुणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥ १९ ॥ ११ ॥

॥ १०१ ॥ प्र मंदिने पितुऽमत् अर्चत वचः यः कृष्णऽगर्भाः निःऽअहंन् ऋजिश्वना अवस्यवः वृषंणं वज्रंऽदक्षिणं मरुत्वंतं सख्याय हवामहे ॥ १ ॥ यः विऽअंसं जहृषाणेन मन्युना यः शंबरं यः अहंन् पिप्रुं अव्रतं इंद्रः यः शुष्णं अशुषं नि अवृणक् मरुत्वंतं सख्याय हवामहे ॥ २ ॥ यस्य द्यावापृथिवी पौंस्यं महत् यस्य व्रते वरुणः यस्य सूर्यः यस्य इंद्रस्य सिंधवः सश्चंति व्रतं मरुत्वंतं सख्याय हवामहे ॥ ३ ॥ यः अश्वानां यः गवां गोऽपतिः वशी यः आरितः कर्मणिऽकर्मणि स्थिरः वीळोः चित् इंद्रः यः असुन्वतः वधः मरुत्वंतं सख्याय हवामहे ॥ ४ ॥ यः विश्वस्य जगतः प्राणतः पतिः यः ब्रह्मणे प्रथमः गाः अविंदत् इंद्रः यः दस्यून् अधरान् अवऽअतिरत् मरुत्वंतं सख्याय हवामहे ॥ ५ ॥ यः शूरेभिः हव्यः यः च भीरुऽभिः यः धावंत्ऽभिः हूयते यः च जिग्युऽभिः इंद्रं यं विश्वा भुवना अभि संऽदधुः मरुत्वंतं सख्याय हवामहे ॥ ६ ॥ १२ ॥ रुद्राणां एति प्रऽदिशा विऽचक्षणः रुद्रेभिः योषा तनुते पृथु ज्रः इंद्रं मनीषा अभि अर्चति श्रुतं मरुत्वंतं सख्याय हवामहे ॥ ७ ॥

भिः ऋभ्वा नृऽसह्ये ससह्वान् अमित्रान् सऽनीळेभिः श्रवस्या-
नि तूर्वन् मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥५॥८॥ सः मन्युऽमीः स-
ऽमदनस्य कर्ता अस्माकेभिः नृऽभिः सूर्यं सनत् अस्मिन् अहन्
सत्ऽपतिः पुरुऽहूतः मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥६॥ तं ऊतयः
रणयन् शूरऽसातौ तं क्षेमस्य क्षितयः कृण्वत त्रां सः विश्वस्य
करुणस्य ईशे एकः मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥७॥ तं अप्संत
शवसः उत्ऽसवेषु नरः नरं अवसे तं धनाय सः अंधे चित् तमसि
ज्योतिः विदत् मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥८॥ सः सव्येन
यमति व्राधतः चित् सः दक्षिणे संऽगृभीता कृतानि सः कीरि-
णा चित् सनिता धनानि मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती ॥९॥ सः
ग्रामेभिः सनिता सः रथेभिः विदे विश्वाभिः कृष्टिऽभिः नु अद्य
[illegible] अभिऽभूः अशस्तीः मरुत्वान् नः भवतु इंद्रः ऊती
[illegible] यत् संऽअजाति मीळ्हे अजामिऽभिः
[illegible] तोकस्य तनयस्य जेषे मरुत्वान् नः
[illegible] ऊती ॥११॥ सः वज्रऽभृत् दस्युऽहा भीमः उग्रः सह-
[illegible] ऋभ्वा चम्रीषः न शवसा पांचऽजन्यः
[illegible] ऊती ॥१२॥ तस्य वज्रः क्रंदति स्मत्
[illegible] शिमीऽवान् तं सचंते सनयः तं
[illegible] ऊती ॥१३॥ यस्य अजस्रं शवसा
[illegible] विश्वतः सीं सः पारिषत् क्र-
[illegible] ऊती ॥१४॥ न यस्य
[illegible] शवसः अंतं आपुः सः प्रऽरिक्वा
[illegible] ऊती ॥१५॥
[illegible]

श्वस्य वृषण्ऽवंतं बिभ्रती धूःऽसु रथं मंद्रा चिकेत नाहुषी
विक्षु ॥ १६ ॥ एतत् त्यत् ते इंद्र वृष्णे उक्थं वार्षागिराः अभि
गृणंति राधः ऋज्रऽअश्वः प्रष्टिऽभिः अंबरीषः सहऽदेवः भय-
मानः सुऽराधाः ॥ १७ ॥ दस्यून् शिम्यून् च पुरुऽहूतः एवैः हत्वा
पृथिव्यां शर्वा नि बर्हीत् सनत् क्षेत्रं सखिऽभिः श्वित्न्येभिः सनत्
सूर्यं सनत् अपः सुऽवज्रः ॥ १८ ॥ विश्वाहा इंद्रः अधिऽवक्ता नः
अस्तु अपरिऽह्वृताः सनुयाम वाजं तत् नः मित्रः वरुणः मम-
हंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥ १९ ॥ ११ ॥

॥ १०१ ॥ प्र मंदिने पितुऽमत् अर्चत वचः यः कृष्णऽगर्भाः
निःऽअहन् ऋजिश्वना अवस्यवः वृषणं वज्रऽदक्षिणं मरुत्वंतं
सख्याय हवामहे ॥ १ ॥ यः विऽअंसं जहृषाणेन मन्युना यः शंबरं
यः अहन् पिप्रुं अव्रतं इंद्रः यः शुष्णं अशुषं नि अवृणक् मरुत्वंतं
सख्याय हवामहे ॥ २ ॥ यस्य द्यावापृथिवी पौंस्यं महत् यस्य
व्रते वरुणः यस्य सूर्यः यस्य इंद्रस्य सिंधवः सश्चति व्रतं मरुत्वंतं
सख्याय हवामहे ॥ ३ ॥ यः अश्वानां यः गवां गोऽपतिः वशी यः
आरितः कर्मणिऽकर्मणि स्थिरः वीळोः चित् इंद्रः यः असुन्वतः
वधः मरुत्वंतं सख्याय हवामहे ॥ ४ ॥ यः विश्वस्य जगतः प्राणतः
पतिः यः ब्रह्मणे प्रथमः गाः अविंदत् इंद्रः यः दस्यून् अधरान्
अवऽअतिरत् मरुत्वंतं सख्याय हवामहे ॥ ५ ॥ यः शूरेभिः हव्यः
यः च भीरुऽभिः यः धावत्ऽभिः हूयते यः च जिग्युऽभिः इंद्रं यं
विश्वा भुवना अभि संऽदधुः मरुत्वंतं सख्याय हवामहे ॥ ६ ॥ १२ ॥
रुद्राणां एति प्रऽदिशा विऽचक्षणः रुद्रेभिः योषा तनुते पृथु ज्र-
यः इंद्रं मनीषा अभि अर्चति श्रुतं मरुत्वंतं सख्याय हवामहे ॥ ७ ॥

यत् वा मरुत्वः परमे सधऽस्थे यत् वा अवमे वृजने मादयासे
अतः आ याहि अध्वरं नः अच्छ त्वाऽया हविः चकृम सत्यऽरा-
धः ॥८॥ त्वाऽया इंद्र सोमं सुसुम सुऽदक्ष त्वाऽया हविः चकृम
ब्रह्मऽवाहः अध त्रियुत्वः सऽगणः मरुत्ऽभिः अस्मिन् यज्ञे
बर्हिषि मादयस्व ॥९॥ मादयस्व हरिऽभिः ये ते इंद्र वि स्यस्व
शिप्रे वि सृजस्व धेने आ त्वा सुऽशिप्र हरयः वहंतु उशन् हव्या-
नि प्रति नः जुषस्व ॥१०॥ मरुत्ऽस्तोत्रस्य वृजनस्य गोपाः वयं
इंद्रेण सनुयाम वाजं तत् नः मित्रः वरुणः ममहंतां अदितिः
सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥११॥१३॥

॥१०२॥ इमां ते धियं प्र भरे महः महीं अस्य स्तोत्रे धिषणा
यत् ते आनजे तं उत्ऽसवे च प्रऽसवे च ससहिं इंद्रं देवासः शव-
सा अमदन् अनु ॥१॥ अस्य श्रवः नद्यः सप्त बिभ्रति द्यावाक्षा-
मा पृथिवी दर्शतं वपुः अस्मे सूर्याचंद्रमसा अभिऽचक्षे श्रद्धे कं
इंद्र चरतः विऽतर्तुरं ॥२॥ तं स्म रथं मघऽवन् प्र अव सातये
जैत्रं यं ते अनुऽमदाम संऽगमे आजा नः इंद्र मनसा पुरुऽस्तुत
त्वायत्ऽभ्यः मघऽवन् शर्म यच्छ नः ॥३॥ वयं जयेम त्वया युजा
वृतं अस्माकं अंशं उत् अव भरेऽभरे अस्मभ्यं इंद्र वरिवः सुऽगं
कृधि प्र शत्रूणां मघऽवन् वृष्ण्या रुज ॥४॥ नाना हि त्वा हव-
मानाः जनाः इमे धनानां धर्तः अवसा विपन्यवः अस्माकं स्म
रथं आ तिष्ठ सातये जैत्रं हि इंद्र निऽभृतं मनः तव ॥५॥१४॥
गोऽजिता बाहू अमितऽक्रतुः सिमः कर्मन्ऽकर्मन् शतंऽऊ-
तिः खजंऽकरः अकल्पः इंद्रः प्रतिऽमानं ओजसा अथ जनाः
वि ह्वयंते सिसासवः ॥६॥ उत् ते शतात् मघऽवन् उत् च भूयसः

उत् सहस्रात् रिरिचे कृष्टिषु श्रवः अमात्रं त्वा धिषणा ति-
त्विषे मही अध वृत्राणि जिघ्नसे पुरंऽदर ॥ ७ ॥ त्रिविष्टिऽधातु
प्रतिऽमानं ओजसः तिस्रः भूमीः नृऽपते त्रीणि रोचना अति
इदं विश्वं भुवनं ववक्षिथ अशत्रुः इंद्र जनुषा सनात् असि ॥ ८ ॥
त्वां देवेषु प्रथमं हवामहे त्वं बभूथ पृतनासु सासहिः सः इमं नः
कारुं उपऽमन्युं उत्ऽभिदं इंद्रः कृणोतु प्रऽसवे रथं पुरः ॥ ९ ॥ त्वं
जिगेथ न धना रुरोधिथ अर्भेषु आजा मघऽवन् महत्ऽसु च
त्वां उग्रं अवसे सं शिशीमसि अथ नः इंद्र हवनेषु चोदय ॥ १० ॥
विश्वाहा इंद्रः अधिऽवक्ता नः अस्तु अपरिऽह्वृताः सनुयाम
वाजं तत् नः मित्रः वरुणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी
उत द्यौः ॥ ११ ॥ १५ ॥

॥ १०३ ॥ तत् ते इंद्रियं परमं पराचैः अधारयंत कवयः पुरा
इदं क्षमा इदं अन्यत् दिवि अन्यत् अस्य सं ईं पृच्यते समनाऽइव
केतुः ॥ १ ॥ सः धारयत् पृथिवीं पप्रथत् च वज्रेण हत्वा निः अपः
ससर्ज अहन् अहिं अभिनत् रौहिणं वि अहन् विऽअंसं मघऽवा
शचीभिः ॥ २ ॥ सः जातूऽभर्मा श्रत्ऽदधानः ओजः पुरः वि-
ऽभिंदन् अचरत् वि दासीः विद्वान् वज्रिन् दस्यवे हेतिं अस्य
आर्यं सहः वर्धय द्युम्नं इंद्र ॥ ३ ॥ तत् ऊचुषे मानुषा इमा युगा-
नि कीर्तेन्यं मघऽवा नाम बिभ्रत् उपऽप्रयन् दस्युऽहत्याय व-
ज्री यत् ह सूनुः श्रवसे नाम दधे ॥ ४ ॥ तत् अस्य इदं पश्यत भूरि
पुष्टं श्रत् इंद्रस्य धत्तन वीर्याय सः गाः अविंदत् सः अविंदत् अ-
श्वान् सः ओषधीः सः अपः सः वनानि ॥ ५ ॥ १६ ॥ भूरिऽकर्मणे
वृषभाय वृष्णे सत्यऽशुष्माय सुनवाम सोमं यः आऽदृत्य परि-

पंथीऽइव शूरः अयंज्वनः विऽभजंन् एति वेदः ॥ ६ ॥ तत् इंद्र
प्रऽइंव वीर्यं चकर्थ यत् ससंतं वज्रेण अबोधयः अहिं अनुं त्वा
पत्नीः हृषितं वयः च विश्वें देवासः अमदन् अनुं त्वा ॥ ७ ॥ शुष्णं
पिप्रुं कुयवं वृत्रं इंद्र यदा अवंधीः वि पुरः शंबरस्य तत् नः मित्रः
वरुणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥ ८ ॥ १७ ॥

॥१०४॥ योनिः ते इंद्र निऽसदे अकारि तं आ नि सीद स्वानः
न अर्वा विऽमुच्यं वयः अवऽसायं अश्वान् दोषा वस्तोः वहीय-
सः प्रऽपित्वे ॥ १ ॥ ओ त्ये नरः इंद्रं ऊतये गुः नु चित् तान् सद्यः
अध्वनः जगम्यात् देवासः मन्युं दासंस्य श्चम्नन् ते नः आ वक्षन्
सुविताय वर्णं ॥ २ ॥ अव त्मना भरते केतऽवेदाः अव त्मना भरते
फेनं उदन् क्षीरेणं स्नातः कुयवस्य योषे हते ते स्यातां प्रवणे
शिफायाः ॥ ३ ॥ युयोप नाभिः उपरस्य आयोः प्र पूर्वाभिः तिरते
राष्टि शूरः अंजसी कुलिशी वीरऽपत्नी पयः हिन्वानाः उद-
ऽभिः भरंते ॥ ४ ॥ प्रति यत् स्या नीथा अदर्शि दस्योः ओकः न
अच्छं सदनं जानती गात् अध स्म नः मघऽवन् चर्कृतात् इत्
मा नः मघाऽइंव निष्षपी परा दाः ॥ ५ ॥ १८ ॥ सः त्वं नः इंद्र सूर्ये
सः अप्ऽसु अनागाःऽत्वे आ भज जीवऽशंसे मा अंतरां भुजं आ
रिरिषः नः श्रद्धितं ते महते इंद्रियाय ॥ ६ ॥ अध मन्ये श्रत् ते अस्मै
अधायि वृषा चोदस्व महते धनाय मा नः अकृते पुरुऽहूत योनौ
इंद्र क्षुध्यंत्ऽभ्यः वयः आऽसुतिं दाः ॥ ७ ॥ मा नः वधीः इंद्र मा
परा दाः मा नः प्रिया भोजनानि प्र मोषीः आंडा मा नः म-
घऽवन् शक्र निः भेत् मा नः पात्रा भेत् सहऽजानुषाणि ॥ ८ ॥
अर्वाङ् आ इहि सोमंऽकामं त्वा आहुः अयं सुतः तस्य पिब

86 *

मदा॑य उरु॒ऽव्यचाः॑ ज॒ठरे॑ आ वृ॒ष॒स्व॒ पि॒ताऽइ॑व नः॒ शृ॒णु॒हि॒
हू॒यमा॑नः ॥९॥१९॥

॥१०५॥ च॒न्द्रमाः॑ अ॒प्ऽसु अ॒न्तः आ सु॒ऽप॒र्णः धा॒व॒ते॒ दि॒वि
न वः॒ हि॒र॒ण्य॒ऽने॒म॒यः॒ प॒दं वि॒न्द॒न्ति॒ वि॒ऽद्यु॒तः॒ वि॒त्तं मे॒ अ॒स्य रो॒-
द॒सी॒ ॥१॥ अर्थ॑ इत् वै ऊं॒ अ॒र्थिनः॑ आ जा॒या यु॒व॒ते॒ पतिं॑ तुं॒-
जाते॑ वृ॒ष्ण्यं॑ पयः॑ प॒रि॒ऽदाय॑ रसं॑ दु॒हे॒ वि॒त्तं मे॒ अ॒स्य रोद॒सी॒ ॥२॥
मो॒ सु दे॒वाः॒ अ॒दः स्वः॑ अव॑ पा॒दि॒ दि॒वः परि॑ मा सो॒म्यस्य॑ शं॒-
ऽभुवः॑ भूने॑ भू॒म कदा॑ च॒न वि॒त्तं मे॒ अ॒स्य रो॒द॒सी॒ ॥३॥ य॒ज्ञं
पृ॒च्छा॒मि॒ अ॒व॒मं सः तत् दू॒तः वि वो॒च॒ति॒ क्व॑ ऋ॒तं पू॒र्व्यं ग॒तं कः
तत् वि॒भ॒र्ति॒ नू॒तनः॑ वि॒त्तं मे॒ अ॒स्य रो॒द॒सी॒ ॥४॥ अ॒मी॒ ये दे॒वाः॒
स्थन॑ त्रि॒षु आ रो॒च॒ने॒ दि॒वः कत् वः॒ ऋ॒तं कत् अनृ॑तं क्व॑ प्र॒त्ना वः॒
आऽहु॑तिः वि॒त्तं मे॒ अ॒स्य रो॒द॒सी॒ ॥५॥२०॥ कत् वः॒ ऋ॒तस्य॑
ध॒र्णसि॒ कत् वरु॑णस्य च॒क्षण॑ कत् अ॒र्य॒म्णः म॒हः प॒था अति॑ क्रा॒-
मे॒म॒ दुः॒ऽध्यः॑ वि॒त्तं मे॒ अ॒स्य रो॒द॒सी॒ ॥६॥ अ॒हं सः अ॒स्मि॒ यः पु॒रा
सु॒ते व॒दा॒मि॒ कानि॑ चि॒त् तं मा॒ व्य॒न्ति॒ आ॒ऽध्यः॑ वृकः॑ न तृ॒ष्णऽजं॑
मृ॒गं वि॒त्तं मे॒ अ॒स्य रो॒द॒सी॒ ॥७॥ सं मा॒ त॒प॒न्ति॒ अ॒भितः॑ स॒प-
त्नीः॑ऽइव पर्श॑वः मू॒षः न शि॒श्ना वि अ॒द॒न्ति॒ मा॒ आ॒ऽध्यः॑ स्तो॒-
तारं॑ ते॒ श॒त॒ऽक्र॒तो॒ वि॒त्तं मे॒ अ॒स्य रो॒द॒सी॒ ॥८॥ अ॒मी॒ ये स॒प्त
र॒श्मयः॑ तत्र॑ मे॒ नाभिः॑ आ॒ऽत॒ता त्रि॒तः तत् वे॒द॒ आ॒प्त्यः सः जा॒-
मि॒ऽत्वाय॑ रे॒भ॒ति॒ वि॒त्तं मे॒ अ॒स्य रो॒द॒सी॒ ॥९॥ अ॒मी॒ ये पञ्च॑ उ॒-
क्षणः॑ मध्ये॑ त॒स्थुः म॒हः दि॒वः दे॒व॒ऽत्रा नु प्र॒ऽवाच्यं॑ स॒ध्री॒ची॒नाः
नि व॒वृ॒तुः॒ वि॒त्तं मे॒ अ॒स्य रो॒द॒सी॒ ॥१०॥२१॥ सु॒ऽप॒र्णाः ए॒ते
आ॒स॒ते॒ मध्ये॑ आ॒ऽरोध॑ने दि॒वः ते से॒ध॒न्ति॒ प॒थः वृकं॑ तरं॑तं य॒ह्व-

तीः अपः वित्तं मे अस्य रोदसी ॥११॥ नव्यं तत् उक्थ्यं हितं
देवासः सुऽप्रवाचनं ऋतं अर्षंति सिंधवः सत्यं ततान सूर्यः वित्तं
मे अस्य रोदसी ॥१२॥ अग्ने तव त्यत् उक्थ्यं देवेषु अस्ति आप्यं
सः नः सत्तः मनुष्वत् आ देवान् यक्षि विदुःऽतरः वित्तं मे अस्य
रोदसी ॥१३॥ सत्तः होता मनुष्वत् आ देवान् अच्छ विदुःऽतरः
अग्निः हव्या सुसूदति देवः देवेषु मेधिरः वित्तं मे अस्य रोद-
सी ॥१४॥ ब्रह्म कृणोति वरुणः गातुऽविदं तं ईमहे वि ऊर्णो-
ति हृदा मतिं नव्यः जायतां ऋतं वित्तं मे अस्य रोदसी ॥१५॥२२॥
असौ यः पंथाः आदित्यः दिवि प्रऽवाच्यं कृतः न सः देवाः अ-
तिऽक्रमे तं मर्तासः न पश्यथ वित्तं मे अस्य रोदसी ॥१६॥
त्रितः कूपे अवऽहितः देवान् हवते ऊतये तत् शुश्राव बृहस्प-
तिः कृण्वन् अंहूरणात् उरु वित्तं मे अस्य रोदसी ॥१७॥ अरुणः
मा सकृत् वृकः पथा यंतं ददर्श हि उत् जिहीते निऽचाय्य तष्टा-
ऽइव पृष्टिऽआमयी वित्तं मे अस्य रोदसी ॥१८॥ एना आंगूषेण
वयं इंद्रऽवंतः अभि स्याम वृजने सर्वऽवीराः तत् नः मित्रः वरु-
णः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥१९॥२३॥१५॥

१०६॥ इंद्रं मित्रं वरुणं अग्निं ऊतये मारुतं शर्धः अदितिं हु-
वेम रथं न दुःऽगात् वसवः सुऽदानवः विश्वस्मात् नः अंहसः
निः पिपर्तन ॥१॥ ते आदित्याः आ गत सर्वऽतातये भूत देवाः
वृत्रऽतूर्येषु शंऽभुवः रथं न दुःऽगात् वसवः सुऽदानवः विश्व-
स्मात् नः अंहसः निः पिपर्तन ॥२॥ अवंतु नः पितरः सुऽप्रवाच-
नाः उत देवी देवऽपुत्रे ऋतऽवृधा रथं न दुःऽगात् वसवः सु-
ऽदानवः विश्वस्मात् नः अंहसः निः पिपर्तन ॥३॥ नराशंसं वा-

वां धियं वाजऽयंतीं अतक्षं ॥१॥ अश्रवं हि भूरिदावत्ऽतरा व
विऽजामातुः उत वा घ स्यालात् अथ सोमस्य प्रऽयंती यु
वऽभ्यां इंद्राग्नी स्तोमं जनयामि नव्यं ॥२॥ मा छेद्म रश्मीन्
इति नाधमानाः पितॄणां शक्तीः अनुऽयच्छमानाः इंद्राग्निऽभ्यां
कं वृषणः मदंति ता हि अद्री धिषणायाः उपऽस्थे ॥३॥ युवा-
भ्यां देवी धिषणा मदाय इंद्राग्नी सोमं उशती सुनोति तौ
अश्विना भद्रऽहस्ता सुऽपाणी आ धावतं मधुना पृंक्तं अपऽसु
॥४॥ युवां इंद्राग्नी वसुनः विऽभागे तवःऽतमा शुश्रव वृत्रऽहत्ये
तौ आऽसद्य बर्हिषि यज्ञे अस्मिन् प्र चर्षणी मादयेथां सुत-
स्य ॥५॥२८॥ प्र चर्षणिऽभ्यः पृतनाऽहवेषु प्र पृथिव्याः रिरि-
चाथे दिवः च प्र सिंधुऽभ्यः प्र गिरिऽभ्यः महिऽत्वा प्र इंद्राग्नी
विश्वा भुवना अति अन्या ॥६॥ आ भरतं शिक्षतं वज्रऽबाहू
अस्मान् इंद्राग्नी अवतं शचीभिः इमे नु ते रश्मयः सूर्यस्य
येभिः सऽपित्वं पितरः नः आसन् ॥७॥ पुरंऽदरा शिक्षतं
वज्रऽहस्ता अस्मान् इंद्राग्नी अवतं भरेषु तत् नः मित्रः वरुणः
ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥८॥२९॥

॥११०॥ ततं मे अपः तत् ऊं तायते पुनः स्वादिष्ठा धीतिः
उचथाय शस्यते अयं समुद्रः इह विश्वऽदेव्यः स्वाहाऽकृतस्य सं
ऊं तृप्णुत ऋभवः ॥१॥ आऽभोगयं प्र यत् इच्छंतः ऐतन अपा-
काः प्रांचः मम के चित् आपयः सौधन्वनासः चरितस्य भूमना
अगच्छत सवितुः दाशुषः गृहं ॥२॥ तत् सविता वः अमृतऽत्वं आ
असुवत् अगोह्यं यत् श्रवयंतः ऐतन त्यं चित् चमसं असुरस्य
भक्षणं एकं संतं अकृणुत चतुःऽवयं ॥३॥ विष्ट्वी शमी तरणिऽत्वेन

वृषणा आ वृषेथां ॥३॥ संऽइद्धेषु अग्निषु आनजाना यतऽस्रुचा बर्हिः ऊं इति तिस्तिराणा तीव्रैः सोमैः परिऽसिक्तेभिः अर्वाक् आ इंद्राग्नी इति सौमनसाय यातं ॥४॥ यानि इंद्राग्नी इति चक्रथुः वीर्याणि यानि रूपाणि उत वृष्ण्यानि या वां प्रत्नानि सख्या शिवानि तेभिः सोमस्य पिबतं सुतस्य ॥५॥२६॥ यत् अब्रवं प्रथमं वां वृणानः अयं सोमः असुरैः नः विऽहव्यः तां सत्यां श्रद्धां अभि आ हि यातं अथ सोमस्य पिबतं सुतस्य ॥६॥ यत् इंद्राग्नी इति मदथः स्वे दुरोणे यत् ब्रह्मणि राजनि वा यजत्रा अतः परि वृषणौ आ हि यातं अथ सोमस्य पिबतं सुतस्य ॥७॥ यत् इंद्राग्नी इति यदुषु तुर्वशेषु यत् द्रुह्युषु अनुषु पूरुषु स्थः अतः परि वृषणौ आ हि यातं अथ सोमस्य पिबतं सुतस्य ॥८॥ यत् इंद्राग्नी इति अवमस्यां पृथिव्यां मध्यमस्यां परमस्यां उत स्थः अतः परि वृषणौ आ हि यातं अथ सोमस्य पिबतं सुतस्य ॥९॥ यत् इंद्राग्नी इति परमस्यां पृथिव्यां मध्यमस्यां अवमस्यां उत स्थः अतः परि वृषणौ आ हि यातं अथ सोमस्य पिबतं सुतस्य ॥१०॥ यत् इंद्राग्नी इति दिवि स्थः यत् पृथिव्यां यत् पर्वतेषु ओषधीषु अप्ऽसु अतः परि वृषणौ आ हि यातं अथ सोमस्य पिबतं सुतस्य ॥११॥ यत् इंद्राग्नी इति उत्ऽइता सूर्यस्य मध्ये दिवः स्वधया मादयेथे इति अतः परि वृषणौ आ हि यातं अथ सोमस्य पिबतं सुतस्य ॥१२॥ एव इंद्राग्नी इति पपिऽवांसा सुतस्य विश्वा अस्मभ्यं सं जयतं धनानि तत् नः मित्रः वरुणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥१३॥२७॥

॥१०९॥ वि हि अख्यं मनसा वस्यः इच्छन् इंद्राग्नी इति ज्ञासः उत वा सऽजातान् न अन्या युवत् प्रऽमतिः अस्ति मह्यं सः

वां धियं वाजऽयंती अतक्षं ॥१॥ अश्रवं हि भूरिदावत्ऽतरा वां विऽजामातुः उत वा घ स्यालात् अथ सोमस्य प्रऽयंती युवऽभ्यां इंद्राग्नी स्तोमं जनयामि नव्यं ॥२॥ मा छेद्म रश्मीन् इति नाधमानाः पितॄणां शक्तीः अनुऽयच्छमानाः इंद्राग्निऽभ्यां कं वृषणः मदंति ता हि अद्री धिषणायाः उपऽस्थे ॥३॥ युवाभ्यां देवी धिषणा मदाय इंद्राग्नी सोमं उशती सुनोति तौ अश्विना भद्रऽहस्ता सुऽपाणी॰ आ धावतं मधुना पृंक्तं अप्ऽसु ॥४॥ युवां इंद्राग्नी वसुनः विऽभागे तवःऽतमा शुश्रव वृत्रऽहत्ये तौ आऽसद्य बर्हिषि यज्ञे अस्मिन् प्र चर्षणी मादयेथां सुतस्य ॥५॥२८॥ प्र चर्षणिऽभ्यः पृतनाऽहवेषु प्र पृथिव्याः रिरिचाथे दिवः च प्र सिंधुऽभ्यः प्र गिरिऽभ्यः महिऽत्वा प्र इंद्राग्नी विश्वा भुवना अति अन्या ॥६॥ आ भरतं शिक्षतं वज्रऽबाहू॰ अस्मान् इंद्राग्नी अवतं शचीभिः इमे नु ते रश्मयः सूर्यस्य येभिः सऽपित्वं पितरः नः आसन् ॥७॥ पुरंऽदरा शिक्षतं वज्रऽहस्ता अस्मान् इंद्राग्नी अवतं भरेषु तत् नः मित्रः वरुणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥८॥२९॥

॥११०॥ ततं मे अपः तत् ऊं तायते पुनः स्वादिष्ठा धीतिः उचथाय शस्यते अयं समुद्रः इह विश्वऽदेव्यः स्वाहाऽकृतस्य सं ऊं तृप्णुत ऋभवः ॥१॥ आऽभोगयं प्र यत् इच्छंतः ऐतन अपाकाः प्रांचः मम के चित् आपयः सौधन्वनासः चरितस्य भूमना अगच्छत सवितुः दाशुषः गृहं ॥२॥ तत् सविता वः अमृतऽत्वं आ असुवत् अगोह्यं यत् श्रवयंतः ऐतन त्यं चित् चमसं असुरस्य भक्षणं एकं संतं अकृणुत चतुःऽवयं ॥३॥ विष्ट्वी शमी तरणिऽत्वेन

वाघतः मर्तासः संतः अमृतऽत्वं आनशुः सौधन्वनाः ऋभवः सूरऽचक्षसः संवत्सरे सं अपृच्यंत धीतिऽभिः ॥४॥ क्षेत्रंऽइव वि ममुः तेजनेन एकं पात्रं ऋभवः जेहमानं उपऽस्तुताः उपऽमं नाधमानाः अमर्त्येषु श्रवः इच्छमानाः ॥५॥३०॥ आ मनीषां अंतरिक्षस्य नृऽभ्यः स्रुचाऽइव घृतं जुहवाम विद्मना तरणिऽत्वा ये पितुः अस्य सश्चिरे ऋभवः वाजं अरुहन् दिवः रजः ॥६॥ ऋभुः नः इंद्रः शवसा नवीयान् ऋभुः वाजेभिः वसुऽभिः वसुः ददिः युष्माकं देवाः अवसा अहनि प्रिये अभि तिष्ठेम पृत्सुतीः अ-सुन्वतां ॥७॥ निः चर्मणः ऋभवः गां अपिंशत सं वत्सेन असृजत मातरं पुनः सौधन्वनासः सुऽअपस्यया नरः जिव्री युवाना पितरा अकृणोतन ॥८॥ वाजेभिः नः वाजऽसातौ अविड्ढि ऋभुऽमान् इंद्र चित्रं आ दर्षि राधः तत् नः मित्रः वरुणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥९॥३१॥

॥१११॥ तक्षन् रथं सुऽवृतं विद्मनाऽअपसः तक्षन् हरी इंद्रऽवाहा वृषण्ऽवसू॰ तक्षन् पितृऽभ्यां ऋभवः युवत् वयः तक्षन् वत्साय मातरं सचाऽभुवं ॥१॥ आ नः यज्ञाय तक्षत ऋभुऽमत् वयः क्रत्वे दक्षाय सुऽप्रजावतीं इषं यथा क्षयाम सर्वऽवीरया विशा तत् नः शर्धाय धासथ सु इंद्रियं ॥२॥ आ तक्षत सातिं अस्मभ्यं ऋभवः सातिं रथाय सातिं अर्वते नरः सातिं नः जैत्रीं सं महेत विश्वहा जामिं अजामिं पृतनासु सक्षणिं ॥३॥ ऋभुक्षणं इंद्रं आ हुवे ऊतये ऋभून् वाजान् मरुतः सोमऽपीतये उभा मित्रावरुणा नूनं अश्विना ते नः हिन्वंतु सातये धिये जिषे ॥४॥ ऋभुः भराय सं शिशातु सातिं समर्यऽजित् वाजः अस्मान्

अविष्टु तत् नः मित्रः वरुणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥५॥३२॥

॥११२॥ ईळे द्यावापृथिवी पूर्वऽचित्तये अग्निं घर्मं सुऽरुचं यामन् इष्टये याभिः भरे कारं अंशाय जिन्वथः ताभिः ऊं सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥१॥ युवोः दानाय सुऽभराः असश्चतः रथं आ तस्थुः वचसं न मंतवे याभिः धियः अवथः कर्मन् इष्टये ताभिः ऊं सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥२॥ युवं तासां दिव्यस्य प्रऽशासने विशां क्षयथः अमृतस्य मज्मना याभिः धेनुं अस्वं पिन्वथः नरा ताभिः ऊं सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥३॥ याभिः परिऽज्मा तनयस्य मज्मना द्विऽमाता तूर्षु तरणिः विऽभूषति याभिः त्रिऽमंतुः अभवत् विऽचक्षणः ताभिः ऊं सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥४॥ याभिः रेभं निऽवृतं सितं अत्ऽभ्यः उत् वंदनं ऐरयतं स्वः दृशे याभिः कण्वं प्र सिसासंतं आवतं ताभिः ऊं सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥५॥३३॥ याभिः अंतकं जसमानं आऽअरणे भुज्युं याभिः अव्यथिऽभिः जिजिन्वथुः याभिः कर्कंधुं वय्यं च जिन्वथः ताभिः ऊं सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥६॥ याभिः शुचंतिं धनऽसां सुऽसंसदं तप्तं घर्मं ओम्याऽवंतं अत्रये याभिः पृश्निऽगुं पुरुऽकुत्सं आवतं ताभिः ऊं सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥७॥ याभिः शचीभिः वृषणा पराऽवृजं प्र अंधं श्रोणं चक्षसे एतवे कृथः याभिः वर्तिकां ग्रसितां अमुंचतं ताभिः ऊं सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥८॥ याभिः सिंधुं मधुऽमंतं असश्चतं वसिष्ठं याभिः अजरौ अजिन्वतं याभिः कुत्सं श्रुतर्यं नर्यं आवतं ताभिः ऊं सु ऊति-

ऽभिः अश्विना आ गतं ॥९॥ याभिः विश्पलां धनऽसां अथर्व्यं
सहस्रऽमीळ्हे आजौ अजिन्वतं याभिः वशं अश्व्यं प्रेणिं आवतं
ताभिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥१०॥३४॥ याभिः
सुऽदानू० औशिजाय वणिजे दीर्घऽश्रवसे मधु कोशः अक्षरत्
कक्षीवंतं स्तोतारं याभिः आवतं ताभिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अ-
श्विना आ गतं ॥११॥ याभिः रसां क्षोदसा उद्नः पिपिन्वथुः
अनश्वं याभिः रथं आवतं जिषे याभिः त्रिऽशोकः उस्रियाः
उत्ऽआजत ताभिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥१२॥
याभिः सूर्यं परिऽयाथः पराऽवति मंधातारं क्षैत्रऽपत्येषु आवतं
याभिः विप्रं प्र भरत्ऽवाजं आवतं ताभिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अ-
श्विना आ गतं ॥१३॥ याभिः महां अतिथिऽग्वं कशःऽजुवं दि-
वःऽदासं शंबरऽहत्ये आवतं याभिः पूःऽभिद्ये त्रसदस्युं आवतं
ताभिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥१४॥ याभिः वम्रं
विऽपिपानं उपऽस्तुतं कलिं याभिः वित्तऽजानिं दुवस्यथः या-
भिः विऽअश्वं उत पृथिं आवतं ताभिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अश्वि-
ना आ गतं ॥१५॥३५॥ याभिः नरा शयवे याभिः अत्रये याभिः
पुरा मनवे गातुं ईषथुः याभिः शारीः आजतं स्यूमऽरश्मये ता-
भिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥१६॥ याभिः पठर्वा
जठरस्य मज्मना अग्निः न अदीदेत् चितः इद्धः अज्मन् आ
याभिः शर्यातं अवथः महाऽधने ताभिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अ-
श्विना आ गतं ॥१७॥ याभिः अंगिरः मनसा निऽरण्यथः अग्रं
गच्छथः विऽवरे गोऽअर्णसः याभिः मनुं शूरं इषा संऽआवतं
ताभिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥१८॥ याभिः पत्नीः
विऽमदाय निऽऊहथुः आ घ वा याभिः अरुणीः अशिक्षतं या-

भिः सुऽदासें ऊहथुः सुऽदेव्यं ताभिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥१९॥ याभिः शंऽताती॰ भवंथः ददाशुषें भुज्युं याभिः अवंथः याभिः अध्रिंऽगुं ओम्याऽवंतीं सुऽभरां ऋतऽस्तुभं ताभिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥२०॥३६॥ याभिः कृशानुं असंने दुवस्यथः जवे याभिः यूनंः अर्वंतं आवंतं मधुं प्रियं भरथः यत् सरट्ऽभ्यंः ताभिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥२१॥ याभिः नरं गोषुऽयुधं नृऽसह्यें क्षेत्रंस्य साता तनंयस्य जिन्वंथः याभिः रथान् अवंथः याभिः अर्वंतः ताभिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥२२॥ याभिः कुत्सं आर्जुनेयं शतऽक्रतू॰ प्र तुर्वीतिं प्र च दभीतिं आवंतं याभिः ध्वसंतिं पुरुऽसंतिं आवंतं ताभिः ऊं' सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥२३॥ अप्नंस्वतीं अश्विना वाचं अस्मे' कृतं नः दस्रा वृषणा मनीषां अद्यूत्ये अवंसे नि ह्वये वां वृधे च नः भवतं वाजंऽसातौ ॥२४॥ द्युऽभिः अक्तुऽभिः परिं पातं अस्मान् अरिंष्टेभिः अश्विना सौभंगेभिः तत् नः मित्रः वरुंणः ममहंतां अदिंतिः सिंधुंः पृथिवी उत द्यौः ॥२५॥३७॥७॥

॥११३॥ इदं श्रेष्ठं ज्योतिंषां ज्योतिंः आ अगात् चित्रः प्रऽकेतः अजनिष्ट विऽभ्वां यथा प्रऽसूंता सवितुः सवायं एव रात्री उषसें योनिं अरैक् ॥१॥ रुशंत्ऽवत्सा रुशंती श्वेत्या आ अगात् अरैक् ऊं' कृष्णा सदंनानि अस्याः समानऽबंधू॰ अमृतें' अनूची' द्यावां वर्णं चरतः आऽमिनाने॰ ॥२॥ समानः अध्वां स्वस्रोः अनंतः तं अन्याऽअंन्या चरतः देवऽशिंष्टे॰ न मेथेते' न तस्थतुः सुऽमेके॰ नक्तोषसां सऽमंनसा विऽरूपे॰ ॥३॥ भा-

स्वंती नेत्री सूनृतानां अचेति चित्रा वि दुरः नः आवः॰ प्र-
ऽअर्प्य जगत् वि ऊं इति नः रायः अख्यत् उषाः अजीगः भुवनानि
विश्वा ॥४॥ जिह्मऽश्ये चरितवे मघोनी आऽभोगये इष्टये राये
ऊं इति त्वं दभ्रं पश्यत्ऽभ्यः उर्विया विऽचक्षे उषाः अजीगः भुव-
नानि विश्वा ॥५॥१॥ क्षत्राय त्वं श्रवसे त्वं महीयै इष्टये त्वं अर्थं-
इऽइव त्वं इत्यै विऽसदृशा जीविता अभिऽप्रचक्षे उषाः अजीगः
भुवनानि विश्वा ॥६॥ एषा दिवः दुहिता प्रति अदर्शि वि-
ऽउच्छंती युवतिः शुक्रऽवासाः विश्वस्य ईशाना पार्थिवस्य
वस्वः उषः अद्य इह सुऽभगे वि उच्छ ॥७॥ पराऽयतीनां अनु
एति पाथः आऽयतीनां प्रथमा शश्वतीनां विऽउच्छंती जीवं
[illegible] उषाः मृतं कं चन बोधयंती ॥८॥ उषः यत् अग्निं
[illegible] वि यत् आवः चक्षसा सूर्यस्य यत् मानुषान्
[illegible] तत् देवेषु चकृषे भद्रं अप्नः ॥९॥ कियति
[illegible] याः विऽऊषुः याः च नूनं विऽउच्छान्
[illegible] प्रऽदीध्याना जोषं अन्याभिः ए-
[illegible] अपश्यन् विऽउच्छंतीं उषसं
[illegible] नु प्रतिऽचक्ष्या अभूत् आ ऊं इति ते यंति ये
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥१०॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

महे ॥४॥ दिवः वराहं अरुषं कपर्दिनं त्वेषं रूपं नमसा नि ह्व-
यामहे हस्ते बिभ्रत् भेषजा वार्याणि शर्म वर्म छर्दिः अस्मभ्यं
यंसत् ॥५॥५॥ इदं पित्रे मरुतां उच्यते वचः स्वादोः स्वादीयः
रुद्राय वर्धनं रास्व च नः अमृत मर्तऽभोजनं त्मने तोकाय तन-
याय मृळ ॥६॥ मा नः महांतं उत मा नः अर्भकं मा नः उक्षंतं
उत मा नः उक्षितं मा नः वधीः पितरं मा उत मातरं मा नः
प्रियाः तन्वः रुद्र रिरिषः ॥७॥ मा नः तोके तनये मा नः आयौ
मा नः गोषु मा नः अश्वेषु रिरिषः वीरान् मा नः रुद्र भामितः
वधीः हविष्मंतः सदं इत् त्वा हवामहे ॥८॥ उप ते स्तोमान् पशु-
पाःऽइव आ अकरं रास्व पितः मरुतां सुम्नं अस्मे भद्रा हि ते
सुऽमतिः मृळयत्ऽतमा अथ वयं अवः इत् ते वृणीमहे ॥९॥
आरे ते गोऽघ्नं उत पूरुषऽघ्नं क्षयत्ऽवीर सुम्नं अस्मे ते अस्तु
मृळ च नः अधि च ब्रूहि देव अध च नः शर्म यच्छ द्विऽबर्-
हाः ॥१०॥ अवोचाम नमः अस्मै अवस्यवः शृणोतु नः हवं रुद्रः
मरुत्वान् तत् नः मित्रः वरुणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी
उत द्यौः ॥११॥६॥

मध्या कर्तोः विऽततं सं जभार यदा इत् अयुक्त हरितः सध-
ऽस्थात् आत् रात्री वासः तनुते सिमस्मै ॥४॥ तत् मित्रस्य वरु-
णस्य अभिऽचक्षे सूर्यः रूपं कृणुते द्योः उपऽस्थे अनंतं अन्यत्
रुशत् अस्य पाजः कृष्णं अन्यत् हरितः सं भरंति ॥५॥ अद्य देवाः
उत्ऽइता सूर्यस्य निः अंहसः पिपृत निः अवद्यात् तत् नः मित्रः
वरुणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥६॥७॥१६॥

॥११६॥ नासत्याभ्यां बर्हिःऽइव प्र वृंजे स्तोमान् इयर्मि
अभ्रियाऽइव वातः यौ अर्भगाय विऽमदाय जायां सेनाऽजुवा
निऽऊहतुः रथेन ॥१॥ वीळुपत्मऽभिः आशुहेमऽभिः वा देवा-
नां वा जूतिऽभिः शाशदाना तत् रासभः नासत्या सहस्रं आजा
यमस्य प्रऽधने जिगाय ॥२॥ तुग्रः ह भुज्युं अश्विना उदऽमेघे रयिं
न कः चित् ममृऽवान् अव अहाः तं ऊहथुः नौभिः आत्मन्ऽव-
तीभिः अंतरिक्षप्रुत्ऽभिः अपऽउदकाभिः ॥३॥ तिस्रः क्षपः त्रिः
अहा अतिव्रजत्ऽभिः नासत्या भुज्युं ऊहथुः पतंगैः समुद्रस्य
धन्वन् आर्द्रस्य पारे त्रिऽभिः रथैः शतपत्ऽभिः षट्ऽअश्वैः ॥४॥
अनारंभणे तत् अवीरयेथां अनास्थाने अग्रभणे समुद्रे यत् अ-
श्विनौ ऊहथुः भुज्युं अस्तं शतऽअरित्रां नावं आतस्थिऽवांसं
॥५॥८॥ यं अश्विना ददथुः श्वेतं अश्वं अघऽअश्वाय शश्वत् इत्
स्वस्ति तत् वां दात्रं महि कीर्तेन्यं भूत् पैद्वः वाजी सदं इत् हव्यः
अर्यः ॥६॥ युवं नरा स्तुवते पज्रियाय कक्षीवते अरदतं पुरंऽधिं
कारोतरात् शफात् अश्वस्य वृष्णः शतं कुंभान् असिंचतं सुरा-
याः ॥७॥ हिमेन अग्निं घ्रंसं अवारयेथां पितुऽमतीं ऊर्जं अस्मै
अधत्तं ऋबीसे अत्रिं अश्विना अवंऽनीतं उत् निन्यथुः सर्वऽगणं

स्वस्ति ॥८॥ परा अवतं नासत्या अनुदेथां उच्चाऽबुध्नं चक्रथुः
जिह्मऽबारं क्षरन् आपः न पायनाय राये सहस्राय तृष्यते गोतं-
मस्य ॥९॥ जुजुरुषः नासत्या उत वव्रिं प्र अमुंचतं द्रापिंऽइव
च्यवानात् प्र अतिरतं जहितस्य आयुः दस्रा आत् इत् पतिं अ-
कृणुतं कनीनां ॥१०॥९॥ तत् वां नरा शंस्यं राध्यं च अभिष्टिऽमत्
नासत्या वरूथं यत् विद्वांसा निधिंऽइव अपऽगूळ्हं उत् दर्शतात्
ऊपथुः वंदनाय ॥११॥ तत् वां नरा सनये दंसः उग्रं आविः कृ-
णोमि तन्यतुः न वृष्टिं दध्यङ् ह यत् मधु आथर्वणः वां अश्वस्य
शीर्ष्णा प्र यत् ईं उवाच ॥१२॥ अजोहवीत् नासत्या करा वां महे
यामन् पुरुऽभुजा पुरंऽधिः श्रुतं तत् शासुःऽइव वध्रिऽमत्याः
हिरण्यऽहस्तं अश्विनौ अदत्तं ॥१३॥ आस्नः वृकस्य वर्तिकां अ-
भीके युवं नरा नासत्या अमुमुक्तं उतो कविं पुरुऽभुजा युवं ह
कृपमाणं अकृणुतं विऽचक्षे ॥१४॥ चरित्रं हि वेःऽइव अच्छेदि
पर्णं आजा खेलस्य परिऽतक्म्यायां सद्यः जंघां आयसीं विश्प-
लायै धने हिते सर्तवे प्रति अधत्तं ॥१५॥१०॥ शतं मेषान् वृक्ये
चक्षदानं ऋज्रऽअश्वं तं पिता अंधं चकार तस्मै अक्षी नासत्या
विऽचक्षे आ अधत्तं दस्रा भिषजौ अनर्वन् ॥१६॥ आ वां रथं
दुहिता सूर्यस्य कार्ष्मऽइव अतिष्ठत् अर्वता जयंती विश्वे देवाः
अनु अमन्यंत हृत्ऽभिः सं ऊं श्रिया नासत्या सचेथे ॥१७॥ यत्
अयातं दिवःऽदासाय वर्तिः भरत्ऽवाजाय अश्विना हयंता
रेवत् उवाह सचनः रथः वां वृषभः च शिंशुमारः च युक्ता ॥१८॥
रयिं सुऽक्षत्रं सुऽअपत्यं आयुः सुऽवीर्यं नासत्या वहंता आ जह्ना-
वीं सऽमनसा उप वाजैः त्रिः अह्नः भागं दधतीं अयातं ॥१९॥
परिऽविष्टं जाहुषं विश्वतः सीं सुऽगेभिः नक्तं ऊहथुः रजःऽभिः

विऽभिंदुना नासत्या रथेन वि पर्वतान् अजरयू अयातं ॥ २०॥ ११॥ एकस्याः वस्तोः आवतं रणाय वशं अश्विना सनये सहस्रा निः अहतं दुच्छुनाः इंद्रऽवंता पृथुऽश्रवसः वृषणौ अरातीः ॥ २१॥ शरस्य चित् आर्चत्ऽकस्य अवतात् आ नीचात् उच्चा चक्रथुः पातवे वारिति वाः शयवे चित् नासत्या शचीभिः जसुरये स्तर्यं पिप्यथुः गां ॥ २२॥ अवस्यते स्तुवते कृष्णियाय ऋजुऽयते नासत्या शचीभिः पशुं न नष्टंऽइव दर्शनाय विष्णाप्वं ददथुः विश्वकाय ॥ २३॥ दश रात्रीः अशिवेन नव द्यून् अवऽनद्धं श्नथितं अप्ऽसु अंतरिति विऽप्रुतं रेभं उदनि प्रऽवृक्तं उत् निन्यथुः सोमंऽइव सुवेण ॥ २४॥ प्र वां दंसांसि अश्विनौ अवोचं अस्य पतिः स्यां सुऽगवः सुऽवीरः उत पश्यन् अश्नुवन् दीर्घं आयुः अस्तंऽइव इत् जरिमाणं जगम्यां ॥ २५॥ १२॥

॥ ११७॥ मध्वः सोमस्य अश्विना मदाय प्रत्नः होता आ विवासते वां बर्हिष्मती रातिः विऽश्रिता गीः इषा यातं नासत्या उप वाजैः ॥ १॥ यः वां अश्विना मनसः जवीयान् रथः सुऽअश्वः विशः आऽजिगाति येन गच्छथः सुऽकृतः दुरोणं तेन नरा वर्तिः अस्मभ्यं यातं ॥ २॥ ऋषिं नरौ अंहसः पांचऽजन्यं ऋबीसात् अत्रिं मुंचथः गणेन मिनंता दस्योः अशिवस्य मायाः अनुऽपूर्वं वृषणा चोदयंता ॥ ३॥ अश्वं न गूळ्हं अश्विना दुःऽएवैः ऋषिं नरा वृषणा रेभं अप्ऽसु सं तं रिणीथः विऽप्रुतं दंसःऽभिः न वां जूर्यंति पूर्व्या कृतानि ॥ ४॥ सुसुप्वांसं न निःऽऋतेः उपऽस्थे सूर्यं न दस्रा तमसि क्षियंतं शुभे रुक्मं न दर्शतं निऽखातं उत् ऊपथुः अश्विना वंदनाय ॥ ५॥ १३॥ तत् वां नरा

स्वस्ति ॥८॥ परा अवतं नासत्या अनुदेथां उच्चाऽबुंधं चक्रथुः
जिह्मऽबारं क्षरन् आपः न पायनाय राये सहस्राय तृष्यते गोतं-
मस्य ॥९॥ जुजुरुषः नासत्या उत वव्रिं प्र अमुंचतं द्रापिंऽइव
च्यवानात् प्र अतिरतं जहितस्य आयुः दस्रा आत् इत् पतिं अ-
कृणुतं कनीनां ॥१०॥९॥ तत् वां नरा शंस्यं राध्यं च अभिष्टिऽमत्
नासत्या वरूथं यत् विद्वांसा निधिंऽइव अपऽगूळ्हं उत् दर्शतात्
ऊपथुः वंदनाय ॥११॥ तत् वां नरा सनये दंसः उग्रं आविः कृ-
णोमि तन्यतुः न वृष्टिं दध्यङ् ह यत् मधु आथर्वणः वां अश्वस्य
शीर्ष्णा प्र यत् ईं उवाच ॥१२॥ अजोहवीत् नासत्या करा वां महे
यामन् पुरुऽभुजा पुरंऽधिः श्रुतं तत् शासुःऽइव वध्रिऽमत्याः
हिरण्यऽहस्तं अश्विनौ अदत्तं ॥१३॥ आस्नः वृकस्य वर्तिकां अ-
भीके युवं नरा नासत्या अमुमुक्तं उतो कविं पुरुऽभुजा युवं ह
कृपमाणं अकृणुतं विऽचक्षे ॥१४॥ चरित्रं हि वेःऽइव अच्छेदि
पर्णं आजा खेलस्य परिऽतक्म्यायां सद्यः जंघां आयसीं विश्प-
लायै धने हिते सर्तवे प्रति अधत्तं ॥१५॥१०॥ शतं मेषान् वृक्ये
चक्षदानं ऋज्रऽअश्वं तं पिता अंधं चकार तस्मै अक्षी नासत्या
विऽचक्षे आ अधत्तं दस्रा भिषजौ अनर्वन् ॥१६॥ आ वां रथं
दुहिता सूर्यस्य कार्ष्मऽइव अतिष्ठत् अर्वता जयंती विश्वे देवाः
अनु अमन्यंत हृत्ऽभिः सं ऊं इति श्रिया नासत्या सचेथे इति ॥१७॥ यत्
अयातं दिवःऽदासाय वर्तिः भरत्ऽवाजाय अश्विना हयंता
रेवत् उवाह सचनः रथः वां वृषभः च शिंशुमारः च युक्ता ॥१८॥
रयिं सुऽक्षत्रं सुऽअपत्यं आयुः सुऽवीर्यं नासत्या वहंता आ जह्ना-
वीं सऽमनसा उप वाजैः त्रिः अह्नः भागं दधतीं अयातं ॥१९॥
परिऽविष्टं जाहुषं विश्वतः सीं सुऽगेभिः नक्तं ऊहथुः रजःऽभिः

शंस्यं पज्रियेण कक्षीवंता नासत्या परिऽज्मन् शफात् अश्वस्य
वाजिनः जनाय शतं कुंभान् असिंचतं मधूनां ॥ ६ ॥ युवं नरा
स्तुवते कृष्णियाय विष्णाप्वं ददथुः विश्वकाय घोपायै चित् पि-
तृऽसदे दुरोणे पतिं जूर्यंत्यै अश्विनौ अदत्तं ॥ ७ ॥ युवं श्यावाय
रुशंतीं अदत्तं महः क्षोणस्य अश्विना कण्वाय प्रऽवाच्यं तत् वृ-
षणा कृतं वां यत् नार्सदाय श्रवः अधिऽअधत्तं ॥ ८ ॥ पुरु वर्पां-
सि अश्विना दधाना नि पेदवे ऊहथुः आशुं अश्वं सहस्रऽसां
वाजिनं अप्रतिऽइतं अहिऽहनं श्रवस्यं तरुत्रं ॥ ९ ॥ एतानि वां
श्रवस्या सुऽदानू० ब्रह्म आंगूषं सदनं रोदस्योः यत् वां पज्रासः
अश्विना हवंते यातं इषा च विदुषे च वाजं ॥ १० ॥ १४ ॥ सूनोः
मानेन अश्विना गृणाना वाजं विप्राय भुरणा रदंता अगस्त्ये
ब्रह्मणा ववृधाना सं विश्पलां नासत्या अरिणीतं ॥ ११ ॥ कुहं
यांता सुऽस्तुतिं काव्यस्य दिवः नपाता वृषणा शयुऽत्रा हिरण्य-
स्यऽइव कलशं निऽखातं उत् ऊपथुः दशमे अश्विना अहन्
॥ १२ ॥ युवं च्यवानं अश्विना जरंतं पुनः युवानं चक्रथुः शचीभिः
युवोः रथं दुहिता सूर्यस्य सह श्रिया नासत्या अवृणीत ॥ १३ ॥
युवं तुग्राय पूर्व्येभिः एवैः पुनःऽमन्यौ अभवतं युवाना युवं भुज्युं
...मः निः समुद्रात् विऽभिः ऊहथुः ऋज्रेभिः अश्वैः ॥ १४ ॥
...अश्विना तौग्र्यः वां प्रऽऊळ्हः समुद्रं अव्यथिः
...थः सुऽयुजा रथेन मनःऽजवसा वृषणा
...ीत् अश्विना वर्तिका वां आस्नः
...युषा ययथुः सानु अद्रेः जातं वि-
...॥ शतं मेषान् वृक्ये ममहानं तमः
...आ अक्षी ऋज्रऽअश्वे अश्विनौ अ-

धत्तं ज्योतिः अंधाय चक्रथुः विऽचक्षे ॥ १७ ॥ शुनं अंधाय भरं अह्वयत् सा वृकीः अश्विना वृषणा नरा इति जारः कनीनःऽइव चक्षदानः ऋज्रऽअश्वः शतं एकं च मेषान् ॥ १८ ॥ मही वां ऊतिः अश्विना मयःऽभूः उत स्रामं धिष्ण्या सं रिणीथः अथ युवां इत् अह्वयत् पुरंऽधिः आ अगच्छतं सीं वृषणौ अवःऽभिः ॥ १९ ॥ अधेनुं दस्रा स्तर्यं विऽसक्तां अपिन्वतं शयवे अश्विना गां युवं शचीभिः विऽमदाय जायां नि ऊहथुः पुरुऽमित्रस्य योषां ॥ २० ॥ १६ ॥ यवं वृकेण अश्विना वपंता इषं दुहंता मनुषाय दस्रा अभि दस्युं बकुरेण धमंता उरु ज्योतिः चक्रथुः आर्याय ॥ २१ ॥ आथर्वणाय अश्विना दधीचे अश्व्यं शिरः प्रति ऐरयतं सः वां मधु प्र वोचत् ऋतऽयन् त्वाष्ट्रं यत् दस्रौ अपिऽकक्ष्यं वां ॥ २२ ॥ सदा कवी इति सुऽमतिं आ चके वां विश्वाः धियः अश्विना प्र अवतं मे अस्मे इति रयिं नासत्या बृहंतं अपत्यऽसाचं श्रुत्यं रराथां ॥ २३ ॥ हिरण्यऽहस्तं अश्विना रराणा पुत्रं नरा वध्रिऽमत्याः अदत्तं त्रिधा ह श्यावं अश्विना विऽकस्तं उत् जीवसे ऐरयतं सुऽदानू इति ॥ २४ ॥ एतानि वां अश्विना वीर्याणि प्र पूर्व्याणि आयवः अवोचन् ब्रह्म कृण्वंतः वृषणा युवऽभ्यां सुऽवीरासः विदथं आ वदेम ॥ २५ ॥ १७ ॥

॥ ११८ ॥ आ वां रथः अश्विना श्येनऽपत्वा सुऽमृळीकः स्वऽवान् यातु अर्वाङ् यः मर्त्यस्य मनसः जवीयान् त्रिऽवंधुरः वृषणा वातऽरंहाः ॥ १ ॥ त्रिऽवंधुरेण त्रिऽवृता रथेन त्रिऽचक्रेण सुऽवृता आ यातं अर्वाक् पिन्वतं गाः जिन्वतं अर्वतः नः वर्धयतं अश्विना वीरं अस्मे इति ॥ २ ॥ प्रवत्ऽयाम्ना सुऽवृता रथेन

दस्रौ इमं शृणुतं श्लोकं अद्रेः किं अंग वां प्रति अवर्तिं गमिष्ठा
आहुः विप्रासः अश्विना पुराऽजाः ॥३॥ आ वां श्येनासः अ-
श्विना वहंतु रथे युक्तासः आशवः पतंगाः ये अप्ऽतुरः दिव्या-
सः न गृध्राः अभि प्रयः नासत्या वहंति ॥४॥ आ वां रथं युवतिः
तिष्ठत् अत्र जुष्ट्वी नरा दुहिता सूर्यस्य परि वां अश्वाः वपुषः
पतंगाः वयः वहंतु अरुषाः अभीके ॥५॥१८॥ उत् वंदनं ऐरतं
दंसनाभिः उत् रेभं दस्रा वृषणा शचीभिः निः तौग्र्यं पारयथः
समुद्रात् पुनः च्यवानं चक्रथुः युवानं ॥६॥ युवं अत्रये अवऽनी-
ताय तप्तं ऊर्जं ओमानं अश्विनौ अधत्तं युवं कण्वाय अपिऽरि-
प्ताय चक्षुः प्रति अधत्तं सुऽस्तुतिं जुजुषाणा ॥७॥ युवं धेनुं शयवे
नाधिताय अपिन्वतं अश्विना पूर्व्याय अमुंचतं वर्तिकां अंहसः
निः प्रति जंघां विश्पलायाः अधत्तं ॥८॥ युवं श्वेतं पेदवे इंद्र-
ऽजूतं अहिऽहनं अश्विना अदत्तं अश्वं जोहूत्रं अर्यः अभिऽभूतिं
उग्रं सहस्रऽसां वृषणं वीळुऽअंगं ॥९॥ ता वां नरा सु अवसे
सुऽजाता हवामहे अश्विना नाधमानाः आ नः उप वसुऽमता
रथेन गिरः जुषाणा सुविताय यातं ॥१०॥ आ श्येनस्य जवसा
नूतनेन अस्मे यातं नासत्या सऽजोषाः हवे हि वां अश्विना रा-
तऽहव्यः शश्वत्ऽतमायाः उषसः विऽउष्टौ ॥११॥१९॥

११९॥ आ वां रथं पुरुऽमायं मनःऽजुवं जीरऽअश्वं यज्ञियं
हुवे सहस्रऽकेतुं वनिनं शतत्ऽवसुं श्रुष्टीऽवानं वरि-
वःऽधां अभि प्रयः ॥१॥ ऊर्ध्वा धीतिः प्रति अस्य प्रऽयामनि
अधायि शस्मन् सं अयंते आ दिशः स्वदामि घर्मं प्रति यंति
ऊतयः आ वां ऊर्जानी रथं अश्विना अरुहत् ॥२॥ सं यत् मिथः

घ्नायाः पयः उस्रियायाः ॥ ५ ॥ २४ ॥ अध प्र जज्ञे तरणिः ममत्तु
प्र रोचि अस्याः उषसः न सूरः इंदुः येभिः आष्ट स्वऽइदुंहव्यैः सु-
वेण सिंचन् जरणा अभि धाम ॥ ६ ॥ सुऽइध्मा यत् वनऽधितिः
अपस्यात् सूरः अध्वरे परि रोधना गोः यत् ह प्रऽभासि कृत्व्यान्
अनु द्यून् अनर्विशे पश्वऽइषे तुराय ॥ ७ ॥ अष्टा महः दिवः आदः
हरी इह द्युम्नऽसहं अभि योधानः उत्सं हरिं यत् ते मंदिनं धुक्षन्
वृधे गोऽरभसं अद्रिऽभिः वाताप्यं ॥ ८ ॥ त्वं आयसं प्रति वर्तयः
गोः दिवः अश्मानं उपऽनीतं ऋभ्वा कुत्साय यत्र पुरुऽहूत व-
न्वन् शुष्णं अनंतैः परिऽयासि वधैः ॥ ९ ॥ पुरा यत् सूरः तमसः
अपिऽइतेः तं अद्रिऽवः फलिऽगं हेतिं अस्य शुष्णस्य चित् परि-
ऽहितं यत् ओजः दिवः परि सुऽग्रथितं तत् आ अदः ० ॥ १० ॥ २५ ॥
अनु त्वा मही पाजसी अचक्रे द्यावाक्षामा मदतां इंद्र कर्मन्
त्वं वृत्रं आऽशयानं सिरासु महः वज्रेण सिस्वपः वराहुं ॥ ११ ॥
त्वं इंद्र नर्यः यान् अवः नॄन् तिष्ठ वातस्य सुऽयुजः वहिष्ठान् यं
ते काव्यः उशना मंदिनं दात् वृत्रऽहनं पार्यं ततक्ष वज्रं ॥ १२ ॥
त्वं सूरः हरितः रमयः नॄन् भरत् चक्रं एतशः न अयं इंद्र प्रऽअस्य
पारं नवतिं नाव्यानां अपि कर्तं अवर्तयः अयज्यून् ॥ १३ ॥ त्वं नः
अस्याः इंद्र दुःऽहनायाः पाहि वज्रिऽवः दुःऽइतात् अभीके प्र
नः वाजान् रथ्यः अश्वऽबुध्यान् इषे यंधि श्रवसे सूनृतायै ॥ १४ ॥
मा सा ते अस्मत् सुऽमतिः वि दसत् वाजऽप्रमहः सं इषः ग॰ त
आ नः भज मघऽवन् गोषु अर्यः मंहिष्ठाः ते सधऽमादः २॰ ॥ ॥
॥ १५ ॥ २६ ॥ ८ ॥ १ ॥

॥ १२२ ॥ प्र वः पांतं रघुऽमन्यवः अंधः ग॰ ॥

भरध्वं दिवः अस्तोषि असुरस्य वीरैः इषुध्याऽइव मरुतः रोद-
स्योः॥१॥ पत्नीऽइव पूर्वऽहूतिं ववृधध्यै उषसानक्ता पुरुधा वि-
दाने स्तरीः न अत्कं विऽउतं वसाना सूर्यस्य श्रिया सुऽदृशी
हिरण्यैः॥२॥ ममत्तु नः परिऽज्मा वसर्हा ममत्तु वातः अपां
वृषण्ऽवान् शिशीतं इंद्रापर्वता युवं नः तत् नः विश्वे वरिव-
स्यंतु देवाः॥३॥ उत त्या मे यशसा श्वेतनायै व्यंता पांता औ-
शिजः हुवध्यै प्र वः नपातं अपां कृणुध्वं प्र मातरा रास्पिनस्य
आयोः॥४॥ आ वः रुवण्युं औशिजः हुवध्यै घोषाऽइव शंसं
अर्जुनस्य नंशे प्र वः पूष्णे दावने आ अच्छ वोचेय वसुऽतातिं
अग्नेः॥५॥१॥ श्रुतं मे मित्रावरुणा हवा इमा उत श्रुतं सदने
विश्वतः सीं श्रोतु नः श्रोतुऽरातिः सुऽश्रोतुः सुऽक्षेत्रा सिंधुः
अत्ऽभिः॥६॥ स्तुषे सा वां वरुण मित्र रातिः गवां शता पृक्ष-
ऽयामेषु पज्रे श्रुतऽरथे प्रियऽरथे दधानाः सद्यः पुष्टिं निऽरुं-
धानासः अग्मन्॥७॥ अस्य स्तुषे महिऽमघस्य राधः सचा स-
नेम नहुषः सुऽवीराः जनः यः पज्रेभ्यः वाजिनीऽवान् अश्व-
ऽवतः रथिनः मह्यं सूरिः॥८॥ जनः यः मित्रावरुणौ अभिऽध्रुक्
अपः न वां सुनोति अक्ष्णयाऽध्रुक् स्वयं सः यक्ष्मं हृदये नि धत्ते
आप यत् ईं होत्राभिः ऋतऽवा॥९॥ सः व्राधतः नहुषः दंऽसु-
जूतः शर्धःऽतरः नरां गूर्तऽश्रवाः विसृष्टऽरातिः याति बाळ्ह-
ऽसृत्वा विश्वासु पृत्ऽसु सदं इत् शूरः॥१०॥२॥ अध ग्मंत नहु-
षः हवं सूरेः श्रोत राजानः अमृतस्य मंद्राः नभःऽजुवः यत् नि-
रवस्य राधः प्रऽशस्तये महिना रथऽवते॥११॥ एतं शर्धं धाम
यस्य सूरेः इति अवोचन् दशऽतयस्य नंशे द्युम्नानि येषु वसु-
ऽताती रारन् विश्वे सन्वंतु प्रऽभृथेषु वाजं॥१२॥ मंदामहे दश-

ऽऋतयस्य धार्मऽभिः द्विः यत् पंच बिभ्रतः यंति अन्नो किं
दृष्टऽरश्मिः एते ईशानासः तरुषः ऋंजते नृन् ॥ १३ ॥
ऽकर्णं मणिऽग्रीवं अर्णः तत् नः विश्वे वरिवस्यंतु दे
गिरः सद्यः आ जग्मुषीः आ उस्राः चाकंतु उभयेषु अस
चत्वारः मा मशर्शारस्य शिश्वः त्रयः राज्ञः आयवसस्य
रथः वां मित्रावरुणा दीर्घऽअप्साः स्यूमऽगभस्तिः सूर
द्यौत् ॥ १५ ॥ ३ ॥

॥ १२३ ॥ पृथुः रथः दक्षिणायाः अयोजि आ एनं देवास
मृतासः अस्थुः कृष्णात् उत् अस्थात् अर्या विऽहायाः चि
त्संती मानुषाय क्षयाय ॥ १ ॥ पूर्वा विश्वस्मात् भुवनात् अबो
जयंती वाजं बृहती सनुत्री उच्चा वि अख्यत् युवतिः पुनः
आ उषाः अगन् प्रथमा पूर्वऽहूतौ ॥ २ ॥ यत् अद्य भागं विऽ
जासि नृऽभ्यः उषः देवि मर्त्यऽत्रा सुऽजाते देवः नः अत्र सवि
दमूनाः अनागसः वोचति सूर्याय ॥ ३ ॥ गृहंऽगृहं अहना या
अच्छ दिवेऽदिवे अधि नाम दधाना सिसासंती द्योतना शश्व
आ अगात् अग्रंऽअग्रं इत् भजते वसूनां ॥ ४ ॥ भगस्य स्वसा
वरुणस्य जामिः उषः सूनृते प्रथमा जरस्व पश्चा सः दध्याः यः
अघस्य धाता जयेम तं दक्षिणया रथेन ॥ ५ ॥ ४ ॥ उत् ईरतां सूनृ-
ताः उत् पुरंऽधीः उत् अग्नयः शुशुचानासः अस्थुः स्पार्हा वसूनि
तमसा अपऽगूळ्हा आविः कृण्वंति उषसः विऽभातीः ॥ ६ ॥ अप
अन्यत् एति अभि अन्यत् एति विषुऽरूपे० अहनी सं चरेते
रिऽक्षितोः तमः अन्या गुहा अकः अद्यौत् उषाः शोशुचता
येन ॥ ७ ॥ सऽदृशीः अद्य सऽदृशीः इत् ऊं श्वः दीर्घं सचंते वरु-

भरध्वं दिवः अस्तोषि असुरस्य वीरैः इषुध्याऽइव मरुतः रोदं-
स्योः ॥१॥ पत्नीऽइव पूर्वऽहूतिं ववृधध्यै उषसानक्ता पुरुधा वि-
दाने स्तरीः न अत्कं विऽउतं वसाना सूर्यस्य श्रिया सुऽदृशी
हिरण्यैः ॥२॥ ममत्तु नः परिऽज्मा वसर्हा ममत्तु वातः अपां
वृषण्ऽवान् शिशीतं इंद्रापर्वता युवं नः तत् नः विश्वे वरिव-
स्यंतु देवाः ॥३॥ उत त्या मे यशसा श्वेतनायै व्यंता पांता औ-
शिजः हुवध्यै प्र वः नपातं अपां कृणुध्वं प्र मातरा रास्पिनस्य
आयोः ॥४॥ आ वः रुवण्युं औशिजः हुवध्यै घोषाऽइव शंसं
अर्जुनस्य नंशे प्र वः पूष्णे दावने आ अच्छ वोचेय वसुऽतातिं
अग्नेः ॥५॥१॥ श्रुतं मे मित्रावरुणा हवा इमा उत श्रुतं सदने
विश्वतः सीं श्रोतु नः श्रोतुऽरातिः सुऽश्रोतुः सुऽक्षेत्रा सिंधुः
अत्ऽभिः ॥६॥ स्तुषे सा वां वरुण मित्र रातिः गवां शता पृक्ष-
ऽयामेषु पज्रे श्रुतऽरथे प्रियऽरथे दधानाः सद्यः पुष्टिं निऽरुं-
धानासः अग्मन् ॥७॥ अस्य स्तुषे महिऽमघस्य राधः सचा स-
नेम नहुषः सुऽवीराः जनः यः पज्रेभ्यः वाजिनीऽवान् अश्व-
ऽवतः रथिनः मह्यं सूरिः ॥८॥ जनः यः मित्रावरुणौ अभिऽध्रुक्
अपः न वां सुनोति अक्ष्णयाऽध्रुक् स्वयं सः यक्ष्मं हृदये नि धत्ते
आप यत् ईं होत्राभिः ऋतऽवा ॥९॥ सः व्राधतः नहुषः दंऽसु-
जूतः शर्धःऽतरः नरां गूर्तऽश्रवाः विसृष्टऽरातिः याति बाळ्ह-
ऽसृत्वा विश्वासु पृत्ऽसु सदं इत् शूरः ॥१०॥२॥ अध ग्मंत नहु-
षः हवं सूरेः श्रोत राजानः अमृतस्य मंद्राः नभःऽजुवः यत् नि-
रवस्य राधः प्रऽशस्तये महिना रथऽवते ॥११॥ एतं शर्धं धाम
यस्य सूरेः इति अवोचन् दशऽतयस्य नंशे द्युम्नानि येषु वसु-
ऽताती रारन् विश्वे सन्वंतु प्रऽभृथेषु वाजं ॥१२॥ मंदामहे दश-

ऽतयस्य धासेः त्रिः यत् पंचं विभ्रंतः यंति अन्नां
इष्टऽरश्मिः एते ईशानासंः तरुषः ऋंजते नृन् ॥ १३
ऽकर्णं मणिऽग्रीवं अर्णः तत् नः विश्वे वरिवस्यंतु
गिरंः सद्यः आ जग्मुषीः आ उस्राः चाकंतु उभयेषु अ
चत्वारंः मा मशर्शारस्य शिश्वः त्रयंः राज्ञंः आयवसस
रथंः वां मित्रावरुणा दीर्घऽअप्साः स्यूमंऽगभस्तिः सू
द्यौत् ॥ १५ ॥ ३ ॥

॥ १२३ ॥ पृथुः रथंः दक्षिणायाः अयोजि आ एनं देव
मृतांसः अस्थुः कृष्णात् उत् अस्थात् अर्या विऽहायाः
त्संती मानुंषाय क्षयांय ॥ १ ॥ पूर्वा विश्वंस्मात् भुवंनात् अ
जयंती वाजं बृहती सनुंत्री उच्चा वि अख्यत् युवतिः पुन
आ उषाः अगन् प्रथमा पूर्वऽहूंतौ ॥ २ ॥ यत् अद्य भागं वि
जांसि नृऽभ्यंः उषंः देवि मर्त्यऽत्रा सुऽजाते देवः नः अत्रं सवि
दमूंनाः अनांगसः वोचति सूर्याय ॥ ३ ॥ गृहंऽगृहं अहना य
अच्छं दिवेऽदिवे अधि नामं दधांना सिसांसंती द्योतना शश्व
आ अगात् अग्रंऽअग्रं इत् भजते वसूंनां ॥ ४ ॥ भगंस्य स्वस
वरुंणस्य जामिः उषंः सूनृते प्रथमा जरस्व पश्चा सः दघ्याः य
अघस्यं धाता जयेंम तं दक्षिणया रथेंन ॥ ५ ॥ ४ ॥ उत् ईरतां सूनृ
तांः उत् पुरंऽधीः उत् अग्नयंः शुशुचानासंः अस्थुः स्पार्हा वसूनि
तमंसा अपंऽगूळ्हा आविः कृण्वंति उषसंः विऽभातीः ॥ ६ ॥ अप
अन्यत् एति अभि अन्यत् एति विषुंरूपे॰ अहंनी॰ सं चरेते॰
परिऽक्षितोः तमंः अन्या गुहां अकः अद्यौत् उषाः शोशुंचता
रथेंन ॥ ७ ॥ सऽदृशीः अद्य सऽदृशीः इत् ऊं श्वः दीर्घं सचंते वरुं-

णास्य धामं अनवद्याः त्रिंशतं योजनानि एकाऽएका क्रतुं परि
यंति सद्यः ॥८॥ जानती अह्नः प्रथमस्य नाम शुक्रा कृष्णात् अ
जनिष्ट श्वितीची ऋतस्य योषा न मिनाति धाम अहःऽअह
निःऽकृतं आऽचरंती ॥९॥ कन्याऽइव तन्वा शाशदाना एषि देवि
देवं इयक्षमाणं संऽस्मयमाना युवतिः पुरस्तात् आविः वक्षांसि
कृणुषे विऽभाती ॥१०॥५॥ सुऽसंकाशा मातृमृष्टाऽइव योष
आविः तन्वं कृणुषे दृशे कं भद्रा त्वं उषः विऽतरं वि उच्छ न ता
ते अन्याः उषसः नशंत ॥११॥ अश्वऽवतीः गोऽमतीः विश्व
ऽवाराः यतमानाः रश्मिऽभिः सूर्यस्य परा च यंति पुनः आ
यंति भद्रा नाम वहमानाः उषसः ॥१२॥ ऋतस्य रश्मिं अ
नुऽयच्छमाना भद्रंऽभद्रं क्रतुं अस्मासु धेहि उषः नः अद्य सुऽहव
वि उच्छ अस्मासु रायः मघवत्ऽसु च स्युः ॥१३॥६॥

॥१२४॥ उषाः उच्छंती संऽइधाने अग्नौ उत्ऽयन् सूर्यः उर्वि
या ज्योतिः अश्रेत् देवः नः अत्र सविता नु अर्थं प्र असावीत्
द्विऽपत् प्र चतुःऽपत् इत्यै ॥१॥ अमिनती दैव्यानि व्रतानि
ऽमिनती मनुष्या युगानि ईयुषीणां उपमा शश्वतीनां आ
;यतीनां प्रथमा उषाः वि अद्यौत् ॥२॥ एषा दिवः दुहिता प्रति
अदर्शि ज्योतिः वसाना समना पुरस्तात् ऋतस्य पंथां अनु एति
धु प्रजानतीऽइव न दिशः मिनाति ॥३॥ उपो अदर्शि शुंध्यु
न वक्षः नोधाःऽइव आविः अकृत प्रियाणि अद्मऽसत् न
बोधयंती शश्वत्ऽतमा आ अगात् पुनः आऽईयुषीणा
अर्धे रजसः अप्नस्य गवां जनित्री अकृत प्र केतुं वि अ
रं वरीयः आ उभा पृणंती पित्रोः उपऽस्था ॥

॥ १२७ ॥ अग्निं होतारं मन्ये दास्वंतं वसुं सूनुं सहसः जातऽवेदसं विप्रं न जातऽवेदसं यः ऊर्ध्वया सुऽअध्वरः देवः देवाच्या कृपा घृतस्य विऽभ्राष्टिं अनु वष्टि शोचिषा आऽजुह्वानस्य सर्पिषः ॥ १ ॥ यजिष्ठं त्वा यजमानाः हुवेम ज्येष्ठं अंगिरसां विप्र मन्मऽभिः विप्रेभिः शुक्र मन्मऽभिः परिज्मानंऽइव द्यां होतारं चर्षणीनां शोचिःऽकेशं वृषणं यं इमाः विशः प्र अवंतु जूतये विशः ॥ २ ॥ सः हि पुरु चित् ओजसा विरुक्मता दीद्यानः भवति द्रुहंऽतरः परशुः न द्रुहंऽतरः वीळु चित् यस्य संऽऋतौ श्रुवत् वनाऽइव यत् स्थिरं निःऽसहमानः यमते न अयते धन्वऽसहा न अयते ॥ ३ ॥ दृळ्हा चित् अस्मै अनु दुः यथा विदे तेजिष्ठाभिः अरणिऽभिः दाष्टि अवसे अग्नये दाष्टि अवसे प्र यः पुरूणि गाहते तक्षत् वनाऽइव शोचिषा स्थिरा चित् अन्ना नि रिणाति ओजसा नि स्थिराणि चित् ओजसा ॥ ४ ॥ तं अस्य पृक्षं उपरासु धीमहि नक्तं यः सुदर्शऽतरः दिवाऽतरात् अप्रऽआयुषे दिवाऽतरात् आत् अस्य आयुः ग्रभणऽवत् वीळु शर्म न सूनवे भक्तं अभक्तं अवः व्यंतः अजराः अग्नयः व्यंतः अजराः ॥ ५ ॥ १२ ॥ सः हि शर्धः न मारुतं तुविऽस्वनिः अप्नस्वतीषु उर्वरासु इष्टनिः आर्तनासु इष्टनिः आदत् हव्यानि आऽददिः यज्ञस्य केतुः अर्हणा अध स्म अस्य हर्षतः हृषीवतः विश्वे जुषंत पंथां नरः शुभे न पंथां ॥ ६ ॥ द्विता यत् ईं कीस्तासः अभिऽद्यवः नमस्यंतः उपऽवोचंत भृगवः मथ्नंतः दाशा भृगवः अग्निः ईशे वसूनां शुचिः यः धर्णिः एषां प्रियान् अपिऽधीन् वनिषीष्ट मेधिरः आ वनिषीष्ट मेधिरः ॥ ७ ॥ विश्वासां त्वा विशां पतिं हवामहे सर्वासां समानं दंऽपतिं भुजे सत्यऽगिर्वाहसं भुजे अतिथिं मानुषाणां पितुः न

यस्य आसया अमी च विश्वे अमृतासः आ वयः हव्या देवेषु आ
वयः ॥८॥ त्वं अग्ने सहसा सहन्ऽतमः शुष्मिन्ऽतमः जायसे देव-
ऽतातये रयिः न देवऽतातये शुष्मिन्ऽतमः हि ते मदः द्युम्निन्-
ऽतमः उत क्रतुः अध स्म ते परि चरंति अजर श्रुष्टीऽवानः न
अजर ॥९॥ प्र वः महे सहसा सहस्वते उषःऽबुधे पशुऽसे न अग्नये
स्तोमः बभूतु अग्नये प्रति यत् ईं हविष्मान् विश्वासु क्षासु जोगुवे
अग्रे रेभः न जरते ऋषूणां जूर्णिः होता ऋषूणां ॥१०॥ सः नः ने-
दिष्ठं ददृशानः आ भर अग्ने देवेभिः सऽचनाः सुऽचेतुना महः
रायः सुऽचेतुना महि शविष्ठ नः कृधि संऽचक्षे भुजे अस्यै महि
स्तोतृऽभ्यः मघऽवन् सुऽवीर्यं मथीः उग्रः न शवसा ॥११॥१३॥

॥१२८॥ अयं जायत मनुषः धरीमणि होता यजिष्ठः उशि-
जां अनु व्रतं अग्निः स्वं अनु व्रतं विश्वऽश्रुष्टिः सखिऽयते रयिः-
ऽइव श्रवस्यते अदब्धः होता नि सदत् इळः पदे परिऽवीतः इळः
पदे ॥१॥ तं यज्ञऽसाधं अपि वातयामसि ऋतस्य पथा नमसा
हविष्मता देवऽताता हविष्मता सः नः ऊर्जां उपऽआभृति अ-
या कृपा न जूर्यति यं मातरिश्वा मनवे पराऽवतः देवं भाः० प-
राऽवतः ॥२॥ एवेन सद्यः परि एति पार्थिवं मुहुःऽगीः रेतः
वृषभः कनिक्रदत् दधत् रेतः कनिक्रदत् शतं चक्षाणः अक्षऽभिः
देवः वनेषु तुर्वणिः सदः दधानः उपरेषु सानुषु अग्निः परेषु सा-
नुषु ॥३॥ सः सुऽक्रतुः पुरःऽहितः दमेऽदमे अग्निः यज्ञस्य अध्व-
रस्य चेतति क्रत्वा यज्ञस्य चेतति क्रत्वा वेधाः इषुऽयते विश्वा
जातानि पस्पशे यतः घृतऽश्रीः अतिथिः अजायत वह्निः वेधाः
अजायत ॥४॥ क्रत्वा यत् अस्य तविषीषु पृंचते अग्नेः अवेन म-

ऋताँ न भोज्यां इषिरायं न भोज्यां सः हि स्म दानं इन्वंति वसूंनां च मज्मनां सः नः त्रासते दुःऽइतात् अभिऽहुतः शंसात् अघात् अभिऽहुतः ॥ ५॥ १४॥ विश्वः विऽहायाः अरतिः वसुः दधे हस्ते दक्षिणे तरणिः न शिश्रथत् श्रवस्यया न शिश्रथत् विश्वस्मै इत् इषुध्यते देवऽत्रा हव्यं आ ऊहिषे विश्वस्मै इत् सुऽकृते वारं ऋण्वति अग्निः द्वारा वि ऋण्वति ॥ ६॥ सः मानुषे वृजने शंऽतमः हितः अग्निः यज्ञेषु जेन्यः न विश्पतिः प्रियः यज्ञेषु विश्पतिः सः हव्या मानुषाणां इळा कृतानि पत्यते सः नः त्रासते वरुणस्य धूर्तेः महः देवस्य धूर्तेः ॥ ७॥ अग्निं होतारं ईळते वसुऽधितिं प्रियं चेतिष्ठं अरतिं नि एरिरे हव्यऽवाहं नि एरिरे विश्वऽआयुं विश्वऽवेदसं होतारं यजतं कविं देवासः रण्वं अवसे वसुऽयवः गीःऽभिः रण्वं वसुऽयवः ॥ ८॥ १५॥

॥ १२९॥ यं त्वं रथं इंद्र मेधऽसातये अपाका संतं इषिर प्रऽनयसि प्र अनवद्य नयसि सद्यः चित् तं अभिष्टये करः वशः च वाजिनं सः अस्माकं अनवद्य तूतुजान वेधसां इमां वाचं न वेधसां ॥ १॥ सः श्रुधि यः स्म पृतनासु कासु चित् दक्षाय्यः इंद्र भरऽहूतये नृऽभिः असि प्रऽतूर्तये नृऽभिः यः शूरैः स्वः॰ सनिता यः विप्रैः वाजं तरुता तं ईशानासः इरधंत वाजिनं पृक्षं अत्यं न वाजिनं ॥ २॥ दस्मः हि स्म वृषणं पिन्वसि त्वचं कं चित् यावीः अररुं शूर मर्त्यं परिऽवृणक्षि मर्त्यं इंद्र उत तुभ्यं तत् दिवे तत् रुद्राय स्वऽयशसे मित्राय वोचं वरुणाय सऽप्रथः सुऽमृळीकाय सऽप्रथः ॥ ३॥ अस्माकं वः इंद्रं उश्मसि इष्टये सखायं विश्वऽआयुं प्रऽसहं युजं वाजेषु प्रऽसहं युजं अस्माकं ब्रह्म ऊतये अव पृत्सुषु

कासु चित् नहि त्वा शत्रुः स्तरते स्तृणोषि यं विश्वं शत्रुं स्तृणोषि यं
॥४॥ नि सु नम अतिऽमतिं कयस्य चित् तेजिष्ठाभिः अरणिऽभिः
न ऊतिऽभिः उग्राभिः उग्र ऊतिऽभिः नेषि नः यथा पुरा अनेनाः
शूर मन्यसे विश्वानि पूरोः अप पर्षि वह्निः आसा वह्निः नः अच्छ
॥५॥१६॥ प्र तत् वोचेयं भव्याय इंदवे हव्यः न यः इषऽवान् मन्म
रेजति रक्षःऽहा मन्म रेजति स्वयं सः अस्मत् आ निदः वधैः अ-
जेत दुःऽमतिं अव स्रवेत् अघऽशंसः अवऽतरं अव क्षुद्रंऽइव स्र-
वेत् ॥६॥ वनेम तत् होत्रया चितन्त्या वनेम रयिं रयिऽवः सुऽवीर्यं
रण्वं संतं सुऽवीर्यं दुःऽमन्मानं सुमंतुऽभिः आ ईं इषा पृचीमहि
आ सत्याभिः इंद्रं द्युम्नहूतिऽभिः यजत्रं द्युम्नहूतिऽभिः ॥७॥ प्रऽप्र
वः अस्मे स्वयशःऽभिः ऊती परिऽवर्गे इंद्रः दुःऽमतीनां दरीमन्
दुःऽमतीनां स्वयं सा रिषयध्यै या नः उपऽईषे अत्रैः हता ईं असत्
न वक्षति क्षिप्ता जूर्णिः न वक्षति ॥८॥ त्वं नः इंद्र राया परीणसा
याहि पथा अनेहसा पुरः याहि अरक्षसा सचस्व नः पराके आ
सचस्व अस्तंऽईके आ पाहि नः दूरात् आरात् अभिष्टिऽभिः सदा
पाहि अभिष्टिऽभिः ॥९॥ त्वं नः इंद्र राया तरूषसा उग्रं चित् त्वा म-
हिमा सक्षत् अवसे महे मित्रं न अवसे ओजिष्ठ त्रातः अविता
रथं कं चित् अमर्त्य अन्यं अस्मत् रिरिषेः कं चित् अद्रिऽवः रिरि-
क्षंतं चित् अद्रिऽवः ॥१०॥ पाहि नः इंद्र सुऽस्तुत स्रिधः अवऽयाता
सदं इत् दुःऽमतीनां देवः सन् दुःऽमतीनां हंता पापस्य रक्षसः
त्राता विप्रस्य माऽवतः अध हि त्वा जनिता जीजनत् वसो
रक्षःऽहनं त्वा जीजनत् वसो ॥११॥१७॥

॥१३०॥ आ इंद्र याहि उप नः पराऽवतः न अयं अच्छ विद-

वृहत् जातः ओजसा प्रऽपित्वे वाचं अरुणः मुषायति ईशानः
आ मुषायति उशना यत् पराऽवतः अजगन् ऊतये कवे सुम्ना-
नि विश्वा मनुषाऽइव तुर्वणिः अहा विश्वाऽइव तुर्वणिः ॥ ९ ॥
सः नः नव्येभिः वृषऽकर्मन् उक्थैः पुरां दर्तः० पायुऽभिः पाहि
शग्मैः दिवःऽदासेभिः इंद्र स्तवानः ववृधीथाः अहोभिःऽइव
द्यौः ॥ १० ॥ १९ ॥

॥ १३१ ॥ इंद्राय हि द्यौः असुरः अनम्नत इंद्राय मही पृथिवी
वरीमऽभिः द्युम्नऽसाता वरीमऽभिः इंद्रं विश्वे सऽजोषसः दे-
वासः दधिरे पुरः इंद्राय विश्वा सवनानि मानुषा रातानि संतु
मानुषा ॥ १ ॥ विश्वेषु हि त्वा सवनेषु तुंजते समानं एकं वृष-
ऽमन्यवः पृथक् स्वः० सनिष्यवः पृथक् तं त्वा नावं न पर्षणिं
शूषस्य धुरि धीमहि इंद्रं न यज्ञैः चितयंतः आयवः स्तोमेभिः
इंद्रं आयवः ॥ २ ॥ वि त्वा ततस्रे मिथुनाः अवस्यवः व्रजस्य साता
गव्यस्य निःऽसृजः सक्षंतः इंद्र निःऽसृजः यत् गव्यंता द्वा जना
स्वः यंता संऽऊहसि आविः करिक्रत् वृषणं सचाऽभुवं वज्रं
इंद्र सचाऽभुवं ॥ ३ ॥ विदुः ते अस्य वीर्यस्य पूरवः पुरः यत् इंद्र
शारदीः अवऽअतिरः ससहानः अवऽअतिरः शासः तं इंद्र मर्त्यं
अयज्युं शवसः पते महीं अमुष्णाः पृथिवीं इमाः अपः मंदसानः
अपः ॥ ४ ॥ आत् इत् ते अस्य वीर्यस्य चर्किरन् मदेषु वृषन्
[illegible] यत् आविथ सखिऽयतः यत् आविथ चकर्थ कारं
[illegible]भ्यः पृतनासु प्रऽवंतवे ते अन्यांऽअन्यां नद्यं सनिष्णत श्रव-
स्यंतः सनिष्णत ॥ ५ ॥ उतो नः अस्याः उषसः जुषेत हि अर्कस्य
बोधि हविषः हवीमऽभिः स्वःऽसाता हवीमऽभिः यत् इंद्र

वृहत् जातः ओजसा प्रऽपित्वे वाचं अरुणः मुषायति ईशानः
आ मुषायति उशनां यत् पराऽवतः अजगन् ऊतये कवे सुम्ना-
नि विश्वा मनुषाऽइव तुर्वणिः अहा विश्वाऽइव तुर्वणिः॥९॥
सः नः नव्येभिः वृषऽकर्मन् उक्थैः पुरां दर्तः० पायुऽभिः पाहि
शग्मैः दिवःऽदासेभिः इंद्र स्तवानः ववृधीयाः अहोभिःऽइव
द्यौः॥१०॥१९॥

॥१३१॥ इंद्राय हि द्यौः असुरः अनम्नत इंद्राय मही पृथिवी
वरीमऽभिः द्युम्नऽसाता वरीमऽभिः इंद्रं विश्वे सऽजोषसः दे-
वासः दधिरे पुरः इंद्राय विश्वा सवनानि मानुषा रातानि संतु
मानुषा ॥१॥ विश्वेषु हि त्वा सवनेषु तुंजते समानं एकं वृष-
ऽमन्यवः पृथक् स्वः० सनिष्यवः पृथक् तं त्वा नावं न पर्षणिं
शूषस्य धुरि धीमहि इंद्रं न यज्ञैः चितयंतः आयवः स्तोमेभिः
इंद्रं आयवः॥२॥ वि त्वा ततस्रे मिथुनाः अवस्यवः व्रजस्य साता
गव्यस्य निःऽसृजः सक्षंतः इंद्र निःऽसृजः यत् गव्यंता द्वा जना
स्वः यंता संऽजहंसि आविः करिक्रत् वृषणं सचाऽभुवं वज्रं
इंद्र सचाऽभुवं॥३॥ विदुः ते अस्य वीर्यस्य पूरवः पुरः यत् इंद्र
शारदीः अवऽअतिरः ससहानः अवऽअतिरः शासः तं इंद्र मर्त्यं
अयज्युं शवसः पते महीं अमुष्णाः पृथिवीं इमाः अपः मंदसानः
इमाः अपः॥४॥ आत् इत् ते अस्य वीर्यस्य चर्किरन् मदेषु वृषन्
उशिजः यत् आविथ सखिऽयतः यत् आविथ चकर्थ कारं
एभ्यः पृतनासु प्रऽवंतवे ते अन्यांऽअन्यां नद्यं सनिष्णत श्रव-
स्यंतः सनिष्णत॥५॥ उतो नः अस्याः उषसः जुषेत हि अर्कस्य
बोधि हविषः हवीमऽभिः स्वःऽसाता हवीमऽभिः यत् इंद्र

दुनंक्षत् अस्माकं शत्रून् परि शूर विश्वतः दुर्मा दुर्षीष्ट विश्वतः ॥ ६ ॥ २१ ॥

॥१३३॥ उभे पुनामि रोदसी ऋतेन द्रुहः दहामि सं महीः अनिंद्राः अभिऽवूग्य यत्र हताः अमित्राः वैलऽस्थानं परि तृह्ळाः अशेरन् ॥ १ ॥ अभिऽवूग्य चित् अद्रिऽवः शीर्षा यातुऽमतीनां छिंधि वटूरिणा पदा महाऽवंटूरिणा पदा ॥२॥ अव आसां मघऽवन् जहि शर्धः यातुऽमतीनां वैलऽस्थानके अर्मके महाऽवैलस्थे अर्मके ॥३॥ यासां तिस्रः पंचाशतः अभिऽव्लंगैः अपऽअवपः तत् सु ते मनायति तकत् सु ते मनायति ॥ ४ ॥ पिशंगऽभृष्टिं अंभृणं पिशाचिं इंद्र सं मृण सर्वं रक्षः नि बर्हय ॥५॥ अवः महः इंद्र ददहि श्रुधि नः शुशोच हि द्यौः क्षाः न भीषा अद्रिऽवः घृणात् न भीषा अद्रिऽवः शुष्मिन्ऽतमः हि शुष्मिऽभिः वधैः उग्रेभिः ईयसे अपुरुषऽघ्नः अप्रतिऽइत शूर सत्वऽभिः त्रिऽसप्तैः शूर सत्वऽभिः ॥ ६ ॥ वनोति हि सुन्वन् क्षयं परीणसः सुन्वानः हि स्म यजति अव द्विषः देवानां अव द्विषः सुन्वानः इत् सिसासति सहस्रा वाजी अवृतः सुन्वानाय इंद्रः ददाति आऽभुवं रयिं ददाति आऽभुवं ॥ ७ ॥ २२ ॥ १९ ॥

॥१३४॥ आ त्वा जुवः रारहाणाः अभि प्रयः वायो वहंतु इह पूर्वऽपीतये सोमस्य पूर्वऽपीतये ऊर्ध्वा ते अनु सूनृता मनः तिष्ठतु जानती नियुत्वता रथेन आ याहि दावने वायो मखस्य दावने ॥१॥ मंदंतु त्वा मंदिनः वायो इंदवः अस्मत् क्राणासः सुऽकृता अभिऽद्यवः गोभिः क्राणाः अभिऽद्यवः यत् ह क्राणाः

इरध्यै दक्षं सचंते ऊतयः सध्रीचीनाः निऽयुतः दावने धियः उपं ब्रुवते ईं धियः ॥ २ ॥ वायुः युंक्ते रोहिता वायुः अरुणा वायुः रथे अजिरा धुरि वोळ्हवे वहिष्ठा धुरि वोळ्हवे प्र बोधय पुरंऽधिं जारः आ ससतींऽइव प्र चक्षय रोदसी इति वासय उषसः श्रवसे वासय उषसः ॥ ३ ॥ तुभ्यं उषसः शुचयः पराऽवति भद्रा वस्त्रा तन्वते दंऽसु रश्मिषु चित्रा नव्येषु रश्मिषु तुभ्यं धेनुः सबःऽदुघा विश्वा वसूनि दोहते अजनयः मरुतः वक्षणाभ्यः दिवः आ वक्षणाभ्यः ॥ ४ ॥ तुभ्यं शुक्रासः शुचयः तुरण्यवः मदेषु उग्राः इषणंत भुर्वणि अपां इषंत भुर्वणि त्वां त्सारी दसमानः भगं ईट्टे तक्वऽवीये त्वं विश्वस्मात् भुवनात् पासि धर्मणा असुर्यात् पासि धर्मणा ॥ ५ ॥ त्वं नः वायो इति एषां अपूर्व्यः सोमानां प्रथमः पीतिं अर्हसि सुतानां पीतिं अर्हसि उतो इति विहुत्मतीनां विशां ववर्जुषीणां विश्वाः इत् ते धेनवः दुहे आऽशिरं घृतं दुहते आऽशिरं ॥ ६ ॥ २३ ॥

॥ १३५ ॥ स्तीर्णं बर्हिः उपं नः याहि वीतये सहस्रेण निऽयुता नियुत्वते शतिनीभिः नियुत्वते तुभ्यं हि पूर्वऽपीतये देवाः देवाय येमिरे प्र ते सुतासः मधुऽमंतः अस्थिरन् मदाय क्रत्वे अस्थिरन् ॥ १ ॥ तुभ्यं अयं सोमः परिऽपूतः अद्रिऽभिः स्पार्हा वसानः परि कोशं अर्षति शुक्रा वसानः अर्षति तवं अयं भागः आयुषु सोमः देवेषु हूयते वहं वायो इति निऽयुतः याहि अस्मऽयुः जुषाणः याहि अस्मऽयुः ॥ २ ॥ आ नः नियुत्ऽभिः शतिनीभिः अध्वरं सहस्रिणीभिः उपं याहि वीतये वायो इति हव्यानि वीतये तवं अयं भागः ऋत्वियः सऽरश्मिः सूर्ये सचा अध्वर्युऽभिः भरमा-

ऋतस्यं सं अयंस्त रश्मिऽभिः चक्षुः भगस्य रश्मिऽभिः द्युक्षं मित्रस्यं सदनं अर्यम्णः वरुणस्य च अथ दधाते बृहत् उक्थ्यं वयः उपऽस्तुत्यं बृहत् वयः ॥२॥ ज्योतिष्मतीं अदितिं धारयत्ऽक्षितिं स्वःऽवतीं आ सचेते दिवेऽदिवे जागृऽवांसा दिवेऽदिवे ज्योतिष्मत् क्षत्रं आशाते आदित्या दानुनः पती मित्रः तयोः वरुणः यातयत्ऽजनः अर्यमा यातयत्ऽजनः ॥३॥ अयं मित्राय वरुणाय शंऽतमः सोमः भूतु अवऽपानेषु आऽभगः देवः देवेषु आऽभगः तं देवासः जुषेरत विश्वे अद्य सऽजोषसः तथा राजाना करथः यत् ईमहे ऋतंऽवाना यत् ईमहे ॥४॥ यः मित्राय वरुणाय अविधत् जनः अनर्वाणं तं परि पातः अंहसः दाश्वांसं मर्तं अंहसः तं अर्यमा अभि रक्षति ऋजुऽयंतं अनु व्रतं उक्थैः यः एनोः परिऽभूषति व्रतं स्तोमैः आऽभूषति व्रतं ॥५॥ नमः दिवे बृहते रोदसीभ्यां मित्राय वोचं वरुणाय मीळ्हुषे सुऽमृळीकाय मीळ्हुषे इंद्रं अग्निं उप स्तुहि द्युक्षं अर्यमणं भगं ज्योक् जीवंतः प्रऽजया सचेमहि सोमस्य ऊती सचेमहि ॥६॥ ऊती देवानां वयं इंद्रऽवंतः मंसीमहि स्वऽयशसः मरुत्ऽभिः अग्निः मित्रः वरुणः शर्म यंसन् तत् अश्याम मघऽवानः वयं च ॥७॥२६॥१॥

॥१३७॥ सुसुम आ यातं अद्रिऽभिः गोऽश्रीताः मत्सराः इमे सोमासः मत्सराः इमे आ राजाना दिविऽस्पृशा अस्मऽत्रा गंतं उप नः इमे वां मित्रावरुणा गोऽआशिरः सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥१॥ इमे आ यातं इंदवः सोमासः दधिऽआशिरः सुतासः दधिऽआशिरः उत वां उषसः बुधि साकं सूर्यस्य रश्मिऽ-

ऽभिः सुतः मित्राय वरुणाय पीतये चारुः ऋताय पीतये॥२॥
तां वां धेनुं न वासरीं अंशुं दुहंति अद्रिऽभिः सोमं दुहंति अद्रि-
ऽभिः अस्मऽत्रा गंतं उप नः अर्वाचा सोमऽपीतये अयं वां
मित्रावरुणा नृऽभिः सुतः सोमः आ पीतये सुतः॥ ३ ॥ १॥

॥१३८॥ प्रऽप्र पूष्णः तुविऽजातस्य शस्यते महिऽत्वं अस्य
तवसः न तंदते स्तोत्रं अस्य न तंदते अर्चामि सुम्नऽयन् अहं
अंतिऽऊतिं मयःऽभुवं विश्वस्य यः मनः आऽयुयुवे मखः देवः
आऽयुयुवे मखः॥१॥ प्र हि त्वा पूषन् अजिरं न यामनि स्तो-
मेभिः कृण्वे ऋणवः यथा मृधः उष्ट्रः न पीपरः मृधः हुवे यत् त्वा
मयःऽभुवं देवं सख्याय मर्त्यः अस्माकं आंगूषान् द्युम्निनः कृधि
वाजेषु द्युम्निनः कृधि॥२॥ यस्य ते पूषन् सख्ये विपन्यवः क्रत्वा
चित् संतः अवसा बुभुज्रिरे इति क्रत्वा बुभुज्रिरे तां अनु त्वा
नवीयसीं निऽयुतं रायः ईमहे अहेळमानः उरुऽशंस सरी भव
वाजेऽवाजे सरी भव॥३॥ अस्याः ऊं सु नः उप सातये भुवः
अहेळमानः ररिऽवान् अजऽअश्व श्रवस्यतां अजऽअश्व ओ
सु त्वा ववृतीमहि स्तोमेभिः दस्म साधुऽभिः नहि त्वा पूषन्
अतिऽमन्ये आघृणे न ते सख्यं अपऽह्नुवे॥ ४ ॥ २॥

॥१३९॥ अस्तु श्रौषट् पुरः अग्निं धिया दधे आ नु तत् शर्धः
दिव्यं वृणीमहे इंद्रवायू वृणीमहे यत् ह क्राणा विवस्वति
नाभा संऽदायि नव्यसी अध प्र सु नः उप यंतु धीतयः देवान्
अच्छ न धीतयः॥१॥ यत् ह त्यत् मित्रावरुणौ ऋतात् अधि

आऽददाथे॰ अनृतं स्वेन मन्युना दक्षस्य स्वेन मन्युना युवोः
इत्था अधि सद्मऽसु अपश्याम हिरण्ययं धीभिः चन मनसा
स्वेभिः अक्षऽभिः सोमस्य स्वेभिः अक्षऽभिः ॥२॥ युवां स्तो-
मेभिः देवऽयन्तः अश्विना आश्रवयन्तःऽइव श्लोकं आयवः युवां
हव्या अभि आयवः युवोः विश्वाः अधि श्रियः पृक्षः च विश्व-
ऽवेदसा प्रुषायन्ते वां पवयः हिरण्यये रथे दस्रा हिरण्यये॥३॥
अचेति दस्रा वि ऊं॰ नाकं ऋण्वथः युंजते वां रथऽयुजः दिवि-
ष्टिषु अध्वस्मानः दिविष्टिषु अधि वां स्थाम वंधुरे रथे दस्रा
हिरण्यये पथाऽइव यंतौ अनुऽशासता रजः अंजसा शासता
रजः॥४॥ शचीभिः नः शचीऽवसू॰ दिवा नक्तं दशस्यतं मा वां
रातिः उप दसत् कदा चन अस्मत् रातिः कदा चन ॥५॥३॥
वृषन् इंद्र वृषऽपानासः इंदवः इमे सुताः अद्रिऽसुतासः उत्-
ऽभिदः तुभ्यं सुतासः उत्ऽभिदः ते त्वा मंदंतु दावने महे चित्राय
राधसे गीःऽभिः गिर्वाहः स्तवमानः आ गहि सुऽमृळीकः नः
आ गहि॥६॥ ओ॰ सु नः अग्ने शृणुहि त्वं ईळितः देवेभ्यः ब्रवसि
यज्ञियेभ्यः राजऽभ्यः यज्ञियेभ्यः यत् ह त्यां अंगिरःऽभ्यः धेनुं देवाः
अदत्तन वि तां दुह्रे अर्यमा कर्तरि सचा एषः तां वेद मे सचा॥७॥
मो॰ सु वः अस्मत् अभि तानि पौंस्या सना भूवन् द्युम्नानि मा
उत जारिषुः अस्मत् पुरा उत जारिषुः यत् वः चित्रं युगेऽयुगे
नव्यं घोषात् अमर्त्यं अस्मासु तत् मरुतः यत् च दुस्तरं दिधृत
यत् च दुस्तरं॥८॥ दध्यङ् ह मे जनुषं पूर्वः अंगिराः प्रियऽमेधः
कण्वः अत्रिः मनुः विदुः ते मे पूर्वे मनुः विदुः तेषां देवेषु आ-
ऽयतिः अस्माकं तेषु नाभयः तेषां पदेन महि आ नमे गिरा
इंद्राग्नी॰ आ नमे गिरा॥९॥ होता यक्षत् वनिनः वंत वार्यं बृ-

हस्पतिः यजति वेनः उक्षऽभिः पुरुऽवारऽभिः उक्षऽभिः जगृम्भ
दूरेऽआदिशं श्लोकं अद्रेः अध त्मनां अधारयत् अररिंदानि सु-
ऽक्रतुः पुरु सद्मानि सुऽक्रतुः ॥१०॥ ये देवासः दिवि एकादश
स्थ पृथिव्यां अधि एकादश स्थ अप्सुऽक्षितः महिना एकादश
स्थ ते देवासः यज्ञं इमं जुषध्वं ॥ ११ ॥ ४ ॥ २० ॥

॥ १४० ॥ वेदिऽसदे प्रियऽधामाय सुऽद्युते धासिंऽइव प्र भर
योनिं अग्नये वस्त्रेणऽइव वासय मन्मना शुचिं ज्योतिःऽरथं शु-
क्रऽवर्णं तमःऽहनं ॥ १ ॥ अभि द्विऽजन्मा त्रिऽवृत् अन्नं ऋज्यते
संवत्सरे ववृधे जग्धं ईं पुनः अन्यस्य आसा जिह्वया जेन्यः वृषा
नि अन्येन वनिनः मृष्ट वारणः ॥ २ ॥ कृष्णऽप्रुतौ वेविजे अस्य
सऽक्षितौ उभा तरेते अभि मातरा शिशुं प्राचाऽजिह्वं ध्वसयंतं
तृषुऽच्युतं आ साच्यं कुपयं वर्धनं पितुः ॥ ३ ॥ मुमुक्ष्वः मनवे मा-
नवस्यते रघुऽद्रुवः कृष्णऽसीतासः ऊं इति जुवः असमनाः अजिरासः
रघुऽस्यदः वातऽजूताः उप युज्यंते आशवः ॥ ४ ॥ आत् अस्य ते
ध्वसयंतः वृथा ईरते कृष्णं अभ्वं महि वर्पः करिक्रतः यत् सीं महीं
अवनिं प्र अभि मर्मृशत् अभिऽश्वसन् स्तनयन् एति नानदत्
॥ ५ ॥ ५ ॥ भूषन् न यः अधि बभ्रूषु नम्नते वृषाऽइव पत्नीः अभि
एति रोरुवत् ओजायमानः तन्वः च शुंभते भीमः न शृंगा दवि-
धाव दुःऽगृभिः ॥ ६ ॥ सः संऽस्तिरः विऽस्तिरः सं गृभायति जा-
नन् एव जानतीः नित्यः आ शये पुनः वर्धंते अपि यंति देव्यं
अन्यत् वर्पः पित्रोः कृण्वते सचा ॥ ७ ॥ तं अग्रुवः केशिनीः सं
हि रेभिरे ऊर्ध्वाः तस्थुः मम्रुषीः प्र आयवे पुनः तासां जरां प्रऽमुं-
चन् एति नानदत् असुं परं जनयन् जीवं अस्तृतं ॥ ८ ॥ अधि-

पपृचानासः ऋंजते देवान् यत् क्त्वा मज्मना पुरुऽस्तुतः मर्तं
शंसं विश्वधा वेति धायसे ॥ ६ ॥ वि यत् अस्थात् यजतः वा-
तंऽचोदितः ह्वारः न वक्वा जरणाः अनाकृतः तस्य पत्मन् धक्षुषः
कृष्णऽजंहसः शुचिऽजन्मनः रजः आ विऽअध्वनः ॥ ७ ॥ रथः न
यातः शिक्वऽभिः कृतः द्यां अंगेभिः अरुषेभिः ईयते आत् अस्य
ते कृष्णासः धक्षि सूरयः शूरस्यऽइव त्वेषथात् ईषते वयः ॥ ८ ॥
त्वया हि अग्ने वरुणः धृतऽव्रतः मित्रः शाशद्रे अर्यमा सुऽदानवः
यत् सीं अनु क्रतुना विश्वऽथा विऽभुः अरान् न नेमिः परिऽभूः
अजायथाः ॥ ९ ॥ त्वं अग्ने शशमानाय सुन्वते रत्नं यविष्ठ देव-
ऽतातिं इन्वसि तं त्वा नु नव्यं सहसः युवन् वयं भगं न कारे महि-
ऽरत्न धीमहि ॥ १० ॥ अस्मे रयिं न सुऽअर्थं दमूनसं भगं दक्षं
न पपृचासि धर्णसिं रश्मीन्ऽइव यः यमति जन्मनी उभे देवा-
नां शंसं ऋते आ च सुऽक्रतुः ॥ ११ ॥ उत नः सुऽद्योत्मा जीर-
ऽअश्वः होता मंद्रः शृणवत् चंद्रऽरथः सः नः नेषत् नेषऽतमैः
अमूरः अग्निः वामं सुवितं वस्यः अच्छ ॥ १२ ॥ अस्तावि अग्निः
शिमीवत्ऽभिः अर्कैः सांऽराज्याय प्रऽतरं दधानः अमी च ये
मघऽवानः वयं च मिहं न सूरः अति निः ततन्युः ॥ १३ ॥ ९ ॥

॥ १४२ ॥ संऽइद्धः अग्ने आ वह देवान् अद्य यतऽस्रुचे तंतुं तनु-
ष्व पूर्व्यं सुतऽसोमाय दाशुषे ॥ १ ॥ घृतऽवंतं उप मासि मधु-
ऽमंतं तनूऽनपात् यज्ञं विप्रस्य माऽवतः शशमानस्य दाशुषः
॥ २ ॥ शुचिः पावकः अद्भुतः मध्वा यज्ञं मिमिक्षति नराशंसः त्रिः
आ दिवः देवः देवेषु यज्ञियः ॥ ३ ॥ ईळितः अग्ने आ वह इंद्रं

चित्रं इह प्रियं इयं हि त्वा मतिः मम अच्छ सुऽजि
स्तृणानासः यतऽस्रुचः बर्हिः यज्ञे सुऽअध्वरे वृंजे
इंद्राय शर्म सऽप्रथः ॥५॥ वि श्रयंतां ऋतऽवृधः
महीः पावकासः पुरुऽस्पृहः द्वारः देवीः असश्चतः
भंदमाने उपाके नक्तोषसा सुऽपेशसा यह्वी ऋ
सीदतां बर्हिः आ सुऽमत् ॥७॥ मंद्रऽजिह्वा जुगुर्वणी
दैव्या कवी यज्ञं नः यक्षतां इमं सिध्रं अद्य दिविऽ
शुचिः देवेषु अर्पिता होत्रा मरुत्ऽसु भारती इळा
मही बर्हिः सीदंतु यज्ञियाः ॥९॥ तत् नः तुरीपं अद्भु
अरं पुरु त्मना त्वष्टा पोषाय वि स्यतु राये नाभा नः
॥१०॥ अवऽसृजन् उप त्मना देवान् यक्षि वनस्पते अ
सुसूदाति देवः देवेषु मेधिरः ॥११॥ पूषण्ऽवते मरुत्वते
वाय वायवे स्वाहा गायत्रऽवेपसे हव्यं इंद्राय कर्तन
स्वाहाऽकृतानि आ गहि उप हव्यानि वीतये इंद्र आ
श्रुधि हवं त्वा हवंते अध्वरे ॥१३॥११॥

॥१४३॥ प्र तव्यसीं नव्यसीं धीतिं अग्नये वाचः मतिं स
सूनवे भरे अपां नपात् यः वसुऽभिः सह प्रियः होता पृ
नि असीदत् ऋत्वियः ॥१॥ सः जायमानः परमे विऽओम
आविः अग्निः अभवत् मातरिश्वने अस्य क्रत्वा संऽइधान
मज्मना प्र द्यावा शोचिः पृथिवी अरोचयत् ॥२॥ अस्य त्वे
अजराः अस्य भानवः सुऽसंदृशः सुऽप्रतीकस्य सुऽद्युतः न
ऽत्वक्षसः अति अक्तुः न सिंधवः अग्नेः रेजंते असस्रतः अजर
॥३॥ यं आऽईरिरे भृगवः विश्वऽवेदसं नाभा पृथिव्याः भुवन

मज्मना अग्निं तं गीःऽभिः हिनुहि स्वे आ दमे यः एकः वस्वः
वरुणः न राजति ॥४॥ न यः वराय मरुतांऽइव स्वनः सेनांऽइव
सृष्टा दिव्या यथा अशनिः अग्निः जंभैः तिगितैः अत्ति भर्वति
योधः न शत्रून् सः वना नि ऋंजते ॥५॥ कुवित् नः अग्निः उच-
थस्य वीः असत् वसुः कुवित् वसुऽभिः कामं आऽवरत् चोदः
कुवित् तुतुज्यात् सातये धियः शुचिऽप्रतीकं तं अया धिया
गृणे ॥६॥ घृतऽप्रतीकं वः ऋतस्य धुःऽसदं अग्निं मित्रं न सं-
ऽइधानः ऋंजते इंधानः अक्रः विदथेषु दीद्यत् शुक्रऽवर्णां उत्
ऊं नः यंसते धियं ॥ ७ ॥ अप्रंऽयुच्छन् अप्रंयुच्छत्ऽभिः अग्ने
शिवेभिः नः पायुऽभिः पाहि शग्मैः अदब्धेभिः अदृपितेभिः
इष्टे अनिमिषत्ऽभिः परि पाहि नः जाः ॥ ८ ॥ १२ ॥

॥१४४॥ एति प्र होता व्रतं अस्य मायया ऊर्ध्वां दधानः शु-
चिऽपेशसं धियं अभि स्रुचः क्रमते दक्षिणाऽआवृतः याः अस्य
धाम प्रथमं ह निंसते ॥१॥ अभि ईं ऋतस्य दोहनाः अनूषत
योनौ देवस्य सदने परिऽवृताः अपां उपऽस्थे विऽभृतः यत् आ
अवसत् अध स्वधाः अधयत् याभिः ईयते ॥ २ ॥ युयूषतः स-
ऽवयसा तत् इत् वपुः समानं अर्थं विऽतरित्रता मिथः आत्
ईं भगः न हव्यः सं अस्मत् आ वोळ्हुः न रश्मीन् सं अयंस्त सा-
रथिः ॥३॥ यं ईं द्वा सऽवयसा सपर्यतः समाने योना मिथुना
संऽओकसा दिवा न नक्तं पलितः युवा अजनि पुरु चरन् अजरः
मानुषा युगा ॥४॥ तं ईं हिन्वंति धीतयः दश व्रिशः देवं मर्तासः
ऊतये हवामहे धनोः अधि प्रऽवतः आ सः ऋण्वति अभिव्र-
जत्ऽभिः वयुना नवा अधित ॥५॥ त्वं हि अग्ने दिव्यस्य राजसि

ं पार्थिवस्य पशुपाःऽइव त्मना एनी॰ ते एते॰ बृहती॰ अ
श्रिया हिरण्ययी॰ वक्वरी॰ बर्हिः आशाते॰ ॥६॥ अग्ने जुषस्व प्र
े तत् वचः मंद्र स्वधाऽवः ऋतऽजात सुऽक्रतो॰ यः विश्व
ङ् असि दर्शतः रण्वः संऽदृष्टौ पितुमान्ऽइव क्षयः ॥७॥१३॥

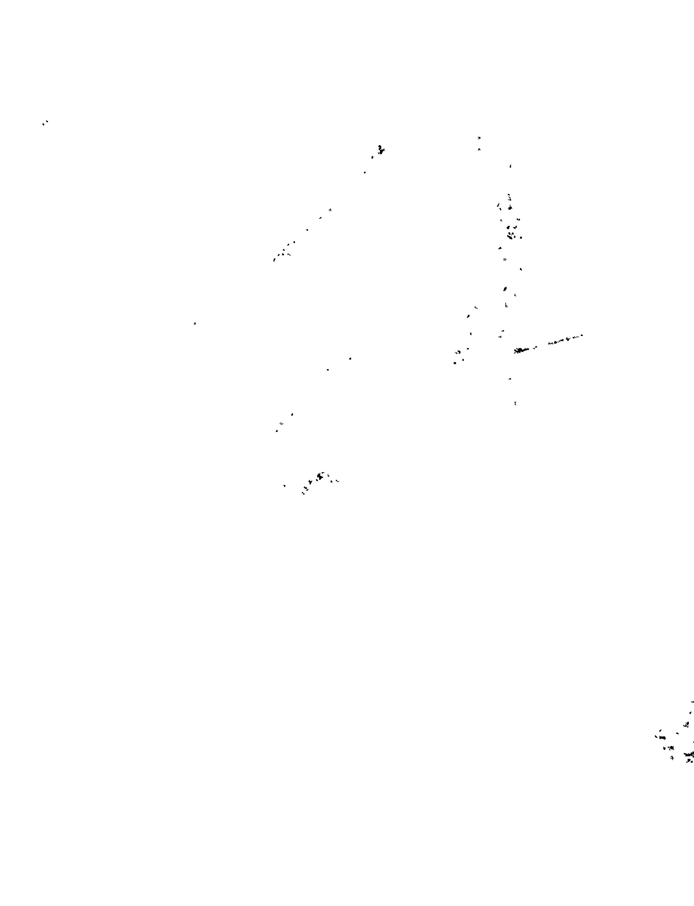
१४५॥ तं पृच्छत सः जगाम सः वेद सः चिकित्वान् ईयते
... उ ईयते तस्मिन् संति प्रऽशिषः तस्मिन् इष्टयः सः वाजस्य
शवसः शुष्मिणः पतिः ॥१॥ तं इत् पृच्छंति न सिमः वि पृच्छति
स्वेनऽइव धीरः मनसा यत् अग्रभीत् न मृष्यते प्रथमं न अपरं
वचः अस्य क्रत्वा सचते अप्रऽदृपितः ॥२॥ तं इत् गच्छंति जुह्वः
तं अर्वतीः विश्वानि एकः शृणवत् वचांसि मे पुरुऽप्रैषः ततुरिः
यज्ञऽसाधनः अच्छिद्रऽऊतिः शिशुः आ अदत्त सं रभः ॥३॥ उप-
ऽस्थायं चरति यत् संऽआरत सद्यः जातः तत्सार युज्येभिः अभि
श्वांतं मृशते नांद्ये मुदे यत् ईं गच्छंति उशतीः अपिऽस्थितं ॥४॥
सः ईं मृगः अप्यः वनर्गुः उप त्वचि उपऽमस्यां नि धायि वि अब्र-
वीत् वयुना मर्त्येभ्यः अग्निः विद्वान् ऋतऽचित् हि सत्यः ॥५॥१४॥

॥१४६॥ त्रिऽमूर्धानं सप्तऽरश्मिं गृणीषे अनूनं अग्निं पित्रोः
पऽस्थे निऽसत्तं अस्य चरतः ध्रुवस्य विश्वा दिवः रोचना आ-
प्रिऽवांसं ॥१॥ उक्षा महान् अभि ववक्षे एने॰ अजरः तस्थौ
ःऽऊतिः ऋष्वः उर्व्याः पदः नि दधाति सानौ रिहंति ऊधः
षासः अस्य ॥२॥ समानं वत्सं अभि संऽचरंती॰ विष्वक् धेनू॰
चरतः सुऽमेके॰ अनपऽवृज्यान् अध्वनः मिमाने॰ विश्वान्
ान् अधि महः दधाने॰ ॥३॥ धीरासः पदं कवयः नयंति ना-

नां हृदा रक्षमाणाः अजुर्यं सिसासंतः परिं अपश्यंत सिंधुं आ-
विः एभ्यः अभवत् सूर्यः नॄन् ॥४॥ दिदृक्षेण्यः परिं काष्ठांसु जेन्यः
ईळेन्यः महः अर्भाय जीवसे पुरुऽत्रा यत् अभंवत् सूः अहं एभ्यः
गर्भेभ्यः मघऽवा विश्वऽदर्शतः ॥ ५ ॥ १५ ॥

॥१४७॥ कथा ते अग्ने शुचयंतः आयोः ददाशुः वाजेभिः आ-
शुषाणाः उभे यत् तोके तनये दधानाः ऋतस्य सामन् रणयंत
देवाः ॥ १ ॥ बोधं मे अस्य वचंसः यविष्ठ मंहिष्ठस्य प्रऽभृतस्य
स्वधाऽवः पीयंति त्वः अनुं त्वः गृणाति वंदारुः ते तन्वं वंदे अग्ने
॥२॥ ये पायवः मामतेयं ते अग्ने पश्यंतः अंधं दुःऽइतात् अरंक्षन्
ररक्षं तान् सुऽकृतः विश्वऽवेदाः दिप्संतः इत् रिपवः न अहं देभुः
॥३॥ यः नः अग्ने अररिऽवान् अघऽयुः अरातिऽवा मर्चयंति द्वयेन
मंत्रः गुरुः पुनः अस्तु सः अस्मै अनु मृक्षीष्ट तन्वं दुःऽउक्तैः ॥४॥ उत
वा यः सहस्य प्रऽविद्वान् मर्तः मर्तं मर्चयंति द्वयेनं अतः पाहि
स्तवमान स्तुवंतं अग्ने माकिः नः दुःऽइताय धायीः ॥५॥१६॥

॥१४८॥ मथीत् यत् ईं विष्टः मातरिश्वा होतारं विश्वऽअंप्सुं
विश्वऽदेव्यं नि यं दधुः मनुष्यासु विक्षु स्वः न चित्रं वपुषे वि-
भाऽवं ॥१॥ ददानं इत् न ददभंत मन्मं अग्निः वरूथं मर्म तस्य
चाकन् जुषंत विश्वानि अस्य कर्म उपंऽस्तुतिं भरमाणस्य का-
रोः ॥२॥ नित्ये चित् नु यं सदने जगृभ्रे प्रशंस्तिऽभिः दधिरे यज्ञि-
यासः प्र सु नयंत गृभयंतः इष्टौ अश्वासः न रथ्यः ररहाणाः ॥३॥
पुरूणि दस्मः नि रिणाति जंभैः आत् रोचते वने आ विभाऽवा
आत् अस्य वातः अनु वाति शोचिः अस्तुः न शर्या असनां अनु

रोदस्योः प्रऽवाच्यं वृषणा दक्षसे महे यत् ईं ऋताय भरथः यत्
अर्वते प्र होत्रया शिम्या वीथः अध्वरं ॥३॥ प्र सा क्षितिः असुरा
या महि प्रिया ऋतऽवानौ ऋतं आ घोषथः बृहत् युवं दिवः
बृहतः दक्षं आऽभुवं गां न धुरि उप युंजाथे' अपः ॥४॥ मही'
अत्र महिना वारं ऋण्वथः अरेणवः तुजः आ सद्मन् धेनवः
स्वरंति ताः उपरऽताति सूर्यं आ निऽम्रुचः उषसः तक्ववीःऽइव
॥५॥२०॥ आ वां ऋताय केशिनीः अनूषत मित्र यत्र वरुण
गातुं अर्चथः अव त्मना सृजतं पिन्वतं धियः युवं विप्रस्य मन्म-
नां इरज्यथः ॥६॥ यः वां यज्ञैः शशमानः ह दाशति कविः होता
यजति मन्मऽसाधनः उप अह तं गच्छथः वीथः अध्वरं अच्छ
गिरः सुऽमतिं गंतं अस्मऽयू॰ ॥७॥ युवां यज्ञैः प्रथमा गोभिः
अंजते ऋतऽवाना मनसः न प्रऽयुक्तिषु भरंति वां मन्मना सं-
ऽयता गिरः अदृप्यता मनसा रेवत् आशाथे' ॥८॥ रेवत् वयः
दधाथे' रेवत् आशाथे' नरा मायाभिः इतऽऊति माहिनं न वां
द्यावः अहःऽभिः न उत सिंधवः न देवऽत्वं पणयः न आनशुः
मघं ॥९॥२१॥

॥१५२॥ युवं वस्त्राणि पीवसा वसाथे' युवोः अच्छिद्राः मंतवः
ह सर्गाः अव अतिरतं अनृतानि विश्वा ऋतेन मित्रावरुणा
सचेथे' ॥१॥ एतत् चन त्वः वि चिकेतत् एषां सत्यः मंत्रः कवि-
ऽशस्तः ऋघावान् त्रिःऽअश्रिं हंति चतुःऽअश्रिः उग्रः देवऽनिदः
ह प्रथमाः अजूर्यन् ॥२॥ अपात् एति प्रथमा पत्ऽवतीनां कः
तत् वां मित्रावरुणा आ चिकेत गर्भः भारं भरति आ चित्
अस्य ऋतं पिपर्ति अनृतं नि तारीत् ॥३॥ प्रऽयंतं इत् परि जारं

विऽममे त्रिऽभिः इत् पदेभिः ॥३॥ यस्य त्री पूर्णा मधुना पदानि अक्षीयमाणा स्वधया मदन्ति यः ऊं इति त्रिऽधातु पृथिवीं उत द्यां एकः दाधार भुवनानि विश्वा ॥४॥ तत् अस्य प्रियं अभि पाथः अश्यां नरः यत्र देवऽयवः मदन्ति उरुऽक्रमस्य सः हि बंधुः इत्था विष्णोः पदे परमे मध्वः उत्सः ॥ ५ ॥ ता वां वास्तूनि उश्मसि गमध्यै यत्र गावः भूरिऽशृंगाः अयासः अत्र अह तत् उरुऽगायस्य वृष्णः परमं पदं अव भाति भूरि ॥ ६ ॥ २४ ॥

॥ १५५ ॥ प्र वः पांतं अंधसः धियाऽयते महे शूराय विष्णवे च अर्चत या सानुनि पर्वतानां अदाभ्या महः तस्थतुः अर्वताऽइव साधुना ॥ १ ॥ त्वेषं इत्था संऽअरणं शिमीऽवतोः इंद्राविष्णू सुतऽपाः वां उरुष्यति या मर्त्याय प्रतिऽधीयमानं इत् कृशानोः अस्तुः असनां उरुष्यथः ॥ २ ॥ ताः ईं वर्धंति महि अस्य पौंस्यं नि मातरा नयति रेतसे भुजे दधाति पुत्रः अवरं परं पितुः नाम तृतीयं अधि रोचने दिवः ॥ ३ ॥ तत्ऽतत् इत् अस्य पौंस्यं गृणीमसि इनस्य त्रातुः अवृकस्य मीळ्हुषः यः पार्थिवानि त्रिऽभिः इत् विगामऽभिः उरु क्रमिष्ट उरुऽगायाय जीवसे ॥ ४ ॥ द्वे इति इत् अस्य क्रमणे इति स्वःऽदृशः अभिऽख्याय मर्त्यः भुरण्यति तृतीयं अस्य नकिः आ दधर्षति वयः चन पतयंतः पतत्रिणः ॥ ५ ॥ चतुःऽभिः साकं नवतिं च नामऽभिः चक्रं न वृत्तं व्यतीन् अवीविपत् बृहत्ऽशरीरः विऽमिमानः ऋक्वऽभिः युवा अकुमारः प्रति एति आऽहवं ॥ ६ ॥ २५ ॥

॥ १५६ ॥ भव मित्रः न शेव्यः घृतऽआसुतिः विभूतऽद्युम्नः एवऽयाः ऊं इति सऽप्रथाः अध ते विष्णो इति विदुषा चित् अर्ध्यः स्तोमः

यज्ञः च राध्यः हविष्मंता ॥१॥ यः पूर्व्याय वेधसे नवीयसे सुमत्-
ऽजानये विष्णवे ददाशति यः जातं अस्य महतः महि ब्रवत् सः
इत् ऊं श्रवःऽभिः युज्यं चित् अभि असत् ॥२॥ तं ऊं स्तोतारः
पूर्व्यं यथा विद ऋतस्य गर्भं जनुषा पिपर्तन आ अस्य जानंतः
नाम चित् विवक्तन महः ते विष्णो सुऽमतिं भजामहे ॥३॥
तं अस्य राजा वरुणः तं अश्विना क्रतुं सचंत मारुतस्य वेधसः
दाधार दक्षं उत्ऽतमं अहःऽविदं व्रजं च विष्णुः सखिऽवान्
अपऽऊर्णुते ॥४॥ आ यः विवाय सचथाय दैव्यः इंद्राय विष्णुः
सुऽकृते सुकृत्ऽतरः वेधाः अजिन्वत् त्रिऽसधस्थः आर्यं ऋतस्य
भागे यजमानं आ अभजत् ॥५॥२६॥२१॥

॥१५७॥ अबोधि अग्निः ज्मः उत् एति सूर्यः वि उषाः चंद्रा
मही आवः अर्चिषा अयुक्षातां अश्विना यातवे रथं प्र असा-
वीत् देवः सविता जगत् पृथक् ॥१॥ यत् युंजाथे वृषणं अश्विना
रथं घृतेन नः मधुना क्षत्रं उक्षतं अस्माकं ब्रह्म पृतनासु जिन्वतं
वयं धना शूरऽसाता भजेमहि ॥२॥ अर्वाङ् त्रिऽचक्रः मधु-
ऽवाहनः रथः जीरऽअश्वः अश्विनोः यातु सुऽस्तुतः त्रिऽवंधुरः
मघऽवा विश्वऽसौभगः शं नः आ वक्षत् द्विऽपदे चतुःऽपदे ॥३॥
आ नः ऊर्जं वहतं अश्विना युवं मधुऽमत्या नः कशया मिमि-
क्षतं प्र आयुः तारिष्टं निः रपांसि मृक्षतं सेधतं द्वेषः भवतं सचा-
ऽभुवा ॥४॥ युवं ह गर्भं जगतीषु धत्थः युवं विश्वेषु भुवनेषु अंतः
युवं अग्निं च वृषणौ अपः च वनस्पतीन् अश्विनौ ऐरयेथां ॥५॥
युवं ह स्थः भिषजा भेषजेभिः अथो ह स्थः रथ्या रथ्येभिः अथो ह
क्षत्रं अधि धत्थः उग्रा यः वां हविष्मान् मनसा ददाश ॥६॥२७॥२॥

विऽममे त्रिऽभिः इत् पदेभिः ॥३॥ यस्य त्री पूर्णा मधुना पदानि अक्षीयमाणा स्वधया मदंति यः ऊं इति त्रिऽधातु पृथिवीं उत द्यां एकः दाधार भुवनानि विश्वा ॥४॥ तत् अस्य प्रियं अभि पाथः अश्यां नरः यत्र देवऽयवः मदंति उरुऽक्रमस्य सः हि बंधुः इत्था विष्णोः पदे परमे मध्वः उत्सः ॥५॥ ता वां वास्तूनि उश्मसि गमध्यै यत्र गावः भूरिऽशृंगाः अयासः अत्र अह तत् उरुऽगायस्य वृष्णः परमं पदं अव भाति भूरि ॥६॥२४॥

॥१५५॥ प्र वः पांतं अंधसः धियाऽयते महे शूराय विष्णवे च अर्चत या सानुनि पर्वतानां अदाभ्या महः तस्थतुः अर्वताऽइव साधुना ॥१॥ त्वेषं इत्था संऽअरणं शिमीऽवतोः इंद्राविष्णू सुतऽपाः वां उरुष्यति या मर्त्याय प्रतिऽधीयमानं इत् कृशानोः अस्तुः असनां उरुष्यथः ॥२॥ ताः ईं वर्धंति महि अस्य पौंस्यं नि मातरा नयति रेतसे भुजे दधाति पुत्रः अवरं परं पितुः नाम तृतीयं अधि रोचने दिवः ॥३॥ तत्ऽतत् इत् अस्य पौंस्यं गृणीमसि इनस्य त्रातुः अवृकस्य मीळ्हुषः यः पार्थिवानि त्रिऽभिः इत् विगामऽभिः उरु क्रमिष्ट उरुऽगायाय जीवसे ॥४॥ द्वे इत् अस्य क्रमणे स्वःऽदृशः अभिऽख्याय मर्त्यः भुरण्यति तृतीयं अस्य नकिः आ दधर्षति वयः चन पतयंतः पतत्रिणः ॥५॥ चतुःऽभिः साकं नवतिं च नामऽभिः चक्रं न वृत्तं व्यतीन् अवीविपत् बृहत्ऽशरीरः विऽमिमानः ऋक्वऽभिः युवा अकुमारः प्रति एति आऽहवं ॥६॥२५॥

॥१५६॥ भव मित्रः न शेव्यः घृतऽआसुतिः विभूतऽद्युम्नः एवऽयाः ऊं इति सऽप्रथाः अध ते विष्णो इति विदुषा चित् अर्ध्यः स्तोमः

यज्ञः च राध्यः हविष्मता ॥१॥ यः पूर्व्याय वेधसे नवीयसे सुमत्ऽजानये विष्णवे ददाशति यः जातं अस्य महतः महि ब्रवत् सः इत् ऊं इति श्रवःऽभिः युज्यं चित् अभि असत् ॥२॥ तं ऊं इति स्तोतारः पूर्व्यं यथा विद ऋतस्य गर्भं जनुषा पिपर्तन आ अस्य जानंतः नाम चित् विवक्तन महः ते विष्णो इति सुऽमतिं भजामहे ॥ ३ ॥ तं अस्य राजा वरुणः तं अश्विना क्रतुं सचंत मारुतस्य वेधसः दाधार दक्षं उत्ऽतमं अहःऽविदं व्रजं च विष्णुः सखिऽवान् अपऽऊर्णुते ॥४॥ आ यः विवाय सचथाय दैव्यः इंद्राय विष्णुः सुऽकृते सुकृत्ऽतरः वेधाः अजिन्वत् त्रिऽसधस्थः आर्यं ऋतस्य भागे यजमानं आ अभजत् ॥५॥२६॥२१॥

॥१५७॥ अबोधि अग्निः ज्मः उत् एति सूर्यः वि उषाः चंद्रा मही आवः अर्चिषा अयुक्षातां अश्विना यातवे रथं प्र असावीत् देवः सविता जगत् पृथक् ॥१॥ यत् युंजाथे इति वृषणं अश्विना रथं घृतेन नः मधुना क्षत्रं उक्षतं अस्माकं ब्रह्म पृतनासु जिन्वतं वयं धना शूरऽसाता भजेमहि ॥ २ ॥ अर्वाङ् त्रिऽचक्रः मधुऽवाहनः रथः जीरऽअश्वः अश्विनोः यातु सुऽस्तुतः त्रिऽवंधुरः मघऽवा विश्वऽसौभगः शं नः आ वक्षत् द्विऽपदे चतुःऽपदे ॥३॥ आ नः ऊर्जं वहतं अश्विना युवं मधुऽमत्या नः कशया मिमिक्षतं प्र आयुः तारिष्टं निः रपांसि मृक्षतं सेधतं द्वेषः भवतं सचाऽभुवा ॥४॥ युवं ह गर्भं जगतीषु धत्थः युवं विश्वेषु भुवनेषु अंतः युवं अग्निं च वृषणौ अपः च वनस्पतीन् अश्विनौ ऐरयेथां ॥५॥ युवं ह स्थः भिषजा भेषजेभिः अथो इति ह स्थः रथ्या रथ्येभिः अथो इति ह क्षत्रं अधि धत्थः उग्रा यः वां हविष्मान् मनसा ददाश ॥६॥२७॥२॥

॥१५८॥ वसू॑ रु॒द्रा पु॑रु॒ऽमंतू॑ वृ॒धंता॑ द॒श॒स्यतं॑ नः वृ॒ष॒णौ॒ अ॒भिष्टौ॑ दस्रा॑ ह॒ यत् रेक्णः॑ औ॒चथ्यः॑ वां॒ प्र यत् स॒स्राथे॑ अक॑वाभिः ऊ॒ती ॥१॥ कः वां॒ दा॒श॒त् सु॒ऽम॒तये॑ चि॒त् अ॒स्यै वसू॑ यत् धेथे॑ नम॑सा प॒दे गोः जि॒गृ॒तं अ॒स्मे॑ रे॒वतीः॑ पुरं॑ऽधीः का॒म॒प्रेण॑ऽइव मन॑सा चर॑न्ता ॥२॥ यु॒क्तः ह॒ यत् वां॒ तौ॒ग्र्याय॑ पे॒रुः वि॒ मध्ये॑ अर्ण॑सः धायि॑ प॒ज्रः उप॑ वां॒ अवः॑ श॒र॒णं ग॒मे॒यं॒ शूरः॑ न अज्म॑ प॒तयं॑त्ऽभिः एवैः॑ ॥३॥ उप॑ऽस्तुतिः औ॒च॒थ्यं उ॒रु॒ष्ये॒त् मा मां इ॒मे॑ प॒त॒त्रिणी॑ वि दु॒ग्धां॒ मा मां एधः॑ दश॑ऽतयः चि॒तः धा॒क् प्र यत् वां॒ ब॒द्धः त्मनि॑ खाद॑ति क्षां ॥४॥ न मा॒ ग॒र॒न् न॒द्यः॑ मा॒तृऽत॑माः दा॒साः यत् ईं॒ सु॒ऽस॑मुब्धं अ॒व॒ऽअधुः॑ शिरः॑ यत् अ॒स्य॒ त्रै॒त॒नः वि॒ऽतक्ष॑त् स्व॒यं दा॒सः उरः॑ अंसौ॑ अपि॑ ग्ध॒॰ ॥५॥ दी॒र्घ॒ऽत॑माः मा॒म॒ते॒यः जु॒जु॒र्वान् द॒श॒मे यु॒गे अ॒पां अर्थं॑ य॒तीनां॑ ब्र॒ह्मा भ॒व॒ति॒ सार॑थिः ॥६॥१॥

॥१५९॥ प्र द्यावा॑ य॒ज्ञैः पृ॒थि॒वी॑ ऋ॒त॒ऽवृधा॑ म॒ही॑ स्तु॒षे॒ वि॒दथे॑षु प्र॒ऽचे॑तसा दे॒वेभिः॑ ये॑ दे॒व॒ऽपु॑त्रे॰ सु॒ऽदंस॑सा इ॒त्था धि॒या वार्या॑णि प्र॒ऽभूष॑तः ॥१॥ उ॒त म॒न्ये॒ पि॒तुः अ॒द्रुहः॑ मनः॑ मा॒तुः महि॑ स्वऽत॑वः तत् हवी॑मऽभिः सु॒ऽरेत॑सा पि॒तरा॑ भूम॑ च॒क्र॒तु॒ः उ॒रु प्र॒ऽजायाः॑ अ॒मृतं॑ वरी॑मऽभिः ॥२॥ ते सू॒नवः॑ सु॒ऽअपसः॑ सु॒ऽदंस॑सः म॒ही॑ ज॒ज्ञुः मा॒तरा॑ पू॒र्व॒ऽचि॑त्तये स्था॒तुः च॒ स॒त्यं जग॑तः च॒ धर्म॑णि पु॒त्रस्य॑ पाथः॑ प॒दं अद्व॑याविनः ॥३॥ ते मा॒यिनः॑ म॒मि॒रे॒ सु॒ऽप्रचे॑तसः जा॒मी॑ स॒ऽयो॑नी॰ मि॒थु॒ना सं॒ऽओ॑कसा न॒व्यं॑ऽनव्यं तंतु॒ आ त॒न्व॒ते दि॒वि स॒मु॒द्रे अं॒तः॑ क॒वयः॑ सु॒ऽदी॒तयः॑ ॥४॥ तत् राधः॑ अ॒द्य स॒वि॒तुः वरे॑ण्यं व॒यं दे॒वस्य॑ प्र॒ऽस॒वे म॒ना॒-

महे अस्मभ्यं द्यावापृथिवी· सुऽचेतुना रयिं धत्तं ...
शतऽग्विनं ॥५॥२॥

॥१६०॥ ते· हि द्यावापृथिवी· विश्वऽशंभुवा ऋ...
रजसः धारयत्ऽकवी॰ सुऽजन्मनी॰ धिषणे· अंतः ईयते ...
वी· धर्मणा सूर्यः शुचिः ॥१॥ उरुऽव्यचसा महिनी· अ...
पिता माता च भुवनानि रक्षतः सुधृष्टमे॰ वपुष्ये· न रो...
पिता यत् सीं अभि रूपैः अवासयत् ॥२॥ सः वह्निः पुत्रः पि...
पवित्रऽवान् पुनाति धीरः भुवनानि मायया धेनुं च पृश्निं ...
सुऽरेतसं विश्वाहा शुक्रं पयः अस्य धुक्षत ॥३॥ अयं देव...
अपसां अपःऽतमः यः जजान रोदसी· विश्वऽशंभुवा वि यः म...
रजसी· सुक्रतुऽयया अजरेभिः स्कंभनेभिः सं आनृचे ॥४॥
नः गृणाने· महिनी· महि श्रवः क्षत्रं द्यावापृथिवी· धासथ...
बृहत् येन अभि कृष्टीः ततनाम विश्वहा पनाय्यं ओजः अस्मे...
सं इन्वतं ॥५॥३॥

॥१६१॥ किं ऊं· श्रेष्ठः किं यविष्ठः नः आ अजगन् किं ईयते
दूत्यं कत् यत् ऊचिम न निंदिम चमसं यः महाऽकुलः अग्ने भ्रातः
द्रुणः इत् भूतिं ऊदिम ॥१॥ एकं चमसं चतुरः कृणोतन तत् वः
देवाः अब्रुवन् तत् वः आ अगमं सौधन्वनाः यदि एव करिष्यथ
साकं देवैः यज्ञियासः भविष्यथ ॥२॥ अग्निं दूतं प्रति यत् अब्र-
वीतन अश्वः कर्त्वः रथः उत इह कर्त्वः धेनुः कर्त्वा युवशा कर्त्वा
द्वा तानि भ्रातः अनु वः कृत्वी आ इमसि ॥३॥ चकृऽवांसः ऋभवः
तत् अपृच्छत क्व इत् अभूत् यः स्यः दूतः नः आ अजगन् यदा
अवऽअख्यत् चमसान् चतुरः कृतान् आत् इत् त्वष्टा ग्नासु अंतः

॥ १५८ ॥ वसू रुद्रा पुरुऽमंतू॰ वृधंता दशस्यतं नः वृषणौ
अभिष्टौ दस्रा ह यत् रेक्णः औचथ्यः वां प्र यत् सस्राथे अकं-
वाभिः ऊती ॥ १ ॥ कः वां दाशत् सुऽमतये चित् अस्यै वसू यत्
धेथे नमसा पदे गोः जिगृतं अस्मे रेवतीः पुरंऽधीः कामप्रेण-
ऽइव मनसा चरंता ॥ २ ॥ युक्तः ह यत् वां तौग्र्याय पेरुः वि
मध्ये अर्णसः धायि पज्रः उप वां अवः शरणं गमेयं शूरः न अज्म
पतयत्ऽभिः एवैः ॥ ३ ॥ उपऽस्तुतिः औचथ्यं उरुष्येत् मा मां
इमे पतत्रिणी वि दुग्धां मा मां एधः दशऽतयः चितः धाक्
प्र यत् वां बद्धः त्मनि खादति क्षां ॥ ४ ॥ न मा गरन् नद्यः मा-
तृऽतमाः दासाः यत् ईं सुऽसमुब्धं अवऽअधुः शिरः यत् अस्य
त्रैतनः विऽतक्षत् स्वयं दासः उरः अंसौ अपि ग्ध॰ ॥ ५ ॥ दीर्घ-
ऽतमाः मामतेयः जुजुर्वान् दशमे युगे अपां अर्थं यतीनां ब्रह्मा
भवति सारथिः ॥ ६ ॥ १ ॥

॥ १५९ ॥ प्र द्यावा यज्ञैः पृथिवी ऋतऽवृधा मही स्तुषे वि-
दथेषु प्रऽचेतसा देवेभिः ये देवऽपुत्रे॰ सुऽदंससा इत्था धिया
वार्याणि प्रऽभूषतः ॥ १ ॥ उत मन्ये पितुः अद्रुहः मनः मातुः महि
स्वऽतवः तत् हवीमऽभिः सुऽरेतसा पितरा भूम चक्रतुः उरु
प्रऽजायाः अमृतं वरीमऽभिः ॥ २ ॥ ते सूनवः सुऽअपसः सु-
ऽदंससः मही जज्ञुः मातरा पूर्वऽचित्तये स्थातुः च सत्यं जगतः
च धर्मणि पुत्रस्य पाथः पदं अद्वयाविनः ॥ ३ ॥ ते मायिनः
ममिरे सुऽप्रचेतसः जामी सऽयोनी॰ मिथुना संऽओकसा न-
व्यंऽनव्यं तंतुं आ तन्वते दिवि समुद्रे अंतः कवयः सुऽदीतयः
॥ ४ ॥ तत् राधः अद्य सवितुः वरेण्यं वयं देवस्य प्रऽसवे मना-

[स्मभ्यं द्यावापृथिवी सुऽचेतुना रयिं धत्तं वसुऽमंतं
[श]विनं ॥ ५ ॥ २ ॥

[१]६० ॥ ते हि द्यावापृथिवी विश्वऽशंभुवा ऋतऽवरी॰
धारयतऽकवी॰ सुऽजन्मनी॰ धिषणे अंतः ईयते देवः दे-
[ध]र्मणा सूर्यः शुचिः ॥१॥ उरुऽव्यचसा महिनी असश्चता
माता च भुवनानि रक्षतः सुऽधृष्टमे॰ वपुष्ये न रोदसी
यत् सीं अभि रूपैः अवासयत् ॥२॥ सः वह्निः पुत्रः पित्रोः
ऽवान् पुनाति धीरः भुवनानि मायया धेनुं च पृश्निं वृषभं
सं विश्वाहा शुक्रं पयः अस्य धुक्षत ॥ ३ ॥ अयं देवानां
ां अपःऽतमः यः जजान रोदसी विश्वऽशंभुवा वि यः ममे
सुक्रतुऽयया अजरेभिः स्कंभनेभिः सं आनृचे ॥४॥ ते
[गृ]णाने महिनी महि श्रवः क्षत्रं द्यावापृथिवी धासथः
येन अभि कृष्टीः ततनाम विश्वहा पनाय्यं ओजः अस्मे
[इ]न्वतं ॥ ५ ॥ ३ ॥

[१]६१॥ किं ऊं श्रेष्ठः किं यविष्ठः नः आ अजगन् किं ईयते
[य]त् यत् ऊचिम न निंदिम चमसं यः महाऽकुलः अग्ने भ्रातः
इत् भूतिं ऊदिम ॥१॥ एकं चमसं चतुरः कृणोतन तत् वः
अब्रुवन् तत् वः आ अगमं सौधन्वनाः यदि एव करिष्यथ
देवैः यज्ञियासः भविष्यथ ॥२॥ अग्निं दूतं प्रति यत् अब्र-
न अश्वः कर्त्वः रथः उत इह कर्त्वः धेनुः कर्त्वा युवशा कर्त्वा
[ता]नि भ्रातः अनु वः कृत्वी आ इमसि॥३॥ चकृऽवांसः ऋभवः
अपृच्छत क्व इत् अभूत् यः स्यः दूतः नः आ अजगन् यदा
ऽअख्यत् चमसान् चतुरः कृतान् आत् इत् त्वष्टा ग्नासु अंतः

नि आनजे ॥ ४ ॥ हनाम एनान् इति त्वष्टा यत् अब्रवीत् चमसं
ये देवऽपानं अनिंदिषुः अन्या नामानि कृण्वते सुते सचा अन्यैः
एनान् कन्या नामऽभिः स्परत् ॥ ५ ॥ ४ ॥ इंद्रः हरी युयुजे अश्विना
रथं बृहस्पतिः विश्वऽरूपां उप आजत ऋभुः विऽभ्वा वाजः दे-
वान् अगच्छत सुऽअपसः यज्ञियं भागं ऐतन ॥ ६ ॥ निः चर्मणः
गां अरिणीत धीतिऽभिः या जरंता युवशा ता अकृणोतन सौ-
धन्वनाः अश्वात् अश्वं अतक्षत युक्त्वा रथं उप देवान् अयातन
॥ ७ ॥ इदं उदकं पिबत इति अब्रवीतन इदं वा घ पिबत मुंज-
ऽनेजनं सौधन्वनाः यदि तत् नऽइव हर्यथ तृतीये घ सवने मा-
दयाध्वै ॥ ८ ॥ आपः भूयिष्ठाः इति एकः अब्रवीत् अग्निः भूयिष्ठः
इति अन्यः अब्रवीत् वधःऽयंतीं बहुऽभ्यः प्र एकः अब्रवीत् ऋता
वदंतः चमसान् अपिंशत ॥ ९ ॥ श्रोणां एकः उदकं गां अव अज-
ति मांसं एकः पिंशति सूनया आऽभृतं आ निऽम्रुचः शकृत् एकः
अप अभरत् किं स्वित् पुत्रेभ्यः पितरौ उप आवतुः ॥ १० ॥ ५ ॥
उद्वत्ऽसु अस्मै अकृणोतन तृणं निवत्ऽसु अपः सुऽअपस्य-
या नरः अगोह्यस्य यत् असस्तन गृहे तत् अद्य इदं ऋभवः
न अनु गच्छथ ॥ ११ ॥ संऽमील्य यत् भुवना परिऽअसर्पत
क्व स्वित् तात्या पितरा वः आसतुः अशपत यः करस्नं वः आ-
ऽददे यः प्र अब्रवीत् प्रो तस्मै अब्रवीतन ॥ १२ ॥ सुसुप्वांसः
ऋभवः तत् अपृच्छत अगोह्य कः इदं नः अबूबुधत् श्वानं
बस्तः बोधयितारं अब्रवीत् संवत्सरे इदं अद्य वि अख्यत
॥ १३ ॥ दिवा यांति मरुतः भूम्या अग्निः अयं वातः अंतरि-
क्षेण याति अत्ऽभिः याति वरुणः समुद्रैः युष्मान् इच्छंतः
शवसः नपातः ॥ १४ ॥ ६ ॥

॥१६२॥ मा नः मित्रः वरुणः अर्यमा आयुः इंद्रः ऋभुक्षाः
मरुतः परि ख्यन् यत् वाजिनः देवऽजातस्य सप्तेः प्रऽवक्ष्यामः
विदथे वीर्याणि ॥१॥ यत् निःऽनिजा रेक्णसा प्रावृतस्य रातिं
गृभीतां मुखतः नयंति सुऽप्राङ् अजः मेम्यत् विश्वऽरूपः इंद्रा-
पूष्णोः प्रियं अपि एति पाथः ॥२॥ एषः छागः पुरः अश्वेन वा-
जिना पूष्णः भागः नीयते विश्वऽदेव्यः अभिऽप्रियं यत् पुरो-
ळाशं अर्वता त्वष्टा इत् एनं सौश्रवसाय जिन्वति ॥३॥ यत्
हविष्यं ऋतुऽशः देवऽयानं त्रिः मानुषाः परि अश्वं नयंति अत्र
पूष्णः प्रथमः भागः एति यज्ञं देवेभ्यः प्रतिऽवेदयन् अजः ॥४॥
होता अध्वर्युः आऽवयाः अग्निंऽइंधः ग्रावऽग्राभः उत शंस्ता
सुऽविप्रः तेन यज्ञेन सुऽअरंकृतेन सुऽइष्टेन वक्षणाः आ पृणध्वं
॥५॥७॥ यूपऽव्रस्काः उत ये यूपऽवाहाः चषालं ये अश्वऽयूपाय
तक्षति ये च अर्वते पचनं संऽभरंति उतो' तेषां अभिऽगूर्तिः
नः इन्वतु ॥६॥ उप प्र अगात् सुऽमत् मे अधायि मन्म देवानां
आशाः उप वीतऽपृष्ठः अनु एनं विप्राः ऋषयः मदंति देवानां
पुष्टे चकृम सुऽबंधुं ॥७॥ यत् वाजिनः दाम संऽदानं अर्वतः या
शीर्षण्या रशना रज्जुः अस्य यत् वा घ अस्य प्रऽभृतं आस्ये तृणं
सर्वा ता ते अपि देवेषु अस्तु ॥८॥ यत् अश्वस्य क्रविषः मक्षि-
का आश यत् वा स्वरौ स्वऽधितौ रिप्तं अस्ति यत् हस्तयोः शमि-
तुः यत् नखेषु सर्वा ता ते अपि देवेषु अस्तु ॥९॥ यत् ऊवध्यं
उदरस्य अपऽवाति यः आमस्य क्रविषः गंधः अस्ति सुऽकृता
तत् शमितारः कृण्वंतु उत मेधं शृतऽपाकं पचंतु ॥१०॥८॥ यत्
ते गात्रात् अग्निना पच्यमानात् अभि शूलं निऽहतस्य अव-
ऽधावति मा तत् भूम्यां आ श्रिषत् मा तृणेषु देवेभ्यः तत् उश-

त्ऽभ्यः रातं अस्तु ॥११॥ ये वाजिनं परिऽपश्यंति पक्वं ये ईं आहुः
सुरभिः निः हर इति ये च अर्वतः मांसऽभिक्षां उपऽआसंते उतो
तेषां अभिऽगूर्तिः नः इन्वतु ॥१२॥ यत् निऽईक्षणं मांस्पचन्याः
उखायाः या पात्राणि यूष्णः आऽसेचनानि ऊष्मण्या अपि-
ऽधाना चरूणां अंकाः सूनाः परि भूषंति अश्वं ॥१३॥ निऽक्रमणं
निऽसदनं विऽवर्तनं यत् च पड्बीशं अर्वतः यत् च पपौ यत् च
घासिं जघास सर्वा ता ते अपि देवेषु अस्तु ॥१४॥ मा त्वा अग्निः
ध्वनयीत् धूमऽगंधिः मा उखा भ्राजंती अभि विक्त जघ्रिः इष्टं वी-
तं अभिऽगूर्तं वषट्ऽकृतं तं देवासः प्रति गृभ्णंति अश्वं ॥१५॥९॥
यत् अश्वाय वासः उपऽस्तृणंति अधीवासं या हिरण्यानि अस्मै
संऽदानं अर्वंतं पड्बीशं प्रिया देवेषु आ यमयंति ॥१६॥ यत् ते सादे
महसा शूकृतस्य पार्ष्ण्या वा कशया वा तुतोद स्रुचाऽइव ता
... अध्वरेषु सर्वा ता ते ब्रह्मणा सूदयामि ॥१७॥ चतुः-
ऽत्रिंशत् वाजिनः देवऽबंधोः वंक्रीः अश्वस्य स्वऽधितिः सं एति
अच्छिद्रा गात्रा वयुना कृणोत परुःऽपरुः अनुऽघुष्य वि शस्त
॥१८॥ एकः त्वष्टुः अश्वस्य विऽशस्ता द्वा यंतारा भवतः तथा ऋतुः
ते गात्राणां ऋतुऽथा कृणोमि ताऽता पिंडानां प्र जुहोमि
॥१९॥ मा त्वा तपत् प्रियः आत्मा अपिऽयंतं मा स्वऽधि-
तिः तन्वः आ तिस्थिपत् ते मा ते गृध्नुः अविऽशस्ता अतिऽहाय
गात्राणि असिना मिथु कः ॥२०॥ न वै ऊं एतत् म्रियसे
... देवान् इत् एषि पथिऽभिः सुऽगेभिः हरी इति ते युंजा पृषती
अभूतां उप अस्थात् वाजी धुरि रासभस्य ॥२१॥ सुऽगव्यं नः
वाजी सुऽअश्व्यं पुंसः पुत्रान् उत विश्वऽपुषं रयिं अनागाःऽत्वं
नः अदितिः कृणोतु क्षत्रं नः अश्वः वनतां हविष्मान् ॥२२॥१०॥

॥१६३॥ यत् अक्रंदः प्रथमं जायमानः उत्ऽयन् समुद्रात्
उत वा पुरीषात् श्येनस्य पक्षा हरिणस्य बाहू' उपऽस्तुत्यं महि
जातं ते अर्वन् ॥ १ ॥ यमेन दत्तं त्रितः एनं अयुनक् इंद्रः एनं
प्रथमः अधि अतिष्ठत् गंधर्वः अस्य रशनां अगृभ्णात् सूरात्
अश्वं वसवः निः अतष्ट ॥२॥ असि यमः असि आदित्यः अर्वन्
असि त्रितः गुह्येन व्रतेन असि सोमेन समया विऽपृक्तः आहुः
ते त्रीणि दिवि बंधनानि ॥३॥ त्रीणि ते आहुः दिवि बंधना-
नि त्रीणि अप्ऽसु त्रीणि अंतः' समुद्रे उतऽइव मे वरुणः छंत्सि
अर्वन् यत्र ते आहुः परमं जनित्रं ॥४॥ इमा ते वाजिन् अव-
ऽमार्जनानि इमा शफानां सनितुः निऽधाना अत्र ते भद्राः
रशनाः अपश्यं ऋतस्य याः अभिऽरक्षंति गोपाः ॥५॥११॥ आ-
त्मानं ते मनसा आरात् अजानां अवः दिवा पतयंतं पतंगं शिरः
अपश्यं पथिऽभिः सुऽगेभिः अरेणुऽभिः जेहमानं पतत्रि ॥६॥
अत्र ते रूपं उत्ऽतमं अपश्यं जिगीषमाणं इषः आ पदे गोः
यदा ते मर्तः अनु भोगं आनट् आत् इत् ग्रसिष्ठः ओषधीः
अजीगः' ॥७॥ अनु त्वा रथः अनु मर्यः अर्वन् अनु गावः अनु
भगः कनीनां अनु व्रातासः तव सख्यं ईयुः अनु देवाः ममिरे वीर्यं
ते ॥८॥ हिरण्यऽशृंगः अयः अस्य पादाः मनःऽजवाः अवरः इंद्रः
आसीत् देवाः इत् अस्य हविःऽअद्यं आयन् यः अर्वंतं प्रथमः
अधिऽअतिष्ठत् ॥९॥ ईर्मऽअंतासः सिलिकऽमध्यमासः सं शू-
रणासः दिव्यासः अत्याः हंसाःऽइव श्रेणिऽशः यतंते यत् आक्षि-
षुः दिव्यं अज्मं अश्वाः ॥१०॥१२॥ तव शरीरं पतयिष्णु अर्वन् तव
चित्तं वातःऽइव ध्रजीमान् तव शृंगाणि विऽस्थिता पुरुऽत्रा
अरण्येषु जर्भुराणा चरंति ॥११॥ उप प्र अगात् शसनं वाजी

अर्वां देवद्रीचा मनसा दीध्यानः अजः पुरःनीयते नाभिः अस्य
अनु पश्चात् कवयः यंति रेभाः ॥१२॥ उप प्र अगात् परमं यत्
सधऽस्थं अर्वान् अच्छ पितरं मातरं च अद्य देवान् जुष्टऽतमः
हि गम्याः अथ आ शास्ते दाशुषे वार्याणि ॥१३॥१३॥

॥१६४॥ अस्य वामस्य पलितस्य होतुः तस्य भ्राता मध्यमः
अस्ति अश्नः तृतीयः भ्राता घृतऽपृष्ठः अस्य अत्र अपश्यं वि-
श्पतिं सप्तऽपुत्रं ॥१॥ सप्त युंजंति रथं एकऽचक्रं एकः अश्वः
वहति सप्तऽनामा त्रिऽनाभि चक्रं अजरं अनर्वं यत्र इमा वि-
श्वा भुवना अधि तस्थुः ॥२॥ इमं रथं अधि ये सप्त तस्थुः सप्त-
ऽचक्रं सप्त वहंति अश्वाः सप्त स्वसारः अभि सं नवंते यत्र गवां
निऽहिता सप्त नाम ॥३॥ कः ददर्श प्रथमं जायमानं अस्थन्-
ऽवंतं यत् अनस्था बिभर्ति भूम्याः असुः असृक् आत्मा क्व स्वित्
कः विद्वांसं उप गात् प्रष्टुं एतत् ॥४॥ पाकः पृच्छामि मनसा
अविऽजानन् देवानां एना निऽहिता पदानि वत्से बष्कये
अधि सप्त तंतून् वि तत्निरे कवयः ओतवै ऊं ॥५॥१४॥
अचिकित्वान् चिकितुषः चित् अत्र कवीन् पृच्छामि विद्मने
न विद्वान् वि यः तस्तंभ षट् इमा रजांसि अजस्य रूपे किं
अपि स्वित् एकं ॥६॥ इह ब्रवीतु यः ईं अंग वेद अस्य वामस्य
निऽहितं पदं वेः० शीर्ष्णः क्षीरं दुह्रते गावः अस्य वव्रिं वसानाः
उदकं पदा अपुः ॥७॥ माता पितरं ऋते आ बभाज धीती
अग्रे मनसा सं हि जग्मे सा बीभत्सुः गर्भऽरसा निऽविद्धा नमः-
स्वंतः इत् उपऽवाकं ईयुः ॥८॥ युक्ता माता आसीत् धुरि दक्षि-

णायाः अतिष्ठत् गर्भः वृजनीषु अंतः अमीमेत् वत्सः अनु गां
अपश्यत् विश्वऽरूप्यं त्रिषु योजनेषु ॥ ९ ॥ तिस्रः मातॄः त्रीन्
पितॄन् बिभ्रत् एकः ऊर्ध्वः तस्थौ न ईं अव ग्लपयंति मंत्रयंते
दिवः अमुष्य पृष्ठे विश्वऽविदं वाचं अविश्वऽमिन्वां ॥ १० ॥ १५ ॥
द्वादशऽअरं नहि तत् जराय वर्वर्ति चक्रं परि द्यां ऋतस्य आ
पुत्राः अग्ने मिथुनासः अत्र सप्त शतानि विंशतिः च तस्थुः ॥ ११ ॥
पंचऽपादं पितरं द्वादशऽआकृतिं दिवः आहुः परे अर्धे पुरी-
षिणं अथ इमे अन्ये उपरे विऽचक्षणं सप्तऽचक्रे षट्ऽअरे
आहुः अर्पितं ॥ १२ ॥ पंचऽअरे चक्रे परिऽवर्तमाने तस्मिन् आ
तस्थुः भुवनानि विश्वा तस्य न अक्षः तप्यते भूरिऽभारः सनात्
एव न शीर्यते सऽनाभिः ॥ १३ ॥ सऽनेमि चक्रं अजरं वि ववृते
उत्तानायां दश युक्ताः वहंति सूर्यस्य चक्षुः रजसा एति आ-
ऽवृतं तस्मिन् आर्पिता भुवनानि विश्वा ॥ १४ ॥ साकंऽजानां
सप्तथं आहुः एकऽजं षट् इत् यमाः ऋषयः देवऽजाः इति तेषां
इष्टानि विऽहितानि धामऽशः स्थात्रे रेजंते विऽकृतानि रूप-
ऽशः ॥ १५ ॥ १६ ॥ स्त्रियः सतीः तान् ऊं मे पुंसः आहुः पश्यत्
अक्षण्ऽवान् न वि चेतत् अंधः कविः यः पुत्रः सः ईं आ चि-
केत यः ता विऽजानात् सः पितुः पिता असत् ॥ १६ ॥ अवः
परेण परः एना अवरेण पदा वत्सं बिभ्रती गौः उत् अस्थात्
सा कद्रीची कं स्वित् अर्धं परा अगात् क्व स्वित् सूते नहि यूथे
अंतः ॥ १७ ॥ अवः परेण पितरं यः अस्य अनुऽवेद परः एना अव-
रेण कविऽयमानः कः इह प्र वोचत् देवं मनः कुतः अधि प्रऽजातं
॥ १८ ॥ ये अर्वाचः तान् ऊं पराचः आहुः ये पराचः तान् ऊं अर्वा-
चः आहुः इंद्रः च या चक्रथुः सोम तानि धुरा न युक्ताः रजसः

त्यं चरति स्वधाभिः अमर्त्यः मर्त्येन सऽयोनिः ॥ ३० ॥ १९ ॥
अपश्यं गोपां अनिऽपद्यमानं आ च परा च पथिऽभिः चरंतं सः
सध्रीचीः सः विषूचीः वसानः आ वरीवर्ति भुवनेषु अंतः ॥ ३१ ॥
यः ईं चकार न सः अस्य वेद यः ईं ददर्श हिरुक् इत् नु तस्मात् सः
मातुः योना परिऽवीतः अंतः बहुऽप्रजाः निःऽऋतिं आ विवेश
॥ ३२ ॥ द्यौः मे पिता जनिता नाभिः अत्र बंधुः मे माता पृथि-
वी मही इयं उत्तानयोः चम्वोः योनिः अंतः अत्र पिता दुहितुः
गर्भं आ अधात् ॥ ३३ ॥ पृच्छामि त्वा परं अंतं पृथिव्याः पृच्छामि
यत्र भुवनस्य नाभिः पृच्छामि त्वा वृष्णः अश्वस्य रेतः पृच्छामि
वाचः परमं विऽओम ॥ ३४ ॥ इयं वेदिः परः अंतः पृथिव्याः
अयं यज्ञः भुवनस्य नाभिः अयं सोमः वृष्णः अश्वस्य रेतः ब्रह्मा
अयं वाचः परमं विऽओम ॥ ३५ ॥ २० ॥ सप्त अर्धऽगर्भाः भुवनस्य
रेतः विष्णोः तिष्ठंति प्रऽदिशा विऽधर्मणि ते धीतिऽभिः मनसा
ते विपःऽचितः परिऽभुवः परि भवंति विश्वतः ॥ ३६ ॥ न वि
जानामि यत्ऽइव इदं अस्मि निण्यः संऽनद्धः मनसा चरामि
यदा मा आ अगन् प्रथमऽजाः ऋतस्य आत् इत् वाचः अश्नुवे
भागं अस्याः ॥ ३७ ॥ अपाङ् प्राङ् एति स्वधया गृभीतः अमर्त्यः
मर्त्येन सऽयोनिः ता शश्वंता विषूचीना विऽयंता नि अन्यं
चिक्युः न नि चिक्युः अन्यं ॥ ३८ ॥ ऋचः अक्षरे परमे विऽओमन्
यस्मिन् देवाः अधि विश्वे निऽसेदुः यः तत् न वेद किं ऋचा
करिष्यति ये इत् तत् विदुः ते इमे सं आसते ॥ ३९ ॥ सुयवसऽअ
भगऽवती हि भूयाः अथो वयं भगऽवंतः स्याम अद्धि तृ
अघ्न्ये विश्वऽदानीं पिब शुद्धं उदकं आऽचरंती ॥ ४० ॥ २१ ॥ गौ
सिमाय सलिलानि तक्षती एकऽपदी द्विऽपदी सा चतुःऽप

अष्टाऽपदी नवऽपदी बभूवुषी सहस्रऽअक्षरा परमे विऽओमन्
॥ ४१ ॥ तस्याः समुद्राः अधि वि क्षरंति तेन जीवंति प्रऽदिशः
चतस्रः ततः क्षरति अक्षरं तत् विश्वं उप जीवति ॥ ४२ ॥ शक-
ऽमयं धूमं आरात् अपश्यं विषुऽवता परः एना अवरेण उक्षाणं
पृश्निं अपचंत वीराः तानि धर्माणि प्रथमानि आसन् ॥ ४३ ॥
त्रयः केशिनः ऋतुऽथा वि चक्षते संवत्सरे वपते एकः एषां विश्वं
एकः अभि चष्टे शचीभिः ध्राजिः एकस्य ददृशे न रूपं ॥ ४४ ॥
चत्वारि वाक् परिऽमिता पदानि तानि विदुः ब्राह्मणाः ये मनी-
षिणः गुहा त्रीणि निऽहिता न इंगयंति तुरीयं वाचः मनुष्याः
वदंति ॥ ४५ ॥ इंद्रं मित्रं वरुणं अग्निं आहुः अथो इति दिव्यः सः सु-
ऽपर्णः गरुत्मान् एकं सत् विप्राः बहुधा वदंति अग्निं यमं मा-
तरिश्वानं आहुः ॥ ४६ ॥ २२ ॥ कृष्णं निऽयानं हरयः सुऽपर्णाः अपः
वसानाः दिवं उत् पतंति ते आ अववृत्रन् सदनात् ऋतस्य
आत् इत् घृतेन पृथिवी वि उद्यते ॥ ४७ ॥ द्वादश प्रऽधयः चक्रं
एकं त्रीणि नभ्यानि कः ऊं इति तत् चिकेत तस्मिन् साकं त्रिऽशताः
न शंकवः अर्पिताः षष्टिः न चलाचलासः ॥ ४८ ॥ यः ते स्तनः
शशयः यः मयःऽभूः येन विश्वा पुष्यसि वार्याणि यः रत्नऽधाः
वसुऽवित् यः सुऽदत्रः सरस्वति तं इह धातवे कः॰ ॥ ४९ ॥ यज्ञेन
यज्ञं अयजंत देवाः तानि धर्माणि प्रथमानि आसन् ते ह नाकं
महिमानः सचंत यत्र पूर्वे साध्याः संति देवाः ॥ ५० ॥ समानं
एतत् उदकं उत् च एति अव च अहऽभिः भूमिं पर्जन्याः जि-
न्वंति दिवं जिन्वंति अग्नयः ॥ ५१ ॥ दिव्यं सुऽपर्णं वायसं बृहंतं
अपां गर्भं दर्शतं ओषधीनां अभीपतः वृष्टिऽभिः तर्पयंतं सर-
स्वंतं अवसे जोहवीमि ॥ ५२ ॥ २३ ॥ २२ ॥

॥ १६५ ॥ कया शुभा सऽवयसः सऽनीळाः समान्या मरुतः
सं मिमिक्षुः कया मती कुतः आऽइतासः एते अर्चंति शुष्मं
वृषणः वसुऽया ॥ १ ॥ कस्य व्रह्माणि जुजुषुः युवानः कः अध्वरे
मरुतः आ ववर्त श्येनान्ऽइव ध्रजतः अंतरिक्षे केन महा मनसा
रीरमाम ॥ २ ॥ कुतः त्वं इंद्र माहिनः सन् एकः यासि सत्ऽपते
किं ते इत्था सं पृच्छसे संऽअराणः शुभानैः वोचेः तत् नः हरि-
ऽवः यत् ते अस्मे' ॥ ३ ॥ व्रह्माणि मे मतयः शं सुतासः शुष्मः
इयर्ति प्रऽभृतः मे अद्रिः आ शासते प्रति हर्यंति उक्था इमा
हरी' वहतः ता नः अच्छ ॥ ४ ॥ अतः वयं अंतमेभिः युजानाः
स्वऽक्षत्रेभिः तन्वः शुंभमानाः महःऽभिः एतान् उप युज्महे
नु इंद्र स्वधां अनु हि नः वभूथ ॥ ५ ॥ २४ ॥ क्व स्या वः मरुतः स्वधा
आसीत् यत् मां एकं संऽअधत्त अहिऽहत्ये अहं हि उग्रः तविषः
तुविष्मान् विश्वस्य शत्रोः अनमं वधऽस्नैः ॥ ६ ॥ भूरि चकर्थ
युज्येभिः अस्मे' समानेभिः वृषभ पौंस्येभिः भूरीणि हि कृण-
वाम शविष्ठ इंद्र क्रत्वा मरुतः यत् वशाम ॥ ७ ॥ वधीं वृत्रं मरुतः
इंद्रियेण स्वेन भामेन तविषः वभूवान् अहं एताः मनवे विश्व-
ऽचंद्राः सुऽगाः अपः चकर वज्रऽवाहुः ॥ ८ ॥ अनुत्तं आ ते मघ-
ऽवन् नकिः नु न त्वाऽवान् अस्ति देवता विदानः न जायमानः
नशते न जातः यानि करिष्या कृणुहि प्रऽवृद्ध ॥ ९ ॥ एकस्य
चित् मे विऽभु अस्तु ओजः या नु दधृष्वान् कृणवै मनीषा
अहं हि उग्रः मरुतः विदानः यानि च्यवं इंद्रः इत् ईशे एषां
॥ १० ॥ २५ ॥ अमंदत् मा मरुतः स्तोमः अत्र यत् मे नरः श्रुत्यं व्रह्म
चक्र इंद्राय वृष्णे सुऽमखाय मह्यं सख्ये सखायः तन्वे तनूभिः
॥ ११ ॥ एव इत् एते प्रति मा रोचमानाः अनेद्यः श्रवः आ इषः

दधानाः संऽचक्ष्य मरुतः चंद्रऽवर्णाः अच्छांत मे छदयाय च
नूनं ॥१२॥ कः नु अत्र मरुतः ममहे वः प्र यातन सखीन् अच्छ
सखायः मन्मानि चित्राः अपिऽवातयंतः एषां भूत नवेदाः मे
ऋतानां ॥१३॥ आ यत् दुवस्यात् दुवसे न कारुः अस्मान् चक्रे
मान्यस्य मेधा ओ इति सु वर्त मरुतः विप्रं अच्छ इमा ब्रह्माणि
जरिता वः अर्चत् ॥१४॥ एषः वः स्तोमः मरुतः इयं गीः मां-
दार्यस्य मान्यस्य कारोः आ इषा यासीष्ट तन्वे वयां विद्याम
इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥१५॥२६॥३॥

॥१६६॥ तत् नु वोचाम रभसाय जन्मने पूर्वं महिऽत्वं वृ-
षभस्य केतवे ऐधाऽइव यामन् मरुतः तुविऽस्वनः युधाऽइव
शक्राः तविषाणि कर्तन ॥१॥ नित्यं न सूनुं मधु बिभ्रतः उप क्री-
ळंति क्रीळाः विदथेषु घृष्वयः नक्षंति रुद्राः अवसा नमस्विनं
न मर्धंति स्वऽतवसः हविःऽकृतं ॥२॥ यस्मै ऊमासः अमृताः
अरासत रायः पोषं च हविषा ददाशुषे उक्षंति अस्मै मरुतः
हिताःऽइव पुरु रजांसि पयसा मयःऽभुवः ॥३॥ आ ये रजांसि
तविषीभिः अव्यत प्र वः एवासः स्वऽयतासः अध्रजन् भयंते
विश्वा भुवनानि हर्म्या चित्रः वः यामः प्रऽयतासु ऋष्टिषु ॥४॥
यत् त्वेषऽयामाः नदयंत पर्वतान् दिवः वा पृष्ठं नर्याः अचु-
च्यवुः विश्वः वः अज्मन् भयते वनस्पतिः रथियंतीऽइव प्र जि-
हीते ओषधिः ॥५॥१॥ यूयं नः उग्राः मरुतः सुऽचेतुना अरि-
ष्टऽग्रामाः सुऽमतिं पिपर्तन यत्र वः दिद्युत् रदति क्रिविःऽदती
रिणाति पश्वः सुधिताऽइव बर्हणा ॥६॥ प्र स्कंभऽदेष्णाः अन-
वभ्रऽराधसः अलातृणासः विदथेषु सुऽस्तुताः अर्चंति अर्कं

मदिरस्य पीतये विदुः वीरस्य प्रथमानि पौंस्या ॥ ७ ॥ शतभुजिऽभिः तं अभिऽह्रुतेः अघात् पूःऽभिः रक्षत मरुतः यं आवत जनं यं उग्राः तवसः विऽरप्शिनः पाथन शंसात् तनयस्य पुष्टिषु ॥ ८ ॥ विश्वानि भद्रा मरुतः रथेषु वः मिथस्पृध्याऽइव तविषाणि आऽहिता अंसेषु आ वः प्रऽपथेषु खादयः अक्षः वः चक्रा समया वि ववृते ॥ ९ ॥ भूरीणि भद्रा नर्येषु बाहुषु वक्षःऽसु रुक्माः रभसासः अंजयः अंसेषु एताः पविषु क्षुराः अधि वयः न पक्षान् वि अनु श्रियः धिरे ॥ १० ॥ २ ॥ महांतः मह्ना विऽभ्वः विऽभूतयः दूरेऽदृशः ये दिव्याःऽइव स्तृऽभिः मंद्राः सुऽजिह्वाः स्वरितारः आसऽभिः संऽमिश्लाः इंद्रे मरुतः परिऽस्तुभः ॥ ११ ॥ तत् वः सुऽजाताः मरुतः महिऽत्वनं दीर्घं वः दात्रं अदितेःऽइव व्रतं इंद्रः चन त्यजसा वि ह्रुणाति तत् जनाय यस्मै सुऽकृते अराध्वं ॥ १२ ॥ तत् वः जामिऽत्वं मरुतः परे युगे पुरु यत् शंसं अमृतासः आवत अया धिया मनवे श्रुष्टिं आव्य साकं नरः दंसनैः आ चिकित्रिरे ॥ १३ ॥ येन दीर्घं मरुतः शूशवाम युष्माकेन परीणसा तुरासः आ यत् ततनन् वृजने जनासः एभिः यज्ञेभिः तत् अभिइष्टिं अश्यां ॥ १४ ॥ एषः वः स्तोमः मरुतः इयं गीः मांदार्यस्य मान्यस्य कारोः आ इषा यासीष्ट तन्वे वयां विद्याम इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥ १५ ॥ ३ ॥

॥ १६७ ॥ सहस्रं ते इंद्र ऊतयः नः सहस्रं इषः हरिऽवः गूर्तऽतमाः सहस्रं रायः मादयध्यै सहस्रिणः उप नः यंतु वाजाः ॥ १ ॥ आ नः अवःऽभिः मरुतः यांतु अच्छ ज्येष्ठेभिः वा बृहत्ऽदिवैः सुऽमायाः अध यत् एषां निऽयुतः परमाः समुद्रस्य चित् धनयंत

पारे ॥ २॥ मिम्यक्ष येषु सुऽधिता घृताची हिरण्यऽनिर्निक्
उपरा न ऋष्टिः गुहा चरन्ती मनुषः न योषा सभाऽवती वि-
दथ्याऽइव सं वाक् ॥३॥ परा शुभ्राः अयासः यव्या साधारण्या-
ऽइव मरुतः मिमिक्षुः न रोदसी' अप नुदन्त घोराः जुषन्त वृधं
सख्याय देवाः ॥४॥ जोषत् यत् ईं असुर्या सचध्यै विसितऽस्तु-
का रोदसी' नृऽमनाः आ सूर्याऽइव विधतः रथं गात् त्वेषऽप्रती-
का नभसः न इत्या ॥ ५ ॥ ४ ॥ आ अस्थापयन्त युवतिं युवानः
शुभे निऽमिश्लां विदथेषु पज्रां अर्कः यत् वः मरुतः हविष्मान्
गायत् गाथं सुतऽसोमः दुवस्यन् ॥६॥ प्र तं विवक्मि वक्म्यः
यः एषां मरुतां महिमा सत्यः अस्ति सचा यत् ईं वृषऽमनाः
अहंऽयुः स्थिरा चित् जनीः वहते सुऽभागाः ॥७॥ पान्ति मि-
त्रावरुणौ अवद्यात् चयते ईं अर्यमो' अप्रऽशस्तान् उत च्यवन्ते
अच्युता ध्रुवाणि ववृधे ईं मरुतः दातिऽवारः ॥८॥ नहि नु वः
मरुतः अन्ति अस्मे' आरात्तात् चित् शवसः अन्तं आपुः ते धृ-
ष्णुना शवसा शूशुऽवांसः अर्णः न द्वेषः धृषता परि स्थुः ॥९॥
वयं अद्य इन्द्रस्य प्रेष्ठाः वयं श्वः वोचेमहि सऽमर्ये वयं पुरा महिं
च नः अनु द्यून् तत् नः ऋभुक्षाः नरां अनु स्यात् ॥ १० ॥ एषः
वः स्तोमः मरुतः इयं गीः मान्दार्यस्य मान्यस्य कारोः आ इषा
यासीष्ट तन्वे वयां विद्याम इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥११॥५॥

॥१६८॥ यज्ञाऽयज्ञा वः समना तुतुर्वणिः धियंऽधियं वः दे-
वऽयाः ऊं' दधिध्वे आ वः अर्वाचः सुविताय रोदस्योः महे ववृ-
त्यां अवसे सुवृक्तिऽभिः ॥१॥ वव्रासः न ये स्वऽजाः स्वऽतवसः
इषं स्वः अभिऽजायन्त धूतयः सहस्रियासः अपां न ऊर्मयः आसा

गावः वंध्यासः न उक्षणः ॥२॥ सोमासः न ये सुताः तृप्तऽअंशवः
हृत्ऽसु पीतासः दुवसः न आसते आ एषां अंसेषु रंभिणीऽइव
ररभे हस्तेषु खादिः च कृतिः च सं दधे ॥३॥ अव स्वऽयुक्ताः
दिवः आ वृथा ययुः अमर्त्याः कशया चोदत त्मना अरेणवः
तुविऽजाताः अचुच्यवुः दृळ्हानि चित् मरुतः भ्राजत्ऽऋष्टयः
॥४॥ कः वः अंतः मरुतः ऋष्टिऽविद्युतः रेजति त्मना हन्वा-
ऽइव जिह्वया धन्वऽच्युतः इषां न यामनि पुरुऽप्रैषाः अहन्यः
न एतशः ॥५॥६॥ क्व स्वित् अस्य रजसः महः परं क्व अवरं मरुतः
यस्मिन् आऽयय यत् च्यवयथ विथुराऽइव संऽहितं वि अद्रि-
णा पतथ त्वेषं अर्णवं ॥६॥ सातिः न वः अमऽवती स्वःऽवती
त्वेषा विऽपाका मरुतः पिपिष्वती भद्रा वः रातिः पृणतः न
दक्षिणा पृथुऽज्रयी असुर्याऽइव जंजती ॥७॥ प्रति स्तोभंति
सिंधवः पविऽभ्यः यत् अभ्रियां वाचं उत्ऽईरयंति अव स्मयंत
विऽद्युतः पृथिव्यां यदि घृतं मरुतः प्रुष्णुवंति ॥८॥ असूत पृश्निः
महते रणाय त्वेषं अयासां मरुतां अनीकं ते सप्सरासः अजनयंत
अभ्वं आत् इत् स्वधां इषिरां परि अपश्यन् ॥९॥ एषः वः स्तोमः
मरुतः इयं गीः मांदार्यस्य मान्यस्य कारोः आ इषा यासीष्ट
तन्वे वयां विद्याम इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥१०॥७॥

॥१६९॥ महः चित् त्वं इंद्र यतः एतान् महः चित् असि
त्यजसः वरूता सः नः वेधः मरुतां चिकित्वान् सुम्ना वनुष्व तव
हि प्रेष्ठा ॥१॥ अयुज्रन् ते इंद्र विश्वऽकृष्टीः विदानासः निःऽसिधः
मर्त्यऽत्रा मरुतां पृत्सुतिः हासमाना स्वःऽमीळ्हस्य प्रऽधनस्य
सातौ ॥२॥ अम्यक् सा ते इंद्र ऋष्टिः अस्मे सनेमि अभ्वं

मरुतः जुनंति अग्निः चित् हि स्म अतसे शुशुक्वान् आपः न
द्वीपं दधति मयांसि ॥३॥ त्वं तु नः इंद्र तं रयिं दाः ओजिष्ठया
दक्षिणयाऽइव रातिं स्तुतः च याः ते चकनंत वायोः स्तनं न
मध्वः पीपयंत वाजैः ॥४॥ त्वे रायः इंद्र तोशऽतमाः प्रऽनेतारः
कस्य चित् ऋतऽयोः ते सु नः मरुतः मृळयंतु ये स्म पुरा गा-
तुयंतिऽइव देवाः ॥५॥८॥ प्रति प्र याहि इंद्र मीळ्हुषः नॄन् महः
पार्थिवे सदने यतस्व अध यत् एषां पृथुऽबुध्नासः एताः तीर्थे
न अर्यः पौंस्यानि तस्थुः ॥६॥ प्रति घोराणां एतानां अयासां
मरुतां शृण्वे आऽयतां उपब्दिः ये मर्त्यं पृतनाऽयंतं ऊमैः ऋ-
णऽवानं न पतयंत सर्गैः ॥७॥ त्वं मानेभ्यः इंद्र विश्वऽजन्या
रद मरुत्ऽभिः शुरुधः गोऽअग्राः स्तवानेभिः स्तवसे देव देवैः
विद्याम इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥८॥९॥

॥१७०॥ न नूनं अस्ति नो श्वः कः तत् वेद यत् अद्भुतं अन्यस्य
चित्तं अभि संऽचरेण्यं उत आऽधीतं वि नश्यति ॥१॥ किं नः
इंद्र जिघांससि भ्रातरः मरुतः तव तेभिः कल्पस्व साधुऽया मा
नः संऽअरणे वधीः ॥२॥ किं नः भ्रातः अगस्त्य सखा सन् अति
मन्यसे विद्म हि ते यथा मनः अस्मभ्यं इत् न दित्ससि ॥३॥
अरं कृण्वंतु वेदिं सं अग्निं इंधतां पुरः तत्र अमृतस्य चेतनं यज्ञं
ते तनवावहै ॥४॥ त्वं ईशिषे वसुऽपते वसूनां त्वं मित्राणां
मित्रऽपते धेष्ठः इंद्र त्वं मरुत्ऽभिः सं वदस्व अध प्र अशान
ऋतुऽथा हवींषि ॥५॥१०॥

॥१७१॥ प्रति वः एना नमसा अहं एमि सुऽउक्तेन भिक्षे सु-

ऽमतिं तुराणां रराणता मरुतः वेद्याभिः नि हेळः धत्त वि मु-
चध्वं अश्वान् ॥१॥ एषः वः स्तोमः मरुतः नमस्वान् हृदा तष्टः
मनसा धायि देवाः उप ईं आ यात मनसा जुषाणाः यूयं हि स्थ
नमसः इत् वृधासः ॥२॥ स्तुतासः नः मरुतः मृळयंतु उत स्तुतः
मघऽवा शंऽभविष्ठः ऊर्ध्वा नः संतु कोम्या वनानि अहानि
विश्वा मरुतः जिगीषा ॥३॥ अस्मात् अहं तविषात् ईषमाणः
इंद्रात् भिया मरुतः रेजमानः युष्मभ्यं हव्या निऽशितानि आ-
सन् तानि आरे चकृम मृळत नः ॥४॥ येन मानासः चितयंते
उस्राः विऽउष्टिषु शवसा शश्वतीनां सः नः मरुत्ऽभिः वृषभ
श्रवः धाः उग्रः उग्रेभिः स्थविरः सहःऽदाः ॥५॥ त्वं पाहि इंद्र
सहीयसः नृन् भव मरुत्ऽभिः अवयातऽहेळाः सुऽप्रकेतेभिः
ससहिः दधानः विद्याम इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥६॥११॥

॥१७२॥ चित्रः वः अस्तु यामः चित्रः ऊती सुऽदानवः मरुतः
अहिऽभानवः ॥१॥ आरे सा वः सुऽदानवः मरुतः ऋंजती
शरुः आरे अश्मा यं अस्यथ ॥२॥ तृणऽस्कंदस्य नु विशः परि
वृंक्त सुऽदानवः ऊर्ध्वान् नः कर्त जीवसे ॥३॥१२॥

॥१७३॥ गायत् साम नभन्यं यथा [illegible]
स्वःऽवत् गावः धेनवः बर्हिषि [illegible]
विवासान् ॥१॥ अर्चत् वृषा वृषऽभिः [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥२॥ [illegible] होता [illegible]
[illegible]

ऽदाः ॥१॥ दनः विशः इंद्र मृध्रऽवाचः सप्त यत् पुरः शर्म शारदीः
दर्त् ऋणोः अपः अनवद्य अर्णाः यूने वृत्रं पुरुऽकुत्साय रंधीः
॥२॥ अजः वृतः इंद्र शूरऽपत्नीः द्यां च येभिः पुरुऽहूत नूनं रक्षो
अग्निं अशुषं तूर्वयाणं सिंहः न दमे अपांसि वस्तोः ॥३॥ शेषन्
नु ते इंद्र सस्मिन् योनौ प्रऽशस्तये पवीरवस्य मह्ना सृजत् अर्णां-
सि अवं यत् युधा गाः तिष्ठत् हरी धृषता मृष्ट वाजान् ॥४॥
वह कुत्सं इंद्र यस्मिन् चाकन् स्यूमन्यू ऋज्रा वातस्य अश्वा
प्र सूरः चक्रं वृहतात् अभीके अभि स्पृधः यासिषत् वज्रऽबाहुः
॥५॥१६॥ जघन्वान् इंद्र मित्रेरून् चोदऽप्रवृद्धः हरिऽवः अदा-
शून् प्र ये पश्यन् अर्यमणं सचा आयोः त्वया शूर्ताः वहमा-
नाः अपत्यं ॥६॥ रपत् कविः इंद्र अर्कऽसातौ क्षां दासाय उप-
ऽवर्हणीं कः॰ करत् तिस्रः मघऽवा दानुऽचित्राः नि दुर्योणे कु-
यवाचं मृधि श्रेत् ॥७॥ सना ता ते इंद्र नव्याः आ अगुः सहः
नभः अविऽरणाय पूर्वीः भिनत् पुरः न भिदः अदेवीः ननमः
वधः अदेवस्य पीयोः ॥८॥ त्वं धुनिः इंद्र धुनिऽमतीः ऋणोः
अपः सीराः न स्रवंतीः प्र यत् समुद्रं अति शूर पर्षि पारय तु-
र्वशं यदुं स्वस्ति ॥९॥ त्वं अस्माकं इंद्र विश्वध स्याः अवृकऽतमः
नरां नृऽपाता सः नः विश्वासां स्पृधां सहःऽदाः विद्याम इषं
वृजनं जीरऽदानुं ॥१०॥१७॥

॥१७५॥ मत्सि अपायि ते महः पात्रस्यऽइव हरिऽवः मत्सरः
दः वृषा ते वृष्णे इंदुः वाजी सहस्रऽसातमः ॥१॥ आ नः ते
तु मत्सरः वृषा मदः वरेण्यः सहऽवान् इंद्र सानसिः पृतना-
र अमर्त्यः ॥२॥ त्वं हि शूरः सनिता चोदयः मनुषः रथं सह-

ऽवान् दस्युं अव्रतं ओषः पात्रं न शोचिषा ॥ ३ ॥ मुषाय सूर्यं
कवे चक्रं ईशानः ओजसा वह शुष्णाय वधं कुत्सं वातस्य अश्वैः
॥ ४ ॥ शुष्मिन्ऽतमः हि ते मदः द्युम्निन्ऽतमः उत क्रतुः वृत्र-
ऽघ्ना वरिवःऽविदा मंसीष्ठाः अश्वऽसातमः ॥ ५ ॥ यथा पूर्वेभ्यः
जरितृऽभ्यः इंद्र मयःऽइव आपः न तृष्यते बभूथ तां अनु त्वा
निऽविदं जोहवीमि विद्याम इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥ ६ ॥ १८ ॥

॥ १७६ ॥ मत्सि नः वस्यःऽइष्टये इंद्रं इंदो' वृषा आ विश ऋ-
घायमाणः इन्वसि शत्रुं अंतिं न विंदसि ॥ १ ॥ तस्मिन् आ वे-
शय गिरः यः एकः चर्षणीनां अनु स्वधा यं उप्यते यवं न चर्कृ-
षत् वृषा ॥ २ ॥ यस्य विश्वानि हस्तयोः पंच क्षितीनां वसु स्पा-
शयस्व यः अस्मऽध्रुक् दिव्याऽइव अशनिः जहि ॥ ३ ॥ असुन्वंतं
समं जहि दुःऽनशं यः न ते मयः अस्मभ्यं अस्य वेदनं दद्धि सूरिः
चित् ओहते ॥ ४ ॥ आवः यस्य द्विऽबर्हसः अर्केषु सानुषक् असत्
आजौ इंद्रस्य इंदो' प्र आवः वाजेषु वाजिनं ॥ ५ ॥ यथा पूर्वेभ्यः
जरितृऽभ्यः इंद्र मयःऽइव आपः न तृष्यते बभूथ तां अनु त्वा
निऽविदं जोहवीमि विद्याम इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥ ६ ॥ १९ ॥

॥ १७७ ॥ आ चर्षणिऽप्राः वृषभः जनानां राजा कृष्टीनां पु-
रुऽहूतः इंद्रः स्तुतः श्रवस्यन् अवसा उप मद्रिक् युक्त्वा हरी' वृ-
षणा आ याहि अर्वाङ् ॥ १ ॥ ये ते वृषणः वृषभासः इंद्र ब्रह्म-
ऽयुजः वृषऽरथासः अत्याः तान् आ तिष्ठ तेभिः आ याहि अर्वाङ्
हवामहे त्वा सुते इंद्र सोमे ॥ २ ॥ आ तिष्ठ रथं वृषणं वृषा ते सुतः
सोमः परिऽसिक्ता मधूनि युक्त्वा वृषऽभ्यां वृषभ क्षितीनां हरि-

ऽभ्यां याहि प्रऽवतां उप मद्रिक् ॥३॥ अयं यज्ञः देवऽयाः अ
मियेधः इमा ब्रह्माणि अयं इंद्र सोमः स्तीर्णं बर्हिः आ तु श
प्र याहि पिब निऽसद्य वि मुच हरी इह ॥४॥ ओ सुऽस्तुत
इंद्र याहि अर्वाङ् उप ब्रह्माणि मान्यस्य कारोः विद्याम वस्तोः
अवसा गृणंतः विद्याम इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥५॥२०॥

॥१७८॥ यत् ह स्या ते इंद्र श्रुष्टिः अस्ति यया बभूथ जरितृ-
ऽभ्यः ऊती मा नः कामं महयंतं आ धक् विश्वा ते अश्यां परि
आपः आयोः ॥१॥ न घ राजा इंद्रः आ दभत् नः या नु स्वसारा
कृणवंत योनौ आपः चित् अस्मै सुऽतुकाः अवेषन् गमत् नः
इंद्रः सख्या वयः च ॥२॥ जेता नृऽभिः इंद्रः पृत्ऽसु शूरः श्रोता
हवं नाधमानस्य कारोः प्रऽभर्ता रथं दाशुषः उपाके उत्ऽयंता
गिरः यदि च त्मना भूत् ॥३॥ एव नृऽभिः इंद्रः सुऽश्रवस्या प्र-
ऽखादः पृक्षः अभि मित्रिणः भूत् सऽमर्ये इषः स्तवते विऽवाचि
सत्राऽकरः यजमानस्य शंसः ॥४॥ त्वया वयं मघऽवन् इंद्र शत्रून्
अभि स्याम महतः मन्यमानान् त्वं त्राता त्वं ऊं नः वृधे भूः वि-
द्याम इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥५॥२१॥

॥१७९॥ पूर्वीः अहं शरदः शश्रमाणा दोषाः वस्तोः उषसः
जरयंतीः मिनाति श्रियं जरिमा तनूनां अपि ऊं नु पत्नीः वृ-
षणः जगम्युः ॥१॥ ये चित् हि पूर्वे ऋतऽसापः आसन् साकं दे-
वेभिः अवदन् ऋतानि ते चित् अव असुः नहि अंतं आपुः सं
ऊं नु पत्नीः वृषऽभिः जगम्युः ॥२॥ न मृषा श्रांतं यत् अवंति
देवाः विश्वाः इत् स्पृधः अभि अश्नवाव जयाव इत् अत्र शत-

ऽनीथं आजिं यत् सम्यंचा मिथुनौ अभि अजाव ॥३॥ नदस्य
मा रुधतः कामः आ अगन् इतः आऽजातः अमुतः कुतः चित्
लोपामुद्रा वृषणं निः रिणाति धीरं अधीरा धयति श्वसंतं ॥४॥
इमं नु सोमं अंतितः हृत्ऽसु पीतं उपं ब्रुवे यत् सीं आगः चकृम
तत् सु मृळतु पुलुऽकामः हि मर्त्यः ॥५॥ अगस्त्यः खनमानः
खनित्रैः प्रऽजां अपत्यं बलं इच्छमानः उभौ वर्णौ ऋषिः उग्रः
पुपोष सत्याः देवेषु आऽशिषः जगाम ॥६॥२२॥२३॥

॥१८०॥ युवोः रजांसि सुऽयमासः अश्वाः रथः यत् वां परि
अर्णांसि दीयत् हिरण्ययाः वां पवयः प्रुषायन् मध्वः पिबंतौ
उषसः सचेथे ॥१॥ युवं अत्यस्य अव नक्षथः यत् विऽपत्मनः
नर्यस्य प्रऽयज्योः स्वसा यत् वां विश्वऽगूर्ती भराति वाजाय
ईट्टे मधुऽपौ इषे च ॥२॥ युवं पयः उस्रियायां अधत्तं पक्वं आ-
मायां अव पूर्व्यं गोः अंतः यत् वनिनः वां ऋतऽप्सू ह्वारः न
शुचिः यजते हविष्मान् ॥३॥ युवं ह घर्मं मधुऽमंतं अत्रये अपः
न क्षोदः अवृणीतं एषे तत् वां नरौ अश्विना पश्वःऽइष्टिः रथ्याऽ-
ऽइव चक्रा प्रति यंति मध्वः ॥४॥ आ वां दानाय ववृतीय दस्रा
गोः ओहेन तौग्र्यः न जिव्रिः अपः क्षोणी सचते माहिना वां
जूर्णः वां अक्षुः अंहसः यजत्रा ॥५॥२३॥ नि यत् युवेथे नियुतः
सुऽदानू उप स्वधाभिः सृजथः पुरंऽधिं प्रेषत् वेषत् वातः न
सूरिः आ महे ददे सुऽव्रतः न वाजं ॥६॥ वयं चित् हि वां जरि-
तारः सत्याः विपन्यामहे वि पणिः हितऽवान् अध चित् हि
स्म अश्विनौ अनिंद्या पाथः हि स्म वृषणौ अंतिऽदेवं ॥७॥ यु-
वां चित् हि स्म अश्विनौ अनु द्यून् विऽरुद्रस्य प्रऽस्रवणस्य सा-

तौ अगस्त्यः नरां नृषु प्रऽशस्तः काराधुनीऽइव चितयत् सहस्रैः
॥८॥ प्र यत् वहेथे महिना रथस्य प्र स्यंद्रा याथः मनुषः न होता
धत्तं सूरिऽभ्यः उत वा सुऽअश्व्यं नासत्या रयिऽसाचः स्याम ॥९॥
तं वां रथं वयं अद्य हुवेम स्तोमैः अश्विना सुविताय नव्यं अरि-
ष्टऽनेमिं परि द्यां इयानं विद्याम इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥१०॥२४॥

॥१८१॥ कत् ऊं प्रेष्ठौ इषां रयीणां अध्वर्यंता यत् उतऽनि-
नीथः अपां अयं वां यज्ञः अकृत प्रऽशस्तिं वसुऽधिती० अवि-
तारा जनानां ॥ १ ॥ आ वां अश्वासः शुचयः पयःऽपाः वात-
ऽरंहसः दिव्यासः अत्याः मनःऽजुवः वृषणः वीतऽपृष्ठाः आ इह
स्वऽराजः अश्विना वहंतु ॥२॥ आ वां रथः अवनिः न प्रवत्वान्
सृप्रऽवंधुरः सुविताय गम्याः वृष्णः स्थातारा मनसः जवीयान्
अहंऽपूर्वः यजतः धिष्ण्या यः ॥३॥ इहऽइह जाता सं अवावशी-
तां अरेपसा तन्वा नामऽभिः स्वैः जिष्णुः वां अन्यः सुऽमखस्य
सूरिः दिवः अन्यः सुऽभगः पुत्रः ऊहे ॥४॥ प्र वां निऽचेरुः ककुहः
वशान् अनु पिशंगऽरूपः सदनानि गम्याः हरी अन्यस्य पी-
पयंत वाजैः मथ्ना रजांसि अश्विना वि घोषैः ॥ ५ ॥२५॥ प्र वां
शरत्ऽवान् वृषभः न निष्पाट् पूर्वीः इषः चरति मध्वः इष्णन्
एवैः अन्यस्य पीपयंत वाजैः वेषंतीः ऊर्ध्वाः नद्यः नः आ अगुः
॥६॥ असर्जि वां स्थविरा वेधसा गीः बाळ्हे अश्विना त्रेधा क्षरंती
उपऽस्तुतौ अवतं नाधमानं यामन् अयामन् शृणुतं हवं मे ॥७॥
उत स्या वां रुशतः वप्ससः गीः त्रिऽबर्हिषि सदसि पिन्वते
नॄन् वृषा वां मेघः वृषणा पीपाय गोः न सेके मनुषः दशस्यन्
॥८॥ युवां पूषाऽइव अश्विना पुरंऽधिः अग्निं उषां न जरते हवि-

ष्मान् हुवे यत् वां वरिवस्या गृणानः विद्याम इषं वृजनं जीर-ऽदानुं ॥९॥२६॥

॥१८२॥ अभूत् इदं वयुनं ओ इति सुभूषत रथः वृषण्ऽवान् मदत मनीषिणः धियंऽजिन्वा धिष्ण्या विश्पलावसू इति दिवः नपाता सुऽकृते शुचिऽव्रता ॥१॥ इंद्रऽतमा हि धिष्ण्या मरुत्ऽतमा दस्रा दंसिष्ठा रथ्या रथिऽतमा पूर्णं रथं वहेथे इति मध्वः आऽचितं तेन दाश्वांसं उप याथः अश्विना ॥२॥ किं अत्र दस्रा कृणुथः किं आसाथे इति जनः यः कः चित् अहविः महीयते अति क्रमिष्टं जुरतं पणेः असुं ज्योतिः विप्राय कृणुतं वचस्यवे ॥३॥ जंभयतं अभितः रायतः शुनः हतं मृधः विदथुः तानि अश्विना वाचं-ऽवाचं जरितुः रत्निनीं कृतं उभा शंसं नासत्या अवतं मम ॥४॥ युवं एतं चक्रथुः सिंधुषु प्लवं आत्मन्ऽवंतं पक्षिणं तौग्र्याय कं येन देवऽत्रा मनसा निःऽऊहथुः सुऽपप्तनि पेतथुः क्षोदसः महः ॥५॥२७॥ अवऽविद्धं तौग्र्यं अप्ऽसु अंतः अनारंभणे तमसि प्रऽविद्धं चतस्रः नावः जठलस्य जुष्टाः उत् अश्विऽभ्यां इषिताः पारयंति ॥६॥ कः स्वित् वृक्षः निःऽस्थितः मध्ये अर्णसः यं तौग्र्यः नाधितः परिऽअसस्वजत् पर्णा मृगस्य पतरोःऽइव आऽरभे उत् अश्विनौ ऊहथुः श्रोमताय कं ॥७॥ तत् वां नरा नासत्यौ अनु स्यात् यत् वां मानासः उचथं अवोचन् अस्मात् अद्य सदसः सोम्यात् आ विद्याम इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥८॥२८॥

॥१८३॥ तं युंजाथां मनसः यः जवीयान् त्रिऽवंधुरः वृषणा यः त्रिऽचक्रः येन उपऽयाथः सुऽकृतः दुरोणं त्रिऽधातुना पतथः

विः न पर्णैः ॥१॥ सुऽवृत् रथः वर्तते यन् अभि क्षां यत् तिष्ठथः
क्रतुऽमंता अनु पृक्षे वपुः वपुष्या सचतां इयं गीः दिवः दुहिता
उषसा सचेथे ॥२॥ आ तिष्ठतं सुऽवृतं यः रथः वां अनु व्रता-
नि वर्तते हविष्मान् येन नरा नासत्या इषयध्यै वर्तिः याथः तनं-
ाय त्मने च ॥३॥ मा वां वृकः मा वृकीः आ दधर्षीत् मा परि
वर्क्त उत मा अति धक्तं अयं वां भागः निऽहितः इयं गीः दस्रौ
इमे वां निऽधयः मधूनां ॥४॥ युवां गोतमः पुरुऽमीळ्हः अत्रिः
दस्रा हवते अवसे हविष्मान् दिशं न दिष्टां ऋजुयाऽइव यंता
आ मे हवं नासत्या उप यातं ॥५॥ अतारिष्म तमसः पारं अस्य
प्रति वां स्तोमः अश्विनौ अधायि आ इह यातं पथिऽभिः दे-
वऽयानैः विद्याम इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥६॥२०॥४॥

॥१८४॥ ता वां अद्य तौ अपरं हुवेम उच्छंत्यां उषसि वह्निः उक्थैः
नासत्या कुहं चित् संतौ अर्यः दिवः नपाता सुदाःऽतराय ॥१॥
अस्मे ऊं सु वृषणा मादयेथां उत् पणीन् हतं ऊर्म्या मदंता श्रुतं
मे अच्छोक्तिऽभिः मतीनां एष्टा नरा निऽचेतारा च कर्णैः ॥२॥
श्रिये पूषन् इषुकृताऽइव देवा नासत्या वहतुं सूर्यायाः वच्यंते
वां ककुहाः अप्ऽसु जाताः युगा जूर्णाऽइव वरुणस्य भूरेः ॥३॥
अस्मे सा वां माध्वी रातिः अस्तु स्तोमं हिनोतं मान्यस्य कारोः
अनु यत् वां श्रवस्या सुऽदानू सुऽवीर्याय चर्षणयः मदंति ॥४॥
एषः वां स्तोमः अश्विनौ अकारि मानेभिः मघऽवाना सुऽवृक्ति
यातं वर्तिः तनयाय त्मने च अगस्त्ये नासत्या मदंता ॥५॥ अता-
रिष्म तमसः पारं अस्य प्रति वां स्तोमः अश्विनौ अधायि आ इह
यातं पथिऽभिः देवऽयानैः विद्याम इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥६॥१॥

॥१८५॥ कतरा पूर्वा कतरा अपरा अयोः कथा जाते कवयः
कः वि वेद विश्वं त्मना बिभृतः यत् ह नाम वि वर्तेते अहनी
चक्रियाऽइव ॥१॥ भूरिं द्वे अचरन्ती चरन्तं पत्ऽवन्तं गर्भं अप-
दी दधाते नित्यं न सूनुं पित्रोः उपऽस्थे द्यावा रक्षतं पृथिवी
नः अभ्वात् ॥२॥ अनेहः दात्रं अदितेः अनर्वं हुवे स्वःऽवत् अवधं
नमस्वत् तत् रोदसी जनयतं जरित्रे द्यावा रक्षतं पृथिवी नः
अभ्वात् ॥३॥ अतप्यमाने अवसा अवन्ती अनु स्याम रोदसी
देवऽपुत्रे॰ उभे देवानां उभयेभिः अह्ना द्यावा रक्षतं पृथिवी
नः अभ्वात् ॥४॥ संऽगच्छमाने॰ युवती संऽअन्ते॰ स्वसारा जा-
मी पित्रोः उपऽस्थे अभिऽजिघ्रन्ती॰ भुवनस्य नाभिं द्याव
रक्षतं पृथिवी नः अभ्वात् ॥५॥२॥ उर्वी सद्मनी बृहती ऋतेन
हुवे देवानां अवसा जनित्री दधाते ये अमृतं सुऽप्रतीके॰ द्या
वा रक्षतं पृथिवी नः अभ्वात् ॥६॥ उर्वी पृथ्वी बहुले दूरेऽअन्ते
उप ब्रुवे नमसा यज्ञे अस्मिन् दधाते ये सुऽभगे॰ सुऽप्रतूर्ती
द्यावा रक्षतं पृथिवी नः अभ्वात् ॥७॥ देवान् वा यत् चकृ
कत् चित् आगः सखायं वा सदं इत् जाःऽपतिं वा इयं धि
भूयाः अवऽयानं एषां द्यावा रक्षतं पृथिवी नः अभ्वात् ॥८
उभा शंसा नर्या मां अविष्टां उभे मां ऊती अवसा सचे
भूरि चित् अर्यः सुदाःऽतराय इषा मदन्तः इषयेम देवाः ॥९
ऋतं दिवे तत् अवोचं पृथिव्यै अभिऽश्रावाय प्रथमं सुऽमे
पातां अवद्यात् दुःऽइतात् अभीके पिता माता च रक्षतां अ
ऽभिः ॥१०॥ इदं द्यावापृथिवी सत्यं अस्तु पितः मातः यत्
उपऽब्रुवे वां भूतं देवानां अवमे अवःऽभिः विद्याम इषं वृ
जीरऽदानुं ॥११॥३॥

॥१८६॥ आ नः इळाभिः विदथे सुऽशस्ति विश्वानरः सविता
देवः एतु अपि यथा युवानः मत्सथ नः विश्वं जगत् अभिऽपित्वे
मनीषा ॥१॥ आ नः विश्वे आस्क्राः गमंतु देवाः मित्रः अर्यमा
वरुणः सऽजोषाः भुवन् यथा नः विश्वे वृधासः करन् सुऽसहा
विथुरं न शवः ॥२॥ प्रेष्ठं वः अतिथिं गृणीषे अग्निं शस्तिऽभिः
तुर्वणिः सऽजोषाः असत् यथा नः वरुणः सुऽकीर्तिः इषः च
पर्षत् अरिऽगूर्तः सूरिः ॥३॥ उप वः आ ईषे नमसा जिगीषा
उषसानक्ता सुदुघाऽइव धेनुः समाने अहन् विऽमिमानः अर्कैः
विषुऽरूपे पयसि सस्मिन् ऊधन् ॥४॥ उत नः अहिः बुध्न्यः मयः
कः० शिशुं न पिप्युषीऽइव वेति सिंधुः येन नपातं अपां जुनाम
मनःऽजुवः वृषणः यं वहंति ॥५॥४॥ उत नः ईं त्वष्टा आ गंतु
अच्छ स्मत् सूरिऽभिः अभिऽपित्वे सऽजोषाः आ वृत्रऽहा इंद्रः
चर्षणिऽप्राः तुविःऽतमः नरां नः इह गम्याः ॥६॥ उत नः ईं
मतयः अश्वऽयोगाः शिशुं न गावः तरुणं रिहंति तं ईं गिरः ज-
नयः न पत्नीः सुरभिःऽतमं नरां नसंत ॥७॥ उत नः ईं मरुतः
वृद्धऽसेनाः स्मत् रोदसी सऽमनसः सदंतु पृषत्ऽअश्वासः अ-
वनयः न रथाः रिशादसः मित्रऽयुजः न देवाः ॥८॥ प्र नु यत् एषां
महिना चिकित्रे प्र युंजते प्रऽयुजः ते सुऽवृक्ति अध यत् एषां
सुऽदिने न शरुः विश्वं आ इरिणं प्रुषायंत सेनाः ॥९॥ प्रो अ-
श्विनौ अवसे कृणुध्वं प्र पूषणं स्वऽतवसः हि संति अद्वेषः वि-
ष्णुः वातः ऋभुक्षाः अच्छ सुम्नाय ववृतीय देवान् ॥१०॥ इयं
सा वः अस्मे दीधितिः यजत्राः अपिऽप्राणी च सदनी च भू-
याः नि या देवेषु यतते वसुऽयुः विद्याम इषं वृजनं जीर-
ऽदानुं ॥११॥५॥

॥१८७॥ पितुं नु स्तोषं महः धर्माणं तविषीं यस्य त्रितः वि
ओजसा वृत्रं विऽपर्वं अर्दयत् ॥१॥ स्वादों पितो मधो पितो
वयं त्वा ववृमहे अस्माकं अविता भव ॥२॥ उप नः पितो आ
चर शिवः शिवाभिः ऊतिऽभिः मयःऽभुः अद्विषेण्यः सखा सु-
ऽशेवः अद्वयाः ॥३॥ तव त्ये पितो रसाः रजांसि अनु विऽस्थि-
ताः दिवि वाताःऽइव श्रिताः ॥ ४ ॥ तव त्ये पितो ददतः तव
स्वादिष्ठ ते पितो प्र स्वाद्मानः रसानां तुविग्रीवाःऽइव ईरते
॥५॥६॥ त्वे पितो महानां देवानां मनः हितं अकारि चारु
केतुना तव अहिं अवसा अवधीत् ॥६॥ यत् अदः पितो अज-
गन् विवस्वं पर्वतानां अत्र चित् नः मधो पितो अरं भक्षाय
गम्याः ॥७॥ यत् अपां ओषधीनां परिंशं आऽरिशामहे वातापे
पीवः इत् भव ॥ ८ ॥ यत् ते सोम गोऽआशिरः यवऽआशिरः
भजामहे वातापे पीवः इत् भव ॥९॥ करंभः ओषधे भव पीवः
वृक्कः उदारथिः वातापे पीवः इत् भव ॥१०॥ तं त्वा वयं पितो
वचःऽभिः गावः न हव्या सुसूदिम देवेभ्यः त्वा सधऽमादं अ-
स्मभ्यं त्वा सधऽमादं ॥ ११ ॥ ७ ॥

॥ १८८ ॥ संऽइद्धः अद्य राजसि देवः देवैः सहस्रऽजित् दूतः
हव्या कविः वह ॥१॥ तनूऽनपात् ऋतं यते मध्वा यज्ञः सं अ-
ज्यते दधत् सहस्रिणीः इषः ॥ २ ॥ आऽजुह्वानः नः ईड्यः देवान्
आ वक्षि यज्ञियान् अग्ने सहस्रऽसाः असि ॥३॥ प्राचीनं बर्हिः
ओजसा सहस्रऽवीरं अस्तृणन् यत्र आदित्याः विऽराजथ ॥४॥
विऽराट् संऽराट् विऽभ्वीः प्रऽभ्वीः बह्वीः च भूयसीः च याः दुरः
घृतानि अक्षरन् ॥५॥८॥ सुऽरुक्मे॰ हि सुऽपेशसा अधि श्रिया

विऽराजंतः उषसौ आ इह सीदतां ॥६॥ प्रथमा हि सुऽवाचसा होतारा दैव्या कवी यज्ञं नः यक्षतां इमं ॥७॥ भारति इळे सरस्वति याः वः सर्वाः उपऽब्रुवे ताः नः चोदयत श्रिये ॥८॥ त्वष्टा रूपाणि हि प्रऽभुः पशून् विश्वान् संऽआनजे तेषां नः स्फातिं आ यज ॥९॥ उप त्मन्या वनस्पते पाथः देवेभ्यः सृज अग्निः हव्यानि सिस्वदत् ॥१०॥ पुरःऽगाः अग्निः देवानां गायत्रेण सं अज्यते स्वाहाऽकृतीषु रोचते ॥११॥९॥

॥१८९॥ अग्ने नय सुऽपथा राये अस्मान् विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् युयोधि अस्मत् जुहुराणं एनः भूयिष्ठां ते नमःऽउक्तिं विधेम ॥१॥ अग्ने त्वं पारय नव्यः अस्मान् स्वस्तिऽभिः अति दुःऽगानि विश्वा पूः च पृथ्वी बहुला नः उर्वी भव तोकाय तनयाय शं योः ॥२॥ अग्ने त्वं अस्मत् युयोधि अमीवाः अनग्निऽत्राः अभि अमंत कृष्टीः पुनः अस्मभ्यं सुवितायं देव क्षां विश्वेभिः अमृतेभिः यजत्र ॥३॥ पाहि नः अग्ने पायुऽभिः अजस्रैः उत प्रिये सदने आ शुशुक्वान् मा ते भयं जरितारं यविष्ठ नूनं विदत् मा अपरं सहस्वः ॥४॥ मा नः अग्ने अव सृजः अघाय अविष्यवे रिपवे दुच्छुनायै मा दत्वते दशते मा अदते नः मा रिषते सहसाऽवन् परा दाः ॥५॥१०॥ वि घ त्वाऽवान् ऋतऽजात यंसत् गृणानः अग्ने तन्वे वरूथं विश्वात् रिरिक्षोः उत वा निनित्सोः अभिऽहुतां असि हि देव विष्पट् ॥६॥ त्वं तान् अग्ने उभयान् वि विद्वान् वेषि प्रऽपित्वे मनुषः यजत्र अभिऽपित्वे मनवे शास्यः भूः मर्मृजेन्यः उशिक्ऽभिः न अक्रः ॥७॥ अवो-

चाम निऽवचनानि अस्मिन् मानस्य सूनुः सहसाने अग्नौ
वयं सहस्रं ऋषिऽभिः सनेम विद्याम इषं वृजनं जीरऽदा-
नुं ॥ ८ ॥ ११ ॥

॥ १९० ॥ अनर्वाणं वृषभं मंद्रऽजिह्वं बृहस्पतिं वर्धय नव्यं
अर्कैः गाथान्यः सुऽरुचः यस्य देवाः आऽशृण्वंति नवमानस्य
मर्ताः ॥ १ ॥ तं ऋत्वियाः उप वाचः सचंते सर्गः न यः देवऽयतां
असर्जि बृहस्पतिः सः हि अंजः वरांसि विऽभ्वा अभवत् सं ऋते
मातरिश्वा ॥ २ ॥ उपऽस्तुतिं नमसः उत्ऽयतिं च श्लोकं यंसत्
सविताऽइव प्र बाहू अस्य क्रत्वा अहन्यः यः अस्ति मृगः न
भीमः अरक्षसः तुविष्मान् ॥ ३ ॥ अस्य श्लोकः दिवि ईयते पृथि-
व्यां अत्यः न यंसत् यक्षऽभृत् विऽचेताः मृगाणां न हेतयः यंति
च इमाः बृहस्पतेः अहिऽमायान् अभि द्यून् ॥ ४ ॥ ये त्वा देव
उस्रिकं मन्यमानाः पापाः भद्रं उपऽजीवंति पज्राः न दुःऽध्ये
अनु ददासि वामं बृहस्पते चयसे इत् पियारुं ॥ ५ ॥ १२ ॥ सु-
प्रऽएतुः सूयवसः न पंथाः दुःऽनियंतुः परिऽप्रीतः न मित्रः अन-
र्वाणः अभि ये चक्षते नः अपिऽवृताः अपऽऊर्णुवंतः अस्थुः
॥ ६ ॥ सं यं स्तुभः अवनयः न यंति समुद्रं न स्रवतः रोधऽचक्राः
सः विद्वान् उभयं चष्टे अंतः बृहस्पतिः तरः आपः च गृध्रः ॥ ७ ॥
एव महः तुविऽजातः तुविष्मान् बृहस्पतिः वृषभः धायि देवः
सः नः स्तुतः वीरऽवत् धातु गोऽमत् विद्याम इषं वृजनं जीर-
ऽदानुं ॥ ८ ॥ १३ ॥

[illegible]

प्रुषीः इति नि अदृष्टाः अलिप्सत ॥१॥ अदृष्टान् हंति आऽयती
अथो' हंति पराऽयती अथो' अवऽघ्नती हंति अथो' पिनष्टि
पिंषती ॥२॥ शरासः कुशरासः दर्भासः सैर्याः उत मौंजाः अदृष्टाः
वैरिणाः सर्वे साकं नि अलिप्सत ॥३॥ नि गावः गोऽस्थे असदन्
नि मृगासः अविक्षत नि केतवः जनानां नि अदृष्टाः अलिप्सत
॥४॥ एते ऊं' त्ये प्रति अदृश्रन् प्रऽदोषं तस्कराःऽइव अदृष्टाः वि-
श्वऽदृष्टाः प्रतिऽबुद्धाः अभूतन ॥५॥१४॥ द्यौः वः पिता पृथिवी मा-
ता सोमः भ्राता अदितिः स्वसा अदृष्टाः विश्वऽदृष्टाः तिष्ठत इ-
ळयत सु कं ॥६॥ ये अंस्याः ये अंग्याः सूचीकाः ये प्रऽकंकताः अ-
दृष्टाः किं चन इह वः सर्वे साकं नि जस्यत ॥७॥ उत् पुरस्तात् सूर्यः
एति विश्वऽदृष्टः अदृष्टऽहा अदृष्टान् सर्वान् जंभयन् सर्वाः च
यातुऽधान्यः ॥८॥ उत् अपप्तत् असौ सूर्यः पुरु विश्वानि जूर्वन्
आदित्यः पर्वतेभ्यः विश्वऽदृष्टः अदृष्टऽहा ॥९॥ सूर्ये विषं आ
सजामि दृतिं सुराऽवतः गृहे सः चित् नु न मराति नो' वयं
मराम आरे अस्य योजनं हरिऽस्थाः मधु त्वा मधुला चकार
॥१०॥१५॥ इयत्तिका शकुंतिका सका जघास ते विषं सो' चित्
नु न मराति नो' वयं मराम आरे अस्य योजनं हरिऽस्थाः
मधु त्वा मधुला चकार ॥११॥ त्रिः सप्त विष्पुलिंगकाः विषस्य
पुष्यं अक्षन् ताः चित् नु न मरंति नो' वयं मराम आरे अस्य
योजनं हरिऽस्थाः मधु त्वा मधुला चकार ॥१२॥ नवानां नव-
तीनां विषस्य रोपुषीणां सर्वासां अग्रभं नाम आरे अस्य यो-
जनं हरिऽस्थाः मधु त्वा मधुला चकार ॥१३॥ त्रिः सप्त मयूर्यः
सप्त स्वसारः अग्रुवः ताः ते विषं वि जभ्रिरे उदकं कुंभिनीःऽइव
॥१४॥ इयत्तकः कुषुंभकः तकं भिनद्मि अश्मना ततः विषं प्र

ववृते पराचीः अनु संऽवतः ॥१५॥ कुषुंभकः तत् अब्रवीत् गिरेः
प्रऽवर्तमानकः वृश्चिकस्य अरसं विषं अरसं वृश्चिक ते विषं
॥ १६ ॥ १६ ॥ २४ ॥ १ ॥

॥ इति प्रथमं मंडलं समाप्तं ॥

॥१॥ त्वं अग्ने द्युऽभिः त्वं आऽशुशुक्षणिः त्वं अत्ऽभ्यः त्वं अश्मनः परि त्वं वनेभ्यः त्वं ओषधीभ्यः त्वं नृणां नृऽपते जायसे शुचिः
॥१॥ तव अग्ने होत्रं तव पोत्रं ऋत्वियं तव नेष्ट्रं त्वं अग्नित् ऋतऽयतः तव प्रऽशास्त्रं त्वं अध्वरिऽयसि ब्रह्मा च असि गृहऽपतिः
च नः दमे ॥२॥ त्वं अग्ने इंद्रः वृषभः सतां असि त्वं विष्णुः उरुऽगायः नमस्यः त्वं ब्रह्मा रयिऽवित् ब्रह्मणः पते त्वं विऽधर्तः
सचसे पुरंऽध्या ॥३॥ त्वं अग्ने राजा वरुणः धृतऽव्रतः त्वं मित्रः भवसि दस्मः ईड्यः त्वं अर्यमा सत्ऽपतिः यस्य संऽभुजं त्वं
अंशः विदथे देव भाजयुः ॥४॥ त्वं अग्ने त्वष्टा विधते सुऽवीर्यं तव ग्नावः मित्रऽमहः सऽजात्यं त्वं आशुऽहेमा ररिषे सुऽअश्व्यं
त्वं नरां शर्धः असि पुरुऽवसुः ॥५॥१७॥ त्वं अग्ने रुद्रः असुरः महः दिवः त्वं शर्धः मारुतं पृक्षः ईशिषे त्वं वातैः अरुणैः यासि
शंऽगयः त्वं पूषा विधतः पासि नु त्मना ॥६॥ त्वं अग्ने द्रविणःऽदाः अरंऽकृते त्वं देवः सविता रत्नऽधाः असि त्वं भगः नृऽपते वस्वः ईशिषे त्वं पायुः दमे यः ते अविधत् ॥७॥ त्वां अग्ने दमे
आ विश्पतिं विशः त्वां राजानं सुऽविदत्रं ऋंजते त्वं विश्वानि सुऽअनीक पत्यसे त्वं सहस्राणि शता दश प्रति ॥८॥ त्वां अग्ने
पितरं इष्टिऽभिः नरः त्वां भ्रात्राय शम्या तनूऽरुचं त्वं पुत्रः भवसि

यः ते अविधत् त्वं सखा सुऽशेवः पासि आऽधृषः ॥ ९॥ त्वं
ऋभुः आके नमस्यः त्वं वाजस्य क्षुऽमतः रायः ईशिषे त्वं
भासि अनु धक्षि दावने त्वं विऽशिक्षुः असि यज्ञं आऽत
॥१०॥१८॥ त्वं अग्ने अदितिः देव दाशुषे त्वं होत्रा भारती व
गिरा त्वं इळा शतऽहिमा असि दक्षसे त्वं वृत्रऽहा वसुऽपते स
स्वती ॥११॥ त्वं अग्ने सुऽभृतः उत्ऽतमं वयः तव स्पार्हे वर्णे अ
संऽदृशि श्रियः त्वं वाजः प्रऽतरणः बृहन् असि त्वं रयिः बहुल
विश्वतः पृथुः ॥१२॥ त्वां अग्ने आदित्यासः आस्यं त्वां जिह्वां शु-
चयः चक्रिरे कवे त्वां रातिऽसाचः अध्वरेषु सश्चिरे त्वे देवाः हविः
अदंति आऽहुतं ॥१३॥ त्वे अग्ने विश्वे अमृतासः अद्रुहः आसा
देवाः हविः अदंति आऽहुतं त्वया मर्तासः स्वदंते आऽसुतिं त्वं
गर्भः वीरुधां जज्ञिषे शुचिः ॥१४॥ त्वं तान् सं च प्रति च असि
मज्मना अग्ने सुऽजात प्र च देव रिच्यसे पृक्षः यत् अत्र महिना
वि ते भुवत् अनु द्यावापृथिवी रोदसी उभे ॥ १५ ॥ ये स्तोतृ-
ऽभ्यः गोऽअग्रां अश्वऽपेशसं अग्ने रातिं उपसृजंति सूरयः अ-
स्मान् च तान् च प्र हि नेषि वस्यः आ बृहत् वदेम विदथे सु-
ऽवीराः ॥ १६ ॥ १९ ॥

॥२॥ यज्ञेन वर्धत जातऽवेदसं अग्निं यजध्वं हविषा तना गि-
रा संऽइधानं सुऽप्रयसं स्वःऽनरं द्युक्षं होतारं वृजनेषु धूःऽसदं ॥१॥
भि त्वा नक्तीः उषसः ववाशिरे अग्ने वत्सं न स्वसरेषु धेनवः
वःऽइव इत् अरतिः मानुषा युगा आ क्षपः भासि पुरुऽवार
ऽयतः ॥२॥ तं देवाः बुध्ने रजसः सुऽदंससं दिवःपृथिव्योः अरतिं
एरिरे रथंऽइव वेद्यं शुक्रऽशोचिषं अग्निं मित्रं न क्षितिषु

प्रऽशंस्यं ॥३॥ तं उक्षमाणं रजसि स्वे आ दमे चंद्रंऽइव सुऽरुचं ह्वारे आ दधुः पृश्न्याः पतरं चितयंतं अक्षऽभिः पाथः न पायुं जनसी उभे अनु ॥४॥ सः होता विश्वं परि भूतु अध्वरं तं ऊं इति हव्यैः मनुषः ऋंजते गिरा हिरिऽशिप्रः वृधसानासु जर्भुरत् द्यौः न स्तृऽभिः चितयत् रोदसी इति अनु ॥५॥२०॥ सः नः रेवत् संऽइधानः स्वस्तये संऽददस्वान् रयिं अस्मासु दीदिहि आ नः कृणुष्व सुवितायं रोदसी इति अग्ने हव्या मनुषः देव वीतये ॥६॥ दाः नः अग्ने बृहतः दाः सहस्रिणः दुरः न वाजं श्रुत्यै अप वृधि प्राची इति द्यावापृथिवी इति ब्रह्मणा कृधि स्वः न शुक्रं उषसः वि दिद्युतः ॥७॥ सः इधानः उषसः राम्याः अनु स्वः न दीदेत् अरुषेण भानुना होत्राभिः अग्निः मनुषः सुऽअध्वरः राजा विशां अतिथिः चारुः आयवे ॥८॥ एव नः अग्ने अमृतेषु पूर्व्य धीः पीपाय बृहत्ऽदिवेषु मानुषा दुहाना धेनुः वृजनेषु कारवे त्मना शतिनं पुरुऽरूपं इषणि ॥९॥ वयं अग्ने अर्वता वा सुऽवीर्यं ब्रह्मणा वा चितयेम जनान् अति अस्माकं द्युम्नं अधि पंच कृष्टिषु उच्चा स्वः न शुशुचीत दुस्तरं ॥१०॥ सः नः बोधि सहस्य प्रऽशंस्यः यस्मिन् सुऽजाताः इषयंत सूरयः यं अग्ने यज्ञं उपऽयंति वाजिनः नित्ये तोके दीदिऽवांसं स्वे दमे ॥११॥ उभयासः जातऽवेदः स्याम ते स्तोतारः अग्ने सूरयः च शर्मणि वस्वः रायः पुरुऽचंद्रस्य भूयसः प्रजाऽवतः सुऽअपत्यस्य शग्धि नः ॥१२॥ ये स्तोतृऽभ्यः गोऽअग्रां अश्वऽपेशसं अग्ने रातिं उपऽसृजंति सूरयः अस्मान् च तान् च प्र हि नेषि वस्यः आ बृहत् वदेम विदथे सुऽवीराः ॥१३॥२१॥

॥३॥ संऽइद्धः अग्निः निऽहितः पृथिव्यां प्रत्यङ् विश्वानि भु-

वनानि अस्यात् होता पावकः प्रऽदिवः सुऽमेधाः देवः देवान्
यजतु अग्निः अर्हन् ॥ १ ॥ नराशंसः प्रति धामानि अंजन् तिस्रः
दिवः प्रति मह्ना सुऽअर्चिः घृतऽप्रुषा मनसा हव्यं उंदन् मूर्धन्
यज्ञस्य सं अनक्तु देवान् ॥ २ ॥ ईळितः अग्ने मनसा नः अर्हन्
देवान् यक्षि मानुषात् पूर्वः अद्य सः आ वह मरुतां शर्धः अच्युतं
इंद्रं नरः वर्हिऽसदं यजध्वं ॥ ३ ॥ देव वर्हिः वर्धमानं सुऽवीरं स्तीर्णं
राये सुऽभरं वेदी अस्यां घृतेन अक्तं वसवः सीदत इदं विश्वे देवाः
आदित्याः यज्ञियासः ॥ ४ ॥ वि श्रयंतां उर्विया हूयमानाः द्वारः दे-
वीः सुप्रऽअयनाः नमःऽभिः व्यचस्वतीः वि प्रथंतां अजुर्याः वर्णं
पुनानाः यशसं सुऽवीरं ॥ ५ ॥ २२ ॥ साधु अपांसि सनता नः उक्षि-
ते उषसानक्ता वय्याऽइव रण्विते तंतुं ततं संऽवयंती॰ संऽईची॰
यज्ञस्य पेशः सुऽदुघे॰ पयस्वती ॥ ६ ॥ दैव्या होतारा प्रथमा वि-
दुःऽतरा ऋजु यक्षतः सं ऋचा वपुःऽतरा देवान् यजंतौ ऋतुऽथा
सं अंजतः नाभा पृथिव्याः अधि सानुषु त्रिषु ॥ ७ ॥ सरस्वती सा-
धयंती धियं नः इळा देवी भारती विश्वऽतूर्तिः तिस्रः देवीः स्वध-
या वर्हिः आ इदं अच्छिद्रं पांतु शरणं निऽसद्य ॥ ८ ॥ पिशंगऽरूपः
सुऽभरः वयःऽधाः श्रुष्टी वीरः जायते देवऽकामः प्रऽजां त्वष्टा वि
स्यतु नाभिं अस्मे अथ देवानां अपि एतु पाथः ॥ ९ ॥ वनस्पतिः
अवऽसृजन् उप स्यात् अग्निः हविः सूदयाति प्र धीभिः त्रिधा
संऽअक्तं नयतु प्रऽजानन् देवेभ्यः दैव्यः शमिता उप हव्यं ॥ १० ॥ घृतं
मिमिक्षे घृतं अस्य योनिः घृते श्रितः घृतं ऊं अस्य धाम अनु-
ऽस्वधं आ वह मादयस्व स्वाहाऽकृतं वृषभ वक्षि हव्यं ॥ ११ ॥ २३ ॥

॥ ४ ॥ हुवे वः सुऽद्योत्मानं सुऽवृक्तिं विशां अग्निं अतिथिं सु-

यसँ मित्रःऽइव यः दिधिषाय्यः भूत् देवः आऽदेवे जने जा-
वेदाः ॥१॥ इमं विधंतः अपां सधऽस्थे द्विता अदधुः भृगवः
क्षु आयोः एषः विश्वानि अभि अस्तु भूमं देवानां अग्निः
रतिः जीरऽअंश्वः ॥२॥ अग्निं देवासः मानुषीषु विक्षु प्रियं धुः
षंतः न मित्रं सः दीदयत् उशतीः ऊर्म्याः आ दक्षाय्यः यः दा-
ते दमे आ ॥३॥ अस्य रण्वा स्वस्यंऽइव पुष्टिः संऽदृष्टिः अस्य
यानस्य धक्षोः वि यः भरिभ्रत् ओषधीषु जिह्वां अत्यः न रथ्यः
धवीति वारान् ॥४॥ आ यत् मे अभ्वं वनदः पनंत उशिक्-
यः न अमिमीत वर्णं सः चित्रेण चिकिते रंऽसु भासा जुजु-
न् यः मुहुः आ युवा भूत् ॥५॥२४॥ आ यः वना ततृषाणः न
तिं वाः न पथा रथ्याऽइव स्वानीत् कृष्णऽअंध्वा तपुः रण्वः
केत द्यौःऽइव स्मयमानः नभःऽभिः ॥६॥ सः यः वि अस्थात्
भि धक्षत् उर्वीं पशुः न एति स्वऽयुः अगोपाः अग्निः शो-
ष्मान् अतसानि उष्णन् कृष्णऽव्यथिः अस्वदयत् न भूमं ॥७॥
ते पूर्वस्य अवसः अधिऽइतौ तृतीये विदथे मन्म शंसि असे
ग्ने संयतऽवीरं बृहंतं क्षुऽमंतं वाजं सुऽअपत्यं रयिं दाः ॥८॥
या यथा गृत्सऽमदासः अग्ने गुहा वन्वंतः उपरान् अभि स्युः०
ऽवीरासः अभिमातिऽसहः स्मत् सूरिऽभ्यः गृणते तत् वयः
ः ॥९॥२५॥

॥५॥ होता अजनिष्ट चेतनः पिता पितृऽभ्यः ऊतये प्रऽयक्षन्
न्यं वसु शकेम वाजिनः यमं ॥१॥ आ यस्मिन् सप्त रश्मयः
ताः यज्ञस्य नेतरि मनुष्वत् दैव्यं अष्टमं पोता विश्वं तत् इन्वति
२॥ दधन्वे वा यत् ईं अनु वोचत् ब्रह्माणि वेः ऊं तत् परि

विश्वानि काव्या नेमिः चक्रंऽइव अभवत् ॥३॥ साकं हि शु-
चिना शुचिः प्रऽशास्ता क्रतुना अजनि विद्वान् अस्य व्रता ध्रु-
वा वयाःऽइव अनु रोहते ॥४॥ ताः अस्य वर्णं आयवः नेष्टुः
सचंत धेनवः कुवित् तिसृऽभ्यः आ वरं स्वसारः याः इदं ययुः
॥५॥ यदि मातुः उप स्वसा घृतं भरंती अस्थित तासां अध्वर्युः
आऽगतौ यवः वृष्टीऽइव मोदते ॥६॥ स्वः स्वाय धायसे कृ-
णुतां ऋत्विक् ऋत्विजं स्तोमं यज्ञं च आत् अरं वनेम ररिम वयं
॥७॥ यथा विद्वान् अरं करत् विश्वेभ्यः यजतेभ्यः अयं अग्ने त्वे
अपि यं यज्ञं चकृम वयं ॥८॥ २६॥

॥६॥ इमां मे अग्ने संऽइधं इमां उपऽसदं वनेः० इमाः ऊं
सु श्रुधि गिरः ॥१॥ अया ते अग्ने विधेम ऊर्जः नपात् अश्वंऽइष्टे
एना सुऽउक्तेन सुऽजात ॥२॥ तं त्वा गीःऽभिः गिर्वणसं द्रवि-
णस्युं द्रविणःऽदः सपर्येम सपर्यवः ॥३॥ सः बोधि सूरिः मघ-
ऽवा वसुऽपते वसुऽदावन् युयोधि अस्मत् द्वेषांसि ॥४॥ सः
नः वृष्टिं दिवः परि सः नः वाजं अनर्वाणं सः नः सहस्रिणीः इषः
॥५॥ ईळानाय अवस्यवे यविष्ठ दूत नः गिरा यजिष्ठ होतः आ
गहि ॥६॥ अंतः हि अग्ने ईयसे विद्वान् जन्म उभया कवे दूतः
जन्याःऽइव मित्र्यः ॥७॥ सः विद्वान् आ च पिप्रयः यक्षि चि-
कित्वः आनुषक् आ च अस्मिन् सत्सि बर्हिषि ॥८॥२७॥

॥७॥ श्रेष्ठं यविष्ठ भारत अग्ने द्युऽमंतं आ भर वसो पुरु-
ऽस्पृहं रयिं ॥१॥ मा नः अरातिः ईशत देवस्य मर्त्यस्य च पर्षि
तस्याः उत द्विषः ॥२॥ विश्वाः उत त्वया वयं धाराः उदन्याःऽइव

अति गाहेमहि द्विषः ॥३॥ शुचिः पावक वंद्यः अग्ने बृहत् वि रोचसे त्वं घृतेभिः आऽहुतः ॥४॥ त्वं नः असि भारत अग्ने वशाभिः उक्षऽभिः अष्टाऽपदीभिः आऽहुतः ॥५॥ द्रुऽअन्नः सर्पिःऽआसुतिः प्रत्नः होता वरेण्यः सहसः पुत्रः अद्भुतः ॥६॥२८॥

॥८॥ वाजयन्ऽइव नु रथान् योगान् अग्नेः उप स्तुहि यशःऽतमस्य मीळ्हुषः ॥१॥ यः सुऽनीथः ददाशुषे अजुर्यः जरयन् अरिं चारुऽप्रतीकः आऽहुतः ॥२॥ यः ऊं इति श्रिया दमेषु आ दोषा उषसि प्रऽशस्यते यस्य व्रतं न मीयते ॥३॥ आ यः स्वः न भानुना चित्रः विऽभाति अर्चिषा अंजानः अजरैः अभि ॥४॥ अत्रिं अनु स्वऽराज्यं अग्निं उक्थानि ववृधुः विश्वाः अधि श्रियः दधे ॥५॥ अग्नेः इंद्रस्य सोमस्य देवानां ऊतिऽभिः वयं अरिष्यंतः सचेमहि अभि स्याम पृतन्यतः ॥६॥२९॥५॥

॥९॥ नि होता होतृऽसदने विदानः त्वेषः दीदिऽवान् असदत् सुऽदक्षः अदब्धव्रतऽप्रमतिः वसिष्ठः सहस्रंऽभरः शुचिऽजिह्वः अग्निः ॥१॥ त्वं दूतः त्वं ऊं इति नः परःऽपाः त्वं वस्यः आ वृषभ प्रऽनेता अग्ने तोकस्य नः तने तनूनां अप्रऽयुच्छन् दीद्यत् बोधि गोपाः ॥२॥ विधेम ते परमे जन्मन् अग्ने विधेम स्तोमैः अवरे सधऽस्थे यस्मात् योनेः उतऽआरिथ यजे तं प्र त्वे हवींषि जुहुरे संऽइद्धे ॥३॥ अग्ने यजस्व हविषा यजीयान् श्रुष्टी देष्णं अभि गृणीहि राधः त्वं हि असि रयिऽपतिः रयीणां त्वं शुक्रस्य वचसः मनोता ॥४॥ उभयं ते न क्षीयते वसव्यं दिवेऽदिवे जायमानस्य दस्म कृधि क्षुऽमंतं जरितारं अग्ने कृधि पतिं

सुऽअपत्यस्य रायः ॥५॥ सः एना अनीकेन सुऽविदत्रः असे यष्टा देवान् आऽयजिष्ठः स्वस्ति अदब्धः गोपाः उत नः परःऽपाः अग्ने द्युऽमत् उत रेवत् दिदीहि ॥६॥१॥

॥१०॥ जोहूत्रः अग्निः प्रथमः पिताऽइव इळः पदे मनुषा यत् संऽइद्धः श्रियं वसानः अमृतः विऽचेताः मर्मृजेन्यः श्रवस्यः सः वाजी ॥१॥ श्रुयाः अग्निः चित्रऽभानुः हवं मे विश्वाभिः गीःऽभिः अमृतः विऽचेताः श्यावा रथं वहतः रोहिता वा उत अरुषा अह चक्रे विऽभृत्रः ॥२॥ उत्तानायां अजनयन् सुऽसूतं भुवत् अग्निः पुरुऽपेशासु गर्भः शिरिणायां चित् अक्तुना महःऽभिः अपरिऽवृतः वसति प्रऽचेताः ॥३॥ जिघर्मि अग्निं हविषा घृतेन प्रतिऽक्षियन्तं भुवनानि विश्वा पृथुं तिरश्चा वयसा बृहन्तं व्यचिष्ठं अन्नैः रभसं दृशानं ॥४॥ आ विश्वतः प्रत्यञ्चं जिघर्मि अरक्षसा मनसा तत् जुषेत मर्यऽश्रीः स्पृहयत्ऽवर्णः अग्निः न अभिऽमृशे तन्वा जर्भुराणः ॥५॥ ज्ञेयाः भागं सहसानः वरेण त्वाऽदूतासः मनुऽवत् वदेम अनूनं अग्निं जुह्वा वचस्या मधुऽपृचं धनऽसाः जोहवीमि ॥ ६ ॥ २ ॥

॥११॥ श्रुधि हवं इन्द्र मा रिषण्यः स्याम ते दावने वसूनां इमाः हि त्वां ऊर्जः वर्धयन्ति वसुऽयवः सिन्धवः न क्षरन्तः ॥१॥ सृजः महीः इन्द्र याः अपिन्वः परिऽस्थिताः अहिना शूर पूर्वीः अमर्त्यं चित् दासं मन्यमानं अव अभिनत् उक्थैः ववृधानः ॥२॥ उक्थेषु इत् नु शूर येषु चाकन् स्तोमेषु इन्द्र रुद्रियेषु च तुभ्यं इत् एताः यासु मन्दसानः प्र वायवे सिस्रते न शुभ्राः ॥३॥ शुभ्रं नु ते शुष्मं वर्धयन्तः शुभ्रं वज्रं बाह्वोः दधानाः शुभ्रः त्वं इन्द्र ववृधानः अस्मे दासीः

विशः सूर्येण सह्याः ॥४॥ गुहा हितं गुह्यं गूळ्हं अप्ऽसु अपि-
ऽवृतं मायिनं क्षियंतं उतो अपः द्यां तस्तभ्वांसं अहन् अहिं
शूर वीर्येण ॥५॥३॥ स्तवं नु ते इंद्र पूर्व्या महानि उत स्तवाम
नूतना कृतानि स्तवं वज्रं बाह्वोः उशंतं स्तवं हरी सूर्यस्य केतू
॥६॥ हरी नु ते इंद्र वाजयंता घृतऽश्चुतं स्वारं अस्वार्ष्टां वि
समना भूमिः अप्रथिष्ट अरंस्त पर्वतः चित् सरिष्यन् ॥७॥ नि
पर्वतः सादि अप्रऽयुच्छन् सं मातृऽभिः वावशानः अक्रान् दूरे
पारे वाणीं वर्धयंतः इंद्रऽइषितां धमनिं पप्रथन् नि ॥८॥ इंद्रः
महां सिंधुं आऽशयानं मायाऽविनं वृत्रं अस्फुरत् निः अरेजेतां
रोदसी भियाने कनिक्रदतः वृष्णः अस्य वज्रात् ॥९॥ अरो-
रवीत् वृष्णः अस्य वज्रः अमानुषं यत् मानुषः निऽजूर्वात् नि
मायिनः दानवस्य मायाः अपादयत् पपिऽवान् सुतस्य ॥१०॥४॥
पिबऽपिब इत् इंद्र शूर सोमं मंदंतु त्वा मंदिनः सुतासः पृणंतः
ते कुक्षी वर्धयंतु इत्था सुतः पौरः इंद्रं आव ॥ ११ ॥ त्वे इंद्र
अपि अभूम विप्राः धियं वनेम ऋतऽया सपंतः अवस्यवः धी-
महि प्रऽशस्तिं सद्यः ते रायः दावने स्याम ॥१२॥ स्याम ते ते
इंद्र ये ते ऊती अवस्यवः ऊर्जं वर्धयंतः शुष्मिन्ऽतमं यं चा-
कनाम देव अस्मे रयिं रासि वीरऽवंतं ॥१३॥ रासि क्षयं रासि
मित्रं अस्मे रासि शर्धः इंद्र मारुतं नः सऽजोषसः ये च मंदसा-
नाः प्र वायवः पांति अग्रऽनीतिं ॥१४॥ व्यंतु इत् नु येषु मंदसानः
तृपत् सोमं पाहि द्रह्यत् इंद्र अस्मान् सु पृत्ऽसु आ तरुत्र अव-
र्धयः द्यां बृहत्ऽभिः अर्कैः ॥१५॥५॥ बृहंतः इत् नु ये ते तरुत्र
उक्थेभिः वा सुम्नं आऽविवासान् स्तृणानासः बर्हिः पस्त्यऽवत्
त्वाऽऊताः इत् इंद्र वाजं अग्मन् ॥१६॥ उग्रेषु इत् नु शूर मंदसानः

त्रिऽकद्रुकेषु पाहि सोमं इंद्र प्रऽदोधुवत् श्मश्रुषु प्रीणानः याहि
हरिऽभ्यां सुतस्य पीतिं ॥१७॥ धिष्व शवः शूर येन वृत्रं अव-
ऽअभिनत् दानुं और्णऽवाभं अप अवृणोः ज्योतिः आर्याय नि
सव्यतः सादि दस्युः इंद्र ॥१८॥ सनेम ये ते ऊतिऽभिः तरंतः वि-
श्वाः स्पृधः आर्येण दस्यून् अस्मभ्यं तत् त्वाष्ट्रं विश्वऽरूपं अरंधयः
साख्यस्य त्रिताय ॥१९॥ अस्य सुवानस्य मंदिनः त्रितस्य नि
अर्बुदं ववृधानः अस्तः॰ अवर्तयत् सूर्यः न चक्रं भिनत् वलं इंद्रः
अंगिरस्वान् ॥२०॥ नूनं सा ते प्रति वरं जरित्रे दुहीयत् इंद्र दक्षि-
णा मघोनी शिक्ष स्तोतृऽभ्यः मा अति धक् भगः नः बृहत्
वदेम विदथे सुवीराः ॥२१॥६॥१॥

॥१२॥ यः जातः एव प्रथमः मनस्वान् देवः देवान् क्रतुना
परिऽअभूषत् यस्य शुष्मात् रोदसी॰ अभ्यसेतां नृम्णस्य मह्ना
सः जनासः इंद्रः ॥१॥ यः पृथिवीं व्यथमानां अदृंहत् यः पर्वतान्
प्रऽकुपितान् अरम्णात् यः अंतरिक्षं विऽममे वरीयः यः द्यां अ-
स्तभ्नात् सः जनासः इंद्रः ॥२॥ यः हत्वा अहिं अरिणात् सप्त
सिंधून् यः गाः उत्ऽआजत् अपऽधा वलस्य यः अश्मनोः अंतः
अग्निं जजान संऽवृक् समत्ऽसु सः जनासः इंद्रः ॥३॥ येन इमा
विश्वा च्यवना कृतानि यः दासं वर्णं अधरं गुहा अकः॰ श्वघ्नी-
ऽइव यः जिगीवान् लक्षं आदत् अर्यः पुष्टानि सः जनासः इंद्रः ॥४॥
यं स्म पृच्छंति कुह सः इति घोरं उत ईं आहुः न एषः अस्ति इति
एनं सः अर्यः पुष्टीः विजःऽइव आ मिनाति श्रत् अस्मै धत्त सः
जनासः इंद्रः ॥५॥९॥ यः रध्रस्य चोदिता यः कृशस्य यः ब्रह्मणः
नाधमानस्य कीरेः युक्तऽग्राव्णः यः अविता सुऽशिप्रः सुत-

ऽसोमस्य सः जनासः इंद्रः ॥ ६ ॥ यस्य अश्वासः प्रऽदिशि यस्य
गावः यस्य ग्रामाः यस्य विश्वे रथासः यः सूर्यं यः उषसं जजान
यः अपां नेता सः जनासः इंद्रः ॥ ७ ॥ यं क्रंदसी संऽयती॰ वि-
ऽह्वयेते॰ परे अवरे उभयाः अमित्राः समानं चित् रथं आ-
तस्थिऽवांसा नाना हवेते सः जनासः इंद्रः ॥ ८ ॥ यस्मात् न ऋते
विऽजयंते जनासः यं युध्यमानाः अवसे हवंते यः विश्वस्य प्रति-
ऽमानं बभूव यः अच्युतऽच्युत् सः जनासः इंद्रः ॥ ९ ॥ यः शश्वतः
महि एनः दधानान् अमन्यमानान् शर्वा जघान यः शर्धते न
अनुऽददाति शृध्यां यः दस्योः हंता सः जनासः इंद्रः ॥ १० ॥ ८ ॥
यः शंबरं पर्वतेषु क्षियंतं चत्वारिंश्यां शरदि अनुऽअविंदत् ओ-
जायमानं यः अहिं जघान दानुं शयानं सः जनासः इंद्रः ॥ ११ ॥
यः सप्तऽरश्मिः वृषभः तुविष्मान् अवऽअसृजत् सर्तवे सप्त सिं-
धून् यः रौहिणं अस्फुरत् वज्रऽबाहुः द्यां आऽरोहंतं सः जनासः
इंद्रः ॥ १२ ॥ द्यावा चित् अस्मै पृथिवी नमेते शुष्मात् चित्
अस्य पर्वताः भयंते यः सोमऽपाः निऽचितः वज्रऽबाहुः यः
वज्रऽहस्तः सः जनासः इंद्रः ॥ १३ ॥ यः सुन्वंतं अवति यः पचंतं
यः शंसंतं यः शशमानं ऊती यस्य ब्रह्म वर्धनं यस्य सोमः यस्य इदं
राधः सः जनासः इंद्रः ॥ १४ ॥ यः सुन्वते पचते दुध्रः आ चित् वाजं
दर्दर्षि सः किल असि सत्यः वयं ते इंद्र विश्वह प्रियासः सुऽवी-
रासः विदथं आ वदेम ॥ १५ ॥ ९ ॥

॥ १३ ॥ ऋतुः जनित्री तस्याः अपः परि मक्षु जातः आ अवि-
शत् यासु वर्धते तत् आहनाः [illegible] अंशोः पीयु-
षं प्रथमं तत् उक्थ्यं ॥ १ ॥ [illegible] परि वि [illegible]

विश्वऽपस्न्याय प्र भरंत भोजन समानः अध्वा प्रऽवतां अनुऽस्यदे यः ता अकृणोः प्रथमं सः असि उक्थ्यः ॥२॥ अनु एकः वदति यत् ददाति तत् रूपा मिनन् तत्ऽअपाः एकः ईयते विश्वाः एकस्य विऽनुदः तितिक्षते यः ता अकृणोः प्रथमं सः असि उक्थ्यः ॥३॥ प्रऽजाभ्यः पुष्टिं विऽभजंतः आसते रयिंऽइव पृष्ठं प्रऽभवंतं आऽयते असिन्वन् दंष्ट्रैः पितुः अत्ति भोजनं यः ता अकृणोः प्रथमं सः असि उक्थ्यः ॥४॥ अध अकृणोः पृथिवीं संऽदृशे दिवे यः धौतीनां अहिऽहन् अरिणक् पथः तं त्वा स्तोमेभिः उदऽभिः न वाजिनं देवं देवाः अजनन् सः असि उक्थ्यः ॥५॥१०॥ यः भोजनं च दयसे च वर्धनं आर्द्रात् आ शुष्कं मधुऽमत् दुदोहिथ सः शेवऽधिं नि दधिषे विवस्वति विश्वस्य एकः ईशिषे सः असि उक्थ्यः॥६॥ यः पुष्पिणीः च प्रऽस्वः च धर्मणा अधि दाने वि अवनीः अधारयः यः च असमाः अजनः दिद्युतः दिवः उरुः जर्वान् अभितः सः असि उक्थ्यः ॥७॥ यः नार्मरं सहऽवसुं निऽहंतवे पृक्षाय च दासऽवेशाय च अवहः ऊर्जयंत्याः अपरिऽविष्टं आस्यं उत एव अद्य पुरुऽकृत् सः असि उक्थ्यः ॥८॥ शतं वा यस्य दश साकं आ अद्यः एकस्य श्रुष्टौ यत् ह चोदं आविथ अरज्जौ दस्यून् सं उनप् दभीतये सुप्रऽअव्यः अभवः सः असि उक्थ्यः ॥९॥ विश्वा इत् अनु रोधनाः अस्य पौंस्यं ददुः असै दधिरे कृत्नवे धनं षट् अस्तभ्नाः विऽस्तिरः पंच संऽदृशः परि परः अभवः सः असि उक्थ्यः ॥१०॥११॥ सुऽप्रवाचनं तव वीर वीर्यं यत् एकेन क्रतुना विंदसे वसु जातूऽस्थिरस्य प्र वयः सहस्वतः या चकर्थ सः इंद्र विश्वा असि उक्थ्यः ॥११॥ अरमयः सरऽअपसः तराय कं तुर्वीतये च वय्याय च सु-

तिं नीचा संतं उत् अनयः पराऽवृजं प्र अंधं श्रोणं श्रवयन् सः असि उक्थ्यः ॥ १२ ॥ अस्मभ्यं तत् वसो इति दानाय राधः सं अर्थयस्व बहु ते वसव्यं इंद्र यत् चित्रं श्रवस्याः अनु द्यून् बृहत् वदेम विदथे सुऽवीराः ॥ १३ ॥ १२ ॥

॥ १४ ॥ अध्वर्यवः भरत इंद्राय सोमं आ अमत्रेभिः सिंचत मद्यं अंधः कामी हि वीरः सदं अस्य पीतिं जुहोत वृष्णे तत् इत् एषः वष्टि ॥ १ ॥ अध्वर्यवः यः अपः वव्रिऽवांसं वृत्रं जघान अशन्याऽइव वृक्षं तस्मै एतं भरत तत्ऽवशाय एषः इंद्रः अर्हति पीतिं अस्य ॥ २ ॥ अध्वर्यवः यः दृभीकं जघान यः गाः उत्ऽआजत् अप हि वलं वः॰ तस्मै एतं अंतरिक्षे न वातं इंद्रं सोमैः आ ऊर्णुत जूः न वस्त्रैः ॥ ३ ॥ अध्वर्यवः यः उरणं जघान नव चख्वांसं नवतिं च बाहून् यः अर्बुदं अव नीचा बबाधे तं इंद्रं सोमस्य भृथे हिनोत ॥ ४ ॥ अध्वर्यवः यः सु अश्नं जघान यः शुष्णं अशुषं यः विऽअंसं यः पिप्रुं नमुचिं यः रुधिऽक्रां तस्मै इंद्राय अंधसः जुहोत ॥ ५ ॥ अध्वर्यवः यः शतं शंबरस्य पुरः बिभेद अश्मनाऽइव पूर्वीः यः वर्चिनः शतं इंद्रः सहस्रं अपऽअवपत् भरत सोमं अस्मै ॥ ६ ॥ १३ ॥ अध्वर्यवः यः शतं आ सहस्रं भूम्याः उपऽस्थे अवपत् जघन्वान् कुत्सस्य आयोः अतिथिऽग्वस्य वीरान् नि अवृणक् भरत सोमं अस्मै ॥ ७ ॥ अध्वर्यवः यत् नरः कामयाध्वे श्रुष्टी वहंतः नशथ तत् इंद्रे गभस्तिऽपूतं भरत श्रुताय इंद्राय सोमं यज्यवः जुहोत ॥ ८ ॥ अध्वर्यवः कर्तन श्रुष्टिं अस्मै वने निऽपूतं वने उत् नयध्वं जुषाणः हस्त्यं अभि वावशे वः इंद्राय सोमं मदिरं जुहोत ॥ ९ ॥ अध्वर्यवः पयसा ऊधः यथा गोः सोमेभिः ईं पृणत

भोजं इंद्र वेद अहं अस्य निऽभृतं मे एतत् दित्सितं भूयः यजतः चिकेत ॥१०॥ अध्वर्यवः यः दिव्यस्य वस्वः यः पार्थिवस्य क्षम्यस्य राजा तं ऊर्दरं न पृणत यवेन इंद्रं सोमेभिः तत् अपः वः अस्तु ॥ ११ ॥ अस्मभ्यं तत् वसो इति दानाय राधः सं अर्थयस्व बहु ते वसव्यं इंद्र यत् चित्रं श्रवस्याः अनु द्यून् बृहत् वदेम विदथे सुऽवीराः ॥ १२ ॥ १४ ॥

॥१५॥ प्र घ नु अस्य महतः महानि सत्या सत्यस्य करणानि वोचं त्रिऽकद्रुकेषु अपिबत् सुतस्य अस्य मदे अहिं इंद्रः जघान ॥१॥ अवंशे द्यां अस्तभायत् बृहंतं आ रोदसी इति अपृणत् अंतरिक्षं सः धारयत् पृथिवीं पप्रथत् च सोमस्य ता मदे इंद्रः चकार ॥ २ ॥ सद्मऽइव प्राचः वि मिमाय मानैः वज्रेण खानि अतृणत् नदीनां वृथा असृजत् पथिऽभिः दीर्घऽयाथैः सोमस्य ता मदे इंद्रः चकार ॥ ३ ॥ सः प्रऽवोळ्हॄन् परिऽगत्य दभीतेः विश्वं अधाक् आयुधं इद्धे अग्नौ सं गोभिः अश्वैः असृजत् रथेभिः सोमस्य ता मदे इंद्रः चकार ॥४॥ सः ईं महीं धुनिं एतोः अरम्णात् सः अस्नातॄन् अपारयत् स्वस्ति ते उत्ऽस्नाय रयिं अभि प्र तस्थुः सोमस्य ता मदे इंद्रः चकार ॥५॥१५॥ सः उदंचं सिंधुं अरिणात् महिऽत्वा वज्रेण अनः उषसः सं पिपेष अजवसः जविनीभिः विऽवृश्चन् सोमस्य ता मदे इंद्रः चकार॥६॥ सः विद्वान् अपऽगोहं कनीनां आविः भवन् उत् अतिष्ठत् पराऽवृक् प्रति श्रोणः स्थात् वि अनक् अचष्ट सोमस्य ता मदे इंद्रः चकार ॥ ७ ॥ भिनत् वलं अंगिरःऽभिः गृणानः वि पर्वतस्य दृंहितानि ऐरत् रिणक् रोधांसि कृत्रिमाणि एषां सोमस्य ता मदे इं

चकार ॥४॥ स्वप्नेन अभिऽउप्य चुमुरिं धुनिं च जघंथ दस्युं प्र दभीतिं आवः रंभी चित् अत्र विविदे हिरंण्यं सोमस्य ता मदे इंद्रः चकार ॥९॥ नूनं सा ते प्रति वरं जरित्रे दुहीयत इंद्र दक्षिणा मघोनीं शिक्ष स्तोतृऽभ्यः मा अति धक् भगः नः बृहत् वदेम विदथे सुवीराः ॥ १० ॥ १६ ॥

॥१६॥ प्र वः सतां ज्येष्ठऽतमाय सुऽस्तुतिं अग्नौऽइव संऽइधाने हविः भरे इंद्रं अजुर्यं जरयंतं उक्षितं सनात् युवानं अवसे हवामहे ॥१॥ यस्मात् इंद्रात् बृहतः किं चन ईं ऋते विश्वानि अस्मिन् संऽभृता अधि वीर्या जठरे सोमं तन्वि सहः महः हस्ते वज्रं भरति शीर्षणि क्रतुं ॥२॥ न क्षोणीभ्यां परिऽभ्वे ते इंद्रियं न समुद्रैः पर्वतैः इंद्र ते रथः न ते वज्रं अनु अश्नोति कः चन यत् आशुऽभिः पतसि योजना पुरु ॥३॥ विश्वे हि अस्मै यजताय धृष्णवे क्रतुं भरंति वृषभाय सश्चते वृषा यजस्व हविषा विदुःऽतरः पिब इंद्र सोमं वृषभेण भानुना ॥ ४॥ वृष्णः कोशः पवते मध्वः ऊर्मिः वृषभऽअन्नाय वृषभाय पातवे वृषणा अध्वर्यू वृषभासः अद्रयः वृषणं सोमं वृषभाय सुस्वति ॥५॥१७॥ वृषा ते वज्रः उत ते वृषा रथः वृषणा हरी वृषभाणि आयुधा वृष्णः मदस्य वृषभ त्वं ईशिषे इंद्र सोमस्य वृषभस्य तृप्णुहि ॥ ६॥ प्र ते नावं न समने वचस्युवं ब्रह्मणा यामि सवनेषु दधृषिः कुवित् नः अस्य वचसः निऽबोधिषत् इंद्रं उत्सं न वसुनः सिचामहे ॥७॥ पुरा संऽबाधात् अभि आ ववृत्स्व नः धेनुः न वत्सं यवसस्य पिप्युषी सकृत् सु ते सुमतिऽभिः शतऽक्रतो॰ सं पत्नीभिः न वृषणः नसीमहि ॥८॥ नूनं सा ते प्रति वरं जरित्रे दुहीयत इंद्र

दक्षिणा मघोनी शिक्ष स्तोतृऽभ्यः मा अति धक् भगः नः बृहत्
वदेम विदथे सुवीराः ॥ ९ ॥ १८ ॥

॥१७॥ तत् अस्मै नव्यं अंगिरस्वत् अर्चत शुष्माः यत् अस्य
प्रत्नऽथा उत्ऽईरते विश्वा यत् गोत्रा सहसा परिऽवृता मदे
सोमस्य दृंहितानि ऐरयत् ॥१॥ सः भूतु यः ह प्रथमाय धायसे
ओजः मिमानः महिमानं आ अतिरत् शूरः यः युत्ऽसु तन्वं
परिऽव्यत शीर्षणि द्यां महिना प्रति अमुंचत ॥२॥ अध अकृणोः
प्रथमं वीर्यं महत् यत् अस्य अग्रे ब्रह्मणा शुष्मं ऐरयः रथेऽस्थेन
हरिऽअश्वेन विऽच्युताः प्र जीरयः सिस्रते सध्र्यक् पृथक् ॥ ३॥
अध यः विश्वा भुवना अभि मज्मना ईशानऽकृत् प्रऽवयाः
अभि अवर्धत आत् रोदसी ज्योतिषा वह्निः आ अतनोत् सी-
व्यन् तमांसि दुधिता सं अव्ययत् ॥४॥ सः प्राचीनान् पर्वतान्
दृंहत् ओजसा अधराचीनं अकृणोत् अपां अपः अधारयत् पृ-
थिवीं विश्वऽधायसं अस्तभ्नात् मायया द्यां अवऽस्रसः ॥५॥१९॥
सः अस्मै अरं बाहुऽभ्यां यं पिता अकृणोत् विश्वस्मात् आ
जनुषः वेदसः परि येन पृथिव्यां नि क्रिविं शयध्यै वज्रेण हत्वी
अवृणक् तुविऽस्वनिः ॥ ६॥ अमाजूःऽइव पित्रोः सचा सती
समानात् आ सदसः त्वां इये भगं कृधि प्रऽकेतं उप मासि आ
भर दद्धि भागं तन्वः येन ममहः ॥७॥ भोजं त्वां इंद्र वयं हुवेम
ददिः त्वं इंद्र अपांसि वाजान् अविड्ढि इंद्र चित्रया नः ऊती
कृधि वृषन् इंद्र वस्यसः नः ॥८॥ नूनं सा ते प्रति वरं जरित्रे
दुहीयत् इंद्र दक्षिणा मघोनी शिक्ष स्तोतृऽभ्यः मा अति धक्
भगः नः बृहत् वदेम विदथे सुवीराः ॥ ९ ॥ २० ॥

॥ १८ ॥ प्रातः॑ रथः॑ नवः॑ योजि सस्निः॑ चतुः॑ऽयुगः त्रिऽकशः
सप्तऽरश्मिः दशऽअरित्रः मनुष्यः॑ स्वः॑ऽसाः सः इष्टिऽभिः म-
तिऽभिः रंह्यः॑ भूत् ॥ १ ॥ सः अस्मै अरं॑ प्रथमं सः द्वितीयं॑ उतो॑
तृतीयं॑ मनुषः सः होता॑ अन्यस्याः॑ गर्भं॑ अन्ये ऊं॑ जनंत सः अ-
न्येभिः॑ सचते जेन्यः॑ वृषा॑ ॥ २ ॥ हरी॑ नु कं॑ रथे॑ इंद्रस्य योजं आऽयै
सुऽउक्तेन॑ वचसा नवेन मो॑ सु त्वां॑ अत्र॑ वहवः॑ हि विप्राः॑ नि
रीरमन् यजमानासः अन्ये ॥ ३ ॥ आ द्वाभ्यां॑ हरिऽभ्यां इंद्र याहि
आ चतुःऽभिः॑ आ षट्ऽभिः॑ हूयमानः॑ आ अष्टाभिः दशऽभिः॑
सोमऽपेयं॑ अयं सुतः सुऽमख मा मृधः॑ कः॑ ॥ ४ ॥ आ विंशत्या
त्रिंशता॑ याहि अर्वाङ् आ चत्वारिंशता॑ हरिऽभिः युजानः आ
पंचाशता॑ सुऽरथेभिः इंद्र आ षष्ट्या सप्तत्या सोमऽपेयं॑ ॥ ५ ॥ २१ ॥
आ अशीत्या नवत्या याहि अर्वाङ् आ शतेन॑ हरिऽभिः उह्य-
मानः॑ अयं हि ते शुनऽहोत्रेषु सोमः॑ इंद्र त्वाऽया परिऽसिक्तः॑
मदाय ॥ ६ ॥ मम॑ ब्रह्म॑ इंद्र याहि अच्छ॑ विश्वा॑ हरी॑ धुरि धिष्व
रथस्य पुरुऽत्रा हि विऽहव्यः॑ बभूथ अस्मिन् शूर सवने मादु-
यस्व ॥ ७ ॥ न मे इंद्रेण सख्यं वि योषत् अस्मभ्यं॑ अस्य दक्षिणा
दुहीत उपं॑ ज्येष्ठे॑ वरूथे गभस्तौ प्रायेऽप्रायें जिगीवांसः॑ स्याम
॥ ८ ॥ नूनं सा ते प्रतिं॑ वरं॑ जरित्रे दुहीयत् इंद्र दक्षिणा मघोनी॑
शिक्ष स्तोतृऽभ्यः॑ मा अति॑ धक् भगः॑ नः वृहत् वदेम विदथे॑ सु-
वीराः॑ ॥ ९ ॥ २२ ॥

॥ १९ ॥ अपायि अस्य अंधसः मदाय मनीषिणः॑ सुवानस्य
प्रयसः यस्मिन् इंद्रः॑ प्रऽदिवि वृवृधानः ओकः॑ दधे ब्रह्मण्यंतः॑
च नरः॑ ॥ १ ॥ अस्य मंदानः मध्वः॑ वज्रऽहस्तः॑ अहिं इंद्रः॑ अर्णःऽवृतं

वि वृश्चत् प्र यत् वयंः न स्वसंराणि अच्छं प्रयांसि च नदीनां चक्रमंत ॥ २॥ सः माहिनः इंद्रः अर्णः अपां प्र ऐरयत् अहिऽहा अच्छं समुद्रं अजंनयत् सूर्यं विदत् गाः अक्तुनां अह्नां वयुनांनि साधत् ॥३॥ सः अप्रतीनिं मनवे पुरूणिं इंद्रः दाशत् दाशुषे हंतिं वृत्रं सद्यः यः नृऽभ्यंः अतसाय्यंः भूत् पस्पृधानेभ्यंः सूर्यस्य सातौ ॥४॥ सः सुन्वते इंद्रः सूर्यं आ देवः रिणक् मर्त्याय स्तवान् आ यत् रयिं गुहत्ऽअंवद्यं अस्मै भरंत् अंशं न एतंशः दशस्यन् ॥५॥२३॥ सः रंधयत् सऽदिवंः सारथये शुष्णं अशुषं कुयवं कुत्साय दिवंःऽदासाय नवतिं च नवं इंद्रः पुरः वि ऐरत् शंबरस्य ॥ ६॥ एव ते इंद्र उचथं अहेम श्रवस्या न त्मनां वाजयंतः अश्याम तत् साप्तं आशुषाणाः ननमंः वधः अदेवस्य पीयोः ॥७॥ एव ते गृत्सऽमदाः शूर मन्म अवस्यवंः न वयुनांनि तक्षुः ब्रह्मण्यंतः इंद्र ते नवीयः इषं ऊर्जं सुऽक्षितिं सुम्नं अश्युः ॥८॥ नूनं सा ते प्रतिं वरं जरित्रे दुहीयत् इंद्र दक्षिंणा मघोनीं शिक्षं स्तोतृऽभ्यंः मा अतिं धक् भगंः नः बृहत् वदेम विदथें सुवीराः ॥ ९॥२४॥

॥२०॥ वयं ते वयंः इंद्र विद्धि सु नः प्र भरामहे वाजऽयुः न रथं विपन्यवंः दीध्यंतः मनीषा सुम्नं इयंक्षंतः त्वाऽवंतः नॄन् ॥१॥ त्वं नः इंद्र त्वाभिंः ऊती त्वाऽयतः अभिष्टिऽपा असि जनांन् त्वं इनः दाशुषंः वरूता इत्थाऽधीः अभि यः नक्षंति त्वा ॥ २॥ सः नः युवा इंद्रः जोहूत्रंः सखां शिवः नरां अस्तु पाता यः शंसंतं यः शशमानं ऊती पचंतं च स्तुवंतं च प्रऽनेषंत् ॥ ३॥ तं ऊं स्तुषे इंद्रं तं गृणीषे यस्मिंन् पुरा वावृधुः शाशदुः च सः वस्वंः कामं पीपरत् इयानः ब्रह्मण्यतः नूतंनस्य आयोः ॥४॥ सः अंगिरसां

उक्षयां जुजुष्वान् अस्य तूतोत् इंद्रः गातुं इष्णान् मूष्णान् उपसः सूर्येण स्तवान् अश्नस्य चित् शिश्नयत् पूर्व्याणि ॥५॥२५॥ सः ह श्रुतः इंद्रः नाम देवः ऊर्ध्वः भुवत् मनुषे दस्मऽतमः अव प्रियं अर्शसानस्य सह्वान् शिरः भरत् दासस्य स्वधाऽवान् ॥६॥ सः वृत्रऽहा इंद्रः कृष्णऽयोनीः पुरंऽदरः दासीः ऐरयत् वि अजनयत् मनवे क्षां अपः च सत्रा शंसं यजमानस्य तूतोत् ॥७॥ तस्मै तवस्यं अनु दायि सत्रा इंद्राय देवेभिः अर्णऽसातौ प्रति यत् अस्य वज्रं बाह्वोः धुः हत्वी दस्यून् पुरः आयसीः नि तारीत् ॥८॥ नूनं सा ते प्रति वरं जरित्रे दुहीयत् इंद्र दक्षिणा मघोनी शिक्ष स्तोतृऽभ्यः मा अति धक् भगः नः बृहत् वदेम विदथे सुवीराः ॥९॥२६॥

॥२१॥ विश्वऽजिते धनऽजिते स्वःऽजिते सत्राऽजिते नृऽजिते उर्वराऽजिते अश्वऽजिते गोऽजिते अप्ऽजिते भर इंद्राय सोमं यजताय हर्यतं ॥१॥ अभिऽभुवे अभिऽभंगाय वन्वते अषाळ्हाय सहमानाय वेधसे तुविऽग्रये वह्नये दुस्तरीतवे सत्राऽसहे नमः इंद्राय वोचत ॥२॥ सत्राऽसहः जनऽभक्षः जनंऽसहः च्यवनः युध्मः अनु जोषं उक्षितः वृतंऽचयः सहुरिः विक्षु आरितः इंद्रस्य वोचं प्र कृतानि वीर्या ॥३॥ अनानुऽदः वृषभः दोधतः वधः गंभीरः ऋष्वः असंमृष्टऽकाव्यः रध्रऽचोदः श्नथनः वीळितः पृथुः इंद्रः सुऽयज्ञः उषसः स्वः जनत् ॥४॥ यज्ञेन गातुं अप्ऽतुरः विविद्रिरे धियः हिन्वानाः उशिजः मनीषिणः अभिऽस्वरा निऽसदा गाः अवस्यवः इंद्रे हिन्वानाः द्रविणानि आशत ॥५॥ इंद्र श्रेष्ठानि द्रविणानि धेहि चित्तिं दक्षस्य सुभगऽत्वं अस्मे पोषं रयीणां अरिष्टिं तनूनां स्वाद्मानं वाचः सुदिनऽत्वं अह्नां ॥६॥२७॥

॥२२॥ त्रिऽकद्रुकेषु महिषः यवंऽआशिरं तुविऽशुष्मः तृपत् सोमं अपिबत् विष्णुना सुतं यथा अवंशत् सः ईं ममाद महि कर्म कर्तवे महां उरुं सः एनं सश्चत् देवः देवं सत्यं इंद्रं सत्यः इंदुः ॥१॥ अध त्विषिऽमान् अभि ओजसा क्रिविं युधा अभवत् आ रोदसी इति अपृणत् अस्य मज्मना प्र ववृधे अधत्त अन्यं जठरे प्र ईं अरिच्यत सः एनं सश्चत् देवः देवं सत्यं इंद्रं सत्यः इंदुः ॥२॥ साकं जातः क्रतुना साकं ओजसा ववक्षिथ साकं वृद्धः वीर्यैः ससहिः मृधः विऽचर्षणिः दाता राधः स्तुवते काम्यं वसु सः एनं सश्चत् देवः देवं सत्यं इंद्रं सत्यः इंदुः ॥३॥ तव त्यत् नर्यं नृतो इति अपः इंद्र प्रथमं पूर्व्यं दिवि प्रऽवाच्यं कृतं यत् देवस्य शवसा प्र अरिणाः असुं रिणन् अपः भुवत् विश्वं अभि अदेवं ओजसा विदात् ऊर्जं शतऽक्रतुः विदात् इषं ॥४॥२८॥२॥

॥२३॥ गणानां त्वा गणऽपतिं हवामहे कविं कवीनां उपमश्रवःऽतमं ज्येष्ठऽराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणः पते आ नः शृण्वन् ऊतिऽभिः सीद सदनं ॥१॥ देवाः चित् ते असुर्य प्रऽचेतसः बृहस्पते यज्ञियं भागं आनशुः उस्राःऽइव सूर्यः ज्योतिषा महः विश्वेषां इत् जनिता ब्रह्मणां असि ॥२॥ आ विऽबाध्य परिऽरपः तमांसि च ज्योतिष्मंतं रथं ऋतस्य तिष्ठसि बृहस्पते भीमं अमित्रऽदंभनं रक्षःऽहनं गोत्रऽभिदं स्वःऽविदं ॥३॥ सुनीतिऽभिः नयसि त्रायसे जनं यः तुभ्यं दाशात् न तं अंहः अश्नवत् ब्रह्मऽद्विषः तपनः मन्युऽमीः असि बृहस्पते महि तत् ते महिऽत्वनं ॥४॥ न तं अंहः न दुःऽइतं कुतः चन न अरातयः तितिरुः न द्वयाविनः विश्वाः इत् अस्मात् ध्वरसः वि बाधसे यं सुऽगोपाः

रक्षांसि ब्रह्मणः पते॥५॥२९॥ त्वं नः गोपाः पथिऽकृत् विऽचक्षणः
तव व्रताय मतिऽभिः जरामहे बृहस्पते यः नः अभि ह्वरः दधे
स्वा तं मर्मर्तु दुच्छुना हरस्वती॥६॥ उत वा यः नः मर्चयात्
अनागसः अरातिऽवा मर्तः सानुकः वृकः बृहस्पते अप तं वर्तय
पथः सुऽगं नः अस्यै देवऽवीतये कृधि॥७॥ त्रातारं त्वा तनूनां
हवामहे अवऽस्पर्तः अधिऽवक्तारं अस्मऽयुं बृहस्पते देवऽनिदः
नि बर्हय मा दुःऽएवाः उतऽतरं सुम्नं उत् नशन्॥८॥ त्वया वयं
सुऽवृधा ब्रह्मणः पते स्पार्हा वसु मनुष्या आ ददीमहि याः नः
दूरे तळितः याः अरातयः अभि संति जंभय ताः अनप्नसः॥९॥
त्वया वयं उत्ऽतमं धीमहे वयः बृहस्पते पप्रिणा सस्निना युजा
मा नः दुःऽशंसः अभिऽदिप्सुः ईशत प्र सुऽशंसाः मतिऽभिः ता-
रिषीमहि॥१०॥३०॥ अननुऽदः वृषभः जग्मिः आऽहवं निःऽतप्ता
शत्रुं पृतनासु सासहिः असि सत्यः ऋणऽयाः ब्रह्मणः पते उ-
ग्रस्य चित् दमिता वीळुऽहर्षिणः॥११॥ अदेवेन मनसा यः
रिषण्यति शासां उग्रः मन्यमानः जिघांसति बृहस्पते मा प्रणक्
तस्य नः वधः नि कर्म मन्युं दुःऽएवस्य शर्धतः॥१२॥ भरेषु हव्यः
नमसा उपऽसद्यः गंता वाजेषु सनिता धनंऽधनं विश्वाः इत्
अर्यः अभिऽदिप्स्वः मृधः बृहस्पतिः वि ववर्ह रथान्ऽइव॥१३॥
तेजिष्ठया तपनी रक्षसः तप ये त्वा निदे दधिरे दृष्टऽवीर्यं आविः
तत् कृष्व यत् असत् ते उक्थ्यं बृहस्पते वि परिऽरपः अर्दय
॥१४॥ बृहस्पते अति यत् अर्यः अर्हात् द्युऽमत् विऽभाति क्रतु-
ऽमत् जनेषु यत् दीदयत् शवसा ऋतऽप्रजात तत् अस्मासु
द्रविणं धेहि चित्रं॥१५॥३१॥ मा नः स्तेनेभ्यः ये अभि द्रुहः
पदे निरामिणः रिपवः अन्नेषु जगृधुः आ देवानां ओहते वि

व्रयः हृदि बृहस्पते न परः साम्नः विदुः ॥१६॥ विश्वेभ्यः हि त्वा
भुवनेभ्यः परि त्वष्टा अजनत साम्नःऽसाम्नः कविः सः ऋणऽचित
ऋणऽयाः ब्रह्मणः पतिः द्रुहः हंता महः ऋतस्य धर्तरि ॥१७॥
तव श्रिये वि अजिहीत पर्वतः गवां गोत्रं उतऽअसृजः यत् अं-
गिरः इंद्रेण युजा तमसा परिऽवृतं बृहस्पते निः अपां औब्जः
अर्णवं ॥१८॥ ब्रह्मणः पते त्वं अस्य यंता सुऽउक्तस्य बोधि तनयं
च जिन्व विश्वं तत् भद्रं यत् अवंति देवाः बृहत् वदेम विदथे
सुऽवीराः ॥ १९ ॥ ३२ ॥ ६ ॥

॥२४॥ सः इमां अविड्ढि प्रऽभृतिं यः ईशिषे अया विधेम नव-
या महा गिरा यथा नः मीढ्वान् स्तवते सखा तव बृहस्पते सीसधः
सः उत नः मतिं ॥१॥ यः नंत्वानि अनमत् नि ओजसा उत अ-
दर्दः मन्युना शंबराणि वि प्र अच्यवयत् अच्युता ब्रह्मणः पतिः
आ च अविशत् वसुऽमंतं वि पर्वतं ॥२॥ तत् देवानां देवऽतमाय
कर्त्वं अश्रथ्नन् दृळ्हा अव्रदंत वीळिता उत् गाः आजत् अ-
भिनत् ब्रह्मणा वलं अगूहत् तमः वि अचक्षयत् स्वः॰ ॥ ३ ॥
अश्मऽआस्यं अवतं ब्रह्मणः पतिः मधुऽधारं अभि यं ओजसा
अतृणत् तं एव विश्वे पपिरे स्वःऽदृशः बहु साकं सिसिचुः उत्सं
उद्रिणं ॥४॥ सना ता का चित् भुवना भवीत्वा मात्ऽभिः शरत्-
ऽभिः दुरः वरंत वः अयतंता चरतः अन्यतऽअन्यत् इत् या चकार
वयुना ब्रह्मणः पतिः ॥५॥१॥ अभिऽनक्षंतः अभि ये तं आनशुः
निऽधिं पणीनां परमं गुहा हितं ते विद्वांसः प्रतिऽचक्ष्य अनृ-
ता पुनः यतः ऊं आयन् तत् उत् ईयुः आऽविशं ॥६॥ ऋतऽवा-
नः प्रतिऽचक्ष्य अनृता पुनः आ अतः आ तस्थुः कवयः महः पथः

ते वाहुऽभ्यां धमितं अग्निं अश्मनि नकिः सः अस्ति अरणः जहुः
हि तं ॥७॥ ऋतऽज्येन क्षिप्रेण ब्रह्मणः पतिः यत्र वष्टि प्र तत्
अश्नोति धन्वना तस्य साध्वीः इषवः याभिः अस्यति नृऽचक्षसः
दृशये कर्णऽयोनयः ॥८॥ सः संऽनयः सः विऽनयः पुरःऽहितः
सः सुऽस्तुतः सः युधि ब्रह्मणः पतिः चाक्ष्मः यत् वाजं भरते मती
धना आत् इत् सूर्यः तपति तप्यतुः वृथा ॥९॥ विऽभु प्रऽभु प्रथमं
मेहनाऽवतः वृहस्पतेः सुऽविदत्राणि राध्या इमा सातानि वेन्य-
स्य वाजिनः येन जनाः उभये भुंजते विशः ॥१०॥२॥ यः अवरे
वृजने विश्वऽथा विऽभुः महां ऊं इति रण्वः शवसा ववक्षिथ सः देवः
देवान् प्रति पप्रथे पृथु विश्वा इत् ऊं इति ता परिऽभूः ब्रह्मणः पतिः
॥११॥ विश्वं सत्यं मघऽवाना युवोः इत् आपः चन प्र मिनंति
व्रतं वां अच्छ इंद्राब्रह्मणस्पती इति हविः नः अन्नं युजाऽइव वा-
जिना जिगातं ॥१२॥ उत आशिष्ठाः अनु शृण्वंति वह्नयः सभेयः
विप्रः भरते मती धना वीळुऽद्वेषाः अनु वशा ऋणं आऽददिः
सः ह वाजी संऽइथे ब्रह्मणः पतिः ॥१३॥ ब्रह्मणः पतेः अभवत्
यथाऽवशं सत्यः मन्युः महि कर्म करिष्यतः यः गाः उत्ऽआजत्
सः दिवे वि च अभजत् महीऽइव रीतिः शवसा असरत् पृथक्
॥१४॥ ब्रह्मणः पते सुऽयमस्य विश्वहा रायः स्याम रथ्यः वयस्वतः
वीरेषु वीरान् उप पृङ्धि नः त्वं यत् ईशानः ब्रह्मणा वेषि मे हवं
॥१५॥ ब्रह्मणः पते त्वं अस्य यंता सुऽउक्तस्य वोधि तनयं च जिन्व
विश्वं तत् भद्रं यत् अवंति देवाः वृहत् वदेम विदथे सुऽवीराः
॥ १६ ॥ ३ ॥

॥ २५ ॥ इंधानः अग्निं वनवत् वनुष्यतः कृतऽब्रह्मा शूशु-

वत् रातऽहव्यः इत् जातेन जातं अति सः प्र सर्सृते यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः ॥१॥ वीरेभिः वीरान् वनवत् वनुष्यतः गोभिः रयिं पप्रथत् बोधति त्मना तोकं च तस्य तनयं च वर्धते यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः ॥२॥ सिंधुः न क्षोदः शिमीऽवान् ऋघायतः वृषाऽइव वध्रीन् अभि वष्टि ओजसा अग्नेःऽइव प्रऽसितिः न अह वर्तवे यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः ॥३॥ तस्मै अर्षति दिव्याः असश्चतः सः सत्वऽभिः प्रथमः गोषु गच्छति अनिभृष्टऽतविषिः हंति ओजसा यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः ॥४॥ तस्मै इत् विश्वे धुनयंत सिंधवः अच्छिद्रा शर्म दधिरे पुरूणि देवानां सुम्ने सुऽभगः सः एधते यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः ॥५॥४॥

॥२६॥ ऋजुः इत् शंसः वनवत् वनुष्यतः देवऽयन् इत् अदेवऽयंतं अभि असत् सुप्रऽअवीः इत् वनवत् पृत्ऽसु दुस्तरं यज्वा इत् अयज्योः वि भजाति भोजनं ॥१॥ यजस्व वीर प्र विहि मनायतः भद्रं मनः कृणुष्व वृत्रऽतूर्ये हविः कृणुष्व सुऽभगः यथा असंसि ब्रह्मणः पतेः अवः आ वृणीमहे ॥२॥ सः इत् जनेन सः विशा सः जन्मना सः पुत्रैः वाजं भरते धना नृऽभिः देवानां यः पितरं आऽविवासति श्रद्धाऽमनाः हविषा ब्रह्मणः पतिं ॥३॥ यः अस्मै हव्यैः घृतवत्ऽभिः अविधत् प्र तं प्राचा नयति ब्रह्मणः पतिः उरुष्यति ईं अंहसः रक्षति रिषः अंहोः चित् अस्मै उरुऽचक्रिः अद्भुतः ॥४॥५॥

॥२७॥ इमाः गिरः आदित्येभ्यः घृतऽस्नूः सनात् राजऽभ्यः जुह्वा जुहोमि शृणोतु मित्रः अर्यमा भगः नः तुविऽजातः वरुणः

ते बाहुऽभ्यां धमितं अग्निं अश्मनि नकिः सः अस्ति अरणः जहुः
हि तं ॥७॥ ऋतऽज्येन क्षिप्रेण ब्रह्मणः पतिः यत्र वष्टि प्र तत्
अश्नोति धन्वना तस्य साध्वीः इषवः याभिः अस्यति नृऽचक्षसः
दृशये कर्णऽयोनयः ॥८॥ सः संऽनयः सः विऽनयः पुरःऽहितः
सः सुऽस्तुतः सः युधि ब्रह्मणः पतिः चाक्ष्मः यत् वाजं भरते मती
धना आत् इत् सूर्यः तपति तप्यतुः वृथा ॥९॥ विऽभु प्रऽभु प्रथमं
मेहनाऽवतः बृहस्पतेः सुऽविदत्राणि राध्या इमा सातानि वेन्य-
स्य वाजिनः येन जनाः उभये भुंजते विशः ॥१०॥२॥ यः अवरे
वृजने विश्वऽथा विऽभुः महां ऊं इति रण्वः शवसा ववक्षिथ सः देवः
देवान् प्रति पप्रथे पृथु विश्वा इत् ऊं इति ता परिऽभूः ब्रह्मणः पतिः
॥११॥ विश्वं सत्यं मघऽवाना युवोः इत् आपः चन प्र मिनंति
व्रतं वां अच्छ इंद्राब्रह्मणस्पती इति हविः नः अन्नं युजाऽइव वा-
जिना जिगातं ॥१२॥ उत आशिष्ठाः अनु शृण्वंति वह्नयः सभेयः
विप्रः भरते मती धना वीळुऽद्वेषाः अनु वशा ऋणं आऽददिः
सः ह वाजी संऽइथे ब्रह्मणः पतिः ॥१३॥ ब्रह्मणः पतेः अभवत्
यथाऽवशं सत्यः मन्युः महि कर्म करिष्यतः यः गाः उत्ऽआजत्
सः दिवे वि च अभजत् महीऽइव रीतिः शवसा असरत् पृथक्
॥१४॥ ब्रह्मणः पते सुऽयमस्य विश्वहा रायः स्याम रथ्यः वयस्वतः
वीरेषु वीरान् उप पृङ्धि नः त्वं यत् ईशानः ब्रह्मणा वेषि मे हवं
॥१५॥ ब्रह्मणः पते त्वं अस्य यंता सुऽउक्तस्य बोधि तनयं च जिन्व
विश्वं तत् भद्रं यत् अवंति देवाः बृहत् वदेम विदथे सुऽवीराः
॥ १६ ॥ ३ ॥

॥ २५ ॥ इंधानः अग्निं वनवत् वनुष्यतः कृतऽब्रह्मा शूशु-

वत् रातऽहव्यः इत् जातेन जातं अति सः प्र सर्सृते यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः॥१॥ वीरेभिः वीरान् वनवत् वनुष्यतः गोभिः रयिं पप्रथत् बोधति त्मना तोकं च तस्य तनयं च वर्धते यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः॥२॥ सिंधुः न क्षोदः शिमीऽवान् ऋघायतः वृषाऽइव वध्रीन् अभि वष्टि ओजसा अग्नेःऽइव प्रऽसितिः न अह वर्तवे यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः॥३॥ तस्मै अर्षंति दिव्याः असश्चतः सः सत्वऽभिः प्रथमः गोषु गच्छति अनिभृष्टऽतविषिः हंति ओजसा यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः॥४॥ तस्मै इत् विश्वे धुनयंत सिंधवः अच्छिद्रा शर्म दधिरे पुरूणि देवानां सुम्ने सुऽभगः सः एधते यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः॥५॥४॥

॥२६॥ ऋजुः इत् शंसः वनवत् वनुष्यतः देवऽयन् इत् अदेवऽयंतं अभि असत् सुप्रऽअवीः इत् वनवत् पृत्ऽसु दुस्तरं यज्वा इत् अयज्योः वि भजाति भोजनं॥१॥ यजस्व वीर प्र विहि मनायतः भद्रं मनः कृणुष्व वृत्रऽतूर्ये हविः कृणुष्व सुऽभगः यथा असंसि ब्रह्मणः पतेः अवः आ वृणीमहे॥२॥ सः इत् जनेन सः विशा सः जन्मना सः पुत्रैः वाजं भरते धना नृऽभिः देवानां यः पितरं आऽविवासति श्रद्धाऽमनाः हविषा ब्रह्मणः पतिं॥३॥ यः अस्मै हव्यैः घृतवत्ऽभिः अविधत् प्र तं प्राचा नयति ब्रह्मणः पतिः उरुष्यति ईं अंहसः रक्षति रिषः अंहोः चित् अस्मै उरुऽचक्रिः अद्भुतः॥४॥५॥

॥२७॥ इमाः गिरः आदित्येभ्यः घृतऽस्नूः सनात् राजऽभ्यः जुह्वा जुहोमि शृणोतु मित्रः अर्यमा भगः नः तुविऽजातः वरुणः

दक्षः अंशः ॥१॥ इमं स्तोमं सऽक्रतवः मे अद्य मित्रः अर्यमा वरुणः
जुषंत आदित्यासः शुचयः धारऽपूताः अवृजिनाः अनवद्याः अ-
रिष्टाः ॥२॥ ते आदित्यासः उरवः गभीराः अदब्धासः दिप्संतः भूरि-
ऽअक्षाः अंतः पश्यंति वृजिना उत साधु सर्वं राजऽभ्यः परमा
चित् अंति ॥३॥ धारयंतः आदित्यासः जगत् स्थाः देवाः वि-
श्वस्य भुवनस्य गोपाः दीर्घऽधियः रक्षमाणाः असुर्यं ऋतऽवानः

[illegible]

ऽवंयाः सुऽवीरः नकिः तं घ्नंति अंतितः न दूरात् यः आदि-
ानां भवंति प्रऽनीतौ ॥१३॥ अदिते मित्रं वरुण उत मृळ यत्
ः वयं चकृम कत् चित् आगः उरु अश्यां अभयं ज्योतिः इंद्र
ा नः दीर्घाः अभि नशन् तमिस्राः ॥१४॥ उभे अस्मै पीपयतः
ऽईचीः दिवः वृष्टिं सुऽभगः नाम पुष्यन् उभा क्षयौ आऽजयन्
ाति पृत्ऽसु उभौ अर्धौ भवतः साधू अस्मै ॥१५॥ याः वः मायाः
भिऽद्रुहे यजत्राः पाशाः आदित्याः रिपवे विऽचृत्ताः अश्वी-
इव तान् अति येषं रथेन अरिष्टाः उरौ आ शर्मन् स्याम ॥१६॥
ना अहं मघोनः वरुण प्रियस्य भूरिऽदाव्नः आ विदं शूनं आपेः
मा रायः राजन् सुऽयमात् अव स्थां बृहत् वदेम विदथे सुऽवीराः
॥१७॥८॥

॥२८॥ इदं कवेः आदित्यस्य स्वऽराजः विश्वानि संति अभि
अस्तु मह्ना अति यः मंद्रः यजथाय देवः सुऽकीर्तिं भिक्षे वरुणस्य
भूरेः ॥१॥ तव व्रते सुऽभगासः स्याम सुऽआध्यः वरुण तुस्तुऽवांसः
उपऽअयने उषसां गोऽमतीनां अग्नयः न जरमाणाः अनु द्यून्
॥२॥ तव स्याम पुरुऽवीरस्य शर्मन् उरुऽशंसस्य वरुण प्र-
ऽनेतरिति प्रऽनेतः यूयं नः पुत्राः अदितेः अदब्धाः अभि क्षमध्वं युज्याय
देवाः ॥३॥ प्र सीं आदित्यः असृजत् विऽधर्ता ऋतं सिंधवः वरु-
णस्य यंति न श्राम्यंति न वि मुचंति एते वयः न पप्तुः रघुऽया
परिऽज्मन् ॥४॥ वि मत् श्रथय रशनांऽइव आगः ऋध्याम ते
वरुण खां ऋतस्य मा तंतुः छेदि वयतः धियं मे मा मात्रा शारि
अपसः पुरा ऋतोः ॥५॥९॥ अपो सु म्यक्ष वरुण भियसं मत्
संऽराट् ऋतऽवः अनु मा गृभाय दामऽइव वत्सात् वि मुमुग्धि

अंहः नहि त्वत् आरे निऽमिषः चन ईशे ॥६॥ मा नः वधैः वरुण
ये ते इष्टौ एनः कृण्वंतं असुर भ्रीणंति मा ज्योतिषः प्रऽवसथानि
गन्म वि सु मृधः शिश्रथः जीवसे नः ॥७॥ नमः पुरा ते वरुण उत
नूनं उत अपरं तुविऽजात ब्रवाम त्वे हि कं पर्वते न श्रितानि
अप्रऽच्युतानि दुःऽदभ व्रतानि ॥८॥ परा ऋणा सावीः अध मत्-
ऽकृतानि मा अहं राजन् अन्यऽकृतेन भोजं अविऽउष्टाः इत्
नु भूयसीः उषसः आ नः जीवान् वरुण तासु शाधि ॥९॥ यः मे
राजन् युज्यः वा सखा वा स्वप्ने भयं भीरवे मह्यं आह स्तेनः वा
यः दिप्संति नः वृकः वा त्वं तस्मात् वरुण पाहि अस्मान् ॥१०॥
मा अहं मघोनः वरुण प्रियस्य भूरिऽदाव्नः आ विदं शूनं आपेः
मा रायः राजन् सुऽयमात् अव स्थां बृहत् वदेम विदथे सुऽवीराः
॥ ११ ॥ १० ॥

॥ २९ ॥ धृतऽव्रताः आदित्याः इषिराः आरे मत् कर्त रहसूःऽइव
आगः शृण्वतः वः वरुण मित्र देवाः भद्रस्य विद्वान् अवसे हुवे
वः ॥१॥ यूयं देवाः प्रऽमतिः यूयं ओजः यूयं द्वेषांसि सनुतः युयोत
अभिऽक्षत्तारः अभि च क्षमध्वं अद्य च नः मृळयत अपरं च ॥२॥
किं ऊं इति नु वः कृणवाम अपरेण किं सनेन वसवः आप्येन यूयं नः
मित्रावरुणा अदिते च स्वस्तिं इंद्रामरुतः दधात ॥३॥ हये देवाः
यूयं इत् आपयः स्थ ते मृळत नाधमानाय मह्यं मा वः रथः मध्यम-
ऽवाट् ऋते भूत मा युष्माऽवत्ऽसु आपिषु श्रमिष्म ॥४॥ प्र वः
एकः मिमय भूरि आगः यत् मा पिताऽइव कितवं शशास आरे
पाशाः आरे अघानि देवाः मा मा अधि पुत्रे विंऽइव ग्रभीष्ट ॥५॥
अर्वाचः अद्य भवत यजत्राः आ वः हार्दि भयमानः व्ययेयं त्राध्वं

:देवाः निऽजुरः वृकस्य चाध्वं कर्तात् अवऽपदः यजत्राः ॥६॥ मा
हं मघोनः वरुण प्रियस्य भूरिऽदाव्नः आ विदं शूनं आपेः मा
यः राजन् सुऽयमात् अवं स्थां बृहत् वदेम विदथे सुऽवीराः
७ ॥ ११ ॥

॥३०॥ ऋतं देवाय कृण्वते सवित्रे इंद्राय अहिऽघ्ने न रमंते आपः
अहःऽअहः याति अक्तुः अपां कियति आ प्रथमः सर्गः आसां
१॥ यः वृत्राय सिनं अत्र अभरिष्यत् प्र तं जनित्री विदुषे उवाच
थः रदंतीः अनु जोषं अस्मै दिवेऽदिवे धुनयः यंति अर्थं ॥२॥ ऊ-
र्वः हि अस्थात् अधि अंतरिक्षे अध वृत्राय प्र वधं जभार मिहं
वसानः उप हि ईं अदुद्रोत् तिग्मऽआयुधः अजयत् शत्रुं इंद्रः ॥३॥
बृहस्पते तपुषा अश्नाऽइव विध्य वृकऽद्वरसः असुरस्य वीरान्
यथा जघंथ धृषता पुरा चित् एव जहि शत्रुं अस्माकं इंद्र ॥४॥ अव
क्षिप दिवः अश्मानं उच्चा येन शत्रुं मंदसानः निऽजूर्वाः तोकस्य
साता तनयस्य भूरेः अस्मान् अर्धं कृणुतात् इंद्र गोनां ॥५॥१२॥
प्र हि क्रतुं वृहथः यं वनुथः रध्रस्य स्थः यजमानस्य चोदौ इंद्रासो-
मा युवं अस्मान् अविष्टं अस्मिन् भयऽस्थे कृणुतं ऊं लोकं ॥६॥
न मा तमत् न श्रमत् न उत तंद्रत् न वोचाम मा सुनोत इति सोमं
यः मे पृणात् यः ददत् यः निऽबोधात् यः मा सुन्वंतं उप गोभिः
आ अयत् ॥७॥ सरस्वति त्वं अस्मान् अविड्ढि मरुत्वती धृषती
जेषि शत्रून् त्यं चित् शर्धंतं तविषीऽयमाणं इंद्रः हंति वृषभं शंडि-
कानां ॥८॥ यः नः सनुत्यः उत वा जिघत्नुः अभिऽख्याय तं तिगि-
तेन विध्य बृहस्पते आयुधैः जेषि शत्रून् द्रुहे रिषंतं परि धेहि राजन्
॥९॥ अस्माकेभिः सत्वऽभिः शूर शूरैः वीर्या कृधि यानि ते कर्त्वानि

ज्योक् अभूवन् अनुऽधूपितासः हृत्वी तेषां आ भर नः वसूनि ॥१०॥ तं वः शर्धं मारुतं सुम्नऽयुः गिरा उप ब्रुवे नमसा दैव्यं जनं यथा रयिं सर्वऽवीरं नशामहै अपत्यऽसाचं श्रुत्यं दिवेऽदिवे ॥ ११ ॥ १३ ॥

॥३१॥ अस्माकं मित्रावरुणा अवतं रथं आदित्यैः रुद्रैः वसुऽभिः सचाऽभुवा प्र यत् वयः न पप्तन् वस्मनः परि श्रवस्यवः हृषीऽवंतः वनऽसदः ॥१॥ अध स्म नः उत् अवत सऽजोषसः रथं देवासः अभि विक्षु वाजऽयुं यत् आशवः पद्याभिः तित्रतः रजः पृथिव्याः सानौ जंघनंत पाणिऽभिः ॥२॥ उत स्यः नः इंद्रः विश्वऽचर्षणिः दिवः शर्धेन मारुतेन सुऽक्रतुः अनु नु स्थाति अवृकाभिः ऊतिऽभिः रथं महे सनये वाजऽसातये ॥३॥ उत स्यः देवः भुवनस्य सक्षणिः त्वष्टा ग्नाभिः सऽजोषाः जूजुवत् रथं इळा भगः बृहत्ऽदिवा उत रोदसी पूषा पुरंऽधिः अश्विनौ अध पती ॥४॥ उत त्ये देवी सुऽभगे॰ मिथुऽदृशा उषसानक्ता जगतां अपिऽजुवा स्तुषे यत् वां पृथिवि नव्यसा वचः स्थातुः च वयः त्रिऽवयाः उपऽस्तिरे॥५॥ उत वः शंसं उशिजांऽइव श्मसि अहिः बुध्न्यः अजः एकऽपात् उत त्रितः ऋभुक्षाः सविता चनः दधे अपां नपात् आशुऽहेमा धिया शमि॥६॥ एता वः वश्मि उत्ऽयता यजत्राः अतक्षन् आयवः नव्यसे सं श्रवस्यवः वाजं चकानाः सप्तिः न रथ्यः अह धीतिं अश्याः ॥ ७ ॥ १४ ॥

॥३२॥ अस्य मे द्यावापृथिवी ऋतऽयतः भूतं अवित्री वचसः सिसासतः ययोः आयुः प्रऽतरं ते इदं पुरः उपऽस्तुते॰ वसुऽयुः वां

महः दधे॥१॥ मा नः गुह्याः रिपः आयोः अहन् दभन् मा नः आ-
भ्यः रीरधः दुच्छुनाभ्यः मा नः वि यौः सख्या विद्धि तस्य नः सुम्न-
ऽयता मनसा तत् त्वा ईमहे॥२॥ अहेळता मनसा श्रुष्टिं आ वह
दुहानां धेनुं पिप्युषीं असश्चतं पद्याभिः आशुं वचसा च वाजिनं
त्वां हिनोमि पुरुऽहूत विश्वहा॥३॥ राकां अहं सुऽहवां सुऽस्तुती
हुवे शृणोतु नः सुऽभगा बोधतु त्मना सीव्यतु अपः सूच्या अ-
च्छिद्यमानया ददातु वीरं शतऽदायं उक्थ्यं॥४॥ याः ते राके सु-
ऽमतयः सुऽपेशसः याभिः ददासि दाशुषे वसूनि ताभिः नः अद्य
सुऽमनाः उपऽआगहि सहस्रऽपोषं सुऽभगे रराणा॥५॥ सिनी-
वालि पृथुऽस्तुके या देवानां असि स्वसा जुषस्व हव्यं आऽहुतं
प्रऽजां देवि दिदिड्ढि नः॥६॥ या सुऽबाहुः सुऽअंगुरिः सुऽसूमा
बहुऽसूवरी तस्यै विश्पत्न्यै हविः सिनीवाल्यै जुहोतन॥७॥ या
गुंगूः या सिनीवाली या राका या सरस्वती इंद्राणी अह्वे ऊतये
वरुणानी स्वस्तये॥८॥१५॥३॥

॥३३॥ आ ते पितः मरुतां सुम्नं एतु मा नः सूर्यस्य संऽदृशः युयो-
थाः अभि नः वीरः अर्वति क्षमेत प्र जायेमहि रुद्र प्रऽजाभिः॥१॥
त्वाऽदत्तेभिः रुद्र शंऽतमेभिः शतं हिमाः अशीय भेषजेभिः वि अ-
स्मत् द्वेषः विऽतरं वि अंहः वि अमीवाः चातयस्व विषूचीः॥२॥
श्रेष्ठः जातस्य रुद्र श्रिया असि तवःऽतमः तवसां वज्रऽबाहो॰
पर्षि नः पारं अंहसः स्वस्ति विश्वाः अभिऽइतीः रपसः युयोधि
॥३॥ मा त्वा रुद्र चुक्रुधाम नमःऽभिः मा दुःऽस्तुती वृषभ मा स-
ऽहूती उत नः वीरान् अर्पय भेषजेभिः भिषक्ऽतमं त्वा भिषजां
शृणोमि॥४॥ हवीमऽभिः हवते यः हविःऽभिः अव स्तोमेभिः

रुद्रं दिषीय ऋतूदरः सुऽहवः मा नः अस्यै बभ्रुः सुऽशिप्रः रीरधत मनायै ॥५॥१६॥ उत मा ममंद वृषभः मरुत्वान त्वक्षीयसा वयसा नाधमानं घृणिःऽइव छायां अरपाः अशीय आ विवासेयं रुद्रस्य सुम्नं ॥६॥ क्व स्यः ते रुद्र मृळयाकुः हस्तः यः अस्ति भेषजः जलाषः अपऽभर्ता रपसः दैव्यस्य अभि नु मा वृषभ चक्षमीथाः ॥७॥ प्र बभ्रवे वृषभाय श्वितीचे महः महीं सुऽस्तुतिं ईरयामि नमस्य कल्मलीकिनं नमःऽभिः गृणीमसि त्वेषं रुद्रस्य नाम ॥८॥ स्थिरेभिः अंगैः पुरुऽरूपः उग्रः बभ्रुः शुक्रेभिः पिपिशे हिरण्यैः ईशानात अस्य भुवनस्य भूरेः न वै ऊं योषत रुद्रात असुर्यं ॥९॥ अर्हन बिभर्षि सायकानि धन्व अर्हन निष्कं यजतं विश्वऽरूपं अर्हन इदं दयसे विश्वं अभ्वं न वै ओजीयः रुद्र त्वत अस्ति ॥१०॥१७॥ स्तुहि श्रुतं गर्तऽसदं युवानं मृगं न भीमं उपऽहत्नुं उग्रं मृळ जरित्रे रुद्र स्तवानः अन्यं ते अस्मत नि वपंतु सेनाः ॥११॥ कुमारः चित पितरं वंदमानं प्रति ननाम रुद्र उपऽयंतं भूरेः दातारं सतऽपतिं गृणीषे स्तुतः त्वं भेषजा रासि अस्मे ॥१२॥ या वः भेषजा मरुतः शुचीनि या शंऽतमा वृषणः या मयःऽभु यानि मनुः अवृणीत पिता नः ता शं च योः च रुद्रस्य वश्मि ॥१३॥ परि नः हेतिः रुद्रस्य वृज्याः परि त्वेषस्य दुःऽमतिः मही गात अव स्थिरा मघवत्ऽभ्यः तनुष्व मीढ्वः तोकाय तनयाय मृळ ॥१४॥ एव बभ्रो वृषभ चेकितान यथा देव न हृणीषे न हंसि हवनऽश्रुत नः रुद्र इह बोधि बृहत वदेम विदथे सुऽवीराः ॥१५॥१८॥

॥३४॥ धाराऽवराः मरुतः धृष्णुऽओजसः मृगाः न भीमाः तविषीभिः अर्चिनः अग्नयः न शुशुचानाः ऋजीषिणः भृमिं धमंतः

अपं गाः अवृणुत ॥१॥ द्यावंः न स्तृऽभिः चितयंत खादिनंः वि
अभ्रियाः न द्युतयंत वृष्टयंः रुद्रः यत् वः मरुतः रुक्मऽवक्षसः वृषा
अजंनि पृश्न्याः शुक्रे ऊधंनि ॥२॥ उक्षंते अश्वान् अत्यान्ऽइव
आजिषुं नदस्यं कर्णैः तुरयंते आशुऽभिः हिरंण्यऽशिप्राः मरुतः
दविंध्वतः पृक्षं याथ पृषंतीभिः सऽमन्यवः ॥३॥ पृक्षे ता विश्वा भु-
वंना ववक्षिरे मित्राय वा सदं आ जीरऽदानवः पृषंत्ऽअश्वासः
अनवभ्रऽराधसः ऋजिप्यासः न वयुनेषु धूःऽसदः ॥४॥ इंधन्व-
ऽभिः धेनुऽभिः रप्शदूधऽभिः अध्वस्मऽभिः पथिऽभिः भ्राजत्-
ऽऋष्टयः आ हंसासः न स्वसंराणि गंतन मधोः मदाय मरुतः स-
ऽमन्यवः ॥५॥१९॥ आ नः ब्रह्माणि मरुतः सऽमन्यवः नरां न शंसः
सवनानि गंतन अश्वाःऽइव पिप्यत धेनुं ऊधनि कर्त धियं जरित्रे
वाजंऽपेशसं ॥६॥ तं नः दात मरुतः वाजिनं रथे आपानं ब्रह्म चि-
तयंत् दिवेऽदिवे इषं स्तोतृऽभ्यः वृजनेषु कारवे सनिं मेधां अरिष्टं
दुस्तरं सहः ॥७॥ यत् युंजते मरुतः रुक्मऽवक्षसः अश्वान् रथेषु भगे
आ सुऽदानवः धेनुः न शिश्वे स्वसरेषु पिन्वते जनाय रातऽहविषे
महीं इषं ॥८॥ यः नः मरुतः वृकऽताति मर्त्यः रिपुः दधे वसवः
रक्षत रिषः वर्तयत तपुषा चक्रिया अभि तं अव रुद्राः अशसः
हंतन वधः ॥९॥ चित्रं तत् वः मरुतः याम चेकिते पृश्न्याः
यत् ऊधः अपि आपयः दुहुः यत् वा निदे नवमानस्य रुद्रियाः
त्रितं जराय जुरतां अदाभ्याः ॥१०॥२०॥ तान् वः महः मरुतः एव-
ऽयाव्नः विष्णोः एषस्य प्रऽभृथे हवामहे हिरंण्यऽवर्णान् ककुहा-
न् यतऽस्रुचः ब्रह्मण्यंतः शंस्यं राधः ईमहे ॥११॥ ते दशंऽग्वाः प्रथ-
माः यज्ञं ऊहिरे ते नः हिन्वंतु उषसः विऽउष्टिषु उषाः न रामीः
अरुणैः अप ऊर्णुते महः ज्योतिषा शुचता गोऽअर्णसा ॥१२॥ ते

णीभिः अरुणेभिः न अंजिऽभिः रुद्राः ऋतस्य सदनेषु ववृधुः
ऽमेघमानाः अत्येन पाजसा सुऽचंद्रं वर्णं दधिरे सुऽपेशसं
३॥ तान् इयानः महि वरूथं ऊतये उप घ इत् एना नमसा गृ-
मसि त्रितः न यान् पंच होतॄन् अभिष्टये आऽववर्तत् अव-
न् चक्रिया अवसे ॥१४॥ यया रध्रं पारयथ अति अंहः यया नि-
मुंचथ वंदितारं अर्वाची सा मरुतः या वः ऊतिः ओ इति सु वा-
ऽइव सुऽमतिः जिगातु ॥ १५ ॥ २१ ॥

॥३५॥ उप ईं असृक्षि वाजऽयुः वचस्यां चनः दधीत नाद्यः
रः मे अपां नपात् आशुऽहेमा कुवित् सः सुऽपेशसः करति
षिषत् हि ॥१॥ इमं सु अस्मै हृदः आ सुऽतष्टं मंत्रं वोचेम कुवित्
स्य वेदत् अपां नपात् असुर्यस्य मह्ना विश्वानि अर्यः भुवना
जान ॥२॥ सं अन्याः यंति उप यंति अन्याः समानं ऊर्वं नद्यः
णंति तं ऊं इति शुचिं शुचयः दीदिऽवांसं अपां नपातं परि तस्थुः
पः ॥३॥ तं अस्मेराः युवतयः युवानं मर्मृज्यमानाः परि यंति
पः सः शुक्रेभिः शिक्वऽभिः रेवत् अस्मे इति दीदाय अनिध्मः घृत-
र्णिक् अप्ऽसु ॥४॥ अस्मै तिस्रः अव्यथ्याय नारीः देवाय दे-
: दिधिषंति अन्नं कृताःऽइव उप हि प्रऽसर्स्रे अप्ऽसु सः पीयूषं
यति पूर्वऽसूनां ॥५॥२२॥ अश्वस्य अत्र जनिम अस्य च स्वः द्रुहः
ः संऽपृचः पाहि सूरीन् आमासु पूर्षु परः अप्रऽमृष्यं न अरा-
ः वि नशन् न अनृतानि ॥६॥ स्वे आ दमे सुऽदुघा यस्य धेनुः
धां पीपाय सुऽभु अन्नं अत्ति सः अपां नपात् ऊर्जयन् अप्-
अंतः वसुऽदेयाय विधते वि भाति ॥७॥ यः अप्ऽसु आ शुचि-
दैव्येन ऋतऽवा अजस्रः उर्विया विऽभाति वयाः इत् अन्या

भुवनानि अस्य प्र जायंते वीरुधः च प्रऽजाभिः ॥८॥ अपां नपात्
आ हि अस्थात् उपऽस्थं जिह्मानां ऊर्ध्वः विऽद्युतं वसानः तस्य
ज्येष्ठं महिमानं वहंतीः हिरण्यऽवर्णाः परि यंति यह्वीः ॥९॥ हि-
रण्यऽरूपः सः हिरण्यऽसंदृक् अपां नपात् सः इत् ऊं हिरण्य-
ऽवर्णः हिरण्ययात् परि योनेः निऽसद्य हिरण्यऽदाः ददति अन्नं
अस्मै ॥१०॥२३॥ तत् अस्य अनीकं उत चारु नाम अपीच्यं वर्धते
नप्तुः अपां यं इंधते युवतयः सं इत्था हिरण्यऽवर्णं घृतं अन्नं अस्य
॥११॥ अस्मै बहूनां अवमाय सख्ये यज्ञैः विधेम नमसा हविःऽभिः
सं सानु मार्ज्मि दिधिषामि बिल्मैः दधामि अन्नैः परि वंदे ऋक्-
ऽभिः ॥१२॥ सः ईं वृषा अजनयत् तासु गर्भं सः ईं शिशुः धयति तं
रिहंति सः अपां नपात् अनभिम्लातऽवर्णः अन्यस्यऽइव इह
तन्वा विवेष ॥१३॥ अस्मिन् पदे परमे तस्थिऽवांसं अध्वस्मऽभिः
विश्वहा दीदिऽवांसं आपः नप्त्रे घृतं अन्नं वहंतीः स्वयं अत्कैः परि
दीयंति यह्वीः ॥१४॥ अयांसं अग्ने सुऽक्षितिं जनाय अयांसं ऊं
मघवत्ऽभ्यः सुऽवृक्तिं विश्वं तत् भद्रं यत् अवंति देवाः बृहत् व-
देम विदथे सुऽवीराः ॥ १५ ॥ २४ ॥

॥३६॥ तुभ्यं हिन्वानः वसिष्ट गाः अपः अधुक्षन् सीं अविऽभिः
अद्रिऽभिः नरः पिब इंद्र स्वाहा प्रऽहुतं वषट्ऽकृतं होत्रात् आ
सोमं प्रथमः यः ईशिषे ॥१॥ यज्ञैः संऽमिश्लाः पृषतीभिः ऋष्टिऽभिः
यामन् शुभ्रासः अंजिषु प्रियाः उत आऽसद्य बर्हिः भरतस्य सून-
वः पोत्रात् आ सोमं पिबत दिवः नरः ॥२॥ अमाऽइव नः सुऽहु-
ताः आ हि गंतन नि बर्हिषि सदतन रणिष्टन अप मंदस्व जुजु-
षाणः अंधसः त्वष्टः देवेभिः जनिऽभिः सुमत्ऽगणः ॥३॥ आ वक्षि

देवान् इह विप्र यक्षि च उशन् होतः नि सद योनिषु त्रिषु प्रति
वीहि प्रऽस्थितं सोम्यं मधु पिब आग्नीध्रात् तव भागस्य तृप्णु-
हि ॥४॥ एषः स्यः ते तन्वः नृम्णऽवर्धनः सहः ओजः प्रऽदिवि बा-
ह्वोः हितः तुभ्यं सुतः मघऽवन् तुभ्यं आऽभृतः त्वं अस्य ब्राह्मणात्
आ तृपत् पिब ॥५॥ जुषेथां यज्ञं बोधतं हवस्य मे सत्तः होता नि-
ऽविदः पूर्व्याः अनु अच्छ राजाना नमः एति आऽवृतं प्रऽशा-
स्त्रात् आ पिबतं सोम्यं मधु ॥ ६ ॥ २५ ॥ ७ ॥

॥३७॥ मंदस्व होत्रात् अनु जोषं अंधसः अध्वर्यवः सः पूर्णां व-
ष्टि आऽसिचं तस्मै एतं भरत तत्ऽवशः ददिः होत्रात् सोमं द्रवि-
णःऽदः पिब ऋतुऽभिः ॥ १ ॥ यं ऊं' पूर्वं अहुवे तं इदं हुवे सः इत्
ऊं' हव्यः ददिः यः नाम पत्यते अध्वर्युऽभिः प्रऽस्थितं सोम्यं मधु
पोत्रात् सोमं द्रविणःऽदः पिब ऋतुऽभिः ॥२॥ मेद्यंतु ते वह्नयः ये-
भिः ईयसे अरिषण्यन् वीळयस्व वनस्पते आऽयूय धृष्णो' अ-
भिऽगूर्य त्वं नेष्ट्रात् सोमं द्रविणःऽदः पिब ऋतुऽभिः ॥३॥ अपात्
होत्रात् उत पोत्रात् अमत्त उत नेष्ट्रात् अजुषत प्रयः हितं तुरीयं
पात्रं अमृक्तं अमर्त्यं द्रविणःऽदाः पिबतु द्राविणःऽदसः ॥४॥ अ-
र्वाचं अद्य यय्यं नृऽवाहनं रथं युंजाथां इह वां विऽमोचनं पृंक्तं
हवींषि मधुना आ हि कं गतं अथ सोमं पिबतं वाजिनीऽवसू
॥५॥ जोषि अग्ने संऽइधं जोषि आऽहुतिं जोषि ब्रह्म जन्यं जोषि
सुऽस्तुतिं विश्वेभिः विश्वान् ऋतुना वसो' महः उशन् देवान्
उशतः पायय हविः ॥ ६ ॥ १ ॥

॥३८॥ उत् ऊं' स्यः देवः सविता सवाय शश्वत्ऽतमं तत्ऽअपा

वह्निः अस्यात् नूनं देवेभ्यः वि हि धाति रत्नं अथ अ
वीतिऽहोत्रं स्वस्तौ ॥१॥ विश्वस्य हि श्रुष्टये देवः ऊर्ध्वः
पृथुऽपाणिः सिसर्ति आपः चित् अस्य व्रते आ निऽमृ
चित् वातः रमते परिऽज्मन् ॥२॥ आशुऽभिः चित् यान्
चाति नूनं अरीरमत् अतमानं चित् एतोः अह्यर्षूणां
अयान् अविष्यां अनु व्रतं सवितुः मोकी आ अगात् ॥३
सं अव्यत् विऽततं वयंती मध्या कर्तोः नि अधात् शक्मं धी
संऽहाय अस्यात् वि ऋतून् अदर्धः अरमतिः सविता दे
अगात् ॥४॥ नाना ओकांसि दुर्यः विश्वं आयुः वि तिष्ठते प्रऽ
शोकः अग्नेः ज्येष्ठं माता सूनवे भागं आ अधात् अनु अस्य
इषितं सवित्रा ॥५॥२॥ संऽआववर्ति विऽस्थितः जिगीषुः वि
षां कामः चरतां अमा अभूत् शश्वान् अपः विऽकृतं हित्वी
अगात् अनु व्रतं सवितुः दैव्यस्य ॥६॥ त्वया हितं अप्यं अप्ऽसु
गं धन्व अनु आ मृगयसः वि तस्थुः वनानि विऽभ्यः नकिः अ
तानि व्रता देवस्य सवितुः मिनंति ॥७॥ यात्ऽराध्यं वरुणः योनि
अप्यं अनिऽशितं निऽमिषि जर्भुराणः विश्वः मार्ताण्डः व्रजं आ
पशुः गात् स्थऽशः जन्मानि सविता वि आ अकरि° ॥८॥ न
यस्य इंद्रः वरुणः न मित्रः व्रतं अर्यमा न मिनंति रुद्रः न अरा-
तयः तं इदं स्वस्ति हुवे देवं सवितारं नमःऽभिः ॥९॥ भगं धियं वा-
जयंतः पुरंऽधिं नराशंसः ग्नाः पतिः नः अव्याः आऽअये वामस्य
संऽगथे रयीणां प्रियाः देवस्य सवितुः स्याम ॥१०॥ अस्मभ्यं
तत् दिवः अत्ऽभ्यः पृथिव्याः त्वया दत्तं काम्यं राधः आ गात्
शं यत् स्तोतृऽभ्यः आपये भवाति उरुऽशंसाय सवितः जरित्रे
॥११॥३॥

देवान् इह विप्र यक्षिं च उशन् होतः नि सद् योनिषु त्रिषु प्रति
वीहि प्रऽस्थितं सोम्यं मधु पिब आग्नीध्रात् तव भागस्य तृप्णु-
हि ॥४॥ एषः स्यः ते तन्वः नृम्णऽवर्धनः सहः ओजः प्रऽदिवि बा-
ह्वोः हितः तुभ्यं सुतः मघऽवन् तुभ्यं आऽभृतः त्वं अस्य ब्राह्मणात्
आ तृपत् पिब ॥५॥ जुषेथां यज्ञं बोधतं हवस्य मे सत्तः होता नि-
ऽविदः पूर्व्याः अनु अच्छ राजाना नमः एति आऽवृतं प्रऽशा-
स्त्रात् आ पिबतं सोम्यं मधु ॥ ६ ॥ २५ ॥ ७ ॥

॥३७॥ मंदस्व होत्रात् अनु जोषं अंधसः अध्वर्यवः सः पूर्णां व-
ष्टि आऽसिचं तस्मै एतं भरत तत्ऽवशः ददिः होत्रात् सोमं द्रवि-
णःऽदः पिब ऋतुऽभिः ॥ १ ॥ यं ऊं पूर्वं अहुवे तं इदं हुवे सः इत्
ऊं हव्यः ददिः यः नाम पत्यते अध्वर्युऽभिः प्रऽस्थितं सोम्यं मधु
पोत्रात् सोमं द्रविणःऽदः पिब ऋतुऽभिः ॥२॥ मेद्यंतु ते वह्नयः ये-
भिः ईयसे अरिषण्यन् वीळयस्व वनस्पते आऽयूयं धृष्णो अ-
भिऽगूर्य त्वं नेष्ट्रात् सोमं द्रविणःऽदः पिब ऋतुऽभिः ॥ ३ ॥ अपात्
होत्रात् उत पोत्रात् अमत्त उत नेष्ट्रात् अजुषत प्रयः हितं तुरीयं
पात्रं अमृक्तं अमर्त्यं द्रविणःऽदाः पिबतु द्राविणःऽदसः ॥४॥ अ-
र्वाचं अद्य यय्यं नृऽवाहनं रथं युंजाथां इह वां विऽमोचनं पृंक्तं
हवींषि मधुना आ हि कं गतं अथ सोमं पिबतं वाजिनीऽवसू
॥५॥ जोषि अग्ने संऽइधं जोषि आऽहुतिं जोषि ब्रह्म जन्यं जोषि
सुऽस्तुतिं विश्वेभिः विश्वान् ऋतुना वसो महः उशन् देवान्
उशतः पायय हविः ॥ ६ ॥ १ ॥

॥३८॥ उत ऊं स्यः देवः सविता सवाय शश्वत्ऽतमं तत्ऽअपाः

विश्वऽमिन्वं विपुऽवृतं मनसा युज्यमानं तं जिन्वथः वृषण
पंचऽरश्मिं ॥३॥ दिवि अन्यः सदनं चक्रे उच्चा पृथिव्यां अन्यः अ
धि अंतरिक्षे तौ अस्मभ्यं पुरुऽवारं पुरुऽक्षुं रायः पोषं वि स्यता
नाभिं अस्मे ॥४॥ विश्वानि अन्यः भुवना जजान विश्वं अन्यः
अभिऽचक्षाणः एति सोमापूषणौ अवतं धियं मे युवाभ्यां वि-
श्वाः पृतनाः जयेम ॥५॥ धियं पूषा जिन्वतु विश्वंऽइन्वः रयिं सोमः
रयिऽपतिः दधातु अवतु देवी अदितिः अनर्वा बृहत् वदेम वि-
दथे सुऽवीराः ॥६॥६॥

॥४१॥ वायो ये ते सहस्रिणः रथासः तेभिः आ गहि नियुत्वान्
सोमऽपीतये ॥१॥ नियुत्वान् वायो आ गहि अयं शुक्रः अयामि
ते गंता असि सुन्वतः गृहं ॥२॥ शुक्रस्य अद्य गोऽआशिरः इंद्रवा-
यू नियुत्वतः आ यातं पिबतं नरा ॥३॥ अयं वां मित्रावरुणा सुतः
सोमः ऋतऽवृधा मम इत् इह श्रुतं हवं ॥४॥ राजानौ अनभिऽद्रु-
हा ध्रुवे सदसि उत्ऽतमे सहस्रऽस्थूणे आसाते ॥५॥७॥ ता सं-
ऽराजा घृतऽआसुती० आदित्या दानुनः पती सचेते अनव-
ऽह्वरं ॥६॥ गोऽमत् ऊं सु नासत्या अश्वऽवत् यातं अश्विना
वर्तिः रुद्रा नृऽपाय्यं ॥७॥ न यत् परः न अंतरः आऽदधर्षत् वृषण्-
ऽवसू० दुःऽशंसः मर्त्यः रिपुः ॥८॥ ता नः आ वोळ्हं अश्विना रयिं
पिशंगऽसंदृशं धिष्ण्या वरिवःऽविदं ॥९॥ इंद्रः अंग महत् भयं
अभि सत् अप चुच्यवत् सः हि स्थिरः विऽचर्षणिः ॥१०॥८॥ इंद्रः
च मृळयाति नः न नः पश्चात् अघं नशत् भद्रं भवाति नः पुरः
॥११॥ इंद्रः आशाभ्यः परि सर्वाभ्यः अभयं करत् जेता शत्रून् वि-
चर्षणिः ॥१२॥ विश्वे देवासः आ गत शृणुत मे इमं हवं आ इदं

विश्वऽमिन्वं विषुऽवृतं मनसा युज्यमानं तं जिन्वथः वृष
पंचऽरश्मिं ॥३॥ दिवि अन्यः सदनं चक्रे उच्चा पृथिव्यां अन्यः अ
धि अंतरिक्षे तौ अस्मभ्यं पुरुऽवारं पुरुऽक्षुं रायः पोषं वि स्यत
नाभिं अस्मे ॥४॥ विश्वानि अन्यः भुवना जजान विश्वं अन्य
अभिऽचक्षाणः एति सोमापूषणौ अवतं धियं मे युवाभ्यां वि-
श्वाः पृतनाः जयेम ॥५॥ धियं पूषा जिन्वतु विश्वंऽइन्वः रयिं सोमः
रयिऽपतिः दधातु अवतु देवी अदितिः अनर्वा बृहत् वदेम वि-
दथे सुऽवीराः ॥६॥६॥

॥४१॥ वायो इति ये ते सहस्रिणः रथासः तेभिः आ गहि नियुत्वान्
सोमऽपीतये ॥१॥ नियुत्वान् वायो इति आ गहि अयं शुक्रः अयामि
ते गंता असि सुन्वतः गृहं ॥२॥ शुक्रस्य अद्य गोऽआशिरः इंद्रवा-
यू इति नियुत्वतः आ यातं पिवतं नरा ॥३॥ अयं वां मित्रावरुणा सुतः
सोमः ऋतऽवृधा मम इत् इह श्रुतं हवं ॥४॥ राजानौ अनभिऽद्रु-
हा ध्रुवे सदसि उत्ऽतमे सहस्रऽस्थूणे आसाते इति ॥५॥७॥ ता सं-
ऽराजा घृतऽआसुती इति आदित्या दानुनः पती इति सचेते इति अनव-
ऽह्वरं ॥६॥ गोऽमत् ऊं इति सु नासत्या अश्वऽवत् यातं अश्विना
वर्तिः रुद्रा नृऽपाय्यं ॥७॥ न यत् परः न अंतरः आऽदधर्षत् वृषण्-
ऽवसू इति दुःऽशंसः मर्त्यः रिपुः ॥८॥ ता नः आ वोळ्हं अश्विना रयिं
पिशंगऽसंदृशं धिष्ण्या वरिवःऽविदं ॥९॥ इंद्रः अंग महत् भयं
अभि सत् अप चुच्यवत् सः हि स्थिरः विऽचर्षणिः ॥१०॥८॥ इंद्रः
च मृळयाति नः न नः पश्चात् अघं नशत् भद्रं भवाति नः पुरः
॥११॥ इंद्रः आशाभ्यः परि सर्वाभ्यः अभयं करत् जेता शत्रून् वि-
ऽचर्षणिः ॥१२॥ विश्वे देवासः आ गत शृणुत मे इमं हवं आ इदं

बर्हिः नि सीदत ॥१३॥ तीव्रः वः मधुऽमान् अयं शुनऽहोत्रेषु मत्सरः एतं पिबत काम्यं ॥१४॥ इंद्रऽज्येष्ठाः मरुत्ऽगणाः देवासः पूषऽरातयः विश्वे मम श्रुत हवं ॥१५॥९॥ अंबिऽतमे नदीऽतमे देविऽतमे सरस्वति अप्रशस्ताःऽइव स्मसि प्रऽशस्तिं अंब नः कृधि ॥१६॥ त्वे विश्वा सरस्वति श्रिता आयूंषि देव्यां शुनऽहोत्रेषु मत्स्व प्रऽजां देवि दिदिड्ढि नः ॥१७॥ इमा ब्रह्म सरस्वति जुषस्व वाजिनीऽवति या ते मन्म गृत्सऽमदाः ऋतऽवरि प्रिया देवेषु जुह्वति ॥१८॥ प्र इतां यज्ञस्य शंऽभुवा युवां इत् आ वृणीमहे अग्निं च हव्यऽवाहनं ॥१९॥ द्यावा नः पृथिवी इमं सिध्रं अद्य दिविऽस्पृशं यज्ञं देवेषु यच्छतां ॥२०॥ आ वां उपऽस्थे अद्रुहा देवाः सीदंतु यज्ञियाः इह अद्य सोमऽपीतये ॥२१॥१०॥

॥४२॥ कनिक्रदत् जनुषं प्रऽब्रुवाणः इयर्ति वाचं अरिताऽइव नावं सुऽमंगलः च शकुने भवासि मा त्वा का चित् अभिऽभा विश्व्या विदत् ॥१॥ मा त्वा श्येनः उत् वधीत् मा सुऽपर्णः मा त्वा विदत् इषुऽमान् वीरः अस्ता पित्र्यां अनु प्रऽदिशं कनिक्रदत् सुऽमंगलः भद्रऽवादी वद इह ॥२॥ अव क्रंद दक्षिणतः गृहाणां सुऽमंगलः भद्रऽवादी शकुंते मा नः स्तेनः ईशत मा अघऽशंसः बृहत् वदेम विदथे सुऽवीराः ॥३॥११॥

॥४३॥ प्रऽदक्षिणित् अभि गृणंति कारवः वयः वदंतः ऋतुऽथा शकुंतयः उभे वाचौ वदति सामगाःऽइव गायत्रं च त्रैस्तुभं च अनु राजति ॥१॥ उद्गाताऽइव शकुने साम गायसि ब्रह्मऽपुत्रःऽइव सवनेषु शंससि वृषाऽइव वाजी शिशुऽमतीः अपिऽइत्य

सर्वतः नः शकुने भद्रं आ वद विश्वतः नः शकुने पुण्यं आ वद ॥२॥
आऽवदन् त्वं शकुने भद्रं आ वद तूष्णीं आसीनः सुऽमतिं चिकि-
द्धि नः यत् उत्ऽपतन् वदसि कर्करिः यथा बृहत् वदेम विदथे
सुऽवीराः ॥३॥ १२॥ ४॥ २॥

॥ इति द्वितीयं मंडलं समाप्तं ॥

॥१॥ सोमस्य मा तवसं वक्षि अग्ने वह्निं चकर्थ विदथे यजध्यै
वान् अच्छं दीद्यत् युंजे अद्रिं शंऽआये अग्ने तन्वं जुषस्व ॥१॥
प्रांचं यज्ञं चकृम वर्धतां गीः समित्ऽभिः अग्निं नमसा दुवस्यन्
दिवः शशासुः विदथा कवीनां गृत्साय चित् तवसे गातुं ईषुः ॥२॥
मयः दधे मेधिरः पूतऽदक्षः दिवः सुऽबंधुः जनुषा पृथिव्याः अविं-
दन् ऊं दर्शतं अप्ऽसु अंतः देवासः अग्निं अपसि स्वसृणां ॥३॥
अवर्धयन् सुऽभगं सप्त यह्वीः श्वेतं जज्ञानं अरुषं महिऽत्वा शिश्रुं
न जातं अभि आरुः अश्वाः देवासः अग्निं जनिमन् वपुष्यन् ॥४॥
शुक्रेभिः अंगैः रजः आऽततन्वान् क्रतुं पुनानः कविऽभिः पवि-
त्रैः शोचिः वसानः परि आयुः अपां श्रियः मिमीते बृहतीः अनू-
नाः ॥५॥१३॥ वव्राज सीं अनदतीः अदब्धाः दिवः यह्वीः अवसा-
नाः अनग्नाः सनाः अत्र युवतयः सऽयोनीः एकं गर्भं दधिरे सप्त
वाणीः ॥६॥ स्तीर्णाः अस्य संऽहतः विश्वऽरूपाः घृतस्य योनौ
वथे मधूनां अस्थुः अत्र धेनवः पिन्वमानाः मही दस्मस्य मा-
तां संऽईची० ॥७॥ बभ्राणः सूनो सहसः वि अद्यौत् दधानः शु-
रभसा वपूंषि श्वोतंति धाराः मधुनः घृतस्य वृषा यत्र ववृधे

सर्वतः नः शकुने भद्रं आ वद विश्वतः नः शकुने पुण्यं आ वद ॥
आऽवदन् त्वं शकुने भद्रं आ वद तूष्णीं आसीनः सुऽमतिं चिकि
द्धि नः यत् उतऽपतन् वदसि कर्करिः यथा बृहत् वदेम विदथे
सुऽवीराः ॥ ३ ॥ १२ ॥ ४ ॥ २ ॥

॥ इति द्वितीयं मंडलं समाप्तं ॥

॥१॥ सोमस्य मा तवसं वक्षि अग्ने वह्निं चकर्थ विदथे यजध्यै
देवान् अच्छ दीद्यत् युंजे अद्रिं शंऽआये अग्ने तन्वं जुषस्व ॥१॥
प्रांचं यज्ञं चकृम वर्धतां गीः समित्ऽभिः अग्निं नमसा दुवस्यन्
दिवः शशासुः विदथा कवीनां गृत्साय चित् तवसे गातुं ईषुः ॥२॥
मयः दधे मेधिरः पूतऽदक्षः दिवः सुऽबंधुः जनुषा पृथिव्याः अविं-
दन् ऊं दर्शतं अप्ऽसु अंतः देवासः अग्निं अपसि स्वसॄणां ॥३॥
अवर्धयन् सुऽभगं सप्त यह्वीः श्वेतं जज्ञानं अरुषं महिऽत्वा शिशुं
न जातं अभि आरुः अश्वाः देवासः अग्निं जनिमन् वपुष्यन् ॥४॥
शुक्रेभिः अंगैः रजः आऽततन्वान् क्रतुं पुनानः कविऽभिः पवि-
त्रैः शोचिः वसानः परि आयुः अपां श्रियः मिमीते बृहतीः अनू-
नाः ॥५॥१३॥ वव्राज सीं अनदतीः अदब्धाः दिवः यह्वीः अवसा-
नाः अनग्नाः सनाः अत्र युवतयः सऽयोनीः एकं गर्भं दधिरे सप्त
वाणीः ॥६॥ स्तीर्णाः अस्य संऽहतः विश्वऽरूपाः घृतस्य योनौ
स्रवथे मधूनां अस्थुः अत्र धेनवः पिन्वमानाः मही दस्मस्य मा-
तरा संऽईची० ॥७॥ बभ्राणः सूनो सहसः वि अद्यौत् दधानः शु-
क्रा रभसा वपूंषि श्चोतंति धाराः मधुनः घृतस्य वृषा यत्र वावृधे

काव्येन॥८॥ पितुः चित् ऊधः जनुषा विवेद वि अस्य धाराः असृ-
जत् वि धेनाः गुहा चरंतं सखिऽभिः शिवेभिः दिवः यह्वीभिः न
गुहा बभूव॥९॥ पितुः च गर्भं जनितुः च बभ्रे पूर्वीः एकः अधयत्
पीप्यानाः वृष्णे सऽपत्नी॰ शुचये सऽबंधू॰ उभे अस्मै मनुष्ये नि
पाहि॥ १०॥ १४॥ उरौ महान् अनिऽबाधे ववर्ध आपः अग्निं
यशसः सं हि पूर्वीः ऋतस्य योनौ अशयत् दमूनाः जामीनां
अग्निः अपसि स्वसॄणां॥११॥ अक्रः न बभ्रिः संऽइथे महीनां दि-
दृक्षेयः सूनवे भाःऽऋजीकः उत् उस्रियाः जनिता यः जजान
अपां गर्भः नृऽतमः यह्वः अग्निः॥१२॥ अपां गर्भं दर्शतं ओषधीनां
वना जजान सुऽभगा विऽरूपं देवासः चित् मनसा सं हि जग्मुः
पनिष्ठं जातं तवसं दुवस्यन्॥१३॥ बृहंतः इत् भानवः भाःऽऋजी-
कं अग्निं सचंत विऽद्युतः न शुक्राः गुहाऽइव वृद्धं सदसि स्वे
अंतः अपारे ऊर्वे अमृतं दुहानाः॥ १४॥ ईळे च त्वा यजमानः ह-
विःऽभिः ईळे सखिऽत्वं सुऽमतिं निऽकामः देवैः अवः मिमीहि
सं जरित्रे रक्ष च नः दम्येभिः अनीकैः॥१५॥१५॥ उपऽक्षेतारः तव
सुऽप्रनीते अग्ने विश्वानि धन्या दधानाः सुऽरेतसा श्रवसा तुंज-
मानाः अभि स्याम पृतनाऽयून् अदेवान्॥१६॥ आ देवानां अ-
भवः केतुः अग्ने मंद्रः विश्वानि काव्यानि विद्वान् प्रति मर्तान्
अवासयः दमूनाः अनु देवान् रथिरः यासि साधन्॥१७॥ नि दुरो-
णे अमृतः मर्त्यानां राजा ससाद विदथानि साधन् घृतऽप्रतीकः
उर्विया वि अद्यौत् अग्निः विश्वानि काव्यानि विद्वान्॥१८॥ आ
नः गहि सख्येभिः शिवेभिः महान् महीभिः ऊतिऽभिः सरण्यन्
अस्मे रयिं बहुलं संऽतरुत्रं सुऽवाचं भागं यशसं कृधि नः॥१९॥
एता ते अग्ने जनिम सनानि प्र पूर्व्याय नूतनानि वोचं महांति

वृष्णे सवना कृता इमा जन्मन्ऽजन्मन् निऽहितः जातऽवेद
॥२०॥ जन्मन्ऽजन्मन् निऽहितः जातऽवेदाः विश्वामित्रेभिः इ
ध्यते अजस्रः तस्य वयं सुऽमतौ यज्ञियस्य अपि भद्रे सौमनसे
स्याम ॥२१॥ इमं यज्ञं सहसाऽवन् त्वं नः देवऽत्रा धेहि सुऽक्रतो॰
रराणः प्र यंसि होतः बृहतीः इषः नः अग्ने महि द्रविणं आ यजस्व
॥२२॥ इळां अग्ने पुरुऽदंसं सनिं गोः शश्वत्ऽतमं हवमानाय साध
स्यात् नः सूनुः तनयः विजाऽवा अग्ने सा ते सुऽमतिः भूतु अस्मे॰
॥२३॥१६॥

॥२॥ वैश्वानराय धिषणां ऋतऽवृधे घृतं न पूतं अग्नये जना-
मसि द्विता होतारं मनुषः च वाघतः धिया रथं न कुलिशः सं ऋ-
ण्वति ॥१॥ सः रोचयत् जनुषा रोदसी॰ उभे॰ सः मात्रोः अभवत्
पुत्रः ईड्यः हव्यऽवाट् अग्निः अजरः चनःऽहितः दुःऽदभः विशां
अतिथिः विभाऽवसुः ॥२॥ क्रत्वा दक्षस्य तरुषः विऽधर्मणि देवा-
सः अग्निं जनयन्त चित्तिऽभिः रुरुचानं भानुना ज्योतिषा महां
अत्यं न वाजं सनिऽयन् उप ब्रुवे ॥३॥ आ मन्द्रस्य सनिऽयन्तः वरेण्यं
वृणीमहे अह्रयं वाजं ऋग्मियं रातिं भृगूणां उशिजं कविऽक्रतुं
अग्निं राजन्तं दिव्येन शोचिषा ॥४॥ अग्निं सुम्नाय दधिरे पुरः जनाः
वाजऽश्रवसं इह वृक्तऽबर्हिषः यतऽस्रुचः सुऽरुचं विश्वऽदेव्यं रु-
द्रं यज्ञानां साधत्ऽइष्टिं अपसां ॥५॥१७॥ पावकऽशोचे तव हि
क्षयं परि होतः यज्ञेषु वृक्तऽबर्हिषः नरः अग्ने दुवः इच्छमानासः
आप्यं उप आसते द्रविणं धेहि तेभ्यः ॥६॥ आ रोदसी॰ अपृणत्
आ स्वः महत् जातं यत् एनं अपसः अधारयन् सः अध्वराय परि
नीयते कविः अत्यः न वाजऽसातये चनःऽहितः ॥७॥ नमस्यत

काव्येन॥८॥ पितुः चित् ऊधः जनुषा विवेद वि अस्य धाराः असृजत् वि धेनाः गुहा चरंतं सखिऽभिः शिवेभिः दिवः यह्वीभिः न गुहा बभूव॥९॥ पितुः च गर्भं जनितुः च बभ्रे पूर्वीः एकः अधयत् पीप्यानाः वृष्णे सऽपत्नीः शुचये सऽबंधू उभे अस्मै मनुष्ये नि पाहि॥ १०॥ १४॥ उरौ महान् अनिऽबाधे ववर्ध आपः अग्निं यशसः सं हि पूर्वीः ऋतस्य योनौ अशयत् दमूनाः जामीनां अग्निः अपसि स्वसॄणां॥११॥ अक्रः न बभ्रिः संऽइथे महीनां दिदृक्षेयः सूनवे भाःऽऋजीकः उत् उस्रियाः जनिता यः जजान अपां गर्भः नृऽतमः यह्वः अग्निः॥१२॥ अपां गर्भं दर्शतं ओषधीनां वना जजान सुऽभगा विऽरूपं देवासः चित् मनसा सं हि जग्मुः पनिष्ठं जातं तवसं दुवस्यन्॥१३॥ बृहंतः इत् भानवः भाःऽऋजीकं अग्निं सचंत विऽद्युतः न शुक्राः गुहाऽइव वृद्धं सदसि स्वे अंतः अपारे ऊर्वे अमृतं दुहानाः॥ १४॥ ईळे च त्वा यजमानः हविःऽभिः ईळे सखिऽत्वं सुऽमतिं निऽकामः देवैः अवः मिमीहि सं जरित्रे रक्ष च नः दम्येभिः अनीकैः॥१५॥१५॥ उपऽक्षेतारः तव सुऽप्रनीते अग्ने विश्वानि धन्या दधानाः सुऽरेतसा श्रवसा तुंजमानाः अभि स्याम पृतनाऽयून् अदेवान्॥१६॥ आ देवानां अभवः केतुः अग्ने मंद्रः विश्वानि काव्यानि विद्वान् प्रति मर्तान् अवासयः दमूनाः अनु देवान् रथिरः यासि साधन्॥१७॥ नि दुरोणे अमृतः मर्त्यानां राजा ससाद विदथानि साधन् घृतऽप्रतीकः उर्विया वि अद्यौत् अग्निः विश्वानि काव्यानि विद्वान्॥१८॥ आ नः गहि सख्येभिः शिवेभिः महान् महीभिः ऊतिऽभिः सरण्यन् अस्मे रयिं बहुलं संऽतरुत्रं सुऽवाचं भागं यशसं कृधि नः॥१९॥ एता ते अग्ने जनिम सनानि प्र पूर्व्याय नूतनानि वोचं महांति

वृष्णे सवना कृता इमा जन्मनऽजन्मन् निऽहितः जातऽवेदाः
॥२०॥ जन्मनऽजन्मन् निऽहितः जातऽवेदाः विश्वामित्रेभिः इ-
ध्यते अजस्रः तस्य वयं सुऽमतौ यज्ञियस्य अपि भद्रे सौमनसे
स्याम ॥२१॥ इमं यज्ञं सहसाऽवन् त्वं नः देवऽत्रा धेहि सुऽक्रतो°
रराणः प्र यंसि होतः बृहतीः इषः नः अग्ने महि द्रविणं आ यजस्व
॥२२॥ इळां अग्ने पुरुऽदंसं सनिं गोः शश्वत्ऽतमं हवमानाय साध
स्यात् नः सूनुः तनयः विजाऽवा अग्ने सा ते सुऽमतिः भूतु अस्मे॰
॥२३॥१६॥

॥२॥ वैश्वानराय धिषणां ऋतऽवृधे घृतं न पूतं अग्नये जना-
मसि द्विता होतारं मनुषः च वाघतः धिया रथं न कुलिशः सं ऋ-
ण्वति ॥१॥ सः रोचयत् जनुषा रोदसी इति उभे इति सः मात्रोः अभवत्
पुत्रः ईड्यः हव्यऽवाट् अग्निः अजरः चनःऽहितः दुःऽदभः विशां
अतिथिः विभाऽवसुः ॥२॥ क्रत्वा दक्षस्य तरुषः विऽधर्मणि देवा-
सः अग्निं जनयंत चित्तिऽभिः रुरुचानं भानुना ज्योतिषा महां
अत्यं न वाजं सनिष्यन् उप ब्रुवे ॥३॥ आ मंद्रस्य सनिष्यंतः वरेण्यं
वृणीमहे अह्रयं वाजं ऋग्मियं रातिं भृगूणां उशिजं कविऽक्रतुं
अग्निं राजंतं दिव्येन शोचिषा ॥४॥ अग्निं सुम्नाय दधिरे पुरः जनाः
वाजऽश्रवसं इह वृक्तऽबर्हिषः यतऽस्रुचः सुऽरुचं विश्वऽदेव्यं रु-
ं यज्ञानां साधत्ऽइष्टिं अपसां ॥५॥१७॥ पावकऽशोचे तव हि
यं परि होतः यज्ञेषु वृक्तऽबर्हिषः नरः अग्ने दुवः इच्छमानासः
ाप्यं उप आसते द्रविणं धेहि तेभ्यः ॥६॥ आ रोदसी इति अपृणत्
ा स्वः महत् जातं यत् एनं अपसः अधारयन् सः अध्वराय परि
यते कविः अत्यः न वाजऽसातये चनःऽहितः ॥७॥ नमस्यत

काव्येन॥८॥ पितुः चित् ऊधः जनुषा विवेद वि अस्य धाराः असृ-
जत् वि धेनाः गुहा चरंतं सखिऽभिः शिवेभिः दिवः यह्वीभिः न
गुहा बभूव॥९॥ पितुः च गर्भं जनितुः च बभ्रे पूर्वीः एकः अधयत्
पीप्यानाः वृष्णे सऽपत्नी॰ शुचये सऽबंधू॰ उभे अस्मै मनुष्ये नि
पाहि ॥ १० ॥ १४ ॥ उरौ महान् अनिऽबाधे ववर्ध आपः अग्निं
यशसः सं हि पूर्वीः ऋतस्य योनौ अशयत् दमूनाः जामीनां
अग्निः अपसि स्वसॄणां ॥११॥ अक्रः न बभ्रिः संऽइथे महीनां दि-
दृक्षेयः सूनवे भाःऽऋजीकः उत् उस्रियाः जनिता यः जजान
अपां गर्भः नृऽतमः यह्वः अग्निः॥१२॥ अपां गर्भं दर्शतं ओषधीनां
वना जजान सुऽभगा विऽरूपं देवासः चित् मनसा सं हि जग्मुः
पनिष्ठं जातं तवसं दुवस्यन्॥१३॥ बृहंतः इत् भानवः भाःऽऋजी-
कं अग्निं सचंत विऽद्युतः न शुक्राः गुहाऽइव वृद्धं सदसि स्वे
अंतः अपारे ऊर्वे अमृतं दुहानाः॥ १४॥ ईळे च त्वा यजमानः ह-
विःऽभिः ईळे सखिऽत्वं सुऽमतिं निऽकामः देवैः अवः मिमीहि
सं जरित्रे रक्ष च नः दम्येभिः अनीकैः॥१५॥१५॥ उपऽक्षेतारः तव
सुऽप्रनीते अग्ने विश्वानि धन्या दधानाः सुऽरेतसा श्रवसा तुंज-
मानाः अभि स्याम पृतनाऽयून् अदेवान्॥१६॥ आ देवानां अ-
भवः केतुः अग्ने मंद्रः विश्वानि काव्यानि विद्वान् प्रति मर्तान्
अवासयः दमूनाः अनु देवान् रथिरः यासि साधन्॥१७॥ नि दुरो-
णे अमृतः मर्त्यानां राजा ससाद विदथानि साधन् घृतऽप्रतीकः
उर्विया वि अद्यौत् अग्निः विश्वानि काव्यानि विद्वान्॥१८॥ आ
[illegible] गहि सख्येभिः शिवेभिः महान् महीभिः ऊतिऽभिः सरण्यन्
[illegible] रयिं बहुलं संऽतरुत्रं सुऽवाचं भागं यशसं कृधि नः॥१९॥
ते अग्ने जनिम सनानि प्र पूर्व्याय नूतनानि वोचं महांति

वृष्णे सवना कृता इमा जन्मन्ऽजन्मन् निऽहितः जातऽवे
॥२०॥ जन्मन्ऽजन्मन् निऽहितः जातऽवेदाः विश्वामित्रेभिः
ध्यते अजस्त्रः तस्य वयं सुऽमतौ यज्ञियस्य अपि भद्रे सौमन
स्याम ॥२१॥ इमं यज्ञं सहसाऽवन् त्वं नः देवऽत्रा धेहि सुऽक्रतो
रराणः प्र यंसि होतः बृहतीः इषः नः अग्ने महि द्रविणं आ यजस्व
॥२२॥ इळां अग्ने पुरुऽदंसं सनिं गोः शश्वत्ऽतमं हवमानाय साध
स्यात् नः सूनुः तनयः विजाऽवा अग्ने सा ते सुऽमतिः भूतु अस्मे॰
॥२३॥१६॥

॥२॥ वैश्वानराय धिषणां ऋतऽवृधे घृतं न पूतं अग्नये जना-
मसि द्विता होतारं मनुषः च वाघतः धिया रथं न कुलिशः सं ऋ-
ण्वति ॥१॥ सः रोचयत् जनुषा रोदसी॰ उभे॰ सः मात्रोः अभवत्
पुत्रः ईड्यः हव्यऽवाट् अग्निः अजरः चनःऽहितः दुःऽदभः विशां
अतिथिः विभाऽवसुः ॥२॥ क्रत्वा दक्षस्य तरुषः विऽधर्मणि देवा-
सः अग्निं जनयंत चित्तिऽभिः रुरुचानं भानुना ज्योतिषा महां
अत्यं न वाजं सनिष्यन् उप ब्रुवे ॥३॥ आ मंद्रस्य सनिष्यंतः वरेण्यं
वृणीमहे अह्रयं वाजं ऋग्मियं रातिं भृगूणां उशिजं कविऽक्रतुं
अग्निं राजंतं दिव्येन शोचिषा ॥४॥ अग्निं सुम्नाय दधिरे पुरः जनाः
वाजऽश्रवसं इह वृक्तऽवर्हिषः यतऽस्रुचः सुऽरुचं विश्वऽदेव्यं रु-
द्रं यज्ञानां साधंतऽइष्टिं अपसां ॥५॥१७॥ पावकऽशोचे तव हि
क्षयं परि होतः यज्ञेषु वृक्तऽवर्हिषः नरः अग्ने दुवः इच्छमानासः
आप्यं उप आसते द्रविणं धेहि तेभ्यः ॥६॥ आ रोदसी॰ अपृणत्
आ स्वः महत् जातं यत् एनं अपसः अधारयन् सः अध्वराय परि
नीयते कविः अत्यः न वाजऽसातये चनःऽहितः ॥७॥ नमस्यत

अद्यौत् उषसः॑ विऽरोके॑॥२॥ अधा॑यि अ॒ग्निः मानु॑षीषु वि॒क्षु अ॒
गर्भः॑ मि॒त्रः ऋ॒तेन॑ साध॑न् आ हृ॒र्य॒तः य॒ज॒तः सानु॑ अ॒स्था॒त् अभू॒
ऊं॒ विप्रः॑ हव्यः॑ म॒ती॒नां॥३॥ मि॒त्रः अ॒ग्निः भ॒वति॒ यत् सम्ऽइ॑द्धः मि
त्रः होता॑ वरु॑णः जा॒तऽवे॑दाः मि॒त्रः अ॒ध्व॒र्युः इ॒षि॒रः दमू॑नाः मि॒त्रः
सिंधू॑नां उ॒त पर्व॑तानां॥४॥ पाति॑ प्रि॒यं रि॒पः अग्रं॑ प॒दं वेः पाति॑
य॒ह्वः चर॑णं सूर्य॑स्य पाति॑ नाभा॑ स॒प्तऽशी॒र्षा॒णं अ॒ग्निः पाति॑ दे॒वा-
नां॑ उप॒ऽमादं॑ ऋ॒ष्वः॥५॥२४॥ ऋ॒भुः च॒क्रे ईड्यं॑ चारु॑ नाम॑ विश्वा॑-
नि दे॒वः व॒युना॑नि वि॒द्वान् स॒सस्य॑ चर्म॑ घृ॒तऽव॑त् प॒दं वेः तत् इत्
अ॒ग्निः र॒क्ष॒ति॒ अप्र॑ऽयुच्छन्॥६॥ आ योनिं॑ अ॒ग्निः घृ॒तऽव॑न्तं अ॒-
स्था॒त् पृ॒थुऽप्र॑गानं उ॒शन्तं॑ उ॒शा॒नः दीद्या॑नः शुचि॑ः ऋ॒ष्वः पा॒व॒कः
पुनः॑ऽपुनः मा॒तरा॑ नव्य॑सी॒ क॒रि॒ति॒॥७॥ स॒द्यः जा॒तः ओष॑धीभिः
व॒व॒क्षे यदि॑ वर्ध॑न्ति प्र॒ऽस्वः॑ घृ॒तेन॑ आप॑ःऽइव प्र॒ऽव॒ता॑ शुम्भ॑मानाः
उ॒रु॒ष्य॒त् अ॒ग्निः पि॒त्रोः उ॒पऽस्थे॑॥८॥ उ॒त ऊं॒ स्तु॒तः स॒म्ऽइ॑धा य॒ह्वः
अ॒द्यौ॒त् वर्ष्म॑न् दि॒वः अधि॑ नाभा॑ पृ॒थि॒व्याः मि॒त्रः अ॒ग्निः ईड्यः॑
मा॒तरिश्वा॑ आ दू॒तः व॒क्ष॒त् य॒जथा॑य दे॒वान्॥९॥ उ॒त अ॒स्त॒म्भी॒त्
स॒म्ऽइ॑धा नाकं॑ ऋ॒ष्वः अ॒ग्निः भव॑न् उ॒त्ऽत॒मः रो॒च॒नानां॑ यदि॑ भृ॒-
गु॒ऽभ्यः परि॑ मा॒तरि॑श्वा गुहा॑ सन्तं॑ ह॒व्य॒ऽवाहं॑ स॒म्ऽई॒धे॥१०॥ इळां॑
अ॒ग्ने॒ पु॒रु॒ऽदंसं॑ स॒निं गोः श॒श्व॒त्ऽत॒मं हव॑मानाय सा॒ध॒ स्यात् नः॒
सू॒नुः तन॑यः वि॒जाऽवा॑ अ॒ग्ने॑ सा ते॒ सु॒ऽम॒तिः भू॒तु अ॒स्मे॒॥११॥२५॥

॥६॥ प्र का॒र॒वः म॒न॒ना व॒च्यमा॑नाः दे॒व॒द्रीचीं॑ न॒यत॒ दे॒व॒ऽयन्तः॑
दक्षि॒णा॒ऽवाट् वा॒जिनी॑ प्राची॑ ए॒ति ह॒विः भर॑न्ती अ॒ग्नये॑ घृ॒ताची॑
॥१॥ आ रोद॑सी अ॒पृ॒णाः जाय॑मानः उ॒त प्र रि॒क्थाः अध॑ नु प्र॒-
यज्यो॒ इति॑ दि॒वः चि॒त् अ॒ग्ने॒ म॒हि॒ना पृ॒थि॒व्याः व॒च्यन्ता॑ ते॒ वह्न॑यः स॒प्त-

ऽजिह्वाः॥२॥ द्यौः च त्वा पृथिवी यज्ञियासः नि होतारं सादयंते
दमाय यदि विशः मानुषीः देवऽयंतीः प्रयस्वतीः ईळते शुक्रं
अर्चिः॥३॥ महान् सधऽस्थे ध्रुवः आ निऽसत्तः अंतः द्यावा मा॰
हिने॰ हर्यमाणः आस्क्रे॰ सऽपत्नी॰ अजरे॰ अमृक्ते॰ सबःऽदुघे॰ उ॰
रुऽगायस्य धेनू॥४॥ व्रता ते अग्ने महतः महानि तव क्रत्वा रो॰
दसी॰ आ ततंथ त्वं दूतः अभवः जायमानः त्वं नेता वृषभ चर्षणी॰
नाम्॥५॥ ऋतस्य वा केशिना योग्याभिः घृतऽस्नुवा रोहिता
धुरि धिष्व अथ आ वह देवान् देव विश्वान् सुऽअध्वरा कृणुहि
जातऽवेदः॥६॥ दिवः चित् आ ते रुचयंत रोकाः उषः विऽभातीः
अनु भासि पूर्वीः अपः यत् अग्ने उशधक् वनेषु होतुः मंद्रस्य पन॰
यंत देवाः॥७॥ उरौ वा ये अंतरिक्षे मदंति दिवः वा ये रोचने संति
देवाः ऊमाः वा ये सुऽहवासः यजत्राः आऽयेमिरे रथ्यः अग्ने अ॰
श्वाः॥८॥ आ एभिः अग्ने सऽरथं याहि अर्वाङ् नानाऽरथं वा वि॰
ऽभवः हि अश्वाः पत्नीऽवतः त्रिंशतं त्रीन् च देवान् अनुऽस्वधं
आ वह मादयस्व॥९॥ सः होता यस्य रोदसी॰ चित् उर्वी॰ यज्ञं॰
यज्ञं अभि वृधे गृणीतः प्राची॰ अध्वराऽइव तस्थतुः सुमेके॰
ऋत॰ ऋतऽजातस्य सत्ये॰॥१०॥ इळां अग्ने पुरुऽदंसं सनिं
गोः शश्वत्ऽतमं हवमानाय साध स्यात् नः सूनुः तनयः विजाऽ
वा अग्ने सा ते सुऽमतिः भूतु अस्मे॰॥११॥२७॥८॥२॥

प्र ये आरुः शितिऽपृष्ठस्य धासेः आ मातरा विविशुः सप्त
वाणीः परिऽक्षिता पितरा सं चरेते॰ प्र सर्स्राते॰ दीर्घं आयुः प्र॰
ऽयक्षे॥१॥ दिवक्षसः धेनवः वृष्णः अश्वाः देवीः आ तस्थौ मधुऽ
मत् वहंतीः ऋतस्य त्वा सदसि क्षेमऽयंतं परि एका चरति वर्

निं गोः॥२॥ आ सी अरोहत् सुऽयमाः भवंती: पतिः चिकित्वान्
रयिऽवित् रयीणां प्र नीलऽपृष्ठः अतसस्य धासेः ताः अवासयत्
पुरुधऽप्रतीकः॥३॥ महि त्वाष्ट्रं ऊर्जयंतीः अजुर्यं स्तभुऽयमानं व-
हतः वहंति वि अंगेभिः दिद्युतानः सधऽस्थे एकांऽइव रोदसी
आ विवेश॥४॥ जानंति वृष्णः अरुषस्य शेवं उत ब्रध्नस्य शासने
रणंति दिवःऽरुचः सुऽरुचः रोचमानाः इळा येषां गण्या माहि-
ना गीः॥५॥१॥ उतो पितृऽभ्यां प्रऽविदा अनु घोषं महः महत्-
ऽभ्यां अनयंत शूषं उक्षा ह यत्र परि धानं अक्तोः अनु स्वं धाम
जरितुः ववक्ष॥६॥ अध्वर्युऽभिः पंचऽभिः सप्त विप्राः प्रियं रक्षंते
निऽहितं पदं वेः॰ प्रांचः मदंति उक्षणः अजुर्याः देवाः देवानां
अनु हि व्रता गुः॰॥७॥ दैव्या होतारा प्रथमा नि ऋंजे सप्त पृक्षासः
स्वधया मदंति ऋतं शंसंतः ऋतं इत् ते आहुः अनु व्रतं व्रतऽपाः
दीध्यानाः॥८॥ वृषऽयंते महे अत्याय पूर्वीः वृष्णे चित्राय रश्मयः
सुऽयामाः देवं होतः मंद्रऽतरः चिकित्वान् महः देवान् रोदसी
आ इह वक्षि॥९॥ पृक्षऽप्रयजः द्रविणः सुऽवाचः सुऽकेतवः उ-
षसः रेवत् ऊषुः उतो चित् अग्ने महिना पृथिव्याः कृतं चित्
एनः सं महे दशस्य॥१०॥ इळां अग्ने पुरुऽदंसं सनिं गोः शश्वत्-
ऽतमं हवमानाय साध स्यात् नः सूनुः तनयः विजाऽवा अग्ने सा
ते सुऽमतिः भूतु अस्मे॥११॥२॥

॥८॥ अंजंति त्वां अध्वरे देवऽयंतः वनस्पते मधुना दैव्येन यत्
ऊर्ध्वः तिष्ठाः द्रविणा इह धत्तात् यत् वा क्षयः मातुः अस्याः उप-
ऽस्थे॥१॥ संऽइद्धस्य श्रयमाणः पुरस्तात् ब्रह्म वन्वानः अजरं सु-
ऽवीरं आरे अस्मत् अमतिं बाधमानः उत् श्रयस्व महते सौभ-

गाय॥२॥ उत् श्रयस्व वनस्पते वर्ष्मन् पृथिव्याः अधि सुऽमिती
मीयमानः वर्चः धाः यज्ञऽवाहसे॥३॥ युवा सुऽवासाः परिऽवीतः
आ अगात् सः ऊं इति श्रेयान् भवति जायमानः तं धीरासः कवयः
उत् नयंति सुऽआध्यः मनसा देवऽयंतः॥४॥ जातः जायते सुदि-
नऽत्वे अह्नां सऽमर्ये आ विदथे वर्धमानः पुनंति धीराः अपसः
मनीषा देवऽयाः विप्रः उत् इयर्ति वाचं॥५॥३॥ यान् वः नरः देव-
ऽयंतः निऽमिम्युः वनस्पते स्वऽधितिः वा ततक्ष ते देवासः स्व-
रवः तस्थिऽवांसः प्रजाऽवत् असे दिधिषंतु रत्नं॥६॥ ये वृक्णा-
सः अधि क्षमि निऽमितासः यतऽस्रुचः ते नः व्यंतु वार्यं देवऽत्रा
क्षेत्रऽसाधसः॥७॥ आदित्याः रुद्राः वसवः सुऽनीथाः द्यावाक्षा-
मा पृथिवी अंतरिक्षं सऽजोषसः यज्ञं अवंतु देवाः ऊर्ध्वं कृण्वंतु
अध्वरस्य केतुं॥८॥ हंसाःऽइव श्रेणिऽशः यतानाः शुक्रा वसानाः
स्वरवः नः आ अगुः उत्ऽनीयमानाः कविऽभिः पुरस्तात् देवाः
देवानां अपि यंति पाथः॥९॥ शृंगाणिऽइव इत् शृंगिणां सं ददृ-
श्रे चषालऽवंतः स्वरवः पृथिव्यां वाघतऽभिः वा विऽहवे श्रो-
षमाणाः अस्मान् अवंतु पृतनाज्येषु॥१०॥ वनस्पते शतऽवल्शः
वि रोह सहस्रऽवल्शाः वि वयं रुहेम यं त्वां अयं स्वऽधितिः तेज-
मानः प्रऽनिनाय महते सौभगाय॥११॥४॥

॥९॥ सखायः त्वा ववृमहे देवं मर्तासः ऊतये अपां नपातं सु-
ऽभगं सुऽदीदितिं सुऽप्रतूर्तिं अनेहसं॥१॥ कायमानः वना त्वं यत्
मातॄः अजगन् अपः न तत् ते अग्ने प्रऽमृषे निऽवर्तनं यत् दूरे सन्
इह अभवः॥२॥ अति तृष्टं ववक्षिथ अथ एव सुऽमनाः असि प्र-
ऽप्र अन्ये यंति परि अन्ये आसते येषां सख्ये असि श्रितः॥३॥ ईयि-

ऽवांसं अति स्रिधः शश्वंतीः अति सश्चतः अनु ईं अविंदन् नि-
ऽचिरासः अद्रुहः अप्ऽसु सिंहंऽइव श्रितं ॥४॥ ससृवांसंऽइव
त्मनां अग्निं इत्था तिरःऽहितं आ एनं नयत् मातरिश्वां पराऽवतः
देवेभ्यः मथितं परि ॥५॥५॥ तं त्वा मर्ताः अगृभ्णत देवेभ्यः हव्य-
ऽवाहन विश्वांन् यत् यज्ञान् अभिऽपासि मानुष तवं क्रत्वां य-
विष्ठ्य ॥६॥ तत् भद्रं तवं दंसना पाकाय चित् छदयति त्वां यत्
अग्ने पशवंः संऽआसंते संऽइद्धं अपिऽशर्वरे ॥७॥ आ जुहोत सुऽअ-
ध्वरं शीरं पावकऽशोचिषं आशुं दूतं अजिरं प्रत्नं ईड्यं श्रुष्टी देवं
सपर्यत ॥८॥ त्रीणि शता त्री सहस्राणि अग्निं त्रिंशत् च देवाः नवं
च असपर्यन् औक्षन् घृतैः अस्तृणन् बर्हिः अस्मै आत् इत् होतारं
नि असादयंत ॥९॥६॥

॥१०॥ त्वां अग्ने मनीषिणः संऽराजं चर्षणीनां देवं मर्तासः इं-
धते सं अध्वरे ॥१॥ त्वां यज्ञेषु ऋत्विजं अग्ने होतारं ईळते गोपाः
ऋतस्यं दीदिहि स्वे दमे ॥२॥ सः घ यः ते ददांशति संऽइधां जात-
ऽवेदसे सः अग्ने धत्ते सुऽवीर्यं सः पुष्यति ॥३॥ सः केतुः अध्वराणां
अग्निः देवेभिः आ गमत् अंजानः सप्त होतृऽभिः हविष्मंते ॥४॥ प्र
होत्रे पूर्व्यं वचः अग्नये भरत बृहत् विपां ज्योतींषि विभ्रते न वेधसे
॥५॥७॥ अग्निं वर्धंतु नः गिरः यतः जायंते उक्थ्यंः महे वाजाय द्र-
विणाय दर्शतः ॥६॥ अग्ने यजिष्ठः अध्वरे देवान् देवऽयते यज हो-
तां मंद्रः वि राजसि अति स्रिधः ॥७॥ सः नः पावक दीदिहि द्यु-
ऽमत् अस्मे सुऽवीर्यं भवं स्तोतृऽभ्यः अंतमः स्वस्तये ॥८॥ तं त्वा
विप्राः विपन्यवः जागृऽवांसः सं इंधते हव्यऽवाहं अमर्त्यं सहः-
ऽवृधं ॥९॥८॥

॥११॥ अग्निः होता पुरःऽहितः अध्वरस्य विऽचर्षणिः सः वेद
यज्ञं आनुषक् ॥१॥ सः हव्यऽवाट् अमर्त्यः उशिक् दूतः चनःऽहितः
अग्निः धिया सं ऋण्वति ॥२॥ अग्निः धिया सः चेतति केतुः यज्ञस्य
पूर्व्यः अर्थं हि अस्य तरणि ॥३॥ अग्निं सूनुं सनऽश्रुतं सहसः जा-
तऽवेदसं वह्निं देवाः अकृण्वत ॥४॥ अदाभ्यः पुरःऽएता विशां
अग्निः मानुषीणां तूर्णिः रथः सदा नवः ॥५॥८॥ सह्वान् विश्वाः अ-
भिऽयुजः क्रतुः देवानां अमृक्तः अग्निः तुविश्रवःऽतमः ॥६॥ अभि
प्रयांसि वाहसा दाश्वान् अश्नोति मर्त्यः क्षयं पावकऽशोचिषः
॥७॥ परि विश्वानि सुऽधिता अग्नेः अश्याम मन्मऽभिः विप्रासः
जातऽवेदसः ॥८॥ अग्ने विश्वानि वार्या वाजेषु सनिषामहे त्वे
देवासः आ ईरिरे ॥ ९ ॥ १० ॥

॥१२॥ इंद्राग्नी आ गतं सुतं गीःऽभिः नभः वरेण्यं अस्य पातं धि-
या इषिता ॥१॥ इंद्राग्नी जरितुः सचा यज्ञः जिगाति चेतनः अया
पातं इमं सुतं ॥२॥ इंद्रं अग्निं कविऽछदा यज्ञस्य जूत्या वृणे ता सो-
मस्य इह तृंपतां ॥३॥ तोशा वृत्रऽहना हुवे सऽजित्वाना अपरा-
ऽजिता इंद्राग्नी वाजऽसातमा ॥४॥ प्र वां अर्चंति उक्थिनः नी-
थऽविदः जरितारः इंद्राग्नी इषः आ वृणे ॥५॥११॥ इंद्राग्नी नवतिं
पुरः दासऽपत्नीः अधूनुतं साकं एकेन कर्मणा ॥६॥ इंद्राग्नी अपसः
परि उप प्र यंति धीतयः ऋतस्य पथ्याः अनु ॥७॥ इंद्राग्नी तवि-
षाणि वां सधऽस्थानि प्रयांसि च युवोः अप्ऽतूर्यं हितं ॥८॥
इंद्राग्नी रोचना दिवः परि वाजेषु भूषथः तत् वां चेति प्र वीर्यं
॥ ९ ॥ १२ ॥ १ ॥

॥१३॥ प्र वः देवाय अग्नये बर्हिष्ठं अर्च अस्मै गमत् देवेभिः आ

सः नः यजिष्ठः बर्हिः आ सदत् ॥१॥ ऋतऽवा यस्य रोदसी इति दक्षं सचंते ऊतयः हविष्मंतः तं ईळते तं सनिष्यंतः अवसे ॥२॥ सः यंता विप्रः एषां सः यज्ञानां अथ हि सः अग्निं तं वः दुवस्यत दाता यः वनिता मघं ॥३॥ सः नः शर्माणि वीतये अग्निः यच्छतु शंऽतमा यतः नः प्रुष्णवंत् वसु दिवि क्षितिऽभ्यः अप्ऽसु आ ॥४॥ दीदिऽवांसं अपूर्व्यं वस्वीभिः अस्य धीतिऽभिः ऋक्वाणः अग्निं इंधते होतारं विश्पतिं विशां ॥५॥ उत नः ब्रह्मन् अविषः उक्थेषु देवऽहूतमः शं नः शोच मरुत्ऽवृधः अग्ने सहस्रऽसातमः ॥६॥ नु नः रास्व सहस्रऽवत् तोकऽवत् पुष्टिऽमत् वसु द्युऽमत् अग्ने सुऽवीर्यं वर्षिष्ठं अनुपऽक्षितं ॥७॥१३॥

॥१४॥ आ होता मंद्रः विदथानि अस्थात् सत्यः यज्वा कविऽतमः सः वेधाः विद्युत्ऽरथः सहसः पुत्रः अग्निः शोचिःऽकेशः पृथिव्यां पाजः अश्रेत् ॥१॥ अयामि ते नमःऽउक्तिं जुषस्व ऋतऽवः तुभ्यं चेतते सहस्वः विद्वान् आ वक्षि विदुषः नि सत्सि मध्ये आ बर्हिः ऊतये यजत्र ॥२॥ द्रवतां ते उषसा वाजयंती इति अग्ने वातस्य पथ्याभिः अच्छ यत् सीं अंजंति पूर्व्यं हविःऽभिः आ वंधुराऽइव तस्थतुः दुरोणे ॥३॥ मित्रः च तुभ्यं वरुणः सहस्वः अग्ने विश्वे मरुतः सुम्नं अर्चन् यत् शोचिषा सहसः पुत्र तिष्ठाः अभि क्षितीः प्रथयन् सूर्यः नॄन् ॥४॥ वयं ते अद्य ररिम हि कामं उत्तानऽहस्ताः नमसा उपऽसद्य यजिष्ठेन मनसा यक्षि देवान् असेधता मन्मना विप्रः अग्ने ॥५॥ त्वत् हि पुत्र सहसः वि पूर्वीः देवस्य यंति ऊतयः वि वाजाः त्वं देहि सहस्रिणं रयिं नः अद्रोघेण वचसा सत्यं अग्ने ॥६॥ तुभ्यं दक्ष कविऽक्रतो इति यानि इमा देव मर्तासः अध्वरे

अकर्म त्वं विश्वस्य सुऽरथस्य बोधि सर्वं तत् अग्ने अमृत स्वद इह
॥ ७ ॥ १४ ॥

॥१५॥ वि पाजसा पृथुना शोशुचानः बाधस्व द्विषः रक्षसः अमीवाः सुऽशर्मणः बृहतः शर्मणि स्यां अग्नेः अहं सुऽहवस्य प्रऽनीतौ ॥१॥ त्वं नः अस्याः उषसः विऽउष्टौ त्वं सूरे उत्ऽइते बोधि गोपाः जन्मऽइव नित्यं तनयं जुषस्व स्तोमं मे अग्ने तन्वा सुऽजात ॥२॥ त्वं नृऽचक्षाः वृषभ अनु पूर्वीः कृष्णासु अग्ने अरुषः वि भाहि वसो' नेषि च पर्षि च अति अंहः कृधि नः राये उशिजः यविष्ठ ॥३॥ अषाळ्हः अग्ने वृषभः दिदीहि पुरः विश्वाः सौभगा संऽजिगीवान् यज्ञस्य नेता प्रथमस्य पायोः जातऽवेदः बृहतः सुऽप्रनीते ॥४॥ अच्छिद्रा शर्म जरितः पुरूणि देवान् अच्छ दीद्यानः सुऽमेधाः रथः न सस्निः अभि वक्षि वाजं अग्ने त्वं रोदसी' नः सुऽमेके॰ ॥५॥ प्र पीपय वृषभ जिन्व वाजान् अग्ने त्वं रोदसी' नः सुऽदोघे॰ देवेभिः देव सुऽरुचा रुचानः मा नः मर्तस्य दुःऽमतिः परि स्थात् ॥६॥ इळां अग्ने पुरुऽदंसं सनिं गोः शश्वत्ऽतमं हवमानाय साध स्यात् नः सूनुः तनयः विजाऽवा अग्ने सा ते सुऽमतिः भूतु अस्मे' ॥ ७ ॥ १५ ॥

॥१६॥ अयं अग्निः सुऽवीर्यस्य ईशे महः सौभगस्य रायः ईशे सुऽअपत्यस्य गोऽमतः ईशे वृत्रहऽथानां ॥१॥ इमं नरः मरुतः सश्चत वृधं यस्मिन् रायः शेऽवृधासः अभि ये संति पृतनासु दुःऽध्यः विश्वाहा शत्रुं आऽदभुः ॥२॥ सः त्वं नः रायः शिशीहि मीढ्वः अग्ने सुऽवीर्यस्य तुविऽद्युम्न वर्षिष्ठस्य प्रजाऽवतः अनमीवस्य

अमृतस्य नाम याः च मायाः मायिनां विश्वंऽइन्व त्वे पूर्वीः सं-
ऽदधुः पृष्टऽबंधो ॥३॥ अग्निः नेता भगःऽइव क्षितीनां दैवीनां
देवः ऋतुऽपाः ऋतऽवा सः वृत्रऽहा सनयः विश्वऽवेदाः पर्षत्
विश्वा अति दुःऽइता गृणंतं ॥४॥ दधिऽक्रां अग्निं उषसं च देवीं
बृहस्पतिं सवितारं च देवं अश्विना मित्रावरुणा भगं च वसून् रु-
द्रान् आदित्यान् इह हुवे ॥५॥२०॥

॥२१॥ इमं नः यज्ञं अमृतेषु धेहि इमा हव्या जातऽवेदः जुषस्व
स्तोकानां अग्ने मेदसः घृतस्य होतः प्र अशान प्रथमः निऽसद्य
॥१॥ घृतऽवंतः पावक ते स्तोकाः श्चोतंति मेदसः स्वऽधर्मन् दे-
वऽवीतये श्रेष्ठं नः धेहि वार्यं ॥२॥ तुभ्यं स्तोकाः घृतऽश्चुतः अग्ने
विप्राय संत्य ऋषिः श्रेष्ठः सं इध्यसे यज्ञस्य प्रऽअविता भव ॥३॥
तुभ्यं श्चोतंति अध्रिऽगो शचीऽवः स्तोकासः अग्ने मेदसः घृतस्य
कविऽशस्तः बृहता भानुना आ अगाः हव्या जुषस्व मेधिर ॥४॥
ओजिष्ठं ते मध्यतः मेदः उत्ऽभृतं प्र ते वयं ददामहे श्चोतंति ते
वसो स्तोकाः अधि त्वचि प्रति तान् देवऽशः विहि ॥५॥२१॥

॥२२॥ अयं सः अग्निः यस्मिन् सोमं इंद्रः सुतं दधे जठरे वावशा-
नः सहस्रिणं वाजं अत्यं न सप्तिं ससऽवान् सन् स्तूयसे जातऽवेदः
॥१॥ अग्ने यत् ते दिवि वर्चः पृथिव्यां यत् ओषधीषु अप्ऽसु आ
यजत्र येन अंतरिक्षं उरु आऽततंथ त्वेषः सः भानुः अर्णवः नृ-
ऽचक्षाः ॥२॥ अग्ने दिवः अर्णं अच्छ जिगासि अच्छ देवान् ऊचिषे
धिष्ण्याः ये याः रोचने परस्तात् सूर्यस्य याः च अवस्तात् उप-
ऽतिष्ठंते आपः ॥३॥ पुरीष्यासः अग्नयः प्रवणेभिः सऽजोषसः जु-

तां यज्ञं अद्रुहः अनमीवाः इषः महीः ॥४॥ इळां अग्ने पुरुऽदंसं
सनिं गोः शश्वत्ऽतमं हवमानाय साध स्यात् नः सूनुः तनयः वि-
जाऽवा अग्ने सा ते सुऽमतिः भूतु अस्मे ॥ ५ ॥ २२ ॥

॥२३॥ निःऽमथितः सुऽधितः आ सधऽस्थे युवा कविः अध्व-
रस्य प्रऽनेता जूर्यत्ऽसु अग्निः अजरः वनेषु अत्र दधे अमृतं जा-
तऽवेदाः ॥१॥ अमंथिष्टां भारता रेवत् अग्निं देवऽश्रवाः देवऽवातः
सुऽदक्षं अग्ने वि पश्य बृहता अभि राया इषां नः नेता भवतात्
अनु द्यून् ॥२॥ दश क्षिपः पूर्व्यं सीं अजीजनन् सुऽजातं मातृषु प्रि-
यं अग्निं स्तुहि दैवऽवातं देवऽश्रवः यः जनानां असत् वशी ॥३॥
नि त्वा दधे वरे आ पृथिव्याः इळायाः पदे सुदिनऽत्वे अह्नां दृषत्-
ऽवत्यां मानुषे आपयायां सरस्वत्यां रेवत् अग्ने दिदीहि ॥४॥ इळां
अग्ने पुरुऽदंसं सनिं गोः शश्वत्ऽतमं हवमानाय साध स्यात् नः
सूनुः तनयः विजाऽवा अग्ने सा ते सुऽमतिः भूतु अस्मे ॥५॥२३॥

॥२४॥ अग्ने सहस्व पृतनाः अभिऽमातीः अप अस्य दुस्त
तरन् अरातीः वर्चः धाः यज्ञऽवाहसे ॥१॥ अग्ने इळा सं इध्यसे वी
तिऽहोत्रः अमर्त्यः जुषस्व सु नः अध्वरं ॥२॥ अग्ने द्युम्नेन जाग
सहसः सूनो आऽहुत आ इदं बर्हिः सदः मम ॥३॥ अग्ने विश्वे
अग्निऽभिः देवेभिः महय गिरः यज्ञेषु ये ऊं चायवः ॥४॥ अग्ने
दाशुषे रयिं वीरऽवंतं परीणसं शिशीहि नः सूनुऽमतः ॥५॥

॥२५॥ अग्ने दिवः सूनुः असि प्रऽचेताः तना पृथिव्याः उत
श्वऽवेदाः ऋधक् देवान् इह यज चिकित्वः ॥१॥ अग्निः स

वीर्याणि विद्वान् सनोति वाजं अमृताय भूषन् सः नः देवान् आ इह वह पुरुऽक्षो॰॥२॥ अग्निः द्यावापृथिवी इति विश्वऽजन्ये॰ आ भाति देवी इति अमृते इति अमूरः क्षयन् वाजैः पुरुऽचंद्रः नमःऽभिः॥३॥ अग्ने इंद्रः च दाशुषः दुरोणे सुतऽवंतः यज्ञं इह उप यातं अमर्धंता सोमऽपेयाय देवा॥४॥ अग्ने अपां सं इध्यसे दुरोणे नित्यः सूनो इति सहसः जातऽवेदः सधऽस्थानि महयमानः ऊती॥५॥२५॥

॥२६॥ वैश्वानरं मनसा अग्निं निऽचाय्य हविष्मंतः अनुऽसत्यं स्वःऽविदं सुऽदानुं देवं रथिरं वसुऽयवः गीःऽभिः रण्वं कुशिकासः हवामहे॥१॥ तं शुभ्रं अग्निं अवसे हवामहे वैश्वानरं मातरिश्वानं उक्थ्यं बृहस्पतिं मनुषः देवऽतातये विप्रं श्रोतारं अतिथिं रघुऽस्यदं॥२॥ अश्वः न क्रंदन् जनिऽभिः सं इध्यते वैश्वानरः कुशिकेभिः युगेऽयुगे सः नः अग्निः सुऽवीर्यं सुऽअश्व्यं दधातु रत्नं अमृतेषु जागृविः॥३॥ प्र यंतु वाजाः तविषीभिः अग्नयः शुभे संऽमिश्लाः पृषतीः अयुक्षत बृहत्ऽउक्षः मरुतः विश्वऽवेदसः प्र वेपयंति पर्वतान् अदाभ्याः॥४॥ अग्निऽश्रियः मरुतः विश्वऽकृष्टयः आ त्वेषं उग्रं अवः ईमहे वयं ते स्वानिनः रुद्रियाः वर्षऽनिर्निजः सिंहाः न हेषऽक्रतवः सुऽदानवः॥५॥२६॥ व्रातंऽव्रातं गणंऽगणं सुशस्तिऽभिः अग्नेः भामं मरुतां ओजः ईमहे पृषत्ऽअश्वासः अनवभ्रऽराधसः गंतारः यज्ञं विदथेषु धीराः॥६॥ अग्निः अस्मि जन्मना जातऽवेदाः घृतं मे चक्षुः अमृतं मे आसन् अर्कः त्रिऽधातुः रजसः विऽमानः अजस्रः घर्मः हविः अस्मि नाम॥७॥ त्रिऽभिः पवित्रैः अपुपोत् हि अर्कं हृदा मतिं ज्योतिः अनु प्रऽजानन् वर्षिष्ठं रत्नं अकृत स्वधाभिः आत् इत् द्यावापृथिवी इति परि अपश्यत्॥८॥ शु-

वीर्याणि विद्वान् सनोति वाजं अमृताय भूषन् सः नः देवान् आ इह वह पुरुऽक्षो॰॥२॥ अग्निः द्यावापृथिवी विश्वऽजन्ये॰ आ भाति देवी अमृते अमूरः क्षयन् वाजैः पुरुऽचंद्रः नमःऽभिः ॥३॥ अग्ने इंद्रः च दाशुषः दुरोणे सुतऽवतः यज्ञं इह उप यातं अमर्धंता सोमऽपेयाय देवा ॥४॥ अग्ने अपां सं इध्यसे दुरोणे नित्यः सूनो सहसः जातऽवेदः सधऽस्थानि महयमानः ऊती ॥५॥२५॥

॥२६॥ वैश्वानरं मनसा अग्निं निऽचाय्य हविष्मंतः अनुऽसत्यं स्वःऽविदं सुऽदानुं देवं रथिरं वसुऽयवः गीःऽभिः रण्वं कुशिकासः हवामहे ॥१॥ तं शुभ्रं अग्निं अवसे हवामहे वैश्वानरं मातरिश्वानं उक्थ्यं बृहस्पतिं मनुषः देवऽतातये विप्रं श्रोतारं अतिथिं रघुऽस्यदं॥२॥ अश्वः न क्रंदन् जनिऽभिः सं इध्यते वैश्वानरः कुशिकेभिः युगेऽयुगे सः नः अग्निः सुऽवीर्यं सुऽअश्व्यं दधातु रत्नं अमृतेषु जागृविः॥३॥ प्र यंतु वाजाः तविषीभिः अग्नयः शुभे संऽमिश्लाः पृषतीः अयुक्षत बृहत्ऽउक्षः मरुतः विश्वऽवेदसः प्र वेपयंति पर्वतान् अदाभ्याः॥४॥ अग्निऽश्रियः मरुतः विश्वऽकृष्टयः आ त्वेषं उग्रं अवः ईमहे वयं ते स्वानिनः रुद्रियाः वर्षऽनिर्णिजः सिंहाः न हेषऽक्रतवः सुऽदानवः ॥५॥२६॥ व्रातंऽव्रातं गणंऽगणं सुशस्तिऽभिः अग्नेः भामं मरुतां ओजः ईमहे पृषत्ऽअश्वासः अनवभ्रऽराधसः गंतारः यज्ञं विदथेषु धीराः॥६॥ अग्निः अस्मि जन्मना जातऽवेदाः घृतं मे चक्षुः अमृतं मे आसन् अर्कः त्रिऽधातुः रजसः विऽमानः अजस्रः घर्मः हविः अस्मि नाम॥७॥ त्रिऽभिः पवित्रैः अपुपोत् हि अर्कं हृदा मतिं ज्योतिः अनु प्रऽजानन् वर्षिष्ठं रत्नं अकृत स्वधाभिः आत् इत् द्यावापृथिवी परि अपश्यत्॥८॥ श-

जहि रक्षः मघऽवन् रंधयस्व ॥१६॥ उत् वृह रक्षः सहऽमूलं इंद्र वृश्च
मध्यं प्रति अग्रं शृणीहि आ कीवंतः सललूकं चकर्थ ब्रह्मऽद्विषे तपुषिं हेतिं अस्य ॥१७॥ स्वस्तये वाजिऽभिः च प्रऽनेतः ॰सं यत् महीः
इषः आऽसत्सि पूर्वीः रायः वंतारः वृहतः स्याम अस्मे इति अस्तु भगः
इंद्र प्रजाऽवान् ॥१८॥ आ नः भर भगं इंद्र द्युऽमंतं नि ते देष्णस्य धीमहि प्रऽरेके ऊर्वःऽइव पप्रथे कामः अस्मे इति तं आ पृण वसुऽपते
वसूनां ॥१९॥ इमं कामं मंदय गोभिः अश्वैः चंद्रऽवता राधसा पप्रथः च स्वःऽयवः मतिऽभिः तुभ्यं विप्राः इंद्राय वाहः कुशिकासः
अक्रन् ॥२०॥ आ नः गोत्रा दर्दृहि गोऽपते गाः सं अस्मभ्यं सनयः
यंतु वाजाः दिवक्षाः असि वृषभ सत्यऽशुष्मः अस्मभ्यं सु मघऽवन् बोधि गोऽदाः ॥२१॥ शुनं हुवेम मघऽवानं इंद्रं अस्मिन् भरे
नृऽतमं वाजऽसातौ शृण्वंतं उग्रं ऊतये समत्ऽसु घ्नंतं वृत्राणि
संऽजितं धनानां ॥ २२ ॥ ४ ॥

॥३१॥ शासत् वह्निः दुहितुः नप्त्यं गात् विद्वान् ऋतस्य दीधितिं सपर्यन् पिता यत्र दुहितुः सेकं ऋंजन् सं शग्म्येन मनसा दधन्वे ॥१॥ न जामये तान्वः रिक्थं अरैक् चकार गर्भं सनितुः निऽधानं यदि मातरः जनयंत वह्निं अन्यः कर्ता सुऽकृतोः अन्यः
ऋंधन् ॥२॥ अग्निः जज्ञे जुह्वा रेजमानः महः पुत्रान् अरुषस्य प्रऽयक्षे महान् गर्भः महि आ जातं एषां मही प्रऽवृत् हरिऽअश्वस्य
यज्ञैः ॥३॥ अभि जैत्रीः असचंत स्पृधानं महि ज्योतिः तमसः निः
अजानन् तं जानतीः प्रति उत् आयन् उषसः पतिः गवां अभवत् एकः इंद्रः ॥४॥ वीळौ सतीः अभि धीराः अतृंदन् प्राचा अ
[illegible] मनसा सप्त विप्राः विश्वां अविंदन् पथ्यां ऋतस्य

॥१६॥ अनु कृष्णे वसुऽधिती° जिहाते उभे सूर्यस्य मंहना यज-
त्रे परि यत् ते महिमानं वृजध्यै सखायः इंद्र काम्याः ऋजिप्याः
॥१७॥ पतिः भव वृत्रऽहन् सूनृतानां गिरां विश्वऽआयुः वृषभः व-
यःऽधाः आ नः गहि सख्येभिः शिवेभिः महान् महीभिः ऊति-
ऽभिः सरण्यन् ॥१८॥ तं अंगिरस्वत् नमसा सपर्यन् नव्यं कृणोमि
सन्यसे पुराऽजां द्रुहः वि याहि बहुलाः अदेवीः स्वः° च नः मघ-
ऽवन् सातये धाः ॥१९॥ मिहः पावकाः प्रऽतताः अभूवन् स्वस्ति
नः पिपृहि पारं आसां इंद्र त्वं रथिरः पाहि नः रिषः मक्षुऽमक्षु कृणु-
हि गोऽजितः नः ॥२०॥ अदेदिष्ट वृत्रऽहा गोऽपतिः गाः अंतः कृ-
ष्णान् अरुषैः धामऽभिः गात् प्र सूनृताः दिशमानः ऋतेन दुरः च
विश्वाः अवृणोत् अप स्वाः ॥२१॥ शुनं हुवेम मघऽवानं इंद्रं अ-
स्मिन् भरे नृऽतमं वाजऽसातौ शृण्वंतं उग्रं ऊतये समत्ऽसु घ्नंतं
वृत्राणि संऽजितं धनानां ॥२२॥८॥

[illegible] इंद्र सोमं सोमऽपते पिब इमं माध्यंदिनं सवनं चारु यत्
ते [illegible] शिप्रे मघऽवन् ऋजीषिन् विऽमुच्य हरी इह मादय-
स्व [illegible] अपिबः इंद्र शुक्रं पिब सोमं [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

॥३३॥ प्र पर्वतानां उशती॰ उपऽस्थात् अश्वेऽइव॰ विऽसिते॰
हासमाने॰ गावाऽइव शुभ्रे॰ मातरा रिहाणे॰ विऽपाट् शुतुद्री प-
यसा जवेते॰ ॥१॥ इंद्रऽइषिते॰ प्रऽसवं भिक्षमाणे॰ अच्छ समुद्रं
रथ्याऽइव याथः संऽआराणे॰ ऊर्मिऽभिः पिन्वमाने॰ अन्या वां
अन्यां अपि एति शुभ्रे॰ ॥२॥ अच्छ सिंधुं मातृऽतमां अयासं वि-
ऽपाशं उर्वीं सुऽभगां अगन्म वत्संऽइव मातरा संऽरिहाणे॰ स-
मानं योनिं अनु संऽचरंती॰ ॥३॥ एना वयं पयसा पिन्वमानाः
अनु योनिं देवऽकृतं चरंतीः न वर्तवे प्रऽसवः सर्गऽतक्तः किंऽयुः
विप्रः नद्यः जोहवीति ॥४॥ रमध्वं मे वचसे सोम्याय ऋतऽवरीः
उप मुहूर्तं एवैः प्र सिंधुं अच्छ बृहती मनीषा अवस्युः अह्वे कुशि-
कस्य सूनुः ॥५॥१२॥ इंद्रः अस्मान् अरदत् वज्रऽबाहुः अप अहन्
वृत्रं परिऽधिं नदीनां देवः अनयत् सविता सुऽपाणिः तस्य वयं
प्रऽसवे यामः उर्वीः ॥६॥ प्रऽवाच्यं शश्वधा वीर्यं तत् इंद्रस्य कर्म
यत् अहिं विऽवृश्चत् वि वज्रेण परिऽसदः जघान आयन् आपः
अयनं इच्छमानाः ॥७॥ एतत् वचः जरितः मा अपि मृष्ठाः आ यत्
ते घोषान् उत्तरा युगानि उक्थेषु कारो इति प्रति नः जुषस्व मा
नः नि करिति पुरुषऽत्रा नमः ते ॥८॥ ओ इति सु स्वसारः कारवे शृणोत
ययौ वः दूरात् अनसा रथेन नि सु नमध्वं भवत सुऽपाराः अधः-
ऽअक्षाः सिंधवः स्रोत्याभिः ॥९॥ आ ते कारो इति शृणवाम वचांसि
ययाथ दूरात् अनसा रथेन नि ते नंसै पीप्यानाऽइव योषा मर्या-
यऽइव कन्या शश्वचै ते ॥१०॥१३॥ यत् अंग त्वा भरताः संऽतरेयुः
गव्यन् ग्रामः इषितः इंद्रऽजूतः अर्षात् अह प्रऽसवः सर्गऽतक्तः आ वः
वृणे सुऽमतिं यज्ञियानां ॥११॥ [illegible]
[illegible]

[illegible]

(3) [illegible]

वीरान् शश्वंतः इंद्र शिप्रिन् ॥ १० ॥ शुनं हुवेम मघऽवानं इंद्रं अ-
स्मिन् भरे नृऽतमं वाजंऽसातौ शृण्वंतं उग्रं ऊतये समत्ऽसु घ्नंतं
वृत्राणि संऽजितं धनानां ॥ ११ ॥ २० ॥

॥ ३७ ॥ वार्त्रंऽहत्याय शवसे पृतनाऽसह्याय च इंद्र त्वा आ वर्त-
यामसि ॥ १ ॥ अर्वाचीनं सु ते मनः उत चक्षुः शतऽक्रतो॰ इंद्र कृ-
ण्वंतु वाघतः ॥ २ ॥ नामानि ते शतऽक्रतो॰ विश्वाभिः गीःऽभिः
ईमहे इंद्र अभिमातिऽसह्ये ॥ ३ ॥ पुरुऽस्तुतस्य धामऽभिः शतेन
महयामसि इंद्रस्य चर्षणिऽधृतः ॥ ४ ॥ इंद्रं वृत्राय हंतवे पुरुऽहूतं
उप ब्रुवे भरेषु वाजऽसातये ॥ ५ ॥ २१ ॥ वाजेषु ससहिः भव त्वां ईमहे
शतऽक्रतो॰ इंद्र वृत्राय हंतवे ॥ ६ ॥ द्युम्नेषु पृतनाज्ये पृत्सुतूर्षु श्रवः-
ऽसु च इंद्र साक्ष्व अभिऽमातिषु ॥ ७ ॥ शुष्मिन्ऽतमं नः ऊतये
द्युम्निनं पाहि जागृविं इंद्र सोमं शतऽक्रतो॰ ॥ ८ ॥ इंद्रियाणि शत-
ऽक्रतो॰ या ते जनेषु पंचऽसु इंद्र तानि ते आ वृणे ॥ ९ ॥ अगन् इंद्र
श्रवः बृहत् द्युम्नं दधिष्व दुस्तरं उत ते शुष्मं तिरामसि ॥ १० ॥ अ-
र्वाऽवतः नः आ गहि अथो॰ शक्र पराऽवतः ऊं॰ लोकः यः ते अ-
द्रिऽवः इंद्र इह ततः आ गहि ॥ ११ ॥ २२ ॥

॥ ३८ ॥ अभि तष्टाऽइव दीधय मनीषां अत्यः न वाजी सुऽधुरः ...
जिहानः अभि प्रियाणि मर्मृशत् पराणि कवीन् इच्छामि सं...
...सऽमेधाः ॥ १ ॥ इना उत पृच्छ जनिम कवीनां मनःऽधृ...
...उत द्यां इमाः ऊं॰ ते प्रऽन्यः वर्धमानाः मनःऽवा...
...न ॥ २ ॥ नि सीं इत् अत्र गुह्या दधानाः उत ...
...न सं माचाभिः ममिरे येमुः उर्वी अंतः ...

हि अद्रिऽवः ॥१॥ सत्तः होता नः ऋत्वियः तिस्तिरे बर्हिः आनुषक् अयुञ्जन् प्रातः अद्रयः ॥२॥ इमा ब्रह्म ब्रह्मऽवाहः क्रियंते आ बर्हिः सीद वीहि शूर पुरोळाशं ॥३॥ रंधि सवनेषु नः एषु स्तोमेषु वृत्रऽहन् उक्थेषु इंद्र गिर्वणः ॥४॥ मतयः सोमऽपां उरुं रिहंति शवसः पतिं इंद्रं वत्सं न मातरः ॥५॥३॥ सः मंदस्व हि अंधसः राधसे तन्वा महे न स्तोतारं निदे करः ॥६॥ वयं इंद्र त्वाऽयवः हविष्मंतः जरामहे उत त्वं अस्मऽयुः वसो ॥७॥ मा आरे अस्मत् वि मुमुचः हरिऽप्रिय अर्वाङ् याहि इंद्र स्वधाऽवः मत्स्व इह ॥८॥ अर्वाचं त्वा सुऽखे रथे वहतां इंद्र केशिना घृतस्नू॰ बर्हिः आऽसदे ॥ ९ ॥ ४ ॥

॥४२॥ उप नः सुतं आ गहि सोमं इंद्र गोऽआशिरं हरिऽभ्यां यः ते अस्मऽयुः ॥१॥ तं इंद्र मदं आ गहि बर्हिःऽस्थां ग्रावऽभिः सुतं कुवित् नु अस्य तृष्णवः ॥२॥ इंद्रं इत्था गिरः मम अच्छ अगुः इषिताः इतः आऽवृते सोमऽपीतये ॥३॥ इंद्रं सोमस्य पीतये स्तोमैः इह हवामहे उक्थेभिः कुवित् आऽगमत् ॥४॥ इंद्र सोमाः सुताः इमे तान् दधिष्व शतऽक्रतो॰ जठरे वाजिनीऽवसो॰ ॥५॥५॥ विद्म हि त्वा धनंऽजयं वाजेषु दधृषं कवे अध ते सुम्नं ईमहे ॥६॥ इमं इंद्र गोऽआशिरं यवऽआशिरं च नः पिब आऽगत्य वृषऽभिः सुतं ॥७॥ तुभ्यं इत् इंद्र स्वे ओक्ये सोमं चोदामि पीतये एषः रंतु ते हृदि ॥८॥ त्वां सुतस्य पीतये प्रत्नं इंद्र हवामहे कुशिकासः अवस्यवः ॥ ९ ॥ ६ ॥

॥४३॥ आ याहि अर्वाङ् उप बंधुरेऽस्थाः तव इत् अनु प्रऽदिवः सोमऽपेयं प्रिया सखाया वि मुच उप बर्हिः त्वां इमे हव्यऽवा-

हं॒ हवंते ॥१॥ आ याहि पूर्वीः अति चर्षणीः आ अर्यः आऽशिषः
उप नः हरिऽभ्यां इमाः हि त्वा मतयः स्तोमऽतष्टाः इंद्र हवंते सख्यं
जुषाणाः ॥२॥ आ नः यज्ञं नमःऽवृधं सऽजोषाः इंद्र देव हरिऽभिः
याहि तूयं अहं हि त्वा मतिऽभिः जोहवीमि घृतऽप्रयाः सधऽमादे
मधूनां ॥३॥ आ च त्वां एता वृषणा वहातः हरी सखाया सुऽधुरा
सुऽअंगा धानाऽवत् इंद्रः सवनं जुषाणः सखा सख्युः शृणवत्
वंदनानि ॥४॥ कुवित् मा गोपां करसे जनस्य कुवित् राजानं
मघऽवन् ऋजीषिन् कुवित् मा ऋषिं पपिऽवांसं सुतस्य कु
वित् मे वस्वः अमृतस्य शिक्षाः ॥५॥ आ त्वा बृहंतः हरयः युजानाः
अर्वाक् इंद्र सधऽमादः वहंतु प्र ये द्विता दिवः ऋंजंति आताः
सुऽसंमृष्टासः वृषभस्य मूराः ॥६॥ इंद्र पिब वृषऽधूतस्य वृष्णः आ
यं ते श्येनः उशते जभार यस्य मदे च्यवयसि प्र कृष्टीः यस्य मदे
अप गोत्रा ववर्थ ॥७॥ शुनं हुवेम मघऽवानं इंद्रं अस्मिन् भरे नृ
ऽतमं वाजऽसातौ शृण्वंतं उग्रं ऊतये समत्ऽसु घ्नंतं वृत्राणि सं
ऽजितं धनानां ॥८॥७॥

॥४४॥ अयं ते अस्तु हर्यतः सोमः आ हरिऽभिः सुतः जुषाणः इंद्र
हरिऽभिः नः आ गहि आ तिष्ठ हरितं रथं ॥१॥ हर्यन् उषसं अर्चयः
सूर्यं हर्यन् अरोचयः विद्वान् चिकित्वान् हरिऽअश्व वर्धसे इंद्र वि
श्वाः अभि श्रियः ॥२॥ द्यां इंद्रः हरिऽधायसं पृथिवीं हरिऽवर्पसं
अधारयत् हरितोः भूरि भोजनं ययोः अंतः हरिः चरत् ॥३॥ जज्ञानः
हरितः वृषा विश्वं आ भाति रोचनं हरिऽअश्वः हरितं धत्ते आयुधं
आ वज्रं बाह्वोः हरिं ॥४॥ इंद्रः हर्यंतं अर्जुनं वज्रं शुक्रैः अभिऽवृ
तं अप अवृणोत् हरिऽभिः अद्रिऽभिः सुतं उत् गाः हरिऽभिः आ
जत ॥५॥८॥

॥४५॥ आ मंद्रैः इंद्र हरिऽभिः याहि मयूररोमऽभिः मा त्वा के
चित् नि यमन् विं न पाशिनः अति धन्वऽइव तान् इहि ॥१॥ वृत्र-
ऽखादः वलम्ऽरुजः पुरां दर्मः अपां अजः स्थाता रथस्य हर्योः अ-
भिऽस्वरे इंद्रः दृळ्हा चित् आऽरुजः ॥२॥ गंभीरान् उदधीन्ऽइव
क्रतुं पुष्यसि गाःऽइव प्र सुऽगोपाः यवंसं धेनवः यथा हृदं कुल्याः-
ऽइंव आशत ॥३॥ आ नः तुजं रयिं भर अंशं न प्रतिऽजानते वृक्षं पक्वं
फलं अंकीऽइव धूनुहि इंद्र संऽपारणं वसु ॥४॥ स्वऽयुः इंद्र स्व-
ऽराट् असि स्मत्ऽदिष्टिः स्वयंशःऽतरः सः ववृधानः ओजसा पु-
रुऽस्तुत भव नः सुश्रवःऽतमः ॥ ५ ॥ ९ ॥

॥४६॥ युध्मस्य ते वृषभस्य स्वऽराजः उग्रस्य यूनः स्थविरस्य घृ-
ष्वेः अजूर्यतः वज्रिणः वीर्याणि इंद्र श्रुतस्य महतः महानि ॥१॥
महान् असि महिष वृष्ण्येभिः धनऽस्पृत् उग्र सहमानः अन्यान्
एकः विश्वस्य भुवनस्य राजा सः योधय च क्षयय च जनान् ॥२॥ प्र
मात्राभिः रिरिचे रोचमानः प्र देवेभिः विश्वतः अप्रतिऽइतः प्र
मज्मना दिवः इंद्रः पृथिव्याः प्र उरोः महः अंतरिक्षात् ऋजीषी
॥३॥ उरुं गभीरं जनुषा अभि उग्रं विश्वऽव्यचसं अवतं मतीनां इंद्रं
सोमासः प्रऽदिवि सुतासः समुद्रं न स्रवतः आ विशंति ॥४॥ यं
सोमं इंद्र पृथिवीद्यावा गर्भं न माता बिभृतः त्वाऽया तं ते हिन्वं-
ति तं ऊं ते मृजंति अध्वर्यवः वृषभ पातवै ऊं ॥ ५ ॥ १० ॥

॥४७॥ मरुत्वान् इंद्र वृषभः रणाय पिब सोमं अनुऽस्वधं मदाय
आ सिंचस्व जठरे मध्वः ऊर्मिं त्वं राजा असि प्रऽदिवः सुतानां ॥१॥
सऽजोषाः इंद्र सऽगणः मरुत्ऽभिः सोमं पिब वृत्रऽहा शूर वि-

ह्वान् जहि शत्रून् अप मृधः नुदस्व अथ अभयं कृणुहि विश्वतः नः
॥२॥ उत ऋतुऽभिः ऋतुऽपाः पाहि सोमं इंद्र देवेभिः सखिऽभिः
सुतं नः यान् आ अभजः मरुतः ये त्वा अनु अहन् वृत्रं अदधुः तुभ्यं
ओजः ॥३॥ ये त्वा अहिऽहत्ये मघऽवन् अवर्धन् ये शांबरे हरिऽवः
ये गोऽइष्टौ ये त्वा नूनं अनुऽमदंति विप्राः पिब इंद्र सोमं सऽगणः
मरुत्ऽभिः ॥४॥ मरुत्वंतं वृषभं ववृधानं अकवऽअरिं दिव्यं शासं
इंद्रं विश्वऽसहं अवसे नूतनाय उग्रं सहःऽदां इह तं हुवेम ॥५॥१३॥

॥४८॥ सद्यः ह जातः वृषभः कनीनः प्रऽभर्तुं आवत् अंधसः सु-
तस्य साधोः पिब प्रतिऽकामं यथा ते रसऽआशिरः प्रथमं सोम्य-
स्य ॥१॥ यत् जायथाः तत् अहः अस्य कामे अंशोः पीयूषं अपिबः
गिरिऽस्थां तं ते माता परि योषा जनित्री महः पितुः दमे आ अ-
सिंचत् अग्रे ॥२॥ उपऽस्थाय मातरं अन्नं ऐट्ट तिग्मं अपश्यत्
अभि सोमं ऊधः प्रऽयावयन् अचरत् गृत्सः अन्यान् महानि च-
क्रे पुरुधऽप्रतीकः ॥३॥ उग्रः तुराषाट् अभिभूतिऽओजाः यथाऽव-
शं तन्वं चक्रे एषः त्वष्टारं इंद्रः जनुषा अभिऽभूय आऽमुष्य सोमं अ-
पिबत् चमूषु ॥४॥ शुनं हुवेम मघवानं इंद्रं अस्मिन् भरे नृऽतमं
वाजऽसातौ शृण्वंतं उग्रं ऊतये समत्ऽसु घ्नंतं वृत्राणि संऽजितं
धनानां ॥५॥१४॥

[illegible]

स्योः ॥२॥ सहऽवा पृत्ऽसु तरणिः न अर्वा विऽआनशिः रोदसी
मेहनाऽवान् भगः न कारे हव्यः मतीनां पिताऽइव चारुः सुऽहवः
वयःऽधाः ॥३॥ धर्ता दिवः रजसः पृष्टः ऊर्ध्वः रथः न वायुः वसुऽभिः
नियुत्वान् क्षपां वस्ता जनिता सूर्यस्य विऽभक्ता भागं धिषणा-
ऽइव वाजं ॥४॥ शुनं हुवेम मघऽवानं इंद्रं अस्मिन् भरे नृऽतमं
वाजऽसातौ शृण्वंतं उग्रं ऊतये समत्ऽसु घ्नंतं वृत्राणि संऽजितं
धनानां ॥५॥१३॥

॥५०॥ इंद्रः स्वाहा पिबतु यस्य सोमः आऽगत्य तुम्रः वृषभः
मरुत्वान् आ उरुऽव्यचाः पृणतां एभिः अन्नैः आ अस्य हविः त-
न्वः कामं ऋध्याः ॥१॥ आ ते सपर्यू जवसे युनज्मि ययोः अनु
प्रऽदिवः श्रुष्टिं आवः इह त्वा धेयुः हरयः सुऽशिप्र पिब तु अस्य सु-
ऽसुतस्य चारोः ॥२॥ गोभिः मिमिक्षुं दधिरे सुऽपारं इंद्रं ज्यैष्ठ्याय
धायसे गृणानाः मंदानः सोमं पपिऽवान् ऋजीषिन् सं अस्मभ्यं
पुरुधा गाः इषण्य ॥३॥ इमं कामं मंदय गोभिः अश्वैः चंद्रऽवता
राधसा पप्रथः च स्वःऽयवः मतिऽभिः तुभ्यं विप्राः इंद्राय वाहः
कुशिकासः अक्रन् ॥४॥ शुनं हुवेम मघऽवानं इंद्रं अस्मिन् भरे नृ-
ऽतमं वाजऽसातौ शृण्वंतं उग्रं ऊतये समत्ऽसु घ्नंतं वृत्राणि सं-
ऽजितं धनानां ॥५॥१४॥

॥५१॥ चर्षणिऽधृतं मघऽवानं उक्थ्यं इंद्रं गिरः बृहतीः अभि
अनूषत वावृधानं पुरुऽहूतं सुवृक्तिऽभिः अमर्त्यं जरमाणं दिवे-
ऽदिवे ॥१॥ शतऽक्रतुं अर्णवं शाकिनं नरं गिरः मे इंद्रं उप यंति
विश्वतः वाजऽसनिं पूःऽभिदं तूर्णिं अप्ऽतुरं धामऽसाचं अभि-

ऽसाचं स्वःऽविदं ॥ २ ॥ आऽकरे वसोः जरिता पनस्यते अनेहसः
स्तुभः इंद्रः दुवस्यति विवस्वतः सदने आ हि पिप्रिये सत्राऽसहं
अभिमातिऽहनं स्तुहि ॥ ३ ॥ नृणां ऊं त्वा नृऽतमं गीःऽभिः उक्थैः
अभि प्र वीरं अर्चत सऽबाधः सं सहसे पुरुऽमायः जिहीते नमः
अस्य प्रऽदिवः एकः ईशे ॥ ४ ॥ पूर्वीः अस्य निःऽसिधः मर्त्येषु पुरु
वसूनि पृथिवी बिभर्ति इंद्राय द्यावः ओषधीः उत आपः रयिं
रक्षंति जीरयः वनानि ॥ ५ ॥ १५ ॥ तुभ्यं ब्रह्माणि गिरः इंद्र तुभ्यं सत्रा
दधिरे हरिऽवः जुषस्व बोधि आपिः अवसः नूतनस्य सखे वसो
जरितृऽभ्यः वयः धाः ॥ ६ ॥ इंद्र मरुत्वः इह पाहि सोमं यथा शार्याते
अपिबः सुतस्य तव प्रऽनीती तव शूर शर्मन् आ विवासंति क
वयः सुऽयज्ञाः ॥ ७ ॥ सः वावशानः इह पाहि सोमं मरुत्ऽभिः इंद्र
सखिऽभिः सुतं नः जातं यत् त्वा परि देवाः अभूषन् महे भराय पु
रुऽहूत विश्वे ॥ ८ ॥ अप्ऽतूर्ये मरुतः आपिः एषः अमंदन् इंद्रं अनु
दातिऽवाराः तेभिः साकं पिबतु वृत्रऽखादः सुतं सोमं दाशुषः
स्वे सधऽस्थे ॥ ९ ॥ इदं हि अनु ओजसा सुतं राधानां पते पिब तु
अस्य गिर्वणः ॥ १० ॥ यः ते अनु स्वधां असत् सुते नि यच्छ तन्वं सः
त्वा ममत्तु सोम्यं ॥ ११ ॥ प्र ते अश्नोतु कुक्ष्योः प्र इंद्र ब्रह्मणा शिरः प्र
बाहू इति शूर राधसे ॥ १२ ॥ १६ ॥

॥ ५२ ॥ धानाऽवंतं करंभिणं अपूपऽवंतं उक्थिनं इंद्र प्रातः जु
षस्व नः ॥ १ ॥ पुरोळाशं पचत्यं जुषस्व इंद्र आ गुरस्व च तुभ्यं ह
व्यानि सिस्रते ॥ २ ॥ पुरोळाशं च नः घसः जोषयासे गिरः च नः
वधूयुःऽइव योषणां ॥ ३ ॥ पुरोळाशं सनऽश्रुत प्रातःऽसावे जु
षस्व नः इंद्र क्रतुः हि ते बृहन् ॥ ४ ॥ माध्यंदिनस्य सवनस्य धानाः

पुरोळाशं इंद्र कृष्व इह चारुं प्र यत् स्तोता जरिता तूर्णिऽअर्थः
वृषऽयमाणः उप गीःऽभिः ईट्टे ॥५॥१७॥ तृतीये धानाः सवने
पुरुऽस्तुत पुरोळाशं आऽहुतं ममहस्व नः ऋभुऽमंतं वाजऽवंतं
त्वा कवे प्रयस्वंतः उप शिक्षेम धीतिऽभिः ॥६॥ पूषण्ऽवते ते
चकृम करंभं हरिऽवते हरिऽअश्वाय धानाः अपूपं अद्धि सऽगणः
मरुत्ऽभिः सोमं पिब वृत्रऽहा शूर विद्वान् ॥७॥ प्रति धानाः भरत
तूयं अस्मै पुरोळाशं वीरऽतमाय नृणां दिवेऽदिवे सऽदृशीः इंद्र
तुभ्यं वर्धंतु त्वा सोमऽपेयाय धृष्णो ॥८॥१८॥

॥५३॥ इंद्रापर्वता बृहता रथेन वामीः इषः आ वहतं सुऽवीराः
वीतं हव्यानि अध्वरेषु देवा वर्धेथां गीःऽभिः इळया मदंता ॥१॥
तिष्ठ सु कं मघऽवन् मा परा गाः सोमस्य नु त्वा सुऽसुतस्य यक्षि
पितुः न पुत्रः सिचं आ रभे ते इंद्र स्वादिष्ठया गिरा शचीऽवः ॥२॥
शंसाव अध्वर्यो प्रति मे गृणीहि इंद्राय वाहः कृणवाव जुष्टं आ
इदं वर्हिः यजमानस्य सीद अथ च भूत उक्थं इंद्राय शस्तं ॥३॥ जा-
या इत् अस्तं मघऽवन् सा इत् ऊं' योनिः तत् इत् त्वा युक्ताः हरयः
वहंतु यदा कदा च सुनवाम सोमं अग्निः त्वा दूतः धन्वाति अच्छ
॥४॥ परा याहि मघऽवन् आ च याहि इंद्र भ्रातः उभयत्र ते अर्थं य-
त्र रथस्य बृहतः निऽधानं विऽमोचनं वाजिनः रासभस्य ॥५॥१९॥
अपाः सोमं अस्तं इंद्र प्र याहि कल्याणीः जाया सुऽरणं गृहे ते यत्र
रथस्य बृहतः निऽधानं विऽमोचनं वाजिनः दक्षिणाऽवत् ॥६॥
इमे भोजाः अंगिरसः विऽरूपाः दिवः पुत्रासः असुरस्य वीराः वि-
श्वामित्राय ददतः मघानि सहस्रऽसावे प्र तिरंते आयुः ॥७॥ रूपं-

ऽरूपं मघऽवा वोभवीति मायाः कृण्वानः तन्वं परि स्वां त्रिः यत्
दिवः परि मुहूर्तं आ अगात् स्वैः मंत्रैः अनृतुऽपाः ऋतऽवा॥८॥
महान् ऋषिः देवऽजाः देवऽजूतः अस्तभ्नात् सिंधुं अर्णवं नृऽच-
क्षाः विश्वामित्रः यत् अवहत् सुऽदासं अप्रियायत कुशिकेभिः
इंद्रः॥९॥ हंसाःऽइव कृणुथ श्लोकं अद्रिऽभिः मदंतः गीःऽभिः अ-
ध्वरे सुते सचा देवेभिः विप्राः ऋषयः नृऽचक्षसः वि पिवध्वं कु-
शिकाः सोम्यं मधु॥१०॥२०॥ उप प्र इत कुशिकाः चेतयध्वं अश्वं
राये प्र मुंचत सुऽदासः राजा वृत्रं जंघनत् प्राक् अपाक् उदक् अथ
यजाते वरे आ पृथिव्याः॥११॥ यः इमे' रोदसी' उभे' अहं इंद्रं अतु-
ष्टवं विश्वामित्रस्य रक्षति ब्रह्म इदं भारतं जनं॥१२॥ विश्वामित्राः
अरासत ब्रह्म इंद्राय वज्रिणे करत् इत् नः सुऽराधसः॥१३॥ किं ते
कृण्वंति कीकटेषु गावः न आऽशिरं दुह्रे न तपंति घर्मं आ नः भर
प्रऽमगंदस्य वेदः नैचाऽशाखं मघऽवन् रंधय नः॥१४॥ ससर्परीः
अमतिं वाधमाना वृहत् मिमाय जमदग्निऽदत्ता आ सूर्यस्य दु-
हिता ततान श्रवः देवेषु अमृतं अजुर्यं॥१५॥२१॥ ससर्परीः अभरत्
तूयं एभ्यः अधि श्रवः पांचऽजन्यासु कृष्टिषु सा पक्ष्या नव्यं आयुः
दधाना यां मे पलस्तिऽजमदग्नयः ददुः॥१६॥ स्थिरौ गावौ भवतां
वीळुः अक्षः मा ईषा वि वर्हि मा युगं वि शारि इंद्रः पातल्ये' दद-
तां शरीतोः अरिष्टऽनेमे अभि नः सचस्व॥१७॥ वलं धेहि तनूषु
नः वलं इंद्र अनळुत्ऽसु नः वलं तोकाय तनयाय जीवसे त्वं हि
वलऽदाः असि॥१८॥ अभि व्ययस्व खदिरस्य सारं ओजः धेहि स्पं-
दने शिंशपायां अक्षं वीळो' वीळित वीळयस्व मा यामात्
अस्मात् अव जीहिपः नः॥१९॥ अयं अस्मान् वनस्पतिः मा च
हाः मा च रिरिषत् स्वस्ति आ गृहेभ्यः आ अवऽसै आ विऽमो-

चंनात् ॥२०॥२२॥ इंद्र ऊतिऽभिः बहुलाभिः नः अद्य यातऽश्रेष्ठा-
भिः मघऽवन् शूर जिन्व यः नः द्वेष्टि अधरः सः पदीष्ट यं ऊं' द्विष्मः
तं ऊं' प्राणः जहातु ॥२१॥ परशुं चित् वि तपति शिंबलं चित् वि
वृश्चति उखा चित् इंद्र येषंती प्रऽयस्ता फेनं अस्यति ॥२२॥ न सा-
यंकस्य चिकिते जनासः लोधं नयंति पशु मन्यमानाः न अवा-
जिनं वाजिना हासयंति न गर्दभं पुरः अश्वात् नयंति ॥२३॥ इमे
इंद्र भरतस्य पुत्राः अपऽपित्वं चिकितुः न प्रऽपित्वं हिन्वंति अश्वं
अरणं न नित्यं ज्याऽवाजं परि नयंति आजौ ॥२४॥२३॥४॥

॥५४॥ इमं महे विदथ्याय शूषं शश्वत् कृत्वः ईड्याय प्र जभ्रुः शृ-
णोतु नः दम्येभिः अनीकैः शृणोतु अग्निः दिव्यैः अजस्रः ॥१॥ महि
महे दिवे अर्च पृथिव्यै कामः मे इच्छन् चरति प्रऽजानन् ययोः ह
स्तोमे विदथेषु देवाः सपर्यवः मादयंते सचा आयोः ॥२॥ युवोः
ऋतं रोदसी' सत्यं अस्तु महे सु नः सुविताय प्र भूतं इदं दिवे नमः
अग्ने पृथिव्यै सपर्यामि प्रयसा यामि रत्नं ॥३॥ उतो' हि वां पूर्व्याः
आऽविविद्रे ऋतंऽवरी° रोदसी' सत्यऽवाचः नरः चित् वां संऽइथे
शूरऽसातौ ववंदिरे पृथिवि वेविदानाः ॥४॥ कः अद्धा वेद कः इह
प्र वोचत् देवान् अच्छ पथ्या का सं एति ददृश्रे एषां अवमा स-
दांसि परेषु या गुह्येषु व्रतेषु ॥५॥२४॥ कविः नृऽचक्षाः अभि सीं
अचष्ट ऋतस्य योना विऽघृते° मदंती' नाना चक्राते' सदनं य-
था वेः समानेन क्रतुना संऽविदाने° ॥६॥ समान्या विऽयुते°
दूरेऽअंते° ध्रुवे पदे तस्थतुः जागरूके' उत स्वसारा युवती' भवं-
ती' आत् ऊं' ब्रुवाते' मिथुनानि नाम ॥७॥ विश्वा इत् एते' जनिम
सं विविक्तः महः देवान् बिभ्रती' न व्यथेते' एजत् ध्रुवं पत्यते विश्वं

एकं॑ च॒रत् प॑त॒त्रि विषु॑णं॒ वि जा॒तं ॥८॥ सना॑ पु॒रा॒णं अधि॑ एमि
आ॒रात् म॒हः पि॒तुः ज॒नि॒तुः जा॒मि तत् नः॒ दे॒वासः॑ यत्र॑ प॒नि॒तारः॑
एवैः॑ उ॒रौ प॒थि वि॒ऽउ॑ते त॒स्थुः अ॒न्तरिति॑ ॥९॥ इ॒मं स्तोमं॑ रोद॒सी॒ इति॑ प्र ब्र॒-
वी॒मि॒ ऋ॒दू॒दराः॑ शृ॒ण॒वन् अ॒ग्नि॒ऽजि॒ह्वाः मि॒त्रः सं॒ऽराजः॑ वरु॑णः
युवा॑नः आ॒दि॒त्यासः॑ क॒वयः॑ प॒प्र॒था॒नाः ॥१०॥२५॥ हिर॑ण्यऽपाणिः
स॒वि॒ता सु॒ऽजि॒ह्वः त्रिः आ दि॒वः वि॒दथे॑ पत्य॑मानः दे॒वेषु॑ च स॒वि॒-
तरिति॑ श्लोकं॑ अश्रेः॑ आत् अ॒स्मभ्यं॑ आ सु॒व॒ स॒र्वऽता॑तिं ॥११॥ सु॒ऽकृत्
सु॒ऽपा॒णिः स्वऽवा॑न् ऋ॒तऽवा॑ दे॒वः त्वष्टा॑ अव॑से तानि॑ नः॒ धा॒त्
पू॒ष॒ण्ऽव॑न्तः ऋ॒भ॒वः मा॒द॒य॒ध्वं॒ ऊ॒र्ध्वऽग्रा॑वाणः अ॒ध्व॒रं अ॒त॒ष्ट ॥१२॥
वि॒द्यु॒त्ऽर॑थाः म॒रुतः॑ ऋ॒ष्टि॒ऽम॑न्तः दि॒वः मर्याः॑ ऋ॒तऽजा॑ताः अ॒-
यासः॑ सर॑स्वती शृ॒ण॒वन् य॒ज्ञिया॑सः धात॑ र॒यिं स॒हऽवी॑रं तु॒रा॒सः॒
॥१३॥ विष्णुं॑ स्तोमा॑सः पु॒रु॒ऽद॒स्मं अ॒र्काः भग॑स्यऽइव का॒रिणः॑ या॒-
म॑नि ग्मन् उ॒रु॒ऽक्र॒मः क॒कु॒हः यस्य॑ पू॒र्वीः न म॒र्ध॒न्ति॒ यु॒व॒तयः॑ ज॒नि॑-
त्रीः ॥१४॥ इन्द्रः॑ विश्वैः॑ वी॒र्यैः॑ पत्य॑मानः उ॒भे इति॑ आ प॒प्रौ॒ रोद॑सी॒ इति॑ म॒हि॒-
ऽत्वा पु॒रं॒ऽद॒रः वृ॒त्र॒ऽहा धृ॒ष्णु॒ऽसे॑नः सं॒ऽगृभ्य॑ नः॒ आ भ॒र॒ भूरि॑ प॒श्वः
॥१५॥२६॥ नास॑त्या मे॒ पि॒तरा॑ ब॒न्धु॒ऽपृच्छा॑ स॒ऽजा॒त्यं॑ अ॒श्विनोः॑ चारु॑
नाम॑ यु॒वं हि स्थः र॒यि॒ऽदौ नः॒ र॒यी॒णां दा॒त्रं र॑क्षेथे॒ इति॑ अक॑वैः अद॑ब्धा
॥१६॥ म॒हत् तत् वः॒ क॒वयः॒ चारु॑ नाम॑ यत् ह॒ दे॒वाः॒ भव॑थ विश्वे॑ इन्द्रे॑
सखा॑ ऋ॒भु॒ऽभिः॑ पु॒रु॒ऽहू॒त॒ प्रि॒येभिः॑ इ॒मां धियं॑ सा॒तये॑ त॒क्ष॒त॒ नः॒
॥१७॥ अ॒र्य॒मा नः॒ अदि॑तिः य॒ज्ञिया॑सः अद॑ब्धानि॒ वरु॑णस्य व्र॒ता॒-
नि॑ यु॒यो॒त॒ नः॒ अ॒न॒प॒त्यानि॑ ग॒न्तोः प्र॒जाऽवा॑न् नः॒ प॒शु॒ऽमान् अ॒स्तु॒
गा॒तुः ॥१८॥ दे॒वानां॑ दू॒तः पु॒रु॒ध प्रऽसू॑तः अना॑गान् नः॒ वो॒च॒तु॒ स॒र्व-
ऽता॑ता शृ॒णोतु॑ नः॒ पृ॒थि॒वी द्यौः उ॒त आपः॑ सूर्यः॑ नक्ष॑त्रैः उ॒रु अ॒-
न्तरि॑क्षं ॥१९॥ शृ॒ण्वन्तु॑ नः॒ वृष॑णः पर्व॑तासः ध्रु॒वऽक्षे॑मासः इळ॑या

मदंतः आदित्यैः नः अदितिः शृणोतु यच्छंतु नः मरुतः शर्म भद्रं
॥२०॥ सदा सुऽगः पितुऽमान् अस्तु पंथाः मध्वा देवाः ओषधीः सं
पिपृक्त भगः मे अग्ने सख्ये न मृध्याः उत् रायः अश्यां सदनं पुरु-
ऽक्षोः ॥२१॥ स्वदस्व हव्या सं इषः दिदीहि अस्मद्र्यक् सं मिमीहि
श्रवांसि विश्वान् अग्ने पृतऽसु तान् जेषि शत्रून् अहा विश्वा सु-
ऽमनाः दीदिहि नः ॥ २२ ॥ २७ ॥

॥५५॥ उषसः पूर्वाः अध यत् विऽऊषुः महत् वि जज्ञे अक्षरं पदे
गोः व्रता देवानां उप नु प्रऽभूषन् महत् देवानां असुरऽत्वं एकं
॥१॥ मो इति सु नः अत्र जुहुरंत देवाः मा पूर्वे अग्ने पितरः पदऽज्ञाः पु-
राण्योः सद्मनोः केतुः अंतः महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥२॥ वि
मे पुरुऽत्रा पतयंति कामाः शमि अच्छ दीद्ये पूर्व्याणि संऽइद्धे अ-
ग्नौ ऋतं इत् वदेम महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥३॥ समानः राजा
विऽभृतः पुरुऽत्रा शये शयासु प्रऽयुतः वना अनु अन्या वत्सं भर-
ति क्षेति माता महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ ४ ॥ आऽक्षित् पू-
र्वासु अपराः अनूरुत् सद्यः जातासु तरुणीषु अंतरिति अंतःऽवतीः
सुवते अप्रऽवीताः महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ ५ ॥ २८ ॥ शयुः
परस्तात् अध नु द्विऽमाता अबंधनः चरति वत्सः एकः मित्रस्य
ता वरुणस्य व्रतानि महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥६॥ द्विऽमाता
होता विदथेषु संऽराट् अनु अग्रं चरति क्षेति बुध्नः प्र रण्यानि
रण्यऽवाचः भरंते महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ ७ ॥ शूरस्यऽइव
युध्यतः अंतमस्य प्रतीचीनं ददृशे विश्वं आऽयत् अंतः मतिः चर-
ति निःऽसिधं गोः महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ ८ ॥ नि वेवेति

पलितः दूतः आसु अंतः महान् चरति रोचनेन वपूंषि बिभ्रत् अ-
भि नः वि चष्टे महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ ९ ॥ विष्णुः गोपाः
परमं पाति पाथः प्रिया धामानि अमृता दधानः अग्निः ता वि-
श्वा भुवनानि वेद महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ १० ॥ २९ ॥ नाना
चक्राते इति यम्या वपूंषि तयोः अन्यत् रोचते कृष्णं अन्यत् श्यावी च
यत् अरुषी च स्वसारौ महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ ११ ॥ माता
च यत्र दुहिता च धेनू इति सबःऽदुघे इति धापयेते इति समीची इति ऋतस्य ते इति
सदसि ईळे अंतः महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ १२ ॥ अन्यस्याः
वत्सं रिहती मिमाय कया भुवा नि दधे धेनुः ऊधः ऋतस्य सा पयः
सा अपिन्वत इळा महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ १३ ॥ पद्या वस्ते
पुरुऽरूपा वपूंषि ऊर्ध्वा तस्थौ त्रिऽअविं रेरिहाणा ऋतस्य सद्म
वि चरामि विद्वान् महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ १४ ॥ पदेऽइव
निहिते इति दस्मे इति अंतः तयोः अन्यत् गुह्यं आविः अन्यत् सध्रीची-
ना पथ्या सा विषूची महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ १५ ॥ ३० ॥
आ धेनवः धुनयंतां अशिश्वीः सबःऽदुघाः शशयाः अप्रऽदुग्धाः
नव्याःऽनव्याः युवतयः भवंतीः महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ १६ ॥
यत् अन्यासु वृषभः रोरवीति सः अन्यस्मिन् यूथे नि दधाति रेतः
सः हि क्षपाऽवान् सः भगः सः राजा महत् देवानां असुरऽत्वं एकं
॥ १७ ॥ वीरस्य नु सुऽअश्व्यं जनासः प्र नु वोचाम विदुः अस्य देवाः
षोळ्हा युक्ताः पंचऽपंच आ वहंति महत् देवानां असुरऽत्वं एकं
॥ १८ ॥ देवः त्वष्टा सविता विश्वऽरूपः पुपोष प्रऽजाः पुरुधा जजान
इमा च विश्वा भुवनानि अस्य महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ १९ ॥
मही सं ऐरत् चम्वा समीची इति उभे इति ते इति अस्य वसुना निऋष्टे इति शृ-
ण्वे वीरः विन्दमानः वसूनि महत् देवानां असुरऽत्वं एकं ॥ २० ॥ इमां

अगोपां सद्यः चित् या दुदुहे भूरिं धासेः इंद्रः तत् अग्निः पनिता
अस्याः ॥१॥ इंद्रः सु पूषा वृषणा सुऽहस्ता दिवः न प्रीताः शश
दुदुहे विश्वे यत् अस्यां रणयंत देवाः प्र वः अत्र वसवः सुम्नं अश्यां
॥२॥ याः जामयः वृष्णे इच्छंति शक्तिं नमस्यंतीः जानते गर्भं अ-
स्मिन् अच्छं पुत्रं धेनवः वावशानाः महः चरंति बिभ्रतं वपूंषि
॥३॥ अच्छं विवक्मि रोदंसी॰ सुऽमेके॰ ग्राव्णः युजानः अध्वरे म-
नीषा इमा ऊं॰ ते मनवे भूरिंऽवाराः ऊर्ध्वाः भवंति दर्शताः यजत्राः
॥४॥ या ते जिह्वा मधुंऽमती सुऽमेधाः अग्ने देवेषुं उच्यते उरूची
तया इह विश्वान् अवसे यजत्रान् आ सादय पायय च मधूनि ॥५॥
या ते अग्ने पर्वतस्यऽइव धारा असंश्चंती पीपयंत् देव चित्रा तां
अस्मभ्यं प्रऽमंतिं जातऽवेदः वसो॰ रास्व सुऽमतिं विश्वऽजन्यां
॥ ६ ॥ २ ॥

॥५८॥ धेनुः प्रत्नस्य काम्यं दुहाना अंतः॰ पुत्रः चरति दक्षिणा-
याः आ द्योतनिं वहति शुभ्रऽयामा उषसः स्तोमः अश्विनौ अ-
जीगः॰ ॥१॥ सुऽयुक् वहंति प्रति वां ऋतेन ऊर्ध्वाः भवंति पितरा-
ऽइव मेधाः जरेथां अस्मत् वि पणेः मनीषां युवोः अवः चकृम आ
यातं अर्वाक् ॥२॥ सुयुक्ऽभिः अश्वैः सुऽवृता रथेन दस्रौ इमं शृ-
णुतं श्लोकं अद्रेः किं अंग वां प्रति अवर्तिं गमिष्ठा आहुः विप्रासः
अश्विना पुराऽजाः ॥३॥ आ मन्येथां आ गतं कत् चित् एवैः विश्वे
जनासः अश्विना हवंते इमा हि वां गोऽऋजीका मधूनि प्र मि-
त्रासः न ददुः उस्रः अग्रे ॥४॥ तिरः पुरु चित् अश्विना रजांसि आं-
गूषः वां मघऽवाना जनेषु आ इह यातं पथिऽभिः देवऽयानैः
दस्रौ इमे वां निऽधयः मधूनां ॥५॥ पुराणं ओकः सख्यं शिवं वां

युवोः नरा द्रविणं जह्नाव्यां पुनः कृण्वानाः सख्या शिवानि म-
ध्वां मदेम सह नु समानाः ॥६॥ अश्विना वायुना युवं सुऽदक्षा
नियुत्ऽभिः च सऽजोषसा युवाना नासत्या तिरःऽअंह्न्यं जुषाणा
सोमं पिवतं अस्रिधा सुऽदानू० ॥७॥ अश्विना परि वां इषः पुरू-
चीः ईयुः गीःऽभिः यतमानाः अमृध्राः रथः ह वां ऋतऽजाः अद्रि-
ऽजूतः परि द्यावापृथिवी याति सद्यः ॥८॥ अश्विना मधुसुत्ऽतमः
युवाकुः सोमः तं पातं आ गतं दुरोणे रथः ह वां भूरि वर्पः करिक्रत्
सुतऽवंतः निःऽकृतं आऽगमिष्ठः ॥ ९ ॥ ४ ॥

॥५९॥ मित्रः जनान् यातयति ब्रुवाणः मित्रः दाधार पृथिवीं
उत द्यां मित्रः कृष्टीः अनिंऽमिषा अभि चष्टे मित्राय हव्यं घृत-
ऽवंत् जुहोत ॥१॥ प्र सः मित्र मर्तः अस्तु प्रयस्वान् यः ते आदित्य
शिक्षति व्रतेन न हन्यते न जीयते त्वाऽऊंतः न एनं अंहः अश्नोति
अंतितः न दूरात् ॥२॥ अनमीवासः इळया मदंतः मितऽज्ञवः
वरिमन् आ पृथिव्याः आदित्यस्य व्रतं उपऽक्षियंतः वयं मित्रस्य
सुऽमतौ स्याम ॥३॥ अयं मित्रः नमस्यः सुऽशेवः राजा सुऽक्षत्रः
अजनिष्ट वेधाः तस्य वयं सुऽमतौ यज्ञियस्य अपि भद्रे सौमनसे
स्याम ॥४॥ महान् आदित्यः नमसा उपऽसद्यः यातयत्ऽजनः
गृणते सुऽशेवः तस्मै एतत् पन्यंऽतमाय जुष्टं अग्नौ मित्राय हविः
आ जुहोत ॥५॥ मित्रस्य चर्षणिऽधृतः अवः देवस्य सानसि द्युम्नं
चित्रश्रवःऽतमं ॥६॥ अभि यः महिना दिवं मित्रः वभूव सऽप्रथाः
अभि श्रवःऽभिः पृथिवीं ॥७॥ मित्राय पंच येमिरे जनाः अभिष्टि-
ऽशवसे सः देवान् विश्वान् विभर्ति ॥८॥ मित्रः देवेषु आयुषु जना-
य वृक्तऽवर्हिषे इषः इष्टऽव्रताः अक:० ॥ ९ ॥ ६ ॥

अगोपां सद्यः चित् या दुदुहे भू
अस्याः ॥१॥ इंद्रः सु पूषा वृषणा
दुदुहे विश्वे यत् अस्यां रणयंत दे
॥२॥ याः जामयः वृष्णे इच्छंति
स्मिन् अच्छं पुत्रं धेनवः वावश
॥३॥ अच्छं विवक्मि रोदसी सु
नीषा इमा ऊं ते मनवे भूरिऽवा
॥४॥ या ते जिह्वा मधुऽमती सु
तया इह विश्वान् अवसे यजत्रा
या ते अग्ने पर्वतस्यऽइव धारा
अस्मभ्यं प्रऽमंतिं जातऽवेदः व
॥ ६ ॥ २ ॥

॥५८॥ धेनुः प्रत्नस्यं काम्यं दु
याः आ द्योतनिं वहति शुभ्रऽ
जीगः ॥१॥ सुऽयुक् वहंति प्र
ऽइव मेधाः जरेथां अस्मत् वि
यातं अर्वाक् ॥२॥ सुयुक्ऽभि
णुतं श्लोकं अद्रेः किं अंग वां
अश्विना पुराऽजाः ॥३॥ आ
जनासः अश्विना हवंते इम
त्रासः न ददुः उस्रः अग्ने ॥४॥
गषः वां मघऽवाना जनेषु
वां निऽधयः मधूनां ॥

यक्ष्व नः वरुणं रराणः वीहि मृळीकं सुऽहवः नः एधि ॥५॥१२॥
अस्य श्रेष्ठा सुऽभगस्य संऽदृक् देवस्य चित्रऽतमा मर्त्येषु शुचि
घृतं न तप्तं अघ्न्यायाः स्पार्हा देवस्य मंहनाऽइव धेनोः ॥६॥ त्रिः
अस्य ता परमा संति सत्या स्पार्हा देवस्य जनिमानि अग्नेः अनंते
अंतः परिऽवीतः आ अगात् शुचिः शुक्रः अर्यः रोरुचानः ॥७॥ सः
दूतः विश्वाः इत् अभि वष्टि सद्म होता हिरण्यऽरथः रंसुऽजिह्वः रो-
हितऽअश्वः वपुष्यः विभाऽवा सदा रण्वः पितुमतीऽइव संऽसत्
॥८॥ सः चेतयत् मनुषः यज्ञऽबंधुः प्र तं मह्या रशनया नयंति सः
क्षेति अस्य दुर्यासु साधन् देवः मर्तस्य सधनिऽत्वं आप ॥९॥ सः तु
नः अग्निः नयतु प्रऽजानन् अच्छ रत्नं देवऽभक्तं यत् अस्य धिया
यत् विश्वे अमृताः अकृण्वन् द्यौः पिता जनिता सत्यं उक्षन्
॥१०॥१३॥ सः जायत प्रथमः पस्त्यासु महः बुध्ने रजसः अस्य योनौ
अपात् अशीर्षा गुहमानः अंता आऽयोयुवानः वृषभस्य नीळे
॥११॥ प्र शर्धः आर्त प्रथमं विपन्या ऋतस्य योना वृषभस्य नीळे
स्पार्हः युवा वपुष्यः विभाऽवा सप्त प्रियासः अजनयंत वृष्णे ॥१२॥
अस्माकं अत्र पितरः मनुष्याः अभि प्र सेदुः ऋतं आशुषाणाः अ-
श्मऽव्रजाः सुऽदुघाः वव्रे अंतः उत् उस्राः आजन् उषसः हुवानाः
॥१३॥ ते मर्मृजत ददृऽवांसः अद्रिं तत् एषां अन्ये अभितः वि वो-
चन् पश्वऽयंत्रासः अभि कारं अर्चन् विदंत ज्योतिः चकृपंत धी-
भिः ॥१४॥ ते गव्यता मनसा दृध्रं उब्धं गाः येमानं परि संतं अद्रिं
दृळ्हं नरः वचसा दैव्येन व्रजं गोऽमंतं उशिजः वि वव्रुः ॥१५॥१४॥
ते मन्वत प्रथमं नाम धेनोः त्रिः सप्त मातुः परमाणि विंदन् तत्
जानतीः अभि अनूषत व्राः आविः भुवत् अरुणीः यशसा गोः
॥१६॥ नेशत् तमः दुधितं रोचत द्यौः उत् देव्याः उषसः भानुः अर्त

नरः सवितारं विप्राः यज्ञैः सुवृक्तिऽभिः नमस्यंति धिया इषिताः ॥१२॥ सोमः जिगाति गातुऽवित् देवानां एति निःऽकृतं ऋतस्य योनिं आऽसदं ॥१३॥ सोमः अस्मभ्यं द्विऽपदे चतुःऽपदे च पशवे अनमीवाः इषः करत् ॥१४॥ अस्माकं आयुः वर्धयन् अभिऽमातीः सहमानः सोमः सधऽस्थं आ असदत् ॥१५॥ आ नः मित्रावरुणा घृतैः गव्यूतिं उक्षतं मध्वा रजांसि सुऽक्रतू ॥१६॥ उरुऽशंसा नमःऽवृधा मह्ना दक्षस्य राजथः द्राघिष्ठाभिः शुचिऽव्रता ॥१७॥ गृणाना जमत्ऽअग्निना योनौ ऋतस्य सीदतं पातं सोमं ऋतऽवृधा ॥ १८ ॥ ११ ॥ ५ ॥ ३ ॥

॥ इति तृतीयं मंडलं समाप्तं ॥

॥१॥ त्वां हि अग्ने सदं इत् सऽमन्यवः देवासः देवं अरतिं निऽएरिरे इति क्रत्वा निऽएरिरे अमर्त्यं यजत मर्त्येषु आ देवं आऽदेवं जनत प्रऽचेतसं विश्वं आऽदेवं जनत प्रऽचेतसं ॥१॥ सः भ्रातरं वरुणं अग्ने आ ववृत्स्व देवान् अच्छ सुऽमती यज्ञऽवनसं ज्येष्ठं यज्ञऽवनसं ऋतऽवानं आदित्यं चर्षणिऽधृतं राजानं चर्षणिऽधृतं ॥२॥ सखे सखायं अभि आ ववृत्स्व आशुं न चक्रं रथ्याऽइव रंह्या अस्मभ्यं दस्म रंह्या अग्ने मृळीकं वरुणे सचा विदः मरुत्ऽसु विश्वऽभानुषु तोकाय तुजे शुशुचान शं कृधि अस्मभ्यं दस्म शं कृधि ॥३॥ त्वं नः अग्ने वरुणस्य विद्वान् देवस्य हेळः अव यासिसीष्ठाः यजिष्ठः वह्निऽतमः शोशुचानः विश्वा द्वेषांसि प्र मुमुग्धि अस्मत् ॥४॥ सः त्वं नः अग्ने अवमः भव ऊती नेदिष्ठः अस्याः उषसः विऽउष्टौ अव

यक्ष्व नः वरुणं रराणः वीहि मृळीकं सुऽहवः नः एधि ॥५॥१२॥
अस्य श्रेष्ठा सुऽभगस्य संऽदृक् देवस्य चित्रऽतमा मर्त्येषु शुचि
घृतं न तप्तं अघ्न्यायाः स्पार्हा देवस्य मंहनाऽइव धेनोः ॥६॥ त्रिः
अस्य ता परमा संति सत्या स्पार्हा देवस्य जनिमानि अग्नेः अनंते
अंतः परिऽवीतः आ अगात् शुचिः शुक्रः अर्यः रोरुचानः ॥७॥ सः
दूतः विश्वाः इत् अभि वष्टि सद्म होता हिरण्यऽरथः रंऽसुजिह्वः रो-
हितऽअश्वः वपुष्यः विभाऽवा सदा रण्वः पितुमतीऽइव संऽसत्
॥८॥ सः चेतयत् मनुषः यज्ञऽबंधुः प्र तं मह्या रशनया नयंति सः
क्षेति अस्य दुर्यासु साधन् देवः मर्तस्य सधनिऽत्वं आप ॥९॥ सः तु
नः अग्निः नयतु प्रऽजानन् अच्छ रत्नं देवऽभक्तं यत् अस्य धिया
यत् विश्वे अमृताः अकृण्वन् द्यौः पिता जनिता सत्यं उक्षन्
॥१०॥१३॥ सः जायत प्रथमः पस्त्यासु महः बुध्ने रजसः अस्य योनौ
अपात् अशीर्षा गुहमानः अंता आऽयोयुवानः वृषभस्य नीळे
॥११॥ प्र शर्धः आर्त प्रथमं विपन्या ऋतस्य योना वृषभस्य नीळे
स्पार्हः युवा वपुष्यः विभाऽवा सप्त प्रियासः अजनयंत वृष्णे ॥१२॥
अस्माकं अत्र पितरः मनुष्याः अभि प्र सेदुः ऋतं आशुषाणाः अ-
श्मंऽव्रजाः सुऽदुघाः वव्रे अंतः उत् उस्राः आजन् उषसः हुवानाः
॥१३॥ ते मर्मृजत ददृऽवांसः अद्रिं तत् एषां अन्ये अभितः वि वो-
चन् पश्वऽयंत्रासः अभि कारं अर्चन् विदंत ज्योतिः चकृपंत धी-
भिः ॥१४॥ ते गव्यता मनसा दृध्रं उब्धं गाः येमानं परि संतं अद्रिं
दृळ्हं नरः वचसा दैव्येन व्रजं गोऽमंतं उशिजः वि वव्रुः ॥१५॥१४॥
ते मन्वत प्रथमं नाम धेनोः त्रिः सप्त मातुः परमाणि विंदन् तत्
जानतीः अभि अनूषत व्राः आविः भुवत् अरुणीः यशसा गोः
॥१६॥ नेशत् तमः दुधितं रोचत द्यौः उत् देव्याः उषसः भानुः अर्त

आ सूर्यः बृहतः तिष्ठत् अज्रान् ऋजु मर्तेषु वृजिना च पश्यन्
॥१७॥ आत् इत् पश्चा बुबुधानाः वि अख्यन् आत् इत् रत्नं धार-
यंत द्युऽभक्तं विश्वे विश्वासु दुर्यासु देवाः मित्र धिये वरुण सत्यं
अस्तु ॥१८॥ अच्छ वोचेय शुशुचानं अग्निं होतारं विश्वऽभरसं
यजिष्ठं शुचि ऊधः अतृणत् न गवां अंधः न पूतं परिऽसिक्तं अंशोः
॥१९॥ विश्वेषां अदितिः यज्ञियानां विश्वेषां अतिथिः मानुषाणां
अग्निः देवानां अवः आऽवृणानः सुऽमृळीकः भवतु जातऽवेदाः
॥ २० ॥ १५ ॥

॥२॥ यः मर्त्येषु अमृतः ऋतऽवा देवः देवेषु अरतिः निऽधायि
होता यजिष्ठः मह्ना शुचध्यै हव्यैः अग्निः मनुषः ईरयध्यै ॥१॥ इह त्वं
सूनो सहसः नः अद्य जातः जातान् उभयान् अंतः अग्ने दूतः ईयसे
युयुजानः ऋष्व ऋजुऽमुष्कान् वृषणः शुक्रान् च ॥२॥ अत्या वृ-
धऽस्नू° रोहिता घृतऽस्नू° ऋतस्य मन्ये मनसा जविष्ठा अंतः ईयसे
अरुषा युजानः युष्मान् च देवान् विशः आ च मर्तान् ॥३॥ अर्य-
मणं वरुणं मित्रं एषां इंद्राविष्णू मरुतः अश्विना उत सुऽअश्वः
अग्ने सुऽरथः सुऽराधाः आ इत् ऊं वह सुऽहविषे जनाय ॥४॥ गो-
ऽमान् अग्ने अविऽमान् अश्वी यज्ञः नृवत्ऽसखा सदं इत् अप्र-
ऽमृष्यः इळाऽवान् एषः असुर प्रजाऽवान् दीर्घः रयिः पृथुऽबुध्नः
सभाऽवान् ॥५॥१६॥ यः ते इध्मं जभरत् सिस्विदानः मूर्धानं वा
ततपते त्वाऽया भुवः तस्य स्वऽतवान् पायुः अग्ने विश्वस्मात् सीं
अघऽयतः उरुष्य ॥६॥ यः ते भरात् अन्नियते चित् अन्नं निऽशि-
षत् मंद्रं अतिथिं उत्ऽईरत् आ देवऽयुः इनधते दुरोणे तस्मिन्
रयिः ध्रुवः अस्तु दास्वान् ॥७॥ यः त्वा दोषा यः उषसि प्रऽशं-

सांत प्रियं वा त्वा कृणवंते हविष्मान् अश्वः न स्वे दमे आ हेम्
ऽवान् तं अंहसः पीपरः दाश्वांसं ॥८॥ यः तुभ्यं अग्ने अमृताय दाश
दुवः त्वे कृणवंते यतऽस्रुक् न सः राया शशमानः वि योषत् न ए
अंहः परि वरत् अघऽयोः ॥९॥ यस्य त्वं अग्ने अध्वरं जुजोषः देव
मर्तस्य सुऽधितं ररांणः प्रीता इत् असत् होत्रा सा यविष्ठ असाम
यस्य विधतः वृधासः ॥१०॥१७॥ चित्तिं अचित्तिं चिनवत् वि वि-
द्वान् पृष्ठाऽइव वीता वृजिना च मर्तान् राये च नः सुऽअपत्याय
देव दितिं च रास्व अदितिं उरुष्य ॥११॥ कविं शशासुः कवयः अदं-
ब्धाः निऽधारयंतः दुर्यासु आयोः अतः त्वं दृश्यान् अग्ने एतान् पट्-
ऽभिः पश्येः अद्भुतान् अर्यः एवैः ॥१२॥ त्वं अग्ने वाघते सुऽप्रनीतिः
सुतऽसोमाय विधते यविष्ठ रत्नं भर शशमानाय घृष्वे पृथु चंद्रं
अवसे चर्षणिऽप्राः ॥१३॥ अध ह यत् वयं अग्ने त्वाऽया पट्ऽभिः
हस्तेभिः चकृम तनूभिः रथं न क्रंतः अपसा भुरिजोः ऋतं येमुः
सुऽध्यः आशुषाणाः ॥१४॥ अध मातुः उषसः सप्त विप्राः जायेमहि
प्रथमाः वेधसः नॄन् दिवः पुत्राः अंगिरसः भवेम अद्रिं रुजेम ध-
निनं शुचंतः ॥१५॥१८॥ अध यथा नः पितरः परासः प्रत्नासः अग्ने
ऋतं आशुषाणाः शुचिं इत् अयन् दीधितिं उक्थऽशसः क्षामं
भिंदंतः अरुणीः अप व्रन् ॥१६॥ सुऽकर्माणः सुऽरुचः देवऽयंतः
अयः न देवाः जनिम धमंतः शुचंतः अग्निं ववृधंतः इंद्रं ऊर्वं गव्यं
परिऽसदंतः अग्मन् ॥१७॥ आ यूथाऽइव क्षुऽमति पश्वः अख्यत्
देवानां यत् जनिम अंति उग्र मर्तानां चित् उर्वशीः अकृप्रन् वृधे
चित् अर्यः उपरस्य आयोः ॥१८॥ अकर्म ते सुऽअपसः अभूम ऋतं
अवस्रन् उषसः विभातीः अनूनं अग्निं पुरुधा सुऽचंद्रं देवस्य म-
र्मृजतः चारु चक्षुः ॥१९॥ एता ते अग्ने उचथानि वेधः अवोचाम

कवयें ता जुषस्व उत शोचस्व कृणुहि वस्यसः नः महः रायः पुरु-
ऽवार प्र यंधि ॥ २० ॥ १९ ॥

॥३॥ आ वः राजानं अध्वरस्यं रुद्रं होतारं सत्यऽयजं रोदस्योः
अग्निं पुरा तनयित्नोः अचित्तात् हिरण्यऽरूपं अवसे कृणुध्वं ॥१॥
अयं योनिः चकृम यं वयं ते जायाऽइव पत्यें उशती सुऽवासाः
अर्वाचीनः परिऽवीतः नि सीद इमाः ऊं ते सुऽअपाक प्रतीचीः
॥२॥ आऽशृण्वते अदृपिताय मन्म नृऽचक्षसे सुऽमृळीकाय वेधः
देवायं शस्तिं अमृताय शंस ग्रावाऽइव सोता मधुऽसुत् यं ईळे
॥३॥ त्वं चित् नः शम्यै अग्ने अस्याः ऋतस्य बोधि ऋतऽचित् सु-
ऽआधीः कदा ते उक्था सधऽमाद्यानि कदा भवंति सख्या गृहे
ते ॥४॥ कथा ह तत् वरुणाय त्वं अग्ने कथा दिवे गर्हसे कत् नः
आगः कथा मित्राय मीळ्हुषें पृथिव्यै ब्रवः कत् अर्यम्णे कत् भ-
गाय ॥५॥२०॥ कत् धिष्ण्यासु वृधसानः अग्ने कत् वाताय प्र-
ऽतवसे शुभंऽये परिऽज्मने नासत्याय क्षे ब्रवः कत् अग्ने रुद्राय
नृऽघ्ने ॥६॥ कथा महे पुष्टिंऽभराय पूष्णे कत् रुद्राय सुऽमखाय
हविःऽदे कत् विष्णवे उरुऽगायाय रेतः ब्रवः कत् अग्ने शरवे बृ-
हत्यै ॥७॥ कथा शर्धाय मरुतां ऋताय कथा सूरे बृहते पृच्छ्यमानः
प्रति ब्रवः अदितये तुराय साध दिवः जातऽवेदः चिकित्वान् ॥८॥
ऋतेन ऋतं निऽयतं ईळे आ गोः आमा सचा मधुऽमत् पक्कं अग्ने
कृष्णा सती रुशता धासिना एषा जामर्येण पयसा पीपाय ॥९॥
ऋतेन हि स्म वृषभः चित् अक्तः पुमान् अग्निः पयसा पृष्ठ्येन
अस्पंदमानः अचरत् वयःऽधाः वृषा शुक्रं दुदुहे पृश्निः ऊधः
॥१०॥२१॥ ऋतेन अद्रिं वि असन् भिदंतः सं अंगिरसः नवंत गो-

भिः शुनं नरः परि सदन् उषसं आविः स्वः अभवत् जाते अग्नौ
॥११॥ ऋतेन देवीः अमृताः अमृक्ताः अर्णःऽभिः आपः मधुमत्-
ऽभिः अग्ने वाजी न सर्गेषु प्रऽस्तुभानः प्र सदं इत् स्रवितवे दधन्युः
॥१२॥ मा कस्य यक्षं सदं इत् हुरः गाः मा वेशस्य प्रऽमिनतः मा
आपेः मा भ्रातुः अग्ने अनृजोः ऋणं वेः मा सख्युः दक्षं रिपोः भु-
जेम ॥१३॥ रक्ष नः अग्ने तव रक्षणेभिः ररक्षाणः सुऽमख प्रीणानः
प्रति स्फुर वि रुज वीळु अंहः जहि रक्षः महि चित् ववृधानं ॥१४॥
एभिः भव सुऽमनाः अग्ने अर्कैः इमान् स्पृश मन्मऽभिः शूर वा-
जान् उत ब्रह्माणि अंगिरः जुषस्व सं ते शस्तिः देवऽवाता जरेत
॥१५॥ एता विश्वा विदुषे तुभ्यं वेधः नीथानि अग्ने निण्या वचांसि
निऽवचना कवये काव्यानि अशंसिषं मतिऽभिः विप्रः उक्थैः
॥१६॥२२॥

॥४॥ कृणुष्व पाजः प्रऽसितिं न पृथ्वीं याहि राजाऽइव अम-
ऽवान् इभेन तृष्वीं अनु प्रऽसितिं द्रूणानः अस्ता असि विध्य
रक्षसः तपिष्ठैः ॥१॥ तव भ्रमासः आशुऽया पतंति अनु स्पृश धृषता
शोशुचानः तपूंषि अग्ने जुह्वा पतंगान् असंऽदितः वि सृज वि-
ष्वक् उल्काः ॥२॥ प्रति स्पशः वि सृज तूर्णिऽतमः भव पायुः विशः
अस्याः अदब्धः यः नः दूरे अघऽशंसः यः अंति अग्ने माकिः ते व्य-
थिः आ दधर्षीत् ॥३॥ उत् अग्ने तिष्ठ प्रति आ तनुष्व नि अमित्रान्
ओषतात् तिग्मऽहेते यः नः अरातिं संऽइधान् चक्रे नीचा तं
धक्षि अतसं न शुष्कं ॥४॥ ऊर्ध्वः भव प्रति विध्य अधि अस्मत्
आविः कृणुष्व दैव्यानि अग्ने अव स्थिरा तनुहि यातुऽजूनां जा-
मिं अजामिं प्र मृणीहि शत्रून् ॥५॥२३॥ सः ते जानाति सुऽमतिं

वचसा फल्ग्वेन प्रतीत्येन कृधुना अतृपासः अध ते अग्ने किं इह
वदंति अनायुधासः असता सचंतां ॥१४॥ अस्य श्रिये संऽइधा-
नस्य वृष्णः वसोः अनीकं दमे आ रुरोच रुशंत् वसानः सुदृशीक-
ऽरूपः क्षितिः न राया पुरुऽवारः अद्यौत् ॥१५॥३॥

॥६॥ ऊर्ध्वः ऊं' सु नः अध्वरस्य होतः अग्ने तिष्ठ देवऽताता यजी-
यान् त्वं हि विश्वं अभि असि मन्म प्र वेधसः चित् तिरसि मनीषां
॥१॥ अमूरः होता नि असादि विक्षु अग्निः मंद्रः विदथेषु प्रऽचेताः
ऊर्ध्वं भानुं सविताऽइव अश्रेत् मेताऽइव धूमं स्तभायत् उप द्यां
॥२॥ यता सुऽजूर्णिः रातिनी घृताची प्रऽदक्षिणित् देवऽतातिं
उराणः उत् ऊं' स्वरुः नवऽजाः न अक्राः पश्वः अनक्ति सुऽधितः
सुऽमेकः ॥३॥ स्तीर्णे बर्हिषि संऽइधाने अग्नौ ऊर्ध्वः अध्वर्युः जुजु-
षाणः अस्थात् परि अग्निः पशुऽपाः न होता त्रिऽविष्टि एति प्र-
ऽदिवः उराणः ॥४॥ परि त्मना मितऽद्रुः एति होता अग्निः मंद्रः
मधुऽवचाः ऋतऽवा द्रवंति अस्य वाजिनः न शोकाः भयंते वि-
श्वा भुवना यत् अभ्राट् ॥५॥४॥ भद्रा ते अग्ने सुऽअनीक संऽदृक्
घोरस्य सतः विषुणस्य चारुः न यत् ते शोचिः तमसा वरंत न
ध्वस्मानः तन्वि रपः आ धुः॰ ॥६॥ न यस्य सातुः जनितोः अवारि
न मातरापितरा नु चित् इष्टौ अध मित्रः न सुऽधितः पावकः
अग्निः दीदाय मानुषीषु विक्षु ॥७॥ द्विः यं पंच जीजनन् संऽवसा-
नाः स्वसारः अग्निं मानुषीषु विक्षु उषःऽबुधं अथर्यः न दंतं शुक्रं
सुऽआसं परशुं न तिग्मं ॥८॥ तव त्ये अग्ने हरितः घृतऽस्नाः रोहि-
तासः ऋजुऽअंचः सुऽअंचः अरुषासः वृषणः ऋजुऽमुष्काः आ
देवऽतातिं अह्वंत दस्माः ॥९॥ ये ह त्ये ते सहमानाः अयासः त्वेषा-

सः अग्ने अर्चयः चरंति श्येनासः न दुवसनासः अर्थं तुविऽस्वनसः
मारुतं न शर्धः ॥ १० ॥ अकारि ब्रह्म संऽइधान तुभ्यं शंसाति उक्थं
यजते वि ऊं· धाः होतारं अग्निं मनुषः नि सेदुः नमस्यंतः उशिजः
शंसं आयोः ॥ ११ ॥ ५ ॥

॥ ७ ॥ अयं इह प्रथमः धायि धातृऽभिः होता यजिष्ठः अध्वरेषु
ईड्यः यं अप्नवानः भृगवः विऽरुरुचुः वनेषु चित्रं विऽभ्वं विशे-
ऽविशे ॥ १ ॥ अग्ने कदा ते आनुषक् भुवत् देवस्य चेतनं अध हि त्वा
जगृभ्रिरे मर्तासः विक्षु ईड्यं ॥ २ ॥ ऋतऽवानं विऽचेतसं पश्यंतः
द्यांऽइव स्तृऽभिः विश्वेषां अध्वराणां हस्कर्तारं दमेऽदमे ॥ ३ ॥
आशुं दूतं विवस्वतः विश्वाः यः चर्षणीः अभि आ जभ्रुः केतुं आ-
यवः भृगवाणं विशेऽविशे ॥ ४ ॥ तं ईं होतारं आनुषक् चिकित्वांसं
नि सेदिरे रण्वं पावकऽशोचिषं यजिष्ठं सप्त धामऽभिः ॥ ५ ॥ ६ ॥ तं
शश्वतीषु मातृषु वने आ वीतं अश्रितं चित्रं संतं गुहा हितं सुऽवेदं
कूचित्ऽअर्थिनं ॥ ६ ॥ ससस्य यत् विऽयुता सस्मिन् ऊधन् ऋ-
तस्य धामन् रणयंत देवाः महान् अग्निः नमसा रातऽहव्यः वेः अ-
ध्वराय सदं इत् ऋतऽवा ॥ ७ ॥ वेः अध्वरस्य दूत्यानि विद्वान् उभे·
अंतः· रोदसी· संऽचिकित्वान् दूतः ईयसे प्रऽदिवः उराणः विदुः-
ऽतरः दिवः आऽरोधनानि ॥ ८ ॥ कृष्णं ते एम रुशतः पुरःभाः चरिष्णु
अर्चिः वपुषां इत् एकं यत् अप्रऽवीता दधते ह गर्भं सद्यः चित्
जातः भवसि इत् ऊं· दूतः ॥ ९ ॥ सद्यः जातस्य ददृशानं ओजः यत्
अस्य वातः अनुऽवाति शोचिः वृणक्ति तिग्मां अतसेषु जिह्वां
स्थिरा चित् अन्ना दयते वि जम्भैः ॥ १० ॥ तृषु यत् अन्ना तृषुणा व-
क्ष तृषुं दूतं कृणुते यह्वः अग्निः वातस्य मेळिं सचते निऽजूर्वन्
आशुं न वाजयते हिन्वे अर्वा ॥ ११ ॥ ७ ॥

वचसा फल्ग्वेन प्रतीत्येन कृधुना अतृपासः अध ते अग्ने किं इह
वदंति अनायुधासः असता सचंतां ॥१४॥ अस्य श्रिये संऽइधा-
नस्य वृष्णः वसोः अनीकं दमे आ रुरोच रुशत् वसानः सुदृशीक-
ऽरूपः क्षितिः न राया पुरुऽवारः अद्यौत् ॥१५॥३॥

॥६॥ ऊर्ध्वः ऊं सु नः अध्वरस्य होतः अग्ने तिष्ठ देवऽताता यजी-
यान् त्वं हि विश्वं अभि असि मन्म प्र वेधसः चित् तिरसि मनीषां
॥१॥ अमूरः होता नि असादि विक्षु अग्निः मंद्रः विदथेषु प्रऽचेताः
ऊर्ध्वं भानुं सविताऽइव अश्रेत् मेताऽइव धूमं स्तभायत् उप द्यां
॥२॥ यता सुऽजूर्णिः रातिनी घृताची प्रऽदक्षिणित् देवऽतातिं
उराणः उत् ऊं स्वरुः नवऽजाः न अक्रः पश्वः अनक्ति सुऽधितः
सुऽमेकः ॥३॥ स्तीर्णे बर्हिषि संऽइधाने अग्नौ ऊर्ध्वः अध्वर्युः जुजु-
षाणः अस्थात् परि अग्निः पशुऽपाः न होता त्रिऽविष्टि एति प्र-
ऽदिवः उराणः ॥४॥ परि त्मना मितऽद्रुः एति होता अग्निः मंद्रः
मधुऽवचाः ऋतऽवा द्रवंति अस्य वाजिनः न शोकाः भयंते वि-
श्वा भुवना यत् अभ्राट् ॥५॥४॥ भद्रा ते अग्ने सुऽअनीक संऽदृक्
घोरस्य सतः विषुणस्य चारुः न यत् ते शोचिः तमसा वरंत न
ध्वस्मानः तन्वि रेपः आ धुः ॥६॥ न यस्य सातुः जनितोः अवारि
न मातरापितरा नु चित् इष्टौ अध मित्रः न सुऽधितः पावकः
अग्निः दीदाय मानुषीषु विक्षु ॥७॥ द्विः यं पंच जीजनन् संऽवसा-
नाः स्वसारः अग्निं मानुषीषु विक्षु उषःऽबुधं अथर्यः न दंतं शुक्रं
सुऽआसं परशुं न तिग्मं ॥८॥ तव त्ये अग्ने हरितः घृतऽस्नाः रोहि-
तासः ऋजुऽअंचः सुऽअंचः अरुषासः वृषणः ऋजुऽमुष्काः आ
देवऽतातिं अह्वंत दस्माः ॥९॥ ये ह त्ये ते सहमानाः अयासः त्वेषा-

सः अग्ने अर्चयः चरंति श्येनासः न दुवसनासः अर्थं तुविऽस्वनस
मारुतं न शर्धः ॥१०॥ अकारि ब्रह्म संऽइधान तुभ्यं शंसाति उक्थ
यजते वि ऊं धाः होतारं अग्निं मनुषः नि सेदुः नमस्यंतः उशिजः
शंसं आयोः ॥११॥५॥

॥७॥ अयं इह प्रथमः धायि धातृऽभिः होता यजिष्ठः अध्वरेषु
ईड्यः यं अप्नवानः भृगवः विऽरुरुचुः वनेषु चित्रं विऽभ्वं विशेऽ
विशे ॥१॥ अग्ने कदा ते आनुषक् भुवत् देवस्य चेतनं अध हि त्वा
जगृभ्रिरे मर्तासः विक्षु ईड्यं ॥२॥ ऋतऽवानं विऽचेतसं पश्यंतः
द्यांऽइव स्तृऽभिः विश्वेषां अध्वराणां हस्कर्तारं दमेऽदमे ॥३॥
आशुं दूतं विवस्वतः विश्वाः यः चर्षणीः अभि आ जभ्रुः केतुं आ-
यवः भृगवाणं विशेऽविशे ॥४॥ तं ईं होतारं आनुषक् चिकित्वांसं
नि सेदिरे रण्वं पावकऽशोचिषं यजिष्ठं सप्त धामऽभिः ॥५॥६॥ तं
शश्वतीषु मातृषु वने आ वीतं अश्रितं चित्रं संतं गुहा हितं सुऽवेदं
कूचितऽअर्थिनं ॥६॥ ससस्य यत् विऽयुता सस्मिन् ऊधन् ऋ-
तस्य धामन् रणयंत देवाः महान् अग्निः नमसा रातऽहव्यः वेः अ-
ध्वराय सदं इत् ऋतऽवा ॥७॥ वेः अध्वरस्य दूत्यानि विद्वान् उभे
अंतः रोदसी संऽचिकित्वान् दूतः ईयसे प्रऽदिवः उराणः विदुःऽ
तरः दिवः आऽरोधनानि ॥८॥ कृष्णं ते एम रुशतः पुरः भाः चरिष्णु
अर्चिः वपुषां इत् एकं यत् अप्रऽवीता दधते ह गर्भं सद्यः चित्
जातः भवसि इत् ऊं इति दूतः ॥९॥ सद्यः जातस्य ददृशानं ओजः यत्
अस्य वातः अनुऽवाति शोचिः वृणक्ति तिग्मां अतसेषु जिह्वां
स्थिरा चित् अन्ना दयते वि जंभैः ॥१०॥ तृषु यत् अन्ना तृषुणा व-
वक्ष तृषुं दूतं कृणुते यह्वः अग्निः वातस्य मेळिं सचते निऽजूर्वन्
आशुं न वाजयते हिन्वे अर्वा ॥११॥७॥

॥८॥ दूतं वः विश्वऽवेदसं हव्यऽवाहं अमर्त्यं यजिष्ठं ऋंजसे गि-
रा ॥१॥ सः हि वेद वसुऽधितिं महान् आऽरोधनं दिवः सः देवान्
आ इह वक्षति ॥२॥ सः वेद देवः आऽनमं देवान् ऋतऽयते दमे दा-
ति प्रियाणि चित् वसु ॥३॥ सः होता सः इत् ऊं दूत्यं चिकित्वान्
अंतः ईयते विद्वान् आऽरोधनं दिवः ॥४॥ ते स्याम ये अग्नये द-
दाशुः हव्यदातिऽभिः ये ईं पुष्यंतः इंधते ॥५॥ ते राया ते सुऽवीर्यैः
ससऽवांसः वि शृण्विरे ये अग्ना दधिरे दुवः ॥६॥ अस्मे रायः दि-
वेऽदिवे सं चरंतु पुरुऽस्पृहः अस्मे वाजासः ईरतां ॥७॥ सः विप्रः
चर्षणीनां शवसा मानुषाणां अति क्षिप्राऽइव विध्यति ॥८॥८॥

॥९॥ अग्ने मृळ महान् असि यः ईं आ देवऽयुं जनं इयेथ बर्हिः
आऽसदं ॥१॥ सः मानुषीषु दुःऽदभः विक्षु प्रऽअवीः अमर्त्यः दूतः
विश्वेषां भुवत् ॥२॥ सः सद्म परि नीयते होता मंद्रः दिविष्टिषु उत
पोता नि सीदति ॥३॥ उत ग्नाः अग्निः अध्वरे उतो गृहऽपतिः दमे
उत ब्रह्मा नि सीदति ॥४॥ वेषि हि अध्वरिऽयतां उपऽवक्ता जना-
नां हव्या च मानुषाणां ॥५॥ वेषि इत् ऊं अस्य दूत्यं यस्य जुजोषः
अध्वरं हव्यं मर्तस्य वोळ्हवे ॥६॥ अस्माकं जोषि अध्वरं अस्माकं
यज्ञं अंगिरः अस्माकं शृणुधि हवं ॥७॥ परि ते दुःऽदभः रथः अ-
स्मान् अश्नोतु विश्वतः येन रक्षसि दाशुषः ॥८॥९॥

॥१०॥ अग्ने तं अद्य अश्वं न स्तोमैः क्रतुं न भद्रं हृदिऽस्पृशं ऋ-
ध्याम ते ओहैः ॥१॥ अध हि अग्ने क्रतोः भद्रस्य दक्षस्य साधोः रथीः
ऋतस्य बृहतः बभूथ ॥२॥ एभिः नः अर्कैः भव नः अर्वाङ् स्वः न

ज्योतिः अग्ने विश्वेभिः सुऽमनाः अनीकैः ॥३॥ आभिः ते अद्य गीः-
ऽभिः गृणंतः अग्ने दाशेम प्र ते दिवः न स्तनयंति शुष्माः ॥४॥ तव
स्वादिष्ठा अग्ने संऽदृष्टिः इदा चित् अह्नः इदा चित् अक्तोः श्रिये
रुक्मः न रोचते उपाके ॥५॥ घृतं न पूतं तनूः अरेपाः शुचि हिरण्यं
तत् ते रुक्मः न रोचत स्वधाऽवः ॥६॥ कृतं चित् हि स्म सनेमि द्वे-
षः अग्ने इनोषि मर्तात् इत्था यजमानात् ऋतऽवः ॥७॥ शिवा नः
सख्या संतु भ्रात्रा अग्ने देवेषु युष्मे' सा नः नाभिः सदने सस्मिन्
ऊधन् ॥८॥१०॥१॥

॥११॥ भद्रं ते अग्ने सहसिन् अनीकं उपाके आ रोचते सूर्यस्य
रुशत् दृशे ददृशे नक्तऽया चित् अरूक्षितं दृशे आ रूपे अन्नं ॥१॥
वि साहि अग्ने गृणते मनीषां खं वेपसा तुविऽजात स्तवानः वि-
श्वेभिः यत् ववनः शुक्र देवैः तत् नः रास्व सुऽमहः भूरि मन्म ॥२॥
त्वत् अग्ने काव्या त्वत् मनीषाः त्वत् उक्था जायंते राध्यानि त्वत्
एति द्रविणं वीरऽपेशाः इत्थाऽधिये दाशुषे मर्त्याय ॥३॥ त्वत् वा-
जी वाजंऽभरः विऽहायाः अभिष्टिऽकृत् जायते सत्यऽशुष्मः त्वत्
रयिः देवऽजूतः मयःऽभुः त्वत् आशुः जूजुऽवान् अग्ने अर्वा ॥४॥ त्वां
अग्ने प्रथमं देवऽयंतः देवं मर्ताः अमृत मंद्रऽजिह्वं द्वेषःऽयुतं आ
विवासंति धीभिः दमूनसं गृहऽपतिं अमूरं ॥५॥ आरे अस्मत् अ-
मतिं आरे अंहः आरे विश्वां दुःऽमतिं यत् निऽपासि दोषा शिवः
सहसः सूनो' अग्ने यं देवः आ चित् सचसे स्वस्ति ॥६॥११॥

॥१२॥ यः त्वां अग्ने इन्धते यतऽस्रुक् त्रिः ते अन्नं कृणवत् सस्मिन्
अहन् सः सुद्युम्नैः अभि अस्तु प्रऽसक्षत् तव क्रत्वा जातऽवेदः चिकि-

॥८॥ दूतं वः विश्वऽवेदसं हव्यऽवाहं अमर्त्यं यजिष्ठं ऋंजसे गिरा ॥१॥ सः हि वेद वसुंऽधितिं महान् आऽरोधनं दिवः सः देवान् आ इह वक्षति ॥२॥ सः वेद देवः आऽनमं देवान् ऋतऽयते दमे दाति प्रियाणि चित् वसु ॥३॥ सः होता सः इत् ऊं दूत्यं चिकित्वान् अंतः ईयते विद्वान् आऽरोधनं दिवः ॥४॥ ते स्याम ये अग्नये ददाशुः हव्यदातिऽभिः ये ईं पुष्यंतः इंधते ॥५॥ ते राया ते सुऽवीर्यैः ससऽवांसः वि शृण्विरे ये अग्ना दधिरे दुवः ॥६॥ अस्मे रायः दिवेऽदिवे सं चरंतु पुरुऽस्पृहः अस्मे वाजासः ईरतां ॥७॥ सः विप्रः चर्षणीनां शवसा मानुषाणां अति क्षिप्राऽइव विध्यति ॥८॥८॥

॥९॥ अग्ने मृळ महान् असि यः ईं आ देवऽयुं जनं इयेथ बर्हिः आऽसदं ॥१॥ सः मानुषीषु दुःऽदभः विक्षु प्रऽअवीः अमर्त्यः दूतः विश्वेषां भुवत् ॥२॥ सः सद्म परि नीयते होता मंद्रः दिविष्टिषु उत पोता नि सीदति ॥३॥ उत ग्नाः अग्निः अध्वरे उतो गृहऽपतिः दमे उत ब्रह्मा नि सीदति ॥४॥ वेषि हि अध्वरिऽयतां उपऽवक्ता जनानां हव्या च मानुषाणां ॥५॥ वेषि इत् ऊं अस्य दूत्यं यस्य जुजोषः अध्वरं हव्यं मर्तस्य वोळ्हवे ॥६॥ अस्माकं जोषि अध्वरं अस्माकं यज्ञं अंगिरः अस्माकं शृणुधि हवं ॥७॥ परि ते दुःऽदभः रथः अस्मान् अश्नोतु विश्वतः येन रक्षसि दाशुषः ॥८॥९॥

॥१०॥ अग्ने तं अद्य अश्वं न स्तोमैः क्रतुं न भद्रं हृदिऽस्पृशं ऋध्याम ते ओहैः ॥१॥ अध हि अग्ने क्रतोः भद्रस्य दक्षस्य साधोः रथीः ऋतस्य बृहतः बभूथ ॥२॥ एभिः नः अर्कैः भव नः अर्वाङ् स्वः न

ज्योतिः अग्ने विश्वेभिः सुऽमनाः अनीकैः ॥३॥ आभिः ते अद्य गीः-
ऽभिः गृणंतः अग्ने दाशेम प्र ते दिवः न स्तनयंति शुष्माः ॥४॥ तव
स्वादिष्ठा अग्ने संऽदृष्टिः इदा चित् अह्नः इदा चित् अक्तोः श्रिये
रुक्मः न रोचते उपाके ॥५॥ घृतं न पूतं तनूः अरेपाः शुचिं हिरण्यं
तत् ते रुक्मः न रोचत स्वधाऽवः ॥६॥ कृतं चित् हि स्म सनेमि द्वे-
षः अग्ने इनोषि मर्तात् इत्था यजमानात् ऋतऽवः ॥७॥ शिवा नः
सख्या संतु भ्रात्रा अग्ने देवेषु युष्मे सा नः नाभिः सदने सस्मिन्
ऊधन् ॥८॥१०॥१॥

॥११॥ भद्रं ते अग्ने सहसिन् अनीकं उपाके आ रोचते सूर्यस्य
रुशत् दृशे ददृशे नक्तऽया चित् अरूक्षितं दृशे आ रूपे अन्नं ॥१॥
वि साहि अग्ने गृणते मनीषां खं वेपसा तुविऽजात स्तवानः वि-
श्वेभिः यत् ववनः शुक्र देवैः तत् नः रास्व सुऽमहः भूरि मन्म ॥२॥
त्वत् अग्ने काव्या त्वत् मनीषाः त्वत् उक्था जायंते राध्यानि त्वत्
एति द्रविणं वीरऽपेशाः इत्थाऽधिये दाशुषे मर्त्याय ॥३॥ त्वत् वा-
जी वाजंऽभरः विऽहायाः अभिष्टिऽकृत् जायते सत्यऽशुष्मः त्वत्
रयिः देवऽजूतः मयःऽभुः त्वत् आशुः जूजुऽवान् अग्ने अर्वा ॥४॥ त्वां
अग्ने प्रथमं देवऽयंतः देवं मर्ताः अमृत मंद्रऽजिह्वं द्वेषःऽयुतं आ
विवासंति धीभिः दमूनसं गृहऽपतिं अमूरं ॥५॥ आरे अस्मत् अ-
मतिं आरे अंहः आरे विश्वां दुःऽमतिं यत् निऽपासि दोषा शिवः
सहसः सूनो अग्ने यं देवः आ चित् सचसे स्वस्ति ॥६॥११॥

॥१२॥ यः त्वां अग्ने इनधते यतऽस्रुक् त्रिः ते अन्नं कृणवत् सस्मिन्
हन् सः सुद्युम्नैः अभि अस्तु प्रऽसक्षत् तव क्रत्वा जातऽवेदः चिकि-
[illegible]

कित्वान् ॥१॥ इध्मं यः ते जभरत् शश्रमाणः महः अग्ने अनीकं आ
सपर्यन् सः इधानः प्रति दोषां उषसं पुष्यन् रयिं सचते घ्नन् अमि-
त्रान् ॥२॥ अग्निः ईशे बृहतः क्षत्रियस्य अग्निः वाजस्य परमस्य
रायः दधाति रत्नं विधते यविष्ठः वि आनुषक् मर्त्याय स्वधाऽवान्
॥३॥ यत् चित् हि ते पुरुषऽत्रा यविष्ठ अचित्तिऽभिः चकृम कत्
चित् आगः कृधि सु अस्मान् अदितेः अनागान् वि एनांसि शि-
श्रथः विष्वक् अग्ने ॥४॥ महः चित् अग्ने एनसः अभीके ऊर्वात्
देवानां उत मर्त्यानां मा ते सखायः सदं इत् रिषाम यच्छ तोकाय
तनयाय शं योः ॥५॥ यथा ह त्यत् वसवः गौर्यं चित् पदि सितां अ-
मुंचत यजत्राः एवो 'सु अस्मत् मुंचत वि अंहः प्र तारि अग्ने प्रऽतरं
नः आयुः ॥६॥१२॥

॥१३॥ प्रति अग्निः उषसां अग्रं अख्यत् विऽभातीनां सुऽमनाः
रत्नऽधेयं यातं अश्विना सुऽकृतः दुरोणं उत् सूर्यः ज्योतिषा देवः
एति ॥१॥ ऊर्ध्वं भानुं सविता देवः अश्रेत् द्रप्सं दविध्वत् गोऽइषः
न सत्वा अनु व्रतं वरुणः यंति मित्रः यत् सूर्यं दिवि आऽरोहयंति
॥२॥ यं सीं अकृण्वन् तमसे विऽपृचे ध्रुवऽक्षेमाः अनवऽस्यंतः
अर्थं तं सूर्यं हरितः सप्त यह्वीः स्पशं विश्वस्य जगतः वहंति ॥३॥
वहिष्ठेभिः विऽहरन् यासि तंतुं अवऽव्ययन् असितं देव वस्मं द-
विध्वतः रश्मयः सूर्यस्य चर्मऽइव अव अधुः तमः अप्ऽसु अंतः
॥४॥ अनायतः अनिऽबद्धः कथा अयं न्यङ् उत्तानः अव पद्यते न
कया याति स्वधया कः ददर्श दिवः स्कंभः संऽऋतः पाति नाकं
॥५॥१३॥

॥१४॥ प्रति अग्निः उषसः जातऽवेदाः अख्यत् देवः रोचमानाः

महःऽभिः आ नासत्या उरुऽगाया रथेन इमं यज्ञं उप नः यातं
अच्छ॥१॥ ऊर्ध्वं केतुं सविता देवः अश्रेत् ज्योतिः विश्वस्मै भुवनाय
कृण्वन् आ अप्राः द्यावापृथिवी॰ अंतरिक्षं वि सूर्यः रश्मिऽभिः
चेकितानः॥२॥ आऽवहंती अरुणीः ज्योतिषा आ अगात् मही
चित्रा रश्मिऽभिः चेकिताना प्रऽबोधयंती सुविताय देवी उषाः
ईयते सुऽयुजा रथेन॥३॥ आ वां वहिष्ठाः इह ते वहंतु रथाः अश्वासः
उषसः विऽउष्टौ इमे हि वां मधुऽपेयाय सोमाः अस्मिन् यज्ञे वृ-
षणा मादयेथां॥४॥ अनायतः अनिऽबद्धः कथा अयं न्यङ् उत्तानः
अव पद्यते न कया याति स्वधया कः ददर्श दिवः स्कंभः संऽऋतः
पाति नाकं ॥ ५ ॥ १४ ॥

॥१५॥ अग्निः होता नः अध्वरे वाजी सन् परि नीयते देवः देवेषु
यज्ञियः॥१॥ परि त्रिऽविष्टि अध्वरं याति अग्निः रथीःऽइव आ दे-
वेषु प्रयः दधत्॥२॥ परि वाजऽपतिः कविः अग्निः हव्यानि अ-
क्रमीत् दधत् रत्नानि दाशुषे॥३॥ अयं यः सृंजये पुरः दैवऽवाते
ंऽइध्यते द्युऽमान् अमित्रऽदंभनः॥४॥ अस्य घ वीरः ईवतः अग्नेः
शीत मर्त्यः तिग्मऽजंभस्य मीळ्हुषः॥५॥१५॥ तं अर्वंतं न सानसिं
रुषं न दिवः शिशुं मर्मृज्यंते दिवेऽदिवे॥६॥ बोधत् यत् मा ह-
ऽभ्यां कुमारः साहऽदेव्यः अच्छ न हूतः उत् अरं॥७॥ उत त्या
ता हरी॰ कुमारात् साहऽदेव्यात् प्रऽयंता सद्यः आ ददे ॥८॥
वां देवौ अश्विना कुमारः साहऽदेव्यः दीर्घऽआयुः अस्तु सो-
॥९॥ तं युवं देवौ अश्विना कुमारं साहऽदेव्यं दीर्घऽआयुषं
तन ॥ १० ॥ १६ ॥

॥१६॥ आ सत्यः यातु मघऽवान् ऋजीषी द्रवंतु अस्य हरयः उप नः तस्मै इत् अंधः सुसुम सुऽदक्षं इह अभिऽपित्वं करते गृणानः॥१॥ अवं स्य शूर अध्वनः न अंते अस्मिन् नः अद्य सवने मंदध्यै शंसाति उक्थं उशनाऽइव वेधाः चिकितुषे असुर्याय मन्म॥२॥ कविः न निण्यं विदथानि साधन् वृषा यत् सेकं विऽपिपानः अर्चात् दिवः इत्था जीजनत् सप्त कारून् अह्ना चित् चक्रुः वयुना गृणंतः ॥३॥ स्वः यत् वेदि सुऽदृशीकं अर्कैः महि ज्योतिः रुरुचुः यत् ह वस्तोः अंधा तमांसि दुधिता विऽचक्षे नृऽभ्यः चकार नृऽतमः अभिष्टौ॥४॥ ववक्षे इंद्रः अमितं ऋजीषी उभे आ पप्रौ रोदसी महिऽत्वा अतः चित् अस्य महिमा वि रेचि अभि यः विश्वा भुवना बभूव॥५॥१७॥ विश्वानि शक्रः नर्याणि विद्वान् अपः रिरेच सखिऽभिः निऽकामैः अश्मानं चित् ये विभिदुः वचःऽभिः व्रजं गोऽमंतं उशिजः वि वव्रुः॥६॥ अपः वृत्रं वव्रिऽवांसं परा अहन् प्र आवत् ते वज्रं पृथिवी सऽचेताः प्र अर्णांसि समुद्रियाणि ऐनोः पतिः भवन् शवसा शूर धृष्णो॥७॥ अपः यत् अद्रिं पुरुऽहूत दर्दः आविः भुवत् सरमा पूर्व्यं ते सः नः नेता वाजं आ दर्षि भूरिं गोत्रा रुजन् अंगिरःऽभिः गृणानः॥८॥ अच्छ कविं नृऽमनः गाः अभिष्टौ स्वःऽसाता मघऽवन् नाधमानं ऊतिऽभिः तं इषणः द्युम्नऽहूतौ नि मायाऽवान् अब्रह्मा दस्युः अर्त॥९॥ आ दस्युऽघ्ना मनसा याहि अस्तं भुवत् ते कुत्सः सख्ये निऽकामः स्वे योनौ नि सदतं सऽरूपा वि वां चिकित्सत् ऋतऽचित् ह नारी॥१०॥१८॥ यासि कुत्सेन सऽरथं अवस्युः तोदः वातस्य हर्योः ईशानः ऋज्रा वाजं न गध्यं युयूषन् कविः यत् अहन् पार्याय भूषात्॥११॥ कुत्साय शुष्णं अशुषं नि बर्हीः प्रऽपित्वे अह्नः कुयवं सहस्रा सद्यः

दस्यून् प्र मृण कुत्सेन प्र सूरः चक्रं वृहतात् अभीके॥१२॥ त्वं पिप्रुं
मृगयं शूशुऽवांसं ऋजिश्वने वैदथिनाय रंधीः पंचाशत् कृष्णा
नि वपः सहस्रा अत्कं न पुरः जरिमा वि दर्दः०॥१३॥ सूरः उपाके
तन्वं दधानः वि यत् ते चेति अमृतस्य वर्पः मृगः न हस्ती तविषी
उषाणः सिंहः न भीमः आयुधानि बिभ्रत्॥१४॥ इंद्रं कामाः वसु-
ऽयंतः अग्मन् स्वःऽमीळ्हे न सवने चकानाः श्रवस्यवः शशमा-
नासः उक्थैः ओकः न रण्वा सुदृशीऽइव पुष्टिः॥१५॥१९॥ तं इत् वः
इंद्रं सुऽहवं हुवेम यः ता चकार नर्या पुरूणि यः माऽवते जरित्रे
गध्यं चित् मक्षु वाजं भरति स्पार्हऽराधाः॥१६॥ तिग्मा यत् अंतः
अशनिः पताति कस्मिन् चित् शूर मुहुके जनानां घोरा यत् अर्य
संऽऋतिः भवाति अध स्म नः तन्वः बोधि गोपाः॥१७॥ भुवः अ-
विता वामऽदेवस्य धीनां भुवः सखा अवृकः वाजऽसातौ त्वां
अनु प्रऽमतिं आ जगन्म उरुऽशंसः जरित्रे विश्वधः स्याः॥१८॥ ए-
भिः नृऽभिः इंद्र त्वायुऽभिः त्वा मघवत्ऽभिः मघऽवन् विश्वे आजौ
द्यावः न द्युम्नैः अभि संतः अर्यः क्षपः मदेम शरदः च पूर्वीः॥१९॥
एव इत् इंद्राय वृषभाय वृष्णे ब्रह्म अकर्म भृगवः न रथं नु चित्
यथा नः सख्या विऽयोषत् असत् नः उग्रः अविता तनूऽपाः॥२०॥
नु स्तुतः इंद्र नु गृणानः इषं जरित्रे नद्यः न पीपेः० अकारि ते हरि-
ऽवः ब्रह्म नव्यं धिया स्याम रथ्यः सदाऽसाः ॥ २१ ॥ २० ॥

॥१७॥ त्वं महान् इंद्र तुभ्यं ह क्षाः अनु क्षत्रं मंहना मन्यत द्यौः
त्वं वृत्रं शवसा जघन्वान् सृजः सिंधून् अहिना जग्रसानान्॥१॥
तव त्विषः जनिमन् रेजत द्यौः रेजत् भूमिः भियसा स्वस्य मन्योः
ऋघायंत सुऽभ्वः पर्वतासः आर्दन् धन्वानि सरयंते आपः॥२॥नि-

नत् गिरिं शवंसा वज्रं इष्णन् आविःऽकृखानः सहसानः ओजः
वधीत् वृत्रं वज्रेण मंदसानः सरन् आपः जवंसा हतऽवृष्णीः॥३॥
सुऽवीरः ते जनिता मन्यत द्यौः इंद्रस्य कर्ता स्वपःऽतमः भूत् यः ईं
जजानं स्वर्यं सुऽवज्रं अनंपऽच्युतं सदसः न भूमं॥४॥ यः एकः इत्
च्यवयंति प्र भूमं राजा कृष्टीनां पुरुऽहूतः इंद्रः सत्यं एनं अनुं विश्वे
मदंति रातिं देवस्य गृणतः मघोनः॥५॥२१॥ सत्रा सोमाः अभवन्
अस्य विश्वे सत्रा मदासः बृहतः मदिष्ठाः सत्रा अभवः वसुऽपतिः
वसूनां दत्रे विश्वाः अधिथाः इंद्र कृष्टीः॥६॥ त्वं अध प्रथमं जाय-
मानः अमे विश्वाः अधिथाः इंद्र कृष्टीः त्वं प्रति प्रऽवतः आऽश-
यानं अहिं वज्रेण मघऽवन् वि वृश्चः॥७॥ सत्राऽहनं दधृषिं तुम्रं
इंद्रं महां अपारं वृषभं सुऽवज्रं हंता यः वृत्रं सनिता उत वाजं दा-
ता मघानि मघऽवा सुऽराधाः॥८॥ अयं वृतः चातयते संऽईचीः
यः आजिषु मघऽवा शृण्वे एकः अयं वाजं भरति यं सनोति अस्य
प्रियासः सख्ये स्याम॥९॥ अयं शृण्वे अध जयन् उत घ्नन् अयं उत
प्र कृणुते युधा गाः यदा सत्यं कृणुते मन्युं इंद्रः विश्वं दृळ्हं भयते ए-
जत् अस्मात्॥१०॥२२॥ सं इंद्रः गाः अजयत् सं हिरण्या सं अश्वि-
या मघऽवा यः ह पूर्वीः एभिः नृऽभिः नृऽतमः अस्य शाकैः रायः
विऽभक्ता संऽभरः च वस्वः॥११॥ कियत् स्वित् इंद्रः अधि एति
मातुः कियत् पितुः जनितुः यः जजानं यः अस्य शुष्मं मुहुकैः इ-
यर्ति वातः न जूतः स्तनयत्ऽभिः अभ्रैः॥१२॥ क्षियंतं त्वं अक्षियंतं
कृणोति इयर्ति रेणुं मघऽवा संऽओहं विऽभंजनुः अशनिमान्-
ऽइव द्यौः उत स्तोतारं मघऽवा वसौ धात्॥१३॥ अयं चक्रं इषणत्
सूर्यस्य नि एतंशं रीरमत् ससृमाणं आ कृष्णः ईं जुहुराणः जिघर्ति
त्वचः बुध्ने रजसः अस्य योनौ॥१४॥ असिक्न्यां यजमानः न होता

॥१५॥२३॥ गव्यंतः इंद्रं सख्याय विप्राः अश्वऽयंतः वृषणं वाजयंतः
जनिऽयंतः जनिऽदां अक्षितऽऊतिं आ च्यवयामः अवते न कोशं
॥१६॥ त्राता नः बोधि ददृशानः आपिः अभिऽख्याता मर्डिता
सोम्यानां सखा पिता पितृऽतमः पितॄणां कर्ता ईं ऊं लोकं उ-
शते वयःऽधाः ॥१७॥ सखिऽयतां अविता बोधि सखा गृणानः
इंद्र स्तुवते वयः धाः वयं हि आ ते चकृम सऽबाधः आभिः शमी-
भिः महयंतः इंद्र ॥१८॥ स्तुतः इंद्रः मघऽवा यत् ह वृत्रा भूरीणि एकः
अप्रतीनि हंति अस्य प्रियः जरिता यस्य शर्मन् नकिः देवाः वा-
रयंते न मर्ताः ॥१९॥ एव नः इंद्रः मघऽवा विऽरप्शी करत् सत्या
चर्षणिऽधृत् अनर्वा त्वं राजा जनुषां धेहि अस्मे इति अधि श्रवः मा-
हिनं यत् जरित्रे ॥२०॥ नु स्तुतः इंद्र नु गृणानः इषं जरित्रे नद्यः न
पीपेः॰ अकारि ते हरिऽवः ब्रह्म नव्यं धिया स्याम रथ्यः सदाऽसाः
॥ २१ ॥ २४ ॥

॥१८॥ अयं पंथाः अनुऽवित्तः पुराणः यतः देवाः उतऽअजायंत
विश्वे अतः चित् आ जनिषीष्ट प्रऽवृद्धः मा मातरं अमुया पत्तवे
कः॰ ॥१॥ न अहं अतः निः अय दुःऽगहा एतत् तिरश्चता पार्श्वात्
निः गमानि बहूनि मे अकृता कर्त्वानि युध्यै त्वेन सं त्वेन पृच्छै ॥२॥
पराऽयतीं मातरं अनु अचष्ट न न अनु गानि अनु नु गमानि त्वष्टुः
गृहे अपिबत् सोमं इंद्रः शतऽधन्यं चम्वोः सुतस्य ॥३॥ किं सः ऋ-
धक् कृणवत् यं सहस्रं मासः जभार शरदः च पूर्वीः नहि नु अस्य
प्रतिऽमानं अस्ति अंतः जातेषु उत ये जनिऽत्वाः ॥४॥ अवद्यं-
इव मन्यमाना गुहा अकः इंद्रं माता वीर्येण निऽऋष्टं अथ उत्
स्थात् स्वयं अत्कं वसानः आ रोदसी इति अपृणात् जायमानः

॥५॥२५॥ एताः अर्षंति अललाऽभवंतीः ऋतवरीःऽइव संऽक्रो-
शमानाः एताः वि पृच्छ किं इदं भनंति कं आपः अद्रिं परिऽधिं
रुजंति ॥६॥ किं ऊं इति स्वित् अस्मै निऽविदः भनंत इंद्रस्य अवद्यं
दिधिषंते आपः मम एतान् पुत्रः महता वधेन वृत्रं जघन्वान् अ-
सृजत् वि सिंधून् ॥७॥ ममत् चन त्वा युवतिः पराऽआस ममत् चन
त्वा कुषवा जगार ममत् चित् आपः शिशवे ममृड्युः ममत् चित्
इंद्रः सहसा उत् अतिष्ठत् ॥८॥ ममत् चन ते मघऽवन् विऽअंसः
निऽविविध्वान् अप हनू इति जघान अध निऽविद्धः उतऽतरः ब-
भूवान् शिरः दासस्य सं पिणक् वधेन ॥९॥ गृष्टिः ससूव स्थविरं
तवागां अनाधृष्यं वृषभं तुम्रं इंद्रं अरीळ्हं वत्सं चरथाय माता
स्वयं गातुं तन्वे इच्छमानं ॥१०॥ उत माता महिषं अनु अवेनत्
अमी इति त्वा जहति पुत्र देवाः अथ अब्रवीत् वृत्रं इंद्रः हनिष्यन् सखे
विष्णो इति विऽतरं वि क्रमस्व ॥११॥ कः ते मातरं विधवां अचक्रत्
शयुं कः त्वां अजिघांसत् चरंतं कः ते देवः अधि मार्डीके आसीत्
यत् प्र अक्षिणाः पितरं पादऽगृह्य ॥१२॥ अवर्त्या शुनः आंत्राणि
पेचे न देवेषु विविदे मर्डितारं अपश्यं जायां अमहीयमानां अध
मे श्येनः मधु आ जभार ॥१३॥२६॥५॥

॥१॥ एव त्वां इंद्र वज्रिन् अत्र विश्वे देवासः सुऽहवासः ऊमाः
महां उभे इति रोदसी इति वृद्धं ऋष्वं निः एकं इत् वृणते वृत्रऽहत्ये ॥१॥
अव असृजंत जिव्रयः न देवाः भुवः संऽराट् इंद्र सत्यऽयोनिः अ-
हन् अहिं परिऽशयानं अर्णः प्र अवर्तनीः अरदः विश्वऽधेनाः ॥२॥
अतृप्णुवंतं विऽयतं अबुध्यं अबुध्यमानं सुसुपानं इंद्र सप्त प्रति
प्रऽवतः आऽशयानं अहिं वज्रेण वि रिणाः अपर्वन् ॥३॥ अक्षो-

दयत् शवसा क्षाम बुध्नं वाः न वातः तविषीभिः इंद्रः दृह्ळा नि
औभ्नात् उशमानः ओजः अव अभिनत् ककुभः पर्वतानां ॥ ४ ॥
अभि प्र दद्रुः जनयः न गर्भं रथाःऽइव प्र ययुः साकं अद्रयः अतं-
र्पयः विऽसृतः उब्जः ऊर्मीन् त्वं वृतान् अरिणाः इंद्र सिंधून् ॥ ५ ॥ १ ॥
त्वं महीं अवनिं विश्वऽधेनां तुर्वीतये वय्याय क्षरंती अरमयः न-
मसा एजत् अर्णः सुऽतरणान् अकृणोः इंद्र सिंधून् ॥ ६ ॥ प्र अग्रुवः
नभन्वः न वक्वाः ध्वस्राः अपिन्वत् युवतीः ऋतऽज्ञाः धन्वानि
अज्रान् अपृणक् तृषाणान् अधोक् इंद्रः स्तर्यः दंऽसुपत्नीः ॥ ७ ॥
पूर्वीः उषसः शरदः च गूर्ताः वृत्रं जघन्वान् असृजत् वि सिंधून्
परिऽस्थिताः अतृणत् बद्बधानाः सीराः इंद्रः स्रवितवे पृथिव्या
॥ ८ ॥ वम्रीभिः पुत्रं अग्रुवः अदानं निऽवेशनात् हरिऽवः आ ज-
भर्थ वि अंधः अख्यत् अहिं आऽददानः निः भूत् उखऽछित् सं
अरंत पर्व ॥ ९ ॥ प्र ते पूर्वाणि करणानि विप्र आऽविद्वान् आह
विदुषे करांसि यथाऽयथा वृष्ण्यानि स्वऽगूर्ता अपांसि राजन्
नर्या अविवेषीः ॥ १० ॥ नु स्तुतः इंद्र नु गृणानः इषं जरित्रे नद्यः न
पीपेः० अकारि ते हरिऽवः ब्रह्म नव्यं धिया स्याम रथ्यः सदाऽसाः
॥ ११ ॥ २ ॥

॥ २० ॥ आ नः इंद्रः दूरात् आ नः आसात् अभिष्टिऽकृत् अवसे
यासत् उग्रः ओजिष्ठेभिः नृऽपतिः वज्रऽबाहुः संऽगे समत्ऽसु तु-
र्वणिः पृतन्यून् ॥ १ ॥ आ नः इंद्रः हरिऽभिः यातु अच्छ अर्वाचीनः
अवसे राधसे च तिष्ठाति वज्री मघऽवा विऽरप्शी इमं यज्ञं अनु
नः वाजऽसातौ ॥ २ ॥ इमं यज्ञं त्वं अस्माकं इंद्र पुरः दधत् सनिष्यसि
क्रतुं नः श्वघ्नीऽइव वज्रिन् सनये धनानां त्वया वयं अर्यः आजिं

जयेम॥३॥ उशन् ऊं इति सु नः सुऽमनाः उपाके सोमस्य नु सुऽसुतस्य
स्वधाऽवः पाः इंद्र प्रतिऽभृतस्य मध्वः सं अंधसा ममदः पृष्ठ्येन
॥४॥ वि यः ररप्शे ऋषिऽभिः नवेभिः वृक्षः न पक्वः सृण्यः न जेता
मर्यः न योषां अभि मन्यमानः अच्छ विवक्मि पुरुऽहूतं इंद्रं॥५॥३॥
गिरिः न यः स्वऽतवान् ऋष्वः इंद्रः सनात् एव सहसे जातः उग्रः
आऽदर्ता वज्रं स्थविरं न भीमः उद्नाऽइव कोशं वसुना निऽऋष्टं
॥६॥ न यस्य वर्ता जनुषा नु अस्ति न राधसः आऽमरीता मघस्य
उत्ऽववृषाणः तविषीऽवः उग्र अस्मभ्यं दद्धि पुरुऽहूत रायः॥७॥
ईक्षे रायः क्षयस्य चर्षणीनां उत व्रजं अपऽवर्ता असि गोनां शि-
क्षाऽनरः संऽइथेषु प्रहाऽवान् वस्वः राशिं अभिऽनेता असि भूरिं
॥८॥ कया तत् शृण्वे शच्या शचिष्ठः यया कृणोति मुहु का चित्
ऋष्वः पुरु दाशुषे विऽचयिष्ठः अंहः अथ दधाति द्रविणं जरित्रे
॥९॥ मा नः मर्धीः आ भर दद्धि तत् नः प्र दाशुषे दातवे भूरि यत् ते
नव्ये देष्णे शस्ते अस्मिन् ते उक्थे प्र ब्रवाम वयं इंद्र स्तुवंतः॥१०॥
नु स्तुतः इंद्र नु गृणानः इषं जरित्रे नद्यः न पीपेरिति पीपेः॰ अकारि ते हरि-
ऽवः ब्रह्म नव्यं धिया स्याम रथ्यः सदाऽसाः ॥ ११ ॥ ४ ॥

॥२१॥ आ यातु इंद्रः अवसे उप नः इह स्तुतः सधऽमात् अस्तु
शूरः ववृधानः तविषीः यस्य पूर्वीः द्यौः न क्षत्रं अभिऽभूति पुष्यात्
॥१॥ तस्य इत् इह स्तवथ वृष्ण्यानि तुविऽद्युम्नस्य तुविऽराधसः
नॄन् यस्य क्रतुः विदथ्यः न संऽराट् सह्वान् तरुत्रः अभि अस्ति कृ-
ष्टीः॥२॥ आ यातु इंद्रः दिवः आ पृथिव्याः मक्षु समुद्रात् उत वा
पुरीषात् स्वःऽनरात् अवसे नः मरुत्वान् पराऽवतः वा सदनात्
ऋतस्य॥३॥ स्थूरस्य रायः बृहतः यः ईशे तं ऊं इति स्तवाम विदथेषु

यः वायुना जयति गोऽमतीषु प्र धृष्णुऽया नयति वस्यः अच्छ ॥४॥ उप यः नमः नमसि स्तभायन् इयर्ति वाचं जनयन् यजध्यै ऋंजसानः पुरुऽवारः उक्थैः आ इंद्रं कृणवीत सदनेषु होता ॥५॥ धिषा यदि धिषण्यंतः सरण्यान् सदंतः अद्रिं औशिजस्य गोहे आ दुरोषाः पास्त्यस्य होता यः नः महान् संऽवरणेषु वह्निः ॥६॥ सत्रा यत् ईं भार्वरस्य वृष्णः सिसक्ति शुष्मः स्तुवते भराय गुहा यत् ईं औशिजस्य गोहे प्र यत् धिये प्र अयसे मदाय ॥७॥ वि यत् वरांसि पर्वतस्य वृण्वे पयःऽभिः जिन्वे अपां जवांसि विदत् गौरस्य गवयस्य गोहे यदि वाजाय सुऽध्यः वहंति ॥८॥ भद्रा ते हस्ता सुऽकृता उत पाणी प्रऽयंतारा स्तुवते राधः इंद्र का ते निऽसत्तिः किं ऊं नो ममत्सि किं न उत्ऽउत् ऊं हर्षसे दातवै ऊं ॥९॥ एव वस्वः इंद्रः सत्यः संऽराट् हंता वृत्रं वरिवः पूरवे कः० पुरुऽस्तुत क्रत्वा नः शग्धि रायः भक्षीय ते अवसः दैव्यस्य ॥१०॥ नु स्तुतः इंद्र नु गृणानः इषं जरित्रे नद्यः न पीपेः० अकारि ते हरिऽवः ब्रह्म नव्यं धिया स्याम रथ्यः सदाऽसाः ॥ ११ ॥ ६ ॥ २ ॥

॥२२॥ यत् नः इंद्रः जुजुषे यत् च वष्टि तत् नः महान् करति शुष्मी आ चित् ब्रह्म स्तोमं मघऽवा सोमं उक्था यः अश्मानं शवसा बिभ्रत् एति ॥१॥ वृषा वृषंधिं चतुःऽअश्रिं अस्यन् उग्रः बाहुऽभ्यां नृऽतमः शचीऽवान् श्रिये परुष्णीं उषमाणः ऊर्णां यस्याः पर्वाणि सख्याय विव्ये ॥२॥ यः देवः देवऽतमः जायमानः महः वाजेभिः महत्ऽभिः च शुष्मैः दधानः वज्रं बाह्वोः उशंतं द्यां अमेन रेजयत् प्र भूम ॥३॥ विश्वा रोधांसि प्रऽवतः च पूर्वीः द्यौः ऋष्वात् जनिमन् रेजत क्षाः आ मातरा भरति शुष्मी आ गोः नृऽवत् परि-

ऽज्मन् नोनुवंत वाताः ॥४॥ ता तु ते इंद्र महतः महानि विश्वेषु इत् सवनेषु प्रऽवाच्या यत् शूर धृष्णो इति धृषता दधृष्वान् अहिं वज्रेण शवसा अविवेषीः ॥५॥७॥ ता तु ते सत्या तुविऽनृम्ण विश्वा प्र धेनवः सिस्रते वृष्णः ऊध्नः अध ह त्वत् वृषऽमनः भियानाः प्र सिंधवः जवसा चक्रमंत ॥६॥ अत्र अह ते हरिऽवः ताः ऊं इति देवीः अवःऽभिः इंद्र स्तवंत स्वसारः यत् सीं अनु प्र मुचः बद्बधानाः दीर्घां अनु प्रऽसितिं स्यंदयध्यै ॥७॥ पिपीळे अंशुः मद्यः न सिंधुः आ त्वा शमी शशमानस्य शक्तिः अस्मद्र्यक् शुशुचानस्य यम्याः आशुः न रश्मिं तुविऽओजसं गोः ॥८॥ अस्मे इति वर्षिष्ठा कृणुहि ज्येष्ठा नृम्णानि सत्रा सहुरे सहांसि अस्मभ्यं वृत्रा सुऽहनानि रंधि जहि वधः वनुषः मर्त्यस्य ॥९॥ अस्माकं इत् सु शृणुहि त्वं इंद्र अस्मभ्यं चित्रान् उप माहि वाजान् अस्मभ्यं विश्वाः इषणः पुरंऽधीः अस्माकं सु मघऽवन् बोधि गोऽदाः ॥१०॥ नु स्तुतः इंद्र नु गृणानः इषं जरित्रे नद्यः न पीपेरित्यपीपेः अकारि ते हरिऽवः ब्रह्म नव्यं धिया स्याम रथ्यः सदाऽसाः ॥ ११ ॥ ८ ॥

॥२३॥ कथा महां अवृधत् कस्य होतुः यज्ञं जुषाणः अभि सोमं ऊधः पिबन् उशानः जुषमाणः अंधः ववक्षे ऋष्वः शुचते धनाय ॥१॥ कः अस्य वीरः सधऽमादं आप सं आनंश सुमतिऽभिः कः अस्य कत् अस्य चित्रं चिकिते कत् ऊती वृधे भुवत् शशमानस्य यज्योः ॥२॥ कथा शृणोति हूयमानं इंद्रः कथा शृण्वन् अवसां अस्य वेद काः अस्य पूर्वीः उपऽमातयः ह कथा एनं आहुः पपुरिं जरित्रे ॥३॥ कथा सऽबाधः शशमानः अस्य नशत् अभि द्रविणं दीध्यानः देवः भुवत् नवेदाः मे ऋतानां नमः जगृभ्वान् अभि

-यत् जुजोषत॥४॥ कथा कत् अस्याः उषसः विऽउष्टौ देवः मर्तस्य सख्यं जुजोष कथा कत् अस्य सख्यं सखिऽभ्यः ये अस्मिन् कामं सुऽयुजं ततस्रे॥५॥०॥ किं आत् अमत्रं सख्यं सखिऽभ्यः कदा नु ते भ्रात्रं प्र ब्रवाम श्रिये सुऽदृशः वपुः अस्य सर्गाः स्वः न चित्रऽतमं इषे आ गोः॥६॥ द्रुहं जिघांसन् ध्वरसं अनिंद्रां तेतिक्ते तिग्मा तुजसे अनीका ऋणा चित् यत्र ऋणऽयाः नः उग्रः दूरे अज्ञाताः उषसः बबाधे॥७॥ ऋतस्य हि शुरुधः संति पूर्वीः ऋतस्य धीतिः वृजिनानि हंति ऋतस्य श्लोकः बधिरा ततर्द कर्णा बुधानः शुचमानः आयोः॥८॥ ऋतस्य दृळ्हा धरुणानि संति पुरूणि चंद्रा वपुषे वपूंषि ऋतेन दीर्घं इषणंत पृक्षः ऋतेन गावः ऋतं आ विवेशुः॥९॥ ऋतं येमानः ऋतं इत् वनोति ऋतस्य शुष्मः तुरऽयाः ऊं इति गव्युः ऋताय पृथ्वी इति बहुले इति गभीरे इति ऋताय धेनू इति परमे इति दुहाते इति॥१०॥ नु स्तुतः इंद्र नु गृणानः इषं जरित्रे नद्यः न पीपेरिति पीपेः अकारि ते हरिऽवः ब्रह्म नव्यं धिया स्याम रथ्यः सदाऽसाः॥११॥१०॥

॥२४॥ का सुऽस्तुतिः शवसः सूनुं इंद्रं अर्वाचीनं राधसे आ ववर्तत् ददिः हि वीरः गृणते वसूनि सः गोऽपतिः निःऽसिधां नः जनासः॥१॥ सः वृत्रऽहत्ये हव्यः सः ईड्यः सः सुऽस्तुतः इंद्रः सत्यऽराधाः सः यामन् आ मघऽवा मर्त्याय ब्रह्मण्यते सुस्वये वरिवः धात्॥२॥ तं इत् नरः वि ह्वयंते संऽईके रिरिक्वांसः तन्वः कृण्वत त्रां मिथः यत् त्यागं उभयासः अग्मन् नरः तोकस्य तनयस्य साता ॥३॥ क्रतुऽयंति क्षितयः योगे उग्र आशुषाणासः मिथः अर्णऽसातौ सं यत् विशः अववृत्रंत युध्माः आत् इत् नेमे इंद्रियं यजंते आत् इत् पक्तिः पुरोळाशं

॥५॥१३॥ सुप्रऽअव्यः प्राशुषाट् एषः वीरः सुस्वेः पक्तिं कृणुते
केवला इंद्रः न असुस्वेः आपिः न सखा न जामिः दुःप्रऽअव्यः
अवऽहंता इत् अवाचः॥६॥ न रेवता पणिना सख्यं इंद्रः असु-
न्वता सुतऽपाः सं गृणीते आ अस्य वेदः खिदति हंति नग्नं वि
सुस्वये पक्तये केवलः भूत्॥७॥ इंद्रं परे अवरे मध्यमासः इंद्रं यांतः
अवऽसितासः इंद्रं इंद्रं क्षियंतः उत युध्यमानाः इंद्रं नरः वाज-
ऽयंतः हवंते ॥८॥१४॥

॥२६॥ अहं मनुः अभवं सूर्यः च अहं कक्षीवान् ऋषिः अस्मि
विप्रः अहं कुत्सं आर्जुनेयं नि ऋंजे अहं कविः उशना पश्यत मा
॥१॥ अहं भूमिं अददां आर्याय अहं वृष्टिं दाशुषे मर्त्याय अहं अपः
अनयं वावशानाः मम देवासः अनु केतं आयन्॥२॥ अहं पुरः
मंदसानः वि ऐरं नव साकं नवतीः शंबरस्य शतऽतमं वेश्यं सर्व-
ऽताता दिवःऽदासं अतिथिऽग्वं यत् आवं॥३॥ प्र सु सः विऽभ्यः
मरुतः विः अस्तु प्र श्येनः श्येनेभ्यः आशुऽपत्वा अचक्रया यत्
स्वधया सुऽपर्णः हव्यं भरत् मनवे देवऽजुष्टं॥४॥ भरत् यदि विः
अतः वेविजानः पथा उरुणा मनःऽजवाः असर्जि तूयं ययौ मधु-
ना सोम्येन उत श्रवः विविदे श्येनः अत्र॥५॥ ऋजीपी श्येनः
ददमानः अंशुं पराऽवतः शकुनः मंद्रं मदं सोमं भरत् दृहहाणः दे-
वऽवान् दिवः अमुष्मात् उत्ऽतरात् आऽदाय॥६॥ आऽदाय
श्येनः अभरत् सोमं सहस्रं सवान् अयुतं च साकं अत्र पुरंऽधिः
अजहात् अरातीः मदे सोमस्य मूराः अमूरः॥७॥१५॥

॥२७॥ गर्भे नु सन् अनु एषां अवेदं अहं देवानां जनिमानि वि-

ध्वां शतं मा पुरः आयसीः अरक्षन् अध श्येनः जवसा निः अदीयं
॥१॥ न घ सः मां अप जोषं जभार अभि ईं आस त्वक्षसा वीर्येण ई-
र्मा पुरंऽधिः अजहात् अरातीः उत वातान् अतरत् शूशुवानः
॥२॥ अव यत् श्येनः अस्वनीत् अध द्योः वि यत् यदि वा अतः ऊहुः
पुरंऽधिं सृजत् यत् अस्मै अव ह क्षिपत् ज्यां कृशानुः अस्ता मन-
सा भुरण्यन् ॥३॥ ऋजिप्यः ईं इंद्रऽवतः न भुज्युं श्येनः जभार बृहतः
अधि स्नोः अंतरिति पतत् पतत्रि अस्य पर्णं अध यामनि प्रऽसितस्य
तत् वेरिति वेः ॥४॥ अध श्वेतं कलशं गोभिः अक्तं आऽपिप्यानं मघऽवा
शुक्रं अंधः अध्वर्युऽभिः प्रऽयतं मध्वः अग्रं इंद्रः मदाय प्रति धत्
पिबध्यै शूरः मदाय प्रति धत् पिबध्यै ॥ ५ ॥ १६ ॥

॥ २८ ॥ त्वा युजा तव तत् सोम सख्ये इंद्रः अपः मनवे सऽस्रुतः
कः॰ अहन् अहिं अरिणात् सप्त सिंधून् अप अवृणोत् अपिऽहि-
ताऽइव खानि ॥१॥ त्वा युजा नि खिदत् सूर्यस्य इंद्रः चक्रं सहसा
सद्यः इंदो इति अधि स्नुना बृहता वर्तमानं महः द्रुहः अप विश्वऽआयु
धायि ॥२॥ अहन् इंद्रः अदहत् अग्निः इंदो इति पुरा दस्यून् मध्यंदिनात्
अभीके दुःऽगे दुरोणे क्रत्वा न याता पुरु सहस्रा शर्वा नि बर्हीत्
॥३॥ विश्वस्मात् सीं अधमान् इंद्र दस्यून् विशः दासीः अकृणोः
अप्रऽशस्ताः अबाधेथां अमृणतं नि शत्रून् अविंदेथां अपऽचि-
तिं वधत्रैः ॥४॥ एव सत्यं मघऽवाना युवं तत् इंद्रः च सोम ऊर्वं
अश्व्यं गोः आ अदर्दृतं अपिऽहितानि अश्ना रिरिचथुः क्षाः चित्
ततृदाना ॥ ५ ॥ १७ ॥

॥ २९ ॥ आ नः स्तुतः उप वाजेभिः ऊती इंद्र याहि हरिऽभिः मं-

दसानः तिरः चित् अर्यः सवना पुरूणि आंगूषेभिः गृणानः सत्य-
ऽराधाः ॥१॥ आ हि स्म याति नर्यः चिकित्वान् हूयमानः सोतृऽभिः
उप यज्ञं सुऽअश्वः यः अभीरुः मन्यमानः सुस्वानेभिः मदति सं ह
वीरैः ॥२॥ श्रवयत् इत् अस्य कर्णा वाजयध्यै जुष्टां अनु प्र दिशं मं-
दयध्यै उत्ऽववृषाणः राधसे तुविष्मान् करत् नः इंद्रः सुऽतीर्था
अभयं च ॥३॥ अच्छ यः गंता नाधमानं ऊती इत्था विप्रं हवमानं
गृणंतं उप त्मनि दधानः धुरि आशून् सहस्राणि शतानि वज्र-
ऽबाहुः ॥४॥ त्वाऽऊतासः मघऽवन् इंद्र विप्राः वयं ते स्याम सूरयः
गृणंतः भेजानासः बृहत्ऽदिवस्य रायः आऽकाय्यस्य दावने पुरु-
ऽक्षोः ॥५॥१८॥

॥३०॥ नकिः इंद्र त्वत् उत्ऽतरः न ज्यायान् अस्ति वृत्रऽहन्
नकिः एव यथा त्वं ॥१॥ सत्रा ते अनु कृष्टयः विश्वा चक्राऽइव व-
वृतुः सत्रा महान् असि श्रुतः ॥२॥ विश्वे चन इत् अना त्वा देवासः
इंद्र युयुधुः यत् अहा नक्तं आ अतिरः ॥३॥ यत्र उत बाधितेभ्यः चक्रं
कुत्साय युध्यते मुषायः इंद्र सूर्यं ॥४॥ यत्र देवान् ऋघायतः विश्वान्
अयुध्यः एकः इत् त्वं इंद्र वनून् अहन् ॥५॥१९॥ यत्र उत मर्त्याय कं
अरिणाः इंद्र सूर्यं प्र आवः शचीभिः एतशं ॥६॥ किं आत् उत असि
वृत्रऽहन् मघऽवन् मन्युमत्ऽतमः अत्र अह दानुं आ अतिरः ॥७॥
एतत् घ इत् उत वीर्यं इंद्र चकर्थ पौंस्यं स्त्रियं यत् दुःऽहनायुवं व-
धीः दुहितरं दिवः ॥८॥ दिवः चित् घ दुहितरं महान् महीयमानां
उषसं इंद्र सं पिणक् ॥९॥ अप उषाः अनसः सरत् संऽपिष्टात् अह
विभ्युषी नि यत् सीं शिश्नथत् वृषा ॥१०॥२०॥ एतत् अस्याः अनः
शये सुऽसंपिष्टं विऽपाशि आ ससार सीं पराऽवतः ॥११॥ उत सिंधुं

विऽवाल्यं विऽतस्थानां अधि क्षमि परिस्थाः इंद्र मायया ॥१२॥ उत शुष्णस्य धृष्णुऽया प्र मृक्षः अभि वेदनं पुरः यत् अस्य संऽपिणक् ॥१३॥ उत दासं कौलिऽतरं बृहतः पर्वतात् अधि अव अहन् इंद्र शंबरं ॥१४॥ उत दासस्य वर्चिनः सहस्राणि शता अवधीः अधि पंच प्रधीन्ऽइव ॥१५॥२१॥ उत त्यं पुत्रं अग्रुवः पराऽवृक्तं शतऽक्रतुः उक्थेषु इंद्रः आ अभजत् ॥१६॥ उत त्या तुर्वशायदू अस्नातारा शचीऽपतिः इंद्रः विद्वान् अपारयत् ॥१७॥ उत त्या सद्यः आर्या सरयोः इंद्र पारतः अर्णाचित्ररथा अवधीः ॥१८॥ अनु द्वा जहिता नयः अंधं श्रोणं च वृत्रऽहन् न तत् ते सुम्नं अष्टवे ॥१९॥ शतं अश्मन्ऽमयीनां पुरां इंद्रः वि आस्यत् दिवःऽदासाय दाशुषे ॥२०॥२२॥ अस्वापयत् दभीतये सहस्रा त्रिंशतं हथैः दासानां इंद्रः मायया ॥२१॥ सः घ इत् उत असि वृत्रऽहन् समानः इंद्र गोऽपतिः यः ता विश्वानि चिच्युषे ॥२२॥ उत नूनं यत् इंद्रियं करिष्याः इंद्र पौंस्यं अद्य नकिः तत् आ मिनत् ॥२३॥ वामंऽवामं ते आऽदुरे देवः ददातु अर्यमा वामं पूषा वामं भगः वामं देवः करूळती ॥ २४ ॥ २३ ॥

॥३१॥ कया नः चित्रः आ भुवत् ऊती सदाऽवृधः सखा कया शचिष्ठया वृता ॥१॥ कः त्वा सत्यः मदानां मंहिष्ठः मत्सत् अंधसः दृळ्हा चित् आऽरुजे वसु ॥२॥ अभि सु नः सखीनां अविता जरितॄणां शतं भवासि ऊतिऽभिः ॥३॥ अभि नः आ ववृत्स्व चक्रं न वृत्तं अर्वतः नियुत्ऽभिः चर्षणीनां ॥४॥ प्रऽवता हि क्रतूनां आ ह पदाऽइव गच्छसि अभक्षि सूर्ये सचा ॥५॥२४॥ सं यत् ते इंद्र मन्यवः सं चक्राणि दधन्विरे अध त्वे अध सूर्ये ॥६॥ उत स्म हि त्वां आहुः

इत् मघऽवानं शचीऽपते दातारं अविऽदीधयुं ॥७॥ उत स्म सद्यः
इत् परि शशमानाय सुन्वते पुरु चित् मंहसे वसुं ॥८॥ नहि स्म ते
शतं चन राधः वरंते आऽमुरः न च्यौत्नानि करिष्यतः ॥९॥ अस्मान्
अवंतु ते शतं अस्मान् सहस्रं ऊतयः अस्मान् विश्वाः अभिष्टयः
॥१०॥२५॥ अस्मान् इह वृणीष्व सख्याय स्वस्तये महः राये दिवि-
त्मंते ॥११॥ अस्मान् अविड्ढि विश्वहा इंद्र राया परीणसा अस्मान्
विश्वाभिः ऊतिऽभिः ॥१२॥ अस्मभ्यं तान् अप वृधि व्रजान् अ-
स्ताऽइव गोऽमंतः नवाभिः इंद्र ऊतिऽभिः ॥१३॥ अस्माकं धृष्णु-
ऽया रथः द्युऽमान् इंद्र अनपऽच्युतः गव्युः अश्वऽयुः ईयते ॥१४॥
अस्माकं उत्ऽतमं कृधि श्रवः देवेषु सूर्य वर्षिष्ठं द्यांऽइव उपरि
॥ १५ ॥ २६ ॥

॥३२॥ आ तु नः इंद्र वृत्रऽहन् अस्माकं अर्धं आ गहि महान्
महीभिः ऊतिऽभिः ॥१॥ भृमिः चित् घ असि तूतुजिः आ चित्र
चित्रिणीषु आ चित्रं कृणोषि ऊतये ॥२॥ दभ्रेभिः चित् शशीयांसं
हंसि व्राधंतं ओजसा सखिऽभिः ये त्वे सचा ॥३॥ वयं इंद्र त्वे सचा
वयं त्वा अभि नोनुमः अस्मान्ऽअस्मान् इत् उत अव ॥४॥ सः नः
चित्राभिः अद्रिऽवः अनवद्याभिः ऊतिऽभिः अनाधृष्टाभिः आ
गहि ॥५॥२७॥ भूयामो सु त्वाऽवंतः सखायः इंद्र गोऽमंतः युजः
वाजाय घृष्वये ॥६॥ त्वं हि एकः ईशिषे इंद्र वाजस्य गोऽमंतः सः
नः यंधि महीं इषं ॥७॥ न त्वा वरंते अन्यथा यत् दित्ससि स्तुतः मघं
स्तोतृऽभ्यः इंद्र गिर्वणः ॥८॥ अभि त्वा गोतमाः गिरा अनूषत प्र
दावने इंद्र वाजाय घृष्वये ॥९॥ प्र ते वोचाम वीर्या याः मंदसानः
आरुजः पुरः दासीः अभिऽइत्य ॥१०॥२८॥ ता ते गृणंति वेधसः

यानि चकर्थ पौंस्यां सुतेषु इंद्र गिर्वणः ॥११॥ अवीवृधंत गोतमाः इंद्र त्वे स्तोमंऽवाहसः आ एषु धाः वीरऽवत् यशः ॥१२॥ यत् चित् हि शश्वतां असि इंद्र साधारणः त्वं तं त्वा वयं हवामहे ॥१३॥ अर्वाचीनः वसो भव अस्मे सु मत्स्व अंधसः सोमानां इंद्र सोमऽपाः ॥१४॥ अस्माकं त्वा मतीनां आ स्तोमः इंद्र यच्छतु अर्वाक् आ वर्तय हरी ॥१५॥ पुरोळाशं च नः घसः जोषयासे गिरः च नः वधूयुःऽइव योषणां ॥१६॥२७॥ सहस्रं व्यतीनां युक्तानां इंद्रं ईमहे शतं सोमस्य खार्यः ॥१७॥ सहस्रा ते शता वयं गवां आ च्यवयामसि अस्मऽत्रा राधः एतु ते ॥१८॥ दश ते कलशानां हिरण्यानां अधीमहि भूरिऽदाः असि वृत्रऽहन् ॥१९॥ भूरिऽदाः भूरि देहि नः मा दभ्रं भूरि आ भर भूरि घ इत् इंद्र दित्ससि ॥२०॥ भूरिऽदाः हि असि श्रुतः पुरुऽत्रा शूर वृत्रऽहन् आ नः भजस्व राधसि ॥२१॥ प्र ते बभ्रू विऽचक्षण शंसामि गोऽसनः नपात् मा आभ्यां गाः अनु शिश्रथः ॥२२॥ कनीनकाऽइव विद्रधे नवे द्रुऽपदे अर्भके बभ्रू यामेषु शोभेते ॥२३॥ अरं मे उस्रऽयाम्ने अरं अनुस्रऽयाम्ने बभ्रू यामेषु अस्रिधा ॥ २४ ॥ ३० ॥ ६ ॥ ३ ॥

॥३३॥ प्र ऋभुऽभ्यः दूतंऽइव वाचं इष्ये उपऽस्तिरे श्वैतरीं धेनुं ईळे ये वातऽजूताः तरणिऽभिः एवैः परि द्यां सद्यः अपसः बभूवुः ॥१॥ यदा अरं अक्रन् ऋभवः पितृऽभ्यां परिऽविष्टी वेषणा दंसनाभिः आत् इत् देवानां उप सख्यं आयन् धीरासः पुष्टिं अवहन् मनायै ॥२॥ पुनः ये चक्रुः पितरा युवाना सना यूपाऽइव जरणा शयाना ते वाजः विऽभ्वा ऋभुः इंद्रऽवंतः मधुऽप्सरसः नः अवंतु यज्ञं ॥३॥ यत् संऽवत्सं ऋभवः गां अरक्षन् यत् संऽवत्सं ऋभवः माः

अपिंशन् यत् सं॑ऽवत्सं अभ॑रन् भासः॑ अस्याः॑ ताभिः॑ शमीभि
अमृत॒ऽत्वं आ॒शुः॥४॥ ज्येष्ठः॑ आ॒ह चमसा द्वा कर इति कनीयान्
त्रीन् कृणवाम इति आ॒ह कनिष्ठः॑ आ॒ह चतुरः॑ कर इति त्वष्टा ऋ॒-
भवः॑ तत् पनयत वचः॑ वः॥५॥१॥ सत्यं ऊचुः॑ नरः॑ एव हि चक्रुः॑ अनु
स्वधां ऋभवः॑ जग्मुः॑ एतां विऽभ्राज॑मानान् चमसान् अहाऽइव
अवेनत् त्वष्टा चतुरः॑ ददृश्वान् ॥६॥ द्वादश द्यून् यत् अगोह्यस्य
आतिथ्ये रणंन् ऋभवः॑ ससंतः॑ सुऽक्षेत्रा अकृण्वन् अनयंत सिंधून्
धन्वं आ अतिष्ठन् ओषधीः॑ निम्नं आपः॑॥७॥ रथं ये चक्रुः॑ सुऽवृतं
नरेऽस्थां ये धेनुं विश्वऽजुवं विश्वऽरूपां ते आ तक्षंतु ऋभवः॑ रयिं
नः॑ सुऽअवसः॑ सुऽअपसः॑ सुऽहस्ताः॥८॥ अपः॑ हि एषां अजुषंत दे॒-
वाः॑ अभि क्रत्वा मनसा दीध्यानाः॑ वाजः॑ देवानां अभवत् सुऽक-
र्मा इंद्रस्य ऋभुक्षाः॑ वरुणस्य विऽभ्वा॥९॥ ये हरी॑ मेधया उक्था
मदंतः॑ इंद्राय चक्रुः॑ सुऽयुजा ये अश्वा ते रायः॑ पोषं द्रविणानि
असे॑ धत्त ऋभवः॑ क्षेमऽयंतः॑ न मित्रं॥१०॥ इदा अह्नः॑ पीतिं उत
वः॑ मदं धुः॑ न ऋते श्रांतस्य सख्याय देवाः॑ ते नूनं असे॑ ऋभवः॑
वसूनि तृतीये अस्मिन् सवने दधात ॥११॥२॥

॥३४॥ ऋभुः॑ विऽभ्वा वाजः॑ इंद्रः॑ नः॑ अच्छ इमं यज्ञं रत्नऽधेया
उप यात इदा हि वः॑ धिषणा देवी अह्ना अधात् पीतिं सं मदाः॑
अग्मत वः॥१॥ विदानासः॑ जन्मनः॑ वाजऽरत्नाः॑ उत ऋतुऽभिः॑
ऋभवः॑ मादयध्वं सं वः॑ मदाः॑ अग्मंत सं पुरंऽधिः॑ सुऽवीरां असे॑
रयिं आ ईरयध्वं॥२॥ अयं वः॑ यज्ञः॑ ऋभवः॑ अकारि यं आ मनुष्वत्
प्रऽदिवः॑ दधिध्वे प्र वः॑ अच्छ जुजुषाणासः॑ अस्थुः॑ अभूत विश्वे
अग्रिया उत वाजाः॥३॥ अभूत ऊं वः॑ विधते रत्नऽधेयं इदा नरः॑

दाशुषे मर्त्याय पिबंत वाजाः ऋभवः ददे वः महि तृतीयं सवनं मदाय॥४॥ आ वाजाः यात उप नः ऋभुक्षाः महः नरः द्रविणसः गृणानाः आ वः पीतयः अभिऽपित्वे अह्नां इमाः अस्तं नवस्वः ऽइव ग्मन्॥५॥३॥ आ नपातः शवसः यातन उप इमं यज्ञं नमसा हूयमानाः सऽजोषसः सूरयः यस्य च स्थ मध्वः पात रत्नऽधाः इंद्रऽवंतः॥६॥ सऽजोषाः इंद्र वरुणेन सोमं सऽजोषाः पाहि गिर्वणः मरुतऽभिः अग्रेऽपाभिः ऋतुऽपाभिः सऽजोषाः ग्नाःपत्नीभिः रत्नऽधाभिः सऽजोषाः॥७॥ सऽजोषसः आदित्यैः मादयध्वं सऽजोषसः ऋभवः पर्वतेभिः सऽजोषसः दैव्येन सवित्रा सऽजोषसः सिंधुऽभिः रत्नऽधेभिः॥८॥ ये अश्विना ये पितरा ये ऊती धेनुं ततक्षुः ऋभवः ये अश्वा ये अंसत्रा ये ऋधक् रोदसी ये विऽभ्वः नरः सुऽअपत्यानि चक्रुः॥९॥ ये गोऽमंतं वाजऽवंतं सुऽवीरं रयिं धत्थ वसुऽमंतं पुरुऽक्षुं ते अग्रेऽपाः ऋभवः मंदसानाः अस्मे धत्त ये च रातिं गृणंति॥१०॥ न अप अभूत न वः अतीतृषाम अनिःऽशस्ताः ऋभवः यज्ञे अस्मिन् सं इंद्रेण मदथ सं मरुतऽभिः सं राजऽभिः रत्नऽधेयाय देवाः॥११॥४॥

॥३५॥ इह उप यात शवसः नपातः सौधन्वनाः ऋभवः मा अप भूत अस्मिन् हि वः सवने रत्नऽधेयं गमंतु इंद्रं अनु वः मदासः॥१॥ आ अगन् ऋभूणां इह रत्नऽधेयं अभूत् सोमस्य सुऽसुतस्य पीतिः सुऽकृत्यया यत् सुऽअपस्यया च एकं विऽचक्र चमसं चतुःऽधा॥२॥ वि अकृणोत चमसं चतुःऽधा सखे वि शिक्ष इति अब्रवीत अथ ऐत वाजाः अमृतस्य पंथां गणं देवानां ऋभवः सुऽहस्ताः॥३॥ किंऽमयः स्वित् चमसः एषः आस यं काव्येन चतुरः विऽचक्र

दाशुषे मर्त्याय पिबंत वाजाः ऋभवः ददे वः महि तृतीयं सवनं मदाय॥४॥ आ वाजाः यात उप नः ऋभुक्षाः महः नरः द्रविणसः गृणानाः आ वः पीतयः अभिऽपित्वे अह्नां इमाः अस्तं नवस्वःऽइव ग्मन्॥५॥३॥ आ नपातः शवसः यातन उप इमं यज्ञं नमसा हूयमानाः सऽजोषसः सूरयः यस्य च स्थ मध्वः पात रत्नऽधाः इंद्रऽवंतः॥६॥ सऽजोषाः इंद्र वरुणेन सोमं सऽजोषाः पाहि गिर्वणः मरुत्ऽभिः अग्रेऽपाभिः ऋतुऽपाभिः सऽजोषाः ग्नाःपत्नीभिः रत्नऽधाभिः सऽजोषाः॥७॥ सऽजोषसः आदित्यैः मादयध्वं सऽजोषसः ऋभवः पर्वतेभिः सऽजोषसः दैव्येन सवित्रा सऽजोषसः सिंधुऽभिः रत्नऽधेभिः॥८॥ ये अश्विना ये पितरा ये ऊती धेनुं ततक्षुः ऋभवः ये अश्वा ये अंसत्रा ये ऋधक् रोदसी ये विऽभ्वः नरः सुऽअपत्यानि चक्रुः॥९॥ ये गोऽमंतं वाजऽवंतं सुऽवीरं रयिं धत्थ वसुऽमंतं पुरुऽक्षुं ते अग्रेऽपाः ऋभवः मंदसानाः अस्मे धत्त ये च रातिं गृणंति॥१०॥ न अप अभूत न वः अतीतृषाम अनिःऽशस्ताः ऋभवः यज्ञे अस्मिन् सं इंद्रेण मदथ सं मरुत्ऽभिः सं राजऽभिः रत्नऽधेयाय देवाः॥११॥४॥

॥३५॥ इह उप यात शवसः नपातः सौधन्वनाः ऋभवः मा अप भूत अस्मिन् हि वः सवने रत्नऽधेयं गमंतु इंद्रं अनु वः मदासः॥१॥ आ अगन् ऋभूणां इह रत्नऽधेयं अभूत् सोमस्य सुऽसुतस्य पीतिः सुऽकृत्यया यत् सुऽअपस्यया च एकं विऽचक्र चमसं चतुःऽधा॥२॥ वि अकृणोत चमसं चतुःऽधा सखे वि शिक्ष इति अब्रवीत अथ ऐत वाजाः अमृतस्य पंथां गणं देवानां ऋभवः सुऽहस्ताः॥३॥ किंऽमयः स्वित् चमसः एषः आस यं काव्येन चतुरः विऽचक्र

सः सुऽवीर्यं दधे यं वाजः विऽभ्वा ऋभवः यं आविषुः ॥६॥ श्रेष्ठं क
पेशः अधि धायि दर्शतं स्तोमः वाजाः ऋभवः तं जुजुष्टन धीरासः
हि स्थ कवयः विपःऽचितः तान् वः एना ब्रह्मणा आ वेदयामसि
॥७॥ यूयं अस्मभ्यं धिषणाभ्यः परि विद्वांसः विश्वा नर्याणि भो-
जना द्युऽमंतं वाजं वृषऽशुष्मं उत्ऽतमं आ नः रयिं ऋभवः तक्षत
आ वयः ॥८॥ इह प्रऽजां इह रयिं रराणाः इह श्रवः वीरऽवत् तक्षत
नः येन वयं चितयेम अति अन्यान् तं वाजं चित्रं ऋभवः ददन
॥ ९ ॥ ८ ॥

॥३७॥ उप नः वाजाः अध्वरं ऋभुक्षाः देवाः यात पथिऽभिः
देवऽयानैः यथा यज्ञं मनुषः विक्षु आसु दधिध्वे रण्वाः सुऽदिनेषु
अह्नां ॥१॥ ते वः हृदे मनसे संतु यज्ञाः जुष्टासः अद्य घृतऽनिर्निजः
गुः प्र वः सुतासः हरयंत पूर्णाः क्रत्वे दक्षाय हर्षयंत पीताः ॥२॥ त्रि-
ऽउदायं देवऽहितं यथा वः स्तोमः वाजाः ऋभुक्षणः ददे वः जुह्वे
मनुष्वत् उपरासु विक्षु युष्मे इति सचा बृहत्ऽदिवेषु सोमं ॥३॥ पी-
वःऽअश्वाः शुचत्ऽरथाः हि भूत अयःऽशिप्राः वाजिनः सुऽनि-
ष्काः इंद्रस्य सूनो इति शवसः नपातः अनु वः चेति अग्रियं मदाय
॥४॥ ऋभुं ऋभुक्षणः रयिं वाजे वाजिन्ऽतमं युजं इंद्रस्वंतं हवा-
महे सदाऽसातमं अश्विनं ॥५॥ ९॥ सः इत् ऋभवः यं अवथ यूयं
इंद्रः च मर्त्यं सः धीभिः अस्तु सनिता मेधऽसाता सः अर्वता ॥६॥
वि नः वाजाः ऋभुक्षणः पथः चितन यष्टवे अस्मभ्यं सूरयः स्तुताः
विश्वाः आशाः तरीषणि ॥७॥ तं नः वाजाः ऋभुक्षणः इंद्र नासत्या
रयिं सं अश्वं चर्षणिऽभ्यः आ पुरु शस्त मघत्तये ॥८॥१०॥

॥३८॥ उतो इति हि वां दात्रा संति पूर्वा या पूरुऽभ्यः त्रसदस्युः नि-

रस्य वृष्णः यं पूरुऽभ्यः दीदिऽवांसं न अग्निं ददथुः मित्रावरुणा
ततुरिं ॥२॥ यः अश्वस्य दधिऽक्राव्णः अकारीत् संऽइद्धे अग्नौ उ-
षसः विऽउष्टौ अनागसं तं अदितिः कृणोतु सः मित्रेण वरुणेन
सऽजोषाः ॥३॥ दधिऽक्राव्णः इषः ऊर्जः महः यत् अमन्महि मरु-
तां नाम भद्रं स्वस्तये वरुणं मित्रं अग्निं हवामहे इंद्रं वज्रऽबाहुं
॥४॥ इंद्रंऽइव इत् उभये वि ह्वयंते उत्ऽईराणाः यज्ञं उपऽप्रयंतः
दधिऽक्रां ऊं सूदनं मर्त्याय ददथुः मित्रावरुणा नः अश्वं ॥५॥ द-
धिऽक्राव्णः अकारिषं जिष्णोः अश्वस्य वाजिनः सुरभि नः मुखा
करत् प्र नः आयूंषि तारिषत् ॥ ६ ॥ १३ ॥

॥४०॥ दधिऽक्राव्णः इत् ऊं नु चर्किराम विश्वाः इत् मां उषसः
सूदयंतु अपां अग्नेः उषसः सूर्यस्य बृहस्पतेः आंगिरसस्य जिष्णोः
॥१॥ सत्वा भरिषः गोऽइषः दुवन्यऽसत् श्रवस्यात् इषः उषसः तुर-
ण्यऽसत् सत्यः द्रवः द्रवरः पतंगरः दधिऽक्रावा इषं ऊर्जं स्वः जनत्
॥२॥ उत स्म अस्य द्रवतः तुरण्यतः पर्णं न वेः अनु वाति प्रऽग-
र्धिनः श्येनस्यऽइव ध्रजतः अंकसं परि दधिऽक्राव्णः सह ऊर्जा
तरित्रतः ॥३॥ उत स्यः वाजी क्षिपणिं तुरण्यति ग्रीवायां बद्धः अ-
पिऽकक्षे आसनि क्रतुं दधिऽक्राः अनु संऽतवीत्वत् पथां अंकांसि
अनु आऽपनीफणत् ॥४॥ हंसः शुचिऽसत् वसुः अंतरिक्षऽसत्
होता वेदिऽसत् अतिथिः दुरोणऽसत् नृऽसत् वरऽसत् ऋत-
ऽसत् व्योमऽसत् अप्ऽजाः गोऽजाः ऋतऽजाः अद्रिऽजाः ऋतं
॥ ५ ॥ १४ ॥

॥४१॥ इंद्रा कः वां वरुणा सुम्नं आप स्तोमः हविष्मान् अमृतः

यथा नः क्रतुं सचंते वरुणस्य देवाः राजामि कृष्टेः उपमस्यं वव्रेः ॥१॥ अहं राजा वरुणः मह्यं तानि असुर्याणि प्रथमा धारयंत क्रतुं सचंते वरुणस्य देवाः राजामि कृष्टेः उपमस्यं वव्रेः ॥२॥ अहं इंद्रः वरुणः ते महिऽत्वा उर्वी गभीरे रजसी सुऽमेके॰ त्वष्टाऽइव विश्वां भुवनानि विद्वान् सं ऐरयं रोदसी धारयं च ॥३॥ अहं अपः अपिन्वं उक्षमाणाः धारयं दिवं सदने ऋतस्य ऋतेन पुत्रः अदितेः ऋतऽवा उत त्रिऽधातुं प्रथयत् विभूमं ॥४॥ मां नरः सुऽअश्वाः वाजयंतः मां वृताः संऽअरणे हवंते कृणोमि आजिं मघऽवा अहं इंद्रः इयर्मि रेणुं अभिभूतिऽओजाः ॥५॥१७॥ अहं ता विश्वा चकरं नकिः मा दैव्यं सहः वरते अप्रंतिऽइतं यत् मा सोमासः ममदन् यत् उक्था उभे भयेते रजसी अपारे ॥६॥ विदुः ते विश्वा भुवनानि तस्य ता प्र ब्रवीषि वरुणाय वेधः त्वं वृत्राणि शृण्विषे जघन्वान् त्वं वृतान् अरिणाः इंद्र सिंधून् ॥७॥ अस्माकं अत्र पितरः ते आसन् सप्त ऋषयः दौःऽगहे वध्यमाने ते आ अयजंत त्रसदस्युं अस्याः इंद्रं न वृत्रऽतुरं अर्धऽदेवं ॥८॥ पुरुऽकुत्सानी हि वां अदाशत् हव्येभिः इंद्रावरुणा नमःऽभिः अथ राजानं त्रसदस्युं अस्याः वृत्रऽहनं ददथुः अर्धऽदेवं ॥९॥ राया वयं ससऽवांसः मदेम हव्येन देवाः यवसेन गावः तां धेनुं इंद्रावरुणा युवं नः विश्वाहा धत्तं अनपऽस्फुरंती ॥ १० ॥ १८ ॥

॥४३॥ कः ऊं श्रवत् कतमः यज्ञियानां वंदारु देवः कतमः जुषाते कस्य इमां देवी अमृतेषु प्रेष्ठां हृदि श्रेषाम सुऽस्तुतिं सुऽहव्यां ॥१॥ कः मृळाति कतमः आऽगमिष्ठः देवानां ऊं कतमः शंऽभविष्ठः रथं कं आहुः द्रवत्ऽअश्वं आशुं यं सूर्यस्य दुहिता अवृणीत

पपृक्षे सा इयं अस्मे' सुऽमतिः वाजऽरत्ना उरुष्यतं जरितारं युवं
ह श्रितः कामः नासत्या युवद्रिक् ॥ ७ ॥ २० ॥

॥४५॥ एषः स्यः भानुः उत् इयर्ति युज्यते रथः परिऽज्मा दिवः
अस्य सानवि पृक्षासः अस्मिन् मिथुनाः अधि त्रयः दृतिः तुरीयः
मधुनः वि रप्शते॥१॥ उत् वां पृक्षासः मधुऽमंतः ईरते रथाः अश्वा-
सः उषसः विऽउष्टिषु अपऽऊर्णुवंतः तमः आ परिऽवृतं स्वः न
शुक्रं तन्वंतः आ रजः ॥२॥ मध्वः पिबतं मधुऽपेभिः आसऽभिः उत
प्रियं मधुने युंजाथां रथं आ वर्तनिं मधुना जिन्वथः पथः दृतिं
वहेथे' मधुऽमंतं अश्विना ॥३॥ हंसासः ये वां मधुऽमंतः अस्रिधः
हिरण्यऽपर्णाः उहुवः उषःऽबुधः उदऽप्रुतः मंदिनः मंदिऽनि-
स्पृशः मध्वः न मक्षः सवनानि गच्छथः ॥४॥ सुऽअध्वरासः मधु-
ऽमंतः अग्नयः उस्रा जरंते प्रति वस्तोः अश्विना यत् निक्तऽहस्तः
तरणिः विऽचक्षणः सोमं सुसाव मधुऽमंतं अद्रिऽभिः॥५॥ आके-
ऽनिपासः अहऽभिः दविध्वतः स्वः न शुक्रं तन्वंतः आ रजः सूरः
चित् अश्वान् युयुजानः ईयते विश्वान् अनु स्वधया चेतथः पथः
॥६॥ प्र वां अवोचं अश्विना धियंऽधाः रथः सुऽअश्वः अजरः यः
अस्ति येन सद्यः परि रजांसि याथः हविष्मंतं तरणिं भोजं अच्छ
॥७॥२१॥४॥

॥४६॥ अग्रं पिब मधूनां सुतं वायो' दिविष्टिषु त्वं हि पूर्वऽपाः
असि॥१॥ शतेन नः अभिष्टिऽभिः नियुत्वान् इंद्रऽसारथिः वायो'
सुतस्य तृंपतं॥२॥ आ वां सहस्रं हरयः इंद्रवायू' अभि प्रयः वहंतु
सोमऽपीतये॥३॥ रथं हिरण्यऽवंधुरं इंद्रवायू' सुऽअध्वरं आ हि

ऽपा सोमंऽपीतये ॥३॥ अस्मे इंद्राबृहस्पती रयिं धत्तं शतऽग्विनं
अश्वंऽवंतं सहस्रिणं ॥४॥ इंद्राबृहस्पती वयं सुते गीःऽभिः हवा-
महे अस्य सोमस्य पीतये ॥५॥ सोमं इंद्राबृहस्पती पिबतं दाशुषः
गृहे मादयेथां तत्ऽओकसा ॥ ६ ॥ २५ ॥

॥५०॥ यः तस्तंभ सहसा वि ज्मः अंतान् बृहस्पतिः त्रिऽसधस्थः
रवेण तं प्रत्नासः ऋषयः दीध्यानाः पुरः विप्राः दधिरे मंद्रऽजिह्वं
॥१॥ धुनऽइतयः सुऽप्रकेतं मदंतः बृहस्पते अभि ये नः ततस्रे पृषंतं
सृप्रं अदब्धं ऊर्वं बृहस्पते रक्षतात् अस्य योनिं ॥२॥ बृहस्पते या
परमा पराऽवत् अतः आ ते ऋतऽस्पृशः नि सेदुः तुभ्यं खाताः
अवताः अद्रिऽदुग्धाः मध्वः श्चोतंति अभितः विऽरप्शं ॥३॥ बृह-
स्पतिः प्रथमं जायमानः महः ज्योतिषः परमे विऽओमन् सप्त-
ऽआस्यः तुविऽजातः रवेण वि सप्तऽरश्मिः अधमत् तमांसि ॥४॥
सः सुऽस्तुभा सः ऋक्वता गणेन वलं रुरोज फलिऽगं रवेण बृह-
स्पतिः उस्रियाः हव्यऽसूदः कनिक्रदत् वावशतीः उत् आजत्
॥५॥२६॥ एव पित्रे विश्वऽदेवाय वृष्णे यज्ञैः विधेम नमसा हविः-
ऽभिः बृहस्पते सुऽप्रजाः वीरऽवंतः वयं स्याम पतयः रयीणां ॥६॥
सः इत् राजा प्रतिऽजन्यानि विश्वा शुष्मेण तस्थौ अभि वीर्येण
बृहस्पतिं यः सुऽभृतं बिभर्ति वल्गुऽयति वंदते पूर्वऽभाजं ॥७॥ सः
इत् क्षेति सुऽधितः ओकसि स्वे तस्मै इळा पिन्वते विश्वऽदानीं
तस्मै विशः स्वयं एव नमंते यस्मिन् ब्रह्मा राजनि पूर्वः एति ॥८॥
अप्रतिऽइतः जयति सं धनानि प्रतिऽजन्यानि उत या सऽजन्या
अवस्यवे यः वरिवः कृणोति ब्रह्मणे राजा तं अवंति देवाः ॥९॥
इंद्रः च सोमं पिबतं बृहस्पते अस्मिन् यज्ञे मंदसाना वृषण्ऽवसू

तीः प्रजाऽवंतं यच्छत अस्मासु देवीः स्योनात् आ वः प्रतिऽवुध्यमानाः सुऽवीर्यस्य पतयः स्याम ॥१०॥ तत् वः दिवः दुहितरः विऽभातीः उप ब्रुवे उषसः यज्ञऽकेतुः वयं स्याम यशसः जनेषु तत् द्यौः च धत्तां पृथिवी च देवी ॥ ११ ॥ २ ॥

॥५२॥ प्रति स्या सूनरी जनी विऽउच्छंती परि स्वसुः दिवः अदर्शि दुहिता ॥१॥ अश्वाऽइव चित्रा अरुषी माता गवां ऋतऽवरी सखा अभूत् अश्विनोः उषाः ॥२॥ उत सखा असि अश्विनोः उत माता गवां असि उत उषः वस्वः ईशिषे ॥३॥ यवयतऽद्वेषसं त्वा चिकित्वित् सूनृताऽवरि प्रति स्तोमैः अभुत्स्महि ॥४॥ प्रति भद्राः अदृक्षत गवां सर्गाः न रश्मयः आ उषाः अप्राः उरु ज्रयः ॥५॥ आऽपप्रुषी विभाऽवरि वि आवः ज्योतिषा तमः उषः अनु स्वधां अव ॥६॥ आ द्यां तनोषि रश्मिऽभिः आ अंतरिक्षं उरु प्रियं उषः शुक्रेण शोचिषा ॥ ७ ॥ ३ ॥

॥५३॥ तत् देवस्य सवितुः वार्यं महत् वृणीमहे असुरस्य प्रऽचेतसः छर्दिः येन दाशुषे यच्छति त्मना तत् नः महान् उत् अयान् देवः अक्तुऽभिः ॥१॥ दिवः धर्ता भुवनस्य प्रजाऽपतिः पिशंगं द्रापिं प्रति मुंचते कविः विऽचक्षणः प्रथयन् आऽपृणन् उरु अजीजनत् सविता सुम्नं उक्थ्यं ॥२॥ आ अप्राः रजांसि दिव्यानि पार्थिवा श्लोकं देवः कृणुते स्वाय धर्मणे प्र बाहू अस्राक् सविता सवीमनि निऽवेशयन् प्रऽसुवन् अक्तुऽभिः जगत् ॥३॥ अदाभ्यः भुवनानि प्रऽचाकशत् व्रतानि देवः सविता अभि रक्षते प्र अस्राक् बाहू भुवनस्य प्रऽजाभ्यः धृतऽव्रतः महः अज्मस्य राजति ॥४॥

देवाः ॥१॥ प्र ये धामानि पूर्व्याणि अर्चान् वि यत् उच्छान् वि-
ऽयोतारः अमूराः विऽधातारः वि ते दधुः अजस्राः ऋतऽधीतयः
रुरुचंत दस्माः ॥२॥ प्र पस्त्यां अदितिं सिंधुं अर्कैः स्वस्तिं ईळे स-
ख्याय देवी उभे' यथा नः अहनी' निऽपातः उषसानक्ता करतां
अदब्धे' ॥३॥ वि अर्यमा वरुणः चेति पंथां इषः पतिः सुवितं गातुं
अग्निः इंद्राविष्णू' नृऽवत् ऊं' सु स्तवाना शर्म नः यंत अमऽवत्
वरूथं ॥४॥ आ पर्वतस्य मरुतां अवांसि देवस्य त्रातुः अव्रि भगस्य
पात् पतिः जन्यात् अंहसः नः मित्रः मित्रियात् उत नः उरुष्येत्
॥५॥ नु रोदसी' अहिना बुध्न्येन स्तुवीत देवी' अप्येभिः इष्टैः स-
मुद्रं न संऽचरणे सनिष्यवः घर्मऽस्वरसः नद्यः अप व्रन् ॥६॥ देवैः
नः देवी अदितिः नि पातु देवः त्राता त्रायतां अप्रऽयुच्छन् नहि
मित्रस्य वरुणस्य धासिं अर्हामसि प्रऽमियं सानु अग्नेः ॥७॥ अ-
ग्निः ईशे वसव्यस्य अग्निः महः सौभगस्य तानि अस्मभ्यं रासते
॥८॥ उषः मघोनि आ वह सूनृते वार्या पुरु अस्मभ्यं वाजिनीऽव-
ति ॥९॥ तत् सु नः सविता भगः वरुणः मित्रः अर्यमा इंद्रः नः राध-
सा आ गमत् ॥ १० ॥ ७ ॥

॥५६॥ मही' द्यावापृथिवी' इह ज्येष्ठे' रुचा भवतां शुचयंत्-
ऽभिः अर्कैः यत् सीं वरिष्ठे' बृहती' विऽमिन्वन् रुवत् ह उक्षा
पप्रथानेभिः एवैः ॥१॥ देवी' देवेभिः यजते' यजत्रैः अमिनती'
तस्थतुः उक्षमाणे' ऋतऽवरी॰ अद्रुहा देवऽपुत्रे॰ यज्ञस्य नेत्री'
शुचयत्ऽभिः अर्कैः ॥२॥ सः इत् सुऽअपाः भुवनेषु आस यः इमे
द्यावापृथिवी' जजान उर्वी' गभीरे' रजसी' सुमेके॰ अवंशे धीरः
शच्या सं ऐरत् ॥३॥ नु रोदसी' बृहत्ऽभिः नः वरूथैः पत्नीवत्ऽभिः

धारयाम नमःऽभिः उप ब्रह्मा शृणवत् शस्यमानं चतुःऽशृंगः अ-
वमीत् गौरः एतत् ॥२॥ चत्वारि शृंगा त्रयः अस्य पादाः द्वे शीर्षे
सप्त हस्तासः अस्य त्रिधा बद्धः वृषभः रोरवीति महः देवः मर्त्यान्
आ विवेश ॥३॥ त्रिधा हितं पणिऽभिः गुह्यमानं गवि देवासः घृतं
अनु अविंदन् इंद्रः एकं सूर्यः एकं जजान वेनात् एकं स्वधया निः
ततक्षुः ॥४॥ एताः अर्षंति हृद्यात् समुद्रात् शतऽव्रजाः रिपुणा न
अवऽचक्षे घृतस्य धाराः अभि चाकशीमि हिरण्ययः वेतसः मध्ये
आसां ॥५॥१०॥ सम्यक् स्रवंति सरितः न धेनाः अंतः हृदा मनसा
पूयमानाः एते अर्षंति ऊर्मयः घृतस्य मृगाःऽइव क्षिपणोः ईष-
माणाः ॥६॥ सिंधोःऽइव प्रऽअध्वने शूघनासः वातऽप्रमियः
पतयंति यह्वाः घृतस्य धाराः अरुषः न वाजी काष्ठाः भिंदन् ऊ-
र्मिऽभिः पिन्वमानः ॥७॥ अभि प्रवंत समनाःऽइव योषाः कल्या-
ण्यः स्मयमानासः अग्निं घृतस्य धाराः संऽइधः नसंत ताः जुषाणः
हर्यति जातऽवेदाः ॥८॥ कन्याःऽइव वहतुं एतवै ऊं इति अंजि अंजा-
नाः अभि चाकशीमि यत्र सोमः सूयते यत्र यज्ञः घृतस्य धाराः
अभि तत् पवंते ॥९॥ अभि अर्षत सुऽस्तुतिं गव्यं आजिं अस्मासु
भद्रा द्रविणानि धत्त इमं यज्ञं नयत देवता नः घृतस्य धाराः मधु-
ऽमत् पवंते ॥१०॥ धामन् ते विश्वं भुवनं अधि श्रितं अंतः समुद्रे
हृदि अंतः आयुषि अपां अनीके संऽइथे यः आऽभृतः तं अश्याम
मधुऽमंतं ते ऊर्मिं ॥११॥११॥५॥४॥

॥ इति चतुर्थं मंडलं समाप्तं ॥

गविंष्ठिरः नमसा स्तोमं अग्नौ दिविऽइंव रुक्मं उरुऽव्यंचं अ-
श्नेत् ॥ १२ ॥ १३ ॥

॥२॥ कुमारं माता युवतिः संऽउंब्धं गुहा बिभर्ति न ददाति
पित्रे अनीकं अस्य न मिनत् जनासः पुरः पश्यंति निऽहिंतं अ-
रतौ ॥१॥ कं एतं त्वं युवते कुमारं पेषीं बिभर्षि महिषी जजान
पूर्वीः हि गर्भः शरदः ववर्ध अपश्यं जातं यत् असूत माता ॥२॥
हिरण्यऽदंतं शुचिऽवर्णं आरात् क्षेत्रात् अपश्यं आयुधा मि-
मानं ददानः अस्मै अमृतं विपृक्वत् किं मां अनिंद्राः कृणवन्
अनुक्थाः ॥३॥ क्षेत्रात् अपश्यं सनुतः चरंतं सुऽमत् यूथं न पुरु
शोभमानं न ताः अगृभ्रन् अजनिष्ट हि सः पलिक्नीः इत् युवतयः
भवंति ॥४॥ के मे मर्यकं वि यवंत गोभिः न येषां गोपाः अरणः
चित् आस ये ईं जगृभुः अव ते सृजंतु आ अजाति पश्वः उप नः
चिकित्वान् ॥५॥ वसां राजानं वसतिं जनानां अरातयः नि दधुः
मर्त्येषु ब्रह्माणि अत्रेः अव तं सृजंतु निंदितारः निंद्यासः भवंतु
॥६॥१४॥ शुनःऽशेपं चित् निऽदितं सहस्रात् यूपात् अमुंचः अ-
शमिष्ट हि सः एव अस्मत् अग्ने वि मुमुग्धि पाशान् होतरिति चि-
कित्वः इह तु निऽसद्य ॥७॥ हृणीयमानः अप हि मत् ऐयेः प्र मे
देवानां व्रतऽपाः उवाच इंद्रः विद्वान् अनु हि त्वा चचक्ष तेन
अहं अग्ने अनुऽशिष्टः आ अगां ॥८॥ वि ज्योतिषा बृहता भाति
अग्निः आविः विश्वानि कृणुते महिऽत्वा प्र अदेवीः मायाः सहते
दुःऽएवाः शिशीते शृंगे रक्षसे विऽनिक्षे ॥९॥ उत स्वानासः दिवि
संतु अग्नेः तिग्मऽआयुधाः रक्षसे हंतवै ऊं मदे चित् अस्य प्र रु-
जंति भामाः न वरंते परिऽबाधः अदेवीः ॥१०॥ एतं ते स्तोमं तु-

धाति पिता वसो इति यदि तत् जोषयासे कुवित् देवस्य सहसा च-
कानः सुम्नं अग्निः वनते ववृधानः ॥१०॥ त्वं अंग जरितारं यविष्ठ
विश्वानि अग्ने दुःऽइता अति पर्षि स्तेनाः अदृश्रन् रिपवः जना-
सः अज्ञातऽकेताः वृजिनाः अभूवन् ॥११॥ इमे यामासः त्वद्रिक्
अभूवन् वसवे वा तत् इत् आगः अवाचि न अह अयं अग्निः अ-
भिऽशस्तये नः न रिषते ववृधानः परा दात् ॥१२॥१७॥

॥४॥ त्वां अग्ने वसुऽपतिं वसूनां अभि प्र मंदे अध्वरेषु राजन्
त्वया वाजं वाजऽयंतः जयेम अभि स्याम पृत्सुतीः मर्त्यानां ॥१॥
हव्यऽवाट् अग्निः अजरः पिता नः विऽभुः विभाऽवा सुऽदृशीकः
अस्मे सुऽगार्हऽपत्याः सं इषः दिदीहि अस्मद्र्यक् सं मिमीहि श्रवां-
सि ॥२॥ विशां कविं विश्पतिं मानुषीणां शुचिं पावकं घृतऽपृ-
ष्ठं अग्निं नि होतारं विश्वऽविदं दधिध्वे सः देवेषु वनते वार्याणि
॥३॥ जुषस्व अग्ने इळया सऽजोषाः यतमानः रश्मिऽभिः सूर्यस्य
जुषस्व नः संऽइधं जातऽवेदः आ च देवान् हविःऽअद्याय वक्षि
॥४॥ जुष्टः दमूनाः अतिथिः दुरोणे इमं नः यज्ञं उप याहि विद्वान्
विश्वाः अग्ने अभिऽयुजः विऽहत्य शत्रुऽयतां आ भर भोजनानि
॥५॥ वधेन दस्युं प्र हि चातयस्व वयः कृण्वानः तन्वे स्वायै
पिपर्षि यत् सहसः पुत्र देवान् सः अग्ने पाहि नृऽतम वाजे अस्मान्
॥६॥ वयं ते अग्ने उक्थैः विधेम वयं हव्यैः पावक भद्रऽशोचे अस्मे
रयिं विश्वऽवारं सं इन्व अस्मे विश्वानि द्रविणानि धेहि ॥७॥
[illegible] अग्ने अध्वरं जुषस्व सहसः सूनो त्रिऽसधस्थ हव्यं [illegible]
[illegible]
[illegible]

विशे ददाति विश्वऽचर्षणिः अग्निः राये सुऽआभुवं सः प्रीतः या-
ति वार्यं इषं स्तोतृऽभ्यः आ भर ॥ ३ ॥ आ ते अग्ने इधीमहि द्युऽमंतं
देव अजरं यत् ह स्या ते पनीयसी संऽइत् दीदयति द्यवि इषं स्तो-
तृऽभ्यः आ भर ॥ ४ ॥ आ ते अग्ने ऋचा हविः शुक्रस्य शोचिषः पते
सुऽचंद्र दस्म विश्पते हव्यऽवाट् तुभ्यं हूयते इषं स्तोतृऽभ्यः आ भर
॥ ५ ॥ २२ ॥ प्रो' त्ये अग्नयः अग्निषु विश्वं पुष्यंति वार्यं ते हिन्विरे ते इ-
न्विरे ते इषण्यंति आनुषक् इषं स्तोतृऽभ्यः आ भर ॥ ६ ॥ तव त्ये
अग्ने अर्चयः महि व्राधंत वाजिनः ये पत्वऽभिः शफानां व्रजा भु-
रंत गोनां इषं स्तोतृऽभ्यः आ भर ॥ ७ ॥ नवाः नः अग्ने आ भर स्तोतृ-
ऽभ्यः सुऽक्षितीः इषः ते स्याम ये आनृचुः त्वाऽदूतासः दमेऽदमे
इषं स्तोतृऽभ्यः आ भर ॥ ८ ॥ उभे' सुऽचंद्र सर्पिषः दर्वी' श्रीणीषे
आसनि उतो' नः उत् पुपूर्याः उक्थेषु शवसः पते इषं स्तोतृऽभ्यः
आ भर ॥ ९ ॥ एव अग्निं अजुर्यमुः गीःऽभिः यज्ञेभिः आनुषक् दधत
अस्मे' सुऽवीर्यं उत त्यत् आशुऽअश्व्यं इषं स्तोतृऽभ्यः आ भर
॥ १० ॥ २३ ॥

॥ ७ ॥ सखायः सं वः सम्यंचं इषं स्तोमं च अग्नये वर्षिष्ठाय क्षि-
तीनां ऊर्जः नप्त्रे सहस्वते ॥ १ ॥ कुत्र चित् यस्य संऽऋतौ रण्वाः नरः
नृऽसदने अर्हंतः चित् यं इंधते संऽजनयंति जंतवः ॥ २ ॥ सं यत्
इषः वनामहे सं हव्या मानुषाणां उत द्युम्नस्य शवसा ऋतस्य
रश्मिं आ ददे ॥ ३ ॥ सः स्म कृणोति केतुं आ नक्तं चित् दूरे आ सते
पावकः यत् वनस्पतीन् प्र स्म मिनाति अजरः ॥ ४ ॥ अव स्म यस्य
वेषणे स्वेदं पथिषु जुह्वति अभि ईं अह स्वऽजेन्यं भूम पृष्ठाऽइव
रुरुहुः ॥ ५ ॥ २४ ॥ यं मर्त्यः पुरुऽस्पृहं विदत् विश्वस्य धायसे प्र स्वा-

॥९॥ त्वां अग्ने हविष्मंतः देवं मर्तासः ईळते मन्ये त्वा जातऽवे-
दसं सः हव्या वक्षि आनुषक् ॥१॥ अग्निः होता दास्वतः क्षयस्य
वृक्तऽवर्हिषः सं यज्ञासः चरंति यं सं वाजासः श्रवस्यवः ॥२॥ उत
स्म यं शिशुं यथा नवं जनिष्ट अरणी॰ धर्तारं मानुषीणां विशां
अग्निं सुऽअध्वरं ॥३॥ उत स्म दुःऽगृभीयसे पुत्रः न ह्वार्याणां पुरु
यः दग्धा असि वना अग्ने पशुः न यवसे ॥४॥ अध स्म यस्य अर्चयः
सम्यक् संऽयंति धूमिनः यत् ईं अह त्रितः दिवि उप ध्माताऽइव
धमंति शिशीते ध्मातरि यथा ॥५॥ तव अहं अग्ने ऊतिऽभिः मि-
त्रस्य च प्रशस्तिऽभिः द्वेषःऽयुतः न दुःऽइता तुर्याम मर्त्यानां ॥६॥
तं नः अग्ने अभि नरः रयिं सहस्वः आ भर सः क्षेपयत् सः पोषयत्
भुवत् वाजस्य सातये उत एधि पृत्ऽसु नः वृधे ॥७॥१॥

॥१०॥ अग्ने ओजिष्ठं आ भर द्युम्नं अस्मभ्यं अध्रिऽगो॰ प्र नः राया
परीणसा रत्सि वाजाय पंथां ॥१॥ त्वं नः अग्ने अद्भुत क्रत्वा दक्षस्य
मंहना त्वे॰ असुर्यं आ अरुहत् क्राणा मित्रः न यज्ञियः ॥२॥ त्वं नः
अग्ने एषां गयं पुष्टिं च वर्धय ये स्तोमेभिः प्र सूरयः नरः मघानि
आनशुः ॥३॥ ये अग्ने चंद्र ते गिरः शुंभंति अश्वऽराधसः शुष्मेभिः
शुष्मिणः नरः दिवः चित् येषां वृहत् सुऽकीर्तिः वोधति त्मना
॥४॥ तव त्ये अग्ने अर्चयः भ्राजंतः यंति धृष्णुऽया परिऽज्मानः न
विऽद्युतः स्वानः रथः न वाजऽयुः ॥५॥ नु नः अग्ने ऊतये सऽवा-
धसः च रातये अस्माकासः च सूरयः विश्वाः आशाः तरीषणि ॥६॥
त्वं नः अग्ने अंगिरः स्तुतः स्तवानः आ भर होतः विभ्वऽसहं रयिं
स्तोतृऽभ्यः स्तवसे च नः उत एधि पृत्ऽसु नः वृधे ॥७॥२॥

यज्ञं ईट्टे ऋतं सः पाति अरुषस्यं वृष्णः तस्यं क्षयः पृथुः आ साधुः
एतु प्रऽसस्राणस्य नहुषस्य शेषः ॥ ६ ॥ ४ ॥

॥१३॥ अर्चंतः त्वा हवामहे अर्चंतः सं इधीमहि अग्ने अर्चंतः
ऊतये ॥१॥ अग्नेः स्तोमं मनामहे सिध्रं अद्य दिविऽस्पृशः देवस्य
द्रविणस्यवः ॥२॥ अग्निः जुषत नः गिरः होता यः मानुषेषु आ सः
यक्षत् दैव्यं जनं ॥३॥ त्वं अग्ने सऽप्रथाः असि जुष्टः होता वरेण्यः
त्वया यज्ञं वि तन्वते ॥४॥ त्वां अग्ने वाजऽसातमं विप्राः वर्धंति सु-
ऽस्तुतं सः नः रास्व सुऽवीर्यं ॥५॥ अग्ने नेमिः अरान्ऽइव देवान्
त्वं परिऽभूः असि आ राधः चित्रं ऋंजसे ॥ ६ ॥ ५ ॥

॥१४॥ अग्निं स्तोमेन बोधय संऽइधानः अमर्त्यं हव्या देवेषु नः
दधत् ॥१॥ तं अध्वरेषु ईळते देवं मर्ताः अमर्त्यं यजिष्ठं मानुषे जने
॥२॥ तं हि शश्वंतः ईळते स्रुचा देवं घृतऽश्चुतां अग्निं हव्याय वो-
ळ्हवे ॥३॥ अग्निः जातः अरोचत घ्नन् दस्यून् ज्योतिषा तमः अ-
विंदत् गाः अपः स्वः० ॥४॥ अग्निं ईळेन्यं कविं घृतऽपृष्ठं सपर्यत
वेतु मे शृणवत् हवं ॥५॥ अग्निं घृतेन वावृधुः स्तोमेभिः विश्वऽचर्ष-
णिं सुऽआधीभिः वचस्युऽभिः ॥ ६ ॥ ६ ॥ १ ॥

॥१५॥ प्र वेधसे कवये वेद्याय गिरं भरे यशसे पूर्व्याय घृतऽप्रसत्तः
असुरः सुऽशेवः रायः धर्ता धरुणः वस्वः अग्निः ॥१॥ ऋतेन ऋतं
धरुणं धारयंत यज्ञस्य शाके परमे विऽओमन् दिवः धर्मन् धरुणे
सेदुषः नॄन् जातैः अजातान् अभि ये ननक्षुः ॥२॥ अंहःऽयुवः तन्वः
तन्वते वि वयः महत् दुस्तरं पूर्व्याय सः संऽवतः नवऽजातः तुतु-

नि यः अमर्त्यः हव्या मर्तेषु रण्यंति ॥१॥ द्विताय मृक्तऽवाहसे
स्वस्य दक्षस्य मंहना इंदुं सः धत्ते आनुषक् स्तोता चित् ते अमर्त्य
॥२॥ तं वः दीर्घायुऽशोचिषं गिरा हुवे मघोनां अरिष्टः येषां रथः
विअश्वऽदावन् ईयते ॥३॥ चित्रा वा येषु दीधितिः आसन् उक्था
पांति ये स्तीर्णं बर्हिः स्वःऽनरे श्रवांसि दधिरे परि ॥४॥ ये मे पं-
चाशतं ददुः अश्वानां सधऽस्तुति द्युऽमत् अग्ने महि श्रवः बृहत्
कृधि मघोनां नृऽवत् अमृत नृणां ॥५॥१०॥

॥१९॥ अभि अवऽस्थाः प्र जायंते प्र वव्रेः वव्रिः चिकेत उपऽस्थे
मातुः वि चष्टे ॥१॥ जुहुरे वि चितयंतः अनिऽमिषं नृम्णं पांति
आ दृळ्हां पुरं विविशुः ॥२॥ आ श्वैत्रेयस्य जंतवः द्युऽमत् वर्धंत
कृष्टयः निष्कऽग्रीवः बृहत्ऽउक्थः एना मध्वा न वाजऽयुः ॥३॥
प्रियं दुग्धं न काम्यं अजामि जाम्योः सचा घर्मः न वाजऽजठरः
अदब्धः शश्वतः दभः ॥४॥ क्रीळन् नः रश्मे आ भुवः सं भस्मना वा-
युना वेविदानः ताः अस्य सन् धृषजः न तिग्माः सुऽसंशिताः व-
क्ष्यः वक्षणेऽस्थाः ॥५॥११॥

॥२०॥ यं अग्ने वाजऽसातम त्वं चित् मन्यसे रयिं तं नः गीःऽभिः
श्रवाय्यं देवऽत्रा पनय युजं ॥१॥ ये अग्ने न ईरयंति ते वृद्धाः उग्रस्य
शवसः अप द्वेषः अप ह्वरः अन्यऽव्रतस्य सश्चिरे ॥२॥ होतारं त्वा
वृणीमहे अग्ने दक्षस्य साधनं यज्ञेषु पूर्व्यं गिरा प्रयस्वंतः हवा-
महे ॥३॥ इत्था यथा ते ऊतये सहसाऽवन् दिवेऽदिवे राये ऋताय सु-
क्रतो इति सुऽक्रतो गोभिः स्याम सधऽमादः वीरैः स्याम सधऽमादः
॥४॥१२॥

नि यः अमर्त्यः हव्या मर्तेषु रण्यति ॥ १ ॥ त्रिताय मृक्तऽवाहसे
स्वस्य दक्षस्य मंहना इंदुः सः धत्ते आनुपक् स्तोता चित् ते अमर्त्य
॥२॥ तं वः दीर्घायुऽशोचिषं गिरा हुवे मघोनां अरिष्टः येषां रथः
वि अश्वऽदावन् ईयते ॥३॥ चित्रा वा येषु दीधितिः आसन् उक्था
पांति ये स्तीर्णं बर्हिः स्वःऽनरे श्रवांसि दधिरे परि ॥४॥ ये मे पं-
चाशतं ददुः अश्वानां सधऽस्तुति द्युऽमत् अग्ने महि श्रवः बृहत्
कृधि मघोनां नृऽवत् अमृत नृणां ॥ ५ ॥ १० ॥

॥१९॥ अभि अवऽस्याः प्र जायंते प्र वव्रेः वव्रिः चिकेत उपऽस्थे
मातुः वि चष्टे ॥१॥ जुहुरे वि चितयंतः अनिऽमिषं नृम्णं पांति
आ दृळ्हां पुरं विविशुः ॥२॥ आ श्वैत्रेयस्य जंतवः द्युऽमत् वर्धंत
कृष्टयः निष्कऽग्रीवः बृहत्ऽउक्थः एना मध्वा न वाजऽयुः ॥३॥
प्रियं दुग्धं न काम्यं अजामि जाम्योः सचा घर्मः न वाजऽजठरः
अदब्धः शश्वतः दभः ॥४॥ क्रीळन् नः रश्मे आ भुवः सं भसना वा-
युना वेविदानः ताः अस्य सन् धृषजः न तिग्माः सुऽसंशिताः व-
क्ष्यः वक्षणेऽस्थाः ॥ ५ ॥ ११ ॥

॥२०॥ यं अग्ने वाजऽसातम त्वं चित् मन्यसे रयिं तं नः गीःऽभिः
श्रवाय्यं देवऽत्रा पनय युजं ॥१॥ ये अग्ने न ईरयंति ते वृद्धाः उग्रस्य
शवसः अप द्वेषः अप ह्वरः अन्यऽव्रतस्य सश्चिरे ॥२॥ होतारं त्वा
वृणीमहे अग्ने दक्षस्य साधनं यज्ञेषु पूर्व्यं गिरा प्रयस्वंतः हवा-
महे ॥३॥ इत्था यथा ते ऊतये सहसाऽवन् दिवेऽदिवे राये ऋ-
ताय सुऽक्रतो गोभिः स्याम सधऽमादः वीरैः स्याम सधऽमादः
॥ ४ ॥ १२ ॥

अग्निः वसुऽश्रवाः अच्छ नक्षि द्युमतऽतमं रयिं दाः ॥१॥२॥ सः नः बोधि श्रुधि हवं उरुष्य नः अघऽयतः समस्मात् तं त्वा शोचिष्ठ दीदिऽवः सुम्नाय नूनं ईमहे सखिऽभ्यः ॥ ३ ॥ ४ ॥ १६ ॥

॥२५॥ अच्छ वः अग्निं अवसे देवं गासि सः नः वसुः रासत् पुत्रः ऋषूणां ऋतऽवा पर्षति द्विषः ॥१॥ सः हि सत्यः यं पूर्वे चित् देवासः चित् यं ईधिरे होतारं मंद्रऽजिह्वं इत् सुदीतिऽभिः विभाऽवसुं ॥२॥ सः नः धीती वरिष्ठया श्रेष्ठया च सुऽमत्या अग्ने रायः दिदीहि नः सुवृक्तिऽभिः वरेण्य ॥३॥ अग्निः देवेषु राजति अग्निः मर्तेषु आऽविशन् अग्निः नः हव्यऽवाहनः अग्निं धीभिः सपर्यत ॥४॥ अग्निः तुविश्रवःऽतमं तुविऽब्रह्माणं उत्ऽतमं अतूर्तं श्रवयत्ऽपतिं पुत्रं ददाति दाशुषे ॥५॥ १७॥ अग्निः ददाति सत्ऽपतिं ससाह यः युधा नृऽभिः अग्निः अत्यं रघुऽस्यदं जेतारं अपराऽजितं ॥६॥ यत् वाहिष्ठं तत् अग्नये बृहत् अर्च विभाऽवसो॰ महिषीऽइव त्वत् रयिः त्वत् वाजाः उत् ईरते ॥७॥ तव द्युऽमंतः अर्चयः ग्रावाऽइव उच्यते बृहत् उतो॰ ते तन्यतुः यथा स्वानः अर्त त्मना दिवः ॥८॥ एव अग्निं वसुऽयवः सहसानं ववंदिम सः नः विश्वाः अति द्विषः पर्षत् नावाऽइव सुक्रतुः ॥ ९ ॥ १८ ॥

॥२६॥ अग्ने पावक रोचिषा मंद्रया देव जिह्वया आ देवान् वक्षि यक्षि च ॥१॥ तं त्वा घृतस्नो॰ ईमहे चित्रऽभानो॰ स्वःऽदृशं देवान् आ वीतये वह ॥२॥ वीतिऽहोत्रं त्वा कवे द्युऽमंतं सं इधीमहि अग्ने बृहंतं अध्वरे ॥३॥ अग्ने विश्वेभिः आ गहि देवेभिः हव्यऽदातये होतारं त्वा वृणीमहे ॥४॥ यजमानाय सुन्वते आ अग्ने

निं उत्ऽतमानि संतु सं जाःऽपत्यं सुऽयमं आ कृणुष्व शत्रुऽयतां अभि तिष्ठ महांसि ॥३॥ संऽइद्धस्य प्रऽमहसः अग्ने वंदे तव श्रियं वृषभः द्युम्नऽवान् असि सं अध्वरेषु इध्यसे ॥४॥ संऽइद्धः अग्ने आऽहुत देवान् यक्षि सुऽअध्वर त्वं हि हव्यऽवाट् असि ॥५॥ आ जुहोत दुवस्यत अग्निं प्रऽयति अध्वरे वृणीध्वं हव्यऽवाहनं ॥६॥२२॥

॥२९॥ त्री अर्यमा मनुषः देवऽतांता त्री रोचना दिव्या धारयंत अर्चंति त्वा मरुतः पूतऽदक्षाः त्वं एषां ऋषिः इंद्र असि धीरः ॥१॥ अनु यत् ईं मरुतः मंदसानं आर्चन् इंद्रं पपिऽवांसं सुतस्य आ अदत्त वज्रं अभि यत् अहिं हन् अपः यह्वीः असृजत् सर्तवै ऊं ॥२॥ उत ब्रह्माणः मरुतः मे अस्य इंद्रः सोमस्य सुऽसुतस्य पेयाः तत् हि हव्यं मनुषे गाः अविंदत् अहन् अहिं पपिऽवान् इंद्रः अस्य ॥३॥ आत् रोदसी विऽतरं वि स्कभायत् संऽविव्यानः चित् भियसे मृगं कः० जिगर्ति इंद्रः अपऽजर्गुराणः प्रति श्वसंतं अव दानवं हन्० ॥४॥ अध क्रत्वा मघऽवन् तुभ्यं देवाः अनु विश्वे अददुः सोमऽपेयं यत् सूर्यस्य हरितः पतंतीः पुरः सतीः उपराः एतशे कः ॥५॥२३॥ नव यत् अस्य नवतिं च भोगान् साकं वज्रेण मघऽवा विऽवृश्चत् अर्चंति इंद्रं मरुतः सधऽस्थे त्रैस्तुभेन वचसा बाधत द्यां ॥६॥ सखा सख्ये अपचत् तूयं अग्निः अस्य क्रत्वा महिषा त्री शतानि त्री साकं इंद्रः मनुषः सरांसि सुतं पिबत् वृत्रऽहत्याय सोमं ॥७॥ त्री यत् शता महिषाणां अघः माः त्री सरांसि मघऽवा सोम्या अपाः कारं न विश्वे अह्वंत देवाः भरं इंद्राय यत् अहिं जघान ॥८॥ उशना यत् सहस्यैः अयातं गृहं इंद्र जूजुवानेभिः अश्वैः वन्वानः अत्र सऽरथं ययाथ कुत्सेन देवैः अवनोः ह शुष्णं

त्नीः ॥५॥२६॥ तुभ्यं इत् एते मरुतः सुऽशेवाः अर्चंति अर्कं सुन्वंति
अंधः अहिं ओहानं अपः आऽशयानं प्र मायाभिः मायिनं सक्षत्
इंद्रः ॥६॥ वि सु मृधः जनुषा दानं इन्वन् अहन् गवा मघऽवन्
संऽचकानः अत्र दासस्य नमुचेः शिरः यत् अवर्तयः मनवे गातुं
इच्छन् ॥७॥ युजं हि मां अकृथाः आत् इत् इंद्र शिरः दासस्य न-
मुचेः मथायन् अश्मानं चित् स्वर्यं वर्तमानं प्र चक्रियाऽइव
रोदसी॰ मरुत्ऽभ्यः ॥८॥ स्त्रियः हि दासः आयुधानि चक्रे किं मा
करन् अबलाः अस्य सेनाः अंतः हि अख्यत् उभे॰ अस्य धेने॰ अथ
उप प्र ऐत् युधये दस्युं इंद्रः ॥९॥ सं अत्र गावः अभितः अनवंत
इहऽइह वत्सैः विऽयुताः यत् आसन् सं ताः इंद्रः असृजत् अस्य
शाकैः यत् ईं सोमासः सुऽसुताः अमंदन् ॥१०॥२७॥ यत् ईं सोमाः
बभ्रुऽधूताः अमंदन् अरोरवीत् वृषभः सदनेषु पुरंऽदरः पपि-
ऽवान् इंद्रः अस्य पुनः गवां अददात् उस्रियाणां ॥११॥ भद्रं इदं
रुशमाः अग्ने अक्रन् गवां चत्वारि ददतः सहस्रा ऋणंऽचयस्य प्र-
ऽयता मघानि प्रति अग्रभीष्म नृऽतमस्य नृणां ॥१२॥ सुऽपेशसं
मा अव सृजंति अस्तं गवां सहस्रैः रुशमासः अग्ने तीव्राः इंद्रं अ-
ममंदुः सुतासः अक्तोः विऽउष्टौ परिऽतक्म्यायाः ॥१३॥ औच्छत्
सा रात्री परिऽतक्म्या या ऋणंऽचये राजनि रुशमानां अत्यः न
वाजी रघुः अज्यमानः बभ्रुः चत्वारि असनत् सहस्रा ॥१४॥ चतुः
ऽसहस्रं गव्यस्य पश्वः प्रति अग्रभीष्म रुशमेषु अग्ने घर्मः चित् तप्तः
प्रऽवृजे यः आसीत् अयस्मयः तं ऊं॰ आदाम विप्राः ॥१५॥२८॥

वानीत नु ते मतीः अमृत मो ते अंहः आ अरन् सबोधि यज्यून् उत तेषुं धेहि ओजः जनेषु येषुं ते स्याम ॥ १३ ॥ ३१ ॥

॥३२॥ अदर्दः उत्सं असृजः वि खानि त्वं अर्णवान् बद्बधानान् अरम्णाः महांतं इंद्र पर्वतं वि यत वः० सृजः वि धाराः अव दानवं हन०॥१॥ त्वं उत्सान् ऋतुऽभिः बद्बधानान् अरंहः ऊधः पर्वतस्य वज्रिन् अहिं चित उग्र प्रऽयुतं शयानं जघन्वान् इंद्र तविषी अधत्थाः॥२॥ त्यस्य चित महतः निः मृगस्य वधः जघान तविषीभिः इंद्रः यः एकः इत अप्रतिः मन्यमानः आत अस्मात् अन्यः अजनिष्ट तव्यान्॥३॥ त्यं चित् एषां स्वधया मदंतं मिहः नपातं सुऽवृधं तमःऽगां वृषऽप्रभर्मा दानवस्य भामं वज्रेण वज्री नि जघान शुष्णं॥४॥ त्यं चित् अस्य क्रतुऽभिः निऽसत्तं अमर्मणः विदत् इत् अस्य मर्म यत् ईं सुऽक्षत्र प्रऽभृता मदस्य युयुत्संतं तमसि हर्म्ये धाः॥५॥ त्यं चित् इत्था कत्पयं शयानं असूर्ये तमसि ववृधानं तं चित् मंदानः वृषभः सुतस्य उच्चैः इंद्रः अपऽगूर्य जघान॥६॥३२॥ उत् यत इंद्रः महते दानवाय वधः यमिष्ट सहः अप्रतिऽइतं यत् ईं वज्रस्य प्रऽभृतौ ददाभ विश्वस्य जंतोः अधमं चकार॥७॥ त्यं चित् अर्णं मधुऽपं शयानं असिन्वं वव्रं महि आदत् उग्रः अपादं अत्रं महता वधेन नि दुर्योणे अवृणक् मृध्रऽवाचं॥८॥ कः अस्य शुष्मं तविषीं वराते एकः धना भरते अप्रतिऽइतः इमे चित् अस्य ज्रयसः नु देवी इंद्रस्य ओजसः भियसा जिहाते॥९॥ नि अस्मै देवी स्वऽधितिः जिहीते इंद्राय गातुः उशतीऽइव येमे सं यत् ओजः युवते विश्वं आभिः अनु स्वधाऽव्ने क्षितयः नमंत॥१०॥ एकं नु त्वा सत्ऽपतिं पांचऽजन्यं जातं शृणोमि यशसं जनेषु तं मे जगृभ्रे आ

॥३४॥ अजातऽशत्रुं अजरा स्वःऽवती अनु स्वधा अमिता दस्मं ईयते सुनोतन पचत ब्रह्मऽवाहसे पुरुऽस्तुताय प्रऽतरं दधातन ॥१॥ आ यः सोमेन जठरं अपिप्रत अमंदत मघऽवा मध्वः अंधसः यत् ईं मृगाय हंतवे महाऽवधः सहस्रऽभृष्टिं उशना वधं यमत् ॥२॥ यः अस्मै घ्रंसे उत वा यः ऊधनि सोमं सुनोति भवति द्युऽमान् अह अपऽअप शक्रः ततनुष्टिं ऊहति तनूऽशुभ्रं मघऽवा यः कवऽसखः ॥३॥ यस्य अवधीत् पितरं यस्य मातरं यस्य शक्रः भ्रातरं न अतः ईषते वेति इत् ऊं अस्य प्रऽयता यतःऽकरः न किल्बिषात् ईषते वस्वः आऽकरः ॥४॥ न पंचऽभिः दशऽभिः वष्टि आऽरभं न असुन्वता सचते पुष्यता चन जिनाति वा इत् अमुया हंति वा धुनिः आ देवऽयुं भजति गोऽमति व्रजे ॥५॥३॥ विऽत्वक्षणः संऽऋतौ चक्रंऽआसजः असुन्वतः विषुणः सुन्वतः वृधः इंद्रः विश्वस्य दमिता विऽभीषणः यथाऽवशं नयति दासं आर्यः ॥६॥ सं ईं पणेः अजति भोजनं मुषे वि दाशुषे भजति सूनरं वसु दुःऽगे चन ध्रियते विश्वः आ पुरु जनः यः अस्य तविषीं अचुक्रुधत् ॥७॥ सं यत् जनौ सुऽधनौ विश्वऽशर्धसौ अवेत् इंद्रः मघऽवा गोषु शुभ्रिषु युजं हि अन्यं अकृत प्रऽवेपनी उत् ईं गव्यं सृजते सत्वऽभिः धुनिः ॥८॥ सहस्रऽसां आग्निऽवेशिं गृणीषे शत्रिं अग्ने उपऽमां केतुं अर्यः तस्मै आपः संऽयतः पीपयंत तस्मिन् क्षत्रं अमऽवत् त्वेषं अस्तु ॥९॥४॥

॥३५॥ यः ते साधिष्ठः अवसे इंद्र क्रतुः तं आ भर अस्मभ्यं चर्षणिऽसहं सस्निं वाजेषु दुस्तरं ॥१॥ यत् इंद्र ते चतस्रः यत् शूर संति तिस्रः यत् वा पंच क्षितीनां अवः तत् सु नः आ भर ॥२॥ आ ते अवः

चाः तस्मै अमृध्राः उषसः वि उच्छान् यः इंद्राय सुनवाम इति आह ॥१॥ समिद्धऽअग्निः वनवत् स्तीर्णऽबर्हिः युक्तऽग्रावा सुतऽसोमः जराते ग्रावाणः यस्य इषिरं वदंति अयत् अध्वर्युः हविषा अव सिंधुं ॥२॥ वधूः इयं पतिं इच्छंती एति यः ईं वहाते महिषीं इषिरां आ अस्य श्रवस्यात् रथः आ च घोषात् पुरु सहस्रा परि वर्तयाते ॥३॥ न सः राजा व्यथते यस्मिन् इंद्रः तीव्रं सोमं पिबति गोऽसखायं आ सत्वनैः अजति हंति वृत्रं क्षेति क्षितीः सुऽभगः नाम पुष्यन् ॥४॥ पुष्यात् क्षेमे अभि योगे भवाति उभे॰ वृतौ संऽयती॰ सं जयाति प्रियः सूर्ये प्रियः अग्ना भवाति यः इंद्राय सुतऽसोमः ददाशत् ॥ ५ ॥ ८ ॥

॥३८॥ उरोः ते इंद्र राधसः विऽभ्वी रातिः शतऽक्रतो॰ अध नः विश्वऽचर्षणे द्युम्ना सुऽक्षत्र मंहय ॥१॥ यत् ईं इंद्र श्रवाय्यं इषं शविष्ठ दधिषे पप्रथे दीर्घश्रुत्ऽतमं हिरण्यऽवर्ण दुस्तरं ॥२॥ शुष्मासः ये ते अद्रिऽवः मेहना केतऽसापः उभा देवौ अभिष्टये दिवः च ग्मः च राजथः ॥३॥ उतो॰ नः अस्य कस्य चित् दक्षस्य तव वृत्रऽहन् अस्मभ्यं नृम्णं आ भर अस्मभ्यं नृऽमनस्यसे ॥४॥ नु ते आभिः अभिष्टिऽभिः तव शर्मन् शतऽक्रतो॰ इंद्र स्याम सुऽगोपाः शूर स्याम सुऽगोपाः ॥ ५ ॥ ९ ॥

॥३९॥ यत् इंद्र चित्र मेहना अस्ति त्वाऽदातं अद्रिऽवः राधः तत् नः विदत्ऽवसो॰ उभयाहस्ति आ भर ॥१॥ यत् मन्यसे वरेण्यं इंद्र द्युक्षं तत् आ भर विद्याम तस्य ते वयं अकूपारस्य दावने ॥२॥ यत् ते दित्सु प्रऽराध्यं मनः अस्ति श्रुतं बृहत् तेन दृळ्हा चित् अद्रिऽवः

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

यज्ञं गिरः जरितुः सुऽस्तुतिं च विश्वे गंत मरुतः विश्वे ऊती ॥१०॥२१॥
आ नः दिवः बृहतः पर्वतात् आ सरस्वती यजता गंतु यज्ञं हवं
देवी जुजुषाणा घृताचीं शग्मां नः वाचं उशती शृणोतु ॥११॥ आ
वेधसं नीलऽपृष्ठं बृहंतं बृहस्पतिं सदने सादयध्वं सादतऽयोनिं
दमे आ दीदिऽवांसं हिरण्यऽवर्णं अरुषं सपेम ॥१२॥ आ धर्णसिः
बृहत्ऽदिवः रराणः विश्वेभिः गंतु ओमऽभिः हुवानः ग्नाः वसानः
ओषधीः अमृध्रः त्रिऽधातुऽशृंगः वृषभः वयःऽधाः ॥१३॥ मातुः पदे
परमे शुक्रे आयोः विपन्यवः रास्पिरासः अग्मन् सुऽशेव्यं नमसा
रातऽहव्याः शिशुं मृजंति आयवः न वासे ॥१४॥ बृहत् वयः बृहते
तुभ्यं अग्ने धियाऽजुरः मिथुनासः सचंत देवःऽदेवः सुऽहवः भूतु
मह्यं मा नः माता पृथिवी दुःऽमतौ धात् ॥१५॥ उरौ देवाः अनि-
ऽबाधे स्याम ॥१६॥ सं अश्विनोः अवसा नूतनेन मयःऽभुवा सु-
ऽप्रनीती गमेम आ नः रयिं वहतं आ उत वीरान् आ विश्वानि
अमृता सौभगानि ॥१७॥२२॥

॥४४॥ तं प्रत्नऽथा पूर्वऽथा विश्वऽथा इमऽथा ज्येष्ठऽतातिं ब-
र्हिऽसदं स्वःऽविदं प्रतीचीनं वृजनं दोहसे गिरा आशुं जयंतं अनु
यासु वर्धसे ॥१॥ श्रिये सुऽदृशीः उपरस्य याः स्वः विऽरोचमानः
ककुभां अचोदते सुऽगोपाः असि न दभाय सुऽक्रतो इति सुऽक्रतो परः माया-
भिः ऋते आस नाम ते ॥२॥ अत्यं हविः सचते सत् च धातु च
अरिष्टऽगातुः सः होता सहःऽभरिः प्रऽसर्स्राणः अनु बर्हिः वृषा
शिशुः मध्ये युवा अजरः विऽस्रुहा हितः ॥३॥ प्र वः एते सुऽयुजः
यामन् इष्टये नीचीः अमुष्मै यम्यः ऋतऽवृधः सुयंतुऽभिः सर्व-
ऽशासैः अभीशुऽभिः क्रिविः नामानि प्रवणे मुषायति ॥४॥ सं-

॥४५॥ विदाः दिवः विऽस्यन् अद्रिं उक्थैः आऽयत्याः उषसः
अर्चिनः गुः अप अवृत व्रजिनीः उत् स्वः गात् वि दुरः मानुषीः
देवः आवः०॥१॥ वि सूर्यः अमतिं न श्रियं सात् आ ऊर्वात् गवां
माता जानती गात् धन्वऽअर्णसः नद्यः खादःऽअर्णाः स्थूणा-
ऽइव सुऽमिता दृंहत द्यौः ॥२॥ अस्मै उक्थाय पर्वतस्य गर्भः
महीनां जनुषे पूर्व्याय वि पर्वतः जिहीत साधत द्यौः आऽवि-
वासंतः दसयंत भूम ॥३॥ सुऽउक्तेभिः वः वचःऽभिः देवऽजुष्टैः
इंद्रा नु अग्नी अवसे हुवध्यै उक्थेभिः हि स्म कवयः सुऽयज्ञाः
आऽविवासंतः मरुतः यजंति ॥४॥ एतो नु अद्य सुऽध्यः भवाम
प्र दुच्छुनाः मिनवाम वरीयः आरे द्वेषांसि सनुतः दधाम अयाम
प्रांचः यजमानं अच्छ ॥५॥२६॥ आ इत धियं कृणवाम सखायः
अप या माता ऋणुत व्रजं गोः यया मनुः विशिऽशिप्रं जिगाय
यया वणिक् वंकुः आप पुरीषं ॥६॥ अनूनोत् अत्र हस्तऽयतः
अद्रिः आर्चन् येन दश मासः नवऽग्वाः ऋतं यती सरमा गाः
अविंदत् विश्वानि सत्या अंगिराः चकार ॥७॥ विश्वे अस्याः
विऽउषि माहिनायाः सं यत् गोभिः अंगिरसः नवंत उत्सः आ-
सां परमे सधऽस्थे ऋतस्य पथा सरमा विदत् गाः ॥८॥ आ सूर्यः
यातु सप्तऽअश्वः क्षेत्रं यत् अस्य उर्विया दीर्घऽयाथे रघुः श्येनः
पतयत् अंधः अच्छ युवा कविः दीदयत् गोषु गच्छन् ॥९॥ आ
सूर्यः अरुहत् शुक्रं अर्णः अयुक्त यत् हरितः वीतऽपृष्ठाः उद्ना न
नावं अनयंत धीराः आऽशृण्वतीः आपः अर्वाक् अतिष्ठन् ॥१०॥
धियं वः अप्ऽसु दधिषे स्वःऽसां यया अतरन् दश मासः नव-
ऽग्वाः अया धिया स्याम देवऽगोपाः अया धिया तुतुर्याम अ-
ति अंहः ॥११॥२७॥

सः पाति अंतौ ॥३॥ चत्वारः ईं बिभ्रति क्षेमऽयंतः दश गर्भं चरसे
धापयंते त्रिऽधातवः परमाः अस्य गावः दिवः चरंति परि सद्यः
अंतान् ॥४॥ इदं वपुः निऽवचनं जनासः चरंति यत् नद्यः तस्थुः
आपः द्वे' यत् ईं बिभृतः मातुः अन्ये' इहऽइह जाते' यम्या सऽबंधू॰
॥५॥ वि तन्वते धियः अस्मै अपांसि वस्त्रा पुत्राय मातरः वयंति
उपऽप्रक्षे वृषणः मोदमानाः दिवः पथा वध्वः यंति अच्छ ॥६॥
तत् अस्तु मित्रावरुणा तत् अग्ने शं योः अस्मभ्यं इदं अस्तु शस्तं
अशीमहि गाधं उत प्रतिऽस्थां नमः दिवे बृहते सदनाय ॥७॥१॥

॥४८॥ कत् ऊं' प्रियाय धाम्ने मनामहे स्वऽक्षत्राय स्वऽयशसे
महे वयं आऽमेन्यस्य रजसः यत् अभ्रे आ अपः वृणाना विऽतनो-
ति मायिनी ॥१॥ ताः अत्नत वयुनं वीरऽवक्षणं समान्या वृतया
विश्वं आ रजः अपो' अपाचीः अपराः अप ईजते प्र पूर्वाभिः ति-
रते देवऽयुः जनः ॥२॥ आ ग्रावऽभिः अहन्येभिः अक्तुऽभिः वरिष्ठं
वज्रं आ जिघर्ति मायिनि शतं वा यस्य प्रऽचरन् स्वे दमे संऽवर्त-
यंतः वि च वर्तयन् अहा ॥३॥ तां अस्य रीतिं परशोःऽइव प्रति
अनीकं अख्यं भुजे अस्य वर्पसः सचा यदि पितुमंतंऽइव क्षयं रत्नं
दधाति भरऽहूतये विशे ॥४॥ सः जिह्वया चतुःऽअनीकः ऋंजते
चारु वसानः वरुणः यतन् अरिं न तस्य विद्म पुरुषत्वता वयं
यतः भगः सविता दाति वार्यं ॥५॥२॥

॥४९॥ देवं वः अद्य सवितारं आ ईषे भगं च रत्नं विऽभजंतं
आयोः आ वां नरा पुरुऽभुजा ववृत्यां दिवेऽदिवे चित् अश्विना
सखिऽयन् ॥१॥ प्रति प्रऽयानं असुरस्य विद्वान् सुऽउक्तैः देवं

सुतानां पीतिं अर्हथः तान् जुषेथां अरेपसौ अभि प्रयः ॥६॥ सुताः इंद्राय वायवे सोमासः दधिऽआशिरः निम्नं न यंति सिंधवः अभि प्रयः ॥७॥ सऽजूः विश्वेभिः देवेभिः अश्विऽभ्यां उषसा सऽजूः आ याहि अग्ने अत्रिऽवत् सुते रण ॥८॥ सऽजूः मित्रावरुणाभ्यां सऽजूः सोमेन विष्णुना आ याहि अग्ने अत्रिऽवत् सुते रण ॥९॥ सऽजूः आदित्यैः वसुऽभिः सऽजूः इंद्रेण वायुना आ याहि अग्ने अत्रिऽवत् सुते रण ॥१०॥६॥ स्वस्ति नः मिमीतां अश्विना भगः स्वस्ति देवी अदितिः अनर्वणः स्वस्ति पूषा असुरः दधातु नः स्वस्ति द्यावापृथिवी सुऽचेतुना ॥११॥ स्वस्तये वायुं उप ब्रवामहै सोमं स्वस्ति भुवनस्य यः पतिः बृहस्पतिं सर्वऽगणं स्वस्तये स्वस्तये आदित्यासः भवंतु नः ॥१२॥ विश्वे देवाः नः अद्य स्वस्तये वैश्वानरः वसुः अग्निः स्वस्तये देवाः अवंतु ऋभवः स्वस्तये स्वस्ति नः रुद्रः पातु अंहसः ॥१३॥ स्वस्ति मित्रावरुणा स्वस्ति पथ्ये रेवति स्वस्ति नः इंद्रः च अग्निः च स्वस्ति नः अदिते कृधि ॥१४॥ स्वस्ति पंथां अनु चरेम सूर्याचंद्रमसौऽइव पुनः ददता अघ्नता जानता सं गमेमहि ॥१५॥७॥

॥५२॥ प्र श्यावऽअश्व धृष्णुऽया अर्च मरुत्ऽभिः ऋक्वऽभिः ये अद्रोघं अनुऽस्वधं श्रवः मदंति यज्ञियाः ॥१॥ ते हि स्थिरस्य शवसः सखायः संति धृष्णुऽया ते यामन् आ धृषत्ऽविनः त्मना पांति शश्वतः ॥२॥ ते स्पंद्रासः न उक्षणः अति स्कंदंति शर्वरीः मरुतां अध महः दिवि क्षमा च मन्महे ॥३॥ मरुत्ऽसु वः दधीमहि स्तोमं यज्ञं च धृष्णुऽया विश्वे ये मानुषा युगा पांति मर्त्यं रिषः ॥४॥ अर्हंतः ये सुऽदानवः नरः असामिऽशवसः प्र यज्ञं यज्ञियेभ्यः दिवः अर्च

पसः इमान् पश्यन् इति स्तुहि ॥३॥ ये अंजिषु ये वाशीषु स्वऽभा-
नवः स्रक्षु रुक्मेषु खादिषु श्रायाः रथेषु धन्वऽसु ॥४॥ युष्माकं स्म
रथान् अनु मुदे दधे मरुतः जीरऽदानवः वृष्टी द्यावः यतीःऽइव
॥५॥११॥ आ यं नरः सुऽदानवः ददाशुषे दिवः कोशं अचुच्यवुः वि
पर्जन्यं सृजंति रोदसी इति अनु धन्वना यंति वृष्टयः ॥६॥ ततृदानाः
सिंधवः क्षोदसा रजः प्र सस्रुः धेनवः यथा स्यन्नाः अश्वाःऽइव अ-
ध्वनः विऽमोचने वि यत् वर्तंते एन्यः ॥७॥ आ यात मरुतः दिवः
आ अंतरिक्षात् अमात् उत मा अव स्थात परावतः ॥८॥ मा वः
रसा अनितभा कुभा क्रुमुः मा वः सिंधुः नि रीरमत् मा वः परि
स्थात् सरयुः पुरीषिणी अस्मे इति इत् सुम्नं अस्तु वः ॥९॥ तं वः शर्धं
रथानां त्वेषं गणं मारुतं नव्यसीनां अनु प्र यंति वृष्टयः ॥१०॥१२॥
शर्धंऽशर्धं वः एषां व्रातंऽव्रातं गणंऽगणं सुशस्तिऽभिः अनु क्रा-
मेम धीतिऽभिः ॥११॥ कस्मै अद्य सुऽजाताय रातऽहव्याय प्र ययुः
एना यामेन मरुतः ॥१२॥ येन तोकाय तनयाय धान्यं बीजं वहध्वे
अक्षितं अस्मभ्यं तत् धत्तन यत् वः ईमहे राधः विश्वऽआयु सौभगं
॥१३॥ अति इयाम निदः तिरः स्वस्तिऽभिः हित्वा अवद्यं अरातीः
वृष्ट्वी शं योः आपः उस्रि भेषजं स्याम मरुतः सह ॥१४॥ सुऽदेवः
समह असति सुऽवीरः नरः मरुतः सः मर्त्यः यं त्रायध्वे स्याम ते
॥१५॥ स्तुहि भोजान् स्तुवतः अस्य यामनि रणन् गावः न यवसे
यतः पूर्वान्ऽइव सखीन् अनु ह्वय गिरा गृणीहि कामिनः
॥ १६ ॥ १३ ॥

॥५४॥ प्र शर्धाय मारुताय स्वऽभानवे इमां वाचं अनज पर्वत-
ऽच्युते घर्मऽस्तुभे दिवः आ पृष्ठऽयज्वने द्युम्नऽश्रवसे महि नृम्णं

मरुतः विऽचेतसः रायः स्याम रथ्यः वयस्वतः न यः युच्छति तिष्यः यथा दिवः अस्मे इति रंत मरुतः सहस्रिणं ॥१३॥ यूयं रयिं मरुतः स्पार्हऽवीरं यूयं ऋषिं अवथ सामंऽविप्रं यूयं अर्वंतं भरताय वाजं यूयं धत्थ राजानं श्रुष्टिऽमंतं ॥१४॥ तत् वः यामि द्रविणं सद्यःऽऊतयः येन स्वः न ततनाम नॄन् अभि इदं सु मे मरुतः हर्यत वचः यस्य तरेम तरसा शतं हिमाः ॥१५॥१९॥

॥५५॥ प्रऽयंज्यवः मरुतः भ्राजंतऽऋष्टयः बृहत् वयः दधिरे रुक्मऽवक्षसः ईयंते अश्वैः सुऽयमेभिः आशुऽभिः शुभं याताः अनु रथाः अवृत्सत ॥१॥ स्वयं दधिध्वे तविषीं यथा विद बृहत् महांतः उर्विया वि राजथ उत अंतरिक्षं ममिरे वि ओजसा शुभं याताः अनु रथाः अवृत्सत ॥२॥ साकं जाताः सुऽभ्वः साकं उक्षिताः श्रिये चित् आ प्रऽतरं ववृधुः नरः विऽरोकिणः सूर्यस्यऽइव रश्मयः शुभं याताः अनु रथाः अवृत्सत ॥३॥ आऽभूषेण्यं वः मरुतः महिऽत्वनं दिदृक्षेण्यं सूर्यस्यऽइव चक्षणं उतो इति अस्मान् अमृतऽत्वे दधातन शुभं याताः अनु रथाः अवृत्सत ॥४॥ उत् ईरयथ मरुतः समुद्रतः यूयं वृष्टिं वर्षयथ पुरीषिणः न वः दस्राः उप दस्यंति धेनवः शुभं याताः अनु रथाः अवृत्सत ॥५॥१७॥ यत् अश्वान् धूःऽसु पृषतीः अयुग्ध्वं हिरण्ययान् प्रति अत्कान् अमुग्ध्वं विश्वाः इत् स्पृधः मरुतः वि अस्यथ शुभं याताः अनु रथाः अवृत्सत ॥६॥ न पर्वताः न नद्यः वरंत वः यत्र अचिध्वं मरुतः गच्छथ इत् ऊं इति तत् उत द्यावापृथिवी इति याथन परि शुभं याताः अनु रथाः अवृत्सत ॥७॥ यत् पूर्व्यं मरुतः यत् च नूतनं यत् उद्यते वसवः यत् च शस्यते विश्वस्य तस्य भवथ नवेदसः शुभं याताः अनु रथाः अवृत्सत ॥८॥ मृळत

उत्साः उदन्यवे ॥१॥ वाशीऽमंतः ऋष्टिऽमंतः मनीषिणः सुऽध-
न्वानः इषुऽमंतः निषंगिणः सुऽअश्वाः स्थ सुऽरथाः पृश्निऽमातरः
सुऽआयुधाः मरुतः याथन शुभं ॥२॥ धूनुथ द्यां पर्वतान् दाशुषे
वसु नि वः वना जिहते यामनः भिया कोपयथ पृथिवीं पृश्नि-
ऽमातरः शुभे यत् उग्राः पृषतीः अयुग्ध्वं ॥३॥ वातऽत्विषः मरुतः
वर्षऽनिर्निजः यमाःऽइव सुऽसदृशः सुऽपेशसः पिशंगऽअश्वाः
अरुणऽअश्वाः अरेपसः प्रऽत्वक्षसः महिना द्यौःऽइव उरवः ॥४॥
पुरुऽद्रप्साः अंजिऽमंतः सुऽदानवः त्वेषऽसंदृशः अनवभ्रऽराधसः
सुऽजातासः जनुषा रुक्मऽवक्षसः दिवः अर्काः अमृतं नाम भे-
जिरे ॥५॥२१॥ ऋष्टयः वः मरुतः अंसयोः अधि सहः ओजः बाह्वोः
वः बलं हितं नृम्णा शीर्षऽसु आयुधा रथेषु वः विश्वा वः श्रीः अधि
तनूषु पिपिशे ॥६॥ गोऽमत् अश्वऽवत् रथऽवत् सुऽवीरं चंद्रऽवत्
राधः मरुतः ददः नः प्रऽशस्तिं नः कृणुत रुद्रियासः भक्षीय वः अ-
वसः दैव्यस्य ॥७॥ हये नरः मरुतः मृळत नः तुविऽमघासः अमृताः
ऋतऽज्ञाः सत्यऽश्रुतः कवयः युवानः बृहत्ऽगिरयः बृहत् उक्ष-
माणाः ॥८॥२२॥

॥५८॥ तं ऊं नूनं तविषीऽमंतं एषां स्तुषे गणं मारुतं नव्यसीनां
ये आशुऽअश्वाः अमऽवत् वहंते उत ईशिरे अमृतस्य स्वऽराजः
॥१॥ त्वेषं गणं तवसं खादिऽहस्तं धुनिऽव्रतं मायिनं दातिऽवारं
मयःऽभुवः ये अमिताः महिऽत्वा वंदस्व विप्र तुविऽराधसः नॄन्
॥२॥ आ वः यंतु उदऽवाहासः अद्य वृष्टिं ये विश्वे मरुतः जुनंति
अयं यः अग्निः मरुतः संऽइद्धः एतं जुषध्वं कवयः युवानः ॥३॥ यूयं
राजानं इर्यं जनाय विभ्वऽतष्टं जनयथ यजत्राः युष्मत् एति मु-

एषां उभये यथा विदुः प्र पर्वतस्य नभनून् अचुच्यवुः ॥७॥ मि
मातु द्यौः अदितिः वीतये नः सं दानुऽचित्राः उषसः यतंतां अ
अचुच्यवुः दिव्यं कोशं एते ऋषे रुद्रस्य मरुतः गृणानाः ॥८॥२४

॥६०॥ ईळे अग्निं सुऽअवसं नमःऽभिः इह प्रऽसत्तः वि चयत्
कृतं नः रथैःऽइव प्र भरे वाजयत्ऽभिः प्रऽदक्षिणित् मरुतां स्तोमं
ऋध्यां ॥१॥ आ ये तस्थुः पृषतीषु श्रुतासु सुऽखेषु रुद्राः मरुतः
रथेषु वना चित् उग्राः जिहते नि वः भिया पृथिवी चित् रेजते
पर्वतः चित् ॥२॥ पर्वतः चित् महि वृद्धः बिभाय दिवः चित् सानु
रेजत स्वने वः यत् क्रीळथ मरुतः ऋष्टिऽमंतः आपःऽइव सध्र्यं-
चः धवध्वे ॥३॥ वराःऽइव इत् रैवतासः हिरण्यैः अभि स्वधाभिः
तन्वः पिपिश्रे श्रिये श्रेयांसः तवसः रथेषु सत्रा महांसि चक्रिरे
तनूषु ॥४॥ अज्येष्ठासः अकनिष्ठासः एते सं भ्रातरः ववृधुः सौभ-
गाय युवा पिता सुऽअपाः रुद्रः एषां सुऽदुघा पृश्निः सुऽदिना
मरुत्ऽभ्यः ॥५॥ यत् उत्ऽतमे मरुतः मध्यमे वा यत् वा अवमे
सुऽभगासः दिवि स्थ अतः नः रुद्राः उत वा नु अस्य अग्ने वि-
त्तात् हविषः यत् यजाम ॥६॥ अग्निः च यत् मरुतः विश्वऽवेदसः
दिवः वहध्वे उत्ऽतरात् अधि स्नुऽभिः ते मंदसानाः धुनयः रि-
शादसः वामं धत्त यजमानाय सुन्वते ॥७॥ अग्ने मरुत्ऽभिः शु-
भयत्ऽभिः ऋक्वऽभिः सोमं पिब मंदसानः गणश्रिऽभिः पाव-
केभिः विश्वंऽइन्वेभिः आयुऽभिः वैश्वानर प्रऽदिवा केतुना स-
ऽजूः ॥८॥२५॥

॥६१॥ के स्थ नरः श्रेष्ठऽतमाः ये एकःऽएकः आऽयय परमस्याः

॥२॥ तत् सु वां मित्रावरुणा महिऽत्वं ईर्मा तस्थुषीः अहऽभिः [illegible]
विश्वाः पिन्वथः स्वसरस्य धेनाः अनु वां एकः पविः आ ववर्त
॥३॥ अधारयतं पृथिवीं उत द्यां मित्रऽराजाना वरुणा महःऽभिः
वर्धयतं ओषधीः पिन्वतं गाः अव वृष्टिं सृजतं जीरदानू [illegible]

[illegible]

दीर्घश्रुत्ऽतमा ता सत्ऽपती॰ ऋतऽवृधा ऋतऽवाना जनेऽजने
॥२॥ ता वां इयानः अवसे पूर्वौ उप ब्रुवे सचा सुऽअश्वासः सु चे-
तुना वाजान् अभि प्र दावने ॥३॥ मित्रः अंहोः चित् आत् उरु
क्षयाय गातुं वनते मित्रस्य हि प्रऽतूर्वतः सुऽमतिः अस्ति विधतः
॥४॥ वयं मित्रस्य अवसि स्याम सप्रथःऽतमे अनेहसः त्वाऽऊतयः
सत्रा वरुणऽशेषसः ॥५॥ युवं मित्रा इमं जनं यतथः सं च नयथः
मा मघोनः परि ख्यतं मो' अस्माकं ऋषीणां गोऽपीथे नः उरु-
ष्यतं ॥ ६ ॥ ३ ॥

॥६६॥ आ चिकितान सुऽक्रतू॰ देवौ मर्त रिशादसा वरुणाय
ऋतऽपेशसे दधीत प्रयसे महे ॥१॥ ता हि क्षत्रं अविऽहुतं सम्यक्
असुर्यं आशाते' अध व्रताऽइव मानुषं स्वः न धायि दर्शतं ॥२॥ ता
वां एषे रथानां उर्वीं गव्यूतिं एषां रातऽहव्यस्य सुऽस्तुतिं दधृक्
स्तोमैः मनामहे ॥३॥ अध हि काव्या युवं दक्षस्य पूःऽभिः अद्भुता
नि केतुना जनानां चिकेथे' पूतऽदक्षसा ॥४॥ तत् ऋतं पृथिवि
बृहत् श्रवःऽएषे ऋषीणां ज्रयसानौ अरं पृथु अति क्षरंति यामऽ
भिः ॥५॥ आ यत् वां ईयऽचक्षसा मित्रा वयं च सूरयः व्यचिष्ठे
बहुऽपाय्ये यतेमहि स्वऽराज्ये ॥ ६ ॥ ४ ॥

॥६७॥ बट् इत्था देवा निःऽकृतं आदित्या यजतं बृहत् वरुण
मित्र अर्यमन् वर्षिष्ठं क्षत्रं आशाथे' ॥१॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं
वरुण मित्र सदथः धर्तारा चर्षणीनां यंतं सुम्नं रिशादसा ॥२॥
विश्वे हि विश्वऽवेदसः वरुणः मित्रः अर्यमा व्रता पदाऽइव सश्चि-
रे पांति मर्त्यं रिषः ॥ ३ ॥ ते हि सत्याः ऋतऽस्पृशः ऋतऽवानः

सुऽवाचा तुर्याम दस्यून तनूभिः ॥३॥ मा कस्य अद्भुतऽक्रतू यक्षं
भुजेम तनूभिः मा शेषसा मा तनसा ॥ ४ ॥ ८ ॥

॥७१॥ आ नः गंतं रिशादसा वरुण मित्र वर्हणा उप इमं चारुं
अध्वरं ॥१॥ विश्वस्य हि प्रऽचेतसा वरुण मित्र राजथः ईशाना
पिप्यतं धियः ॥२॥ उप नः सुतं आ गतं वरुण मित्र दाशुषः अस्य
सोमस्य पीतये ॥ ३ ॥ ९ ॥

॥७२॥ आ मित्रे वरुणे वयं गीःऽभिः जुहुमः अत्रिऽवत् नि
वर्हिषि सदतं सोमऽपीतये ॥१॥ व्रतेन स्थः ध्रुवऽक्षेमा धर्मणा
यातयत्ऽजना नि वर्हिषि सदतं सोमऽपीतये ॥२॥ मित्रः च
नः वरुणः च जुषेतां यज्ञं इष्टये नि वर्हिषि सदतां सोमऽपीतये
॥ ३ ॥ १० ॥ ५ ॥

॥७३॥ यत् अद्य स्थः पराऽवति यत् अर्वाऽवति अश्विना यत्
वा पुरु पुरुऽभुजा यत् अंतरिक्षे आ गतं ॥१॥ इह त्या पुरुऽभूतमा
पुरु दंसांसि विभ्रता वरस्या यामि अध्रिऽगू० हुवे तुविःऽतमा
भुजे ॥२॥ ईर्मा अन्यत् वपुषे वपुः चक्रं रथस्य येमथुः परि अन्या
नाहुषा युगा मह्ना रजांसि दीयथः ॥३॥ तत् ऊं सु वां एना कृतं
विश्वा यत् वां अनु स्तवे नाना जातौ अरेपसा सं अस्मे इति बंधुं आ
ईयथुः ... सदा परि वां ... चिः चिकेताति ...
[illegible] ॥४॥ आ यत् वां सूर्या रथं तिष्ठत् ... ॥
वंतण वयः घृणा वर्तंते आऽतपः ॥५॥ ... सरण्यति
... वां अरेपस
... मानेषु
[illegible]

नौ ऋषिः स्तोमेन प्रति भूषति माध्वी॰ मम श्रुतं हवं ॥१॥ अति-
ऽआयातं अश्विना तिरः विश्वाः अहं सना दस्रा हिरण्यऽवर्तनी॰
सुऽसुम्ना सिंधुऽवाहसा माध्वी॰ मम श्रुतं हवं ॥२॥ आ नः रत्नानि
बिभ्रतौ अश्विना गच्छतं युवं रुद्रा हिरण्यऽवर्तनी॰ जुषाणा वा-
जिनीऽवसू॰ माध्वी॰ मम श्रुतं हवं ॥३॥ सुऽस्तुभः वां वृषण्ऽवसू॰
रथे वाणीची आऽहिता उत वां ककुहः मृगः पृक्षः कृणोति वा-
पुषः माध्वी॰ मम श्रुतं हवं ॥४॥ बोधित्ऽमनसा रथ्या इषिरा
हवनऽश्रुता विऽभिः च्यवानं अश्विना नि याथः अद्वयाविनं
माध्वी॰ मम श्रुतं हवं ॥५॥१५॥ आ वां नरा मनःऽयुजः अश्वासः प्रु-
षितऽप्सवः वयः वहंतु पीतये सह सुम्नेभिः अश्विना माध्वी॰ मम
श्रुतं हवं ॥६॥ अश्विनौ आ इह गच्छतं नासत्या मा वि वेनतं तिरः
चित् अर्यऽया परि वर्तिः यातं अदाभ्या माध्वी॰ मम श्रुतं हवं ॥७॥
अस्मिन् यज्ञे अदाभ्या जरितारं शुभः पती॰ अवस्युं अश्विना युवं
गृणंतं उप भूषथः माध्वी॰ मम श्रुतं हवं ॥८॥ अभूत् उषाः रुशत्-
ऽपशुः आ अग्निः अधायि ऋत्वियः अयोजि वां वृषण्ऽवसू॰ रथः
दस्रौ अमर्त्यः माध्वी॰ मम श्रुतं हवं ॥९॥१६॥

॥७६॥ आ भाति अग्निः उषसां अनीकं उत् विप्राणां देवऽयाः
वाचः अस्थुः अर्वाचा नूनं रथ्या इह यातं पीपिऽवांसं अश्विना
घर्मं अच्छ ॥१॥ न संस्कृतं प्र मिमीतः गमिष्ठा अंति नूनं अश्विना
उपऽस्तुता इह दिवा अभिऽपित्वे अवसा आऽगमिष्ठा प्रति अ-
वर्तिं दाशुषे शंऽभविष्ठा ॥२॥ उत आ यातं संऽगवे प्रातः अह्नः म-
ध्यंदिने उत्ऽइता सूर्यस्य दिवा नक्तं अवसा शंऽतमेन न इदानीं
पीतिः अश्विना आ ततान ॥३॥ इदं हि वां प्रऽदिवि स्थानं ओकः

श्विना हवं सप्तऽवध्रिं च मुंचतं ॥५॥ भीताय नाधमानाय ऋषये
सप्तऽवध्रये मायाभिः अश्विना युवं वृक्षं सं च वि च अचथः ॥६॥
यथा वातः पुष्करिणीं संऽइंगयति सर्वतः एव ते गर्भः एजतु निः-
ऽएतु दशऽमास्यः ॥७॥ यथा वातः यथा वनं यथा समुद्रः एजति
एव त्वं दशऽमास्य सह अव इहि जरायुणा ॥८॥ दश मासान् श-
शयानः कुमारः अधि मातरि निःऽएतु जीवः अक्षतः जीवः जी-
वंत्याः अधि ॥ ९ ॥ २० ॥

॥७९॥ महे नः अद्य बोधय उषः राये दिवित्मती यथा चित् नः
अबोधयः सत्यऽश्रवसि वाय्ये सुऽजाते अश्वऽसूनृते ॥१॥ या सु-
ऽनीथे शौचत्ऽरथे वि औच्छः दुहितः दिवः सा वि उच्छ सहीय-
सि सत्यऽश्रवसि वाय्ये सुऽजाते अश्वऽसूनृते ॥२॥ सा नः अद्य
आभरत्ऽवसुः वि उच्छ दुहितः दिवः यो वि औच्छः सहीयसि
सत्यऽश्रवसि वाय्ये सुऽजाते अश्वऽसूनृते ॥३॥ अभि ये त्वा विभा-
ऽवरि स्तोमैः गृणंति वह्नयः मघैः मघोनि सुऽश्रियः दामन्ऽवंतः
सुऽरातयः सुऽजाते अश्वऽसूनृते ॥४॥ यत् चित् हि ते गणाः इमे
छदयंति मघत्तये परि चित् वष्टयः दधुः ददतः राधः अह्रयं सुऽजाते
अश्वऽसूनृते ॥५॥२१॥ आ एषु धाः वीरऽवत् यशः उषः मघोनि
सूरिषु ये नः राधांसि अह्रया मघऽवानः अरासत सुऽजाते अश्व-
ऽसूनृते ॥६॥ तेभ्यः द्युम्नं बृहत् यशः उषः मघोनि आ वह ये नः
राधांसि अश्व्या गव्या भजंत सूरयः सुऽजाते अश्वऽसूनृते ॥७॥ उत
नः गोऽमतीः इषः आ वह दुहितः दिवः साकं सूर्यस्य रश्मिऽभिः
शुक्रैः शोचत्ऽभिः अर्चिऽभिः सुऽजाते अश्वऽसूनृते ॥८॥ वि उच्छ
दुहितः दिवः मा चिरं तनुथाः अपः न इत् त्वा स्तेनं यथा रिपुं

तंशः रजांसि देवः सविता महिऽत्वना ॥३॥ उत यासि सवितः
त्रीणि रोचना उत सूर्यस्य रश्मिऽभिः सं उच्यसि उत रात्रीं उभ-
यतः परि ईयसे उत मित्रः भवसि देव धर्मऽभिः ॥४॥ उत ईशिषे
प्रऽसवस्य त्वं एकः इत् उत पूषा भवसि देव यामंऽभिः उत इदं
विश्वं भुवनं वि राजसि श्यावऽअश्वः ते सवितः स्तोमं आनशे
॥५॥२४॥

॥८२॥ तत् सवितुः वृणीमहे वयं देवस्य भोजनं श्रेष्ठं सर्वऽधा-
तमं तुरं भगस्य धीमहि ॥१॥ अस्य हि स्वयंशःऽतरं सवितुः कत्
चन प्रियं न मिनंति स्वऽराज्यं ॥२॥ सः हि रत्नानि दाशुषे सुवाति
सविता भगः तं भागं चित्रं ईमहे ॥३॥ अद्य नः देव सवितः प्र-
जाऽवत् सावीः सौभगं परा दुःऽस्वप्न्यं सुव ॥४॥ विश्वानि देव
सवितः दुःऽइतानि परा सुव यत् भद्रं तत् नः आ सुव ॥५॥२५॥ अ-
नागसः अदितये देवस्य सवितुः सवे विश्वा वामानि धीमहि
॥६॥ आ विश्वऽदेवं सत्ऽपतिं सुऽउक्तैः अद्य वृणीमहे सत्यऽसवं
सवितारं ॥७॥ यः इमे उभे अहनी पुरः एति अप्रऽयुच्छन् सु-
ऽआधीः देवः सविता ॥८॥ यः इमा विश्वा जातानि आऽश्रवयति
श्लोकेन प्र च सुवाति सविता ॥९॥२६॥

॥८३॥ अच्छ वद तवसं गीःऽभिः आभिः स्तुहि पर्जन्यं नमसा
आ विवास कनिक्रदत् वृषभः जीरऽदानुः रेतः दधाति ओषधीषु
गर्भं ॥१॥ वि वृक्षान् हंति उत हंति रक्षसः विश्वं बिभाय भुवनं म-
हाऽवधात् उत अनागाः ईषते वृष्ण्यऽवतः यत् पर्जन्यः स्तनयन्
हंति दुःऽकृतः ॥२॥ रथीऽइव कशया अश्वान् अभिऽक्षिपन् आ-

पर्वतासः विऽओमनि यूयं तस्य प्रऽचेतसः स्यात दुःऽधर्तवः निदः
॥ ९ ॥ ३४ ॥ ६ ॥ ५ ॥

॥ इति पंचमं मंडलं समाप्तं ॥

॥१॥ त्वं हि अग्ने प्रथमः मनोता अस्याः धियः अभवः दस्म होता त्वं सीं वृषन् अकृणोः दुस्तरीतु सहः विश्वस्मै सहसे सहध्यै ॥१॥ अध होता नि असीदः यजीयान् इळः पदे इषयन् ईड्यः सन् तं त्वा नरः प्रथमं देवऽयंतः महः राये चितयंतः अनु ग्मन् ॥२॥ वृताऽइव यंतं बहुऽभिः वसव्यैः त्वे रयिं जागृऽवांसः अनु ग्मन् रुशंतं अग्निं दर्शतं बृहंतं वपाऽवंतं विश्वहा दीदिऽवांसं ॥३॥ पदं देवस्य नमसा व्यंतः श्रवस्यवः श्रवः आपन् अमृक्तं नामानि चित् दधिरे यज्ञियानि भद्रायां ते रणयंत संऽदृष्टौ ॥४॥ त्वां वर्धंति क्षितयः पृथिव्यां त्वां रायः उभयासः जनानां त्वं त्राता तरणे चेत्यः भूः पिता माता सदं इत् मानुषाणां ॥५॥३५॥ सपर्येण्यः सः प्रियः विक्षु अग्निः होता मंद्रः नि ससाद यजीयान् तं त्वा वयं दमे आ दीदिऽवांसं उपज्ञुऽबाधः नमसा सदेम ॥६॥ तं त्वा वयं सुऽध्यः नव्यं अग्ने सुम्नऽयवः ईमहे देवऽयंतः त्वं विशः अनयः दीद्यानः दिवः अग्ने बृहता रोचनेन ॥७॥ विशां कविं विश्पतिं शश्वतीनां निऽतोशनं वृषभं चर्षणीनां प्रेतिऽइषणिं इषयंतं पावकं राजंतं अग्निं यजतं रयीणां ॥८॥ सः अग्ने ईजे शशमे च मर्तः यः ते आनट् संऽइधा हव्यऽदातिं यः आऽहुतिं परि वेद नमःऽभिः विश्वा इत् सः वामा दधते त्वाऽऊतः ॥९॥ अस्मै ऊं ते महि महे विधेम नमःऽभिः अग्ने संऽइधा उत हव्यैः वेदी सूनो सहसः गीःऽभिः उक्थैः आ ते भद्रायां सुऽमतौ

॥३॥ अग्ने सः क्षेषत् ऋतऽपाः ऋतेऽजाः उरु ज्योतिः नशते
देवऽयुः ते यं त्वं मित्रेण वरुणः सऽजोषाः देव पासि त्यजसा मर्तं
अंहः ॥१॥ ईजे यज्ञेभिः शशमे शमीभिः ऋधत्ऽवाराय अग्नये द-
दाश एव चन तं यशसा अजुष्टिः न अंहः मर्तं नशते न प्रऽदृप्तिः
॥२॥ सूरः न यस्य दृशतिः अरेपाः भीमा यत् एति शुचतः ते आ धीः
हेषस्वतः शुरुधः न अयं अक्तोः कुत्र चित् रण्वः वसतिः वनेऽजाः
॥३॥ तिग्मं चित् एम महि वर्पः अस्य भसत् अश्वः न यमसानः
आसा विऽजेहमानः परशुः न जिह्वां द्रविः न द्रवयति दारु धक्षत्
॥४॥ सः इत् अस्ताऽइव प्रति धात् असिष्यन् शिशीत तेजः अयसः
न धारां चित्रऽध्रजतिः अरतिः यः अक्तोः वेः न द्रुऽसद्वा रघुपत्म-
ऽजंहाः ॥५॥३॥ सः ईं रेभः न प्रति वस्ते उस्राः शोचिषा रारपीति
मित्रऽमहाः नक्तं यः ईं अरुषः यः दिवा नॄन् अमर्त्यः अरुषः यः दि-
वा नॄन् ॥६॥ दिवः न यस्य विधतः नवीनोत् वृषा रुक्षः ओषधीषु
नूनोत् घृणा न यः ध्रजसा पत्मना यन् आ रोदसी॰ वसुना दं सु-
ऽपत्नी॰ ॥७॥ धायःऽभिः वा यः युज्येभिः अर्कैः विऽद्युत् न दवि-
द्योत् स्वेभिः शुष्मैः शर्धः वा यः मरुतां ततक्ष ऋभुः न त्वेषः र-
भसानः अद्योत् ॥८॥४॥

मन्म॥६॥ अश्याम तं कामं अग्ने तव ऊती अश्याम रयिं रयिऽवः
सुऽवीरं अश्याम वाजं अभि वाजयंतः अश्याम द्युम्नं अजर अजरं
ते ॥ ७ ॥ ७ ॥

॥६॥ प्र नव्यसा सहसः सूनुं अच्छ यज्ञेन गातुं अवः इच्छमानः
वृश्चत्ऽवनं कृष्णऽयामं रुशंतं वीती होतारं दिव्यं जिगाति॥१॥ सः
श्वितानः तन्यतुः रोचनऽस्थाः अजरेभिः नानंदत्ऽभिः यविष्ठः यः
पावकः पुरुऽतमः पुरूणि पृथूनि अग्निः अनुऽयाति भर्वन्॥२॥
वि ते विष्वक् वातऽजूतासः अग्ने भामासः शुचे शुचयः चरंति
तुविऽम्रक्षासः दिव्याः नवऽग्वाः वना वनंति धृषता रुजंतः॥३॥
ये ते शुक्रासः शुचयः शुचिष्मः क्षां वपंति विऽसितासः अश्वाः
अध भ्रमः ते उर्विया वि भाति यातयमानः अधि सानु पृश्नेः॥४॥
अध जिह्वा पापतीति प्र वृष्णः गोषुऽयुधः न अशनिः सृजाना
शूरस्यऽइव प्रऽसितिः क्षातिः अग्नेः दुःऽवर्तुः भीमः दयते वनानि
॥५॥ आ भानुना पार्थिवानि ज्रयांसि महः तोदस्य धृषता ततंथ
सः बाधस्व अप भया सहःऽभिः स्पृधः वनुष्यन् वनुषः नि जूर्व
॥६॥ सः चित्र चित्रं चितयंतं अस्मे चित्रऽक्षत्र चित्रऽतमं वयः
ऽधां चंद्रं रयिं पुरुऽवीरं बृहंतं चंद्र चंद्राभिः गृणते युवस्व॥१॥८॥

॥७॥ मूर्धानं दिवः अरतिं पृथिव्याः वैश्वानरं ऋते आ जातं
अग्निं कविं संऽराजं अतिथिं जनानां आसन् आ पात्रं जनयंत
देवाः॥१॥ नाभिं यज्ञानां सदनं रयीणां महां आऽहावं अभि सं
नवंत वैश्वानरं रथ्यं अध्वराणां यज्ञस्य केतुं जनयंत देवाः॥२॥
त्वत् विप्रः जायते वाजी अग्ने त्वत् वीरासः अभिमातिऽसहः त्व

भिः तवं गोपाभिः इष्टे अस्माकं पाहि त्रिऽसधस्थ सूरीन् रक्षं च
नः ददुषां शर्धः अग्ने वैश्वानर प्र च तारीः स्तवानः ॥ ७ ॥ १० ॥

॥ ९ ॥ अहः च कृष्णं अहः अर्जुनं च वि वर्तेते रजसी वेद्याभिः
वैश्वानरः जायमानः न राजा अव अतिरत् ज्योतिषा अग्निः
तमांसि ॥ १ ॥ न अहं तंतुं न वि जानामि ओतुं न यं वयंति
संऽअरे अतमानाः कस्य स्वित् पुत्रः इह वक्त्वानि परः वदाति
अवरेण पित्रा ॥ २ ॥ सः इत् तंतुं सः वि जानाति ओतुं सः वक्त्वानि
ऋतुऽथा वदाति यः ईं चिकेतत् अमृतस्य गोपाः अवः चरन्
परः अन्येन पश्यन् ॥ ३ ॥ अयं होता प्रथमः पश्यत इमं इदं ज्योतिः
अमृतं मर्त्येषु अयं सः जज्ञे ध्रुवः आ निऽसत्तः अमर्त्यः तन्वा वर्ध-
मानः ॥ ४ ॥ ध्रुवं ज्योतिः निऽहितं दृशये कं मनः जविष्ठं पतयत्-
ऽसु अंतः विश्वे देवाः सऽमनसः सऽकेताः एकं क्रतुं अभि वि
यंति साधु ॥ ५ ॥ वि मे कर्णा पतयतः वि चक्षुः वि इदं ज्योतिः हृदये
आऽहितं यत् वि मे मनः चरति दूरेऽआधीः किं स्वित् वक्ष्यामि
किं ऊं नु मनिष्ये ॥ ६ ॥ विश्वे देवाः अनमस्यन् भियानाः त्वां अग्ने
तमसि तस्थिऽवांसं वैश्वानरः अवतु ऊतये नः अमर्त्यः अवतु
ऊतये नः ॥ ७ ॥ ११ ॥

॥ १० ॥ पुरः वः मंद्रं दिव्यं सुऽवृक्तिं प्रऽयति यज्ञे अग्निं अध्वरे द-
धिध्वं पुरः उक्थेभिः सः हि नः विभाऽवा सुऽअध्वरा करति जात-
ऽवेदाः ॥ १ ॥ तं ऊं द्युऽमः पुरुऽअनीक होतः अग्ने अग्निऽभिः मनुषः
इधानः स्तोमं यं अस्मै ममताऽइव शूषं घृतं न शुचि मतयः पवंते
॥ २ ॥ पीपाय सः श्रवसा मर्त्येषु यः अग्नये ददाश विप्रः उक्थैः चि-

त्राभिः तं ऊतिऽभिः चित्रऽशोचिः व्रजस्य साता गोऽमतः दधा-
ति ॥३॥ आ यः पप्रौ जायमानः उर्वी' दूरेऽदृशा भासा कृष्णऽअ-
ध्वा अध वहु चित् तमः ऊर्म्यायाः तिरः शोचिषा ददृशे पावकः
॥४॥ नु नः चित्रं पुरुऽवाजाभिः ऊती अग्ने रयिं मघवत्ऽभ्यः च
धेहि ये राधसा श्रवसा च अति अन्यान् सुऽवीर्येभिः च अभि
संति जनान् ॥५॥ इमं यज्ञं चनः धाः अग्ने उशन् यं ते आसानः
जुहुते हविष्मान् भरतऽवाजेषु दधिषे सुऽवृक्तिं अवीः वाजस्य
गध्यस्य सातौ ॥६॥ वि द्वेषांसि इनुहि वर्धय इळां मदेम शत-
ऽहिमाः सुऽवीराः ॥७॥ १२॥

॥११॥ यजस्व होतः इषितः यजीयान् अग्ने वाधः मरुतां न प्र-
ऽयुक्ति आ नः मित्रावरुणा नासत्या द्यावा होत्राय पृथिवी' व-
वृत्याः ॥१॥ त्वं होता मंद्रऽतमः नः अध्रुक् अंतः देवः विदथा मर्त्येषु
पावकया जुह्वा वह्निः आसा अग्ने यजस्व तन्वं तव स्वां ॥२॥ धन्यां
चित् हि त्वे' धिषणा वष्टि प्र देवान् जन्म गृणते यजध्यै वेपिष्ठः
अंगिरसां यत् ह विप्रः मधु छंदः भनति रेभः इष्टौ ॥३॥ अदिद्युतत्
अपाकः विऽभावा अग्ने यजस्व रोदसी' उरूची' आयुं न यं न-
सा रातऽहव्याः अंजंति सुऽप्रयसं पंच जनाः ॥४॥ वृंजे ह यत्
नमसा वर्हिः अग्नौ अयामि स्रुक् घृतऽवती सुऽवृक्तिः अम्यक्षि
सद्म सदने पृथिव्याः अश्रायि यज्ञः सूर्ये न चक्षुः ॥५॥ दशस्य नः
पुरुऽअनीक होतः देवेभिः अग्ने अग्निऽभिः इधानः रायः सूनो'
सहसः ववसानाः अति स्रसेम वृजनं न अंहः ॥६॥ १३॥

॥१२॥ मध्ये होता दुरोणे वर्हिषः राट् अग्निः ...

यजध्यै अयं सः सूनुः सहसः ऋतऽवा दूरात् सूर्यः न शोचिषा ततान ॥१॥ आ यस्मिन् त्वे' सु अपाके यजत्र यक्षत् राजन् सर्वतांताऽइव नु द्यौः त्रिऽसधस्थः ततरुषः न जंहः हव्या मघानि मानुषा यजध्यै ॥२॥ तेजिष्ठा यस्य अरतिः वनेऽराट् तोदः अध्वन् न वृधसानः अद्यौत् अद्रोघः न द्रविता चेतति त्मन् अमर्त्यः अवर्त्रः ओषधीषु ॥३॥ सः अस्माकेभिः एतरिं न शूषैः अग्निः स्तवे दमे आ जातऽवेदाः द्रुऽअन्नः वन्वन् क्रत्वा न अर्वा उस्रः पिताऽइव जारयायि यज्ञैः ॥४॥ अध स्म अस्य पनयंति भासः वृथा यत् तक्षत् अनुऽयाति पृथ्वी सद्यः यः स्यंद्रः विऽसितः धवीयान् ऋणः न तायुः अति धन्व राट् ॥५॥ सः त्वं नः अर्वन् निदायाः विश्वेभिः अग्ने अग्निऽभिः इधानः वेषि रायः वि यासि दुच्छुनाः मदेम शतऽहिमाः सुऽवीराः ॥ ६ ॥ १४ ॥

॥१३॥ त्वत् विश्वा सुऽभग सौभगानि अग्ने वि यंति वनिनः न वयाः श्रुष्टी रयिः वाजः वृत्रऽतूर्ये दिवः वृष्टिः ईड्यः रीतिः अपां ॥१॥ त्वं भगः नः आ हि रत्नं इषे परिज्माऽइव क्षयसि दस्मऽवर्चाः अग्ने मित्रः न बृहतः ऋतस्य असि क्षत्ता वामस्य देव भूरेः ॥२॥ सः सत्ऽपतिः शवसा हंति वृत्रं अग्ने विप्रः वि पणेः भर्ति वाजं यं त्वं प्रऽचेतः ऋतऽजात राया सऽजोषाः नप्त्रा अपां हिनोषि ॥३॥ यः ते सूनो' सहसः गीःऽभिः उक्थैः यज्ञैः मर्तः निऽशितिं वेद्या आनट् विश्वं सः देव प्रति वा अरं अग्ने धत्ते धान्यं पत्यते वसव्यैः ॥४॥ ता नृऽभ्यः आ सौश्रवसा सुऽवीरा अग्ने सूनो' सहसः पुष्यसे धाः कृणोषि यत् शवसा भूरि पश्वः वयः वृकाय अरये जसुरये ॥५॥ वद्मा सूनो' सहसः नः विऽहायाः अग्ने तोकं तनयं वाजिनः दाः विश्वा-

भिः गीःऽभिः अभि पूर्तिं अश्यां मदेम शतऽहिंमाः सुऽवीराः
॥ ६ ॥ १५ ॥

॥१४॥ अग्ना यः मर्त्यः दुवः धियं जुजोषं धीतिऽभिः भसंत् नु सः
प्र पूर्व्यः इषं वुरीत अवंसे ॥१॥ अग्निः इत् हि प्रऽचेताः अग्निः वेधःऽ-
ऽतंमः ऋषिः अग्निं होतारं ईळते युज्ञेषु मनुंषः विशः ॥२॥ नाना
हि अग्ने अवंसे स्पर्धंते रायः अर्यः तूर्वंतः दस्युं आयवः व्रतैः सीक्षंतः
अव्रतं ॥३॥ अग्निः अप्सां ऋतिऽसहं वीरं ददाति सत्ऽपंतिं यस्यं
त्रसंति शवंसः संऽचक्षिं शत्रवः भिया ॥४॥ अग्निः हि विद्मना निदः
देवः मर्तं उरुष्यतिं सहऽवां यस्यं अवृंतः रयिः वाजेषु अवृंतः ॥५॥
अच्छं नः मित्रऽमहः देव देवान् अग्ने वोचंः सुऽमतिं रोदंस्योः वी-
हि स्वस्तिं सुऽक्षितिं दिवः नृन् द्विषः अंहांसि दुःऽइता तरेम ता
तरेम तवं अवंसा तरेम ॥ ६ ॥ १६ ॥

॥१५॥ इमं ऊं सु वः अतिथिं उषःऽबुधं विश्वासां विशां पतिं
ऋंजसे गिरा वेतिं इत् दिवः जनुषां कत् चित् आ शुचिः ज्योक्
चित् अत्ति गर्भः यत् अच्युंतं ॥१॥ मित्रं न यं सुऽधितं भृगंवः दधुः
वनस्पतौ ईड्यं ऊर्ध्वऽशोचिषं सः त्वं सुऽप्रीतः वीतऽहंव्ये अद्भुत
प्रशंस्तिऽभिः महयसे दिवेऽदिंवे ॥२॥ सः त्वं दक्षंस्य अवृकः वृधः
भूः अर्यः परंस्य अंतंरस्य तरुंषः रायः सूनो इति सहसः मर्त्येषु आ छर्दिः
यच्छ वीतऽहंव्याय सऽप्रथंः भरत्ऽवाजाय सऽप्रथंः ॥३॥ द्युतानं
वः अतिथिं स्वःऽनरं अग्निं होतारं मनुंषः सुऽअध्वरं विप्रं न द्युक्ष-
ऽवंचसं सुवृक्तिऽभिः हव्यऽवाहं अरतिं देवं ऋंजसे ॥४॥ पावकयां

यः चितयंत्या कृपा क्षामंन् रुरुचे उषसः न भानुना तूर्वन् न या-
मंन् एतंशस्य नु रणे आ यः घृणे न ततृषाणः अजरः ॥ ५ ॥ १७ ॥ अ-
ग्निंऽअंग्निं वः संऽइधा दुवस्यत प्रियंऽप्रियं वः अतिथिं गृणीषणि
उपं वः गीःऽभिः अमृतं विवासत देवः देवेषु वनते हि वार्यं देवः
देवेषु वनते हि नः दुवः ॥ ६ ॥ संऽइद्धं अग्निं संऽइधा गिरा गृणे शुचिं
पावकं पुरः अध्वरे ध्रुवं विप्रं होतारं पुरुऽवारं अद्रुहं कविं सुम्नैः
ईमहे जातऽवेदसं ॥ ७ ॥ त्वां दूतं अग्ने अमृतं युगेऽयुगे हव्यऽवाहं
दधिरे पायुं ईड्यं देवासः च मर्तासः च जागृविं विऽभुं विश्पतिं
नमसा नि सेदिरे ॥ ८ ॥ विऽभूषन् अग्ने उभयान् अनु व्रता दूतः
देवानां रजसी सं ईयसे यत् ते धीतिं सुऽमतिं आऽवृणीमहे
अध स्म नः त्रिऽवरूथः शिवः भव ॥ ९ ॥ तं सुऽप्रतीकं सुऽदृशं सु-
ऽअंचं अविद्वांसः विदुःऽतरं सपेम सः यक्षत् विश्वा वयुनानि
विद्वान् प्र हव्यं अग्निः अमृतेषु वोचत् ॥ १० ॥ १८ ॥ तं अग्ने पासि उत
तं पिपर्षि यः ते आनट् कवये शूर धीतिं यज्ञस्य वा निऽशितिं वा
उतऽइतिं वा तं इत् पृणक्षि शवसा उत राया ॥ ११ ॥ त्वं अग्ने वनु-
ष्यतः नि पाहि त्वं ऊं नः सहसाऽवन् अवद्यात् सं त्वा ध्वस्मन्ऽवत्
अभि एतु पाथः सं रयिः स्पृहयाय्यः सहस्री ॥ १२ ॥ अग्निः होता
गृहऽपतिः सः राजा विश्वा वेद जनिमा जातऽवेदाः देवानां उत
यः मर्त्यानां यजिष्ठः सः प्र यजतां ऋतऽवा ॥ १३ ॥ अग्ने यत् अद्य
विशः अध्वरस्य होतः पावकऽशोचे वेः त्वं हि यज्वा ऋता यजासि
महिना वि यत् भूः हव्या वह यविष्ठ या ते अद्य ॥ १४ ॥ अभि प्रया-
सि सुऽधितानि हि ख्यः नि त्वा दधीत रोदसी यजध्यै अव नः
मघऽवन् वाजऽसातौ अग्ने विश्वानि दुःऽइता तरेम ता तरेम तव
अवसा तरेम ॥ १५ ॥ १९ ॥ अग्ने विश्वेभिः सुऽअनीक देवैः ऊर्णाऽवंतं

प्रथमः सीद योनिँ कुलायिनँ घृतऽवंतं सवित्रे यज्ञं नय यजमा-
नाय साधु ॥१६॥ इमं ऊं त्यं अथर्वऽवत् अग्निं मंथंति वेधसः यं
अंकुऽयंतं आ अनयन अमूरं श्याव्याभ्यः ॥१७॥ जनिष्व देवऽवीं-
तये सर्वऽतांता स्वस्तये आ देवान् वक्षि अमृतान् ऋतऽवृधः
यज्ञं देवेषु पिस्पृशः ॥१८॥ वयं ऊं त्वा गृहऽपते जनानां अग्ने अकर्म
संऽइधा बृहंतं अस्थूरि नः गार्हऽपत्यानि संतु तिग्मेन नः तेजसा
सं शिशाधि ॥ १९ ॥ २० ॥ १ ॥

॥१६॥ त्वं अग्ने यज्ञानां होता विश्वेषां हितः देवेभिः मानुषे जने
॥१॥ सः नः मंद्राभिः अध्वरे जिह्वाभिः यज महः आ देवान् वक्षि
यक्षि च ॥२॥ वेत्थ हि वेधः अध्वनः पथः च देव अंजसा अग्ने यज्ञेषु
सुऽक्रतो॰ ॥३॥ त्वां ईळे अध द्विता भरतः वाजिऽभिः शुनं ईजे
यज्ञेषु यज्ञियं ॥४॥ त्वं इमा वार्या पुरु दिवःऽदासाय सुन्वते भरत-
ऽवाजाय दाशुषे ॥५॥२१॥ त्वं दूतः अमर्त्यः आ वह दैव्यं जनं शृण्वन्
विप्रस्य सुऽस्तुतिं ॥६॥ त्वां अग्ने सुऽआध्यः मर्तासः देवऽवीतये
यज्ञेषु देवं ईळते ॥७॥ तव प्र यक्षि संऽदृशं उत क्रतुं सुऽदानवः
विश्वे जुषंत कामिनः ॥८॥ त्वं होता मनुःऽहितः वह्निः आसा विदुः-
ऽतरः अग्ने यक्षि दिवः विशः ॥९॥ अग्ने आ याहि वीतये गृणानः
हव्यऽदातये नि होता सत्सि बर्हिषि ॥१०॥२२॥ तं त्वा समित्ऽभिः
अंगिरः घृतेन वर्धयामसि बृहत् शोच यविष्ठ्य ॥११॥ सः नः पृथु
श्रवाय्यं अच्छ देव विवाससि बृहत् अग्ने सुऽवीर्यं ॥१२॥ त्वां अग्ने
पुष्करात् अधि अथर्वा निः अमंथत मूर्ध्नः विश्वस्य वाघतः ॥१३॥
तं ऊं त्वा दध्यङ् ऋषिः पुत्रः ईधे अथर्वणः वृत्रऽहनं पुरंऽदरं ॥१४॥
तं ऊं त्वा पाथ्यः वृषा सं ईधे दस्युहनऽतमं धनंऽजयं रणेऽरणे

[illegible]

पीताः उक्षयंत द्युऽमंतं महां अनूनं तवसं विऽभूतिं मत्सराः
जर्हृषंत प्रऽसहं ॥४॥ येभिः सूर्यं उषसं मंदसानः अवासयः अप
व्हानिं दर्दृत् महां अद्रिं परिगाः इंद्र संतं नुन्याः अच्युतं सदसः परि
स्वात् ॥५॥१॥ तवं क्रत्वां तवं तत् दंसनाभिः आमासु पक्वं शच्या नि
दीधः० औणोंः दुरः उस्रियाभ्यः वि दृव्हा उत् ऊर्वात् गाः असृजः
अंगिरस्वान् ॥६॥ पप्राथ क्षां महि दंसः वि उर्वीं उप द्यां ऋष्व
बृहत् इंद्र स्तभायः अधारयः रोदसी॰ देवऽपुत्रे॰ प्रत्ने॰ मातरा य
ह्वी॰ ऋतस्यं ॥७॥ अध त्वा विश्वे पुरः इंद्र देवाः एकं तवसं दधिरे भ
राय अदेवः यत् अभि औहिष्ट देवान् स्वः ऽसाता वृणते इंद्रं अत्र
॥८॥ अध द्यौः चित् ते अप सा नु वज्रात् द्विता अनमत् भियसा
स्वस्य मन्योः अहिं यत् इंद्रः अभि औहसानं नि चित् विश्वऽआयुः
शयथे जघान ॥९॥ अध त्वष्टा ते महः उग्र वज्रं सहस्रऽभृष्टिं ववृतत्
शत [illegible] यं नि [illegible] कामं [illegible] येन नवंतं अहिं सं पिणक् [illegible]
[illegible] ॥१०॥२॥ वर्धान् यं विश्वे मरुतः स [illegible] षाः पचत् शतं
[illegible] इंद्र तुभ्यं पूषा विष्णुः त्रीणि सरांसि धावन् वृत्र [illegible]
[illegible] ॥ आ क्षोदः महि वृतं नदीनां परि [illegible]
[illegible] इंद्र [illegible]
[illegible] इंद्र [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] इंद्र [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

ऽहूतः इंद्रः अषाळ्हं उग्रं सहमानं आभिः गीःऽभिः वर्ध वृषभं चर्षणीनां ॥१॥ सः युध्मः सत्वा खजऽकृत् समत्ऽवा तुविऽम्रक्षः नदनुऽमान् ऋजीषी बृहत्ऽरेणुः च्यवनः मानुषीणां एकः कृष्टीनां अभवत् सहऽवा ॥२॥ त्वं ह नु त्यत् अदमयः दस्यून् एकः कृष्टीः अवनोः आर्याय अस्ति स्वित् नु वीर्यं तत् ते इंद्र न स्वित् अस्ति तत् ऋतुऽथा वि वोचः ॥३॥ सत् इत् हि ते तुविऽजातस्य मन्ये हः सहिष्ठ तुरतः तुरस्य उग्रं उग्रस्य तवसः तवीयः अरध्रस्य रध्र॰तुरः बभूव ॥४॥ तत् नः प्रत्नं सख्यं अस्तु युष्मे इत्था वदत्ऽभिः वलं अंगिरःऽभिः हन् अच्युतऽच्युत् दस्म इषयंतं ऋणोः पुरः वि दुरः अस्य विश्वाः ॥५॥४॥ सः हि धीभिः हव्यः अस्ति उग्रः ईशानऽकृत् महति वृत्रऽतूर्ये सः तोकऽसाता तनये सः वज्री वितंतसाय्यः अभवत् समत्ऽसु ॥६॥ सः मज्मना जनिम मानुषाणां अमर्त्येन नाम्ना अति प्र सर्स्रे सः द्युम्नेन सः शवसा उत राया सः वीर्येण नृऽतमः संऽओकाः ॥७॥ सः यः न मुहे न मिथु जनः भूत सुमंतुऽनामा चुमुरिं धुनिं च वृणक् पिप्रुं शंबरं शुष्णं इंद्रः पुरां च्यौत्नाय शयथाय नु चित् ॥८॥ उतऽअवता त्वक्षसा पन्यसा च वृत्रऽहत्याय रथं इंद्र तिष्ठ धिष्व वज्रं हस्ते आ दक्षिणऽत्रा अभि प्र मंद पुरुऽदत्र मायाः ॥९॥ अग्निः न शुष्कं वनं इंद्र हेतिः रक्षः नि धक्षि अशनिः न भीमा गंभीरया ऋष्वया यः रुरोज अध्वनयत् दुःऽइता दंभयत् च ॥१०॥५॥ आ सहस्रं पथिऽभिः इंद्र राया तुविऽद्युम्न तुविऽवाजेभिः अर्वाक् याहि सूनो सहसः यस्य नु चित् अदेवः ईशे पुरुऽहूत योतोः ॥११॥ प्र तुविऽद्युम्नस्य स्थविरस्य घृष्वेः दिवः ररप्शे महिमा पृथिव्याः न अस्य शत्रुः न प्रतिऽमानं अस्ति न प्रतिऽस्थिः पुरुऽमायस्य सह्योः ॥१२॥ प्र तत् ते अद्य करणं कृतं

भूत् कुत्सं यत् आयुं अतिथिऽग्वं अस्मै पुरु सहस्रा नि शिशाः
अभि क्षां उत् तूर्वयाणं धृषता निनेथ ॥१३॥ अनु त्वा अहिऽघ्ने अध
देव देवाः मदन् विश्वे कविऽतमं कवीनां करः यत्र वरिवः बाधि-
ताय दिवे जनाय तन्वे गृणानः ॥१४॥ अनु द्यावापृथिवी॰ तत् ते
ओजः अमर्त्याः जिहते इंद्र देवाः कृष्व कृत्नो॰ अकृतं यत् ते अस्ति
उक्थं नवीयः जनयस्व यज्ञैः ॥१५॥६॥

॥१९॥ महान् इंद्रः नृऽवत् आ चर्षणिऽप्राः उत द्विऽबर्हाः अ-
मिनः सहःऽभिः अस्मद्र्यक् ववृधे वीर्याय उरुः पृथुः सुऽकृतः कर्तृ-
ऽभिः भूत् ॥१॥ इंद्रं एव धिषणा सातये धात् बृहंतं ऋष्वं अज-
युवानं अषाळ्हेन शवसा शूशुऽवांसं सद्यः चित् यः ववृधे असा-
मि ॥२॥ पृथू॰ करस्ना बहुला गभस्ती॰ अस्मद्र्यक् सं मिमीहि श्र-
वांसि यूथाऽइव पश्वः पशुऽपाः दमूनाः अस्मान् इंद्र अभि आ
ववृत्स्व आजौ ॥३॥ तं वः इंद्रं चतिनं अस्य शाकैः इह नूनं वाज-
ऽयंतः हुवेम यथा चित् पूर्वे जरितारः आसुः अनेद्याः अनवद्याः
अरिष्टाः ॥४॥ धृतऽव्रतः धनऽदाः सोमऽवृद्धः सः हि वामस्य वसुनः
पुरुऽक्षुः सं जग्मिरे पथ्याः रायः अस्मिन् समुद्रे न सिंधवः याद-
मानाः ॥५॥७॥ शविष्ठं नः आ भर शूर शवः ओजिष्ठं ओजः अभि-
ऽभूते उग्रं विश्वा द्युम्ना वृष्ण्या मानुषाणां अस्मभ्यं दाः हरिऽव
मादयध्यै ॥६॥ यः ते मदः पृतनाषाट् अमृध्रः इंद्र तं नः आ भर शू-
शुऽवांसं येन तोकस्य तनयस्य सातौ मंसीमहि जिगीवांसः
त्वाऽऊताः ॥७॥ आ नः भर वृषणं शुष्मं इंद्र धनऽस्पृतं शूशुऽवांसं
सुऽदक्षं येन वंसाम पृतनासु शत्रून् तव ऊतिऽभिः उत जामीन्
अजामीन् ॥८॥ आ ते शुष्मः वृषभः एतु पश्चात् आ उत्तरात् अध-

रात् आ पुरस्तात् आ विश्वतः अभि सं एतु अर्वाङ् इंद्रं द्युम्नं स्वः-
ऽवत् धेहि अस्मे ॥९॥ नृऽवत् ते इंद्र नृऽतमाभिः ऊती वंसीमहि
वामं श्रोमतेभिः ईक्षे हि वस्वः उभयस्य राजन् धाः रत्नं महि स्थूरं
बृहंतं ॥१०॥ मरुत्वंतं वृषभं ववृधानं अकवऽअरिं दिव्यं शासं इंद्रं
विश्वऽसहं अवसे नूतनाय उग्रं सहःऽदां इह तं हुवेम ॥११॥ जनं
वज्रिन् महि चित् मन्यमानं एभ्यः नृऽभ्यः रंधय येषु अस्मि अध
हि त्वा पृथिव्यां शूरऽसातौ हवामहे तनये गोषु अप्ऽसु ॥१२॥
वयं ते एभिः पुरुऽहूत सख्यैः शत्रोःऽशत्रोः उत्ऽतरे इत् स्याम
घ्नंतः वृत्राणि उभयानि शूर राया मदेम बृहता त्वाऽऊताः
॥ १३ ॥ ८ ॥

॥२०॥ द्यौः न यः इंद्र अभि भूम अर्यः तस्थौ रयिः शवसा पृत्ऽसु
जनान् तं नः सहस्रऽभरं उर्वराऽसां दद्धि सूनो इति सहसः वृत्रऽतुरं
॥१॥ दिवः न तुभ्यं अनु इंद्र सत्रा असुर्यं देवेभिः धायि विश्वं अहिं
यत् वृत्रं अपः वव्रिऽवांसं हन् ऋजीषिन् विष्णुना सचानः ॥२॥
वान् ओजीयान् तवसः तवीयान् कृतऽब्रह्मा इंद्रः वृद्धऽमहाः
तां अभवत् मधुनः सोम्यस्य विश्वासां यत् पुरां दर्त्नुं आवत्
शतैः अपद्रन् पणयः इंद्र अत्र दशऽओणये कवये अर्कऽसातौ
शुष्णस्य अशुषस्य मायाः पित्वः न अरिरेचीत् किं चन प्र
महः द्रुहः अप विश्वऽआयु धायि वज्रस्य यत् पतने पादि
उरु सः सऽरथं सारथये कः इंद्रः कुत्साय सूर्यस्य सातौ
। प्र श्येनः न मदिरं अंशुं अस्मै शिरः दासस्य नमुचेः मथा-
आवत् नमी साप्यं ससंतं पृणक् राया सं इषा सं स्वस्ति
पिप्रोः अहिऽमायस्य दृळ्हाः पुरः वज्रिन् शवसा न दर्दः ०

परांणि प्रत्ना ते इंद्र श्रुत्यां अनुं येमुः अर्चामसि वीर ब्रह्मऽवाह
·यात् एव विद्म तात् त्वा महांतं ॥६॥ अभि त्वा पाजः रक्षसः वि
तस्थे महिं जज्ञानं अभि तत् सु तिष्ठ तवं प्रत्नेनं युज्येन सख्यां व-
ज्रेण धृष्णो· अपं तानुदस्व ॥७॥ सः तु श्रुधि इंद्र नूतंनस्य ब्रह्मण्यतः
वीर कारुऽधायः त्वं हि आपिः प्रऽदिवि पितृणां शश्वत् बभूथं सु-
ऽहवः आऽइष्टौ ॥८॥ प्र ऊतये वरुंणं मित्रं इंद्रं मरुतः कृष्व अवंसे
नः अद्य प्र पूषणं विष्णुं अग्निं पुरंऽधिं सवितारं ओषंधीः पर्वतान्
च ॥९॥ इमे ऊं· त्वा पुरुऽशाक प्रऽयज्यो॰ जरितारः अभि अर्च-
ति अर्कैः श्रुधि हवं आ हुवतः हुवानः न त्वाऽवान् अन्यः अमृत
त्वत् अस्ति ॥१०॥ नु मे आ वाचं उपं याहि विद्वान् विश्वेभिः
सूनो· सहसः यजत्रैः ये अग्निऽजिह्वाः ऋतऽसापः आसुः ये मनुं
चक्रुः उपरं दसांय ॥११॥ सः नः बोधि पुरःऽएता सुऽगेषु उत दुः-
ऽगेषु पथिऽकृत् विदानः ये अश्रमासः उरवः वहिष्ठाः तेभिः नः
इंद्र अभि वक्षि वाजं ॥ १२ ॥ १२ ॥

॥२२॥ यः एकः इत् हव्यः चर्षणीनां इंद्रं तं गीःऽभिः अभि अर्चे
आभिः यः पत्यंते वृषभः वृष्ण्यंऽवान् सत्यः सत्वां पुरुऽमायः स-
हंस्वान् ॥१॥ तं ऊं· नः पूर्वे पितरः नवंऽग्वाः सप्त विप्रांसः अभि
वाजयंतः नक्षत्ऽदाभं ततुंरिं पर्वतेऽस्थां अद्रोघऽवाचं मति-
ऽभिः शविष्ठं ॥२॥ तं ईमहे इंद्रं अस्य रायः पुरुऽवीरस्य नृऽवतः
पुरुऽक्षोः यः अस्कृंधोयुः अजरः स्वःऽवान् तं आ भर हरिऽवः मा-
दयध्यै ॥३॥ तत् नः वि वोचः यदि ते पुरा चित् जरितारः आनशुः
सुम्नं इंद्र कः ते भागः किं वयः दुध्र खिद्वः पुरुऽहूत पुरुऽवसो॰ असु-
रऽघ्नः ॥४॥ तं पृच्छंती वज्रंऽहस्तं रथेऽस्थां इंद्रं वेपी वक्वरी यस्य नु

गीः तुवि॑ऽयाभं तु॒वि॒ऽकू॒र्मिं र॒भः॒ऽदां गा॒तुं इ॒षे नक्ष॑ते तु॒म्रं अच्छ॑ ॥५॥१३॥ अ॒या ह॒ त्यं मा॒यया॑ व॒वृ॒धा॒नं म॒नः॒ऽजुवा॑ स्व॒ऽत॒वः॒ पर्व॑तेन अच्यु॑ता चि॒त् वी॒ळि॒ता सु॒ऽओ॒जः॒ रु॒जः॒ वि दृ॒ळ्हा धृ॒ष॒ता वि॒ऽर॒प्शि॒न् ॥६॥ तं वः॒ धि॒या नव्य॑स्या शवि॑ष्ठं प्र॒त्नं प्र॒त्न॒ऽवत् प॒रि॒ऽतं॒स॒यध्यै॑ सः॒ नः॒ व॒क्ष॒त् अ॒नि॒ऽमा॒नः॒ सु॒ऽवह्मा॑ इंद्रः॑ विश्वा॑नि अति॑ दुः॒ऽगहा॑नि ॥७॥ आ जना॑य द्रु॒ह्व॑णे पार्थि॑वानि दि॒व्यानि॑ दी॒प॒यः॒ अं॒तरि॑क्षा तपं॑ वृ॒षन् वि॒श्वतः॑ शो॒चि॒षा॑ तान् ब्र॒ह्म॒ऽद्विषे॑ शो॒च॒य॒ क्षां॑ अ॒पः॒ च॒ ॥८॥ भुवः॑ जन॑स्य दि॒व्यस्य॑ राजा॑ पार्थि॑वस्य जग॑तः त्वे॒ष॒ऽसं॒दृ॒क् धि॒ष्व वज्रं॑ दक्षि॑णे इं॒द्र॒ हस्ते॑ विश्वाः॑ अ॒जु॒र्य॒ द॒य॒से॒ वि मा॒याः॒ ॥९॥ आ सं॒ऽयतं॑ इं॒द्र॒ नः॒ स्व॒स्तिं श॒त्रु॒ऽतूर्या॑य बृ॒ह॒तीं अमृ॑ध्रां यया॑ दासा॑नि आर्या॑णि वृ॒त्रा करः॑ व॒ज्रि॒न् सु॒ऽतुका॑ नाहु॑षाणि ॥१०॥ सः॒ नः॒ नि॒यु॒त्ऽभिः॑ पु॒रु॒ऽहू॒त वे॒धः॒ वि॒श्वऽवा॑राभिः आ ग॒हि॒ प्र॒ऽय॒ज्यो॒ न याः अदे॑वः वर॑ते न दे॒वः आ आ॒भिः॒ या॒हि॒ तूय॑ं आ म॒द्र्य॒द्रि॒क् ॥ ११ ॥ १४ ॥

॥२३॥ सु॒ते इ॒त् त्वं नि॒ऽमि॑श्लः इं॒द्र॒ सोमे॑ स्तोमे॑ ब्रह्म॑णि श॒स्यमा॑ने उ॒क्थे यत् वा॒ यु॒क्ताभ्यां॑ म॒घ॒ऽव॒न् हरि॑ऽभ्यां बिभ्र॑त् वज्रं॑ बा॒ह्वोः इं॒द्र॒ यासि॑ ॥१॥ यत् वा॒ दि॒वि पार्ये॑ सुष्वि॑ं इं॒द्र॒ वृ॒त्र॒ऽहत्ये॑ अव॑सि शूर॑ऽसातौ यत् वा॒ दक्ष॑स्य बि॒भ्युषः॑ अबि॑भ्यत् अरं॑धयः शर्ध॑तः इं॒द्र॒ दस्यू॑न् ॥२॥ पाता॑ सु॒तं इंद्रः॑ अ॒स्तु॒ सोमं॑ प्र॒ऽने॒नीः॒ उ॒ग्रः ज॒रि॒तार॑ं ऊ॒ती कर्ता॑ वी॒राय॑ सु॒स्व॑ये ऊं॑ लो॒कं दाता॑ वसु॑ स्तु॒व॒ते की॒रये॑ चि॒त् ॥३॥ गंता॑ इ॒यंति॑ सव॑ना हरि॑ऽभ्यां ब॒भ्रिः वज्रं॑ प॒पिः सोमं॑ द॒दिः गाः कर्ता॑ वी॒रं नर्यं॑ सर्व॑ऽवीरं श्रोता॑ हवं॑ गृ॒ण॒तः स्तोम॑ऽवाहाः ॥४॥ अस्मै॑ व॒यं यत् वा॒वान॑ तत् वि॒वि॒ष्मः॒ इंद्रा॑य यः नः॒ प्र॒ऽदिवः॑ अपः॑

कः० सुते सोमे स्तुमसि शंसंत उक्था इंद्राय ब्रह्म वर्धनं यथा
असंत॥५॥१५॥ ब्रह्माणि हि चकृषे वर्धनानि तावत ते इंद्र मति-
ऽभिः विविष्मः सुते सोमे सुतऽपाः शंऽतमानि रांद्यां क्रियास
वक्षणानि यज्ञैः॥६॥ सः नः बोधि पुरोळाशं ररांणः पिब तु सोमं
गोऽऋजीकं इंद्र आ इदं बर्हिः यजमानस्य सीद उरुं कृधि त्वा-
ऽयतः ऊं लोकं॥७॥ सः मंदस्व हि अनु जोषं उग्र प्र त्वा यज्ञासः
इमे अश्नुवंतु प्र इमे हवासः पुरुऽहूतं असे आ त्वा इयं धीः अवसे
इंद्र यम्याः॥८॥ तं वः सखायः सं यथा सुतेषु सोमेभिः ईं पृणत भोजं
इंद्रं कुवित तस्मै असंति नः भराय न सुस्विं इंद्रः अवसे मृधाति
॥९॥ एव इत इंद्रः सुते अस्तावि सोमे भरतऽवाजेषु क्षयंत इत म-
घोनः असंत यथा जरित्रे उत सूरिः इंद्रः रायः विश्वऽवारस्य दाता
॥ १० ॥ १६ ॥ २ ॥

॥२४॥ वृषा मदः इंद्रे श्लोकः उक्था सचा सोमेषु सुतऽपाः
ऋजीषी अर्चत्र्यः मघऽवा नृऽभ्यः उक्थैः द्युक्षः राजा गिरां अ-
क्षितऽऊतिः॥१॥ ततुरिः वीरः नर्यः विऽचेताः श्रोता हवं गृणतः
उर्विऽऊतिः वसुः शंसः नरां कारुऽधायाः वाजी स्तुतः विदथे
दाति वाजं॥२॥ अक्षः न चक्र्योः शूर बृहन प्र ते मह्ना रिरिचे रोदं-
स्योः वृक्षस्य नु ते पुरुऽहूत वयाः वि ऊतयः रुरुहुः इंद्र पूर्वीः॥३॥
शचीऽवतः ते पुरुऽशाक शाकाः गवाऽइव स्रुतयः संऽचरणीः
वत्सानां न तंतयः ते इंद्र दामन्ऽवंतः अदामानः सुऽदामन॥४॥
अन्यत अद्य कर्वरं अन्यत ऊं श्वः असंत च सत मुहुः आऽचक्रिः
इंद्रः मित्रः नः अत्र वरुणः च पूषा अर्यः वशस्य परिऽएता अस्ति
॥५॥१७॥ वि त्वत आपः न पर्वतस्य पृष्ठात उक्थेभिः इंद्र अनयंत

यज्ञैः तं त्वा आभिः सुस्तुतिऽभिः वाजयंतः आजिं न जग्मुः गिर्वाहः अश्वाः ॥६॥ न यं जरंति शरदः न मासाः न द्यावः इंद्रं अवऽकर्शयंति वृद्धस्य चित् वर्धतां अस्य तनूः स्तोमेभिः उक्थैः च शस्यमाना ॥७॥ न वीळवे नमते न स्थिराय न शर्धते दस्युऽजूताय स्तवान् अज्राः इंद्रस्य गिरयः चित् ऋष्वाः गंभीरे चित् भवति गाधं अस्मै ॥८॥ गंभीरेण नः उरुणा अमत्रिन् प्र इषः यंधि सुतऽपावन् वाजान् स्थाः ऊं सु ऊर्ध्वः ऊती अरिषण्यन् अक्तोः विऽउष्टौ परिऽतक्म्यायां ॥९॥ सचस्व नायं अवसे अभीके इतः वा तं इंद्र पाहि रिषः अमा च एनं अरण्ये पाहि रिषः मदेम शतऽहिमाः सुऽवीराः ॥ १० ॥ १८ ॥

॥२५॥ या ते ऊतिः अवमा या परमा या मध्यमा इंद्र शुष्मिन् अस्ति ताभिः ऊं सु वृत्रऽहत्ये अवीः नः एभिः च वाजैः महान् नः उग्र ॥१॥ आभिः स्पृधः मिथतीः अरिषण्यन् अमित्रस्य व्यथय मन्युं इंद्र आभिः विश्वाः अभिऽयुजः विषूचीः आर्याय विशः अव तारीः दासीः ॥२॥ इंद्र जामयः उत ये अजामयः अर्वाचीनासः वनुषः युयुज्रे त्वं एषां विथुरा शवांसि जहि वृष्ण्यानि कृणुहि परांचः ॥३॥ शूरः वा शूरं वनते शरीरैः तनूऽरुचा तरुषि यत् कृण्वैते तोके वा गोषु तनये यत् अप्ऽसु वि क्रंदसी उर्वरासु ब्रवैते ॥४॥ नहि त्वा शूरः न तुरः न धृष्णुः न त्वा योधः मन्यमानः युयोध इंद्र न किः त्वा प्रति अस्ति एषां विश्वा जातानि अभि असि तानि ॥५॥१९॥ सः पत्यते उभयोः नृम्णं अयोः यदि वेधसः संऽअर्ये हवंते वृत्रे वा महः नृऽवति क्षये वा व्यचस्वंता यदि वितंतसैते ॥६॥ अध स्म ते चर्षणयः यत् एजान् इंद्र त्राता उत भव वरूता

असाकासः ये नृऽतमासः अर्यः इंद्र सूरयः दधिरे पुरः नः ॥७॥ अनु ते दायि महे इंद्रियाय सत्रा ते विश्वं अनु वृत्रऽहत्ये अनु क्षत्रं अनु सहः यजत्र इंद्र देवेभिः अनु ते नृऽसह्ये ॥८॥ एव नः स्पृधः सं अज समत्ऽसु इंद्र ररंधि मिथतीः अदेवीः विद्याम वस्तोः अवसा गृणंतः भरतऽवाजाः उत ते इंद्र नूनं ॥९॥२०॥

॥२६॥ श्रुधि नः इंद्र ह्वयामसि त्वा महः वाजस्य सातौ वावृषाणाः सं यत् विशः अयंत शूरऽसातौ उग्रं नः अवः पार्ये अहन् दाः ॥१॥ त्वां वाजी हवते वाजिनेयः महः वाजस्य गध्यस्य सातौ त्वां वृत्रेषु इंद्र सत्ऽपतिं तरुत्रं त्वां चष्टे मुष्टिऽहा गोषु युध्यन् ॥२॥ त्वं कविं चोदयः अर्कऽसातौ त्वं कुत्साय शुष्णं दाशुषे वर्क् त्वं शिरः अमर्मणः परा अहन् अतिथिऽग्वाय शंस्यं करिष्यन् ॥३॥ त्वं रथं प्र भरः योधं ऋष्वं आवः युध्यंतं वृषभं दशऽद्युं त्वं तुग्रं वेतसवे सचा अहन् त्वं तुजिं गृणंतं इंद्र तूतोः० ॥४॥ त्वं तत् उक्थं इंद्र वर्हणाकः० प्र यत् शता सहस्रा शूर दर्षि अव गिरेः दासं शंवरं हन् प्र आवः दिवःऽदासं चित्राभिः ऊती ॥५॥२१॥ त्वं श्रद्धाभिः मंदसानः सोमैः दभीतये चुमुरिं इंद्र सिस्वप् त्वं रजिं पिठीनसे दशस्यन् षष्टिं सहस्रा शच्या सचा अहन् ॥६॥ अहं चन तत् सूरिऽभिः आनश्यां तव ज्यायः इंद्र सुम्नं ओजः त्वया यत् स्तवंते सधऽवीर वीराः त्रिऽवरूथेन नहुषा शविष्ठ ॥७॥ वयं ते अस्यां इंद्र द्युम्नऽहूतौ सखायः स्याम महिन प्रेष्ठाः प्रातर्दनिः क्षत्रऽश्रीः अस्तु श्रेष्ठः घने वृत्राणां सनये धनानां ॥८॥२२॥

॥२७॥ किं अस्य मदे किं ऊं अस्य पीतौ इंद्रः किं अस्य सख्ये

चकार रणाः वा ये निऽसदि किं ते अस्य पुरा विविद्रे किं ऊं नूत-
नासः ॥१॥ सत् अस्य मदे सत् ऊं अस्य पीतौ इंद्रः सत् अस्य सख्ये
चकार रणाः वा ये निऽसदि सत् ते अस्य पुरा विविद्रे सत् ऊं नू-
तनासः ॥२॥ नहि नु ते महिमनः समस्य न मघऽवन् मघवत्ऽत्वस्य
विद्म न राधसःऽराधसः नूतनस्य इंद्र नकिः ददृशे इंद्रियं ते ॥३॥
एतत् त्यत् ते इंद्रियं अचेति येन अवधीः वरऽशिखस्य शेषः व-
ज्रस्य यत् ते निऽहतस्य शुष्मात् स्वनात् चित् इंद्र परमः ददार
॥४॥ वधीत् इंद्रः वरऽशिखस्य शेषः अभिऽआवर्तिने चायमा-
नाय शिक्षन् वृचीवंतः यत् हरिऽयूपीयायां हन् पूर्वे अर्धे भियसा
अपरः दर्त् ॥५॥२३॥ त्रिंशत्ऽशतं वर्मिणः इंद्र साकं यव्याऽवत्यां
पुरुऽहूत श्रवस्या वृचीवंतः शरवे पत्यमानाः पात्रा भिंदानाः
निऽअर्थानि आयन् ॥६॥ यस्य गावौ अरुषा सुऽयवस्यू इति अंतः
ऊं इति सु चरतः रेरिहाणा सः सृंजयाय तुर्वशं परा अदात् वृचीवतः
दैवऽवाताय शिक्षन् ॥७॥ द्वयान् अग्ने रथिनः विंशतिं गाः वधू-
ऽमंतः मघऽवा मह्यं संऽराट् अभिऽआवर्ती चायमानः ददाति
दुःऽनशा इयं दक्षिणा पार्थवानां ॥८॥२४॥

॥२८॥ आ गावः अग्मन् उत भद्रं अक्रन् सीदंतु गोऽस्थे रणयंतु
अस्मे प्रजाऽवतीः पुरुऽरूपाः इह स्युः इंद्राय पूर्वीः उषसः दुहा-
नाः ॥१॥ इंद्रः यज्वने पृणते च शिक्षति उप इत् ददाति न स्वं
मुषायति भूयःऽभूयः रयिं इत् अस्य वर्धयन् अभिन्ने खिल्ये नि
दधाति देवऽयुं ॥२॥ न ताः नशंति न दभाति तस्करः न आसां आ-
मित्रः व्यथिः आ दधर्षति देवान् च याभिः यजते ददाति च ज्योक्
इत् ताभिः सचते गोऽपतिः सह ॥३॥ न ताः अर्वा रेणुऽककाटः

अश्नुते न संस्कृतऽत्रं उप यंति ताः अभि उरुऽगायं अभयं तस्य
ताः अनु गावः मर्तस्य वि चरंति यज्वनः ॥४॥ गावः भगः गावः
इंद्रः मे अच्छान् गावः सोमस्य प्रथमस्य भक्षः इमाः याः गावः सः
जनासः इंद्रः इच्छामि इत् हृदा मनसा चित् इंद्रं ॥५॥ यूयं गावः
मेदयथ कृशं चित् अश्रीरं चित् कृणुथ सुऽप्रतीकं भद्रं गृहं कृणुथ
भद्रऽवाचः बृहत् वः वयः उच्यते सभासु ॥६॥ प्रजाऽवतीः सुऽय-
वसं रिशंतीः शुद्धाः अपः सुऽप्रपाने पिबंतीः मा वः स्तेनः ईशत
मा अघऽशंसः परि वः हेतिः रुद्रस्य वृज्याः ॥७॥ उप इदं उपऽपर्चनं
आसु गोषु उप पृच्यतां उप ऋषभस्य रेतसि उप इंद्र तव वीर्ये
॥ ८ ॥ २५ ॥ ६ ॥

॥२९॥ इंद्रं वः नरः सख्याय सेपुः महः यंतः सुऽमतये चकानाः
महः हि दाता वज्रऽहस्तः अस्ति महां ऊं रण्वं अवसे यजध्वं ॥१॥
आ यस्मिन् हस्ते नर्याः मिमिक्षुः आ रथे हिरण्यये रथेऽस्थाः आ
रश्मयः गभस्त्योः स्थूरयोः आ अध्वन् अश्वासः वृषणः युजानाः
॥२॥ श्रिये ते पादा दुवः आ मिमिक्षुः धृष्णुः वज्री शवसा दक्षिण-
ऽवान् वसानः अत्कं सुरभिं दृशे कं स्वः न नृतो इषिरः बभूथ ॥३॥
सः सोमः आमिश्लऽतमः सुतः भूत् यस्मिन् पक्तिः पच्यते संति
धानाः इंद्रं नरः स्तुवंतः ब्रह्मऽकाराः उक्था शंसंतः देववातऽतमाः
॥४॥ न ते अंतः शवसः धायि अस्य वि तु बावधे रोदसी महिऽत्वा
आ ता सूरिः पृणति तूतुजानः यूथाऽइव अप्ऽसु संऽईजमानः
कृती ॥५॥ एव इत् इंद्रः सुऽहवः ऋष्वः अस्तु ऊती अनूती हिरि-
शिप्रः सत्रा एव हि जातः असमातिऽओजाः पुरु च वृत्रा हनति
दस्यून् ॥ ६ ॥ १ ॥

॥३०॥ भूयः इत् ववृधे वीर्याय एकः अजुर्यः दयते वसूनि प्र रि-
रिचे दिवः इंद्रः पृथिव्याः अर्धं इत् अस्य प्रति रोदसी उभे ॥१॥
अध मन्ये बृहत् असुर्यं अस्य यानि दाधार नकिः आ मिनाति
दिवेऽदिवे सूर्यः दर्शतः भूत् वि सद्मानि उर्विया सुऽक्रतुः धात्
॥२॥ अद्य चित् नु चित् तत् अपः नदीनां यत् आभ्यः अरदः गातुं
इंद्र नि पर्वताः अद्मऽसदः न सेदुः त्वया दृळ्हानि सुऽक्रतो रजांसि
॥३॥ सत्यं इत् तत् न त्वाऽवान् अन्यः अस्ति इंद्र देवः न मर्त्यः ज्या-
यान् अहन् अहिं परिऽशयानं अर्णः अव असृजः अपः अच्छ
समुद्रं ॥४॥ त्वं अपः वि दुरः विषूचीः इंद्र दृळ्हं अरुजः पर्वतस्य
राजा अभवः जगतः चर्षणीनां साकं सूर्यं जनयन् द्यां उषसं
॥५॥२॥

॥३१॥ अभूः एकः रयिऽपते रयीणां आ हस्तयोः अधिथाः इंद्र
कृष्टीः वि तोके अप्ऽसु तनये च सूरे अवोचंत चर्षणयः विऽवा-
चः ॥१॥ त्वत् भिया इंद्र पार्थिवानि विश्वा अच्युता चित् च्यवयंते
रजांसि द्यावाक्षामा पर्वतासः वनानि विश्वं दृळ्हं भयते अज्मन्
आ ते ॥२॥ त्वं कुत्सेन अभि शुष्णं इंद्र अशुषं युध्य कुयवं गोऽइष्टौ
दश प्रऽपित्वे अध सूर्यस्य मुषायः चक्रं अविवेः रपांसि ॥३॥ त्वं
शतानि अव शंबरस्य पुरः जघंथ अप्रतीनि दस्योः अशिक्षः यत्र
शच्या शचीऽवः दिवःऽदासाय सुन्वते सुतऽक्रे भरत्ऽवाजाय गृ-
णते वसूनि ॥४॥ सः सत्यऽसत्वन् महते रणाय रथं आ तिष्ठ तुवि-
ऽनृम्ण भीमं याहि प्रऽपथिन् अवसा उप मद्रिक् प्र च श्रुत श्रा-
वय चर्षणिऽभ्यः ॥५॥३॥

॥३२॥ अपूर्व्या पुरुऽतमानि अस्मै महे वीराय तवसे तुराय

विऽरप्शिने वज्रिणे शंऽतमानि वचांसि आसा स्थविराय तक्षं
॥१॥ सः मातरा सूर्येण कवीनां अवासयत् रुजत् अद्रिं गृणानः
सुऽआधीभिः ऋक्कंऽभिः वावशानः उत् उस्रियाणां असृजत्
निऽदानं ॥२॥ सः वह्निऽभिः ऋक्कंऽभिः गोषु शश्वत् मितज्ञुऽभिः
पुरुऽकृत्वा जिगाय पुरः पुरःऽहा सखिऽभिः सखिऽयन् दृळ्हाः रु-
रोज कविऽभिः कविः सन् ॥३॥ सः नीव्याभिः जरितारं अच्छ महः
वाजेभिः महत्ऽभिः च शुष्मैः पुरुऽवीराभिः वृषभ क्षितीनां आ
गिर्वणः सुविताय प्र याहि ॥४॥ सः सर्गेण शवसा तक्तः अत्यैः अपः
इंद्रः दक्षिणतः तुराषाट् इत्था सृजानाः अनपऽवृत् अर्थं दिवे-
ऽदिवे विविषुः अप्रऽमृष्यं ॥ ५ ॥ ४ ॥

॥३३॥ यः ओजिष्ठः इंद्र तं सु नः दाः मदः वृषन् सुऽअभिष्टिः
दास्वान् सौवश्व्यं यः वनवत् सुऽअश्वः वृत्रा समत्ऽसु ससहत्
अमित्रान् ॥१॥ त्वां हि इंद्र अवसे विऽवाचः हवंते चर्षणयः शूर-
सातौ त्वं विप्रेभिः वि पणीन् अशायः त्वाऽऊतः इत् सनिता
जं अर्वा ॥२॥ त्वं तान् इंद्र उभयान् अमित्रान् दासा वृत्राणि
र्या च शूर वधीः वनाऽइव सुऽधितेभिः अत्कैः आ पृत्ऽसु दर्षि
ानृऽतम ॥३॥ सः त्वं नः इंद्र अकवाभिः ऊती सखा विश्वऽआ-
विता वृधे भूः स्वःऽसाता यत् ह्वयामसि त्वा युध्यंतः नेम-
ा पृत्ऽसु शूर ॥४॥ नूनं नः इंद्र अपराय च स्याः भव मृळीकः
: अभिष्टौ इत्था गृणंतः महिना अस्य शर्मन् दिवि स्याम पार्ये
तमाः ॥ ५ ॥ ५ ॥

॥ सं च त्वे जग्मुः गिरः इंद्र पूर्वीः वि च त्वत् यंति विऽभ्वः

मनीषाः पुरा नूनं च स्तुतयः ऋषीणां पस्पृध्रे इंद्रे अधि उक्थऽअ- र्काः ॥१॥ पुरुऽहूतः यः पुरुऽगूर्तः ऋभ्वा एकः पुरुऽप्रशस्तः अस्ति यज्ञैः रथः न महे शवसे युजानः अस्माभिः इंद्रः अनुऽमाद्यः भूत् ॥२॥ न यं हिंसंति धीतयः न वाणीः इंद्रं नक्षंति इत् अभि वर्धयंतीः यदि स्तोतारः शतं यत् सहस्रं गृणंति गिर्वणसं शं तत् अस्मै ॥३॥ अस्मै एतत् दिवि अर्चाऽइव मासा मिमिक्षः इंद्रे नि अयामि सोमः जनः न धन्वन् अभि सं यत् आपः सचा ववृधुः हवनानि यज्ञैः ॥४॥ अस्मै एतत् महि आंगूषं अस्मै इंद्राय स्तोत्रं मतिऽभिः अवाचि असत् यथा महति वृत्रऽतूर्ये इंद्रः विश्वऽआयुः अविता वृधः च ॥ ५ ॥ ६ ॥

॥३५॥ कदा भुवन् रथऽक्षयाणि ब्रह्म कदा स्तोत्रे सहस्रऽपोष्यं दाः कदा स्तोमं वासयः अस्य राया कदा धियः करसि वाजऽरत्नाः ॥१॥ कर्हि स्वित् तत् इंद्र यत् नृऽभिः नॄन् वीरैः वीरान् नीळयासे जय आजीन् त्रिऽधातु गाः अधि जयासि गोषु इंद्र द्युम्नं स्वःऽवत् धेहि अस्मे ॥२॥ कर्हि स्वित् तत् इंद्र यत् जरित्रे विश्वऽप्सु ब्रह्म कृणवः शविष्ठ कदा धियः न नियुतः युवासे कदा गोऽमघा ह- वनानि गच्छाः ॥३॥ सः गोऽमघाः जरित्रे अश्वऽचंद्राः वाजऽश्र- वसः अधि धेहि पृक्षः पीपिहि इषः सुऽदुघां इंद्र धेनुं भरत्ऽवाजेषु सुऽरुचः रुरुच्याः ॥४॥ तं आ नूनं वृजनं अन्यथा चित् शूरः यत् शक्र वि दुरः गृणीषे मा निः अरं शुक्रऽदुघस्य धेनोः आंगिरसान् ब्रह्म- णा विप्र जिन्व ॥ ५ ॥ ७ ॥

॥३६॥ सत्रा मदासः तव विश्वऽजन्याः सत्रा रायः अध ये पा-

र्थिवासः सत्रा वाजानां अभवः विऽभक्ता यत् देवेषु धारयथाः
असुर्यं ॥१॥ अनु प्र येजे जनः ओजः अस्य सत्रा दधिरे अनु वीर्याय
स्यूमऽगृभे दुधये अर्वते च क्रतुं वृंजंति अपि वृत्रऽहत्ये ॥२॥ तं स-
ध्रीचीः ऊतयः वृष्ण्यानि पौंस्यानि निऽयुतः सश्चुः इंद्रं समुद्रं न
सिंधवः उक्थऽशुष्माः उरुऽव्यचसं गिरः आ विशंति ॥३॥ सः रायः
खां उप सृज गृणानः पुरुऽचंद्रस्य त्वं इंद्र वस्वः पतिः बभूथ असमः
जनानां एकः विश्वस्य भुवनस्य राजा ॥४॥ सः तु श्रुधि श्रुत्या यः
दुवःऽयुः द्यौः न भूम अभि रायः अर्यः असः यथा नः शवसा च-
कानः युगेऽयुगे वयसा चेकितानः ॥५॥८॥

॥३७॥ अर्वाक् रथं विश्वऽवारं ते उग्र इंद्र युक्तासः हरयः वहंतु
कीरिः चित् हि त्वा हवते स्वःऽवान् ऋधीमहि सधऽमादः ते अद्य
॥१॥ प्रो द्रोणे हरयः कर्म अग्मन् पुनानासः ऋज्यंतः अभूवन् इंद्रः
ः अस्य पूर्व्यः पपीयात् द्युक्षः मदस्य सोम्यस्य राजा ॥२॥ आ-
तस्राणासः शवसानं अच्छ इंद्रं सुऽचक्रे रथ्यासः अश्वाः अभि
वः ऋज्यंतः वहेयुः नु चित् नु वायोः अमृतं वि दस्येत् ॥३॥
ष्ठः अस्य दक्षिणां इयर्ति इंद्रः मघोनां तुविकूर्मिऽतमः यया
ऽवः परिऽयासि अंहः मघा च धृष्णो दयसे वि सूरीन् ॥४॥
वाजस्य स्थविरस्य दाता इंद्रः गीःऽभिः वर्धतां वृद्धऽमहाः
त्रं हनिष्ठः अस्तु सत्वा आ ता सूरिः पृणति तूतुजानः ॥५॥९॥

॥ अपात् इतः उत् ऊं नः चित्रऽतमः मही भर्षत् द्युऽमती
तं पन्यसी धीतिं दैव्यस्य यामन् जनस्य रातिं वनते सु-
१॥ दूरात् चित् आ वसतः अस्य कर्णा घोषात् इंद्रस्य

तन्यति ब्रुवाणः आ इयं एनं देवऽहूतिः ववृत्यात् मद्र्यक् इंद्रं इयं ऋच्यमाना ॥२॥ तं वः धिया परमया पुराऽजां अजरं इंद्रं अभि अनूषि अर्कैः ब्रह्म च गिरः दधिरे सं अस्मिन् महान् च स्तोमः अधि वर्धत् इंद्रं ॥३॥ वर्धात् यं यज्ञः उत सोमः इंद्रं वर्धात् ब्रह्म गिरः उक्था च मन्म वर्ध अहं एनं उषसः यामन् अक्तोः वर्धान् मासाः शरदः द्यावः इंद्रं ॥४॥ एव जज्ञानं सहसे असामि ववृधानं राधसे च श्रुताय महां उग्रं अवसे विप्र नूनं आ विवासेम वृत्रऽतूर्येषु ॥ ५ ॥ १० ॥

॥३९॥ मंद्रस्य कवेः दिव्यस्य वह्नेः विप्रऽमन्मनः वचनस्य मध्वः अपाः नः तस्य सचनस्य देव इषः युवस्व गृणते गोऽअग्राः ॥१॥ अयं उशानः परि अद्रिं उस्राः ऋतधीतिऽभिः ऋतऽयुक् युजानः रुजत् अरुग्णं वि वलस्य सानुं पणीन् वचःऽभिः अभि योधत् इंद्रः ॥२॥ अयं द्योतयत् अद्युतः वि अक्तून् दोषा वस्तोः शरदः इंदुः इंद्र इमं केतुं अदधुः नु चित् अह्नां शुचिऽजन्मनः उषसः चकार ॥३॥ अयं रोचयत् अरुचः रुचानः अयं वासयत् वि ऋतेन पूर्वीः अयं ईयते ऋतयुक्ऽभिः अश्वैः स्वःऽविदा नाभिना चर्षणिऽप्राः ॥४॥ नु गृणानः गृणते प्रत्न राजन् इषः पिन्व वसुऽदेयाय पूर्वीः अपः ओषधीः अविषा वनानि गाः अर्वतः नॄन् ऋचसे रिरीहि ॥ ५ ॥ ११ ॥

॥४०॥ इंद्र पिब तुभ्यं सुतः मदाय अव स्य हरी वि मुच सखाया उत प्र गाय गणे आ निऽसद्य अथ यज्ञाय गृणते वयः धाः ॥१॥ अस्य पिब यस्य जज्ञानः इंद्र मदाय क्रत्वे अपिबः विऽरप्शिन्

तं ऊं इति ते गावः नरः आपः अद्रिः इंदुं सं अह्यन् पीतये सं अस्मै ॥२॥
संऽइद्धे अग्नौ सुते इंद्र सोमे आ त्वा वहंतु हरयः वहिष्ठाः त्वाऽयता
मनसा जोहवीमि इंद्र आ याहि सुविताय महे नः ॥३॥ आ याहि
शश्वत् उशता ययाथ इंद्र महा मनसा सोमऽपेयं उप ब्रह्माणि
शृणवः इमा नः अथ ते यज्ञः तन्वे वयः धात् ॥४॥ यत् इंद्र दिवि
पार्ये यत् ऋधक् यत् वा स्वे सदने यत्र वा असि अतः नः यज्ञं अ-
वसे नियुत्वान् सऽजोषाः पाहि गिर्वणः मरुतऽभिः ॥५॥ १२॥

॥४१॥ अहेळमानः उप याहि यज्ञं तुभ्यं पवंते इंदवः सुतासः
गावः न वज्रिन् स्वं ओकः अच्छ इंद्र आ गहि प्रथमः यज्ञियानां
॥१॥ या ते काकुत् सुऽकृता या वरिष्ठा यया शश्वत् पिबसि मध्वः
ऊर्मिं तया पाहि प्र ते अध्वर्युः अस्थात् सं ते वज्रः वर्ततां इंद्र गव्युः
२॥ एषः द्रप्सः वृषभः विश्वऽरूपः इंद्राय वृष्णे सं अकारि सोमः एतं
व हरिऽवः स्थातः उग्र यस्य ईशिषे प्रऽदिवि यः ते अन्नं ॥३॥
तः सोमः असुतात् इंद्र वस्यान् अयं श्रेयान् चिकितुषे रणाय
तितिर्वः उप याहि यज्ञं तेन विश्वाः तविषीः आ पृणस्व ॥४॥
मसि त्वा आ इंद्र याहि अर्वाङ् अरं ते सोमः तन्वे भवाति
क्रतो॰ मादयस्व सुतेषु प्र अस्मान् अव पृतनासु प्र विक्षु
१३ ॥

२॥ प्रति अस्मै पिपीषते विश्वानि विदुषे भर अरंऽगमाय
अपश्चात्ऽदघ्वने नरे ॥१॥ आ ईं एनं प्रतिऽएतन सोमेभिः
ातमं अमत्रेभिः ऋजीषिणं इंद्रं सुतेभिः इंदुऽभिः ॥२॥
भिः इंदुऽभिः सोमेभिः प्रतिऽभूषथ वेद विश्वस्य मेधिरः

धृषत् तंऽतं इत् आ ईषते ॥३॥ अस्मैऽअस्मै इत् अंधसः अध्वर्यो
प्रभर सुतं कुवित् समस्य जेन्यस्य शर्धतः अभिऽशस्तेः अवऽस्परत्
॥ ४ ॥ १४ ॥

॥४३॥ यस्य त्यत् शंबरं मदे दिवःऽदासाय रंधयः अयं सः सोमः
इंद्र ते सुतः पिब ॥१॥ यस्य तीव्रऽसुतं मदं मध्यं अंतं च रक्षसे अयं
सः सोमः इंद्र ते सुतः पिब ॥२॥ यस्य गाः अंतः अश्मनः मदे दृळ्हाः
अवऽअसृजः अयं सः सोमः इंद्र ते सुतः पिब ॥३॥ यस्य मंदानः
अंधसः माघोनं दधिषे शवः अयं सः सोमः इंद्र ते सुतः पिब
॥ ४ ॥ १५ ॥ ३ ॥

॥४४॥ यः रयिऽवः रयिंऽतमः यः द्युम्नैः द्युम्नवत्ऽतमः सोमः सुतः
सः इंद्र ते अस्ति स्वधाऽपते मदः ॥१॥ यः शग्मः तुविऽशग्म ते रायः
दामा मतीनां सोमः सुतः सः इंद्र ते अस्ति स्वधाऽपते मदः ॥२॥
येन वृद्धः न शवसा तुरः न स्वाभिः ऊतिऽभिः सोमः सुतः सः इंद्र
ते अस्ति स्वधाऽपते मदः ॥३॥ त्यं ऊं' वः अप्रऽहनं गृणीषे शवसः
पतिं इंद्रं विश्वऽसहं नरं मंहिष्ठं विश्वऽचर्षणिं ॥४॥ यं वर्धयंति इत्
गिरः पतिं तुरस्य राधसः तं इत् नु अस्य रोदसी' देवी' शुष्मं सप-
र्यतः ॥५॥१६॥ तत् वः उक्थस्य बर्हणा इंद्राय उपऽस्तृणीषणि
विपः न यस्य ऊतयः वि यत् रोहंति सऽक्षितः ॥६॥ अविदत् दक्षं
मित्रः नवीयान् पपानः देवेभ्यः वस्यः अचैत् ससऽवान् स्तौला-
भिः धौतरीभिः उरुष्या पायुः अभवत् सखिऽभ्यः ॥७॥ ऋतस्य
पथि वेधाः अपायि श्रिये मनांसि देवासः अक्रन् दधानः
नाम महः वचःऽभिः वपुः दृशये वेन्यः वि आवः ॥८॥ द्युमत्ऽतमं

दक्षं धेहि अस्मे सेधं जनानां पूर्वीः अरातीः वर्षीयः वयः कृणुहि
शचींभिः धनंस्य सातौ अस्मान् अविड्ढि ॥ ९ ॥ इंद्रं तुभ्यं इत् मघ-
ऽवन् अभूम वयं दात्रे हरिऽवः मा वि वेनः नकिः आपिः ददृशे
मर्त्येऽत्रा किं अंग रध्रऽचोदंनं त्वा आहुः ॥ १० ॥ १७ ॥ मा जस्वंने
वृषभ नः ररीथाः मा ते रेवतः सख्ये रिषाम पूर्वीः ते इंद्र निःऽसिधंः
जनेषु जहि असुंस्वीन् प्र वृह अपृंणतः ॥ ११ ॥ उत् अभ्राणिऽइव
स्तनयंन् इयर्ति इंद्रंः राधांसि अश्व्यांनि गव्यां त्वं असि प्रऽदिवंः
कारुऽधांयाः मा त्वा अदामानंः आ दभन् मघोनंः ॥ १२ ॥ अध्वंर्यो
वीर प्र महे सुतानां इंद्रांय भर सः हि अस्य राजा यः पूर्व्याभिः उत
नूतंनाभिः गीःऽभिः ववृधे गृणतां ऋषीणां ॥ १३ ॥ अस्य मदे पुरु
वर्पांसि विद्वान् इंद्रंः वृत्राणि अप्रति जघान तं ऊं' प्र होषि मधुं-
ऽमंतं अस्मै सोमं वीराय शिप्रिणे पिबंध्यै ॥ १४ ॥ पाता सुतं इंद्रंः
अस्तु सोमं हंता वृत्रं वज्रेण मंदसानः गंता यज्ञं पराऽवतः चित्
अच्छं वसुंः धीनां अविता कारुऽधांयाः ॥ १५ ॥ १८ ॥ इदं त्यत् पात्रं
इंद्रऽपानं इंद्रंस्य प्रियं अमृतं अपायि मत्संत् यथा सौमनसाय
देवं वि अस्मत् द्वेषंः युयवंत् वि अंहंः ॥ १६ ॥ एना मंदानः जहि शूर
शत्रून् जामिं अजामिं मघऽवन् अमित्रान् अभिऽसेनान् अभि
आऽदेदिशानान् परांचः इंद्र प्र मृण जहि च ॥ १७ ॥ आ नु स्म नः
मघऽवन् इंद्र पृतऽसु अस्मभ्यं महि वरिवः सुऽगं कः॰ अपां तो-
कस्य तनयस्य जेषे इंद्र सूरीन् कृणुहि स्म नः अर्धं ॥ १८ ॥ आ त्वा
हरयः वृषणः युजानाः वृषऽरथासः वृषऽरश्मयः अत्याः अस्म-
त्राञ्चः वृषणः वज्रऽवाहः वृष्णे मदाय सुऽयुजः वहंतु ॥ १९ ॥ आ ते
वृषन् वृषणः द्रोणं अस्थुः घृतऽप्रुषः न ऊर्मयः मदंतः इंद्र प्र तुभ्यं
वृषऽभिः सुतानां वृष्णे भरंति वृषभाय सोमं ॥ २० ॥ १९ ॥ वृषा असि

दिवः वृषभः पृथिव्याः वृषा सिंधूनां वृषभः स्तियानां वृष्णे ते इंदुः
वृषभ पीपाय स्वादुः रसः मधुऽपेयः वराय ॥२१॥ अयं देवः सहसा
जायमानः इंद्रेण युजा पणिं अस्तभायत् अयं स्वस्य पितुः आयु
धानि इंदुः अमुष्णात् अशिवस्य मायाः ॥ २२ ॥ अयं अकृणोत्
उषसः सुऽपत्नीः अयं सूर्ये अदधात् ज्योतिः अंतः अयं त्रिऽधातु
दिवि रोचनेषु त्रितेषु विंदत् अमृतं निऽगूळ्हं ॥२३॥ अयं द्यावा
पृथिवी वि स्कभायत् अयं रथं अयुनक् सप्तऽरश्मिं अयं गोषु
शच्या पक्कं अंतः सोमः दाधार दशऽयंत्रं उत्सं ॥ २४ ॥ २० ॥

॥४५॥ यः आ अनयत् पराऽवतः सुऽनीती तुर्वशं यदुं इंद्रः सः
नः युवा सखा ॥१॥ अविप्रे चित् वयः दधत् अनाशुना चित् अर्व
ता इंद्रः जेता हितं धनं ॥२॥ महीः अस्य प्रऽनीतयः पूर्वीः उत
प्रऽशस्तयः न अस्य क्षीयंते ऊतयः ॥३॥ सखायः ब्रह्मऽवाहसे अ
र्चत प्र च गायत सः हि नः प्रऽमतिः मही ॥४॥ त्वं एकस्य वृत्रऽहन्
अविता द्वयोः असि उत ईदृशे यथा वयं ॥५॥२१॥ नयसि इत् ऊं
अति द्विषः कृणोषि उक्थऽशंसिनः नृऽभिः सुऽवीरः उच्यसे ॥६॥
ब्रह्माणं ब्रह्मऽवाहसं गीःऽभिः सखायं ऋग्मियं गां न दोहसे हुवे
॥७॥ यस्य विश्वानि हस्तयोः ऊचुः वसूनि नि द्विता वीरस्य पृत
नाऽसहः ॥८॥ वि दृळ्हानि चित् अद्रिऽवः जनानां शचीऽपते वृह
मायाः अनानत ॥९॥ तं ऊं त्वा सत्य सोमऽपाः इंद्र वाजानां पते
अहूमहि श्रवस्यवः ॥१०॥२२॥ तं ऊं त्वा यः पुरा आसिथ यः वा
नूनं हिते धने हव्यः सः श्रुधि हवं ॥११॥ धीभिः अर्वत्ऽभिः अर्वतः
वाजान् इंद्र श्रवाय्यान् त्वया जेष्म हितं धनं ॥१२॥ अभूः ऊं वीर
गिर्वणः महान् इंद्र धने हिते भरे वितंतसाय्यः ॥१३॥ या ते ऊतिः

अमित्रऽहन् मक्षुजवःऽतमा असति तया नः हिनुहि रथं ॥ १४॥
सः रथेन रथिऽतमः अस्माकेन अभिऽयुग्वना जेषि जिष्णो हितं
धनं ॥१५॥२३॥ यः एकः इत् तं ऊं स्तुहि कृष्टीनां विऽचर्षणिः पतिः
जज्ञे वृषऽक्रतुः ॥१६॥ यः गृणतां इत् आसिथ आपिः ऊती शिवः
सखा सः त्वं नः इंद्र मृळय ॥१७॥ धिष्व वज्रं गभस्त्योः रक्षःऽहत्याय
वज्रिऽवः ससहीष्ठाः अभि स्पृधः ॥१८॥ प्रत्नं रयीणां युजं सखायं
कीरिऽचोदनं ब्रह्मवाहःऽतमं हुवे ॥१९॥ सः हि विश्वानि पार्थिवा
एकः वसूनि पत्यते गिर्वणःऽतमः अध्रिऽगुः ॥२०॥२४॥ सः नः नि-
युत्ऽभिः आ पृण कामं वाजेभिः अश्विऽभिः गोमत्ऽभिः गोऽपते
धृषत् ॥२१॥ तत् वः गाय सुते सचा पुरुऽहूताय सत्वने शं यत् गवे
न शाकिने ॥२२॥ न घ वसुः नि यमते दानं वाजस्य गोऽमतः यत्
सी उप श्रवत् गिरः ॥२३॥ कुवित्ऽसस्य प्र हि व्रजं गोऽमंतं दस्यु-
ऽहा गमत् शचीभिः अप नः वरत् ॥२४॥ इमाः ऊं त्वा शतऽक्रतो॰
अभि प्र नोनुवुः गिरः इंद्रं वत्सं न मातरः ॥२५॥२५॥ दुःऽनशं
...व्यं तव गौः असि वीर गव्यते अश्वः अश्वऽयते भव ॥२६॥
मंदस्व हि अंधसः राधसे तन्वा महे न स्तोतारं निदे करः
...॥ इमाः ऊं त्वा सुतेऽसुते नक्षंते गिर्वणः गिरः वत्सं गावः न
...ः ॥२८॥ पुरुऽतमं पुरूणां स्तोतॄणां विऽवाचि वाजेभिः
...ऽयतां ॥२९॥ अस्माकं इंद्र भूतु ते स्तोमः वाहिष्ठः अंतमः
...न राये महे हिनु ॥३०॥ अधि बृबुः पणीनां वर्षिष्ठे मूर्धन्
...र् उरुः कक्षः न गांग्यः ॥३१॥ यस्य वायोःऽइव द्रवत्
...तिः सहस्रिणी सद्यः दानाय मंहते ॥३२॥ तत् सु नः विश्वे
... सदा गृणंति कारवः बृबुं सहस्रऽदातमं सूरिं सहस्र-
...॥३३॥२६॥

॥४६॥ त्वां इत् हि हवा॑महे सा॒ता वाज॑स्य का॒रवः॑ त्वां वृ॒त्रेषु॑ इं॒द्र॒ सत्ऽप॑तिं नरः॑ त्वां काष्ठा॑सु अर्व॑तः ॥१॥ सः त्वं नः॒ चि॒त्र॒ व॒ज्र॒ऽह॒स्त॒ धृ॒ष्णु॒ऽया म॒हः स्त॒वा॒नः अ॒द्रि॒ऽवः॒ गां अश्वं॑ र॒थ्यं॑ इं॒द्र॒ सं कि॒र॒ स॒त्रा वाजं॑ न जि॒ग्युषे॑ ॥२॥ यः स॒त्रा॒ऽहा विऽच॑र्षणिः इंद्रं॑ तं हू॒म॒हे॒ व॒यं सह॑स्रऽमुष्क तुवि॑ऽनृम्ण सत्ऽप॑ते भव॑ स॒मत्ऽसु॑ नः॒ वृ॒धे ॥३॥ वा॒ध॑से जना॑न् वृ॒ष॒भाऽइ॑व म॒न्युना॑ घृषौ॑ मी॒ळ्हे ऋ॒ची॒ष॒म॒ अ॒स्माकं॑ वो॒धि॒ अ॒वि॒ता म॒हा॒ऽध॒ने त॒नूषु॑ अ॒प्ऽसु सूर्ये॑ ॥४॥ इंद्रं॑ ज्येष्ठं॑ नः॒ आ भ॒र॒ ओजि॑ष्ठं पपु॑रि श्रवः॑ येन॑ इ॒मे॑ चि॒त्र॒ व॒ज्र॒ऽह॒स्त॒ रोद॑सी॑ आ उ॒भे॑ सु॒ऽशि॒प्र॒ प्राः ॥५॥२७॥ त्वां उ॒ग्रं अव॑से च॒र्ष॒णि॒ऽसहं॑ राज॑न् दे॒वेषु॑ हू॒म॒हे॒ विश्वा॑ सु नः॒ वि॒थु॒रा पि॒ब्द॒ना व॒सो॒ अ॒मित्रा॑न् सु॒ऽस॒हा॑न् कृ॒धि॒ ॥६॥ यत् इं॒द्र॒ ना॒हु॑षीषु आ ओजः॑ नृ॒म्णं च॒ कृ॒ष्टिषु॑ यत् वा॒ पंच॑ क्षि॒ती॒नां द्यु॒म्नं आ भ॒र॒ स॒त्रा विश्वा॑नि पौं॑स्या॑ ॥७॥ यत् वा॒ तृ॒क्षौ म॒घ॒ऽव॒न् द्रु॒ह्यौ आ जने॑ यत् पू॒रौ कत् च॒ वृष्ण्य॑ अ॒स्मभ्यं॑ तत् रि॒री॒हि॒ सं नृ॒ऽसह्ये॑ अ॒मित्रा॑न् पृ॒त्ऽसु तु॒र्वणे॑ ॥८॥ इंद्रं॑ त्रि॒ऽधातु॑ श॒र॒णं त्रि॒ऽव॒रू॑थं स्व॒स्ति॒ऽमत् छ॒र्दिः य॒च्छ म॒घ॒व॑त्ऽभ्यः च॒ म॒ह्यं॑ च॒ य॒व॒यं दि॒द्युं ए॒भ्यः ॥९॥ ये ग॒व्य॒ता मन॑सा शत्रुं॑ आ॒ऽद॒भुः अ॒भि॒ऽप्र॒घ्नंति॑ धृ॒ष्णु॒ऽया अध॑ स्म॒ नः॒ म॒घ॒ऽव॒न् इं॒द्र॒ गि॒र्व॒णः त॒नू॒ऽपाः अंत॑मः भ॒व ॥१०॥२८॥ अध॑ स्म॒ नः॒ वृ॒धे भ॒व॒ इंद्रं॑ ना॒यं अ॒व॒ यु॒धि यत् अं॒तरि॑क्षे प॒त॒यं॑ति प॒र्णिनः॑ दि॒द्यवः॑ ति॒ग्मऽमू॑र्धानः ॥११॥ यत्र॑ शूरा॑सः त॒न्वः॑ वि॒ऽत॒न्व॒ते प्रि॒या शर्म॑ पि॒तॄ॒णां अध॑ स्म॒ य॒च्छ॒ त॒न्वे॑ तने॑ च॒ छ॒र्दिः अ॒चि॒त्तं य॒व॒यं द्वेषः॑ ॥१२॥ यत् इं॒द्र॒ सर्गे॑ अर्व॑तः चो॒दया॑से म॒हा॒ऽध॒ने अ॒स॒मने॑ अध्व॑नि वृ॒जि॒ने प॒थि श्ये॒नान्ऽइ॑व श्र॒व॒स्य॒तः ॥१३॥ सिं॒धू॑न्ऽइव प्र॒व॒णे आ॒शु॒ऽया य॒तः यदि॑ क्रोश॑ अनु॑ स्वनि॑ आ ये व॒यः न व॒र्वृ॑त॒ति आमि॑षि गृ॒भी॒ताः वा॒ह्वोः गवि॑ ॥ १४ ॥ २९ ॥

॥४७॥ स्वादुः किल अयं मधुऽमान् उत अयं तीव्रः किल
अयं रसऽवान् उत अयं उतो इति नु अस्य पपिऽवांसं इंद्रं न कः
चन सहते आऽहवेषु ॥१॥ अयं स्वादुः इह मदिष्ठः आस यस्य
इंद्रः वृत्रऽहत्ये ममाद पुरूणि यः च्यौत्ना शंबरस्य वि नवतिं
नव च देह्यः हन् ॥२॥ अयं मे पीतः उत् इयर्ति वाचं अयं
मनीषां उशतीं अजीगरिति अयं षट् उर्वीः अमिमीत धीरः न
याभ्यः भुवनं कत् चन आरे ॥३॥ अयं सः यः वरिमाणं पृथि-
व्याः वर्ष्माणं दिवः अकृणोत् अयं सः अयं पीयूषं तिसृषु
प्रवत्ऽसु सोमः दाधार उरु अंतरिक्षं ॥४॥ अयं विदत् चित्र-
ऽदृशीकं अर्णः शुक्रऽसद्मनां उषसां अनीके अयं महान् महता
स्कंभनेन उत् द्यां अस्तभ्नात् वृषभः मरुत्वान् ॥५॥३०॥ धृषत्
पिब कलशे सोमं इंद्र वृत्रऽहा शूर संऽअरे वसूनां माध्यंदिने
सवने आ वृषस्व रयिऽस्थानः रयिं अस्मासु धेहि ॥६॥ इंद्र प्र
नः पुरएताऽइव पश्य प्र नः नय प्रऽतरं वस्यः अच्छ भव सु-
पारः अतिऽपारयः नः भव सुऽनीतिः उत वामऽनीतिः ॥७॥
नः लोकं अनु नेषि विद्वान् स्वःऽवत् ज्योतिः अभयं
स्ति ऋष्वा ते इंद्र स्थविरस्य बाहू इति उप स्थेयाम शरणा वृ-
॥८॥ वरिष्ठे नः इंद्र वंधुरे धाः वहिष्ठयोः शतऽवन् अश्व-
श्वा इषं आ वक्षि इषां वर्षिष्ठां मा नः तारीत् मघऽवन्
र्यः ॥९॥ इंद्र मृळ मह्यं जीवातुं इच्छ चोदय धियं अ-
धारां यत् किं च अहं त्वाऽयुः इदं वदामि तत् जुषस्व
देवऽवंतं ॥१०॥३१॥ त्रातारं इंद्रं अवितारं इंद्रं हवेऽहवे
शूरं इंद्रं ह्वयामि शक्रं पुरुऽहूतं इंद्रं स्वस्ति नः मघऽवा
॥११॥ इंद्रः सुऽत्रामा स्वऽवान् अवःऽभिः सुऽमृळी-

कः भवतु विश्वऽवेदाः वाधतां द्वेषः अभयं कृणोतु सुऽवीर्यस्य र
तयः स्याम ॥१२॥ तस्य वयं सुऽमतौ यज्ञियस्य अपि भद्रे सौमनसे
स्याम सः सुऽत्रामा स्वऽवान् इंद्रः अस्मे आरात् चित् द्वेषः सनु
युयोतु ॥१३॥ अव त्वे इंद्र प्रऽवतः न ऊर्मिः गिरः ब्रह्माणि नि
धवंते उरु न राधः सवना पुरूणि अपः गाः वज्रिन् युवसे सं इंदू
॥१४॥ कः ईं स्तवत् कः पृणात् कः यजाते यत् उग्रं इत् मघऽवा
श्वहा अवेत् पादौऽइव प्रऽहरन् अन्यंऽअन्यं कृणोति पूर्वं अपरं
शचीभिः ॥१५॥३२॥ शृण्वे वीरः उग्रंऽउग्रं दमऽयन् अन्यंऽअन्यं
अतिऽनेनीयमानः एधमानऽद्विट् उभयस्य राजा चोष्कूयते
विशः इंद्रः मनुष्यान् ॥१६॥ परा पूर्वेषां सख्या वृणक्ति विऽतर्तुरा
णः अपरेभिः एति अननुऽभूतीः अवऽधून्वानः पूर्वीः इंद्रः शर
त्तर्तरीति ॥१७॥ रूपंऽरूपं प्रतिऽरूपः बभूव तत् अस्य रूपं प्रति
ऽचक्षणाय इंद्रः मायाभिः पुरुऽरूपः ईयते युक्ताः हि अस्य हर
यः शता दश ॥१८॥ युजानः हरिता रथे भूरि त्वष्टा इह राजति अ
स्याहा द्विषतः पदा आसते उत आसीनेषु सूरिषु ॥१९॥ अग
व्यूति आ अगन्म देवाः उर्वी सती भूमिः अंहूरणा अभूत् बृह
प्र चिकित्स गोऽइष्टौ इत्था सते जरित्रे इंद्र पंथां ॥२०॥३३॥
दिवे स ... दशीः अन्यं अधि कृष्णाः असेधत् अप सद्मनः
दासा वृषभः वस्नयंता उदऽव्रजे वर्चिनं शंबरं च ॥२१॥
दत् नु राधसः ते इंद्र दश कोशयीः दश वाजिनः अदात् दि
भात् अतिथिऽग्वस्य राधः शांबरं वसु प्रति अग्रभीष्म
अश्वान् दश कोशान् दश वस्त्रा अधिऽभोजना दश
हिरण्यपिंडान् दिवःऽदासात् असानिषं ॥२३॥ दश रथान्
शतं गाः अथर्वऽभ्यः अश्वथः पायवे अ

परः हि मर्त्यैः असि समः देवैः उत श्रिया अभि अस्ति पूषन् पृतनासु
नः त्वं अव नूनं यथा पुरा ॥१९॥ वामी वामस्य धूतयः प्रऽनीतिः
अस्तु सूनृता देवस्य वा मरुतः मर्त्यस्य वा ईजानस्य प्रऽयज्यवः
॥२०॥ सद्यः चित् यस्य चर्कृतिः परि द्यां देवः न एति सूर्यः त्वेषं शवः
दधिरे नाम यज्ञियं मरुतः वृत्रऽहं शवः ज्येष्ठं वृत्रऽहं शवः ॥२१॥
सकृत् ह द्यौः अजायत सकृत् भूमिः अजायत पृश्न्याः दुग्धं सकृत्
पयः तत् अन्यः न अनु जायते ॥ २२ ॥ ४ ॥

॥४९॥ स्तुषे जनं सुऽव्रतं नव्यसीभिः गीःऽभिः मित्रावरुणा
सुम्नऽयंता ते आ गमंतु ते इह श्रुवंतु सुऽक्षत्रासः वरुणः मित्रः
अग्निः ॥१॥ विशःऽविशः ईड्यं अध्वरेषु अदृप्तऽक्रतुं अरतिं युवत्योः
दिवः शिशुं सहसः सूनुं अग्निं यज्ञस्य केतुं अरुषं यजध्यै ॥२॥ अरु-
षस्य दुहितरा विऽरूपे० स्तृऽभिः अन्या पिपिशे सूरः अन्या मि-
थःऽतुरा विऽचरंती० पावके० मन्म श्रुतं नक्षतः ऋच्यमाने० ॥३॥
प्र वायुं अच्छ बृहती मनीषा बृहत्ऽरयिं विश्वऽवारं रथऽप्रां द्यु-
तत्ऽयामा निऽयुतः पत्यमानः कविः कविं इयक्षसि प्रऽयज्यो०
४॥ सः मे वपुः छदयत् अश्विनोः यः रथः विरुक्मान् मनसा यु-
नः येन नरा नासत्या इषयध्यै वर्तिः याथः तनयाय त्मने च
५॥ पर्जन्यवाता वृषभा पृथिव्याः पुरीषाणि जिन्वतं अप्यानि
ऽश्रुतः कवयः यस्य गीःऽभिः जगतः स्थातः जगत् आ कृणुध्वं
। पावीरवी कन्या चित्रऽआयुः सरस्वती वीरऽपत्नी धियं
माभिः अच्छिद्रं शरणं सऽजोषाः दुःऽआधर्षं गृणते शर्म
॥७॥ पथःऽपथः परिऽपतिं वचस्या कामेन कृतः अभि आ-
र्कै सः नः रासत् शुरुधः चंद्रऽअग्राः धियंऽधियं सीसधाति

यं आपंः अद्रंयः वना गर्भं ऋृतस्यं पिप्रंति सहंसा यः मथितः
जायंते नृऽभिंः पृथिव्याः अधिं सानंवि ॥५॥१॥ आ यः पप्रौ भानु-
नां रोदंसी॒ उभे॒ धूमेनं धावते दिवि तिरः तमंः दृहृशे ऊर्म्यासु आ
श्यावासु अरुषः वृषां आ श्यावाः अरुषः वृषां ॥६॥ बृहत्ऽभिंः
अग्ने अर्चिःऽभिंः शुक्रेणं देव शोचिषां भरत्ऽवाजे संऽइधानः
यविष्ठ्य रेवत नः शुक्र दीदिहि द्युऽमत् पावक दीदिहि ॥७॥ वि-
श्वांसां गृहऽपंतिः विशां असि त्वं अग्ने मानुंषीणां शतं पूःऽभिः
यविष्ठ पाहि अंहंसः संऽएद्धारं शतं हिमाः स्तोतृऽभ्यंः ये च ददंति
॥८॥ त्वं नः चित्रः ऊत्या वसों॒ राधांसि चोदय अस्य रायः त्वं अग्ने
रथीः असि विदाः गाधं तुचे तु नः ॥९॥ पर्षि तोकं तनंयं पर्तृऽभिंः
त्वं अदंब्धैः अप्रंयुत्वऽभिः अग्ने हेळांसि दैव्यां युयोधि नः अदेवा-
नि ह्वरांसि च ॥१०॥२॥ आ सखायः सबःऽदुघां धेनुं अजध्वं उप
नव्यंसा वचः सृजध्वं अनंपऽस्फुरां ॥११॥ या शर्धाय मारुताय
स्वऽभांनवे श्रवंः अमृत्यु धुक्षत या मृळीके मरुतां तुराणां या
सुम्नैः एवऽयावरी ॥१२॥ भरत्ऽवाजाय अवं धुक्षत द्विता धेनुं च
विश्वऽदोहसं इषं च विश्वऽभोजसं ॥१३॥ तं वः इंद्रं न सुऽक्रतुं वरु-
णंऽइव मायिनं अर्यमणं न मंद्रं सृप्रऽभोजसं विष्णुं न स्तुषे आ-
ऽदिशे ॥१४॥ त्वेषं शर्धः न मारुतं तुविऽस्वनि अनर्वाणं पूषणं सं
यथां शता सं सहस्रां कारिषत् चर्षणिऽभ्यंः आ आविः गूळ्हा वसु
करत् सुऽवेदा नः वसु करत् ॥१५॥ आ मा पूषन् उप द्रव शंसिषं नु
ते अपिऽकर्णे आघृणे अघाः अर्यः अरांतयः ॥१६॥३॥ मा का-
कंबीरं उत् वृहः वनस्पतिं अशस्तीः वि हि नीनंशः मा उत सूरंः
अहः॒ एव चन ग्रीवाः आऽदधंते वेः० ॥१७॥ दृतेःऽइव ते अवृकं
अस्तु सख्यं अच्छिंद्रस्य दधन्ऽवतः सुऽपूर्णस्य दधन्ऽवतः ॥१८॥

परः हि मर्त्यैः असि समः देवैः उत श्रिया अभि ख्यः पूषन् पृतनासु
नः त्वं अव नूनं यथा पुरा ॥१९॥ वामी वामस्य धूतयः प्रऽनीतिः
अस्तु सूनृता देवस्य वा मरुतः मर्त्यस्य वा ईजानस्य प्रऽयज्यवः
॥२०॥ सद्यः चित् यस्य चर्कृतिः परि द्यां देवः न एति सूर्यः त्वेषं शवः
दधिरे नाम यज्ञियं मरुतः वृत्रऽहं शवः ज्येष्ठं वृत्रऽहं शवः ॥२१॥
सकृत् ह द्यौः अजायत सकृत् भूमिः अजायत पृश्न्याः दुग्धं सकृत्
पयः तत् अन्यः न अनु जायते ॥ २२ ॥ ४ ॥

॥४९॥ स्तुषे जनं सुऽव्रतं नव्यसीभिः गीःऽभिः मित्रावरुणा
सुम्नऽयंता ते आ गमंतु ते इह श्रुवंतु सुऽक्षत्रासः वरुणः मित्रः
अग्निः ॥१॥ विशःऽविशः ईड्यं अध्वरेषु अदृप्तऽक्रतुं अरतिं युवत्योः
दिवः शिशुं सहसः सूनुं अग्निं यज्ञस्य केतुं अरुषं यजध्यै ॥२॥ अरु-
षस्य दुहितरा विऽरूपे॰ स्तृऽभिः अन्या पिपिशे सूरः अन्या मि-
थःऽतुरा विऽचरंती॰ पावके॰ मन्म श्रुतं नक्षतः ऋच्यमाने॰ ॥३॥
प्र वायुं अच्छ बृहती मनीषा बृहत्ऽरयिं विश्वऽवारं रथऽप्रां द्यु-
तत्ऽयामा निऽयुतः पत्यमानः कविः कविं इयक्षसि प्रऽयज्यो॰
४॥ सः मे वपुः छदयत् अश्विनोः यः रथः विरुक्मान् मनसा यु-
ानः येन नरा नासत्या इषयध्यै वर्तिः याथः तनयाय त्मने च
॥५॥ पर्जन्यवाता वृषभा पृथिव्याः पुरीषाणि जिन्वतं अप्यानि
ंऽश्रुतः कवयः यस्य गीःऽभिः जगतः स्थातः जगत् आ कृणुध्वं
। पावीरवी कन्या चित्रऽआयुः सरस्वती वीरऽपत्नी धियं
माभिः अच्छिद्रं शरणं सऽजोषाः दुःऽआधर्षं गृणते शर्म
॥७॥ पथःऽपथः परिऽपतिं वचस्या कामेन कृतः अभि आ-
र्कं सः नः रासत् शुरुधः चंद्रऽअग्राः धियंऽधियं सीसधाति

प्र पूषा ॥८॥ प्रथमऽभाजं यशसं वयःऽधां सुऽपाणिं देवं सुऽगभं-
स्तिं ऋभ्वं होता यक्षत् यजतं पस्त्यानां अग्निः त्वष्टारं सुऽहवं
विभाऽवा ॥९॥ भुवनस्य पितरं गीःऽभिः आभिः रुद्रं दिवा वर्धय
रुद्रं अक्तौ बृहंतं ऋष्वं अजरं सुऽसुम्नं ऋधक् हुवेम कविना इषि-
तासः ॥१०॥६॥ आ युवानः कवयः यज्ञियासः मरुतः गंत गृणतः
वरस्यां अचित्रं चित् हि जिन्वथ वृधंतः इत्था नक्षंतः नरः अंगि-
रस्वत् ॥११॥ प्र वीराय प्र तवसे तुराय अज यूथाऽइव पशुऽरक्षिः
अस्तं सः पिस्पृशति तन्वि श्रुतस्य स्तृऽभिः न नाकं वचनस्य वि-
पः ॥१२॥ यः रजांसि विऽममे पार्थिवानि त्रिः चित् विष्णुः मनवे
बाधिताय तस्य ते शर्मन् उपऽदद्यमाने राया मदेम तन्वा तना
च ॥१३॥ तत् नः अहिः बुध्न्यः अत्ऽभिः अर्कैः तत् पर्वतः तत्
सविता चनः धात् तत् ओषधीभिः अभि रातिऽसाचः भगः पुरं-
ऽधिः जिन्वतु प्र राये ॥१४॥ नु नः रयिं रथ्यं चर्षणिऽप्रां पुरुऽवीरं
महः ऋतस्य गोपां क्षयं दात अजरं येन जनान् स्पृधः अदेवीः
अभि च क्रमाम विशः आऽदेवीः अभि अश्नवाम ॥१५॥७॥४॥

॥५०॥ हुवे वः देवी अदितिं नमःऽभिः मृळीकाय वरुणं मित्रं
अग्निं अभिऽक्षदां अर्यमणं सुऽशेवं त्रातॄन् देवान् सवितारं भगं
च ॥१॥ सुऽज्योतिषः सूर्य दक्षऽपितॄन् अनागाःऽत्वे सुऽमहः वीहि
देवान् द्विऽजन्मानः ये ऋतऽसापः सत्याः स्वःऽवंतः यजताः अ-
ग्निऽजिह्वाः ॥२॥ उत द्यावापृथिवी क्षत्रं उरु बृहत् रोदसी शरणं
सुऽसुम्ने० महः करथः वरिवः यथा नः असे क्षयाय धिषणे
अनेहः ॥३॥ आ नः रुद्रस्य सूनवः नमंतां अद्य हूतासः वसवः अधृ-
ष्टाः यत् ईं अर्भे महति वा हितासः बाधे मरुतः अह्वाम देवान्

॥४॥ मिम्यक्ष येषु रोदसी नु देवी सिसक्ति पूषा अभ्यर्धऽयज्वा श्रु-
त्वा हवं मरुतः यत् ह याथ भूमं रेजंते अध्वंनि प्रऽविक्ते ॥५॥८॥
अभि त्यं वीरं गिर्वणसं अर्च इंद्रं ब्रह्मणा जरितः नवेन श्रवत् इत्
हवं उपं च स्तवानः रासत् वाजान् उपं महः गृणानः ॥६॥ ओ-
मानं आपः मानुषीः अमृक्तं धात तोकाय तनयाय शं योः यूयं हि
स्थ भिषजः मातृऽतमाः विश्वस्य स्थातुः जगतः जनित्रीः ॥७॥ आ
नः देवः सविता त्रायमाणः हिरण्यऽपाणिः यजतः जगम्यात् यः
दत्रऽवान् उषसः न प्रतीकं विऽऊर्णुते दाशुषे वार्याणि ॥८॥ उत
त्वं सूनो सहसः नः अद्य आ देवान् अस्मिन् अध्वरे ववृत्याः स्यां
अहं ते सदं इत् रातौ तव स्यां अग्ने अवसा सुऽवीरः ॥९॥ उत त्या
मे हवं आ जग्म्यातं नासत्या धीभिः युवं अंग विप्रा अत्रिं न महः
तमसः अमुमुक्तं तूर्वतं नरा दुःऽइतात् अभीके ॥१०॥९॥ ते नः रायः
द्युऽमतः वाजऽवतः दातारः भूत नृऽवतः पुरुऽक्षोः दशस्यंतः दि-
व्याः पार्थिवासः गोऽजाताः अप्याः मृळत च देवाः ॥११॥ ते नः
रुद्रः सरस्वती सऽजोषाः मीळ्हुष्मंतः विष्णुः मृळंतु वायुः ऋभु-
क्षाः वाजः दैव्यः विऽधाता पर्जन्यावाता पिप्यतां इषं नः ॥१२॥
उत स्यः देवः सविता भगः नः अपां नपात् अवतु दानु पप्रिः
त्वष्टा देवेभिः जनिऽभिः सऽजोषाः द्यौः देवेभिः पृथिवी समुद्रैः
॥१३॥ उत नः अहिः बुध्न्यः शृणोतु अजः एकऽपात् पृथिवी समु-
विश्वे देवाः ऋतऽवृधः हुवानाः स्तुताः मंत्राः कविऽशस्ताः
वंतु ॥१४॥ एव नपातः मम तस्य धीभिः भरतऽवाजाः अभि
गृति अर्कैः माः हुतासः वसवः अधृष्टाः विश्वे स्तुतासः भूत य-
ः ॥ १५ ॥ १० ॥

५१॥ उत ऊं इति त्यत् चक्षुः महि मित्रयोः आ एति प्रियं वरुण-
ः ॥१•

योः अदब्धं ऋतस्य शुचि दर्शतं अनीकं रुक्मः न दिवः उत्ऽइता
वि अद्यौत् ॥१॥ वेद यः त्रीणि विदथानि एषां देवानां जन्म स-
नुतः आ च विप्रः ऋजु मर्तेषु वृजिना च पश्यन् अभि चष्टे सूरः
अर्यः एवान् ॥२॥ स्तुषे ऊं वः महः ऋतस्य गोपान् अदितिं मित्रं
वरुणं सुऽजातान् अर्यमणं भगं अदब्धऽधीतीन् अच्छ वोचे
सऽधन्यः पावकान् ॥३॥ रिशादसः सत्ऽपतीन् अदब्धान् महः
राज्ञः सुऽवसनस्य दातॄन् यूनः सुऽक्षत्रान् क्षयतः दिवः नॄन् आ-
दित्यान् यामि अदितिं दुवःऽयु ॥४॥ द्यौः पितः पृथिवि मातः
अध्रुक् अग्ने भ्रातः वसवः मृळत नः विश्वे आदित्याः अदिते स-
ऽजोषाः अस्मभ्यं शर्म बहुलं वि यंत ॥५॥११॥ मा नः वृकाय वृक्ये
समस्मै अघऽयते रीरधत यजत्राः यूयं हि स्थ रथ्यः नः तनूनां यूयं
दक्षस्य वचसः बभूव ॥६॥ मा वः एनः अन्यऽकृतं भुजेम मा तत्
कर्म वसवः यत् चयध्वे विश्वस्य हि क्षयथ विश्वऽदेवाः स्वयं रिपुः
तन्वं रिरिषीष्ट ॥७॥ नमः इत् उग्रं नमः आ विवासे नमः दाधार
पृथिवीं उत द्यां नमः देवेभ्यः नमः ईशे एषां कृतं चित् एनः नम-
सा आ विवासे ॥८॥ ऋतस्य वः रथ्यः पूतऽदक्षान् ऋतस्य पस्त्य-
ऽसदः अदब्धान् तान् आ नमःऽभिः उरुऽचक्षसः नॄन् विश्वान्
वः आ नमे महः यजत्राः ॥९॥ ते हि श्रेष्ठऽवर्चसः ते ऊं नः तिरः वि-
श्वानि दुःऽइता नयंति सुऽक्षत्रासः वरुणः मित्रः अग्निः ऋतऽधी-
तयः वक्मराजऽसत्याः ॥१०॥१२॥ ते नः इंद्रः पृथिवी क्षाम वर्धन्
पूषा भगः अदितिः पंच जनाः सुऽशर्माणः सुऽअवसः सुऽनीथाः
भवंतु नः सुऽत्रात्रासः सुऽगोपाः ॥११॥ नु सद्मानं दिव्यं नंशि देवाः
भारद्वाजः सुऽमतिं याति होता आसानेभिः यजमानः मि-
येधैः देवानां जन्म वसुऽयुः ववंद ॥१२॥ अप त्यं वृजिनं रिपुं स्तेनं

अग्ने दुःऽआध्यं दविष्ठं अस्य सत्ऽपते कृधि सुऽगं ॥१३॥ ग्रावाणः
सोम नः हि कं सखिऽत्वनायं वावशुः जहि नि अत्रिणं पणिं वृकः
हि सः ॥१४॥ यूयं हि स्थ सुऽदानवः इंद्रऽज्येष्ठाः अभिऽद्यवः कर्त
नः अध्वंन् आ सुऽगं गोपाः अमा ॥१५॥ अपि पंथां अगन्महि
स्वस्तिऽगां अनेहसं येन विश्वाः परि द्विषः वृणक्ति विंदते वसु
॥ १६ ॥ १३ ॥

॥५२॥ न तत् दिवा न पृथिव्या अनु मन्ये न यज्ञेन न उत शमी-
भिः आभिः उब्जंतु तं सुऽभ्वः पर्वतासः नि हीयतां अतिऽयाजस्य
यष्टा ॥१॥ अति वा यः मरुतः मन्यते नः ब्रह्म वा यः क्रियमाणं नि-
निंत्सात् तपूंषि तस्मै वृजिनानि संतु ब्रह्मऽद्विषं अभि तं शोचतु
द्यौः ॥२॥ किं अंग त्वा ब्रह्मणः सोम गोपां किं अंग त्वा आहुः अ-
भिशस्तिऽपां नः किं अंग नः पश्यसि निद्यमानान् ब्रह्मऽद्विषे
पुंषि हेतिं अस्य ॥३॥ अवंतु मां उषसः जायमानाः अवंतु मा
सिंधवः पिन्वमानाः अवंतु मा पर्वतासः ध्रुवासः अवंतु मा पि-
ः देवऽहूतौ ॥४॥ विश्वऽदानीं सुऽमनसः स्याम पश्येम नु सूर्यं
ऽचरंतं तथा करत् वसुऽपतिः वसूनां देवान् ओहानः अवसा
गामिष्ठः ॥५॥१४॥ इंद्रः नेदिष्ठं अवसा आऽगमिष्ठः सरस्वती
ऽभिः पिन्वमाना पर्जन्यः नः ओषधीभिः मयःऽभुः अग्निः
सः सुऽहवः पिताऽइव ॥६॥ विश्वे देवासः आ गत शृणुत मे
वं आ इदं बर्हिः नि सीदत ॥७॥ यः वः देवाः घृतऽस्नुना ह-
तिऽभूषति तं विश्वे उप गच्छथ ॥८॥ उप नः सूनवः गिरः
अमृतस्य ये सुऽमृळीकाः भवंतु नः ॥९॥ विश्वे देवाः ऋत-
ऋतुऽभिः हवनऽश्रुतः जुषंतां युज्यं पयः ॥१०॥१५॥ स्तो-

त्वं इंद्रः मरुत्ऽगंणः त्वष्टृंऽमान् मित्रः अर्यमा इमा हव्या जुषंत नः
॥११॥ इमं नः अग्ने अध्वरं होतः वयुनऽशः यज चिकित्वान् दैव्यं जनं
॥१२॥ विश्वे देवाः शृणुत इमं हवं मे ये अंतरिक्षे ये उप द्यवि स्थ ये
अग्निऽजिह्वाः उत वा यजंत्राः आऽसद्य अस्मिन् बर्हिषि मा-
दयध्वं ॥१३॥ विश्वे देवाः मम शृण्वंतु यज्ञियाः उभे रोदंसी अपां
नपात् च मन्मं मा वः वचांसि परिऽचक्ष्यांणि वोचं सुम्नेषु इत्
वः अंतमाः मदेम ॥१४॥ ये के च ज्मा महिनः अहिंऽमायाः दिवः
जज्ञिरे अपां सधऽस्थे ते अस्मभ्यं इषये विश्वं आयुः क्षपः उस्राः
वरिवस्यंतु देवाः ॥१५॥ अग्नींपर्जन्यौ अवंतं धियं मे अस्मिन् हवे
सुऽहवा सुऽस्तुतिं नः इळां अन्यः जनयंत् गर्भं अन्यः प्रजाऽवंतीः
इषंः आ धत्तं अस्मे ॥१६॥ स्तीर्णे बर्हिषि संऽइधाने अग्नौ सुऽउ-
क्तेनं महा नमंसा आ विवासे अस्मिन् नः अद्य विदथे यजत्राः
विश्वे देवाः हविषि मादयध्वं ॥ १७ ॥ १६ ॥

॥५३॥ वयं ऊं त्वा पथः पते रथं न वाजंऽसातये धिये पूषन् अ-
युज्महि ॥१॥ अभि नः नर्यं वसु वीरं प्रयंतऽदक्षिणं वामं गृहऽपतिं
नय ॥२॥ अदित्संतं चित् आघृणे पूषन् दानाय चोदय पणेः चित्
वि म्रद् मनः ॥३॥ वि पथः वाजंऽसातये चिनुहि वि मृधः जहि सा-
धंतां उग्र नः धियः ॥४॥ परि तृंधि पणीनां आरया हृदया कवे अथ
ईं अस्मभ्यं रंधय ॥५॥१७॥ वि पूषन् आरया तुद पणेः इच्छ हृदि
प्रियं अथ ईं अस्मभ्यं रंधय ॥६॥ आ रिख किकिरा कृणु पणीनां
हृदया कवे अथ ईं अस्मभ्यं रंधय ॥७॥ यां पूषन् ब्रह्मऽचोदनीं
आरां बिभर्षि आघृणे तया समस्य हृदयं आ रिख किकिरा कृणु
॥८॥ या ते अष्ट्रा गोऽओपशा आघृणे पशुऽसाधनी तस्याः ते

सुम्नं ईमहे॥९॥ उत नः गोऽसनिं धियं अश्वऽसां वाजऽसां उत नृ-
ऽवत् कृणुहि वीतये ॥ १० ॥ १८ ॥

॥५४॥ सं पूषन् विदुषा नय यः अंजसा अनुऽशासति यः एव
इदं इति ब्रवत्॥१॥ सं ऊं पूष्णा गमेमहि यः गृहान् अभिऽशास-
ति इमे एव इति च ब्रवत्॥२॥ पूष्णः चक्रं न रिष्यति न कोशः अव
पद्यते नो अस्य व्यथते पविः॥३॥ यः अस्मै हविषा अविधत् न तं
पूषा अपि मृष्यते प्रथमः विंदते वसु॥४॥ पूषा गाः अनु एतु नः
पूषा रक्षतु अर्वतः पूषा वाजं सनोतु नः॥५॥१९॥ पूषन् अनु प्र गाः
इहि यजमानस्य सुन्वतः अस्माकं स्तुवतां उत॥६॥ माकिः नेशत्
माकीं रिषत् माकीं सं शारि केवटे अथ अरिष्टाभिः आ गहि॥७॥
शृण्वंतं पूषणं वयं इर्यं अनष्टऽवेदसं ईशानं रायः ईमहे॥८॥ पूषन्
तव व्रते वयं न रिष्येम कदा चन स्तोतारः ते इह स्मसि॥९॥ परि
पूषा परस्तात् हस्तं दधातु दक्षिणं पुनः नः नष्टं आ अजतु
॥ १० ॥ २० ॥

॥५५॥ आ इहि वां विऽमुचः नपात् आघृणे सं सचावहै रथीः
ऋतस्य नः भव॥१॥ रथिऽतमं कपर्दिनं ईशानं राधसः महः रायः
सखायं ईमहे॥२॥ रायः धारा असि आघृणे वसोः राशिः अज-
ऽअश्व धीवतःऽधीवतः सखा॥३॥ पूषणं नु अजऽअश्वं उप स्तो-
षाम वाजिनं स्वसुः यः जारः उच्यते॥४॥ मातुः दिधिषुं अब्रवं
स्वसुः जारः शृणोतु नः भ्राता इंद्रस्य सखा मम॥५॥ आ अजासः
पूषणं रथे निऽशृंभाः ते जनऽश्रियं देवं वहंतु बिभ्रतः॥६॥२१॥

॥५६॥ यः एनं आऽदिदेशति करंभऽअत् इति पूषणं न तेन देवः

आऽ दिशे ॥१॥ उत घ सः रथिऽतमः सख्या सत्ऽपतिः युजा इंद्रः
वृत्राणि जिघ्नते ॥२॥ उत अदः परुषे गवि सूरः चक्रं हिरण्ययं नि
ऐरयत् रथिऽतमः ॥३॥ यत् अद्य त्वा पुरुऽस्तुत ब्रवाम दस्र मंतुऽ
मः तत् सु नः मन्म साधय ॥४॥ इमं च नः गोऽएषणं सातये सी-
सधः गणं आरात् पूषन् असि श्रुतः ॥५॥ आ ते स्वस्तिं ईमहे
आरेऽअघां उपऽवसुं अद्य च सर्वऽतातये श्वः च सर्वऽतातये
॥ ६ ॥ २२ ॥

॥५७॥ इंद्रा नु पूषणा वयं सख्याय स्वस्तये हुवेम वाजऽसातये
॥१॥ सोमं अन्यः उप असदत् पातवे चम्वोः सुतं करंभं अन्यः इ-
च्छति ॥२॥ अजाः अन्यस्य वह्नयः हरी अन्यस्य संऽभृता ताभ्यां
वृत्राणि जिघ्नते ॥३॥ यत् इंद्रः अनयत् रितः महीः अपः वृषन्-
ऽतमः तत्र पूषा अभवत् सचा ॥४॥ तां पूष्णः सुऽमतिं वयं वृक्षस्य
प्र वयांऽइव इंद्रस्य च आ रभामहे ॥५॥ उत् पूषणं युवामहे अभी-
शूंन्ऽइव सारथिः मह्यै इंद्रं स्वस्तये ॥ ६ ॥ २३ ॥

॥५८॥ शुक्रं ते अन्यत् यजतं ते अन्यत् विषुऽरूपे अहनी द्यौः-
ऽइव असि विश्वाः हि मायाः अवसि स्वधाऽवः भद्रा ते पूषन्
इह रातिः अस्तु ॥१॥ अजऽअश्वः पशुऽपाः वाजऽपस्त्यः धियं-
ऽजिन्वः भुवने विश्वे अर्पितः अष्ट्रां पूषा शिथिरां उत्ऽवरीवृजत्
संऽचक्षाणः भुवना देवः ईयते ॥२॥ याः ते पूषन् नावः अंतः समुद्रे
हिरण्ययीः अंतरिक्षे चरंति ताभिः यासि दूत्यां सूर्यस्य कामेन कृत
श्रवः इच्छमानः ॥३॥ पूषा सुऽबंधुः दिवः आ पृथिव्याः इळः पतिः
मघऽवा दस्मऽवर्चाः यं देवासः अददुः सूर्यायै कामेन कृतं तवसं
सुऽअंचं ॥ ४ ॥ २४ ॥

हुवे ययोः इदं पप्रे विश्वं पुरा कृतं इंद्राग्नी॑ न मर्धतः ॥४॥ उग्रा वि-
ऽघनिना मृधः इंद्राग्नी॑ हवामहे ता नः मृळातः ईदृशे ॥५॥२७॥
हतः वृत्राणि आर्या हतः दासानि सत्ऽपती॰ हतः विश्वाः अप
द्विषः ॥६॥ इंद्राग्नी॑ युवां इमे अभि स्तोमाः अनूषत पिबतं शं-
ऽभुवा सुतं ॥७॥ या वां संति पुरुऽस्पृहः निऽयुतः दाशुषे नरा
इंद्राग्नी॑ ताभिः आ गतं ॥८॥ ताभिः आ गच्छतं नरा उप इदं सवनं
सुतं इंद्राग्नी॑ सोमऽपीतये ॥९॥ तं ईळिष्व यः अर्चिषा वना वि-
श्वा परिऽस्वजत् कृष्णा कृणोति जिह्वया ॥१०॥२८॥ यः इद्धे आ-
ऽविवासति सुम्नं इंद्रस्य मर्त्यः द्युम्नाय सुऽतराः अपः ॥११॥ ता नः
वाजऽवतीः इषः आशून् पिपृतं अर्वतः इंद्रं अग्निं च वोळ्हवे
॥१२॥ उभा वां इंद्राग्नी॑ आऽहुवध्यै उभा राधसः सह मादयध्यै
उभा दातारौ इषां रयीणां उभा वाजस्य सातये हुवे वां ॥१३॥ आ
नः गव्येभिः अश्व्यैः वसव्यैः उप गच्छतं सखायौ देवौ सख्याय शं-
ऽभुवा इंद्राग्नी॑ ता हवामहे ॥१४॥ इंद्राग्नी॑ शृणुतं हवं यजमानस्य
सुन्वतः वीतं हव्यानि आ गतं पिबतं सोम्यं मधु ॥१५॥२९॥

॥६१॥ इयं अददात् रभसं ऋणऽच्युतं दिवःऽदासं वध्रिऽअ-
श्वाय दाशुषे या शश्वंतं आऽचखाद अवसं पणिं ता ते दात्राणि
तविषा सरस्वति ॥१॥ इयं शुष्मेभिः बिसखाःऽइव अरुजत् सानु
गिरीणां तविषेभिः ऊर्मिऽभिः पारावतऽघ्नी अवसे सुवृक्तिऽभिः
सरस्वती आ विवासेम धीतिऽभिः ॥२॥ सरस्वति देवऽनिदः नि
बर्हय प्रऽजां विश्वस्य बृसयस्य मायिनः उत क्षितिऽभ्यः अवनीः
अविंदः विषं एभ्यः अस्रवः वाजिनीऽवति ॥३॥ प्र नः देवी सर-

वांना॥४॥ ता वल्गू दस्रा पुरुशाकंऽतमा प्रत्ना नव्यंसा वचसा
आ विवासे या शंसंते स्तुवते शंऽभंविष्ठा बभूवतुः गृणते चित्र-
ऽराती॰॥५॥१॥ ता भुज्युं विऽभिः अत्ऽभ्यः समुद्रात् तुग्रस्य सूनुं
ऊहथुः रजःऽभिः अरेणुऽभिः योजनेभिः भुजंता पतत्रिऽभिः अ-
र्णसः निः उपऽस्थात्॥६॥ वि जयुषा रथ्या यातं अद्रिं श्रुतं हवं
वृषणा वध्रिऽमत्याः दशस्यंता शयवे पिप्यथुः गां इति च्यवाना
सुऽमतिं भुरण्यू॥७॥ यत् रोदसी प्रऽदिवः अस्ति भूम हेळः
देवानां उत मर्त्यऽत्रा तत् आदित्याः वसवः रुद्रियासः रक्षःऽयुजे
तपुः अघं दधात॥८॥ यः ईं राजानौ ऋतुऽथा विऽदधत् रजंसः
मित्रः वरुणः चिकेतत् गंभीराय रक्षसे हेतिं अस्य द्रोघाय चित्
वचंसे आनवाय॥९॥ अंतरैः चक्रैः तनयाय वर्तिः द्युऽमता आ
यातं नृऽवता रथेन सनुत्येन त्यजंसा मर्त्यस्य वनुष्यतां अपि शी-
र्षा ववृक्तं॥१०॥ आ परमाभिः उत मध्यमाभिः नियुत्ऽभिः यातं
अवमाभिः अर्वाक् दृळ्हस्य चित् गोऽमतः वि व्रजस्य दुरः वर्तं
गृणते चित्रऽराती॰॥११॥२॥

॥६३॥ क्व त्या वल्गू पुरुऽहूता अद्य दूतः न स्तोमः अविदत्
नमस्वान् आ यः अर्वाक् नासत्या ववर्त प्रेष्ठा हि असथः अस्य
मन्मन्॥१॥ अरं मे गंतं हवनाय अस्मै गृणाना यथा पिबाथः
अंधः परि ह त्यत् वर्तिः याथः रिषः न यत् परः न अंतरः तुतुर्यात्
॥२॥ अकारि वां अंधसः वरीमन् अस्तारि बर्हिः सुप्रऽअयनतमं
उत्तानऽहस्तः युवयुः ववंद आ वां नक्षंतः अद्रयः आंजन्॥३॥
ऊर्ध्वः वां अग्निः अध्वरेषु अस्थात् प्र रातिः एति जूर्णिनी घृताची
प्र होता गूर्तऽमनाः उराणः अयुक्त यः नासत्या हवीमन्॥४॥

दृशता भूः॥५॥ उत ते वयः चित् वसतेः अपप्तन् नरः च ये पितु-
ऽभाजः विऽउष्टौ अमा सते वहसि भूरि वामं उषः देवि दाशुषे
मर्त्याय ॥ ६ ॥ ५ ॥

॥६५॥ एषा स्या नः दुहिता दिवःऽजाः क्षितीः उच्छंती मानु-
षीः अजीगरिति या भानुना रुशता राम्यासु अज्ञायि तिरः तमसः
चित् अक्तून्॥१॥ वि तत् ययुः अरुणयुक्ऽभिः अश्वैः चित्रं भांति
उषसः चंद्रऽरथाः अग्रं यज्ञस्य बृहतः नयंतीः वि ताः बाधंते तमः
ऊर्म्यायाः॥२॥ श्रवः वाजं इषं ऊर्जं वहंतीः नि दाशुषे उषसः म-
र्त्याय मघोनीः वीरऽवत् पत्यमानाः अवः धात विधते रत्नं अद्य
॥३॥ इदा हि वः विधते रत्नं अस्ति इदा वीराय दाशुषे उषसः इदा
विप्राय जरते यत् उक्था नि स्म माऽवते वहथ पुरा चित्॥४॥
इदा हि ते उषः अद्रिऽसानो इति गोत्रा गवां अंगिरसः गृणंति वि
अर्केण बिभिदुः ब्रह्मणा च सत्या नृणां अभवत् देवऽहूतिः॥५॥
उच्छ दिवः दुहितरिति प्रत्नऽवत् नः भरद्वाजऽवत् विधते मघोनि
सुऽवीरं रयिं गृणते रिरीहि उरुऽगायं अधि धेहि श्रवः नः॥६॥६॥

॥६६॥ वपुः नु तत् चिकितुषे चित् अस्तु समानं नाम धेनु प-
त्यमानं मर्तेषु अन्यत् दोहसे पीपाय सकृत् शुक्रं दुदुहे पृश्निः ऊधः
॥१॥ ये अग्नयः न शोशुचन् इधानाः द्विः यत् त्रिः मरुतः ववृधंत
अरेणवः हिरण्ययासः एषां साकं नृम्णैः पौंस्येभिः च भूवन्॥२॥
रुद्रस्य ये मीळ्हुषः संति पुत्राः यान् चो इति नु दाधृविः भरध्यै विदे हि
माता महः मही सा सा इत् पृश्निः सुऽभ्वे गर्भं आ अधात्॥३॥
न ये ईषंते जनुषः अया नु अंतरिति संतः अवद्यानि पुनानाः निः

रिपवे नि दीधः० ॥४॥ विश्वे यत् वां मंहना मंदमानाः दात्रं देवासः
अदधुः सऽजोषाः परि यत् भूथः रोदसी चित् उर्वी संति स्पशः
अदब्धासः अमूराः ॥५॥९॥ ता हि दात्रं धारयेथे अनु द्यून् दृंहेथे
सानुं उपमात्ऽइव द्योः दृळ्हः नक्षत्रः उत विश्वऽदेवः भूमिं आ
आतान् द्यां धासिना आयोः ॥६॥ ता विग्रं धैथे जठरं पृणध्यै आ
यत् सद्म सऽभृतयः पृणंति न मृष्यंते युवतयः अवाताः वि यत्
पयः विश्वऽजिन्वा भरंते ॥७॥ ता जिह्वया सदं आ इदं सुऽमेधाः
आ यत् वां सत्यः अरतिः ऋते भूत् तत् वां महिऽत्वं घृतऽअन्नौ
अस्तु युवं दाशुषे वि चयिष्टं अंहः ॥८॥ प्र यत् वां मित्रावरुणा
स्पूर्धन् प्रिया धाम युवऽधिता मिनंति न ये देवासः ओहसा न
मर्ताः अयज्ञऽसाचः अप्यः न पुत्राः ॥९॥ वि यत् वाचं कीस्तासः
भरंते शंसंति के चित् निऽविदः मनानाः आत् वां ब्रवाम सत्यानि
उक्था नकिः देवेभिः यतथः महिऽत्वा ॥१०॥ अवोः इत्था वां छ-
र्दिषः अभिष्टौ युवोः मित्रावरुणौ अस्कृधोयु अनु यत् गावः
स्फुरान् ऋजिप्यं धृष्णुं यत् रणे वृषणं युनजन् ॥११॥१०॥

॥६८॥ श्रुष्टी वां यज्ञः उत्ऽयतः सऽजोषाः मनुष्वत् वृक्तऽब-
र्हिषः यजध्यै आ यः इंद्रावरुणौ इषे अद्य महे सुम्नाय महे आऽव-
वर्तत् ॥१॥ ता हि श्रेष्ठा देवऽताता तुजा शूराणां शविष्ठा ता हि
भूतं मघोनां मंहिष्ठा तुविऽशुष्मा ऋतेन वृत्रऽतुरा सर्वऽसेना
॥२॥ ता गृणीहि नमस्येभिः शूषैः सुम्नेभिः इंद्रावरुणा चकाना
वज्रेण अन्यः शवसा हंति वृत्रं सिसक्ति अन्यः वृजनेषु विप्रः ॥३॥
ग्नाः च यत् नरः च ववृधंत विश्वे देवासः नरां स्वऽगूर्ताः प्र एभ्यः
इंद्रावरुणा महिऽत्वा द्यौः च पृथिवि भूतं उर्वी ॥४॥ सः इत् सु-

णुतं गिरः मे॥४॥ इंद्राविष्णू इति तत् पनयाय्यं वां सोमस्य मदे उरु
चक्रमाथे अकृणुतं अंतरिक्षं वरीयः अप्रथतं जीवसे नः रजांसि
॥५॥ इंद्राविष्णू इति हविषा ववृधाना अग्रऽअद्वाना नमसा रात-
ऽहव्या घृतऽआसुती इति द्रविणं धत्तं अस्मे इति समुद्रः स्थः कलशः सो-
मऽधानः॥६॥ इंद्राविष्णू इति पिबतं मध्वः अस्य सोमस्य दस्रा जठरं
पृणेथां आ वां अंधांसि मदिराणि अग्मन् उप ब्रह्माणि शृणुतं
हवं मे॥७॥ उभा जिग्यथुः न परा जयेथे इति न परा जिग्ये कतरः चन
एनोः इंद्रः च विष्णो इति यत् अपस्पृधेथां त्रेधा सहस्रं वि तत् ऐरये-
थां ॥ ८ ॥ १३ ॥

॥७०॥ घृतवती इति घृतऽवती भुवनानां अभिऽश्रिया उर्वी इति पृथ्वी इति मधु-
ऽदुघे इति मधुऽदुघे सुऽपेशसा द्यावापृथिवी इति वरुणस्य धर्मणा विऽस्कभिते इति
अजरे इति भूरिऽरेतसा॥१॥ असश्चंती इति भूरिऽधारे इति पयस्वती इति घृतं दु-
हाते इति सुऽकृते शुचिऽव्रते इति शुचिऽव्रते राजंती इति अस्य भुवनस्य रोदसी इति अस्मे इति
रेतः सिंचतं यत् मनुःऽहितं॥२॥ यः वां ऋजवे क्रमणाय रोदसी इति
मर्तः ददाश धिषणे इति सः साधति प्र प्रऽजाभिः जायते धर्मणः परि
युवोः सिक्ता विषुऽरूपाणि सऽव्रता॥३॥ घृतेन द्यावापृथिवी इति
अभिऽवृते इति घृतऽश्रिया घृतऽपृचा घृतऽवृधा उर्वी इति पृथ्वी इति होतृ-
ऽवूर्ये पुरोहिते इति पुरःऽहिते इति ते इति इत् विप्राः ईळते सुम्नं इष्टये॥४॥ मधु नः द्या-
वापृथिवी इति मिमिक्षतां मधुऽश्चुता मधुऽदुघे इति मधुव्रते इति मधुऽव्रते दधाने इति
यज्ञं द्रविणं च देवता महि श्रवः वाजं अस्मे इति सुऽवीर्यं॥५॥ ऊर्जं नः
द्यौः च पृथिवी च पिन्वतां पिता माता विश्वऽविदा सुदंससा
संरराणे इति संऽरराणे रोदसी इति विश्वऽशंभुवा सनिं वाजं रयिं अस्मे इति सं इन्वतां
॥ ६ ॥ १४ ॥

॥७१॥ उत ऊं इति स्यः देवः सविता हिरण्ययां बाहू इति अयंस्त स-
वनाय सुऽक्रतुः घृतेन पाणी इति अभि प्रुष्णुते मखः युवा सुऽदक्षः
रजसः विऽधर्मणि ॥१॥ देवस्य वयं सवितुः सवीमनि श्रेष्ठे स्याम
वसुनः च दावने यः विश्वस्य द्विऽपदः यः चतुःऽपदः निऽवेशने
प्रऽसवे च असि भूमनः ॥२॥ अदब्धेभिः सवितः इति पायुऽभिः त्वं शि-
वेभिः अद्य परि पाहि नः गयं हिरण्यऽजिह्वः सुविताय नव्यसे रक्ष
माकिः नः अघऽशंसः ईशत ॥३॥ उत ऊं इति स्यः देवः सविता दमूनाः
हिरण्यऽपाणिः प्रतिऽदोषं अस्थात् अयःऽहनुः यजतः मंद्रऽजिं-
ह्वः आ दाशुषे सुवति भूरि वामं ॥४॥ उत ऊं इति अयान् उपवक्ताऽ-
ऽइव बाहू इति हिरण्ययां सविता सुऽप्रतीका दिवः रोहांसि अरुहत्
पृथिव्याः अरीरमत पतयत् कत् चित् अभ्वं ॥५॥ वामं अद्य स-
वितः वामं ऊं इति श्वः दिवेऽदिवे वामं अस्मभ्यं सावीः वामस्य हि
क्षयस्य देव भूरेः अया धिया वामऽभाजः स्याम ॥६॥१५॥

॥७२॥ इंद्रासोमा महि तत् वां महिऽत्वं युवं महानि प्रथमानि
चक्रथुः युवं सूर्यं विविदथुः युवं स्वः विश्वा तमांसि अहतं निदः
च ॥१॥ इंद्रासोमा वासयथः उषसं उत् सूर्यं नयथः ज्योतिषा सह
उप द्यां स्कंभथुः स्कंभनेन अप्रथतं पृथिवीं मातरं वि ॥२॥ इंद्रासो-
मौ अहिं अपः परिऽस्थां हथः वृत्रं अनु वां द्यौः अमन्यत प्र अ-
र्णांसि ऐरयतं नदीनां आ समुद्राणि पप्रथुः पुरूणि ॥३॥ इंद्रासो-
मा पक्वं आमासु अंतः नि गवां इत् दधथुः वक्षणासु जगृभथुः
अनपिऽनद्धं आसु रुशंत् चित्रासु जगतीषु अंतः इति ॥४॥ इंद्रासोमा
युवं अंग तरुत्रं अपत्यऽसाचं श्रुत्यं राथे इति युवं शुष्मं नर्यं चर्षणि-
ऽभ्यः सं विव्यथुः पृतनाऽसहं उग्रा ॥५॥१६॥

॥७३॥ यः अद्रिऽभित् प्रथमऽजाः ऋतऽवा बृहस्पतिः आंगि-
रसः हविष्मान् द्विबर्हऽज्मा प्राघर्मऽसत् पिता नः आ रोदसी
वृषभः रोरवीति ॥१॥ जनाय चित् यः ईवते ऊं लोकं बृहस्पतिः
देवऽहूतौ चकार घ्नन् वृत्राणि वि पुरः दर्दरीति जयन् शत्रून् अ-
मित्रान् पृत्ऽसु सहन् ॥२॥ बृहस्पतिः सं अजयत् वसूनि महः
व्रजान् गोऽमतः देवः एषः अपः सिसासन् स्वः अप्रतिऽइतः
बृहस्पतिः हंति अमित्रं अर्कैः ॥३॥१७॥

॥७४॥ सोमारुद्रा धारयेथां असुर्यं प्र वां इष्टयः अरं अश्नुवंतु
दमेऽदमे सप्त रत्ना दधाना शं नः भूतं द्विऽपदे शं चतुःऽपदे ॥१॥
सोमारुद्रा वि वृहतं विषूची अमीवा या नः गयं आऽविवेश
आरे बाधेथां निःऽऋतिं पराचैः अस्मे भद्रा सौश्रवसानि संतु
॥२॥ सोमारुद्रा युवं एतानि अस्मे विश्वा तनूषु भेषजानि धत्तं
अव स्यतं मुंचतं यत् नः अस्ति तनूषु बद्धं कृतं एनः अस्मत् ॥३॥
तिग्मऽआयुधौ तिग्मऽहेती॰ सुऽशेवौ सोमारुद्रौ इह सु मृळतं
नः प्र नः मुंचतं वरुणस्य पाशात् गोपायतं नः सुऽमनस्यमाना
॥ ४ ॥ १८ ॥

॥७५॥ जीमूतस्यऽइव भवति प्रतीकं यत् वर्मी याति सऽमदां
उपऽस्थे अनाविद्धया तन्वा जय त्वं सः त्वा वर्मणः महिमा पिपर्तु
॥१॥ धन्वना गाः धन्वना आजिं जयेम धन्वना तीव्राः सऽमदः
जयेम धनुः शत्रोः अपऽकामं कृणोति धन्वना सर्वाः प्रऽदिशः ज-

येम ॥२॥ वक्ष्यंतीऽ इव इत् आ गनीगंति कर्णं प्रियं सखायं परि-
ऽसस्वजाना योषाऽइव शिंक्ते विऽतता अधि धन्वन् ज्या इयं
समने पारयंती ॥३॥ ते आऽचरंती समनाऽइव योषा माता-
ऽइव पुत्रं विभृतां उपऽस्थे अपं शत्रून् विध्यतां संऽविदाने
आर्त्नी इमे विऽस्फुरंती अमित्रान् ॥४॥ बह्वीनां पिता बहुः
अस्य पुत्रः चिश्चा कृणोति समना अवऽगत्यं इषुऽधिः संकाः पृ-
तनाः च सर्वाः पृष्ठे निऽनद्धः जयति प्रऽसूतः ॥५॥१९॥ रथे तिष्ठन्
नयति वाजिनः पुरः यत्रंऽयत्र कामयते सुऽसारथिः अभीशूनां
महिमानं पनायत मनः पश्चात् अनु यच्छंति रश्मयः ॥६॥ तीव्रान्
घोषान् कृण्वते वृषऽपाणयः अश्वाः रथेभिः सह वाजयंतः अव-
ऽक्रामंतः प्रऽपदैः अमित्रान् क्षिणंति शत्रून् अनपऽव्ययंतः ॥७॥
रथऽवाहनं हविः अस्य नाम यत्र आयुधं निऽहितं अस्य वर्म तत्र
रथं उप शग्मं सदेम विश्वाहा वयं सुऽमनस्यमानाः ॥८॥ स्वा-
दुऽसंसदः पितरः वयःऽधाः कृच्छ्रेऽश्रितः शक्तिऽवंतः गभीराः
चित्रऽसेनाः इषुऽबलाः अमृध्राः सतःऽवीराः उरवः व्रातऽसहाः
॥९॥ ब्राह्मणासः पितरः सोम्यासः शिवे नः द्यावापृथिवी अने-
हसा पूषा नः पातु दुःऽइतात् ऋतऽवृधः रक्ष मार्किः नः अघ-
ऽशंसः ईशत ॥१०॥२०॥ सुऽपर्णं वस्ते मृगः अस्याः दंतः गोभिः
संऽनद्धा पतति प्रऽसूता यत्र नरः सं च वि च द्रवंति तत्र अस्मभ्यं
इषवः शर्म यंसन् ॥११॥ ऋजीते परि वृङ्धि नः अश्मा भवतु नः तनूः
सोमः अधि ब्रवीतु नः अदितिः शर्म यच्छतु ॥१२॥ आ जंघंति सानु
एषां जघनान् उप जिघ्नते अश्वऽअजनि प्रऽचेतसः अश्वान्
समत्ऽसु चोदय ॥१३॥ अहिःऽइव भोगैः परि एति बाहुं ज्या-
याः हेतिं परिऽबाधमानः हस्तऽघ्नः विश्वा वयुनानि विद्वान् पु-

मांन् पुमांसं परिं पातु विश्वतः॥ १४॥ आलंऽअक्ता या रुरुंऽशी-
र्ष्णी अथो' यस्याः अयः मुखं इदं पर्जन्यंऽरेतसे इष्वैं दैव्यै बृहत्
नमः॥ १५॥ २१॥ अवंऽसृष्टा परां पत शरंव्ये ब्रह्मंऽसंशिते गच्छ
अमित्रान् प्र पद्यस्व मा अमीषां कं चन उत् शिषः॥ १६॥ यत्र
वाणाः संऽपतंति कुमाराः विशिखाःऽइंव तत्रं नः ब्रह्मंणः पतिः
अदिंतिः शर्मं यच्छतु विश्वाहां शर्मं यच्छतु॥ १७॥ मर्माणि ते
वर्मणा छादयामि सोमः त्वा राजां अमृतेन अनुं वस्तां उरोः व-
रीयः वरुंणः ते कृणोतु जयंतं त्वा अनुं देवाः मदंतु॥ १८॥ यः नः स्वः
अरंणः यः च निष्ट्यः जिघांसति देवाः तं सर्वे धूर्वंतु ब्रह्म वर्म मम
अंतरं॥ १९॥ २२॥ ६॥ ६॥

॥ इति षष्ठं मंडलं समाप्तं ॥

॥ पदपाठः ॥

॥ ओं ॥

॥१॥ अग्निं नरः दीधितिऽभिः अरण्योः हस्तऽच्युती जनयंत प्रऽशस्तं दूरेऽदृशं गृहऽपतिं अथर्युं॥१॥ तं अग्निं अस्ते वसवः नि ऋण्वन् सुऽप्रतिचक्षं अवसे कुतः चित् दक्षाय्यः यः दमे आस नित्यः॥२॥ प्रऽइद्धः अग्ने दीदिहि पुरः नः अजस्रया सूर्म्या यविष्ठ त्वां शश्वंतः उप यंति वाजाः॥३॥ प्र ते अग्नयः अग्निऽभ्यः वरं निः सुऽवीरासः शोशुचंत द्युऽमंतः यत्र नरः संऽआसते सुऽजाताः ॥४॥ दाः नः अग्ने धिया रयिं सुऽवीरं सुऽअपत्यं सहस्य प्रऽशस्तं न यं यावा तरति यातुऽमावान्॥५॥२३॥ उप यं एति युवतिः सुऽदक्षं दोषा वस्तोः हविष्मती घृताची उप स्वा एनं अरमतिः वसुऽयुः ॥६॥ विश्वाः अग्ने अप दह अरातीः येभिः तपःऽभिः अदहः जरूथं प्र निऽस्वरं चातयस्व अमीवां॥७॥ आ यः ते अग्ने इधते अनीकं वसिष्ठ शुक्र दीदिऽवः पावक उतो नः एभिः स्तवथैः इह स्याः॥८॥ वि ये ते अग्ने भेजिरे अनीकं मर्ताः नरः पित्र्यासः पुरुऽत्रा उतो नः एभिः सुऽमनाः इह स्याः॥९॥ इमे नरः वृत्रऽहत्येषु शूराः विश्वाः अदेवीः अभि संतु मायाः ये मे धियं पनयंत प्रऽशस्तां॥१०॥२४॥ मा शूने अग्ने नि सदाम नृणां मा अशेषसः अवीरता परि त्वा प्रजाऽवंतीषु दुर्यासु दुर्य ॥११॥ यं अश्वी नित्यं उपऽयाति यज्ञं प्रजाऽवंतं सुऽअपत्यं क्षयं नः स्वऽजन्मना शेषसा ववृधानं॥१२॥ पाहि नः अग्ने रक्षसः अजुष्टात्

गाहि धूर्तेः अररुषः अघऽयोः त्वा युजा पृतनाऽयून् अभि स्यां
॥१३॥ सः इत् अग्निः अग्नीन् अति अस्तु अन्यान् यत्र वाजी तनयः
वीळुऽपाणिः सहस्रऽपाथाः अक्षरा संऽएति ॥१४॥ सः इत्
अग्निः यः वनुष्यतः निऽपाति संऽएद्धारं अंहसः उरुष्यात् सु-
ऽजातासः परि चरंति वीराः ॥१५॥२५॥ अयं सः अग्निः आऽहु-
तः पुरुऽत्रा यं ईशानः सं इत् इंधे हविष्मान् परि यं एति अध्वरेषु
होता ॥१६॥ त्वे' अग्ने आऽहवनानि भूरि ईशानासः आ जुहुयाम
नित्या उभा कृण्वंतः वहतू' मियेधे ॥१७॥ इमो' अग्ने वीतऽतमा-
नि हव्या अजस्रः वक्षि देवऽतातिं अच्छ प्रति नः ईं सुरभीणि
व्यंतु ॥१८॥ मा नः अग्ने अवीरते परा दाः दुःऽवाससे अमतये
मा नः अस्यै मा नः क्षुधे मा रक्षसे ऋतऽवः मा नः दमे मा वने
आ जुहूर्थाः ॥१९॥ नु मे ब्रह्माणि अग्ने उत् शशाधि त्वं देव मघ-
वत्ऽभ्यः सुसूदः रातौ स्याम उभयासः आ ते यूयं पात स्वस्ति-
ऽभिः सदा नः ॥२०॥२६॥ त्वं अग्ने सुऽहवः रण्वऽसंदृक् सुऽदीती
सूनो' सहसः दिदीहि मा त्वे' सचा तनये नित्ये आ धक् मा वीरः
अस्मत् नर्यः वि दासीत् ॥२१॥ मा नः अग्ने दुःऽभृतये सचा एषु
देवऽइद्धेषु अग्निषु प्र वोचः मा ते अस्मान् दुःऽमतयः भृमात्
चित् देवस्य सूनो' सहसः नशंत ॥२२॥ सः मर्तः अग्ने सुऽअनीक
रेवान् अमर्त्ये यः आऽजुहोति हव्यं सः देवता वसुऽवनिं दधाति
यं सूरिः अर्थी पृच्छमानः एति ॥२३॥ महः नः अग्ने सुवितस्य
विद्वान् रयिं सूरिऽभ्यः आ वह बृहंतं येन वयं सहसाऽवन् मदेम
अविऽक्षितासः आयुषा सुऽवीराः ॥२४॥ नु मे ब्रह्माणि अग्ने
उत् शशाधि त्वं देव मघवत्ऽभ्यः सुसूदः रातौ स्याम उभयासः
आ ते यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥२५॥२७॥१॥

॥२॥ जुषस्व॑ नः स॒म्ऽइध॑म् अग्ने॒ अ॒द्य शोच॑ बृ॒हत् य॑ज॒तं धूमं॑ ऋ॒ण्वन् उप॑ स्पृश दि॒व्यं सानु॑ स्तू॒पैः सं र॒श्मिऽभिः॑ त॒तनः॒ सूर्य॑स्य ॥१॥ नरा॒शंस॑स्य म॒हि॒मानं॑ एषां॒ उप॑ स्तो॒षा॒म य॒ज॒तस्य॑ य॒ज्ञैः ये सु॒ऽक्रत॑वः शुच॑यः धि॒यंऽधाः स्वद॑न्ति दे॒वाः उ॒भया॑नि ह॒व्या ॥२॥ ई॒ळेन्यं॑ वः॒ असु॑रं सु॒ऽदक्षं॑ अ॒न्तः दूतं रोद॑सी॒ इति॑ स॒त्यऽवाचं॑ म॒नु॒ष्वत् अ॒ग्निं मनु॑ना सम्ऽइ॑द्धं सं अ॒ध्व॒राय॑ सद॑ इत् म॒हे॒म ॥३॥ स॒प॒र्यव॑ः भर॑माणाः अ॒भि॒ऽज्ञु प्र वृ॑ञ्ज॒ते॒ नम॑सा ब॒र्हिः अ॒ग्नौ आ॒ऽजुह्वा॑नाः घृ॒तऽपृ॑ष्ठं पृष॑त्ऽवत् अ॒ध्व॑र्य॒वः ह॒विषा॑ म॒र्ज॒य॒ध्व॒म् ॥४॥ सु॒ऽआ॒ध्यः॑ वि दुरः॑ दे॒व॒ऽयन्तः॑ अ॒शि॒श्र॒युः॒ र॒थ॒ऽयुः दे॒वऽता॑ता पू॒र्वी इति॑ शिशुं॑ न मा॒तरा॑ रि॒हा॒णे इति॑ सं अ॒ग्रुवः॑ न सम॑नेषु अ॒ञ्जन् ॥५॥१॥ उ॒त योष॑णे॒ इति॑ दि॒व्ये इति॑ म॒ही इति॑ नः॒ उ॒षसा॒नक्ता॑ सु॒दु॒घा॑ऽइव धे॒नुः ब॒र्हि॒ऽसदा॑ पुरु॒ऽहूते॒ इति॑ म॒घोनी॒ इति॑ आ य॒ज्ञिये॒ इति॑ सु॒वि॒ताय॑ श्र॒य॒ता॒म् ॥६॥ विप्रा॑ य॒ज्ञेषु॑ मानु॑षेषु का॒रू इति॑ मन्ये॑ वा॒म् जा॒तऽवे॑दसा यज॑ध्यै ऊ॒र्ध्वं नः॒ अ॒ध्व॒रं कृ॒तं॒ ह॒वेषु॑ ता दे॒वेषु॑ व॒न॒थः॒ वार्या॑णि ॥७॥ आ भार॑ती भार॑तीभिः स॒ऽजोषाः॑ इळा॑ दे॒वैः म॒नु॒ष्ये॑भिः अ॒ग्निः सर॑स्वती सा॒र॒स्व॒तेभिः॑ अ॒र्वाक् ति॒स्रः दे॒वीः ब॒र्हिः आ इ॒दं स॒द॒न्तु ॥८॥ तत् नः॒ तु॒रीपं॑ अध॑ पो॒ष॒यि॒त्नु दे॑व त्वष्टः वि र॒रा॒णः स्य॒स्व॒ यतः॑ वी॒रः क॒र्म॒ण्यः॑ सु॒ऽदक्षः॑ यु॒क्तऽग्रा॑वा जाय॑ते दे॒वऽका॑मः ॥९॥ वन॑स्पते अव॑ सृ॒ज॒ उप॑ दे॒वान् अ॒ग्निः ह॒विः श॒मि॒ता सू॒द॒या॒ति॒ सः इत् ऊं॒ इति॑ होता॑ स॒त्यऽत॑रः य॒जा॒ति॒ यथा॑ दे॒वानां॑ जनि॑मानि वेद॑ ॥१०॥ आ या॒हि॒ अ॒ग्ने॒ स॒म्ऽइ॒धा॒नः॒ अ॒र्वाङ् इन्द्रे॑ण दे॒वैः स॒ऽरथं॑ तु॒रेभिः॑ ब॒र्हिः नः॒ आस्ता॑म् अदि॑तिः सु॒ऽपु॒त्रा स्वाहा॑ दे॒वाः अ॒मृता॑ः मा॒द॒य॒न्ता॒म् ॥११॥२॥

॥३॥ अ॒ग्निं वः॒ दे॒वं अ॒ग्नि॒ऽभिः स॒ऽजोषाः॑ यजि॑ष्ठं दू॒तं अ॒ध्व॒रे

पाहि धूर्तैः अररुषः अघऽयोः त्वा युजा पृतनाऽयून् अभि स्यां
॥१३॥ सः इत् अग्निः अग्नीन् अति अस्तु अन्यान् यत्र वाजी तनयः
वीळुऽपाणिः सहस्रऽपाथाः अक्षरा संऽएति ॥१४॥ सः इत्
अग्निः यः वनुष्यतः निऽपाति संऽएतारं अंहसः उरुष्यात् सु-
ऽजातासः परि चरंति वीराः ॥१५॥२५॥ अयं सः अग्निः आऽहु-
तः पुरुऽत्रा यं ईशानः सं इत् इंधे हविष्मान् परि यं एति अध्वरेषु
होता ॥१६॥ त्वे अग्ने आऽहवनानि भूरि ईशानासः आ जुहुयाम
नित्या उभा कृण्वंतः वहतू मियेधे ॥१७॥ इमो अग्ने वीतऽतमा-
नि हव्या अजस्रः वक्षि देवऽतातिं अच्छ प्रति नः ईं सुरभीणि
व्यंतु ॥१८॥ मा नः अग्ने अवीरते परा दाः दुःऽवाससे अमतये
मा नः अस्यै मा नः क्षुधे मा रक्षसे ऋतऽवः मा नः दमे मा वने
आ जुहूर्थाः ॥१९॥ नु मे ब्रह्माणि अग्ने उत् शशाधि त्वं देव मघ-
वत्ऽभ्यः सुसूदः रातौ स्याम उभयासः आ ते यूयं पात स्वस्ति-
ऽभिः सदा नः ॥२०॥२६॥ त्वं अग्ने सुऽहवः रण्वऽसंदृक् सुऽदीती
सूनो सहसः दिदीहि मा त्वे सचा तनये नित्ये आ धक् मा वीरः
अस्मत् नर्यः वि दासीत् ॥२१॥ मा नः अग्ने दुःऽभृतये सचा एषु
देवऽइद्धेषु अग्निषु प्र वोचः मा ते अस्मान् दुःऽमतयः भृमात्
चित् देवस्य सूनो सहसः नशंत ॥२२॥ सः मर्तः अग्ने सुऽअनीक
रेवान् अमर्त्ये यः आऽजुहोति हव्यं सः देवता वसुऽवनिं दधाति
यं सूरिः अर्थी पृच्छमानः एति ॥२३॥ महः नः अग्ने सुवितस्य
विद्वान् रयिं सूरिऽभ्यः आ वह बृहंतं येन वयं सहसाऽवन् मदेम
अविऽक्षितासः आयुषा सुऽवीराः ॥२४॥ नु मे ब्रह्माणि अग्ने
उत् शशाधि त्वं देव मघवत्ऽभ्यः सुसूदः रातौ स्याम उभयासः
आ ते यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥२५॥२७॥१॥

गृत्सः अग्निः तरुणः चित् अस्तु यतः यविष्ठः अजनिष्ट मातुः सं
यः वना युवते शुचिऽदन् भूरि चित् अन्ना सं इत् अत्ति सद्यः ॥२॥
अस्य देवस्य संऽसदि अनीके यं मर्तासः श्येतं जगृभ्रे नि यः गृभं
पौरुषेयीं उवोच दुःऽओकं अग्निः आयवे शुशोच ॥३॥ अयं क-
विः अकविषु प्रऽचेताः मर्तेषु अग्निः अमृतः नि धायि सः मा नः
अत्र जुहुरः सहस्वः सदा त्वे सुऽमनसः स्याम ॥४॥ आ यः योनिं
देवऽकृतं ससाद क्रत्वा हि अग्निः अमृतान् अतारीत् तं ओषधीः
च वनिनः च गर्भं भूमिः च विश्वऽधायसं विभर्ति ॥५॥५॥ ईशे हि
अग्निः अमृतस्य भूरेः ईशे रायः सुऽवीर्यस्य दातोः मा त्वा वयं स-
हसाऽवन् अवीराः मा अप्सवः परि सदाम मा अदुवः ॥६॥ प-
रिऽसद्यं हि अरणस्य रेक्णः नित्यस्य रायः पतयः स्याम न शेपः
अग्ने अन्यऽजातं अस्ति अचेतानस्य मा पथः वि दुक्षः ॥७॥ नहि
ग्रभाय अरणः सुऽशेवः अन्यऽउदर्यः मनसा मंतवै ऊं अध चित्
ओकः पुनः इत् सः एति आ नः वाजी अभीषाट् एतु नव्यः ॥८॥
त्वं अग्ने वनुष्यतः नि पाहि त्वं ऊं नः सहसाऽवन् अवद्यात् सं
त्वा ध्वस्मन्ऽवत् अभि एतु पाथः सं रयिः स्पृहयाय्यः सहस्री
॥९॥ एता नः अग्ने सौभगा दिदीहि अपि क्रतुं सुऽचेतसं वतेम
विश्वा स्तोतृऽभ्यः गृणते च संतु यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः
॥१०॥६॥

॥५॥ प्र अग्नये तवसे भरध्वं गिरं दिवः अरतये पृथिव्याः यः
विश्वेषां अमृतानां उपऽस्थे वैश्वानरः ववृधे जागृवत्ऽभिः ॥१॥
पृष्टः दिवि धायि अग्निः पृथिव्यां नेता सिंधूनां वृषभः स्तियानां
सः मानुषीः अभि विशः वि भाति वैश्वानरः ववृधानः वरेण ॥

त्वत् भिया विशः आयन् असिक्नीः असमनाः जहतीः भोजनानि वैश्वानर पूरवे शोशुचानः पुरः यत् अग्ने दरयन् अदीदेः ॥३॥ तव त्रिऽधातु पृथिवी उत द्यौः वैश्वानर व्रतं अग्ने सचंत त्वं भासा रोदसी इति आ ततंथ अजस्रेण शोचिषा शोशुचानः ॥४॥ त्वां अग्ने हरितः वावशानाः गिरः सचंते धुनयः घृताचीः पतिं कृष्टीनां रथ्यं रयीणां वैश्वानरं उषसां केतुं अह्नां ॥५॥७॥ त्वे इति असुर्यं वसवः नि ऋण्वन् क्रतुं हि ते मित्रऽमहः जुषंत त्वं दस्यून् ओकसः अग्ने आजः उरु ज्योतिः जनयन् आर्याय ॥६॥ सः जायमानः परमे विऽओमन् वायुः न पाथः परि पासि सद्यः त्वं भुवना जनयन् अभि क्रन् अपत्याय जातऽवेदः दशस्यन् ॥७॥ तां अग्ने अस्मे इषं आ ईरयस्व वैश्वानर द्युऽमतीं जातऽवेदः यया राधः पिन्वसि विश्वऽवार पृथु श्रवः दाशुषे मर्त्याय ॥८॥ तं नः अग्ने मघवत्ऽभ्यः पुरुऽक्षुं रयिं नि वाजं श्रुत्यं युवस्व वैश्वानर महि नः शर्म यच्छ रुद्रेभिः अग्ने वसुऽभिः सऽजोषाः ॥९॥८॥

॥६॥ प्र संऽराजः असुरस्य प्रऽशस्तिं पुंसः कृष्टीनां अनुऽमाद्यस्य इंद्रस्यऽइव प्र तवसः कृतानि वंदे दारुं वंदमानः विवक्मि ॥१॥ कविं केतुं धासिं भानुं अद्रेः हिन्वंति शं राज्यं रोदस्योः पुरंदरस्य गीःऽभिः आ विवासे अग्नेः व्रतानि पूर्व्या महानि ॥२॥ अक्रतून् ग्रथिनः मृध्रऽवाचः पणीन् अश्रद्धान् अवृधान् अयज्ञान् प्रऽप्र तान् दस्यून् अग्निः विवाय पूर्वः चकार अपरान् अयज्यून् ॥३॥ यः अपाचीने तमसि मदंतीः प्राचीः चकार नृऽतमः शचीभिः तं ईशानं वस्वः अग्निं गृणीषे अनानतं दमयंतं पृतन्यून् ॥४॥ यः देह्यः अनमयत् वधऽस्नैः यः अर्यऽपत्नीः उषसः

कार सः नि॒ऽहत्यं॑ नहु॑षः य॒ह्वः अ॒ग्निः विशः॑ च॒क्रे॒ ब॒लि॒ऽहृतः॑
हः॑ऽभिः ॥५॥ यस्यं॑ शर्म॑न् उप॑ विश्वे॑ जना॑सः एवैः॑ त॒स्थुः सु॒ऽम॒-
तिं भिक्ष॑माणाः वै॒श्वा॒न॒रः वर॑ं आ रोद॑स्योः आ अ॒ग्निः स॒सा॒द॒ पि॒-
त्रोः उ॒पऽस्थ॑म् ॥६॥ आ दे॒वः द॒दे॒ बु॒ध्न्या॑ वसू॑नि वै॒श्वा॒न॒रः उत्ऽइ॑ता
सूर्य॑स्य आ स॒मु॒द्रात् अव॑रात् आ पर॑स्मात् आ अ॒ग्निः द॒दे॒ दि॒वः
आ पृ॒थि॒व्याः ॥७॥९॥

॥७॥ प्र वः॒ दे॒वं चि॒त् स॒ह॒सा॒नं अ॒ग्निं अश्व॑ं न वा॒जिन॑ं हि॒षे॒ न-
मः॑ऽभिः भव॑ नः॒ दू॒तः अ॒ध्व॒रस्य॑ वि॒द्वान् त्मना॑ दे॒वेषु॑ वि॒वि॒दे॒ मि॒-
तऽद्रुः॑ ॥१॥ आ या॒हि॒ अ॒ग्ने॒ प॒थ्याः॑ अनु॑ स्वाः म॒न्द्रः दे॒वानां॑ स॒ख्यं
जु॒षा॒णः आ सानु॑ शुष्मैः॑ न॒दय॑न् पृ॒थि॒व्याः जम्भे॑भिः विश्व॑म् उ॒शध॑क्
वना॑नि ॥२॥ प्रा॒चीनः॑ य॒ज्ञः सु॒ऽधि॑तं हि ब॒र्हिः प्री॒णी॒ते अ॒ग्निः
ई॒ळि॒तः न होता॑ आ मा॒तरा॑ वि॒श्वऽवा॑रे॰ हु॒वा॒नः यतः॑ य॒वि॒ष्ठ
ज॒ज्ञि॒षे सु॒ऽशेव॑ः ॥३॥ स॒द्यः अ॒ध्व॒रे र॒थि॒रं ज॒नन्त॒ मानु॑षासः वि-
ऽचे॑तसः यः ए॒षां॒ वि॒शां अ॒धा॒यि॒ वि॒श्पतिः॑ दु॒रो॒णे अ॒ग्निः म॒न्द्रः
मधु॑ऽवचाः ऋ॒तऽवा॑ ॥४॥ असा॑दि वृ॒तः वह्निः॑ आ॒ऽज॒ग॒न्वान्
अ॒ग्निः ब्र॒ह्मा नृ॒ऽसद॑ने वि॒ऽध॒र्ता द्यौः च॒ यं पृ॒थि॒वी व॒वृ॒धाते॑ आ
यं होता॑ यज॑ति वि॒श्वऽवा॑रं ॥५॥ ए॒ते द्यु॒म्नेभिः॑ विश्व॑म् आ अ॒ति॒र॒न्त
मन्त्र॑ं ये वा॒ अर॑ं नर्याः॑ अत॑क्षन् प्र ये विशः॑ ति॒र॒न्त॒ श्रोष॑माणाः आ
ये मे॒ अ॒स्य दीध॑यन् ऋ॒तस्य॑ ॥६॥ नु त्वां॑ अ॒ग्ने॒ ई॒म॒हे॒ वसि॑ष्ठाः ई॒शा॒नं
सू॒नो॒ स॒ह॒सः॒ वसू॑नां इष॑ं स्तो॒तृऽभ्यः॑ म॒घव॑त्ऽभ्यः आ॒न॒ट् यू॒यं
पा॒त॒ स्व॒स्तिऽभिः॑ सदा॑ नः॒ ॥७॥१०॥

॥८॥ इ॒न्धे राजा॑ सं अ॒र्यः नमः॑ऽभिः यस्य॑ प्रती॑कं आऽहु॑तं घृ॒तेन॑

कृतस्यं क्रतुं हि अस्य वसंवः जुषंत अथं देवाः दधिरे हव्यऽवाहं ॥४॥ आ अग्ने वह हविःऽअद्याय देवान् इंद्रऽज्येष्ठासः इह मादयंतां इमं यज्ञं दिवि देवेषु धेहि यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥५॥१४॥

॥१२॥ अगन्म महा नमसा यविष्ठं यः दीदाय संऽइंद्धः स्वे दुरोणे चित्रऽभानुं रोदसी इति अंतः उर्वी इति सुऽआहुतं विश्वतः प्रत्यंचं ॥१॥ सः मह्ना विश्वा दुःऽइतानि सह्वान् अग्निः स्तवे दमे आ जातऽवेदाः सः नः रक्षिषत् दुःऽइतात् अवद्यात् अस्मान् गृणतः उत नः मघोनः ॥२॥ त्वं वरुणः उत मित्रः अग्ने त्वां वर्धंति मतिऽभिः वसिष्ठाः त्वे इति वसु सुऽसननानि संतु यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥३॥१५॥

॥१३॥ प्र अग्नये विश्वऽशुचे धियंऽधे असुरऽघ्ने मन्म धीतिं भरध्वं भरे हविः न बर्हिषि प्रीणानः वैश्वानराय यतये मतीनां ॥१॥ त्वं अग्ने शोचिषा शोशुचानः आ रोदसी इति अपृणाः जायमानः त्वं देवान् अभिऽशस्तेः अमुंचः वैश्वानर जातऽवेदः महिऽत्वा ॥२॥ जातः यत् अग्ने भुवना वि अख्यः पशून् न गोपाः इर्यः परिऽज्मा वैश्वानर ब्रह्मणे विंद गातुं यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥३॥१६॥

॥१४॥ संऽइधा जातऽवेदसे देवाय देवहूतिऽभिः हविःऽभिः शुक्रऽशोचिषे नमस्विनः वयं दाशेम अग्नये ॥१॥ वयं ते अग्ने संऽइधा विधेम वयं दाशेम सुऽस्तुती यजत्र वयं घृतेन अध्वरस्य

होतः वयं देव हविषा भद्रऽशोचे ॥२॥ आ नः देवेभिः उप देवऽहूतिं अग्ने याहि वषट्ऽकृतिं जुषाणः तुभ्यं देवाय दाशतः स्याम यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥३॥१७॥

॥१५॥ उपऽसद्याय मीळ्हुषे आस्ये जुहुत हविः यः नः नेदिष्ठं आप्यं ॥१॥ यः पंच चर्षणीः अभि निऽससाद दमेऽदमे कविः गृहऽपतिः युवा ॥२॥ सः नः वेदः अमात्यं अग्निः रक्षतु विश्वतः उत अस्मान् पातु अंहसः ॥३॥ नवं नु स्तोमं अग्नये दिवः श्येनाय जीजनं वस्वः कुवित् वनाति नः ॥४॥ स्पार्हाः यस्य श्रियः दृशे रयिः वीरऽवतः यथा अग्रे यज्ञस्य शोचतः ॥५॥१८॥ सः इमां वेतु वषट्ऽकृतिं अग्निः जुषत नः गिरः यजिष्ठः हव्यऽवाहनः ॥६॥ नि त्वा नक्ष्य विश्पते द्युऽमंतं देव धीमहि सुऽवीरं अग्ने आऽहुत ॥७॥ क्षपः उस्रः च दीदिहि सुऽअग्नयः त्वया वयं सुऽवीरः त्वं अस्मऽयुः ॥८॥ उप त्वा सातये नरः विप्रासः यंति धीतिऽभिः उप अक्षरा सहस्रिणी ॥९॥ अग्निः रक्षांसि सेधति शुक्रऽशोचिः अमर्त्यः शुचिः पावकः ईड्यः ॥१०॥१९॥ सः नः राधांसि आ भर ईशानः सहसः यहो भगः च दातु वार्यं ॥११॥ त्वं अग्ने वीरऽवत् यशः देवः च सविता भगः दितिः च दाति वार्यं ॥१२॥ अग्ने रक्ष नः अंहसः प्रति स्म देव रिषतः तपिष्ठैः अजरः दह ॥१३॥ अध मही नः आयसी अनाधृष्टः नृऽपीतये पूः भव शतऽभुंजिः ॥१४॥ त्वं नः पाहि अंहसः दोषाऽवस्तः अघऽयतः दिवा नक्तं अदाभ्य ॥१५॥२०॥

॥१६॥ एना वः अग्निं नमसा ऊर्जः नपातं आ हुवे प्रियं चे-

जातऽवेदः ॥३॥ सुऽअध्वरा करति जातऽवेदाः यक्षत् देवान् अमृतान् पिप्रयत् च ॥४॥ वंस्व विश्वा वार्याणि प्रऽचेतः॰ सत्याः भवंतु आऽशिषः नः अद्य ॥५॥ त्वां ऊं ते दधिरे हव्यऽवाहं देवासः अग्ने ऊर्जः आ नपातं ॥६॥ ते ते देवाय दाशतः स्याम महः नः रत्ना वि दधः इयानः ॥७॥२३॥१॥

॥१८॥ त्वे ह यत् पितरः चित् नः इंद्र विश्वा वामा जरितारः असन्वन् त्वे गावः सुऽदुघाः त्वे हि अश्वाः त्वं वसु देवऽयते वनिष्ठः ॥१॥ राजाऽइव हि जनिऽभिः क्षेषि एव अव द्युऽभिः अभि विदुः कविः सन् पिश गिरः मघऽवन् गोभिः अश्वैः त्वाऽयतः शिशीहि राये अस्मान् ॥२॥ इमाः ऊं त्वा पस्पृधानासः अत्र मंद्राः गिरः देवऽयंतीः उप स्थुः अर्वाची ते पथ्या रायः एतु स्याम ते सुऽमतौ इंद्र शर्मन् ॥३॥ धेनुं न त्वा सुऽयवसे दुधुक्षन् उप ब्रह्माणि ससृजे वसिष्ठः त्वां इत् मे गोऽपतिं विश्वः आह आ नः इंद्रः सुऽमतिं गंतु अच्छ ॥४॥ अर्णांसि चित् पप्रथाना सुऽदासे इंद्रः गाधानि अकृणोत् सुऽपारा शर्धंतं शिम्युं उचथस्य नव्यः शापं सिंधूनां अकृणोत् अशस्तीः ॥५॥२४॥ पुरोळाः इत् तुर्वशः यक्षुः आसीत् राये मत्स्यासः निऽशिताः अपिऽइव श्रुष्टिं चक्रुः भृगवः द्रुह्यवः च सखा सखायं अतरत् विषूचोः ॥६॥ आ पक्थासः भलानसः भनंत आ अलिनासः विषाणिनः शिवासः आ यः अनयत् सधऽमाः आर्यस्य गव्या तृत्सुऽभ्यः अजगन् युधा नॄन् ॥७॥ दुःऽआध्यः अदितिं सेवयंतः अचेतसः वि जगृभ्रे परुष्णीं मह्ना अविव्यक् पृथिवीं पत्यमानः पशुः कविः अशयत् चायमानः ॥८॥ ईयुः अर्थं न निऽअर्थं परुष्णीं आशुः चन इत् अभिऽपित्वं

जगाम सुऽदासे इंद्रः सुऽतुकान् अमित्रान् अरंधयत् मानुषे व
ध्रिऽवाचः ॥ ९ ॥ ईयुः गावः न यवसात् अगोपाः यथाऽकृत
अभि मित्रं चितासः पृश्निऽगावः पृश्निऽनिप्रेषितासः श्रुष्टिं
चक्रुः निऽयुतः रंतयः च ॥ १० ॥ २५ ॥ एकं च यः विंशतिं च श्र
स्या वैकर्णयोः जनान् राजा नि अस्तः॰ दस्मः न सद्मन् नि शि
शाति बर्हिः शूरः सर्गं अकृणोत् इंद्रः एषां ॥ ११ ॥ अध श्रुतं कव
षं वृद्धं अपऽसु अनु द्रुह्युं नि वृणक् वज्रऽबाहुः वृणानाः अत्र स
ख्याय सख्यं त्वाऽयंतः ये अमदन् अनु त्वा ॥ १२ ॥ वि सद्यः वि श्वा
दृंहितानि एषां इंद्रः पुरः सहसा सप्त दर्दरिति॰ वि आनवस्य तृत्स
[illegible] ॥ १३ ॥ नि [illegible]
[illegible]
[illegible] इंद्रस्य वीर्या कृतानि ॥ १४ ॥ इंद्रेण एते तृत्स
[illegible]
[illegible] सुऽदासे ॥ १५ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

॥२०॥२७॥ प्र ये गृहात् अममदुः त्वाऽया पराऽशरः शतऽयातुः वसिष्ठः न ते भोजस्य सख्यं मृषंत अध सूरिऽभ्यः सुऽदिना वि उच्छान् ॥२१॥ द्वे नप्तुः देवऽवतः शते गोः द्वा रथा वधूऽमंता सुऽदासः अर्हन् अग्ने पैजऽवनस्य दानं होताऽइव सद्म परि एमि रेभन् ॥२२॥ चत्वारः मा पैजऽवनस्य दानाः स्मत्ऽदिष्टयः कृशनिनः निऽरेके ऋज्रासः मा पृथिविऽस्थाः सुऽदासः तोकं तोकाय श्रवसे वहंति ॥२३॥ यस्य श्रवः रोदसी अंतः उर्वी शीर्ष्णेऽशीर्ष्णे विऽबभाज विऽभक्ता सप्त इत् इंद्रं न स्रवतः गृणंति नि युध्यामधिं अशिशात् अभीके ॥२४॥ इमं नरः मरुतः सश्चत अनु दिवःऽदासं न पितरं सुऽदासः अविष्टन पैजऽवनस्य केतं दुःऽनशं क्षत्रं अजरं दुवःऽयु ॥२५॥२८॥

॥१९॥ यः तिग्मऽशृंगः वृषभः न भीमः एकः कृष्टीः च्यवयंति प्र विश्वाः यः शश्वतः अदाशुषः गयस्य प्रऽयंता असि सुस्विंऽतराय वेदः ॥१॥ त्वं ह त्यत् इंद्र कुत्सं आवः शुश्रूषमाणः तन्वा सऽमर्ये दासं यत् शुष्णं कुयवं नि अस्मै अरंधयः आर्जुनेयाय शिक्षन् ॥२॥ त्वं धृष्णो इति धृषता वीतऽहव्यं प्र आवः विश्वाभिः ऊतिऽभिः सुऽदासं प्र पौरुऽकुत्सिं त्रसदस्युं आवः क्षेत्रऽसाता वृत्रऽहत्येषु पूरुं ॥३॥ त्वं नृऽभिः नृऽमनः देवऽवीतौ भूरीणि वृत्रा हरिऽअश्व हंसि त्वं नि दस्युं चुमुरिं धुनिं च अस्वापयः दभीतये सुऽहंतु ॥४॥ तव च्यौत्नानि वज्रऽहस्त तानि नव यत् पुरः नवतिं च सद्यः निऽवेशने शतऽतमा अविवेषीः अहन् च वृत्रं नमुचिं उत अहन् ॥५॥२९॥ सना ता ते इंद्र भोजनानि रातऽहव्याय दाशुषे सुऽदासे वृष्णे ते हरी इति वृषणा युनज्मि व्यंतु ब्रह्माणि पुरु-

ऽशाक वाजं॥६॥ मा ते अस्यां सहसाऽवन् परिष्टौ अघाय भूम हरिऽवः पराऽदै त्रायस्व नः अवृकेभिः वरूथैः तव प्रियासः सूरिषु स्याम॥७॥ प्रियासः इत् ते मघऽवन् अभिष्टौ नरः मदेम शरणे सखायः नि तुर्वशं नि याद्वं शिशीहि अतिथिऽग्वाय शंस्यं करिष्यन्॥८॥ सद्यः चित् नु ते मघऽवन् अभिष्टौ नरः शंसन्ति उक्थऽशासः उक्था ये ते हवेभिः वि पणीन् अदाशन् अस्मान् वृणीष्व युज्याय तस्मै॥९॥ एते स्तोमाः नरां नृऽतम तुभ्यं अस्मद्र्यञ्चः ददतः मघानि तेषां इन्द्र वृत्रऽहत्ये शिवः भूः सखा च शूरः अविता च नृणां॥१०॥ नु इन्द्र शूर स्तवमानः ऊती ब्रह्मऽजूतः तन्वा ववृधस्व उप नः वाजान् मिमीहि उप स्तीन् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः॥११॥३०॥२॥

[illegible]

राये ऋतऽपाः ऋतेऽजाः ॥ ६ ॥ यत् इंद्र पूर्वः अपराय शिक्षन् अ-
यंत् ज्यायान् कनीयसः देष्णं अमृतः इत् परि आसीत दूरं आ चित्रं
चित्र्यं भर रयिं नः ॥ ७ ॥ यः ते इंद्र प्रियः जनः ददाशत् असत् नि-
रेके अद्रिऽवः सखा ते वयं ते अस्यां सुऽमतौ चनिष्ठाः स्याम व-
रूथे अघ्नतः नृऽपीतौ ॥ ८ ॥ एषः स्तोमः अचिक्रदत् वृषा ते उत
स्तामुः मघऽवन् अक्रपिष्ट रायः कामः जरितारं ते आ अगन् त्वं
अंग शक्र वस्वः आ शकः नः ॥ ९ ॥ सः नः इंद्र त्वऽयताये इषे धाः
त्मना च ये मघऽवानः जुनंति वस्वी सु ते जरित्रे अस्तु शक्तिः यूयं
पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥ १० ॥ २ ॥

॥ २१ ॥ असावि देवं गोऽऋजीकं अंधः नि अस्मिन् इंद्रः ज-
नुषा ईं उवोच बोधामसि त्वा हरिऽअश्व यज्ञैः बोध नः स्तोमं अं-
धसः मदेषु ॥ १ ॥ प्र यंति यज्ञं विपयंति बर्हिः सोमऽमादः विदथे
दुध्रऽवाचः नि ऊं इति भ्रियंते यशसः गृभात् आ दूरेऽउपब्दः वृषणः
नृऽसाचः ॥ २ ॥ त्वं इंद्र स्रवितवै अपः कः० परिऽस्थिताः अहिना
शूर पूर्वीः त्वत् वावक्रे रथ्यः न धेनाः रेजंते विश्वा कृत्रिमाणि भी-
षा ॥ ३ ॥ भीमः विवेष आयुधेभिः एषां अपांसि विश्वा नर्याणि
विद्वान् इंद्रः पुरः जर्हृषाणः वि दूधोत् वि वज्रऽहस्तः महिना ज-
घान ॥ ४ ॥ न यातवः इंद्र जूजुवुः नः न वंदना शविष्ठ वेद्याभिः सः
शर्धत् अर्यः विषुणस्य जंतोः मा शिश्नऽदेवाः अपि गुः ऋतं नः
॥ ५ ॥ ३ ॥ अभि क्रत्वा इंद्र भूः अध ज्मन् न ते विव्यक् महिमानं र-
जांसि स्वेन हि वृत्रं शवसा जघंथ न शत्रुः अंतं विविदत् युधा ते
॥ ६ ॥ देवाः चित् ते असुर्याय पूर्वे अनु क्षत्राय ममिरे सहांसि इंद्रः
मघानि दयते विऽसह्य इंद्रं वाजस्य जोहुवंत सातौ ॥ ७ ॥ कीरिः

ऽशाक वाजैं ॥ ६ ॥ मा ते अस्यां सहसा ऽवन् परिष्टौ अघाय भूम
हरि ऽवः परा ऽदै त्रायस्व नः अवृकेभिः वरूथैः तव प्रियासः सू
रिषु स्याम ॥ ७ ॥ प्रियासः इत् ते मघ ऽवन् अभिष्टौ नरः मदेम
शरणे सखायः नि तुर्वशं नि याद्वं शिशीहि अतिथि ऽग्वाय शंस्यं
करिष्यन् ॥ ८ ॥ सद्यः चित् नु ते मघ ऽवन् अभिष्टौ नरः शंसंति
उक्थ ऽशासः उक्था ये ते हवेभिः वि पणीन् अदाशन् अस्मान्
वृणीष्व युज्याय तस्मै ॥ ९ ॥ एते स्तोमाः नरां नृ ऽतम तुभ्यं अस्म
द्र्यंचः ददतः मघानि तेषां इंद्र वृत्र ऽहत्ये शिवः भूः सखा च शूरः
अविता च नृणां ॥ १० ॥ नु इंद्र शूर स्तवमानः ऊती ब्रह्म ऽजूतः
तन्वा ववृधस्व उप नः वाजान् मिमीहि उप स्तीन् यूयं पात
स्वस्ति ऽभिः सदा नः ॥ ११ ॥ ३० ॥ २ ॥

॥ २० ॥ उग्रः जज्ञे वीर्याय स्वधा ऽवान् चक्रिः अपः नर्यः यत्
करिष्यन् जग्मिः युवा नृ ऽसदनं अवः ऽभिः त्राता नः इंद्रः एनसः
महः चित् ॥ १ ॥ हंता वृत्रं इंद्रः शूशुवानः प्र आवीत् नु वीरः जरि
तारं ऊती कर्ता सु ऽदासे अह वै ऊं इति लोकं दाता वसु मुहुः आ दा
शुषे भूत् ॥ २ ॥ युध्मः अनर्वा खज ऽकृत् समत् ऽवा शूरः सत्रा षाट्
जनुषा ईं अषाळ्हः वि आसे इंद्रः पृतनाः सु ऽओजाः अध विश्वं
शत्रु ऽयंतं जघान ॥ ३ ॥ उभे इति चित् इंद्र रोदसी इति महि ऽत्वा आ पप्राथ
तविषीभिः तुविष्मः नि वज्रं इंद्रः हरि ऽवान् मिमिक्षन् सं अं
धसा मदेषु वै उवोच ॥ ४ ॥ वृषा जजान वृषणं रणाय तं ऊं इति चित्
नारी नर्यं ससूव प्र यः सेना ऽनीः अध नृ ऽभ्यः अस्ति इनः सत्वा
गो ऽएषणः सः धृष्णुः ॥ ५ ॥ १ ॥ नु चित् सः भ्रेषते जनः न रेषत् मनः
यः अस्य घोरं आ ऽविवासात् यज्ञैः यः इंद्रे दधते दुवांसि क्षयत् सः

चित् हि त्वां अवसे जुहाव ईशानं इंद्र सौभगस्य भूरेः अवः त्वभूत्
शतंऽऊते अस्मे अभिऽक्षत्तुः त्वाऽवतः वरूता ॥ ८ ॥ सखायः ते
इंद्र विश्वह स्याम नमःऽवृधासः महिना तरुत्र वन्वंतु स्म ते अव-
सा समऽईके अभिऽईतिं अर्यः वनुषां शवांसि ॥ ९ ॥ सः नः इंद्र त-
ऽयंतायै इषे धाः त्मना च ये मघऽवानः जुनंति वस्वी सु ते जरित्रे
अस्तु शक्तिः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥ १० ॥ ४ ॥

॥ २२ ॥ पिब सोमं इंद्र मंदतु त्वा यं ते सुसाव हरिऽअश्व अद्रिः
सोतुः बाहुऽभ्यां सुऽयतः न अर्वा ॥ १ ॥ यः ते मदः युज्यः चारुः अ-
स्ति येन वृत्राणि हरिऽअश्व हंसि सः त्वां इंद्र प्रभुऽवसो ममत्तु
॥ २ ॥ बोध सु मे मघऽवन् वाचं आ इमां यां ते वसिष्ठः अर्चति
प्रऽशस्तिं इमा ब्रह्म सधऽमादे जुषस्व ॥ ३ ॥ श्रुधि हवं विऽपिपा-
नस्य अद्रेः बोध विप्रस्य अर्चतः मनीषां कृष्व दुवांसि अंतमा
सचा इमा ॥ ४ ॥ न ते गिरः अपि मृष्ये तुरस्य न सुऽस्तुतिं असुर्यस्य
विद्वान् सदा ते नाम स्वऽयशः विवक्मि ॥ ५ ॥ ५ ॥ भूरि हि ते सव-
ना मानुषेषु भूरि मनीषी हवते त्वां इत् मा आरे अस्मत् मघऽवन्
ज्योक् करिति ॥ ६ ॥ तुभ्यं इत् इमा सवना शूर विश्वा तुभ्यं ब्रह्माणि
वर्धना कृणोमि त्वं नृऽभिः हव्यः विश्वधा असि ॥ ७ ॥ नु चित् नु ते
मन्यमानस्य दस्म उत् अश्नुवंति महिमानं उग्र न वीर्यं इंद्र ते न
राधः ॥ ८ ॥ ये च पूर्वे ऋषयः ये च नूत्नाः इंद्र ब्रह्माणि जनयंत
विप्राः अस्मे ते संतु सख्या शिवानि यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा
नः ॥ ९ ॥ ६ ॥

॥ २३ ॥ उत् ऊं इति ब्रह्माणि ऐरत श्रवस्या इंद्रं सऽमर्ये महय वसिष्ठ

मिथःऽतुरः ऊतयः यस्य पूर्वीः अस्मे भद्राणि सश्चत
॥४॥ एव वसिष्ठः इंद्रं ऊतये नॄन् कृष्टीनां वृषभं सुते
त सहस्रिणः उप नः माहि वाजान् यूयं पात स्वस्तिऽभिः
ः ॥५॥१०॥

२७॥ इंद्रं नरः नेमऽधिता हवंते यत् पार्याः युनजंते धियः
ः नृऽसाता शवसः चकानः आ गोऽमति व्रजे भज त्वं नः
यः इंद्र शुष्मः मघऽवन् ते अस्ति शिक्ष सखिऽभ्यः पुरुऽहूत
भ्यः त्वं हि दृळ्हा मघऽवन् विऽचेताः अप वृधि परिऽवृतं न
धः ॥२॥ इंद्रः राजा जगतः चर्षणीनां अधि क्षमि विषुऽरूपं
अस्ति ततः ददाति दाशुषे वसूनि चोदत् राधः उपऽस्तुतः
अर्वाक् ॥३॥ नु चित् नः इंद्रः मघऽवा सऽहूती दानः वाजं
यमते नः ऊती अनूना यस्य दक्षिणा पीपाय वामं नृऽभ्यः
अभिऽवीता सखिऽभ्यः ॥४॥ नु इंद्र राये वरिवः कृधि नः आ ते
मनः ववृत्याम मघाय गोऽमत् अश्वऽवत् रथऽवत् व्यंतः यूयं
पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥५॥११॥

।२८॥ ब्रह्म नः इंद्र उप याहि विद्वान् अर्वाचः ते हरयः संतु
चित् हि विऽहवंत मर्ताः अस्माकं इत् शृणुहि
॥१॥ हवं महिमा वि आनट् ब्रह्म यत् पासि
आ जं दधिषे हस्ते उग्र घोरः सन् क्रत्वा
ः ॥ ं प्रऽनीती इंद्र जोहुवानान् सं यत्
शवसे हि जज्ञे अतूतुजिं चित्
नः इंद्र अहऽभिः दुग्रस्य दुःऽमि-

पिन्व मघवत्ऽभ्यः सुऽवीरां यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः
॥६॥८॥

॥२५॥ आ ते महः इंद्र ऊती उग्र सऽमन्यवः यत् संऽअरंत सेनाः पताति दिद्युत् नर्यस्य बाह्वोः मा ते मनः विष्वद्र्यक् वि चारीत् ॥१॥ नि दुःऽगे इंद्र श्नथिहि अमित्रान् अभि ये नः मर्तासः अमंति आरे तं शंसं कृणुहि निनित्सोः आ नः भर संऽभरणं वसूनां ॥२॥ शतं ते शिप्रिन् ऊतयः सुऽदासे सहस्रं शंसाः उत रातिः अस्तु जहि वधः वनुषः मर्त्यस्य अस्मे द्युम्नं अधि रत्नं च धेहि ॥३॥ त्वाऽवंतः हि इंद्र क्रत्वे अस्मि त्वाऽवंतः अवितुः शूर रातौ विश्वा इत् अहानि तविषीऽवः उग्र ओकः कृणुष्व हरिऽवः न मर्धीः ॥४॥ कुत्साः एते हरिऽअश्वाय शूषं इंद्रे सहः देवऽजूतं इयानाः सत्रा कृधि सुऽहना शूर वृत्रा वयं तरुत्राः सनुयाम वाजं ॥५॥ एव नः इंद्र वार्यस्य पूर्धि प्र ते महीं सुऽमतिं वेविदाम इषं पिन्व मघवत्ऽभ्यः सुऽवीरां यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥६॥९॥

॥२६॥ न सोमः इंद्रं असुतः ममाद न अब्रह्माणः मघऽवानं सुतासः तस्मै उक्थं जनये यत् जुजोषत् नृऽवत् नवीयः शृणवत् यथा नः ॥१॥ उक्थेऽउक्थे सोमः इंद्रं ममाद नीथेऽनीथे मघऽवानं सुतासः यत् ईं सऽबाधः पितरं न पुत्राः समानऽदक्षाः अवसे हवंते ॥२॥ चकार ता कृणवत् नूनं अन्या यानि ब्रुवंति वेधसः सुतेषु जनीःऽइव पतिः एकः समानः नि ममृजे पुरः इंद्रः सु सर्वाः ॥३॥ एव तं आहुः उत शृण्वे इंद्रः एकः विऽभक्ता तरणिः

त्रासः हि क्षितयः पर्वते प्रति यत् चष्टे अनृतं अनेनाः अव द्विता वरुणः मायी नः सात् ॥४॥ वोचेम इत् इंद्रं मघऽवानं एनं महः रायः राधसः यत् ददत् नः यः अर्चतः ब्रह्मऽकृतिं अविष्ठः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥५॥१२॥

॥२९॥ अयं सोमः इंद्र तुभ्यं सुन्वे आ तु प्र याहि हरिऽवः तत्ऽओकाः पिब तु अस्य सुऽसुतस्य चारोः ददः मघानि मघऽवन् इयानः ॥१॥ ब्रह्मन् वीर ब्रह्मऽकृतिं जुषाणः अर्वाचीनः हरिऽभिः याहि तूयं अस्मिन् ऊं' सु सवने मादयस्व उप ब्रह्माणि शृणवः इमा नः ॥२॥ का ते अस्ति अरंऽकृतिः सुऽउक्तैः कदा नूनं ते मघऽवन् दाशेम विश्वाः मतीः आ ततने त्वाऽया अध मे इंद्र शृणवः हवा इमा ॥३॥ उतो' घ ते पुरुष्याः इत् आसन् येषां पूर्वेषां अशृणोः ऋषीणां अध अहं त्वा मघऽवन् जोहवीमि त्वं नः इंद्र असि प्रऽमतिः पिताऽइव ॥४॥ वोचेम इत् इंद्रं मघऽवानं एनं महः रायः राधसः यत् ददत् नः यः अर्चतः ब्रह्मऽकृतिं अविष्ठः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥५॥१३॥

॥३०॥ आ नः देव शवसा याहि शुष्मिन् भव वृधः इंद्र रायः अस्य महे नृम्णाय नृऽपते सुऽवज्र महि क्षत्राय पौंस्याय शूर ॥१॥ हवंते ऊं' त्वा हव्यं विऽवाचि तनूषु शूराः सूर्यस्य सातौ त्वं विश्वेषु सेन्यः जनेषु त्वं वृत्राणि रंधय सुऽहंतु ॥२॥ अहा यत् इंद्र सुऽदिना विऽउच्छान् दधः यत् केतुं उपऽमं सऽमत्ऽसु नि अग्निः सीदत् असुरः न होता हुवानः अत्र सुऽभगाय देवान् ॥३॥ वयं ते ते इंद्र ये च देव स्तवंत शूर ददतः मघानि यच्छ सूरिऽभ्यः उपऽमं

वरूथं सुऽआभुवः जरणां अश्नवंत ॥४॥ वोचेम इत् इंद्रं मघ-
ऽवानं एनं महः रायः राधसः यत् ददत् नः यः अर्चतः ब्रह्मऽकृ-
तिं अविष्ठः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥५॥१४॥

॥३१॥ प्र वः इंद्राय मादनं हरिऽअश्वाय गायत सखायः सो-
मऽपाव्ने ॥१॥ शंस इत् उक्थं सुऽदानवे उत द्युक्षं यथा नरः चकृम
सत्यऽराधसे ॥२॥ त्वं नः इंद्र वाजऽयुः त्वं गव्युः शतऽक्रतो॰ त्वं हि-
रण्यऽयुः वसो ॥३॥ वयं इंद्र त्वाऽयवः अभि प्र नोनुमः वृषन्
विद्धि तु अस्य नः वसो ॥४॥ मा नः निदे च वक्तवे अर्यः रंधीः
अराव्णे त्वे अपि क्रतुः मम ॥५॥ त्वं वर्म असि सऽप्रथः पुरः-
ऽयोधः च वृत्रऽहन् त्वया प्रति ब्रुवे युजा ॥६॥१५॥ महान् उत
असि यस्य ते अनु स्वधाऽवरी॰ सहः मम्नाते इंद्र रोदसी ॥७॥
तं त्वा मरुत्वती परि भुवत् वाणी सऽयावरी नक्षमाणा सह द्यु-
ऽभिः ॥८॥ ऊर्ध्वासः त्वा अनु इंदवः भुवन् दस्मं उप द्यवि सं ते
नमंत कृष्टयः ॥९॥ प्र वः महे महिऽवृधे भरध्वं प्रऽचेतसे प्र सुऽम-
तिं कृणुध्वं विशः पूर्वीः प्र चर चर्षणिऽप्राः ॥१०॥ उरुऽव्यचसे
महिने सुऽवृक्तिं इंद्राय ब्रह्म जनयंत विप्राः तस्य व्रतानि न मि-
नंति धीराः ॥११॥ इंद्रं वाणीः अनुत्तऽमन्युं एव सत्रा राजानं
दधिरे सहध्यै हरिऽअश्वाय वर्हय सं आपीन् ॥१२॥१६॥

॥३२॥ मो सु त्वा वाघतः चन आरे अस्मत् नि रीरमन् आ-
रात्तात् चित् सधऽमादं नः आ गहि इह वा सन् उप श्रुधि ॥१॥ इमे
हि ते ब्रह्मऽकृतः सुते सचा मधौ न मक्षः आसते इंद्रे कामं जरिता-
रः वसुऽयवः रथे न पादं आ दधुः ॥२॥ रायःऽकामः वज्रऽहस्तं सु-

ऽदक्षिणं पुत्रः न पितरं हुवे ॥३॥ इमे इंद्राय सुन्विरे सोमासः दधिऽआशिरः तान् आ मदाय वज्रऽहस्त पीतये हरिऽभ्यां याहि ओकः आ ॥४॥ श्रवत् श्रुत्ऽकर्णः ईयते वसूनां नु चित् नः मर्धिषत् गिरः सद्यः चित् यः सहस्राणि शता ददत् नकिः दित्संतं आ मिनत् ॥५॥१७॥ सः वीरः अप्रतिऽस्कुतः इंद्रेण शूशुवे नृऽभिः यः ते गभीरा सवनानि वृत्रऽहन् सुनोति आ च धावति ॥६॥ भव वरूथं मघऽवन् मघोनां यत् संऽअजासि शर्धतः वि त्वाऽहतस्य वेदनं भजेमहि आ दुःऽनशः भर गयं ॥७॥ सुनोत सोमऽपाव्ने सोमं इंद्राय वज्रिणे पचत पक्तीः अवसे कृणुध्वं इत् पृणन् इत् पृणते मयः ॥८॥ मा स्रेधत सोमिनः दक्षत महे कृणुध्वं राये आऽतुजे तरणिः इत् जयति क्षेति पुष्यति न देवासः कवत्नवे ॥९॥ नकिः सुऽदासः रथं परि आस न रीरमत् इंद्रः यस्य अविता यस्य मरुतः गमत् सः गोऽमति व्रजे ॥१०॥१८॥ गमत् वाजं वाजयन् इंद्र मर्त्यः यस्य त्वं अविता भुवः अस्माकं बोधि अविता रथानां अस्माकं शूर नृणां ॥११॥ उत् इत् नु अस्य रिच्यते अंशः धनं न जिग्युषः यः इंद्रः हरिऽवान् न दभंति तं रिपः दक्षं दधाति सोमिनि ॥१२॥ मंत्रं अखर्वं सुऽधितं सुऽपेशसं दधात यज्ञियेषु आ पूर्वीः चन प्रऽसितयः तरंति तं यः इंद्रे कर्मणा भुवत् ॥१३॥ कः तं इंद्र त्वाऽवसुं आ मर्त्यः दधर्षति श्रद्धा इत् ते मघऽवन् पार्ये दिवि वाजी वाजं सिसासति ॥१४॥ मघोनः स्म वृत्रऽहत्येषु चोदय ये ददति प्रिया वसु तव प्रऽनीती हरिऽअश्व सूरिऽभिः विश्वा तरेम दुःऽइता ॥१५॥१९॥ तव इत् इंद्र अवमं वसु त्वं पुष्यसि मध्यमं सत्रा विश्वस्य परमस्य राजसि नकिः त्वा गोषु वृण्वते ॥१६॥ त्वं विश्वस्य धनऽदाः असि श्रुतः ये ईं भवंति आजयः तव अयं विश्वः पुरु-

ऽहूत पार्थिवः अवस्युः नाम भिक्षते ॥१७॥ यत् इंद्र यावतः त्वं एतावत् अहं ईशीय स्तोतारं इत् दिधिषेय रदऽवसो॰ न पापऽत्वाय रासीय ॥१८॥ शिक्षेयं इत् महऽयते दिवेऽदिवे रायः आ कुहचित्ऽविदे नहि त्वत् अन्यत् मघऽवन् नः आप्यं वस्यः अस्ति पिता चन ॥१९॥ तरणिः इत् सिसासति वाजं पुरंऽध्या युजा आ वः इंद्रं पुरुऽहूतं नमे गिरा नेमिं तष्टाऽइव सुऽद्रुवं ॥२०॥२०॥ न दुःऽस्तुती मर्त्यः विंदते वसु न स्रेधंतं रयिः नशत् सुऽशक्तिः इत् मघऽवन् तुभ्यं माऽवते देष्णं यत् पार्ये दिवि ॥२१॥ अभि त्वा शूर नोनुमः अदुग्धाःऽइव धेनवः ईशानं अस्य जगतः स्वःऽदृशं ईशानं इंद्र तस्थुषः ॥२२॥ न त्वाऽवान् अन्यः दिव्यः न पार्थिवः न जातः न जनिष्यते अश्वऽयंतः मघऽवन् इंद्र वाजिनः गव्यंतः त्वा हवामहे ॥२३॥ अभि सतः तत् आ भर इंद्र ज्यायः कनीयसः पुरुऽवसुः हि मघऽवन् सनात् असि भरेऽभरे च हव्यः ॥२४॥ परा नुदस्व मघऽवन् अमित्रान् सुऽवेदा नः वसु कृधि अस्माकं बोधि अविता महाऽधने भव वृधः सखीनां ॥२५॥ इंद्र क्रतुं नः आ भर पिता पुत्रेभ्यः यथा शिक्ष नः अस्मिन् पुरुऽहूत यामनि जीवाः ज्योतिः अशीमहि ॥२६॥ मा नः अज्ञाताः वृजनाः दुःऽआध्यः मा अशिवासः अव क्रमुः त्वया वयं प्रऽवतः शश्वतीः अपः अति शूर तरामसि ॥२७॥२१॥

॥३३॥ श्वित्यंचः मा दक्षिणतःऽकपर्दाः धियंऽजिन्वासः अभि हि प्रऽमंदुः उत्ऽतिष्ठन् वोचे परि बर्हिषः नॄन् न मे दूरात् अवितवे वसिष्ठाः ॥१॥ दूरात् इंद्रं अनयन् आ सुतेन तिरः वैशंतं अति पांतं उग्रं पाशऽद्युम्नस्य वायतस्य सोमात् सुतात् इंद्रः अवृ-

णीत वसिष्ठान् ॥२॥ एव इत् नु कं सिंधुं एभिः ततार एव इत् नु कं
भेदं एभिः जघान एव इत् नु कं दाशऽराज्ञे सुऽदासं प्र आवत्
इंद्रः ब्रह्मणा वः वसिष्ठाः ॥३॥ जुष्टी नरः ब्रह्मणा वः पितॄणां
अक्षं अव्ययं न किल रिषाथ यत् शक्वरीषु बृहता रवेण इंद्रे शुष्मं
अदधात वसिष्ठाः ॥४॥ उत् द्यांऽइव इत् तृष्णऽजः नाथितासः
अदीधयुः दाशऽराज्ञे वृतासः वसिष्ठस्य स्तुवतः इंद्रः अश्रोत् उरुं
तृत्सुऽभ्यः अकृणोत् ऊं इति लोकं ॥५॥२२॥ दंडाःऽइव इत् गोऽअ-
जनासः आसन् परिऽछिन्नाः भरताः अर्भकासः अभवत् च पु-
रःऽएता वसिष्ठः आत् इत् तृत्सूनां विशः अप्रथंत ॥६॥ त्रयः कृ-
ण्वंति भुवनेषु रेतः तिस्रः प्रऽजाः आर्याः ज्योतिःऽअग्राः त्रयः
घर्मासः उषसं सचंते सर्वान् इत् तान् अनु विदुः वसिष्ठाः ॥७॥
सूर्यस्यऽइव वक्षथः ज्योतिः एषां समुद्रस्यऽइव महिमा गभीरः
वातस्यऽइव प्रऽजवः न अन्येन स्तोमः वसिष्ठाः अनुऽएतवे वः
॥८॥ ते इत् निण्यं हृदयस्य प्रऽकेतैः सहस्रऽवल्शं अभि सं चरंति
यमेन ततं परिऽधिं वयंतः अप्सरसः उप सेदुः वसिष्ठाः ॥९॥ विऽ-
द्युतः ज्योतिः परि संऽजिहानं मित्रावरुणा यत् अपश्यतां त्वा
तत् ते जन्म उत एकं वसिष्ठ अगस्त्यः यत् त्वा विशः आऽजभार
॥१०॥२३॥ उत असि मैत्रावरुणः वसिष्ठ उर्वश्याः ब्रह्मन् मनसः
अधि जातः द्रप्सं स्कन्नं ब्रह्मणा दैव्येन विश्वे देवाः पुष्करे त्वा अद-
दंत ॥११॥ सः प्रऽकेतः उभयस्य प्रऽविद्वान् सहस्रऽदानः उत
वा सऽदानः यमेन ततं परिऽधिं वयिष्यन् अप्सरसः परि जज्ञे
वसिष्ठः ॥१२॥ सत्रे ह जातौ इषिता नमःऽभिः कुंभे रेतः सिसि-
चतुः समानं ततः ह मानः उत् इयाय मध्यात् ततः जातं ऋषिं
आहुः वसिष्ठं ॥१३॥ उक्थऽभृतं सामऽभृतं बिभर्ति ग्रावाणं बि-

भंत् प्र वदाति अग्निं उप एनं आध्वं सुऽमनस्यमाना: आ वः गच्छाति प्रऽतृदः वसिष्ठः ॥१४॥२४॥२॥

॥३४॥ प्र शुक्रा एतु देवी मनीषा अस्मत् सुऽतष्टः रथः न वाजी ॥१॥ विदुः पृथिव्याः दिवः जनित्रं शृण्वंति आपः अध क्षरंतीः ॥२॥ आपः चित् अस्मै पिन्वंत पृथ्वीः वृत्रेषु शूराः मंसंते उग्राः ॥३॥ आ धूःऽसु अस्मै दधात अश्वान् इंद्रः न वज्री हिरण्यऽबाहुः ॥४॥ अभि प्र स्थात अहःऽइव यज्ञं याताऽइव पत्मन् त्मना हिनोत ॥५॥ त्मना समत्ऽसु हिनोत यज्ञं दधात केतुं जनाय वीरं ॥६॥ उत् अस्य शुष्मात् भानुः न आर्त बिभर्ति भारं पृथिवी न भूम ॥७॥ ह्वयामि देवान् अयातुः अग्ने साधन् ऋतेन धियं दधामि ॥८॥ अभि वः देवीं धियं दधिध्वं प्र वः देवऽत्रा वाचं कृणुध्वं ॥९॥ आ चष्टे आसां पाथः नदीनां वरुणः उग्रः सहस्रऽचक्षाः ॥१०॥२५॥ राजा राष्ट्रानां पेशः नदीनां अनुत्तं अस्मै क्षत्रं विश्वऽआयु ॥११॥ अविष्टो अस्मान् विश्वासु विक्षु अद्युं कृणोत शंसं निनित्सोः ॥१२॥ वि एतु दिद्युत् द्विषां अशेवा युयोत विष्वक् रपः तनूनां ॥१३॥ अवीत् नः अग्निः हव्यऽअत् नमःऽभिः प्रेष्ठः अस्मै अधायि स्तोमः ॥१४॥ सऽजूः देवेभिः अपां नपातं सखायं कृध्वं शिवः नः अस्तु ॥१५॥ अप्ऽजां उक्थैः अहिं गृणीषे बुध्ने नदीनां रजःऽसु सीदन् ॥१६॥ मा नः अहिः बुध्न्यः रिषे धात् मा यज्ञः अस्य स्रिधत् ऋतऽयोः ॥१७॥ उत नः एषु नृषु श्रवः धुः प्र राये यंतु शर्धंतः अर्यः ॥१८॥ तपंति शत्रुं स्वः न भूम महाऽसेनासः अमेभिः एषां ॥१९॥ आ यत् नः पत्नीः गमंति अच्छ त्वष्टा सुऽपाणिः दधातु वीरान् ॥२०॥२६॥ प्रति नः

स्तोमं त्वष्टा जुषेत स्यात् अस्मे अरमतिः वसुऽयुः ॥२१॥ ताः
नः रासन् रातिऽसाचः वसूनि आ रोदसी वरुणानी शृणोतु
वरूत्रीभिः सुऽशरणः नः अस्तु त्वष्टा सुऽदत्रः वि दधातु रायः
॥२२॥ तत् नः रायः पर्वताः तत् नः आपः तत् रातिऽसाचः ओ-
षधीः उत द्यौः वनस्पतिऽभिः पृथिवी सऽजोषाः उभे रोदसी
परि पासतः नः ॥२३॥ अनु तत् उर्वी रोदसी जिहाताम् अनु
द्युक्षः वरुणः इंद्रऽसखा अनु विश्वे मरुतः ये सहासः रायः स्याम
धरुणं धियध्यै ॥२४॥ तत् नः इंद्रः वरुणः मित्रः अग्निः आपः ओ-
षधीः वनिनः जुषंत शर्मन् स्याम मरुताम् उपऽस्थे यूयं पात स्व-
स्तिऽभिः सदा नः ॥२५॥२७॥

॥३५॥ शं नः इंद्राग्नी भवताम् अवःऽभिः शं नः इंद्रावरुणा
रातऽहव्या शम् इंद्रासोमा सुविताय शं योः शं नः इंद्रापूषणा वा-
जऽसातौ ॥१॥ शं नः भगः शम् ऊं नः शंसः अस्तु शं नः पुरंऽधिः
शम् ऊं संतु रायः शं नः सत्यस्य सुऽयमस्य शंसः शं नः अर्यमा पु-
रुऽजातः अस्तु ॥२॥ शं नः धाता शम् ऊं धर्ता नः अस्तु शं नः उ-
रूची भवतु स्वधाभिः शं रोदसी बृहती शं नः अद्रिः शं नः दे-
वानां सुऽहवानि संतु ॥३॥ शं नः अग्निः ज्योतिःऽअनीकः अस्तु
शं नः मित्रावरुणौ अश्विना शं शं नः सुऽकृतां सुऽकृतानि संतु
शं नः इषिरः अभि वातु वातः ॥४॥ शं नः द्यावापृथिवी पूर्व-
ऽहूतौ शम् अंतरिक्षं दृशये नः अस्तु शं नः ओषधीः वनिनः भवंतु
शं नः रजसः पतिः अस्तु जिष्णुः ॥५॥२८॥ शं नः इंद्रः वसुऽभिः
देवः अस्तु शम् आदित्येभिः वरुणः सुऽशंसः शं नः रुद्रः रुद्रेभिः ज-
लाषः शं नः त्वष्टा ग्नाभिः इह शृणोतु ॥६॥ शं नः सोमः भवतु

[illegible]

[illegible]

सनिता असि प्रऽवतः दाशुषे चित् याभिः विवेषः हरिऽअश्व
धीभिः ववन्म नु ते युज्याभिः ऊती कदा नः इंद्र रायः आ दशस्येः
॥५॥३॥ वासयसिऽइव वेधसः त्वं नः कदा नः इंद्र वचसः बु-
बोधः अस्तं तात्या धिया रयिं सुऽवीरं पृक्षः नः अर्वा नि उहीत
वाजी ॥६॥ अभि यं देवी निःऽऋतिः चित् ईशे नक्षंते इंद्रं शरदः
सुऽपृक्षः उप त्रिऽबंधुः जरत्ऽअष्टिं एति अस्वऽवेशं यं कृणवंत
मर्ताः ॥७॥ आ नः राधांसि सवितः स्तवध्यै आ रायः यंतु पर्व-
तस्य रातौ सदा नः दिव्यः पायुः सिसक्तु यूयं पात स्वस्तिऽभिः
सदा नः ॥८॥४॥

॥३८॥ उत् ऊं स्यः देवः सविता ययाम हिरण्ययीं अमतिं यां
अशिश्रेत् नूनं भगः हव्यः मानुषेभिः वि यः रत्ना पुरुऽवसुः
दधाति ॥१॥ उत् ऊं तिष्ठ सवितः श्रुधि अस्य हिरण्यऽपाणे
प्रऽभृतौ ऋतस्य वि उर्वीं पृथ्वीं अमतिं सृजानः आ नृऽभ्यः मर्त-
ऽभोजनं सुवानः ॥२॥ अपि स्तुतः सविता देवः अस्तु यं आ चित्
विश्वे वसवः गृणंति सः नः स्तोमान् नमस्यः चनः धात् विश्वेभिः
पातु पायुऽभिः नि सूरीन् ॥३॥ अभि यं देवी अदितिः गृणाति
सवं देवस्य सवितुः जुषाणा अभि संऽराजः वरुणः गृणंति अभि
मित्रासः अर्यमा सऽजोषाः ॥४॥ अभि ये मिथः वनुषः सपंते
रातिं दिवः रातिऽसाचः पृथिव्याः अहिः बुध्न्यः उत नः शृणोतु
वरूत्री एकधेनुऽभिः नि पातु ॥५॥ अनु तत् नः जाःपतिः मंसीष्ट
रत्नं देवस्य सवितुः इयानः भगं उग्रः अवसे जोहवीति भगं अ-
नुग्रः अध याति रत्नं ॥६॥ शं नः भवंतु वाजिनः हवेषु देवऽताता
मितऽद्रवः सुऽअर्काः जंभयंतः अहिं वृकं रक्षांसि सनेमि अस्मत्

युयवन् अमीवाः ॥७॥ वाजेऽवाजे अवत वाजिनः नः धनेषु विप्राः अमृताः ऋतऽज्ञाः अस्य मध्वः पिबत मादयध्वं तृप्ताः यात पथिऽभिः देवऽयानैः ॥८॥५॥

॥३९॥ ऊर्ध्वः अग्निः सुऽमतिं वस्वः अश्रेत् प्रतीची जूर्णिः देवऽतातिं एति भेजाते अद्री रथ्याऽइव पंथां ऋतं होता नः इषितः यजाति ॥१॥ प्र ववृजे सुऽप्रयाः बर्हिः एषां आ विश्पतीऽइव वीरिटे इयाते विशां अक्तोः उषसः पूर्वऽहूतौ वायुः पूषा स्वस्तये नियुत्वान् ॥२॥ ज्मया अत्र वसवः रंत देवाः उरौ अंतरिक्षे मर्जयंत शुभ्राः अर्वाक् पथः उरुऽज्रयः कृणुध्वं श्रोत दूतस्य जग्मुषः नः अस्य ॥३॥ ते हि यज्ञेषु यज्ञियासः ऊमाः सधऽस्थं विश्वे अभि संति देवाः तान् अध्वरे उशतः यक्षि अग्ने श्रुष्टी भगं नासत्या पुरंऽधिं ॥४॥ आ अग्ने गिरः दिवः आ पृथिव्याः मित्रं वह वरुणं इंद्रं अग्निं आ अर्यमणं अदितिं विष्णुं एषां सरस्वती मरुतः मादयंतां ॥५॥ ररे हव्यं मतिऽभिः यज्ञियानां नक्षत् कामं मर्त्यानां असिन्वन् धात रयिं अविऽदस्यं सदाऽसां सक्षीमहि युज्येभिः नु देवैः ॥६॥ नु रोदसी अभिऽस्तुते॰ वसिष्ठैः ऋतऽवानः वरुणः मित्रः अग्निः यच्छंतु चंद्राः उपऽमं नः अर्कं यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥७॥६॥

॥४०॥ ओ श्रुष्टिः विदथ्या सं एतु प्रति स्तोमं दधीमहि तुराणां यत् अद्य देवः सविता सुवाति स्याम अस्य रत्निनः विऽभागे ॥१॥ मित्रः तत् नः वरुणः रोदसी च द्युऽभक्तं इंद्रः अर्यमा ददातु दिदेष्टु देवी अदितिः रेक्णः वायुः च यत् निऽयुवैते॰ भगः च

॥२॥ सः इत् उग्रः अस्तु मरुतः सः शुष्मी यं मर्त्यं पृषत्ऽअश्वाः अवाथ उत ईं अग्निः सरस्वती जुनंति न तस्य रायः परिऽएता अस्ति ॥३॥ अयं हि नेता वरुणः ऋतस्य मित्रः राजानः अर्यमा अपः धुः॰ सुऽहवा देवी अदितिः अनर्वा ते नः अंहः अति पर्षन् अरिष्टान् ॥४॥ अस्य देवस्य मीळ्हुषः वयाः विष्णोः एषस्य प्रऽभृथे हविःऽभिः विदे हि रुद्रः रुद्रियं महिऽत्वं यासिष्टं वर्तिः अश्विनौ इराऽवत् ॥५॥ मा अत्र पूषन् आऽघृणे इरस्यः वरूत्री यत् रातिऽसाचः च रासन् मयःऽभुवः नः अर्वंतः नि पांतु वृष्टिं परिऽज्मा वातः ददातु ॥६॥ नु रोदसी अभिऽस्तुते॰ वसिष्ठैः ऋतऽवानः वरुणः मित्रः अग्निः यच्छंतु चंद्राः उपऽमं नः अर्कं यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥७॥७॥

॥४१॥ प्रातः अग्निं प्रातः इंद्रं हवामहे प्रातः मित्रावरुणा प्रातः अश्विना प्रातः भगं पूषणं ब्रह्मणः पतिं प्रातः सोमं उत रुद्रं हुवेम ॥१॥ प्रातःऽजितं भगं उग्रं हुवेम वयं पुत्रं अदितेः यः विऽधर्ता आध्रः चित् यं मन्यमानः तुरः चित् राजा चित् यं भगं भक्षि इति आह ॥२॥ भग प्रऽनेतः॰ भग सत्यऽराधः भग इमां धियं उत् अव ददत् नः भग प्र नः जनय गोभिः अश्वैः भग प्र नृऽभिः नृऽवंतः स्याम ॥३॥ उत इदानीं भगऽवंतः स्याम उत प्रऽपित्वे उत मध्ये अह्नां उत उत्ऽइता मघऽवन् सूर्यस्य वयं देवानां सुऽमतौ स्याम ॥४॥ भगः एव भगऽवान् अस्तु देवाः तेन वयं भगऽवंतः स्याम तं त्वा भग सर्वः इत् जोहवीति सः नः भग पुरःऽएता भव इह ॥५॥ सं अध्वराय उषसः नमंत दधिक्रावाऽइव शुचये पदाय अर्वाचीनं वसुऽविदं भगं नः रथंऽइव अश्वाः वाजिनः

आ वहंतु ॥६॥ अश्वंऽवतीः गोऽमतीः नः उषसः वीरऽवतीः
सदं उच्छंतु भद्राः घृतं दुहानाः विश्वतः प्रऽपीताः यूयं पात स्व-
स्तिऽभिः सदा नः ॥७॥८॥

॥४२॥ प्र ब्रह्माणः अंगिरसः नक्षंत प्र क्रंदनुः नभन्यस्य वेतु प्र
धेनवः उदऽप्रुतः नवंत युज्यातां अद्री अध्वरस्य पेशः ॥१॥ सु-
ऽगः ते अग्ने सनंऽवित्तः अध्वा युंक्ष्व सुते हरितः रोहितः च ये वा
सद्मन् अरुषाः वीरऽवाहः हुवे देवानां जनिमानि सत्तः ॥२॥ सं
ऊं वः यज्ञं महयन् नमःऽभिः प्र होता मंद्रः रिरिचे उपाके यज-
स्व सु पुरुऽअनीक देवान् आ यज्ञियां अरमतिं ववृत्याः ॥३॥ य-
दा वीरस्य रेवतः दुरोणे स्योनऽशीः अतिथिः आऽचिकेतत् सु-
ऽप्रीतः अग्निः सुऽधितः दमे आ सः विशे दाति वार्यं इयत्यै ॥४॥
इमं नः अग्ने अध्वरं जुषस्व मरुत्ऽसु इंद्रे यशसं कृधि नः आ नक्ता
वर्हिः सदतां उषसा उशंता मित्रावरुणा यज इह ॥५॥ एव अग्निं
सहस्यं वसिष्ठः रायःऽकामः विश्वऽप्स्न्यस्य स्तौत् इषं रयिं पप्र-
थत् वाजं अस्मे यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥६॥९॥

॥४३॥ प्र वः यज्ञेषु देवऽयंतः अर्चन् द्यावा नमःऽभिः पृथि-
वी इषध्यै येषां ब्रह्माणि असमानि विप्राः विष्वक् विऽयंति व-
निनः न शाखाः ॥१॥ प्र यज्ञः एतु हेत्वः न सप्तिः उत् यच्छध्वं स-
ऽमनसः घृताचीः स्तृणीत वर्हिः अध्वराय साधु ऊर्ध्वा शोचींषि
देवऽयूनि अस्थुः ॥२॥ आ पुत्रासः न मातरं विऽभृत्राः सानौ
देवासः वर्हिषः सदंतु आ विश्वाची विदथ्यां अनक्तु अग्ने मा नः
देवऽताता मृधः कः॰ ॥३॥ ते सीषपंत जोषं आ यजत्राः ऋतस्य

धाराः सुऽदुघाः दुहानाः ज्येष्ठं वः अद्य महः आ वसूनां आ गंतन
सऽमनसः यति स्थ ॥४॥ एव नः अग्ने विक्षु आ दशस्य त्वया वयं
सहसाऽवन् आस्क्राः राया युजा सधऽमादः अरिष्टाः यूयं पात
स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥५॥१०॥

॥४४॥ दधिऽक्रां वः प्रथमं अश्विना उषसं अग्निं संऽइद्धं भगं
ऊतये हुवे इंद्रं विष्णुं पूषणं ब्रह्मणः पतिं आदित्यान् द्यावापृथि-
वी॰ अपः स्वः॰ ॥१॥ दधिऽक्रां ऊं॰ नमसा बोधयंतः उत्ऽईरा-
णाः यज्ञं उपऽप्रयंतः इळां देवीं बर्हिषि सादयंतः अश्विना वि-
प्रा सुऽहवा हुवेम ॥२॥ दधिऽक्रावाणं बुबुधानः अग्निं उप ब्रुवे
उषसं सूर्यं गां ब्रध्नं मंश्चतोः वरुणस्य बभ्रुं ते विश्वा अस्मत् दुःऽइ-
ता यवयंतु ॥३॥ दधिऽक्रावा प्रथमः वाजी अर्वा अग्रे रथानां
भवति प्रऽजानन् संऽविदानः उषसा सूर्येण आदित्येभिः वसु-
ऽभिः अंगिरःऽभिः ॥४॥ आ नः दधिऽक्राः पथ्यां अनक्तु ऋतस्य
पंथां अनुऽएतवै ऊं॰ शृणोतु नः दैव्यं शर्धः अग्निः शृण्वंतु विश्वे
महिषाः अमूराः ॥५॥११॥

॥४५॥ आ देवः यातु सविता सुऽरत्नः अंतरिक्षऽप्राः वहमा-
नः अश्वैः हस्ते दधानः नर्या पुरूणि निऽवेशयन् च प्रऽसुवन्
च भूम ॥१॥ उत् अस्य बाहू॰ शिथिरा बृहंता हिरण्यया दिवः अं-
तान् अनष्टां नूनं सः अस्य महिमा पनिष्ट सूरः चित् अस्मै अनु
दात् अपस्यां ॥२॥ सः घ नः देवः सविता सहऽवा आ साविषत्
वसुऽपतिः वसूनि विऽश्रयमाणः अमतिं उरूचीं मर्तऽभोजनं
अध रासते नः ॥३॥ इमाः गिरः सवितारं सुऽजिह्वं पूर्णऽगभस्तिं

ईळते सुऽपाणिं चित्रं वयः बृहत् अस्मे दधातु यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥४॥१२॥

॥४६॥ इमाः रुद्राय स्थिरऽधन्वने गिरः क्षिप्रऽइषवे देवाय स्वधाऽव्ने अषाळ्हाय सहमानाय वेधसे तिग्मऽआयुधाय भरत शृणोतु नः ॥१॥ सः हि क्षयेण क्षम्यस्य जन्मनः साम्ऽराज्येन दिव्यस्य चेतति अवन् अवन्तीः उप नः दुरः चर अनमीवः रुद्र जासु नः भव ॥२॥ या ते दिद्युत् अवऽसृष्टा दिवः परि क्ष्मया चरति परि सा वृणक्तु नः सहस्रं ते सुऽअपिवात भेषजा मा नः तोकेषु तनयेषु रिरिषः ॥३॥ मा नः वधीः रुद्र मा परा दाः मा ते भूम प्रऽसितौ हीळितस्य आ नः भज बर्हिषि जीवऽशंसे यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥४॥१३॥

॥४७॥ आपः यं वः प्रथमं देवऽयन्तः इन्द्रऽपानं ऊर्मिं अकृण्वत इळः तं वः वयं शुचिं अरिप्रं अद्य घृतऽप्रुषं मधुऽमन्तं वनेम ॥१॥ तं ऊर्मिं आपः मधुमत्ऽतमं वः अपां नपात् अवतु आशुऽहेमा यस्मिन् इन्द्रः वसुऽभिः मादयाते तं अश्याम देवऽयन्तः वः अद्य ॥२॥ शतऽपवित्राः स्वधया मदन्तीः देवीः देवानां अपि यन्ति पाथः ताः इन्द्रस्य न मिनन्ति व्रतानि सिन्धुऽभ्यः हव्यं घृतऽवत् जुहोत ॥३॥ याः सूर्यः रश्मिऽभिः आऽततान याभ्यः इन्द्रः अरदत् गातुं ऊर्मिं ते सिन्धवः वरिवः धातन नः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥४॥१४॥

॥४८॥ ऋभुक्षणः वाजाः मादयध्वं अस्मे नरः मघऽवानः

ईळते सुऽपाणिं चित्रं वयः बृहत् अस्मे दधातु यूयं पात स्वस्ति-
ऽभिः सदा नः ॥४॥ १२॥

॥४६॥ इमाः रुद्राय स्थिरऽधन्वने गिरः क्षिप्रऽइषवे देवाय
स्वधाऽव्ने अषाळ्हाय सहमानाय वेधसे तिग्मऽआयुधाय भरत
शृणोतु नः ॥१॥ सः हि क्षयेण क्षम्यस्य जन्मनः साम्ऽराज्येन दि-
व्यस्य चेतति अवन् अवन्तीः उप नः दुरः चर अनमीवः रुद्र जासु
नः भव ॥२॥ या ते दिद्युत् अवऽसृष्टा दिवः परि क्ष्मया चरति परि
सा वृणक्तु नः सहस्रं ते सुऽअपिवात भेषजा मा नः तोकेषु तन-
येषु रिरिषः ॥३॥ मा नः वधीः रुद्र मा परा दाः मा ते भूम प्रऽसि-
तौ हीळितस्य आ नः भज बर्हिषि जीवऽशंसे यूयं पात स्वस्ति-
ऽभिः सदा नः ॥४॥ १३॥

॥४७॥ आपः यं वः प्रथमं देवऽयन्तः इन्द्रऽपानं ऊर्मिं अकृ-
ण्वत इळः तं वः वयं शुचिं अरिप्रं अद्य घृतऽप्रुषं मधुऽमन्तं वनेम
॥१॥ तं ऊर्मिं आपः मधुमत्ऽतमं वः अपां नपात् अवतु आशु-
ऽहेमा यस्मिन् इन्द्रः वसुऽभिः मादयाते तं अश्याम देवऽयन्तः वः
अद्य ॥२॥ शतऽपवित्राः स्वधया मदन्तीः देवीः देवानां अपि यं-
ति पाथः ताः इन्द्रस्य न मिनन्ति व्रतानि सिन्धुऽभ्यः हव्यं घृतऽवत्
जुहोत ॥३॥ याः सूर्यः रश्मिऽभिः आऽततान याभ्यः इन्द्रः अरदत्
गातुं ऊर्मिं ते सिन्धवः वरिवः धातन नः यूयं पात स्वस्तिऽभिः स-
दा नः ॥४॥ १४॥

॥४८॥ ऋभुक्षणः वाजाः मादयध्वं अस्मे नरः मघऽवानः

सुतस्यं आ वः अर्वाचः क्रतवः न यातां विऽभ्वः रथं नर्यं वर्तयंतु
॥१॥ ऋभुः ऋभुऽभिः अभि वः स्याम विऽभ्वः विभुऽभिः शवसा
शवांसि वाजः अस्मान् अवतु वाजऽसातौ इंद्रेण युजा तरुषेम
वृत्रं ॥२॥ ते चित् हि पूर्वीः अभि संति शासा विश्वान् अर्यः उप-
रऽताति वन्वन् इंद्रः विऽभ्वा ऋभुक्षाः वाजः अर्यः शत्रोः मिथ-
त्या कृणवन् वि नृम्णं ॥३॥ नु देवासः वरिवः कर्तन नः भूत नः
विश्वे अवसे सऽजोषाः सं अस्मे इषं वसवः ददीरन् यूयं पात
स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥४॥१५॥

॥४९॥ समुद्रऽज्येष्ठाः सलिलस्य मध्यात् पुनानाः यंति अ-
निऽविशमानाः इंद्रः याः वज्री वृषभः ररद ताः आपः देवीः इह
मां अवंतु ॥१॥ याः आपः दिव्याः उत वा स्रवंति खनित्रिमाः उत
वा याः स्वयंऽजाः समुद्रऽअर्थाः याः शुचयः पावकाः ताः आपः
देवीः इह मां अवंतु ॥२॥ यासां राजा वरुणः याति मध्ये सत्या-
नृते अवऽपश्यन् जनानां मधुऽश्चुतः शुचयः याः पावकाः ताः
आपः देवीः इह मां अवंतु ॥३॥ यासु राजा वरुणः यासु सोमः
विश्वे देवाः यासु ऊर्जं मदंति वैश्वानरः यासु अग्निः प्रऽविष्टः
ताः आपः देवीः इह मां अवंतु ॥४॥१६॥

॥५०॥ आ मां मित्रावरुणा इह रक्षतं कुलायऽयत् विऽश्वयत्
मा नः आ गन् अजकाऽवत् दुःऽदशीका तिरः दधे मा मां पद्येन र-
पसा विदत् त्सरुः ॥१॥ यत् विऽजामन् परुषि वंदनं भुवत् अ-
ष्ठीवंता परि कुल्फौ च देहत् अग्निः तत् शोचन् अप बाधतां इतः
मा मां पद्येन रपसा विदत् त्सरुः ॥२॥ यत् शल्मलौ भवति यत्

नदीषु यत् ओषधीभ्यः परि जायंते विषं विश्वे देवाः निः इतः तत्
सुवंतु मा मां पद्येन रपसा विदत् त्सरुः ॥३॥ याः प्रऽवतः नि-
ऽवतः उत्ऽवतः उदन्ऽवतीः अनुदकाः च याः ताः अस्मभ्यं प-
यसा पिन्वमानाः शिवाः देवीः अशिपदाः भवंतु सर्वाः नद्यः अ-
शिमिदाः भवंतु ॥४॥१७॥

॥५१॥ आदित्यानां अवसा नूतनेन सक्षीमहि शर्मणा शं-
ऽतमेन अनागाःऽत्वे अदितिऽत्वे तुरासः इमं यज्ञं दधतु श्रोष-
माणाः ॥१॥ आदित्यासः अदितिः मादयंतां मित्रः अर्यमा वरुणः
रजिष्ठाः अस्माकं संतु भुवनस्य गोपाः पिबंतु सोमं अवसे नः
अद्य ॥२॥ आदित्याः विश्वे मरुतः च विश्वे देवाः च विश्वे ऋ-
भवः च विश्वे इंद्रः अग्निः अश्विना तुस्तुवानाः यूयं पात स्वस्ति-
ऽभिः सदा नः ॥३॥१८॥

॥५२॥ आदित्यासः अदितयः स्याम पूः देवऽत्रा वसवः मर्त्य-
ऽत्रा सनेम मित्रावरुणा सनंतः भवेम द्यावापृथिवी इति भवंतः
॥१॥ मित्रः तत् नः वरुणः ममहंत शर्म तोकाय तनयाय गोपाः
मा वः भुजेम अन्यऽजातं एनः मा तत् कर्म वसवः यत् चयध्वे
॥२॥ तुरण्यवः अंगिरसः नक्षंत रत्नं देवस्य सवितुः इयानाः
पिता च तत् नः महान् यजत्रः विश्वे देवाः सऽमनसः जुषंत
॥३॥१९॥

॥५३॥ प्र द्यावा यज्ञैः पृथिवी नमःऽभिः सऽबाधः ईळे बृ-
हती इति यजत्रे इति ते चित् हि पूर्वे कवयः गृणंतः पुरः मही इति दधि-

तेन॑ सह॒स्ये॑न व॒यं नि जना॑न् स्वाप॒या॒म॒सि॒ ॥७॥ प्रो॒ष्ठेऽश॒या वह्ये॒ऽश॒याः नारीः॑ याः त॒ल्प॒ऽशी॑वरीः स्त्रियः॑ याः पुण्य॑ऽगंधाः ताः सर्वाः॑ स्वाप॒या॒म॒सि॒ ॥८॥२२॥३॥

॥५६॥ के ई॒ं वि॒ऽअ॑क्ताः नरः॑ सऽनी॑ळाः रु॒द्रस्य॑ मर्याः॑ अध॑ सु॒ऽअश्वाः॑ ॥१॥ नकिः॑ हि ए॒षां ज॒नूं॑षि वेद॑ ते अं॒ग वि॒द्रे मि॒थः ज॒नित्रं॑ ॥२॥ अ॒भि स्व॒ऽपूभि॑ः मि॒थः व॒प॒न्त॒ वात॑ऽस्वनसः श्ये॒नाः अ॒स्पृ॒ध्र॒न् ॥३॥ ए॒तानि॑ धीरः॑ नि॒ण्या चि॒के॒त॒ पृश्निः॑ यत् ऊधः॑ म॒ही ज॒भार॑ ॥४॥ सा विट् सु॒ऽवीरा॑ म॒रुत्ऽभिः॑ अ॒स्तु स॒नात् सहं॑ती पुष्यं॑ती नृ॒म्णं ॥५॥ याम॑ं येष्ठाः॑ शु॒भा शोभि॑ष्ठाः श्रि॒या सं॒ऽमि॑श्लाः ओज॑ःऽभिः उ॒ग्राः ॥६॥ उ॒ग्रं व॒ः ओज॑ः स्थि॒रा शवां॑सि अध॑ म॒रुत्ऽभिः॑ ग॒णः तुवि॑ष्मान् ॥७॥ शु॒भ्रः व॒ः शु॒ष्मः॑ क्रुध्मी॑ मनां॑सि धुनि॑ः मुनि॑ःऽइव शर्ध॑स्य धृष्णोः ॥८॥ सने॑मि अ॒स्मत् यु॒यो॒त॒ दि॒द्युं मा व॒ः दुः॒ऽम॒तिः इ॒ह प्रणं॑क् नः॒ ॥९॥ प्रि॒या व॒ः नाम॑ हु॒वे तु॒राणां॑ आ यत् तृ॒पत् म॒रु॒तः वा॒व॒शा॒नाः ॥१०॥२३॥ सु॒ऽआ॒यु॒धास॑ः इ॒ष्मिणः॑ सु॒ऽनि॒ष्काः उ॒त स्व॒यं त॒न्वः॑ शुंभ॑मानाः ॥११॥ शुची॑ व॒ः ह॒व्या म॒रु॒तः॒ शुची॑नां शुचिं॑ हि॒नो॒मि॒ अ॒ध्व॒रं शुचि॑ऽभ्यः ऋ॒तेन॑ स॒त्यं ऋ॒त॒ऽसापः॑ आ॒य॒न् शुचि॑ऽजन्मानः शुच॑यः पा॒व॒काः ॥१२॥ अंसे॑षु आ म॒रु॒तः॒ खा॒दयः॑ व॒ः वक्ष॑ःऽसु रु॒क्माः उ॒प॒ऽशि॒श्रि॒या॒णाः वि वि॒ऽद्युतः॑ न वृ॒ष्टिऽभिः॑ रु॒चा॒नाः अनु॑ स्व॒धां आयु॑धैः यच्छ॑मानाः ॥१३॥ प्र बु॒ध्न्या॑ व॒ः ई॒र॒ते॒ महां॑सि प्र नामा॑नि प्र॒ऽय॒ज्य॒वः॒ ति॒र॒ध्वं॒ स॒ह॒स्रियं॑ दम्यं॑ भा॒गं ए॒तं गृ॒ह॒ऽमे॒धीयं॑ म॒रु॒तः॒ जु॒ष॒ध्वं ॥१४॥ यदि॑ स्तु॒तस्य॑ म॒रु॒तः अ॒धि॒ऽइ॒थ इ॒त्था विप्र॑स्य वा॒जिनः॑

म॒क्षु रा॒यः सु॒ऽवीर्य॑स्य दा॒त॒ नु चि॒त् यं अ॒न्यः आ॒ऽदभ॑त्

॥१५॥२४॥ अत्यासः न ये मरुतः सुऽअंचः यक्षऽदृशः न
त मर्याः ते हर्म्येऽस्थाः शिशवः न शुभ्राः वत्सासः न प्रऽक्री-
ः पयःऽधाः॥१६॥ दशस्यंतः नः मरुतः मृळंतु वरिवस्यंतः
ी सुऽमेके॰ आरे गोऽहा नृऽहा वधः वः अस्तु सुम्नेभिः अ-
वसवः नमध्वं॥१७॥ आ वः होता जोहवीति सत्तः सत्राचीं
तं मरुतः गृणानः यः ईवतः वृषणः अस्ति गोपाः सः अद्व-
वी हवते वः उक्थैः॥१८॥ इमे तुरं मरुतः रमयंति इमे सहः
हसः आ नमंति इमे शंसं वनुष्यतः नि पांति गुरु द्वेषः अररुषे
धंति॥१९॥ इमे रध्रं चित् मरुतः जुनंति भृमिं चित् यथा वसवः
जुषंत अप बाधध्वं वृषणः तमांसि धत्त विश्वं तनयं तोकं अस्मे
॥२०॥२५॥ मा वः दात्रात् मरुतः निः अराम मा पश्चात् दध्म
रथ्यः विऽभागे आ नः स्पार्हे भजतन वसव्ये यत् ईं सुऽजातं वृ-
षणः वः अस्ति॥२१॥ सं यत् हनंत मन्युऽभिः जनासः शूराः य-
ह्वीषु ओषधीषु विक्षु अध स्म नः मरुतः रुद्रियासः त्रातारः भूत
पृतनासु अर्यः॥२२॥ भूरि चक्र मरुतः पित्र्याणि उक्थानि या
वः शस्यंते पुरा चित् मरुत्ऽभिः उग्रः पृतनासु साळ्हा मरुत्-
ऽभिः इत् सनिता वाजं अर्वा॥२३॥ अस्मे वीरः मरुतः शुष्मी
अस्तु जनानां यः असुरः विऽधर्ता अपः येन सुऽक्षितये तरेम
अध स्वं ओकः अभि वः स्याम॥२४॥ तत् नः इंद्रः वरुणः मित्रः
अग्निः आपः ओषधीः वनिनः जुषंत शर्मन् स्याम मरुतां उप-
ऽस्थे यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः॥२५॥२६॥

॥५७॥ मध्वः वः नाम मारुतं यजत्राः प्र यज्ञेषु शवसा मदंति
ये रेजयंति रोदसी चित् उर्वी पिन्वंति उत्सं यत् अयासुः उग्राः

॥१॥ निऽचेतारः हि मरुतः गृणंतं प्रऽनेतारः यजमानस्य मन्म
अस्माकं अद्य विदथेषु बर्हिः आ वीतये सदत पिप्रियाणाः ॥२॥
न एतावत् अन्ये मरुतः यथा इमे भ्राजंते रुक्मैः आयुधैः तनूभिः
आ रोदसी' विश्वऽपिशः पिशानाः समानं अंजि अंजते शुभे कं
॥३॥ ऋधक् सा वः मरुतः दिद्युत् अस्तु यत् वः आगः पुरुषता
कराम मा वः तस्यां अपि भूम यजत्राः अस्मे' वः अस्तु सुऽमतिः
चनिष्ठा ॥४॥ कृते चित् अत्र मरुतः रणंत अनवद्यासः शुचयः
पावकाः प्र नः अवत सुमतिऽभिः यजत्राः प्र वाजेभिः तिरत
पुष्यसे नः ॥५॥ उत स्तुतासः मरुतः व्यंतु विश्वेभिः नामऽभिः नरः
हवींषि ददात नः अमृतस्य प्रऽजायै जिगृत रायः सूनृता मघा-
नि ॥६॥ आ स्तुतासः मरुतः विश्वे ऊती अच्छ सूरीन् सर्वऽताता
जिगात ये नः त्मना शतिनः वर्धयंति यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा
नः ॥७॥२७॥

॥५८॥ प्र साकंऽउक्षे अर्चत गणाय यः दैव्यस्य धाम्नः तुवि-
ष्मान् उत क्षोदंति रोदसी' महिऽत्वा नक्षंते नाकं निःऽऋतेः
अवंशात् ॥१॥ जनूः चित् वः मरुतः त्वेष्येण भीमासः तुविऽम-
न्यवः अयासः प्र ये महःऽभिः ओजसा उत संति विश्वः वः यामन्
भयते स्वःऽदृक् ॥२॥ बृहत् वयः मघवत्ऽभ्यः दधात जुजोषन् इत्
मरुतः सुऽस्तुतिं नः गतः न अध्वा वि तिराति जंतुं प्र नः स्पार्हा-
भिः ऊतिऽभिः तिरेत ॥३॥ युष्माऽऊतः विप्रः मरुतः शतस्वी
युष्माऽऊतः अर्वा सहुरिः सहस्री युष्माऽऊतः संऽराट् उत हंति
वृत्रं प्र तत् वः अस्तु धूतयः देष्णं ॥४॥ तान् आ रुद्रस्य मीळ्हुषः
विवासे कुवित् नंसंते मरुतः पुनः नः यत् सस्वर्ता जिहीळिरे

यत् आविः अव तत् एनः ईमहे तुराणाँ ॥५॥ प्र सा वाचि सु-
ऽस्तुतिः मघोनाँ इदं सुऽउक्तं मरुतः जुषंत आरात् चित् द्वेषः
वृषणः युयोत यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥६॥२८॥

॥५९॥ यं त्रायध्वे इदंऽइदं देवासः यं च नयथ तस्मै अग्ने वरुण
मित्र अर्यमन् मरुतः शर्म यच्छत ॥१॥ युष्माकं देवाः अवसा अ-
हनि प्रिये ईजानः तरति द्विषः प्र सः क्षयं तिरते वि महीः इषः
यः वः वराय दाशति ॥२॥ नहि वः चरमं चन वसिष्ठः परिऽमं-
सते अस्माकं अद्य मरुतः सुते सचा विश्वे पिवत कामिनः ॥३॥
नहि वः ऊतिः पृतनासु मर्धति यस्मै अराध्वं नरः अभि वः आ
अवर्त् सुऽमतिः नवीयसी तूयं यात पिपीषवः ॥४॥ ओ सु घृ-
ष्णिऽराधसः यातन अंधांसि पीतये इमा वः हव्या मरुतः ररे हि कं
मो सु अन्यत्र गंतन ॥५॥ आ च नः वर्हिः सदत अवित च नः
स्पार्हाणि दातवे वसु अस्रेधंतः मरुतः सोम्ये मधौ स्वाहा इह
मादयाध्वै ॥६॥२९॥ सस्वः चित् हि तन्वः शुंभमानाः आ हंसासः
नीलऽपृष्ठाः अपप्तन् विश्वं शर्धः अभितः मा नि सेद नरः न र-
ण्वाः सवने मदंतः ॥७॥ यः नः मरुतः अभि दुःऽहृणायुः ति-
रः चित्तानि वसवः जिघांसति द्रुहः पाशान् प्रति सः मुचीष्ट त-
पिष्ठेन हन्मना हंतन तं ॥८॥ सांऽतपनाः इदं हविः मरुतः तत्
जुजुष्टन युष्माक ऊती रिशादसः ॥९॥ गृहऽमेधासः आ गत म-
रुतः मा अप भूतन युष्माकं ऊती सुऽदानवः ॥१०॥ इहऽइह वः
स्वऽतवसः कवयः सूर्यऽत्वचः यज्ञं मरुतः आ वृणे ॥११॥ त्र्यंब-
कं यजामहे सुगंधिं पुष्टिऽवर्धनं उर्वारुकंऽइव बंधनात् मृत्योः मुक्षीय
मा अमृतात् ॥१२॥३०॥४॥

॥६०॥ यत् अद्य सूर्य ब्रवः अनागाः उत्ऽयन् मित्राय वरु-
णाय सत्यं वयं देवऽत्रा अदिते स्याम तव प्रियासः अर्यमन् गृ-
णंतः ॥१॥ एषः स्यः मित्रावरुणा नृऽचक्षाः उभे उत् एति सूर्यः
अभि ज्मन् विश्वस्य स्थातुः जगतः च गोपाः ऋजु मर्तेषु वृजिना
च पश्यन् ॥२॥ अयुक्त सप्त हरितः सधऽस्थात् याः ईं वहंति सूर्यं
घृताचीः धामानि मित्रावरुणा युवाकुः सं यः यूथाऽइव जनि-
मानि चष्टे ॥३॥ उत् वां पृक्षासः मधुऽमंतः अस्थुः आ सूर्यः अरु-
हत् शुक्रं अर्णः यस्मै आदित्याः अध्वनः रदंति मित्रः अर्यमा व-
रुणः सऽजोषाः ॥४॥ इमे चेतारः अनृतस्य भूरेः मित्रः अर्यमा
वरुणः हि संति इमे ऋतस्य ववृधुः दुरोणे शग्मासः पुत्राः अदितेः
अदब्धाः ॥५॥ इमे मित्रः वरुणः दुःऽदभासः अचेतसं चित् चित-
यंति दक्षैः अपि क्रतुं सुऽचेतसं वतंतः तिरः चित् अंहः सुऽपथा
नयंति ॥६॥१॥ इमे दिवः अनिऽमिषा पृथिव्याः चिकित्वांसः अ-
चेतसं नयंति प्रऽव्राजे चित् नद्यः गाधं अस्ति पारं नः अस्य वि-
ष्पितस्य पर्षन् ॥७॥ यत् गोपावत् अदितिः शर्म भद्रं मित्राः
यच्छंति वरुणः सुऽदासे तस्मिन् आ तोकं तनयं दधानाः
मा कर्म देवऽहेळनं तुरासः ॥८॥ अव वेदिं होत्राभिः यजेत
रिपः काः चित् वरुणऽध्रुतः सः परि द्वेषःऽभिः अर्यमा वृणक्तु
उरुं सुऽदासे वृषणौ ऊं लोकं ॥९॥ सस्वः चित् हि संऽऋतिः
त्वेषी एषां अपीच्येन सहसा सहंते युष्मत् भिया वृषणः रेज-
मानाः दक्षस्य चित् महिना मृळत नः ॥१०॥ यः ब्रह्मणे
सुऽमतिं आऽयजाते वाजस्य सातौ परमस्य रायः सीक्षंत
मन्युं मघऽवानः अर्यः उरु क्षयाय चक्रिरे सुऽधातु ॥११॥
इयं देवा पुरःऽहितिः युवऽभ्यां यज्ञेषु मित्रावरुणौ अकारि

विश्वानि दुःऽगा पिपृतं तिरः नः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥१२॥२॥

॥६१॥ उत् वां चक्षुः वरुणा सुऽप्रतीकं देवयोः एति सूर्यः ततन्वान् अभि यः विश्वा भुवनानि चष्टे सः मन्युं मर्त्येषु आ चिकेत ॥१॥ प्र वां सः मित्रावरुणौ ऋतऽवा विप्रः मन्मानि दीर्घऽश्रुत् इयर्ति यस्य ब्रह्माणि सुऽक्रतू॰ अवाथः आ यत् क्रत्वा न शरदः पृणैथे ॥२॥ प्र उरोः मित्रावरुणा पृथिव्याः प्र दिवः ऋष्वात् बृहतः सुऽदानू॰ स्पशः दधाथे ओषधीषु विक्षु ऋधक् यतः अनिऽमिषं रक्षमाणा ॥३॥ शंस मित्रस्य वरुणस्य धाम शुष्मः रोदसी बद्बधे महिऽत्वा अयन् मासाः अयज्वनां अवीराः प्र यज्ञऽमन्मा वृजनं तिराते ॥४॥ अमूरा विश्वा वृषणौ इमाः वां न यासु चित्रं ददृशे न यक्षं द्रुहः सचन्ते अनृता जनानां न वां निण्यानि अचिते अभूवन् ॥५॥ सं ऊं वां यज्ञं महयं नमःऽभिः हुवे वां मित्रावरुणा सऽबाधः प्र वां मन्मानि ऋचसे नवानि कृतानि ब्रह्म जुजुषन् इमानि ॥६॥ इयं देवा पुरःऽहितिः युवऽभ्यां यज्ञेषु मित्रावरुणौ अकारि विश्वानि दुःऽगा पिपृतं तिरः नः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥७॥३॥

॥६२॥ उत् सूर्यः बृहत् अर्चींषि अश्रेत् पुरु विश्वा जनिम मानुषाणां समः दिवा ददृशे रोचमानः क्रत्वा कृतः सुऽकृतः कर्तृऽभिः भूत् ॥१॥ सः सूर्य प्रति पुरः नः उत् गाः एभिः स्तोमेभिः एतशेभिः एवैः प्र नः मित्राय वरुणाय वोचः अनागसः अर्यम्णे अग्नये च ॥२॥ वि नः सहस्रं शुरुधः रदन्तु ऋतऽवानः वरुणः मित्रः

अग्निः यच्छंतु चंद्राः उपऽमं नः अर्कं आ नः कामं पूपुरंतु स्तवानाः ॥३॥ द्यावाभूमी अदिते त्रासीथां नः ये वां जज्ञुः सुऽजनिमानः ऋपे मा हेळे भूम वरुणस्य वायोः मा मित्रस्य प्रियऽतमस्य नृणां ॥४॥ प्र वाहवा सिसृतं जीवसे नः आ नः गव्यूतिं उक्षतं घृतेन आ नः जने श्रवयतं युवाना श्रुतं मे मित्रावरुणा हवा इमा ॥५॥ नु मित्रः वरुणः अर्यमा नः त्मने तोकाय वरिवः दधंतु सुऽगा नः विश्वा सुऽपथानि संतु यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥६॥४॥

॥६३॥ उत् ऊं एति सुऽभगः विश्वऽचक्षाः साधारणः सूर्यः मानुषाणां चक्षुः मित्रस्य वरुणस्य देवः चर्मऽइव यः संऽअविव्यक् तमांसि ॥१॥ उत् ऊं एति प्रऽसविता जनानां महान् केतुः अर्णवः सूर्यस्य समानं चक्रं परिऽआविवृत्सन् यत् एतशः वहति धूःऽसु युक्तः ॥२॥ विऽभ्राजमानः उषसां उपऽस्थात् रेभैः उत् एति अनुऽमद्यमानः एषः मे देवः सविता चच्छंद यः समानं न प्रऽमिनाति धाम ॥३॥ दिवः रुक्मः उरुऽचक्षाः उत् एति दूरेऽअर्थः तरणिः भ्राजमानः नूनं जनाः सूर्येण प्रऽसूताः अयन् अर्थानि कृणवन् अपांसि ॥४॥ यत्र चक्रुः अमृताः गातुं अस्मै श्येनः न दीयन् अनु एति पाथः प्रति वां सूरे उत्ऽइते विधेम नमःऽभिः मित्रावरुणा उत हव्यैः ॥५॥ नु मित्रः वरुणः अर्यमा नः त्मने तोकाय वरिवः दधंतु सुऽगा नः विश्वा सुऽपथानि संतु यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥६॥५॥

॥६४॥ दिवि क्षयंता [illegible] ः पृथिव्यां प्र वां घृतस्य निःऽनिजः

दुदीरन् हव्यं नः मित्रः अर्यमा सुऽजातः राजा सुऽक्षत्रः वरुणः जुषंत ॥१॥ आ राजाना महः ऋतस्य गोपा सिंधुऽपती॰ क्षत्रिया यातं अर्वाक् इळां नः मित्रावरुणा उत वृष्टिं अव दिवः इन्वतं जीरऽदानू॰ ॥२॥ मित्रः तत् नः वरुणः देवः अर्यः प्र साधिष्ठेभिः पथिऽभिः नयंतु ब्रवत् यथा नः आत् अरिः सुऽदासे इषा मदेम सह देवऽगोपाः ॥३॥ यः वां गर्तं मनसा तक्षत् एतं ऊर्ध्वां धीतिं कृणवत् धारयत् च उक्षेथां मित्रावरुणा घृतेन ता राजाना सुऽक्षितीः तर्पयेथां ॥४॥ एषः स्तोमः वरुण मित्र तुभ्यं सोमः शुक्रः न वायवे अयामि अविष्टं धियः जिगृतं पुरंऽधीः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥५॥६॥

॥६५॥ प्रति वां सूरे उत्ऽइते सुऽउक्तैः मित्रं हुवे वरुणं पूतऽदक्षं ययोः असुर्यं अक्षितं ज्येष्ठं विश्वस्य यामन् आऽचिता जिगत्नु ॥१॥ ता हि देवानां असुरा तौ अर्या ता नः क्षितीः करतं ऊर्जयंतीः अश्याम मित्रावरुणा वयं वां द्यावा च यत्र पीपयन् अहा च ॥२॥ ता भूरिऽपाशौ अनृतस्य सेतू दुःऽअत्येतू॰ रिपवे मर्त्याय ऋतस्य मित्रावरुणा पथा वां अपः न नावा दुःऽइता तरेम ॥३॥ आ नः मित्रावरुणा हव्यऽजुष्टिं घृतैः गव्यूतिं उक्षतं इळाभिः प्रति वां अत्र वरं आ जनाय पृणीतं उद्नः दिव्यस्य चारोः ॥४॥ एषः स्तोमः वरुण मित्र तुभ्यं सोमः शुक्रः न वायवे अयामि अविष्टं धियः जिगृतं पुरंऽधीः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥५॥७॥

॥६६॥ प्र मित्रयोः वरुणयोः स्तोमः नः एतु शूष्यः नमस्वान्

तुविऽजातयोः ॥१॥ या धारयंत देवाः सुऽदक्षा दक्षऽपितर
असुर्याय प्रऽमहसा ॥२॥ ता नः स्तिऽपा तनूऽपा वरुण जरितॄ
णां मित्र साधयतं धियः ॥३॥ यत् अद्य सूरे उत्ऽइते अनागा
मित्रः अर्यमा सुवाति सविता भगः ॥४॥ सुप्रऽअवीः अस्तु स
क्षयः प्र नु यामन् सुऽदानवः ये नः अंहः अतिऽपिप्रति ॥५॥
उत स्वऽराजः अदितिः अदब्धस्य व्रतस्य ये महः राजानः ईश
॥६॥ प्रति वां सूरे उत्ऽइते मित्रं गृणीषे वरुणं अर्यमणं रिशाद
॥७॥ राया हिरण्यऽया मतिः इयं अवृकाय शवसे इयं विप्रा मे
धऽसातये ॥८॥ ते स्याम देव वरुण ते मित्र सूरिऽभिः सह इ
स्वः° च धीमहि ॥९॥ बहवः सूरऽचक्षसः अग्निऽजिह्वाः ऋत
ऽवृधः त्रीणि ये येमुः विदथानि धीतिऽभिः विश्वानि परिभूति
ऽभिः ॥१०॥९॥ वि ये दधुः शरदं मासं आत् अहः यज्ञं अक्तुं च आ
ऋचं अनाप्यं वरुणः मित्रः अर्यमा क्षत्रं राजानः आशत ॥१
तत् वः अद्य मनामहे सुऽउक्तैः सूरे उत्ऽइते यत् ओहते वरु
मित्रः अर्यमा यूयं ऋतस्य रथ्यः ॥१२॥ ऋतऽवानः ऋतऽजात
ऋतऽवृधः घोरासः अनृतऽद्विषः तेषां वः सुम्ने सुच्छर्दिःऽत
नरः स्याम ये च सूरयः ॥१३॥ उत् ऊं त्यत् दर्शतं वपुः दिवः ए
प्रतिऽह्वरे यत् ईं आशुः वहति देवः एतशः विश्वस्मै चक्षसे अ
॥१४॥ शीर्ष्णःऽशीर्ष्णः जगतः तस्थुषः पतिं समया विश्वं आ
रजः सप्त स्वसारः सुविताय सूर्यं वहंति हरितः रथे ॥१५॥१०
तत् चक्षुः देवऽहितं शुक्रं उत्ऽचरत् पश्येम शरदः शतं जीवे
शरदः शतं ॥१६॥ काव्येभिः अदाभ्या आ यातं वरुण द्युऽम
मित्रः च सोमऽपीतये ॥१७॥ दिवः धामऽभिः वरुण मि
च आ यातं अद्रुहा पिबतं सोमं आऽतुजी° ॥१८॥ आ य

मित्रावरुणा जुषाणौ आऽहुतिं नरा पातं सोमं ऋतऽवृधा ॥ १९ ॥ ११ ॥

॥ ६७ ॥ प्रति वां रथं नृऽपती॰ जरध्यै हविष्मता मनसा यज्ञियेन यः वां दूतः न धिष्ण्यौ अजीगः अच्छ सूनुः न पितरा विवक्मि ॥ १ ॥ अशोचि अग्निः संऽइधानः अस्मे उपो अदृश्रन् तमसः चित् अंताः अचेति केतुः उषसः पुरस्तात् श्रिये दिवः दुहितुः जायमानः ॥ २ ॥ अभि वां नूनं अश्विना सुऽहोता स्तोमैः सिसक्ति नासत्या विवक्वान् पूर्वीभिः यातं पथ्याभिः अर्वाक् स्वःऽविदा वसुऽमता रथेन ॥ ३ ॥ अवोः वां नूनं अश्विना युवाकुः हुवे यत् वां सुते माध्वी वसुऽयुः आ वां वहंतु स्थविरासः अश्वाः पिबाथः अस्मे सुऽसुता मधूनि ॥ ४ ॥ प्राचीं ऊं देवा अश्विना धियं मे अमृध्रां सातये कृतं वसुऽयुं विश्वाः अविष्टं वाजे आ पुरंऽधीः ता नः शक्तं शची॰पती॰ शचीभिः ॥ ५ ॥ १२ ॥ अविष्टं धीषु अश्विना नः आसु प्रजाऽवत् रेतः अह्रयं नः अस्तु आ वां तोके तनये तूतुजानाः सुऽरत्नासः देवऽवीतिं गमेम ॥ ६ ॥ एषः स्यः वां पूर्वगत्वाऽइव सख्ये निऽधिः हितः माध्वी रातः अस्मे अहेळता मनसा आ यातं अर्वाक् अश्नंता हव्यं मानुषीषु विक्षु ॥ ७ ॥ एकस्मिन् योगे भुरणा समाने परि वां सप्त स्रवतः रथः गात् न वायंति सुऽभ्वः देवऽयुक्ताः ये वां धूःऽसु तरणयः वहंति ॥ ८ ॥ असश्चता मघवत्ऽभ्यः हि भूतं ये राया मघऽदेयं जुनंति प्र ये बंधुं सूनृताभिः तिरंते गव्या पृंचंतः अश्व्या मघानि ॥ ९ ॥ नु मे हवं आ शृणुतं युवाना यासिष्टं वर्तिः अश्विनौ इराऽवत् धत्तं रत्नानि जरतं च सूरीन् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥ १० ॥ १३ ॥

तुवि॒ऽजा॒तयोः॑ ॥१॥ या धा॒रय॑न्त दे॒वाः सु॒ऽदक्षा॒ दक्ष॑ऽपितरा
अ॒सु॒र्या॑य प्रऽम॑हसा ॥२॥ ता नः॑ स्ति॒ऽपा त॒नू॒ऽपा वरु॑ण जरि॒तृ॒
णा॑म् मित्र॑ सा॒धय॑तं धियः॑ ॥३॥ यत् अ॒द्य सूरे॑ उत्ऽइ॑ते अना॑गाः
मि॒त्रः अ॒र्य॒मा सु॒वाति॑ स॒वि॒ता भगः॑ ॥४॥ सु॒प्र॒ऽअ॒वीः अ॒स्तु॒ सः
क्षयः॑ प्र नु याम॑न् सु॒ऽदा॒न॒वः ये नः॒ अंहः॑ अ॒ति॒ऽपिप्र॑ति ॥५॥८॥
उ॒त स्व॒ऽरा॒जः अदि॑तिः अद॑ब्धस्य व्र॒तस्य॑ ये म॒हः राजा॑नः ई॒श॒ते
॥६॥ प्रति॑ वा॒म् सूरे॑ उत्ऽइ॑ते मि॒त्रम् गृ॒णी॒षे॒ वरु॑णम् अ॒र्य॒मण॑म् रि॒शाद॑सम्
॥७॥ रा॒या हि॒र॒ण्य॒ऽया म॒तिः इ॒यम् अ॒वृ॒काय॑ शव॑से इ॒यम् विप्रा॑ मे॒
ध॒ऽसा॑तये ॥८॥ ते स्या॒म दे॒व॒ व॒रु॒ण॒ ते मि॒त्र॒ सू॒रिऽभिः॑ स॒ह इष॑म्
स्वः॑० च॒ धी॒म॒हि॒ ॥९॥ व॒हवः॑ सूर॑ऽचक्षसः अ॒ग्नि॒ऽजि॒ह्वाः ऋ॒त॒
ऽवृधः॑ त्रीणि॑ ये ये॒मुः वि॒दथा॑नि धी॒ति॒ऽभिः॑ विश्वा॑नि परि॑भूति
ऽभिः ॥१०॥९॥ वि ये द॒धुः श॒रद॑म् मास॑म् आत् अहः॑ य॒ज्ञम् अ॒क्तुम् च॒ आत्
ऋ॒चम् अ॒ना॒प्यम् वरु॑णः मि॒त्रः अ॒र्य॒मा क्ष॒त्रम् राजा॑नः आ॒श॒त ॥११॥
तत् वः॒ अ॒द्य म॒ना॒म॒हे॒ सु॒ऽउ॒क्तैः सूरे॑ उत्ऽइ॑ते यत् ओह॑ते वरु॑णः
मि॒त्रः अ॒र्य॒मा यू॒यम् ऋ॒तस्य॑ र॒थ्यः॒ ॥१२॥ ऋ॒त॒ऽवा॑नः ऋ॒त॒ऽजा॑ताः
ऋ॒त॒ऽवृधः॑ घो॒रासः॑ अ॒नृ॒त॒ऽद्विषः॑ तेषा॑म् वः॒ सु॒म्ने सु॒छ॒र्दिःऽत॑मे
न॒रः॒ स्या॒म ये च॒ सू॒रयः॑ ॥१३॥ उत् ऊं॒ त्यत् द॒र्श॒तम् वपुः॑ दि॒वः ए॒ति
प्र॒ति॒ऽह्व॒रे यत् ई॒म् आ॒शुः वह॑ति दे॒वः ए॒त॑शः विश्व॑स्मै चक्ष॑से अर॑म्
॥१४॥ शी॒र्ष्णःऽशी॑र्ष्णः जग॑तः त॒स्थुषः॑ पति॑म् स॒मया॑ विश्व॑म् आ
रजः॑ स॒प्त स्वसा॑रः सु॒वि॒ताय॑ सूर्य॑म् वह॑न्ति ह॒रितः॑ रथे॑ ॥१५॥१०॥
तत् चक्षुः॑ दे॒वऽहि॑तम् शु॒क्रम् उत्ऽचर॑त् पश्ये॑म श॒रदः॑ श॒तम् जीवे॑म
श॒रदः॑ श॒तम् ॥१६॥ काव्ये॑भिः अ॒दा॒भ्या॒ आ या॒त॒म् व॒रु॒ण॒ द्यु॒ऽमत्
मि॒त्रः च॒ सोम॑ऽपीतये ॥१७॥ दि॒वः धाम॑ऽभिः व॒रु॒ण॒ मि॒त्रः
च॒ आ या॒त॒म् अ॒द्रुहा॑ पिब॑तम् सोम॑म् आ॒ऽतु॒जी० ॥१८॥ आ या॒त॒

मित्रावरुणा जुषाणौ आऽहुतिं नरा पातं सोमं ऋतऽवृधा ॥ १९ ॥ ११ ॥

॥ ६७ ॥ प्रति वां रथं नृऽपती॰ जरध्यै हविष्मता मनसा यज्ञियेन यः वां दूतः न धिष्ण्यौ अजीगः अच्छ सूनुः न पितरा विवक्मि ॥ १ ॥ अशोचि अग्निः संऽइधानः अस्मे उपो अदृश्रन् तमसः चित् अंताः अचेति केतुः उषसः पुरस्तात् श्रिये दिवः दुहितुः जायमानः ॥ २ ॥ अभि वां नूनं अश्विना सुऽहोता स्तोमैः सिसक्ति नासत्या विवक्वान् पूर्वीभिः यातं पथ्याभिः अर्वाक् स्वःऽविदा वसुऽमता रथेन ॥ ३ ॥ अवोः वां नूनं अश्विना युवाकुः हुवे यत् वां सुते माध्वी वसुऽयुः आ वां वहंतु स्थविरासः अश्वाः पिवाथः अस्मे सुऽसुता मधूनि ॥ ४ ॥ प्राचीं ऊं देवा अश्विना धियं मे अमृध्रां सातये कृतं वसुऽयुं विश्वाः अविष्टं वाजे आ पुरंऽधीः ता नः शक्तं शचीऽपती॰ शचीभिः ॥ ५ ॥ १२ ॥ अविष्टं धीषु अश्विना नः आसु प्रजाऽवत् रेतः अहूयं नः अस्तु आ वां तोके तनये तूतुजानाः सुऽरत्नासः देवऽवीतिं गमेम ॥ ६ ॥ एषः स्यः वां पूर्वगत्वाऽइव सख्ये निऽधिः हितः माध्वी रातः अस्मे अहेळता मनसा आ यातं अर्वाक् अश्नंता हव्यं मानुषीषु विक्षु ॥ ७ ॥ एकस्मिन् योगे भुरणा समाने परि वां सप्त स्रवतः रथः गात् न वायंति सुऽभ्वः देवऽयुक्ताः ये वां धूःऽसु तरणयः वहंति ॥ ८ ॥ असश्चता मघवत्ऽभ्यः हि भूतं ये राया मघऽदेयं जुनंति प्र ये बंधुं सूनृताभिः तिरंते गव्या पृंचंतः अश्व्या मघानि ॥ ९ ॥ नु मे हवं आ शृणुतं युवाना यासिष्टं वर्तिः अश्विनौ इराऽवत् धत्तं रत्नानि जरतं च सूरीन् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥ १० ॥ १३ ॥

॥६८॥ आ शुभ्रा यातं अश्विना सुऽअश्वा गिरः दस्रा जुजुषाणा युवाकोः हव्यानि च प्रतिऽभृता वीतं नः ॥१॥ प्र वां अंधांसि मद्यानि अस्थुः अरं गंतं हविषः वीतये मे तिरः अर्यः हवनानि श्रुतं नः ॥२॥ प्र वां रथः मनःऽजवाः इयर्ति तिरः रजांसि अश्विना शतऽऊतिः अस्मभ्यं सूर्यावसू इयानः ॥३॥ अयं ह यत् वां देवऽयाः ऊं इति अद्रिः ऊर्ध्वः विवक्ति सोमऽसुत् युवऽभ्यां आ वल्गू विप्रः ववृतीत हव्यैः ॥४॥ चित्रं ह यत् वां भोजनं नु अस्ति नि अत्रये महिष्वंतं युयोतं यः वां ओमानं दधते प्रियः सन् ॥५॥१४॥ उत त्यत् वां जुरते अश्विना भूत् च्यवानाय प्रतीत्यं हविःऽदे अधि यत् वर्पः इतःऽऊति धत्थः ॥६॥ उत त्यं भुज्युं अश्विना सखायः मध्ये जहुः दुःऽएवासः समुद्रे निः ईं पर्षत् अरावा यः युवाकुः ॥७॥ वृकाय चित् जसमानाय शक्तं उत श्रुतं शयवे हूयमाना यौ अघ्न्यां अपिन्वतं अपः न स्तर्यं चित् शक्ती अश्विना शचीभिः ॥८॥ एषः स्यः कारुः जरते सुऽउक्तैः अग्रे बुधानः उषसां सुऽमन्मा इषा तं वर्धत् अघ्न्या पयःऽभिः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥९॥१५॥

॥६९॥ आ वां रथः रोदसी इति वद्बधानः हिरण्ययः वृषऽभिः यातु अश्वैः घृतऽवर्तनिः पविऽभिः रुचानः इषां वोळ्हा नृऽपतिः वाजिनीऽवान् ॥१॥ सः पप्रथानः अभि पंच भूम त्रिऽवंधुरः मनसा आ यातु युक्तः विशः येन गच्छथः देवऽयंतीः कुत्र चित् यामं अश्विना दधाना ॥२॥ सुऽअश्वा यशसा आ यातं अर्वाक् दस्रा निऽधिं मधुऽमंतं पिबाथः वि वां रथः वध्वा यादमानः अंतान् दिवः बाधते वर्तनिऽभ्यां ॥३॥ युवोः श्रियं परि

योषां अवृणीत सूरः दुहिता परिऽतक्म्यायां यत् देवऽयंतं अवंथः शचींभिः परिं घ्रंसं ओमना वां वयः गात्॥४॥ यः ह स्यः वां रथिरा वस्तें उस्राः रथः युजानः परिऽयाति वर्तिः तेनं नः शं योः उषसः विऽउंष्टौ नि अश्विना वहतं यज्ञे अस्मिन्॥५॥ नरा गौराऽइंव विऽद्युतं तृषाणा अस्माकं अद्य सवना उप यातं पुरुऽत्रा हि वां मतिभिः हवंते मा वां अन्ये नि यमन् देवऽयंतः॥६॥ युवं भुज्युं अवंऽविद्धं समुद्रे उत् ऊहथुः अर्णसः अस्रिधानैः पतत्रिऽभिः अश्रमैः अव्यथिऽभिः दंसनाभिः अश्विना पारयंता ॥७॥ नु मे हवं आ शृणुतं युवाना यासिष्टं वर्तिः अश्विनौ इरांऽवत् धत्तं रत्नांनि जरंतं च सूरीन् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः॥८॥१६॥

॥७०॥ आ विश्वऽवारा अश्विना गतं नः प्र तत् स्थानं अवाचि वां पृथिव्यां अश्वः न वाजी शुनऽपृष्ठः अस्थात् आ यत् सेदथुः ध्रुवसे न योनिं॥१॥ सिसंक्ति सा वां सुऽमतिः चनिष्ठा अतांपि घर्मः मनुषः दुरोणे यः वां समुद्रान् सरितः पिपर्ति एतंऽग्वा चित् न सुऽयुजा युजानः॥२॥ यानि स्थानांनि अश्विना दधाथे दिवः यह्वीषु ओषधीषु विक्षु नि पर्वतस्य मूर्धनि सदंता इषं जनाय दाशुषे वहंता॥३॥ चनिष्टं देवौ ओषधीषु अप्ऽसु यत् योग्याः अश्नवैथे ऋषीणां पुरूणि रत्ना दधतौ नि अस्मे अनु पूर्वाणि चख्यथुः युगानि॥४॥ शुश्रुऽवांसा चित् अश्विना पुरूणि अभि ब्रह्माणि चक्षाथे ऋषीणां प्रति प्र यातं वरं आ जनाय अस्मे वां अस्तु सुऽमतिः चनिष्ठा॥५॥ यः वां यज्ञः नासत्या हविष्मान् कृतऽब्रह्मा सऽमर्यः भवाति उप प्र यातं वरं आ

वसिष्ठं इमा ब्रह्माणि ऋच्यंते युवऽभ्यां ॥६॥ इयं मनीषा इयं अश्विना गीः इमां सुऽवृक्तिं वृषणा जुषेथां इमा ब्रह्माणि युवऽयूनि अग्मन् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥७॥१७॥४॥

॥७१॥ अप स्वसुः उषसः नक् जिहीते रिणक्ति कृष्णीः अरुषाय पंथां अश्वऽमघा गोऽमघा वां हुवेम दिवा नक्तं शरुं अस्मत् युयोतं ॥१॥ उपऽआयातं दाशुषे मर्त्याय रथेन वामं अश्विना वहंता युयुतं अस्मत् अनिरां अमीवां दिवा नक्तं माध्वी त्रासीथां नः ॥२॥ आ वां रथं अवमस्यां विऽउष्टौ सुम्नऽयवः वृषणः वर्तयंतु स्यूमऽगभस्तिं ऋतयुक्ऽभिः अश्वैः आ अश्विना वसुऽमंतं वहेथां ॥३॥ यः वां रथः नृऽपती॰ अस्ति वोळ्हा त्रिऽवंधुरः वसुऽमान् उस्रऽयामा आ नः एना नासत्या उप यातं अभि यत् वां विश्वऽप्स्न्यः जिगाति ॥४॥ युवं च्यवानं जरसः अमुमुक्तं नि पेदवे ऊहथुः आशुं अश्वं निः अंहसः तमसः स्पर्तं अत्रिं नि जाहुषं शिथिरे धातं अंतः ॥५॥ इयं मनीषा इयं अश्विना गीः इमां सुऽवृक्तिं वृषणा जुषेथां इमा ब्रह्माणि युवऽयूनि अग्मन् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥६॥१८॥

॥७२॥ आ गोऽमंता नासत्या रथेन अश्वऽवता पुरुऽचंद्रेण यातं अभि वां विश्वाः निऽयुतः सचंते स्पार्हया श्रिया तन्वा शुभाना ॥१॥ आ नः देवेभिः उप यातं अर्वाक् सऽजोषसा नासत्या रथेन युवोः हि नः सख्या पित्र्याणि समानः बंधुः उत तस्य वित्तं ॥२॥ उत् ऊं॰ स्तोमासः अश्विनोः अबुध्रन् जामि ब्रह्माणि उषसः च देवीः आऽविवासन् रोदसी॰ धिष्ण्ये॰ इमे॰ अच्छ विप्रः

नासत्या विवक्ति ॥ ३ ॥ वि च इत् उच्छंति अश्विनौ उषसः प्र वां ब्रह्माणि कारवः भरंते ऊर्ध्वं भानुं सविता देवः अश्रेत् बृहत् अग्नयः सम्ऽइधा जरंते ॥ ४ ॥ आ पश्चातात् नासत्या आ पुरस्तात् आ अश्विना यातं अधरात् उदक्तात् आ विश्वतः पांचऽजन्येन राया यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥ ५ ॥ १९ ॥

॥ ७३ ॥ अतारिष्म तमसः पारं अस्य प्रति स्तोमं देवऽयंतः दधानाः पुरुऽदंसा पुरुऽतमा पुराऽजा अमर्त्या हवते अश्विना गीः ॥ १ ॥ नि ऊं इति प्रियः मनुषः सादि होता नासत्या यः यजते वंदते च अश्नीतं मध्वः अश्विनौ उपाके आ वां वोचे विदथेषु प्रयस्वान् ॥ २ ॥ अहेम यज्ञं पथां उराणाः इमां सुऽवृक्तिं वृषणा जुषेथां श्रुष्टीवाऽइव प्रऽइषितः वां अबोधि प्रति स्तोमैः जरमाणः वसिष्ठः ॥ ३ ॥ उप त्या वह्नी इति गमतः विशं नः रक्षःऽहना संऽभृता वीळुऽपाणी इति सं अंधांसि अग्मत मत्सराणि मा नः मर्धिष्टं आ गतं शिवेन ॥ ४ ॥ आ पश्चातात् नासत्या आ पुरस्तात् आ अश्विना यातं अधरात् उदक्तात् आ विश्वतः पांचऽजन्येन राया यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥ ५ ॥ २० ॥

॥ ७४ ॥ इमाः ऊं इति वां दिविष्टयः उस्रा हवंते अश्विना अयं वां अह्वे अवसे शचीऽवसू इति विशंऽविशं हि गच्छथः ॥ १ ॥ युवं चित्रं ददथुः भोजनं नरा चोदेथां सूनृताऽवते अर्वाक् रथं सऽमनसा नि यच्छतं पिबतं सोम्यं मधु ॥ २ ॥ आ यातं उप भूषतं मध्वः पिबतं अश्विना दुग्धं पयः वृषणा जेन्यावसू इति जेन्याऽवसू मा नः मर्धिष्टं आ गतं ॥ ३ ॥ अश्वासः ये वां उप दाशुषः गृहं युवां दीयंति बिभ्रतः मक्षु-

युऽभिः नरा हयेभिः अश्विना आ देवा यातं अस्मऽयू॰ ॥४॥ अध
ह यंतः अश्विना पृक्षः सचंत सूरयः ता यंसत मघवत्ऽभ्यः ध्रुवं
यशः छर्दिः अस्मभ्यं नासत्या ॥५॥ प्र ये ययुः अवृकासः रथाःऽ
इव नृऽपातारः जनानां उत स्वेन शवसा शूशुवुः नरः उत
क्षियंति सुऽक्षितिं ॥६॥२१॥

॥७५॥ वि उषाः आवः दिविऽजाः ऋतेन आविःऽकृण्वाना
महिमानं आ अगात् अप द्रुहः तमः आवः अजुष्टं अंगिरःऽतमा
पथ्याः अजीगरिति ॥१॥ महे नः अद्य सुविताय बोधि उषः महे सौ-
भगाय प्र यंधि चित्रं रयिं यशसं धेहि अस्मे देवि मर्तेषु मानुषि
श्रवस्युं ॥२॥ एते त्ये भानवः दर्शतायाः चित्राः उषसः अमृतासः
आ अगुः जनयंतः दैव्यानि व्रतानि आऽपृणंतः अंतरिक्षा वि
अस्थुः ॥३॥ एषा स्या युजाना पराकात् पंच क्षितीः परि सद्यः
जिगाति अभिऽपश्यंती वयुना जनानां दिवः दुहिता भुवनस्य
पत्नी ॥४॥ वाजिनीऽवती सूर्यस्य योषा चित्रऽमघा रायः ईशे
वसूनां ऋषिऽस्तुता जरयंती मघोनी उषाः उच्छति वह्निऽभिः
गृणाना ॥५॥ प्रति द्युतानां अरुषासः अश्वाः चित्राः अदृश्रन्
उषसं वहंतः याति शुभ्रा विश्वऽपिशा रथेन दधाति रत्नं विधते
जनाय ॥६॥ सत्या सत्येभिः महती महत्ऽभिः देवी देवेभिः यजता
यजत्रैः रुजत् दृळ्हानि ददत् उस्रियाणां प्रति गावः उषसं वा-
वशंत ॥७॥ नु नः गोऽमत् वीरऽवत् धेहि रत्नं उषः अश्वऽवत्
पुरुऽभोजः अस्मे मा नः बर्हिः पुरुषता निदे कः यूयं पात स्व-
स्तिऽभिः सदा नः ॥८॥२२॥

॥७६॥ उत् ऊं ज्योतिः अमृतं विश्वऽजन्यं विश्वानरः सवि-
ता देवः अश्रेत् क्रत्वा देवानां अजनिष्ट चक्षुः आविः अकः भुवनं
विश्वं उषाः ॥१॥ प्र मे पंथाः देवऽयानाः अदृश्रन् अमर्धंतः वसु-
ऽभिः इष्कृतासः अभूत् ऊं केतुः उषसः पुरस्तात् प्रतीची आ अ-
गात् अधि हर्म्येभ्यः ॥२॥ तानि इत् अहानि वहुलानि आसन्
या प्राचीनं उत्ऽइता सूर्यस्य यतः परि जारःऽइव आऽचरंती
उषः ददृक्षे न पुनः यतीऽइव ॥३॥ ते इत् देवानां सधऽमादः आ-
सन् ऋतऽवानः कवयः पूर्व्यासः गूळ्हं ज्योतिः पितरः अनु
अविंदन् सत्यऽमंत्राः अजनयन् उषसं ॥४॥ समाने ऊर्वे अधि
संऽगतासः सं जानते न यतंते मिथः ते ते देवानां न मिनंति व्र-
तानि अमर्धंतः वसुऽभिः यादमानाः ॥५॥ प्रति त्वा स्तोमैः ईळते
वसिष्ठाः उषःऽबुधः सुऽभगे तुस्तुऽवांसः गवां नेत्री वाजऽपत्नी
नः उच्छ उषः सुऽजाते प्रथमा जरस्व ॥६॥ एषा नेत्री राधसः
सूनृतानां उषाः उच्छंती रिभ्यते वसिष्ठैः दीर्घऽश्रुतं रयिं अस्मे
दधाना यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥७॥२३॥

॥७७॥ उपो रुरुचे युवतिः न योषा विश्वं जीवं प्रऽसुवंती
चरायै अभूत् अग्निः संऽइधे मानुषाणां अकः ज्योतिः वाधमा-
ना तमांसि ॥१॥ विश्वं प्रतीची सऽप्रथाः उत् अस्थात् रुशत् वा-
सः विभ्रती शुक्रं अश्वैत् हिरण्यऽवर्णा सुदृशीकऽसंदृक् गवां
माता नेत्री अह्नां अरोचि ॥२॥ देवानां चक्षुः सुऽभगा वहंती
श्वेतं नयंती सुऽदृशीकं अश्वं उषाः अदर्शि रश्मिऽभिः विऽअक्ता
चित्रऽमघा विश्वं अनु प्रऽभूता ॥३॥ अंतिऽवामा दूरे अमित्रं
उच्छ उर्वीं गव्यूतिं अभयं कृधि नः यवय द्वेषः आ भर वसूनि चो-

दयं राधः गृणते मघोनि ॥४॥ अस्मे श्रेष्ठेभिः भानुऽभिः विभा-
हि उषः देवि प्रऽतिरंती नः आयुः इषं च नः दधती विश्वऽवारे
गोऽमत् अश्वऽवत् रथऽवत् च राधः ॥५॥ यां त्वा दिवः दुहितः
वर्धयंति उषः सुऽजाते मतिऽभिः वसिष्ठाः सा अस्मासु धाः रयिं
ऋष्वं बृहंतं यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥६॥२४॥

॥७८॥ प्रति केतवः प्रथमाः अदृश्रन् ऊर्ध्वाः अस्याः अंजयः
वि श्रयंते उषः अर्वाचा बृहता रथेन ज्योतिष्मता वामं अस्मभ्यं
वक्षि ॥१॥ प्रति सीं अग्निः जरते संऽइद्धः प्रति विप्रासः मति-
ऽभिः गृणंतः उषाः याति ज्योतिषा बाधमाना विश्वा तमांसि
दुःऽइता अप देवी ॥२॥ एताः ऊं त्याः प्रति अदृश्रन् पुरस्तात्
ज्योतिः यच्छंतीः उषसः विऽभातीः अजीजनन् सूर्यं यज्ञं अग्निं
अपाचीनं तमः अगात् अजुष्टं ॥३॥ अचेति दिवः दुहिता मघो-
नी विश्वे पश्यंति उषसं विऽभातीं आ अस्थात् रथं स्वधया युज्य-
मानं आ यं अश्वासः सुऽयुजः वहंति ॥४॥ प्रति त्वा अद्य सुऽम-
नसः बुधंत अस्माकासः मघऽवानः वयं च तिल्विलायध्वं उषसः
विऽभातीः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥५॥२५॥

॥७९॥ वि उषाः आवः पथ्या जनानां पंच क्षितीः मानुषीः
बोधयंती सुसंदृक्ऽभिः उक्षऽभिः भानुं अश्रेत् वि सूर्यः रोदसी
चक्षसा आवः० ॥१॥ वि अंजते दिवः अंतेषु अक्तून् विशः न यु-
क्ताः उषसः यतंते सं ते गावः तमः आ वर्तयंति ज्योतिः यच्छंति
सविताऽइव बाहू ॥२॥ अभूत् उषाः इंद्रऽतमा मघोनी अजी-
जनत् सुविताय श्रवांसि वि दिवः देवी दुहिता दधाति अंगि-

रःऽतमा सुऽकृते वसूनि ॥३॥ तावत् उषः राधः अस्मभ्यं रास्व यावत् स्तोतृऽभ्यः अरदः गृणाना यां त्वा जज्ञुः वृषभस्य रवेण वि दृळ्हस्य दुरः अद्रेः और्णोः ॥४॥ देवंऽदेवं राधसे चोदयंती अस्मद्र्यक् सूनृताः ईरयंती विऽउच्छंती नः सनये धियः धाः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥५॥२६॥

॥८०॥ प्रति स्तोमेभिः उषसं वसिष्ठाः गीःऽभिः विप्रासः प्रथमाः अबुध्रन् विऽवर्तयंती रजसी संऽअंते आविःऽकृण्वती भुवनानि विश्वा ॥१॥ एषा स्या नव्यं आयुः दधाना गूढ्वी तमः ज्योतिषा उषाः अबोधि अग्रे एति युवतिः अह्रयाणा प्र अचिकितत् सूर्यं यज्ञं अग्निं ॥२॥ अश्वऽवतीः गोऽमतीः नः उषसः वीरऽवतीः सदं उच्छंतु भद्राः घृतं दुहानाः विश्वतः प्रऽपीताः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥३॥२७॥५॥

॥८१॥ प्रति ऊं अदर्शि आऽयती उच्छंती दुहिता दिवः अपो महि व्ययति चक्षसे तमः ज्योतिः कृणोति सूनरी ॥१॥ उत् उस्रियाः सृजते सूर्यः सचा उत्ऽयत् नक्षत्रं अर्चिऽवत् तव इत् उषः विऽउषि सूर्यस्य च सं भक्तेन गमेमहि ॥२॥ प्रति त्वा दुहितः दिवः उषः जीराः अभुत्स्महि या वहसि पुरु स्पार्हं वनन्ऽवति रत्नं न दाशुषे मयः ॥३॥ उच्छंती या कृणोषि मंहना महि प्रऽख्यै देवि स्वः दृशे तस्याः ते रत्नऽभाजः ईमहे वयं स्याम मातुः न सूनवः ॥४॥ तत् चित्रं राधः आ भर उषः यत् दीर्घश्रुत्ऽतमं यत् ते दिवः दुहितः मर्तऽभोजनं तत् रास्व भुनजामहै ॥५॥ श्रवः सूरिऽभ्यः अमृतं वसुऽत्वनं वाजान् अ-

स्मभ्यं गोऽमंतः। चोदयित्री मघोनीः सूनृताऽवती उषाः उच्छत्
अपं स्रिधः ॥६॥१॥

॥८२॥ इंद्रावरुणा युवं अध्वराय नः विशे जनाय महि शर्म
यच्छतं दीर्घऽप्रयज्युं अति यः वनुष्यति वयं जयेम पृतनासु दुः-
ऽढ्यः॥१॥ संऽराट् अन्यः स्वऽराट् अन्यः उच्यते वां महांतौ इं-
द्रावरुणा महाऽवसू विश्वे देवासः परमे विऽओमनि सं वां ओ-
जः वृषणा सं बलं दधुः॥२॥ अनु अपां खानि अतृंतं ओजसा आ
सूर्यं ऐरयतं दिवि प्रऽभुं इंद्रावरुणा मदे अस्य मायिनः अपिन्वतं
अपितः पिन्वतं धियः॥३॥ युवां इत् युत्ऽसु पृतनासु वह्नयः यु-
वां क्षेमस्य प्रऽसवे मितऽज्ञवः ईशाना वस्वः उभयस्य कारवः
इंद्रावरुणा सुऽहवा हवामहे॥४॥ इंद्रावरुणा यत् इमानि चक्रथुः
विश्वा जातानि भुवनस्य मज्मना क्षेमेण मित्रः वरुणं दुवस्यति
मरुत्ऽभिः उग्रः शुभं अन्यः ईयते॥५॥२॥ महे शुल्काय वरुणस्य नु
त्विषे ओजः मिमाते ध्रुवं अस्य यत् स्वं अजामिं अन्यः श्नथयंतं
आ अतिरत् दभ्रेभिः अन्यः प्र वृणोति भूयसः॥६॥ न तं अंहः न
दुःऽइतानि मर्त्यं इंद्रावरुणा न तपः कुतः चन यस्य देवा गच्छथः
वीथः अध्वरं न तं मर्तस्य नशते परिऽह्वृतिः॥७॥ अर्वाक् नरा
दैव्येन अवसा आ गतं शृणुतं हवं यदि मे जुजोषथः युवोः हि स-
ख्यं उत वा यत् आप्यं मार्डीकं इंद्रावरुणा नि यच्छतं॥८॥ अ-
इंद्रावरुणा भरेऽभरे पुरःऽयोधा भवतं कृष्टिऽओजसा यत्
हवंते उभये अध स्पृधि नरः तोकस्य तनयस्य सातिषु॥९॥
अस्मे इंद्रः वरुणः मित्रः अर्यमा द्युम्नं यच्छंतु महि शर्म सऽप्रथः
अवध्रं ज्योतिः अदितेः ऋतऽवृधः देवस्य श्लोकं सवितुः मना-
महे॥१०॥३॥

॥८३॥ युवां नरा पश्यमानासः आप्यं प्राचा गव्यंतः पृथुऽप-
र्शवः ययुः दासा च वृत्रा हतं आर्याणि च सुऽदासं इंद्रावरुणा अ-
वसा अवतं ॥१॥ यत्र नरः संऽअयंते कृतऽध्वजः यस्मिन् आजा
भवति किं चन प्रियं यत्र भयंते भुवना स्वःऽदृशः तत्र नः इंद्रा-
वरुणा अधि वोचतं ॥२॥ सं भूम्याः अंताः ध्वसिराः अदृक्षत इंद्रा-
वरुणा दिवि घोषः आ अरुहत् अस्थुः जनानां उप मां अरातयः
अर्वाक् अवसा हवनऽश्रुता आ गतं ॥३॥ इंद्रावरुणा वधनाभिः
अप्रति भेदं वन्वंता प्र सुऽदासं आवतं ब्रह्माणि एषां शृणुतं ह-
वीमनि सत्या तृत्सूनां अभवत् पुरःऽहितिः ॥४॥ इंद्रावरुणौ अ-
भि आ तपंति मा अघानि अर्यः वनुषां अरातयः युवं हि वस्वः
उभयस्य राजथः अध स्म नः अवतं पार्ये दिवि ॥५॥४॥ युवां हवंते
उभयासः आजिषु इंद्रं च वस्वः वरुणं च सातये यत्र राजऽभिः
दशऽभिः निऽबाधितं प्र सुऽदासं आवतं तृत्सुऽभिः सह ॥६॥
दश राजानः संऽइताः अयज्यवः सुऽदासं इंद्रावरुणा न युयुधुः
सत्या नृणां अद्मऽसदां उपऽस्तुतिः देवाः एषां अभवन् देवऽहू-
तिषु ॥७॥ दाशऽराज्ञे परिऽयत्ताय विश्वतः सुऽदासे इंद्रावरुणौ
अशिक्षतं श्वित्यंचः यत्र नमसा कपर्दिनः धिया धीऽवंतः असः-
पंत तृत्सवः ॥८॥ वृत्राणि अन्यः संऽइथेषु जिघ्नते व्रतानि अन्यः
अभि रक्षते सदा हवामहे वां वृषणा सुवृक्तिऽभिः अस्मे इंद्राव-
रुणा शर्म यच्छतं ॥९॥ अस्मे इंद्रः वरुणः मित्रः अर्यमा द्युम्नं य-
च्छंतु महि शर्म सऽप्रथः अवध्रं ज्योतिः अदितेः ऋतऽवृधः देवस्य
श्लोकं सवितुः मनामहे ॥१०॥५॥

॥८४॥ आ वां राजानौ अध्वरे ववृत्यां हव्येभिः इंद्रावरुणा

नमः॑ऽभिः प्र वां॒ घृ॒ताची॒ बाह्वोः॑ दधा॑ना परि॒ त्मना॒ विषु॑ऽरूपा जिगाति ॥ १ ॥ युवोः॑ रा॒ष्ट्रं बृ॒हत् इ॒न्वति॒ द्यौः यौ से॒तृऽभिः॑ अ॒रज्जुऽभिः॑ सि॒नीथः॑ परि॑ नः॒ हेळः॑ वरु॑णस्य वृ॒ज्याः॒ उ॒रुं नः॒ इंद्रः॑ कृ॒णवत् ऊं॒ लो॒कं ॥ २ ॥ कृ॒तं नः॒ य॒ज्ञं वि॒दथे॑षु चारुं॑ कृ॒तं ब्रह्मा॑णि सू॒रिषु॑ प्र॒ऽश॒स्ता उपो॑ र॒यिः दे॒वऽजू॑तः नः॒ ए॒तु प्र नः॑ स्पा॒र्हाभिः॑ ऊ॒तिऽभिः॑ ति॒रे॒तं ॥ ३ ॥ अ॒स्मे इं॑द्रावरुणा वि॒श्वऽवा॑रं र॒यिं ध॒त्तं वसु॑ऽमंतं पु॒रु॒ऽक्षुं प्र यः आ॒दि॒त्यः अनृ॑ता मि॒नाति॒ अमि॑ता शूरः॑ द॒यते॒ वसू॑नि ॥ ४ ॥ इ॒यं इंद्रं॒ वरु॑णं अ॒ष्ट मे॒ गीः प्र आ॒वत् तो॒के तन॑ये तूतु॑जाना सु॒ऽरत्ना॑सः दे॒वऽवी॑तिं ग॒मे॒म॒ यू॒यं पा॒त स्व॒स्तिऽभिः॑ सदा॑ नः॒ ॥ ५ ॥ ६ ॥

॥ ८५ ॥ पु॒नी॒षे वां॒ अ॒र॒क्षसं॑ म॒नी॒षां सोमं॒ इंद्रा॑य वरु॑णाय जु॒ह्वत् घृ॒तऽप्र॑तीकां उ॒षसं॒ न दे॒वीं ता नः॒ याम॑न् उ॒रु॒ष्य॒तां॒ अ॒भीके॑ ॥ १ ॥ स्पर्धं॑ते॒ वै ऊं॒ दे॒व॒ऽहूये॑ अत्र॒ येषु॑ ध्व॒जेषु॑ दि॒द्यवः॑ पतं॑ति युवं ताण् इं॑द्रावरुणौ अमि॑त्रान् ह॒तं परा॑चः शर्वा॑ विषू॑चः ॥ २ ॥ आपः॑ चि॒त् हि स्वऽय॑शसः सदः॑ऽसु दे॒वीः इंद्रं॒ वरु॑णं दे॒वता॒ धुः॒ कृ॒ष्टीः अ॒न्यः धा॒रयं॑ति प्र॒ऽवि॑क्ताः वृ॒त्राणि॑ अ॒न्यः अ॒प्र॒तीनि॑ हं॒ति ॥ ३ ॥ सः सु॒ऽक्रतुः॑ ऋ॒त॒ऽचित् अ॒स्तु होता॑ यः आ॒दि॒त्या शव॑सा वां॒ नम॑स्वान् आ॒ऽव॒वर्त॑त् अव॑से वां॒ ह॒विष्मा॑न् अस॑त् इत् सः सु॒वि॒ताय॑ प्रय॑स्वान् ॥ ४ ॥ इ॒यं इंद्रं॒ वरु॑णं अ॒ष्ट मे॒ गीः प्र आ॒वत् तो॒के तन॑ये तूतु॑जाना सु॒ऽरत्ना॑सः दे॒वऽवी॑तिं ग॒मे॒म॒ यू॒यं पा॒त स्व॒स्तिऽभिः॑ सदा॑ नः॒ ॥ ५ ॥ ७ ॥

॥ ८६ ॥ धीरा॑ तु अ॒स्य म॒हि॒ना ज॒नूंषि॒ वि यः त॒स्तंभ॒ रोद॑सी

चित् उर्वी इति प्र नाकं ऋष्वं नुनुदे बृहंतं द्विता नक्षत्रं पप्रथत् च भूमं
॥१॥ उत स्वया तन्वा सं वदे तत् कदा नु अंतः वरुणे भुवानि किं
मे हव्यं अहृणानः जुषेत कदा मृळीकं सुऽमनाः अभि ख्यं ॥२॥
पृच्छे तत् एनः वरुण दिदृक्षु उपो इति एमि चिकितुषः विऽपृच्छं स-
मानं इत् मे कवयः चित् आहुः अयं ह तुभ्यं वरुणः हृणीते ॥३॥
किं आगः आस वरुण ज्येष्ठं यत् स्तोतारं जिघांससि सखायं प्र
तत् मे वोचः दुःऽदभ स्वधाऽवः अवं त्वा अनेनाः नमसा तुरः
इयां ॥४॥ अवं द्रुग्धानि पित्र्या सृज नः अवं या वयं चकृम तनू-
भिः अवं राजन् पशुऽतृपं न तायुं सृज वत्सं न दाम्नः वसिष्ठं ॥५॥
न सः स्वः दक्षः वरुण ध्रुतिः सा सुरा मन्युः विऽभीदकः अचित्तिः
अस्ति ज्यायान् कनीयसः उपऽअरे स्वप्नः चन इत् अनृतस्य प्र-
ऽयोता ॥६॥ अरं दासः न मीळ्हुषे कराणि अहं देवाय भूर्णये
अनागाः अचेतयत् अचितः देवः अर्यः गृत्सं राये कविऽतरः जु-
नाति ॥७॥ अयं सु तुभ्यं वरुण स्वधाऽवः हृदि स्तोमः उपऽश्रितः
चित् अस्तु शं नः क्षेमे शं ऊं इति योगे नः अस्तु यूयं पात स्वस्तिऽभिः
सदा नः ॥८॥८॥

॥८७॥ रदत् पथः वरुणः सूर्याय प्र अर्णांसि समुद्रियाः नदीनां
सर्गः न सृष्टः अर्वतीः ऋतऽयन् चकार महीः अवनीः अहंऽभ्यः
॥१॥ आत्मा ते वातः रजः आ नवीनोत् पशुः न भूर्णिः यवंसे स-
सऽवान् अंतः मही बृहती रोदसी इमे विश्वा ते धाम वरुण
प्रियाणि ॥२॥ परि स्पशः वरुणस्य स्मत्ऽइष्टाः उभे पश्यंति रो-
दसी सुऽमेके° ऋतऽवानः कवयः यज्ञऽधीराः प्रऽचेतसः ये
इषयंत मन्म ॥३॥ उवाच मे वरुणः मेधिराय त्रिः सप्त नाम अघ्न्या

विभर्ति विद्वान् पदस्य गुह्या न वोचत् युगाय विप्रः उपराय
शिक्षन् ॥४॥ तिस्रः द्यावः निऽहिताः अंतः अस्मिन् तिस्रः भूः
मीः उपराः षट्ऽविधानाः गृत्सः राजा वरुणः चक्रे एतं दिवि
प्रऽईखं हिरण्ययं शुभे कं ॥५॥ अव सिंधुं वरुणः द्यौःऽइव स्थात्
द्रप्सः न श्वेतः मृगः तुविष्मान् गंभीरऽशंसः रजसः विऽमानः
सुपारऽक्षत्रः सतः अस्य राजा ॥६॥ यः मृळयाति चक्रुषे चित्
आगः वयं स्याम वरुणे अनागाः अनु व्रतानि अदितेः ऋधंतः
यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥७॥९॥

॥८८॥ प्र शुंध्युवं वरुणाय प्रेष्ठां मतिं वसिष्ठ मीळ्हुषे भरस्व
यः ईं अर्वाचं करते यजत्रं सहस्रऽमघं वृषणं बृहंतं ॥१॥ अध नु
अस्य संऽदृशं जगन्वान् अग्नेः अनीकं वरुणस्य मंसि स्वः यत्
अश्मन् अधिऽपाः ऊं इति अंधः अभि मा वपुः दृशये निनीयात्
॥२॥ आ यत् रुहाव वरुणः च नावं प्र यत् समुद्रं ईरयाव मध्यं
अधि यत् अपां स्नुऽभिः चराव प्र प्रऽईखे ईखयावहै शुभे कं ॥३॥
वसिष्ठं ह वरुणः नावि आ अधात् ऋषिं चकार सुऽअपाः महःऽ
ऽभिः स्तोतारं विप्रः सुदिनऽत्वे अह्नां यात् नु द्यावः ततनन् यात्
उषसः ॥४॥ क्व त्यानि नौ सख्या बभूवुः सचावहे यत् अवृकं पुरा
चित् बृहंतं मानं वरुण स्वधाऽवः सहस्रऽद्वारं जगम गृहं ते ॥५॥
यः आपिः नित्यः वरुण प्रियः सन् त्वां आगांसि कृणवत् सखा
ते मा ते एनस्वंतः यक्षिन् भुजेम यंधि स्म विप्रः स्तुवते वरूथं
॥६॥ ध्रुवासु त्वा आसु क्षितिषु क्षियंतः वि अस्मत् पाशं वरुणः
मुमोचत् अवः वन्वानाः अदितेः उपऽस्थात् यूयं पात स्वस्ति-
ऽभिः सदा नः ॥७॥१०॥

॥८९॥ मो सु वरुण मृत्ऽमयं गृहं राजन् अहं गमं मृळ सुऽक्षत्र मृळयं ॥१॥ यत् एमिं प्रस्फुरन्ऽइव दृतिः न ध्मातः अद्रिऽवः मृळ सुऽक्षत्र मृळयं ॥२॥ क्रत्वः समह दीनता प्रतिऽईपं जगम शुचे मृळ सुऽक्षत्र मृळयं ॥३॥ अपां मध्ये तस्थिऽवांसं तृष्णा अविदत् जरितारं मृळ सुऽक्षत्र मृळयं ॥४॥ यत् किं च इदं वरुण दैव्ये जने अभिऽद्रोहं मनुष्याः चरामसि अचिंत्ती यत् तव धर्म युयोपिम मा नः तस्मात् एनसः देव रिरिषः ॥५॥११॥५॥

॥९०॥ प्र वीरऽया शुचयः ददिरे वां अध्वर्युऽभिः मधुऽमंतः सुतासः वह वायो नियुतः याहि अच्छ पिब सुतस्य अंधसः मदाय ॥१॥ ईशानाय प्रऽहुतिं यः ते आनट् शुचिं सोमं शुचिऽपाः तुभ्यं वायो कृणोषि तं मर्त्येषु प्रऽशस्तं जातःऽजातः जायते वाजी अस्य ॥२॥ राये नु यं जज्ञतुः रोदसी इमे राये देवी धिषणा धाति देवं अध वायुं निऽयुतः सश्चत स्वाः उत श्वेतं वसुऽधितिं निऽरेके ॥३॥ उच्छन् उषसः सुऽदिनाः अरिप्राः उरु ज्योतिः विविदुः दीध्यानाः गव्यं चित् ऊर्वं उशिजः वि वव्रुः तेषां अनु प्रऽदिवः सस्रुः आपः ॥४॥ ते सत्येन मनसा दीध्यानाः स्वेन युक्तासः क्रतुना वहंति इंद्रवायू वीरऽवाहं रथं वां ईशानयोः अभि पृक्षः सचंते ॥५॥ ईशानासः ये दधते स्वः नः गोभिः अश्वेभिः वसुऽभिः हिरण्यैः इंद्रवायू सूरयः विश्वं आयुः अर्वत्ऽभिः वीरैः पृतनासु सह्युः ॥६॥ अर्वंतः न श्रवसः भिक्षमाणाः इंद्रवायू सुस्तुतिऽभिः वसिष्ठाः वाजऽयंतः नु अवसे हुवेम यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥७॥१२॥

॥९१॥ कुवित् अंग नमसा ये वृधासः पुरा देवाः अनवद्यासः
आसन् ते वायवे मनवे बाधिताय अवासयन् उषसं सूर्येण ॥१॥
उशंता दूता न दभाय गोपा मासः च पाथः शरदः च पूर्वीः इंद्र-
वायू सुऽस्तुतिः वां इयाना मार्डीकं ईट्टे सुवितं च नव्यं ॥२॥ पी-
वःऽअन्नान् रयिऽवृधः सुऽमेधाः श्वेतः सिसक्ति निऽयुतां अभि-
ऽश्रीः ते वायवे सऽमनसः वि तस्थुः विश्वा इत् नरः सुऽअप-
त्यानि चक्रुः ॥३॥ यावत् तरः तन्वः यावत् ओजः यावत् नरः
चक्षसा दीध्यानाः शुचिं सोमं शुचिऽपा पातं अस्मे इंद्रवायू
सदतं बर्हिः आ इदं ॥४॥ निऽयुवाना निऽयुतः स्पार्हऽवीराः
इंद्रवायू सऽरथं यातं अर्वाक् इदं हि वां प्रऽभृतं मध्वः अग्रं अध
प्रीणाना वि मुमुक्तं अस्मे ॥५॥ याः वां शतं निऽयुतः याः सहस्रं
इंद्रवायू विश्वऽवाराः सचंते आ आभिः यातं सुऽविदत्राभिः
अर्वाक् पातं नरा प्रतिऽभृतस्य मध्वः ॥६॥ अर्वंतः न श्रवसः
भिक्षमाणाः इंद्रवायू सुस्तुतिऽभिः वसिष्ठाः वाजऽयंतः सु अ-
वसे हुवेम यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥७॥१३॥

॥९२॥ आ वायो भूष शुचिऽपाः उप नः सहस्रं ते निऽयुतः
विश्वऽवार उपो ते अंधः मद्यं अयामि यस्य देव दधिषे पूर्वऽपेयं
॥१॥ प्र सोता जीरः अध्वरेषु अस्थात् सोमं इंद्राय वायवे पिबध्यै
प्र यत् वां मध्वः अग्रियं भरंति अध्वर्यवः देवऽयंतः शचीभिः
॥२॥ प्र याभिः यासि दाश्वांसं अच्छ निऽयुत्ऽभिः वायो इष्टये
दुरोणे नि नः रयिं सुऽभोजसं युवस्व नि वीरं गव्यं अश्व्यं च राधः
॥३॥ ये वायवे इंद्रऽमादनासः आऽदेवासः निऽतोशनासः अर्यः
घ्नंतः वृत्राणि सूरिऽभिः स्याम सासह्वांसः युधा नृऽभिः अमि-

॥९१॥ कुवित् अंग नमसा ये वृधासः पुरा देवाः अनवद्यासः
आसन् ते वायवे मनवे बाधिताय अवासयन् उषसं सूर्येण ॥१॥
उशंता दूता न दभाय गोपा मासः च पाथः शरदः च पूर्वीः इं-
द्रवायू इति सुऽस्तुतिः वां इयाना मार्डीकं ईट्टे सुवितं च नव्यं ॥२॥ पी-
वःऽअन्नान् रयिऽवृधः सुऽमेधाः श्वेतः सिसक्ति निऽयुतां अभि-
ऽश्रीः ते वायवे सऽमनसः वि तस्थुः विश्वा इत् नरः सुऽअप-
त्यानि चक्रुः ॥३॥ यावत् तरः तन्वः यावत् ओजः यावत् नरः
चक्षसा दीध्यानाः शुचिं सोमं शुचिऽपा पातं अस्मे इति इंद्रवायू
सदतं बर्हिः आ इदं ॥४॥ निऽयुवाना निऽयुतः स्पार्हऽवीराः
इंद्रवायू इति सऽरथं यातं अर्वाक् इदं हि वां प्रऽभृतं मध्वः अग्रं अप्र-
ीणाना वि मुमुक्तं अस्मे इति ॥५॥ याः वां शतं निऽयुतः याः सहस्रं
इंद्रवायू इति विश्वऽवाराः सचंते आ आभिः यातं सुऽविदत्राभिः
अर्वाक् पातं नरा प्रतिऽभृतस्य मध्वः ॥६॥ अर्वंतः न श्रवसः
भिक्षमाणाः इंद्रवायू इति सुस्तुतिऽभिः वसिष्ठाः वाजऽयंतः सु-
ऽअवसे हुवेम यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥७॥१३॥

॥९२॥ आ वायो इति भूष शुचिऽपाः उप नः सहस्रं ते निऽयुतः
विश्वऽवार उपो इति ते अंधः मद्यं अयामि यस्य देव दधिषे पूर्वऽपे-
यं ॥१॥ प्र सोता जीरः अध्वरेषु अस्थात् सोमं इंद्राय वायवे पिबध्यै
प्र यत् वां मध्वः अग्रियं भरंति अध्वर्यवः देवऽयंतः शचीभिः
॥२॥ प्र याभिः यासि दाश्वांसं अच्छ निऽयुत्ऽभिः वायो इति इष्टये
दुरोणे नि नः रयिं सुऽभोजसं युवस्व नि वीरं गव्यं अश्व्यं च राधः
॥३॥ ये वायवे इंद्रऽमादनासः आऽदेवासः निऽतोशनासः अर्यः
घ्नंतः वृत्राणि सूरिऽभिः स्याम ससह्वांसः युधा नृऽभिः अमि-

त्रा॑न्॥४॥ आ नः॑ नि॒युत्ऽभिः॑ श॒तिनी॑भिः अ॒ध्व॒रं स॒ह॒स्रिणी॑भिः
उप॑ या॒हि य॒ज्ञं वा॑यो॒ अ॒स्मिन् सव॑ने मा॒द॒य॒स्व यू॒यं पा॒त स्व॒स्ति-
ऽभिः॑ स॒दा॑ नः॒ ॥५॥१४॥

॥९३॥ शुचिं॑ नु स्तोमं॑ नव॑ऽजातं अ॒द्य इंद्रा॑ग्नी॒ वृ॒त्र॒ऽह॒ना॒
जु॒षे॒थां॑ उ॒भा हि वां॑ सु॒ऽहवा॑ जोह॑वीमि ता वाजं॑ स॒द्यः उ॒श॒ते धेष्ठा॑
॥१॥ ता सा॒न॒सी॒ श॒व॒सा॒ना॒ हि भू॒तं सा॒कं॒ऽवृधा॑ शव॑सा शूशु॒ऽवां-
सा॑ क्षयं॑तौ रा॒यः यव॑सस्य भूरेः॑ पृं॒क्तं वा॒ज॑स्य स्थवि॑रस्य घृष्वेः॑ ॥२॥
उपो॑ ह॒ यत् वि॒द॒थं॑ वा॒जिनः॑ गुः धी॒भिः॑ विप्राः॑ प्रऽम॑तिं इ॒च्छमा॑-
नाः अर्वं॑तः न काष्ठां॑ नक्ष॑माणाः इं॒द्रा॒ग्नी॒ जोहु॑वतः नरः॑ ते ॥३॥
गीः॒ऽभिः॑ विप्रः॑ प्रऽम॑तिं इ॒च्छमा॑नः ईट्टे॑ र॒यिं य॒शसं॑ पूर्व॒ऽभाजं॑
इंद्रा॑ग्नी॒ वृ॒त्र॒ऽह॒ना॒ सु॒ऽव॒ज्रा॒ प्र नः॒ नव्ये॑भिः ति॒र॒तं॒ दे॒ष्णैः॑ ॥४॥
सं यत् म॒ही॒ मि॒थ॒ती॒ स्पर्ध॑माने॒ त॒नू॒ऽरुचा॑ शूर॑ऽसाता यतै॑ते॒
अदे॑वऽयुं वि॒द॒थे॑ दे॒व॒यु॒ऽभिः॑ स॒त्रा ह॒तं॒ सो॒म॒ऽसु॒ता॑ जने॑न ॥५॥१५॥
इ॒मां ऊं॒ सु सोम॑ऽसुतिं उप॑ नः॒ आ इं॒द्रा॒ग्नी॒ सौ॒म॒न॒साय॑ या॒तं॒ नु
चि॒त् हि प॒रि॒ऽम॒म्नाथे॑॰ अ॒स्मान् आ वां॒ शश्व॑त्ऽभिः व॒वृ॒ती॒य
वाजैः॑ ॥६॥ सः अ॒ग्ने॒ ए॒ना नम॑सा सं॒ऽइ॒द्धः अ॒च्छ॑ मि॒त्रं वरु॑णं इंद्रं॑
वो॒चेः॒ यत् सीं॑ आगः॑ च॒कृम तत् सु मृ॒ळ तत् अ॒र्य॒मा अदि॑तिः
शि॒श्र॒थं॒तु ॥७॥ ए॒ताः अ॒ग्ने॒ आ॒शु॒षा॒णासः॑ इ॒ष्टीः यु॒वोः सचा॑ अ॒-
भि अ॒श्या॒म॒ वाजा॑न् मा इंद्रः॑ नः॒ विष्णुः॑ म॒रुतः॑ परि॑ ख्यन् यू॒यं
पा॒त स्व॒स्ति॒ऽभिः॑ स॒दा॑ नः॒ ॥८॥१६॥

॥९४॥ इ॒यं वां॒ अ॒स्य मन्म॑नः इंद्रा॑ग्नी॒ पू॒र्व्य॒ऽस्तु॑तिः अ॒भ्रात्
वृ॒ष्टिः॑ऽइव अ॒ज॒नि॒ ॥१॥ शृ॒णु॒तं ज॒रि॒तुः हवं॑ इंद्रा॑ग्नी॒ वनं॑तं गिरः॑

ईशाना पिप्यतं धियः ॥२॥ मा पाप्ऽत्वाय नः नरा इंद्राग्नी मा अभिऽशस्तये मा नः रीरधतं निदे ॥३॥ इंद्रे अग्ना नमः बृहत् सुऽवृक्तिं आ ईरयामहे धिया धेनाः अवस्यवः ॥४॥ ता हि शश्वंतः ईळते इत्था विप्रासः ऊतये सऽबाधः वाजऽसातये ॥५॥ ता वां गीःऽभिः विपन्यवः प्रयस्वंतः हवामहे मेधऽसाता सनिष्यवः ॥६॥१७॥ इंद्राग्नी अवसा आ गतं अस्मभ्यं चर्षणिऽसहा मा नः दुःऽशंसः ईशत ॥७॥ मा कस्य नः अररुषः धूर्तिः प्र नक् मर्त्यस्य इंद्राग्नी शर्म यच्छतं ॥८॥ गोऽमत् हिरण्यऽवत् वसु यत् वां अश्वऽवत् ईमहे इंद्राग्नी तत् वनेमहि ॥९॥ यत् सोमे आ सुते नरः इंद्राग्नी अजोहवुः सप्तिऽवंता सपर्यवः ॥१०॥ उक्थेभिः वृत्रहन्ऽतमा या मंदाना चित् आ गिरा आंगूषैः आऽविवासतः ॥११॥ तौ इत् दुःऽशंसं मर्त्यं दुःऽविद्वांसं रक्षस्विनं आऽभोगं हन्मना हतं उद्ऽधिं हन्मना हतं ॥१२॥१८॥

॥९५॥ प्र क्षोदसा धायसा सस्रे एषा सरस्वती धरुणं आयसी पूः प्रऽबाबधाना रथ्याऽइव याति विश्वाः अपः महिना सिंधुः अन्याः ॥१॥ एका अचेतत् सरस्वती नदीनां शुचिः यती गिरिऽभ्यः आ समुद्रात् रायः चेतंती भुवनस्य भूरेः घृतं पयः दुदुहे नाहुषाय ॥२॥ सः ववृधे नर्यः योषणासु वृषा शिशुः वृषभः यज्ञियासु सः वाजिनं मघवत्ऽभ्यः दधाति वि सातये तन्वं ममृजीत ॥३॥ उत स्या नः सरस्वती जुषाणा उप श्रवत् सुऽभगा यज्ञे अस्मिन् मितज्ञुऽभिः नमस्यैः इयाना राया युजा चित् उत्ऽतरा सखिऽभ्यः ॥४॥ इमा जुह्वानाः युष्मत् आ नमःऽभिः प्रति स्तोमं सरस्वति जुषस्व तव शर्मन् प्रियऽतमे दधानाः उप स्थेयाम

शरणं न वृक्षं ॥५॥ अयं ऊं इति ते सरस्वति वसिष्ठः द्वारौ ऋतस्य सु-ऽभगे वि आवः॰ वर्ध शुभ्रे स्तुवते रासि वाजान् यूयं पात स्व-स्तिऽभिः सदा नः ॥ ६ ॥ १९ ॥

॥ ९६ ॥ बृहत् ऊं इति गायिषे वचः असुर्या नदीनां सरस्वतीं इत् महय सुवृक्तिऽभिः स्तोमैः वसिष्ठ रोदसी इति ॥१॥ उभे इति यत् ते महिना शुभ्रे अंधसी इति अधिऽक्षियंति पूरवः सा नः बोधि अविची मरुत्ऽसखा चोद राधः मघोनां ॥२॥ भद्रं इत् भद्रा कृणवत् सरस्वती अकंवऽअरी चेतति वाजिनीऽवती गृणाना जमदग्निऽवत् स्तुवाना च वसिष्ठऽवत् ॥३॥ जनिऽयंतः नु अग्रवः पुत्रिऽयंतः सुऽदानवः सरस्वंतं हवामहे ॥४॥ ये ते सरस्वः ऊर्मयः मधुऽमंतः घृतऽश्चुतः तेभिः नः अविता भव ॥५॥ पीपिऽवांसं सरस्वतः स्तनं यः विश्वऽदर्शतः भक्षीमहि प्रऽजां इषं ॥ ६ ॥ २० ॥

॥ ९७ ॥ यज्ञे दिवः नृऽसदने पृथिव्याः नरः यत्र देवऽयवः मदंति इंद्राय यत्र सवनानि सुन्वे गमत् मदाय प्रथमं वयः च ॥१॥ आ दैव्या वृणीमहे अवांसि बृहस्पतिः नः महे आ सखायः यथा भवेम मीळ्हुषे अनागाः यः नः दाता पराऽवतः पिताऽइव ॥२॥ तं ऊं इति ज्येष्ठं नमसा हविःऽभिः सुऽशेवं ब्रह्मणः पतिं गृणीषे इंद्रं श्लोकः महि दैव्यः सिसक्तु यः ब्रह्मणः देवऽकृतस्य राजा ॥३॥ सः आ नः योनिं सदतु प्रेष्ठः बृहस्पतिः विश्वऽवारः यः अस्ति कामः रायः सुऽवीर्यस्य तं दात् पर्षत् नः अति सश्चतः अरिष्टान् ॥४॥ तं आ नः अर्कं अमृताय जुष्टं इमे धासुः अमृता-

सः पुराऽजाः शुचिंऽक्रंदं यजतं पस्त्यानां बृहस्पतिं अनर्वाणं
हुवेम ॥५॥२१॥ तं शग्मासः अरुषासः अश्वाः बृहस्पतिं सहऽवा-
हः वहंति सहः चित् यस्य नीळंऽवत् सधऽस्थं नभः न रूपं अ-
रुषं वसानाः ॥६॥ सः हि शुचिः शतऽपत्रः सः शुंध्युः हिरण्य-
ऽवाशीः इषिरः स्वःऽसाः बृहस्पतिः सः सुऽआवेशः ऋष्वः पुरु
सखिंऽभ्यः आऽसुतिं करिष्ठः ॥७॥ देवी देवस्य रोदसी जनित्री
बृहस्पतिं ववृधतुः महिऽत्वा दक्षाय्याय दक्षत सखायः करत् ब्र-
ह्मणे सुऽतरा सुऽगाधा ॥८॥ इयं वां ब्रह्मणः पते सुऽवृक्तिः ब्रह्म
इंद्राय वज्रिणे अकारि अविष्टं धियः जिगृतं पुरंऽधीः जजस्तं
अर्यः वनुषां अरातीः ॥९॥ बृहस्पते युवं इंद्रः च वस्वः दिव्यस्य
ईशाथे उत पार्थिवस्य धत्तं रयिं स्तुवते कीरये चित् यूयं पात
स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥१०॥२२॥

॥९८॥ अध्वर्यवः अरुणं दुग्धं अंशुं जुहोतन वृषभाय क्षिती-
नां गौरात् वेदीयान् अवऽपानं इंद्रः विश्वाहा इत् याति सुत-
ऽसोमं इच्छन् ॥१॥ यत् दधिषे प्रऽदिवि चारु अन्नं दिवेऽदिवे
पीतिं इत् अस्य वक्षि उत हृदा उत मनसा जुषाणः उशन् इंद्र प्र-
ऽस्थितान् पाहि सोमान् ॥२॥ जज्ञानः सोमं सहसे पपाथ प्र ते
माता महिमानं उवाच आ इंद्र पप्रथ उरु अंतरिक्षं युधा देवेभ्यः
वरिवः चकर्थ ॥३॥ यत् योधयाः महतः मन्यमानान् साक्षाम
तान् बाहुऽभिः शाशदानान् यत् वा नृऽभिः वृतः इंद्र अभिऽयु-
ध्याः तं त्वया आजिं सौश्रवसं जयेम ॥४॥ प्र इंद्रस्य वोचं प्रथमा
कृतानि प्र नूतना मघऽवा या चकार यदा इत् अदेवीः असहिष्ट
मायाः अथ अभवत् केवलः सोमः अस्य ॥५॥ तव इदं विश्वं अ-
मायाः

भितः पश्व्यं यत् पश्यसि चक्षसा सूर्यस्य गवां असि गोऽपतिः
एकः इंद्र भक्षीमहिं ते प्रऽयंतस्य वस्वः ॥६॥ बृहस्पते युवं इंद्रः च
वस्वः दिव्यस्य ईशाथे उत पार्थिवस्य धत्तं रयिं स्तुवते कीरये
चित् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥७॥२३॥

॥९९॥ परः मात्रया तन्वा वृधान न ते महिऽत्वं अनुं अश्नुवंति
उभे ते विद्म रजसी पृथिव्याः विष्णो देव त्वं परमस्य वित्से ॥१॥
न ते विष्णो जायमानः न जातः देव महिम्नः परं अंतं आप उत्
अस्तभ्नाः नाकं ऋष्वं बृहंतं दाधर्थ प्राचीं ककुभं पृथिव्याः ॥२॥
इराऽवती॰ धेनुऽमती॰ हि भूतं सुऽयवसिनी॰ मनुषे दशस्या
वि अस्तभ्नाः रोदसी विष्णो एते दाधर्थ पृथिवीं अभितः म-
यूखैः ॥३॥ उरुं यज्ञाय चक्रथुः ऊं लोकं जनयंता सूर्यं उषसं अग्निं
दासस्य चित् वृषऽशिप्रस्य मायाः जघ्नथुः नरा पृतनाज्येषु ॥४॥
इंद्राविष्णू दृंहिताः शंबरस्य नव पुरः नवतिं च श्नथिष्टं शतं
वर्चिनः सहस्रं च साकं हथः अप्रति असुरस्य वीरान् ॥५॥
इयं मनीषा बृहती बृहंता उरुऽक्रमा तवसा वर्धयंती ररे
वां स्तोमं विदथेषु विष्णो पिन्वतं इषः वृजनेषु इंद्र ॥६॥ वषट्
ते विष्णो आसः आ कृणोमि तत् मे जुषस्व शिपिऽविष्ट हव्यं
वर्धंतु त्वा सुऽस्तुतयः गिरः मे यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः
॥७॥२४॥

॥१००॥ नु मर्तः दयते सनिष्यन् यः विष्णवे उरुऽगायाय दा-
शत् प्र यः सत्राचा मनसा यजाते एतावंतं नर्यं आऽविवासात्
॥१॥ त्वं विष्णो सुऽमतिं विश्वऽजन्यां अप्रऽयुतां एवऽयावः

मतिं दाः पचैः यथा नः सुवितस्य भूरेः अश्वंऽवतः पुरुऽचंद्रस्य रायः॥२॥ त्रिः देवः पृथिवीं एषः एतां वि चक्रमे शतऽअर्चसं महिऽत्वा प्र विष्णुः अस्तु तवसः तवीयान् त्वेषं हि अस्य स्थविरस्य नाम॥३॥ वि चक्रमे पृथिवीं एषः एतां क्षेत्राय विष्णुः मनुषे दशस्यन् ध्रुवासः अस्य कीरयः जनासः उरुऽक्षितिं सुऽजनिमा चकार॥४॥ प्र तत् ते अद्य शिपिऽविष्ट नाम अर्यः शंसामि वयुनानि विद्वान् तं त्वा गृणामि तवसं अतव्यान् क्षयंतं अस्य रजसः पराके॥५॥ किं इत् ते विष्णो परिऽचक्ष्यं भूत् प्र यत् ववक्षे शिपिऽविष्टः अस्मि मा वर्पः अस्मत् अप गूहः एतत् यत् अन्यऽरूपः संऽइथे वभूथ॥६॥ वषट् ते विष्णो आसः आ कृणोमि तत् मे जुषस्व शिपिऽविष्ट हव्यं वर्धंतु त्वा सुऽस्तुतयः गिरः मे यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः॥७॥२५॥६॥

॥१०१॥ तिस्रः वाचः प्र वद ज्योतिःऽअग्राः याः एतत् दुह्रे मधुऽदोघं ऊधः सः वत्सं कृण्वन् गर्भं ओषधीनां सद्यः जातः वृषभः रोरवीति॥१॥ यः वर्धनः ओषधीनां यः अपां यः विश्वस्य जगतः देवः ईशे सः त्रिऽधातु शरणं शर्म यंसत् त्रिऽवर्तु ज्योतिः सुऽअभिष्टि अस्मे॥२॥ स्तरीः ऊं त्वत् भवति सूते ऊं त्वत् यथाऽवशं तन्वं चक्रे एषः पितुः पयः प्रति गृभ्णाति माता तेन पिता वर्धते तेन पुत्रः॥३॥ यस्मिन् विश्वानि भुवनानि तस्थुः तिस्रः द्यावः त्रेधा सस्रुः आपः त्रयः कोशासः उपऽसेचनासः मध्वः श्चोतंति अभितः विऽरप्शं॥४॥ इदं वचः पर्जन्याय स्वऽराजे हृदः अस्तु अंतरं तत् जुजोषत् मयःऽभुवः वृष्टयः संतु अस्मे सुऽपिप्पलाः ओषधीः देवऽगोपाः॥५॥ सः रेतःऽधाः वृषभः शश्व-

तीनां तस्मिन् आत्मा जगतः तस्थुषः च तत् मा ऋतं पातु शत-ऽशारदाय यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥ ६ ॥ १ ॥

॥ १०२ ॥ पर्जन्याय प्र गायत दिवः पुत्राय मीळ्हुषे सः नः य-वसं इच्छतु ॥ १ ॥ यः गर्भं ओषधीनां गवां कृणोति अर्वतां पर्ज-न्यः पुरुषीणां ॥ २ ॥ तस्मै इत् आस्ये हविः जुहोत मधुमत्ऽतमं इळां नः संऽयतं करत् ॥ ३ ॥ २ ॥

॥ १०३ ॥ संवत्सरं शशयानाः ब्राह्मणाः व्रतऽचारिणः वाचं पर्जन्यऽजिन्वितां प्र मंडूकाः अवादिषुः ॥ १ ॥ दिव्याः आपः अभि यत् एनं आयन् दृतिं न शुष्कं सरसी शयानं गवां अह न मायुः वत्सिनीनां मंडूकानां वग्नुः अत्र सं एति ॥ २ ॥ यत् ईं एनान् उशतः अभि अवर्षीत् तृष्याऽवतः प्रावृषि आऽगतायां अख्खलीकृत्य पितरं न पुत्रः अन्यः अन्यं उप वदंतं एति ॥ ३ ॥ अन्यः अन्यं अनु गृभ्णाति एनोः अपां प्रऽसर्गे यत् अमंदिषातां मंडूकः यत् अभि-ऽवृष्टः कनिस्कन् पृश्निः संऽपृंक्ते हरितेन वाचं ॥ ४ ॥ यत् एषां अ-न्यः अन्यस्य वाचं शाक्तस्यऽइव वदति शिक्षमाणः सर्वं तत् एषां समृधाऽइव पर्व यत् सुऽवाचः वदथन अधि अप्ऽसु ॥ ५ ॥ ३ ॥ गोऽमायुः एकः अजऽमायुः एकः पृश्निः एकः हरितः एकः एषां समानं नाम बिभ्रतः विऽरूपाः पुरुऽत्रा वाचं पिपिशुः वदंतः ॥ ६ ॥ ब्राह्मणासः अतिऽरात्रे न सोमे सरः न पूर्णं अभितः वदंतः संवत्सरस्य तत् अहः परि स्थ यत् मंडूकाः प्रावृषीणं बभूव ॥ ७ ॥ ब्राह्मणासः सोमिनः वाचं अक्रत ब्रह्म कृण्वंतः परिवत्सरीणं अध्वर्यवः घर्मिणः सिस्विदानाः आविः भवंति गुह्याः न के

चित् ॥ ८ ॥ देवऽहितिं जुगुपुः द्वादशस्य ऋतुं नरः न प्र मिनंति एते संवत्सरे प्रावृषि आऽगतायां तप्ताः घर्माः अश्नुवते वि ऽसर्गं ॥ ९ ॥ गोऽमायुः अदात् अजऽमायुः अदात् पृश्निः अदात् हरितः नः वसूनि गवां मंडूकाः ददतः शतानि सहस्रऽसावे प्र तिरंते आयुः ॥ १० ॥ ४ ॥

॥ १०४ ॥ इंद्रासोमा तपतं रक्षः उब्जतं नि अर्पयतं वृषणा तमःऽवृधः परां शृणीतं अचितः नि ओषतं हतं नुदेथां नि शिशीतं अत्रिणः ॥ १ ॥ इंद्रासोमा सं अघऽशंसं अभि अघं तपुः ययस्तु चरुः अग्निवान्ऽइव ब्रह्मऽद्विषे क्रव्यऽअदे घोरऽचक्षसे द्वेषः धत्तं अनवायं किमीदिने ॥ २ ॥ इंद्रासोमा दुःऽकृतः वव्रे अंतः अनारंभणे तमसि प्र विध्यतं यथा न अतः पुनः एकः चन उत्ऽअयत् तत् वां अस्तु सहसे मन्युऽमत् शवः ॥ ३ ॥ इंद्रासोमा वर्तयतं दिवः वधं सं पृथिव्याः अघऽशंसाय तर्हणं उत् तक्षतं स्वर्यं पर्वतेभ्यः येन रक्षः ववृधानं निऽजूर्वथः ॥ ४ ॥ इंद्रासोमा वर्तयतं दिवः परि अग्निऽतप्तेभिः युवं अश्महन्मऽभिः तपुःऽवधेभिः अजरेभिः अत्रिणः नि पर्शाने विध्यतं यंतु निऽस्वरं ॥ ५ ॥ ५ ॥ इंद्रासोमा परि वां भूतु विश्वतः इयं मतिः कक्ष्या अश्वाऽइव वाजिना यां वां होत्रां परिऽहिनोमि मेधया इमा ब्रह्माणि नृपतीऽइव॰ जिन्वतं ॥ ६ ॥ प्रति स्मरेथां तुजयत्ऽभिः एवैः हतं द्रुहः रक्षसः भंगुरऽवतः इंद्रासोमा दुःऽकृते मा सुऽगं भूत् यः नः कदा चित् अभिऽदासति द्रुहा ॥ ७ ॥ यः मा पाकेन मनसा चरंतं अभिऽचष्टे अनृतेभिः वचःऽभिः आपःऽइव काशिना संऽगृभीताः असन् अस्तु असतः इंद्र वक्ता ॥ ८ ॥ ये पाकऽशंसं विऽहरंते एवैः ये वा भद्रं दूषयंति

स्वधाभिः अहये वा तान् प्रऽददातु सोमः आ वा दधातु निः-
ऽऋतेः उपऽस्थे ॥९॥ यः नः रसं दिप्सति पित्वः अग्ने यः अश्वा-
नां यः गवां यः तनूनां रिपुः स्तेनः स्तेयऽकृत् दभ्रं एतु नि सः
हीयतां तन्वा तना च ॥१०॥६॥ परः सः अस्तु तन्वा तना च तिस्रः
पृथिवीः अधः अस्तु विश्वाः प्रति शुष्यतु यशः अस्य देवाः यः नः
दिवा दिप्सति यः च नक्तं ॥११॥ सुऽविज्ञानं चिकितुषे जनाय
सत् च असत् च वचसी पस्पृधाते तयोः यत् सत्यं यतरत् ऋजी-
यः तत् इत् सोमः अवति हंति असत् ॥१२॥ न वै ऊं सोमः वृ-
जिनं हिनोति न क्षत्रियं मिथुया धारयंतं हंति रक्षः हंति असत्
वदंतं उभौ इंद्रस्य प्रऽसितौ शयाते ॥१३॥ यदि वा अहं अनृत-
ऽदेवः आस मोघं वा देवान् अपिऽऊहे अग्ने किं अस्मभ्यं जात-
ऽवेदः हृणीषे द्रोघऽवाचः ते निःऽऋथं सचंतां ॥१४॥ अद्य मु-
रीय यदि यातुऽधानः अस्मि यदि वा आयुः ततप पुरुषस्य अध
सः वीरैः दशभिः वि यूयाः यः मा मोघं यातुऽधान इति आह
॥१५॥७॥ यः मा अयातुं यातुऽधान इति आह यः वा रक्षाः शु-
चिः अस्मि इति आह इंद्रः तं हंतु महता वधेन विश्वस्य जंतोः अ-
धमः पदीष्ट ॥१६॥ प्र या जिगाति खर्गलाऽइव नक्तं अप द्रुहा
तन्वं गूहमाना वव्रान् अनंतान् अव सा पदीष्ट ग्रावाणः घ्नंतु
रक्षसः उपब्दैः ॥१७॥ वि तिष्ठध्वं मरुतः विक्षु इच्छत गृभायत
रक्षसः सं पिनष्टन वयः ये भूत्वी पतयंति नक्तऽभिः ये वा रिपः
दधिरे देवे अध्वरे ॥१८॥ प्र वर्तय दिवः अश्मानं इंद्र सोमऽशितं
मघऽवन् सं शिशाधि प्राक्तात् अपाक्तात् अधरात् उदक्तात् अ-
भि जहि रक्षसः पर्वतेन ॥१९॥ एते ऊं त्ये पतयंति श्वऽयातवः
इंद्रं दिप्संति दिप्सवः अदाभ्यं शिशीते शक्रः पिशुनेभ्यः वधं नूनं

चित् ॥ ८ ॥ देवऽहितिं जुगुपुः द्वादशस्य ऋतुं नरः न प्र मिनंति
एते संवत्सरे प्रावृषि आऽगतायां तप्ताः घर्माः अश्नुवते वि
ऽसर्गं ॥ ९ ॥ गोऽमायुः अदात् अजऽमायुः अदात् पृश्निः अदात्
हरितः नः वसूनि गवां मंडूकाः ददतः शतानि सहस्रऽसावे प्र
तिरंते आयुः ॥ १० ॥ ४ ॥

॥ १०४ ॥ इंद्रासोमा तपतं रक्षः उब्जतं नि अर्पयतं वृषणा तमःऽवृधः परा शृणीतं अचितः नि ओषतं हतं नुदेथां नि शिशीतं
अत्रिणः ॥ १ ॥ इंद्रासोमा सं अघऽशंसं अभि अघं तपुः ययस्तु चरुः
अग्निवान्ऽइव ब्रह्मऽद्विषे क्रव्यऽअदे घोरऽचक्षसे द्वेषः धत्तं अ-
नवायं किमीदिने ॥ २ ॥ इंद्रासोमा दुःऽकृतः वव्रे अंतः अनारं-
भणे तमसि प्र विध्यतं यथा न अतः पुनः एकः चन उत्ऽअयत्
तत् वां अस्तु सहसे मन्युऽमत् शवः ॥ ३ ॥ इंद्रासोमा वर्तयतं दिवः
वधं सं पृथिव्याः अघऽशंसाय तर्हणं उत् तक्षतं स्वर्यं पर्वतेभ्यः
येन रक्षः ववृधानं निऽजूर्वथः ॥ ४ ॥ इंद्रासोमा वर्तयतं दिवः परि
अग्निऽतप्तेभिः युवं अश्महन्मऽभिः तपुःऽवधेभिः अजरेभिः अ-
त्रिणः नि पर्शाने विध्यतं यंतु निऽस्वरं ॥ ५ ॥ ५ ॥ इंद्रासोमा परि
वां भूतु विश्वतः इयं मतिः कक्ष्या अश्वाऽइव वाजिना यां वां हो-
त्रां परिऽहिनोमि मेधया इमा ब्रह्माणि नृपतीऽइव॰ जिन्वतं
॥ ६ ॥ प्रति स्मरेथां तुजयत्ऽभिः एवैः हतं द्रुहः रक्षसः भंगुरऽवतः
इंद्रासोमा दुःऽकृते मा सुऽगं भूत् यः नः कदा चित् अभिऽदासति
द्रुहा ॥ ७ ॥ यः मा पाकेन मनसा चरंतं अभिऽचष्टे अनृतेभिः व-
चःऽभिः आपःऽइव काशिना संऽगृभीताः असन् अस्तु असतः
इंद्र वक्ता ॥ ८ ॥ ये पाकऽशंसं विऽहरंते एवैः ये वा भद्रं दूषयंति

स्वधाभिः अहंये वा तान् प्रऽददातु सोमः आ वा दधातु निःऽऋतेः उपऽस्थे ॥ ९॥ यः नः रसं दिप्संति पित्वः अग्ने यः अश्वानां यः गवां यः तनूनां रिपुः स्तेनः स्तेयऽकृत् दभ्रं एतु नि सः हीयतां तन्वा तना च ॥ १०॥ ६॥ परः सः अस्तु तन्वा तना च तिस्रः पृथिवीः अधः अस्तु विश्वाः प्रति शुष्यतु यशः अस्य देवाः यः नः दिवा दिप्संति यः च नक्तं ॥ ११॥ सुऽविज्ञानं चिकितुषे जनाय सत् च असत् च वचंसी पस्पृधाते तयोः यत् सत्यं यतरत् ऋजीयः तत् इत् सोमः अवति हंति असत् ॥ १२॥ न वै ऊं सोमः वृजिनं हिनोति न क्षत्रियं मिथुया धारयंतं हंति रक्षः हंति असत् वदंतं उभौ इंद्रस्य प्रऽसिंतौ शयाते ॥ १३॥ यदि वा अहं अनृतऽदेवः आस मोघं वा देवान् अपिऽऊहे अग्ने किं अस्मभ्यं जातऽवेदः हृणीषे द्रोघऽवाचः ते निःऽऋथं सचंतां ॥ १४॥ अद्य मुरीय यदि यातुऽधानः अस्मि यदि वा आयुः ततप पुरुषस्य अध सः वीरैः दशभिः वि यूयाः यः मा मोघं यातुऽधान इति आह ॥ १५॥ ७॥ यः मा अयातुं यातुऽधान इति आह यः वा रक्षाः शुचिः अस्मि इति आह इंद्रः तं हंतु महता वधेन विश्वस्य जंतोः अधमः पदीष्ट ॥ १६॥ प्र या जिगाति खर्गलाऽइव नक्तं अप द्रुहा तन्वं गूहमाना वव्रान् अनंतान् अव सा पदीष्ट ग्रावाणः घ्नंतु रक्षसः उपब्दैः ॥ १७॥ वि तिष्ठध्वं मरुतः विक्षु इच्छत गृभायत रक्षसः सं पिनष्टन वयः ये भूत्वी पतयंति नक्तऽभिः ये वा रिपः दधिरे देवे अध्वरे ॥ १८॥ प्र वर्तय दिवः अश्मानं इंद्र सोमऽशितं मघऽवन् सं शिशाधि प्राक्तात् अपाक्तात् अधरात् उदक्तात् अभि जहि रक्षसः पर्वतेन ॥ १९॥ एते ऊं त्ये पतयंति श्वऽयातवः इंद्रं दिप्संति दिप्सवः अदाभ्यं शिशीते शक्रः पिशुनेभ्यः वधं नूनं

सृजत् अशनिं यातुमत्ऽभ्यः ॥ २० ॥ ८ ॥ इंद्रः यातूनां अभवत् प-
राऽशरः हविःऽमथीनां अभि आऽविवासतां अभि इत् ऊं इत् श-
क्रः परशुः यथा वनं पात्राऽइव भिंदन् सतः एति रक्षसः ॥ २१ ॥
उलूकऽयातुं शुशुलूकऽयातुं जहि श्वऽयातुं उत कोकऽयातुं सु-
पर्णऽयातुं उत गृध्रऽयातुं दृषदाऽइव प्र मृण रक्षः इंद्र ॥ २२ ॥ मा
नः रक्षः अभि नट् यातुऽमावतां अप उच्छतु मिथुना या कि-
मीदिना पृथिवी नः पार्थिवात् पातु अंहसः अंतरिक्षं दिव्यात्
पातु अस्मान् ॥ २३ ॥ इंद्र जहि पुमांसं यातुऽधानं उत स्त्रियं मा-
यया शाशदानां विऽग्रीवासः मूरऽदेवाः ऋदंतु मा ते दृशन् सूर्यं
उत्ऽचरंतं ॥ २४ ॥ प्रति चक्ष्व वि चक्ष्व इंद्रः च सोम जागृतं रक्षः-
ऽभ्यः वधं अस्यतं अशनिं यातुमत्ऽभ्यः ॥ २५ ॥ ९ ॥ ६ ॥ ७ ॥

॥ इति सप्तमं मंडलं समाप्तं ॥

॥ १ ॥ मा चित् अन्यत् वि शंसत सखायः मा रिषण्यत इंद्रं इत्
स्तोत वृषणं सचा सुते मुहुः उक्था च शंसत ॥ १ ॥ अवऽक्रक्षिणं
वृषभं यथा अजुरं गां न चर्षणिऽसहं विऽद्वेषणं संऽवननां उभ-
यंऽकरं मंहिष्ठं उभयाविनं ॥ २ ॥ यत् चित् हि त्वा जनाः इमे नाना
हवंते ऊतये अस्माकं ब्रह्म इदं इंद्र भूतु ते अहा विश्वा च वर्धनं
॥ ३ ॥ वि तर्तूर्यंते मघऽवन् विपःऽचितः अर्यः विपः जनानां
उप क्रमस्व पुरुऽरूपं आ भर वाजं नेदिष्ठं ऊतये ॥ ४ ॥ महे चन
त्वां अद्रिऽवः परा शुल्काय देयां न सहस्राय न अयुताय वज्रि-
ऽवः न शताय शतऽमघ ॥ ५ ॥ १० ॥ वस्यान् इंद्र असि मे पितुः उत
भ्रातुः अभुंजतः माता च मे छदयथः समा वसो वसुऽत्वनाय रा-

धंसे॥६॥ कं इयथ कं इत् असि पुरुऽत्रा चित् हि ते मनः अलं यि
युध्म खजऽकृत् पुरंऽदर प्र गायत्राः अगासिषुः॥७॥ प्र अस्मै गा-
यत्रं अर्चत ववातुः यः पुरंऽदरः याभिः काण्वस्य उप बर्हिः आ-
ऽसदं यासत् वज्री भिनत् पुरः॥८॥ ये ते संति दशऽग्विनः शति-
नः ये सहस्रिणः अश्वासः ये ते वृषणः रघुऽद्रुवः तेभिः नः तूयं आ
गहि॥९॥ आ तु अद्य सबःऽदुघां हुवे गायत्रऽवेपसं इंद्रं धेनुं सु-
ऽदुघां अन्यां इषं उरुऽधारां अरंऽकृतं॥१०॥११॥ यत् तुदत् सूरः
एतशं वंकू वातस्य पर्णिना वहत् कुत्सं आर्जुनेयं शतऽक्रतुः त्स-
रत् गंधर्वं अस्तृतं॥११॥ यः ऋते चित् अभिऽश्रिषः पुरा जत्रु-
ऽभ्यः आऽतृदः संऽधाता संऽधिं मघऽवा पुरुऽवसुः इष्कर्ता
विऽहुतं पुनः॥१२॥ मा भूम निष्ट्याःऽइव इंद्र त्वत् अरणाःऽइव
वनानि न प्रऽजहितानि अद्रिऽवः दुरोषासः अमन्महि॥१३॥
अमन्महि इत् अनाशवः अनुग्रासः च वृत्रऽहन् सकृत् सु ते मह-
ता शूर राधसा अनु स्तोमं मुदीमहि॥१४॥ यदि स्तोमं मम श्रवत्
अस्माकं इंद्रं इंदवः तिरः पवित्रं ससृऽवांसः आशवः मंदंतु तुग्र्य-
ऽवृधः॥१५॥१२॥ आ तु अद्य सधऽस्तुतिं ववातुः सख्युः आ गहि
उपऽस्तुतिः मघोनां प्र त्वा अवतु अध ते वश्मि सुऽस्तुतिं॥१६॥
सोत हि सोमं अद्रिऽभिः आ ईं एनं अप्ऽसु धावत गव्या वस्त्रा-
ऽइव वासयंतः इत् नरः निः धुक्षन् वक्षणाभ्यः॥१७॥ अध ज्मः
अध वा दिवः बृहतः रोचनात् अधि अया वर्धस्व तन्वा गिरा
मम आ जाता सुऽक्रतो॰ पृण॥१८॥ इंद्राय सु मदिन्ऽतमं सोमं
सोत वरेण्यं शक्रः एनं पीपयत् विश्वया धिया हिन्वानं न वाज-
ऽयुं॥१९॥ मा त्वा सोमस्य गल्दया सदा याचन् अहं गिरा भूर्णिं
मृगं न सवनेषु चुक्रुधं कः ईशानं न याचिषत्॥२०॥१३॥ मदेन

इषितं मदं उग्रं उग्रेण शवसा विश्वेषां तरुतारं मदऽच्युतं मदे हि
स्म ददाति नः ॥२१॥ शेवारि वार्या पुरु देवः मर्ताय दाशुषे सः सु-
न्वते च स्तुवते च रासते विश्वऽगूर्तः अरिऽस्तुतः ॥२२॥ आ इंद्र
याहि मत्स्व चित्रेण देव राधसा सरः न प्रासि उदरं सपीतिऽभिः
आ सोमेभिः उरु स्फिरं ॥२३॥ आ त्वा सहस्रं आ शतं युक्ताः रथे
हिरण्यये ब्रह्मऽयुजः हरयः इंद्र केशिनः वहंतु सोमऽपीतये॥२४॥
आ त्वा रथे हिरण्यये हरी मयूरऽशेप्या शितिऽपृष्ठा वहतां मध्वः
अंधसः विवक्षणस्य पीतये॥२५॥१४॥ पिब तु अस्य गिर्वणः सु-
तस्य पूर्वपाःऽइव परिऽकृतस्य रसिनः इयं आऽसुतिः चारुः म-
दाय पत्यते॥२६॥ यः एकः अस्ति दंसना महान् उग्रः अभि व्रतैः
गमत् सः शिप्री न सः योषत् आ गमत् हवं न परि वर्जति॥२७॥
त्वं पुरं चरिष्ण्वं वधैः शुष्णस्य सं पिणक् त्वं भाः अनु चरः अध
द्विता यत् इंद्र हव्यः भुवः ॥२८॥ मम त्वा सूरे उत्ऽइते मम मध्यं-
दिने दिवः मम प्रऽपित्वे अपिऽशर्वरे वसो आ स्तोमासः अवृ-
त्सत॥२९॥ स्तुहि स्तुहि इत् एते घ ते मंहिष्ठासः मघोनां निंदित-
ऽअश्वः प्रऽपथी परमऽज्याः मघस्य मेध्यऽअतिथे ॥३०॥१५॥
आ यत् अश्वान् वनन्ऽवतः श्रद्धया अहं रथे रुहं उत वामस्य
वसुनः चिकेतति यः अस्ति याद्वः पशुः ॥३१॥ यः ऋज्रा मह्यं
ममहे सह त्वचा हिरण्यया एषः विश्वानि अभि अस्तु सौभगा
आऽसंगस्य स्वनत्ऽरथः॥३२॥ अध प्लायोगिः अति दासत् अ-
न्यान् आऽसंगः अग्ने दशऽभिः सहस्रैः अध उक्षणः दश मह्यं
रुशंतः नळाःऽइव सरसः निः अतिष्ठन् ॥३३॥ अनु अस्य स्थूरं
ददृशे पुरस्तात् अनस्थः ऊरुः अवऽरंबमाणः शश्वती नारी अ-
भिऽचक्ष्य आह सुऽभद्रं अर्य भोजनं बिभर्षि ॥३४॥१६॥

श्रीरःऽइव जामाता ॥२०॥२०॥ विद्म हि अस्य वीरस्य भूरिऽदा-
वरीं सुऽमतिं त्रिषु जातस्य मनांसि ॥२१॥ आ तु सिंच कण्वऽमंतं
न घ विद्म शवसानात् यशःऽतरं शतंऽऊते ॥२२॥ ज्येष्ठेन सोतः
इंद्राय सोमं वीराय शक्राय भर पिबत् नर्याय ॥२३॥ यः वेदिष्ठः
अव्यथिषु अश्वऽवंतं जरितृऽभ्यः वाजं स्तोतृऽभ्यः गोऽमंतं ॥२४॥
पन्यंऽपन्यं इत् सोतारः आ धावत मद्याय सोमं वीराय शूराय
॥२५॥२१॥ पाता वृत्रऽहा सुतं आ घ गमत् न आरे अस्मत् नि
यमते शतंऽऊतिः ॥२६॥ आ इह हरी ब्रह्मऽयुजा शग्मा वक्षतः
सखायं गीःऽभिः श्रुतं गिर्वणसं ॥२७॥ स्वादवः सोमाः आ याहि
श्रीताः सोमाः आ याहि शिप्रिन् ऋषिऽवः शचीऽवः न अयं
अच्छ सधऽमादं ॥२८॥ स्तुतः च याः त्वा वर्धंति महे राधसे नृम्णाय
इंद्र कारिणं वृधंतः ॥२९॥ गिरः च याः ते गिर्वाहः उक्था च तुभ्यं
तानि सत्रा दधिरे शवांसि ॥३०॥२२॥ एव इत् एषः तुविऽकूर्मिः
वाजान् एकः वज्रऽहस्तः सनात् अमृक्तः दयते ॥३१॥ हंता वृत्रं
दक्षिणेन इंद्रः पुरु पुरुऽहूतः महान् महीभिः शचीभिः ॥३२॥ य-
स्मिन् विश्वाः चर्षणयः उत च्यौत्ना ज्रयांसि च अनु घ इत् मंदी
मघोनः ॥३३॥ एषः एतानि चकार इंद्रः विश्वा यः अति शृण्वे
वाजऽदावा मघोनां ॥३४॥ प्रऽभर्ता रथं गव्यंतं अपाकात् चित्
यं अवति इनः वसु सः हि वोळ्हा ॥३५॥२३॥ सनिता विप्रः
अर्वत्ऽभिः हंता वृत्रं नृऽभिः शूरः सत्यः अविता विधंतं ॥३६॥
यजध्व एनं प्रियऽमेधाः इंद्रं सत्राचा मनसा यः भूत् सोमैः सत्य-
ऽमद्वा ॥३७॥ गाथऽश्रवसं सत्ऽपतिं श्रवःऽकामं पुरुऽत्मानं
कण्वासः गात वाजिनं ॥३८॥ यः ऋते चित् गाः पदेभ्यः दात् सखा
नृऽभ्यः शचीऽवान् ये अस्मिन् कामं अश्रियन् ॥३९॥ इत्था

धीऽवंतं अद्रिऽवः काण्वं मेध्यंऽअतिथिं मेषः भूतः अभि यन् अयः ॥४०॥ शिक्षं विऽभिंदो० अस्मै चत्वारि अयुता ददंत् अष्ट परः सहस्रा ॥४१॥ उत सु त्ये पयःऽवृधा माकी रणस्य नप्त्या जनिऽत्वनाय ममहे ॥४२॥२४॥

॥३॥ पिब सुतस्य रसिनः मत्स्व नः इंद्र गोऽमंतः आपिः नः बोधि सधऽमाद्यः वृधे अस्मान् अवंतु ते धियः ॥१॥ भूयाम ते सुऽमतौ वाजिनः वयं मा नः स्तः अभिऽमातये अस्मान् चित्राभिः अवतात् अभिष्टिऽभिः आ नः सुम्नेषु यमय ॥२॥ इमाः ऊं त्वा पुरुऽवसो० गिरः वर्धंतु याः मम पावकऽवर्णाः शुचयः विपःऽचितः अभि स्तोमैः अनूषत ॥३॥ अयं सहस्रं ऋषिऽभिः सहःऽकृतः समुद्रःऽइव पप्रथे सत्यः सः अस्य महिमा गृणे शवः यज्ञेषु विप्रऽराज्ये ॥४॥ इंद्रं इत् देवऽतातये इंद्रं प्रऽयति अध्वरे इंद्रं संऽईके वनिनः हवामहे इंद्रं धनस्य सातये ॥५॥२५॥ इंद्रः मह्ना रोदसी पप्रथत् शवः इंद्रः सूर्यं अरोचयत् इंद्रे ह विश्वा भुवनानि येमिरे इंद्रे सुवानासः इंदवः ॥६॥ अभि त्वा पूर्वऽपीतये इंद्र स्तोमेभिः आयवः संऽईचीनासः ऋभवः सं अस्वरन् रुद्राः गृणंत पूर्व्यं ॥७॥ अस्य इत् इंद्रः ववृधे वृष्ण्यं शवः मदे सुतस्य विष्णवि अद्य तं अस्य महिमानं आयवः अनु स्तुवंति पूर्वऽथा ॥८॥ तत् त्वा यामि सुऽवीर्यं तत् ब्रह्म पूर्वऽचित्तये येन यतिऽभ्यः भृगवे धने हिते येन प्रस्कण्वं आविथ ॥९॥ येन समुद्रं असृजः महीः अपः तत् इंद्र वृष्णि ते शवः सद्यः सः अस्य महिमा न संऽनशे यं क्षोणीः अनुऽचक्रदे ॥१०॥२६॥ शग्धि नः इंद्र यत् त्वा रयिं यामि सुऽवीर्यं शग्धि वाजाय प्रथमं सिसासते शग्धि स्तोमाय पूर्व्य ॥११॥ शग्धि

नः अस्य यत् ह पौरं आविथ धियः इंद्र सिसासतः प्रापे
नं यथा कं कृपं इंद्र प्र आवः स्वः ऽनरं ॥१२॥ कत् नव्यः
सीनां तुरः गृणीत मर्त्यः नहि नु अस्य महिमानं इंद्रियं स्व
णंतः आनशुः ॥१३॥ कत् ऊं इति स्तुवंतः ऋत ऽयंत देवता
कः विप्रः ओहते कदा हवं मघऽवन् इंद्र सुन्वतः कत् ऊं इति स्तु
आ गमः ॥१४॥ उत् ऊं इति त्ये मधुमत्ऽतमाः गिरः स्तोमासः

[illegible]

पुरु नृऽसूंतः असि आनंवे असिं प्रऽशर्ध तुर्वशें ॥१॥ यत् वा रुमें रुशंमे श्यावंके कृपें इंद्र मादयंसे सचां कण्वांसः त्वा ब्रह्मंऽभिः स्तोमंऽवाहसः इंद्र आ यच्छंति आ गहि ॥२॥ यथां गौरः अपा कृतं तृष्यंन् एतिं अवं इरिंणं आऽपित्वे नः प्रऽपित्वे तूयं आ गहि कण्वेषु सु सचां पिबं ॥३॥ मंदंतु त्वा मघऽवन् इंद्र इंदंवः राधःऽदेयांय सुन्वते आऽमुष्यं सोमं अपिबः चमू' सुतं ज्येष्ठं तत् दधिषे सहः ॥४॥ प्र चक्रे सहंसा सहः बभंजं मन्युं ओजंसा विश्वें ते इंद्र पृतनाऽयवंः यह्वो' नि वृक्षाःऽइंव येमिरे ॥५॥३०॥ सहस्रेंणऽइव सचते यविऽयुधां यः ते आनंट् उपंऽस्तुतिं पुत्रं प्रावर्गं कृणुते सुऽवीर्यें दाश्नोतिं नमंउक्तिऽभिः ॥६॥ मा भेम मा श्रमिष्म उग्रस्यं सख्ये तवं महत् ते वृष्णंः अभिऽचक्ष्यं कृतं पश्येम तुर्वशं यदुं ॥७॥ सव्यां अनुं स्फिग्यं वावसे वृषा न दानः अस्य रोषति मध्वां संऽपृक्ताः सारघेणं धेनवंः तूयं आ इहि द्रवं पिबं ॥८॥ अश्वी रथी सुऽरूपः इत् गोऽमान् इत् इंद्र ते सखां श्वात्रऽभाजां वयंसा सचते सदां चंद्रः याति सभां उपं ॥९॥ ऋश्यः न तृष्यंन् अवऽपानं आ गहि पिबं सोमं वशान् अनुं निऽमेघंमानः मघऽवन् दिवेऽदिंवे ओजिंष्ठं दधिषे सहः ॥१०॥३१॥ अध्वर्यो' द्रवयं त्वं सोमं इंद्रः पिपासति उपं नूनं युयुजे वृषंणा हरी' आ च जगाम वृत्रऽहा ॥११॥ स्वयं चित् सः मन्यते दाशुरिः जनः यत्रं सोमंस्य तृंपसिं इदं ते अन्नं युज्यं संऽउंक्षितं तस्यं आ इहि प्र द्रव पिबं ॥१२॥ रथेऽस्थायं अध्वर्यवः सोमं इंद्राय सोतन अधिं ब्रध्नस्यं अद्रंयः वि चक्षते सुन्वंतः दाशुऽअंध्वरं ॥१३॥ उपं ब्रध्नं वावातां वृषंणा हरी' इंद्रं अपऽसुं वक्षतः अर्वाचं त्वा सप्तंयः अध्वरऽश्रियंः वहंतु सवंना इत् उपं ॥१४॥ प्र पूषणं वृणीमहे युज्याय पुरुऽवसुं सः शक्र शिक्षा

पुरुऽहूत नः धिया तुजे राये विऽमोचन ॥१५॥३२॥ सं नः शिशीहि [illegible]
भुरिजोःऽइव क्षुरं रास्व रायः विऽमोचन त्वे इति तत् नः सुऽवेदम् [illegible]
उस्रियं वसु यं त्वं हिनोषि मर्त्यं ॥१६॥ वेमि त्वा पूषन् ऋञ्जसे [illegible]
स्तोतवे आघृणे न तस्य वेमि अरणं हि तत् वसो इति स्तुषे [illegible]
साम्ने ॥१७॥ परा गावः यवसं कत् चित् आघृणे नित्यं [illegible]
अमर्त्य अस्माकं पूषन् अविता शिवः भव मंहिष्ठः वाजऽसातये [illegible]
॥१८॥ स्थूरं राधः शतऽअश्वं कुरुङ्गस्य दिविऽइष्टिषु राज्ञः त्वेषस्य [illegible]
ऽभगस्य रातिषु तुर्वशेषु अमन्महि ॥१९॥ धीभिः सातानि [illegible]
वास्तु वाजिनः प्रियऽमेधः अभिद्युऽभिः षष्टिं सहस्रा अनु [illegible]
ऽमन्तां यामि निः यूथानि गवां ऋषिः ॥२०॥ वृक्षाः चित् [illegible]
अभिऽपित्वे अररणुः गां भजन्त मेहना अश्वं भजन्त [illegible]
॥२१॥३३॥१॥

[illegible]

आ नः गोऽमंतं अश्विना सुऽवीरं सुऽरथं रयिं वोळ्हं अश्वऽवतीः
इषः ॥१०॥२॥ ववृधाना शुभः पती' दस्रा हिरण्यऽवर्तनी° पि-
बतं सोम्यं मधु ॥११॥ अस्मभ्यं वाजिनीऽवसू° मघवत्ऽभ्यः च
सऽप्रथः छर्दिः यंतं अदाभ्यं ॥१२॥ नि सु ब्रह्म जनानां या अविष्टं
तूयं आ गतं मो' सु अन्यान् उप अरतं ॥१३॥ अस्य पिबतं अ-
श्विना युवं मदस्य चारुणः मध्वः रातस्य धिष्ण्या ॥१४॥ अस्मे'
आ वहतं रयिं शतऽवंतं सहस्रिणं पुरुऽक्षुं विश्वऽधायसं ॥१५॥३॥
पुरुऽत्रा चित् हि वां नरा विऽह्वयंते मनीषिणः वाघत्ऽभिः अ-
श्विना आ गतं ॥१६॥ जनासः वृक्तऽबर्हिषः हविष्मंतः अरंऽकृतः
युवां हवंते अश्विना ॥१७॥ अस्माकं अद्य वां अयं स्तोमः वा-
हिष्ठः अंतमः युवाभ्यां भूतु अश्विना ॥१८॥ यः ह वां मधुनः दृतिः
आऽहितः रथऽचर्षणे ततः पिबतं अश्विना ॥१९॥ तेन नः वा-
जिनीऽवसू° पश्वे तोकाय शं गवे वहतं पीवरीः इषः ॥२०॥४॥
उत नः दिव्याः इषः उत सिंधून् अहःऽविदा अप द्वाराऽइव व-
र्षथः ॥२१॥ कदा वां तौग्र्यः विधत् समुद्रे जहितः नरा यत् वां
रथः विऽभिः पतात् ॥२२॥ युवं कण्वाय नासत्या अपिऽरिप्ताय
हर्म्ये शश्वत् ऊतीः दशस्यथः ॥२३॥ ताभिः आ यातं ऊतिऽभिः
नव्यसीभिः सुशस्तिऽभिः यत् वां वृषण्ऽवसू° हुवे ॥२४॥ यथा
चित् कण्वं आवतं प्रियऽमेधं उपऽस्तुतं अत्रिं शिंजारं अश्विना
॥२५॥५॥ यथा उत कृत्व्ये धने अंशुं गोषु अगस्त्यं यथा वाजेषु
सोभरिं ॥२६॥ एतावत् वां वृषण्ऽवसू° अतः वा भूयः अश्विना
गृणंतः सुम्नं ईमहे ॥२७॥ रथं हिरण्यऽवंधुरं हिरण्यऽअभीशुं अ-
श्विना आ हि स्थाथः दिविऽस्पृशं ॥२८॥ हिरण्ययी वां रभिः ईषा
अक्षः हिरण्ययः उभा चक्रा हिरण्यया ॥२९॥ तेन नः वाजिनी-

ऽवसू पराऽवतः चित् आ गतं उप इमां सुऽस्तुतिं मम ॥३०॥६॥
आ वहेथे पराकात् पूर्वीः अश्नंतौ अश्विना इषः दासीः अमर्त्या
॥३१॥ आ नः द्युम्नैः आ श्रवःऽभिः आ राया यातं अश्विना पुरु-
ऽचंद्रा नासत्या ॥३२॥ आ इह वां प्रुषितऽप्सवः वयः वहंतु प-
र्णिनः अच्छ सुऽअध्वरं जनं ॥३३॥ रथं वां अनुऽगायसं यः इषा
वर्तते सह न चक्रं अभि बाधते ॥३४॥ हिरण्ययेन रथेन द्रवत्पा-
णिऽभिः अश्वैः धीऽजवना नासत्या ॥३५॥७॥ युवं मृगं जागृ-
ऽवांसं स्वदथः वा वृषण्ऽवसू० ता नः पृंक्तं इषा रयिं ॥३६॥
ता मे अश्विना सनीनां विद्यातं नवानां यथा चित् चैद्यः कशुः
शतं उष्ट्रानां ददत् सहस्रा दश गोनां ॥३७॥ यः मे हिरण्यऽसंदृशः
दश राज्ञः अमंहत अधःऽपदाः इत् चैद्यस्य कृष्टयः चर्मऽम्नाः अ-
भितः जनाः ॥३८॥ माकिः एना पथा गात् येन इमे यंति चेदयः
अन्यः न इत् सूरिः ओहते भूरिदावत्ऽतरः जनः ॥३९॥८॥१॥

॥६॥ महान् इंद्रः यः ओजसा पर्जन्यः वृष्टिमान्ऽइव स्तोमैः
वत्सस्य ववृधे ॥१॥ प्रऽजां ऋतस्य पिप्रतः प्र यत् भरंत वह्नयः
विप्राः ऋतस्य वाहसा ॥२॥ कण्वाः इंद्रं यत् अक्रत स्तोमैः यज्ञस्य
साधनं जामि ब्रुवते आयुधं ॥३॥ सं अस्य मन्यवे विशः विश्वाः न-
मंत कृष्टयः समुद्रायऽइव सिंधवः ॥४॥ ओजः तत् अस्य तित्विषे
उभे यत् संऽअवर्तयत् इंद्रः चर्मऽइव रोदसी ॥५॥९॥ वि चित् वृ-
त्रस्य दोधतः वज्रेण शतऽपर्वणा शिरः बिभेद वृष्णिना ॥६॥ इ-
माः अभि प्र नोनुमः विपां अग्रेषु धीतयः अग्नेः शोचिः न दिद्युतः
॥७॥ गुहा सतीः उप त्मना प्र यत् शोचंत धीतयः कण्वाः ऋतस्य
धारया ॥८॥ प्र तं इंद्र नशीमहि रयिं गोऽमंतं अश्विनं प्र ब्रह्म पूर्व-

ऽचिंत्तये ॥ ९ ॥ अहं इत् हि पितुः परि मेधां ऋतस्य जग्रभ अहं
सूर्यःऽइव अजनि ॥ १० ॥ १० ॥ अहं प्रत्नेन मन्मना गिरः शुंभामि
कण्वऽवत् येन इंद्रः शुष्मं इत् दधे ॥ ११ ॥ ये त्वां इंद्र न तुस्तुवुः ऋ-
षयः ये च तुस्तुवुः मम इत् वर्धस्व सुऽस्तुतः ॥ १२ ॥ यत् अस्य म-
न्युः अध्वनीत् वि वृत्रं पर्वऽशः रुजन् अपः समुद्रं ऐरयत् ॥ १३ ॥
नि शुष्णे इंद्र धर्णसिं वज्रं जघंथ दस्यवि वृषा हि उग्र शृण्विषे
॥ १४ ॥ न द्यावः इंद्रं ओजसा न अंतरिक्षाणि वज्रिणं न विव्यचंत
भूमयः ॥ १५ ॥ ११ ॥ यः ते इंद्र महीः अपः स्तभुऽयमानः आ अशं-
यत् नि तं पद्यासु शिश्नथः ॥ १६ ॥ यः इमे रोदसी मही संऽईची॰
संऽअजग्रभीत् तमःऽभिः इंद्र तं गुहः ॥ १७ ॥ ये इंद्र यतयः त्वा भृ-
गवः ये च तुस्तुवुः मम इत् उग्र श्रुधि हवं ॥ १८ ॥ इमाः ते इंद्र पृश्नयः
घृतं दुहते आऽशिरं एनां ऋतस्य पिप्युषीः ॥ १९ ॥ याः इंद्र प्रऽस्वः
त्वा आसा गर्भं अचक्रिरन् परि धर्मऽइव सूर्यं ॥ २० ॥ १२ ॥ त्वां इत्
शवसः पते कण्वाः उक्थेन ववृधुः त्वां सुतासः इंदवः ॥ २१ ॥ तव
इत् इंद्र प्रऽनीतिषु उत प्रऽशस्तिः अद्रिऽवः यज्ञः वितंतसाय्यः
॥ २२ ॥ आ नः इंद्र महीं इषं पुरं न दर्षि गोऽमतीं उत प्रऽजां सु-
ऽवीर्यं ॥ २३ ॥ उत त्यत् आशुऽअश्व्यं यत् इंद्र नाहुषीषु आ अग्रे
विक्षु प्रऽदीदयत् ॥ २४ ॥ अभि व्रजं न तत्निषे सूरः उपाकऽचक्षसं
यत् इंद्र मृळयासि नः ॥ २५ ॥ १३ ॥ यत् अंग तविषीऽयसे इंद्र प्र-
ऽराजसि क्षितीः महान् अपारः ओजसा ॥ २६ ॥ तं त्वा हविष्मं-
तीः विशः उप ब्रुवते ऊतये उरुऽज्रयसं इंदुऽभिः ॥ २७ ॥ उप-
ऽह्वरे गिरीणां संऽगथे च नदीनां धिया विप्रः अजायत ॥ २८ ॥
अतः समुद्रं उत्ऽवतः चिकित्वान् अव पश्यति यतः विपानः
एजति ॥ २९ ॥ आत् इत् प्रत्नस्य रेतसः ज्योतिः पश्यंति वासरं परः

यत् इध्यते दिवा ॥३०॥ १४॥ कण्वासः इंद्र ते मतिं विश्वे वर्धंति पौं-
स्यं उतो शविष्ठ वृष्ण्यं ॥३१॥ इमां मे इंद्र सुऽस्तुतिं जुषस्व प्र सु मां
अव उत प्र वर्धय मतिं ॥३२॥ उत ब्रह्मण्या वयं तुभ्यं प्रऽवृद्ध व-
ज्रिऽवः विप्राः अतक्ष्म जीवसे ॥३३॥ अभि कण्वाः अनूषत आ-
पः न प्रऽवता यतीः इंद्रं वनंन्ऽवती मतिः ॥३४॥ इंद्रं उक्थानि
ववृधुः समुद्रंऽइव सिंधवः अनुत्तऽमन्युं अजरं ॥३५॥ १५॥ आ नः
याहि पराऽवतः हरिऽभ्यां हर्यताभ्यां इमं इंद्र सुतं पिब ॥३६॥
त्वां इत् वृत्रहन्ऽतम जनासः वृक्तऽबर्हिषः हवंते वाजऽसातये
॥३७॥ अनु त्वा रोदसी उभे चक्रं न वर्ति एतशं अनु सुवानासः
इंदवः ॥३८॥ मंदस्व सु स्वःऽनरे उत इंद्र शर्यणाऽवति मत्स्व
विवस्वतः मती ॥३९॥ ववृधानः उप द्यवि वृषा वज्री अरोरवीत्
वृत्रऽहा सोमऽपातमः ॥४०॥ १६॥ ऋषिः हि पूर्वऽजाः असि
एकः ईशानः ओजसा इंद्र चोष्कूयसे वसु ॥४१॥ अस्माकं त्वा सु-
तान् उप वीतऽपृष्ठाः अभि प्रयः शतं वहंतु हरयः ॥४२॥ इमां
सु पूर्व्यां धियं मधोः घृतस्य पिप्युषीं कण्वाः उक्थेन ववृधुः ॥४३॥
इंद्रं इत् विऽमहीनां मेधे वृणीत मर्त्यः इंद्रं सनिष्युः ऊतये ॥४४॥
अर्वांचं त्वा पुरुऽस्तुत प्रियमेधऽस्तुता हरी सोमऽपेयाय वक्षतः
॥४५॥ शतं अहं तिरिंदिरे सहस्रं पर्शौ आ ददे राधांसि याद्वानां
॥४६॥ त्रीणि शतानि अर्वतां सहस्रा दश गोनां ददुः पज्राय सा-
म्ने ॥४७॥ उत् आनट् ककुहः दिवं उष्ट्रान् चतुःऽयुजः ददत् श्रव-
सा याद्वं जनं ॥४८॥ १७॥

॥७॥ प्र यत् वः त्रिऽस्तुभं इषं मरुतः विप्रः अक्षरत् वि पर्वतेषु
राजथ ॥१॥ यत् अंग तविषीऽयवः यामं शुभ्राः अचिध्वं नि पर्व-

ताः अहासत॥२॥ उत ईरयंत वायुऽभिः वाश्रासः पृश्निऽमातरः धुक्षंत पिप्युषीं इषं॥३॥ वपंति मरुतः मिहं प्र वेपयंति पर्वतान् यत् यामं यांति वायुऽभिः॥४॥ नि यत् यामाय वः गिरिः नि सिंधवः विऽधर्मणे महे शुष्माय येमिरे॥५॥१८॥ युष्मान् ऊं इति नक्तं ऊतये युष्मान् दिवा हवामहे युष्मान् प्रऽयति अध्वरे॥६॥ उत ऊं इति त्ये अरुणऽप्सवः चित्राः यामेभिः ईरते वाश्राः अधि स्नुना दिवः॥७॥ सृजंति रश्मिं ओजसा पंथां सूर्याय यातवे ते भानुऽभिः वि तस्थिरे॥८॥ इमां मे मरुतः गिरं इमं स्तोमं ऋभुक्षणः इमं मे वनत हवं॥९॥ त्रीणि सरांसि पृश्नयः दुदुह्रे वज्रिणे मधु उत्सं कवंधं उद्रिणं॥१०॥१९॥ मरुतः यत् ह वः दिवः सुम्नऽयंतः हवामहे आ तु नः उप गंतन॥११॥ यूयं हि स्थ सुऽदानवः रुद्राः ऋभुक्षणः दमे उत प्रऽचेतसः मदे॥१२॥ आ नः रयिं मदऽच्युतं पुरुऽक्षुं विश्वऽधायसं इयर्त मरुतः दिवः॥१३॥ अधिऽइव यत् गिरीणां यामं शुभ्राः अचिध्वं सुवानैः मंदध्वे इंदुऽभिः॥१४॥ एतावतः चित् एषां सुम्नं भिक्षेत मर्त्यः अदाभ्यस्य मन्मऽभिः॥१५॥२०॥ ये द्रप्साःऽइव रोदसी इति धमंति अनु वृष्टिऽभिः उत्सं दुहंतः अक्षितं॥१६॥ उत ऊं इति स्वानेभिः ईरते उत रथैः उत ऊं इति वायुऽभिः उत स्तोमैः पृश्निऽमातरः॥१७॥ येन आव तुर्वशं यदुं येन कण्वं धनऽस्पृतं राये सु तस्य धीमहि॥१८॥ इमाः ऊं इति वः सुऽदानवः घृतं न पिप्युषीः इषः वर्धान् काण्वस्य मन्मऽभिः॥१९॥ क्व नूनं सुऽदानवः मदथ वृक्तऽबर्हिषः ब्रह्मा कः वः सपर्यति॥२०॥२१॥ नहि स्म यत् ह वः पुरा स्तोमेभिः वृक्तऽबर्हिषः शर्धान् ऋतस्य जिन्वथ॥२१॥ सं ऊं इति त्ये महतीः अपः सं क्षोणी इति सं ऊं इति सूर्यं सं वज्रं पर्वऽशः दधुः॥२२॥ वि वृत्रं पर्वऽशः ययुः वि पर्व-

तान् अराजिनः चक्राणाः वृष्णि पौंस्यं ॥२३॥ अनु त्रितस्य यु-
ध्यतः शुष्मं आवन् उत क्रतुं अनु इंद्रं वृत्रऽतूर्ये ॥२४॥ विद्युत्ऽह-
स्ताः अभिऽद्यवः शिप्राः शीर्षन् हिरण्ययीः शुभ्राः वि अंजत
श्रिये ॥२५॥२२॥ उशना यत् पराऽवतः उक्ष्णः रंध्रं अयातन द्यौः
न चक्रदत् भिया ॥२६॥ आ नः मखस्य दावने अश्वैः हिरण्यपा-
णिऽभिः देवासः उप गंतन ॥२७॥ यत् एषां पृषतीः रथे प्रष्टिः
वहति रोहितः यांति शुभ्राः रिणन् अपः ॥२८॥ सुऽसोमे शर्य-
णाऽवति आर्जीके पस्त्यऽवति ययुः निऽचक्रया नरः ॥२९॥
कदा गच्छाथ मरुतः इत्था विप्रं हवमानं मार्डीकेभिः नाधमानं
॥३०॥२३॥ कत् ह नूनं कधऽप्रियः यत् इंद्रं अजहातन कः वः स-
खिऽत्वे ओहते ॥३१॥ सहो सु नः वज्रऽहस्तैः कण्वासः अग्निं म-
रुत्ऽभिः स्तुषे हिरण्यऽवाशीभिः ॥३२॥ ओ सु वृष्णः प्रऽयज्यून्
आ नव्यसे सुविताय ववृत्यां चित्रऽवाजान् ॥३३॥ गिरयः चित्
नि जिहते पर्शानासः मन्यमानाः पर्वताः चित् नि येमिरे ॥३४॥
आ अक्ष्णऽयावानः वहंति अंतरिक्षेण पततः धातारः स्तुवते
वयः ॥३५॥ अग्निः हि जनि पूर्व्यः छंदः न सूरः अर्चिषा ते भानु-
ऽभिः वि तस्थिरे ॥३६॥२४॥

॥८॥ आ नः विश्वाभिः ऊतिऽभिः अश्विना गच्छतं युवं दस्रा
हिरण्यऽवर्तनी॰ पिबतं सोम्यं मधु ॥१॥ आ नूनं यातं अश्विना
रथेन सूर्यऽत्वचा भुजी हिरण्यऽपेशसा कवी गंभीरऽचेतसा
॥२॥ आ यातं नहुषः परि आ अंतरिक्षात् सुवृक्तिऽभिः पिबाथः
अश्विना मधु कण्वानां सवने सुतं ॥३॥ आ नः यातं दिवः परि
आ अंतरिक्षात् अधऽप्रिया पुत्रः कण्वस्य वां इह सुसाव सोम्यं

मधुं॥४॥ आ नः यातं उपंऽश्रुति अश्विना सोमंऽपीतये स्वाहा
स्तोमंस्य वर्धना प्र कवी धीतिऽभिः नरा॥५॥२५॥ यत् चित् हि
वां पुरा ऋषंयः जुहूरे अवंसे नरा आ यातं अश्विना आ गतं उपं
इमां सुऽस्तुतिं ममं॥६॥ दिवः चित् रोचनात् अधि आ नः गंतं
स्वःऽविदा धीभिः वत्सऽप्रचेतसा स्तोमेभिः हवनऽश्रुता॥७॥
किं अन्ये परि आसते अस्मत् स्तोमेभिः अश्विनां पुत्रः कण्वस्य वां
ऋषिः गीःऽभिः वत्सः अवीवृधत्॥८॥ आ वां विप्रः इह अवंसे
अह्वत् स्तोमेभिः अश्विना अरिप्रा वृत्रहन्ऽतमा ता नः भूतं म-
यःऽभुवां॥९॥ आ यत् वां योषंणा रथं अतिष्ठत् वाजिनीऽवसू०
विश्वानि अश्विना युवं प्र धीतानि अगच्छतं॥१०॥२६॥ अतः
सहस्रंऽनिर्निजा रथेन आ यातं अश्विना वत्सः वां मधुंऽमत् व-
चः अशंसीत् काव्यः कविः॥११॥ पुरुऽमंद्रा पुरुऽवसू० मनोतरा
रयीणां स्तोमं मे अश्विनौ इमं अभि वह्नी अनूषातां॥१२॥ आ
नः विश्वानि अश्विना धत्तं राधांसि अह्रया कृतं नः ऋत्वियंऽवतः
मा नः रीरधतं निदे॥१३॥ यत् नासत्या पराऽवति यत् वा स्थः
अधि अंबरे अतःसहस्रंऽनिर्निजा रथेन आ यातं अश्विना॥१४॥
यः वां नासत्यौ ऋषिः गीःऽभिः वत्सः अवीवृधत् तस्मै सहस्रं-
ऽनिर्निजं इषं धत्तं घृतऽश्चुतं॥१५॥२७॥ प्र अस्मै ऊर्जं घृतऽश्चुतं
अश्विना यच्छतं युवं यः वां सुम्नाय तुस्तवंत् वसुऽयात् दानुनः
पती॥१६॥ आ नः गंतं रिशादसा इमं स्तोमं पुरुऽभुजा कृतं नः
सुऽश्रियंः नरा इमा दातं अभिष्टये॥१७॥ आ वां विश्वाभिः ऊ-
तिऽभिः प्रियऽमेधाः अहूषत राजंतौ अध्वराणां अश्विना याम-
ऽहूतिषु॥१८॥ आ नः गंतं मयःऽभुवा अश्विना शंऽभुवा युवं यः
वां विपन्यू धीतिऽभिः गीःऽभिः वत्सः अवीवृधत्॥१९॥ याभिः

कण्वं मेधऽअतिथिं याभिः वशं दशऽव्रजं याभिः गोऽशर्यं आवतं
ताभिः नः अवतं नरा ॥२०॥२८॥ याभिः नरा त्रसदस्युं आवतं
कृत्व्ये धने ताभिः सु अस्मान् अश्विना प्र अवतं वाजऽसातये
॥२१॥ प्र वां स्तोमाः सुऽवृक्तयः गिरः वर्धंतु अश्विना पुरुऽत्रा
वृत्रहन्ऽतमा ता नः भूतं पुरुऽस्पृहा ॥२२॥ त्रीणि पदानि अश्वि-
नोः आविः संति गुहा परः कवी ऋतस्य पत्मऽभिः अर्वाक् जी-
वेभ्यः परि ॥२३॥२९॥

॥९॥ आ नूनं अश्विना युवं वत्सस्य गंतं अवसे प्र अस्मै य-
च्छतं अवृकं पृथु छर्दिः युयुतं याः अरातयः ॥१॥ यत् अंतरिक्षे
यत् दिवि यत् पंच मानुषान् अनु नृम्णं तत् धत्तं अश्विना ॥२॥
ये वां दंसांसि अश्विना विप्रासः परिऽममृशुः एव इत् काण्वस्य
बोधतं ॥३॥ अयं वां घर्मः अश्विना स्तोमेन परि सिच्यते अयं
सोमः मधुऽमान् वाजिनीऽवसू॰ येन वृत्रं चिकेतथः ॥४॥ यत्
अप्ऽसु यत् वनस्पतौ यत् ओषधीषु पुरुऽदंससा कृतं तेन मा
अविष्टं अश्विना ॥५॥३०॥ यत् नासत्या भुरण्यथः यत् वा देवा
भिषज्यथः अयं वां वत्सः मतिऽभिः न विंधते हविष्मंतं हि ग-
च्छथः ॥६॥ आ नूनं अश्विनोः ऋषिः स्तोमं चिकेत वामया आ
सोमं मधुमत्ऽतमं घर्मं सिंचात् अथर्वणि ॥७॥ आ नूनं रघु-
ऽवर्तनिं रथं तिष्ठाथः अश्विना आ वां स्तोमाः इमे मम नभः न
चुच्यवीरत ॥८॥ यत् अद्य वां नासत्या उक्थैः आऽचुच्युवीमहि
यत् वा वाणीभिः अश्विना एव इत् काण्वस्य बोधतं ॥९॥ यत्
वां कक्षीवान् उत यत् विऽअश्वः ऋषिः यत् वां दीर्घऽतमाः
जुहाव पृथी यत् वां वैन्यः सदनेषु एव इत् अतः अश्विना चे-

येषां॥१०॥३१॥ यातं छर्दिःऽपौ उत नः परःऽपा भूतं जगत्ऽपौ
उत नः तनूऽपा वर्तिः तोकाय तनयाय यातं॥११॥ यत् इंद्रेण स-
ऽरथं याथः अश्विना यत् वा वायुना भवथः संऽओकसा यत्
आदित्येभिः ऋभुऽभिः सऽजोषसा यत् वा विष्णोः विऽक्रमणेषु
तिष्ठथः॥१२॥ यत् अद्य अश्विनौ अहं हुवेय वाजऽसातये यत्
पृत्ऽसु तुर्वणे सहः तत् श्रेष्ठं अश्विनोः अवः॥१३॥ आ नूनं यातं
अश्विना इमा हव्यानि वां हिता इमे सोमासः अधि तुर्वशे यदौ
इमे कण्वेषु वां अथ॥१४॥ यत् नासत्या पराके अर्वाके अस्ति भेष-
जं तेन नूनं विऽमदाय प्रऽचेतसा छर्दिः वत्साय यच्छतं॥१५॥३२॥
अभुंत्सि ऊं प्र देव्या साकं वाचा अहं अश्विनोः वि आवः देवि आ
मतिं वि रातिं मर्त्येभ्यः॥१६॥ प्र बोधय उषः अश्विना प्र देवि
सूनृते महि प्र यज्ञऽहोतः आनुषक् प्र मदाय श्रवः बृहत्॥१७॥
यत् उषः यासि भानुना सं सूर्येण रोचसे आ ह अयं अश्विनोः
रथः वर्तिः याति नृऽपाय्यं॥१८॥ यत् आऽपीतासः अंशवः गावः
न दुह्रे ऊधऽभिः यत् वा वाणीः अनूषत प्र देवऽयंतः अश्विना
॥१९॥ प्र द्युम्नाय प्र शवसे प्र नृऽसह्याय शर्मणे प्र दक्षाय प्रऽचे-
तसा॥२०॥ यत् नूनं धीभिः अश्विना पितुः योना निऽसीदथः
यत् वा सुम्नेभिः उक्थ्या॥२१॥३३॥

॥१०॥ यत् स्थः दीर्घऽप्रसद्मनि यत् वा अदः रोचने दिवः यत्
वा समुद्रे अधि आऽकृते गृहे अतः आ यातं अश्विना॥१॥ यत् वा
यज्ञं मनवे संऽमिमिक्षथुः एव इत् काण्वस्य बोधतं बृहस्पतिं
विश्वान् देवान् अहं हुवे इंद्राविष्णू अश्विनौ आशुऽहेषसा॥२॥
त्या नु अश्विना हुवे सुऽदंससा गृभे कृता ययोः अस्ति प्र नः सख्यं

देवेषु अधि आर्यं ॥३॥ ययोः अधि प्र यज्ञाः असूरे संति सूरयः ॥
यज्ञस्य अध्वरस्य प्रऽचेतसा स्वधाभिः या पिबतः सोम्यं म
॥४॥ यत् अद्य अश्विनौ अपाक् यत् प्राक् स्थः वाजिनीऽव
यत् द्रुह्यवि अनवि तुर्वशे यदौ हुवे वां अथ मा आ गतं ॥५॥ य
अंतरिक्षे पतथः पुरुऽभुजा यत् वा इमे रोदसी अनु यत् वा स्व
धाभिः अधिऽतिष्ठथः रथं अतः आ यातं अश्विना ॥६॥३४॥

॥११॥ त्वं अग्ने व्रतऽपाः असि देवः आ मर्त्येषु आ त्वं य
ईड्यः ॥१॥ त्वं असि प्रऽशस्यः विदथेषु सहंत्य अग्ने रथीः अध्व
राणां ॥२॥ सः त्वं अस्मत् अप द्विषः युयोधि जातऽवेदः अदेवी
अग्ने अरातीः ॥३॥ अंति चित् संतं अह यज्ञं मर्तस्य रिपोः न उ
वेषि जातऽवेदः ॥४॥ मर्ताः अमर्त्यस्य ते भूरि नाम मनामहे वि
प्रासः जातऽवेदसः ॥५॥३५॥ विप्रं विप्रासः अवसे देवं मर्तासः
ऊतये अग्निं गीःऽभिः हवामहे ॥६॥ आ ते वत्सः मनः यमत् प
रमात् चित् सधऽस्थात् अग्ने त्वांऽकामया गिरा ॥७॥ पुरुऽत्रा हि
[illegible] असि विशः विश्वाः अनु प्रऽभुः समत्ऽसु त्वा ह
॥८॥ समत्ऽसु अग्निं अवसे वाजऽयंतः हवामहे वाजेषु चित्र
[illegible] प्रत्नः हि कं ईड्यः अध्वरेषु सनात् च होता नव्यः
[illegible] स्वां च अग्ने तन्वं पिप्रयस्व अस्मभ्यं च सौभगं आ यज
[illegible] ॥१०॥३६॥

[illegible] इंद्र सोमऽपातमः मदः शविष्ठ चेतति येन [illegible]
[illegible] तं ईमहे ॥१॥ येन [illegible] अध्रिऽगुं वेपयंतं [illegible]
[illegible] तं ईमहे ॥२॥ येन सिंधुं महीः अपः [illegible]

प्रऽचोदयः पंथां ऋतस्य यातवे तं ईमहे ॥३॥ इमं स्तोमं अभिष्टये घृतं न पूतं अद्रिऽवः येन नु सद्यः ओजसा ववक्षिथ ॥४॥ इमं जुषस्व गिर्वणः समुद्रःऽइव पिन्वते इंद्र विश्वाभिः ऊतिऽभिः ववक्षिथ ॥५॥१॥ यः नः देवः पराऽवतः सखिऽत्वनाय ममहे दिवः न वृष्टिं प्रथयन् ववक्षिथ ॥६॥ ववक्षुः अस्य केतवः उत वज्रः गभस्त्योः यत् सूर्यः न रोदसी अवर्धयत् ॥७॥ यदि प्रऽवृद्ध सत्ऽपते सहस्रं महिषान् अघः आत् इत् ते इंद्रियं महि प्र ववृधे ॥८॥ इंद्रः सूर्यस्य रश्मिऽभिः नि अर्शसानं ओषति अग्निः वनाऽइव ससहिः प्र ववृधे ॥९॥ इयं ते ऋत्वियऽवती धीतिः एति नवीयसी सपर्यंती पुरुऽप्रिया मिमीते इत् ॥१०॥२॥ गर्भः यज्ञस्य देवऽयुः क्रतुं पुनीते आनुषक् स्तोमैः इंद्रस्य ववृधे मिमीते इत् ॥११॥ सनिः मित्रस्य पप्रथे इंद्रः सोमस्य पीतये प्राची वाशीऽइव सुन्वते मिमीते इत् ॥१२॥ यं विप्राः उक्थऽवाहसः अभिऽप्रमंदुः आयवः घृतं न पिप्ये आसनि ऋतस्य यत् ॥१३॥ उत स्वऽराजे अदितिः स्तोमं इंद्राय जीजनत् पुरुऽप्रशस्तं ऊतये ऋतस्य यत् ॥१४॥ अभि वह्नयः ऊतये अनूषत प्रऽशस्तये न देव विऽव्रता हरी ऋतस्य यत् ॥१५॥३॥ यत् सोमं इंद्र विष्णवि यत् वा घ त्रिते आप्त्ये यत् वा मरुत्ऽसु मंदसे सं इंदुऽभिः ॥१६॥ यत् वा शक्र पराऽवति समुद्रे अधि मंदसे अस्माकं इत् सुते रण सं इंदुऽभिः ॥१७॥ यत् वा असि सुन्वतः वृधः यजमानस्य सत्ऽपते उक्थे वा यस्य रण्यसि सं इंदुऽभिः ॥१८॥ देवंऽदेवं वः अवसे इंद्रंऽइंद्रं गृणीषणि अध यज्ञाय तुर्वणे वि आनशुः ॥१९॥ यज्ञेभिः यज्ञऽवाहसं सोमेभिः सोमऽपातमं होत्राभिः इंद्रं ववृधुः वि आनशुः ॥२०॥४॥ महीः अस्य प्रऽनीतयः पूर्वीः उत प्रऽशस्तयः विश्वा

वसूनि दाशुषे वि आनशुः ॥२१॥ इंद्रं वृत्राय हंतवे देवासः
धिरे पुरः इंद्रं वाणीः अनूषत सं ओजसे ॥२२॥ महांतं म
वयं स्तोमेभिः हवनऽश्रुतं अर्कैः अभि प्र नोनुमः सं ओ
॥२३॥ न यं विविक्तः रोदसी' न अंतरिक्षाणि वज्रिणं अम
इत् अस्य तित्विषे सं ओजसः ॥२४॥ यत् इंद्र पृतनाज्ये देवाः
दधिरे पुरः आत् इत् ते हर्यता हरी' ववक्षतुः ॥२५॥५॥ यदा
नदीऽवृतं शवसा वज्रिन् अवधीः आत् इत् ते हर्यता हरी'
क्षतुः ॥२६॥ यदा ते विष्णुः ओजसा त्रीणि पदा विऽचक्रमे आ
इत् ते हर्यता हरी' ववक्षतुः ॥२७॥ यदा ते हर्यता हरी' ववृधाते
दिवेऽदिवे आत् इत् ते विश्वा भुवनानि येमिरे ॥२८॥ यदा
मारुतीः विशः तुभ्यं इंद्र निऽयेमिरे आत् इत् ते विश्वा भुवनानि
येमिरे ॥२९॥ यदा सूर्यं अमुं दिवि शुक्रं ज्योतिः अधारयः आ
इत् ते विश्वा भुवनानि येमिरे ॥३०॥ इमां ते इंद्र सुऽस्तुतिं वि
इयर्ति धीतिऽभिः जामिं पदाऽइव पिप्रतीं प्र अध्वरे ॥३१॥ य
अस्य धामनि प्रिये संऽईचीनासः अस्वरन् नाभा यज्ञस्य दोहना
प्र अध्वरे ॥३२॥ सुऽवीर्यं सुऽअश्व्यं सुऽगव्यं इंद्र ददि नः होत
[illegible] पूर्वऽचित्तये प्र अध्वरे ॥३३॥६॥ [illegible]॥

[illegible]

चित्रं आ भर स्वःऽविदं॥५॥७॥ स्तोता यत् ते विऽचर्षणिः अति-
ऽप्रशर्धयत् गिरः वयाःऽइव अनु रोहते जुषंत यत्॥६॥ प्रत्नऽवत्
जनय गिरः शृणुधि जरितुः हवं मदेऽमदे ववक्षिथ सुऽकृत्वने
॥७॥ क्रीळंति अस्य सूनृताः आपः न प्रऽवता यतीः अया धिया
यः उच्यते पतिः दिवः॥८॥ उतो पतिः यः उच्यते कृष्टीनां एकः
इत् वशी नमःऽवृधैः अवस्युऽभिः सुते रण॥९॥ स्तुहि श्रुतं विपः-
ऽचितं हरी यस्य प्रऽसक्षिणा गंतारा दाशुषः गृहं नमस्विनः
॥१०॥८॥ तूतुजानः महेऽमते अश्वेभिः प्रुषितप्सुऽभिः आ याहि
यज्ञं आशुऽभिः शं इत् हि ते॥११॥ इंद्र शविष्ठ सत्ऽपते रयिं गृ-
णत्ऽसु धारय श्रवः सूरिऽभ्यः अमृतं वसुऽत्वनं॥१२॥ हवे त्वा
सूरे उत्ऽइते हवे मध्यंदिने दिवः जुषाणः इंद्र सप्तिऽभिः नः आ
गहि॥१३॥ आ तु गहि प्र तु द्रव मत्स्व सुतस्य गोऽमतः तंतुं तनुष्व
पूर्व्यं यथा विदे॥१४॥ यत् शक्र असि पराऽवति यत् अर्वाऽवति
वृत्रऽहन् यत् वा समुद्रे अंधसः अविता इत् असि॥१५॥९॥ इंद्रं
वर्धंतु नः गिरः इंद्रं सुतासः इंदवः इंद्रे हविष्मतीः विशः अरा-
णिषुः॥१६॥ तं इत् विप्राः अवस्यवः प्रवत्वतीभिः ऊतिऽभिः इंद्रं
क्षोणीः अवर्धयन् वयाःऽइव॥१७॥ त्रिऽकद्रुकेषु चेतनं देवासः
यज्ञं अत्नत तं इत् वर्धंतु नः गिरः सदाऽवृधं॥१८॥ स्तोता यत् ते
अनुऽव्रतः उक्थानि ऋतुऽथा दधे शुचिः पावकः उच्यते सः अ-
द्भुतः॥१९॥ तत् इत् रुद्रस्य चेतति यह्वं प्रत्नेषु धामऽसु मनः यत्र
वि तत् दधुः विऽचेतसः॥२०॥१०॥ यदि मे सख्यं आऽवरः इमस्य
पाहि अंधसः येन विश्वाः अति द्विषः अतारिम॥२१॥ कदा ते इंद्र
गिर्वणः स्तोता भवाति शंऽतमः कदा नः गव्ये अश्व्ये वसौ दधः
॥२२॥ उत ते सुऽस्तुता हरी वृषणा वहतः रथं अजुर्यस्य मदिन्-

ऽतमं यं ईमहे ॥२३॥ तं ईमहे पुरुऽस्तुतं यह्वं प्रत्नाभिः ऊति[illegible]
नि बर्हिषि प्रिये सदत् अध द्विता ॥२४॥ वर्धस्व सु पु[illegible]
ऋषिऽस्तुताभिः ऊतिऽभिः धुक्षस्व पिप्युषीं इषं अव [illegible]
॥२५॥११॥ इंद्र त्वं अविता इत् असि इत्था स्तुवतः अ[illegible]
ऋतात् इयर्मि ते धियं मनःऽयुजं ॥२६॥ इह त्या सधऽमाद्या
जानः सोमऽपीतये हरी इंद्र प्रतत्ऽवसू० अभि स्वर ॥२७॥ [illegible]
भि स्वरंतु ये तव रुद्रासः सक्षत श्रियं उतो मरुत्वतीः [illegible]
भि प्रयः ॥२८॥ इमाः अस्य प्रऽतूर्तयः पदं जुषंत यत् [illegible]
यज्ञस्य सं दधुः यथा विदे ॥२९॥ अयं दीर्घाय चक्षसे प्राचि प्र[illegible]
अध्वरे मिमीते यज्ञं आनुषक् विऽचक्ष्य ॥३०॥१२॥ वृषा अयं [illegible]
ते रथः उतो ते वृषणा हरी वृषा त्वं शतऽक्रतो० वृषा [illegible]
वृषा ग्रावा वृषा मदः वृषा सोमः अयं सुतः वृषा यज्ञः य[illegible]
वृषा [illegible] ॥३२॥ वृषा त्वा वृषणं हुवे वज्रिन् चित्राभिः ऊति[illegible]
[illegible] हि प्रति[illegible] वृषा हवः ॥३३॥१३॥

[illegible]

नुदे वलं ॥८॥ इंद्रेण रोचना दिवः दृळ्हानि दृंहितानि च स्थि-
राणि न पराऽनुदे ॥९॥ अपां ऊर्मिः मदन्ऽइव स्तोमः इंद्र अ-
जिरऽयते वि ते मदाः अराजिषुः ॥१०॥१५॥ त्वं हि स्तोमऽवर्धनः
इंद्र असि उक्थऽवर्धनः स्तोतॄणां उत भद्रऽकृत् ॥११॥ इंद्रं इत्
केशिना हरी' सोमऽपेयाय वक्षतः उप यज्ञं सुऽराधसं ॥१२॥
अपां फेनेन नमुचेः शिरः इंद्र उत् अवर्तयः विश्वाः यत् अजयः
स्पृधः ॥१३॥ मायाभिः उत्ऽसिसृप्सतः इंद्र द्यां आऽरुरुक्षतः अव
दस्यून् अधूनुथाः ॥१४॥ असुन्वां इंद्र संऽसदं विषूचीं वि अना-
शयः सोमऽपाः उत्ऽतरः भवन् ॥१५॥१६॥

॥१५॥ तं ऊं' अभि प्र गायत पुरुऽहूतं पुरुऽस्तुतं इंद्रं गीःऽभिः
तविषं आ विवासत ॥१॥ यस्य द्विऽबर्हसः बृहत् सहः दाधार रो-
दसी' गिरीन् अज्रान् अपः स्वः वृषऽत्वना ॥२॥ सः राजसि पु-
रुऽस्तुत एकः वृत्राणि जिघ्नसे इंद्र जैत्रा श्रवस्या च यंतवे ॥३॥
तं ते मदं गृणीमसि वृषणं पृत्ऽसु ससहिं ऊं' लोकऽकृत्नुं अद्रि-
ऽवः हरिऽश्रियं ॥४॥ येन ज्योतींषि आयवे मनवे च विवेदिथ
मंदानः अस्य बर्हिषः वि राजसि ॥५॥१७॥ तत् अद्य चित् ते उ-
क्थिनः अनु स्तुवंति पूर्वऽथा वृषऽपत्नीः अपः जय दिवेऽदिवे
॥६॥ तव त्यत् इंद्रियं बृहत् तव शुष्मं उत क्रतुं वज्रं शिशाति धि-
षणा वरेण्यं ॥७॥ तव द्यौः इंद्र पौंस्यं पृथिवी वर्धति श्रवः त्वां
आपः पर्वतासः च हिन्विरे ॥८॥ त्वां विष्णुः बृहन् क्षयः मित्रः
गृणाति वरुणः त्वां शर्धः मदति अनु मारुतं ॥९॥ त्वं वृषा जनानां
मंहिष्ठः इंद्र जज्ञिषे सचा विश्वा सुऽअपत्यानि दधिषे ॥१०॥१८॥
सचा त्वं पुरुऽस्तुत एकः वृत्राणि तोशसे न अन्यः इंद्रात् करणं

भूयः इन्नाति॥११॥ यत् इंद्र मन्मऽशः त्वा नाना हवंते ऊतये
साकेभिः नृऽभिः अत्र स्वः जय॥१२॥ अरं क्षयाय नः महे वि
रूपाणि आऽविशन् इंद्रं जैत्राय हर्षय शचीऽपतिं॥१३॥१९॥

॥१६॥ प्र संऽराजं चर्षणीनां इंद्रं स्तोत नव्यं गीःऽभिः नरं
नृऽसहं मंहिष्ठं॥१॥ यस्मिन् उक्थानि रण्यंति विश्वानि च
वस्या अपां अवः न समुद्रे॥२॥ तं सुऽस्तुत्या आ विवासे ज्ये
ऽराजं भरे कृत्नुं महः वाजिनं सनिऽभ्यः॥३॥ यस्य अनूनाः ग
भीराः मदाः उरवः तरुत्राः हर्षुऽमंतः शूरऽसातौ॥४॥ तं इत्
धनेषु हितेषु अधिऽवाकाय हवंते येषां इंद्रः ते जयंति॥५॥ तं
इत् च्यौत्नैः आर्यंति तं कृतेभिः चर्षणयः एषः इंद्रः वरिवःऽकृत्
॥६॥२०॥ इंद्रः ब्रह्मा इंद्रः ऋषिः इंद्रः पुरु पुरुऽहूतः महान् मही
भिः शचीभिः॥७॥ सः स्तोम्यः सः हव्यः सत्यः सत्वा तुविऽकूर्मि
एकः चित् सन् अभिऽभूतिः॥८॥ तं अर्केभिः तं सामऽभिः तं
गायत्रैः चर्षणयः इंद्रं वर्धंति क्षितयः॥९॥ प्रऽनेतारं वस्यः अच्छ
कर्तारं ज्योतिः समत्ऽसु ससह्वांसं युधा अमित्रान्॥१०॥ सः नः
पप्रिः पारयाति स्वस्ति नावा पुरुऽहूतः इंद्रः विश्वाः अति द्विषः
॥११॥ सः त्वं नः इंद्र वाजेभिः दशस्य च गातुऽय च अच्छ च नः
सुम्नं नेषि॥१२॥२१॥

॥१७॥ आ याहि सुषुम हि ते इंद्र सोमं पिब इमं आ इदं बर्हिः
सदः मम॥१॥ आ त्वा ब्रह्मऽयुजा हरी वहतां इंद्र केशिना उप
ब्रह्माणि नः शृणु॥२॥ ब्रह्माणः त्वा वयं युजा सोमऽपां इंद्र सो
मिनः सुतऽवंतः हवामहे॥३॥ आ नः याहि सुतऽवतः अस्माकं

सुऽस्तुतीः उप पिब सु शिप्रिन् अंधसः ॥४॥ आ ते सिंचामि कु-
क्ष्योः अनु गात्रा वि धावतु गृभाय जिह्वया मधु ॥५॥२२॥ स्वादुः
ते अस्तु संऽसुदे मधुऽमान् तन्वे तव सोमः शं अस्तु ते हृदे ॥६॥
अयं ऊं इति त्वा विऽचर्षणे जनीःऽइव अभि संऽवृतः प्र सोमः इंद्र
सर्पतु ॥७॥ तुविऽग्रीवः वपाऽउदरः सुऽबाहुः अंधसः मदे इंद्रः
वृत्राणि जिघ्नते ॥८॥ इंद्र प्र इहि पुरः त्वं विश्वस्य ईशानः ओजसा
वृत्राणि वृत्रऽहन् जहि ॥९॥ दीर्घः ते अस्तु अंकुशः येन वसु प्र-
ऽयच्छसि यजमानाय सुन्वते ॥१०॥२३॥ अयं ते इंद्र सोमः नि-
ऽपूतः अधि बर्हिषि आ इहि ईं अस्य द्रव पिब ॥११॥ शाचिऽगो॰
शाचिऽपूजन अयं रणाय ते सुतः आखंडल प्र हूयसे ॥१२॥ यः ते
शृंगऽवृषः नपात् प्रऽनपात्॰ कुंडऽपाय्यः नि अस्मिन् दध्रे आ
मनः ॥१३॥ वास्तोः पते ध्रुवा स्थूणा अंसत्रं सोम्यानां द्रप्सः भेत्ता
पुरां शश्वतीनां इंद्रः मुनीनां सखा ॥१४॥ पृदाकुऽसानुः यजतः
गोऽएषणः एकः सन् अभि भूयसः भूर्णिं अश्वं नयत् तुजा पुरः
गृभा इंद्र सोमस्य पीतये ॥१५॥२४॥

॥१८॥ इदं ह नूनं एषां सुम्नं भिक्षेत मर्त्यः आदित्यानां अपूर्व्यं
सवीमनि ॥१॥ अनर्वाणः हि एषां पंथाः आदित्यानां अदब्धाः
संति पायवः सुगेऽवृधः ॥२॥ तत् सु नः सविता भगः वरुणः मि-
त्रः अर्यमा शर्म यच्छंतु सऽप्रथः यत् ईमहे ॥३॥ देवेभिः देवि अ-
दिते अरिष्टऽभर्मन् आ गहि स्मत् सूरिऽभिः पुरुऽप्रिये सुशर्म-
ऽभिः ॥४॥ ते हि पुत्रासः अदितेः विदुः द्वेषांसि योतवे अंहोः चित्
उरुऽचक्रयः अनेहसः ॥५॥२५॥ अदितिः नः दिवा पशुं अदि-
तिः नक्तं अद्वयाः अदितिः पातु अंहसः सदाऽवृधा ॥६॥ उत स्या

नः दिवा मतिः अदितिः ऊत्या आ गमत् सा शंऽताति मयः करत् अप स्निधः ॥७॥ उत त्या दैव्या भिषजा शं नः करतः अश्विना युयाताम् इतः रपः अप स्निधः ॥८॥ शं अग्निः अग्निऽभिः करत् शं नः तपतु सूर्यः शं वातः वातु अरपाः अप स्निधः ॥९॥ अप अमीवां अप स्निधं अप सेधत दुःऽमतिं आदित्यासः युयोतन नः अंहसः ॥१०॥२६॥ युयोत शरुं अस्मत् आ आदित्यासः उत अमतिं ऋधक् द्वेषः कृणुत विश्वऽवेदसः ॥११॥ तत् सु नः शर्म यच्छत आदित्याः यत् मुमोचति एनस्वंतं चित् एनसः सुऽदानवः ॥१२॥ यः नः कः चित् रिरिक्षति रक्षःऽत्वेन मर्त्यः स्वैः सः एवैः रिरिषीष्ट युः जनः ॥१३॥ सं इत् तं अघं अश्नवत् दुःऽशंसं मर्त्यं रिपुं यः अस्मऽत्रा दुःऽहनावान् उप द्वयुः ॥१४॥ पाकऽत्रा स्थन देवाः हृत्ऽसु जानीथ मर्त्यं उप द्वयुं च अद्वयुं च वसवः ॥१५॥२७॥ आ शर्म पर्वतानां आ उत अपां वृणीमहे द्यावाक्षामा आरे अस्मत् रपः कृतं ॥१६॥ ते नः भद्रेण शर्मणा युष्माकं नावा वसवः अति विश्वानि दुःऽइता पिपर्तन ॥१७॥ तुचे तनाय तत् सु नः द्राघीयः आयुः जीवसे आदित्यासः सुऽमहसः कृणोतन ॥१८॥ यज्ञः हीळः वः अंतरः आदित्याः अस्ति मृळत युष्मे इत् वः अपि स्मसि सऽजात्ये ॥१९॥ बृहत् वरूथं मरुतां देवं त्रातारं अश्विना मित्रं ईमहे वरुणं स्वस्तये ॥२०॥ अनेहः मित्र अर्यमन् नृऽवत् वरुण शंस्यं त्रिऽवरूथं मरुतः यंत नः छर्दिः ॥२१॥ ये चित् हि मृत्युऽबंधवः आदित्याः मनवः स्मसि प्र सु नः आयुः जीवसे तिरेतन ॥२२॥२८॥

॥१९॥ तं गूर्धय स्वःऽनरं देवासः देवं अरतिं दधन्विरे देवऽत्रा

हव्यं आ जुहिरे ॥१॥ विभूतऽरातिं विप्र चित्रऽशोचिषं अग्निं ईळिष्व यंतुरं अस्य मेधस्य सोम्यस्य सोभरे प्र ईं अध्वराय पूर्व्यं ॥२॥ यजिष्ठं त्वा ववृमहे देवं देवऽत्रा होतारं अमर्त्यं अस्य यज्ञस्य सुऽक्रतुं ॥३॥ ऊर्जः नपातं सुऽभगं सुऽदीदितिं अग्निं श्रेष्ठऽशोचिषं सः नः मित्रस्य वरुणस्य सः अपां आ सुम्नं यक्षते दिवि ॥४॥ यः संऽइधा यः आऽहुती यः वेदेन ददाश मर्तः अग्नये यः नमसा सुऽअध्वरः ॥५॥२९॥ तस्य इत् अर्वंतः रंहयंते आशवः तस्य द्युम्निऽतमं यशः न तं अंहः देवऽकृतं कुतः चन न मर्त्यऽकृतं नशत् ॥६॥ सुऽअग्नयः वः अग्निऽभिः स्याम सूनो इति सहसः ऊर्जां पते सुऽवीरः त्वं अस्मऽयुः ॥७॥ प्रऽशंसमानः अतिथिः न मित्रियः अग्निः रथः न वेद्यः त्वे इति क्षेमासः अपि संति साधवः त्वं राजा रयीणां ॥८॥ सः अद्धा दाश्वऽअध्वरः अग्ने मर्तः सुऽभग सः प्रऽशंस्यः सः धीभिः अस्तु सनिता ॥९॥ यस्य त्वं ऊर्ध्वः अध्वराय तिष्ठसि क्षयत्ऽवीरः सः साधते सः अर्वत्ऽभिः सनिता स विपन्युऽभिः सः शूरैः सनिता कृतं ॥१०॥३०॥ यस्य अग्निः वपुः गृहे स्तोमं चनः दधीत विश्वऽवार्यः हव्या वा वेविषत् विषः ॥११॥ विप्रस्य वा स्तुवतः सहसः यहो इति मक्षुऽतमस्य रातिषु अवःऽदेवं उपरिऽमर्त्यं कृधि वसो इति विविदुषः वचः ॥१२॥ यः अग्निं हव्यदातिऽभिः नमःऽभिः वा सुऽदक्षं आऽविवासति गिरा वा अजिरऽशोचिषं ॥१३॥ संऽइधा यः निऽशिती दाशत् अदितिं धामऽभिः अस्य मर्त्यः विश्वा इत् सः धीभिः सुऽभगः जनान् अति द्युम्नैः उद्नःऽइव तारिषत् ॥१४॥ तत् अग्ने द्युम्नं आ भर यत् ससहत् सदने कं चित् अत्रिणं मन्युं जनस्य दुःऽध्यः ॥१५॥३१॥ येन चष्टे वरुणः मित्रः अर्यमा येन नासत्या भगः वयं तत् ते शवसा गातुवित्ऽ

ऽतमाः इंद्रत्वाऽऊताः विधेमहि ॥१६॥ ते घ इत् अग्ने सुऽआध्यः
ये त्वा विप्र निऽदधिरे नृऽचक्षसं विप्रासः देव सुऽक्रतुं ॥१७॥
ते इत् वेदिं सुऽभग ते आऽहुतिं ते सोतुं चक्रिरे दिवि ते इत् वाजे-
भिः जिग्युः महत् धनं ये त्वे' कामं निऽएरिरे ॥१८॥ भद्रः नः अ-
ग्निः आऽहुतः भद्रा रातिः सुऽभग भद्रः अध्वरः भद्राः उत प्रऽश-
स्तयः ॥१९॥ भद्रं मनः कृणुष्व वृत्रऽतूर्ये येन समत्ऽसु ससहः अव
स्थिरा तनुहि भूरि शर्धतां वनेम ते अभिष्टिऽभिः ॥२०॥३२॥ ईळे
गिरा मनुःऽहितं यं देवाः दूतं अरतिं निऽएरिरे यजिष्ठं हव्य-
ऽवाहनं ॥२१॥ तिग्मऽजंभाय तरुणाय राजते प्रयः गायसि अ-
ग्नये यः पिंशते सूनृताभिः सुऽवीर्यं अग्निः घृतेभिः आऽहुतः
॥२२॥ यदि घृतेभिः आऽहुतः वाशीं अग्निः भरते उत् च अव च
असुरःऽइव निःऽनिजं ॥२३॥ यः हव्यानि ऐरयत मनुःऽहितः
देवः आसा सुऽगंधिना विवासते वार्याणि सुऽअध्वरः होता
देवः अमर्त्यः ॥२४॥ यत् अग्ने मर्त्यः त्वं स्यां अहं मित्रऽमहः अ-
मर्त्यः सहसः सूनो' आऽहुत ॥२५॥३३॥ न त्वा रासीय अभिऽश-
स्तये वसो' न पापऽत्वाय संत्य न मे स्तोता अमतिऽवा न दुः-
ऽहितः स्यात् अग्ने न पापया ॥२६॥ पितुः न पुत्रः सुऽभृतः दुरोणे
आ देवान् एतु प्र नः हविः ॥२७॥ तव अहं अग्ने ऊतिऽभिः नेदि-
... स्थ ... गोपं आ वसो' सदा देवस्य मर्त्यः ॥२८॥ तव क्रत्वा
... भिः सचेय ... अग्ने तव प्रशस्तिऽभिः त्वां इत् आहुः प्रऽम-
सनेयं तव राति ... दातवे ॥२९॥ प्र सः अग्ने तव ऊति-
तिं वसो' मम ... वाजंभर्मऽभिः यस्य त्वं सख्यं आऽवरः
ऽभिः ... वा ... ग्रः ... त्वियः दधान ... भि-
॥ ३० ... प्रियः ... पः वसुषु राजसि
षो'

॥३१॥ तं आ अगन्म सोभरयः सहस्रऽमुष्कं सुऽअभिष्टिं अवसे
सम्ऽराजं त्रासदस्यवं ॥३२॥ यस्य ते अग्ने अन्ये अग्नयः उपऽक्षितः
वयाःऽइव विप्रः न द्युम्ना नि युवे जनानां तव क्षत्राणि वर्धयन्
॥३३॥ यं आदित्यासः अद्रुहः पारं नयथ मर्त्यं मघोनां विश्वेषां
सुऽदानवः ॥३४॥ यूयं राजानः कं चित् चर्षणिऽसहः क्षयंतं मा-
नुषान् अनु वयं ते वः वरुण मित्र अर्यमन् स्याम इत् ऋतस्य
रथ्यः ॥३५॥ अदात् मे पौरुऽकुत्स्यः पंचाशतं त्रसदस्युः वधूनां
मंहिष्ठः अर्यः सत्ऽपतिः ॥३६॥ उत मे प्रयियोः वयियोः सु-
ऽवास्त्वाः अधि तुग्वनि तिसृणां सप्ततीनां श्यावः प्रऽनेता भुवत्
वसुः दियानां पतिः ॥३७॥३५॥

॥२०॥ आ गंत मा रिषण्यत प्रऽस्थावानः मा अप स्थात स-
ऽमन्यवः स्थिरा चित् नमयिष्णवः ॥१॥ वीळुपविऽभिः मरुतः
ऋभुक्षणः आ रुद्रासः सुदीतिऽभिः इषा नः अद्य आ गत पुरु-
ऽस्पृहः यज्ञं आ सोभरीऽयवः ॥२॥ विद्म हि रुद्रियाणां शुष्मं उग्रं
मरुतां शिमीऽवतां विष्णोः एषस्य मीळ्हुषां ॥३॥ वि द्वीपानि
पापतन् तिष्ठत् दुच्छुना उभे युजंत रोदसी प्र धन्वानि ऐरत शु-
भ्रऽखादयः यत् एजथ स्वऽभानवः ॥४॥ अच्युता चित् वः अज्मन्
आ नानदति पर्वतासः वनस्पतिः भूमिः यामेषु रेजते ॥५॥३६॥
अमाय वः मरुतः यातवे द्यौः जिहीते उत्ऽतरा बृहत् यत्र नरः
देदिशते तनूषु आ त्वक्षांसि बाहुऽओजसः ॥६॥ स्वधां अनु श्रियं
नरः महि त्वेषाः अमऽवंतः वृषऽप्सवः वहंते अह्रुतऽप्सवः ॥७॥
गोभिः वाणः अज्यते सोभरीणां रथे कोशे हिरण्यये गोऽबंधवः
सुऽजातासः इषे भुजे महांतः नः स्परसे नु ॥८॥ प्रति वः वृषत्-

ऽअंजयः वृष्णे शर्धाय मारुताय भरध्वं हव्या वृषऽप्रयाव्णे ॥९॥
वृषणश्वेन मरुतः वृषऽप्सुना रथेन वृषऽनाभिना आ श्येनासः
न पक्षिणः वृथा नरः हव्या नः वीतये गत ॥१०॥३७॥ समानं
अंजि एषां वि भ्राजंते रुक्मासः अधि बाहुषु दविद्युतति ऋष्टयः
॥११॥ ते उग्रासः वृषणः उग्रऽबाहवः नकिः तनूषु येतिरे स्थिरा
धन्वानि आयुधा रथेषु वः अनीकेषु अधि श्रियः ॥१२॥ येषां अर्णः
न सऽप्रथः नाम त्वेषं शश्वतां एकं इत् भुजे वयः न पित्र्यं सहः
॥१३॥ तान् वंदस्व मरुतः तान् उप स्तुहि तेषां हि धुनीनां अरा-
णां न चरमः तत् एषां दाना मह्ना तत् एषां ॥१४॥ सुऽभगः सः
वः ऊतिषु आस पूर्वासु मरुतः विऽउष्टिषु यः वा नूनं उत असति
॥१५॥३८॥ यस्य वा यूयं प्रति वाजिनः नरः आ हव्या वीतये गथ
अभि सः द्युम्नैः उत वाजसातिऽभिः सुम्ना वः धूतयः नशत् ॥१६॥
यथा रुद्रस्य सूनवः दिवः वशंति असुरस्य वेधसः युवानः तथा
इत् असत् ॥१७॥ ये च अर्हंति मरुतः सुऽदानवः स्मत् मीळ्हुषः
चरंति ये अतः चित् आ नः उप वस्यसा हृदा युवानः आ ववृध्वं
॥१८॥ यूनः ऊं सु नविष्ठया वृष्णः पावकान् अभि सोभरे गिरा
गाय गाःऽइव चर्कृषत् ॥१९॥ सहाः ये संति मुष्टिहाऽइव हव्यः
विश्वासु पृत्ऽसु होतृषु वृष्णः चंद्रान् न सुश्रवःऽतमान् गिरा
वंदस्व मरुतः अह ॥२०॥३९॥ गावः चित् घ सऽमन्यवः सऽजा-
त्येन मरुतः सऽबंधवः रिहते ककुभः मिथः ॥२१॥ मर्तः चित् वः
नृतवः रुक्मऽवक्षसः उप भ्रातृऽत्वं आ अयति अधि नः गात म-
रुतः सदा हि वः आपिऽत्वं अस्ति निऽध्रुवि ॥२२॥ मरुतः मा-
रुतस्य नः आ भेषजस्य वहत सुऽदानवः यूयं सखायः सप्तयः
॥२३॥ याभिः सिंधुं अवथ याभिः तूर्वथ याभिः दशस्यथ क्रिविं

मयः नः भूत ऊतिऽभिः मयःऽभुवः शिवाभिः असचऽद्विषः ॥२४॥ यत् सिंधौ यत् असिक्न्यां यत् समुद्रेषु मरुतः सुऽबर्हिषः यत् पर्वतेषु भेषजं ॥ २५ ॥ विश्वं पश्यंतः बिभृथ तनूषु आ तेन नः अधि वोचत क्षमा रपः मरुतः आतुरस्य नः इष्कर्त विऽह्रुतं पुनरिति ॥ २६ ॥ ४० ॥ १ ॥ ३ ॥

॥२१॥ वयं ऊं इति त्वां अपूर्व्य स्थूरं न कत् चित् भरंतः अवस्यवः वाजे चित्रं हवामहे ॥ १ ॥ उप त्वा कर्मन् ऊतये सः नः युवा उग्रः चक्राम यः धृषत् त्वां इत् हि अवितारं ववृमहे सखायः इंद्र सानसिं ॥ २ ॥ आ याहि इमे इंदवः अश्वऽपते गोऽपते उर्वराऽपते सोमं सोमऽपते पिब ॥ ३ ॥ वयं हि त्वा बंधुऽमंतं अबंधवः विप्रासः इंद्र येमिम या ते धामानि वृषभ तेभिः आ गहि विश्वेभिः सोमऽपीतये ॥ ४ ॥ सीदंतः ते वयः यथा गोऽश्रीते मधौ मदिरे विवक्षणे अभि त्वां इंद्र नोनुमः ॥ ५ ॥ १ ॥ अच्छ च त्वा एना नमसा वदामसि किं मुहुः चित् वि दीधयः संति कामासः हरिऽवः ददिः त्वं स्मः वयं संति नः धियः ॥ ६ ॥ नूत्नाः इत् इंद्र ते वयं ऊती अभूम नहि नु ते अद्रिऽवः विद्म पुरा परीणसः ॥ ७ ॥ विद्म सखिऽत्वं उत शूर भोज्यं आ ते ता वज्रिन् ईमहे उतो इति समस्मिन् आ शिशीहि नः वसो इति वाजे सुऽशिप्र गोऽमति ॥ ८ ॥ यः नः इदंऽइदं पुरा प्र वस्यः आऽनिनाय तं ऊं इति वः स्तुषे सखायः इंद्रं ऊतये ॥ ९ ॥ हरिऽअश्वं सत्ऽपतिं चर्षणिऽसहं सः हि स्म यः अमंदत आ तु नः सः वयति गव्यं अश्व्यं स्तोतृऽभ्यः मघऽवा शतं ॥ १० ॥ २ ॥ त्वया ह स्वित् युजा वयं प्रति श्वसंतं वृषभ ब्रुवीमहि संऽस्थे जनस्य गोऽमतः ॥ ११ ॥ जयेम कारे पुरुऽहूत कारिणः अभि तिष्ठेम दुःऽध्यः

नृऽभिः वृत्रं हन्याम शूशुयाम च अवेः इंद्र प्र नः धियः ॥१२॥ अ
भ्रातृव्यः अना त्वं अनापिः इंद्र जनुषा सनात् असि युधा इत् आ
पिऽत्वं इच्छसे ॥१३॥ नकिः रेवंतं सख्याय विंदसे पीयंति ते सुरा
श्वः यदा कृणोषि नदनुं सं ऊहसि आत् इत् पिताऽइव हूयसे ॥१४
मा ते अमाऽजुरः यथा मूरासः इंद्र सख्ये त्वाऽवतः नि सदा
सचा सुते ॥१५॥३॥ मा ते गोऽदत्र निः अराम राधसः इंद्र मा
गृहामहि दृळ्हा चित् अर्यः प्र मृश अभि आ भर न ते दामा
आऽदभे ॥१६॥ इंद्रः वा घ इत् इयत् मघं सरस्वती वा सुऽभ
ददिः वसु त्वं वा चित्र दाशुषे ॥१७॥ चित्रः इत् राजा राजकाः
अन्यके यके सरस्वतीं अनु पर्जन्यःऽइव ततनत् हि वृष्ट्या स
अयुता ददत् ॥१८॥४॥

॥२२॥ ओ त्यं अह्वे आ रथं अद्य दंसिष्ठं ऊतये यं अश्विना
ऽहवा रुद्रऽवर्तनी॰ आ सूर्यायै तस्थथुः ॥१॥ पूर्वऽआयुषं सु
पुरुऽस्पृहं भुज्युं वाजेषु पूर्व्यं सचनाऽवंतं सुमतिऽभिः सोभरे
ऽद्वेषसं अनेहसं ॥२॥ इह त्या पुरुऽभूतमा देवा नमःऽभिः अ
अर्वाचीना सु अवसे करामहे गंतारा दाशुषः गृहं ॥३॥ युवो
थस्य परि चक्रं ईयते ईर्मा अन्यत् वां इषण्यति अस्मान्
सुऽमतिः वां शुभः पती आ धेनुःऽइव धावतु ॥४॥ रथः य
त्रिऽवंधुरः हिरण्यऽअभीशुः अश्विना परि द्यावापृथिवी
ति श्रुतः तेन नासत्या आ गतं ॥५॥५॥ दशस्यंता मनवे पूर्व्यं
यवं वृकेण कर्षथः ता वां अद्य सुमतिऽभिः शुभः पती अ
प्र स्तुवीमहि ॥६॥ उप नः वाजिनीऽवसू॰ यातं ऋतस्य
ऽभिः येभिः तृक्षिं वृषणा त्रासदस्यवं महे क्षत्राय जिन्वथः

अयं वां अद्रिऽभिः सुतः सोमः नरा वृषण्ऽवसू॰ आ यातं सोमऽपीतये पिबतं दाशुषः गृहे ॥८॥ आ हि रुहतं अश्विना रथे कोशे हिरण्यये वृषण्ऽवसू॰ युंजाथां पीवरीः इषः ॥९॥ याभिः पक्थं अवथः याभिः अध्रिऽगुं याभिः बभ्रुं विऽजोषसं ताभिः नः मक्षु तूयं अश्विना आ गतं भिषज्यतं यत् आतुरं ॥१०॥६॥ यत् अध्रिऽगावः अध्रिऽगू॰ इदा चित् अह्नः अश्विना हवामहे वयं गीःऽभिः विपन्यवः ॥११॥ ताभिः आ यातं वृषणा उप मे हवं विश्वऽप्सुं विश्वऽवार्यं इषा मंहिष्ठा पुरुऽभूतमा नरा याभिः क्रिविं ववृधुः ताभिः आ गतं ॥१२॥ तौ इदा चित् अहानां तौ अश्विना वंदमानः उप ब्रुवे तौ ऊं इति नमःऽभिः ईमहे ॥१३॥ तौ इत् दोषा तौ उषसि शुभः पती इति ता यामन् रुद्रऽवर्तनी॰ मा नः मर्ताय रिपवे वाजिनीऽवसू॰ परः रुद्रौ अति ख्यतं ॥१४॥ आ सुग्म्याय सुग्म्यं प्रातः रथेन अश्विना वा सक्षणी इति हुवे पिताऽइव सोभरी ॥१५॥७॥ मनःऽजवसा वृषणा मदऽच्युता मक्षुंऽगमाभिः ऊतिऽभिः आरात्तात् चित् भूतं अस्मे इति अवसे पूर्वीभिः पुरुऽभोजसा ॥१६॥ आ नः अश्वऽवत् अश्विना वर्तिः यासिष्टं मधुऽपातमा नरा गोऽमत् दस्रा हिरण्यऽवत् ॥१७॥ सुऽप्रावर्गं सुऽवीर्यं सुष्ठु वार्यं अनाधृष्टं रक्षस्विना अस्मिन् आ वां आऽयाने वाजिनीऽवसू॰ विश्वा वामानि धीमहि ॥१८॥८॥

॥२३॥ ईळिष्व हि प्रतीव्यं यजस्व जातऽवेदसं चरिष्णुऽधूमं अगृभीतऽशोचिषं ॥१॥ दामानं विश्वऽचर्षणे अग्निं विश्वऽमनः गिरा उत स्तुषे विऽस्पर्धसः रथानां ॥२॥ येषां आऽबाधः ऋग्मियः इषः पृक्षः च निऽग्रभे उपऽविदा वह्निः विंदते वसु ॥३॥

उत् अस्य शोचिः अस्थात् दीदियुषः वि अजरं तपुःऽजंभस्य सु-
ऽद्युतः गणऽश्रियः ॥४॥ उत् ऊं इति तिष्ठ सुऽअध्वर स्तवानः देव्या कृ-
पा अभिऽख्या भासा बृहता शुशुक्वनिः ॥५॥९॥ अग्ने याहि सुश-
स्तिऽभिः हव्या जुह्वानः आनुषक् यथा दूतः बभूथ हव्यऽवाहनः
॥६॥ अग्निं वः पूर्व्यं हुवे होतारं चर्षणीनां तं अया वाचा गृणे तं
ऊं इति वः स्तुषे ॥७॥ यज्ञेभिः अद्भुतऽक्रतुं यं कृपा सूदयंते इत् मित्रं न
जने सुऽधितं ऋतऽवनि ॥८॥ ऋतऽवानं ऋतऽयवः यज्ञस्य सा-
धनं गिरा उपो इति एनं जुजुषुः नमसः पदे ॥९॥ अच्छ नः अंगिरः-
ऽतमं यज्ञासः यंतु संऽयतः होता यः अस्ति विक्षु आ यशःऽतमः
॥१०॥१०॥ अग्ने तव त्ये अजर इंधानासः बृहत् भाः अश्वाःऽइव
वृषणः तविषीऽयवः ॥११॥ स त्वं नः ऊर्जां पते रयिं रास्व सु-
ऽवीर्यं प्र अव नः तोके तनये समत्ऽसु आ ॥१२॥ यत् वै ऊं इति वि-
श्पतिः शितः सुऽप्रीतः मनुषः विशि विश्वा इत् अग्निः प्रति
रक्षांसि सेधति ॥१३॥ श्रुष्टी अग्ने नवस्य मे स्तोमस्य वीर विश्पते
नि मायिनः तपुषा रक्षसः दह ॥१४॥ न तस्य मायया चन रिपुः
ईशीत मर्त्यः यः अग्नये ददाश हव्यदातिऽभिः ॥१५॥११॥ वि-
ऽअश्वः त्वा वसुऽविदं उक्षण्युः अप्रीणात् ऋषिः महः राये त
ऊं इति त्वा सं इधीमहि ॥१६॥ उशना काव्यः त्वा नि होतारं असादयत
आऽयजिं त्वा मनवे जातऽवेदसं ॥१७॥ विश्वे हि त्वा सऽजोषसः
देवासः दूतं अक्रत श्रुष्टी देव प्रथमः यज्ञियः भुवः ॥१८॥ इमं घ
तिरः अमृतं दूतं कृणीत मर्त्यः पावकं कृष्णऽवर्तनिं विऽहायसं
यवं वृक्तं हुवेम यतऽस्रुचः सुऽभासं शुक्रऽशोचिषं विशां अग्निं
प्र स्तुवीमहि इतः ॥२०॥१२॥ यः अस्मै हव्यदातिऽभिः आऽहुति-
ऽभिः येभिः नृ भूरिं पोषं सः धत्ते वीरऽवत् यशः ॥२१॥

जातऽवेदसं अग्निं यज्ञेषु पूर्व्यं प्रति स्रुक् एति नमसा हविष्मती ॥२२॥ आभिः विधेम अग्नये ज्येष्ठाभिः व्यश्वऽवत् मंहिष्ठाभिः मतिऽभिः शुक्रऽशोचिषे ॥२३॥ नूनं अर्च विऽहायसे स्तोमेभिः स्थूरयूपऽवत् ऋषे वैयश्व दम्याय अग्नये ॥२४॥ अतिथिं मानुषाणां सूनुं वनस्पतीनां विप्राः अग्निं अवसे प्रत्नं ईळते ॥२५॥१३॥ महः विश्वान् अभि सतः अभि हव्यानि मानुषा अग्ने नि सत्सि नमसा अधि बर्हिषि ॥२६॥ वंस्व नः वार्या पुरु वंस्व रायः पुरुऽस्पृहः सुऽवीर्यस्य प्रजाऽवतः यशस्वतः ॥२७॥ त्वं वरो सुऽसाम्ने अग्ने जनाय चोदय सदा वसो रातिं यविष्ठ शश्वते ॥२८॥ त्वं हि सुऽप्रतूः असि त्वं नः गोऽमतीः इषः महः रायः सातिं अग्ने अप वृधि ॥२९॥ अग्ने त्वं यशाः असि आ मित्रावरुणा वह ऋतऽवाना संऽराजा पूतऽदक्षसा ॥३०॥१४॥

॥२४॥ सखायः आ शिषामहि ब्रह्म इंद्राय वज्रिणे स्तुषे ऊं सु वः नृऽतमाय धृष्णवे ॥१॥ शवसा हि असि श्रुतः वृत्रऽहत्येन वृत्रऽहा मघैः मघोनः अति शूर दाशसि ॥२॥ सः नः स्तवानः आ भर रयिं चित्रश्रवःऽतमं निरेके चित् यः हरिऽवः वसुः ददिः ॥३॥ आ निरेकं उत प्रियं इंद्र दर्षि जनानां धृषता धृष्णो स्तवमानः आ भर ॥४॥ न ते सव्यं न दक्षिणं हस्तं वरंते आऽमुरः न परिऽबाधः हरिऽवः गोऽइष्टिषु ॥५॥१५॥ आ त्वा गोभिःऽइव व्रजं गीःऽभिः ऋणोमि अद्रिऽवः आ स्म कामं जरितुः आ मनः पृण ॥६॥ विश्वानि विश्वऽमनसः धिया नः वृत्रहन्ऽतम उग्र प्रऽनेतः॰ अधि सु वसो गहि ॥७॥ वयं ते अस्य वृत्रऽहन् विद्याम शूर नव्यसः वसोः स्पार्हस्य पुरुऽहूत राधसः ॥८॥ इंद्र यथा हि अ-

स्ति ते अपरिऽइतं नृतो' शवः अमृक्ता रातिः पुरुऽहूत दाशुषे
॥९॥ आ वृषस्व महाऽमह महे नृऽतम राधसे दृळ्हः चित् दृह्य
मघऽवन् मघत्तये॥१०॥१६॥ नु अन्यत्र चित् अद्रिऽवः त्वत् नः
जग्मुः आऽशसः मघऽवन् शग्धि तव तत् नः ऊतिऽभिः॥११॥
नहि अंग नृतो' त्वत् अन्यं विंदामि राधसे राये द्युम्नाय शवसे च
गिर्वणः॥१२॥ आ इंदुं इंद्राय सिंचत पिबाति सोम्यं मधु प्र राध-
सा चोदयाते महिऽत्वना॥१३॥ उपो' हरीणां पतिं दक्षं पृंचंतं
अब्रवं नूनं श्रुधि स्तुवतः अश्व्यस्य॥१४॥ नहि अंग पुरा चन जज्ञे
वीरऽतरः त्वत् नकिः राया न एवऽथा न भंदना॥१५॥१७॥ आ
इत् ऊं' मध्वः मदिन्ऽतरं सिंच वा अध्वर्यो' अंधसः एव हि
वीरः स्तवते सदाऽवृधः॥१६॥ इंद्र स्थातः हरीणां नकिः ते पूर्व-
ऽस्तुतिं उत् आनंश शवसा न भंदना॥१७॥ तं वः वाजानां पतिं
अहूमहि श्रवस्यवः अप्रायुऽभिः यज्ञेभिः ववृधेन्यं॥१८॥ एतो
नु इंद्रं स्तवाम सखायः स्तोम्यं नरं कृष्टीः यः विश्वाः अभि अस्ति
एकः इत्॥१९॥ अगोऽरुधाय गोऽइषे द्युक्षाय दस्म्यं वचः घृतात्
स्वादीयः मधुनः च वोचत॥२०॥१८॥ यस्य अमितानि वीर्या
न राधः परिऽएतवे ज्योतिः न विश्वं अभि अस्ति दक्षिणा॥२१॥
स्तुहि इंद्रं व्यश्वऽवत् अनूर्मिं वाजिनं यमं अर्यः गयं मंहमानं वि
दाशुषे॥२२॥ एव नूनं उप स्तुहि वैयश्व दशमं नवं सुऽविद्वांसं
चर्कृत्यं चरणीनां॥२३॥ वेत्थ हि निःऽऋतीनां वज्रऽहस्त परि-
ऽवृजं अहःऽअहः शुंध्युः परिपदांऽइव॥२४॥ तत् इंद्र अवः आ
भर येन दंसिष्ठ कृत्वने द्विता कुत्साय शिश्नथः नि चोदय॥२५॥१९॥
तं ऊं' त्वा नूनं ईमहे नव्यं दंसिष्ठ सन्यसे सः त्वं नः विश्वाः अभि-
ऽमातीः सक्षणिः॥२६॥ यः ऋक्षात् अंहसः मुचत् यः वा आर्यात्

सप्त सिंधुषु वधः दासस्यं तुविऽनृम्ण नीनमः ॥२७॥ यथां वरो सुऽसाम्नें सनिऽभ्यः आ अवंहः रयिं विऽअंश्वेभ्यः सुऽभगे वाजिनीऽवति ॥२८॥ आ नार्यस्यं दक्षिंणा विऽअंश्वान् एतु सोमिनः स्थूरं च राधः शतऽवंत् सहस्रंऽवत् ॥२९॥ यत् त्वा पृच्छात् ईजानः कुहया कुहयाऽकृते एषः अपंऽश्रितः वलः गोऽमती अवं तिष्ठति ॥३०॥२०॥

॥२५॥ ता वां विश्वंस्य गोपा देवा देवेषुं यज्ञियां ऋतऽवांना यजसे पूतऽदंक्षसा ॥१॥ मित्रा तना न रथ्यां वरुंणः यः च सुऽक्रतुंः सनात् सुऽजाता तनंया धृतऽव्रंता ॥२॥ ता माता विश्वऽवेंदसा असुर्याय प्रऽमंहसा मही जजान अदिंतिः ऋतऽवंरी ॥३॥ महांता मित्रावरुंणा संऽराजां देवौ असुंरा ऋतऽवांनौ ऋतं आ घोषतः बृहत् ॥४॥ नपांता शवंसः महः सूनू दक्षंस्य सुऽक्रतू॰ सुप्रऽदांनू॰ इषः वास्तुं अधिं क्षितः ॥५॥२१॥ सं या दानूंनि येमथुः दिव्याः पार्थिवीः इषंः नभंस्वतीः आ वां चरंतु वृष्टयंः ॥६॥ अधिं या बृहतः दिवः अभि यूथाऽइंव पश्यंतः ऋतऽवांना संऽराजा नमंसे हिता ॥७॥ ऋतऽवांना नि सेंदतुः सांऽराज्याय सुऽक्रतू॰ धृतऽव्रंता क्षत्रियां क्षत्रं आशतुः ॥८॥ अक्ष्णः चित् गातुवित्ऽतंरा अनुल्बणेनं चक्षंसा नि चित् मिषंता निऽचिरा नि चिक्यतुः ॥९॥ उत नः देवी अदिंतिः उरुष्यतां नासंत्या उरुष्यंतु मरुतंः वृद्धऽशंवसः ॥१०॥२२॥ ते नः नावं उरुष्यत दिवां नक्तं सुऽदानवः अरिंष्यंतः नि पायुऽभिः सचेमहि ॥११॥ अघ्नंते विष्णंवे वयं अरिंष्यंतः सुऽदानंवे श्रुधि स्वऽयावन् सिंधो पूर्वऽचिंत्तये ॥१२॥ तत् वार्यं वृणीमहे वरिंष्ठं गोपयत्यं मित्रः

यत् पांति वरुणः यत् अर्यमा ॥ १३ ॥ उत नः सिंधुः अपां तत् म-
रुतः तत् अश्विना इंद्रः विष्णुः मीढ्वांसः सऽजोषसः ॥ १४ ॥ ते हि
स्म वनुषः नरः अभिऽमातिं कयस्य चित् तिग्मं न क्षोदः प्रति-
ऽघ्नंति भूर्णयः ॥ १५ ॥ २३ ॥ अयं एकः इत्था पुरु उरु चष्टे वि वि-
श्पतिः तस्य व्रतानि अनु वः चरामसि ॥ १६ ॥ अनु पूर्वाणि
ओक्या सांऽराज्यस्य सश्चिम मित्रस्य व्रता वरुणस्य दीर्घऽश्रुत्
॥ १७ ॥ परि यः रश्मिना दिवः अंतान् ममे पृथिव्याः उभे आ
पप्रौ रोदसी महिऽत्वा ॥ १८ ॥ उत् ऊं स्यः शरणे दिवः ज्योतिः
अयंस्त सूर्यः अग्निः न शुक्रः संऽइधानः आऽहुतः ॥ १९ ॥ वचः
दीर्घऽप्रसद्मनि ईशे वाजस्य गोऽमतः ईशे हि पित्वः अविषस्य
दावने ॥ २० ॥ २४ ॥ तत् सूर्यं रोदसी उभे दोषा वस्तोः उप ब्रुवे
भोजेषु अस्मान् अभि उत् चर सदा ॥ २१ ॥ ऋज्रं उक्षण्यायने
रजतं हरयाणे रथं युक्तं असनाम सुऽसामनि ॥ २२ ॥ ता मे अ-
श्व्यानां हरीणां निऽतोशना उतो नु कृत्व्यानां नृऽवाहसा ॥ २३ ॥
स्मत्ऽअभीशू कशाऽवंता विप्रा नविष्ठया मती महः वाजिनौ
अर्वंता सचा असनं ॥ २४ ॥ २५ ॥

॥ २६ ॥ युवोः ऊं सु रथं हुवे सधऽस्तुत्याय सूरिषु अतूर्तऽदक्षा
वृषणा वृषण्ऽवसू ॥ १ ॥ युवं वरो सुऽसाम्ने महे तने नासत्या
अवःऽभिः याथः वृषणा वृषण्ऽवसू ॥ २ ॥ ता वां अद्य हवामहे
हव्येभिः वाजिनीऽवसू पूर्वीः इषः इषयंतौ अति क्षपः ॥ ३ ॥
आ वां वाहिष्ठः अश्विना रथः यातु श्रुतः नरा उप स्तोमान् तुर-
स्य दर्शथः श्रिये ॥ ४ ॥ जुहुराणा चित् अश्विना आ मन्येथां वृषण्-
ऽवसू युवं हि रुद्रा पर्षथः अति द्विषः ॥ ५ ॥ २६ ॥ दस्रा हि विश्वं

आनुषक् मक्षुऽभिः परिऽदीयथः धियंऽजिन्वा मधुंऽवर्णा शुभः पती ॥६॥ उप नः यातं अश्विना राया विश्वऽपुषा सह मघऽवाना सुऽवीरौ अनपऽच्युता ॥७॥ आ मे अस्य प्रतीव्यं इंद्रनासत्या गतं देवा देवेभिः अद्य सचनःऽतमा ॥८॥ वयं हि वां हवामहे उक्षण्यंतः व्यश्वऽवत् सुमतिऽभिः उप विप्रौ इह आ गतं ॥९॥ अश्विनां सु ऋषे स्तुहि कुवित् ते श्रवंतः हवं नेदीयसः कूळयातः पणीन् उत ॥१०॥२७॥ वैयश्वस्य श्रुतं नरा उतो मे अस्य वेदथः सऽजोषसा वरुणः मित्रः अर्यमा ॥११॥ युवाऽदत्तस्य धिष्ण्या युवाऽनीतस्य सूरिऽभिः अहःऽअहः वृषणा मह्यं शिक्षतं ॥१२॥ यः वां यज्ञेभिः आऽवृतः अधिऽवस्त्रा वधूःऽइव सपर्यंता शुभे चक्राते अश्विना ॥१३॥ यः वां उरुव्यचःऽतमं चिकेतति नृऽपाय्यं वर्तिः अश्विना परि यातं अस्मऽयू ॥१४॥ अस्मभ्यं सु वृषण्ऽवसू यातं वर्तिः नृऽपाय्यं विप्रुद्रुहाऽइव यज्ञं ऊहथुः गिरा ॥१५॥२८॥ वाहिष्ठः वां हवानां स्तोमः दूतः हुवत् नरा युवाभ्यां भूतु अश्विना ॥१६॥ यत् अदः दिवः अर्णवे इषः वा मदथः गृहे श्रुतं इत् मे अमर्त्या ॥१७॥ उत स्या श्वेतऽयावरी वाहिष्ठा वां नदीनां सिंधुः हिरण्यऽवर्तनिः ॥१८॥ स्मत् एतया सुऽकीर्त्या अश्विना श्वेतया धिया वहेथे शुभ्रऽयावाना ॥१९॥ युक्ष्व हि त्वं रथऽसहा युवस्व पोष्या वसो आत् नः वायो मधु पिब अस्माकं सवना आ गहि ॥२०॥२९॥ तव वायो ऋतःऽपते त्वष्टुः जामातः अद्भुत अवांसि आ वृणीमहे ॥२१॥ त्वष्टुः जामातरं वयं ईशानं रायः ईमहे सुतऽवंतः वायुं द्युम्ना जनासः ॥२२॥ वायो याहि शिव आ दिवः वहस्व सु सुऽअश्व्यं वहस्व महः पृथुऽपक्षसा रथे ॥२३॥ त्वां हि सुप्सरःऽतमं नृ-

ऽसदनेषु हूमहे ग्रावाणं न अश्वंऽपृष्ठं मंहना ॥२४॥ सः त्वं नः
देव मनसा वायो मंदानः अग्रियः कृधि वाजान् अपः धियः
॥२५॥३०॥

॥२७॥ अग्निः उक्थे पुरःऽहितः ग्रावाणः बर्हिः अध्वरे ऋचा
यामि मरुतः ब्रह्मणः पतिं देवान् अवः वरेण्यं ॥१॥ आ पशुं गा-
सि पृथिवीं वनस्पतीन् उषसा नक्तं ओषधीः विश्वे च नः वसवः
विश्वऽवेदसः धीनां भूत प्रऽअवितारः ॥२॥ प्र सु नः एतु अध्वरः
अग्ना देवेषु पूर्व्यः आदित्येषु प्र वरुणे धृतऽव्रते मरुत्ऽसु विश्व-
ऽभानुषु ॥३॥ विश्वे हि स्म मनवे विश्वऽवेदसः भुवन् वृधे रिशा-
दसः अरिष्टेभिः पायुऽभिः विश्वऽवेदसः यंत नः अवृकं छर्दिः
॥४॥ आ नः अद्य सऽमनसः गंत विश्वे सऽजोषसः ऋचा गिरा
मरुतः देवि अदिते सदने पस्त्ये महि ॥५॥३१॥ अभि प्रिया मरुतः
या वः अश्व्या हव्या मित्र प्रऽयाथन आ बर्हिः इंद्रः वरुणः तुराः
नरः आदित्यासः सदंतु नः ॥६॥ वयं वः वृक्तऽबर्हिषः हितऽप्र-
यसः आनुषक् सुतऽसोमासः वरुण हवामहे मनुष्वत् इद्धऽअ-
ग्नयः ॥७॥ आ प्र यात मरुतः विष्णो अश्विना पूषन् माकीनया
धिया इंद्रः आ यातु प्रथमः सनिष्युऽभिः वृषा यः वृत्रऽहा गृणे
॥८॥ वि नः देवासः अद्रुहः अच्छिद्रं शर्म यच्छत न यत् दूरात् वस-
वः नु चित् अंतितः वरूथं आऽदधर्षति ॥९॥ अस्ति हि वः स-
ऽजात्यं रिशादसः देवासः अस्ति आप्यं प्र नः पूर्वस्मै सुवितायं
वोचत मक्षु सुम्नाय नव्यसे ॥१०॥३२॥ इदा हि वः उपऽस्तुतिं इदा
वामस्य भक्तये उप वः विश्वऽवेदसः नमस्युः आ असृक्षि अन्या-
ऽइव ॥११॥ उत् ऊं स्यः वः सविता सुऽप्रनीतयः अस्थात् ऊर्ध्वः

रेण्यः नि द्विऽपादः चतुःऽपादः अर्थिनंः अविश्रन् पतयि-
ष्णवंः ॥१२॥ देवंऽदेवं वः अवसे देवंऽदेवं अभिष्टये देवंऽदेवं हु-
वेम वाजंऽसातये गृणंतः देव्या धिया ॥१३॥ देवासंः हि स्म मनंवे
सऽमंन्यवः विश्वे साकं सऽरातयः ते नः अद्य ते अपरं तुचे तु नः
भवंतु वरिवःऽविदंः ॥१४॥ प्र वः शंसामि अद्रुहः संऽस्थे उपंऽस्तु-
तीनां न तं धूर्तिः वरुण मित्र मर्त्यं यः वः धामंऽभ्यः अविधत्
॥१५॥ प्र सः क्षयं तिरते वि महीः इषंः यः वः वराय दाशंति प्र
प्रऽजाभिंः जायते धर्मणः परि अरिष्टः सर्वः एधते ॥१६॥३३॥ ऋते
सः विंदते युधः सुऽगेभिः याति अध्वंनः अर्यमा मित्रः वरुणः स-
ऽरातयः यं त्रायंते सऽजोषसः ॥१७॥ अज्रे चित् अस्मै कृणुथ नि-
ऽअंचनं दुःऽगे चित् आ सुऽसरणं एषा चित् अस्मात् अशनिः
परः नु सा अस्रेधंती वि नश्यतु ॥१८॥ यत् अद्य सूर्ये उत्ऽयति
प्रियंऽक्षत्राः ऋतं दध यत् निऽम्रुचि प्रऽबुधि विश्वऽवेदसः यत्
वा मध्यंदिने दिवः ॥१९॥ यत् वा अभिऽपित्वे असुराः ऋतं यते
छर्दिः येम वि दाशुषे वयं तत् वः वसवः विश्वऽवेदसः उपं स्थे-
याम मध्ये आ ॥२०॥ यत् अद्य सूरे उत्ऽइंते यत् मध्यंदिने आ-
ऽतुचिं वामं धत्थ मनंवे विश्वऽवेदसः जुह्वानाय प्रऽचेतसे ॥२१॥
वयं तत् वः सम्ऽराजः आ वृणीमहे पुत्रः न बहुऽपाय्यं अश्याम
तत् आदित्याः जुह्वंतः हविः येनं वस्यः अनशामहे ॥२२॥३४॥

॥२८॥ ये त्रिंशति त्रयंः परः देवासंः बर्हिः आ असंदन् विदन्
अह द्विता असनन् ॥१॥ वरुणः मित्रः अर्यमा स्मद्रांतिऽसाचः
अग्नयंः पत्नींऽवंतः वषट्ऽकृताः ॥२॥ ते नः गोपाः अपाच्याः ते
उदंक् ते इत्था न्यंक् पुरस्तात् सर्वया विशा ॥३॥ यथा वशंति देवाः

ऽसदनेषु हूमहे ग्रावाणं न अश्वऽपृष्ठं मंहना ॥२४॥ सः
देव मनसा वायो मंदानः अग्रियः कृधि वाजान् अपः
॥२५॥३०॥

॥२७॥ अग्निः उक्थे पुरःऽहितः ग्रावाणः बर्हिः अध्वरे
यामि मरुतः ब्रह्मणः पतिं देवान् अवः वरेण्यं ॥१॥ आ पशुं
सि पृथिवीं वनस्पतीन् उषसा नक्तं ओषधीः विश्वे च नः व
विश्वऽवेदसः धीनां भूत प्रऽअवितारः ॥२॥ प्र सु नः एतु अध्व
अग्ना देवेषु पूर्व्यः आदित्येषु प्र वरुणे धृतऽव्रते मरुत्ऽसु वि
ऽभानुषु ॥३॥ विश्वे हि स्म मनवे विश्वऽवेदसः भुवन् वृधे रि
दसः अरिष्टेभिः पायुऽभिः विश्वऽवेदसः यंत नः अवृकं छ
॥४॥ आ नः अद्य सऽमनसः गंत विश्वे सऽजोषसः ऋचा गि
मरुतः देवि अदिते सदने पस्त्ये महि ॥५॥३१॥ अभि प्रिया मरु
या वः अश्व्या हव्या मित्र प्रऽयाथन आ बर्हिः इंद्रः वरुणः तु
नरः आदित्यासः सदंतु नः ॥६॥ वयं वः वृक्तऽबर्हिषः हितऽप्र
यसः आनुषक् सुतऽसोमासः वरुण हवामहे मनुष्वत् इद्धऽअ
मयः ॥७॥ आ प्र यात मरुतः विष्णो अश्विना पूषन् माकीनया
धिया इंद्रः आ यातु प्रथमः सनिष्युऽभिः वृषा यः वृत्रऽहा गृणे
॥८॥ वि नः देवासः अद्रुहः अच्छिद्रं शर्म यच्छत न यत् दूरात् वसः
वः नु चित् अंतितः वरूथं आऽदधर्षति ॥९॥ अस्ति हि वः स
ऽजात्यं रिशादसः देवासः अस्ति आप्यं प्र नः पूर्वस्मै सुविताय
वोचत मक्षु सुम्नाय नव्यसे ॥१०॥३२॥ इदा हि वः उपऽस्तुतिं इदा
वामस्य भक्तये उप वः विश्वऽवेदसः नमस्युः आ असृक्षि अन्याऽ
ऽइव ॥११॥ उत ऊं स्यः वः सविता सऽप्रनीतयः अस्थात् ऊर्ध्वः

वरेण्यः नि द्विऽपादः चतुःऽपादः अर्थिनः अविश्रन् पतयिष्णवः ॥१२॥ देवंऽदेवं वः अवसे देवंऽदेवं अभिष्टये देवंऽदेवं हुवेम वाजऽसातये गृणंतः देव्या धिया ॥१३॥ देवासः हि स्म मनवे सऽमन्यवः विश्वे साकं सऽरातयः ते नः अद्य ते अपरं तुचे तु नः भवंतु वरिवःऽविदः ॥१४॥ प्र वः शंसामि अद्रुहः संऽस्थे उपऽस्तुतीनां न तं धूर्तिः वरुण मित्र मर्त्यं यः वः धामऽभ्यः अविधत् ॥१५॥ प्र सः क्षयं तिरते वि महीः इषः यः वः वराय दाशति प्र प्रऽजाभिः जायते धर्मणः परि अरिष्टः सर्वः एधते ॥१६॥३३॥ ऋते सः विंदते युधः सुऽगेभिः याति अध्वनः अर्यमा मित्रः वरुणः सऽरातयः यं त्रायंते सऽजोषसः ॥१७॥ अज्रे चित् अस्मै कृणुथ निऽअंचनं दुःऽगे चित् आ सुऽसरणं एषा चित् अस्मात् अशनिः परः नु सा असेधंती वि नश्यतु ॥१८॥ यत् अद्य सूर्ये उत्ऽयति प्रियऽक्षत्राः ऋतं दध यत् निऽम्रुचि प्रऽबुधि विश्वऽवेदसः यत् वा मध्यंदिने दिवः ॥१९॥ यत् वा अभिऽपित्वे असुराः ऋतं यते छर्दिः येम वि दाशुषे वयं तत् वः वसवः विश्वऽवेदसः उप स्थेयाम मध्ये आ ॥२०॥ यत् अद्य सूरे उत्ऽइते यत् मध्यंदिने आऽतुचि वामं धत्थ मनवे विश्वऽवेदसः जुह्वानाय प्रऽचेतसे ॥२१॥ वयं तत् वः संऽराजः आ वृणीमहे पुत्रः न बहुऽपाय्यं अश्याम तत् आदित्याः जुह्वतः हविः येन वस्यः अनशामहे ॥२२॥३४॥

॥२८॥ ये त्रिंशति त्रयः परः देवासः बर्हिः आ असदन् विदन् अह द्विता असनन् ॥१॥ वरुणः मित्रः अर्यमा स्मद्रातिऽसाचः अग्नयः पत्नीऽवंतः वषट्ऽकृताः ॥२॥ ते नः गोपाः अपाच्याः ते उदक् ते इत्था न्यक् पुरस्तात् सर्वया विशा ॥३॥ यथा वशंति देवाः

तथा इत् असत् तत् एषां नकिः आ मिनत् अराव चन मर्त्यः
॥४॥ सप्तानां सप्त ऋष्टयः सप्त द्युम्नानि एषां सप्तो अधि श्रियः
धिरे॥५॥३५॥

॥२९॥ बभ्रुः एकः विषुणः सूनरः युवा अंजि अंक्ते हिरण्ययं
॥१॥ योनिं एकः आ ससाद द्योतनः अंतः देवेषु मेधिरः॥२॥ वा-
शीं एकः बिभर्ति हस्ते आयसीं अंतः देवेषु निऽध्रुविः॥३॥ वज्रं
एकः बिभर्ति हस्ते आऽहितं तेन वृत्राणि जिघ्नते॥४॥ तिग्मं एकः
बिभर्ति हस्ते आयुधं शुचिः उग्रः जलाषऽभेषजः॥५॥ पथः एकः
पीपाय तस्करः यथा एषः वेद निऽधीनां॥६॥ त्रीणि एकः उरु-
ऽगायः वि चक्रमे यत्र देवासः मदंति॥७॥ विऽभिः द्वा चरतः
एकया सह प्र प्रवासाऽइव वसतः॥८॥ सदः द्वा चक्राते उपऽमा
दिवि संऽराजा सर्पिःऽआसुती॰॥९॥ अर्चंतः एके महि साम
मन्वत तेन सूर्यं अरोचयन्॥१०॥३६॥

॥३०॥ नहि वः अस्ति अर्भकः देवासः न कुमारकः विश्वे स-
तः ऽमहांतः इत्॥१॥ इति स्तुतासः असथ रिशादसः ये स्थ त्रयः
च त्रिंशत् च मनोः देवाः यज्ञियासः॥२॥ ते नः त्राध्वं ते अवत ते
ऊं नः अधि वोचत मा नः पथः पित्र्यात् मानवात् अधि दूरं
नैष्ट पराऽवतः॥३॥ ये देवासः इह स्थन विश्वे वैश्वानराः उत
अस्मभ्यं शर्म सऽप्रथः गवे अश्वाय यच्छत॥४॥३७॥४॥

॥३१॥ यः यजाति यजाति इत् सुनवत् च पचाति च ब्रह्मा इत्

इंद्रस्य चाकनत् ॥१॥ पुरोळाशं यः अस्मै सोमं ररत आऽशिरं पात् इत् तं शक्रः अंहसः ॥२॥ तस्य द्युऽमान् असत् रथः देवऽजूतः सः शूशुवत् विश्वा वन्वन् अमित्रिया ॥३॥ अस्य प्रजाऽवती गृहे असश्चंती दिवेऽदिवे इळा धेनुऽमती दुहे ॥४॥ या दंऽपती॰ सऽमनसा सुनुतः आ च धावतः देवासः नित्यया आऽशिरा ॥५॥३८॥ प्रति प्राशव्यान् इतः सम्यंचा बर्हिः आशाते न ता वाजेषु वायतः ॥६॥ न देवानां अपि ह्नुतः सुऽमतिं न जुगुक्षतः श्रवः बृहत् विवासतः ॥७॥ पुत्रिणा ता कुमारिणा विश्वं आयुः वि अश्नुतः उभा हिरण्यऽपेशसा ॥८॥ वीतिऽहोत्रा कृतत्ऽवसू॰ दशस्यंता अमृताय कं सं ऊधः रोमशं हतः देवेषु कृणुतः दुवः ॥९॥ आ शर्म पर्वतानां वृणीमहे नदीनां आ विष्णोः सचाऽभुवः ॥१०॥३९॥ आ एतु पूषा रयिः भगः स्वस्ति सर्वऽधातमः उरुः अध्वा स्वस्तये ॥११॥ अरमतिः अनर्वणः विश्वः देवस्य मनसा आदित्यानां अनेहः इत् ॥१२॥ यथा नः मित्रः अर्यमा वरुणः संति गोपाः सुऽगाः ऋतस्य पंथाः ॥१३॥ अग्निं वः पूर्व्यं गिरा देवं ईळे वसूनां सपर्यंतः पुरुऽप्रियं मित्रं न क्षेत्रऽसाधसं ॥१४॥ मक्षु देवऽवतः रथः शूरः वा पृत्ऽसु कासु चित् देवानां यः इत् मनः यजमानः इयक्षति अभि इत् अयज्वनः भुवत् ॥१५॥ न यजमान रिष्यसि न सुन्वान न देवऽयो॰ देवानां यः इत् मनः यजमानः इयक्षति अभि इत् अयज्वनः भुवत् ॥१६॥ नकिः तं कर्मणा नशत् न प्र योषत् न योषति देवानां यः इत् मनः यजमानः इयक्षति अभि इत् अयज्वनः भुवत् ॥१७॥ असत् अत्र सुऽवीर्यं उत त्यत् आशुऽअश्व्यं देवानां यः इत् मनः यजमानः इयक्षति अभि इत् अयज्वनः भुवत् ॥१८॥४०॥२॥

॥३२॥ प्र कृतानि ऋजीषिणः कण्वाः इंद्रस्य गाथया मदे सो-
मस्य वोचत ॥१॥ यः सृबिंदं अनर्शनिं पिप्रुं दासं अहीशुवं वधीत्
उग्रः रिणन् अपः ॥२॥ नि अर्बुदस्य विष्टपं वर्ष्माणं बृहतः तिर
कृषे तत् इंद्र पौंस्यं ॥३॥ प्रति श्रुताय वः धृषत् तूर्णाशं न गिरेः
अधि हुवे सुऽशिप्रं ऊतये ॥४॥ सः गोः अश्वस्य वि व्रजं मंदानः
सोम्येभ्यः पुरं न शूर दर्षसि ॥५॥१॥ यदि मे ररणः सुते उक्थे वा
दधसे चनः आरात् उप स्वधा आ गहि ॥६॥ वयं घ ते अपि स्मसि
स्तोतारः इंद्र गिर्वणः त्वं नः जिन्व सोमऽपाः ॥७॥ उत नः पितुं
आ भर संऽरराणः अविऽक्षितं मघऽवन् भूरि ते वसु ॥८॥ उत नः
गोऽमंतः कृधि हिरण्यऽवतः अश्विनः इळाभिः सं रभेमहि ॥९॥
बृवत्ऽउक्थं हवामहे सृप्रऽकरस्नं ऊतये साधु कृण्वंतं अवसे
॥१०॥२॥ यः संऽस्थे चित् शतऽक्रतुः आत् ईं कृणोति वृत्रऽहा
जरितृऽभ्यः पुरुऽवसुः ॥११॥ सः नः शक्रः चित् आ शकत् दान-
ऽवान् अंतरऽआभरः इंद्रः विश्वाभिः ऊतिऽभिः ॥१२॥ यः रायः
अवनिः महान् सुऽपारः सुन्वतः सखा तं इंद्रं अभि गायत ॥१३॥
आऽयंतारं महि स्थिरं पृतनासु श्रवःऽजितं भूरेः ईशानं ओजसा
॥१४॥ नकिः अस्य शचीनां निऽयंता सूनृतानां नकिः वक्ता न
दात् इति ॥१५॥३॥ न नूनं ब्रह्मणां ऋणं प्राशूनां अस्ति सुन्वतां न
सोमः अप्रता पपे ॥१६॥ पन्ये इत् उप गायत पन्ये उक्थानि शंसत
ब्रह्म कृणोत पन्ये इत् ॥१७॥ पन्यः आ दर्दिरत् शता सहस्रा वाजी
अवृतः इंद्रः यः यज्वनः वृधः ॥१८॥ वि सु चर स्वधाः अनु कृष्टी-
नां अनु आऽहुवः इंद्र पिब सुतानां ॥१९॥ पिब स्वऽधैनवानां
उत यः तुग्र्ये सचा उत अयं इंद्र यः तव ॥२०॥४॥ अति इहि मन्यु-
ऽसाविनं सुसुऽवांसं उप ऽअरणे इमं रातं सुतं पिब ॥२१॥ इहि

तिस्रः पराऽवतः इहि पंच जनान् अति धेनाः इंद्र अवऽचाकशत्
॥ २२ ॥ सूर्यः रश्मिं यथा सृज आ त्वा यच्छंतु मे गिरः निम्नं आपः
न सध्र्यक् ॥ २३ ॥ अध्वर्यो आ तु हि सिंच सोमं वीराय शिप्रिणे
भरं सुतस्य पीतये ॥ २४ ॥ यः उद्नः फलिऽगं भिनत् न्यक् सिंधून्
अवऽअसृजत् यः गोषु पक्वं धारयत् ॥ २५ ॥ ५ ॥ अहन् वृत्रं ऋचीषमः
औणऽवाभं अहीशुवं हिमेन अविध्यत् अर्बुदं ॥ २६ ॥ प्र वः
उग्राय निःऽतुरे अषाळ्हाय प्रऽसक्षिणे देवत्तं ब्रह्म गायत ॥ २७ ॥
यः विश्वानि अभि व्रता सोमस्य मदे अंधसः इंद्रः देवेषु चेतति
॥ २८ ॥ इह त्या सधऽमाद्या हरी हिरण्यऽकेश्या वोळ्हां अभि
प्रयः हितं ॥ २९ ॥ अर्वांचं त्वा पुरुऽस्तुत प्रियमेधऽस्तुता हरी सोमऽपेयाय
वक्षतः ॥ ३० ॥ ६ ॥

॥ ३३ ॥ वयं घ त्वा सुतऽवंतः आपः न वृक्तऽबर्हिषः पवित्रस्य
प्रऽस्रवणेषु वृत्रऽहन् परि स्तोतारः आसते ॥ १ ॥ स्वरंति त्वा सुते
नरः वसो निरेके उक्थिनः कदा सुतं तृषाणः ओकः आ गमः
इंद्र स्वब्दीऽइव वंसगः ॥ २ ॥ कण्वेभिः धृष्णो आ धृषत् वाजं दर्षि
सहस्रिणं पिशंगऽरूपं मघऽवन् विऽचर्षणे मक्षु गोऽमंतं ईमहे
॥ ३ ॥ पाहि गाय अंधसः मदे इंद्राय मेध्यऽअतिथे यः संऽमिश्लः
हर्योः यः सुते सचा वज्री रथः हिरण्ययः ॥ ४ ॥ यः सुऽसव्यः सुऽदक्षिणः
इनः यः सुऽक्रतुः गृणे यः आऽकरः सहस्रा यः शतऽमघः
इंद्रः यः पूःऽभित् आरितः ॥ ५ ॥ ७ ॥ यः धृषितः यः अवृतः
यः अस्ति श्मश्रुषु श्रितः विभूतऽद्युम्नः च्यवनः पुरुऽस्तुतः क्रत्वा
गौःऽइव शाकिनः ॥ ६ ॥ कः ईं वेद सुते सचा पिबंतं कत् वयः दधे
अयं यः पुरः विऽभिनत्ति ओजसा मंदानः शिप्री अंधसः ॥ ७ ॥

दाना मृगः न वारणः पुरुऽत्रा चरथं दधे नकिः त्वा नि यमत् आ
सुते गमः महान् चरसि ओजसा॥८॥ यः उग्रः सन् अनिःऽस्तृतः
स्थिरः रणाय संस्कृतः यदि स्तोतुः मघऽवा शृणवत् हवं न इंद्रः
योषति आ गमत्॥९॥ सत्यं इत्था वृषा इत् असि वृषऽजूतिः नः
अवृतः वृषा हि उग्र शृण्विषे पराऽवति वृषो इति अर्वाऽवति श्रुतः
॥१०॥८॥ वृषणः ते अभीशवः वृषा कशा हिरण्ययी वृषा रथः
मघऽवन् वृषणा हरी इति वृषा त्वं शतक्रतो इति शतऽक्रतो॥११॥ वृषा सोता सु-
नोतु ते वृषन् ऋजीपिन् आ भर वृषा दधन्वे वृषणं नदीषु आ
तुभ्यं स्थातः हरीणां॥१२॥ आ इंद्र याहि पीतये मधु शविष्ठ सोम्यं
न अयं अच्छ मघऽवा शृणवत् गिरः ब्रह्म उक्था च सुऽक्रतुः
॥१३॥ वहंतु त्वा रथेऽस्थां आ हरयः रथऽयुजः तिरः चित् अर्यं
सवनानि वृत्रऽहन् अन्येषां या शतक्रतो इति शतऽक्रतो॥१४॥ अस्माकं अद्य
अंतमं स्तोमं धिष्व महाऽमह अस्माकं ते सवना संतु शंऽतमा
मदाय द्युक्ष सोमऽपाः॥१५॥९॥ नहि सः तव नो इति मम शास्त्रे
अन्यस्य रण्यति यः अस्मान् वीरः आ अनयत्॥१६॥ इंद्रः चित्
घ तत् अब्रवीत् स्त्रियाः अशास्यं मनः उतो इति अह क्रतुं रघुं॥१७॥
सप्ती इति चित् घ मदऽच्युता मिथुना वहतः रथं एव इत् धूः वृष्णः
उत्ऽतरा॥१८॥ अधः पश्यस्व मा उपरि संऽतरां पादकौ हर मा
ते कशऽप्लकौ दृशन् स्त्री हि ब्रह्मा बभूविथ॥१९॥१०॥

॥३४॥ आ इंद्र याहि हरिऽभिः उप कण्वस्य सुऽस्तुतिं दिवः
अमुष्य शासतः दिवं यय दिवावसो इति दिवाऽवसो॥१॥ आ त्वा ग्रावा वदन्
इह सोमी घोषेण यच्छतु दिवः अमुष्य शासतः दिवं यय दिवा-
वसो इति दिवाऽवसो॥२॥ अत्र वि नेमिः एषां उरां न धूनुते वृकः दिवः अ-

मुष्यं शासंतः दिवँ यय दिवाऽवसो० ॥३॥ आ त्वा कण्वाः इह अ-
वंसे हवंते वाजंऽसातये दिवः अमुष्यं शासंतः दिवँ यय दिवा-
ऽवसो० ॥४॥ दधांमि ते सुतानां वृष्णे न पूर्वऽपाय्यं दिवः अमुष्यं
शासंतः दिवँ यय दिवाऽवसो० ॥५॥११॥ स्मत्ऽपुंरंधिः नः आ
गहि विश्वतःऽधीः नः ऊतये दिवः अमुष्यं शासंतः दिवँ यय दि-
वाऽवसो० ॥६॥ आ नः याहि महेऽमते सहस्रऽऊते शतंऽमघ
दिवः अमुष्यं शासंतः दिवँ यय दिवाऽवसो० ॥७॥ आ त्वा होतां
मनुःऽहितः देवऽत्रा वक्षत् ईड्यः दिवः अमुष्यं शासंतः दिवँ यय
दिवाऽवसो० ॥८॥ आ त्वा मदऽच्युता हरीं श्येनं पक्षाऽइंव व-
क्षतः दिवः अमुष्यं शासंतः दिवँ यय दिवाऽवसो० ॥९॥ आ याहि
अर्यः आ परिं स्वाहा सोमंस्य पीतये दिवः अमुष्यं शासंतः दिवँ
यय दिवाऽवसो० ॥१०॥१२॥ आ नः याहि उपंऽश्रुति उक्थेषुं
रणय इह दिवः अमुष्यं शासंतः दिवँ यय दिवाऽवसो० ॥११॥ स-
ऽरूपैः आ सु नः गहि संऽभृतैः संभृतऽअश्वः दिवः अमुष्यं शासं-
तः दिवँ यय दिवाऽवसो० ॥१२॥ आ याहि पर्वतेभ्यः समुद्रस्यं
अधिं विष्टपंः दिवः अमुष्यं शासंतः दिवँ यय दिवाऽवसो० ॥१३॥
आ नः गव्यानि अश्व्या सहस्रा शूर दर्हहि दिवः अमुष्यं शासंतः
दिवँ यय दिवाऽवसो० ॥१४॥ आ नः सहस्रऽशः भर अयुतानि श-
तानिं च दिवः अमुष्यं शासंतः दिवँ यय दिवाऽवसो० ॥१५॥ आ
यत् इंद्रः च दद्महे सहस्रं वसुंऽरोचिषः ओजिष्ठं अश्व्यं पशुं ॥१६॥
ये ऋज्राः वातंऽरंहसः अरुषासंः रघुऽस्यदंः भ्राजंते सूर्याःऽइव
॥१७॥ पारावतस्य रातिषुं द्रवत्ऽचक्रेषु आशुषुं तिष्ठं वनंस्य
मध्ये आ ॥१८॥१३॥

१३५। [illegible]

मित्रावरुणऽवंतौ उत धर्मऽवंता मरुत्वंता जरितुः गच्छथः हवं सऽजोषसौ उषसा सूर्येण च आदित्यैः यातं अश्विना ॥ १३ ॥ अंगिरस्वंतौ उत विष्णुऽवंता मरुत्वंता जरितुः गच्छथः हवं सऽजोषसौ उषसा सूर्येण च आदित्यैः यातं अश्विना ॥ १४ ॥ ऋभुऽमंता वृषणा वाजऽवंता मरुत्वंता जरितुः गच्छथः हवं सऽजोषसौ उषसा सूर्येण च आदित्यैः यातं अश्विना ॥ १५ ॥ ब्रह्म जिन्वतं उत जिन्वतं धियः हतं रक्षांसि सेधतं अमीवाः सऽजोषसौ उषसा सूर्येण च सोमं सुन्वतः अश्विना ॥ १६ ॥ क्षत्रं जिन्वतं उत जिन्वतं नॄन् हतं रक्षांसि सेधतं अमीवाः सऽजोषसौ उषसा सूर्येण च सोमं सुन्वतः अश्विना ॥ १७ ॥ धेनूः जिन्वतं उत जिन्वतं विशः हतं रक्षांसि सेधतं अमीवाः सऽजोषसौ उषसा सूर्येण च सोमं सुन्वतः अश्विना ॥ १८ ॥ १६ ॥ अत्रेःऽइव शृणुतं पूर्व्यऽस्तुतिं श्यावऽअश्वस्य सुन्वतः मदऽच्युता सऽजोषसौ उषसा सूर्येण च अश्विना तिरःऽअह्न्यं ॥ १९ ॥ सर्गान्ऽइव सृजतं सुऽस्तुतीः उप श्यावऽअश्वस्य सुन्वतः मदऽच्युता सऽजोषसौ उषसा सूर्येण च अश्विना तिरःऽअह्न्यं ॥ २० ॥ रश्मीन्ऽइव यच्छतं अध्वरान् उप श्यावऽअश्वस्य सुन्वतः मदऽच्युता सऽजोषसौ उषसा सूर्येण च अश्विना तिरःऽअह्न्यं ॥ २१ ॥ अर्वाक् रथं नि यच्छतं पिबतं सोम्यं मधु आ यातं अश्विना आ गतं अवस्युः वां अहं हुवे धत्तं रत्नानि दाशुषे ॥ २२ ॥ नमःऽवाके प्रऽस्थिते अध्वरे नरा विवक्षणस्य पीतये आ यातं अश्विना आ गतं अवस्युः वां अहं हुवे धत्तं रत्नानि दाशुषे ॥ २३ ॥ स्वाहाऽकृतस्य तृंपतं सुतस्य देवौ अंधसः आ यातं अश्विना आ गतं अवस्युः वां अहं हुवे धत्तं रत्नानि दाशुषे ॥ २४ ॥ १७ ॥

॥३६॥ अविता असि सुन्वतः वृक्तऽबर्हिषः पिब सोमं मदाय कं शतऽक्रतो॰ यं ते भागं अधारयन् विश्वाः सेहानः पृतनाः उरु ज्रयः सं अप्सुऽजित् मरुत्वान् इंद्र सत्ऽपते ॥१॥ प्र अव स्तोतारं मघऽवन् अव त्वां पिब सोमं मदाय कं शतऽक्रतो॰ यं ते भागं अधारयन् विश्वाः सेहानः पृतनाः उरु ज्रयः सं अप्सुऽजित् मरुत्वान् इंद्र सत्ऽपते ॥२॥ ऊर्जा देवान् अवसि ओजसा त्वां पिब सोमं मदाय कं शतऽक्रतो॰ यं ते भागं अधारयन् विश्वाः सेहानः पृतनाः उरु ज्रयः सं अप्सुऽजित् मरुत्वान् इंद्र सत्ऽपते ॥३॥ जनिता दिवः जनिता पृथिव्याः पिब सोमं मदाय कं शतऽक्रतो॰ यं ते भागं अधारयन् विश्वाः सेहानः पृतनाः उरु ज्रयः सं अप्सुऽजित् मरुत्वान् इंद्र सत्ऽपते ॥४॥ जनिता अश्वानां जनिता गवां असि पिब सोमं मदाय कं शतऽक्रतो॰ यं ते भागं अधारयन् विश्वाः सेहानः पृतनाः उरु ज्रयः सं अप्सुऽजित् मरुत्वान् इंद्र सत्ऽपते ॥५॥ अत्रीणां स्तोमं अद्रिऽवः महः कृधि पिब सोमं मदाय कं शतऽक्रतो॰ यं ते भागं अधारयन् विश्वाः सेहानः पृतनाः उरु ज्रयः सं अप्सुऽजित् मरुत्वान् इंद्र सत्ऽपते ॥६॥ श्यावऽअश्वस्य सुन्वतः तथा शृणु यथा अशृणोः अत्रेः कर्माणि कृण्वतः प्र त्रसदस्युं आविथ त्वं एकः इत् नृऽसह्ये इंद्र ब्रह्माणि वर्धयन् ॥७॥१८॥

॥३७॥ प्र इदं ब्रह्म वृत्रऽतूर्येषु आविथ प्र सुन्वतः शचीऽपते इंद्र विश्वाभिः ऊतिऽभिः माध्यंदिनस्य सवनस्य वृत्रऽहन् अनेद्य पिब सोमस्य वज्रिऽवः ॥१॥ सेहानः उग्र पृतनाः अभि द्रुहः शचीऽपते इंद्र विश्वाभिः ऊतिऽभिः माध्यंदिनस्य सवनस्य वृत्रऽहन्

अनेद्य पिबं सोमस्य वज्रिऽवः॥२॥ एकऽराट् अस्य भुवनस्य राजसि शचीऽपते इंद्रं विश्वाभिः ऊतिऽभिः माध्यंदिनस्य सवनस्य वृत्रऽहन् अनेद्य पिबं सोमस्य वज्रिऽवः॥३॥ सऽस्थावाना यवयसि त्वं एकः इत् शचीऽपते इंद्रं विश्वाभिः ऊतिऽभिः माध्यंदिनस्य सवनस्य वृत्रऽहन् अनेद्य पिबं सोमस्य वज्रिऽवः॥४॥ क्षेमस्य च प्रऽयुजः च त्वं ईशिषे शचीऽपते इंद्रं विश्वाभिः ऊतिऽभिः माध्यंदिनस्य सवनस्य वृत्रऽहन् अनेद्य पिबं सोमस्य वज्रिऽवः॥५॥ क्षत्राय त्वं अवसि न त्वं आविथ शचीऽपते इंद्रं विश्वाभिः ऊतिऽभिः माध्यंदिनस्य सवनस्य वृत्रऽहन् अनेद्य पिबं सोमस्य वज्रिऽवः॥६॥ श्यावऽअश्वस्य रेभतः तथा शृणु यथा अशृणोः अत्रेः कर्माणि कृण्वतः प्र त्रसदस्युं आविथ त्वं एकः इत् नृऽसह्ये इंद्रं क्षत्राणि वर्धयन्॥७॥१९॥

॥३८॥ यज्ञस्य हि स्थः ऋत्विजा सस्नी वाजेषु कर्मऽसु इंद्राग्नी तस्य बोधतं॥१॥ तोशासा रथऽयावाना वृत्रऽहना अपराऽजिता इंद्राग्नी तस्य बोधतं॥२॥ इदं वां मदिरं मधु अधुक्षन् अद्रिऽभिः नरः इंद्राग्नी तस्य बोधतं॥३॥ जुषेथां यज्ञं इष्टये सुतं सोमं सधऽस्तुती इंद्राग्नी आ गतं नरा॥४॥ इमा जुषेथां सवना येभिः हव्यानि ऊहथुः इंद्राग्नी आ गतं नरा॥५॥ इमां गायत्रऽवर्तनिं जुषेथां सुऽस्तुतिं मम इंद्राग्नी आ गतं नरा॥६॥२०॥ प्रातर्यावऽभिः आ गतं देवेभिः जेन्यावसू इंद्राग्नी सोमऽपीतये॥७॥ श्यावऽअश्वस्य सुन्वतः अत्रीणां शृणुतं हवं इंद्राग्नी सोमऽपीतये॥८॥ एव वां अह्वे ऊतये यथा अहुवंत मेधिराः इंद्राग्नी सोम-

ऽपीतये॥९॥ आ अहं सरस्वतीऽवतोः इंद्राग्न्योः अवः वृणे याभ्यां गायत्रं ऋच्यते॥१०॥२१॥

॥३९॥ अग्निं अस्तोषि ऋग्मियं अग्निं ईळा यजध्यै अग्निः देवान् अनक्तु नः उभे हि विदथे कविः अंतः चरति दूत्यं नभंतां अन्यके समे॥१॥ नि अग्ने नव्यसा वचः तनूषु शंसं एषां नि अराती: ररराव्णां विश्वाः अर्यः अरातीः इतः युच्छंतु आऽमुरः नभंतां अन्यके समे॥२॥ अग्ने मन्मानि तुभ्यं कं घृतं न जुह्वे आसनि सः देवेषु प्र चिकिद्धि त्वं हि असि पूर्व्यः शिवः दूतः विवस्वतः नभंतां अन्यके समे॥३॥ तत्ऽतत् अग्निः वयः दधे यथाऽयथा कृपण्यति ऊर्जाऽआहुतिः वसूनां शं च योः च मयः दधे विश्वस्यै देवऽहूत्यै नभंतां अन्यके समे॥४॥ सः चिकेत सहीयसा अग्निः चित्रेण कर्मणा सः होता शश्वतीनां दक्षिणाभिः अभिऽवृतः इनोति च प्रतीव्यं नभंतां अन्यके समे॥५॥२२॥ अग्निः जाता देवानां अग्निः वेद मर्तानां अपीच्यं अग्निः सः द्रविणःऽदाः अग्निः द्वारा वि ऊर्णुते सुऽआहुतः नवीयसा नभंतां अन्यके समे॥६॥ अग्निः देवेषु संऽवसुः सः विक्षु यज्ञियासु आ सः मुदा काव्या पुरु विश्वं भूमऽइव पुष्यति देवः देवेषु यज्ञियः नभंतां अन्यके समे॥७॥ यः अग्निः सप्तऽमानुषः श्रितः विश्वेषु सिंधुषु तं आ अगन्म त्रिऽपस्त्यं मंधातुः दस्युहन्ऽतमं अग्निं यज्ञेषु पूर्व्यं नभंतां अन्यके समे॥८॥ अग्निः त्रीणि त्रिऽधातूनि आ क्षेति विदथा कविः सः त्रीन् एकादशान् इह यक्षत् च पिप्रयत् च नः विप्रः दूतः परिऽकृतः नभंतां अन्यके समे॥९॥ त्वं नः अग्ने आयुषु त्वं देवेषु पूर्व्य वस्वः

एकः इरज्यसि त्वां आपः परिऽस्रुतः परि यंति स्वऽसेतवः नभंतां अन्यके समे ॥ १० ॥ २३ ॥

॥ ४० ॥ इंद्राग्नी युवं सु नः सहंता दासथः रयिं येन दृळ्हा स- मत्ऽसु आ वीळु चित् सहिषीमहि अग्निः वनाऽइव वाते इत् नभंतां अन्यके समे ॥ १ ॥ नहि वां वव्रयामहे अथ इंद्रं इत् यजामहे शविष्ठं नृणां नरं सः नः कदा चित् अर्वता गमत् आ वाजऽसा- तये गमत् आ मेधऽसातये नभंतां अन्यके समे ॥ २ ॥ ता हि मध्यं भराणां इंद्राग्नी अधिऽक्षितः तौ ऊं कविऽत्वना कवी पृच्छ्य- माना सखिऽयते सं धीतं अश्नुतं नरा नभंतां अन्यके समे ॥ ३ ॥ अभि अर्च नभाकऽवत् इंद्राग्नी यजसा गिरा ययोः विश्वं इदं जगत् इयं द्यौः पृथिवी मही उपऽस्थे विभृतः वसु नभंतां अन्यके समे ॥ ४ ॥ प्र ब्रह्माणि नभाकऽवत् इंद्राग्निऽभ्यां इरज्यत या सप्त- ऽबुध्नं अर्णवं जिह्मऽवारं अप ऽऊर्णुतः इंद्रः ईशानः ओजसा नभंतां अन्यके समे ॥ ५ ॥ अपि वृश्च पुराणऽवत् व्रततेःऽइव गु- ष्पितं ओजः दासस्य दंभय वयं तत् अस्य संऽभृतं वसु इंद्रेण वि भजेमहि नभंतां अन्यके समे ॥ ६ ॥ २४ ॥ यत् इंद्राग्नी जनाः इमे विऽह्वयंते तना गिरा अस्माकेभिः नृऽभिः वयं ससह्याम पृतन्यतः वनुयाम वनुष्यतः नभंतां अन्यके समे ॥ ७ ॥ या नु श्वेतौ अवः दि- वः उत्ऽचरातः उप द्युऽभिः इंद्राग्न्योः अनु व्रतं उहानाः यंति सिंधवः यान् सीं बंधात् अमुंचतां नभंतां अन्यके समे ॥ ८ ॥ पूर्वीः ते इंद्र उपऽमातयः पूर्वीः उत प्रऽशस्तयः सूनो हिन्वस्य हरि- ऽवः वस्वः वीरस्य आऽपृचः याः नु साधंत नः धियः नभंतां अन्यके समे ॥ ९ ॥ तं शिशीत सुवृक्तिऽभिः त्वेषं सत्वानं ऋग्मियं

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

सः मायाः अर्चिना पदा अस्तृणात् नाकं आ अरुहत् नभँतां अ-
न्यके समे ॥ ८ ॥ यस्य श्वेता विऽचक्षणा तिस्रः भूमीः अधिऽक्षितः
त्रिः उत्ऽतराणि पप्रतुः वरुणस्य ध्रुवं सदः सः सप्तानां इरज्यति
नभँतां अन्यके समे ॥ ९ ॥ यः श्वेतान् अधिऽनिर्णिजः चक्रे कृष्णान्
अनु व्रता सः धाम पूर्व्यं ममे यः स्कंभेन वि रोदसी॰ अजः न द्यां
अधारयत् नभँतां अन्यके समे ॥ १० ॥ २७ ॥

॥ ४२ ॥ अस्तभ्नात् द्यां असुरः विश्वऽवेदाः अमिमीत वरि-
माणं पृथिव्याः आ असीदत् विश्वा भुवनानि संऽराट् विश्वा इत्
तानि वरुणस्य व्रतानि ॥ १ ॥ एव वंदस्व वरुणं बृहंतं नमस्य धीरं
अमृतस्य गोपां सः नः शर्म त्रिऽवरूथं वि यंसत् पातं नः द्यावा-
पृथिवी॰ उपऽस्थे ॥ २ ॥ इमां धियं शिक्षमाणस्य देव क्रतुं दक्षं व-
रुण सं शिशाधि यया अति विश्वा दुःऽइता तरेम सुऽतर्माणं अ-
धि नावं रुहेम ॥ ३ ॥ आ वां ग्रावाणः अश्विना धीभिः विप्राः अ-
चुच्यवुः नासत्या सोमऽपीतये नभँतां अन्यके समे ॥ ४ ॥ यथा वां
अत्रिः अश्विना गीःऽभिः विप्रः अजोहवीत् नासत्या सोमऽपी-
तये नभँतां अन्यके समे ॥ ५ ॥ एव वां अह्वे ऊतये यथा अहुवंत
मेधिराः नासत्या सोमऽपीतये नभँतां अन्यके समे ॥ ६ ॥ २८ ॥ ५ ॥

॥ ४३ ॥ इमे विप्रस्य वेधसः अग्नेः अस्तृतऽयज्वनः गिरः स्तो-
मासः ईरते ॥ १ ॥ अस्मै ते प्रतिऽहर्यते जातऽवेदः विऽचर्षणे अग्ने
जनामि सुऽस्तुतिं ॥ २ ॥ आरोकाःऽइव घ इत् अह तिग्माः अग्ने
तव त्विषः दत्ऽभिः वनानि बप्सति ॥ ३ ॥ हरयः धूमऽकेतवः वा-

तंऽजूताः उप द्यवि यतंते वृथक् अग्नयः ॥४॥ एते त्ये वृथक् अग्नयः इद्धासः सं अदृक्षत उषसांऽइव केतवः ॥५॥२९॥ कृष्णा रजांसि पत्सुतः प्रऽयाने जातऽवेदसः अग्निः यत् रोधति क्षमि ॥६॥ धासिं कृण्वानः ओषधीः बप्सत् अग्निः न वायति पुनः यन् तरुणीः अपि ॥७॥ जिह्वाभिः अह नंनमत् अर्चिषा जंजणाऽभवन् अग्निः वनेषु रोचते ॥८॥ अप्ऽसु अग्ने सधिः तव सः ओषधीः अनु रुध्यसे गर्भे सन् जायसे पुनः ॥९॥ उत् अग्ने तव तत् घृतात् अर्चिः रोचते आऽहुतं निंसानं जुह्वः मुखे ॥१०॥३०॥ उक्षऽअन्नाय वशाऽअन्नाय सोमऽपृष्ठाय वेधसे स्तोमैः विधेम अग्नये ॥११॥ उत त्वा नमसा वयं होतः वरेण्यऽक्रतो॰ अग्ने समित्ऽभिः ईमहे ॥१२॥ उत त्वा भृगुऽवत् शुचे मनुष्वत् अग्ने आऽहुत अंगिरस्वत् हवामहे ॥१३॥ त्वं हि अग्ने अग्निना विप्रः विप्रेण सन् सता सखा सख्या संऽइध्यसे ॥१४॥ सः त्वं विप्राय दाशुषे रयिं देहि सहस्रिणं अग्ने वीरऽवतीं इषं ॥१५॥३१॥ अग्ने भ्रातः सहःऽकृत रोहित्ऽअश्व शुचिऽव्रत इमं स्तोमं जुषस्व मे ॥१६॥ उत त्वा अग्ने मम स्तुतः वाश्राय प्रतिऽहर्यते गोऽस्थं गावःऽइव आशत ॥१७॥ तुभ्यं ताः अंगिरःऽतम विश्वाः सुऽक्षितयः पृथक् अग्ने कामाय येमिरे ॥१८॥ अग्निं धीभिः मनीषिणः मेधिरासः विपःऽचितः अद्मऽसद्याय हिन्विरे ॥१९॥ तं त्वां अज्मेषु वाजिनं तन्वानाः अग्ने अध्वरं वह्निं होतारं ईळते ॥२०॥३२॥ पुरुऽत्रा हि सऽदृङ् असि विशः विश्वाः अनु प्रऽभुः समत्ऽसु त्वा हवामहे ॥२१॥ तं ईळिष्व यः आऽहुतः अग्निः विऽभ्राजते घृतैः इमं नः शृणवत् हवं ॥२२॥ तं त्वा वयं हवामहे शृण्वंतं जातऽवेदसं अग्ने घ्नंतं अप द्विषः ॥२३॥ विशां राजानं अद्भुतं अधिऽअक्षं धर्मणां इमं अग्निं ईळे सः उ

अवत्॥२४॥ अग्निं विश्वायुऽवेपसं मर्यं न वाजिनं हितं सप्तिं न
वाजयामसि॥२५॥३३॥ घ्नन् मृध्राणि अप द्विषः दहन् रक्षांसि
विश्वहा अग्ने तिग्मेन दीदिहि॥२६॥ यं त्वा जनासः इंधते मनुष्वत्
अंगिरःऽतम अग्ने सः बोधि मे वचः॥२७॥ यत् अग्ने दिविऽजाः
असि अप्सुऽजाः वा सहःऽकृत तं त्वा गीःऽभिः हवामहे ॥२८॥
तुभ्यं घ इत् ते जनाः इमे विश्वाः सुऽक्षितयः पृथक् धासिं हिन्वंति
अत्तवे ॥२९॥ ते घ इत् अग्ने सुऽआध्यः अहा विश्वा नृऽचक्षसः
तरंतः स्याम दुःऽगहा॥३०॥३४॥ अग्निं मंद्रं पुरुऽप्रियं शीरं पा-
वकऽशोचिषं हृत्ऽभिः मंद्रेभिः ईमहे ॥३१॥ सः त्वं अग्ने विभा-
ऽवसुः सृजन् सूर्यः न रश्मिऽभिः शर्धन् तमांसि जिघ्नसे ॥३२॥
तत् ते सहस्वः ईमहे दात्रं यत् न उपऽदस्यति त्वत् अग्ने वार्यं वसु
॥३३॥३५॥

॥४४॥ संऽइधा अग्निं दुवस्यत घृतैः बोधयत अतिथिं आ
अस्मिन् हव्या जुहोतन ॥१॥ अग्ने स्तोमं जुषस्व मे वर्धस्व अ-
नेन मन्मना प्रति सुऽउक्तानि हर्य नः॥२॥ अग्निं दूतं पुरः दधे ह-
व्यऽवाहं उप ब्रुवे देवान् आ सादयात् इह॥३॥ उत् ते बृहंतः अ-
र्चयः संऽइधानस्य दीदिऽवः अग्ने शुक्रासः ईरते ॥४॥ उप त्वा
जुह्वः मम घृताचीः यंतु हर्यत अग्ने हव्या जुषस्व नः॥५॥३६॥
मंद्रं होतारं ऋत्विजं चित्रऽभानुं विभाऽवसुं अग्निं ईळे सः ऊं
अवत्॥६॥ प्रत्नं होतारं ईड्यं जुष्टं अग्निं कविऽक्रतुं अध्वराणां
अभिऽश्रियं॥७॥ जुषाणः अंगिरःऽतम इमा हव्यानि आनुषक्
अग्ने यज्ञं नय ऋतुऽथा॥८॥ संऽइधानः ऊं संत्य शुक्रऽशोचे इह
आ वह चिकित्वान् दैव्यं जनं॥९॥ विप्रं होतारं अद्रुहं धूमऽकेतुं

विभाऽवसुं यज्ञानां केतुं ईमहे ॥१०॥३७॥ अग्ने नि पाहि नः त्वं
प्रति स्म देव रिषतः भिंधि द्वेषः सहःऽकृत ॥११॥ अग्निः प्रत्नेन
मन्मना शुंभानः तन्वं स्वां कविः विप्रेण ववृधे ॥१२॥ ऊर्जः न-
पातं आ हुवे अग्निं पावकऽशोचिषं अस्मिन् यज्ञे सुऽअध्वरे ॥१३॥
सः नः मित्रऽमहः त्वं अग्ने शुक्रेण शोचिषा देवैः आ सत्सि बर्हि-
षि ॥१४॥ यः अग्निं तन्वः दमे देवं मर्तः सपर्यति तस्मै इत् दीदयत्
वसु ॥१५॥३८॥ अग्निः मूर्धा दिवः ककुत् पतिः पृथिव्याः अयं अ-
पां रेतांसि जिन्वति ॥१६॥ उत् अग्ने शुचयः तव शुक्राः भ्राजंतः
ईरते तव ज्योतींषि अर्चयः ॥१७॥ ईशिषे वार्यस्य हि दात्रस्य अग्ने
स्वःऽपतिः स्तोता स्यां तव शर्मणि ॥१८॥ त्वां अग्ने मनीषिणः
त्वां हिन्वंति चित्तिऽभिः त्वां वर्धंतु नः गिरः ॥१९॥ अदब्धस्य स्व-
धाऽवतः दूतस्य रेभतः सदा अग्नेः सख्यं वृणीमहे ॥२०॥३९॥
अग्निः शुचिव्रतऽतमः शुचिः विप्रः शुचिः कविः शुचिः रोचते
आऽहुतः ॥२१॥ उत त्वा धीतयः मम गिरः वर्धंतु विश्वहा अग्ने
सख्यस्य बोधि नः ॥२२॥ यत् अग्ने स्यां अहं त्वं त्वं वा घ स्याः अहं
स्युः ते सत्याः इह आऽशिषः ॥२३॥ वसुः वसुऽपतिः हि कं अ-
सि अग्ने विभाऽवसुः स्याम ते सुऽमतौ अपि ॥२४॥ अग्ने धृत-
ऽव्रताय ते समुद्रायऽइव सिंधवः गिरः वाश्रासः ईरते ॥२५॥४०॥
युवानं विश्पतिं कविं विश्वऽअदं पुरुऽवेपसं अग्निं शुंभामि म-
न्मऽभिः ॥२६॥ यज्ञानां रथ्ये वयं तिग्मऽजंभाय वीळवे स्तोमैः
इषेम अग्नये ॥२७॥ अयं अग्ने त्वे अपि जरिता भूतु संत्य तस्मै पा-
वक मृळय ॥२८॥ धीरः हि असि अद्मऽसत् विप्रः न जागृविः
सदा अग्ने दीदयसि द्यवि ॥२९॥ पुरा अग्ने दुःऽइतेभ्यः पुरा मृध्रेभ्यः
कवे प्र नः आयुः वसो तिर ॥३०॥४१॥

विभाऽवसुं यज्ञानां केतुं ईमहे ॥१०॥३७॥ अग्ने नि पाहि नः त्वं
प्रति स्म देव रिषतः भिंधि द्वेषः सहःऽकृत ॥११॥ अग्निः प्रत्नेन
मन्मना शुंभानः तन्वं स्वां कविः विप्रेण ववृधे ॥१२॥ ऊर्जः न-
पातं आ हुवे अग्निं पावकऽशोचिषं अस्मिन् यज्ञे सुऽअध्वरे ॥१३॥
सः नः मित्रऽमहः त्वं अग्ने शुक्रेण शोचिषा देवैः आ सत्सि बर्हि-
षि ॥१४॥ यः अग्निं तन्वः दमे देवं मर्तः सपर्यति तस्मै इत् दीदयत्
वसु ॥१५॥३८॥ अग्निः मूर्धा दिवः ककुत् पतिः पृथिव्याः अयं अ-
पां रेतांसि जिन्वति ॥१६॥ उत् अग्ने शुचयः तव शुक्राः भ्राजंतः
ईरते तव ज्योतींषि अर्चयः ॥१७॥ ईशिषे वार्यस्य हि दात्रस्य अग्ने
स्वःऽपतिः स्तोता स्यां तव शर्मणि ॥१८॥ त्वां अग्ने मनीषिणः
त्वां हिन्वंति चित्तिऽभिः त्वां वर्धंतु नः गिरः ॥१९॥ अदब्धस्य स्व-
धाऽवतः दूतस्य रेभतः सदा अग्नेः सख्यं वृणीमहे ॥२०॥३९॥
अग्निः शुचिव्रतऽतमः शुचिः विप्रः शुचिः कविः शुचिः रोचते
आऽहुतः ॥२१॥ उत त्वा धीतयः मम गिरः वर्धंतु विश्वहा अग्ने
सख्यस्य बोधि नः ॥२२॥ यत् अग्ने स्यां अहं त्वं त्वं वा घ स्याः अहं
स्युः ते सत्याः इह आऽशिषः ॥२३॥ वसुः वसुऽपतिः हि कं अ-
सि अग्ने विभाऽवसुः स्याम ते सुऽमतौ अपि ॥२४॥ अग्ने धृत-
ऽव्रताय ते समुद्रायऽइव सिंधवः गिरः वाश्रासः ईरते ॥२५॥४०॥
युवानं विश्पतिं कविं विश्वऽअदं पुरुऽवेपसं अग्निं शुंभामि म-
न्मऽभिः ॥२६॥ यज्ञानां रथ्ये वयं तिग्मऽजंभाय वीळवे स्तोमैः
इषेम अग्नये ॥२७॥ अयं अग्ने त्वे अपि जरिता भूतु संत्य तस्मै पा-
वक मृळय ॥२८॥ धीरः हि असि अद्मऽसत् विप्रः न जागृविः
सदा अग्ने दीदयसि द्यवि ॥२९॥ पुरा अग्ने दुःऽइतेभ्यः पुरा मृध्रेभ्यः
कवे प्र नः आयुः वसो तिर ॥३०॥४१॥

॥४५॥ आ घ ये अग्निं इंधते स्तृणंति वर्हिः आनुषक् येषां इंद्रः युवा सखा॥१॥ वृहन् इत् इध्मः एषां भूरि शस्तं पृथुः स्वरुः येषां इंद्रः युवा सखा॥२॥ अयुद्धः इत् युधा वृतं शूरः आ अजति सत्वऽभिः येषां इंद्रः युवा सखा॥३॥ आ वुंदं वृत्रऽहा ददे जातः पृच्छत् वि मातरं के उग्राः के ह शृण्विरे॥४॥ प्रति त्वा शवसी वदत् गिरौ अप्सः न योधिषत् यः ते शत्रुऽत्वं आऽचके॥५॥४२॥ उत त्वं मघऽवन् शृणु यः ते वष्टि ववक्षि तत् यत् वीळयासि वीळु तत्॥६॥ यत् आजिं याति आजिऽकृत् इंद्रः स्वश्वऽयुः उप रथिऽतमः रथिनां॥७॥ वि सु विश्वाः अभिऽयुजः वज्रिन् विष्वक् यथा वृह भव नः सुश्रवःऽतमः॥८॥ अस्माकं सु रथं पुरः इंद्रः कृणोतु सातये न यं धूर्वंति धूर्तयः॥९॥ वृज्याम ते परि द्विषः अरं ते शक्र दावने गमेम इत् इंद्र गोऽमतः॥१०॥४३॥ शनैः चित् यंतः अद्रिऽवः अश्वऽवंतः शतऽग्विनः विवक्षणाः अनेहसः॥११॥ ऊर्ध्वा हि ते दिवेऽदिवे सहस्रा सूनृता शता जरितृऽभ्यः विऽमंहते॥१२॥ विद्म हि त्वा धनंऽजयं इंद्र दृळ्हा चित् आऽरुजं आऽदारिणं यथा गयं॥१३॥ ककुहं चित् त्वा कवे मंदंतु धृष्णो इंदवः आ त्वा पणिं यत् ईमहे॥१४॥ यः ते रेवान् अदाशुरिः प्रऽममर्ष मघत्तये तस्य नः वेदः आ भर॥१५॥४४॥ इमे ऊं त्वा वि चक्षते सखायः इंद्र सोमिनः पुष्टऽवंतः यथा पशुं॥१६॥ उत त्वा अवधिरं वयं श्रुत्ऽकर्णं संतं ऊतये दूरात् इह हवामहे॥१७॥ यत् शुश्रुयाः इमं हवं दुःऽमर्षं चक्रियाः उत भवेः आपिः नः अंतमः॥१८॥ यत् चित् हि ते अपि व्यथिः जगन्वांसः अमन्महि गोऽदाः इत् इंद्र वोधि नः॥१९॥ आ त्वा रंभं न जिव्रयः ररभ्म शवसः पते उश्मसि त्वा सधऽस्थे आ॥२०॥४५॥ स्तोत्रं इंद्राय गायत पुरुऽनृम्णाय सत्वने नकिः यं वृ-

एवते युधि॥२१॥ अभि त्वा वृषभ सुते सुतं सृजामि पीतये तृंप वि
अश्नुहि मदं॥२२॥ मा त्वा मूराः अविष्यवः मा उपऽहस्वानः
आ दभन् माकीं ब्रह्मऽद्विषः वनः॥२३॥ इह त्वा गोऽपरीणसा
महे मंदंतु राधसे सरः गौरः यथा पिब॥२४॥ या वृत्रऽहा परा-
ऽवति सना नवा च चुच्युवे ता संसत्ऽसु प्र वोचत॥२५॥४६॥
अपिबत् कद्रुवः सुतं इंद्रः सहस्रऽबाह्वे अत्र अदेदिष्ट पौंस्यं॥२६॥
सत्यं तत् तुर्वशे यदौ विदानः अह्नवाय्यं वि आनट् तुर्वणे शमि
॥२७॥ तरणिं वः जनानां त्रदं वाजस्य गोऽमतः समानं ऊं प्र
शंसिषं॥२८॥ ऋभुक्षणं न वर्तवे उक्थेषु तुग्र्यऽवृधं इंद्रं सोमे स-
चा सुते॥२९॥ यः कृंतत् इत् वि योन्यं त्रिऽशोकाय गिरिं पृथुं गो-
भ्यः गातुं निःऽएतवे॥३०॥४७॥ यत् दधिषे मनस्यसि मंदानः
प्र इत् इयक्षसि मा तत् कः इंद्र मृळय॥३१॥ दभ्रं चित् हि त्वाऽवतः
कृतं शृण्वे अधि क्षमि जिगातु इंद्र ते मनः॥३२॥ तव इत् ऊं ताः
सुऽकीर्तयः असन् उत प्रऽशस्तयः यत् इंद्र मृळयासि नः॥३३॥
मा नः एकस्मिन् आगसि मा द्वयोः उत त्रिषु वधीः मा शूर
भूरिषु॥३४॥ बिभय हि त्वाऽवतः उग्रात् अभिऽप्रभंगिनः द-
स्मात् अहं ऋतिऽसहः॥३५॥४८॥ मा सख्युः शूनं आ विदे मा
पुत्रस्य प्रभुऽवसो॰ आऽवृत्वत् भूतु ते मनः॥३६॥ कः नु मर्याः
अमिथितः सखा सखायं अब्रवीत् जहा कः अस्मत् ईषते॥३७॥
एवारे वृषभ सुते असिन्वन् भूरि आवयः श्वघ्नीऽइव निऽवता
चरन्॥३८॥ आ ते एता वचःऽयुजा हरी गृभ्णे सुमत्ऽरथा यत्
ईं ब्रह्मऽभ्यः इत् ददः॥३९॥ भिंधि विश्वाः अप द्विषः परि बाधः
जहि मृधः वसु स्पार्हं तत् आ भर॥४०॥ यत् वीळौ इंद्र यत्
स्थिरे यत् पर्शाने पराऽभृतं वसु स्पार्हं तत् आ भर॥४१॥ यस्य ते

विश्वऽमानुषः भूरैः दत्तस्य वेदति वसु स्पार्हं तत् आ भर ॥४२॥
॥४०॥३॥

॥४६॥ त्वाऽवंतः पुरुऽवसो॰ वयं इंद्र प्रऽनेतः॰ स्मसि स्थातः हरीणां॥१॥ त्वां हि सत्यं अद्रिऽवः विद्म दातारं इषां विद्म दातारं रयीणां॥२॥ आ यस्य ते महिमानं शतंऽऊते शतंऽक्रतो॰ गीःऽभिः गृणंति कारवः॥३॥ सुऽनीथः घ सः मर्त्यः यं मरुतः यं अर्यमा मित्रः पांति अद्रुहः॥४॥ दधानः गोऽमंत् अश्वंऽवत् सुऽवीर्यं आदित्यऽजूतः एधते सदा राया पुरुऽस्पृहा॥५॥१॥ तं इंद्रं दानं ईमहे शवसानं अभीर्वं ईशानं रायः ईमहे॥६॥ तस्मिन् हि संति ऊतयः विश्वाः अभीरवः सचा तं आ वहंतु सप्तयः पुरुऽवसुं मदाय हरयः सुतं॥७॥ यः ते मदः वरेण्यः यः इंद्र वृत्रहन्ऽतमः यः आऽददिः स्वः नृऽभिः यः पृतनासु दुस्तरः॥८॥ यः दुस्तरः विश्वऽवार श्रवाय्यः वाजेषु अस्ति तरुता सः नः शविष्ठ सवना आ वसो॰ गहि गमेम गोऽमति व्रजे॥९॥ गव्यो॰ सु नः यथा पुरा अश्वऽया उत रथऽया वरिवस्य महाऽमह॥१०॥२॥ नहि ते शूर राधसः अंतं विंदामि सत्रा दशस्य नः मघऽवन् नु चित् अद्रिऽवः धियः वाजेभिः आविथ॥११॥ यः ऋष्वः श्रवयत्ऽसखा विश्वा इत् सः वेद जनिम पुरुऽस्तुतः तं विश्वे मानुषा युगा इंद्रं हवंते तविषं यतऽस्रुचः॥१२॥ सः नः वाजेषु अविता पुरुऽवसुः पुरःऽस्थाता मघऽवा वृत्रऽहा भुवत्॥१३॥ अभि वः वीरं अंधसः मदेषु गाय गिरा महा विऽचेतसं इंद्रं नाम श्रुत्यं शाकिनं वचः यथा ॥१४॥ ददिः रेक्णः तन्वे ददिः वसु ददिः वाजेषु पुरुऽहूत वाजिनं

नूनं अर्थ ॥ १५ ॥ ३ ॥ विश्वेषां इरज्यंतं वसूनां ससह्वांसं चित् अस्य वर्पसः कृपऽयतः नूनं अतिं अर्थ ॥ १६ ॥ महः सु वः अरं इषे स्तवामहे मीळ्हुषे अरंऽगमाय जग्मये यज्ञेभिः गीःऽभिः विश्वऽमनुषां मरुतां इयक्षसि गाये त्वा नमसा गिरा ॥ १७ ॥ ये पातयंते अज्मऽभिः गिरीणां स्नुऽभिः एषां यज्ञं महिऽस्वनीनां सुम्नं तुविऽस्वनीनां प्र अध्वरे ॥ १८ ॥ प्रऽभंगं दुःऽमतीनां इंद्र शविष्ठ आ भर रयिं अस्मभ्यं युज्यं चोदयत्ऽमते ज्येष्ठं चोदयत्ऽमते ॥ १९ ॥ सनितः सुऽसनितः उग्र चित्र चेतिष्ठ सूनृत प्रऽसहा संऽराट् सहुरिं सहंतं भुज्युं वाजेषु पूर्व्यं ॥ २० ॥ ४ ॥ आ सः एतु यः ईवत् आ अदेवः पूर्तं आऽददे यथा चित् वशः अश्व्यः पृथुऽश्रवसि कानीते अस्याः विऽउषि आऽददे ॥ २१ ॥ षष्टिं सहस्रा अश्व्यस्य अयुता असनं उष्ट्रानां विंशतिं शता दश श्यावीनां शता दश त्रिऽअरुषीणां दश गवां सहस्रा ॥ २२ ॥ दश श्यावाः ऋधत्ऽरयः वीतऽवारासः आशवः मथ्राः नेमिं नि ववृतुः ॥ २३ ॥ दानासः पृथुऽश्रवसः कानीतस्य सुऽराधसः रथं हिरण्ययं ददत् मंहिष्ठः सूरिः अभूत् वर्षिष्ठं अकृत श्रवः ॥ २४ ॥ आ नः वायो इति महे तने याहि मखाय पाजसे वयं हि ते चकृम भूरि दावने सद्यः चित् महि दावने ॥ २५ ॥ ५ ॥ यः अश्वेभिः वहते वस्ते उस्राः त्रिः सप्त सप्ततीनां एभिः सोमेभिः सोमसुत्ऽभिः सोमऽपाः दानाय शुक्रपूतऽपाः ॥ २६ ॥ यः मे इमं चित् ऊं इति त्मना अमंदत् चित्रं दावने अरट्वे अक्षे नहुषे सुऽकृत्वनि सुकृत्ऽतराय सुऽक्रतुः ॥ २७ ॥ उचथ्ये वपुषि यः स्वऽराट् उत वायो इति घृतऽस्नाः अश्वऽइषितं रजःऽइषितं शुनाऽइषितं प्र अज्म तत् इदं नु तत् ॥ २८ ॥ अध प्रियं इषिराय षष्टिं सहस्रा असनं अश्वानां इत् न वृष्णां ॥ २९ ॥

गावः न यूथं उप यंति वध्रयः उप मा आ यंति वध्रयः ॥३०॥ अध
यत् चारथे गणे शतं उष्ट्रान् अचिक्रदत् अध श्वित्नेषु विंशतिं
शता ॥३१॥ शतं दासे बल्बूथे विप्रः तरुक्षे आ ददे ते ते वायो इमे
जनाः मदंति इंद्रऽगोपाः मदंति देवऽगोपाः ॥३२॥ अध स्या यो-
षणा मही प्रतीची वशं अश्व्यं अधिऽरुक्मा वि नीयते ॥३३॥६॥

॥४७॥ महि वः महतां अवः वरुण मित्र दाशुषे यं आदित्याः
अभि द्रुहः रक्षथ न ईं अघं नशत् अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः
वः ऊतयः ॥१॥ विद देवाः अघानां आदित्यासः अपऽआकृतिं
पक्षा वयः यथा उपरि वि अस्मे शर्म यच्छत अनेहसः वः ऊतयः
सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥२॥ वि अस्मे अधि शर्म तत् पक्षा वयः
न यंतन विश्वानि विश्वऽवेदसः वरूथ्या मनामहे अनेहसः वः
ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥३॥ यस्मै अरासत क्षयं जीवातुं च
प्रऽचेतसः मनोः विश्वस्य घ इत् इमे आदित्याः रायः ईशते अने-
हसः वः ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥४॥ परि नः वृणजन् अघा
दुःऽगानि रथ्यः यथा स्याम इत् इंद्रस्य शर्मणि आदित्यानां उत
अवसि अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥५॥७॥ परि-
ऽह्वृता इत् अना जनः युष्माऽदत्तस्य वायति देवाः अदभ्रं आश
वः यं आदित्याः अहेतन अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊ-
तयः ॥६॥ न तं तिग्मं चन त्यजः न द्रासत् अभि तं गुरु यस्मै ऊं
शर्म सऽप्रथः आदित्यासः अराध्वं अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः
वः ऊतयः ॥७॥ युष्मे देवाः अपि स्मसि युध्यंतःऽइव वर्मऽसु
यूयं महः नः एनसः यूयं अर्भात् उरुष्यत अनेहसः वः ऊतयः सु-
ऽऊतयः वः ऊतयः ॥८॥ अदितिः नः उरुष्यतु अदितिः शर्म य-

च्छतु माता मित्रस्य रेवतः अर्यम्णः वरुणस्य च अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥ ९॥ यत् देवाः शर्म शरणं यत् भद्रं यत् अनातुरं त्रिऽधातु यत् वरूथ्यं तत् अस्मासु वि यंतन अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥ १०॥ ८॥ आदित्याः अव हि ख्यत अधि कूलात्ऽइव स्पशः सुऽतीर्थं अर्वतः यथा अनु नः नेषथ सुऽगं अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥ ११॥ न इह भद्रं रक्षस्विने न अवऽयै न उपऽयै उत गवे च भद्रं धेनवे वीराय च श्रवस्यते अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥ १२॥ यत् आविः यत् अपीच्यं देवासः अस्ति दुःऽकृतं त्रिते तत् विश्वं आप्त्ये आरे अस्मत् दधातन अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥ १३॥ यत् च गोषु दुःस्वप्न्यं यत् च अस्मे दुहितः दिवः त्रिताय तत् विभाऽवरि आप्त्याय परा वह अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥ १४॥ निष्कं वा घ कृणवते स्रजं वा दुहितः दिवः त्रिते दुःऽस्वप्न्यं सर्वं आप्त्ये परि दद्मसि अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥ १५॥ ९॥ तत्ऽअन्नाय तत्ऽअपसे तं भागं उपऽसेदुषे त्रिताय च द्विताय च उषः दुःऽस्वप्न्यं वह अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥ १६॥ यथा कलां यथा शफं यथा ऋणं संऽनयामसि एव दुःऽस्वप्न्यं सर्वं आप्त्ये सं नयामसि अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥ १७॥ अजैष्म अद्य असनाम च अभूम अनागसः वयं उषः यस्मात् दुःऽस्वप्न्यात् अभैष्म अप तत् उच्छतु अनेहसः वः ऊतयः सुऽऊतयः वः ऊतयः ॥ १८॥ १०॥

॥ ४८॥ स्वादोः अभक्षि वयसः सुऽमेधाः सुऽआध्यः वरिवोवित्ऽतरस्य विश्वे यं देवाः उत मर्त्यासः मधु ब्रुवंतः अभि सं-

ऽचरंति॥१॥ अंतः' च प्र अगाः अदितिः भवासि अवऽयाता हर-
सः दैव्यस्य इंदो' इंद्रस्य सख्यं जुषाणः श्रौष्टीऽइव धुरं अनु राये
ऋध्याः॥२॥ अपाम सोमं अमृताः अभूम अगन्म ज्योतिः अवि-
दाम देवान् किं नूनं अस्मान् कृणवत् अरातिः किं ऊं' धूर्तिः अ-
मृत मर्त्यस्य॥३॥ शं नः भव हृदे आ पीतः इंदो' पिताऽइव सोम
सूनवे सुऽशेवः सखाऽइव सख्ये उरुऽशंस धीरः प्र नः आयुः जी-
वसे सोम तारीः॥४॥ इमे मा पीताः यशसः उरुष्यवः रथं न गा-
वः सं अनाह पर्वऽसु ते मा रक्षंतु विऽस्रसः चरित्रात् उत मा स्रा-
मात् यवयंतु इंदवः॥५॥११॥ अग्निं न मा मथितं सं दिदीपः प्र
चक्षय कृणुहि वस्यसः नः अथ हि ते मदे आ सोम मन्ये रेवान्-
ऽइव प्र चर पुष्टिं अच्छ॥६॥ इषिरेण ते मनसा सुतस्य भक्षीमहि
पित्र्यस्यऽइव रायः सोम राजन् प्र नः आयूंषि तारीः अहानि-
ऽइव सूर्यः वासराणि॥७॥ सोम राजन् मृळय नः स्वस्ति तव
स्मसि व्रत्याः तस्य विद्धि अलर्ति दक्षः उत मन्युः इंदो' मा नः
अर्यः अनुऽकामं परा दाः॥८॥ त्वं हि नः तन्वः सोम गोपाः गा-
त्रेऽगात्रे निऽससत्थ नृऽचक्षाः यत् ते वयं प्रऽमिनाम व्रतानि
सः नः मृळ सुऽसखा देव वस्यः॥९॥ ऋदूदरेण सख्या सचेय यः
मा न रिष्येत् हरिऽअश्व पीतः अयं यः सोमः नि अधायि अस्मे'
तस्मै इंद्रं प्रऽतिरं एमि आयुः॥१०॥१२॥ अप त्याः अस्थुः अनि-
राः अमीवाः निः अत्रसन् तमिषीचीः अभैषुः आ सोमः अ-
स्मान् अरुहत् विऽहायाः अगन्म यत्र प्रऽतिरंत आयुः॥११॥ यः
नः इंदुः पितरः हृत्ऽसु पीतः अमर्त्यः मर्त्यान् आऽविवेश तस्मै
सोमाय हविषा विधेम मृळीके अस्य सुऽमतौ स्याम॥१२॥ त्वं
सोम पितृऽभिः संऽविदानः अनु द्यावापृथिवी' आ ततंथ तस्मै

ते इंदो इति हविषा विधेम वयं स्याम पतयः रयीणां ॥१३॥ त्रातारः
देवाः अधि वोचत नः मा नः निऽद्रा ईशत मा उत जल्पिः वयं
सोमस्य विश्वह प्रियासः सुऽवीरासः विदथं आ वदेम ॥१४॥ त्वं
नः सोम विश्वतः वयःऽधाः त्वं स्वःऽवित् आ विश नृऽचक्षाः त्वं
नः इंदो इति ऊतिऽभिः सऽजोषाः पाहि पश्चातात् उत वा पुरस्तात्
॥१५॥१३॥६॥

॥ अथ वालखिल्यं ॥

॥४९॥ अभि प्र वः सुऽराधसं इंद्रं अर्च यथा विदे यः जरितृ-
ऽभ्यः मघऽवा पुरुऽवसुः सहस्रेणऽइव शिक्षति ॥१॥ शतानीक-
ाऽइव प्र जिगाति धृष्णुऽया हंति वृत्राणि दाशुषे गिरेःऽइव प्र
रसाः अस्य पिन्विरे दत्राणि पुरुऽभोजसः ॥२॥ आ त्वा सुतासः
इंदवः मदाः ये इंद्र गिर्वणः आपः न वज्रिन् अनु ओक्यं सरः पृ-
णंति शूर राधसे ॥३॥ अनेहसं प्रऽतरणं विवक्षणं मध्वः स्वादिष्ठं
ईं पिब आ यथा मंदसानः किरासि नः प्र क्षुद्राऽइव त्मना धृषत्
॥४॥ आ नः स्तोमं उप द्रवत् हियानः अश्वः न सोतृऽभिः यं ते
स्वधाऽवन् स्वदयंति धेनवः इंद्र कण्वेषु रातयः ॥५॥१४॥ उग्रं
न वीरं नमसा उप सेदिम विऽभूतिं अक्षितऽवसुं उद्रीऽइव व-
ज्रिन् अवतः न सिंचते क्षरंति इंद्र धीतयः ॥६॥ यत् ह नूनं यत्
वा यज्ञे यत् वा पृथिव्यां अधि अतः नः यज्ञं आशुऽभिः महे-
ऽमते उग्र उग्रेभिः आ गहि ॥७॥ अजिरासः हरयः ये ते आशवः
वाताःऽइव प्रऽसक्षिणः येभिः अपत्यं मनुषः परिऽईयसे येभिः
विश्वं स्वः दृशे ॥८॥ एतावतः ते ईमहे इंद्र सुम्नस्य गोऽमतः य-
था प्र आवः मघऽवन् मेध्यऽअतिथिं यथा नीपऽअतिथिं

धनें ॥ ९ ॥ यथां कण्वें मघऽवन् त्रसदस्यवि यथा पक्थे दशं-ऽव्रजे यथां गोऽशंर्ये असंनोः ऋजिश्वंनि इंद्र गोऽमंत् हिरंण्य-ऽवत् ॥ १० ॥ १५ ॥

॥ ५० ॥ प्र सु श्रुतं सुऽराधंसं अर्चं शक्रं अभिष्टंये यः सुन्वते स्तुवते काम्यं वसुं सहस्रेणऽइव मंहंते ॥ १ ॥ शतऽअंनीकाः हेतयः अस्य दुस्तराः इंद्रंस्य संऽइषंः महीः गिरिः न भुज्मा मघवंत्ऽसु पिन्वते यत् ईं सुताः अमंदिषुः ॥ २ ॥ यत् ईं सुतासंः इंदंवः अभि प्रियं अमंदिषुः आपंः न धायि सवंनं मे आ वसो दुघाःऽइव उपं दाशुषें ॥ ३ ॥ अनेहसं वः हवंमानं ऊतयें मध्वंः क्षरंति धीतयंः आ त्वा वसो हवंमानासः इंदंवः उपं स्तोत्रेषुं दधिरे ॥ ४ ॥ आ नः सोमें सुऽअध्वरे इयानः अत्यंः न तोशते यं ते स्वदाऽवन् स्वदंति गूर्तयंः पौरे छंदयसे हवं ॥ ५ ॥ १६ ॥ प्र वीरं उग्रं विविंचिं धनऽस्पृतं विऽभूतिं राधंसः महः उद्रीऽइव वज्रिन् अवतः वसुऽत्वना सदा पीपेथ दाशुषें ॥ ६ ॥ यत् ह नूनं पराऽवतिं यत् वा पृथिव्यां दिवि युजानः इंद्र हरिंऽभिः महेऽमते ऋष्वः ऋष्वेभिः आ गहि ॥ ७ ॥ रथिरासंः हरंयः ये ते असिधंः ओजंः वातंस्य पिप्रंति येभिः नि दस्युं मनुंषः निऽघोषंयः येभिः स्वंः॰ परिऽईयंसे ॥ ८ ॥ एतावंतः ते वसो विद्याम शूर नव्यंसः यथां प्रऽआवंः एतंशं कृत्व्ये धनें यथां वशं दशंऽव्रजे ॥ ९ ॥ यथा कण्वें मघऽवन् मेधें अध्वरे दीर्घऽनीथे दमूंनसि यथा गोऽशंर्ये असिंसासः अद्रिऽवः मयिं गोत्रं हरिंऽश्रियं ॥ १० ॥ १७ ॥

॥ ५१ ॥ यथा मनौ सांऽवरणौ सोमं इंद्र अपिंबः सुतं नीपं-

ऽअतिथौ मघऽवन् मेध्यऽअतिथौ पुष्टिऽगौ श्रुष्टिऽगौ सचा॥१॥
पार्षद्वाणः प्रस्कण्वं सं असादयत् शयानं जिव्रिं उद्धितं सहस्राणि
असिसासत् गवां ऋषिः त्वाऽऊतः दस्यवे वृकः॥२॥ यः उक्थे-
भिः न विंधते चिकित् यः ऋषिऽचोदनः इंद्रं तं अच्छ वद नव्यस्या
मती अरिष्यंतं न भोजसे॥३॥ यस्मै अर्कं सप्तऽशीर्षाणं आनृचुः
त्रिऽधातुं उत्ऽतमे पदे सः तु इमा विश्वा भुवनानि चिक्रदत् आत्
इत् जनिष्ट पौंस्यं॥४॥ यः नः दाता वसूनां इंद्रं तं हूमहे वयं विद्म
हि अस्य सुऽमतिं नवीयसीं गमेम गोऽमति व्रजे॥५॥१८॥ यस्मै
त्वं वसो दानाय शिक्षसि सः रायः पोषं अश्नुते तं त्वा वयं मघ-
ऽवन् इंद्र गिर्वणः सुतऽवंतः हवामहे॥६॥ कदा चन स्तरीः असि
न इंद्र सश्चसि दाशुषे उपऽउप इत् नु मघऽवन् भूयः इत् नु ते दा-
नं देवस्य पृच्यते॥७॥ प्र यः ननक्षे अभि ओजसा क्रिविं वधैः शु-
ष्णं निऽघोषयन् यदा इत् अस्तंभीत् प्रथयन् अमूं दिवं आत् इत्
जनिष्ट पार्थिवः॥८॥ यस्य अयं विश्वः आर्यः दासः शेवधिऽपाः
अरिः तिरः चित् अर्ये रुशमे पवीरवि तुभ्यं इत् सः अज्यते रयिः
॥९॥ तुरण्यवः मधुऽमंतं घृतऽश्चुतं विप्रासः अर्कं आनृचुः अ-
स्मे रयिः पप्रथे वृष्ण्यं शवः अस्मे सुवानासः इंदवः॥१०॥१९॥

॥५२॥ यथा मनौ विवस्वति सोमं शक्र अपिबः सुतं यथा त्रिते
छंदः इंद्र जुजोषसि आयौ मादयसे सचा॥१॥ पृषध्रे मेध्ये मातरि-
श्वनि इंद्र सुवाने अमंदथाः यथा सोमं दशऽशिप्रे दशऽओण्ये स्यू-
मऽरश्मौ ऋजूनसि॥२॥ यः उक्था केवला दधे यः सोमं धृषिता
अपिबत् यस्मै विष्णुः त्रीणि पदा विऽचक्रमे उप मित्रस्य धर्म-
ऽभिः॥३॥ यस्य त्वं इंद्र स्तोमेषु चाकनः वाजे वाजिन् शतऽक्रतो

तं त्वा वयं सुदुघाःऽइव गोऽदुहः जुहूमसि श्रवस्यवः ॥४॥ यः नः दाता सः नः पिता महान् उग्रः ईशानऽकृत् अयामन् उग्रः मघऽवा पुरुऽवसुः गोः अश्वस्य प्र दातु नः ॥५॥२०॥ यस्मै त्वं वसो दानाय मंहसे सः रायः पोषं इन्वति वसुऽयवः वसुऽपतिं शतऽक्रतुं स्तोमैः इंद्रं हवामहे ॥६॥ कदा चन प्र युच्छसि उभे नि पासि जन्मनी तुरीय आदित्य हवनं ते इंद्रियं आ तस्थौ अमृतं दिवि ॥७॥ यस्मै त्वं मघऽवन् इंद्र गिर्वणः शिक्षो शिक्षसि दाशुषे अस्माकं गिरः उत सुऽस्तुतिं वसो कण्वऽवत् शृणुधि हवं ॥८॥ अस्तावि मन्म पूर्व्यं ब्रह्म इंद्राय वोचत पूर्वीः ऋतस्य बृहतीः अनूषत स्तोतुः मेधाः असृक्षत ॥९॥ सं इंद्रः रायः बृहतीः अधूनुत सं क्षोणी सं ऊं सूर्यं सं शुक्रासः शुचयः सं गोऽआशिरः सोमाः इंद्रं अमंदिषुः ॥१०॥२१॥

॥५३॥ उपऽमं त्वा मघोनां ज्येष्ठं च वृषभाणां पूर्भित्ऽतमं मघऽवन् इंद्र गोऽविदं ईशानं रायः ईमहे ॥१॥ यः आयुं कुत्सं अतिथिऽग्वं अर्दयः ववृधानः दिवेऽदिवे तं त्वा वयं हरिऽअश्वं शतऽक्रतुं वाजऽयंतः हवामहे ॥२॥ आ नः विश्वेषां रसं मध्वः सिंचंतु अद्रयः ये पराऽवति सुन्विरे जनेषु आ ये अर्वाऽवति इंदवः ॥३॥ विश्वा द्वेषांसि जहि च अव च आ कृधि विश्वे सन्वंतु आ वसु शीर्ष्टेषु चित् ते मदिरासः अंशवः यत्र सोमस्य तृंपसि ॥४॥२२॥ इंद्र नेदीयः आ इत् इहि मितऽमेधाभिः ऊतिऽभिः आ शंऽतम शंऽतमाभिः अभिष्टिऽभिः आ सुऽआपे स्वापिऽभिः ॥५॥ आजिऽतुरं सत्ऽपतिं विश्वऽचर्षणिं कृधि प्रऽजासु आऽभगं प्र सु तिर शचीभिः ये ते उक्थिनः क्रतुं पुनत आनुषक् ॥६॥ यः ते सा-

धिष्ठः अवसे ते स्याम भरेषु ते वयं होत्राभिः उत देवहूतिऽभिः
ससऽवांसः मनामहे ॥७॥ अहं हि ते हरिऽवः ब्रह्म वाजऽयुः आ-
जिं यामि सदा ऊतिऽभिः त्वां इत् एव तं अमे सं अश्वऽयुः गव्युः
अग्रे मथीनां ॥८॥२३॥

॥५४॥ एतत् ते इंद्र वीर्यं गीःऽभिः गृणंति कारवः ते स्तोभंतः
ऊर्जं आवन् घृतऽश्चुतं पौरासः नक्षन् धीतिऽभिः ॥१॥ नक्षंते
इंद्रं अवसे सुऽकृत्यया येषां सुतेषु मंदसे यथा संऽवर्ते अमदः यथा
कृशे एव अस्मे इंद्र मत्स्व ॥२॥ आ नः विश्वे सऽजोषसः देवा-
सः गंतन उप नः वसवः रुद्राः अवसे नः आ गमन् शृण्वंतु म-
रुतः हवं ॥३॥ पूषा विष्णुः हवनं मे सरस्वती अवंतु सप्त सिंधवः
आपः वाताः पर्वतासः वनस्पतिः शृणोतु पृथिवी हवं ॥४॥२४॥
यत् इंद्र राधः अस्ति ते माघोनं मघवत्ऽतम तेन नः बोधि सध-
ऽमाद्यः वृधे भगः दानाय वृत्रऽहन् ॥५॥ आजिऽपते नृऽपते त्वं
इत् हि नः वाजे आ वक्षि सुक्रतो इति सुऽक्रतो वीती होत्राभिः उत देववी-
तिऽभिः ससऽवांसः वि शृण्विरे ॥६॥ संति हि अर्यः आऽशिषः इंद्र
आयुः जनानां अस्मान् नक्षस्व मघऽवन् उप अवसे धुक्षस्व
पिप्युषीं इषं ॥७॥ वयं ते इंद्र स्तोमेभिः विधेम त्वं अस्माकं श-
तऽक्रतो इति शतऽक्रतो महि स्थूरं शशयं राधः अह्रयं प्रस्कण्वाय नि तोशय
॥८॥२५॥

॥५५॥ भूरि इत् इंद्रस्य वीर्यं वि अख्यं अभि आ अयति राधः
ते दस्यवे वृक ॥१॥ शतं श्वेतासः उक्षणः दिवि तारः न रो-
चंते मह्ना दिवं न तस्तभुः ॥२॥ शतं वेणून् शतं शुनः शतं चर्माणि म्ला-
तानि [illegible]

तानिं शृतं मे वल्वजऽस्तुकाः अरुषीणां चतुःऽशृतं ॥३॥ सुऽदेवाः स्थ काण्वायनाः वयःऽवयः विऽचरंतः अश्वासः न चंक्रमत ॥४॥ आत् इत् साप्तस्यं चर्किरन् न अनूनस्य महि श्रवः श्यावीः अतिऽध्वसन् पथः चक्षुषा चन संऽनशे ॥५॥२६॥

॥५६॥ प्रतिं ते दस्यवे वृक राधः अदर्शि अहूयं द्यौः न प्रथिना शवः ॥१॥ दश मह्यं पौतऽक्रतः सहस्रा दस्यवे वृकः नित्यात् रायः अमंहत ॥२॥ शृतं मे गर्दभानां शृतं ऊर्णाऽवतीनां शृतं दासान् अति स्रजः ॥३॥ तत्रो अपि प्र अनीयत पूतऽक्रतायै विऽअंक्ता अश्वानां इत् न यूथ्यां ॥४॥ अचेति अग्निः चिकितुः हव्यऽवाट् सः सुमत्ऽरथः अग्निः शुक्रेण शोचिषा वृहत् सूरः अरोचत दिवि सूर्यः अरोचत ॥५॥२७॥

॥५७॥ युवं देवा क्रतुना पूर्व्येण युक्ता रथेन तविषं यजत्रा आ अगच्छतं नासत्या शचीभिः इदं तृतीयं सवनं पिबाथः ॥१॥ युवां देवाः त्रयः एकादशासः सत्याः सत्यस्य ददृशे पुरस्तात् अस्माकं यज्ञं सवनं जुषाणा पातं सोमं अश्विना दीदिऽअग्नी॰ ॥२॥ पनाय्यं तत् अश्विना कृतं वां वृषभः दिवः रजसः पृथिव्याः सहस्रं शंसाः उत ये गोऽइष्टौ सर्वान् इत् तान् उपं यात पिबंध्यै ॥३॥ अयं वां भागः निऽहितः यजत्रा इमाः गिरः नासत्या उपं यातं पिबतं सोमं मधुऽमंतं अस्मे प्र दाश्वांसं अवतं शचीभिः ॥४॥२८॥

॥५८॥ यं ऋत्विजः बहुधा कल्पयंतः सऽचेतसः यज्ञं इमं वह-

ति यः अनूचानः ब्राह्मणः युक्तः आसीत् का स्वित् तत्रं यजमा-
नस्य संऽवित् ॥ १ ॥ एकः एव अग्निः बहुधा संऽइद्धः एकः सूर्यः
विश्वं अनु प्रऽभूतः एका एव उषाः सर्वं इदं वि भाति एकं वै इदं
वि बभूव सर्वं ॥ २ ॥ ज्योतिष्मंतं केतुऽमंतं त्रिऽचक्रं सुऽखं रथं सु-
ऽसदं भूरिऽवारं चित्रऽमंघा यस्य योगे अधिऽजज्ञे तं वां हुवे अ-
ति रिक्तं पिबध्यै ॥ ३ ॥ २९ ॥

॥ ५९ ॥ इमानि वां भागऽधेयानि सिस्रते इंद्रावरुणा प्र महे
सुतेषु वां यज्ञेऽयज्ञे ह सवना भुरण्यथः यत् सुन्वते यजमानाय
शिक्षथः ॥ १ ॥ निःऽसिध्वरीः ओषधीः आपः आस्तां इंद्रावरुणा
महिमानं आशत या सिस्रतुः रजसः पारे अध्वनः ययोः शत्रुः न-
किः अदेवः ओहते ॥ २ ॥ सत्यं तत् इंद्रावरुणा कृशस्य वां मध्वः ऊर्मिं
दुहते सप्त वाणीः ताभिः दाश्वांसं अवतं शुभः पती यः वां अदब्धः
अभि पाति चित्तिऽभिः ॥ ३ ॥ घृतऽप्रुषः सौम्याः जीरऽदानवः
सप्त स्वसारः सदने ऋतस्य याः ह वां इंद्रावरुणा घृतऽश्चुतः ता-
भिः धत्तं यजमानाय शिक्षतं ॥ ४ ॥ ३० ॥ अवोचाम महते सौभगाय
सत्यं त्वेषाभ्यां महिमानं इंद्रियं अस्मान् सु इंद्रावरुणा घृतऽश्चुतः
त्रिऽभिः साप्तेभिः अवतं शुभः पती ॥ ५ ॥ इंद्रावरुणा यत् ऋषि-
ऽभ्यः मनीषां वाचः मतिं श्रुतं अदत्तं अग्रे यानि स्थानानि अ-
सृजंत धीराः यज्ञं तन्वानाः तपसा अभि अपश्यं ॥ ६ ॥ इंद्रावरुणा
सौमन[illegible] [illegible]प्तं रायः पोषं यजमानेषु धत्तं प्रऽजां पुष्टिं भूतिं अ-
[illegible]ायुऽत्वाय प्र तिरतं नः आयुः ॥ ७ ॥ ३१ ॥

॥ ५५ ॥ भूरि इ॰ ॥ इति वालखिल्यं समाप्तं ॥

ते दस्यवे वृक ॥ १ ॥ [illegible]
ह्ना दिवं न तस्तभुः ॥ २ [illegible]हि अग्निऽभिः होतारं त्वा वृणीमहे आ त्वां

अनक्तु प्रऽयंता हविष्मंती यजिष्ठं बर्हिः आऽसदे॥१॥ अच्छ हि त्वा सहसः सूनो अंगिरः सुचः चरंति अध्वरे ऊर्जः नपातं घृतऽकेशं ईमहे अग्निं यज्ञेषु पूर्व्यं॥२॥ अग्ने कविः वेधाः असि होता पावक यक्ष्यः मंद्रः यजिष्ठः अध्वरेषु ईड्यः विप्रेभिः शुक्र मन्मऽभिः॥३॥ अद्रोघं आ वह उशतः यविष्ठ्य देवान् अजस्र वीतये अभि प्रयांसि सुऽधिता आ वसो गहि मंदस्व धीतिऽभिः हितः॥४॥ त्वं इत् सऽप्रथाः असि अग्ने त्रातः ऋतः कविः त्वां विप्रासः संऽइधान दीदिऽवः आ विवासंति वेधसः॥५॥३२॥ शोच शोचिष्ठ दीदिहि विशे मयः रास्व स्तोत्रे महान् असि देवानां शर्मन् मम संतु सूरयः शत्रुऽसहः सुऽअग्नयः॥६॥ यथा चित् वृद्धं अतसं अग्ने संऽजूर्वसि क्षमि एव दह मित्रऽमहः यः अस्मऽध्रुक् दुःऽमन्मा कः च वेनति॥७॥ मा नः मर्ताय रिपवे रक्षस्विने मा अघऽशंसाय रीरधः अस्रेधत्ऽभिः तरणिऽभिः यविष्ठ्य शिवेभिः पाहि पायुऽभिः॥८॥ पाहि नः अग्ने एकया पाहि उत द्वितीयया पाहि गीःऽभिः तिसृऽभिः ऊर्जां पते पाहि चतसृऽभिः वसो॥९॥ पाहि विश्वस्मात् रक्षसः अराव्णः प्र स्म वाजेषु नः अव त्वां इत् हि नेदिष्ठं देवऽतातये आपिं नक्षामहे वृधे॥१०॥३३॥ आ नः अग्ने वयःऽवृधं रयिं पावक शंस्यं रास्व च नः उपऽमाते पुरुऽस्पृहं सुऽनीती स्वयशःऽतरं॥११॥ येन वंसाम पृतनासु शर्धतः तरंतः अर्यः आऽदिशः सः त्वं नः वर्ध प्रयसा शचीऽवसो जिन्व धियः वसुऽविदः॥१२॥ शिशानः वृषभः यथा अग्निः शृंगे दविध्वत् तिग्माः अस्य हनवः न प्रतिऽधृषे सुऽजंभः सहसः यहुः॥१३॥ नहि ते अग्ने वृषभ प्रतिऽधृषे जंभासः यत् विऽतिष्ठसे सः त्वं नः होतः सुऽहुतं हविः कृधि वंस्व नः वार्या पुरु॥१४॥ दोषे

वनेषु मात्रोः सं त्वा मर्तासः इंधते अतंद्रः हव्या वहसि हविःऽकृतः आत् इत् देवेषु राजसि ॥ १५ ॥ ३४ ॥ सप्त होतारः तं इत् ईळते त्वा अग्ने सुऽत्यजं अह्रयं भिनत्सि अद्रिं तपसा वि शोचिषा प्र अग्ने तिष्ठ जनान् अति ॥ १६ ॥ अग्निंऽअग्निं वः अध्रिऽगुं हुवेम वृक्तऽबर्हिषः अग्निं हितऽप्रयसः शश्वतीषु आ होतारं चर्षणीनां ॥ १७ ॥ केतेन शर्मन् सचते सुऽसामनि अग्ने तुभ्यं चिकित्वना इषण्यया नः पुरुऽरूपं आ भर वाजं नेदिष्ठं ऊतये ॥ १८ ॥ अग्ने जरितः विश्पतिः तेपानः देव रक्षसः अप्रोषिऽवान् गृहऽपतिः महान् असि दिवः पायुः दुरोणऽयुः ॥ १९ ॥ मा नः रक्षः आ वेशीत् आघृणिऽवसो इति मा यातुः यातुऽमावतां परः ऽगव्यूति अनिरां अप क्षुधं अग्ने सेध रक्षस्विनः ॥ २० ॥ ३५ ॥

॥ ६१ ॥ उभयं शृणवत् च नः इंद्रः अर्वाक् इदं वचः सत्राच्या मघऽवा सोमऽपीतये धिया शविष्ठः आ गमत् ॥ १ ॥ तं हि स्वऽराजं वृषभं तं ओजसे धिषणे इति निःऽततक्षतुः उत उपऽमानां प्रथमः नि सीदसि सोमऽकामं हि ते मनः ॥ २ ॥ आ वृषस्व पुरुऽवसो इति सुतस्य इंद्र अंधसः विद्म हि त्वा हरिऽवः पृत्ऽसु सासहिं अधृष्टं चित् दधृष्वणिं ॥ ३ ॥ अप्रामिऽसत्य मघऽवन् तथा इत् असत् इंद्र क्रत्वा यथा वशः सनेम वाजं तव शिप्रिन् अवसा मक्षु चित् यंतः अद्रिऽवः ॥ ४ ॥ शग्धि ऊं इति सु शचीऽपते इंद्र विश्वाभिः ऊतिऽभिः भगं न हि त्वा यशसं वसुऽविदं अनु शूर चरामसि ॥ ५ ॥ ३६ ॥ पौरः अश्वस्य पुरुऽकृत् गवां असि उत्सः देव हिरण्ययः नकिः हि दानं परिऽमर्धिषत् त्वे इति यत्ऽयत् यामि तत् आ भर ॥ ६ ॥ त्वं हि आ इहि चेरवे विदाः भगं वसुत्तये उत् वावृषस्व मघऽवन्

143*

गोऽइष्टये उत इंद्र अश्वंऽइष्टये ॥ ७ ॥ त्वं पुरु सहस्राणि शतानि च
यूथा दानाय मंहसे आ पुरंऽदरं चकृम विप्रऽवचसः इंद्रं गायंतः
अवसे ॥ ८ ॥ अविप्रः वा यत् अविधत् विप्रः वा इंद्र ते वचः सः प्र
ममंदत् त्वाऽया शतऽक्रतो° प्राचाऽमन्यो° अहंऽसन ॥ ९ ॥ उग्र-
ऽबाहुः म्रक्षऽकृत्वा पुरंऽदरः यदि मे शृणवत् हवं वसुऽयवः वसु-
ऽपतिं शतऽक्रतुं स्तोमैः इंद्रं हवामहे ॥ १० ॥ ३७ ॥ न पापासः म-
नामहे न अरायासः न जल्हवः यत् इत् नु इंद्रं वृषणं सचा सुते
सखायं कृणवामहै ॥ ११ ॥ उग्रं युयुज्म पृतनासु ससहिं ऋणऽका-
तिं अदाभ्यं वेद भृमं चित् सनिता रथिऽतमः वाजिनं यं इत् ऊं°
नशत् ॥ १२ ॥ यतः इंद्र भयामहे ततः नः अभयं कृधि मघऽवन् श-
ग्धि तव तत् नः ऊतिऽभिः वि द्विषः वि मृधः जहि ॥ १३ ॥ त्वं हि
राधःऽपते राधसः महः क्षयस्य असि विधतः तं त्वा वयं मघऽवन्
इंद्र गिर्वणः सुतऽवंतः हवामहे ॥ १४ ॥ इंद्रः स्पट् उत वृत्रऽहा प-
रःऽपाः नः वरेण्यः सः नः रक्षिषत् चरमं सः मध्यमं सः पश्चात्
पातु नः पुरः ॥ १५ ॥ ३८ ॥ त्वं नः पश्चात् अधरात् उत्तरात् पुरः इंद्र
नि पाहि विश्वतः आरे अस्मत् कृणुहि दैव्यं भयं आरे हेतीः अदे-
वीः ॥ १६ ॥ अद्यऽअद्य श्वःऽश्वः इंद्र त्रास्व परे च नः विश्वा च नः
जरितॄन् सत्ऽपते अहा दिवा नक्तं च रक्षिषः ॥ १७ ॥ प्रऽभंगी
शूरः मघऽवा तुविऽमघः संऽमिश्लः वीर्याय कं उभा ते बाहू°
वृषणा शतऽक्रतो° नि या वज्रं मिमिक्षतुः ॥ १८ ॥ ३९ ॥

॥ ६२ ॥ प्रो° अस्मै उपऽस्तुतिं भरत यत् जुजोषति उक्थैः इंद्र-
स्य माहिनं वयः वर्धंति सोमिनः भद्राः इंद्रस्य रातयः ॥ १ ॥ अयु-
जः असमः नृऽभिः एकः कृष्टीः अयास्यः पूर्वीः अति प्र ववृधे

विश्वा जातानि ओजसा भद्राः इंद्रस्य रातयः॥ २॥ अहितेन चित्
अर्वता जीरऽदानुः सिसासति प्रऽवाच्यं इंद्र तत् तव वीर्याणि
करिष्यतः भद्राः इंद्रस्य रातयः ॥ ३॥ आ याहि कृणवाम ते इंद्र ब्र-
ह्माणि वर्धना येभिः शविष्ठ चाकनः भद्रं इह श्रवस्यते भद्राः इंद्र-
स्य रातयः॥ ४॥ धृषतः चित् धृषत् मनः कृणोषि इंद्र यत् त्वं तीव्रैः
सोमैः सपर्यतः नमःऽभिः प्रतिऽभूषतः भद्राः इंद्रस्य रातयः॥ ५॥
अव चष्टे ऋचीषमः अवतान्ऽइव मानुषः जुष्ट्वी दक्षस्य सोमि-
नः सखायं कृणुते युजं भद्राः इंद्रस्य रातयः ॥ ६॥ ४०॥ विश्वे ते इंद्र
वीर्यं देवाः अनु क्रतुं ददुः भुवः विश्वस्य गोऽपतिः पुरुऽस्तुत भ-
द्राः इंद्रस्य रातयः ॥ ७॥ गृणे तत् इंद्र ते शवः उपऽमं देवऽतातये
यत् हंसि वृत्रं ओजसा शचीऽपते भद्राः इंद्रस्य रातयः ॥ ८॥ सम-
नाऽइव वपुष्यतः कृणवत् मानुषा युगा विदे तत् इंद्रः चेतनं अध
श्रुतः भद्राः इंद्रस्य रातयः ॥ ९॥ उत् जातं इंद्र ते शवः उत् त्वां उत्
तव क्रतुं भूरिऽगो॰ भूरि ववृधुः मघऽवन् तव शर्मणि भद्राः इं-
द्रस्य रातयः ॥ १०॥ अहं च त्वं च वृत्रऽहन् सं युज्याव सनिऽभ्यः
आ अरातिऽवा चित् अद्रिऽवः अनु नौ शूर मंसते भद्राः इंद्रस्य
रातयः ॥ ११॥ सत्यं इत् वै ऊं तं वयं इंद्रं स्तवाम न अनृतं म-
हान् असुन्वतः वधः भूरि ज्योतींषि सुन्वतः भद्राः इंद्रस्य रातयः
॥ १२ ॥ ४१॥

॥ ६३॥ सः पूर्व्यः महानां वेनः क्रतुऽभिः आनजे यस्य द्वारा
मनुः पिता देवेषु धियः आनजे॥ १॥ दिवः मानं न उत् सदन् सो-
मऽपृष्ठासः अद्रयः उक्था ब्रह्म च शंस्या॥ २॥ सः विद्वान् अंगि-
रःऽभ्यः इंद्रः गाः अवृणोत् अप स्तुषे तत् अस्य पौंस्यं॥ ३॥ सः प्र-

त्नऽथा कविऽवृधः इंद्रः वाकस्य वक्षणिः शिवः अर्कस्य होमनि अस्मऽत्रा गंतु अवसे ॥४॥ आत् ऊं इति नु ते अनु क्रतुं स्वाहा वरस्य यज्यवः श्वात्रं अर्काः अनूषत इंद्रं गोत्रस्य दावने ॥५॥ इंद्रे विश्वानि वीर्या कृतानि कर्त्वानि च यं अर्काः अध्वरं विदुः ॥६॥४२॥ यत् पांचऽजन्यया विशा इंद्रे घोषाः असृक्षत अस्तृणात् बर्हणा विपः अर्यः मानस्य सः क्षयः ॥७॥ इयं ऊं इति ते अनुऽस्तुतिः चकृषे तानि पौंस्या प्र आवः चक्रस्य वर्तनिं ॥८॥ अस्य वृष्णः विऽओदने उरु क्रमिष्ट जीवसे यवं न पश्वः आ ददे ॥९॥ तत् दधानाः अवस्यवः युष्माभिः दक्षऽपितरः स्याम मरुत्वंतः वृधे ॥१०॥ बट् ऋत्वियाय धाम्ने ऋक्वऽभिः शूर नोनुमः जेषाम इंद्र त्वया युजा ॥११॥ अस्मे इति रुद्राः मेहना पर्वतासः वृत्रऽहत्ये भरऽहूतौ सऽजोषाः यः शंसते स्तुवते धायि पज्रः इंद्रऽज्येष्ठाः अस्मान् अवंतु देवाः ॥१२॥४३॥

॥६४॥ उत् त्वा मंदंतु स्तोमाः कृणुष्व राधः अद्रिऽवः अव ब्रह्मऽद्विषः जहि ॥१॥ पदा पणीन् अराधसः नि बाधस्व महान् असि नहि त्वा कः चन प्रति ॥२॥ त्वं ईशिषे सुतानां इंद्र त्वं असुतानां त्वं राजा जनानां ॥३॥ आ इहि प्र इहि क्षयः दिवि आऽघोषन् चर्षणीनां आ उभे इति पृणासि रोदसी इति ॥४॥ त्यं चित् पर्वतं गिरिं शतऽवंतं सहस्रिणं वि स्तोतृऽभ्यः रुरोजिथ ॥५॥ वयं ऊं इति त्वा दिवा सुते वयं नक्तं हवामहे अस्माकं कामं आ पृण ॥६॥४४॥ क्व स्यः वृषभः युवा तुविऽग्रीवः अनानतः ब्रह्मा कः तं सपर्यति ॥७॥ कस्य स्वित् सवनं वृषा जुजुष्वान् अव गच्छति इंद्रः कः ऊं इति स्वित् आ चके ॥८॥ कं ते दानाः असक्षत वृत्रऽहन् कं सुऽवीर्या उक्थे कः ऊं इति स्वित् अंतमः ॥९॥ अयं ते मानुषे जने सोमः पूरुषु सूयते तस्य

आ इहि प्र द्रव पिबं ॥१०॥ अयं ते शर्यणाऽवंति सुऽसोमायां अधि
प्रियः आर्जीकीये मदिन्ऽतमः ॥११॥ तं अद्य राधसे महे चारं
मदाय घृष्वये आ इहि इं इंद्र द्रव पिबं ॥१२॥४५॥

॥६५॥ यत् इंद्र प्राक् अपाक् उदक् न्यक् वा हूयसे नृऽभिः आ
याहि तूयं आशुऽभिः ॥१॥ यत् वा प्रऽस्रवणे दिवः मादयासे स्वः
ऽनरे यत् वा समुद्रे अंधसः ॥२॥ आ त्वा गीःऽभिः महां उरुं हुवे
गांऽइव भोजसे इंद्रं सोमस्य पीतये ॥३॥ आ ते इंद्र महिमानं हरं
यः देव ते महः रथे वहंतु बिभ्रतः ॥४॥ इंद्रं गृणीषे ऊं स्तुषे महान्
उग्रः ईशानऽकृत् आ इहि नः सुतं पिब ॥५॥ सुतऽवंतः त्वा वयं
प्रयस्वंतः हवामहे इदं नः वर्हिः आऽसदे ॥६॥४६॥ यत् चित् हि
शश्वतां असि इंद्र साधारणः त्वं तं त्वा वयं हवामहे ॥७॥ इदं ते सो
म्यं मधु अधुक्षन् अद्रिऽभिः नरः जुषाणः इंद्र तत् पिब ॥८॥ वि
श्वान् अर्यः विपःऽचितः अति ख्यः तूयं आ गहि अस्मे धेहि श्र
वः बृहत् ॥९॥ दाता मे पृषतीनां राजा हिरण्यऽवीनां मा देवाः
मघऽवा रिषत् ॥१०॥ सहस्रे पृषतीनां अधि चंद्रं बृहत् पृथु शुक्रं
हिरण्यं आ ददे ॥११॥ नपातः दुःऽगहस्य मे सहस्रेण सुऽराधसः
श्रवः देवेषु अक्रत ॥१२॥४७॥

॥६६॥ तरःऽभिः वः विदत्ऽवसुं इंद्रं सऽबाधः ऊतये बृहत्
गायंतः सुतऽसोमे अध्वरे हुवे भरं न कारिणं ॥१॥ न यं दुध्राः वरंते
न स्थिराः मुरः मदे सुऽशिप्रं अंधसः यः आऽदृत्य शशमानाय सु
न्वते दाता जरित्रे उक्थ्यं ॥२॥ यः शक्रः मृक्षः अश्व्यः यः वा कीजः
हिरण्ययः सः ऊर्वस्य रेजयति अपऽवृतिं इंद्रः गव्यस्य वृत्रऽहा

॥३॥ निऽखातं चित् यः पुरुऽसंभृतं वसु उत् इत् वपति दाशुषे
वज्री सुऽशिप्रः हरिऽअश्वः इत् करत् इंद्रः क्रत्वा यथा वशत् ॥४॥
यत् ववंथ पुरुऽस्तुत पुरा चित् शूर नृणां वयं तत् ते इंद्र संभरामसि
यज्ञं उक्थं तुरं वचः ॥५॥४८॥ सचा सोमेषु पुरुऽहूत वज्रिऽवः
मदाय द्युक्ष सोमऽपाः त्वं इत् हि ब्रह्मऽकृते काम्यं वसु देष्ठः सुन्वते
भुवः ॥६॥ वयं एनं इदा ह्यः अपीपेम इह वज्रिणं तस्मै ऊं इति अद्य
समना सुतं भर आ नूनं भूषत श्रुते ॥७॥ वृकः चित् अस्य वारणः
उराऽमथिः आ वयुनेषु भूषति सः इमं नः स्तोमं जुजुषाणः आ
गहि इंद्र प्र चित्रया धिया ॥८॥ कत् ऊं इति नु अस्य अकृतं इंद्रस्य अस्ति
पौंस्यं केनो इति नु कं श्रोमतेन न शुश्रुवे जनुषः परि वृत्रऽहा ॥९॥
कत् ऊं इति महीः अधृष्टाः अस्य तविषीः कत् ऊं इति वृत्रऽघ्नः अस्तृतं
इंद्रः विश्वान् बेकऽनाटान् अहःऽदृशः उत क्रत्वा पणीन् अभि
॥१०॥४९॥ वयं घ ते अपूर्व्या इंद्र ब्रह्माणि वृत्रऽहन् पुरुऽतमासः
पुरुऽहूत वज्रिऽवः भृतिं न प्र भरामसि ॥११॥ पूर्वीः चित् हि त्वे इति
तुविऽकूर्मिन् आऽशसः हवंते इंद्र ऊतयः तिरः चित् अर्यः सवना
आ वसो इति गहि शविष्ठ श्रुधि मे हवं ॥१२॥ वयं घ ते त्वे इति इत् ऊं इति इंद्र
विप्राः अपि स्मसि नहि त्वत् अन्यः पुरुऽहूत कः चन मघऽवन्
अस्ति मर्डिता ॥१३॥ त्वं नः अस्याः अमतेः उत क्षुधः अभिऽशस्तेः
अव स्पृधि त्वं नः ऊती तव चित्रया धिया शिक्ष शचिष्ठ गातुऽवित् ॥१४॥ सोमः इत् वः सुतः अस्तु कलयः मा बिभीतन अप
इत् एषः ध्वस्मा अयति स्वयं घ एषः अप अयति ॥१५॥५०॥

॥६७॥ त्यान् नु क्षत्रियान् अवः आदित्यान् याचिषामहे सु-
ऽमृळीकान् अभिष्टये ॥१॥ मित्रः नः अति अंहतिं वरुणः पर्षत्

अर्यमा आदित्यासः यथा विदुः ॥२॥ तेषां हि चित्रं उक्थ्यं वरूथं
अस्ति दाशुषे आदित्यानां अरंऽकृते ॥३॥ महि वः महतां अवः
वरुण मित्र अर्यऽमन् अवांसि आ वृणीमहे ॥४॥ जीवान् नः
अभि धेतन आदित्यासः पुरा हथात् कत् ह स्थ हवनऽश्रुतः ॥५॥
॥५१॥ यत् वः श्रांताय सुन्वते वरूथं अस्ति यत् छर्दिः तेन नः अ-
धि वोचत ॥६॥ अस्ति देवाः अंहोः उरु अस्ति रत्नं अनागसः
आदित्याः अद्भुतऽएनसः ॥७॥ मा नः सेतुः सिसेत् अयं महे वृ-
णक्तु नः परि इंद्रः इत् हि श्रुतः वशी ॥८॥ मा नः मृचा रिपूणां
वृजिनानां अविष्यवः देवाः अभि प्र मृक्षत ॥९॥ उत त्वां अदिते
महि अहं देवि उप ब्रुवे सुऽमृळीकां अभिष्टये ॥१०॥५२॥ पर्षि
दीने गभीरे आ उग्रऽपुत्रे जिघांसतः माकिः तोकस्य नः रिपत्
॥११॥ अनेहः नः उरुऽव्रजे उरूचि वि प्रऽसर्तवे कृधि तोकाय
जीवसे ॥१२॥ ये मूर्धानः क्षितीनां अदब्धासः स्वऽयशसः व्रता
रक्षंते अद्रुहः ॥१३॥ ते नः आस्नः वृकाणां आदित्यासः मुमोचत
स्तेनं बद्धंऽइव अदिते ॥१४॥ अपो सु नः इयं शरुः आदित्याः अप
दुःऽमतिः अस्मत् एतु अजघ्नुषी ॥१५॥५३॥ शश्वत् हि वः सुऽदा-
नवः आदित्याः ऊतिऽभिः वयं पुरा नूनं बुभुज्महे ॥१६॥ शश्वंतं
हि प्रऽचेतसः प्रतिऽयंतं चित् एनसः देवाः कृणुथ जीवसे ॥१७॥
तत् सु नः नव्यं सन्यसे आदित्याः यत् मुमोचति बंधात् बद्धंऽइव
अदिते ॥१८॥ न अस्माकं अस्ति तत् तरः आदित्यासः अतिऽस्कदे
यूयं अस्मभ्यं मृळत ॥१९॥ मा नः हेतिः विवस्वतः आदित्याः
कृत्रिमा शरुः पुरा नु जरसः वधीत् ॥२०॥ वि सु द्वेषः वि अं-
हतिं आदित्यासः वि संऽहितं विष्वक् वि वृहत रपः ॥२१॥
॥५४॥४॥

॥६८॥ आ त्वा रथं यथा ऊतये सुम्नाय वर्तयामसि तुविऽकूर्मिं
ऋतिऽसहं इंद्र शविष्ठ सत्ऽपते ॥१॥ तुविंऽशुष्म तुविंऽक्रतो॰
शचीऽवः विश्वया मते आ पप्राथ महिऽत्वना ॥२॥ यस्य ते म-
हिना महः परि ज्मायंतं ईयतुः हस्ता वज्रं हिरण्ययं ॥३॥ विश्वा-
नरस्य वः पतिं अनानतस्य शवसः एवैः च चर्षणीनां ऊती हुवे
रथानां ॥४॥ अभिष्टये सदाऽवृधं स्वःऽमीळ्हेषु यं नरः नाना ह-
वंते ऊतये ॥५॥१॥ परःऽमात्रं ऋचीषमं इंद्रं उग्रं सुऽराधसं ईशानं
चित् वसूनां ॥६॥ तंऽतं इत् राधसे महे इंद्रं चोदामि पीतये यः
पूर्व्यां अनुऽस्तुतिं ईशे कृष्टीनां नृतुः ॥७॥ न यस्य ते शवसान स-
ख्यं आनंश मर्त्यः नकिः शवांसि ते नशत् ॥८॥ त्वाऽऊतासः त्वा
युजा अप्ऽसु सूर्ये महत् धनं जयेम पृत्ऽसु वज्रिऽवः ॥९॥ तं त्वा
यज्ञेभिः ईमहे तं गीःऽभिः गिर्वणःऽतम इंद्र यथा चित् आविथ
वाजेषु पुरुऽमाय्यं ॥१०॥२॥ यस्य ते स्वादु सख्यं स्वाद्वी प्रऽनीतिः
अद्रिऽवः यज्ञः वितंतसाय्यः ॥११॥ उरु नः तन्वे तने उरु क्षयाय
नः कृधि उरु नः यंधि जीवसे ॥१२॥ उरुं नृऽभ्यः उरुं गवे उरुं र-
थाय पंथां देवऽवीतिं मनामहे ॥१३॥ उप मा षट् द्वाऽद्वा नरः
सोमस्य हर्ष्या तिष्ठंति स्वादुऽरातयः ॥१४॥ ऋज्रौ इंद्रोते आ ददे
हरी ऋक्षस्य सूनवि आश्वऽमेधस्य रोहिता ॥१५॥३॥ सुऽर-
थान् आतिथिऽग्वे सुऽअभीशून् आर्क्षे आश्वऽमेधे सुऽपेशसः
॥१६॥ षट् अश्वान् आतिथिऽग्वे इंद्रोते वधूऽमंतः सचा पूत-
ऽक्रतौ सनं ॥१७॥ आ एषु चेतत् वृषण्ऽवती अंतः ऋज्रेषु अ-
रुषी सुऽअभीशुः कशाऽवती ॥१८॥ न युष्मे वाजऽबंधवः नि-
नित्सुः चन मर्त्यः अवद्यं अधि दीधरत् ॥१९॥४॥

अर्यमा आदित्यासः यथा विदुः ॥२॥ तेषां हि चित्रं उक्थ्यं वरूथं
अस्ति दाशुषे आदित्यानां अरंऽकृते ॥३॥ महि वः महतां अवः
वरुण मित्र अर्यंऽमन् अवांसि आ वृणीमहे ॥४॥ जीवान् नः
अभि धेतन आदित्यासः पुरा हथात् कत् ह स्थ हवनऽश्रुतः ॥५॥
॥५१॥ यत् वः श्रांताय सुन्वते वरूथं अस्ति यत् छर्दिः तेन नः अ-
धि वोचत ॥६॥ अस्ति देवाः अंहोः उरु अस्ति रत्नं अनागसः
आदित्याः अद्भुतऽएनसः ॥७॥ मा नः सेतुः सिसेत् अयं महे वृ-
णक्तु नः परि इंद्रः इत् हि श्रुतः वशी ॥८॥ मा नः मृचा रिपूणां
वृजिनानां अविष्यवः देवाः अभि प्र मृक्षत ॥९॥ उत त्वां अदिते
महि अहं देवि उप ब्रुवे सुऽमृळीकां अभिष्टये ॥१०॥५२॥ पर्षि
दीने गभीरे आ उग्रंऽपुत्रे जिघांसतः माकिः तोकस्य नः रिषत्
॥११॥ अनेहः नः उरुऽव्रजे उरूचि वि प्रऽसर्तवे कृधि तोकाय
जीवसे ॥१२॥ ये मूर्धानः क्षितीनां अदब्धासः स्वऽयशसः व्रता
रक्षंते अद्रुहः ॥१३॥ ते नः आस्नः वृकाणां आदित्यासः मुमोचत
स्तेनं बद्धंऽइव अदिते ॥१४॥ अपो सु नः इयं शरुः आदित्याः अप
दुःऽमतिः अस्मत् एतु अजघ्नुषी ॥१५॥५३॥ शश्वत् हि वः सुऽदा-
नवः आदित्याः ऊतिऽभिः वयं पुरा नूनं बुभुज्महे ॥१६॥ शश्वंतं
हि प्रऽचेतसः प्रतिऽयंतं चित् एनसः देवाः कृणुथ जीवसे ॥१७॥
तत् सु नः नव्यं सन्यसे आदित्याः यत् मुमोचति बंधात् बद्धंऽइव
अदिते ॥१८॥ न अस्माकं अस्ति तत् तरः आदित्यासः अतिऽस्कदे
यूयं अस्मभ्यं मृळत ॥१९॥ मा नः हेतिः विवस्वतः आदित्याः
कृत्रिमा शरुः पुरा नु जरसः वधीत् ॥२०॥ वि सु द्वेषः वि अं-
हतिं आदित्यासः वि संऽहितं विष्वक् वि वृहत रपः ॥२१॥
॥५४॥४॥

॥६८॥ आ त्वा रथं यथा ऊतये सुम्नाय वर्तयामसि तुविऽकूर्मिं ऋतिऽसहं इंद्र शविष्ठ सतऽपते ॥१॥ तुविऽशुष्म तुविऽक्रतो॰ शचीऽवः विश्वया मते आ पप्राथ महिऽत्वना ॥२॥ यस्य ते महिना महः परि ज्मायंतं ईयतुः हस्ता वज्रं हिरण्ययं ॥३॥ विश्वानरस्य वः पतिं अनानतस्य शवसः एवैः च चर्षणीनां ऊती हुवे रथानां ॥४॥ अभिष्टये सदाऽवृधं स्वःऽमीळ्हेषु यं नरः नाना हवंते ऊतये ॥५॥१॥ परःऽमात्रं ऋचीषमं इंद्रं उग्रं सुऽराधसं ईशानं चित् वसूनां ॥६॥ तंऽतं इत् राधसे महे इंद्रं चोदामि पीतये यः पूर्व्यां अनुऽस्तुतिं ईशे कृष्टीनां नृतुः ॥७॥ न यस्य ते शवसान सख्यं आनंश मर्त्यः नकिः शवांसि ते नशत् ॥८॥ त्वाऽऊतासः त्वा युजा अप्ऽसु सूर्ये महत् धनं जयेम पृत्ऽसु वज्रिऽवः ॥९॥ तं त्वा यज्ञेभिः ईमहे तं गीःऽभिः गिर्वणःऽतम इंद्र यथा चित् आविथ वाजेषु पुरुऽमाय्यं ॥१०॥२॥ यस्य ते स्वादु सख्यं स्वाद्वी प्रऽनीतिः अद्रिऽवः यज्ञः वितंतसाय्यः ॥११॥ उरु नः तन्वे तने उरु क्षयाय नः कृधि उरु नः यंधि जीवसे ॥१२॥ उरुं नृऽभ्यः उरुं गवे उरुं रथाय पंथां देवऽवीतिं मनामहे ॥१३॥ उप मा षट् द्वाऽद्वा नरः सोमस्य हर्ष्या तिष्ठंति स्वादुऽरातयः ॥१४॥ ऋज्रौ इंद्रोते आ ददे हरी ऋक्षस्य सूनवि आश्वऽमेधस्य रोहिता ॥१५॥३॥ सुऽरथान् आतिथिऽग्वे सुऽअभीशून् आर्क्षे आश्वऽमेधे सुऽपेशसः ॥१६॥ षट् अश्वान् आतिथिऽग्वे इंद्रोते वधूऽमंतः सचा पूतऽक्रतौ सनं ॥१७॥ आ एषु चेतत् वृषण्ऽवती अंतः ऋज्रेषु अरुषी सुऽअभीशुः कशाऽवती ॥१८॥ न युष्मे वाजऽबंधवः निनित्सुः चन मर्त्यः अवद्यं अधि दीधरत् ॥१९॥४॥

अ॒र्य॒मा आ॒दि॒त्यासः॑ यथा॑ वि॒दुः॥
अस्ति॑ दा॒शुषे॑ आ॒दि॒त्याना॑ अ॒र॒ऽ
वरु॑ण मित्र॑ अर्य॑ऽमन् अवा॑सि
अ॒भि धे॒त॒न आदि॑त्यासः पु॒रा ह॒य
॥५१॥ यत् व॒ः श्रा॒न्ताय॑ सु॒न्व॒ते वरू
थि॑ वो॒च॒त॒ ॥६॥ अस्ति॑ दे॒वाः अं
आदि॑त्याः अह्रु॑तऽएनसः ॥७॥
णक्तु न॒ः परि॑ इं॒द्रः इ॒त् हि श्रु॒तः
वृ॒जि॒नाना॑ अ॒वि॒ष्य॒वः दे॒वाः अ॒
म॒हि॒ अ॒हं दे॒वि॒ उप॑ ब्रु॒वे सु॒ऽमृळ
दीने ग॒भीरे॒ आ उ॒ग्रऽपु॒त्रे जिघां
॥११॥ अ॒नेहः न॒ः उ॒रु॒ऽव्र॒जे उ॒र
जी॒वसे॑ ॥१२॥ ये मू॒र्धान॑ः क्षि॒ती
रक्ष॑न्ते अ॒द्रुहः॑ ॥१३॥ ते न॒ः आ॒स्न
स्ते॒नं व॒द्धंऽइ॒व अ॒दि॒ते॒ ॥१४॥ अ
दुः॒ऽम॒तिः अ॒स्मत् ए॒तु अजं॑घ्नुषी
न॒व॒ः आ॒दि॒त्याः ऊ॒तिऽभिः व॒यं
हि प्र॒ऽचे॒त॒सः प्र॒ति॒ऽयंतं॑ चि॒त्
तत् सु न॒ः नव्य॑ं सन्य॑से आदि॒त्य
अ॒दि॒ते॒ ॥१८॥ न अ॒स्माकं॑ अ॒स्ति
यू॒यं अ॒स्मभ्य॑ं मृ॒ळ॒त॒ ॥१९॥
कृ॒त्रिमा॑ शरुः पु॒रा नु ज॒रसः
हृ॒तिं आदि॑त्यासः वि सं॒ऽहि
॥५४॥४॥

सुऽधितं यत् एतवे आऽवर्तयंति दावने ॥१७॥ अनु प्रत्नस्य ओ-
कसः प्रियऽमेधासः एषां पूर्वां अनु प्रऽयतिं वृक्तऽवर्हिषः हि-
तऽप्रयसः आशत ॥१८॥७॥७॥

॥७०॥ यः राजा चर्षणीनां याता रथेभिः अध्रिऽगुः विश्वासां
तरुता पृतनानां ज्येष्ठः यः वृत्रऽहा गृणे ॥१॥ इंद्रं तं शुंभ पुरुऽह-
न्मन् अवसे यस्य द्विता विऽधर्तरि हस्ताय वज्रः प्रति धायि दर्श-
तः महः दिवे न सूर्यः ॥२॥ नकिः तं कर्मणा नशत् यः चकार स-
दाऽवृधं इंद्रं न यज्ञैः विश्वऽगूर्तं ऋभ्वसं अधृष्टं धृष्णुऽओजसं ॥३॥
अषाळ्हं उग्रं पृतनासु ससहिं यस्मिन् महीः उरुऽज्रयः सं धेन-
वः जायमाने अनोनवुः द्यावः क्षामः अनोनवुः ॥४॥ यत् द्यावः
इंद्र ते शतं शतं भूमीः उत स्युः॰ न त्वा वज्रिन् सहस्रं सूर्याः अनु न
जातं अष्ट रोदसी ॥५॥८॥ आ पप्राथ महिना वृष्ण्या वृषन् वि-
श्वा शविष्ठ शवसा अस्मान् अव मघऽवन् गोऽमति व्रजे वज्रिन्
चित्राभिः ऊतिऽभिः ॥६॥ न सीं अदेवः आपत् इषं दीर्घऽआयो॰
मर्त्यः एतऽग्वा चित् यः एतशा युयोजते हरी इंद्रः युयोजते ॥७॥
तं वः महः महाय्यं इंद्रं दानाय सक्षणिं यः गाधेषु यः आऽअरणेषु
हव्यः वाजेषु अस्ति हव्यः ॥८॥ उत् ऊं सु नः वसो महे मृशस्व शूर
राधसे उत् ऊं सु मह्यै मघऽवन् मघत्तये उत् इंद्र श्रवसे महे ॥९॥
त्वं नः इंद्र ऋतऽयुः त्वाऽनिदः नि तृंपसि मध्ये वसिष्व तुविऽनृम्ण
ऊर्वोः नि दासं शिश्नथः हथैः ॥१०॥९॥ अन्यऽव्रतं अमानुषं अ-
यज्वानं अदेवऽयुं अव स्वः सखा दुधुवीत पर्वतः सुऽघ्नाय दस्युं
पर्वतः ॥११॥ त्वं नः इंद्र आसां हस्ते शविष्ठ दावने धानानां न सं
गृभाय अस्मऽयुः द्विः सं गृभाय अस्मऽयुः ॥१२॥ सखायः क्रतुं इ-

स्तुत कया राधाम शरस्य उप॑ऽस्तुतिं भोजः सूरिः यः अह्रयः ॥१३॥ भूरिऽभिः समह ऋषिऽभिः बर्हिष्मत्ऽभिः स्तविष्यसे यत् इत्थं एकंऽएकं इत् शर वत्सान् पराऽददः ॥१४॥ कर्णऽगृह्य मघऽवा शौरऽदेव्यः वत्सं नः त्रिऽभ्यः आ अनयत् अजां सूरिः न धातवे ॥१५॥१०॥

॥७१॥ त्वं नः अग्ने महःऽभिः पाहि विश्वस्याः अरातेः उत द्विषः मर्त्यस्य ॥१॥ नहि मन्युः पौरुषेयः ईशे हि वः प्रियऽजात त्वं इत् असि क्षपाऽवान् ॥२॥ सः नः विश्वेभिः देवेभिः ऊर्जः नपात् भद्रऽशोचे रयिं देहि विश्वऽवारं ॥३॥ न तं अग्ने अरातयः मर्तं युवंत रायः यं त्रायसे दाश्वांसं ॥४॥ यं त्वं विप्र मेधऽसातौ अग्ने हिनोषि धनाय सः तव ऊती गोषु गंता ॥५॥११॥ त्वं रयिं पुरुऽवीरं अग्ने दाशुषे मर्ताय प्र नः नय वस्यः अच्छ ॥६॥ उरुष्य नः मा परा दाः अघऽयते जातऽवेदः दुःऽआध्ये मर्ताय ॥७॥ अग्ने माकिः ते देवस्य रातिं अदेवः युयोत त्वं ईशिषे वसूनां ॥८॥ सः नः वस्वः उप मासि ऊर्जः नपात् माहिनस्य सखे वसो जरितृऽभ्यः ॥९॥ अच्छ नः शीरऽशोचिषं गिरः यंतु दर्शतं अच्छ यज्ञासः नमसा पुरुऽवसुं पुरुऽप्रशस्तं ऊतये ॥१०॥१२॥ अग्निं सूनुं सहसः जातऽवेदसं दानाय वार्याणां द्विता यः भूत् अमृतः मर्त्येषु आ होता मंद्रऽतमः विशि ॥११॥ अग्निं वः देवऽयज्यया अग्निं प्रऽयति अध्वरे अग्निं धीषु प्रथमं अग्निं अर्वति अग्निं क्षैत्राय साधसे ॥१२॥ अग्निः इषां सख्ये ददातु नः ईशे यः वार्याणां अग्निं तोके तनये शश्वत् ईमहे वसुं संतं तनूऽपां ॥१३॥ अग्निं ईळिष्व अवसे गाथाभिः शीरऽशोचिषं अग्निं राये पुरुऽमीळ्ह श्रुतं नरः अग्निं सुऽदीतये

छर्दिः॥१४॥ अग्निं द्वेषः योतवै नः गृणीमसि अग्निं शं योः च दातवे
विश्वासु विक्षु अविताऽइव हव्यः भुवत् वस्तुः ऋषूणां॥१५॥१३॥

॥७२॥ हविः कृणुध्वं आ गमत् अध्वर्युः वनते पुनः विद्वान्
अस्य प्रऽशासनं॥१॥ नि तिग्मं अभि अंशुं सीदत् होता मनौ
अधि जुषाणः अस्य सख्यं॥२॥ अंतः इच्छंति तं जने रुद्रं परः म-
नीषया गृभ्णंति जिह्वया ससं॥३॥ जामि अतीतपे धनुः वयः-
ऽधाः अरुहत् वनं हृषदं जिह्वया आ अवधीत्॥४॥ चरन् वत्सः
रुशन् इह निऽदातारं न विंदते वेति स्तोतवे अंब्यं॥५॥१४॥ उतो
नु अस्य यत् महत् अश्वऽवत् योजनं बृहत् दामा रथस्य ददृशे॥६॥
दुहंति सप्त एकां उप द्वा पंच सृजतः तीर्थे सिंधोः अधि स्वरे॥७॥
आ दशऽभिः विवस्वतः इंद्रः कोशं अचुच्यवीत् खेदया त्रिऽवृता
दिवः॥८॥ परि त्रिऽधातुः अध्वरं जूर्णिः एति नवीयसी मध्वा हो-
तारः अंजते॥९॥ सिंचंति नमसा अवतं उच्चाऽचक्रं परिऽज्मानं
नीचीनऽवारं अक्षितं॥१०॥१५॥ अभिऽआरं इत् अद्रयः नि-
ऽसिक्तं पुष्करे मधु अवतस्य विऽसर्जने॥११॥ गावः उप अवत
अवतं मही यज्ञस्य रप्सुदा उभा कर्णा हिरण्यया॥१२॥ आ सुते
सिंचत श्रियं रोदस्योः अभिऽश्रियं रसा दधीत वृषभं॥१३॥ ते
जानत स्वं ओक्यं सं वत्सासः न मातृऽभिः मिथः नसंत जामि-
ऽभिः॥१४॥ उप स्रक्वेषु बप्सतः कृण्वते धरुणं दिवि इंद्राय अग्ना न-
मः स्वः॰॥१५॥१६॥ अधुक्षत् पिप्युषीं इषं ऊर्जं सप्तऽपदीं अरिः
सूर्यस्य सप्त रश्मिऽभिः॥१६॥ सोमस्य मित्रावरुणा उत्ऽइता
सूरे आ ददे तत् आतुरस्य भेषजं॥१७॥ उतो नु अस्य यत् पदं ह-
र्यतस्य निऽधान्यं परि द्यां जिह्वया अतनत्॥१८॥१७॥

च्छत कथा राधाम शरस्य उपऽस्तुतिं भोजः सूरिः यः अह्रयः ॥१३॥ भूरिऽभिः समह ऋषिऽभिः बर्हिष्मत्ऽभिः स्तविष्यसे यत् इत्थं एकंऽएकं इत् शर वत्सान् पराऽददः ॥१४॥ कर्णऽगृह्य मघऽवा शौरऽदेव्यः वत्सं नः त्रिऽभ्यः आ अनयत् अजां सूरिः न धातवे ॥१५॥१०॥

॥७१॥ त्वं नः अग्ने महःऽभिः पाहि विश्वस्याः अरातेः उत द्विषः मर्त्यस्य ॥१॥ नहि मन्युः पौरुषेयः ईशे हि वः प्रियऽजात त्वं इत् असि क्षपाऽवान् ॥२॥ सः नः विश्वेभिः देवेभिः ऊर्जः नपात् भद्रऽशोचे रयिं देहि विश्वऽवारं ॥३॥ न तं अग्ने अरातयः मर्तं युवंत रायः यं त्रायसे दाश्वांसं ॥४॥ यं त्वं विप्र मेधऽसातौ अग्ने हिनोषि धनाय सः तव ऊती गोषु गंता ॥५॥११॥ त्वं रयिं पुरुऽवीरं अग्ने दाशुषे मर्ताय प्र नः नय वस्यः अच्छ ॥६॥ उरुष्य नः मा परा दाः अघऽयते जातऽवेदः दुःऽआध्ये मर्ताय ॥७॥ अग्ने माकिः ते देवस्य रातिं अदेवः युयोत त्वं ईशिषे वसूनां ॥८॥ सः नः वस्वः उप मासि ऊर्जः नपात् माहिनस्य सखे वसो जरितृऽभ्यः ॥९॥ अच्छ नः शीरऽशोचिषं गिरः यंतु दर्शतं अच्छ यज्ञासः नमसा पुरुऽवसुं पुरुऽप्रशस्तं ऊतये ॥१०॥१२॥ अग्निं सूनुं सहसः जातऽवेदसं दानाय वार्याणां द्विता यः भूत् अमृतः मर्त्येषु आ होता मंद्रः विशि ॥११॥ अग्निं वः देवऽयज्यया अग्निं प्रऽयति अध्वरे अग्निं धीषु प्रथमं अग्निं अर्वति अग्निं क्षैत्राय साधसे ॥१२॥ अग्निः सख्ये ददातु नः ईशे यः वार्याणां अग्निं तोके तनये शश्वत् ईमहे वसुं संतं तनूऽपां ॥१३॥ अग्निं ईळिष्व अवसे गाथाभिः शीरऽशोचिषं अग्निं राये पुरुऽमीळ्ह श्रुतं नरः अग्निं सुऽदीतये

छर्दिः॥१४॥ अग्निं द्वेषः योतवै नः गृणीमसि अग्निं शं योः च दातवे विश्वासु विक्षु अविताऽइव हव्यः भुवत् वस्तुः ऋषूणां॥१५॥१३॥

॥७२॥ हविः कृणुध्वं आ गमत् अध्वर्युः वनते पुनः विद्वान् अस्य प्रऽशासनं॥१॥ नि तिग्मं अभि अंशुं सीदत् होता मनौ अधि जुषाणः अस्य सख्यं॥२॥ अंतः इच्छंति तं जने रुद्रं परः मनीषया गृभ्णंति जिह्वया ससं॥३॥ जामि अतीतपे धनुः वयःऽधाः अरुहत् वनं दृषदं जिह्वया आ अवधीत्॥४॥ चरन् वत्सः रुशन् इह निऽदातारं न विंदते वेति स्तोतवे अंब्यं॥५॥१४॥ उतो नु अस्य यत् महत् अश्वऽवत् योजनं बृहत् दामा रथस्य ददृशे॥६॥ दुहंति सप्त एकां उप द्वा पंच सृजतः तीर्थे सिंधोः अधि स्वरे॥७॥ आ दशऽभिः विवस्वतः इंद्रः कोशं अचुच्यवीत् खेदया त्रिऽवृता दिवः॥८॥ परि त्रिऽधातुः अध्वरं जूर्णिः एति नवीयसी मध्वा होतारः अंजते॥९॥ सिंचंति नमसा अवतं उच्चाऽचक्रं परिऽज्मानं नीचीनऽवारं अक्षितं॥१०॥१५॥ अभिऽआरं इत् अद्रयः निऽसिक्तं पुष्करे मधु अवतस्य विऽसर्जने॥११॥ गावः उप अवत अवतं मही यज्ञस्य रप्सुदा उभा कर्णा हिरण्यया॥१२॥ आ सुते सिंचत श्रियं रोदस्योः अभिऽश्रियं रसा दधीत वृषभं॥१३॥ ते जानत स्वं ओक्यं सं वत्सासः न मातृऽभिः मिथः नसंत जामिऽभिः॥१४॥ उप स्रक्वेषु बप्सतः कृण्वते धरुणं दिवि इंद्रे अग्ना नमः स्वः॥१५॥१६॥ अधुक्षत् पिप्युषीं इषं ऊर्जं सप्तऽपदीं अरिः सूर्यस्य सप्त रश्मिऽभिः॥१६॥ सोमस्य मित्रावरुणा उत्ऽइता सूरे आ ददे तत् आतुरस्य भेषजं॥१७॥ उतो नु अस्य यत् पदं हर्यतस्य निऽधान्यं परि द्यां जिह्वया अतनत्॥१८॥१७॥

च्छत कया राधाम शरस्य उपऽस्तुतिं भोजः सूरिः यः अह्र्यः ॥१३॥ भूरिऽभिः समह ऋषिऽभिः बर्हिष्मत्ऽभिः स्तविष्यसे यत् इत्थं एकंऽएकं इत् शर वत्सान् पराऽददः ॥१४॥ कर्णऽगृह्य मघऽवा शौरऽदेव्यः वत्सं नः त्रिऽभ्यः आ अनयत् अजां सूरिः न धातवे ॥१५॥१०॥

॥७१॥ त्वं नः अग्ने महःऽभिः पाहि विश्वस्याः अरातेः उत द्विषः मर्त्यस्य ॥१॥ नहि मन्युः पौरुषेयः ईशे हि वः प्रियऽजात त्वं इत् असि क्षपाऽवान् ॥२॥ सः नः विश्वेभिः देवेभिः ऊर्जः नपात् भद्रऽशोचे रयिं देहि विश्वऽवारं ॥३॥ न तं अग्ने अरातयः मर्तं युवंत रायः यं त्रायसे दाश्वांसं ॥४॥ यं त्वं विप्र मेधऽसातौ अग्ने हिनोषि धनाय सः तव ऊती गोषु गंता ॥५॥११॥ त्वं रयिं पुरुऽवीरं अग्ने दाशुषे मर्ताय प्र नः नय वस्यः अच्छ ॥६॥ उरुष्य नः मा परा दाः अघऽयते जातऽवेदः दुःऽआध्ये मर्ताय ॥७॥ अग्ने माकिः ते देवस्य रातिं अदेवः युयोत त्वं ईशिषे वसूनां ॥८॥ सः नः वस्वः उप मासि ऊर्जः नपात् माहिनस्य सखे वसो जरितृऽभ्यः ॥९॥ अच्छ नः शीरऽशोचिषं गिरः यंतु दर्शतं अच्छ यज्ञासः नमसा पुरुऽवसुं पुरुऽप्रशस्तं ऊतये ॥१०॥१२॥ अग्निं सूनुं सहसः जातऽवेदसं दानाय वार्याणां द्विता यः भूत् अमृतः मर्त्येषु आ होता मंद्रः विशि ॥११॥ अग्निं वः देवऽयज्यया अग्निं प्रऽयति अध्वरे अग्निं धीषु प्रथमं अग्निं अर्वति अग्निं क्षैत्राय साधसे ॥१२॥ अग्निः इषां सख्ये ददातु नः ईशे यः वार्याणां अग्निं तोके तनये शश्वत् ईमहे वसुं संतं तनूऽपां ॥१३॥ अग्निं ईळिष्व अवसे गाथाभिः शीरऽशोचिषं अग्निं राये पुरुऽमीळ्ह श्रुतं नरः अग्निं सुऽदीतये

छर्दिः॥१४॥ अग्निं द्वेषः योतवै नः गृणीमसि अग्निं शं योः च दातवे विश्वासु विक्षु अविताऽइव हव्यः भुवत् वस्तुः ऋषूणां॥१५॥१३॥

॥७२॥ हविः कृणुध्वं आ गमत् अध्वर्युः वनते पुनः' विद्वान् अस्य प्रऽशासनं॥१॥ नि तिग्मं अभि अंशुं सीदत् होता मनौ अधि जुषाणः अस्य सख्यं॥२॥ अंतः इच्छंति तं जने रुद्रं परः मनीषया गृभ्णंति जिह्वया ससं॥३॥ जामि अतीतपे धनुः वयःऽधाः अरुहत् वनं दृषदं जिह्वया आ अवधीत्॥४॥ चरन् वत्सः रुशन् इह निऽदातारं न विंदते वेति स्तोतवे अंव्यं॥५॥१४॥ उतो' नु अस्य यत् महत् अश्वऽवत् योजनं बृहत् दामा रथस्य ददृशे॥६॥ दुहंति सप्त एकां उप द्वा पंच सृजतः तीर्थे सिंधोः अधि स्वरे॥७॥ आ दशऽभिः विवस्वतः इंद्रः कोशं अचुच्यवीत् खेदया त्रिऽवृता दिवः॥८॥ परि त्रिऽधातुः अध्वरं जूर्णिः एति नवीयसी मध्वा होतारः अंजते॥९॥ सिंचंति नमसा अवतं उच्चाऽचक्रं परिऽज्मानं नीचीनऽवारं अक्षितं॥१०॥१५॥ अभिऽआरं इत् अद्रयः निऽसिक्तं पुष्करे मधु अवतस्य विऽसर्जने॥११॥ गावः उप अवत अवतं मही' यज्ञस्य रप्सुदा उभा कर्णा हिरण्यया॥१२॥ आ सुते सिंचत श्रियं रोदस्योः अभिऽश्रियं रसा दधीत वृषभं॥१३॥ ते जानत स्वं ओक्यं सं वत्सासः न मातृऽभिः मिथः नसंत जामिऽभिः॥१४॥ उप स्रक्वेषु बप्सतः कृण्वते धरुणं दिवि इंद्रे अग्ना नमः स्वः॰॥१५॥१६॥ अधुक्षत् पिप्युषीं इषं ऊर्जं सप्तऽपदीं अरिः सूर्यस्य सप्त रश्मिऽभिः॥१६॥ सोमस्य मित्रावरुणा उत्ऽइता सूरे आ ददे तत् आतुरस्य भेषजं॥१७॥ उतो' नु अस्य यत् पदं हर्यतस्य निऽधान्यं परि द्यां जिह्वया अतनत्॥१८॥१७॥

च्छत कथा राधाम शरस्य उपऽस्तुतिं भोजः सूरिः यः अह्रयः ॥१३॥ भूरिऽभिः समह ऋषिऽभिः बर्हिष्मत्ऽभिः स्तविष्यसे यत् इत्थं एकंऽएकं इत् शर वत्सान् पराऽददः ॥१४॥ कर्णऽगृह्य मघऽवा शौरऽदेव्यः वत्सं नः त्रिऽभ्यः आ अनयत् अजां सूरिः न धातवे ॥१५॥१०॥

॥७१॥ त्वं नः अग्ने महःऽभिः पाहि विश्वस्याः अरातेः उत द्विषः मर्त्यस्य ॥१॥ नहि मन्युः पौरुषेयः ईशे हि वः प्रियऽजात त्वं इत् असि क्षपाऽवान् ॥२॥ सः नः विश्वेभिः देवेभिः ऊर्जः नपात् भद्रऽशोचे रयिं देहि विश्वऽवारं ॥३॥ न तं अग्ने अरातयः मर्तं युवंत रायः यं त्रायसे दाश्वांसं ॥४॥ यं त्वं विप्र मेधऽसातौ अग्ने हिनोषि धनाय सः तव ऊती गोषु गंता ॥५॥११॥ त्वं रयिं पुरुऽवीरं अग्ने दाशुषे मर्ताय प्र नः नय वस्यः अच्छ ॥६॥ उरुष्य नः मा परा दाः अघऽयते जातऽवेदः दुःऽआध्ये मर्ताय ॥७॥ अग्ने माकिः ते देवस्य रातिं अदेवः युयोत त्वं ईशिषे वसूनां ॥८॥ सः नः वस्वः उप मासि ऊर्जः नपात् माहिनस्य सखे वसो जरितृऽभ्यः ॥९॥ अच्छ नः शीरऽशोचिषं गिरः यंतु दर्शतं अच्छ यज्ञासः नमसा पुरुऽवसुं पुरुऽप्रशस्तं ऊतये ॥१०॥१२॥ अग्निं सूनुं सहसः जातऽवेदसं दानाय वार्याणां द्विता यः भूत् अमृतः मर्त्येषु आ होता मंद्रऽतमः विशि ॥११॥ अग्निं वः देवऽयज्यया अग्निं प्रऽयति अध्वरे अग्निं धीषु प्रथमं अग्निं अर्वंति अग्निं क्षैत्राय साधसे ॥१२॥ अग्निः इषां सख्ये ददातु नः ईशे यः वार्याणां अग्निं तोके तनये शश्वत् ईमहे वसुं संतं तनूऽपां ॥१३॥ अग्निं ईळिष्व अवसे गाथाभिः शीरऽशोचिषं अग्निं राये पुरुऽमीळ्ह श्रुतं नरः अग्निं सुऽदीतये

दिः ॥१४॥ अग्निं द्वेषः योतवै नः गृणीमसि अग्निं शं योः च दातवे
विश्वासु विक्षु अविताऽइव हव्यः भुवत् वस्तुः ऋषूणां ॥१५॥१३॥

॥७२॥ हविः कृणुध्वं आ गमत् अध्वर्युः वनते पुनः विद्वान्
अस्य प्रऽशासनं ॥१॥ नि तिग्मं अभि अंशुं सीदत् होता मनौ
अधि जुषाणः अस्य सख्यं ॥२॥ अंतः इच्छंति तं जने रुद्रं परः म-
नीषया गृभ्णंति जिह्वया ससं ॥३॥ जामि अतीतपे धनुः वयः-
ऽधाः अरुहत् वनं दृषदं जिह्वया आ अवधीत् ॥४॥ चरन् वत्सः
रुशन् इह निऽदातारं न विंदते वेति स्तोतवे अंब्यं ॥५॥१४॥ उतो
नु अस्य यत् महत् अश्वऽवत् योजनं बृहत् दामा रथस्य ददृशे ॥६॥
दुहंति सप्त एकां उप द्वा पंच सृजतः तीर्थे सिंधोः अधि स्वरे ॥७॥
आ दशऽभिः विवस्वतः इंद्रः कोशं अचुच्यवीत् खेदया त्रिऽवृता
दिवः ॥८॥ परि त्रिऽधातुः अध्वरं जूर्णिः एति नवीयसी मध्वा हो-
तारः अंजते ॥९॥ सिंचंति नमसा अवतं उच्चाऽचक्रं परिऽज्मानं
नीचीनऽवारं अक्षितं ॥१०॥१५॥ अभिऽआरं इत् अद्रयः नि-
ऽसिक्तं पुष्करे मधु अवतस्य विऽसर्जने ॥११॥ गावः उप अवत
अवतं मही यज्ञस्य रप्सुदा उभा कर्णा हिरण्यया ॥१२॥ आ सुते
सिंचत श्रियं रोदस्योः अभिऽश्रियं रसा दधीत वृषभं ॥१३॥ ते
जानत स्वं ओक्यं सं वत्सासः न मातृऽभिः मिथः नसंत जामि-
ऽभिः ॥१४॥ उप स्रक्वेषु बप्सतः कृण्वते धरुणं दिवि इंद्रे अग्ना न-
मः स्वः० ॥१५॥१६॥ अधुक्षत् पिप्युषीं इषं ऊर्जं सप्तऽपदीं अरिः
सूर्यस्य सप्त रश्मिऽभिः ॥१६॥ सोमस्य मित्रावरुणा उत्ऽइता
सूरे आ ददे तत् आतुरस्य भेषजं ॥१७॥ उतो नु अस्य यत् पदं ह-
र्यतस्य निऽधान्यं परि द्यां जिह्वया अतनत् ॥१८॥१७॥

च्छत कथा राधाम शरस्य उपऽस्तुतिं भोजः सूरिः यः अह्रयः
॥१३॥ भूरिऽभिः समह ऋषिऽभिः बर्हिष्मत्ऽभिः स्तविष्यसे
यत् इत्थं एकंऽएकं इत् शर वत्सान् पराऽददः ॥१४॥ कर्णऽगृह्य
मघऽवा शौरऽदेव्यः वत्सं नः त्रिऽभ्यः आ अनयत् अजां सूरिः
न धातवे ॥१५॥१०॥

॥७१॥ त्वं नः अग्ने महःऽभिः पाहि विश्वस्याः अरातेः उत द्वि-
षः मर्त्यस्य ॥१॥ नहि मन्युः पौरुषेयः ईशे हि वः प्रियऽजात त्वं
इत् असि क्षपाऽवान् ॥२॥ सः नः विश्वेभिः देवेभिः ऊर्जः नपात्
भद्रऽशोचे रयिं देहि विश्वऽवारं ॥३॥ न तं अग्ने अरातयः मर्तं यु-
वंत रायः यं त्रायसे दाश्वांसं ॥४॥ यं त्वं विप्र मेधऽसातौ अग्ने हि-
नोषि धनाय सः तव ऊती गोषु गंता ॥५॥११॥ त्वं रयिं पुरुऽवीरं
अग्ने दाशुषे मर्ताय प्र नः नय वस्यः अच्छ ॥६॥ उरुष्य नः मा परा-
दाः अघऽयते जातऽवेदः दुःऽआध्ये मर्ताय ॥७॥ अग्ने माकिः ते
देवस्य रातिं अदेवः युयोत त्वं ईशिषे वसूनां ॥८॥ सः नः वस्वः
उप मासि ऊर्जः नपात् माहिनस्य सखे वसो जरितृऽभ्यः ॥९॥
अच्छ नः शीरऽशोचिषं गिरः यंतु दर्शतं अच्छ यज्ञासः नमसा पु-
रुऽवसुं पुरुऽप्रशस्तं ऊतये ॥१०॥१२॥ अग्निं सूनुं सहसः जातऽवे-
दसं दानाय वार्याणां द्विता यः भूत् अमृतः मर्त्येषु आ होता मं-
द्रऽतमः विशि ॥११॥ अग्निं वः देवऽयज्यया अग्निं प्रऽयति अध्वरे
अग्निं धीषु प्रथमं अग्निं अर्वति अग्निं क्षैत्राय साधसे ॥१२॥ अग्निः
इषां सख्ये ददातु नः ईशे यः वार्याणां अग्निं तोके तनये शश्वत् ई-
महे वसुं संतं तनूऽपां ॥१३॥ अग्निं ईळिष्व अवसे गाथाभिः शी-
रऽशोचिषं अग्निं राये पुरुऽमीळ्ह श्रुतं नरः अग्निं सुऽदीतये

च्छत कथा राधाम शरस्य उपऽस्तुतिं भोजः सूरिः यः अह्रयः
॥१३॥ भूरिऽभिः समह ऋषिऽभिः बर्हिष्मत्ऽभिः स्तविष्यसे
यत् इत्थं एकंऽएकं इत् शर वत्सान् पराऽददः ॥१४॥ कर्णऽगृह्य
मघऽवा शौरऽदेव्यः वत्सं नः त्रिऽभ्यः आ अनयत् अजां सूरिः
न धातवे ॥१५॥१०॥

॥७१॥ त्वं नः अग्ने महःऽभिः पाहि विश्वस्याः अरातेः उत द्वि-
षः मर्त्यस्य ॥१॥ नहि मन्युः पौरुषेयः ईशे हि वः प्रियऽजात त्वं
इत् असि क्षपाऽवान् ॥२॥ सः नः विश्वेभिः देवेभिः ऊर्जः नपात्
भद्रऽशोचे रयिं देहि विश्वऽवारं ॥३॥ न तं अग्ने अरातयः मर्तं यु-
वंत रायः यं त्रायसे दाश्वांसं ॥४॥ यं त्वं विप्र मेधऽसातौ अग्ने हि-
नोषि धनाय सः तव ऊती गोषु गंता ॥५॥११॥ त्वं रयिं पुरुऽवीरं
अग्ने दाशुषे मर्ताय प्र नः नय वस्यः अच्छ ॥६॥ उरुष्य नः मा परा
दाः अघऽयते जातऽवेदः दुःऽआध्ये मर्ताय ॥७॥ अग्ने माकिः ते
देवस्य रातिं अदेवः युयोत त्वं ईशिषे वसूनां ॥८॥ सः नः वस्वः
उप मासि ऊर्जः नपात् माहिनस्य सखे वसो इति जरितृऽभ्यः ॥९॥
अच्छ नः शीरऽशोचिषं गिरः यंतु दर्शतं अच्छ यज्ञासः नमसा पु-
रुऽवसुं पुरुऽप्रशस्तं ऊतये ॥१०॥१२॥ अग्निं सूनुं सहसः जातऽवे-
दसं दानाय वार्याणां द्विता यः भूत् अमृतः मर्त्येषु आ होता मं-
द्रऽतमः विशि ॥११॥ अग्निं वः देवऽयज्यया अग्निं प्रऽयति अध्वरे
अग्निं धीषु प्रथमं अग्निं अर्वंति अग्निं क्षैत्राय साधसे ॥१२॥ अग्निः
इषां सख्ये ददातु नः ईशे यः वार्याणां अग्निं तोके तनये शश्वत् ई-
महे वसुं संतं तनूऽपां ॥१३॥ अग्निं ईळिष्व अवसे गाथाभिः शी-
रऽशोचिषं अग्निं राये पुरुऽमीळ्ह श्रुतं नरः अग्निं सुऽदीतये

च्छत कथा राधाम शरस्य उपऽस्तुतिं भोजः सूरिः यः अह्रयः ॥१३॥ भूरिऽभिः समह ऋषिऽभिः बर्हिष्मत्ऽभिः स्तविष्यसे यत् इत्थं एकंऽएकं इत् शर वत्सान् पराऽददः ॥१४॥ कर्णऽगृह्य मघऽवा शौरऽदेव्यः वत्सं नः त्रिऽभ्यः आ अनयत् अजां सूरिः न धातवे ॥१५॥१०॥

॥७१॥ त्वं नः अग्ने महःऽभिः पाहि विश्वस्याः अरातेः उत द्विषः मर्त्यस्य ॥१॥ नहि मन्युः पौरुषेयः ईशे हि वः प्रियऽजात त्वं इत् असि क्षपाऽवान् ॥२॥ सः नः विश्वेभिः देवेभिः ऊर्जः नपात् भद्रऽशोचे रयिं देहि विश्वऽवारं ॥३॥ न तं अग्ने अरातयः मर्तं युवंत रायः यं त्रायसे दाश्वांसं ॥४॥ यं त्वं विप्र मेधऽसातौ अग्ने हिनोषि धनाय सः तव ऊती गोषु गंता ॥५॥११॥ त्वं रयिं पुरुऽवीरं अग्ने दाशुषे मर्ताय प्र नः नय वस्यः अच्छ ॥६॥ उरुष्य नः मा परा दाः अघऽयते जातऽवेदः दुःऽआध्ये मर्ताय ॥७॥ अग्ने माकिः ते देवस्य रातिं अदेवः युयोत त्वं ईशिषे वसूनां ॥८॥ सः नः वस्वः उप मासि ऊर्जः नपात् माहिनस्य सखे वसो जरितृऽभ्यः ॥९॥ अच्छ नः शीरऽशोचिषं गिरः यंतु दर्शतं अच्छ यज्ञासः नमसा पुरुऽवसुं पुरुऽप्रशस्तं ऊतये ॥१०॥१२॥ अग्निं सूनुं सहसः जातऽवेदसं दानाय वार्याणां द्विता यः भूत् अमृतः मर्त्येषु आ होता मंद्रऽतमः विशि ॥११॥ अग्निं वः देवऽयज्यया अग्निं प्रऽयति अध्वरे अग्निं धीषु प्रथमं अग्निं अर्वंति अग्निं क्षैत्राय साधसे ॥१२॥ अग्निः इषां सख्ये ददातु नः ईशे यः वार्याणां अग्निं तोके तनये शश्वत् ईमहे वसुं संतं तनूऽपां ॥१३॥ अग्निं ईळिष्व अवसे गाथाभिः शीरऽशोचिषं अग्निं राये पुरुऽमीळ्ह श्रुतं नरः अग्निं सुऽदीतये

153

छ॒र्दिः॥१४॥ अ॒ग्निं द्वेषः॑ योत॒वै नः॒ गृ॒णी॒म॒सि॒ अ॒ग्निं शं योः॑ च॒ दात॑वे
विश्वा॑सु वि॒क्षु अ॒वि॒ताऽइ॑व ह॒व्यः॑ भुव॑त् वस्तुः॑ ऋ॒षू॒णां॥१५॥१३॥

॥७२॥ ह॒विः कृ॒णु॒ध्वं आ ग॒म॒त् अ॒ध्व॒र्युः व॒न॒ते पुनः॑ वि॒द्वान्
अ॒स्य प्र॒ऽशास॑नं॥१॥ नि ति॒ग्मं अ॒भि अं॒शुं सीद॑त् होता॑ मनौ
अधि॑ जु॒षा॒णः अ॒स्य स॒ख्यं॥२॥ अं॒तः इ॒च्छं॒ति॒ तं जने॑ रु॒द्रं प॒रः म॒-
नी॒षया॑ गृ॒भ्णं॒ति॒ जि॒ह्वया॑ स॒सं॥३॥ जा॒मि अ॒ती॒त॒पे॒ धनुः॑ व॒यः॒-
ऽधाः अ॒रु॒ह॒त् वनं॑ दृ॒षदं॑ जि॒ह्वया॑ आ अ॒व॒धी॒त्॥४॥ चर॑न् व॒त्सः
रुश॑न् इ॒ह नि॒ऽदा॒तारं॑ न वि॒द॒ते॒ वेति॑ स्तोत॑वे अं॒ब्यं॑॥५॥१४॥ उ॒तो॑
नु अ॒स्य॒ यत् म॒ह॒त् अश्व॑ऽव॒त् योज॑नं बृ॒ह॒त् दा॒मा रथ॑स्य ददृ॑शे॥६॥
दु॒हं॒ति॒ स॒प्त एकां॑ उप॑ द्वा पंच॑ सृ॒ज॒तः॒ ती॒र्थे सिंधोः॑ अधि॑ स्व॒रे॥७॥
आ द॒श॒ऽभिः॑ वि॒व॒स्वतः॑ इंद्रः॑ कोशं॑ अ॒चु॒च्य॒वी॒त् खेद॑या त्रि॒ऽवृता॑
दि॒वः॥८॥ परि॑ त्रि॒ऽधातुः॑ अ॒ध्व॒रं जू॒र्णिः ए॒ति॒ नवी॑यसी मध्वा॑ हो-
तारः॑ अं॒ज॒ते॒॥९॥ सिं॒चंति॑ नम॑सा अ॒व॒तं उ॒च्चाऽच॑क्रं परि॑ऽज्मानं
नी॒चीन॑ऽवारं अक्षि॑तं॥१०॥१५॥ अ॒भि॒ऽआरं॑ इ॒त् अद्र॑यः नि-
ऽसि॑क्तं पुष्क॑रे मधु॑ अ॒व॒तस्य॑ वि॒ऽसर्ज॑ने॥११॥ गावः॑ उप॑ अ॒व॒त॒
अ॒व॒तं म॒ही॑ य॒ज्ञस्य॑ र॒प्सु॒दा॑ उ॒भा कर्णा॑ हि॒र॒ण्यया॑॥१२॥ आ सु॒ते
सिं॒च॒त॒ श्रियं॑ रोद॑स्योः अ॒भि॒ऽश्रियं॑ र॒सा द॒धी॒त॒ वृ॒ष॒भं॥१३॥ ते
जा॒न॒त॒ स्वं ओ॒क्यं॑ सं व॒त्सासः॑ न मा॒तृऽभिः॑ मि॒थः न॒सं॒त॒ जा॒मि-
ऽभिः॥१४॥ उप॑ स्रक्वे॑षु बप्स॑तः कृ॒ण्व॒ते ध॒रुणं॑ दि॒वि इंद्रे॑ अ॒ग्ना न-
मः॑ स्वः॑०॥१५॥१६॥ अधु॑क्षत् पि॒प्युषीं॑ इषं॑ ऊर्जं॑ स॒प्तऽप॑दीं अ॒रिः
सूर्य॑स्य स॒प्त र॒श्मिऽभिः॑॥१६॥ सोम॑स्य मि॒त्रा॒व॒रु॒णा॒ उत्॒ऽइ॑ता
सूरे॑ आ द॒दे॒ तत् आतु॑रस्य भे॒ष॒जं॥१७॥ उ॒तो॑ नु अ॒स्य॒ यत् प॒दं ह॒-
र्य॒तस्य॑ नि॒ऽधा॒न्यं॑ परि॑ द्यां जि॒ह्वया॑ अ॒त॒न॒त्॥१८॥१७॥

च्छत कया राधाम शरस्य उपंऽस्तुतिं भोजः सूरिः यः अह्रयः
॥१३॥ भूरिंऽभिः समह ऋषिंऽभिः बर्हिष्मंत्ऽभिः स्तविष्यसे
यत् इत्थं एकंऽएकं इत् शर वत्सान् पराऽददः ॥१४॥ कर्णंऽगृह्य
मघऽवा शौरऽदेव्यः वत्सं नः त्रिऽभ्यः आ अनयत् अजां सूरिः
न धातवे ॥ १५ ॥ १० ॥

॥७१॥ त्वं नः अग्ने महःऽभिः पाहि विश्वस्याः अरातेः उत द्वि-
षः मर्त्यस्य ॥१॥ नहि मन्युः पौरुषेयः ईशे हि वः प्रियऽजात त्वं
इत् असि क्षपाऽवान् ॥२॥ सः नः विश्वेभिः देवेभिः ऊर्जः नपात्
भद्रंऽशोचे रयिं देहि विश्वऽवारं ॥३॥ न तं अग्ने अरातयः मर्तं यु-
वंत रायः यं त्रायसे दाश्वांसं ॥४॥ यं त्वं विप्र मेधऽसातौ अग्ने हि-
नोषि धनाय सः तव ऊती गोषु गंता ॥५॥११॥ त्वं रयिं पुरुऽवीरं
अग्ने दाशुषे मर्ताय प्र नः नय वस्यः अच्छ ॥६॥ उरुष्य नः मा परा
दाः अघऽयते जातऽवेदः दुःऽआध्ये मर्ताय ॥७॥ अग्ने माकिः ते
देवस्य रातिं अदेवः युयोत त्वं ईशिषे वसूनां ॥८॥ सः नः वस्वः
उप मासि ऊर्जः नपात् माहिनस्य सखे वसो जरितृऽभ्यः ॥९॥
अच्छ नः शीरऽशोचिषं गिरः यंतु दर्शतं अच्छ यज्ञासः नमसा पु-
रुऽवसुं पुरुऽप्रशस्तं ऊतये ॥१०॥१२॥ अग्निं सूनुं सहसः जातऽवे-
दसं दानाय वार्याणां द्विता यः भूत् अमृतः मर्त्येषु आ होता मं-
द्रऽतमः विशि ॥११॥ अग्निं वः देवऽयज्यया अग्निं प्रऽयति अध्वरे
अग्निं धीषु प्रथमं अग्निं अर्वंति अग्निं क्षैत्राय साधसे ॥१२॥ अग्निः
इषां सख्ये ददातु नः ईशे यः वार्याणां अग्निं तोके तनये शश्वत् ई-
महे वसुं संतं तनूऽपां ॥१३॥ अग्निं ईळिष्व अवसे गाथाभिः शी-
रऽशोचिषं अग्निं राये पुरुऽमीळ्ह श्रुतं नरः अग्निं सुऽदीतये

च्छत कथा राधाम शरस्य उपऽस्तुतिं भोजः सूरिः यः अहूयः ॥१३॥ भूरिऽभिः समह ऋषिऽभिः वर्हिष्मत्ऽभिः स्तविष्यसे यत् इत्थं एकंऽएकं इत् शर वत्सान् पराऽददः ॥१४॥ कर्णऽगृह्य मघऽवा शौरऽदेव्यः वत्सं नः त्रिऽभ्यः आ अनयत् अजां सूरिः न धातवे ॥१५॥१०॥

॥७१॥ त्वं नः अग्ने महःऽभिः पाहि विश्वस्याः अरातेः उत द्विषः मर्त्यस्य ॥१॥ नहि मन्युः पौरुषेयः ईशे हि वः प्रियऽजात त्वं इत् असि क्षपाऽवान् ॥२॥ सः नः विश्वेभिः देवेभिः ऊर्जः नपात् भद्रऽशोचे रयिं देहि विश्वऽवारं ॥३॥ न तं अग्ने अरातयः मर्तं युवंत रायः यं त्रायसे दाश्वांसं ॥४॥ यं त्वं विप्र मेधऽसातौ अग्ने हिनोषि धनाय सः तव ऊती गोषु गंता ॥५॥११॥ त्वं रयिं पुरुऽवीरं अग्ने दाशुषे मर्ताय प्र नः नय वस्यः अच्छ ॥६॥ उरुष्य नः मा परा दाः अघऽयते जातऽवेदः दुःऽआध्ये मर्ताय ॥७॥ अग्ने माकिः ते देवस्य रातिं अदेवः युयोत त्वं ईशिषे वसूनां ॥८॥ सः नः वस्वः उप मासि ऊर्जः नपात् माहिनस्य सखे वसो जरितृऽभ्यः ॥९॥ अच्छ नः शीरऽशोचिषं गिरः यंतु दर्शतं अच्छ यज्ञासः नमसा पुरुऽवसुं पुरुऽप्रशस्तं ऊतये ॥१०॥१२॥ अग्निं सूनुं सहसः जातऽवेदसं दानाय वार्याणां द्विता यः भूत् अमृतः मर्त्येषु आ होता मंद्रऽतमः विशि ॥११॥ अग्निं वः देवऽयज्यया अग्निं प्रऽयति अध्वरे अग्निं धीषु प्रथमं अग्निं अर्वति अग्निं क्षैत्राय साधसे ॥१२॥ अग्निः इषां सख्ये ददातु नः ईशे यः वार्याणां अग्निं तोके तनये शश्वत् ईमहे वसुं संतं तनूऽपां ॥१३॥ अग्निं ईळिष्व अवसे गाथाभिः शीरऽशोचिषं अग्निं राये पुरुऽमीळ्ह श्रुतं नरः अग्निं सुऽदीतये

च्छत कथा राधाम शरस्य उपऽस्तुतिं भोजः सूरिः यः अहयः
॥१३॥ भूरिऽभिः समह ऋषिऽभिः वर्हिष्मत्ऽभिः स्तविष्यसे
यत् इत्थं एकंऽएकं इत् शर वत्सान् पराऽददः ॥१४॥ कर्णऽगृह्य
मघऽवा शौरऽदेव्यः वत्सं नः त्रिऽभ्यः आ अनयत् अजां सूरिः
न धातवे ॥१५॥१०॥

॥७१॥ त्वं नः अग्ने महःऽभिः पाहि विश्वस्याः अरातेः उत द्वि-
षः मर्त्यस्य ॥१॥ नहि मन्युः पौरुषेयः ईशे हि वः प्रियऽजात त्वं
इत् असि क्षपाऽवान् ॥२॥ सः नः विश्वेभिः देवेभिः ऊर्जः नपात्
भद्रऽशोचे रयिं देहि विश्वऽवारं ॥३॥ न तं अग्ने अरातयः मर्तं यु-
वंत रायः यं त्रायसे दाश्वांसं ॥४॥ यं त्वं विप्र मेधऽसातौ अग्ने हि-
नोषि धनाय सः तव ऊती गोषु गंता ॥५॥११॥ त्वं रयिं पुरुऽवीरं
अग्ने दाशुषे मर्ताय प्र नः नय वस्यः अच्छ ॥६॥ उरुष्य नः मा परा
दाः अघऽयते जातऽवेदः दुःऽआध्ये मर्ताय ॥७॥ अग्ने माकिः ते
देवस्य रातिं अदेवः युयोत त्वं ईशिषे वसूनां ॥८॥ सः नः वस्वः
उप मासि ऊर्जः नपात् माहिनस्य सखे वसो जरितृऽभ्यः ॥९॥
अच्छ नः शीरऽशोचिषं गिरः यंतु दर्शतं अच्छ यज्ञासः नमसा पु-
रुऽवसुं पुरुऽप्रशस्तं ऊतये ॥१०॥१२॥ अग्निं सूनुं सहसः जातऽवे-
दसं दानाय वार्याणां द्विता यः भूत् अमृतः मर्त्येषु आ होता मं-
द्रऽतमः विशि ॥११॥ अग्निं वः देवऽयज्यया अग्निं प्रऽयति अध्वरे
अग्निं धीषु प्रथमं अग्निं अर्वंति अग्निं क्षैत्राय साधसे ॥१२॥ अग्निः
इषां सख्ये ददातु नः ईशे यः वार्याणां अग्निं तोके तनये शश्वत् ई-
महे वसुं संतं तनूऽपां ॥१३॥ अग्निं ईळिष्व अवसे गाथाभिः शी-
रऽशोचिषं अग्निं राये पुरुऽमीळ्ह श्रुतं नरः अग्निं सुऽदीतये

शतिनः पतिः मूर्धा कविः रयीणां ॥४॥ तं नेमिं ऋभवः यथा आ नमस्व सहूतिऽभिः नेदीयः यज्ञं अंगिरः ॥५॥२४॥ तस्मै नूनं अभिऽद्यवे वाचा विऽरूप नित्यया वृष्णे चोदस्व सुऽस्तुतिं ॥६॥ कं ऊं स्वित् अस्य सेनया अग्नेः अपाकऽचक्षसः पणिं गोषु स्तरामहे ॥७॥ मा नः देवानां विशः प्रस्नातीःऽइव उस्राः कृशं न हासुः अघ्न्याः ॥८॥ मा नः समस्य दुःऽध्यः परिऽद्वेषसः अंहतिः ऊर्मिः न नावं आ वधीत् ॥९॥ नमः ते अग्ने ओजसे गृणंति देव कृष्टयः अमैः अमित्रं अर्दय ॥१०॥२५॥ कुवित् सु नः गोऽइष्टये अग्ने संऽवेषिषः रयिं उरुऽकृत् उरु नः कृधि ॥११॥ मा नः अस्मिन् महाऽधने परा वर्क् भारऽभृत् यथा संऽवर्गं सं रयिं जय ॥१२॥ अन्यं अस्मत् भियै इयं अग्ने सिसक्तु दुच्छुना वर्ध नः अमऽवत् शवः ॥१३॥ यस्य अजुषत् नमस्विनः शमीं अदुःऽमखस्य वा तं घ इत् अग्निः वृधा अवति ॥१४॥ परस्याः अधि संऽवतः अवरान् अभि आ तर यत्र अहं अस्मि तान् अव ॥१५॥ विद्म हि ते पुरा वयं अग्ने पितुः यथा अवसः अध ते सुम्नं ईमहे ॥१६॥२६॥

॥७६॥ इमं नु मायिनं हुवे इंद्रं ईशानं ओजसा मरुत्वंतं न वृंजसे ॥१॥ अयं इंद्रः मरुत्ऽसखा वि वृत्रस्य अभिनत् शिरः वज्रेण शतऽपर्वणा ॥२॥ ववृधानः मरुत्ऽसखा इंद्रः वि वृत्रं ऐरयत् सृजन् समुद्रियाः अपः ॥३॥ अयं ह येन वै इदं स्वः मरुत्वता जितं इंद्रेण सोमऽपीतये ॥४॥ मरुत्वंतं ऋजीषिणं ओजस्वंतं विऽरप्शिनं इंद्रं गीःऽभिः हवामहे ॥५॥ इंद्रं प्रत्नेन मन्मना मरुत्वंतं हवामहे अस्य सोमस्य पीतये ॥६॥२७॥ मरुत्वान् इंद्र मीढ्वः पिब सोमं शतऽक्रतो० अस्मिन् यज्ञे पुरुऽस्तुत ॥७॥ तुभ्यं इत् इंद्र म-

अग्निः नः पतिः मूर्धा कविः रयीणां ॥४॥ तं नेमिं ऋभवः यथा आ नमस्व सहूतिऽभिः नेदीयः यज्ञं अंगिरः ॥५॥२४॥ तस्मै नूनं अभिऽद्यवे वाचा विऽरूप नित्यया वृष्णे चोदस्व सुऽस्तुतिं ॥६॥ कं ऊं स्वित् अस्य सेनया अग्नेः अपाकऽचक्षसः पणिं गोषु स्तरामहे ॥७॥ मा नः देवानां विशः प्रस्नातीःऽइव उस्राः कृशं न हासुः अघ्न्याः ॥८॥ मा नः समस्य दुःऽध्यः परिऽद्वेषसः अंहतिः ऊर्मिः न नावं आ वधीत् ॥९॥ नमः ते अग्ने ओजसे गृणंति देव कृष्टयः अमैः अमित्रं अर्दय ॥१०॥२५॥ कुवित् सु नः गोऽइष्टये अग्ने संऽवेषिषः रयिं उरुऽकृत् उरु नः कृधि ॥११॥ मा नः अस्मिन् महाऽधने परा वर्क् भारऽभृत् यथा संऽवर्गं सं रयिं जय ॥१२॥ अन्यं अस्मत् भियै इयं अग्ने सिसक्तु दुच्छुना वर्ध नः अमऽवत् शवः ॥१३॥ यस्य अजुषत् नमस्विनः शमीं अदुःऽमखस्य वा तं घ इत् अग्निः वृधा अवति ॥१४॥ परस्याः अधि संऽवतः अवरान् अभि आ तर यत्र अहं अस्मि तान् अव ॥१५॥ विद्म हि ते पुरा वयं अग्ने पितुः यथा अवसः अध ते सुम्नं ईमहे ॥१६॥२६॥

॥७६॥ इमं नु मायिनं हुवे इंद्रं ईशानं ओजसा मरुत्वंतं न वृंजसे ॥१॥ अयं इंद्रः मरुत्ऽसखा वि वृत्रस्य अभिनत् शिरः वज्रेण शतऽपर्वणा ॥२॥ ववृधानः मरुत्ऽसखा इंद्रः वि वृत्रं ऐरयत् सृजन् समुद्रियाः अपः ॥३॥ अयं ह येन वै इदं स्वः मरुत्वता जितं इंद्रेण सोमऽपीतये ॥४॥ मरुत्वंतं ऋजीषिणं ओजस्वंतं विऽरप्शिनं इंद्रं गीःऽभिः हवामहे ॥५॥ इंद्रं प्रत्नेन मन्मना मरुत्वंतं हवामहे अस्य सोमस्य पीतये ॥६॥२७॥ मरुत्वान् इंद्र मीढ्वः पिब सोमं शतऽक्रतो॰ अस्मिन् यज्ञे पुरुऽस्तुत ॥७॥ तुभ्यं इत् इंद्र म-

शतिनः पतिः मूर्धा कविः रयीणां ॥ ४ ॥ तं नेमिं ऋभवः यथा आ नमस्व सहूतिऽभिः नेदीयः यज्ञं अंगिरः ॥ ५ ॥ २४ ॥ तस्मै नूनं अभिऽद्यवे वाचा विऽरूप नित्यया वृष्णे चोदस्व सुऽस्तुतिं ॥ ६ ॥ कं ऊं स्वित् अस्य सेनया अग्नेः अपाकऽचक्षसः पणिं गोषु स्तरामहे ॥ ७ ॥ मा नः देवानां विशः प्रस्नातीःऽइव उस्राः कृशं न हासुः अघ्न्याः ॥ ८ ॥ मा नः समस्य दुःऽध्यः परिऽद्वेषसः अंहतिः ऊर्मिः न नावं आ वधीत् ॥ ९ ॥ नमः ते अग्ने ओजसे गृणंति देव कृष्टयः अमैः अमित्रं अर्दय ॥ १० ॥ २५ ॥ कुवित् सु नः गोऽइष्टये अग्ने संऽवेषिषः रयिं उरुऽकृत् उरु नः कृधि ॥ ११ ॥ मा नः अस्मिन् महाऽधने परा वर्क् भारऽभृत् यथा संऽवर्गं सं रयिं जय ॥ १२ ॥ अन्यं अस्मत् भिये इयं अग्ने सिसक्तु दुच्छुना वर्ध नः अमऽवत् शवः ॥ १३ ॥ यस्य अजुषत् नमस्विनः शमीं अदुःऽमखस्य वा तं घ इत् अग्निः वृधा अवति ॥ १४ ॥ परस्याः अधि संऽवतः अवरान् अभि आ तर यत्र अहं अस्मि तान् अव ॥ १५ ॥ विद्म हि ते पुरा वयं अग्ने पितुः यथा अवसः अध ते सुम्नं ईमहे ॥ १६ ॥ २६ ॥

॥ ७६ ॥ इमं नु मायिनं हुवे इंद्रं ईशानं ओजसा मरुत्वंतं न वृंजसे ॥ १ ॥ अयं इंद्रः मरुत्ऽसखा वि वृत्रस्य अभिनत् शिरः वज्रेण शतऽपर्वणा ॥ २ ॥ ववृधानः मरुत्ऽसखा इंद्रः वि वृत्रं ऐरयत् सृजन् समुद्रियाः अपः ॥ ३ ॥ अयं ह येन वै इदं स्वः मरुत्वता जितं इंद्रेण सोमऽपीतये ॥ ४ ॥ मरुत्वंतं ऋजीषिणं ओजस्वंतं विऽरप्शिनं इंद्रं गीःऽभिः हवामहे ॥ ५ ॥ इंद्रं प्रत्नेन मन्मना मरुत्वंतं हवामहे अस्य सोमस्य पीतये ॥ ६ ॥ २७ ॥ मरुत्वान् इंद्र मीढ्वः पिब सोमं शतक्रतो॰ अस्मिन् यज्ञे पुरुऽस्तुत ॥ ७ ॥ तुभ्यं इत् इंद्र म-

शतिनः पतिः मूर्धा कविः रयीणां ॥ ४॥ तं नेमिं ऋभवः यथा आ
नमस्व सहूतिऽभिः नेदीयः यज्ञं अंगिरः ॥ ५॥ २४॥ तस्मै नूनं अ-
भिऽद्यवे वाचा विऽरूप नित्यया वृष्णे चोदस्व सुऽस्तुतिं ॥ ६॥ कं
ऊं स्वित् अस्य सेनया अग्नेः अपाकऽचक्षसः पणिं गोषु स्तरा-
महे ॥ ७॥ मा नः देवानां विशः प्रस्नातीःऽइव उस्राः कृशं न हासुः
अघ्न्याः ॥ ८॥ मा नः समस्य दुःऽध्यः परिऽद्वेषसः अंहतिः ऊर्मिः
न नावं आ वधीत् ॥ ९॥ नमः ते अग्ने ओजसे गृणंति देव कृष्टयः
अमैः अमित्रं अर्दय ॥ १०॥ २५॥ कुवित् सु नः गोऽइष्टये अग्ने सं-
ऽवेषिषः रयिं उरुऽकृत् उरु नः कृधि ॥ ११॥ मा नः अस्मिन् म-
हाऽधने परा वर्क् भारऽभृत् यथा संऽवर्गं सं रयिं जय ॥ १२॥ अन्यं
अस्मत् भियै इयं अग्ने सिसक्तु दुच्छुना वर्ध नः अमऽवत् शवः
॥ १३॥ यस्य अजुषत् नमस्विनः शमीं अदुःऽमखस्य वा तं घ इत्
अग्निः वृधा अवति ॥ १४॥ परस्याः अधि संऽवतः अवरान् अभि
आ तर यत्र अहं अस्मि तान् अव ॥ १५॥ विद्म हि ते पुरा वयं अग्ने
पितुः यथा अवसः अध ते सुम्नं ईमहे ॥ १६॥ २६॥

॥ ७६॥ इमं नु मायिनं हुवे इंद्रं ईशानं ओजसा मरुत्वंतं न वृं-
जसे ॥ १॥ अयं इंद्रः मरुत्ऽसखा वि वृत्रस्य अभिनत् शिरः वज्रेण
शतऽपर्वणा ॥ २॥ ववृधानः मरुत्ऽसखा इंद्रः वि वृत्रं ऐरयत् सृ-
जन् समुद्रियाः अपः ॥ ३॥ अयं ह येन वै इदं स्वः मरुत्वता जितं
इंद्रेण सोमऽपीतये ॥ ४॥ मरुत्वंतं ऋजीषिणं ओजस्वंतं विऽर-
प्शिनं इंद्रं गीःऽभिः हवामहे ॥ ५॥ इंद्रं प्रत्नेन मन्मना मरुत्वंतं ह-
वामहे अस्य सोमस्य पीतये ॥ ६॥ २७॥ मरुत्वान् इंद्र मीढ्वः पिब
सोमं शतऽक्रतो॰ अस्मिन् यज्ञे पुरुऽस्तुत ॥ ७॥ तुभ्यं इत् इंद्र म-

शतिनः पतिः मूर्धा कविः रयीणां ॥ ४ ॥ तं नेमिं ऋभवः यथा आ
नमस्व सहूतिऽभिः नेदीयः यज्ञं अंगिरः ॥ ५ ॥ २४ ॥ तस्मै नूनं अ-
भिऽद्यवे वाचा विऽरूप नित्यया वृष्णे चोदस्व सुऽस्तुतिं ॥ ६ ॥ कं
ऊं' स्वित् अस्य सेनया अग्नेः अपाकऽचक्षसः पणिं गोषु स्तरा-
महे ॥ ७ ॥ मा नः देवानां विशः प्रस्नातीःऽइव उस्राः कृशं न हासुः
अघ्न्याः ॥ ८ ॥ मा नः समस्य दुःऽध्यः परिऽद्वेषसः अंहतिः ऊर्मिः
न नावं आ वधीत् ॥ ९ ॥ नमः ते अग्ने ओजसे गृणंति देव कृष्टयः
अमैः अमित्रं अर्दय ॥ १० ॥ २५ ॥ कुवित् सु नः गोऽइष्टये अग्ने सं-
ऽवेषिषः रयिं उरुऽकृत् उरु नः कृधि ॥ ११ ॥ मा नः अस्मिन् म-
हाऽधने परा वर्क् भारऽभृत् यथा संऽवर्गं सं रयिं जय ॥ १२ ॥ अन्यं
अस्मत् भियै इयं अग्ने सिसक्तु दुच्छुना वर्ध नः अमऽवत् शवः
॥ १३ ॥ यस्य अजुषत् नमस्विनः शमीं अदुःऽमखस्य वा तं घ इत्
अग्निः वृधा अवति ॥ १४ ॥ परस्याः अधि संऽवतः अवरान् अभि
आ तर यत्र अहं अस्मि तान् अव ॥ १५ ॥ विद्म हि ते पुरा वयं अग्ने
पितुः यथा अवसः अध ते सुम्नं ईमहे ॥ १६ ॥ २६ ॥

॥ ७६ ॥ इमं नु मायिनं हुवे इंद्रं ईशानं ओजसा मरुत्वंतं न वृं-
जसे ॥ १ ॥ अयं इंद्रः मरुत्ऽसखा वि वृत्रस्य अभिनत् शिरः वज्रेण
शतऽपर्वणा ॥ २ ॥ ववृधानः मरुत्ऽसखा इंद्रः वि वृत्रं ऐरयत् सृ-
जन् समुद्रियाः अपः ॥ ३ ॥ अयं ह येन वै इदं स्वः मरुत्वता जितं
इंद्रेण सोमऽपीतये ॥ ४ ॥ मरुत्वंतं ऋजीषिणं ओजस्वंतं विऽर-
प्शिनं इंद्रं गीःऽभिः हवामहे ॥ ५ ॥ इंद्रं प्रत्नेन मन्मना मरुत्वंतं हु-
वामहे अस्य सोमस्य पीतये ॥ ६ ॥ २७ ॥ मरुत्वान् इंद्र मीढ्वः पिब
सोमं शतऽक्रतो° अस्मिन् यज्ञे पुरुऽस्तुत ॥ ७ ॥ तुभ्यं इत् इंद्र म-

शतिनः पतिः मूर्धा कविः रयीणां ॥४॥ तं नेमिं ऋभवः यथा आ
नमस्व सहूतिऽभिः नेदीयः यज्ञं अंगिरः ॥५॥२४॥ तस्मै नूनं अ-
भिऽद्यवे वाचा विऽरूप नित्यया वृष्णे चोदस्व सुऽस्तुतिं ॥६॥ कं
ऊं स्वित् अस्य सेनया अग्नेः अपाकऽचक्षसः पणिं गोषु स्तर-
महे ॥७॥ मा नः देवानां विशः प्रस्नातीःऽइव उस्राः कृशं न हासुः
अघ्न्याः ॥८॥ मा नः समस्य दुःऽध्यः परिऽद्वेषसः अंहतिः ऊर्मिः
न नावं आ वधीत् ॥९॥ नमः ते अग्ने ओजसे गृणंति देव कृष्टयः
अमैः अमित्रं अर्दय ॥१०॥२५॥ कुवित् सु नः गोऽइष्टये अग्ने सं-
ऽवेषिषः रयिं उरुऽकृत् उरु नः कृधि ॥११॥ मा नः अस्मिन् म-
हाऽधने परा वर्क् भारऽभृत् यथा संऽवर्गं सं रयिं जय ॥१२॥ अन्यं
अस्मत् भियै इयं अग्ने सिसक्तु दुच्छुना वर्ध नः अमऽवत् शवः
॥१३॥ यस्य अजुषत् नमस्विनः शमीं अदुःऽमखस्य वा तं घ इत्
अग्निः वृधा अवति ॥१४॥ परस्याः अधि संऽवतः अवरान् अभि
आ तर यत्र अहं अस्मि तान् अव ॥१५॥ विद्म हि ते पुरा वयं अग्ने
पितुः यथा अवसः अध ते सुम्नं ईमहे ॥१६॥२६॥

॥७६॥ इमं नु मायिनं हुवे इंद्रं ईशानं ओजसा मरुत्वंतं न वृं-
जसे ॥१॥ अयं इंद्रः मरुत्ऽसखा वि वृत्रस्य अभिनत् शिरः वज्रेण
शतऽपर्वणा ॥२॥ ववृधानः मरुत्ऽसखा इंद्रः वि वृत्रं ऐरयत् सृ-
जन् समुद्रियाः अपः ॥३॥ अयं ह येन वै इदं स्वः मरुत्वता जितं
इंद्रेण सोमऽपीतये ॥४॥ मरुत्वंतं ऋजीषिणं ओजस्वंतं विऽर-
प्शिनं इंद्रं गीःऽभिः हवामहे ॥५॥ इंद्रं प्रत्नेन मन्मना मरुत्वंतं हु-
वामहे अस्य सोमस्य पीतये ॥६॥२७॥ मरुत्वान् इंद्र मीढ्वः पिब
सोमं शतऽक्रतो॰ अस्मिन् यज्ञे पुरुऽस्तुत ॥७॥ तुभ्यं इत् इंद्र म-

रुत्वंते सुताः सोमासः अद्रिऽवः हृदा हूयंते उक्थिनः ॥ ८ ॥ पिब
इत् इंद्र मरुत्ऽसखा सुतं सोमं दिविंष्टिषु वज्रं शिशानः ओजसा
॥ ९ ॥ उत्ऽतिष्ठन् ओजसा सह पीत्वी शिप्रे इति अवेपयः सोमं इंद्र
चमू इति सुतं ॥ १० ॥ अनु त्वा रोदसी इति उभे इति ऋक्षमाणं अकृपेतां इंद्र
यत् दस्युऽहा अभवः ॥ ११ ॥ वाचं अष्टाऽपदीं अहं नवऽस्रक्तिं
ऋतऽस्पृशं इंद्रात् परि तन्वं ममे ॥ १२ ॥ २८ ॥

॥ ७७ ॥ जज्ञानः नु शतऽक्रतुः वि पृच्छत् इति मातरं के उग्राः
के ह शृण्विरे ॥ १ ॥ आत् ईं शवसी अब्रवीत् और्णऽवाभं अहीशुवं
ते पुत्र संतु निःऽतुरः ॥ २ ॥ सं इत् तान् वृत्रऽहा अखिदत् खे अ-
रान्ऽइव खेदया प्रऽवृद्धः दस्युऽहा अभवत् ॥ ३ ॥ एकया प्रति-
ऽधा अपिबत् साकं सरांसि त्रिंशतं इंद्रः सोमस्य काणुका ॥ ४ ॥
अभि गंधर्वं अतृणत् अबुध्नेषु रजःऽसु आ इंद्रः ब्रह्मऽभ्यः इत् वृधे
॥ ५ ॥ २९ ॥ निः अविध्यत् गिरिऽभ्यः आ धारयत् पक्वं ओदनं इंद्रः
बुंदं सुऽआततं ॥ ६ ॥ शतऽब्रध्नः इषुः तव सहस्रऽपर्णः एकः इत्
यं इंद्र चकृषे युजं ॥ ७ ॥ तेन स्तोतृऽभ्यः आ भर नृऽभ्यः नारिऽभ्यः
अत्तवे सद्यः जातः ऋभुऽस्थिर ॥ ८ ॥ एता च्यौत्नानि ते कृता व-
र्षिष्ठानि परीणसा हृदा वीळु अधारयः ॥ ९ ॥ विश्वा इत् ता विष्णुः
आ अभरत् उरुऽक्रमः त्वाऽइषितः शतं महिषान् क्षीरऽपाकं
ओदनं वराहं इंद्रः एमुषं ॥ १० ॥ तुविऽक्षं ते सुऽकृतं सुऽमयं धनुः
साधुः बुंदः हिरण्ययः उभा ते बाहू इति रण्या सुऽसंस्कृता ऋदुऽपे
चित् ऋदुऽवृधा ॥ ११ ॥ ३० ॥

॥ ७८ ॥ पुरोळाशं नः अंधसः इंद्र सहस्रं आ भर शता च शूर

शतिनः पतिः मूर्धा कविः रयीणां ॥ ४ ॥ तं नेमिं ऋभवः यथा आ
नमस्व सहूतिऽभिः नेदीयः यज्ञं अंगिरः ॥ ५ ॥ २४ ॥ तस्मै नूनं अ-
भिऽद्यवे वाचा विऽरूप नित्यया वृष्णे चोदस्व सुऽस्तुतिं ॥ ६ ॥ कं
ऊं स्वित् अस्य सेनया अग्नेः अपाकऽचक्षसः पणिं गोषु स्तरा-
महे ॥ ७ ॥ मा नः देवानां विशः प्रस्नातीःऽइव उस्राः कृशं न हासुः
अघ्न्याः ॥ ८ ॥ मा नः समस्य दुःऽध्यः परिऽद्वेषसः अंहतिः ऊर्मिः
न नावं आ वधीत् ॥ ९ ॥ नमः ते अग्ने ओजसे गृणंति देव कृष्टयः
अमैः अमित्रं अर्दय ॥ १० ॥ २५ ॥ कुवित् सु नः गोऽइष्टये अग्ने सं-
ऽवेषिषः रयिं उरुऽकृत् उरु नः कृधि ॥ ११ ॥ मा नः अस्मिन् म-
हाऽधने परा वर्क् भारऽभृत् यथा संऽवर्गं सं रयिं जय ॥ १२ ॥ अन्यं
अस्मत् भियै इयं अग्ने सिसक्तु दुच्छुना वर्ध नः अमऽवत् शवः
॥ १३ ॥ यस्य अजुषत् नमस्विनः शमीं अदुःऽमखस्य वा तं घ इत्
अग्निः वृधा अवति ॥ १४ ॥ परस्याः अधि संऽवतः अवरान् अभि
आ तर यत्र अहं अस्मि तान् अव ॥ १५ ॥ विद्म हि ते पुरा वयं अग्ने
पितुः यथा अवसः अध ते सुम्नं ईमहे ॥ १६ ॥ २६ ॥

॥ ७६ ॥ इमं नु मायिनं हुवे इंद्रं ईशानं ओजसा मरुत्वंतं न वृं-
जसे ॥ १ ॥ अयं इंद्रः मरुत्ऽसखा वि वृत्रस्य अभिनत् शिरः वज्रेण
शतऽपर्वणा ॥ २ ॥ ववृधानः मरुत्ऽसखा इंद्रः वि वृत्रं ऐरयत् सृ-
जन् समुद्रियाः अपः ॥ ३ ॥ अयं ह येन वै इदं स्वः मरुत्वता जितं
इंद्रेण सोमऽपीतये ॥ ४ ॥ मरुत्वंतं ऋजीषिणं ओजस्वंतं विऽर-
प्शिनं इंद्रं गीःऽभिः हवामहे ॥ ५ ॥ इंद्रं प्रत्नेन मन्मना मरुत्वंतं हु-
वामहे अस्य सोमस्य पीतये ॥ ६ ॥ २७ ॥ मरुत्वान् इंद्र मीढ्वः पिब
सोमं शतऽक्रतो॰ अस्मिन् यज्ञे पुरुऽस्तुत ॥ ७ ॥ तुभ्यं इत् इंद्र म-

रुत्वंते सुताः सोमासः अद्रिऽवः हृदा हूयंते उक्थिनः ॥ ८ ॥ पिब
इत् इंद्र मरुत्ऽसखा सुतं सोमं दिविष्टिषु वज्रं शिशानः ओजसा
॥ ९ ॥ उत्ऽतिष्ठन् ओजसा सह पीत्वी शिप्रे अवेपयः सोमं इंद्र
चमू सुतं ॥ १० ॥ अनु त्वा रोदसी उभे क्रक्षमाणं अकृपेतां इंद्र
यत् दस्युऽहा अभवः ॥ ११ ॥ वाचं अष्टाऽपदीं अहं नवऽस्रक्तिं
ऋतऽस्पृशं इंद्रात् परि तन्वं ममे ॥ १२ ॥ २८ ॥

॥ ७७ ॥ जज्ञानः नु शतऽक्रतुः वि पृच्छत् इति मातरं के उग्राः
के ह शृण्विरे ॥ १ ॥ आत् ईं शवसी अब्रवीत् और्णऽवाभं अहीशुवं
ते पुत्र संतु निःऽतुरः ॥ २ ॥ सं इत् तान् वृत्रऽहा अखिदत् खे अ-
रान्ऽइव खेदया प्रऽवृद्धः दस्युऽहा अभवत् ॥ ३ ॥ एकया प्रति-
ऽधा अपिबत् साकं सरांसि त्रिंशतं इंद्रः सोमस्य काणुका ॥ ४ ॥
अभि गंधर्वं अतृणत् अबुध्नेषु रजःऽसु आ इंद्रः ब्रह्मऽभ्यः इत् वृधे
॥ ५ ॥ २९ ॥ निः अविध्यत् गिरिऽभ्यः आ धारयत् पक्वं ओदनं इंद्रः
बुंदं सुऽआततं ॥ ६ ॥ शतऽब्रध्नः इषुः तव सहस्रऽपर्णः एकः इत्
यं इंद्र चकृषे युजं ॥ ७ ॥ तेन स्तोतृऽभ्यः आ भर नृऽभ्यः नारिऽभ्यः
अत्तवे सद्यः जातः ऋभुऽस्थिर ॥ ८ ॥ एता च्यौत्नानि ते कृता व-
र्षिष्ठानि परीणसा हृदा वीळु अधारयः ॥ ९ ॥ विश्वा इत् ता विष्णुः
आ अभरत् उरुऽक्रमः त्वाऽइषितः शतं महिषान् क्षीरऽपाकं
ओदनं वराहं इंद्रः एमुषं ॥ १० ॥ तुविऽक्षं ते सुऽकृतं सुऽमयं धनुः
साधुः बुंदः हिरण्ययः उभा ते बाहू रण्या सुऽसंस्कृता ऋदुऽपे
चित् ऋदुऽवृधा ॥ ११ ॥ ३० ॥

॥ ७८ ॥ पुरोळाशं नः अंधसः इंद्र सहस्रं आ भर शता च शूर

शतिनः पतिः मूर्धा कविः रयीणां ॥४॥ तं नेमिं ऋभवः यथा आ
नमस्व सहूतिऽभिः नेदीयः यज्ञं अंगिरः ॥५॥२४॥ तस्मै नूनं अ-
भिऽद्यवे वाचा विऽरूप नित्यया वृष्णे चोदस्व सुऽस्तुतिं ॥६॥ कं
ऊं स्वित् अस्य सेनया अग्नेः अपाकऽचक्षसः पणिं गोषु स्तराम-
हे ॥७॥ मा नः देवानां विशः प्रस्नातीःऽइव उस्राः कृशं न हासुः
अघ्न्याः ॥८॥ मा नः समस्य दुःऽध्यः परिऽद्वेषसः अंहतिः ऊर्मिः
न नावं आ वधीत् ॥९॥ नमः ते अग्ने ओजसे गृणंति देव कृष्टयः
अमैः अमित्रं अर्दय ॥१०॥२५॥ कुवित् सु नः गोऽइष्टये अग्ने सं-
ऽवेषिषः रयिं उरुऽकृत् उरु नः कृधि ॥११॥ मा नः अस्मिन् म-
हाऽधने परा वर्क् भारऽभृत् यथा संऽवर्गं सं रयिं जय ॥१२॥ अन्यं
अस्मत् भियै इयं अग्ने सिसक्तु दुच्छुना वर्ध नः अमऽवत् शवः
॥१३॥ यस्य अजुषत् नमस्विनः शमीं अदुःऽमखस्य वा तं घ इत्
अग्निः वृधा अवति ॥१४॥ परस्याः अधि संऽवतः अवरान् अभि
आ तर यत्र अहं अस्मि तान् अव ॥१५॥ विद्म हि ते पुरा वयं अग्ने
पितुः यथा अवसः अध ते सुम्नं ईमहे ॥१६॥२६॥

॥७६॥ इमं नु मायिनं हुवे इंद्रं ईशानं ओजसा मरुत्वंतं न वृं-
जसे ॥१॥ अयं इंद्रः मरुत्ऽसखा वि वृत्रस्य अभिनत् शिरः वज्रेण
शतऽपर्वणा ॥२॥ ववृधानः मरुत्ऽसखा इंद्रः वि वृत्रं ऐरयत् सृ-
जन् समुद्रियाः अपः ॥३॥ अयं ह येन वै इदं स्वः मरुत्वता जितं
इंद्रेण सोमऽपीतये ॥४॥ मरुत्वंतं ऋजीषिणं ओजस्वंतं विऽर-
प्शिनं इंद्रं गीःऽभिः हवामहे ॥५॥ इंद्रं प्रत्नेन मन्मना मरुत्वंतं ह-
वामहे अस्य सोमस्य पीतये ॥६॥२७॥ मरुत्वान् इंद्र मीढ्वः पिब
सोमं शतऽक्रतो० अस्मिन् यज्ञे पुरुऽस्तुत ॥७॥ तुभ्यं इत् इंद्र म-

रुत्वंते सुताः सोमासः अद्रिऽवः हृदा हूयंते उक्थिनः ॥८॥ पिब
इत् इंद्र मरुत्ऽसखा सुतं सोमं दिविष्टिषु वज्रं शिशानः ओजसा
॥९॥ उत्ऽतिष्ठन् ओजसा सह पीत्वी शिप्रे अवेपयः सोमं इंद्र
चमू सुतं ॥१०॥ अनु त्वा रोदसी उभे क्रक्षमाणं अकृपेतां इंद्र
यत् दस्युऽहा अभवः ॥११॥ वाचं अष्टाऽपदीं अहं नवऽस्रक्तिं
ऋतऽस्पृशं इंद्रात् परि तन्वं ममे ॥१२॥२८॥

॥७७॥ जज्ञानः नु शतऽक्रतुः वि पृच्छत् इति मातरं के उग्राः
के ह शृण्विरे ॥१॥ आत् ईं शवसी अब्रवीत् और्णऽवाभं अहीशुवं
ते पुत्र संतु निःऽतुरः ॥२॥ सं इत् तान् वृत्रऽहा अखिदत् खे अ-
रान्ऽइव खेदया प्रऽवृद्धः दस्युऽहा अभवत् ॥३॥ एकया प्रति-
ऽधा अपिबत् साकं सरांसि त्रिंशतं इंद्रः सोमस्य काणुका ॥४॥
अभि गंधर्वं अतृणत् अबुध्नेषु रजःऽसु आ इंद्रः ब्रह्मऽभ्यः इत् वृधे
॥५॥२९॥ निः अविध्यत् गिरिऽभ्यः आ धारयत् पक्कं ओदनं इंद्रः
बुंदं सुऽआततं ॥६॥ शतऽब्रध्नः इषुः तव सहस्रऽपर्णः एकः इत्
यं इंद्र चकृषे युजं ॥७॥ तेन स्तोतृऽभ्यः आ भर नृऽभ्यः नारिऽभ्यः
अत्तवे सद्यः जातः ऋभुऽस्थिर ॥८॥ एता च्यौत्नानि ते कृता व-
र्षिष्ठानि परीणसा हृदा वीळु अधारयः ॥९॥ विश्वा इत् ता विष्णुः
आ अभरत् उरुऽक्रमः त्वाऽइषितः शतं महिषान् क्षीरऽपाकं
ओदनं वराहं इंद्रः एमुषं ॥१०॥ तुविऽक्षं ते सुऽकृतं सुऽमयं धनुः
साधुः बुंदः हिरण्ययः उभा ते बाहू रण्या सुऽसंस्कृता ऋदुऽपे
चित् ऋदुऽवृधा ॥११॥३०॥

॥७८॥ पुरोळाशं नः अंधसः इंद्र सहस्रं आ भर शता च शूर

गोनां ॥१॥ आ नः भर विऽअंजनं गां अश्वं अभिऽअंजनं सचा
मना हिरण्यया ॥२॥ उत नः कर्णऽशोभना पुरूणि धृष्णो आ
भर त्वं हि शृण्विषे वसो ॥३॥ नकीं वृधीकः इंद्र ते न सुऽसाः न
सुऽदाः उत न अन्यः त्वत् शूर वाघतः ॥४॥ नकीं इंद्रः निऽकर्तवे
न शक्रः परिऽशक्तवे विश्वं शृणोति पश्यति ॥५॥३१॥ सः मन्युं
मर्त्यानां अदब्धः नि चिकीषते पुरा निदः चिकीषते ॥६॥ क्रत्वः
इत् पूर्णं उदरं तुरस्य अस्ति विधतः वृत्रऽघ्नः सोमऽपाव्नः ॥७॥ त्वे
वसूनि संऽगता विश्वा च सोम सौभगा सुऽदातु अपरिऽह्वृता ॥८॥
त्वां इत् यवऽयुः मम कामः गव्युः हिरण्यऽयुः त्वां अश्वऽयुः आ
ईषते ॥९॥ तव इत् इंद्र अहं आऽशसा हस्ते दात्रं चन आ ददे दिन-
स्य वा मघऽवन् संऽभृतस्य वा पूर्धि यवस्य काशिना ॥१०॥३२॥

॥७९॥ अयं कृत्नुः अगृभीतः विश्वऽजित् उत्ऽभित् इत् सोमः
ऋषिः विप्रः काव्येन ॥१॥ अभि ऊर्णोति यत् नग्नं भिषक्ति विश्वं
यत् तुरं प्र ईं अंधः ख्यत् निः श्रोणः भूत् ॥२॥ त्वं सोम तनूकृत्ऽभ्यः
द्वेषःऽभ्यः अन्यऽकृतेभ्यः उरु यंता असि वरूथं ॥३॥ त्वं चित्ती तव
दक्षैः दिवः आ पृथिव्याः ऋजीषिन् यावीः अघस्य चित् द्वेषः
॥४॥ अर्थिनः यंति च इत् अर्थं गच्छान् इत् ददुषः रातिं ववृज्युः
तृष्यतः कामं ॥५॥३३॥ विदत् यत् पूर्व्यं नष्टं उत् ईं ऋतऽयुं ईरयत्
प्र ईं आयुः तारीत् अतीर्णं ॥६॥ सुऽशेवः नः मृळयाकुः अदृप्त-
ऽक्रतुः अवातः भव नः सोम शं हृदे ॥७॥ मा नः सोम सं वीविजः
मा वि बीभिषथाः राजन् मा नः हार्दि त्विषा वधीः ॥८॥ अव यत्
स्वे सधऽस्थे देवानां दुःऽमतीः ईक्षे राजन् अप द्विषः सेध मीढ्वः
अप स्रिधः सेध ॥९॥३४॥

॥८०॥ नहि अन्यं बळा अकरं मर्डितारं शतऽक्रतो॰ त्वं नः
इंद्र मृळय॥१॥ यः नः शश्वत् पुरा आविथ अमृध्रः वाजऽसातये
सः त्वं नः इंद्र मृळय॥२॥ किं अंग रध्रऽचोदनः सुन्वानस्य अविता
इत् असि कुवित् सु इंद्र नः शकः॥३॥ इंद्र प्र नः रथं अव पश्चात्
चित् संतं अद्रिऽवः पुरस्तात् एनं मे कृधि॥४॥ हंतो नु किं आ-
ससे प्रथमं नः रथं कृधि उपऽमं वाजऽयु श्रवः॥५॥३५॥ अव नः
वाजऽयुं रथं सुऽकरं ते किं इत् परि अस्मान् सु जिग्युषः कृधि॥६॥
इंद्र दृह्यस्व पूः असि भद्रा ते एति निःऽकृतं इयं धीः ऋत्वियऽवती
॥७॥ मा सीं अवद्ये आ भाक् उर्वी काष्ठा हितं धनं अपऽआवृक्ताः
अरत्नयः॥८॥ तुरीयं नाम यज्ञियं यदा करः तत् उश्मसि आत्
इत् पतिः नः ओहसे॥९॥ अवीवृधत् वः अमृताः अमंदीत् एक-
ऽद्यूः देवाः उत याः च देवीः तस्मै ऊं राधः कृणुत प्रऽशस्तं प्रातः
मक्षु धियाऽवसुः जगम्यात्॥१०॥३६॥८॥

॥८१॥ आ तु नः इंद्र क्षुऽमंतं चित्रं ग्राभं सं गृभाय महाऽहस्ती
दक्षिणेन॥१॥ विद्म हि त्वा तुविऽकूर्मिं तुविऽदेष्णं तुविऽमं
तुविऽमात्रं अवःऽभिः॥२॥ नहि त्वा शूर देवाः न मर्तासः दि
त्संतं भीमं न गां वारयंते॥३॥ आ इत ऊं नु इंद्रं स्तवाम ईश
वस्वः स्वऽराजं न राधसा मर्धिषत् नः॥४॥ प्र स्तोषत् उप ग
सिषत् श्रवत् साम गीयमानं अभि राधसा जुगुरत्॥५॥३७॥
नः भर दक्षिणेन अभि सव्येन प्र मृश इंद्र मा नः वसोः निः
॥६॥ उप क्रमस्व आ भर धृषता धृष्णो जनानां अदाशूःऽत
वेदः॥७॥ इंद्र यः ऊं नु ते अस्ति वाजः विप्रेभिः सनित्वः अ

गोनां॥१॥ आ नः भर वि॰अंजनं गां अश्वं अभि॰अंजनं सचा
मना हिरण्यया॥२॥ उत नः कर्ण॰शोभना पुरूणि धृष्णो आ
भर त्वं हि शृण्विषे वसो॥३॥ नकीं वृधीकः इंद्र ते न सु॰साः न
सु॰दाः उत न अन्यः त्वत् शूर वाघतः॥४॥ नकीं इंद्रः नि॰कर्तवे
न शक्रः परि॰शक्तवे विश्वं शृणोति पश्यति॥५॥३१॥ सः मन्युं
मर्त्यानां अदब्धः नि चिकीषते पुरा निदः चिकीषते॥६॥ क्रत्वः
इत् पूर्णं उदरं तुरस्य अस्ति विधतः वृत्र॰घ्नः सोम॰पाव्नः॥७॥ त्वे
वसूनि सं॰गता विश्वा च सोम सौभगा सु॰दातु अपरि॰हृता॥८॥
त्वां इत् यव॰युः मम कामः गव्युः हिरण्य॰युः त्वां अश्व॰युः आ
ईषते॥९॥ तव इत् इंद्र अहं आ॰शसा हस्ते दात्रं चन आ ददे दिन॰
स्य वा मघ॰वन् सं॰भृतस्य वा पूर्धि यवस्य काशिना॥१०॥३२॥

॥७९॥ अयं कृत्नुः अगृभीतः विश्व॰जित् उत्॰भित् इत् सोमः
ऋषिः विप्रः काव्येन॥१॥ अभि ऊर्णोति यत् नग्नं भिषक्ति विश्वं
यत् तुरं प्र ईं अंधः ख्यत् निः श्रोणः भूत्॥२॥ त्वं सोम तनूकृत्॰भ्यः
द्वेषः॰भ्यः अन्य॰कृतेभ्यः उरु यंता असि वरूथं॥३॥ त्वं चित्ती तव
दक्षैः दिवः आ पृथिव्याः ऋजीषिन् यावीः अघस्य चित् द्वेषः
॥४॥ अर्थिनः यंति च इत् अर्थं गच्छान् इत् ददुषः रातिं ववृज्युः
तृष्यंतः कामं॥५॥३३॥ विदत् यत् पूर्व्यं नष्टं उत् ईं ऋत॰युं ईरयत्
प्र ईं आयुः तारीत् अतीर्णं॥६॥ सु॰शेवः नः मृळयाकुः अदृप्त॰
॰क्रतुः अवातः भव नः सोम शं हृदे॥७॥ मा नः सोम सं वीविजः
मा वि बीभिषथाः राजन् मा नः हार्दि त्विषा वधीः॥८॥ अव यत्
स्वे सध॰स्थे देवानां दुः॰मतीः ईक्षे राजन् अप द्विषः सेध मीढ्वः
अप स्रिधः सेध॥९॥३४॥

॥ ८० ॥ नहि अन्यं वळा अकरं मर्डितारं शतऽक्रतो॰ त्वं नः इंद्र मृळय॥१॥ यः नः शश्वत् पुरा आविथ अमृध्रः वाजऽसातये सः त्वं नः इंद्र मृळय॥२॥ किं अंग रध्रऽचोदनः सुन्वानस्य अविता इत् असि कुवित् सु इंद्र नः शकः॥३॥ इंद्रं प्र नः रथं अव पश्चात् चित् संतं अद्रिऽवः पुरस्तात् एनं मे कृधि॥४॥ हंतो॑ नु किं आससे प्रथमं नः रथं कृधि उपऽमं वाजऽयु श्रवः॥५॥३५॥ अव नः वाजऽयुं रथं सुऽकरं ते किं इत् परि अस्मान् सु जिग्युषः कृधि॥६॥ इंद्रं दृह्यस्व पूः असि भद्रा ते एति निःऽकृतं इयं धीः ऋत्वियऽवती ॥७॥ मा सीं अवद्ये आ भाक् उर्वी काष्ठा हितं धनं अपऽआवृक्ताः अरत्नयः॥८॥ तुरीयं नाम यज्ञियं यदा करः तत् उश्मसि आत् इत् पतिः नः ओहसे॥९॥ अवीवृधत् वः अमृताः अमंदीत् एकऽद्यूः देवाः उत याः च देवीः तस्मै ऊं॑ राधः कृणुत प्रऽशस्तं प्रातः मक्षु धियाऽवसुः जगम्यात्॥१०॥३६॥८॥

॥ ८१ ॥ आ तु नः इंद्र क्षुऽमंतं चित्रं ग्राभं सं गृभाय महाऽहस्ती दक्षिणेन॥१॥ विद्म हि त्वा तुविऽकूर्मिं तुविऽदेष्णं तुविऽमघं तुविऽमात्रं अवःऽभिः॥२॥ नहि त्वा शूर देवाः न मर्तासः दित्संतं भीमं न गां वारयंते॥३॥ आ इत ऊं॑ नु इंद्रं स्तवाम ईशानं वस्वः स्वऽराजं न राधसा मर्धिषत् नः॥४॥ प्र स्तोषत् उप गासिषत् श्रवत् साम गीयमानं अभि राधसा जुगुरत्॥५॥३७॥ आ नः भर दक्षिणेन अभि सव्येन प्र मृश इंद्र मा नः वसोः निः भाक् ॥६॥ उप क्रमस्व आ भर धृषता धृष्णो॑ जनानां अदाशूःऽतरस्य वेदः॥७॥ इंद्र यः ऊं॑ नु ते अस्ति वाजः विप्रेभिः सनित्वः अस्मा-

भिः सु तं स॒नु॒हि॒ ॥८॥ स॒द्यः॒ऽजु॒वः॑ ते॒ वाजाः॑ अ॒स्मभ्यं॑ वि॒श्वऽचंद्राः
वशैः च॒ म॒क्षु॒ ज॒रं॒ते॒ ॥९॥३८॥५॥

॥८२॥ आ प्र द्र॒व॒ प॒राऽवतः॑ अ॒र्वा॒ऽवतः॑ च॒ वृ॒त्र॒ऽह॒न् मध्वः॑
प्रतिं प्रऽभर्मणि ॥१॥ ती॒व्राः सोमा॑सः आ ग॒हि॒ सु॒तासः॑ मा॒द॒यि॒-
ष्णवः॑ पिब॑ द॒धृक् यथा॑ ओ॒चि॒षे ॥२॥ इ॒षा मं॒द॒स्व॒ आत् ऊं॒ ते॒ अरं॑
वरा॑य म॒न्यवे॑ भुवं॑त् ते॒ इं॒द्र॒ शं हृ॒दे ॥३॥ आ तु अ॒श॒त्रो॒ आ ग॒हि॒ नि
उक्थानि॑ च॒ हू॒यसे॒ उ॒प॒ऽमे रो॒च॒ने दि॒वः ॥४॥ तुभ्यं॑ अ॒यं अद्रि॑ऽभिः
सु॒तः गोभिः॑ श्री॒तः मदा॑य कं॑ प्र सोमः॑ इं॒द्र॒ हू॒य॒ते॒ ॥५॥१॥ इंद्र॑ श्रु॒धि
सु मे॒ हवं॑ अ॒स्मे सु॒तस्य॑ गोऽमतः॑ वि पी॒तिं तृ॒प्तिं अ॒श्नु॒हि॒ ॥६॥ यः
इं॒द्र॒ च॒म॒से॒षु॒ आ सोमः॑ च॒मू॒षु ते॒ सु॒तः पिब॑ इत् अ॒स्य॒ त्वं ई॒शि॒षे
॥७॥ यः अ॒प्ऽसु चं॒द्रमाः॑ऽइव सोमः॑ च॒मू॒षु॑ ददृ॑शे पिब॑ इत् अ॒स्य॒
त्वं ई॒शि॒षे ॥८॥ यं ते॒ श्ये॒नः प॒दा आ अभ॑रत् ति॒रः रजां॑सि अस्पृ॑तं
पिब॑ इत् अ॒स्य॒ त्वं ई॒शि॒षे ॥९॥२॥

॥८३॥ दे॒वानां॑ इत् अवः॑ म॒हत् तत् आ वृ॒णी॒म॒हे॒ व॒यं वृष्णां॑
अ॒स्मभ्यं॑ ऊ॒तये॑ ॥१॥ ते नः॒ सं॒तु॒ युजः॑ सदा॑ वरु॑णः मि॒त्रः अ॒र्य॒मा
वृ॒धासः॑ च प्रऽचे॑तसः ॥२॥ अति॑ नः॒ वि॒ष्पि॒ता पु॒रु नौभिः॑ अ॒पः
न प॒र्ष॒थ॒ यू॒यं ऋ॒तस्य॑ र॒थ्यः ॥३॥ वा॒मं नः॒ अ॒स्तु॒ अ॒र्य॒म॒न् वा॒मं व॒-
रु॒ण॒ शंस्यं॑ वा॒मं हि आ॒ऽवृ॒णी॒म॒हे॑ ॥४॥ वा॒मस्य॑ हि प्र॒ऽचे॒त॒सः ई॒-
शा॑नासः रि॒शा॒द॒सः न ई॒ आ॒दि॒त्याः अ॒घस्य॑ यत् ॥५॥३॥ व॒यं इत्
व॒ः सु॒ऽदा॒न॒वः क्षि॒यं॑तः यांतः॑ अध्वं॑न् आ दे॒वाः॑ वृ॒धाय॑ हू॒म॒हे॒ ॥६॥
अधि॑ नः॒ इं॒द्र॒ ए॒षां॒ विष्णो॑ स॒ऽजा॒त्यानां॑ इ॒त म॑रुतः अ॒श्विना ॥७॥
प्र भ्रा॒तृ॒ऽत्वं सु॒ऽदा॒न॒वः अध॑ द्वि॒ता स॒मा॒न्या मा॒तुः गर्भे॑ भरा॒-

महे॥८॥ यूयं हि स्थ सुऽदानवः इंद्रऽज्येष्ठाः अभिऽद्यवः अर्ध चित्
वः उत ब्रुवे॥९॥४॥

॥८४॥ प्रेष्ठं वः अतिथिं स्तुषे मित्रंऽइव प्रियं अग्निं रथं न वेद्यं
॥१॥ कविंऽइव प्रऽचेतसं यं देवासः अर्ध द्विता नि मर्त्येषु आ-
ऽदधुः॥२॥ त्वं यविष्ठ दाशुषः नॄन् पाहि शृणुधि गिरः रक्ष तोकं
उत त्मना॥३॥ कया ते अग्ने अंगिरः ऊर्जः नपात् उपंऽस्तुतिं व-
राय देव मन्यवे॥४॥ दाशेम कस्य मनसा यज्ञस्य सहसः यहो कत्
ऊं वोचे इदं नमः॥५॥५॥ अर्ध त्वं हि नः करः विश्वाः अस्मभ्यं
सुऽक्षितीः वाजंऽद्रविणसः गिरः॥६॥ कस्य नूनं परीणसः धियः
जिन्वसि दंऽपते गोऽसाता यस्य ते गिरः॥७॥ तं मर्जयंत सुऽक्रतुं
पुरःऽयावानं आजिषु स्वेषु क्षयेषु वाजिनं॥८॥ क्षेति क्षेमेभिः
साधुऽभिः नकिः यं घ्नंति हंति यः अग्ने सुऽवीरः एधते॥९॥६॥

॥८५॥ आ मे हवं नासत्या अश्विना गच्छतं युवं मध्वः सोमस्य
पीतये॥१॥ इमं मे स्तोमं अश्विना इमं मे शृणुतं हवं मध्वः सोम-
स्य पीतये॥२॥ अयं वां कृष्णः अश्विना हवते वाजिनीऽवसू॰ म-
ध्वः सोमस्य पीतये॥३॥ शृणुतं जरितुः हवं कृष्णस्य स्तुवतः नरा
मध्वः सोमस्य पीतये॥४॥ छर्दिः यंतं अदाभ्यं विप्राय स्तुवते न-
रा मध्वः सोमस्य पीतये॥५॥७॥ गच्छतं दाशुषः गृहं इत्था स्तु-
वतः अश्विना मध्वः सोमस्य पीतये॥६॥ युंजाथां रासभं रथे वी-
ळुऽअंगे वृषण्ऽवसू॰ मध्वः सोमस्य पीतये॥७॥ त्रिऽवंधुरेण
त्रिऽवृता रथेन आ यातं अश्विना मध्वः सोमस्य पीतये॥८॥ नु

मे गिरः नासत्या अश्विना प्र अवतं युवं मध्वः सोमस्य पीतये
॥९॥८॥

॥८६॥ उभा हि दस्रा भिषजा मयःऽभुवा उभा दक्षस्य वचसः
बभूवथुः ता वां विश्वकः हवते तनूऽकृथे मा नः वि यौष्टं सख्या मु-
मोचतं ॥१॥ कथा नूनं वां विऽमनाः उप स्तवत् युवं धियं ददथुः
वस्यःऽइष्टये ता वां विश्वकः हवते तनूऽकृथे मा नः वि यौष्टं स-
ख्या मुमोचतं ॥२॥ युवं हि स्म पुरुऽभुजा इमं एधतुं विष्णाप्वे द-
दथुः वस्यःऽइष्टये ता वां विश्वकः हवते तनूऽकृथे मा नः वि यौष्टं
सख्या मुमोचतं ॥३॥ उत त्यं वीरं धनऽसां ऋजीषिणं दूरे चित्
संतं अवसे हवामहे यस्य स्वादिष्ठा सुऽमतिः पितुः यथा मा नः
वि यौष्टं सख्या मुमोचतं ॥४॥ ऋतेन देवः सविता शंऽआयते
ऋतस्य शृंगं उर्विया वि पप्रथे ऋतं ससाह महि चित् पृतन्यतः
मा नः वि यौष्टं सख्या मुमोचतं ॥५॥९॥

॥८७॥ द्युम्नी वां स्तोमः अश्विना क्रिविः न सेके आ गतं
मध्वः सुतस्य सः दिवि प्रियः नरा पातं गौरौऽइव इरिणे ॥१॥
पिवतं घर्मं मधुऽमंतं अश्विना आ वर्हिः सीदतं नरा ता मं-
दसाना मनुषः दुरोणे आ नि पातं वेदसा वयः ॥२॥ आ वां
विश्वाभिः ऊतिऽभिः प्रियऽमेधाः अहूषत ता वर्तिः यातं उप
वृक्तऽवर्हिषः जुष्टं यज्ञं दिविष्टिषु ॥३॥ पिवतं सोमं मधुऽमंतं
अश्विना आ वर्हिः सीदतं सुऽमत् ता ववृधाना उप सुऽस्तुतिं
दिवः गंतं गौरौऽइव इरिणं ॥४॥ आ नूनं यातं अश्विना अश्वेभिः
प्रुषितप्सुऽभिः दस्रा हिरण्यऽवर्तनी॰ शुभः पती पातं सोमं

तऽवृधा॥५॥ वयं हि वां हवामहे विपन्यवः विप्रासः वाज-
सातये ता वल्गू दस्रा पुरुऽदंससा धिया अश्विना श्रुष्टी आ
तं॥६॥१०॥

॥८८॥ तं वः दस्मं ऋतिऽसहं वसोः मंदानं अंधसः अभि वत्सं
न स्वसरेषु धेनवः इंद्रं गीःऽभिः नवामहे॥१॥ द्युक्षं सुऽदानुं त-
विषीभिः आऽवृतं गिरिं न पुरुऽभोजसं क्षुमंतं वाजं शतिनं स-
हस्रिणं मक्षु गोऽमंतं ईमहे॥२॥ न त्वा बृहंतः अद्रयः वरंते इंद्र
वीळवः यत् दित्ससि स्तुवते माऽवते वसु नकिः तत् आ मिना-
ति ते॥३॥ योद्धा असि क्रत्वा शवसा उत दंसना विश्वा जाता अभि
मज्मना आ त्वा अयं अर्कः ऊतये ववर्तति यं गोतमाः अजीज-
नन्॥४॥ प्र हि रिरिक्षे ओजसा दिवः अंतेभ्यः परि न त्वा विव्याच
रजः इंद्र पार्थिवं अनु स्वधां ववक्षिथ॥५॥ नकिः परिष्टिः मघ-
ऽवन् मघस्य ते यत् दाशुषे दशस्यसि अस्माकं बोधि उचथस्य
चोदिता मंहिष्ठः वाजऽसातये॥६॥११॥

॥८९॥ बृहत् इंद्राय गायत मरुतः वृत्रहंऽतमं येन ज्योतिः
अजनयन् ऋतऽवृधः देवं देवाय जागृवि॥१॥ अप अधमत् अ-
भिऽशस्तीः अशस्तिऽहा अथ इंद्रः द्युम्नी आ अभवत् देवाः ते इंद्र
सख्याय येमिरे बृहत्ऽभानो॰ मरुत्ऽगण॥२॥ प्र वः इंद्राय बृहते
मरुतः ब्रह्म अर्चत वृत्रं हनति वृत्रऽहा शतऽक्रतुः वज्रेण शत-
ऽपर्वणा॥३॥ अभि प्र भर धृषता धृषत्ऽमनः श्रवः चित् ते अ-
सत् बृहत् अर्षंतु आपः जवसा वि मातरः हनः वृत्रं जय स्वः
॥४॥ यत् जायथाः अपूर्व्य मघऽवन् वृत्रऽहत्याय तत् पृथिवी

अप्रथयः तत् अस्तभ्नाः उत द्यां ॥५॥ तत् ते यज्ञः अजायत तत् अर्कः उत हस्कृतिः तत् विश्वं अभिऽभूः असि यत् जातं यत् च जंत्वं ॥६॥ आमासु पक्वं ऐरयः आ सूर्यं रोहयः दिवि घर्मं न सामन् तपत सुवृक्तिऽभिः जुष्टं गिर्वणसे बृहत् ॥७॥ १२॥

॥९०॥ आ नः विश्वासु हव्यः इंद्रः सुमत्ऽसु भूषतु उप ब्रह्माणि सवनानि वृत्रऽहा परमऽज्याः ऋचीषमः ॥१॥ त्वं दाता प्रथमः राधसां असि असि सत्यः ईशानऽकृत् तुविऽद्युम्नस्य युज्यां आ वृणीमहे पुत्रस्य शवसः महः ॥२॥ ब्रह्म ते इंद्र गिर्वणः क्रियंते अनतिऽद्भुता इमा जुषस्व हरिऽअश्व योजना इंद्र या ते अमन्महि ॥३॥ त्वं हि सत्यः मघऽवन् अनानतः वृत्रा भूरि निऽऋंजसे सः त्वं शविष्ठ वज्रऽहस्त दाशुषे अर्वाचं रयिं आ कृधि ॥४॥ त्वं इंद्र यशाः असि ऋजीषी शवसः पते त्वं वृत्राणि हंसि अप्रतीनि एकः इत् अनुत्ता चर्षणिऽधृता ॥५॥ तं ऊं इति त्वा नूनं असुर प्रऽचेतसं राधः भागंऽइव ईमहे मही ऽइव कृत्तिः शरणा ते इंद्र प्र ते सुम्ना नः अश्नवन् ॥६॥ १३॥

॥९१॥ कन्या वाः अवऽयती सोमं अपि स्रुता अविदत् अस्तं भरंती अब्रवीत् इंद्राय सुनवै त्वा शक्राय सुनवै त्वा ॥१॥ असौ यः एषि वीरकः गृहंऽगृहं विऽचाकशत् इमं जंभऽसुतं पिब धानाऽवंतं करंभिणं अपूपऽवंतं उक्थिनं ॥२॥ आ चन त्वा चिकित्सामः अधि चन त्वा न इमसि शनैःऽइव शनकैःऽइव इंद्राय इंदो परि स्रव ॥३॥ कुवित् शकत् कुवित् करत् कुवित् नः वस्यसः करत् कुवित् पतिऽद्विषः यतीः इंद्रेण संऽगमामहै ॥४॥ इमानि त्रीणि

विष्टपां तानि इंद्र वि रोहय शिरः ततस्य उर्वरां आत् इदं मे उप उदरे ॥५॥ असौ च या नः उर्वरा आत् इमां तन्वं मम अथो ततस्य यत् शिरः सर्वा ता रोमशा कृधि ॥६॥ खे रथस्य खे अनसः खे युगस्य शतऽक्रतो० अपालां इंद्र त्रिः पूत्वी अकृणोः सूर्यऽत्वचं ॥७॥१४॥

॥९२॥ पांतं आ वः अंधसः इंद्रं अभि प्र गायत विश्वऽसहं शतऽक्रतुं मंहिष्ठं चर्षणीनां ॥१॥ पुरुऽहूतं पुरुऽस्तुतं गाथान्यं सनंऽश्रुतं इंद्रः इति ब्रवीतन ॥२॥ इंद्रः इत् नः महानां दाता वाजानां नृतुः महान् अभिऽज्ञु आ यमत् ॥३॥ अपात् ऊं इति शिप्री अंधसः सुऽदक्षस्य प्रऽहोषिणः इंदोः इंद्रः यवऽआशिरः ॥४॥ तं ऊं इति अभि प्र अर्चत इंद्रं सोमस्य पीतये तत् इत् हि अस्य वर्धनं ॥५॥१५॥ अस्य पीत्वा मदानां देवः देवस्य ओजसा विश्वा अभि भुवना भुवत् ॥६॥ त्यं ऊं इति वः सत्राऽसहं विश्वासु गीर्षु आऽयतं आ च्यवयसि ऊतये ॥७॥ युध्मं संतं अनर्वाणं सोमऽपां अनपऽच्युतं नरं अवार्यऽक्रतुं ॥८॥ शिक्ष नः इंद्र रायः आ पुरु विद्वान् ऋचीषम अव नः पार्ये धने ॥९॥ अतः चित् इंद्र नः उप आ याहि शतऽवाजया इषा सहस्रऽवाजया ॥१०॥१६॥ अयाम धीऽवंतः धियः अर्वत्ऽभिः शक्र गोऽदरे जयेम पृत्ऽसु वज्रिऽवः ॥११॥ वयं ऊं इति त्वा शतऽक्रतो० गावः न यवसेषु आ उक्थेषु रणयामसि ॥१२॥ विश्वा हि मर्त्यऽत्वना अनुऽकामा शतऽक्रतो० अगन्म वज्रिन् आऽशसः ॥१३॥ त्वे इति सु पुत्र शवसः अवृत्रन् कामऽकातयः न त्वां इंद्र अति रिच्यते ॥१४॥ सः नः वृषन् सनिष्ठया सं घोरया द्रवित्न्वा धिया अविड्ढि पुरंऽध्या ॥१५॥१७॥ यः ते नूनं शतऽक्रतो० इंद्र द्युम्निऽतमः मदः तेन नूनं मदे मदेः० ॥१६॥ यः ते चित्रश्र-

अप्रथयः तत् अस्तभ्नाः उत द्यां ॥५॥ तत् ते यज्ञः अजायत तत् अर्कः उत हस्कृतिः तत् विश्वं अभिऽभूः असि यत् जातं यत् च जंत्वं ॥६॥ आमासु पक्वं ऐरयः आ सूर्यं रोहयः दिवि घर्मं न सामंन् तपत सुवृक्तिऽभिः जुष्टं गिर्वणसे बृहत् ॥७॥ १२॥

॥९०॥ आ नः विश्वासु हव्यः इंद्रः समत्ऽसु भूषतु उपं ब्रह्माणि सवनानि वृत्रऽहा परमऽज्याः ऋचीषमः ॥१॥ त्वं दाता प्रथमः राधसां असि असि सत्यः ईशानऽकृत् तुविऽद्युम्नस्य युज्या आ वृणीमहे पुत्रस्य शवसः महः ॥२॥ ब्रह्म ते इंद्र गिर्वणः क्रियंते अनंतिद्भुता इमा जुषस्व हरिऽअश्व योजना इंद्र या ते अमन्महि ॥३॥ त्वं हि सत्यः मघऽवन् अनानतः वृत्रा भूरि निऽऋंजसे सः त्वं शविष्ठ वज्रऽहस्त दाशुषे अर्वाचं रयिं आ कृधि ॥४॥ त्वं इंद्र यशाः असि ऋजीषी शवसः पते त्वं वृत्राणि हंसि अप्रतीनि एकः इत् अनुत्ता चर्षणिऽधृता ॥५॥ तं ऊं त्वा नूनं असुर प्रऽचेतसं राधः भागंऽइव ईमहे महीऽइव कृत्तिः शरणा ते इंद्र प्र ते सुम्ना नः अश्नवन् ॥६॥ १३॥

॥९१॥ कन्या वाः अवऽयती सोमं अपि स्रुता अविदत् अस्तं भरंती अब्रवीत् इंद्राय सुनवै त्वा शक्राय सुनवै त्वा ॥१॥ असौ यः एषि वीरकः गृहंऽगृहं विऽचाकंशत् इमं जंभऽसुतं पिब धानाऽवंतं करंभिणं अपूपऽवंतं उक्थिनं ॥२॥ आ चन त्वा चिकित्सामः अधि चन त्वा न इमसि शनैःऽइव शनकैःऽइव इंद्राय इंदो परि स्रव ॥३॥ कुवित् शकत् कुवित् करत् कुवित् नः वस्यसः करत् कुवित् पतिऽद्विषः यतीः इंद्रेण संऽगमामहै ॥४॥ इमानि त्रीणि

विष्टपा तानि इंद्र वि रोहय शिरः ततस्य उर्वरां आत् इदं मे उप उदरे ॥५॥ असौ च या नः उर्वरा आत् इमां तन्वं मम अथो ततस्य यत् शिरः सर्वा ता रोमशा कृधि॥६॥ खे रथस्य खे अनसः खे युगस्य शतऽक्रतो॰ अपालां इंद्र त्रिः पूत्वी अकृणोः सूर्यऽत्वचं ॥७॥ १४॥

॥ ९२॥ पांतं आ वः अंधसः इंद्रं अभि प्र गायत विश्वऽसहं शतऽक्रतुं मंहिष्ठं चर्षणीनां॥१॥ पुरुऽहूतं पुरुऽस्तुतं गाथान्यं सनऽश्रुतं इंद्रः इति ब्रवीतन॥२॥ इंद्रः इत् नः महानां दाता वाजानां नृतुः महान् अभिऽज्ञु आ यमत्॥३॥ अपात् ऊं शिप्री अंधसः सुऽदक्षस्य प्रऽहोषिणः इंदोः इंद्रः यवऽआशिरः॥४॥ तं ऊं अभि प्र अर्चत इंद्रं सोमस्य पीतये तत् इत् हि अस्य वर्धनं॥५॥१५॥ अस्य पीत्वा मदानां देवः देवस्य ओजसा विश्वा अभि भुवना भुवत्॥६॥ त्यं ऊं वः सत्राऽसहं विश्वासु गीर्षु आऽयतं आ च्यवयसि ऊतये॥७॥ युध्मं संतं अनर्वाणं सोमऽपां अनपऽच्युतं नरं अवार्यऽक्रतुं॥८॥ शिक्ष नः इंद्र रायः आ पुरु विद्वान् ऋचीषम अव नः पार्ये धने॥९॥ अतः चित् इंद्र नः उप आ याहि शतऽवाजया इषा सहस्रऽवाजया॥१०॥१६॥ अयाम धीऽवंतः धियः अर्वत्ऽभिः शक्र गोऽदरे जयेम पृत्ऽसु वज्रिऽवः॥११॥ वयं ऊं त्वा शतऽक्रतो॰ गावः न यवसेषु आ उक्थेषु रणयामसि॥१२॥ विश्वा हि मर्त्यऽत्वना अनुऽकामा शतऽक्रतो॰ अगन्म वज्रिन् आऽशसः॥१३॥ त्वे सु पुत्र शवसः अवृत्रन् कामऽकातयः न त्वां इंद्र अति रिच्यते॥१४॥ सः नः वृषन् सनिष्ठया सं घोरया द्रवित्न्वा धिया अविड्ढि पुरंऽध्या॥१५॥१७॥ यः ते नूनं शतऽक्रतो॰ इंद्र द्युम्निऽतमः मदः तेन नूनं मदे मदेः॰॥१६॥ यः ते चित्रश्र-

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

विष्टपां तानि इंद्र वि रोहय शिरः ततस्य उर्वराँ आत् इदं मे उप उदरे॥५॥ असौ च या नः उर्वरा आत् इमां तन्वं मम अथो ततस्य यत् शिरः सर्वा ता रोमशा कृधि॥६॥ खे रथस्य खे अनसः खे युगस्य शतक्रतो॰ अपालां इंद्र त्रिः पूत्वी अकृणोः सूर्यऽत्वचं॥७॥१४॥

॥९२॥ पांतं आ वः अंधसः इंद्रं अभि प्र गायत विश्वऽसहं शतऽक्रतुं मंहिष्ठं चर्षणीनां॥१॥ पुरुऽहूतं पुरुऽस्तुतं गाथान्यं सनंऽश्रुतं इंद्रः इति ब्रवीतन॥२॥ इंद्रः इत् नः महानां दाता वाजानां नृतुः महान् अभिऽज्ञु आ यमत्॥३॥ अपात् ऊं शिप्री अंधसः सुऽदक्षस्य प्रऽहोषिणः इंदोः इंद्रः यवऽआशिरः॥४॥ तं ऊं अभि प्र अर्चत इंद्रं सोमस्य पीतये तत् इत् हि अस्य वर्धनं॥५॥१५॥ अस्य पीत्वा मदानां देवः देवस्य ओजसा विश्वा अभि भुवना भुवत्॥६॥ त्यं ऊं वः सत्राऽसहं विश्वासु गीर्षु आऽयतं आ च्यवयसि ऊतये॥७॥ युध्मं संतं अनर्वाणं सोमऽपां अनपऽच्युतं नरं अवार्यऽक्रतुं॥८॥ शिक्ष नः इंद्र रायः आ पुरु विद्वान् ऋचीषम अव नः पार्ये धने॥९॥ अतः चित् इंद्र नः उप आ याहि शतऽवाजया इषा सहस्रऽवाजया॥१०॥१६॥ अयाम धीऽवतः धियः अर्वत्ऽभिः शक्र गोऽदरे जयेम पृत्ऽसु वज्रिऽवः॥११॥ वयं ऊं त्वा शतऽक्रतो॰ गावः न यवसेषु आ उक्थेषु रणयामसि॥१२॥ विश्वा हि मर्त्यऽत्वना अनुऽकामा शतऽक्रतो॰ अगन्म वज्रिन् आऽशसः॥१३॥ त्वे सु पुत्र शवसः अवृत्रन् कामऽकातयः न त्वां इंद्र अति रिच्यते॥१४॥ सः नः वृषन् सनिष्ठया सं घोरया द्रवित्न्वा धिया अविड्ढि पुरंऽध्या॥१५॥१७॥ यः ते नूनं शतऽक्रतो॰ इंद्र द्युम्निऽतमः मदः तेन नूनं मदे मदेः॰॥१६॥ यः ते चित्रश्र-

वः॒ऽतमः य॒ः इ॒न्द्र वृ॒त्र॒ह॒न्ऽतमः यः ओ॒जः॒ऽदातमः मदः॥१७॥ वि॒द्म
हि यः ते॒ अ॒द्रि॒ऽवः॒ त्वाऽदत्तः स॒त्य सो॒म॒ऽपाः॒ विश्वासु द॒स्म कृ॒ष्टिषु
॥१८॥ इंद्राय मद्वने सुतं परि स्तो॒भं॒तु न॒ः गिरः अ॒र्कं अ॒र्च॒तु कारवः
॥१९॥ यस्मिन् विश्वाः अधि श्रियः रणंति स॒प्त सं॒ऽसदः इंद्रं सुते
ह॒वा॒म॒हे॒॥२०॥१८॥ त्रिऽकद्रुकेषु चेतनं दे॒वासः य॒ज्ञं अ॒त्न॒त तं इत्
व॒र्धं॒तु न॒ः गिरः॒॥२१॥ आ त्वा॒ वि॒शं॒तु इंदवः स॒मु॒द्रंऽइव सिंधवः
न त्वां इ॒न्द्र अति रि॒च्य॒ते॒॥२२॥ वि॒व्यक्थ म॒हि॒ना वृ॒ष॒न् भ॒क्षं सो-
मस्य जा॒गृ॒वे॒ यः इ॒न्द्र ज॒ठरेषु ते॒॥२३॥ अरं ते॒ इ॒न्द्र कु॒क्षये सोमः भ॒व॒तु
वृ॒त्र॒ऽह॒न् अरं धामऽभ्यः इंदवः॥२४॥ अरं अश्वाय गा॒य॒ति॒ श्रुत-
ऽकक्षः अरं गवे अरं इंद्रस्य धाम्ने॥२५॥ अरं हि स्म॒ सु॒तेषु न॒ः सो-
मेषु इ॒न्द्र भूषसि अरं ते॒ श॒क्र दा॒वने॥२६॥१९॥ प॒रा॒कात्तात् चि॒त्
अ॒द्रि॒ऽव॒ः त्वां न॒क्षं॒त न॒ः गिरः अरं ग॒मा॒म॒ ते॒ वयं॥२७॥ ए॒व हि
असि वी॒र॒ऽयुः ए॒व शूरः उ॒त स्थि॒रः ए॒व ते॒ राध्यं मनः॥२८॥ ए॒व
रा॒तिः तु॒वि॒ऽम॒घ॒ विश्वेभिः धा॒यि॒ धा॒तृऽभिः अध चि॒त् इ॒न्द्र मे॒ सचा
॥२९॥ मो सु ब्र॒ह्माऽइव तं॒द्रयुः भुवः वा॒जा॒नां॒ प॒ते॒ मत्स्व सुतस्य
ऽमंतः॥३०॥ मा न॒ः इ॒न्द्र अ॒भि आ॒ऽदिशः सूरः अ॒क्तुषु आ यम॒न्
त्वा युजा व॒ने॒म॒ तत्॥३१॥ त्वया इत् इ॒न्द्र युजा व॒यं प्रति ब्रु॒वी॒म॒हि
पृधः त्वं अ॒स्माकं तव स्म॒सि॒॥३२॥ त्वां इत् हि त्वा॒ऽयवः अ॒नु॒-
भरंते नुवतः चरान् सखायः इ॒न्द्र का॒रवः॥३३॥२०॥

वी॒

भि न् घ॒ इत् अ॒भि श्रुत॒ऽमघं वृ॒ष॒भं नर्यऽअपसं अस्ता
वि चन त्वा॒ यः नवतिं पुरः वि॒भेद बा॒हुऽओजसा अहिं
॥३॥ कु॒वित् ॥ सः न॒ः इंद्रः शि॒वः सखा अश्वऽवत् गोऽमत्
पतिऽद्विषः यतो दोह॒ते॒॥३॥ यत् अ॒द्य कत् च॒ वृ॒त्र॒ऽहन्

उत्ऽअगाः अभि सूर्य सर्वं तत् इंद्र ते वशे ॥४॥ यत् वा प्रऽवृद्ध
सत्ऽपते न मरै इति मन्यसे उतो तत् सत्यं इत् तव ॥५॥२१॥ ये
सोमासः पराऽवति ये अर्वाऽवति सुन्विरे सर्वान् तान् इंद्र ग-
च्छसि ॥६॥ तं इंद्रं वाजयामसि महे वृत्राय हंतवे सः वृषा वृषभः
भुवत् ॥७॥ इंद्रः सः दामने कृतः ओजिष्ठः सः मदे हितः द्युम्नी श्लो-
की सः सोम्यः ॥८॥ गिरा वज्रः न संऽभृतः सऽबलः अनपऽच्युतः
ववक्षे ऋष्वः अस्तृतः ॥९॥ दुःऽगे चित् नः सुऽगं कृधि गृणानः
इंद्र गिर्वणः त्वं च मघऽवन् वशः ॥१०॥२२॥ यस्य ते नु चित् आ-
ऽदिशं न मिनंति स्वऽराज्यं न देवः न अध्रिऽगुः जनः ॥११॥ अध
ते अप्रतिऽस्कुतं देवी शुष्मं सपर्यतः उभे सुऽशिप्र रोदसी ॥१२॥
त्वं एतत् अधारयः कृष्णासु रोहिणीषु च परुष्णीषु रुशत् पयः
॥१३॥ वि यत् अहेः अध त्विषः विश्वे देवासः अक्रमुः विदत् मृ-
गस्य तान् अमः ॥१४॥ आत् ऊं मे निऽवरः भुवत् वृत्रऽहा अदिष्ट
पौंस्यं अजातऽशत्रुः अस्तृतः ॥१५॥२३॥ श्रुतं वः वृत्रहन्ऽतमं
प्र शर्धं चर्षणीनां आ शुषे राधसे महे ॥१६॥ अया धिया च गव्य-
ऽया पुरुऽनामन् पुरुऽस्तुत यत् सोमेऽसोमे आ अभवः ॥१७॥
बोधित्ऽमनाः इत् अस्तु नः वृत्रऽहा भूरिऽआसुतिः शृणोतु श-
क्रः आऽशिषं ॥१८॥ कया त्वं नः ऊत्या अभि प्र मंदसे वृषन् कया
स्तोतृऽभ्यः आ भर ॥१९॥ कस्य वृषा सुते सचा नियुत्वान् वृषभः
रणत् वृत्रऽहा सोमऽपीतये ॥२०॥२४॥ अभि सु नः त्वं रयिं मंद-
सानः सहस्रिणं प्रऽयंता बोधि दाशुषे ॥२१॥ पत्नीऽवंतः सुताः
इमे उशंतः यंति वीतये अपां जग्मिः निऽचुंपुणः ॥२२॥ इष्टाः हो-
त्राः असृक्षत इंद्रं वृधासः अध्वरे अच्छ अवऽभृथं ओजसा ॥२३॥
इह त्वा सधऽमाद्या हरी हिरण्यऽकेश्या वोळ्हां अभि प्रयः

हितं ॥ २४ ॥ तुभ्यं सोमाः सुताः इमे स्तीर्णं बर्हिः विभाऽवसो इति विभाऽवसो
स्तोतृऽभ्यः इंद्रं आ वह ॥ २५ ॥ २५ ॥ आ ते दद्यं वि रोचना दधत् र-
त्ना वि दाशुषे स्तोतृऽभ्यः इंद्रं अर्चत ॥ २६ ॥ आ ते दधामि इंद्रियं
उक्था विश्वा शतक्रतो इति शतऽक्रतो स्तोतृऽभ्यः इंद्र मृळय ॥ २७ ॥ भद्रंऽभद्रं
नः आ भर इषं ऊर्जं शतक्रतो इति शतऽक्रतो यत् इंद्र मृळयासि नः ॥ २८ ॥ सः
नः विश्वानि आ भर सुवितानि शतक्रतो इति शतऽक्रतो यत् इंद्र मृळयासि
नः ॥ २९ ॥ त्वां इत् वृत्रहन्ऽतम सुतऽवंतः हवामहे यत् इंद्र मृळ-
यासि नः ॥ ३० ॥ २८ ॥ उप नः हरिऽभिः सुतं याहि मदानां पते उप
नः हरिऽभिः सुतं ॥ ३१ ॥ द्विता यः वृत्रहन्ऽतमः विदे इंद्रः शत-
क्रतुः उप नः हरिऽभिः सुतं ॥ ३२ ॥ त्वं हि वृत्रऽहन् एषां पाता
सोमानां असि उप नः हरिऽभिः सुतं ॥ ३३ ॥ इंद्रः इषे ददातु नः
ऋभुक्षणं ऋभुं रयिं वाजी ददातु वाजिनं ॥ ३४ ॥ २७ ॥ ९ ॥

॥ ९४ ॥ गौः धयति मरुतां श्रवस्युः माता मघोनां युक्ता वह्निः
रथानां ॥ १ ॥ यस्याः देवाः उपऽस्थे व्रता विश्वे धारयंते सूर्यामासा
दृशे कं ॥ २ ॥ तत् सु नः विश्वे अर्यः आ सदा गृणंति कारवः मरुतः
सोमऽपीतये ॥ ३ ॥ अस्ति सोमः अयं सुतः पिबंति अस्य मरुतः
उत स्वऽराजः अश्विना ॥ ४ ॥ पिबंति मित्रः अर्यमा तना पूतस्य
वरुणः त्रिऽसधस्थस्य जाऽवतः ॥ ५ ॥ उतो इति नु अस्य जोषं आ इंद्रः
सुतस्य गोऽमतः प्रातः होताऽइव मत्सति ॥ ६ ॥ २८ ॥ कत् अत्विषंत
सूरयः तिरः आपःऽइव स्रिधः अर्षंति पूतऽदक्षसः ॥ ७ ॥ कत् वः
अद्य महानां देवानां अवः वृणे त्मना च दस्मऽवर्चसां ॥ ८ ॥ आ
ये विश्वा पार्थिवानि पप्रथन् रोचना दिवः मरुतः सोमऽपीतये
॥ ९ ॥ त्यान् नु पूतऽदक्षसः दिवः वः मरुतः हुवे अस्य सोमस्य पी-

तये॑ ॥१०॥ त्यान् नु ये वि रोद॑सी॒ तस्त॒भुः म॒रुतः॑ हु॒वे अ॒स्य सो॑मस्य पी॒तये॑ ॥ ११॥ त्यं नु मारु॑तं ग॒णं गि॒रि॒ऽस्थां वृष॑णं हु॒वे अ॒स्य सोम॑स्य पी॒तये॑ ॥१२॥२९॥

॥९५॥ आ त्वा॒ गिरः॑ र॒थीःऽइ॑व अस्थुः॑ सु॒तेषु॑ गि॒र्व॒णः॒ अ॒भि त्वा॒ सं अ॒नूषत इंद्रं॑ व॒त्सं न मा॒तरः॑ ॥१॥ आ त्वा॒ शु॒क्राः अ॒चु॒च्य॒वुः सु॒तासः॑ इंद्र॒ गि॒र्व॒णः॒ पिब॑ तु अ॒स्य॒ अंध॑सः इंद्र॑ विश्वा॑सु ते॒ हि॒तं ॥२॥ पिब॒ सोमं॒ मदा॑य कं इंद्र॑ श्ये॒नऽआ॑भृतं सु॒तं त्वं हि शश्व॑तीनां पतिः॑ राजा॑ वि॒शां असि॑ ॥३॥ श्रुधि हवं॑ ति॒र॒श्याः इंद्र॑ यः त्वा॒ स॒प॒र्यति॑ सु॒ऽवीर्य॑स्य गोऽमं॑तः रा॒यः पू॒र्धि॒ म॒हान् अ॒सि॒ ॥४॥ इंद्र॑ यः ते॒ नवी॑यसीं गिरं॑ मं॒द्रां अजी॑जनत् चि॒कि॒त्वित्ऽम॑नसं धियं॑ प्र॒त्नां ऋतस्य॑ पि॒प्युषीं॑ ॥५॥३०॥ तं ऊं॒ स्त॒वा॒म॒ यं गिरः॑ इंद्रं॑ उ॒क्थानि॑ व॒वृधुः पु॒रूणि॑ अ॒स्य॒ पौंस्या॑ सिसा॑सं॑तः व॒ना॒म॒हे॒ ॥६॥ एतो॑ नु इंद्रं॑ स्तवा॑म शु॒द्धं शु॒द्धेन॑ साम्ना॑ शु॒द्धैः उ॒क्थैः व॒वृ॒ध्वांसं॑ शु॒द्धः आ॒शीःऽवा॑न् म॒म॒त्तु॒ ॥७॥ इंद्र॑ शु॒द्धः न॒ः आ ग॒हि॒ शु॒द्धः शु॒द्धाभिः॑ ऊ॒तिऽभिः॑ शु॒द्धः र॒यिं नि धा॒र॒य॒ शु॒द्धः म॒म॒द्धि॒ सो॒म्यः ॥८॥ इंद्र॑ शु॒द्धः हि न॒ः र॒यिं शु॒द्धः रत्ना॑नि दा॒शुषे॑ शु॒द्धः वृ॒त्राणि॑ जि॒घ्न॒से॒ शु॒द्धः वाजं॑ सि॒सा॒स॒सि॒ ॥९॥३१॥

॥९६॥ अस्मै॑ उ॒षसः॑ आ अ॒ति॒रं॒त॒ यामं॑ इंद्रा॑य नक्तं॑ ऊर्म्याः॑ सु॒ऽवाचः॑ अ॒स्मै आपः॑ मा॒तरः॑ स॒प्त त॒स्थुः॒ नृऽभ्यः॑ तरा॑य सिंध॑वः सु॒ऽपा॒राः ॥१॥ अति॑ऽविद्धा वि॒थु॒रेण॑ चि॒त् अस्ता॑ त्रिः स॒प्त सानु॑ संऽहि॑ता गि॒री॒णां न तत् दे॒वः न मर्त्यः॑ तु॒तु॒र्यात् यानि॑ प्रऽवृ॑द्धः वृ॒ष॒भः च॒कार॑ ॥२॥ इंद्र॑स्य वज्रः॑ आ॒य॒सः नि॒ऽमि॑श्लः इंद्र॑स्य बा॒ह्वोः

[illegible]

अदेवीः अभि आऽचरंतीः बृहस्पतिना युजा इंद्रः ससहे॥१५॥३४॥ त्वं ह त्यत् सप्तऽभ्यः जायमानः अशत्रुऽभ्यः अभवः शत्रुः इंद्र गूळ्हे द्यावापृथिवी अनु अविंदः विभुमत्ऽभ्यः भुवनेभ्यः रणं धाः ॥१६॥ त्वं ह त्यत् अप्रतिऽमानं ओजः वज्रेण वज्रिन् धृषितः जघंथ त्वं शुष्णस्य अव अतिरः वधत्रैः त्वं गाः इंद्र शच्या इत् अविंदः ॥१७॥ त्वं ह त्यत् वृषभ चर्षणीनां घनः वृत्राणां तविषः बभूथ त्वं सिंधून् असृजः तस्तभानान् त्वं अपः अजयः दासऽपत्नीः ॥१८॥ सः सुऽक्रतुः रणिता यः सुतेषु अनुत्तऽमन्युः यः अहाऽइव रेवान् यः एकः इत् नरि अपांसि कर्ता सः वृत्रऽहा प्रति इत् अन्यं आहुः ॥१९॥ सः वृत्रऽहा इंद्रः चर्षणिऽधृत् तं सुऽस्तुत्या हव्यं हुवेम सः प्रऽअविता मघऽवा नः अधिऽवक्ता सः वाजस्य श्रवस्यस्य दाता ॥२०॥ सः वृत्रऽहा इंद्रः ऋभुक्षाः सद्यः जज्ञानः हव्यः बभूव कृण्वन् अपांसि नर्या पुरूणि सोमः न पीतः हव्यः सखिऽभ्यः ॥२१॥३५॥

॥९७॥ याः इंद्र भुजः आ अभरः स्वःऽवान् असुरेभ्यः स्तोतारं इत् मघऽवन् अस्य वर्धय ये च त्वे वृक्तऽबर्हिषः॥१॥ यं इंद्र दधिषे त्वं अश्वं गां भागं अव्ययं यजमाने सुन्वति दक्षिणाऽवति तस्मिन् तं धेहि मा पणौ॥२॥ यः इंद्र सस्ति अव्रतः अनुऽस्वापं अदेवऽयुः स्वैः सः एवैः मुमुरत् पोष्यं रयिं सनुतः धेहि तं ततः॥३॥ यत् शक्र असि पराऽवति यत् अर्वाऽवति वृत्रऽहन् अतः त्वा गीःऽभिः द्युऽगत् इंद्र केशिऽभिः सुतऽवान् आ विवासति॥४॥ यत् वा असि रोचने दिवः समुद्रस्य अधि विष्टपि यत् पार्थिवे सदने वृत्रहन्ऽतम यत् अंतरिक्षे आ गहि॥५॥३६॥ सः नः सोमेषु सोम-

माः सुतेषु शवसः पते मादयस्व राधसा सूनृताऽवता इंद्र राया
रीणसा ॥६॥ मा नः इंद्र परा वृणक् भव नः सधऽमाद्यः त्वं नः
ती त्वं इत् नः आप्यं मा नः इंद्र परा वृणक् ॥७॥ अस्मे इंद्र सचा
ुते नि सद् पीतये मधु कृधि जरित्रे मघऽवन् अवः महत् अस्मे
इंद्र सचा सुते ॥८॥ न त्वा देवासः आशत न मर्त्यासः अद्रिऽवः वि-
श्वा जातानि शवसा अभिऽभूः असि न त्वा देवासः आशत ॥९॥
विश्वाः पृतनाः अभिऽभूतरं नरं सऽजूः ततक्षुः इंद्रं जजनुः च रा-
जसे क्रत्वा वरिष्ठं वरे आऽमुरिं उत उग्रं ओजिष्ठं तवसं तरस्विनं
॥१०॥३७॥ सं ईं रेभासः अस्वरन् इंद्रं सोमस्य पीतये स्वःऽपतिं
यत् ईं वृधे धृतऽव्रतः हि ओजसा सं ऊतिऽभिः ॥११॥ नेमिं नमं-
ति चक्षसा मेषं विप्राः अभिऽस्वरा सुऽदीतयः वः अद्रुहः अपि
कर्णे तरस्विनः सं ऋक्वऽभिः ॥१२॥ तं इंद्रं जोहवीमि मघऽवानं
उग्रं सत्रा दधानं अप्रतिऽस्कुतं शवांसि मंहिष्ठः गीःऽभिः आ च
यज्ञियः ववर्तत् राये नः विश्वा सुऽपथा कृणोतु वज्री ॥१३॥ त्वं
पुरः इंद्र चिकित् एनाः वि ओजसा शविष्ठ शक्र नाशयध्यै त्वत्
विश्वानि भुवनानि वज्रिन् द्यावा रेजेते पृथिवी च भीषा ॥१४॥
तत् मा ऋतं इंद्र शूर चित्र पातु अपः न वज्रिन् दुःऽइता अति प-
र्षि भूरि कदा नः इंद्र रायः आ दशस्येः विश्वऽप्स्न्यस्य स्पृहयाय्यस्य
राजन् ॥१५॥३८॥६॥

॥ ९८ ॥ इंद्राय साम गायत विप्राय बृहते बृहत् धर्मऽकृते वि-
पःऽचिते पनस्यवे ॥१॥ त्वं इंद्र अभिऽभूः असि त्वं सूर्यं अरोचयः
विश्वऽकर्मा विश्वऽदेवः महान् असि ॥२॥ विऽभ्राजन् ज्योति
अगच्छः रोचनं दिवः देवाः ते इंद्र सख्याय येमिरे

आ इंद्र नः गधि प्रियः सत्राऽजित् अगोह्यः गिरिः न विश्वतः पृथुः पतिः दिवः ॥४॥ अभि हि सत्य सोमऽपाः उभे बभूथ रोदसी इंद्र असि सुन्वतः वृधः पतिः दिवः ॥५॥ त्वं हि शश्वतीनां इंद्र दर्ता पुरां असि हंता दस्योः मनोः वृधः पतिः दिवः ॥६॥१॥ अध हि इंद्र गिर्वणः उप त्वा कामान् महः ससृज्महे उदाऽइव यंतः उदऽभिः ॥७॥ वाः न त्वा यव्याभिः वर्धंति शूर ब्रह्माणि ववृध्वांसं चित् अद्रिऽवः दिवेऽदिवे ॥८॥ युंजंति हरी इषिरस्य गाथया उरौ रथे उरुऽयुगे इंद्रऽवाहा वचःऽयुजा ॥९॥ त्वं नः इंद्र आ भर ओजः नृम्णं शतऽक्रतो इति विऽचर्षणे आ वीरं पृतनाऽसहं ॥१०॥ त्वं हि नः पिता वसो त्वं माता शतऽक्रतो इति बभूविथ अध ते सुम्नं ईमहे ॥११॥ त्वां शुष्मिन् पुरुऽहूत वाजऽयंतं उप ब्रुवे शतऽक्रतो इति सः नः रास्व सुऽवीर्यं ॥१२॥२॥

॥९९॥ त्वां इदा ह्यः नरः अपीप्यन् वज्रिन् भूर्णयः सः इंद्र स्तोमऽवाहसां इह श्रुधि उप स्वसरं आ गहि ॥१॥ मत्स्व सुऽशिप्र हरिऽवः तत् ईमहे त्वे आ भूषंति वेधसः तव श्रवांसि उपऽमानि उक्थ्या सुतेषु इंद्र गिर्वणः ॥२॥ श्रायंतःऽइव सूर्यं विश्वा इत् इंद्रस्य भक्षत वसूनि जाते जनमाने ओजसा प्रति भागं न दीधिम ॥३॥ अनर्शऽरातिं वसुऽदां उप स्तुहि भद्राः इंद्रस्य रातयः सः अस्य कामं विधतः न रोषति मनः दानाय चोदयन् ॥४॥ त्वं इंद्र प्रऽतूर्तिषु अभि विश्वाः असि स्पृधः अशस्तिऽहा जनिता विश्वऽतूः असि त्वं तूर्य तरुष्यतः ॥५॥ अनु ते शुष्मं तुरयंतं ईयतुः क्षोणी इति शिशुं न मातरा विश्वाः ते स्पृधः श्नथयंत मन्यवे वृत्रं यत् इंद्र तूर्वसि ॥६॥ इतः ऊती वः अजरं प्रऽहेतारं अप्रऽहितं आशुं जेतारं

हेतारं रयिऽतमं अतूर्तं तुग्र्यऽवृधं ॥ ७ ॥ दुष्कर्तारं अनिःऽकृतं सहःऽकृतं शतंऽऊतिं शतऽक्रतुं समानं इंद्रं अवसे हवामहे वसवानं वसुऽजुवं ॥ ८ ॥ ३ ॥

॥ १०० ॥ अयं ते एमि तन्वा पुरस्तात् विश्वे देवाः अभि मा यंति पश्चात् यदा मह्यं दीधरः भागं इंद्र आत् इत् मया कृणवः वीर्याणि ॥ १ ॥ दधामि ते मधुनः भक्षं अग्रे हितः ते भागः सुतः अस्तु सोमः असः च त्वं दक्षिणतः सखा मे अध वृत्राणि जंघनाव भूरि ॥ २ ॥ प्र सु स्तोमं भरत वाजऽयंतः इंद्राय सत्यं यदि सत्यं अस्ति न इंद्रः अस्ति इति नेमः ऊं त्वः आह कः ईं ददर्श कं अभि स्तवाम ॥ ३ ॥ अयं अस्मि जरितः पश्य मा इह विश्वा जातानि अभि अस्मि मह्ना ऋतस्य मा प्रऽदिशः वर्धयंति आऽदर्दिरः भुवना दर्दरीमि ॥ ४ ॥ आ यत् मा वेनाः अरुहन् ऋतस्य एकं आसीनं हर्यतस्य पृष्ठे मनः चित् मे हृदे आ प्रति अवोचत् अचिक्रदन् शिशुऽमंतः सखायः ॥ ५ ॥ विश्वा इत् ता ते सवनेषु प्रऽवाच्या या चकर्थ मघऽवन् इंद्र सुन्वते पारावतं यत् पुरुऽसंभृतं वसु अपऽअवृणोः शरभाय ऋषिऽबंधवे ॥ ६ ॥ ४ ॥ प्र नूनं धावत पृथक् न इह यः वः अवावरीत् नि सीं वृत्रस्य मर्मणि वज्रं इंद्रः अपीपतत् ॥ ७ ॥ मनःऽजवाः अयमानः आयसीं अतरत् पुरं दिवं सुऽपर्णः गत्वाय सोमं वज्रिणे आ अभरत् ॥ ८ ॥ समुद्रे अंतः शयते उद्ना वज्रः अभिऽवृतः भरंति अस्मै संऽयतः पुरःऽप्रस्रवणाः बलिं ॥ ९ ॥ यत् वाक् वदंती अविऽचेतनानि राष्ट्री देवानां निऽससाद मंद्रा चतस्रः ऊर्जं दुदुहे पयांसि क्व स्वित् अस्याः परमं जगाम ॥ १० ॥ देवीं वाचं अजनयंत देवाः तां विश्वऽरूपाः पशवः वदंति सा नः

मंद्रा इषं ऊर्जं दुहाना धेनुः वाक् अस्मान् उप सुऽस्तुता आ एतु
॥११॥ सखे विष्णो वि़ऽतरं वि क्रमस्व द्यौः देहि लोकं वज्राय
विऽस्कभे हनाव वृत्रं रिणचाव सिंधून् इंद्रस्य यंतु प्रऽसवे वि-
ऽसृष्टाः ॥१२॥५॥

॥१०१॥ ऋधक् इत्था सः मर्त्यः शशमे देवऽतातये यः नूनं
मित्रावरुणौ अभिष्टये आऽचक्रे हव्यऽदातये ॥१॥ वर्षिष्ठऽक्षत्रौ
उरुऽचक्षसा नरा राजाना दीर्घश्रुत्ऽतमा ता बाहुता न दंसना
रथयतः साकं सूर्यस्य रश्मिऽभिः ॥२॥ प्र यः वां मित्रावरुणा
अजिरः दूतः अद्रवत् अयःऽशीर्षा मदेऽरघुः ॥३॥ न यः संऽपृच्छे
न पुनः हवीतवे न संऽवादाय रमते तस्मात् नः अद्य संऽऋतेः
उरुष्यतं बाहुऽभ्यां नः उरुष्यतं ॥४॥ प्र मित्राय प्र अर्यम्णे सचथ्यं
ऋतऽवसो वरूथ्यं वरुणे छंद्यं वचः स्तोत्रं राजऽसु गायत ॥५॥
॥६॥ ते हिन्विरे अरुणं जेन्यं वसु एकं पुत्रं तिसृणां ते धामानि अ-
मृताः मर्त्यानां अदब्धाः अभि चक्षते ॥६॥ आ मे वचांसि उत्-
ऽयता द्युमत्ऽतमानि कर्त्वा उभा यातं नासत्या सऽजोषसा प्रति
हव्यानि वीतये ॥७॥ रातिं यत् वां अरक्षसं हवामहे युवाभ्यां वा-
जिनीऽवसू प्राचीं होत्रां प्रऽतिरंतौ इतं नरा गृणाना जमत्-
ऽअग्निना ॥८॥ आ नः यज्ञं दिविऽस्पृशं वायो याहि सुमन्मऽभिः
अंतः पवित्रे उपरि श्रीणानः अयं शुक्रः अयामि ते ॥९॥ वेति
अध्वर्युः पथिऽभिः रजिष्ठैः प्रति हव्यानि वीतये अध नियुत्वः उ-
भयस्य नः पिब शुचिं सोमं गोऽआशिरं ॥१०॥७॥ बट् महान्
असि सूर्य बट् आदित्य महान् असि महः ते सतः महिमा पन-
स्यते अधा देव महान् असि ॥११॥ बट् सूर्य श्रवसा महान् असि

सत्रा देव महान् असि मह्ना देवानाँ असुर्यः पुरःऽहितः वि
ज्योतिः अदाभ्यं ॥ १२॥ इयं या नीची अर्किणी रूपा रोहि
कृता चित्राऽइव प्रति अदर्शि आऽयती अंतः दशऽसु बा
॥ १३॥ प्रऽजाः ह तिस्रः अतिऽआयं ईयुः नि अन्याः अर्कं अभि
विविश्रे बृहत् ह तस्थौ भुवनेषु अंतः पवमानः हरितः आ वि
वेश ॥ १४॥ माता रुद्राणाँ दुहिता वसूनां स्वसा आदित्यानां अ
मृतस्य नाभिः प्र नु वोचं चिकितुषे जनाय मा गां अनागां अ
दितिं वधिष्ट ॥ १५॥ वचःऽविदं वाचं उत्ऽईरयंतीं विश्वाभिः धी
भिः उपऽतिष्ठमानां देवीं देवेभ्यः परि आऽईयुषीं गां आ मा
अवृक्त मर्त्यः दभ्रऽचेताः ॥ १६॥ ८॥

॥ १०२॥ त्वं अग्ने बृहत् वयः दधासि देव दाशुषे कविः गृह-
ऽपतिः युवा ॥ १॥ सः नः ईळानया सह देवान् अग्ने दुवस्युवा चि-
कित् विऽभानो॰ आ वह ॥ २॥ त्वया ह स्वित् युजा वयं चोदिष्ठेन
यविष्ठ्य अभि स्मः वाजऽसातये ॥ ३॥ और्वभृगुऽवत् शुचिं अप्न-
वानऽवत् आ हुवे अग्निं समुद्रऽवाससं ॥ ४॥ हुवे वातऽस्वनं कविं
पर्जन्यऽक्रंद्यं सहः अग्निं समुद्रऽवाससं ॥ ५॥ ९॥ आ सवं सवितुः य-
था भगस्यऽइव भुजिं हुवे अग्निं समुद्रऽवाससं ॥ ६॥ अग्निं वः वृ-
धंतं अध्वराणाँ पुरुऽतमं अच्छ नप्त्रे सहस्वते ॥ ७॥ अयं यथा नः
आऽभुवत् त्वष्टा रूपाऽइव तक्ष्या अस्य क्रत्वा यशस्वतः ॥ ८॥ अयं
विश्वाः अभि श्रियः अग्निः देवेषु पत्यते आ वाजैः उप नः गमत्
॥ ९॥ विश्वेषां इह स्तुहि होतॄणां यशःऽतमं अग्निं यज्ञेषु पूर्व्यं ॥ १०॥
॥ १०॥ शीरं पावकऽशोचिषं ज्येष्ठः यः दमेषु आ दीदाय दीर्घ-
श्रुत्ऽतमः ॥ ११॥ तं अर्वंतं न सानसिं गृणीहि विप्र शुष्मिणं

मित्रं न यातयत्ऽजनं ॥१२॥ उप त्वा जामयः गिरः देदिंशतीः हविःऽकृतः वायोः अनीके अस्थिरन् ॥१३॥ यस्य त्रिऽधातु अवृतं बर्हिः तस्थौ असंऽदिनं आपः चित् नि दध पदं ॥१४॥ पदं देवस्य मीळ्हुषः अनाधृष्टाभिः ऊतिऽभिः भद्रा सूर्यःऽइव उपऽदृक् ॥१५॥११॥ अग्ने घृतस्य धीतिऽभिः तेपानः देव शोचिषा आ देवान् वक्षि यक्षि च ॥१६॥ तं त्वा अजनंत मातरः कविं देवासः अंगिरः हव्यऽवाहं अमर्त्यं ॥१७॥ प्रऽचेतसं त्वा कवे अग्ने दूतं वरेण्यं हव्यऽवाहं नि सेदिरे ॥१८॥ नहि मे अस्ति अघ्न्या न स्वऽधितिः वनन्ऽवति अथ एतादृक् भरामि ते ॥१९॥ यत् अग्ने कानि कानि चित् आ ते दारूणि दध्मसि ता जुषस्व यविष्ठ्य ॥२०॥ यत् अत्ति उपऽजिह्विका यत् वम्रः अतिऽसर्पति सर्वं तत् अस्तु ते घृतं ॥२१॥ अग्निं इंधानः मनसा धियं सचेत मर्त्यः अग्निं ईधे विवस्वऽभिः ॥२२॥१२॥

॥१०३॥ अदर्शि गातुवित्ऽतमः यस्मिन् व्रतानि आऽदधुः उपो सु जातं आर्यस्य वर्धनं अग्निं नक्षंत नः गिरः ॥१॥ प्र दैवःऽदासः अग्निः देवान् अच्छ न मज्मना अनु मातरं पृथिवीं वि ववृते तस्थौ नाकस्य सानवि ॥२॥ यस्मात् रेजंत कृष्टयः चर्कृत्यानि कृण्वतः सहस्रऽसां मेधसातौऽइव त्मना अग्निं धीभिः सपर्यत ॥३॥ प्र यं राये निनीषसि मर्तः यः ते वसो दाशत् सः वीरं धत्ते अग्ने उक्थऽशंसिनं त्मना सहस्रऽपोषिणं ॥४॥ सः दृळ्हे चित् अभि तृणत्ति वाजं अर्वता सः धत्ते अक्षिति श्रवः त्वे देवऽत्रा सदा पुरुऽवसो॰ विश्वा वामानि धीमहि ॥५॥१३॥ यः विश्वा दयते वसु होता मंद्रः जनानां मधोः न पात्रा प्रथमानि अस्मै प्र

रथीः सऽमर्ये आ गृभ्णंति योषणः दश स्वसारः पार्ये दिवि॥७॥
तं ईं हिन्वंति अग्रुवः धमंति वाकुरं दृतिं त्रिऽधातु वारणं मधु
॥८॥ अभि इमं अघ्न्याः उत श्रीणंति धेनवः शिशुं सोमं इंद्राय
पातवे॥९॥ अस्य इत् इंद्रः मदेषु आ विश्वा वृत्राणि जिघ्नते शूरः
मघा च मंहते॥१०॥१७॥

॥२॥ पवस्व देवऽवीः अति पवित्रं सोम रंह्या इंद्रं इंदो' वृषा
आ विश॥१॥ आ वच्यस्व महि प्सरः वृषा इंदो' द्युम्नवत्ऽतमः
आ योनिं धर्णसिः सदः॥२॥ अधुक्षत प्रियं मधु धारा सुतस्य वे-
धसः अपः वसिष्ट सुऽक्रतुः॥३॥ महांतं त्वा महीः अनु आपः अ-
र्षंति सिंधवः यत् गोभिः वासयिष्यसे॥४॥ समुद्रः अप्ऽसु ममृजे
विष्टंभः धरुणः दिवः सोमः पवित्रे अस्मऽयुः॥५॥१८॥ अचिं-
क्रदत् वृषा हरिः महान् मित्रः न दर्शतः सं सूर्येण रोचते॥६॥
गिरः ते इंदो' ओजसा मर्मृज्यंते अपस्युवः याभिः मदाय शुंभसे
॥७॥ तं त्वा मदाय घृष्वये ऊं' लोकऽकृत्नुं ईमहे तव प्रऽशस्तयः
महीः॥८॥ अस्मभ्यं इंदो' इंद्रऽयुः मध्वः पवस्व धारया पर्जन्यः
वृष्टिमान्ऽइव॥९॥ गोऽसाः इंदो' नृऽसाः असि अश्वऽसाः वा-
जऽसाः उत आत्मा यज्ञस्य पूर्व्यः॥१०॥१९॥

॥३॥ एषः देवः अमर्त्यः पर्णवीःऽइव दीयति अभि द्रोणानि
आऽसदं॥१॥ एषः देवः विपा कृतः अति ह्वरांसि धावति पवं-
मानः अदाभ्यः॥२॥ एषः देवः विपन्युऽभिः पवमानः ऋतयु-
ऽभिः हरिः वाजाय मृज्यते॥३॥ एषः विश्वानि वार्या शूरः यन्-
ऽइव सत्वऽभिः पवमानः सिसासति॥४॥ एषः देवः रथर्यति प-

[illegible]

[illegible] ब्यावः [illegible]

[illegible]

[illegible] कृषि [illegible]

न वत्सन [illegible]

न [illegible]

नः वत्सन कृषि [illegible]

अथ नू वत्सन कृषि [illegible]

पर्यन [illegible]

साम [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] यदि नः चित्र अग्नि [illegible]

वत्सम कृषि [illegible]

[illegible]

[illegible]

ति अंतरिक्षेण रारंजत् ॥२॥ ईळेन्यः पवमानः रयिः वि राज- ति द्युऽमान् मधोः धाराभिः ओजसा ॥३॥ बर्हिः प्राचीनं ओ- जसा पवमानः स्तृणन् हरिः देवेषु देवः ईयते ॥४॥ उत् आतैः जिहते बृहत् द्वारः देवीः हिरण्ययीः पवमानेन सुऽस्तुताः ॥५॥ ॥२४॥ सुऽशिल्पे॰ बृहती मही पवमानः वृषण्यति नक्तोषसा न दर्शते ॥६॥ उभा देवा नृऽचक्षसा होतारा दैव्या हुवे पवमानः इंद्रः वृषा ॥७॥ भारती पवमानस्य सरस्वती इळा मही इमं नः यज्ञं आ गमन् तिस्रः देवीः सुऽपेशसः ॥८॥ त्वष्टारं अग्रऽजां गो- पां पुरःऽयावानं आ हुवे इंदुः इंद्रः वृषा हरिः पवमानः प्रजाऽप- तिः ॥९॥ वनस्पतिं पवमान मध्वा सं अंग्धि धारया सहस्रऽव- ल्शं हरितं भ्राजमानं हिरण्ययं ॥१०॥ विश्वे देवाः स्वाहाऽकृतिं पवमानस्य आ गत वायुः बृहस्पतिः सूर्यः अग्निः इंद्रः सऽजो- षसः ॥११॥२५॥

॥६॥ मंद्रया सोम धारया वृषा पवस्व देवऽयुः अव्यः वारेषु अस्मऽयुः ॥१॥ अभि त्यं मद्यं मदं इंदो इंद्रः इति क्षर अभि वाजि- नः अर्वतः ॥२॥ अभि त्यं पूर्व्यं मदं सुवानः अर्ष पवित्रे आ अभि वाजं उत श्रवः ॥३॥ अनु द्रप्सासः इंदवः आपः न प्रऽवता असरन् पुनानाः इंद्रं आशत ॥४॥ यं अत्यंऽइव वाजिनं मृजंति योषणः दश वने क्रीळंतं अतिऽअविं ॥५॥२६॥ तं गोभिः वृषणं रसं म- दाय देवऽवीतये सुतं भराय सं सृज ॥६॥ देवः देवाय धारया इंद्राय पवते सुतः पयः यत् अस्य पीपयत् ॥७॥ आत्मा यज्ञस्य रंह्या सु- स्वानः पवते सुतः प्रत्नं नि पाति काव्यं ॥८॥ एव पुनानः इंद्रऽयुः मदं मदिष्ठ वीतये गुहा चित् दधिषे गिरः ॥९॥२७॥

[illegible]

[illegible] ॥ ३७

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

॥१३॥ सोमः पुनानः अर्षति सहस्रऽधारः अतिऽअविः वा-
योः इंद्रस्य निःऽकृतं ॥१॥ पवमानं अवस्यवः विप्रं अभि प्र गा-
यत सुस्वानं देवऽवीतये ॥२॥ पवंते वाजऽसातये सोमाः सहस्र-
ऽपाजसः गृणानाः देवऽवीतये ॥३॥ उत नः वाजऽसातये पवस्व
बृहतीः इषः द्युऽमत् इंदो सुऽवीर्यं ॥४॥ ते नः सहस्रिणं रयिं प-
वंतां आ सुऽवीर्यं सुवानाः देवासः इंदवः ॥५॥१॥ अत्याः हिया-
नाः न हेतृऽभिः असृग्रं वाजऽसातये वि वारं अव्यं आशवः ॥६॥
वाश्राः अर्षति इंदवः अभि वत्सं न धेनवः दधन्विरे गभस्त्योः
॥७॥ जुष्टः इंद्राय मत्सरः पवमान कनिक्रदत् विश्वाः अप द्विषः
जहि ॥८॥ अपऽघ्नंतः अराव्णः पवमानाः स्वःऽदृशः योनौ ऋ-
तस्य सीदत ॥९॥२॥

॥१४॥ परि प्र असिस्यदत् कविः सिंधोः ऊर्मौ अधि श्रितः
कारं बिभ्रत् पुरुऽस्पृहं ॥१॥ गिरा यदि सऽबंधवः पंच व्राताः
अपस्यवः परिऽकृण्वंति धर्णसिं ॥२॥ आत् अस्य शुष्मिणः रसे
विश्वे देवाः अमत्सत यदि गोभिः वसायते ॥३॥ निःऽरिणानः वि
धावति जहत् शर्याणि तान्वा अत्र सं जिघ्नते युजा ॥४॥ नप्तीभिः
यः विवस्वतः शुभ्रः न ममृजे युवा गाः कृण्वानः न निःऽनिजं
॥५॥३॥ अति श्रिती तिरश्चता गव्या जिगाति अण्व्या वग्नुं इयर्ति
यं विदे ॥६॥ अभि क्षिपः सं अग्मत मर्जयंतीः इषः पतिं पृष्ठा गृ-
भ्णत वाजिनः ॥७॥ परि दिव्यानि मर्मृशत् विश्वानि सोम पार्थि-
वा वसूनि याहि अस्मऽयुः ॥८॥४॥

॥१५॥ एषः धिया याति अण्व्या शूरः रथेभिः आशुऽभिः

गच्छन् इंद्रस्य निःऽकृतं ॥१॥ एषः पुरु धियाऽयते बृहते देवऽता-
तये यत्र अमृतासः आसते ॥२॥ एषः हितः वि नीयते अंतः शु-
भ्रऽवंता पथा यदि तुंजंति भूर्णयः ॥३॥ एषः शृंगाणि दोधुव-
त् शिशीते यूथ्यः वृषा नृम्णा दधानः ओजसा ॥४॥ एषः रुक्मिऽभिः
ईयते वाजी शुभ्रेभिः अंशुऽभिः पतिः सिंधूनां भवन् ॥५॥ एषः
वसूनि पिब्दना परुषा ययिऽवान् अति अव शादेषु गच्छति
॥६॥ एतं मृजंति मर्ज्यं उप द्रोणेषु आयवः प्रऽचक्राणं महीः इषः
॥७॥ एतं ऊं त्यं दश क्षिपः मृजंति सप्त धीतयः सुऽआयुधं मदिन्-
ऽतमं ॥८॥५॥

॥१६॥ प्र ते सोतारः ओण्योः रसं मदाय घृष्वये सर्गः न तक्ति
एतशः ॥१॥ क्रत्वा दक्षस्य रथ्यं अपः वसानं अंधसा गोऽसां अ-
ण्वेषु सश्चिम ॥२॥ अनप्नं अप्ऽसु दुस्तरं सोमं पवित्रे आ सृज पु-
नीहि इंद्राय पातवे ॥३॥ प्र पुनानस्य चेतसा सोमः पवित्रे अर्ष-
ति क्रत्वा सधऽस्थं आ असदत् ॥४॥ प्र त्वा नमःऽभिः इंदवः इंद्र
सोमाः असृक्षत महे भराय कारिणः ॥५॥ पुनानः रूपे अव्यये
विश्वाः अर्षन् अभि श्रियः शूरः न गोषु तिष्ठति ॥६॥ दिवः न
सानु पिप्युषी धारा सुतस्य वेधसः वृथा पवित्रे अर्षति ॥७॥ त्वं
सोम विपःऽचितं तना पुनानः आयुषु अव्यः वारं वि धावति
॥८॥६॥

॥१७॥ प्र निम्नेनऽइव सिंधवः घ्नंतः वृत्राणि भूर्णयः सोमाः
असृग्रं आशवः ॥१॥ अभि सुवानासः इंदवः वृष्टयः पृथिवींऽइव
इंद्रं सोमासः अक्षरन् ॥२॥ अतिऽऊर्मिः मत्सरः मदः सोमः प-

सृष्टाः अहेषत॥१॥ एते वाताःऽइव उरवः पर्जन्यस्यऽइव वृष्टयः अग्नेःऽइव भ्रमाः वृथा॥२॥ एते पूताः विपःऽचितः सोमासः दधिऽआशिरः विपा वि आनशुः धियः॥३॥ एते मृष्टाः अमर्त्याः ससृऽवांसः न शश्रमुः इयक्षंतः पथः रजः॥४॥ एते पृष्ठानि रोदसोः विऽप्रयंतः वि आनशुः उत इदं उत्ऽतमं रजः॥५॥ तंतुं तन्वानं उत्ऽतमं अनु प्रऽवतः आशत उत इदं उत्ऽतमाय्यं॥६॥ त्वं सोम पणिऽभ्यः आ वसु गव्यानि धारयः ततं तंतुं अचिक्रदः॥७॥१२॥

॥२३॥ सोमाः असृग्रं आशवः मधोः मदस्य धारया अभि विश्वानि काव्या॥१॥ अनु प्रत्नासः आयवः पदं नवीयः अक्रमुः रुचे जनंत सूर्यं॥२॥ आ पवमान नः भर अर्यः अदाशुषः गयं कृधि प्रजाऽवतीः इषः॥३॥ अभि सोमासः आयवः पवंते मद्यं मदं अभि कोशं मधुऽश्चुतं॥४॥ सोमः अर्षति धर्णसिः दधानः इंद्रियं रसं सुऽवीरः अभिशस्तिऽपाः॥५॥ इंद्राय सोम पवसे देवेभ्यः सधऽमाद्यः इंदो वाजं सिसाससि॥६॥ अस्य पीत्वा मदानां इंद्रः वृत्राणि अप्रति जघान जघनत् च नु॥७॥१३॥

॥२४॥ प्र सोमासः अधन्विषुः पवमानासः इंदवः श्रीणानाः अप्ऽसु मृंजत॥१॥ अभि गावः अधन्विषुः आपः न प्रऽवता यतीः पुनानाः इंद्रं आशत॥२॥ प्र पवमान धन्वसि सोम इंद्राय पातवे नृऽभिः यतः वि नीयसे॥३॥ त्वं सोम नृऽमादनः पवस्व चर्षणिऽसहे सस्निः यः अनुऽमाद्यः॥४॥ इंदो यत् अद्रिऽभिः सुतः पवित्रं परिऽधावसि अरं इंद्रस्य धाम्ने॥५॥ पवस्व वृत्रहन्-

नि शत्रोः सोम वृष्ण्यं नि शुष्मं नि वयः तिर दूरे वा सतः अंति वा ॥ ७ ॥ ९ ॥

॥ २० ॥ प्र कविः देवऽवींतये अव्यः वारेभिः अर्षति सह्वान् विश्वाः अभि स्पृधः ॥ १ ॥ सः हि स्म जरितृऽभ्यः आ वाजं गोऽमंतं इन्वति पवमानः सहस्रिणं ॥ २ ॥ परि विश्वानि चेतसा मृशसे पवसे मती सः नः सोम श्रवः विदः ॥ ३ ॥ अभि अर्ष बृहत् यशः मघवत्ऽभ्यः ध्रुवं रयिं इषं स्तोतृऽभ्यः आ भर ॥ ४ ॥ त्वं राजाऽइव सुऽव्रतः गिरः सोम आ विवेशिथ पुनानः वह्ने अद्भुत ॥ ५ ॥ सः वह्निः अप्ऽसु दुस्तरः मृज्यमानः गभस्त्योः सोमः चमूषु सीदति ॥ ६ ॥ क्रीळुः मखः न मंहयुः पवित्रं सोम गच्छसि दधत् स्तोत्रे सुऽवीर्यं ॥ ७ ॥ १० ॥

॥ २१ ॥ एते धावंति इंदवः सोमाः इंद्राय घृष्वयः मत्सरासः स्वःऽविदः ॥ १ ॥ प्रऽवृण्वंतः अभिऽयुजः सुस्वये वरिवःऽविदः स्वयं स्तोत्रे वयःऽकृतः ॥ २ ॥ वृथा क्रीळंतः इंदवः सधऽस्थं अभि एकं इत् सिंधोः ऊर्मा वि अक्षरन् ॥ ३ ॥ एते विश्वानि वार्या पवमानासः आशत हिताः न सप्तयः रथे ॥ ४ ॥ आ अस्मिन् पिशंगं इंदवः दधात वेनं आऽदिशे यः अस्मभ्यं अरावा ॥ ५ ॥ ऋभुः न रथ्यं नवं दधात केतं आऽदिशे शुक्राः पवध्वं अर्णसा ॥ ६ ॥ एते ऊं त्ये अवीवशन् काष्ठां वाजिनः अक्रत सतः प्र असाविषुः मतिं ॥ ७ ॥ ११ ॥

॥ २२ ॥ एते सोमासः आशवः रथाःऽइव प्र वाजिनः सर्गाः

सृष्टाः अहेषत ॥१॥ एते वाताःऽइव उरवः पर्जन्यस्यऽइव वृष्टय
अग्नेःऽइव भ्रमाः वृथा ॥२॥ एते पूताः विपःऽचितः सोमास
दधिऽआशिरः विपा वि आनशुः धियः ॥३॥ एते मृष्टाः अमर्त्याः
ससृऽवांसः न शश्रमुः इयक्षंतः पथः रजः ॥४॥ एते पृष्ठानि रोद-
सोः विऽप्रयंतः वि आनशुः उत इदं उत्ऽतमं रजः ॥५॥ तंतुं त-
न्वानं उत्ऽतमं अनु प्रऽवतः आशत उत इदं उत्तमाय्यं ॥६॥ त्वं
सोम पणिऽभ्यः आ वसु गव्यानि धारयः ततं तंतुं अचिक्रदः
॥७॥१२॥

॥२३॥ सोमाः असृग्रं आशवः मधोः मदस्य धारया अभि
विश्वानि काव्या ॥१॥ अनु प्रत्नासः आयवः पदं नवीयः अक्रमुः
रुचे जनंत सूर्यं ॥२॥ आ पवमान नः भर अर्यः अदाशुषः गयं कृ-
धि प्रजाऽवतीः इषः ॥३॥ अभि सोमासः आयवः पवंते मद्यं
मदं अभि कोशं मधुऽश्चुतं ॥४॥ सोमः अर्षति धर्णसिः दधानः
इंद्रियं रसं सुऽवीरः अभिशस्तिऽपाः ॥५॥ इंद्राय सोम पवसे देवे-
भ्यः सधऽमाद्यः इंदो वाजं सिसाससि ॥६॥ अस्य पीत्वा मदानां
इंद्रः वृत्राणि अप्रति जघान जघनत् च नु ॥७॥१३॥

॥२४॥ प्र सोमासः अधन्विषुः पवमानासः इंदवः श्रीणानाः
प्ऽसु मृंजत ॥१॥ अभि गावः अधन्विषुः आपः न प्रऽवता
तीः पुनानाः इंद्रं आशत ॥२॥ प्र पवमान धन्वसि सोम इंद्राय
तवे नृऽभिः यतः वि नीयसे ॥३॥ त्वं सोम नृऽमादनः पवस्व
णिऽसहे सस्निः यः अनुऽमाद्यः ॥४॥ इंदो यत् अद्रिऽभिः
: पवित्रं परिऽधावसि अरं इंद्रस्य धाम्ने ॥५॥ पवस्व वृत्रहन्-

वृषा सुतः सोमः वनेषु विश्वऽवित् ॥३॥ एषः गव्युः अचिक्रदत् पवमानः हिरण्यऽयुः इंदुः सत्राऽजित् अस्तृतः ॥४॥ एषः सूर्येण हासते पवमानः अधि द्यवि पवित्रे मत्सरः मदः ॥५॥ एषः शुष्मी असिस्यदत् अंतरिक्षे वृषा हरिः पुनानः इंदुः इंद्रं आ ॥६॥१७॥

॥२८॥ एषः वाजी हितः नृऽभिः विश्वऽवित् मनसः पतिः अव्यः वारं वि धावति ॥१॥ एषः पवित्रे अक्षरत् सोमः देवेभ्यः सुतः विश्वा धामानि आऽविशन् ॥२॥ एषः देवः शुभायते अधि योनौ अमर्त्यः वृत्रऽहा देवऽवीतमः ॥३॥ एषः वृषा कनिक्रदत् दशऽभिः जामिऽभिः यतः अभि द्रोणानि धावति ॥४॥ एषः सूर्यं अरोचयत् पवमानः विऽचर्षणिः विश्वा धामानि विश्वऽवित् ॥५॥ एषः शुष्मी अदाभ्यः सोमः पुनानः अर्षति देवऽअवीः अघशंसऽहा ॥६॥१८॥

॥२९॥ प्र अस्य धाराः अक्षरन् वृष्णः सुतस्य ओजसा देवान् अनु प्रऽभूषतः ॥१॥ सप्तिं मृजंति वेधसः गृणंतः कारवः गिरा ज्योतिः जज्ञानं उक्थ्यं ॥२॥ सुऽसहा सोम तानि ते पुनानाय प्रभुऽवसो इति प्रभुऽवसो वर्ध समुद्रं उक्थ्यं ॥३॥ विश्वा वसूनि संऽजयन् पवस्व सोम धारया इनु द्वेषांसि सध्र्यक् ॥४॥ रक्ष सु नः अररुषः स्वनात् समस्य कस्य चित् निदः यत्र मुमुच्महे ॥५॥ आ इंदो इति पार्थिवं रयिं दिव्यं पवस्व धारया द्युऽमंतं शुष्मं आ भर ॥६॥१९॥

॥३०॥ प्र धाराः अस्य शुष्मिणः वृथा पवित्रे अक्षरन् पुनानः

ऽतम उक्थेभिः अनुऽमाद्यः शुचिः पावकः अद्भुतः ॥६॥ शुचिः
पावकः उच्यते सोमः सुतस्य मध्वः देवऽअवीः अघशंसऽहा
॥७॥१४॥१॥

॥२५॥ पवस्व दक्षऽसाधनः देवेभ्यः पीतये हरे मरुत्ऽभ्यः
वायवे मदः ॥१॥ पवमान धिया हितः अभि योनिं कनिक्रदत्
धर्मणा वायुं आ विश ॥२॥ सं देवैः शोभते वृषा कविः योनौ अ-
धि प्रियः वृत्रऽहा देवऽवीतमः ॥३॥ विश्वा रूपाणि आऽविशन्
पुनानः याति हर्यतः यत्र अमृतासः आसते ॥४॥ अरुषः जनयन्
गिरः सोमः पवते आयुषक् इंद्रं गच्छन् कविऽक्रतुः ॥५॥ आ
पवस्व मदिन्ऽतम पवित्रं धारया कवे अर्कस्य योनिं आऽसदं
॥६॥१५॥

॥२६॥ तं अमृक्षंत वाजिनं उपऽस्थे अदितेः अधि विप्रासः
अण्व्या धिया ॥१॥ तं गावः अभि अनूषत सहस्रऽधारं अक्षितं
इंदुं धर्तारं आ दिवः ॥२॥ तं वेधां मेधया अह्यन् पवमानं अधि
द्यवि धर्णसिं भूरिऽधायसं ॥३॥ तं अह्यन् भुरिजोः धिया संऽव-
सानं विवस्वतः पतिं वाचः अदाभ्यं ॥४॥ तं सानौ अधि जामयः
हरिं हिन्वंति अद्रिऽभिः हर्यतं भूरिऽचक्षसं ॥५॥ तं त्वा हिन्वंति
वेधसः पवमान गिराऽवृधं इंदो इंद्राय मत्सरं ॥६॥१६॥

॥२७॥ एषः कविः अभिऽस्तुतः पवित्रे अधि तोशते पुनानः
घ्नन् अप स्रिधः ॥१॥ एषः इंद्राय वायवे स्वःऽजित् परि सिच्यते
पवित्रे दक्षऽसाधनः ॥२॥ एषः नृऽभिः वि नीयते दिवः मूर्धा

॥३३॥ प्र सोमासः विपःऽचितः अपां न यंति ऊर्मयः वनानि महिषाःऽइव ॥१॥ अभि द्रोणानि वभ्रवः शुक्राः ऋतस्य धारया वाजं गोऽमंतं अक्षरन् ॥२॥ सुताः इंद्राय वायवे वरुणाय मरुत्ऽभ्यः सोमाः अर्षंति विष्णवे ॥३॥ तिस्रः वाचः उत् ईरते गावः मिमंति धेनवः हरिः एति कनिक्रदत् ॥४॥ अभि ब्रह्मीः अनूषत यह्वीः ऋतस्य मातरः मर्मृज्यंते दिवः शिशुं ॥५॥ रायः समुद्रान् चतुरः अस्मभ्यं सोम विश्वतः आ पवस्व सहस्रिणः ॥६॥ ॥२३॥

॥३४॥ प्र सुवानः धारया तना इंदुः हिन्वानः अर्षति रुजत् हव्हा वि ओजसा ॥१॥ सुतः इंद्राय वायवे वरुणाय मरुत्ऽभ्यः सोमः अर्षति विष्णवे ॥२॥ वृषाणं वृषऽभिः यतं सुन्वंति सोमं अद्रिऽभिः दुहंति शक्मना पयः ॥३॥ भुवत् त्रितस्य मर्ज्यः भुवत् इंद्राय मत्सरः सं रूपैः अज्यते हरिः ॥४॥ अभि ईं ऋतस्य विष्टपं दुहते पृश्निऽमातरः चारु प्रियऽतमं हविः ॥५॥ सं एनं अहूताः इमाः गिरः अर्षंति सऽसुतः धेनूः वाश्रः अवीवशत् ॥६॥२४॥

॥३५॥ आ नः पवस्व धारया पवमान रयिं पृथुं यया ज्योतिः विदासि नः ॥१॥ इंदो समुद्रऽईंखय पवस्व विश्वऽएजय रायः धर्ता नः ओजसा ॥२॥ त्वया वीरेण वीरऽवः अभि स्याम पृतन्यतः क्षर नः अभि वार्यं ॥३॥ प्र वाजं इंदुः इष्यति सिसासन् वाजऽसाः ऋषिः व्रता विदानः आयुधा ॥४॥ तं गीःऽभिः वाचंऽईंखयं पुनानं वासयामसि सोमं जनस्य गोऽपतिं ॥५॥ विश्वः यस्य व्रते जनः दाधार धर्मणः पतेः पुनानस्य प्रभुऽवसोः ॥६॥२५॥

वाचं इष्यति ॥१॥ इंदुः हियानः सोतृऽभिः मृज्यमानः कनिक्रदत् इयर्ति वग्नुं इंद्रियं ॥२॥ आ नः शुष्मं नृऽसह्यं वीरऽवंतं पुरुऽस्पृहं पवस्व सोम धारया ॥३॥ प्र सोमः अति धारया पवमानः असिस्यदत् अभि द्रोणानि आऽसदं ॥४॥ अप्ऽसु त्वा मधुमत्ऽतमं हरिं हिन्वंति अद्रिऽभिः इंदो इंद्राय पीतये ॥५॥ सुनोत मधुमत्ऽतमं सोमं इंद्राय वज्रिणे चारुं शर्धाय मत्सरं ॥६॥२०॥

॥३१॥ प्र सोमासः सुऽआध्यः पवमानासः अक्रमुः रयिं कृण्वंति चेतनं ॥१॥ दिवः पृथिव्याः अधि भव इंदो द्युम्नऽवर्धनः भव वाजानां पतिः ॥२॥ तुभ्यं वाताः अभिऽप्रियः तुभ्यं अर्षंति सिंधवः सोम वर्धंति ते महः ॥३॥ आ प्यायस्व सं एतु ते विश्वतः सोम वृष्ण्यं भव वाजस्य संऽगथे ॥४॥ तुभ्यं गावः घृतं पयः बभ्रो दुदुह्रे अक्षितं वर्षिष्ठे अधि सानवि ॥५॥ सुऽआयुधस्य ते सतः भुवनस्य पते वयं इंदो सखिऽत्वं उश्मसि ॥६॥२१॥

॥३२॥ प्र सोमासः मदऽच्युतः श्रवसे नः मघोनः सुताः विदथे अक्रमुः ॥१॥ आत् ईं त्रितस्य योषणः हरिं हिन्वंति अद्रिऽभिः इंदुं इंद्राय पीतये ॥२॥ आत् ईं हंसः यथा गणं विश्वस्य अवीवशत् मतिं अत्यः न गोभिः अज्यते ॥३॥ उभे सोम अवऽचाकशत् मृगः न तक्तः अर्षसि सीदन् ऋतस्य योनिं आ ॥४॥ अभि गावः अनूषत योषा जारंऽइव प्रियं अगन् आजिं यथा हितं ॥५॥ अस्मे धेहि द्युऽमत् यशः मघवत्ऽभ्यः च मह्यं च सनिं मेधां उत श्रवः ॥६॥२२॥

॥३९॥ आशुः अर्ष बृहत्ऽमते परि प्रियेण धाम्ना यत्र देवाः इति ब्रवन् ॥१॥ परिऽकृण्वन् अनिःऽकृतं जनाय यातयन् इषः वृष्टिं दिवः परि स्रव ॥२॥ सुतः एति पवित्रे आ त्विषिं दधानः ओजसा विऽचक्षाणः विऽरोचयन् ॥३॥ अयं सः यः दिवः परि रघुऽयामा पवित्रे आ सिंधोः ऊर्मा वि अक्षरत् ॥४॥ आऽविवासन् पराऽवतः अथो इति अर्वाऽवतः सुतः इंद्राय सिच्यते मधु ॥५॥ संऽईचीनाः अनूषत हरिं हिन्वंति अद्रिऽभिः योनौ ऋतस्य सीदत ॥६॥२९॥

॥४०॥ पुनानः अक्रमीत् अभि विश्वाः मृधः विऽचर्षणिः शुंभंति विप्रं धीतिऽभिः ॥१॥ आ योनिं अरुणः रुहत् गमत् इंद्रं वृषा सुतः ध्रुवे सदसि सीदति ॥२॥ नु नः रयिं महां इंदो इति अस्मभ्यं सोम विश्वतः आ पवस्व सहस्रिणं ॥३॥ विश्वा सोम पवमान द्युम्नानि इंदो इति आ भर विदाः सहस्रिणीः इषः ॥४॥ सः नः पुनानः आ भर रयिं स्तोत्रे सुऽवीर्यं जरितुः वर्धय गिरः ॥५॥ पुनानः इंदो इति आ भर सोम द्विऽबर्हसं रयिं वृषन् इंदो इति नः उक्थ्यं ॥६॥३०॥

॥४१॥ प्र ये गावः न भूर्णयः त्वेषाः अयासः अक्रमुः घ्नंतः कृष्णां अप त्वचं ॥१॥ सुवितस्य मनामहे अति सेतुं दुःऽआव्यं सह्वांसः दस्युं अव्रतं ॥२॥ शृण्वे वृष्टेःऽइव स्वनः पवमानस्य शुष्मिणः चरंति विऽद्युतः दिवि ॥३॥ आ पवस्व महीं इषं गोऽमत् इंदो इति हिरण्यऽवत् अश्वऽवत् वाजऽवत् सुतः ॥४॥ सः पवस्व विऽचर्षणे आ मही इति रोदसी इति पृण उषाः सूर्यः न रश्मिऽभिः ॥५॥

परि नः शर्मऽयन्त्या धारया सोम विश्वतः सर रसाऽइव विष्टपं ॥ ६ ॥ ३१ ॥

॥ ४२ ॥ जनयन् रोचना दिवः जनयन् अप्ऽसु सूर्यं वसानः गाः अपः हरिः ॥ १ ॥ एषः प्रत्नेन मन्मना देवः देवेभ्यः परि धारया पवते सुतः ॥ २ ॥ ववृधानाय तूर्वये पवंते वाजऽसातये सोमाः सहस्रऽपाजसः ॥ ३ ॥ दुहानः प्रत्नं इत् पयः पवित्रे परि सिच्यते क्रंदन् देवान् अजीजनत् ॥ ४ ॥ अभि विश्वानि वार्या अभि देवान् ऋतऽवृधः सोमः पुनानः अर्षति ॥ ५ ॥ गोऽमत् नः सोम वीरऽवत् अश्वऽवत् वाजऽवत् सुतः पवस्व बृहतीः इषः ॥ ६ ॥ ३२ ॥

॥ ४३ ॥ यः अत्यःऽइव मृज्यते गोभिः मदाय हर्यतः तं गीःऽभिः वासयामसि ॥ १ ॥ तं नः विश्वाः अवस्युवः गिरः शुंभंति पूर्वऽथा इंदुं इंद्राय पीतये ॥ २ ॥ पुनानः याति हर्यतः सोमः गीःऽभिः परिऽकृतः विप्रस्य मेध्यऽअतिथेः ॥ ३ ॥ पवमान विदाः रयिं अस्मभ्यं सोम सुऽश्रियं इंदो सहस्रऽवर्चसं ॥ ४ ॥ इंदुः अत्यः न वाजऽसृत् कनिंक्रंति पवित्रे आ यत् अक्षाः अति देवऽयुः ॥ ५ ॥ पवस्व वाजऽसातये विप्रस्य गृणतः वृधे सोम रास्व सुऽवीर्यं ॥ ६ ॥ ३३ ॥ ८ ॥ ६ ॥

॥ ४४ ॥ प्र नः इंदो महे तने ऊर्मिं न बिभ्रत् अर्षसि अभि देवान् अयास्यः ॥ १ ॥ मती जुष्टः धिया हितः सोमः हिन्वे पराऽवति विप्रस्य धारया कविः ॥ २ ॥ अयं देवेषु जागृविः सुतः एति पवित्रे आ सोमः याति विऽचर्षणिः ॥ ३ ॥ सः नः पवस्व वा-

जुऽयुः चक्राणः चारुं अध्वरं बर्हिष्मान् आ विवासति ॥४॥ सः नः भगाय वायवे विप्रऽवीरः सदाऽवृधः सोमः देवेषु आ यमत् ॥५॥ सः नः अद्य वसुत्तये क्रतुऽवित् गातुवित्ऽतमः वाजं जेषि श्रवः बृहत् ॥६॥१॥

॥४५॥ सः पवस्व मदाय कं नृऽचक्षाः देवऽवीतये इंदो इंद्राय पीतये ॥१॥ सः नः अर्ष अभि दूत्यं त्वं इंद्राय तोशसे देवान् सखिऽभ्यः आ वरं ॥२॥ उत त्वां अरुणं वयं गोभिः अंज्मः मदाय कं वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ अति ऊं इति पवित्रं अक्रमीत् वाजी धुरं न यामनि इंदुः देवेषु पत्यते ॥४॥ सं ईं सखायः अस्वरन् वने क्रीळंतं अतिऽअविं इंदुं नावाः अनूषत ॥५॥ तया पवस्व धारया यया पीतः विऽचक्षसे इंदो स्तोत्रे सुऽवीर्यं ॥६॥२॥

॥४६॥ असृग्रन् देवऽवीतये अत्यासः कृत्व्याःऽइव क्षरंतः पर्वतऽवृधः ॥१॥ परिऽकृतासः इंदवः योषाऽइव पित्र्यऽवती वायुं सोमाः असृक्षत ॥२॥ एते सोमासः इंदवः प्रयस्वंतः चमू इति सुताः इंद्रं वर्धंति कर्मऽभिः ॥३॥ आ धावत सुऽहस्त्यः शुक्रा गृभ्णीत मंथिना गोभिः श्रीणीत मत्सरं ॥४॥ सः पवस्व धनंऽजय प्रऽयंता राधसः महः अस्मभ्यं सोम गातुऽवित् ॥५॥ एतं मृजंति मर्ज्यं पवमानं दश क्षिपः इंद्राय मत्सरं मदं ॥६॥३॥

॥४७॥ अया सोमः सुऽकृत्यया महः चित् अभि अवर्धत मंदानः उत् वृषऽयते ॥१॥ कृतानि इत् अस्य कर्त्वा चेतंते दस्युऽतर्हं-

ऽतम पवित्रं धारया कवे अर्कस्य योनिं आऽसदं ॥४॥ सः पवस्व मदिन्ऽतम गोभिः अंजानः अक्तुऽभिः इंदो इंद्राय पीतये ॥५॥७॥

॥५१॥ अध्वर्यो अद्रिऽभिः सुतं सोमं पवित्रे आ सृज पुनीहि इंद्राय पातवे ॥१॥ दिवः पीयूषं उत्ऽतमं सोमं इंद्राय वज्रिणे सुनोत मधुमत्ऽतमं ॥२॥ तव त्ये इंदो अंधसः देवाः मधोः वि अश्नते पवमानस्य मरुतः ॥३॥ त्वं हि सोम वर्धयन् सुतः मदाय भूर्णये वृषन् स्तोतारं ऊतये ॥४॥ अभि अर्ष विऽचक्षण पवित्रं धारया सुतः अभि वाजं उत श्रवः ॥५॥८॥

॥५२॥ परि द्युक्षः सनत्ऽरयिः भरत् वाजं नः अंधसा सुवानः अर्ष पवित्रे आ ॥१॥ तव प्रत्नेभिः अध्वऽभिः अव्यः वारे परि प्रियः सहस्रऽधारः यात् तना ॥२॥ चरुः न यः तं ईंखय इंदो न दानं ईंखय वधैः वधऽस्नो॰ ईंखय ॥३॥ नि शुष्मं इंदो एषां पुरुऽहूत जनानां यः अस्मान् आऽदिदेशति ॥४॥ शतं नः इंदो ऊतिऽभिः सहस्रं वा शुचीनां पवस्व मंहयत्ऽरयिः ॥५॥९॥

॥५३॥ उत् ते शुष्मासः अस्थुः रक्षः भिंदंतः अद्रिऽवः नुदस्व याः परिऽस्पृधः ॥१॥ अया निऽजघ्निः ओजसा रथऽसंगे धने हिते स्तवै अबिभ्युषा हृदा ॥२॥ अस्य व्रतानि न आऽधृषे पवमानस्य दुःऽध्या रुज यः त्वा पृतन्यति ॥३॥ तं हिन्वंति मदऽच्युतं हरिं नदीषु वाजिनं इंदुं इंद्राय मत्सरं ॥४॥१०॥

॥५४॥ अस्य प्रत्नां अनु द्युतं शुक्रं दुदुह्रे अह्रयः पयः सहस्र
ऽसां ऋषिं ॥१॥ अयं सूर्यःऽइव उपऽदृक् अयं सरांसि धावति
सप्त प्रऽवतः आ दिवं ॥२॥ अयं विश्वानि तिष्ठति पुनानः भुव
ना उपरि सोमः देवः न सूर्यः ॥३॥ परि नः देवऽवीतये वाजान्
अर्षसि गोऽमतः पुनानः इंदो इंद्रऽयुः ॥४॥११॥

॥५५॥ यवंऽयवं नः अंधसा पुष्टंऽपुष्टं परि स्रव सोम विश्वा
च सौभगा ॥१॥ इंदो यथा तव स्तवः यथा ते जातं अंधसः नि
बर्हिषि प्रिये सदः ॥२॥ उत नः गोऽवित् अश्वऽवित् पवस्व सोम
अंधसा मक्षुऽतमेभिः अहऽभिः ॥३॥ यः जिनाति न जीयते
हंति शत्रुं अभिऽइत्य सः पवस्व सहस्रऽजित् ॥४॥१२॥

॥५६॥ परि सोमः ऋतं बृहत् आशुः पवित्रे अर्षति विऽघ्नन्
रक्षांसि देवऽयुः ॥१॥ यत् सोमः वाजं अर्षति शतं धाराः अप-
स्युवः इंद्रस्य सख्यं आऽविशन् ॥२॥ अभि त्वा योषणः दश जारं
न कन्या अनूषत मृज्यसे सोम सातये ॥३॥ त्वं इंद्राय विष्णवे स्वा-
दुः इंदो परि स्रव नृन् स्तोतृन् पाहि अंहसः ॥४॥१३॥

॥५७॥ प्र ते धाराः असश्चतः दिवः न यंति वृष्टयः अच्छ वाजं
सहस्रिणं ॥१॥ अभि प्रियाणि काव्या विश्वा चक्षाणः अर्षति हरिः
तुंजानः आयुधा ॥२॥ सः मर्मृजानः आयुऽभिः इभः राजाऽइव
सुऽव्रतः श्येनः न वंसु सीदति ॥३॥ सः नः विश्वा दिवः वसु उतो
पृथिव्याः अधि पुनानः इंदो आ भर ॥४॥१४॥

॥५८॥ तरत् सः मंदी धावति धारा सुतस्य अंधसः तरत् सः
मंदी धावति॥१॥ उस्रा वेद वसूनां मर्तस्य देवी अवसः तरत् सः
मंदी धावति॥२॥ ध्वस्रयोः पुरुऽसंत्योः आ सहस्राणि दद्महे तरत्
सः मंदी धावति॥३॥ आ ययोः त्रिंशतं तना सहस्राणि च दद्महे
तरत् सः मंदी धावति॥४॥१५॥

॥५९॥ पवस्व गोऽजित् अश्वऽजित् विश्वऽजित् सोम रण्यऽ-
ऽजित् प्रजाऽवत् रत्नं आ भर॥१॥ पवस्व अत्ऽभ्यः अदाभ्यः
पवस्व ओषधीभ्यः पवस्व धिषणाभ्यः॥२॥ त्वं सोम पवमानः
विश्वानि दुःऽइता तर कविः सीद नि बर्हिषि॥३॥ पवमान स्वः
विदः जायमानः अभवः महान् इंदो' विश्वान् अभि इत् असि
॥४॥१६॥

॥६०॥ प्र गायत्रेण गायत पवमानं विऽचर्षणिं इंदुं सहस्रऽ-
ऽचक्षसं॥१॥ तं त्वा सहस्रऽचक्षसं अथो' सहस्रऽभर्णसं अति
वारं अपाविषुः॥२॥ अति वारान् पवमानः असिस्यदत् कल-
शान् अभि धावति इंद्रस्य हार्दि आऽविशन्॥३॥ इंद्रस्य सोम
राधसे शं पवस्व विऽचर्षणे प्रजाऽवत् रेतः आ भर॥४॥१७॥२॥

॥६१॥ अया वीती परि स्रव यः ते इंदो' मदेषु आ अव ऽअहन्
नवतीः नव॥१॥ पुरः सद्यः इत्थाऽधिये दिवःऽदासाय शंबरं
अध त्यं तुर्वशं यदुं॥२॥ परि नः अश्वं अश्वऽवित् गोऽमत् इंदो'
हिरण्यऽवत् क्षर सहस्रिणीः इषः॥३॥ पवमानस्य ते वयं पवित्रं

अभि ऽउंदतः सखिऽत्वं आ वृणीमहे ॥४॥ ये ते पवित्रं ऊर्मयः अ-
भिऽक्षरंति धारया तेभिः नः सोम मृळय ॥५॥१८॥ सः नः पुनानः
आ भर रयिं वीरऽवंतीं इषं ईशानः सोम विश्वतः ॥६॥ एतं ऊं
त्यं दश क्षिपः मृजंति सिंधुऽमातरं सं आदित्येभिः अख्यत ॥७॥
सं इंद्रेण उत वायुना सुतः एति पवित्रे आ सं सूर्यस्य रश्मिऽभिः
॥८॥ सः नः भगाय वायवे पूष्णे पवस्व मधुऽमान् चारुः मित्रे
वरुणे च ॥९॥ उच्चा ते जातं अंधसः दिवि सत् भूमिः आ ददे उग्रं
शर्म महि श्रवः ॥१०॥१९॥ एना विश्वानि अर्यः आ द्युम्नानि
मानुषाणां सिसासंतः वनामहे ॥११॥ सः नः इंद्राय यज्यवे व-
रुणाय मरुत्ऽभ्यः वरिवःऽवित् परि स्रव ॥१२॥ उपो सु जातं
अप्ऽतुरं गोभिः भंगं परिऽकृतं इंदुं देवाः अयासिषुः ॥१३॥ तं
इत् वर्धंतु नः गिरः वत्सं संशिश्वरीःऽइव यः इंद्रस्य हृदंऽसनिः
॥१४॥ अर्ष नः सोम शं गवे धुक्षस्व पिप्युषीं इषं वर्ध समुद्रं उक्थ्यं
॥१५॥२०॥ पवमानः अजीजनत् दिवः चित्रं न तन्यतुं ज्योतिः
वैश्वानरं बृहत् ॥१६॥ पवमानस्य ते रसः मदः राजन् अदुच्छुनः
वि वारं अव्यं अर्षति ॥१७॥ पवमान रसः तव दक्षः वि राजति
द्युऽमान् ज्योतिःऽइव विश्वं स्वः दृशे ॥१८॥ यः ते मदः वरेण्यः तेन प-
वस्व अंधसा देवऽअवीः अघशंसऽहा ॥१९॥ जघ्निः वृत्रं अमि-
त्रियं सस्निः वाजं दिवेऽदिवे गोऽसाः ऊं अश्वऽसाः असि ॥२०॥
॥२१॥ संऽमिश्लः अरुषः भव सुऽउपस्थाभिः न धेनुऽभिः सीदन्
श्येनः न योनिं आ ॥२१॥ सः पवस्व यः आविथ इंद्रं वृत्राय हंतवे
वव्रिऽवांसं महीः अपः ॥२२॥ सुऽवीरासः वयं धना जयेम सोम
मीढ्वः पुनानः वर्ध नः गिरः ॥२३॥ त्वाऽऊतासः तव अवसा
स्याम वन्वंतः आऽमुरः सोम व्रतेषु जागृहि ॥२४॥ अपऽघ्नन् प-

वते मृधः अर्ष सोम अराव्णः गच्छन् इंद्रस्य निःऽकृतं ॥ २५ ॥
॥ २२ ॥ महः नः रायः आ भर पवमान जहि मृधः रास्व इंदो इति वीर-
ऽवत् यशः ॥ २६ ॥ न त्वा शतं चन ह्रुतः राधः दित्संतं आ मिनन्
यत् पुनानः मखस्यसे ॥ २७ ॥ पवस्व इंदो इति वृषा सुतः कृधि नः
यशसः जने विश्वाः अप द्विषः जहि ॥ २८ ॥ अस्य ते सख्ये वयं तव
इंदो इति द्युम्ने उत्ऽतमे ससह्याम पृतन्यतः ॥ २९ ॥ या ते भीमानि आ-
युधा तिग्मानि संति धूर्वणे रक्ष समस्य नः निदः ॥ ३० ॥ २३ ॥

॥ ६२ ॥ एते असृग्रं इंदवः तिरः पवित्रं आशवः विश्वानि अ-
भि सौभगा ॥ १ ॥ विऽघ्नंतः दुःऽइता पुरु सुऽगा तोकाय वाजिनः
तना कृण्वंतः अर्वते ॥ २ ॥ कृण्वंतः वरिवः गवे अभि अर्षंति सु-
ऽस्तुतिं इळां अस्मभ्यं संऽयतं ॥ ३ ॥ असावि अंशुः मदाय अप्-
ऽसु दक्षः गिरिऽस्थाः श्येनः न योनिं आ असदत् ॥ ४ ॥ शुभ्रं अंधः
देवऽवातं अप्ऽसु धूतः नृऽभिः सुतः स्वदंति गावः पयःऽभिः
॥ ५ ॥ २४ ॥ आत् ईं अश्वं न हेतारः अशूशुभन् अमृताय मध्वः रसं
सधऽमादे ॥ ६ ॥ याः ते धाराः मधुऽश्चुतः असृग्रं इंदो इति ऊतये ता-
भिः पवित्रं आ असदः ॥ ७ ॥ सः अर्ष इंद्राय पीतये तिरः रोमाणि
अव्यया सीदन् योना वनेषु आ ॥ ८ ॥ त्वं इंदो इति परि स्रव स्वादिष्ठः
अंगिरःऽभ्यः वरिवःऽवित् घृतं पयः ॥ ९ ॥ अयं विऽचर्षणिः
हितः पवमानः सः चेतति हिन्वानः आप्यं बृहत् ॥ १० ॥ २५ ॥ एषः
वृषा वृषऽव्रतः पवमानः अशस्तिऽहा करत् वसूनि दाशुषे ॥ ११ ॥
आ पवस्व सहस्रिणं रयिं गोऽमंतं अश्विनं पुरुऽचंद्रं पुरुऽस्पृहं
॥ १२ ॥ एषः स्यः परि सिच्यते मर्मृज्यमानः आयुऽभिः उरुऽगायः
कविऽक्रतुः ॥ १३ ॥ सहस्रऽऊतिः शतऽमघः विऽमानः रजसः

कविः इंद्राय पवते मदः ॥१४॥ गिरा जातः इह स्तुतः इंदुः इंद्राय
धीयते विः योनौ वसतौऽइव ॥१५॥२६॥ पवमानः सुतः नृऽभिः
सोमः वाजःऽइव असरत् चमूषु शक्मना आऽसदं ॥१६॥ तं त्रि-
ऽपृष्ठे त्रिऽवंधुरे रथे युंजंति यातवे ऋषीणां सप्त धीतिऽभिः
॥१७॥ तं सोतारः धनऽस्पृतं आशुं वाजाय यातवे हरिं हिनोत
वाजिनं ॥१८॥ आऽविशन् कलशं सुतः विश्वाः अर्षन् अभि श्रि-
यः शूरः न गोषु तिष्ठति ॥१९॥ आ ते इंदो मदाय कं पयः दुहंति
आयवः देवाः देवेभ्यः मधु ॥२०॥२७॥ आ नः सोमं पवित्रे आ
सृजत मधुमत्ऽतमं देवेभ्यः देवश्रुत्ऽतमं ॥२१॥ एते सोमाः अ-
सृक्षत गृणानाः श्रवसे महे मदिन्ऽतमस्य धारया ॥२२॥ अभि
गव्यानि वीतये नृम्णा पुनानः अर्षसि सनत्ऽवाजः परि स्रव
॥२३॥ उत नः गोऽमंतीः इषः विश्वाः अर्ष परिऽस्तुभः गृणानः
जमत्ऽअग्निना ॥२४॥ पवस्व वाचः अग्रियः सोम चित्राभिः
ऊतिऽभिः अभि विश्वानि काव्या ॥२५॥२८॥ त्वं समुद्रियाः अपः
अग्रियः वाचः ईरयन् पवस्व विश्वंऽएजय ॥२६॥ तुभ्य इमा भुव-
ना कवे महिम्ने सोम तस्थिरे तुभ्यं अर्षंति सिंधवः ॥२७॥ प्र ते दि-
वः न वृष्टयः धाराः यंति असश्चतः अभि शुक्रां उपऽस्तिरं ॥२८॥
इंद्राय इंदुं पुनीतन उग्रं दक्षाय साधनं ईशानं वीतिऽराधसं ॥२९॥
पवमानः ऋतः कविः सोमः पवित्रं आ असदत् दधत् स्तोत्रे सु-
ऽवीर्यं ॥३०॥२९॥

॥६३॥ आ पवस्व सहस्रिणं रयिं सोम सुऽवीर्यं अस्मे श्रवां-
सि धारय ॥१॥ इषं ऊर्जं च पिन्वसे इंद्राय मत्सरिन्ऽतमः चमू-
षु आ नि सीदसि ॥२॥ सुतः इंद्राय विष्णवे सोमः कलशे अक्षरत्

मधुंऽमान् अस्तु वायवें ॥ ३ ॥ एते असृग्रं आशवंः अतिं ह्वरांसि बभ्रवंः सोमाः ऋतस्यं धारया ॥ ४ ॥ इंद्रं वर्धंतः अप्ऽतुरंः कृण्वंतंः विश्वं आर्यं अपऽघ्नंतंः अरांव्णः ॥ ५ ॥ ३० ॥ सुताः अनुं स्वं आ रजंः अभि अर्षंति बभ्रवंः इंद्रं गच्छंतः इंदंवः ॥ ६ ॥ अया पवस्व धारया यया सूर्यं अरोचयः हिन्वानः मानुंषीः अपः ॥ ७ ॥ अयुंक्त सूरंः एतंशं पवंमानः मनौ अधिं अंतरिक्षेण यातंवे ॥ ८ ॥ उत त्याः हरितंः दशं सूरंः अयुक्त यातंवे इंदुंः इंद्रः इतिं ब्रुवन् ॥ ९ ॥ परिं इतः वायवें सुतं गिरंः इंद्राय मत्सरं अव्यंः वारेषु सिंचत ॥ १० ॥ ॥ ३१ ॥ पवंमान विदाः रयिं अस्मभ्यं सोम दुस्तरं यः दुःऽनशंः वनुष्यता ॥ ११ ॥ अभि अर्ष सहस्रिणं रयिं गोऽमंतं अश्विनं अभि वाजं उत श्रवंः ॥ १२ ॥ सोमंः देवः न सूर्यः अद्रिऽभिः पवते सुतः दधानः कलशे रसं ॥ १३ ॥ एते धामानि आर्या शुक्राः ऋतस्यं धारया वाजं गोऽमंतं अक्षरन् ॥ १४ ॥ सुताः इंद्राय वज्रिणें सोमासः दधिंऽआशिरः पवित्रं अतिं अक्षरन् ॥ १५ ॥ ३२ ॥ प्र सोम मधुंमत्ऽतमः राये अर्ष पवित्रे आ मदंः यः देवऽवीतंमः ॥ १६ ॥ तं ईं मृजंति आयवंः हरिं नदीषु वाजिनं इंदुं इंद्राय मत्सरं ॥ १७ ॥ आ पवस्व हिरंण्यऽवत् अश्वंऽवत् सोम वीरऽवंत् वाजं गोऽमंतं आ भर ॥ १८ ॥ परिं वाजें न वाजऽयुं अव्यंः वारेषु सिंचत इंद्राय मधुंमत्ऽतमं ॥ १९ ॥ कविं मृजंति मर्ज्यं धीभिः विप्राः अवस्यवंः वृषा कनिंक्रत् अर्षति ॥ २० ॥ ३३ ॥ वृषंणं धीभिः अप्ऽतुरं सोमं ऋतस्यं धारया मती विप्राः सं अस्वरन् ॥ २१ ॥ पवस्व देव आयुषक् इंद्रं गच्छतु ते मदंः वायुं आ रोह धर्मणा ॥ २२ ॥ पवंमान नि तोशसे रयिं सोम श्रवाय्यं प्रियः समुद्रं आ विश ॥ २३ ॥ अपऽघ्नन् पवसे मृधंः क्रतुऽवित् सोम मत्सरः नुदस्व अदेवऽयुं जनं ॥ २४ ॥

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि का-
व्या ॥२५॥३४॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नंतः
विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ-
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो० ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अ-
स्मे वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो विश्वानि वार्या
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥१॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥२॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥४॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥५॥३६॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत-
रिक्ष्या ॥६॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य-
स्यऽइव न रश्मयः ॥७॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥९॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥१०॥३७॥ ऊर्मिः यः ते प-
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥११॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो इंद्राय
पीतये ॥१२॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो

रुचा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं जनाय
गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं ॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस्य
याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥१५॥३८॥ प्र हिन्वा-
नासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत ॥१६॥
मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनिं
आ ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि
नः शर्म वीरऽवत् ॥१८॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः
ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥१९॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं
आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥२०॥३९॥ अभि
वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः ॥२१॥
इंद्राय इंदो मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आ-
ऽसदं ॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा
मृजंति आयवः ॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे
पवमानस्य मरुतः ॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इ-
ष्यसि इंदो सहस्रऽभर्णसं ॥२५॥४०॥ उतो सहस्रऽभर्णसं वाचं
सोम मखस्युवं पुनानः इंदो आ भर ॥२६॥ पुनानः इंदो एषां
पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥२७॥ दविद्युतत्या रुचा
परिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥२८॥ हिन्वा-
नः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा
॥२९॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व
सूर्यः दृशे ॥३०॥४१॥१॥

॥६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं
महीयुवः ॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि का-
व्या ॥२५॥३४॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नंतः
विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ-
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अ-
स्मे वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो विश्वानि वार्या
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥१॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥२॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥४॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥५॥३६॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत-
रिक्ष्या ॥६॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य-
स्यऽइव न रश्मयः ॥७॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥९॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥१०॥३७॥ ऊर्मिः यः ते प-
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥११॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो इंद्राय
पीतये ॥१२॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो

रुचा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरि
गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं ॥१४॥ पुना
याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥
नासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूत
मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग
आ ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसू
नः शर्म वीरऽवत् ॥१८॥ मिमाति वह्निः एत
ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥१९॥ आ यत्
आप्नुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥
वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अवि
इंद्राय इंदो मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस
ऽसदं ॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति
मृजंति आयवः ॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति
पवमानस्य मरुतः ॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुना
प्यसि इंदो सहस्रऽभर्णसं ॥२५॥४०॥ उतो सहस्रऽभ
सोम मखस्युवं पुनानः इंदो आ भर ॥२६॥ पुनानः
पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥२७॥ दविद्युत
परिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥२८॥
नः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुष
॥२९॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः
सूर्यः दृशे ॥३०॥४१॥१॥

॥६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां
महीयुवः ॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि वि

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि का-
व्या ॥२५॥३४॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नंतः
विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ-
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो॰
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो॰ ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अ-
स्मे॰ वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो॰ विश्वानि वार्या
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥१॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥२॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो॰
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥४॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥५॥३६॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत-
रिक्ष्या ॥६॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य-
स्यऽइव न रश्मयः ॥७॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥९॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥१०॥३७॥ ऊर्मिः यः ते प-
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥११॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो॰ इंद्राय
पीतये ॥१२॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो॰

रुचा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं जनाय
गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं ॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस्य
याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥१५॥३८॥ प्र हिन्वा-
नासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत ॥१६॥
मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनिं
आ ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि
नः शर्म वीरऽवत् ॥१८॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः
ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥१९॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं
आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥२०॥३९॥ अभि
वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः ॥२१॥
इंद्राय इंदो मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आ-
ऽसदं ॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा
मृजंति आयवः ॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे
पवमानस्य मरुतः ॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इ-
यसि इंदो सहस्रऽभर्णसं ॥२५॥४०॥ उतो सहस्रऽभर्णसं वाचं
ोम मखस्युवं पुनानः इंदो आ भर ॥२६॥ पुनानः इंदो एषां
ुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥२७॥ दविद्युतत्या रुचा
रिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥२८॥ हिन्वा-
हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा
९॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व
ः दृशे ॥३०॥४१॥१॥

६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं
ुवः ॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि का-
व्या ॥२५॥३४॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नंतः
विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ-
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो० ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अ-
स्मे वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो विश्वानि वार्या
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥१॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥२॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥४॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥५॥३६॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत-
रिक्ष्या ॥६॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य-
स्यऽइव न रश्मयः ॥७॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥९॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥१०॥३७॥ ऊर्मिः यः ते प-
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥११॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो इंद्राय
पीतये ॥१२॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो

रुचा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं जनाय
गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं ॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस्य
याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥१५॥३८॥ प्र हिन्वा-
नासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत ॥१६॥
मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनिं
आ ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि
नः शर्म वीरऽवत् ॥१८॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः
ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥१९॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं
आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥२०॥३९॥ अभि
वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः ॥२१॥
इंद्राय इंदो इति मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आ-
ऽसदं ॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा
मृजंति आयवः ॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे
पवमानस्य मरुतः ॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इ-
ष्यसि इंदो इति सहस्रऽभर्णसं ॥२५॥४०॥ उतो इति सहस्रऽभर्णसं वाचं
सोम मखस्युवं पुनानः इंदो इति आ भर ॥२६॥ पुनानः इंदो इति एषां
पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥२७॥ दविद्युतत्या रुचा
परिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥२८॥ हिन्वा-
नः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा
॥२९॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व
सूर्यः दृशे ॥३०॥४१॥१॥

॥६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं
महीयुवः ॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि का-
व्या ॥ २५ ॥ ३४ ॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नंतः
विश्वाः अप द्विषः ॥ २६ ॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ-
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥ २७ ॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो० ॥ २८ ॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥ २९ ॥ अ-
स्मे वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो विश्वानि वार्या
॥ ३० ॥ ३५ ॥

॥ ६४ ॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥ १ ॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥ २ ॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥ ३ ॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥ ४ ॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥ ५ ॥ ३६ ॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत-
रिक्ष्या ॥ ६ ॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य-
स्यऽइव न रश्मयः ॥ ७ ॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥ ८ ॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥ ९ ॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥ १० ॥ ३७ ॥ ऊर्मिः यः ते प-
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥ ११ ॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो इंद्राय
पीतये ॥ १२ ॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो

रुचा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं जनाय गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं ॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस्य याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥१५॥३८॥ प्र हिन्वानासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत ॥१६॥ मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनिं आ ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि नः शर्म वीरऽवत् ॥१८॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥१९॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥२०॥३९॥ अभि वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः ॥२१॥ इंद्राय इंदो मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आऽसदं ॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा मृजंति आयवः ॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे पवमानस्य मरुतः ॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इष्यसि इंदो सहस्रऽभर्णसं ॥२५॥४०॥ उतो सहस्रऽभर्णसं वाचं सोम मखस्युवं पुनानः इंदो आ भर ॥२६॥ पुनानः इंदो एषां पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥२७॥ दविद्युतत्या रुचा परिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥२८॥ हिन्वानः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा ॥२९॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व सूर्यः दृशे ॥३०॥४१॥१॥

॥६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं महीयुवः ॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि का-
व्या ॥२५॥३४॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नंतः
विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ-
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो॰ ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अ-
स्मे वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो' विश्वानि वार्या
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥१॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥२॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥४॥ शुंभमानाः
ऋतायुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥५॥३६॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत-
रिक्ष्या ॥६॥ पवमानस्य विश्वऽवित प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य-
स्यऽइव न रश्मयः ॥७॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥९॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥१०॥३७॥ ऊर्मिः यः ते प-
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥११॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो इंद्राय
पीतये ॥१२॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो

वा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं जनाय
र्वणः हरिं सृजानः आऽशिरं ॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस्य
ाहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥१५॥३८॥ प्र हिन्वा-
नासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत ॥१६॥
मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनिं
आ ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि
नः शर्म वीरऽवत् ॥१८॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः
ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥१९॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं
आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥२०॥३९॥ अभि
वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः ॥२१॥
इंद्राय इंदो मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आ-
ऽसदं ॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा
मृजंति आयवः ॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे
पवमानस्य मरुतः ॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इ-
ष्यसि इंदो सहस्रऽभर्णसं ॥२५॥४०॥ उतो सहस्रऽभर्णसं वाचं
सोम मखस्युवं पुनानः इंदो आ भर ॥२६॥ पुनानः इंदो एषां
पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥२७॥ दविद्युतत्या रुचा
परिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥२८॥ हिन्वा-
नः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा
॥२९॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व
सूर्यः दृशे ॥३०॥४१॥१॥

॥६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इ
महीयुवः ॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि वि

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि का-
व्या ॥२५॥३४॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नंतः
विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ-
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो॰ ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अ-
स्मे वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो विश्वानि वार्या
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥१॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥२॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥४॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥५॥३६॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत-
रिक्ष्या ॥६॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य-
स्यऽइव न रश्मयः ॥७॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥९॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥१०॥३७॥ ऊर्मिः यः ते प-
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥११॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो इंद्राय
पीतये ॥१२॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो

रुचा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं जनाय गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं ॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस्य याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥१५॥३८॥ प्र हिन्वानासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत ॥१६॥ मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनिं आ ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि नः शर्म वीरऽवत् ॥१८॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥१९॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥२०॥३९॥ अभि वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः ॥२१॥ इंद्राय इंदो इति मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आऽसदं ॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा मृजंति आयवः ॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे पवमानस्य मरुतः ॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इष्यसि इंदो इति सहस्रऽभर्णसं ॥२५॥४०॥ उतो इति सहस्रऽभर्णसं वाचं सोम मखस्युवं पुनानः इंदो इति आ भर ॥२६॥ पुनानः इंदो इति एषां पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥२७॥ दविद्युतत्या रुचा परिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥२८॥ हिन्वानः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा ॥२९॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व सूर्यः दृशे ॥३०॥४१॥१॥

॥६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं महीयुवः ॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि क
व्या ॥२५॥३४॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नं
विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो० ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अ
स्मे वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो विश्वानि वार्या
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥१॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥२॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥४॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥५॥३६॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत
रिक्ष्या ॥६॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य
स्यऽइव न रश्मयः ॥७॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥९॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥१०॥३७॥ ऊर्मिः यः ते प
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥११॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो इंद्राय
पीतये ॥१२॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो

रुचा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं जनाय गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं ॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस्य याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥१५॥३८॥ प्र हिन्वानासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत ॥१६॥ मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनिं आ ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि नः शर्म वीरऽवत् ॥१८॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥१९॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥२०॥३९॥ अभि वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः ॥२१॥ इंद्राय इंदो मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आऽसदं ॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा मृजंति आयवः ॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे पवमानस्य मरुतः ॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इष्यसि इंदो सहस्रऽभर्णसं ॥२५॥४०॥ उतो सहस्रऽभर्णसं वाचं सोम मखस्युवं पुनानः इंदो आ भर ॥२६॥ पुनानः इंदो एषां पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥२७॥ दविद्युतत्या रुचा परिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥२८॥ हिन्वानः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा ॥२९॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व सूर्यः दृशे ॥३०॥४१॥१॥

॥६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं महीयुवः ॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि का-
व्या ॥२५॥३४॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नंतः
विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ-
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अ-
स्मे वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो विश्वानि वार्या
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥१॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥२॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥४॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥५॥३६॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत-
रिक्ष्या ॥६॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य-
स्यऽइव न रश्मयः ॥७॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥९॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥१०॥३७॥ ऊर्मिः यः ते प-
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥११॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो इंद्राय
पीतये ॥१२॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो

रुचा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं जनाय गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं ॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस्य याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥१५॥३८॥ प्र हिन्वानासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत ॥१६॥ मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनिं आ ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि नः शर्म वीरऽवत् ॥१८॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥१९॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥२०॥३९॥ अभि वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः ॥२१॥ इंद्राय इंदो इति मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आऽसदं ॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा मृजंति आयवः ॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे पवमानस्य मरुतः ॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इष्यसि इंदो इति सहस्रऽभर्णसं ॥२५॥४०॥ उतो इति सहस्रऽभर्णसं वाचं सोम मखस्युवं पुनानः इंदो इति आ भर ॥२६॥ पुनानः इंदो इति एषां पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥२७॥ दविद्युतत्या रुचा परिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥२८॥ हिन्वानः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा ॥२९॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व सूर्यः दृशे ॥३०॥४१॥१॥

॥६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं महीयुवः ॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि का·
व्या ॥२५॥३४॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नंतः
विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ·
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो॰ ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अ·
स्मे वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो विश्वानि वार्या
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥१॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥२॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥४॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥५॥३६॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत·
रिक्ष्या ॥६॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य·
स्यऽइव न रश्मयः ॥७॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥९॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥१०॥३७॥ ऊर्मिः यः ते प·
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥११॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो इंद्राय
पीतये ॥१२॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो

रुचा अभि गाः इहि ॥ १३ ॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं जनाय गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं ॥ १४ ॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस्य याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥ १५ ॥ ३८ ॥ प्र हिन्वानासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत ॥ १६ ॥ मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनिं आ ॥ १७ ॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि नः शर्म वीरऽवत् ॥ १८ ॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥ १९ ॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥ २० ॥ ३९ ॥ अभि वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः ॥ २१ ॥ इंद्राय इंदो इति मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आऽसदं ॥ २२ ॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा मृजंति आयवः ॥ २३ ॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे पवमानस्य मरुतः ॥ २४ ॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इष्यसि इंदो इति सहस्रऽभर्णसं ॥ २५ ॥ ४० ॥ उतो इति सहस्रऽभर्णसं वाचं सोम मखस्युवं पुनानः इंदो इति आ भर ॥ २६ ॥ पुनानः इंदो इति एषां पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥ २७ ॥ दविद्युतत्या रुचा परिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥ २८ ॥ हिन्वानः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा ॥ २९ ॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व सूर्यः दृशे ॥ ३० ॥ ४१ ॥ १ ॥

॥ ६५ ॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं महीयुवः ॥ १ ॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि का
व्या ॥ २५ ॥ ३४ ॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नं
विश्वाः अप द्विषः ॥ २६ ॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥ २७ ॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो इति ॥ २८ ॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥ २९ ॥ अ
स्मे इति वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो इति विश्वानि वार्या
॥ ३० ॥ ३५ ॥

॥ ६४ ॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥ १ ॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥ २ ॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो इति
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥ ३ ॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥ ४ ॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥ ५ ॥ ३६ ॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत
रिक्ष्या ॥ ६ ॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य
स्यऽइव न रश्मयः ॥ ७ ॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥ ८ ॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥ ९ ॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥ १० ॥ ३७ ॥ ऊर्मिः यः ते प
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥ ११ ॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो इति इंद्राय
पीतये ॥ १२ ॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो इति

रुचा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं जनाय गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस्य याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः॥१५॥३८॥ प्र हिन्वानासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत॥१६॥ मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनिं आ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि नः शर्म वीरऽवत्॥१८॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः॥१९॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः॥२०॥३९॥ अभि वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः॥२१॥ इंद्राय इंदो मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आऽसदं॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा मृजंति आयवः॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे पवमानस्य मरुतः॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इष्यसि इंदो सहस्रऽभर्णसं॥२५॥४०॥ उतो सहस्रऽभर्णसं वाचं सोम मखस्युवं पुनानः इंदो आ भर॥२६॥ पुनानः इंदो एषां पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश॥२७॥ दविद्युतत्या रुचा परिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः॥२८॥ हिन्वानः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा॥२९॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व सूर्यः दृशे॥३०॥४१॥१॥

॥६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं महीयुवः॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इन्दवः अभि विश्वानि का-
व्या ॥२५॥३४॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इन्दवः घ्नंतः
विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ-
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो इति सुऽक्रतो ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अ-
स्मे इति वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो इति विश्वानि वार्या
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥१॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥२॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो इति
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥४॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥५॥३६॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत-
रिक्ष्या ॥६॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य-
स्यऽइव न रश्मयः ॥७॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥९॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥१०॥३७॥ ऊर्मिः यः ते प-
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥११॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो इति इंद्राय
पीतये ॥१२॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो इति

रुचा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं जना
गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं ॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस्य
याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥१५॥३८॥ प्र हिन्वा-
नासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत ॥१६॥
मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनिं
आ ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि
नः शर्म वीरऽवत् ॥१८॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः
ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥१९॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं
आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥२०॥३९॥ अभि
वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः ॥२१॥
इंद्राय इंदो मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आ-
ऽसदं ॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा
मृजंति आयवः ॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे
पवमानस्य मरुतः ॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इ-
यसि इंदो सहस्रऽभर्णसं ॥२५॥४०॥ उतो सहस्रऽभर्णसं वाचं
ोम मखस्युवं पुनानः इंदो आ भर ॥२६॥ पुनानः इंदो एषां
ऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥२७॥ दविद्युतत्या रुचा
ऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥२८॥ हिन्वा-
तृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा
॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व
दृशे ॥३०॥४१॥१॥

५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं
ः ॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि का-
व्या ॥२५॥३४॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नंतः
विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ-
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अ-
स्मे वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो विश्वानि वार्या
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥१॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥२॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥४॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥५॥३६॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत-
रिक्ष्या ॥६॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य-
स्यऽइव न रश्मयः ॥७॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥९॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥१०॥३७॥ ऊर्मिः यः ते प-
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥११॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो इंद्राय
पीतये ॥१२॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो

रुचा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं जना
गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं ॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस
याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥१५॥३८॥ प्र हिन्वा
नासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत ॥१६॥
मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनिं
आ ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि
नः शर्म वीरऽवत् ॥१८॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः
ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥१९॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं
आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥२०॥३९॥ अभि
वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः ॥२१॥
इंद्राय इंदो' मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आ-
ऽसदं ॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा
मृजंति आयवः ॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे
पवमानस्य मरुतः ॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इ-
ष्यसि इंदो' सहस्रऽभर्णसं ॥२५॥४०॥ उतो' सहस्रऽभर्णसं वाचं
सोम मखस्युवं पुनानः इंदो' आ भर ॥२६॥ पुनानः इंदो' एषां
पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥२७॥ दविद्युतत्या रुचा
परिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥२८॥ हिन्वा-
नः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा
॥२९॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व
सूर्यः दृशे ॥३०॥४१॥१॥

॥६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं
महीयुवः ॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि का-
व्या ॥२५॥३४॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नंतः
विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ-
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो इति सुऽक्रतो ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अ-
स्मे इति वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो इति विश्वानि वार्या
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥१॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥२॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥४॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥५॥३६॥
ते विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत-
रिक्ष्या ॥६॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य-
स्यऽइव न रश्मयः ॥७॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥९॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥१०॥३७॥ ऊर्मिः यः ते प-
वित्रे आ देवऽअवीः परिऽअक्षरत् सीदन् ऋतस्य योनिं आ
॥११॥ सः नः अर्ष पवित्रे आ मदः यः देवऽवीतमः इंदो इति इंद्राय
पीतये ॥१२॥ इषे पवस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदो

रुचा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं ज
गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं ॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इं
याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥१५॥३८॥ प्र हिन्व
नासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत ॥१६
मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनि
आ ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि
नः शर्म वीरऽवत् ॥१८॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः
ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥१९॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं
आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥२०॥३९॥ अभि
वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः ॥२१॥
इंद्राय इंदो मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आ-
ऽसदं ॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा
मृजंति आयवः ॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे
पवमानस्य मरुतः ॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इ-
ष्यसि इंदो सहस्रऽभर्णसं ॥२५॥४०॥ उतो सहस्रऽभर्णसं वाचं
सोम मखस्युवं पुनानः इंदो आ भर ॥२६॥ पुनानः इंदो एषां
पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥२७॥ दविद्युतत्या रुचा
परिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥२८॥ हिन्वा-
नः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा
॥२९॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व
र्यः हशे ॥३०॥४१॥१॥

॥६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं
युवः ॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा

पवमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि का-
व्या ॥२५॥३४॥ पवमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नंतः
विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पवमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अ-
सृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो
विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो° ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम
रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अ-
स्मे' वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो' विश्वानि वार्या
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा
धर्माणि दधिषे ॥१॥ वृष्णः ते वृष्ण्यं शवः वृषा वनं वृषा मदः
सत्यं वृषन् वृषा इत् असि ॥२॥ अश्वः न चक्रदः वृषा सं गाः इंदो
सं अर्वतः वि नः राये दुरः वृधि ॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनः गव्या
सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीरऽया आशवः ॥४॥ शुंभमानाः
ऋतयुऽभिः मृज्यमानाः गभस्त्योः पवंते वारे अव्यये ॥५॥ ते
विश्वा दाशुषे वसु सोमाः दिव्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत-
रिक्ष्या ॥६॥ पवमानस्य विश्वऽवित् प्र ते सर्गाः असृक्षत सूर्य-
स्यऽइव न रश्मयः ॥७॥ केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि
अर्षसि समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥ हिन्वानः वाचं इष्यसि पवमान
विऽधर्मणि अक्रान् देवः न सूर्यः ॥९॥ इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः
कवीनां मती सृजत् अश्वं रथीःऽइव ॥१०॥३६॥ ऊर्मिः यः ते
[illegible]

रुचा अभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जं जनाय गिर्वणः हरे सृजानः आऽशिरं ॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस्य याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः ॥१५॥३८॥ प्र हिन्वानासः इंदवः अच्छ समुद्रं आशवः धिया जूताः असृक्षत ॥१६॥ मर्मृजानासः आयवः वृथा समुद्रं इंदवः अग्मन् ऋतस्य योनिं आ ॥१७॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वा वसूनि ओजसा पाहि नः शर्म वीरऽवत् ॥१८॥ मिमाति वह्निः एतशः पदं युजानः ऋक्वऽभिः प्र यत् समुद्रे आऽहितः ॥१९॥ आ यत् योनिं हिरण्ययं आशुः ऋतस्य सीदति जहाति अप्रऽचेतसः ॥२०॥३९॥ अभि वेनाः अनूषत इयक्षंति प्रऽचेतसः मज्जंति अविऽचेतसः ॥२१॥ इंद्राय इंदो इति मरुत्वते पवस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनिं आऽसदं ॥२२॥ तं त्वा विप्राः वचःऽविदः परि कृण्वंति वेधसः सं त्वा मृजंति आयवः ॥२३॥ रसं ते मित्रः अर्यमा पिबंति वरुणः कवे पवमानस्य मरुतः ॥२४॥ त्वं सोम विपःऽचितं पुनानः वाचं इष्यसि इंदो इति सहस्रऽभर्णसं ॥२५॥४०॥ उतो इति सहस्रऽभर्णसं वाचं सोम मखस्युवं पुनानः इंदो इति आ भर ॥२६॥ पुनानः इंदो इति एषां पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश ॥२७॥ दविद्युतत्या रुचा परिऽस्तोभंत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽआशिरः ॥२८॥ हिन्वानः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषः यथा ॥२९॥ ऋधक् सोम स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पवस्व सूर्यः दृशे ॥३०॥४१॥१॥

॥६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं महीयुवः ॥१॥ पवमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा

पर्वमानाः असृक्षत सोमाः शुक्रासः इंदवः अभि विश्वानि काव्या ॥२५॥३७॥ पर्वमानासः आशवः शुभ्राः असृग्रं इंदवः घ्नंतः विश्वाः अप द्विषः ॥२६॥ पर्वमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् असृक्षत पृथिव्याः अधि सानवि ॥२७॥ पुनानः सोम धारया इंदो इति विश्वाः अप स्रिधः जहि रक्षांसि सुक्रतो इति सुऽक्रतो ॥२८॥ अपऽघ्नन् सोम रक्षसः अभि अर्ष कनिक्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥२९॥ अस्मे इति वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा इंदो इति विश्वानि वार्या ॥३०॥३८॥

॥६४॥ वृषा सोम द्युऽमान् असि वृषा देव वृषऽव्रतः वृषा [illegible]

[illegible]

विऽवेविदत् अभिऽव्रजन् अक्षितं पाजः आ ददे ॥३॥ सः मातरा
विऽचरन् वाजयन् अपः प्र मेधिरः स्वधया पिन्वते पदं अंशुः
यवेन पिपिशे यतः नृऽभिः सं जामिऽभिः नसते रक्षते शिरः
॥४॥ सं दक्षेण मनसा जायते कविः ऋतस्य गर्भः निऽहितः यमा
परः यूना ह सन्ता प्रथमं वि जज्ञतुः गुहा हितं जनिम नेमं उत्-
ऽयतं ॥५॥१९॥ मंद्रस्य रूपं विविदुः मनीषिणः श्येनः यत् अंधः
अभरत् पराऽवतः तं मर्जयंत सुऽवृधं नदीषु आ उशंतं अंशुं परि-
ऽयंतं ऋग्मियं ॥६॥ त्वां मृजंति दश योषणः सुतं सोम ऋषिऽभिः
मतिऽभिः धीतिऽभिः हितं अव्यः वारेभिः उत देवहूतिऽभिः नृ-
ऽभिः यतः वाजं आ दर्षि सातये ॥७॥ परिऽप्रयंतं वय्यं सुऽसंसदं
सोमं मनीषाः अभि अनूषत स्तुभः यः धारया मधुऽमान् ऊर्मि-
णा दिवः इयर्ति वाचं रयिषाट् अमर्त्यः ॥८॥ अयं दिवः इयर्ति
विश्वं आ रजः सोमः पुनानः कलशेषु सीदति अत्ऽभिः गोभिः
मृज्यते अद्रिऽभिः सुतः पुनानः इंदुः वरिवः विदत् प्रियं ॥९॥ एव
नः सोम परिऽसिच्यमानः वयः दधत् चित्रऽतमं पवस्व अद्वेषे
द्यावापृथिवी हुवेम देवाः धत्त रयिं अस्मे सुऽवीरं ॥१०॥२०॥

॥६९॥ इषुः न धन्वन् प्रति धीयते मतिः वत्सः न मातुः उप
सर्जि ऊधनि उरुधाराऽइव दुहे अग्रे आऽयती अस्य व्रतेषु अपि
सोमः इष्यते ॥१॥ उपो मतिः पृच्यते सिच्यते मधु मंद्रऽअजनी
चोदते अंतः आसनि पवमानः संऽतनिः प्रघ्नताम्ऽइव मधुऽमान्
द्रप्सः परि वारं अर्षति ॥२॥ अव्ये वधूऽयुः पवते परि त्वचि श्रथ्नीते
नप्तीः अदितेः ऋतं यते हरिः अक्रान् यजतः संऽयतः मदः नृम्णा
शिशानः महिषः न शोभते ॥३॥ उक्षा मिमाति प्रति यंति धेनवः

एषः तुन्नः अभिऽस्तुतः पवित्रं अति गाहते रक्षःऽहा वारं अव्ययं ॥ २० ॥ १६ ॥ यत् अंति यत् च दूरके भयं विंदति मां इह पवमान वि तत् जहि ॥ २१ ॥ पवमानः सः अद्य नः पवित्रेण विऽचर्षणिः यः पोता सः पुनातु नः ॥ २२ ॥ यत् ते पवित्रं अर्चिषि अग्ने विऽततं अंतः आ ब्रह्म तेन पुनीहि नः ॥ २३ ॥ यत् ते पवित्रं अर्चिऽवत् अग्ने तेन पुनीहि नः ब्रह्मऽसवैः पुनीहि नः ॥ २४ ॥ उभाभ्यां देव सवितः पवित्रेण सवेन च मां पुनीहि विश्वतः ॥ २५ ॥ ॥ १७ ॥ त्रिऽभिः त्वं देव सवितः वर्षिष्ठैः सोम धामऽभिः अग्ने दक्षैः पुनीहि नः ॥ २६ ॥ पुनंतु मां देवऽजनाः पुनंतु वसवः धिया विश्वे देवाः पुनीत मा जातऽवेदः पुनीहि मा ॥ २७ ॥ प्र प्यायस्व प्र स्यंदस्व सोम विश्वेभिः अंशुऽभिः देवेभ्यः उत्ऽतमं हविः ॥ २८ ॥ उप प्रियं पनिप्नतं युवानं आहुतिऽवृधं अगन्म बिभ्रतः नमः ॥ २९ ॥ अलाय्यस्य परशुः ननाश तं आ पवस्व देव सोम आखुं चित् एव देव सोम ॥ ३० ॥ यः पावमानीः अधिऽएति ऋषिऽभिः संऽभृतं रसं सर्वं सः पूतं अश्नाति स्वदितं मातरिश्वना ॥ ३१ ॥ पावमानीः यः अधिऽएति ऋषिऽभिः संऽभृतं रसं तस्मै सरस्वती दुहे क्षीरं सर्पिः मधु उदकं ॥ ३२ ॥ १८ ॥ ३ ॥

॥ ६८ ॥ प्र देवं अच्छ मधुऽमंतः इंदवः असिस्यदंत गावः आ न धेनवः बर्हिऽसदः वचनाऽवंतः ऊधःऽभिः परिऽस्रुतं उस्रियाः निःऽनिजं धिरे ॥ १ ॥ सः रोरुवत् अभि पूर्वाः अचिक्रदत् उपऽआरुहः श्रथयन् स्वादते हरिः तिरः पवित्रं परिऽयन् उरु ज्रयः नि शर्याणि दधते देवः आ वरं ॥ २ ॥ वि यः ममे यम्या संयती॰ मदः साकंऽवृधा पयसा पिन्वत् अक्षिता मही अपारे रजसी

वि॒ऽवेवि॑दत् अ॒भि॒ऽव्रज॑न् अक्षि॑तं पाजः॑ आ द॒दे॥३॥ सः मा॒तरा॑
वि॒ऽचर॑न् वा॒जय॑न् अ॒पः प्र मेधि॑रः स्व॒धया॑ पि॒न्व॒ते प॒दं अं॒शुः
यवे॑न पि॒पि॒शे य॒तः नृ॒ऽभिः सं जा॒मिऽभिः नस॑ते रक्ष॑ते शिरः॑
॥४॥ सं दक्षे॑ण मन॑सा जा॒य॒ते क॒विः ऋ॒तस्य॑ गर्भः॑ निऽहि॑तः य॒मा
प॒रः यूना॑ ह॒ संता॑ प्र॒थ॒मं वि ज॒ज्ञ॒तुः गुहा॑ हि॒तं जनि॑म नेमं॑ उत्-
ऽयतं॑॥५॥१९॥ मं॒द्रस्य॑ रू॒पं वि॒वि॒दुः म॒नी॒षिणः॑ श्ये॒नः यत् अंधः॑
अभ॑रत् प॒रा॒ऽवतः॑ तं म॒र्जय॑त सु॒ऽवृधं॑ न॒दीषु॑ आ उ॒शंतं॑ अं॒शुं प॒रि॒-
ऽयतं॑ ऋ॒ग्मियं॑॥६॥ त्वां मृ॒जं॒ति॒ दश॑ योष॑णः सु॒तं सोमं॑ ऋषि॑ऽभिः
म॒तिऽभिः धी॒तिऽभिः हि॒तं अव्यः॑ वारे॑भिः उ॒त दे॒वहू॑तिऽभिः नृ॒-
ऽभिः य॒तः वाजं॑ आ द॒र्षि॒ सा॒तये॑॥७॥ प॒रि॒ऽप्र॒यंतं॑ व॒य्यं॑ सु॒ऽसंस॑दं
सोमं॑ म॒नी॒षाः अ॒भि अ॒नू॒ष॒त स्तुभः॑ यः धार॑या मधु॑ऽमान् ऊ॒र्मि॒-
णा॑ दि॒वः इय॑र्ति॒ वाचं॑ र॒यि॒षाट् अम॑र्त्यः॥८॥ अ॒यं दि॒वः इ॒य॒र्ति॒
विश्वं॑ आ रजः॑ सोमः॑ पु॒ना॒नः क॒लशे॑षु सी॒द॒ति॒ अ॒त्ऽभिः गोभिः॑
मृ॒ज्य॒ते॒ अद्रि॑ऽभिः सु॒तः पु॒ना॒नः इंदुः॑ वरि॑वः वि॒द॒त् प्रि॒यं॥९॥ ए॒व
न॒ः सो॒म॒ प॒रि॒ऽसि॒च्यमा॑नः वयः॑ दध॑त् चि॒त्रऽत॑मं प॒व॒स्व॒ अ॒द्वे॒षे॑
द्यावा॑पृथि॒वी॑ हु॒वे॒म॒ दे॒वाः ध॒त्त र॒यिं अ॒स्मे॑ सु॒ऽवीरं॑॥१०॥२०॥

॥६९॥ इषुः॑ न धन्व॑न् प्रति॑ धी॒य॒ते॒ म॒तिः व॒त्सः न मा॒तुः उप॑
स॒र्जि॒ ऊध॑नि उ॒रुधा॑रा॒ऽइव दु॒हे॒ अग्रे॑ आ॒ऽय॒ती अस्य॑ व्र॒तेषु॑ अपि॑
सोमः॑ इ॒ष्य॒ते॒॥१॥ उपो॑ म॒तिः पृ॒च्यते॑ सि॒च्यते॑ मधु॑ मं॒द्र॒ऽअज॑नी
चो॒द॒ते॒ अ॒तः आ॒सनि॑ पव॑मानः सं॒ऽत॒निः प्र॒घ्न॒तांऽइ॑व मधु॑ऽमान्
द्र॒प्सः परि॑ वारं॑ अ॒र्ष॒ति॒॥२॥ अव्ये॑ व॒धू॒ऽयुः प॒व॒ते॒ परि॑ त्व॒चि श्र॒थ्नी॒ते
न॒प्तीः अदि॑तेः ऋ॒तं य॒ते हरिः॑ अ॒क्रा॒न् य॒ज॒तः सं॒ऽय॒तः मदः॑ नृ॒म्णा
शिशा॑नः म॒हि॒षः न शो॒भ॒ते॒॥३॥ उ॒क्षा मि॒मा॒ति॒ प्रति॑ यं॒ति॒ धे॒नवः॑

देवस्य देवीः उप यंति निःऽकृतं अति अक्रमीत् अर्जुनं वारं अव्ययं अत्कं न निक्तं परि सोमः अव्यत ॥ ४ ॥ अमृक्तेन रुशता वाससा हरिः अमर्त्यः निःऽनिजानः परि व्यत दिवः पृष्ठं बर्हणा निःऽनिजे कृत उपऽस्तरणं चम्वोः नभस्मयं ॥ ५ ॥ २१ ॥ सूर्यस्यऽइव रश्मयः द्रवयित्नवः मत्सरासः प्रऽसुपः साकं ईरते तंतुं ततं परि सर्गासः आशवः न इंद्रात् ऋते पवते धाम किं चन ॥ ६ ॥ सिंधोःऽइव प्रवणे निम्ने आशवः वृषऽच्युताः मदासः गातुं आशत शं नः निऽवेशे द्विऽपदे चतुःऽपदे अस्मे वाजाः सोम तिष्ठंतु कृष्टयः ॥ ७ ॥ आ नः पवस्व वसुऽमत् हिरण्यऽवत् अश्वऽवत् गोऽमत् यवऽमत् सुऽवीर्यं यूयं हि सोम पितरः मम स्थन दिवः मूर्धानः प्रऽस्थिताः वयःऽकृतः ॥ ८ ॥ एते सोमाः पवमानासः इंद्रं रथाःऽइव प्र ययुः सातिं अच्छ सुताः पवित्रं अति यंति अव्यं हित्वी वव्रिं हरितः वृष्टिं अच्छ ॥ ९ ॥ इंदो इंद्राय बृहते पवस्व सुऽमृळीकः अनवद्यः रिशादाः भर चंद्राणि गृणते वसूनि देवैः द्यावापृथिवी प्र अवतं नः ॥ १० ॥ २२ ॥

॥ ७० ॥ त्रिः अस्मै सप्त धेनवः दुदुह्रे सत्यां आऽशिरं पूर्व्ये विऽओमनि चत्वारि अन्या भुवनानि निःऽनिजे चारूणि चक्रे यत् ऋतैः अवर्धत ॥ १ ॥ सः भिक्षमाणः अमृतस्य चारुणः उभे द्यावा काव्येन वि शश्रथे तेजिष्ठाः अपः मंहना परि व्यत यदि देवस्य श्रवसा सदः विदुः ॥ २ ॥ ते अस्य संतु केतवः अमृत्यवः अदाभ्यासः जनुषी उभे अनु येभिः नृम्णा च देव्या च पुनते आत् इत् राजानं मननाः अगृभ्णत ॥ ३ ॥ सः मृज्यमानः दशऽभिः सुकर्मऽभिः प्र मध्यमासु मातृषु प्रऽमे सचा व्रतानि पानः अमृतस्य

चारुणः उभे नृऽचक्षाः अनु पश्यते विशौ ॥४॥ सः मर्मृजानः इंद्रियाय धायसे आ उभे अंतः रोदसी हर्षते हितः वृषा शुष्मेण बाधते वि दुःऽमतीः आऽदेदिशानः शर्यहाऽइव शुरुधः ॥५॥ ॥२३॥ सः मातरा न ददृशानः उस्रियः नानदत् एति मरुताम्ऽइव स्वनः जानन् ऋतं प्रथमं यत् स्वःऽनरं प्रऽशस्तये कं अवृणीत सुऽक्रतुः ॥६॥ रुवति भीमः वृषभः तविष्यया शृंगे शिशानः हरिणी विऽचक्षणः आ योनिं सोमः सुऽकृतं नि सीदति गव्ययी त्वक् भवति निःऽनिक् अव्ययी ॥७॥ शुचिः पुनानः तन्वं अरेपसं अव्ये हरिः नि अधाविष्ट सानवि जुष्टः मित्राय वरुणाय वायवे त्रिऽधातु मधु क्रियते सुकर्मऽभिः ॥८॥ पवस्व सोम देवऽवीतये वृषा इंद्रस्य हार्दि सोमऽधानं आ विश पुरा नः बाधात् दुःऽइता अति पारय क्षेत्रऽवित् हि दिशः आह विऽपृच्छते ॥९॥ हितः न सप्तिः अभि वाजं अर्ष इंद्रस्य इंदो जठरं आ पवस्व नावा न सिंधुं अति पर्षि विद्वान् शूरः न युध्यन् अव नः निदः स्पः० ॥१०॥२४॥

॥७१॥ आ दक्षिणा सृज्यते शुष्मी आऽसदं वेति द्रुहः रक्षसः पाति जागृविः हरिः ओपशं कृणुते नभः पयः उपऽस्तिरे चम्वोः ब्रह्म निःऽनिजे ॥१॥ प्र कृष्टिहाऽइव शूषः एति रोरुवत् असुर्यं वर्णं नि रिणीते अस्य तं जहाति वव्रिं पितुः एति निःऽकृतं उपऽप्रुतं कृणुते निःऽनिजं तना ॥२॥ अद्रिऽभिः सुतः पवते गभस्त्योः वृषऽयते नभसा वेपते मती सः मोदते नसते साधते गिरा नेनिक्ते अप्ऽसु यजते परीमणि ॥३॥ परि द्युक्षं सहसः पर्वतऽवृधं मध्वः सिंचंति हर्म्यस्य सक्षणिं आ यस्मिन् गावः सुहुतऽअदः

ऊर्धनि मूर्धन् श्रीणंति अग्रियं वरीमऽभिः ॥४॥ सं ईं रथं न भुरिजोः अहेषत दश स्वसारः अदितेः उपऽस्थे आ जिगात् उप जयति गोः अपीच्यं पदं यत् अस्य मतुथाः अजीजनन् ॥५॥२५॥ श्येनः न योनिं सदनं धिया कृतं हिरण्ययं आऽसदं देवः आ ईषति आ ईं रिणंति बर्हिषि प्रियं गिरा अश्वः न देवान् अपि एति यज्ञियः ॥६॥ परा विऽअंक्तः अरुषः दिवः कविः वृषा त्रिऽपृष्ठः अनविष्ट गाः अभि सहस्रऽनीतिः यतिः पराऽयतिः रेभः न पूर्वीः उषसः वि राजति ॥७॥ त्वेषं रूपं कृणुते वर्णः अस्य सः यत्र अशयत् संऽऋता सेधति स्रिधः अप्साः याति स्वधया दैव्यं जनं सं सुऽस्तुती नसते सं गोऽअग्रया ॥८॥ उक्षाऽइव यूथा परिऽयन् अरावीत् अधि त्विषीः अधित सूर्यस्य दिव्यः सुऽपर्णः अव चक्षत क्षां सोमः परि क्रतुना पश्यते जाः ॥९॥२६॥

॥७२॥ हरिं मृजंति अरुषः न युज्यते सं धेनुऽभिः कलशे सोमः अज्यते उत् वाचं ईरयति हिन्वते मती पुरुऽस्तुतस्य कति चित् परिऽप्रियः ॥१॥ साकं वदंति बहवः मनीषिणः इंद्रस्य सोमं जठरे यत् आऽदुहुः यदि मृजंति सुऽगभस्तयः नरः सऽनीळाभिः दशऽभिः काम्यं मधु ॥२॥ अरममाणः अति एति गाः अभि सूर्यस्य प्रियं दुहितुः तिरः रवं अनु अस्मै जोषं अभरत् विनंऽगृसः सं द्वयीभिः स्वसृऽभिः क्षेति जामिऽभिः ॥३॥ नृऽधूतः अद्रिऽसुतः बर्हिषि प्रियः पतिः गवां प्रऽदिवः इंदुः ऋत्वियः पुरंधिऽवान् मनुषः यज्ञऽसाधनः शुचिः धिया पवते सोमः इंद्र ते ॥४॥ नृबाहुऽभ्यां चोदितः धारया सुतः अनुऽस्वधं पवते सोमः इंद्र ते आ अप्राः क्रतून् सं अजैः अध्वरे मतीः वेः न द्रुऽसत् चम्वोः आ असदत्

सदत् हरिः ॥ ५ ॥ २७ ॥ अंशुं दुहंति स्तनयंतं अक्षितं कविं कवयः
अपसः मनीषिणः सं ईं गावः मतयः यंति संऽयतः ऋतस्य यो-
ना सदने पुनःऽभुवः ॥ ६ ॥ नाभा पृथिव्याः धरुणः महः दिवः
अपां ऊर्मौ सिंधुषु अंतः उक्षितः इंद्रस्य वज्रः वृषभः विभुऽवसुः
सोमः हृदे पवते चारु मत्सरः ॥ ७ ॥ सः तु पवस्व परि पार्थिवं रजः
स्तोत्रे शिक्षन् आऽधून्वते च सुऽक्रतो॰ मा नः निः भाक् वसुनः
सदनऽस्पृशः रयिं पिशंगं बहुलं वसीमहि ॥ ८ ॥ आ तु नः इंदो
शतऽदातु अश्व्यं सहस्रऽदातु पशुऽमत् हिरण्यऽवत् उप मास्व
बृहतीः रेवतीः इषः अधि स्तोत्रस्य पवमान नः गहि ॥ ९ ॥ २८ ॥

॥ ७३ ॥ स्रक्वे द्रप्सस्य धमतः सं अस्वरन् ऋतस्य योना सं अ-
रंत नाभयः त्रीन् सः मूर्ध्नः असुरः चक्रे आऽरभे सत्यस्य नावः
सुऽकृतं अपीपरन् ॥ १ ॥ सम्यक् सम्यंचः महिषाः अहेषत सिंधोः
ऊर्मौ अधि वेनाः अवीविपन् मधोः धाराभिः जनयंतः अर्कं इत्
प्रियां इंद्रस्य तन्वं अवीवृधन् ॥ २ ॥ पवित्रऽवंतः परि वाचं आ-
सते पिता एषां प्रत्नः अभि रक्षति व्रतं महः समुद्रं वरुणः तिरः
दधे धीराः इत् शेकुः धरुणेषु आऽरभं ॥ ३ ॥ सहस्रऽधारे अव ते सं
अस्वरन् दिवः नाके मधुऽजिह्वाः असश्चतः अस्य स्पशः न नि
मिषंति भूर्णयः पदेऽपदे पाशिनः संति सेतवः ॥ ४ ॥ पितुः मातुः
अधि आ ये संऽअस्वरन् ऋचा शोचंतः संऽदहंतः अव्रतान् इंद्र-
ऽद्विष्टां अप धमंति मायया त्वचं असिक्नीं भूमनः दिवः परि ॥ ५ ॥
॥ २९ ॥ प्रत्नात् मानात् अधि आ ये संऽअस्वरन् श्लोकऽयंत्रासः
रभसस्य मंतवः अप अनक्षासः बधिराः अहासत ऋतस्य पंथां
न तरंति दुःऽकृतः ॥ ६ ॥ सहस्रऽधारे विऽतते पवित्रे आ वाचं पु-

नंति कवयः मनीषिणः रुद्रासः एषां इषिरासः अद्रुहः स्पशः सुऽअंचः सुऽदृशः नृऽचक्षसः ॥ ७ ॥ ऋतस्य गोपाः न दभाय सुऽक्रतुः त्री सः पवित्रा हृदि अंतः आ दधे विद्वान् सः विश्वा भुवना अभि पश्यति अव अजुष्टान् विध्यति कर्ते अव्रतान् ॥ ८ ॥ ऋतस्य तंतुः विऽततः पवित्रे आ जिह्वायाः अग्रे वरुणस्य मायया धीराः चित् तत् सम्ऽइनक्षंतः आशत अत्र कर्तं अव पदाति अप्रऽभुः ॥ ९ ॥ ३० ॥

॥ ७४ ॥ शिशुः न जातः अव चक्रदत् वने स्वः यत् वाजी अरुषः सिषासति दिवः रेतसा सचते पयःऽवृधा तं ईमहे सुऽमती शर्म सऽप्रथः ॥ १ ॥ दिवः यः स्कंभः धरुणः सुऽआततः आऽपूर्णः अंशुः परिऽएति विश्वतः सः इमे मही रोदसी यक्षत् आऽवृता सम्ऽईचीनेॱ दाधार सं इषः कविः ॥ २ ॥ महि प्सरः सुऽकृतं सोम्यं मधु उर्वी गव्यूतिः अदितेः ऋतं यते ईशे यः वृष्टेः इतः उस्रियः वृषा अपां नेता यः इतःऽऊतिः ऋग्मियः ॥ ३ ॥ आत्मन्ऽवत् नभः दुह्यते घृतं पयः ऋतस्य नाभिः अमृतं वि जायते सम्ऽईचीनाः सुऽदानवः प्रीणंति तं नरः हितं अव मेहंति पेरवः ॥ ४ ॥ अरावीत् अंशुः सचमानः ऊर्मिणा देवऽअव्यं मनुषे पिन्वति त्वचं दधाति गर्भं अदितेः उपऽस्थे आ येन तोकं च तनयं च धामहे ॥ ५ ॥ ३१ ॥ सहस्रऽधारे अव ताः असश्चतः तृतीये संतु रजसि प्रजाऽवतीः चतस्रः नाभः निऽहिताः अवः दिवः हविः भरंति अमृतं घृतऽश्चुतः ॥ ६ ॥ श्वेतं रूपं कृणुते यत् सिषासति सोमः मीढ्वान् असुरः वेद भूमनः धिया शमी सचते सः ईं अभि प्रऽवत् दिवः कवंधं अव दर्षत् उद्रिणं ॥ ७ ॥ अध श्वेतं कलशं गोभिः अक्तं कार्ष्मन् आ वाजी अक्र

मीत् सस्ऽवान् आ हिन्विरे मनसा देवऽयंतः कक्षीवंते शतऽहिं-
माय गोनां ॥ ८ ॥ अत्ऽभिः सोम पपृचानस्य ते रसः अव्यः वारं
वि पवमान धावति सः मृज्यमानः कविऽभिः मदिन्ऽतम
स्वदस्व इंद्राय पवमान पीतये ॥ ९ ॥ ३२ ॥

॥ ७५ ॥ अभि प्रियाणि पवते चनःऽहितः नामानि यह्वः अधि
येषु वर्धते आ सूर्यस्य बृहतः बृहन् अधि रथं विष्वंचं अरुहत्
विऽचक्षणः ॥ १ ॥ ऋतस्य जिह्वा पवते मधु प्रियं वक्ता पतिः
धियः अस्याः अदाभ्यः दधाति पुत्रः पित्रोः अपीच्यं नाम तृतीयं
अधि रोचने दिवः ॥ २ ॥ अव द्युतानः कलशान् अचिक्रदत्
नृऽभिः येमानः कोशे आ हिरण्यये अभि ईं ऋतस्य दोहनाः अनू-
षत अधि त्रिऽपृष्ठः उषसः वि राजति ॥ ३ ॥ अद्रिऽभिः सुतः मति-
ऽभिः चनःऽहितः प्रऽरोचयन् रोदसी॰ मातरा शुचिः रोमाणि
अव्या समया वि धावति मधोः धाराः पिन्वमानाः दिवेऽदिवे ॥ ४ ॥
परि सोम प्र धन्व स्वस्तये नृऽभिः पुनानः अभि वासय आऽशिरं
ये ते मदाः आऽहनसः विऽहायसः तेभिः इंद्रं चोदय दातवे मघं
॥ ५ ॥ ३३ ॥ २ ॥

॥ ७६ ॥ धर्ता दिवः पवते कृत्व्यः रसः दक्षः देवानां अनुऽमाद्यः
नृऽभिः हरिः सृजानः अत्यः न सत्वऽभिः वृथा पाजांसि कृणुते
नदीषु आ ॥ १ ॥ शूरः न धत्ते आयुधा गभस्त्योः स्वः॰ सिसासन्
रथिरः गोऽइष्टिषु इंद्रस्य शुष्मं ईरयन् अपस्युऽभिः इंदुः हिन्वानः
अज्यते मनीषिऽभिः ॥ २ ॥ इंद्रस्य सोम पवमानः ऊर्मिणा तवि-
ष्यमाणः जठरेषु आ विश प्र नः पिन्व विऽद्युत् अभ्राऽइव रोदसी॰

धिया न वाजान् उप मासि शश्वतः ॥३॥ विश्वस्य राजा पवते स्वः॰दृशः ऋतस्य धीतिं ऋषिषाट् अवीवशत् यः सूर्यस्य असिरेण मृज्यते पिता मतीनां असमष्टऽकाव्यः ॥४॥ वृषाऽइव यूथा परि कोशं अर्षसि अपां उपऽस्थे वृषभः कनिक्रदत् सः इंद्राय पवसे मत्सरिन्ऽतमः यथा जेषाम सम्ऽइथे त्वाऽऊतयः ॥५॥१॥

॥७७॥ एषः प्र कोशे मधुऽमान् अचिक्रदत् इंद्रस्य वज्रः वपुषः वपुःऽतरः अभि ईं ऋतस्य सुऽदुघाः घृतऽश्चुतः वाश्राः अर्षति पयसाऽइव धेनवः ॥१॥ सः पूर्व्यः पवते यं दिवः परि श्येनः मथायत् इषितः तिरः रजः सः मध्वः आ युवते वेविजानः इत् कृशानोः अस्तुः मनसा अह बिभ्युषा ॥२॥ ते नः पूर्वासः उपरासः इंदवः महे वाजाय धन्वंतु गोऽमंते ईक्षेण्यासः अह्यः न चारवः ब्रह्मऽब्रह्म ये जुजुषुः हविःऽहविः ॥३॥ अयं नः विद्वान् वनवत् वनुष्यतः इंदुः सत्राचा मनसा पुरुऽस्तुतः इनस्य यः सदने गर्भं आऽदधे गवां उरुब्जं अभि अर्षति व्रजं ॥४॥ चक्रिः दिवः पवते कृत्व्यः रसः महान् अदब्धः वरुणः हुरुक् यते असावि मित्रः वृजनेषु यज्ञियः अत्यः न यूथे वृषऽयुः कनिक्रदत् ॥५॥२॥

॥७८॥ प्र राजा वाचं जनयन् असिस्यदत् अपः वसानः अभि गाः इयक्षति गृभ्णाति रिप्रं अविः अस्य तान्वा शुद्धः देवानां उप याति निःऽकृतं ॥१॥ इंद्राय सोम परि सिच्यसे नृऽभिः नृऽचक्षाः ऊर्मिः कविः अज्यसे वने पूर्वीः हि ते स्रुतयः संति यातवे सहस्रं अश्वाः हरयः चमूऽसदः ॥२॥ समुद्रियाः अप्सरसः मनीषिणं आसीनाः अंतः अभि सोमं अक्षरन् ताः ईं हिन्वंति हर्म्यस्य सक्षणि

णिं याचंते सुम्नं पवमानं अक्षितं ॥ ३ ॥ गोऽजित् नः सोमः रथ-
ऽजित् हिरण्यऽजित् स्वःऽजित् अप्ऽजित् पवते सहस्रऽजित् यं
देवासः चक्रिरे पीतये मदं स्वादिष्ठं द्रप्सं अरुणं मयःऽभुवं ॥ ४ ॥
एतानि सोम पवमानः अस्मऽयुः सत्यानि कृण्वन् द्रविणानि
अर्षसि जहि शत्रुं अंतिके दूरके च यः उर्वीं गव्यूतिं अभयं च
नः कृधि ॥ ५ ॥ ३ ॥

॥ ७९ ॥ अचोदसः नः धन्वंतु इंदवः प्र सुवानासः बृहत्ऽदिवेषु
हरयः वि च नशन् नः इषः अरातयः अर्यः नशंत सनिषंत नः धियः
॥ १ ॥ प्र नः धन्वंतु इंदवः मदऽच्युतः धना वा येभिः अर्वतः जुनी-
मसि तिरः मर्तस्य कस्य चित् परिऽह्रुतिं वयं धनानि विश्वधा
भरेमहि ॥ २ ॥ उत स्वस्याः अरात्याः अरिः हि सः उत अन्यस्याः अ-
रात्याः वृकः हि सः धन्वन् न तृष्णा सं अरीत तान् अभि सोम जहि
पवमान दुःऽआध्यः ॥ ३ ॥ दिवि ते नाभा परमः यः आऽददे पृथि-
व्याः ते रुरुहुः सानवि क्षिपः अद्रयः त्वा बप्सति गोः अधि त्वचि
अप्ऽसु त्वा हस्तैः दुदुहुः मनीषिणः ॥ ४ ॥ एव ते इंदो इति सुऽभ्वं सुऽपे-
शसं रसं तुंजंति प्रथमाः अभिऽश्रियः निदंऽनिदं पवमान नि
तारिषः आविः ते शुष्मः भवतु प्रियः मदः ॥ ५ ॥ ४ ॥

॥ ८० ॥ सोमस्य धारा पवते नृऽचक्षसः ऋतेन देवान् हवते
दिवः परि बृहस्पतेः रवथेन वि दिद्युते समुद्रासः न सवनानि वि-
व्यचुः ॥ १ ॥ यं त्वा वाजिन् अघ्न्याः अभि अनूषत अयःऽहतं योनिं
आ रोहसि द्युऽमान् मघोनां आयुः प्रऽतिरन् महि श्रवः इंद्राय
सोम पवसे वृषा मदः ॥ २ ॥ आ इंद्रस्य कुक्षा पवते मदिन्ऽतमः

ऊर्जं वसानः श्रवसे सुऽमंगलः प्रत्यङ् सः विश्वा भुवना अभि
पप्रथे क्रीळन् हरिः अत्यः स्यंदते वृषा ॥३॥ तं त्वा देवेभ्यः मधुमत्
ऽतमं नरः सहस्रऽधारं दुहते दश क्षिपः नृऽभिः सोम प्रऽच्युतः
ग्रावऽभिः सुतः विश्वान् देवान् आ पवस्व सहस्रऽजित् ॥४॥ तं
त्वा हस्तिनः मधुऽमंतं अद्रिऽभिः दुहंति अप्ऽसु वृषभं दश क्षिपः
इंद्रं सोम मादयन् दैव्यं जनं सिंधोःऽइव ऊर्मिः पवमानः अर्षसि
॥ ५ ॥ ५ ॥

॥८१॥ प्र सोमस्य पवमानस्य ऊर्मयः इंद्रस्य यंति जठरं सुऽपे-
शसः दध्ना यत् ईं उत्ऽनीताः यशसा गवां दानाय शूरं उत्ऽअम-
दिषुः सुताः ॥१॥ अच्छ हि सोमः कलशान् असिस्यदत् अत्यः न
वोळ्हा रघुऽवर्तनिः वृषा अथ देवानां उभयस्य जन्मनः विद्वान्
अश्नोति अमुतः इतः च यत् ॥२॥ आ नः सोम पवमानः किर वसु
इंदो इति भव मघऽवा राधसः महः शिक्ष वयःऽधः वसवे सु चेतुना
मा नः गयं आरे अस्मत् परा सिचः ॥३॥ आ नः पूषा पवमानः सु-
ऽरातयः मित्रः गच्छंतु वरुणः सऽजोषसः बृहस्पतिः मरुतः वायुः
अश्विना त्वष्टा सविता सुऽयमा सरस्वती ॥४॥ उभे इति द्यावापृथि-
वी इति विश्वंऽइन्वे इति अर्यमा देवः अदितिः विऽधाता भगः नृऽशंसः
उरु अंतरिक्षं विश्वे देवाः पवमानं जुषंत ॥ ५ ॥ ६ ॥

॥८२॥ असावि सोमः अरुषः वृषा हरिः राजाऽइव दस्मः अभि
गाः अचिक्रदत् पुनानः वारं परि एति अव्ययं श्येनः न योनिं घृ-
तऽवंतं आऽसदं ॥१॥ कविः वेधस्या परि एषि माहिनं अत्यः न
मृष्टः अभि वाजं अर्षसि अपऽसेधन् दुःऽइता सोम मृळय घृतं

वसा॑नः॒ परि॑ यासि॒ निः॒ऽनिजं॑ ॥२॥ प॒र्जन्यः॑ पि॒ता म॒हि॒षस्य॑ प॒र्णिनः॑ नाभा॑ पृ॒थि॒व्याः गि॒रि॒षु॑ क्षयं॑ द॒धे स्वसा॑रः आप॑ः अ॒भि गाः उ॒त अ॒सर॒न् सं॑ ग्राव॑ऽभिः न॒सते॒ वीते॑ अ॒ध्व॒रे ॥३॥ जा॒या॒ऽइ॒व पत्यौ॑ अधि॒ शेवं॑ मं॒ह॒से॒ पज्रा॑याः ग॒र्भ॒ शृ॒णु॒हि ब्रवी॑मि ते॒ अं॒तः वाणी॑षु प्र च॒र सु॒जी॒वसे॑ अ॒निं॒द्यः वृ॒जने॑ सो॒म॒ जा॒गृ॒हि॒ ॥४॥ यथा॑ पूर्वे॑भ्यः श॒त॒ऽसाः अमृ॑ध्रः स॒ह॒स्र॒ऽसाः प॒रि॒ऽअयाः॑ वाजं॑ इं॒दो॒ ए॒व प॒व॒स्व॒ सु॒वि॒ता॒य नव्य॑से तव॑ व्र॒तं अनु॑ आप॑ः स॒चं॒ते॒ ॥ ५ ॥ ७ ॥

॥८३॥ प॒वित्रं॑ ते॒ वि॒ऽत॒तं ब्र॒ह्म॒णः॒ प॒ते॒ प्र॒ऽभुः॒ गात्रा॑णि॒ परि॑ ए॒षि॒ वि॒श्वतः॑ अत॑प्तऽतनूः॒ न तत् आ॒मः अ॒श्नु॒ते॒ शृ॒तासः॑ इत् वहं॑तः तत् सं आ॒श॒त॒ ॥१॥ तपोः॑ प॒वित्रं॑ विऽत॑तं दि॒वः प॒दे॒ शोचं॑तः अ॒स्य॒ तंत॑वः वि अ॒स्थि॒र॒न् अ॒वं॑ति अ॒स्य॒ प॒वि॒तारं॑ आ॒शवः॑ दि॒वः पृ॒ष्ठं अधि॑ ति॒ष्ठं॒ति॒ चेत॑सा ॥२॥ अरू॑रुचत् उ॒षसः॑ पृश्निः॑ अ॒ग्रि॒यः उ॒क्षा बि॒भ॒र्ति॒ भुव॑नानि वा॒ज॒ऽयुः मा॒या॒ऽविनः॑ म॒मि॒रे॒ अ॒स्य॒ मा॒यया॑ नृ॒ऽचक्ष॑सः पि॒तरः॑ ग॒र्भं आ द॒धुः॒ ॥३॥ गं॒ध॒र्वः इ॒त्था प॒दं अ॒स्य॒ र॒क्ष॒ति॒ पाति॑ दे॒वानां॑ जनि॑मानि अद्भु॑तः गृ॒भ्णाति॑ रि॒पुं नि॒ऽधया॑ नि॒धा॒ऽप॑तिः सु॒कृत्ऽत॑माः मधु॑नः भ॒क्षं आ॒श॒त॒ ॥४॥ ह॒विः ह॒वि॒ष्मः॒ महि॑ सद्म॑ दैव्यं॑ नभः॑ वसा॑नः परि॑ या॒सि॒ अ॒ध्वरं॑ राजा॑ प॒वित्र॑ऽरथः वाजं॑ आ अ॒रु॒हः॒ स॒हस्र॑ऽभृष्टिः ज॒य॒सि॒ श्रवः॑ बृ॒हत् ॥ ५ ॥ ८ ॥

॥८४॥ पव॑स्व दे॒व॒ऽमाद॑नः विऽच॑र्षणिः अ॒प्साः इंद्रा॑य वरु॑णाय वा॒यवे॑ कृ॒धि नः॒ अ॒द्य वरि॑वः स्व॒स्ति॒ऽमत् उ॒रु॒ऽक्षि॒तौ गृ॒णी॒हि॒ दैव्यं॑ जनं॑ ॥१॥ आ यः त॒स्थौ भुव॑नानि अम॑र्त्यः विश्वा॑नि सोमः॑ परि॑ तानि॑ अ॒र्ष॒ति॒ कृ॒ण्वन् सं॒ऽचृतं॑ वि॒ऽचृतं॑ अ॒भिष्ट॑ये इंदुः॑

त्वं समुद्रः असि विश्वऽवित् कवे तव इमाः पंच प्रऽदिशः विऽधर्मणि त्वं द्यां च पृथिवीं च अति जभ्रिषे तव ज्योतींषि पवमान सूर्यः ॥२९॥ त्वं पवित्रे रजसः विऽधर्मणि देवेभ्यः सोम पवमान पूयसे त्वां उशिजः प्रथमाः अगृभ्णत तुभ्य इमा विश्वा भुवनानि येमिरे ॥३०॥१७॥ प्र रेभः एति अति वारं अव्ययं वृषा वनेषु अव चक्रदत् हरिः सं धीतयः वावशानाः अनूषत शिशुं रिहंति मतयः पनिप्नतं ॥३१॥ सः सूर्यस्य रश्मिऽभिः परि व्यत तंतुं तन्वानः त्रिऽवृतं यथा विदे नयन् ऋतस्य प्रऽशिषः नवीयसीः पतिः जनीनां उप याति निःऽकृतं ॥३२॥ राजा सिंधूनां पवते पतिः दिवः ऋतस्य याति पथिऽभिः कनिक्रदत् सहस्रऽधारः परि सिच्यते हरिः पुनानः वाचं जनयन् उपऽवसुः ॥३३॥ पवमान महि अर्णः वि धावसि सूरः न चित्रः अव्ययानि पव्यया गभस्तिऽपूतः नृऽभिः अद्रिऽभिः सुतः महे वाजाय धन्याय धन्वसि ॥३४॥ इषं ऊर्जं पवमान अभि अर्षसि श्येनः न वंसु कलशेषु सीदसि इंद्राय मद्वा मद्यः मदः सुतः दिवः विष्टंभः उपऽमः विऽचक्षणः ॥३५॥१८॥ सप्त स्वसारः अभि मातरः शिशुं नवं जज्ञानं जेन्यं विपःऽचितं अपां गंधर्वं दिव्यं नृऽचक्षसं सोमं विश्वस्य भुवनस्य राजसे ॥३६॥ ईशानः इमा भुवनानि वि ईयसे युजानः इंदो इति हरितः सुऽपर्ण्यः ताः ते क्षरंतु मधुऽमत् घृतं पयः तव व्रते सोम तिष्ठंतु कृष्टयः ॥३७॥ त्वं नृऽचक्षाः असि सोम विश्वतः पवमान वृषभ ता वि धावसि सः नः पवस्व वसुऽमत् हिरण्यऽवत् वयं स्याम भुवनेषु जीवसे ॥३८॥ गोऽवित् पवस्व वसुऽवित् हिरण्यऽवित् रेतःऽधाः इंदो इति भुवनेषु अर्पितः त्वं सुऽवीरः असि सोम विश्वऽवित् तं त्वा विप्राः उप गिरा इमे आसते ॥३९॥ उत् मध्वः ऊर्मिः वननाः अतिस्थिपत् अपः वसा-

नः महिषः वि गाहते राजा पवित्रंऽरथः वाजं आ अरुहत् सह-
स्रंऽभृष्टिः जयति श्रवः बृहत् ॥४०॥१९॥ सः भंदना उत् इयर्ति
प्रजाऽवंतीः विश्वऽआयुः विश्वाः सुऽभराः अहःऽदिवि ब्रह्म प्र-
जाऽवत् रयिं अश्वंऽपस्त्यं पीतः इंदो इंद्रं अस्मभ्यं याचतात् ॥४१॥
सः अग्रे अह्नां हरिः हर्यतः मदः प्र चेतसा चेतयते अनु द्युऽभिः द्वा
जना यातयन् अंतः ईयते नराशंसं च दैव्यं च धर्तरि ॥४२॥ अंजते
वि अंजते सं अंजते क्रतुं रिहंति मधुना अभि अंजते सिंधोः उत्-
ऽश्वासे पतयंतं उक्षणं हिरण्यऽपावाः पशुं आसु गृभ्णते ॥४३॥
विपःऽचिते पवमानाय गायत मही न धारा अति अंधः अर्षति
अहिः न जूर्णां अति सर्पति त्वचं अत्यः न क्रीळन् असरत् वृषा
हरिः ॥४४॥ अग्रेऽगः राजा अप्यः तविष्यते विऽमानः अह्नां भुवं-
नेषु अर्पितः हरिः घृतऽस्नुः सुऽदृशीकः अर्णवः ज्योतिःऽरथः पवते
राये ओक्यः ॥४५॥२०॥ असर्जि स्कंभः दिवः उत्ऽयतः मदः परि
त्रिऽधातुः भुवनानि अर्षति अंशुं रिहंति मतयः पनिप्नतं गिरा
यदि निःऽनिजं ऋग्मिणः ययुः ॥४६॥ प्र ते धाराः अति अण्वानि
मेष्यः पुनानस्य संऽयतः यंति रंहयः यत् गोभिः इंदो चम्वोः सं-
ऽअज्यसे आ सुवानः सोम कलशेषु सीदसि ॥४७॥ पवस्व सोम
क्रतुऽवित् नः उक्थ्यः अव्यः वारे परि धाव मधु प्रियं जहि विश्वान्
रक्षसः इंदो अत्रिणः बृहत् वदेम विदथे सुऽवीराः ॥४८॥२१॥

॥८७॥ प्र तु द्रव परि कोशं नि सीद नृऽभिः पुनानः अभि वाजं
अर्ष अश्वं न त्वा वाजिनं मर्जयंतः अच्छ बर्हिः रशनाभिः नयंति
॥१॥ सुऽआयुधः पवते देवः इंदुः अशस्तिऽहा वृजनं रक्षमाणः पि-
ता देवानां जनिता सुऽदक्षः विष्टंभः दिवः धरुणः पृथिव्याः ॥२॥

यः वने आ सृज्यमानः वृथा पाजांसि कृणुते नदीषु जनः न युध्वा
महतः उपब्दिः इयर्ति सोमः पवमानः ऊर्मिं ॥५॥ एते सोमाः
अति वाराणि अव्या दिव्याः न कोशासः अभ्रऽवर्षाः वृथा समुद्रं
सिंधवः न नीचीः सुतासः अभि कलशान् असृग्रन् ॥६॥ शुष्मी
शर्धः न मारुतं पवस्व अनभिऽशस्ता दिव्या यथा विट् आपः न
मक्षु सुऽमतिः भव नः सहस्रऽअप्साः पृतनाषाट् न यज्ञः ॥७॥ राज्ञः
नु ते वरुणस्य व्रतानि बृहत् गभीरं तव सोम धाम शुचिः त्वं असि
प्रियः न मित्रः दक्षाय्यः अर्यमाऽइव असि सोम ॥ ८ ॥ २४ ॥

॥८९॥ प्रो' स्यः वह्निः पथ्याभिः अस्यान् दिवः न वृष्टिः पवमा-
नः अक्षाः सहस्रऽधारः असदत् नि असे' मातुः उपऽस्थे वने आ
च सोमः ॥१॥ राजा सिंधूनां अवसिष्ट वासः ऋतस्य नावं आ अ-
रुहत् रजिष्ठां अप्ऽसु द्रप्सः ववृधे श्येनऽजूतः दुहे ईं पिता दुहे
ईं पितुः जां ॥२॥ सिंहं नसंत मध्वः अयासं हरिं अरुषं दिवः अस्य
पतिं शूरः युत्ऽसु प्रथमः पृच्छते गाः अस्य चक्षसा परि पाति
उक्षा ॥३॥ मधुऽपृष्ठं घोरं अयासं अश्वं रथे युंजंति उरुऽचक्रे
ऋष्वं स्वसारः ईं जामयः मर्जयंति सऽनाभयः वाजिनं ऊर्जयंति
॥४॥ चतस्रः ईं घृतऽदुहः सचंते समाने अंतः धरुणे निऽसत्ताः
ताः ईं अर्षंति नमसा पुनानाः ताः ईं विश्वतः परि संति पूर्वीः
॥५॥ विष्टंभः दिवः धरुणः पृथिव्याः विश्वाः उत क्षितयः हस्ते
अस्य असत् ते उत्सः गृणते नियुत्वान् मध्वः अंशुः पवते इंद्रि-
याय ॥६॥ वन्वन् अवातः अभि देवऽवीतिं इंद्राय सोम वृ-
त्रऽहा पवस्व शग्धि महः पुरुऽचंद्रस्य रायः सुऽवीर्यस्य पतयः
स्याम ॥ ७ ॥ २५ ॥

पुरुऽकृत् पुरुऽक्षोः॥५॥ एव पुनानः अपः स्वः गाः अस्मभ्यं तोका तनयानि भूरि शं नः क्षेत्रं उरु ज्योतींषि सोम ज्योक् नः सूर्यं दृशये रिरीहि ॥ ६ ॥ १ ॥

॥९२॥ परि सुवानः हरिः अंशुः पवित्रे रथः न सर्जि सनये हियानः आपत् श्लोकं इंद्रियं पूयमानः प्रति देवान् अजुषत प्रयःऽभिः ॥१॥ अच्छ नृऽचक्षाः असरत् पवित्रे नाम दधानः कविः अस्य योनौ सीदन् होताऽइव सदने चमूषु उप ईं अग्मन् ऋषयः सप्त विप्राः ॥२॥ प्र सुऽमेधाः गातुऽवित् विश्वऽदेवः सोमः पुनानः सदः एति नित्यं भुवत् विश्वेषु काव्येषु रंता अनु जनान् यतते पंच धीरः ॥३॥ तव त्ये सोम पवमान निण्ये विश्वे देवाः त्रयः एकादशासः दश स्वधाभिः अधि सानौ अव्ये मृजंति त्वा नद्यः सप्त यह्वीः ॥४॥ तत् नु सत्यं पवमानस्य अस्तु यत्र विश्वे कारवः संऽनसंत ज्योतिः यत् अह्ने अकृणोत् ऊं लोकं प्र आवत् मनुं दस्यवे कः अभीकं॥५॥ परि सद्मऽइव पशुऽमंति होता राजा न सत्यः संऽइतीः इयानः सोमः पुनानः कलशान् अयासीत् सीदन् मृगः न महिषः वनेषु ॥ ६ ॥ २ ॥

॥९३॥ साकंऽउक्षः मर्जयंत स्वसारः दश धीरस्य धीतयः धनुत्रीः हरिः परि अद्रवत् जाः सूर्यस्य द्रोणं ननक्षे अत्यः न वाजी॥१॥ सं मातृऽभिः न शिशुः वावशानः वृषा दधन्वे पुरुऽवारः अत्ऽभिः मर्यः न योषां अभि निःऽकृतं यन् सं गच्छते कलशे उस्रियाभिः ॥२॥ उत प्र पिप्ये ऊधः अघ्न्यायाः इंदुः धाराभिः सचते सुऽमेधाः मूर्धानं गावः पयसा चमूषु अभि श्रीणंति वसुऽभिः न निक्तैः

॥३॥ सः नः देवेभिः पवमान रद इंदो इति रयिं अश्विनं वावशानः रथि-
रायतां उशती पुरंऽधिः अस्मद्र्यक् आ दावने वसूनां ॥४॥ नु नः
रयिं उप मास्व नृऽवंतं पुनानः वाताप्यं विश्वऽचंद्रं प्र वंदितुः
इंदो इति तारि आयुः प्रातः मक्षु धियाऽवसुः जगम्यात् ॥५॥३॥

॥९४॥ अधि यत् अस्मिन् वाजिनिऽइव शुभः स्पर्धंते धियः सूर्ये
न विशः अपः वृणानः पवते कविऽयन् व्रजं न पशुऽवर्धनाय
मन्म ॥१॥ द्विता विऽऊर्ण्वन् अमृतस्य धाम स्वःऽविदे भुवनानि
प्रथंत धियः पिन्वानाः स्वसरे न गावः ऋतऽयंतीः अभि वावश्रे
इंदुं ॥२॥ परि यत् कविः काव्या भरते शूरः न रथः भुवनानि विश्वा
देवेषु यशः मर्ताय भूषन् दक्षाय रायः पुरुऽभूषु नव्यः ॥३॥ श्रिये
जातः श्रिये आ निः इयाय श्रियं वयः जरितृऽभ्यः दधाति श्रियं
वसानाः अमृतऽत्वं आयन् भवंति सत्या संऽइथा मितऽद्रौ ॥४॥
इषं ऊर्जं अभि अर्ष अश्वं गां उरु ज्योतिः कृणुहि मत्सि देवान्
विश्वानि हि सुऽसहा तानि तुभ्यं पवमान बाधसे सोम शत्रून्
॥५॥४॥

॥९५॥ कनिक्रंति हरिः आ सृज्यमानः सीदन् वनस्य जठरे पु-
नानः नृऽभिः यतः कृणुते निःऽनिजं गाः अतः मतीः जनयत
स्वधाभिः ॥१॥ हरिः सृजानः पथ्यां ऋतस्य इयर्ति वाचं अरिता-
ऽइव नावं देवः देवानां गुह्यानि नाम आविः कृणोति बर्हिषि
प्रऽवाचे ॥२॥ अपांऽइव इत् ऊर्मयः तर्तुराणाः प्र मनीषाः ईरते
सोमं अच्छ नमस्यंतीः उप च यंति सं च आ च विशंति उशतीः
उशंतं ॥३॥ तं मर्मृजानं महिषं न सानौ अंशुं दुहंति उक्षणं गि-
...

रिऽस्थां तं वावशानं मतयः सचंते त्रितः बिभर्ति वरुणं समुद्रे
॥४॥ इष्यंन् वाचं उपवक्ताऽइंव होतुः पुनानः इंदो॑ वि स्य मनीषां
इंद्रः च यत् क्षयंथः सौभंगाय सुऽवीर्यस्य पतंयः स्याम ॥५॥५॥

॥९६॥ प्र सेनाऽनीः शूरंः अग्रे रथानां गव्यन् एति हर्षते अस्य
सेनां भद्रान् कृण्वन् इंद्रऽहवान् सखिऽभ्यः आ सोमः वस्त्रा रभ-
सानि दत्ते ॥१॥ सं अस्य हरिं हरंयः मृजंति अश्वऽहयैः अनिंऽशितं
नमंःऽभिः आ तिष्ठति रथं इंद्रस्य सखा विद्वान् एन सुऽमतिं या-
ति अच्छं ॥२॥ सः नः देव देवऽतांते पवस्व महे सोम प्सरंसे इंद्र-
ऽपानंः कृण्वन् अपः वर्षयंन् द्यां उत इमां उरोः आ नः वरिवस्य
पुनानः ॥३॥ अजींतये अहंतये पवस्व स्वस्तये सर्वऽतांतये बृहते
तत् उशंति विश्वे इमे सखायः तत् अहं वश्मि पवमान सोम ॥४॥
सोमंः पवते जनिता मतीनां जनिता दिवः जनिता पृथिव्याः
जनिता अग्नेः जनिता सूर्यस्य जनिता इंद्रस्य जनिता उत विष्णोः
॥५॥६॥ ब्रह्मा देवानां पदऽवीः कवीनां ऋषिः विप्राणां महिषः
मृगाणां श्येनः गृध्राणां स्वऽधितिः वनानां सोमः पवित्रं अति
एति रेभंन् ॥६॥ प्र अवीविपत् वाचः ऊर्मिं न सिंधुः गिरः सोमंः
पवमानः मनीषाः अंतः॑ पश्यन् वृजना इमा अवंराणि आ तिष्ठ-
ति वृषभः गोषु जानन् ॥७॥ सः मत्सरः पृत्ऽसु वन्वन् अवातः सह-
स्रंऽरेताः अभि वाजं अर्ष इंद्राय इंदो॑ पवमानः मनीषी अंशोः
ऊर्मिं ईरय गाः इषण्यन् ॥८॥ परि प्रियः कलशे देवऽवातः इंद्राय
सोमः रण्यः मदाय सहस्रंऽधारः शतऽवाजः इंदुः वाजी न सप्तिः
समना जिगाति ॥९॥ सः पूर्व्यः वसुऽवित् जायमानः मृजानः अप्-
ऽसु दुदुहानः अद्रौ अभिशस्तिऽपाः भुवनस्य राजा विदत् गातुं

वर्त्सरो पूयमानः ॥१०॥ ७॥ त्वया हि नः पितरः सोम पूर्वे कर्माणि
चक्रुः पवमान धीराः वन्वन् अवातः परिऽधीन् अपं ऊर्णु वीरे-
भिः अश्वैः मघऽवा भव नः ॥११॥ यथा अपवथाः मनवे वयःऽधाः
अमित्रऽहा वरिवःऽवित् हविष्मान् एव पवस्व द्रविणं दधानः
इंद्रे सं तिष्ठ जनयं आयुधानि ॥१२॥ पवस्व सोम मधुऽमान् ऋत-
ऽवा अपः वसानः अधि सानौ अव्ये अव द्रोणानि घृतऽवंति
सीद मदिन्ऽतमः मत्सरः इंद्रऽपानः ॥१३॥ वृष्टिं दिवः शतऽधारः
पवस्व सहस्रऽसाः वाजऽयुः देवऽवीतौ सं सिंधुऽभिः कलशे वा-
वशानः सं उस्रियाभिः प्रऽतिरन् नः आयुः ॥१४॥ एषः स्यः सोमः
मतिऽभिः पुनानः अत्यः न वाजी तरति इत् अरातीः पयः न दुग्धं
अदितेः इषिरं उरुऽइव गातुः सुऽयमः न वोळ्हा ॥१५॥८॥ सुऽआ-
युधः सोतृऽभिः पूयमानः अभि अर्ष गुह्यं चारु नाम अभि वाजं
सप्तिःऽइव श्रवस्या अभि वायुं अभि गाः देव सोम ॥१६॥ शिशुं
जज्ञानं हर्यतं मृजंति शुंभंति वह्निं मरुतः गणेन कविः गीःऽभिः
काव्येन कविः सन् सोमः पवित्रं अति एति रेभन् ॥१७॥ ऋषि-
ऽमनाः यः ऋषिऽकृत् स्वःऽसाः सहस्रऽनीथः पदऽवीः कवीनां
तृतीयं धाम महिषः सिसासन् सोमः विऽराजं अनु राजति स्तुप्
॥१८॥ चमूऽसत् श्येनः शकुनः विऽभृत्वा गोऽविंदुः द्रप्सः आयु-
धानि बिभ्रत् अपां ऊर्मिं सचमानः समुद्रं तुरीयं धाम महिषः
विवक्ति ॥१९॥ हरिः यः न शुभ्रः तन्वं मृजानः अत्यः न सृत्वा सनये
धनानां वृषाऽइव यूथा परि कोशं अर्षन् कनिक्रदत् चम्वोः आ
विवेश ॥२०॥९॥ पवस्व इंदो पवमानः महःऽभिः कनिक्रदत् परि
वाराणि अर्ष क्रीळन् चम्वोः आ विश पूयमानः इंद्रं ते रसः म-
दिरः ममत्तु ॥२१॥ प्र अस्य धाराः बृहतीः असृग्रन् अक्तः गोभिः

कलशान् आ विवेश साम कृण्वन् सामन्यः विपःऽचित् क्रं-
दन् एति अभि सख्युः न जामिं ॥२२॥ अपऽघ्नन् एषि पवमान
शत्रून् प्रियां न जारः अभिऽगीतः इंदुः सीदन् वनेषु शकुनः
न पत्वा सोमः पुनानः कलशेषु सत्ता ॥२३॥ आ ते रुचः प-
वमानस्य सोम योषाःऽइव यंति सुऽदुघाः सुऽधाराः हरिः
आऽनीतः पुरुऽवारः अप्ऽसु अचिक्रदत् कलशे देवऽयूनां
॥ २४ ॥ १० ॥ ५ ॥

॥९७॥ अस्य प्रेषा हेमना पूयमानः देवः देवेभिः सं अपृक्त
रसं सुतः पवित्रं परि एति रेभन् मिताऽइव सद्म पशुऽमंति
होता ॥१॥ भद्रा वस्त्रा समन्या वसानः महान् कविः निऽव-
चनानि शंसन् आ वच्यस्व चम्वोः पूयमानः विऽचक्षणः
जागृविः देवऽवीतौ ॥२॥ सं ऊं इति प्रियः मृज्यते सानौ अव्ये य-
शःऽतरः यशसां क्षैतः अस्मे इति अभि स्वर धन्व पूयमानः यूयं
पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥३॥ प्र गायत अभि अर्चाम देवान्
सोमं हिनोत महते धनाय स्वादुः पवाते अति वारं अव्यं आ
सीदाति कलशं देवऽयुः नः ॥४॥ इंदुः देवानां उप सख्यं आ-
ऽयन् सहस्रऽधारः पवते मदाय नृऽभिः स्तवानः अनु धाम
पूर्वं अगन् इंद्रं महते सौभगाय ॥५॥११॥ स्तोत्रे राये हरिः अर्ष
पुनानः इंद्रं मदः गच्छतु ते भराय देवैः याहि सऽरथं राधः
अच्छ यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥६॥ प्र काव्यं उशनाःऽइव
ब्रुवाणः देवः देवानां जनिम विवक्ति महिऽव्रतः शुचिऽबंधुः
पावकः पदा वराहः अभि एति रेभन् ॥७॥ प्र हंसासः तृपलं
मन्युं अच्छ अमात् अस्तं वृषऽगणाः अयासुः आंगूष्यं पवं-

मानं सखायः दुःऽमर्षं साकं प्र वदंति वाणं ॥८॥ सः रंहते अ
ऽगायस्य जूतिं वृथा क्रीळंतं मिमते न गावः परीणसं कृ
तिग्मऽशृंगः दिवा हरिः ददृशे नक्तं ऋज्रः ॥९॥ इंदुः वाजी प
गोऽन्योघाः इंद्रे सोमः सहः इन्वन् मदाय हंति रक्षः बाधते प
अरातीः वरिवः कृण्वन् वृजनस्य राजा ॥१०॥१२॥ अध धार
मध्वा पृचानः तिरः रोम पवते अद्रिऽदुग्धः इंदुः इंद्रस्य सख्यं जु
षाणः देवः देवस्य मत्सरः मदाय ॥११॥ अभि प्रियाणि पव
पुनानः देवः देवान् स्वेन रसेन पृंचन् इंदुः धर्माणि ऋतुऽथ
वसानः दश क्षिपः अव्यत सानौ अव्ये ॥१२॥ वृषा शोणः अभिऽक
निक्रदत् गाः नदयन् एति पृथिवीं उत द्यां इंद्रस्यऽइव वग्नुः आ
शृण्वे आजौ प्रऽचेतयन् अर्षति वाचं आ इमां ॥१३॥ रसाय्यः पय
सा पिन्वमानः ईरयन् एषि मधुऽमंतं अंशुं पवमानः संऽतनिं
एषि कृण्वन् इंद्राय सोम परिऽसिच्यमानः ॥१४॥ एव पवस्व
मदिरः मदाय उदऽग्राभस्य नमयन् वधऽस्नैः परि वर्णं भरमाण
रुशंतं गव्युः नः अर्ष परि सोम सिक्तः ॥१५॥१३॥ जुष्टी नः इंदो
सुऽपथा सुऽगानि उरौ पवस्व वरिवांसि कृण्वन् घनाऽइव वि
ष्वक् दुःऽइतानि विऽघ्नन् अधि स्नुना धन्व सानौ अव्ये ॥१६॥
वृष्टिं नः अर्ष दिव्यां जिगत्नुं इळाऽवतीं शंऽगयीं जीरऽदानुं
स्तुकाऽइव वीता धन्व विऽचिन्वन् बंधून् इमान् अवरान् इंदो
वायून् ॥१७॥ ग्रंथिं न वि स्य ग्रथितं पुनानः ऋजुं च गातुं वृजिनं
च सोम अत्यः न क्रदः हरिः आ सृजानः मर्यः देव धन्व पस्त्यऽवान्
॥१८॥ जुष्टः मदाय देवऽतातिं इंदो परि स्नुना धन्व सानौ अव्ये म
हस्रंऽधारः सुरभिः अदब्धः परि स्रव वाजऽसातौ नृऽसह्ये ॥२०॥
अरश्मानः ये अरथाः अयुक्ताः अत्यासः न ससृजानासः आजौ

एते शुक्रासः धन्वंति सोमाः देवासः तान् उप यात पिबध्यै
॥२०॥१४॥ एव नः इंदो अभि देवऽवीतिं परि स्रव नभः अर्णः च-
मूषु सोमः अस्मभ्यं काम्यं बृहंतं रयिं ददातु वीरऽवंतं उग्रं ॥२१॥
तक्षत् यदि मनसः वेनतः वाक् ज्येष्ठस्य वा धर्मणि क्षोः अनीके
आत् ईं आयन् वरं आ वावशानाः जुष्टं पतिं कलशे गावः इंदुं
॥२२॥ प्र दानुऽदः दिव्यः दानुऽपिन्वः ऋतं ऋताय पवते सुऽमेधाः
धर्मा भुवत् वृजन्यस्य राजा प्र रश्मिऽभिः दशऽभिः भारि भूम
॥२३॥ पवित्रेभिः पवमानः नृऽचक्षाः राजा देवानां उत मर्त्यानां
द्विता भुवत् रयिऽपतिः रयीणां ऋतं भरत् सुऽभृतं चारु इंदुः
॥२४॥ अर्वान्ऽइव श्रवसे सातिं अच्छ इंद्रस्य वायोः अभि वीतिं
अर्ष सः नः सहस्रा बृहतीः इषः दाः भव सोम द्रविणःऽवित् पु-
नानः ॥२५॥१५॥ देवऽअव्यः नः परिऽसिच्यमानाः क्षयं सुऽवीरं
धन्वंतु सोमाः आऽयज्यवः सुऽमतिं विश्वऽवाराः होतारः न दि-
विऽयजः मंद्रऽतमाः ॥२६॥ एव देव देवऽताते पवस्व महे सोम
प्सरसे देवऽपानः महः चित् हि स्मसि हिताः सऽमर्ये कृधि सु-
ऽस्थाने॰ रोदसी पुनानः ॥२७॥ अश्वः न क्रदः वृषऽभिः युजानः
सिंहः न भीमः मनसः जवीयान् अर्वाचीनैः पथिऽभिः ये रजिष्ठाः
आ पवस्व सौमनसं नः इंदो ॥२८॥ शतं धाराः देवऽजाताः असृ-
ग्रन् सहस्रं एनाः कवयः मृजंति इंदो सनित्रं दिवः आ पवस्व पुरः-
ऽएता असि महतः धनस्य ॥२९॥ दिवः न सर्गाः अससृग्रं अह्नां रा-
जा न मित्रं प्र मिनाति धीरः पितुः न पुत्रः क्रतुऽभिः यतानः आ
पवस्व विशे अस्यै अजीतिं ॥३०॥१६॥ प्र ते धाराः मधुऽमतीः अ-
सृग्रन् वारान् यत् पूतः अतिऽएषि अव्यान् पवमान पवसे धाम
गोनां जज्ञानः सूर्यं अपिन्वः अर्कैः ॥३१॥ कनिक्रदत् अनु पंथां

ऋतस्य शुक्रः बिभर्मि अमृतस्य धाम सः इंद्राय पवते मत्स-
ऽवान् हिन्वानः वाचं मतिऽभिः कवीनां ॥३२॥ दिव्यः सुऽपर्णः
अव चक्षि सोम पिन्वन् धाराः कर्मणा देवऽवीतौ आ इंदो विश
कलशं सोमऽधानं क्रंदन् इहि सूर्यस्य उप रश्मिं ॥३३॥ तिस्रः वा-
चः ईरयति प्र वह्निः ऋतस्य धीतिं ब्रह्मणः मनीषां गावः यंति
गोऽपतिं पृच्छमानाः सोमं यंति मतयः वावशानाः ॥३४॥ सोमं
गावः धेनवः वावशानाः सोमं विप्राः मतिऽभिः पृच्छमानाः
सोमः सुतः पूयते अज्यमानः सोमे अर्काः त्रिऽस्तुभः सं नवंते
॥३५॥१९॥ एव नः सोम परिऽसिच्यमानः आ पवस्व पूयमानः
स्वस्ति इंद्रं आ विश बृहता रवेण वर्धय वाचं जनय पुरंऽधिं ॥३६॥
आ जागृविः विप्रः ऋता मतीनां सोमः पुनानः असदत् चमूषु
सपंति यं मिथुनासः निऽकामाः अध्वर्यवः रथिरासः सुऽहस्ताः
॥३७॥ सः पुनानः उप सूरे न धाता आ उभे अप्राः रोदसी वि सः
आवरित्यावः प्रिया चित् यस्य प्रियसासः ऊती सः तु धनं कारिणे न प्र
यंसत् ॥३८॥ सः वर्धिता वर्धनः पूयमानः सोमः मीढ्वान् अभि नः
ज्योतिषा आवीत् येन नः पूर्वे पितरः पदऽज्ञाः स्वःऽविदः अभि
गाः अद्रिं उष्णन् ॥३९॥ अक्रान् समुद्रः प्रथमे विऽधर्मन् जनयन्
प्रऽजाः भुवनस्य राजा वृषा पवित्रे अधि सानौ अव्ये बृहत् सोमः
वावृधे सुवानः इंदुः ॥४०॥१८॥ महत् तत् सोमः महिषः चकार अपां
यत् गर्भः अवृणीत देवान् अदधात् इंद्रे पवमानः ओजः अज-
नयत् सूर्ये ज्योतिः इंदुः ॥४१॥ मत्सि वायुं इष्टये राधसे च मत्सि
मित्रावरुणा पूयमानः मत्सि शर्धः मारुतं मत्सि देवान् मत्सि
द्यावापृथिवी देव सोम ॥४२॥ ऋजुः पवस्व वृजिनस्य हंता अप
अमीवां बाधमानः मृधः च अभिऽश्रीणन् पयः पयसा अभि

ऋतस्यं शुक्रः विभासि अमृतस्य धामं सः इंद्राय पवसे मत्स
ऽवान् हिन्वानः वाचं मतिऽभिः कवीनां ॥३२॥ दिव्यः सुऽपर्णः
अव चक्षि सोम पिन्वन् धाराः कर्मणा देवऽवीतौ आ इंदो विश
कलशं सोमऽधानं क्रंदन् इहि सूर्यस्य उप रश्मिं ॥३३॥ तिस्रः वा
चः ईरयति प्र वह्निः ऋतस्य धीतिं ब्रह्मणः मनीषां गावः यंति
गोऽपतिं पृच्छमानाः सोमं यंति मतयः वावशानाः ॥३४॥ सोमं
गावः धेनवः वावशानाः सोमं विप्राः मतिऽभिः पृच्छमानाः
सोमः सुतः पूयते अज्यमानः सोमे अर्काः त्रिऽस्तुभः सं नवंते
॥३५॥१७॥ एव नः सोम परिऽसिच्यमानः आ पवस्व पूयमानः
स्वस्ति इंद्रं आ विश बृहता रवेण वर्धय वाचं जनय पुरंऽधिं ॥३६॥
आ जागृविः विप्रः ऋता मतीनां सोमः पुनानः असदत् चमूषु
सपंति यं मिथुनासः निऽकामाः अध्वर्यवः रथिरासः सुऽहस्ताः
॥३७॥ सः पुनानः उप सूरे न धाता आ उभे अप्राः रोदसी वि सः
आवः प्रिया चित् यस्य प्रियसासः ऊती सः तु धनं कारिणे न प्र
यंसत् ॥३८॥ सः वर्धिता वर्धनः पूयमानः सोमः मीढ्वान् अभि नः
ज्योतिषा आवीत् येन नः पूर्वे पितरः पदऽज्ञाः स्वःऽविदः अभि
गाः अद्रिं उष्णन् ॥३९॥ अक्रान् समुद्रः प्रथमे विऽधर्मन् जनयन्
प्रऽजाः भुवनस्य राजा वृषा पवित्रे अधि सानौ अव्ये बृहत् सोमः
ववृधे सुवानः इंदुः ॥४०॥१८॥ महत् तत् सोमः महिषः चकार अपां
यत् गर्भः अवृणीत देवान् अदधात् इंद्रे पवमानः ओजः अजनयत्
सूर्ये ज्योतिः इंदुः ॥४१॥ मत्सि वायुं इष्टये राधसे च मत्सि
मित्रावरुणा पूयमानः मत्सि शर्धः मारुतं मत्सि देवान् मत्सि
द्यावापृथिवी इति देव सोम ॥४२॥ ऋजुः पवस्व वृजिनस्य हंता अप
अमीवां बाधमानः मृधः च अभिऽश्रीणन् पयः पयसा अभि

गोनां इंद्रस्य त्वं तव वयं सखायः ॥४३॥ मध्वः सूदं पवस्व वस्वः
उत्सं वीरं च नः आ पवस्व भगं च स्वदस्व इंद्राय पवमानः इंदो'
रयिं च नः आ पवस्व समुद्रात् ॥४४॥ सोमः सुतः धारया अत्यः न
हित्वा सिंधुः न निम्नं अभि वाजी अक्षाः' आ योनिं वन्यं असदत्
पुनानः सं इंदुः गोभिः असरत् सं अत्ऽभिः ॥४५॥१९॥ एषः स्यः ते
पवते इंद्र सोमः चमूषु धीरः उशते तवस्वान् स्वःऽचक्षाः रथिरः
सत्यऽशुष्मः कामः न यः देवऽयतां असर्जि ॥४६॥ एषः प्रत्नेन व-
यसा पुनानः तिरः वर्पांसि दुहितुः दधानः वसानः शर्म त्रिऽवरूथं
अप्ऽसु होताऽइव याति समनेषु रेभन् ॥४७॥ नु नः त्वं रथिरः देव
सोम परि स्रव चम्वोः पूयमानः अप्ऽसु स्वादिष्ठः मधुऽमान्
ऋतऽवा देवः न यः सविता सत्यऽमन्मा ॥४८॥ अभि वायुं वीती
अर्ष गृणानः अभि मित्रावरुणा पूयमानः अभि नरं धीऽजवनं
रथेऽस्थां अभि इंद्रं वृषणं वज्रऽबाहुं ॥४९॥ अभि वस्त्रा सुऽवस-
नानि अर्ष अभि धेनूः सुऽदुघाः पूयमानः अभि चंद्रा भर्तवे नः
हिरण्या अभि अश्वान् रथिनः देव सोम ॥५०॥२०॥ अभि नः अर्ष
दिव्या वसूनि अभि विश्वा पार्थिवा पूयमानः अभि येन द्रविणं
अश्नवाम अभि आर्षेयं जमदग्निऽवत् नः ॥५१॥ अया पवा पवस्व
एना वसूनि मांश्चत्वे इंदो' सरसि प्र धन्व ब्रध्नः चित् अत्र वातः न
जूतः पुरुऽमेधः चित् तकवे नरं दात् ॥५२॥ उत नः एना पवया प-
वस्व अधि श्रुते श्रवाय्यस्य तीर्थे षष्टिं सहस्रा नैगुतः वसूनि वृक्षं
न पक्वं धूनवत् रणाय ॥५३॥ महि इमे' अस्य वृषनाम शूषे' मांश्चत्वे
वा पृशने वा वधत्रे' अस्वापयत् निऽगुतः स्नेहयत् च अप अमि-
त्रान् अप अचितः अच इतः ॥५४॥ सं त्री पवित्रा विऽतंतानि
एषि अनु एकं धावसि पूयमानः असि भगः असि दात्रस्य दा-

ऋतस्य शुक्रः वि भासि अमृतस्य धाम सः इंद्राय पवसे मत्सर
ऽवान् हिन्वानः वाचं मतिऽभिः कवीनां ॥३२॥ दिव्यः सुऽपर्ण
अव चक्षि सोम पिन्वन् धाराः कर्मणा देवऽवीतौ आ इंदो विश
कलशं सोमऽधानं क्रंदन् इहि सूर्यस्य उप रश्मिं ॥३३॥ तिस्रः वा-
चः ईरयति प्र वह्निः ऋतस्य धीतिं ब्रह्मणः मनीषां गावः यंति
गोऽपतिं पृच्छमानाः सोमं यंति मतयः वावशानाः ॥३४॥ सोमं
गावः धेनवः वावशानाः सोमं विप्राः मतिऽभिः पृच्छमानाः
सोमः सुतः पूयते अज्यमानः सोमे अर्काः त्रिऽस्तुभः सं नवंते
॥३५॥१७॥ एव नः सोम परिऽसिच्यमानः आ पवस्व पूयमानः
स्वस्ति इंद्रं आ विश बृहता रवेण वर्धय वाचं जनय पुरंऽधिं ॥३६॥
आ जागृविः विप्रः ऋता मतीनां सोमः पुनानः असदत् चमूषु
सपंति यं मिथुनासः निऽकामाः अध्वर्यवः रथिरासः सुऽहस्ताः
॥३७॥ सः पुनानः उप सूरे न धाता आ उभे अप्राः रोदसी वि सः
आवः॰ प्रिया चित् यस्य प्रियसासः ऊती सः तु धनं कारिणे न प्र
यंसत् ॥३८॥ सः वर्धिता वर्धनः पूयमानः सोमः मीढ्वान् अभि नः
ज्योतिषा आवीत् येन नः पूर्वे पितरः पदऽज्ञाः स्वःऽविदः अभि
गाः अद्रिं उष्णन् ॥३९॥ अक्रान् समुद्रः प्रथमे विऽधर्मन् जनयन्
प्रऽजाः भुवनस्य राजा वृषा पवित्रे अधि सानौ अव्ये बृहत् सोमः
ववृधे सुवानः इंदुः ॥४०॥१८॥ महत् तत् सोमः महिषः चकार अपां
यत् गर्भः अवृणीत देवान् अदधात् इंद्रे पवमानः ओजः अज-
नयत् सूर्ये ज्योतिः इंदुः ॥४१॥ मत्सि वायुं इष्टये राधसे च मत्सि
मित्रावरुणा पूयमानः मत्सि शर्धः मारुतं मत्सि देवान् मत्सि
द्यावापृथिवी देव सोम ॥४२॥ ऋजुः पवस्व वृजिनस्य हंता अप
अमीवां बाधमानः मृधः च अभिऽश्रीणन् पयः पयसा अभि

गोनां इंद्रस्य त्वं तव वयं सखायः ॥४३॥ मध्वः सूदं पवस्व वस्वः उत्सं वीरं च नः आ पवस्व भगं च स्वदस्व इंद्राय पवमानः इंदो रयिं च नः आ पवस्व समुद्रात् ॥४४॥ सोमः सुतः धारया अत्यः न हित्वा सिंधुः न निम्नं अभि वाजी अक्षाः आ योनिं वन्यं असदत् पुनानः सं इंदुः गोभिः असरत् सं अत्ऽभिः ॥४५॥१९॥ एषः स्यः ते पवते इंद्र सोमः चमूषु धीरः उशते तवस्वान् स्वःऽचक्षाः रथिरः सत्यऽशुष्मः कामः न यः देवऽयतां असर्जि ॥४६॥ एषः प्रत्नेन वयसा पुनानः तिरः वर्पांसि दुहितुः दधानः वसानः शर्म त्रिऽवरूथं अप्ऽसु होताऽइव याति समनेषु रेभन् ॥४७॥ नु नः त्वं रथिरः देव सोम परि स्रव चम्वोः पूयमानः अप्ऽसु स्वादिष्ठः मधुऽमान् ऋतऽवा देवः न यः सविता सत्यऽमन्मा ॥४८॥ अभि वायुं वीती अर्ष गृणानः अभि मित्रावरुणा पूयमानः अभि नरं धीऽजवनं रथेऽस्थां अभि इंद्रं वृषणं वज्रऽबाहुं ॥४९॥ अभि वस्त्रा सुऽवसनानि अर्ष अभि धेनूः सुऽदुघाः पूयमानः अभि चंद्रा भर्तवे नः हिरण्या अभि अश्वान् रथिनः देव सोम ॥५०॥२०॥ अभि नः अर्ष दिव्या वसूनि अभि विश्वा पार्थिवा पूयमानः अभि येन द्रविणं अश्नवाम अभि आर्षेयं जमदग्निऽवत् नः ॥५१॥ अया पवा पवस्व एना वसूनि मांश्चत्वे इंदो सरसि प्र धन्व ब्रध्नः चित् अत्र वातः न जूतः पुरुऽमेधः चित् तकवे नरं दात् ॥५२॥ उत नः एना पवया पवस्व अधि श्रुते श्रवाय्यस्य तीर्थे षष्टिं सहस्रा नैगुतः वसूनि वृक्षं न पक्वं धूनवत् रणाय ॥५३॥ महि इमे अस्य वृषनाम शूषे मांश्चत्वे वा पृशने वा वधत्रे अस्वापयत् निऽगुतः स्नेहयत् च अप अमित्रान् अप अचितः अच इतः ॥५४॥ सं त्री पवित्रा विऽततानि एषि अनु एकं धावसि पूयमानः असि भगः असि दात्रस्य दा-

ऋतस्य शुक्रः वि भासि अमृतस्य धाम सः इंद्राय पवसे मत्स
ऽवान् हिन्वानः वाचं मतिऽभिः कवीनां ॥३२॥ दिव्यः सुऽपर्ण
अव चक्षि सोम पिन्वन् धाराः कर्मणा देवऽवीतौ आ इंदो विश
कलशं सोमऽधानं क्रंदन् इहि सूर्यस्य उप रश्मिं ॥३३॥ तिस्रः वा
चः ईरयति प्र वह्निः ऋतस्य धीतिं ब्रह्मणः मनीषां गावः यंति
गोऽपतिं पृच्छमानाः सोमं यंति मतयः वावशानाः ॥३४॥ सोमं
गावः धेनवः वावशानाः सोमं विप्राः मतिऽभिः पृच्छमानाः
सोमः सुतः पूयते अज्यमानः सोमे अर्काः त्रिऽस्तुभः सं नवंते
॥३५॥१७॥ एव नः सोम परिऽसिच्यमानः आ पवस्व पूयमानः
स्वस्ति इंद्रं आ विश बृहता रवेण वर्धय वाचं जनय पुरंऽधिं ॥३६॥
आ जागृविः विप्रः ऋता मतीनां सोमः पुनानः असदत् चमूषु
सपंति यं मिथुनासः निऽकामाः अध्वर्यवः रथिरासः सुऽहस्ताः
॥३७॥ सः पुनानः उप सूरे न धाता आ उभे अप्राः रोदसी वि सः
आवः० प्रिया चित् यस्य प्रियसासः ऊती सः तु धनं कारिणे न प्र
यंसत् ॥३८॥ सः वर्धिता वर्धनः पूयमानः सोमः मीढ्वान् अभि नः
ज्योतिषा आवीत् येन नः पूर्वे पितरः पदऽज्ञाः स्वःऽविदः अभि
गाः अद्रिं उष्णन् ॥३९॥ अक्रान् समुद्रः प्रथमे विऽधर्मन् जनयन्
प्रऽजाः भुवनस्य राजा वृषा पवित्रे अधि सानौ अव्ये बृहत् सोमः
ववृधे सुवानः इंदुः ॥४०॥१८॥ महत् तत् सोमः महिषः चकार अपां
यत् गर्भः अवृणीत देवान् अदधात् इंद्रे पवमानः ओजः अज-
नयत् सूर्ये ज्योतिः इंदुः ॥४१॥ मत्सि वायुं इष्टये राधसे च मत्सि
मित्रावरुणा पूयमानः मत्सि शर्धः मारुतं मत्सि देवान् मत्सि
द्यावापृथिवी देव सोम ॥४२॥ ऋजुः पवस्व वृजिनस्य हंता अप
अमीवां बाधमानः मृधः च अभिऽश्रीणन् पयः पयसा अभि

गोनां इंद्रस्य त्वं तव वयं सखायः ॥४३॥ मध्वः सूदं पवस्व वस्वः
उत्सं वीरं च नः आ पवस्व भगं च स्वदस्व इंद्राय पवमानः इंदो
रयिं च नः आ पवस्व समुद्रात् ॥४४॥ सोमः सुतः धारया अत्यः न
हित्वा सिंधुः न निम्नं अभि वाजी अक्षाः आ योनिं वन्यं असदत्
पुनानः सं इंदुः गोभिः असरत् सं अत्ऽभिः ॥४५॥ १९॥ एषः स्यः ते
पवते इंद्र सोमः चमूषु धीरः उशते तवस्वान् स्वःऽचक्षाः रथिरः
सत्यऽशुष्मः कामः न यः देवऽयतां असर्जि ॥४६॥ एषः प्रत्नेन व-
यसा पुनानः तिरः वर्पांसि दुहितुः दधानः वसानः शर्म त्रिऽवरूथं
अप्ऽसु होताऽइव याति समनेषु रेभन् ॥४७॥ नु नः त्वं रथिरः देव
सोम परि स्रव चम्वोः पूयमानः अप्ऽसु स्वादिष्ठः मधुऽमान्
ऋतऽवा देवः न यः सविता सत्यऽमन्मा ॥४८॥ अभि वायुं वीती
अर्ष गृणानः अभि मित्रावरुणा पूयमानः अभि नरं धीऽजवनं
रथेऽस्थां अभि इंद्रं वृषणं वज्रऽबाहुं ॥४९॥ अभि वस्त्रा सुऽवस-
नानि अर्ष अभि धेनूः सुऽदुघाः पूयमानः अभि चंद्रा भर्तवे नः
हिरण्या अभि अश्वान् रथिनः देव सोम ॥५०॥ २०॥ अभि नः अर्ष
दिव्या वसूनि अभि विश्वा पार्थिवा पूयमानः अभि येन द्रविणं
अश्नवाम अभि आर्षेयं जमदग्निऽवत् नः ॥५१॥ अया पवा पवस्व
एना वसूनि मांश्चत्वे इंदो सरांसि प्र धन्व ब्रध्नः चित् अत्र वातः न
जूतः पुरुऽमेधः चित् तकवे नरं दात् ॥५२॥ उत नः एना पवया प-
वस्व अधि श्रुते श्रवाय्यस्य तीर्थे षष्टिं सहस्रा नैगुतः वसूनि वृक्षं
न पक्वं धूनवत् रणाय ॥५३॥ महि इमे अस्य वृषनाम शूषे मांश्चत्वे
वा पृशने वा वधत्रे अस्वापयत् निऽगुतः स्नेहयत् च अप अमि-
त्रान् अप अचितः अच इतः ॥५४॥ सं त्री पवित्रा विऽततानि
एषि अनु एकं धावसि पूयमानः असि भगः असि दात्रस्य दा-

ऋतस्य॑ शुक्रः वि॒भासि॒ अमृत॑स्य धाम॑ सः इंद्रा॑य पवसे मत्स॒ऽवान् हि॒न्वा॒नः वाचं॑ म॒तिऽभिः॑ क॒वी॒नां ॥३२॥ दि॒व्यः सु॒ऽप॒र्णः अव॑ च॒क्षि॒ सो॒म॒ पिन्व॑न् धाराः॑ कर्म॑णा दे॒वऽवी॑तौ आ इं॒दो॒ वि॒श॒ क॒लशं॑ सो॒म॒ऽधानं॑ क्रंद॑न् इ॒हि॒ सूर्य॑स्य उप॑ र॒श्मिं॥३३॥ ति॒स्रः वा॒चः ई॒र॒यति॒ प्र वह्निः॑ ऋतस्य॑ धी॒तिं ब्रह्म॑णः म॒नी॒षां गावः॑ यं॒ति॒ गोऽप॑तिं पृ॒च्छमा॑नाः सोमं॑ यंति॒ म॒तयः॑ वा॒व॒शा॒नाः॥३४॥ सोमं॑ गावः॑ धे॒नवः॑ वा॒व॒शा॒नाः सोमं॑ विप्राः॑ म॒तिऽभिः॑ पृ॒च्छमा॑नाः सोमः॑ सु॒तः पू॒यते॒ अ॒ज्यमा॑नः सोमे॑ अ॒र्काः त्रि॒ऽस्तुभः॑ सं न॒वं॒ते ॥३५॥१७॥ ए॒व नः॒ सो॒म॒ परि॒ऽसि॒च्यमा॑नः आ प॒व॒स्व॒ पू॒यमा॑नः स्व॒स्ति इंद्रं॑ आ वि॒श॒ बृ॒ह॒ता रवे॑ण व॒र्धय॑ वाचं॑ ज॒नय॑ पुरं॑ऽधिं॥३६॥ आ जागृ॑विः विप्रः॑ ऋ॒ता म॒ती॒नां सोमः॑ पु॒ना॒नः अ॒स॒द॒त् च॒मूषु॑ सप॑ंति यं मि॒थु॒नासः॑ नि॒ऽका॑माः अ॒ध्व॒र्यवः॑ र॒थि॒रासः॑ सु॒ऽह॒स्ताः॑ ॥३७॥ सः पु॒ना॒नः उप॑ सूरे॑ न धाता॑ आ उ॒भे॑ अ॒प्राः॒ रोद॑सी॒ वि सः॑ आ॒वः॒ प्रि॒या चि॒त् यस्य॑ प्रि॒य॒सासः॑ ऊ॒ती सः तु धनं॑ का॒रिणे॑ न प्र यं॒स॒त्॥३८॥ सः व॒र्धि॒ता वर्ध॑नः पू॒यमा॑नः सोमः॑ मी॒ढ्वान् अ॒भि नः॒ ज्योति॑षा आ॒वी॒त् येन॑ नः पूर्वे॑ पि॒तरः॑ प॒द॒ऽज्ञाः स्वः॒ऽवि॒दः॑ अ॒भि गाः अद्रिं॑ उ॒ष्णन्॥३९॥ अ॒क्रा॒न् स॒मु॒द्रः प्र॒थ॒मे वि॒ऽध॑र्म॒न् ज॒नय॑न् प्र॒ऽजाः भुव॑नस्य राजा॑ वृषा॑ प॒वि॒त्रे॑ अधि॑ सानौ॑ अव्ये॑ बृ॒ह॒त् सोमः॑ व॒वृ॒धे॒ सु॒वा॒नः इंदुः॑॥४०॥१८॥ म॒ह॒त् त॒त् सोमः॑ म॒हि॒षः च॒का॒र॒ अ॒पां य॒त् गर्भः॑ अवृ॑णीत दे॒वान् अद॑धात् इंद्रे॑ पव॑मानः ओजः॑ अज॑नयत् सूर्ये॑ ज्योतिः॑ इंदुः॑ ॥४१॥ मत्सि॑ वा॒युं इ॒ष्टये॑ राध॑से च॒ मत्सि॑ मि॒त्रावरु॑णा पू॒यमा॑नः मत्सि॑ शर्धः॑ मारु॑तं मत्सि॑ दे॒वान् मत्सि॑ द्यावा॑पृथि॒वी॑ दे॒व॒ सो॒म॒॥४२॥ ऋ॒जुः प॒व॒स्व॒ वृ॒जि॒नस्य॑ हं॒ता अप॑ अमी॑वां बाध॑मानः मृधः॑ च॒ अ॒भि॒ऽश्री॒णन् पयः॑ पय॑सा अ॒भि

गोनां इंद्रस्य त्वं तव वयं सखायः ॥ ४३ ॥ मध्वः सूदं पवस्व वस्वः उत्सं वीरं च नः आ पवस्व भगं च स्वदस्व इंद्राय पवमानः इंदो॒ रयिं च नः आ पवस्व समुद्रात् ॥ ४४ ॥ सोमः सुतः धारया अत्यः न हित्वा सिंधुः न निम्नं अभि वाजी अक्षाः आ योनिं वन्यं असदत् पुनानः सं इंदुः गोभिः असरत् सं अत्ऽभिः ॥ ४५ ॥ १९ ॥ एषः स्यः ते पवते इंद्र सोमः चमूषु धीरः उशते तवस्वान् स्वःऽचक्षाः रथिरः सत्यऽशुष्मः कामः न यः देवऽयतां असर्जि ॥ ४६ ॥ एषः प्रत्नेन वयसा पुनानः तिरः वर्पांसि दुहितुः दधानः वसानः शर्म त्रिऽवरूथं अप्ऽसु होताऽइव याति समनेषु रेभन् ॥ ४७ ॥ नु नः त्वं रथिरः देव सोम परि स्रव चम्वोः पूयमानः अप्ऽसु स्वादिष्ठः मधुऽमान् ऋतऽवा देवः न यः सविता सत्यऽमन्मा ॥ ४८ ॥ अभि वायुं वीती अर्ष गृणानः अभि मित्रावरुणा पूयमानः अभि नरं धीऽजवनं रथेऽस्थां अभि इंद्रं वृषणं वज्रऽबाहुं ॥ ४९ ॥ अभि वस्त्रा सुऽवसनानि अर्ष अभि धेनूः सुऽदुघाः पूयमानः अभि चंद्रा भर्तवे नः हिरण्या अभि अश्वान् रथिनः देव सोम ॥ ५० ॥ २० ॥ अभि नः अर्ष दिव्या वसूनि अभि विश्वा पार्थिवा पूयमानः अभि येन द्रविणं अश्नवाम अभि आर्षेयं जमदग्निऽवत् नः ॥ ५१ ॥ अया पवा पवस्व एना वसूनि मांश्चत्वे इंदो॒ सरसि प्र धन्व ब्रध्नः चित् अत्र वातः न जूतः पुरुऽमेधः चित् तकवे नरं दात् ॥ ५२ ॥ उत नः एना पवया पवस्व अधि श्रुते श्रवाय्यस्य तीर्थे षष्टिं सहस्रा नैगुतः वसूनि वृक्षं न पक्वं धूनवत् रणाय ॥ ५३ ॥ महि इमे अस्य वृषनाम शूषे मांश्चत्वे वा पृशने वा वधत्रे अस्वापयत् निऽगुतः स्नेहयत् च अप अमित्रान् अप अचितः अच इतः ॥ ५४ ॥ सं त्री पवित्रा विऽतंतानि एषि अनु एकं धावसि पूयमानः असि भगः असि दात्रस्य दा-

ऋतस्य शुक्रः वि भासि अमृतस्य धाम सः इंद्राय पवसे मत्सर
ऽवान् हिन्वानः वाचं मतिऽभिः कवीनां ॥३२॥ दिव्यः सुऽपर्णः
अव चक्षि सोम पिन्वन् धाराः कर्मणा देवऽवीतौ आ इंदो विश
कलशं सोमऽधानं क्रंदन् इहि सूर्यस्य उप रश्मिं ॥३३॥ तिस्रः वा
चः ईरयति प्र वह्निः ऋतस्य धीतिं ब्रह्मणः मनीषां गावः यंति
गोऽपतिं पृच्छमानाः सोमं यंति मतयः वावशानाः ॥३४॥ सोमं
गावः धेनवः वावशानाः सोमं विप्राः मतिऽभिः पृच्छमानाः
सोमः सुतः पूयते अज्यमानः सोमे अर्काः त्रिऽस्तुभः सं नवंते
॥३५॥१७॥ एव नः सोम परिऽसिच्यमानः आ पवस्व पूयमानः
स्वस्ति इंद्रं आ विश बृहता रवेण वर्धय वाचं जनय पुरंऽधिं ॥३६॥
आ जागृविः विप्रः ऋता मतीनां सोमः पुनानः असदत् चमूषु
सपंति यं मिथुनासः निऽकामाः अध्वर्यवः रथिरासः सुऽहस्ताः
॥३७॥ सः पुनानः उप सूरे न धाता आ उभे अप्राः रोदसी वि सः
आवरित्यावः प्रिया चित् यस्य प्रियसासः ऊती सः तु धनं कारिणे न प्र
यंसत् ॥३८॥ सः वर्धिता वर्धनः पूयमानः सोमः मीढ्वान् अभि नः
ज्योतिषा आवीत् येन नः पूर्वे पितरः पदऽज्ञाः स्वःऽविदः अभि
गाः अद्रिं उष्णन् ॥३९॥ अक्रान् समुद्रः प्रथमे विऽधर्मन् जनयन्
प्रऽजाः भुवनस्य राजा वृषा पवित्रे अधि सानौ अव्ये बृहत् सोमः
ववृधे सुवानः इंदुः ॥४०॥१८॥ महत् तत् सोमः महिषः चकार अपां
यत् गर्भः अवृणीत देवान् अदधात् इंद्रे पवमानः ओजः अजं
नयत् सूर्ये ज्योतिः इंदुः ॥४१॥ मत्सि वायुं इष्टये राधसे च मत्सि
मित्रावरुणा पूयमानः मत्सि शर्धः मारुतं मत्सि देवान् मत्सि
द्यावापृथिवी देव सोम ॥४२॥ ऋजुः पवस्व वृजिनस्य हंता अप
अमीवां बाधमानः मृधः च अभिऽश्रीणन् पयः पयसा अभि

245

गोनां इंद्रस्य त्वं तव वयं सखायः॥४३॥ मध्वः सूदं पवस्व वस्वः उत्सं वीरं च नः आ पवस्व भगं च स्वदस्व इंद्राय पवमानः इंदो इति रयिं च नः आ पवस्व समुद्रात्॥४४॥ सोमः सुतः धारया अत्यः न हित्वा सिंधुः न निम्नं अभि वाजी अक्षा इत्यक्षाः आ योनिं वन्यं असदत् पुनानः सं इंदुः गोभिः असरत् सं अत्ऽभिः॥४५॥१९॥ एषः स्यः ते पवते इंद्र सोमः चमूषु धीरः उशते तवस्वान् स्वःऽचक्षाः रथिरः सत्यऽशुष्मः कामः न यः देवऽयतां असर्जि॥४६॥ एषः प्रत्नेन वयसा पुनानः तिरः वर्पांसि दुहितुः दधानः वसानः शर्म त्रिऽवरूथं अप्ऽसु होताऽइव याति समनेषु रेभन्॥४७॥ नु नः त्वं रथिरः देव सोम परि स्रव चम्वोः पूयमानः अप्ऽसु स्वादिष्ठः मधुऽमान् ऋतऽवा देवः न यः सविता सत्यऽमन्मा॥४८॥ अभि वायुं वीती अर्ष गृणानः अभि मित्रावरुणा पूयमानः अभि नरं धीऽजवनं रथेऽस्थां अभि इंद्रं वृषणं वज्रऽबाहुं॥४९॥ अभि वस्त्रा सुऽवसनानि अर्ष अभि धेनूः सुऽदुघाः पूयमानः अभि चंद्रा भर्तवे नः हिरण्या अभि अश्वान् रथिनः देव सोम॥५०॥२०॥ अभि नः अर्ष दिव्या वसूनि अभि विश्वा पार्थिवा पूयमानः अभि येन द्रविणं अश्नवाम अभि आर्षेयं जमदग्निऽवत् नः॥५१॥ अया पवा पवस्व एना वसूनि मांश्चत्वे इंदो इति सरसि प्र धन्व ब्रध्नः चित् अत्र वातः न जूतः पुरुऽमेधः चित् तकवे नरं दात्॥५२॥ उत नः एना पवया पवस्व अधि श्रुते श्रवाय्यस्य तीर्थे षष्टिं सहस्रा नैगुतः वसूनि वृक्षं न पक्वं धूनवत् रणाय॥५३॥ महि इमे अस्य वृषनाम शूषे मांश्चत्वे वा पृशने वा वधत्रे अस्वापयत् निऽगुतः स्नेहयत् च अप अमित्रान् अप अचितः अच इतः॥५४॥ सं त्री पवित्रा विऽततानि एषि अनु एकं धावसि पूयमानः असि भगः असि दात्रस्य दा-

ना असि मघऽवा मघवंतऽभ्यः इंदो ॥५५॥२१॥ एषः विश्वऽवि
पवते मनीषी सोमः विश्वस्य भुवनस्य राजा द्रप्सान् ईरयन्
दथेषु इंदुः वि वारं अव्यं समया अति याति ॥५६॥ इंदुं रिहं
महिषाः अदब्धाः पदे रेभंति कवयः न गृध्राः हिन्वंति धीराः द
ऽभिः क्षिपाभिः सं अंजते रूपं अपां रसेन ॥५७॥ त्वया वयं पव
मानेन सोम भरे कृतं वि चिनुयाम शश्वत् तत् नः मित्रः वरुण
ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥ ५८ ॥ २२ ॥

॥९८॥ अभि नः वाजऽसातमं रयिं अर्ष पुरुऽस्पृहं इंदो सहस्र
ऽभर्णसं तुविऽद्युम्नं विभ्वऽसहं ॥१॥ परि स्यः सुवानः अव्ययं रथेन
वर्म अव्यत इंदुः अभि द्रुणा हितः हियानः धाराभिः अक्षाः ॥२॥
परि स्यः सुवानः अक्षाः इंदुः अव्ये मदऽच्युतः धारा यः ऊर्ध्वः अ
ध्वरे भ्राजा न एति गव्यऽयुः ॥३॥ सः हि त्वं देव शश्वते वसु मर्ताय
दाशुषे इंदो सहस्रिणं रयिं शतऽआत्मानं विवाससि ॥४॥ वयं ते
अस्य वृत्रऽहन् वसो वस्वः पुरुऽस्पृहः नि नेदिष्ठऽतमाः इषः
स्याम सुम्नस्य अध्रिऽगो ॥५॥ द्विः यं पंच स्वऽयशसं स्वसारः अ
द्रिऽसंहतं प्रियं इंद्रस्य काम्यं प्रऽस्नापयंति ऊर्मिणं ॥६॥२३॥ परि
त्यं हर्यतं हरिं बभ्रुं पुनंति वारेण यः देवान् विश्वान् इत् परि मदेन
सह गच्छति ॥७॥ अस्य वः हि अवसा पांतः दक्षऽसाधनं यः सूरिषु
श्रवः बृहत् दधे स्वः न हर्यतः ॥८॥ सः वां यज्ञेषु मानवी इंदुः जनिष्ट
रोदसी देवः देवी गिरिऽस्थाः अस्रेधन् तं तुविऽस्वनि ॥९॥ इंद्राय
सोम पातवे वृत्रऽघ्ने परि सिच्यसे नरे च दक्षिणाऽवते देवाय स
दनऽसदे ॥१०॥ ते प्रत्नासः विऽउष्टिषु सोमाः पवित्रे अक्षरन्
अपऽप्रोथंतः सनुतः हुरःऽचितः प्रातः तान् अप्रऽचेतसः ॥११॥

…ं सखायः पुरःऽरुचं यूयं वयं च सूरयः अश्याम वाजंऽगंध्यं सनेम
वाजंऽपस्त्यं ॥ १२ ॥ २४ ॥

॥९९॥ आ हर्यताय धृष्णवे धनुः तन्वंति पौंस्यं शुक्रां वयंति
असुराय निःऽनिजं विपां अग्रे महीयुवः ॥१॥ अध क्षपा परि-
ऽकृतः वाजान् अभि प्र गाहते यदि विवस्वतः धियः हरिं हिन्वं-
ति यातवे ॥२॥ तं अस्य मर्जयामसि मदः यः इंद्रऽपातमः यं गावः
आसऽभिः दधुः पुरा नूनं च सूरयः ॥३॥ तं गाथया पुराण्या पुनानं
अभि अनूषत उतो कृपंत धीतयः देवानां नाम बिभ्रतीः ॥४॥ तं
उक्षमाणं अव्यये वारे पुनंति धर्णसिं दूतं न पूर्वऽचित्तये आ शा-
सते मनीषिणः ॥५॥२५॥ सः पुनानः मदिन्ऽतमः सोमः चमूषु सी-
दति पशौ न रेतः आऽदधत् पतिः वचस्यते धियः ॥६॥ सः मृज्यते
सुकर्मऽभिः देवः देवेभ्यः सुतः विदे यत् आसु संऽददिः महीः अपः
विगाहते ॥७॥ सुतः इंदो पवित्रे आ नृऽभिः यतः वि नीयसे इंद्राय
मत्सरिन्ऽतमः चमूषु आ नि सीदसि ॥ ८ ॥ २६ ॥

॥१००॥ अभि नवंते अद्रुहः प्रियं इंद्रस्य काम्यं वत्सं न पूर्वे आ…
युनि जातं रिहंति मातरः ॥१॥ पुनानः इंदो आ भर सोम द्विऽवर्ह…
रयिं त्वं वसूनि पुष्यसि विश्वानि दाशुषः गृहे ॥२॥ त्वं धियं मन…
ऽयुजं सृज वृष्टिं न तन्यतुः त्वं वसूनि पार्थिवा दिव्या च सो…
पुष्यसि ॥३॥ परि ते जिग्युषः यथा धारा सुतस्य धावति रंहमा…
वि अव्ययं वारं वाजीऽइव सानसिः ॥४॥ क्रत्वे दक्षाय नः कवे…
स्व सोम धारया इंद्राय पातवे सुतः मित्राय वरुणाय च ॥५॥…
पवस्व वाजऽसातमः पवित्रे धारया सुतः इंद्राय सोम वि…

देवेभ्यः मधुमत्ऽतमः ॥६॥ त्वां रिहंति मातरः हरिं पवित्रे अद्रुहः
वत्सं जातं न धेनवः पवमान विऽधर्मणि ॥७॥ पवमान महि श्रवः
चित्रेभिः यासि रश्मिऽभिः शर्धन् तमांसि जिघ्नसे विश्वानि दा-
शुषः गृहे ॥८॥ त्वं द्यां च महिऽव्रत पृथिवीं च अति जभ्रिषे प्रति
द्रापिं अमुंचथाः पवमान महिऽत्वना ॥९॥२८॥४॥

॥१०१॥ पुरःऽजिती वः अंधसः सुताय मादयित्नवे अप श्वानं
श्नथिष्टन सखायः दीर्घऽजिह्व्यं ॥१॥ यः धारया पावकया परि-
ऽप्रस्यंदते सुतः इंदुः अश्वः न कृत्व्यः ॥२॥ तं दुरोषं अभि नरः सोमं
विश्वाच्या धिया यज्ञं हिन्वंति अद्रिऽभिः ॥३॥ सुतासः मधुमत्-
ऽतमाः सोमाः इंद्राय मंदिनः पवित्रऽवंतः अक्षरन् देवान् ग-
च्छंतु वः मदाः ॥४॥ इंदुः इंद्राय पवते इति देवासः अब्रुवन् वाचः
पतिः मखस्यते विश्वस्य ईशानः ओजसा ॥५॥१॥ सहस्रऽधारः
पवते समुद्रः वाचम्ऽईंखयः सोमः पतिः रयीणां सखा इंद्रस्य दिवे-
ऽदिवे ॥६॥ अयं पूषा रयिः भगः सोमः पुनानः अर्षति पतिः वि-
श्वस्य भूमनः वि अख्यत् रोदसी इति उभे इति ॥७॥ सं ऊं इति प्रियाः अनूषत
गावः मदाय घृष्वयः सोमासः कृण्वते पथः पवमानासः इंदवः
॥८॥ यः ओजिष्ठः तं आ भर पवमान श्रवाय्यं यः पंच चर्षणीः अभि
रयिं येन वनामहै ॥९॥ सोमाः पवंते इंदवः अस्मभ्यं गातुवित्-
ऽतमाः मित्राः सुवानाः अरेपसः सुऽआध्यः स्वःऽविदः ॥१०॥
सुसुवानासः वि अद्रिऽभिः चितानाः गोः अधि त्वचि इषं
अस्मभ्यं अभितः सं अस्वरन् वसुऽविदः ॥११॥ एते पूताः विपः-
ऽचितः सोमासः दधिऽआशिरः सूर्यासः न दर्शतासः जिगत्नवः
ध्रुवाः घृते ॥१२॥ प्र सुन्वानस्य अंधसः मर्तः न वृत तत् वचः अप

श्वानं अराधसं हत मखं न भृगंवः॥१३॥ आ जामिः अत्के अव्यत भुजे न पुत्रः ओण्योः सरंत् जारः न योषंणां वरः न योनिं आऽसदं ॥१४॥ सः वीरः दक्षऽसाधंनः वि यः तस्तंभ रोदंसी हरिः पवित्रे अव्यत वेधाः न योनिं आऽसदं॥१५॥ अव्यः वारेभिः पवते सोमः गव्ये अधि त्वचि कनिंक्रदत् वृषां हरिः इंद्रस्य अभि एति निःऽकृतं ॥ १६ ॥ ३ ॥

॥ १०२ ॥ क्राणा शिशुः महीनां हिन्वन् ऋतस्य दीधितिं विश्वां परि प्रिया भुवत् अर्ध द्विता ॥१॥ उप त्रितस्य पाष्योः अभंक्त यत् गुहा पदं यज्ञस्य सप्त धामंऽभिः अर्ध प्रियं ॥२॥ त्रीणि त्रितस्य धारया पृष्ठेषु आ ईरय रयिं मिमीते अस्य योजंना वि सुऽक्रतुः ॥ ३ ॥ जज्ञानं सप्त मातरः वेधां अशासत श्रिये अयं ध्रुवः रयीणां चिकेत यत् ॥४॥ अस्य व्रते सऽजोषंसः विश्वे देवासः अद्रुहः स्पार्हाः भवंति रंतंयः जुषंत यत् ॥५॥४॥ यं ईं गर्भं ऋतऽवृधः दृशे चारुं अजीजनन् कविं मंहिष्ठं अध्वरे पुरुऽस्पृहं ॥ ६ ॥ संऽईचीने॰ अभि त्मनां यह्वी ऋतस्य मातरां तन्वानाः यज्ञं आनुषक् यत् अंजते ॥७॥ क्रत्वां शुक्रेभिः अक्षऽभिः ऋणोः अप व्रजं दिवः हिन्वन् ऋतस्य दीधितिं प्र अध्वरे ॥ ८ ॥ ५ ॥

॥१०३॥ प्र पुनानाय वेधसे सोमाय वचः उतऽयंतं भृतिं न भर मतिऽभिः जुजोषते ॥१॥ परि वाराणि अव्यया गोभिः अंजानः अर्षति त्री सधऽस्था पुनानः कृणुते हरिः ॥२॥ परि कोशं मधुऽश्चुतं अव्यये वारे अर्षति अभि वाणीः ऋषीणां सप्त

देवेभ्यः मधुमत्ऽतमः ॥ ६ ॥ त्वां रिहंति मातरः हरिं पवित्रे अद्रुहः वत्सं जातं न धेनवः पवमान विऽधर्मणि ॥ ७ ॥ पवमान महि श्रवः चित्रेभिः यासि रश्मिऽभिः शर्धन् तमांसि जिघ्नसे विश्वानि दाशुषः गृहे ॥ ८ ॥ त्वं द्यां च महिऽव्रत पृथिवीं च अति जभ्रिषे प्रति द्रापिं अमुंचथाः पवमान महिऽत्वना ॥ ९ ॥ २८ ॥ ४ ॥

॥ १०१ ॥ पुरःऽजिती वः अंधसः सुताय मादयित्नवे अप श्वानं श्नथिष्टन सखायः दीर्घऽजिह्व्यं ॥ १ ॥ यः धारया पावकया परिऽप्रस्यंदते सुतः इंदुः अश्वः न कृत्व्यः ॥ २ ॥ तं दुरोषं अभि नरः सोमं विश्वाच्या धिया यज्ञं हिन्वंति अद्रिऽभिः ॥ ३ ॥ सुतासः मधुमत्ऽतमाः सोमाः इंद्राय मंदिनः पवित्रऽवंतः अक्षरन् देवान् गच्छंतु वः मदाः ॥ ४ ॥ इंदुः इंद्राय पवते इति देवासः अब्रुवन् वाचः पतिः मखस्यते विश्वस्य ईशानः ओजसा ॥ ५ ॥ १ ॥ सहस्रऽधारः पवते समुद्रः वाचंऽईखयः सोमः पतिः रयीणां सखा इंद्रस्य दिवेऽदिवे ॥ ६ ॥ अयं पूषा रयिः भगः सोमः पुनानः अर्षति पतिः विश्वस्य भूमनः वि अख्यत् रोदसी इति उभे इति ॥ ७ ॥ सं ऊं इति प्रियाः अनूषत गावः मदाय घृष्वयः सोमासः कृखते पथः पवमानासः इंदवः ॥ ८ ॥ यः ओजिष्ठः तं आ भर पवमान श्रवाय्यं यः पंच चर्षणीः अभि रयिं येन वनामहै ॥ ९ ॥ सोमाः पवंते इंदवः अस्मभ्यं गातुवित्ऽतमाः मित्राः सुवानाः अरेपसः सुऽआध्यः स्वःऽविदः ॥ १० ॥ २ ॥ सुऽस्वानासः वि अद्रिऽभिः चिताना गोः अधि त्वचि इषं अस्मभ्यं अभितः सं अस्वरन् वसुऽविदः ॥ ११ ॥ एते पूताः विपःऽचितः सोमासः दधिऽआशिरः सूर्यासः न दर्शतासः जिगत्नवः ध्रुवाः घृते ॥ १२ ॥ प्र सुन्वानस्य अंधसः मर्तः न वृत तत् वचः अप

श्वानं अराधसं हत मखं न भृगवः ॥१३॥ आ जामिः अत्के अव्यत
भुजे न पुत्रः ओण्योः सरत् जारः न योषणां वरः न योनिं आऽसदं
॥१४॥ सः वीरः दक्षऽसाधनः वि यः तस्तंभ रोदसी इति हरिः पवित्रे
अव्यत वेधाः न योनिं आऽसदं ॥१५॥ अव्यः वारेभिः पवते सोमः
गव्ये अधि त्वचि कनिक्रदत् वृषा हरिः इंद्रस्य अभि एति निःऽकृतं
॥१६॥३॥

॥१०२॥ क्राणा शिशुः महीनां हिन्वन् ऋतस्य दीधितिं
विश्वा परि प्रिया भुवत् अध द्विता ॥१॥ उप त्रितस्य पाष्योः
अभक्त यत् गुहा पदं यज्ञस्य सप्त धामऽभिः अध प्रियं ॥२॥
त्रीणि त्रितस्य धारया पृष्ठेषु आ ईरय रयिं मिमीते अस्य यो-
जना वि सुऽक्रतुः ॥३॥ जज्ञानं सप्त मातरः वेधां अशासत
श्रिये अयं ध्रुवः रयीणां चिकेत यत् ॥४॥ अस्य व्रते सऽजो-
षसः विश्वे देवासः अद्रुहः स्पार्हाः भवंति रंतयः जुषंत यत्
॥५॥४॥ यं ईं गर्भं ऋतऽवृधः दृशे चारुं अजीजनन् कविं मं-
हिष्ठं अध्वरे पुरुऽस्पृहं ॥६॥ संऽईचीने इति अभि त्मना यह्वी इति
ऋतस्य मातरा तन्वाना यज्ञं आनुषक् यत् अंजते ॥७॥ क्रत्वा
शुक्रेभिः अक्षऽभिः ऋणोः अप व्रजं दिवः हिन्वन् ऋतस्य
दीधितिं प्र अध्वरे ॥८॥५॥

॥१०३॥ प्र पुनानाय वेधसे सोमाय वचः उतऽयतं भृतिं न
भर मतिऽभिः जुजोषते ॥१॥ परि वाराणि अव्यया गोभिः अं-
जानः अर्षति त्री सधऽस्था पुनानः कृणुते हरिः ॥२॥ परि कोशं
मधुऽश्चुतं अव्यये वारे अर्षति अभि वाणीः ऋषीणां सप्त

देवेभ्यः मधुमत्ऽतमः ॥ ६ ॥ त्वां रिहंति मातरः हरिं पवित्रे अद्रुहः
वत्सं जातं न धेनवः पवमान विऽधर्मणि ॥ ७ ॥ पवमान महि श्रवः
चित्रेभिः यासि रश्मिऽभिः शर्धन् तमांसि जिघ्नसे विश्वानि दा-
शुषः गृहे ॥ ८ ॥ त्वं द्यां च महिऽव्रत पृथिवीं च अति जभ्रिषे प्रति
द्रापिं अमुंचथाः पवमान महिऽत्वना ॥ ९ ॥ २८ ॥ ४ ॥

॥ १०१ ॥ पुरःऽजिती वः अंधसः सुताय मादयित्नवे अप श्वानं
श्नथिष्टन सखायः दीर्घऽजिह्व्यं ॥ १ ॥ यः धारया पावकया परि-
ऽप्रस्यंदते सुतः इंदुः अश्वः न कृत्व्यः ॥ २ ॥ तं दुरोषं अभि नरः सोमं
विश्वाच्या धिया यज्ञं हिन्वंति अद्रिऽभिः ॥ ३ ॥ सुतासः मधुमत्-
ऽतमाः सोमाः इंद्राय मंदिनः पवित्रऽवंतः अक्षरन् देवान् ग-
च्छंतु वः मदाः ॥ ४ ॥ इंदुः इंद्राय पवते इति देवासः अब्रुवन् वाचः
पतिः मखस्यते विश्वस्य ईशानः ओजसा ॥ ५ ॥ १ ॥ सहस्रऽधारः
पवते समुद्रः वाचंऽईखयः सोमः पतिः रयीणां सखा इंद्रस्य दिवे-
ऽदिवे ॥ ६ ॥ अयं पूषा रयिः भगः सोमः पुनानः अर्षति पतिः वि-
श्वस्य भूमनः वि अख्यत् रोदसी इति उभे इति ॥ ७ ॥ सं ऊं इति प्रियाः अनूषत
गावः मदाय घृष्वयः सोमासः कृण्वते पथः पवमानासः इंदवः
॥ ८ ॥ यः ओजिष्ठः तं आ भर पवमान श्रवाय्यं यः पंच चर्षणीः अभि
रयिं येन वनामहै ॥ ९ ॥ सोमाः पवंते इंदवः अस्मभ्यं गातुवि-
त्ऽतमाः मित्राः सुवानाः अरेपसः सुऽआध्यः स्वःऽविदः ॥ १० ॥ २ ॥
सुऽस्वानासः वि अद्रिऽभिः चितानाः गोः अधि त्वचि इषं
अस्मभ्यं अभितः सं अस्वरन् वसुऽविदः ॥ ११ ॥ एते पूताः विपः-
ऽचितः सोमासः दधिऽआशिरः सूर्यासः न दर्शतासः जिगत्नवः
ध्रुवाः घृते ॥ १२ ॥ प्र सुन्वानस्य अंधसः मर्तः न वृत तत् वचः अप

श्वानं॑ अ॒रा॒धसं॑ ह॒त म॒खं न भृग॑वः ॥१३॥ आ जा॒मिः अत्के॑ अ॒व्य॒त
भु॒जे न पु॒त्रः ओ॒ण्योः॑ सर॑त् जा॒रः न योष॑णां व॒रः न योनि॑ं आ॒ऽसद॑ं
॥१४॥ सः वी॒रः द॒क्ष॒ऽसाध॑नः वि यः त॒स्तम्भ॑ रोद॑सी॒ हरिः॑ प॒वित्रे॑
अ॒व्य॒त वे॒धाः न योनि॑ं आ॒ऽसद॑ं ॥१५॥ अव्यः॑ वारे॑भिः प॒व॒ते सोम॑ः
गव्ये॑ अधि॑ त्व॒चि कनि॑क्रदत् वृषा॑ हरिः॑ इन्द्र॑स्य अ॒भि ए॒ति॒ नि॒ःऽकृ॒तं
॥ १६ ॥ ३ ॥

॥ १०२ ॥ क्रा॒णा शिशुः॑ म॒हीना॑ं हि॒न्वन् ऋ॒तस्य॑ दीधि॑तिं
विश्वा॑ परि॑ प्रि॒या भु॒व॒त् अध॑ द्वि॒ता ॥१॥ उप॑ त्रि॒तस्य॑ पा॒ष्योः॑
अभ॑क्त यत् गुहा॑ प॒दं य॒ज्ञस्य॑ स॒प्त धाम॑ऽभिः अध॑ प्रि॒यं ॥२॥
त्रीणि॑ त्रि॒तस्य॑ धार॑या पृ॒ष्ठेषु॑ आ ई॒र॒य र॒यिं मिमी॑ते अ॒स्य यो-
ज॑ना वि सु॒ऽक्रतुः॑ ॥ ३ ॥ ज॒ज्ञा॒नं स॒प्त मा॒तरः॑ वे॒धां अ॒शा॒स॒त
श्रि॒ये अ॒यं ध्रु॒वः र॒यी॒णां चिके॑त यत् ॥४॥ अ॒स्य व्र॒ते स॒ऽजो-
ष॑सः विश्वे॑ दे॒वासः॑ अ॒द्रुहः॑ स्पा॒र्हाः भ॒व॒न्ति॒ रन्त॑यः जु॒ष॒न्त यत्
॥५॥४॥ यं ई॒ं गर्भं॑ ऋ॒त॒ऽवृधः॑ दृ॒शे चारुं॑ अजी॑जनन् क॒विं मं-
हि॑ष्ठं अ॒ध्व॒रे पु॒रु॒ऽस्पृहं॑ ॥ ६ ॥ स॒म्ऽई॒ची॒ने॰ अ॒भि त्मना॑ य॒ह्वी
ऋ॒तस्य॑ मा॒तरा॑ त॒न्वा॒नाः य॒ज्ञं आ॒नु॒षक् यत् अ॒ञ्जते॑ ॥७॥ क्रत्वा॑
शु॒क्रेभि॑ः अ॒क्ष॒ऽभिः॑ ऋ॒णोः अप॑ व्र॒जं दि॒वः हि॒न्वन् ऋ॒तस्य॑
दीधि॑तिं प्र अ॒ध्व॒रे ॥ ८ ॥ ५ ॥

॥१०३॥ प्र पु॒ना॒नाय॑ वे॒धसे॑ सोमा॑य वचः॑ उत॒ऽयत॑ं भृ॒तिं न
भ॒र॒ म॒ति॒ऽभिः॑ जु॒जोष॑ते ॥१॥ परि॑ वारा॑णि अ॒व्यया॑ गोभिः॑ अ॒ं-
जा॒नः अ॒र्ष॒ति॒ त्री स॒ध॒ऽस्था पु॒ना॒नः कृ॒णु॒ते॒ हरिः॑ ॥२॥ परि॑ कोशं॑
म॒धु॒ऽश्चुतं॑ अ॒व्यये॑ वारे॑ अ॒र्ष॒ति॒ अ॒भि वाणीः॑ ऋषी॑णां स॒प्त

देवेभ्यः मधुमत्ऽतमः ॥६॥ त्वां रिहंति मातरः हरिं पवित्रे अद्रुहः वत्सं जातं न धेनवः पवमान विऽधर्मणि ॥७॥ पवमान महि श्रवः चित्रेभिः यासि रश्मिऽभिः शर्धन् तमांसि जिघ्नसे विश्वानि दाशुषः गृहे ॥८॥ त्वं द्यां च महिऽव्रत पृथिवीं च अति जभ्रिषे प्रति द्रापिं अमुंचथाः पवमान महिऽत्वना ॥९॥२८॥४॥

॥१०१॥ पुरःऽजिती वः अंधसः सुताय मादयित्नवे अप श्वानं श्नथिष्टन सखायः दीर्घऽजिह्व्यं ॥१॥ यः धारया पावकया परिऽप्रस्यंदते सुतः इंदुः अश्वः न कृत्व्यः ॥२॥ तं दुरोषं अभि नरः सोमं विश्वाच्या धिया यज्ञं हिन्वंति अद्रिऽभिः ॥३॥ सुतासः मधुमत्ऽतमाः सोमाः इंद्राय मंदिनः पवित्रऽवंतः अक्षरन् देवान् गच्छंतु वः मदाः ॥४॥ इंदुः इंद्राय पवते इति देवासः अब्रुवन् वाचः पतिः मखस्यते विश्वस्य ईशानः ओजसा ॥५॥१॥ सहस्रऽधारः पवते समुद्रः वाचंऽईखयः सोमः पतिः रयीणां सखा इंद्रस्य दिवेऽदिवे ॥६॥ अयं पूषा रयिः भगः सोमः पुनानः अर्षति पतिः विश्वस्य भूमनः वि अख्यत् रोदसी उभे ॥७॥ सं ऊं प्रियाः अनूषत गावः मदाय घृष्वयः सोमासः कृण्वते पथः पवमानासः इंदवः ॥८॥ यः ओजिष्ठः तं आ भर पवमान श्रवाय्यं यः पंच चर्षणीः अभि रयिं येन वनामहै ॥९॥ सोमाः पवंते इंदवः अस्मभ्यं गातुवित्ऽतमाः मित्राः सुवानाः अरेपसः सुऽआध्यः स्वःऽविदः ॥१०॥२॥ सुऽस्वानासः वि अद्रिऽभिः चितानाः गोः अधि त्वचि इषं अस्मभ्यं अभितः सं अस्वरन् वसुऽविदः ॥११॥ एते पूताः विपःऽचितः सोमासः दधिऽआशिरः सूर्यासः न दर्शतासः जिगत्नवः ध्रुवाः घृते ॥१२॥ प्र सुन्वानस्य अंधसः मर्तः न वृत तत् वचः अप

श्वानं अराधसं हत मखं न भृगवः ॥१३॥ आ जामिः अत्के अव्यत
भुजे न पुत्रः ओण्योः सरत् जारः न योषणां वरः न योनिं आऽसदं
॥१४॥ सः वीरः दक्षऽसाधनः वि यः तस्तंभ रोदसी' हरिः पवित्रे
अव्यत वेधाः न योनिं आऽसदं ॥१५॥ अव्यः वारेभिः पवते सोमः
गव्ये अधि त्वचि कनिंक्रदत् वृषा हरिः इंद्रस्य अभि एति निःऽकृतं
॥ १६ ॥ ३ ॥

॥ १०२ ॥ क्राणा शिशुः महीनां हिन्वन् ऋतस्य दीधितिं
विश्वा परि प्रिया भुवत् अध द्विता ॥१॥ उप त्रितस्य पाष्योः
अभक्त यत् गुहा पदं यज्ञस्य सप्त धामऽभिः अध प्रियं ॥२॥
त्रीणि त्रितस्य धारया पृष्ठेषु आ ईरय रयिं मिमीते अस्य यो-
जना वि सुऽक्रतुः ॥ ३ ॥ जज्ञानं सप्त मातरः वेधां अशासत
श्रिये अयं ध्रुवः रयीणां चिकेत यत् ॥४॥ अस्य व्रते सऽजो-
षसः विश्वे देवासः अद्रुहः स्पार्हाः भवंति रंतयः जुषंत यत्
॥५॥४॥ यं ईं गर्भं ऋतऽवृधः दृशे चारुं अजीजनन् कविं मं-
हिष्ठं अध्वरे पुरुऽस्पृहं ॥ ६ ॥ संऽईचीने॰ अभि त्मना यह्वी'
ऋतस्य मातरा तन्वानाः यज्ञं आनुषक् यत् अंजते ॥७॥ क्रत्वा
शुक्रेभिः अक्षऽभिः ऋणोः अप व्रजं दिवः हिन्वन् ऋतस्य
दीधितिं प्र अध्वरे ॥ ८ ॥ ५ ॥

॥१०३॥ प्र पुनानाय वेधसे सोमाय वचः उतऽयतं भृतिं न
भर मतिऽभिः जुजोषते ॥१॥ परि वाराणि अव्यया गोभिः अं-
जानः अर्षति त्री सधऽस्था पुनानः कृणुते हरिः ॥२॥ परि कोशं
मधुऽश्चुतं अव्यये वारे अर्षति अभि वाणीः ऋषीणां सप्त

नूषत ॥३॥ परि नेता मतीनां विश्वऽदेवः अदाभ्यः सोमः पु-
नानः चम्वोः विशत् हरिः ॥४॥ परि दैवीः अनु स्वधाः इंद्रेण
याहि सऽरथं पुनानः वाघत् वाघत्ऽभिः अमर्त्यः ॥५॥ परि
सप्तिः न वाजऽयुः देवः देवेभ्यः सुतः विऽआनशिः पवमानः
वि धावति ॥६॥६॥६॥

॥१०४॥ सखायः आ नि सीदत पुनानाय प्र गायत शिशुं
न यज्ञैः परि भूषत श्रिये ॥१॥ सं ईं वत्सं न मातृऽभिः सृजत
गयऽसाधनं देवऽअव्यं मदं अभि द्विऽशवसं ॥२॥ पुनात दक्ष-
ऽसाधनं यथा शर्धाय वीतये यथा मित्राय वरुणाय शंऽतमः
॥३॥ अस्मभ्यं त्वा वसुऽविदं अभि वाणीः अनूषत गोभिः ते
वर्णं अभि वासयामसि ॥४॥ सः नः मदानां पते इंदो देव-
ऽप्सराः असि सखाऽइव सख्ये गातुवित्ऽतमः भव ॥५॥ सनेमि
कृधि अस्मत् आ रक्षसं कं चित् अत्रिणं अप अदेवं द्वयुं अंहः
युयोधि नः ॥६॥७॥

॥१०५॥ तं वः सखायः मदाय पुनानं अभि गायत शिशुं न यज्ञैः
स्वदयंत गूर्तिऽभिः ॥१॥ सं वत्सःऽइव मातृऽभिः इंदुः हिन्वानः
अज्यते देवऽअवीः मदः मतिऽभिः परिऽकृतः ॥२॥ अयं दक्षाय
साधनः अयं शर्धाय वीतये अयं देवेभ्यः मधुमत्ऽतमः सुतः ॥३॥
गोऽमत् नः इंदो अश्वऽवत् सुतः सुऽदक्ष धन्व शुचिं ते वर्णं अधि
गोषु दीधरं ॥४॥ सः नः हरीणां पते इंदो देवप्सरःऽतमः सखाऽइव
सख्ये नर्यः रुचे भव ॥५॥ सनेमि त्वं अस्मत् आ अदेवं कं चित्
अत्रिणं सहान् इंदो परि बाधः अप द्वयुं ॥६॥८॥

॥१०६॥ इंद्रं अच्छ सुताः इमे वृषणं यंतु हरयः श्रुष्टी जातासः इंदवः स्वःऽविदः ॥१॥ अयं भराय सानसिः इंद्राय पवते सुतः सोमः जैत्रस्य चेतति यथा विदे ॥२॥ अस्य इत् इंद्रः मदेषु आ ग्राभं गृभ्णीत सानसिं वज्रं च वृषणं भरत् सं अप्सुऽजित ॥३॥ प्र धन्व सोम जागृविः इंद्राय इंदो' परि स्रव द्युऽमंतं शुष्मं आ भर स्वःऽविदं ॥४॥ इंद्राय वृषणं मदं पवस्व विश्वऽदर्शतः सहस्रऽयामा पथिऽकृत् विऽचक्षणः ॥५॥९॥ अस्मभ्यं गातु-वित्ऽतमः देवेभ्यः मधुमत्ऽतमः सहस्रं याहि पथिऽभिः क-निक्रदत् ॥६॥ पवस्व देवऽवीतये इंदो' धाराभिः ओजसा आ कलशं मधुऽमान् सोम नः सदः ॥७॥ तव द्रप्साः उदऽप्रुतः इंद्रं मदाय वावृधुः त्वां देवासः अमृताय कं पपुः ॥८॥ आ नः सुतासः इंदवः पुनानाः धावत रयिं वृष्टिऽद्यावः रीतिऽआपः स्वःऽविदः ॥९॥ सोमः पुनानः ऊर्मिणा अव्यः वारं वि धावति अग्रे वाचः पवमानः कनिक्रदत् ॥१०॥१०॥ धीभिः हिन्वंति वाजिनं वने क्रीळंतं अतिऽअविं अभि त्रिऽपृष्ठं मतयः सं अस्वरन् ॥११॥ असर्जि कलशान् अभि मीळ्हे सप्तिः न वाजऽयुः पुनानः वाचं जनयन् असिस्यदत् ॥१२॥ पवते हर्यतः हरिः अति ह्वरांसि रंह्या अभिऽअर्षन् स्तोतृऽभ्यः वीरऽवत् यशः ॥१३॥ अया पवस्व देवऽयुः मधोः धाराः असृक्षत रेभन् पवित्रं परि एषि विश्वतः ॥१४॥११॥

॥१०७॥ परि इतः सिंचत सुतं सोमः यः उत्ऽतमं हविः दधन्वान् यः नर्यः अप्सु अंतः आ सुसाव सोमं अद्रिऽभिः ॥१॥ नूनं पुनानः अविऽभिः परि स्रव अदब्धः सुरभिऽतरः सुते

चित् त्वा अप्ऽसु मदामः अंधसा श्रीणंतः गोभिः उत्ऽतरं ॥२॥
परि सुवानः चक्षसे देवऽमादनः क्रतुः इंदुः विऽचक्षणः ॥३॥ पु-
नानः सोम धारया अपः वसानः अर्षसि आ रत्नऽधाः योनिं
ऋतस्य सीदसि उत्सः देव हिरण्ययः ॥४॥ दुहानः ऊधः दिव्यं मधु
प्रियं प्रत्नं सधऽस्थं आ असदत् आऽपृच्छ्यं धरुणं वाजी अर्षति
नृऽभिः धूतः विऽचक्षणः ॥५॥१२॥ पुनानः सोम जागृविः अव्यः
वारे परि प्रियः त्वं विप्रः अभवः अंगिरःऽतमः मध्वा यज्ञं मिमिक्ष
नः ॥६॥ सोमः मीढ्वान् पवते गातुवित्ऽतमः ऋषिः विप्रः वि-
ऽचक्षणः त्वं कविः अभवः देवऽवीतमः आ सूर्यं रोहयः दिवि ॥७॥
सोमः ऊं इति सुवानः सोतृऽभिः अधि स्नुऽभिः अवीनां अश्वयाऽइव
हरिता याति धारया मंद्रया याति धारया ॥८॥ अनूपे गोऽमान्
गोभिः अक्षारिति सोमः दुग्धाभिः अक्षारिति समुद्रं न संऽवरणानि
अग्मन् मंदी मदाय तोशते ॥९॥ आ सोम सुवानः अद्रिऽभिः तिरः
वाराणि अव्यया जनः न पुरि चम्वोः विशत् हरिः सदः वनेषु
दधिषे ॥१०॥१३॥ सः ममृजे तिरः अण्वानि मेष्यः मीळ्हे सप्तिः न
वाजऽयुः अनुऽमाद्यः पवमानः मनीषिऽभिः सोमः विप्रेभिः
ऋक्वऽभिः ॥११॥ प्र सोम देवऽवीतये सिंधुः न पिप्ये अर्णसा अंशोः
पयसा मदिरः न जागृविः अच्छ कोशं मधुऽश्चुतं ॥१२॥ आ हर्यतः
अर्जुने अत्के अव्यत प्रियः सूनुः न मर्ज्यः तं ईं इति हिन्वंति अपसः यथा
रथं नदीषु आ गभस्त्योः ॥१३॥ अभि सोमासः आयवः पवंते मद्यं
मदं समुद्रस्य अधि विष्टपि मनीषिणः मत्सरासः स्वःऽविदः
॥१४॥ तरत् समुद्रं पवमानः ऊर्मिणा राजा देवः ऋतं बृहत् अर्षत्
मित्रस्य वरुणस्य धर्मणा प्र हिन्वानः ऋतं बृहत् ॥१५॥१४॥ नृ-
ऽभिः येमानः हर्यतः विऽचक्षणः राजा देवः समुद्रियः ॥१६॥

इंद्रा॑य पवते॒ मदः॒ सोमः॑ म॒रुत्व॑ते सु॒तः सह॒स्र॑ऽधारः॒ अति॑
अव्यं॑ अर्षति॒ तं ई॑ मृ॒जंति॒ आ॒यवः॑ ॥१७॥ पु॒ना॒नः च॒मू ज॒नयन्
म॒तिं क॒विः सोमः॑ दे॒वेषु॑ र॒ण्यति॒ अ॒पः वसा॑नः परि॑ गोभिः॑
उत्ऽत॑रः सीद॑न् वने॑षु अ॒व्यत॒ ॥१८॥ तव॑ अ॒हं सो॒म॒ र॒र॒ण
स॒ख्ये इं॑दो॒ दि॒वेऽदि॑वे पु॒रूणि॑ ब॒भ्रो॒ नि च॒रं॑ति॒ मां अव॑ परि॒ऽधीन्
अति॑ तान् इ॒हि॒ ॥१९॥ उ॒त अ॒हं नक्तं॑ उ॒त सो॒म॒ ते॒
दिवा॑ स॒ख्याय॑ ब॒भ्रो॒ ऊध॑नि घृ॒णा तपं॑तं अति॑ सूर्यं॑ प॒रः
श॒कु॒नाःऽइ॑व प॒प्ति॒म ॥ २० ॥ १५ ॥ मृ॒ज्यमा॑नः सु॒ऽह॒स्त्य॒ स॒मु॒द्रे
वाचं॑ इ॒न्व॒सि॒ र॒यिं पि॒शंगं॑ ब॒हु॒लं पु॒रु॒ऽस्पृहं॑ पव॑मान अ॒भि
अर्ष॒सि॒ ॥२१॥ मृ॒जा॒नः वारे॑ पव॑मानः अ॒व्यये॑ वृषा॑ अव॑ च॒क्र॒दः॒
वने॑ दे॒वानां॑ सो॒म॒ प॒व॒मा॒न॒ निः॒ऽकृ॒तं गोभिः॑ अं॒जा॒नः अ॒र्ष॒सि॒
॥२२॥ पव॑स्व वाज॑ऽसातये अ॒भि विश्वा॑नि काव्या॑ त्वं स॒मु॒द्रं
प्र॒थ॒मः वि धा॒र॒यः दे॒वेभ्यः॑ सो॒म॒ म॒त्स॒रः ॥ २३ ॥ सः तु प॒व॒स्व॒
परि॑ पार्थि॑वं रजः॑ दि॒व्या च॒ सो॒म॒ धर्म॑ऽभिः त्वां विप्रा॑सः म॒ति॒ऽभिः॑
वि॒ऽच॒क्ष॒ण॒ शु॒भ्रं हि॒न्वं॒ति॒ धी॒तिऽभिः॑ ॥२४॥ पव॑मानाः
अ॒सृ॒क्ष॒त प॒वित्रं॑ अति॑ धार॑या म॒रुत्वं॑तः म॒त्स॒राः इं॒द्रि॒याः ह॒याः॑
मे॒धां अ॒भि प्रयां॑सि च॒ ॥२५॥ अ॒पः वसा॑नः परि॑ कोशं॑ अ॒र्ष॒ति॒
इंदुः॑ हि॒या॒नः सो॒तृऽभिः॑ ज॒नयं॑न् ज्योतिः॑ मंद॑नाः अ॒वी॒व॒श॒त्
गाः कृ॒ण्वा॒नः न नि॒ःऽनि॒जं ॥ २६ ॥ १६ ॥

॥१०८॥ पव॑स्व मधु॑मत्ऽतमः इंद्रा॑य सो॒म॒ क्र॒तु॒वित्ऽत॑मः
मदः॑ महि॑ द्यु॒क्षऽत॑मः मदः॑ ॥१॥ यस्य॑ ते॒ पी॒त्वा वृ॒ष॒भः वृ॒ष॒ऽय॒ते
अ॒स्य पी॒ता स्वः॒ऽविदः॑ सः सु॒ऽप्र॒के॑तः अ॒भि अ॒क्र॒मी॒त् इषः॑ अच्छं॑
वाजं॑ न एत॑शः ॥२॥ त्वं हि अं॒ग दै॑व्या॑ पव॑मान जनि॑मानि द्यु॒-

सि महे सम्ऽर्ये राज्ये वाजान् अभि पवमान प्र गाहसे ॥२॥ अजी-
जनः हि पवमान सूर्यं विऽधारे शक्मना पयः गोऽजीरया रंह-
माणः पुरंऽध्या ॥३॥ अजीजनः अमृत मर्त्येषु आ ऋतस्य धर्मन्
अमृतस्य चारुणः सदा असरः वाजं अच्छ सनिस्यदत् ॥४॥ अभि-
ऽअभि हि श्रवसा ततर्दिथ उत्सं न कं चित् जनऽपानं अक्षितं
शर्याभिः न भरमाणः गभस्त्योः ॥५॥ आत् ईं के चित् पश्यमानासः
आप्यं वसुऽरुचः दिव्याः अभि अनूषत वारं न देवः सविता वि
ऊर्णुते ॥६॥२२॥ त्वे सोम प्रथमाः वृक्तऽबर्हिषः महे वाजाय श्रवसे
धियं दधुः सः त्वं नः वीर वीर्याय चोदय ॥७॥ दिवः पीयूषं पूर्व्यं यत्
उक्थ्यं महः गाहात् दिवः आ निः अधुक्षत इंद्रं अभि जायमानं
सं अस्वरन् ॥८॥ अध यत् इमे पवमान रोदसी इमा च विश्वा
भुवना अभि मज्मना यूथे न निःऽस्थाः वृषभः वि तिष्ठसे ॥९॥
सोमः पुनानः अव्यये वारे शिशुः न क्रीळन् पवमानः अक्षाः
सहस्रऽधारः शतऽवाजः इंदुः ॥१०॥ एषः पुनानः मधुऽमान् ऋत-
ऽवा इंद्राय इंदुः पवते स्वादुः ऊर्मिः वाजऽसनिः वरिवःऽवित्
वयःऽधाः ॥११॥ सः पवस्व सहमानः पृतन्यून् सेधन् रक्षांसि अप
दुःऽगहानि सुऽआयुधः ससह्वान् सोम शत्रून् ॥ १२ ॥ २३ ॥

॥१११॥ अया रुचा हरिण्या पुनानः विश्वा द्वेषांसि तरति स्व-
युग्वऽभिः सूरः न स्वयुग्वऽभिः धारा सुतस्य रोचते पुनानः अरुषः
हरिः विश्वा यत् रूपा परिऽयाति ऋक्वऽभिः सप्तऽआस्येभिः ऋ-
क्वऽभिः ॥१॥ त्वं त्यत् पणीनां विदः वसु सं मातृऽभिः मर्जयसि स्वे
आ दमे ऋतस्य धीतिऽभिः दमे पराऽवतः न साम तत् यत्र रणंति
धीतयः त्रिधातुऽभिः अरुषीभिः वयः दधे रोचमानः वयः दधे ॥२॥

पूर्वीं अनुं प्रऽदिशं याति चेकितत् सं रश्मिऽभिः यतते दर्शतः रथः दैव्यः दर्शतः रथः अग्मन् उक्थानि पौंस्या इंद्रं जैत्राय हर्षयन् वज्रः च यत् भवथः अनपऽच्युता समत्ऽसु अनपऽच्युता ॥ ३ ॥ २४ ॥

॥११२॥ नानानं वै ऊं इति नः धियः वि व्रतानि जनानां तक्षा रिष्टं रुतं भिषक् ब्रह्मा सुन्वंतं इच्छति इंद्राय इंदो इति परि स्रव ॥१॥ जरंतीभिः ओषधीभिः पर्णेभिः शकुनानां कार्मारः अश्मऽभिः द्युऽभिः हिरण्यऽवंतं इच्छति इंद्राय इंदो इति परि स्रव ॥२॥ कारुः अहं ततः भिषक् उपलऽप्रक्षिणी नना नानाऽधियः वसुऽयवः अनु गाःऽइव तस्थिम इंद्राय इंदो इति परि स्रव ॥३॥ अश्वः वोळ्हा सुऽखं रथं हसनां उपऽमंत्रिणः शेपः रोमण्ऽवंतौ भेदौ वाः इत् मंडूकः इच्छति इंद्राय इंदो इति परि स्रव ॥ ४ ॥ २५ ॥

॥११३॥ शर्यणाऽवंति सोमं इंद्रः पिबतु वृत्रऽहा बलं दधानः आत्मनि करिष्यन् वीर्यं महत् इंद्राय इंदो इति परि स्रव ॥१॥ आ पवस्व दिशां पते आर्जीकात् सोम मीढ्वः ऋतऽवाकेन सत्येन श्रद्धया तपसा सुतः इंद्राय इंदो इति परि स्रव ॥२॥ पर्जन्यऽवृद्धं महिषं तं सूर्यस्य दुहिता आ अभरत् तं गंधर्वाः प्रति अगृभ्णन् तं सोमे रसं आ अदधुः इंद्राय इंदो इति परि स्रव ॥३॥ ऋतं वदन् ऋतऽद्युम्न सत्यं वदन् सत्यऽकर्मन् श्रद्धां वदन् सोम राजन् धात्रा सोम परिऽकृतः इंद्राय इंदो इति परि स्रव ॥४॥ सत्यंऽउग्रस्य बृहतः सं स्रवंति संऽस्रवाः सं यंति रसिनः रसाः पुनानः ब्रह्मणा हरे इंद्राय इंदो इति परि स्रव ॥५॥२६॥ यत्र ब्रह्मा पवमान छंदस्यां वाचं वदन् ग्राव्णा सोमे

महीयते सोमेन आऽनंदं जनयन् इंद्राय इंदो परि स्रव ॥६॥ यत्र
ज्योतिः अजस्रं यस्मिन् लोके स्वः हितं तस्मिन् मां धेहि पवमान
अमृते लोके अक्षिते इंद्राय इंदो परि स्रव ॥७॥ यत्र राजा वैव-
स्वतः यत्र अवऽरोधनं दिवः यत्र अमूः यह्वतीः आपः तत्र मां
अमृतं कृधि इंद्राय इंदो परि स्रव ॥८॥ यत्र अनुऽकामं चरणं
त्रिऽनाके त्रिऽदिवे दिवः लोकाः यत्र ज्योतिष्मंतः तत्र मां अमृतं
कृधि इंद्राय इंदो परि स्रव ॥९॥ यत्र कामाः निऽकामाः च यत्र
ब्रध्नस्य विष्टपं स्वधा च यत्र तृप्तिः च तत्र मां अमृतं कृधि इंद्राय
इंदो परि स्रव ॥१०॥ यत्र आऽनंदाः च मोदाः च मुदः प्रऽमुदः
आसते कामस्य यत्र आप्ताः कामाः तत्र मां अमृतं कृधि इंद्राय
इंदो परि स्रव ॥ ११ ॥ २७ ॥

॥११४॥ यः इंदोः पवमानस्य अनु धामानि अक्रमीत् तं आहुः
सुऽप्रजाः इति यः ते सोम अविधत् मनः इंद्राय इंदो परि स्रव ॥१॥
ऋषे मंत्रऽकृतां स्तोमैः कश्यप उत्ऽवर्धयन् गिरः सोमं नमस्य
राजानं यः जज्ञे वीरुधां पतिः इंद्राय इंदो परि स्रव ॥२॥ सप्त दिशः
नानाऽसूर्याः सप्त होतारः ऋत्विजः देवाः आदित्याः ये सप्त तेभिः
सोम अभि रक्ष नः इंद्राय इंदो परि स्रव ॥३॥ यत् ते राजन् शृतं ह-
विः तेन सोम अभि रक्ष नः अरातिऽवा मा नः तारीत् मो च नः
किं चन आममत् इंद्राय इंदो परि स्रव ॥४॥२८॥७॥९॥

॥ इति नवमं मंडलं समाप्तं ॥

॥१॥ अग्रे बृहन् उषसां ऊर्ध्वः अस्थात् निःऽजगन्वान् तमसः
ज्योतिषा आ अगात् अग्निः भानुना रुशता सुऽअंगः आ जातः
विश्वा सद्मानि अप्राः ॥१॥ सः जातः गर्भः असि रोदस्योः अग्ने
चारुः विऽभृतः ओषधीषु चित्रः शिशुः परि तमांसि अक्तून् प्र
मातृऽभ्यः अधि कनिक्रदत् गाः ॥२॥ विष्णुः इत्था परमं अस्य वि-
द्वान् जातः बृहन् अभि पाति तृतीयं आसा यत् अस्य पयः अक्रत
स्वं सऽचेतसः अभि अर्चंति अत्र ॥३॥ अतः ऊं त्वा पितुऽभृतः
जनित्रीः अन्नऽवृधं प्रति चरंति अन्नैः ताः ईं प्रति एषि पुनः अन्य-
ऽरूपाः असि त्वं विक्षु मानुषीषु होता ॥४॥ होतारं चित्रऽरथं अ-
ध्वरस्य यज्ञस्यऽयज्ञस्य केतुं रुशंतं प्रतिऽअर्धिं देवस्यऽदेवस्य मह्ना
श्रिया तु अग्निं अतिथिं जनानां ॥५॥ सः तु वस्त्राणि अध पेशना-
नि वसानः अग्निः नाभा पृथिव्याः अरुषः जातः पदे इळायाः
पुरःऽहितः राजन् यक्षि इह देवान् ॥६॥ आ हि द्यावापृथिवी
अग्ने उभे सदा पुत्रः न मातरा ततंथ प्र याहि अच्छ उशतः यविष्ठ
अथ आ वह सहस्य इह देवान् ॥७॥ २९॥

॥२॥ पिप्रीहि देवान् उशतः यविष्ठ विद्वान् ऋतून् ऋतुऽपते
यज इह ये दैव्याः ऋत्विजः तेभिः अग्ने त्वं होतॄणां असि आऽयजि-
ष्ठः ॥१॥ वेषि होत्रं उत पोत्रं जनानां मंधाता असि द्रविणःऽदाः
ऋतऽवा स्वाहा वयं कृणवाम हवींषि देवः देवान् यजतु अग्निः
अर्हन् ॥२॥ आ देवानां अपि पंथां अगन्म यत् शक्नवाम तत् अनु
प्रऽवोळ्हुं अग्निः विद्वान् सः यजात् सः इत् ऊं होता सः अध्वरान्
सः ऋतून् कल्पयाति ॥३॥ यत् वः वयं प्रऽमिनाम व्रतानि विदु-
षां देवाः अविदुःऽतरासः अग्निः तत् विश्वं आ पृणाति विद्वान् ये-

भिः देवान् ऋतुऽभिः कल्पयाति ॥४॥ यत् पाकऽत्रा मनसा दीनऽदक्षाः न यज्ञस्य मन्वते मर्त्यासः अग्निः तत् होता क्रतुऽवित् विऽजानन् यजिष्ठः देवान् ऋतुऽशः यजाति ॥५॥ विश्वेषां हि अध्वराणां अनीकं चित्रं केतुं जनिता त्वा जजान सः आ यजस्व नृऽवतीः अनु क्षाः स्पार्हाः इषः क्षुऽमतीः विश्वऽजन्याः ॥६॥ यं त्वा द्यावापृथिवी यं त्वा आपः त्वष्टा यं त्वा सुऽजनिमा जजान पंथां अनु प्रऽविद्वान् पितृऽयानं द्युऽमत् अग्ने सं-ऽइधानः वि भाहि ॥७॥३०॥

॥३॥ इनः राजन् अरतिः संऽइद्धः रौद्रः दक्षाय सुसुऽमान् अदर्शि चिकित् विभाति भासा बृहता असिक्नी एति रुशतीं अपऽअजन् ॥१॥ कृष्णां यत् एनीं अभि वर्पसा भूत् जनयन् योषां बृहतः पितुः जां ऊर्ध्वं भानुं सूर्यस्य स्तभायन् दिवः वसुऽभिः अरतिः वि भाति ॥२॥ भद्रः भद्रया सचमानः आ अगात् स्वसारं जारः अभि एति पश्चात् सुऽप्रकेतैः द्युऽभिः अग्निः विऽतिष्ठन् रुशत्ऽभिः वर्णैः अभि रामं अस्थात् ॥३॥ अस्य यामासः बृहतः न वग्नून् इंधानाः अग्नेः सख्युः शिवस्य ईड्यस्य वृष्णः बृहतः सुऽआसः भामासः यामन् अक्तवः चिकित्रे ॥४॥ स्वनाः न यस्य भामासः पवंते रोचमानस्य बृहतः सुऽदिवः ज्येष्ठेभिः यः तेजिष्ठैः क्रीळुमत्ऽभिः वर्षिष्ठेभिः भानुऽभिः नक्षति द्यां ॥५॥ अस्य शुष्मासः ददृशानऽपवेः जेहमानस्य स्वनयन् नियुत्ऽभिः प्रत्नेभिः यः रुशत्ऽभिः देवऽतमः वि रेभत्ऽभिः अरतिः भाति विऽभ्वा ॥६॥ सः आ व[illegible]
नः आ चक्षि दिवःऽपृथि[illegible] भि[illegible] : अग्निः
सु[illegible] तुकेभिः [illegible] गम्याः

॥४॥ प्र ते यक्षि प्र ते इयर्मि मन्म भुवः यथा वंद्यः नः हवेषु ध-
न्वन्ऽइव प्रऽपा असि त्वं अग्ने इयक्षवे पूरवे प्रत्न राजन् ॥१॥ यं
त्वा जनासः अभि संऽचरंति गावः उष्णंऽइव व्रजं यविष्ठ दूतः दे-
वानां असि मर्त्यानां अंतः महान् चरसि रोचनेन ॥२॥ शिशुं न
त्वा जेन्यं वर्धयंती माता बिभर्ति सचनस्यमाना धनोः अधि प्र-
ऽवता यासि हर्यन् जिगीषसे पशुःऽइव अवऽसृष्टः ॥३॥ मूराः
अमूर न वयं चिकित्वः महिऽत्वं अग्ने त्वं अंग वित्से शये वव्रिः चरं-
ति जिह्वया अदन् रेरिह्यते युवतिं विश्पतिः सन् ॥४॥ कूऽचित्
जायते सनयासु नव्यः वने तस्थौ पलितः धूमऽकेतुः अस्नाता
आपः वृषभः न प्र वेति सऽचेतसः यं प्रऽनयंत मर्ताः ॥५॥ तनूत्य-
जाऽइव तस्करा वनर्गू रशनाभिः दशऽभिः अभि अधीतां इयं ते
अग्ने नव्यसी मनीषा युक्ष्व रथं न शुचयत्ऽभिः अंगैः ॥६॥ ब्रह्म च
ते जातऽवेदः नमः च इयं च गीः सदं इत् वर्धनी भूत् रक्ष नः अग्ने
तनयानि तोका रक्ष उत नः तन्वः अप्रऽयुच्छन् ॥७॥३२॥

॥५॥ एकः समुद्रः धरुणः रयीणां अस्मत् हृदः भूरिऽजन्मा वि
चष्टे सिसक्ति ऊधः निण्योः उपऽस्थे उत्सस्य मध्ये निऽहितं
पदं वेरिति वेः ॥१॥ समानं नीळं वृषणः वसानाः सं जग्मिरे महिषाः
अर्वतीभिः ऋतस्य पदं कवयः नि पांति गुहा नामानि दधिरे
पराणि ॥२॥ ऋतयिनी इत्यृतऽयिनी मायिनी सं दधाते मित्वा शिशुं
जज्ञतुः वर्धयंती विश्वस्य नाभिं चरतः ध्रुवस्य कवेः चित् तंतुं
मनसा विऽयंतः ॥३॥ ऋतस्य हि वर्तनयः सुऽजातं इषः वाजाय
प्रऽदिवः सचंते अधीवासं रोदसी वावसाने घृतैः अन्नैः ववृ-
धाते मधूनां ॥४॥ सप्त स्वसॄः अरुषीः वावशानः विद्वान् मध्वः

उत् जभार दृशे कं अंतः येमे अंतरिक्षे पुराऽजाः इच्छन् वविं अवि-
दत् पूषणस्य ॥५॥ सप्त मर्यादाः कवयः ततक्षुः तासां एकां इत् अ-
भि अंहुरः गात् आयोः ह स्कंभः उपऽमस्य नीळे पथां विऽसर्गे
धरुणेषु तस्थौ ॥६॥ असत् च सत् च परमे विऽओमन् दक्षस्य
जन्मन् अदितेः उपऽस्थे अग्निः ह नः प्रथमऽजाः ऋतस्य पूर्वे
आयुनि वृषभः च धेनुः ॥७॥ ३३ ॥ ५ ॥

॥६॥ अयं सः यस्य शर्मन् अवःऽभिः अग्नेः एधते जरिता अभिष्टौ
ज्येष्ठेभिः यः भानुऽभिः ऋषूणां परिऽएति परिऽवीतः विभाऽवा
॥१॥ यः भानुऽभिः विभाऽवा विऽभाति अग्निः देवेभिः ऋतऽवा
अजस्रः आ यः विवाय सख्या सखिऽभ्यः अपरिऽहृतः अत्यः न
सप्तिः ॥२॥ ईशे यः विश्वस्याः देवऽवीतेः ईशे विश्वऽआयुः उषसः
विऽउष्टौ आ यस्मिन् मना हवींषि अग्नौ अरिष्टऽरथः स्कभ्नाति
शूषैः ॥३॥ शूषेभिः वृधः जुषाणः अर्कैः देवान् अच्छ रघुऽपत्वा जि-
गाति मंद्रः होता सः जुह्वा यजिष्ठः संऽमिश्लः अग्निः आ जिघर्ति
देवान् ॥४॥ तं उस्रां इंद्रं न रेजमानं अग्निं गीःऽभिः नमःऽभिः आ
कृणुध्वं आ यं विप्रासः मतिऽभिः गृणंति जातऽवेदसं जुह्वं सहा-
नां ॥५॥ सं यस्मिन् विश्वा वसूनि जग्मुः वाजे न अश्वाः सप्तिऽवंतः
एवैः अस्मे ऊतीः इंद्रवातऽतमाः अर्वाचीनाः अग्ने आ कृणुष्व
॥६॥ अध हि अग्ने मह्ना निऽसद्य सद्यः जज्ञानः हव्यः बभूथ तं ते दे-
वासः अनु केतं आयन् अध अवर्धंत प्रथमासः ऊमाः ॥७॥१॥

॥७॥ स्वस्ति नः दिवः अग्ने पृथिव्याः विश्वऽआयुः धेहि यज-
थाय देव सचेमहि तव दस्म प्रऽकेतैः उरुष्य नः उरुऽभिः देव शंसैः

॥१॥ इमाः अग्ने मतयः तुभ्यं जाताः गोभिः अश्वैः अभि गृणंति रा-
धः यदा ते मर्तः अनु भोगं आनट् वसो दधानः मतिऽभिः सुऽजात
॥२॥ अग्निं मन्ये पितरं अग्निं आपिं अग्निं भ्रातरं सदं इत् सखायं
अग्नेः अनीकं बृहतः सपर्यं दिवि शुक्रं यजतं सूर्यस्य ॥३॥ सिध्राः
अग्ने धियः अस्मे सनुत्रीः यं त्रायसे दमे आ नित्यऽहोता ऋत-
ऽवा सः रोहित्ऽअश्वः पुरुऽक्षुः द्युऽभिः अस्मै अहंऽभिः वामं
अस्तु ॥४॥ द्युऽभिः हितं मित्रंऽइव प्रऽयोगं प्रत्नं ऋत्विजं अ-
ध्वरस्य जारं बाहुऽभ्यां अग्निं आयवः अजनंत विक्षु होतारं नि
असादयंत ॥५॥ स्वयं यजस्व दिवि देव देवान् किं ते पाकः कृण-
वत् अप्रऽचेताः यथा अयजः ऋतुऽभिः देव देवान् एव यजस्व
तन्वं सुऽजात ॥६॥ भव नः अग्ने अविता उत गोपाः भव वयः-
ऽकृत् उत नः वयःऽधाः रास्व च नः सुऽमहः हव्यऽदातिं त्रास्व
उत नः तन्वः अप्रऽयुच्छन् ॥७॥२॥

॥८॥ प्र केतुना बृहता याति अग्निः आ रोदसी वृषभः रोरवीति
दिवः चित् अंतान् उपऽमान् उत् आनट् अपां उपऽस्थे महिषः
ववर्ध ॥१॥ मुमोद गर्भः वृषभः ककुत्ऽमान् अस्रेमा वत्सः शिमी-
ऽवान् अरावीत् सः देवऽताति उत्ऽयतानि कृण्वन् स्वेषु क्षयेषु
प्रथमः जिगाति ॥२॥ आ यः मूर्धानं पित्रोः अरब्ध नि अध्वरे दधिरे
सूरः अर्णः अस्य पत्मन् अरुषीः अश्वऽबुध्नाः ऋतस्य योनौ तन्वः
जुषंत ॥३॥ उषःऽउषः हि वसो अग्रं एषि त्वं यमयोः अभवः वि-
भाऽवा ऋताय सप्त दधिषे पदानि जनयन् मित्रं तन्वे स्वायै ॥४॥
भुवः चक्षुः महः ऋतस्य गोपाः भुवः वरुणः यत् ऋताय वेषि भुवः
अपां नपात् जातऽवेदः भुवः दूतः यस्य हव्यं जुजोषः ॥५॥ भुवः

यन्त्रस्य रजसः च नेता यत्र नियुत्ऽभिः सचसे शिवाभिः दिवि मूर्धानं दधिषे स्वःऽसां जिह्वां अग्ने चकृषे हव्यऽवाहं ॥६॥ अस्य त्रितः क्रतुना वव्रे अंतः इच्छन् धीतिं पितुः एवैः परस्य सचस्यमानः पित्रोः उपऽस्थे जामि ब्रुवाणः आयुधानि वेति ॥७॥ सः पित्र्याणि आयुधानि विद्वान् इंद्रऽइषितः आप्त्यः अभि अयुध्यत् त्रिऽशीर्षाणं सप्तऽरश्मिं जघन्वान् त्वाष्ट्रस्य चित् निः ससृजे त्रितः गाः ॥८॥ भूरि इत् इंद्रः उत्ऽइनक्षंतं ओजः अव अभिनत् सत्ऽपतिः मन्यमानं त्वाष्ट्रस्य चित् विश्वऽरूपस्य गोनां आऽचक्राणः त्रीणि शीर्षा परा वर्क् ॥ ९ ॥ ४ ॥

॥९॥ आपः हि स्थ मयःऽभुवः ताः नः ऊर्जे दधातन महे रणाय चक्षसे ॥१॥ यः वः शिवऽतमः रसः तस्य भाजयत इह नः उशतीःऽइव मातरः ॥२॥ तस्मै अरं गमाम वः यस्य क्षयाय जिन्वथ आपः जनयथ च नः ॥३॥ शं नः देवीः अभिष्टये आपः भवंतु पीतये शं योः अभि स्रवंतु नः ॥४॥ ईशानाः वार्याणां क्षयंतीः चर्षणीनां अपः याचामि भेषजं ॥५॥ अप्ऽसु मे सोमः अब्रवीत् अंतः विश्वानि भेषजा अग्निं च विश्वऽशंभुवं ॥६॥ आपः पृणीत भेषजं वरूथं तन्वे मम ज्योक् च सूर्यं दृशे ॥७॥ इदं आपः प्र वहत यत् किं च दुःऽइतं मयि यत् वा अहं अभिऽदुद्रोह यत् वा शेपे उत अनृतं ॥८॥ आपः अद्य अनु अचारिषं रसेन सं अगस्महि पयस्वान् अग्ने आ गहि तं मा सं सृज वर्चसा ॥ ९ ॥ ५ ॥

॥१०॥ ओ चित् सखायं सख्या ववृत्यां तिरः पुरु चित् अर्णवं जगन्वान् पितुः नपातं आ दधीत वेधाः अधि क्षमि प्रऽतरं दी-

ध्यानः॥१॥ न ते सखा सख्यं वष्टि एतत् सऽलक्ष्मा यत् विषुऽरूपा
भवाति महः पुत्रासः असुरस्य वीराः दिवः धर्तारः उर्विया परि
ख्यन् ॥२॥ उशन्ति घ ते अमृतासः एतत् एकस्य चित् त्यजसं
मर्त्यस्य नि ते मनः मनसि धायि अस्मे जन्युः पतिः तन्वं आ
विविश्याः ॥३॥ न यत् पुरा चकृम कत् ह नूनं ऋता वदन्तः अनृतं
रपेम गन्धर्वः अप्ऽसु अप्या च योषा सा नः नाभिः परमं जामि
तत् नौ ॥४॥ गर्भे नु नौ जनिता दंऽपती॰ कः देवः त्वष्टा सविता
विश्वऽरूपः नकिः अस्य प्र मिनन्ति व्रतानि वेद नौ अस्य पृथिवी
उत द्यौः ॥५॥६॥ कः अस्य वेद प्रथमस्य अह्नः कः ईं ददर्श कः इह प्र
वोचत् बृहत् मित्रस्य वरुणस्य धाम कत् ऊं ब्रवः आहनः वीच्या
नॄन् ॥६॥ यमस्य मा यम्यं कामः आ अगन् समाने योनौ सह-
ऽशेय्याय जायाऽइव पत्ये तन्वं रिरिच्यां वि चित् वृहेव रथ्याऽइव
चक्रा ॥७॥ न तिष्ठन्ति न नि मिषन्ति एते देवानां स्पशः इह ये चरन्ति
अन्येन मत् आहनः याहि तूयं तेन वि वृह रथ्याऽइव चक्रा ॥८॥
रात्रीभिः अस्मै अहऽभिः दशस्येत् सूर्यस्य चक्षुः मुहुः उत् मिमी-
यात् दिवा पृथिव्या मिथुना सऽबन्धू॰ यमीः यमस्य बिभृयात्
अजामि ॥९॥ आ घ ता गच्छान् उत्ऽतरा युगानि यत्र जामयः
कृणवन् अजामि उप बर्बृहि वृषभाय बाहुं अन्यं इच्छस्व सु-
ऽभगे पतिं मत् ॥१०॥७॥ किं भ्राता असत् यत् अनाथं भवाति किं
ऊं स्वसा यत् निःऽऋतिः निऽगच्छात् कामऽमूता बहु एतत्
रपामि तन्वा मे तन्वं सं पिपृग्धि ॥११॥ न वै ऊं ते तन्वा तन्वं सं
पपृच्यां पापं आहुः यः स्वसारं निऽगच्छात् अन्येन मत् प्रऽमुदः
कल्पयस्व न ते भ्राता सुऽभगे वष्टि एतत् ॥१२॥ बतः बत असि
यम न एव ते मनः हृदयं च अविदाम अन्या किल त्वां कक्ष्याऽइव

युक्तं परि स्वजाते लिबुंजाऽइव वृक्षं ॥१३॥ अन्यं ऊं सु त्वं यमि
अन्यः ऊं त्वां परि स्वजाते लिबुंजाऽइव वृक्षं तस्य वा त्वं मनः
इच्छ सः वा तव अध कृणुष्व संऽविदं सुऽभद्रां ॥ १४ ॥ ८ ॥

॥११॥ वृषा वृष्णे दुदुहे दोहसा दिवः पयांसि यह्वः अदितेः अ-
दाभ्यः विश्वं सः वेद वरुणः यथा धिया सः यज्ञियः यजतु यज्ञि-
यान् ऋतून् ॥१॥ रपत् गंधर्वीः अप्या च योषणा नदस्य नादे परि
पातु मे मनः इष्टस्य मध्ये अदितिः नि धातु नः भ्राता नः ज्येष्ठः
प्रथमः वि वोचति ॥२॥ सो चित् नु भद्रा क्षुऽमती यशस्वती उ-
षाः उवास मनवे स्वःऽवती यत् ईं उशंतं उशतां अनु क्रतुं अग्निं
होतारं विदथाय जीजनन् ॥३॥ अध त्यं द्रप्सं विऽभ्वं विऽचक्षणं
विः आ अभरत् इषितः श्येनः अध्वरे यदि विशः वृणते दस्मं
आर्याः अग्निं होतारं अध धीः अजायत ॥४॥ सदा असि रण्वः
यवसाऽइव पुष्यते होत्राभिः अग्ने मनुषः सुऽअध्वरः विप्रस्य वा
यत् शशमानः उक्थ्यं वाजं ससऽवान् उपऽयासि भूरिऽभिः
॥५॥९॥ उत् ईरय पितरा जारः आ भगं इयक्षति हर्यतः हृत्तः इष्य-
ति विवक्ति वह्निः सुऽअपस्यते मखः तविष्यते असुरः वेपते मती
॥६॥ यः ते अग्ने सुऽमतिं मर्तः अक्षत् सहसः सूनो अति सः प्र
शृण्वे इषं दधानः वहमानः अश्वैः आ सः द्युऽमान् अमऽवान्
भूषति द्यून् ॥७॥ यत् अग्ने एषा संऽइतिः भवाति देवी देवेषु य-
जता यजत्र रत्ना च यत् विऽभजासि स्वधाऽवः भागं नः अत्र
वसुऽमंतं वीतात् ॥८॥ श्रुधि नः अग्ने सदने सधऽस्थे युक्ष्व रथं
अमृतस्य द्रवित्नुं आ नः वह रोदसी देवऽपुत्रे॰ माकिः देवानां
अप भूः इह स्याः ॥ ९ ॥ १० ॥

॥१२॥ द्यावा॑ ह॒ क्षामा॑ प्र॒थमे॑ ऋ॒तेन॑ अ॒भि॒ऽश्रा॒वे भ॒व॒तः॒ स॒त्य॒ऽवा॒चा॑ दे॒वः यत् मर्ता॑न् य॒जथा॑य कृ॒ण्वन् सीद॑त् होता॑ प्र॒त्यङ् स्वं अ॒सुं यन् ॥१॥ दे॒वः दे॒वान् प॒रि॒ऽभूः ऋ॒तेन॑ वह॑ नः ह॒व्यं प्र॒थमः चि॒कि॒त्वान् धू॒मऽके॑तुः सं॒ऽइ॑धा भाः॒ऽऋ॑जीकः मं॒द्रः होता॑ नित्यः॑ वा॒चा यजी॑यान् ॥२॥ स्वावृ॑क् दे॒वस्य॑ अ॒मृतं॑ यदि॑ गोः अतः॑ जा॒तासः॑ धा॒र॒यं॒ते उ॒र्वी॑ विश्वे॑ दे॒वाः अनु॑ तत् ते॒ यजुः॑ गुः दु॒हे यत् एनी॑ दि॒व्यं घृ॒तं वाः॑ ॥३॥ अर्चा॑मि वां॒ वर्धा॑य अपः॑ घृ॒त॒ऽस्नू॒ द्यावा॑भूमी॑ शृ॒णु॒तं रो॒द॒सी॒ मे॒ अहा॑ यत् द्या॒वः॑ असु॑ऽनीतिं अय॑न् मध्वा॑ नः॒ अत्र॑ पि॒तरा॑ शि॒शी॒ता॑म् ॥४॥ किं स्वि॒त् नः॒ राजा॑ ज॒गृ॒हे॒ कत् अ॒स्य॒ अति॑ व्र॒तं च॒कृ॒म॒ कः॒ वि वे॒द॒ मि॒त्रः॒ चि॒त् हि स्म॒ जु॒हु॒रा॒णः॒ दे॒वान् श्लोकः॑ न या॒तां अपि॑ वाजः॑ अस्ति॑ ॥५॥११॥ दुः॒ऽमं॒तु अत्र॑ अ॒मृत॑स्य नाम॑ सऽल॑क्ष्मा यत् विषु॑ऽरूपा भवा॑ति य॒मस्य॑ यः म॒नवं॑ते सु॒ऽमं॒तु अग्ने॑ तं ऋ॒ष्व॒ पा॒हि॒ अप्र॑ऽयुच्छन् ॥६॥ यस्मि॑न् दे॒वाः वि॒दथे॑ मा॒दयं॑ते वि॒वस्व॑तः सद॑ने धा॒रयं॑ते सूर्ये॑ ज्योतिः॑ अ॒दधुः॑ मा॒सि अ॒क्तून् परि॑ द्यो॒तनिं॑ च॒र॒तः॒ अजं॑सा ॥७॥ यस्मि॑न् दे॒वाः मन्मं॑नि सं॒ऽचरं॑ति अपी॒च्ये॑ न व॒यं अ॒स्य॒ वि॒द्म॒ मि॒त्रः॒ नः॒ अत्र॑ अदि॑तिः अना॑गान् स॒वि॒ता दे॒वः वरु॑णाय वो॒च॒त् ॥८॥ श्रुधि॑ नः॒ अ॒ग्ने॒ सद॑ने स॒ध॒ऽस्थे॑ यु॒क्ष्व रथं॑ अ॒मृत॑स्य द्र॒वि॒त्नुं आ नः॒ व॒ह॒ रोद॑सी॒ दे॒व॒ऽपु॒त्रे॑ माकिः॑ दे॒वानां॑ अप॑ भूः॒ इ॒ह स्याः॑ ॥९॥१२॥

॥१३॥ यु॒जे वां॒ ब्रह्म॑ पू॒र्व्यं नमः॑ऽभिः वि श्लोकः॑ ए॒तु॒ प॒थ्या॑ऽइव सू॒रेः शृ॒ण्वंतु॑ विश्वे॑ अ॒मृत॑स्य पु॒त्राः आ ये धामा॑नि दि॒व्यानि॑ त॒स्थुः ॥१॥ य॒मे॒ऽइ॑व॒ यत॑माने॒ यत् ऐतं॑ प्र वां॒ भ॒र॒न् मानु॑षाः दे॒व॒ऽयंतः॑ आ सी॒द॒तं॒ स्वं उं॒ लो॒कं विदा॑ने॒ सु॒ऽआ॒स॒स्थे॑ भ॒व॒तं॒ इंद॑वे नः॒

॥२॥ पंचं पदानिं रुपः अनुं अरोहं चतुःऽपदीं अनुं एमि
व्रतेनं अक्षरेण प्रतिं मिमे एतां ऋतस्यं नाभौं अधिं सं
पुनामि ॥३॥ देवेभ्यः कं अवृणीत मृत्युं प्रऽजायै कं अमृतं
न अवृणीत वृहस्पतिं यज्ञं अकृण्वत ऋषिं प्रियां यमः तन्वं
प्र अरिरेचीत् ॥४॥ सप्त क्षरंति शिशवे मरुत्वंते पित्रे पुत्रासः
अपिं अवीवतन् ऋतं उभे इत् अस्य उभयंस्य राजतः उभे
यतेते उभयंस्य पुष्यतः ॥५॥१३॥

॥१४॥ परेयिऽवांसं प्रऽवतः महीः अनुं वहुऽभ्यः पंथां अनु
ऽपस्पशानं वैवस्वतं संऽगमनं जनानां यमं राजानं हविषा दु
वस्य ॥१॥ यमः नः गातुं प्रथमः विवेद न एषा गव्यूतिः अपऽभर्तवै
उं यत्र नः पूर्वे पितरः पराऽईयुः एना जज्ञानाः पथ्याः अनुं स्वाः
॥२॥ मातली कव्यैः यमः अंगिरःऽभिः वृहस्पतिः ऋक्वऽभिः ववृ
धानः यान् च देवाः ववृधुः ये च देवान् स्वाहां अन्ये स्वधयां अन्ये
मदंति ॥३॥ इमं यम प्रऽस्तरं आ हि सीद अंगिरःऽभिः पितृऽभिः
संऽविदानः आ त्वा मंत्राः कविऽशस्ताः वहंतु एना राजन् हविषा
मादयस्व ॥४॥ अंगिरःऽभिः आ गहि यज्ञियेभिः यमं वैरूपैः इह
मादयस्व विवंस्वंतं हुवे यः पिता ते अस्मिन् यज्ञे वर्हिषि आ
निऽसद्यं ॥५॥१४॥ अंगिरसः नः पितरः नवंऽग्वाः अथर्वाणः भृ
गवः सोम्यासः तेषां वयं सुऽमतौ यज्ञियानां अपिं भद्रे सौमनसे
स्याम ॥६॥ प्र इहि प्र इहि पथिऽभिः पूर्व्येभिः यत्रं नः पूर्वे पितरः प
राऽईयुः उभा राजाना स्वधयां मदंता यमं पश्यासि वरुणं च देवं
॥७॥ सं गच्छस्व पितृऽभिः सं यमेनं इष्टापूर्तेनं परमे विऽओमन्
हित्वायं अवद्यं पुनः अस्तं आ इहि सं गच्छस्व तन्वां सुऽवर्चाः

॥८॥ अप इत वि इत वि च सर्पेत अतः अस्मै एतं पितरः लोकं अक्रन् अहःऽभिः अत्ऽभिः अक्तुऽभिः विऽअक्तं यमः ददाति अवऽसानं अस्मै ॥ ९॥ अति द्रव सारमेयौ श्वानौ चतुःऽअक्षौ शवलौ साधुना पथा अथ पितॄन् सुऽविदत्रान् उप इहि यमेन ये सधऽमादं मदंति ॥१०॥१५॥ यौ ते श्वानौ यम रक्षितारौ चतुःऽअक्षौ पथिऽरक्षी॰ नृऽचक्षसौ ताभ्यां एनं परि देहि राजन् स्वस्ति च अस्मै अनमीवं च धेहि ॥११॥ उरुऽनसौ असुऽतृपौ उदुंबलौ यमस्य दूतौ चरतः जनान् अनु तौ अस्मभ्यं दृशये सूर्याय पुनः दातां असुं अद्य इह भद्रं ॥१२॥ यमाय सोमं सुनुत यमाय जुहुत हविः यमं ह यज्ञः गच्छति अग्निऽदूतः अरंऽकृतः ॥१३॥ यमाय घृतऽवत् हविः जुहोत प्र च तिष्ठत सः नः देवेषु आ यमत् दीर्घं आयुः प्र जीवसे ॥१४॥ यमाय मधुमत्ऽतमं राज्ञे हव्यं जुहोतन इदं नमः ऋषिऽभ्यः पूर्वऽजेभ्यः पूर्वेभ्यः पथिकृत्ऽभ्यः ॥१५॥ त्रिऽकद्रुकेभिः पतति षट् उर्वीः एकं इत् बृहत् त्रिऽस्तुप् गायत्री छंदांसि सर्वा ता यमे आऽहिता ॥ १६ ॥ १६ ॥

॥१५॥ उत् ईरतां अवरे उत् परासः उत् मध्यमाः पितरः सोम्यासः असुं ये ईयुः अवृकाः ऋतऽज्ञाः ते नः अवंतु पितरः हवेषु ॥१॥ इदं पितृऽभ्यः नमः अस्तु अद्य ये पूर्वासः ये उपरासः ईयुः ये पार्थिवे रजसि आ निऽसत्ताः ये वा नूनं सुऽवृजनासु विक्षु ॥२॥ आ अहं पितॄन् सुऽविदत्रान् अवित्सि नपातं च विऽक्रमणं च विष्णोः बर्हिऽसदः ये स्वधया सुतस्य भजंत पित्वः ते इह आऽगमिष्ठाः ॥३॥ बर्हिऽसदः पितरः ऊती अर्वाक् इमा वः हव्या चकृम जुषध्वं ते आ गत अवसा शंऽतमेन अथ नः शं योः अरपः दधात

॥४॥ उपऽहूताः पितरः सोम्यासः बर्हिष्येषु निऽधिषु प्रियेषु ते आ
गमंतु ते इह श्रुवंतु अधि ब्रुवंतु ते अवंतु अस्मान् ॥५॥१७॥ आ
ऽअच्य जानु दक्षिणतः निऽसद्य इमं यज्ञं अभि गृणीत विश्वे मा
हिंसिष्ट पितरः केनं चित् नः यत् वः आगः पुरुषता कराम ॥६॥
आसीनासः अरुणीनां उपऽस्थे रयिं धत्त दाशुषे मर्त्याय पुत्रेभ्यः
पितरः तस्य वस्वः प्र यच्छत ते इह ऊर्जं दधात ॥७॥ ये नः पूर्वे
पितरः सोम्यासः अनुऽऊहिरे सोमऽपीथं वसिष्ठाः तेभिः यमः
संऽरराणः हवींषि उशन् उशत्ऽभिः प्रतिऽकामं अत्तु ॥८॥ ये तत्
तृषुः देवऽत्रा जेहमानाः होत्राऽविदः स्तोमऽतष्टासः अर्कैः आ
अग्ने याहि सुऽविदत्रेभिः अर्वाङ् सत्यैः कव्यैः पितृऽभिः घर्मसत्
ऽभिः ॥९॥ ये सत्यासः हविःऽअदः हविःऽपाः इंद्रेण देवैः सऽरथं
दधानाः आ अग्ने याहि सहस्रं देवऽवंदैः परैः पूर्वैः पितृऽभिः घर्म
सत्ऽभिः ॥१०॥१८॥ अग्निऽस्वात्ताः पितरः आ इह गच्छत सदः
ऽसदः सदत सुऽप्रनीतयः अत्त हवींषि प्रऽयतानि बर्हिषि आ
रयिं सर्वऽवीरं दधातन ॥११॥ त्वं अग्ने ईळितः जातऽवेदः अवाट्
हव्यानि सुरभीणि कृत्वी प्र अदाः पितृऽभ्यः स्वधया ते अक्षन्
अद्धि त्वं देव प्रऽयता हवींषि ॥१२॥ ये च इह पितरः ये च न इह
यान् च विद्म यान् ऊं च न प्रऽविद्म त्वं वेत्थ यति ते जातऽवेदः
स्वधाभिः यज्ञं सुऽकृतं जुषस्व ॥१३॥ ये अग्निऽदग्धाः ये अनग्नि
ऽदग्धाः मध्ये दिवः स्वधया मादयंते तेभिः स्वऽराट् असुऽनीतिं
एतां यथाऽवशं तन्वं कल्पयस्व ॥१४॥१९॥

॥१६॥ मा एनं अग्ने वि दहः मा अभि शोचः मा अस्य त्वचं चि
क्षिपः मा शरीरं यदा शृतं कृणवः जातऽवेदः अथ ईं एनं प्र हिणु

तात् पितृऽभ्यः ॥१॥ शृतं यदा करसि जातऽवेदः अथ ईं एनं
परि दत्तात् पितृऽभ्यः यदा गच्छाति असुऽनीतिं एतां अथ
देवानां वशऽनीः भवाति ॥२॥ सूर्यं चक्षुः गच्छतु वातं आत्मा द्यां
च गच्छ पृथिवीं च धर्मणा अपः वा गच्छ यदि तत्र ते हितं ओषधीषु प्रति तिष्ठ शरीरैः ॥३॥ अजः भागः तपसा तं तपस्व तं ते
शोचिः तपतु तं ते अर्चिः याः ते शिवाः तन्वः जातऽवेदः ता-
भिः वह एनं सुऽकृतां ऊं लोकं ॥४॥ अव सृज पुनः अग्ने पितृऽभ्यः
यः ते आऽहुतः चरति स्वधाभिः आयुः वसानः उप वेतु शेषः
सं गच्छतां तन्वा जातऽवेदः ॥५॥२०॥ यत् ते कृष्णः शकुनः आ-
ऽततोद पिपीलः सर्पः उत वा श्वापदः अग्निः तत् विश्वऽअत्
अगदं कृणोतु सोमः च यः ब्राह्मणान् आऽविवेश ॥६॥ अग्नेः वर्म
परि गोभिः व्ययस्व सं प्र ऊर्णुष्व पीवसा मेदसा च न इत् त्वा
धृष्णुः हरसा जर्हृषाणः दधृक् विऽधक्ष्यन् परिऽअङ्खयाते ॥७॥
इमं अग्ने चमसं मा वि जिह्वरः प्रियः देवानां उत सोम्यानां
एषः यः चमसः देवऽपानः तस्मिन् देवाः अमृताः मादयन्ते ॥८॥
क्रव्यऽअदं अग्निं प्र हिणोमि दूरं यमऽराज्ञः गच्छतु रिप्रऽवाहः
इह एव अयं इतरः जातऽवेदाः देवेभ्यः हव्यं वहतु प्रऽजानन् ॥९॥
यः अग्निः क्रव्यऽअत् प्रऽविवेश वः गृहं इमं पश्यन् इतरं जात-
ऽवेदसं तं हरामि पितृऽयज्ञाय देवं सः घर्मं इन्वात् परमे सध-
ऽस्थे ॥१०॥२१॥ यः अग्निः क्रव्यऽवाहनः पितॄन् यक्षत् ऋतऽवृधः
प्र इत् ऊं हव्यानि वोचति देवेभ्यः च पितृऽभ्यः आ ॥११॥ उशन्तः
त्वा नि धीमहि उशन्तः सं इधीमहि उशन् उशतः आ वह पितॄन्
हविषे अत्तवे ॥१२॥ यं त्वं अग्ने संऽअदहः तं ऊं निः वापय पुनः
कियाम्बु अत्र रोहतु पाकऽदूर्वा विऽअल्कशा ॥१३॥ शीतिके

शीतिकाऽवति ह्लादिके ह्लादिकाऽवति मंडूक्यां सु सं गमः इमं सु अग्निं हर्षय ॥ १४ ॥ २२ ॥ १ ॥

॥१७॥ त्वष्टा दुहित्रे वहतुं कृणोति इति इदं विश्वं भुवनं सं एति यमस्य माता परिऽउह्यमाना महः जाया विवस्वतः ननाश ॥१॥ अप अगूहन् अमृतां मर्त्येभ्यः कृत्वी सऽवर्णां अददुः विवस्वते उत अश्विनौ अभरत् यत् तत् आसीत् अजहात् ऊं इति द्वा मिथुना सरण्यूः ॥२॥ पूषा त्वा इतः च्यवयतु प्र विद्वान् अनष्टऽपशुः भुवनस्य गोपाः सः त्वा एतेभ्यः परि ददत् पितृऽभ्यः अग्निः देवेभ्यः सुऽविदत्रियेभ्यः ॥ ३ ॥ आयुः विश्वऽआयुः परि पासति त्वा पूषा त्वा पातु प्रऽपथे पुरस्तात् यत्र आसते सुऽकृतः यत्र ते ययुः तत्र त्वा देवः सविता दधातु ॥ ४ ॥ पूषा इमाः आशाः अनु वेद सर्वाः सः अस्मान् अभयऽतमेन नेषत् स्वस्तिऽदाः आघृणिः सर्वऽवीरः अप्रऽयुच्छन् पुरः एतु प्रऽजानन् ॥५॥२३॥ प्रऽपथे पथां अजनिष्ट पूषा प्रऽपथे दिवः प्रऽपथे पृथिव्याः उभे अभि प्रियऽतमे सधऽस्थे आ च परा च चरति प्रऽजानन् ॥ ६॥ सरस्वतीं देवऽयंतः हवंते सरस्वतीं अध्वरे तायमाने सरस्वतीं सुऽकृतः अह्वयंत सरस्वती दाशुषे वार्यं दात् ॥७॥ सरस्वति या सऽरथं ययाथ स्वधाभिः देवि पितृऽभिः मदंती आऽसद्य अस्मिन् बर्हिषि मादयस्व अनमीवाः इषः आ धेहि अस्मे ॥८॥ सरस्वतीं यां पितरः हवंते दक्षिणा यज्ञं अभिऽनक्षमाणाः सहस्रऽअर्घं इळः अत्र भागं रायः पोषं यजमानेषु धेहि ॥९॥ आपः अस्मान् मातरः शुंधयंतु घृतेन नः घृतऽप्वः पुनंतु विश्वं हि रिप्रं प्रऽवहंति

देवीः उत इत आभ्यः शुचिः आ पूतः एमि ॥१०॥२४॥ द्रप्सः चस्कंद
प्रथमान् अनु द्यून् इमं च योनिं अनु यः च पूर्वः समानं योनिं
अनु संऽचरंतं द्रप्सं जुहोमि अनु सप्त होत्राः ॥११॥ यः ते द्रप्सः
स्कंदति यः ते अंशुः बाहुऽच्युतः धिषणायाः उपऽस्थात् अध्वर्योः
वा परि वा यः पवित्रात् तं ते जुहोमि मनसा वषट्ऽकृतं ॥१२॥
यः ते द्रप्सः स्कन्नः यः ते अंशुः अवः च यः परः स्रुचा अयं देवः
बृहस्पतिः सं तं सिंचतु राधसे ॥१३॥ पयस्वतीः ओषधयः
पयस्वत् मामकं वचः अपां पयस्वत् इत् पयः तेन मा सह
शुंधत ॥१४॥२५॥

॥१८॥ परं मृत्यो अनु परा इहि पंथां यः ते स्वः इतरः देवऽया-
नात् चक्षुष्मते शृण्वते ते ब्रवीमि मा नः प्रऽजां रिरिषः मा उत
वीरान् ॥१॥ मृत्योः पदं योपयंतः यत् ऐत द्राघीयः आयुः प्रऽतरं
दधानाः आऽप्यायमानाः प्रऽजया धनेन शुद्धाः पूताः भवत य-
ज्ञियासः ॥२॥ इमे जीवाः वि मृतैः आ अववृत्रन् अभूत् भद्रा देव-
ऽहूतिः नः अद्य प्रांचः अगाम नृतये हसाय द्राघीयः आयुः प्रऽतरं
दधानाः ॥३॥ इमं जीवेभ्यः परिऽधिं दधामि मा एषां नु गात् अ-
परः अर्थं एतं शतं जीवंतु शरदः पुरूचीः अंतः मृत्युं दधतां पर्वतेन
॥४॥ यथा अहानि अनुऽपूर्वं भवंति यथा ऋतवः ऋतुऽभिः यंति
साधु यथा न पूर्वं अपरः जहाति एव धातः आयूंषि कल्पय एषां
॥५॥२६॥ आ रोहत आयुः जरसं वृणानाः अनुऽपूर्वं यतमानाः
यति स्थ इह त्वष्टा सुऽजनिमा सऽजोषाः दीर्घं आयुः करति जीवसे
वः ॥६॥ इमाः नारीः अविधवाः सुऽपत्नीः आऽअंजनेन सर्पिषा
सं विशंतु अनश्रवः अनमीवाः सुऽरत्नाः आ रोहंतु जनयः योनिं

शीतिकाऽवति ह्लादिके ह्लादिकाऽवति मंडूक्यां सु संगमः इ
सु अग्निं हर्षय ॥ १४ ॥ २२ ॥ १ ॥

॥१७॥ त्वष्टा दुहित्रे वहतुं कृणोति इति इदं विश्वं भुवनं सं ए
ति यमस्य माता परिऽउह्यमाना महः जाया विवस्वतः ननाश
॥१॥ अप अगूहन् अमृतां मर्त्येभ्यः कृत्वी सऽवर्णां अददुः वि
वस्वते उत अश्विनौ अभरत् यत् तत् आसीत् अजहात् ऊं द्वा
मिथुना सरण्यूः ॥२॥ पूषा त्वा इतः च्यवयतु प्र विद्वान् अ
नष्टऽपशुः भुवनस्य गोपाः सः त्वा एतेभ्यः परि ददत् पितृऽभ्यः
अग्निः देवेभ्यः सुऽविदत्रियेभ्यः ॥ ३ ॥ आयुः विश्वऽआयुः परि
पासति त्वा पूषा त्वा पातु प्रऽपथे पुरस्तात् यत्र आसते सु
ऽकृतः यत्र ते ययुः तत्र त्वा देवः सविता दधातु ॥ ४ ॥ पूषा
इमाः आशाः अनु वेद सर्वाः सः अस्मान् अभयऽतमेन नेषत्
स्वस्तिऽदाः आघृणिः सर्वऽवीरः अप्रऽयुच्छन् पुरः एतु प्र
ऽजानन् ॥५॥२३॥ प्रऽपथे पथां अजनिष्ट पूषा प्रऽपथे दिवः
प्रऽपथे पृथिव्याः उभे अभि प्रियऽतमे॰ सधऽस्थे॰ आ च
परा च चरति प्रऽजानन् ॥ ६ ॥ सरस्वतीं देवऽयंतः हवंते सर
स्वतीं अध्वरे तायमाने सरस्वतीं सुऽकृतः अह्वयंत सरस्वती
दाशुषे वार्यं दात् ॥ ७ ॥ सरस्वति या सऽरथं ययाथ स्वधाभिः
देवि पितृऽभिः मदंती आऽसद्य अस्मिन् बर्हिषि मादयस्व
अनमीवाः इषः आ धेहि अस्मे ॥ ८ ॥ सरस्वतीं यां पितरः ह
वंते दक्षिणा यज्ञं अभिऽनक्षमाणाः सहस्रऽअर्घं इळः अत्र
भागं रायः पोषं यजमानेषु धेहि ॥ ९ ॥ आपः अस्मान् मातरः
शुंधयंतु घृतेन नः घृतऽप्वः पुनंतु विश्वं हि रिप्रं प्रऽवहंति

देवीः उत इत आभ्यः शुचिः आ पूतः एमि ॥१०॥२४॥ द्रप्सः चस्कंद प्रथमान् अनु द्यून् इमं च योनिं अनु यः च पूर्वः समानं योनिं अनु संऽचरंतं द्रप्सं जुहोमि अनु सप्त होत्राः ॥११॥ यः ते द्रप्सः स्कंदति यः ते अंशुः बाहुऽच्युतः धिषणायाः उपऽस्थात् अध्वर्योः वा परि वा यः पवित्रात् तं ते जुहोमि मनसा वषट्ऽकृतं ॥१२॥ यः ते द्रप्सः स्कन्नः यः ते अंशुः अवः च यः परः स्रुचा अयं देवः बृहस्पतिः सं तं सिंचतु राधसे ॥१३॥ पयस्वतीः ओषधयः पयस्वत् मामकं वचः अपां पयस्वत् इत् पयः तेन मा सह शुंधत ॥१४॥२५॥

॥१८॥ परं मृत्यो अनु परा इहि पंथां यः ते स्वः इतरः देवऽया-
नात् चक्षुष्मते शृण्वते ते ब्रवीमि मा नः प्रऽजां रिरिषः मा उत
वीरान् ॥१॥ मृत्योः पदं योपयंतः यत् ऐत द्राघीयः आयुः प्रऽतरं
दधानाः आऽप्यायमानाः प्रऽजया धनेन शुद्धाः पूताः भवत य-
ज्ञियासः ॥२॥ इमे जीवाः वि मृतैः आ अववृत्रन् अभूत् भद्रा देव-
ऽहूतिः नः अद्य प्रांचः अगाम नृतये हसाय द्राघीयः आयुः प्रऽतरं
दधानाः ॥३॥ इमं जीवेभ्यः परिऽधिं दधामि मा एषां नु गात् अ-
परः अर्थं एतं शतं जीवंतु शरदः पुरूचीः अंतः मृत्युं दधतां पर्वतेन
॥४॥ यथा अहानि अनुऽपूर्वं भवंति यथा ऋतवः ऋतुऽभिः यंति
साधु यथा न पूर्वं अपरः जहाति एव धातः आयूंषि कल्पय एषां
॥५॥२६॥ आ रोहत आयुः जरसं वृणानाः अनुऽपूर्वं यतमानाः
यति स्थ इह त्वष्टा सुऽजनिमा सऽजोषाः दीर्घं आयुः करति जीवसे
वः ॥६॥ इमाः नारीः अविधवाः सुऽपत्नीः आऽअंजनेन सर्पिषा
सं विशंतु अनश्रवः अनमीवाः सुऽरत्नाः आ रोहंतु जनयः योनिं

अये॥ ७॥ उत् ईर्ष्व नारि अभि जीवऽलोकं गतऽअसुं एतं उप
शेषे आ इहि हस्तऽयाभस्य दिधिषोः तव इदं पत्युः जनिऽत्वं अभि
सं बभूथ॥ ८॥ धनुः हस्तात् आऽददानः मृतस्य असे क्षत्राय व-
र्चसे बलाय अत्र एव त्वं इह वयं सुऽवीराः विश्वाः स्पृधः अभि-
ऽमातीः जयेम॥ ९॥ उप सर्प मातरं भूमिं एतां उरुऽव्यचसं पृथि-
वीं सुऽशेवां ऊर्णऽम्रदाः युवतिः दक्षिणाऽवते एषा त्वा पातु
निःऽऋतेः उपऽस्थात्॥ १०॥ २७॥ उत् श्वंचस्व पृथिवि मा नि
बाधथाः सुऽउपायना असे भव सुऽउपवंचना माता पुत्रं यथा
सिचा अभि एनं भूमे ऊर्णुहि॥ ११॥ उत्ऽश्वंचमाना पृथिवी सु
तिष्ठतु सहस्रं मितः उप हि श्रयंतां ते गृहासः घृतऽश्चुतः भवंतु
विश्वाहा असे शरणाः संतु अत्र॥ १२॥ उत् ते स्तभ्नामि पृथिवीं
त्वत् परि इमं लोगं निऽदधत् मो अहं रिषं एतां स्थूणां पितरः
धारयंतु ते अत्र यमः सदना ते मिनोतु॥ १३॥ प्रतीचीने मां अहनि
इष्वाः पर्णऽइव आ दधुः प्रतीचीं जग्रभ वाचं अश्वं रशनया यथा
॥ १४ ॥ २८ ॥ ६ ॥

॥१९॥ नि वर्तध्वं मा अनु गात अस्मान् सिसक्त रेवतीः अग्नी-
षोमा पुनःऽवसू॰ असे धारयतं रयिं॥ १॥ पुनः एनाः नि वर्तय
पुनः एनाः नि आ कुरु इंद्रः एनाः नि यच्छतु अग्निः एनाः उप-
ऽअजंतु॥ २॥ पुनः एताः नि वर्ततां अस्मिन् पुष्यंतु गोऽपतौ इह
एव अग्ने नि धारय इह तिष्ठतु या रयिः॥ ३॥ यत् निऽयानं नि-
ऽअयनं संऽज्ञानं यत् पराऽअयनं आऽवर्तनं निऽवर्तनं यः गोपाः
अपि तं हुवे॥ ४॥ यः उत्ऽआनट् विऽअयनं यः उत्ऽआनट्
पराऽअयनं आऽवर्तनं निऽवर्तनं अपि गोपाः नि वर्ततां॥ ५॥

आ निऽवर्त नि वर्तय पुनः नः इंद्र गाः देहि जीवाभिः भुनजामहे ॥६॥ परि वः विश्वतः दधे ऊर्जा घृतेन पयसा ये देवाः के च यज्ञियाः ते रय्या सं सृजंतु नः ॥७॥ आ निऽवर्तन वर्तय नि निऽवर्तन वर्तय भूम्याः चतस्रः प्रऽदिशः ताभ्यः एनाः नि वर्तय ॥८॥१॥

॥२०॥ भद्रं नः अपि वातय मनः ॥१॥ अग्निं ईळे भुजां यविष्ठं शासा मित्रं दुःऽधरीतुं यस्य धर्मन् स्वः एनीः सपर्यंति मातुः ऊधः ॥२॥ यं आसा कृपऽनीळं भासाऽकेतुं वर्धयंति भ्राजते श्रेणिऽदन् ॥३॥ अर्यः विशां गातुः एति प्र यत् आनट् दिवः अंतान् कविः अभ्रं दीद्यानः ॥४॥ जुषत् हव्या मानुषस्य ऊर्ध्वः तस्थौ ऋभ्वा यज्ञे मिन्वन् सद्म पुरः एति ॥५॥ सः हि क्षेमः हविः यज्ञः श्रुष्टी इत् अस्य गातुः एति अग्निं देवाः वाशीऽमंतं ॥६॥२॥ यज्ञऽसहं दुवः इषे अग्निं पूर्वस्य शेवस्य अद्रेः सूनुं आयुं आहुः ॥७॥ नरः ये के च अस्मत् आ विश्वा इत् ते वामे आ स्युः० अग्निं हविषा वर्धंतः ॥८॥ कृष्णः श्वेतः अरुषः यामः अस्य ब्रध्नः ऋज्रः उत शोणः यशस्वान् हिरण्यऽरूपं जनिता जजान ॥९॥ एव ते अग्ने विऽमदः मनीषां ऊर्जः नपात् अमृतेभिः सऽजोषाः गिरः आ वक्षत् सुऽमतीः इयानः इषं ऊर्जं सुऽक्षितिं विश्वं आ अभाः० ॥१०॥३॥

॥२१॥ आ अग्निं न स्ववृक्तिऽभिः होतारं त्वा वृणीमहे यज्ञाय स्तीर्णऽबर्हिषे वि वः मदे शीरं पावकऽशोचिषं विवक्षसे ॥१॥ त्वां ऊं इति सुऽआभुवः शुंभंति अश्वऽराधसः वेति त्वां उपऽसेचनी वि वः मदे ऋजीतिः अग्ने आऽहुतिः विवक्षसे ॥२॥ त्वे धर्माणः आ-

सते जुहूभिः सिंचतीःऽइव कृष्णा रूपाणि अर्जुना वि वः मदे वि-
श्वाः अधि श्रियः धिषे विवक्षसे ॥३॥ यं अग्ने मन्यसे रयिं सहसा-
ऽवन् अमर्त्य तं आ नः वाजऽसातये वि वः मदे यज्ञेषु चित्रं आ
भर विवक्षसे ॥४॥ अग्निः जातः अथर्वणा विदत् विश्वानि काव्या
भुवत् दूतः विवस्वतः वि वः मदे प्रियः यमस्य काम्यः विवक्षसे
॥५॥४॥ त्वां यज्ञेषु ईळते अग्ने प्रऽयति अध्वरे त्वं वसूनि काम्या वि
वः मदे विश्वा दधासि दाशुषे विवक्षसे ॥६॥ त्वां यज्ञेषु ऋत्विजं
चारुं अग्ने नि सेदिरे घृतऽप्रतीकं मनुषः वि वः मदे शुक्रं चेतिष्ठं
अक्षऽभिः विवक्षसे ॥७॥ अग्ने शुक्रेण शोचिषा उरु प्रथयसे बृहत्
अभिऽक्रंदन् वृषऽयसे वि वः मदे गर्भं दधासि जामिषु विवक्षसे
॥ ८ ॥ ५ ॥

॥२२॥ कुह श्रुतः इंद्रः कस्मिन् अद्य जने मित्रः न श्रूयते ऋषी-
णां वा यः क्षये गुहा वा चर्कृषे गिरा ॥१॥ इह श्रुतः इंद्रः अस्मे अद्य
स्तवे वज्री ऋचीषमः मित्रः न यः जनेषु आ यशः चक्रे असामि
आ ॥२॥ महः यः पतिः शवसः असामि आ महः नृम्णस्य तूतुजिः
भर्ता वज्रस्य धृष्णोः पिता पुत्रंऽइव प्रियं ॥३॥ युजानः अश्वा वा-
तस्य धुनी देवः देवस्य वज्रिऽवः स्यंता पथा विरुक्मता सृजानः
स्तोषि अध्वनः ॥४॥ त्वं त्या चित् वातस्य अश्वा आ अगाः ऋज्रा
त्मना वहध्यै ययोः देवः न मर्त्यः यंता नकिः विदाय्यः ॥५॥६॥ अध
ग्मंता उशना पृच्छते वां कतऽअर्था नः आ गृहं आ जग्मथुः परा-
कात् दिवः च ग्मः च मर्त्यं ॥६॥ आ नः इंद्र पृक्षसे अस्माकं ब्रह्म
उतऽयतं तत् त्वा याचामहे अवः शुष्णं यत् हन् अमानुषं ॥७॥
अकर्मा दस्युः अभि नः अमंतुः अन्यऽव्रतः अमानुषः त्वं तस्य अ-

मित्रऽहन् वधः दासस्य दंभय ॥८॥ त्वं नः इंद्र शूर शूरैः उत त्वाऽऊंतासः वर्हणां पुरुऽत्रा ते वि पूर्तयः नवंत क्षोणयः यथा ॥९॥ त्वं तान् वृत्रऽहत्ये चोदयः नृन् कार्पाणे शूर वज्रिऽवः गुहा यदि कवीनां विशां नक्षत्रऽशवसां ॥१०॥ ७॥ मक्षु ता ते इंद्र दानऽअप्नसः आक्षाणे शूर वज्रिऽवः यत् ह शुष्णस्य दंभयः जातं विश्वं सयावंऽभिः ॥११॥ मा अकुध्यक् इंद्र शूर वस्वीः अस्मे भूवन् अभिष्टंयः वयंऽवंयं ते आसां सुम्ने स्याम वज्रिऽवः ॥१२॥ अस्मे ता ते इंद्र संतु सत्या अहिंसंतीः उपऽस्पृशः विद्याम यासां भुजः धेनूनां न वज्रिऽवः ॥१३॥ अहस्ता यत् अपदी वर्धत क्षाः शचीभिः वेद्यानां शुष्णं परि प्रऽदक्षिणित् विश्वऽआयवे नि शिश्नथः ॥१४॥ पिवंऽपिव इत् इंद्र शूर सोमं मा रिषण्यः वसवान् वसुः सन् उत त्रायस्व गृणतः मघोनः महः च रायः रेवतः कृधि नः ॥ १५ ॥ ८ ॥

॥२३॥ यजामहे इंद्रं वज्रऽदक्षिणं हरीणां रथ्यं विऽव्रंतानां प्र श्मश्रु दोधुवत् ऊर्ध्वऽथा भूत् वि सेनाभिः दयमानः वि राधसा ॥१॥ हरी नु अस्य या वने विदे वसु इंद्रः मघैः मघऽवा वृत्रऽहा भुवत् ऋभुः वाजः ऋभुक्षाः पत्यते शवः अव क्ष्णौमि दासस्य नाम चित् ॥२॥ यदा वज्रं हिरण्यं इत् अथ रथं हरी यं अस्य वहतः वि सूरिऽभिः आ तिष्ठति मघऽवा सनऽश्रुतः इंद्रः वाजस्य दीर्घऽश्रवसः पतिः ॥३॥ सो चित् नु वृष्टिः यूथ्या स्वा सचा इंद्रः श्मश्रूणि हरिता अभि प्रुष्णुते अव वेति सुऽक्षयं सुते मधु उत् इत् धूनोति वातः यथा वनं ॥४॥ यः वाचा विऽवाचः मृध्रऽवाचः पुरु सहस्रा अशिवा जघान तत्ऽतत् इत् अस्य पौंस्यं गृणीमसि पिताऽइव

यः तविषी ववृधे शवः ॥ ५ ॥ स्तोमं ते इंद्र विऽमदाः
अजीजनन् अपूर्व्यं पुरुऽतमं सुऽदानवे विद्म हि अस्य भो-
जनं इनस्यं यत् आ पशुं न गोपाः करामहे ॥ ६ ॥ माकिः नः
एना सख्या वि यौषुः तव च इंद्र विऽमदस्य च ऋषेः विद्म हि
ते प्रऽमतिं देव जामिऽवत् अस्मे ते संतु सख्या शिवानि
॥ ७ ॥ ९ ॥

॥२४॥ इंद्र सोमं इमं पिब मधुऽमंतं चमू सुतं अस्मे रयिं नि
धारय वि वः मदे सहस्रिणं पुरुऽवसो इति विवक्षसे ॥१॥ त्वां यज्ञेभिः
उक्थैः उप हव्येभिः ईमहे शचीऽपते शचीनां वि वः मदे श्रेष्ठं नः
धेहि वार्यं विवक्षसे ॥२॥ यः पतिः वार्याणां असि रध्रस्य चोदिता
इंद्र स्तोतॄणां अविता वि वः मदे द्विषः नः पाहि अंहसः विवक्षसे
॥३॥ युवं शक्रा मायाऽविना संऽईची इति निः अमंथतं विऽमदेन
यत् ईळिता नासत्या निःऽअमंथतं ॥४॥ विश्वे देवाः अकृपंत सं-
ऽईच्योः निःऽपतंत्योः नासत्यौ अब्रुवन् देवाः पुनः आ वहतात्
इति ॥५॥ मधुऽमत् मे पराऽअयनं मधुऽमत् पुनः आऽअयनं ता
नः देवा देवतया युवं मधुऽमतः कृतं ॥ ६ ॥ १० ॥

॥२५॥ भद्रं नः अपि वातय मनः दक्षं उत क्रतुं अध ते सख्ये अं-
धसः वि वः मदे रणन् गावः न यवसे विवक्षसे ॥१॥ हृदिऽस्पृशः ते
आसते विश्वेषु सोम धामऽसु अध कामाः इमे मम वि वः मदे वि
तिष्ठंते वसुऽयवः विवक्षसे ॥२॥ उत व्रतानि सोम ते प्र अहं मि-
नामि पाक्या अध पिताऽइव सूनवे वि वः मदे मृळ नः अभि
चित् वधात् विवक्षसे ॥३॥ सं ऊं इति प्र यंति धीतयः सर्गासः अव-

तान्ऽइंव क्रतुं नः सोम जीवसे वि वः मदे धारयं चमसान्ऽइंव विवंक्षसे ॥४॥ तवं त्ये सोम शक्तिऽभिः निऽकामासः वि ऋण्विरे गृत्संस्य धीराः तवसः वि वः मदे व्रजं गोऽमंतं अश्विनं विवंक्षसे ॥५॥११॥ पशुं नः सोम रक्षसि पुरुऽत्रा विऽस्थितं जगंत् सम्ऽआ कृणोषि जीवसे वि वः मदे विश्वा संऽपश्यंन् भुवंना विवंक्षसे ॥६॥ त्वं नः सोम विश्वतः गोपाः अदाभ्यः भव सेधं राजन् अपं स्रिधः वि वः मदे मा नः दुःऽशंसः ईशत विवंक्षसे ॥७॥ त्वं नः सोम सुऽक्रतुः वयःऽधेयाय जागृहि क्षेत्रवित्ऽतरः मनुषः वि वः मदे द्रुहः नः पाहि अंहसः विवंक्षसे ॥८॥ त्वं नः वृत्रहन्ऽतम इंद्रस्य इंदो इति शिवः सखा यत् सीं हवंते संऽइथे वि वः मदे युध्यमानाः तोकऽसातौ विवंक्षसे ॥९॥ अयं घ सः तुरः मदः इंद्रस्य वर्धत प्रियः अयं कक्षीवंतः महः वि वः मदे मतिं विप्रस्य वर्धयत् विवंक्षसे ॥१०॥ अयं विप्राय दाशुषे वाजान् इयर्ति गोऽमंतः अयं सप्तऽभ्यः आ वरं वि वः मदे प्र अंधं श्रोणं च तारिषत् विवंक्षसे ॥ ११ ॥ १२ ॥

॥२६॥ प्र हि अच्छं मनीषाः स्पार्हाः यंति निऽयुतः प्र दस्रा निऽयुत्ऽरंथः पूषा अविष्टु माहिनः ॥१॥ यस्यं त्यत् महिऽत्वं वाताप्यं अयं जनः विप्रः आ वंसत् धीतिऽभिः चिकेत सुऽस्तुतीनां ॥२॥ सः वेद सुऽस्तुतीनां इंदुः न पूषा वृषा अभि प्सुरः प्रुषायति व्रजं नः आ प्रुषायति ॥३॥ मंसीमहिं त्वा वयं अस्माकं देव पूषन् मतीनां च साधनं विप्राणां च आऽधवं ॥४॥ प्रतिऽअर्धिः यज्ञानां अश्वऽहयः रथानां ऋषिः सः यः मनुःऽहितः विप्रस्य यवयत्ऽसखः ॥५॥१३॥ आऽधीषमाणायाः पतिः शुचायाः च शुचस्य च वासःऽवायः अवीनां आ वासांसि मर्मृजत् ॥६॥ इनः वाजानां प-

घी जरिमाणं तरंति ॥२१॥ वृक्षेऽवृक्षे निऽयंता मीमयत् गौः ततः
वयः प्र पतान् पुरुषऽअदः अथ इदं विश्वं भुवनं भयाते इंद्राय
सुन्वत् ऋषये च शिक्षत् ॥२२॥ देवानां माने प्रथमाः अतिष्ठन्
कृंतत्रात् एषां उपराः उत् आयन् त्रयः तपंति पृथिवीं अनूपाः
द्वा वृबूकं वहतः पुरीषं ॥२३॥ सा ते जीवातुः उत तस्य विद्धि मा
स्म एतादृक् अप गूहः सऽमर्ये आविः स्वः॰ कृणुते गूहते बुसं सः
पादुः अस्य निःऽनिजः न मुच्यते ॥ २४ ॥ १९ ॥

॥२८॥ विश्वः हि अन्यः अरिः आऽजगाम मम इत् अह श्वशुरः
न आ जगाम जक्षीयात् धानाः उत सोमं पपीयात् सुऽआशितः
पुनः अस्तं जगायात् ॥१॥ सः रोरुवत् वृषभः तिग्मऽशृंगः वर्ष्मन्
तस्थौ वरिमन् आ पृथिव्याः विश्वेषु एनं वृजनेषु पामि यः मे कु
क्षी सुतऽसोमः पृणाति ॥२॥ अद्रिणा ते मंदिनः इंद्र तूयान्
सुन्वंति सोमान् पिबसि त्वं एषां पचंति ते वृषभान् अत्सि तेषां
पृक्षेण यत् मघऽवन् हूयमानः ॥३॥ इदं सु मे जरितः आ चिकिद्धि
प्रतिऽईपं शापं नद्यः वहंति लोपाशः सिंहं प्रत्यंचं अत्साः क्रोष्टा
वराहं निः अतक्त कक्षात् ॥४॥ कथा ते एतत् अहं आ चिकेतं गृ
त्सस्य पाकः तवसः मनीषां त्वं नः विद्वान् ऋतुऽथा वि वोचः
यं अर्धं ते मघऽवन् क्षेम्या धूः ॥५॥ एव हि मां तवसं वर्धयंति दिवः
चित् मे बृहतः उत्ऽतरा धूः पुरु सहस्रा नि शिशामि साकं अशत्रुं
हि मा जनिता जजान ॥६॥२०॥ एव हि मां तवसं जज्ञुः उग्रं कर्मन्
ऽकर्मन् वृषणं इंद्र देवाः वधीं वृत्रं वज्रेण मंदसानः अप व्रजं
महिना दाशुषे वं ॥७॥ देवासः आयन् परशून् अबिभ्रन् वना वृ
श्चंतः अभि विट्ऽभिः आयन् नि सुऽद्रुं दधतः वक्षणासु यत्र कृ

पींटं अनुं तत् दृहंति ॥ ८ ॥ शशः क्षुरं प्रत्यंचं जगार अद्रिं लोगेन वि अभेदं आरात् वृहंतं चित् ऋहते रंधयानि वयंत् वत्सः वृषभं शूशुवानः ॥ ९ ॥ सुऽपर्णः इत्था नखं आ सिसाय अवंऽरुद्धः परिऽपदं न सिंहः निऽरुद्धः चित् महिषः तर्ष्याऽवान् गोधा तस्मैं अयथं कर्षत् एतत् ॥ १० ॥ तेभ्यः गोधा अयथं कर्षत् एतत् ये ब्रह्मणः प्रतिऽपीयंति अन्नैः सिमः उक्ष्णः अवऽसृष्टान् अदंति स्वयं वलानि तन्वः शृणानाः ॥ ११ ॥ एते शमींभिः सुऽशमीं अभूवन् ये हिन्विरे तन्वः सोमैं उक्थैः नृऽवत् वदंन् उपं नः माहि वाजान् दिवि श्रवः दधिषे नामं वीरः ॥ १२ ॥ २१ ॥

॥ २९ ॥ वनें न वा यः नि अधायि चाकन् शुचिः वां स्तोमः भुरणौ अजीगरिति यस्यं इत् इंद्रः पुरुऽदिनेषु होतां नृणां नर्यः नृऽतमः क्षपाऽवान् ॥ १ ॥ प्र ते अस्याः उषसंः प्र अपरस्याः नृतौ स्याम नृऽतमस्य नृणां अनुं त्रिऽशोकः शतं आ अवहत् नृन् कुत्सेन रथः यः असंत् ससऽवान् ॥ २ ॥ कः ते मदः इंद्र रंत्यः भूत् दुरः गिरः अभि उग्रः वि धाव कत् वाहः अर्वाक् उपं मा मनीषा आ त्वा शक्यां उपऽमं राधः अन्नैः ॥ ३ ॥ कत् ऊं द्युम्नं इंद्र त्वाऽवंतः नृन् कयां धिया करसे कत् नः आ अगन् मित्रः न सत्यः उरुऽगाय भृत्यै अन्ने समस्य यत् असंन् मनीषाः ॥ ४ ॥ प्र ईरय सूरः अर्थं न पारं ये अस्य कामं जनिधाःऽइंव ग्मन् गिरः च ये ते तुविऽजात पूर्वीः नरः इंद्र प्रतिऽशिक्षंति अन्नैः ॥ ५ ॥ २२ ॥ मात्रे नु ते सुऽमिते इंद्र पूर्वी द्यौः मज्मनां पृथिवी काव्येन वरांय ते घृतऽवंतः सुतासंः स्वाद्मन् भवंतु पीतये मधूनि ॥ ६ ॥ आ मध्वः अस्मै असिचन् अमंत्रं इंद्राय पूर्णं सः हि सत्यऽराधाः सः वावृधे वरिमन् आ पृथिव्याः अभि

ऋत्वा नर्यैः पौंस्यैः च ॥ ७ ॥ वि आनट् इंद्रः पृतनाः सुऽओजाः आ अस्मै यतंते सख्याय पूर्वीः आ स रथं न पृतनासु तिष्ठ यं भद्रया सुऽमत्या चोदयासे ॥ ८ ॥ २३ ॥ २ ॥

॥ ३० ॥ प्र देवऽत्रा ब्रह्मणे गातुः एतु अपः अच्छ मनसः न प्रऽयुक्ति महीं मित्रस्य वरुणस्य धासिं पृथुऽज्रयसे रीरध सुऽवृक्तिं ॥ १ ॥ अध्वर्यवः हविष्मंतः हि भूत अच्छ अपः इत उशतीः उशंतः अव याः चष्टे अरुणः सुऽपर्णः तं आ अस्यध्वं ऊर्मिं अद्य सुऽहस्ताः ॥ २ ॥ अध्वर्यवः अपः इत समुद्रं अपां नपातं हविषा यजध्वं सः वः ददत् ऊर्मिं अद्य सुऽपूतं तस्मै सोमं मधुऽमंतं सुनोत ॥ ३ ॥ यः अनिध्मः दीदयत् अप्ऽसु अंतः यं विप्रासः ईळते अध्वरेषु अपां नपात् मधुऽमतीः अपः दाः याभिः इंद्रः ववृधे वीर्याय ॥ ४ ॥ याभिः सोमः मोदते हर्षते च कल्याणीभिः युवतिऽभिः न मर्यः ताः अध्वर्यो अपः अच्छ परा इहि यत् आऽसिंचाः ओषधीभिः पुनीतात् ॥ ५ ॥ २४ ॥ एव इत् यूने युवतयः नमंत यत् ईं उशन् उशतीः एति अच्छ सं जानते मनसा सं चिकित्रे अध्वर्यवः धिषणा आपः च देवीः ॥ ६ ॥ यः वः वृताभ्यः अकृणोत् ऊं लोकं यः वः मह्याः अभिऽशस्तेः अमुंचत् तस्मै इंद्राय मधुऽमंतं ऊर्मिं देवऽमादनं प्र हिणोतन आपः ॥ ७ ॥ प्र अस्मै हिनोत मधुऽमंतं ऊर्मिं गर्भः यः वः सिंधवः मध्वः उत्सः घृतऽपृष्ठं ईड्यं अध्वरेषु आपः रेवतीः शृणुत हवं मे ॥ ८ ॥ तं सिंधवः मत्सरं इंद्रऽपानं ऊर्मिं प्र हेत यः उभे इयर्ति मदऽच्युतं औशानं नभःऽजां परि त्रिऽतंतुं विऽचरंतं उत्सं ॥ ९ ॥ आऽववृततीः अध नु द्विऽधाराः गोषुऽयुधः न निऽयवं चरंतीः ऋषे जनित्रीः भुवनस्य पत्नीः अपः वंदस्व सऽवृधः सऽयोनीः

॥१०॥२५॥ हिनोत नः अध्वरं देवऽयज्या हिनोत ब्रह्म सनये धनानां
ऋतस्य योगे वि स्यध्वं ऊधः श्रुष्टीऽवरीः भूतन अस्मभ्यं आपः
॥११॥ आपः रेवतीः क्षयथ हि वस्वः क्रतुं च भद्रं बिभृथ अमृतं च
रायः च स्थ सुऽअपत्यस्य पत्नीः सरस्वती तत् गृणते वयः धात्
॥१२॥ प्रति यत् आपः अदृश्रं आऽयतीः घृतं पयांसि बिभ्रतीः मधूनि
अध्वर्युऽभिः मनसा संऽविदानाः इंद्राय सोमं सुऽसुतं भरंतीः
॥१३॥ आ इमाः अग्मन् रेवतीः जीवऽधन्याः अध्वर्यवः सादयत
सखायः नि बर्हिषि धत्तन सोम्यासः अपां नप्त्रा संऽविदानासः
एनाः ॥१४॥ आ अग्मन् आपः उशतीः बर्हिः आ इदं नि अध्वरे
असदन् देवऽयंतीः अध्वर्यवः सुनुत इंद्राय सोमं अभूत् ऊं वः
सुऽशका देवऽयज्या ॥ १५ ॥ २६ ॥

॥३१॥ आ नः देवानां उप वेतु शंसः विश्वेभिः तुरैः अवसे यजत्रः
तेभिः वयं सुऽसखायः भवेम तरंतः विश्वा दुःऽइता स्याम ॥१॥
परि चित् मर्तः द्रविणं ममन्यात् ऋतस्य पथा नमसा आ विवासेत्
उत स्वेन क्रतुना सं वदेत श्रेयांसं दक्षं मनसा जगृभ्यात् ॥२॥
अधायि धीतिः असंसृग्रं अंशाः तीर्थे न दस्मं उप यंति ऊमाः अभि
आनश्म सुवितस्य शूषं नवेदसः अमृतानां अभूम ॥३॥ नित्यः
चाकन्यात् स्वऽपतिः दमूनाः यस्मै ऊं देवः सविता जजान भगः
वा गोभिः अर्यमा ईं अनज्यात् सः अस्मै चारुः छदयत् उत स्यात्
॥४॥ इयं सा भूयाः उषसांऽइव क्षाः यत् ह क्षुऽमंतः शवसा संऽआयन्
अस्य स्तुतिं जरितुः भिक्षमाणाः आ नः शग्मासः उप यंतु
वाजाः ॥५॥२७॥ अस्य इत् एषा सुऽमतिः पप्रथाना अभवत् पूर्व्या
भूमना गौः अस्य सऽनीळाः असुरस्य योनौ समाने आ भरणे

विभ्रमाणाः॥६॥ किं स्वित् वनं कः ऊं सः वृक्षः आस यतः द्यावा-
पृथिवी' निःऽततक्षुः संऽतस्थाने॰ अजरे' इतःऽऊती॰ अहानि
पूर्वीः उषसः जरंत॥७॥ न एतावत् एना परः अन्यत् अस्ति उक्षा
सः द्यावापृथिवी' बिभर्ति त्वचं पवित्रं कृणुत स्वधाऽवान् यत्
ईं सूर्यं न हरितः वहंति॥८॥ स्तेगः न क्षां अति एति पृथ्वीं मिहं न
वातः वि ह वाति भूम मित्रः यत् वरुणः अज्यमानः अग्निः वने न
वि असृष्ट शोकं॥९॥ स्तरीः यत् सूत सद्यः अज्यमाना व्यथिः अव्य-
थीः कृणुत स्वऽगोपा पुत्रः यत् पूर्वः पित्रोः जनिष्ट शम्यां गौः
जगार यत् ह पृच्छान्॥१०॥ उत कण्वं नृऽसदः पुत्रं आहुः उत
श्यावः धनं आ अदत्त वाजी प्र कृष्णाय रुशत् अपिन्वत ऊधः
ऋतं अत्र नकिः अस्मै अपीपेत॥११॥२८॥

॥३२॥ प्र सु ग्मंता धियसानस्य सक्षणि वरेभिः वरान् अभि सु
प्रऽसीदतः अस्माकं इंद्रः उभयं जुजोषति यत् सोम्यस्य अंधसः
बुबोधति॥१॥ वि इंद्र यासि दिव्यानि रोचना वि पार्थिवानि
रजसा पुरुऽस्तुत ये त्वा वहंति मुहुः अध्वरान् उप ते सु वन्वंतु व-
ग्वनान् अराधसः॥२॥ तत् इत् मे छंत्सत् वपुषः वपुःऽतरं पुत्रः
यत् जानं पित्रोः अधिऽइयति जाया पतिं वहति वग्नुना सुऽमत्
पुंसः इत् भद्रः वहतुः परिऽकृतः॥३॥ तत् इत् सधऽस्थं अभि चारु
दीधय गावः यत् शासन् वहतुं न धेनवः माता यत् मंतुः यूथस्य
पूर्व्या अभि वाणस्य सप्तऽधातुः इत् जनः॥४॥ प्र वः अच्छ रिरिचे
देवऽयुः पदं एकः रुद्रेभिः याति तुर्वणिः जरा वा येषु अमृतेषु दा-
वने परि वः ऊमेभ्यः सिंचत मधु॥५॥२९॥ निऽधीयमानं अप-
ऽगूळ्हं अप्ऽसु प्र मे देवानां व्रतऽपाः उवाच इंद्रः विद्वान् अनु

हि त्वा च चक्षं तेनं अहं अग्ने अनुंऽशिष्टः आ अगां ॥६॥ अक्षेत्र-
ऽवित् क्षेत्रऽविदं हि अप्राट् सः प्र एति क्षेत्रऽविदा अनुंऽशिष्टः
एतत् वै भद्रं अनुऽशासनस्य उत स्रुतिं विंदति अंजसीनां ॥७॥
अद्य इत् ऊं प्र आनीत् अमेमन् इमा अहा अपिंऽवृतः अधयत
मातुः ऊधः आ ई एनं आप जरिमा युवानं अहेळन् वसुः सुऽम-
नाः बभूव ॥८॥ एतानि भद्रा कलश क्रियाम कुरुंऽश्रवण ददंतः
मघानि दानः इत् वः मघऽवानः सः अस्तु अयं च सोमः हृदि यं
बिभर्मि ॥९॥३०॥७॥

॥३३॥ प्र मा युयुज्रे प्रऽयुजः जनानां वहामि स्म पूषणं अंतरेण
विश्वे देवासः अध मां अरक्षन् दुःऽशासुः आ अगात् इति घोषः
आसीत् ॥१॥ सं मा तपंति अभितः सपत्नीःऽइव पर्शवः नि बा-
धते अमतिः नग्नता जसुः वेः न वेवीयते मतिः ॥२॥ मूषः न शिश्ना
वि अदंति मा आऽध्यः स्तोतारं ते शतऽक्रतो॰ सकृत् सु नः मघ-
ऽवन् इंद्र मृळय अध पिताऽइव नः भव ॥३॥ कुरुऽश्रवणं आवृणि
राजानं त्रासदस्यवं मंहिष्ठं वाघतां ऋषिः ॥४॥ यस्य मा हरितः
रथे तिस्रः वहंति साधुऽया स्तवै सहस्रऽदक्षिणे ॥५॥१॥ यस्य प्र-
ऽस्वादसः गिरः उपमऽश्रवसः पितुः क्षेत्रं न रण्वं ऊचुषे ॥६॥ अधि
पुत्र उपमऽश्रवः नपात् मित्रऽअतिथेः इहि पितुः ते अस्मि वंदि-
ता ॥७॥ यत् ईशीय अमृतानां उत वा मर्त्यानां जीवेत् इत् मघ-
ऽवा मम ॥८॥ न देवानां अति व्रतं शतऽआत्मा चन जीवति तथा
युजा वि ववृते ॥९॥२॥

॥३४॥ प्रावेपाः मा बृहतः मादयंति प्रवातेऽजाः इरिणे वर्वृ-

तानाः सोमस्यऽइव मौजऽवतस्य भक्षः विऽभीदकः जागृविः
मह्यं अच्छान् ॥ १ ॥ न मा मिमेथ न जिहीळे एषा शिवा सखि-
ऽभ्यः उत मह्यं आसीत् अक्षस्य अहं एकऽपरस्य हेतोः अनुऽव्रतां
अप जायां अरोधं ॥ २ ॥ द्वेष्टि श्वश्रूः अप जाया रुणद्धि न नाथितः
विंदते मर्डितारं अश्वस्यऽइव जरतः वस्न्यस्य न अहं विंदामि कि-
तवस्य भोगं ॥ ३ ॥ अन्ये जायां परि मृशंति अस्य यस्य अगृधत्
वेदने वाजी अक्षः पिता माता भ्रातरः एनं आहुः न जानीमः न-
यत बद्धं एतं ॥ ४ ॥ यत् आऽदीध्ये न दविषाणि एभिः परायत्ऽभ्यः
अव हीये सखिऽभ्यः निऽउप्ताः च बभ्रवः वाचं अक्रत एमि इत्
एषां निःऽकृतं जारिणीऽइव ॥ ५ ॥ ३ ॥ सभां एति कितवः पृच्छ-
मानः जेष्यामि इति तन्वा शूशुजानः अक्षासः अस्य वि तिरंति
कामं प्रतिऽदीव्ने दधतः आ कृतानि ॥ ६ ॥ अक्षासः इत् अंकुशिनः
निऽतोदिनः निऽकृत्वानः तपनाः तापयिष्णवः कुमारऽदेष्णाः
जयतः पुनःऽहनः मध्वा संऽपृक्ताः कितवस्य बर्हणा ॥ ७ ॥ त्रिऽपं-
चाशः क्रीळति व्रातः एषां देवःऽइव सविता सत्यऽधर्मा उग्रस्य
चित् मन्यवे न नमंते राजा चित् एभ्यः नमः इत् कृणोति ॥ ८ ॥
नीचा वर्तंते उपरि स्फुरंति अहस्तासः हस्तऽवंतं सहंते दिव्याः
अंगाराः इरिणे निऽउप्ताः शीताः संतः हृदयं निः दहंति ॥ ९ ॥ जाया
तप्यते कितवस्य हीना माता पुत्रस्य चरतः क्व स्वित् ऋणऽवा
बिभ्यत् धनं इच्छमानः अन्येषां अस्तं उप नक्तं एति ॥ १० ॥ ४ ॥ स्त्रियं
दृष्ट्वाय कितवं तताप अन्येषां जायां सुऽकृतं च योनिं पूर्वाह्णे
अश्वान् युयुजे हि बभ्रून् सः अग्नेः अंते वृषलः पपाद ॥ ११ ॥ यः वः
सेनाऽनीः महतः गणस्य राजा व्रातस्य प्रथमः बभूव तस्मै कृणो-
मि न धना रुणध्मि दश अहं प्राचीः तत् ऋतं वदामि ॥ १२ ॥ अक्षैः

मा दीव्यः कृषिं इत् कृषस्व वित्ते रमस्व वहु मन्यमानः तत्र गावः
कितव तत्र जाया तत् मे वि चष्टे सविता अयं अर्यः ॥१३॥ मित्रं
कृणुध्वं खलु मृळत नः मा नः घोरेण चरत अभि धृष्णु नि वः नु
मन्युः विशतां अरातिः अन्यः वभ्रूणां प्रऽसितौ नु अस्तु ॥१४॥५॥

॥३५॥ अवुध्रं ऊं इति त्ये इंद्रऽवंतः अग्नयः ज्योतिः भरंतः उषसः
विऽउष्टिषु मही' द्यावापृथिवी' चेततां अपः अद्य देवानां अवः
आ वृणीमहे ॥१॥ दिवःपृथिव्योः अवः आ वृणीमहे मातॄन् सिंधून्
पर्वतान् शर्यणाऽवंतः अनागाःऽत्वं सूर्यं उषसं ईमहे भद्रं सोमः
सुवानः अद्य कृणोतु नः ॥२॥ द्यावा नः अद्य पृथिवी' अनागसः
मही' त्रायेतां सुविताय मातरा उषाः उच्छंती अप वाधतां अघं
स्वस्ति अग्निं संऽइधानं ईमहे ॥३॥ इयं नः उस्रा प्रथमा सुऽदेव्यं
रेवत् सनिऽभ्यः रेवती वि उच्छतु आरे मन्युं दुःऽविदत्रस्य धीमहि
स्वस्ति अग्निं संऽइधानं ईमहे ॥४॥ प्र याः सिस्रते सूर्यस्य रश्मि-
ऽभिः ज्योतिः भरंतीः उषसः विऽउष्टिषु भद्राः नः अद्य श्रवसे वि
उच्छत स्वस्ति अग्निं संऽइधानं ईमहे ॥५॥६॥ अनमीवाः उषसः
आ चरंतु नः उत् अग्नयः जिहतां ज्योतिषा वृहत् अयुक्षातां अ-
श्विना तूतुजिं रथं स्वस्ति अग्निं संऽइधानं ईमहे ॥६॥ श्रेष्ठं नः अद्य
सवितः वरेण्यं भागं आ सुव सः हि रत्नऽधाः असि रायः जनित्रीं
धिषणां उप ब्रुवे स्वस्ति अग्निं संऽइधानं ईमहे ॥७॥ पिपर्तु मा
तत् ऋतस्य प्रऽवाचनं देवानां यत् मनुष्याः अमन्महि विश्वाः
इत् उस्राः स्पट् उत् एति सूर्यः स्वस्ति अग्निं संऽइधानं ईमहे
॥८॥ अद्वेषः अद्य वर्हिषः स्तरीमणि ग्राव्णां योगे मन्मनः साधे
ईमहे आदित्यानां शर्मणि स्थाः भुरण्यसि स्वस्ति अग्निं संऽइ-

धानं ईमहे ॥९॥ आ नः बर्हिः सधऽमादे बृहत् दिवि देवान् ईळे
सादय सप्त होतॄन् इंद्रं मित्रं वरुणं सातये भगं स्वस्ति अग्निं
संऽइधानं ईमहे ॥१०॥७॥ ते आदित्याः आ गत सर्वतातये वृधे नः
यज्ञं अवत सऽजोषसः बृहस्पतिं पूषणं अश्विना भगं स्वस्ति
अग्निं संऽइधानं ईमहे ॥११॥ तत् नः देवाः यच्छत सुऽप्रऽअवनं
छर्दिः आदित्याः सुऽभरं नृऽपाय्यं पश्वे तोकाय तनयाय जीवसे
स्वस्ति अग्निं संऽइधानं ईमहे ॥१२॥ विश्वे अद्य मरुतः विश्वे ऊती
विश्वे भवंतु अग्नयः संऽइद्धाः विश्वे नः देवाः अवसा आ गमंतु
विश्वं अस्तु द्रविणं वाजः अस्मे ॥१३॥ यं देवासः अवथ वाजऽ
सातौ यं त्रायध्वे यं पिपृथ अति अंहः यः वः गोऽपीथे न भयस्य
वेद ते स्याम देवऽवीतये तुरासः ॥१४॥८॥

॥३६॥ उषसानक्ता बृहती सुऽपेशसा द्यावाक्षामा वरुणः
मित्रः अर्यमा इंद्रं हुवे मरुतः पर्वतान् अपः आदित्यान् द्यावापृ
थिवी अपः स्वरिति ॥१॥ द्यौः च नः पृथिवी च प्रऽचेतसा ऋतवरी
इति रक्षतां अंहसः रिषः मा दुःऽविदत्रा निःऽऋतिः नः ईशत तत्
देवानां अवः अद्य वृणीमहे ॥२॥ विश्वस्मात् नः अदितिः पातु
अंहसः माता मित्रस्य वरुणस्य रेवतः स्वःऽवत् ज्योतिः अवृकं
नशीमहि तत् देवानां अवः अद्य वृणीमहे ॥३॥ ग्रावा वदन् अप
रक्षांसि सेधतु दुःऽस्वप्न्यं निःऽऋतिं विश्वं अत्रिणं आदित्यं शर्म
मरुतां अशीमहि तत् देवानां अवः अद्य वृणीमहे ॥४॥ आ इंद्रः
बर्हिः सीदतु पिन्वतां इळा बृहस्पतिः सामऽभिः ऋक्वः अर्चतु
सुऽप्रऽकेतं जीवसे मन्म धीमहि तत् देवानां अवः अद्य वृणीमहे
॥५॥ दिविऽस्पृशं यज्ञं अस्माकं अश्विना जीरऽअध्वरं कृणुतं सुम्नं

सुम्नं इष्टये प्राचीनऽरश्मिं आऽहुतं घृतेन तत् देवानां अवः अद्य
वृणीमहे ॥६॥ उप ह्वये सुऽहवं मारुतं गणं पावकं ऋष्वं सख्याय
शंऽभुवं रायः पोषं सौश्रवसाय धीमहि तत् देवानां अवः अद्य
वृणीमहे ॥७॥ अपां पेरुं जीवऽधन्यं भरामहे देवऽअव्यं सुऽहवं
अध्वरऽश्रियं सुऽरश्मिं सोमं इन्द्रियं यमीमहि तत् देवानां अवः
अद्य वृणीमहे ॥८॥ सनेम तत् सुऽसनिता सनित्वऽभिः वयं जी-
वाः जीवऽपुत्राः अनागसः ब्रह्मऽद्विषः विष्वक् एनः भरेरत तत्
देवानां अवः अद्य वृणीमहे ॥९॥ ये स्थ मनोः यज्ञियाः ते शृणो-
तन यत् वः देवाः ईमहे तत् ददातन जैत्रं क्रतुं रयिऽमत् वीरऽवत्
यशः तत् देवानां अवः अद्य वृणीमहे ॥१०॥१०॥ महत् अद्य महतां
आ वृणीमहे अवः देवानां बृहतां अनर्वणां यथा वसु वीरऽजातं
नशामहै तत् देवानां अवः अद्य वृणीमहे ॥११॥ महः अग्नेः संऽइ-
धानस्य शर्मणि अनागाः मित्रे वरुणे स्वस्तये श्रेष्ठे स्याम सवितुः
सवीमनि तत् देवानां अवः अद्य वृणीमहे ॥१२॥ ये सवितुः सत्य-
ऽसवस्य विश्वे मित्रस्य व्रते वरुणस्य देवाः ते सौभगं वीरऽवत्
गोऽमत् अप्नः दधातन द्रविणं चित्रं अस्मे ॥१३॥ सविता पश्चा-
तात् सविता पुरस्तात् सविता उत्तरात्तात् सविता अधरात्तात्
सविता नः सुवतु सर्वऽतातिं सविता नः रासतां दीर्घं आयुः
॥१४॥११॥

॥३७॥ नमः मित्रस्य वरुणस्य चक्षसे महः देवाय तत् ऋतं
सपर्यत दूरेऽदृशे देवऽजाताय केतवे दिवः पुत्राय सूर्याय शंसत
॥१॥ सा मा सत्यऽउक्तिः परि पातु विश्वतः द्यावा च यत्र ततनन्
अहानि च विश्वं अन्यत् नि विशते यत् एजति विश्वाहा आपः

विश्वाहा उत् एति सूर्यः ॥२॥ न ते अदेवः प्रऽदिवः नि वासते यत्
एतशेभिः पतरैः रथर्यसि प्राचीनं अन्यत् अनु वर्तते रजः उत् अ-
न्येन ज्योतिषा यासि सूर्य ॥३॥ येन सूर्य ज्योतिषा बाधसे तमः
जगत् च विश्वं उत्ऽइयर्षि भानुना तेन अस्मत् विश्वां अनिरां
अनाहुतिं अप अमीवां अप दुःऽस्वप्न्यं सुव ॥४॥ विश्वस्य हि प्र-
ऽइषितः रक्षसि व्रतं अहेळयन् उत्ऽचरसि स्वधाः अनु यत् अद्य
त्वा सूर्य उपऽब्रवामहै तं नः देवाः अनु मंसीरत क्रतुं ॥५॥ तं नः
द्यावापृथिवी इति तत् नः आपः इंद्रः शृण्वंतु मरुतः हवं वचः मा शूने
भूम सूर्यस्य संऽदृशि भद्रं जीवंतः जरणां अशीमहि ॥६॥१७॥ वि-
श्वाहा त्वा सुऽमनसः सुऽचक्षसः प्रजाऽवंतः अनमीवाः अना-
गसः उत्ऽयंतं त्वा मित्रऽमहः दिवेऽदिवे ज्योक् जीवाः प्रति
पश्येम सूर्य ॥७॥ महि ज्योतिः बिभ्रतं त्वा विऽचक्षण भास्वंतं
चक्षुषेऽचक्षुषे मयः आऽरोहंतं बृहतः पाजसः परि वयं जीवाः
प्रति पश्येम सूर्य ॥८॥ यस्य ते विश्वा भुवनानि केतुना प्र च ईरते
नि च विशंते अक्तुऽभिः अनागाःऽत्वेन हरिऽकेश सूर्य अह्नाऽअ-
ह्ना नः वस्यसाऽवस्यसा उत् इहि ॥९॥ शं नः भव चक्षसा शं नः
अह्ना शं भानुना शं हिमा शं घृणेन यथा शं अध्वन् शं असत् दु-
रोणे तत् सूर्य द्रविणं धेहि चित्रं ॥१०॥ अस्माकं देवाः उभयाय
जन्मने शर्म यच्छत द्विऽपदे चतुःऽपदे अदत् पिबत् ऊर्जयमानं
आशितं तत् अस्मे शं योः अरपः दधातन ॥११॥ यत् वः देवाः च-
कृम जिह्वया गुरु मनसः वा प्रऽयुती देवऽहेळनं अरावा यः नः
अभि दुच्छुनाऽयते तस्मिन् तत् एनः वसवः नि धेतन [illegible]

[illegible]

प्र अव सातये यत्र गोऽसाता धृषितेषु खादिषु विष्वक् पतंति दिद्यवः नृऽसह्ये ॥ १ ॥ सः नः क्षुऽमंतं सदने वि ऊर्णुहि गोऽअर्णसं रयिं इंद्र श्रवाय्यं स्याम ते जयंतः शक्र मेदिनः यथा वयं उश्मसि तत् वसो इति कृधि ॥ २ ॥ यः नः दासः आर्यः वा पुरुऽस्तुत अदेवः इंद्र युधये चिकेतति अस्माभिः ते सुऽसहाः संतु शत्रवः त्वया वयं तान् वनुयाम संऽगमे ॥ ३ ॥ यः दभ्रेभिः हव्यः यः च भूरिऽभिः यः अभीके वरिवःऽवित् नृऽसह्ये तं विऽखादे सस्निं अद्य श्रुतं नरं अर्वाचं इंद्रं अवसे करामहे ॥ ४ ॥ स्वऽवृजं हि त्वां अहं इंद्र शुश्रव अननुऽदं वृषभ रध्रऽचोदनं प्र मुंचस्व परि कुत्सात् इह आ गहि किं ऊं इति त्वाऽवान् मुष्कयोः बद्धः आसते ॥ ५ ॥ १४ ॥

॥ ३९ ॥ यः वां परिऽज्मा सुऽवृत् अश्विना रथः दोषां उषसः हव्यः हविष्मता शश्वत्ऽतमासः तं ऊं इति वां इदं वयं पितुः न नाम सुऽहवं हवामहे ॥ १ ॥ चोदयतं सूनृताः पिन्वतं धियः उत् पुरंऽधीः ईरयतं तत् उश्मसि यशसं भागं कृणुतं नः अश्विना सोमं न चारुं मघवत्ऽसु नः कृतं ॥ २ ॥ अमाऽजुरः चित् भवथः युवं भगः अनाशोः चित् अवितारा अपमस्य चित् अंधस्य चित् नासत्या कृशस्य चित् युवां इत् आहुः भिषजा रुतस्य चित् ॥ ३ ॥ युवं च्यवानं सनयं यथा रथं पुनः युवानं चरथाय तक्षथुः निः तौग्र्यं ऊहथुः अत्ऽभ्यः परि विश्वा इत् ता वां सवनेषु प्रऽवाच्या ॥ ४ ॥ पुराणा वां वीर्या प्र ब्रव जने अथो इति ह आसथुः भिषजा मयःऽभुवा ता वां नु नव्यौ अवसे करामहे अयं नासत्या श्रत् अरिः यथा दधत् ॥ ५ ॥ १५ ॥ इयं वां अह्वे शृणुतं मे अश्विना पुत्राय़ऽइव पितरा मह्यं शिक्षतं अनापिः अज्ञाः असजात्या अमतिः पुरा तस्याः अ-

भिऽशंस्तेः अव स्पृतं ॥६॥ युवं रथेन विऽमदाय शुंध्युवं नि ऊहथुः
पुरुऽमित्रस्यं योषणां युवं हवं वध्रिऽमत्याः अगच्छतं युवं सुऽसु-
तिं चक्रथुः पुरंऽधये ॥७॥ युवं विप्रस्य जरणां उपऽईयुषः पुनः
कलेः अकृणुतं युवंत् वयः युवं वंदनं ऋश्यऽदात् उत् ऊपथुः युवं
सद्यः विश्पलां एतवे कृथः ॥८॥ युवं ह रेभं वृषणा गुहा हितं उत् ऐ-
रयतं ममृऽवांसं अश्विना युवं ऋबीसं उत तप्तं अत्रये ओमन्-
ऽवंतं चक्रथुः सप्तऽवंध्रये ॥९॥ युवं श्वेतं पेदवे अश्विना अश्वं नव-
ऽभिः वाजैः नवती च वाजिनं चर्कृत्यं ददथुः द्रवयत्ऽसखं भगं न
नृऽभ्यः हव्यं मयःऽभुवं ॥१०॥१६॥ न तं राजानौ अदिते कुतः चन न
अंहः अश्नोति दुःऽइतं नकिः भयं यं अश्विना सुऽहवा रुद्रऽवर्तनी॰
पुरःऽरथं कृणुथः पत्न्या सह ॥११॥ आ तेन यातं मनसः जवीयसा
रथं यं वां ऋभवः चक्रुः अश्विना यस्य योगे दुहिता जायते दिवः
उभे॰ अहनी॰ सुऽदिने॰ विवस्वतः ॥१२॥ ता वर्तिः यातं जयुषा
वि पर्वतं अपिन्वतं शयवे धेनुं अश्विना वृकस्य चित् वर्तिकां
अंतः आस्यात् युवं शचीभिः ग्रसितां अमुंचतं ॥१३॥ एतं वां
स्तोमं अश्विनौ अकर्म अतक्षाम भृगवः न रथं नि अमृक्षाम यो-
षणां न मर्ये नित्यं न सूनुं तनयं दधानाः ॥१४॥१७॥

॥४०॥ रथं यांतं कुह कः ह वां नरा प्रति द्युऽमंतं सुविताय भूष-
ति प्रातःऽयावानं विऽभ्वं विशेऽविंशे वस्तोःऽवस्तोः वहमानं
धिया शमि ॥१॥ कुह स्वित् दोषा कुह वस्तोः अश्विना कुह अभि-
ऽपित्वं करतः कुह ऊषतुः कः वां शयुऽत्रा विधवाऽइव देवरं मर्यं
न योषा कृणुते सधऽस्थे आ ॥२॥ प्रातः जरेथे जरणाऽइव कापया
वस्तोःऽवस्तोः यजता गच्छथः गृहं कस्य ध्वस्रा भवथः कस्य वा

नरा राजपुत्राऽइंव सर्वना अवं गच्छथः ॥३॥ युवां मृगाऽइंव
वारणा मृगण्यवंः दोषा वस्तोंः हविषा नि ह्वयामहे युवं होत्रां
ऋतुऽथा जुह्वंते नरा इषं जनाय वहथः शुभः पती ॥४॥ युवां ह
घोषा परि अश्विना यती राज्ञः ऊचे दुहिता पृच्छे वां नरा भूतं मे
अह्रे उत भूतं अक्तवे अश्वंऽवते रथिने शक्तं अर्वते ॥५॥१८॥ युवं
कवी स्थः परि अश्विना रथं विशः न कुत्सः जरितुः नशायथः युवोः
ह मक्षा परि अश्विना मधु आसा भरत निःऽकृतं न योषणा ॥६॥
युवं ह भुज्युं युवं अश्विना वशं युवं शिंजारं उशनां उप आरथुः यु-
वोः ररावा परि सख्यं आसते युवोः अहं अवसा सुम्नं आ चके ॥७॥
युवं ह कृशं युवं अश्विना शयुं युवं विधंतं विधवां उरुष्यथः युवं
सनिऽभ्यः स्तनयंतं अश्विना अप व्रजं ऊर्णुथः सप्तऽआस्यं ॥८॥ ज-
निष्ट योषा पतयत् कनीनकः वि च अरुहन् वीरुधः दंसनाः अनुं
आ अस्मै रीयंते निवनाऽइंव सिंधवः अस्मै अह्रे भवति तत् पति-
ऽत्वनं ॥९॥ जीवं रुदंति वि मयंते अध्वरे दीर्घा अनु प्रऽसितिं दीधि-
युः नरः वामं पितृऽभ्यः ये इदं संऽएरिरे मयः पतिऽभ्यः जनयः परि-
ऽस्वजे ॥१०॥१९॥ न तस्य विद्म तत् ऊं सु प्र वोचत युवा ह यत् युव-
त्याः क्षेति योनिषु प्रियऽउस्रियस्य वृषभस्य रेतिनः गृहं गमेम
अश्विना तत् उश्मसि ॥११॥ आ वां अगन् सुऽमतिः वाजिनी-
ऽवसू नि अश्विना हृत्ऽसु कामाः अयंसत अभूतं गोपा मिथुना
शुभः पती प्रियाः अर्यम्णः दुर्यान् अशीमहि ॥१२॥ ता मंदसाना
मनुषः दुरोणे आ धत्तं रयिं सहऽवीरं वचस्यवे कृतं तीर्थं सुऽप्र-
पानं शुभः पती स्थाणुं पथेऽस्थां अप दुःऽमतिं हतं ॥१३॥ क्व स्वित्
अद्य कतमासु अश्विना विक्षु दस्रा मादयेते शुभः पती कः ईं नि
येमे कतमस्य जग्मतुः विप्रस्य वा यजमानस्य वा गृहं ॥१४॥२०॥

॥४१॥ समानं ऊं॰ त्यं पुरुऽहूतं उक्थ्यं रथं त्रिऽचक्रं सवना गनि-
ग्मतं परिऽज्मानं विदथ्यं सुवृक्तिऽभिः वयं विऽउष्टौ उषसः हु-
वामहे ॥१॥ प्रातःऽयुजं नासत्या अधि तिष्ठथः प्रातःऽयावानं
मधुऽवाहनं रथं विशः येन गच्छथः यज्वरीः नरा कीरेः चित् यज्ञं
होतृऽमंतं अश्विना ॥२॥ अध्वर्युं वा मधुऽपाणिं सुऽहस्त्यं अग्निधं
वा धृतऽदक्षं दमूनसं विप्रस्य वा यत् सवनानि गच्छथः अतः आ
यातं मधुऽपेयं अश्विना ॥ ३ ॥ २१ ॥

॥४२॥ अस्ताऽइव सु प्रऽतरं लायं अस्यन् भूषन्ऽइव प्र भर
स्तोमं अस्मै वाचा विप्राः तरत वाचं अर्यः नि रमय जरितः सोमे
इंद्रं ॥१॥ दोहेन गां उप शिक्ष सखायं प्र बोधय जरितः जारं इंद्रं
कोशं न पूर्णं वसुना निऽऋष्टं आ च्यवय मघऽदेयाय शूरं ॥२॥ किं
अंग त्वा मघऽवन् भोजं आहुः शिशीहि मा शिशयं त्वा शृणोमि
अप्नस्वती मम धीः अस्तु शक्र वसुऽविदं भगं इंद्र आ भर नः ॥३॥
त्वां जनाः ममऽसत्येषु इंद्र संऽतस्थानाः वि ह्वयंते संऽईके अत्र
युजं कृणुते यः हविष्मान् न असुन्वता सख्यं वष्टि शूरः ॥४॥ धनं
न स्यंद्रं बहुलं यः अस्मै तीव्रान् सोमान् आऽसुनोति प्रयस्वान्
तस्मै शत्रून् सुऽतुकान् प्रातः अह्नः नि सुऽअष्ट्रान् युवति हंति वृत्रं
॥५॥२२॥ यस्मिन् वयं दधिम शंसं इंद्रे यः शिश्राय मघऽवा कामं
अस्मे आरात् चित् सन् भयतां अस्य शत्रुः नि अस्मै द्युम्ना जन्या
नमंतां ॥६॥ आरात् शत्रुं अप बाधस्व दूरं उग्रः यः शंबः पुरुऽहूत
तेन अस्मे धेहि यवऽमत् गोऽमत् इंद्र कृधि धियं जरित्रे वाज-
ऽरत्नां ॥७॥ प्र यं अंतः वृषऽसवासः अग्मन् तीव्राः सोमाः बहुल-
ऽअंतासः इंद्रं न अहं दामानं मघऽवा नि यंसत् नि सुन्वते वहति

भूरि वामं॥८॥ उत प्रऽहा अतिऽदीव्यं जयाति कृतं यत् श्वऽघ्नी विऽचिनोति काले यः देवऽकामः न धना रुणद्धि सं इत् तं राया सृजति स्वधाऽवान्॥९॥ गोभिः तरेम अमतिं दुःऽएवां यवेन क्षुधं पुरुऽहूत विश्वां वयं राजऽभिः प्रथमाः धनानि अस्माकेन वृजनेन जयेम॥१०॥ बृहस्पतिः नः परि पातु पश्चात् उत उत्ऽतरस्मात् अधरात् अघऽयोः इंद्रः पुरस्तात् उत मध्यतः नः सखा सखिऽभ्यः वरिवः कृणोतु॥११॥२३॥३॥

॥४३॥ अच्छ मे इंद्रं मतयः स्वःऽविदः सध्रीचीः विश्वाः उशतीः अनूषत परि स्वजंते जनयः यथा पतिं मर्यं न शुंध्युं मघऽवानं ऊतये॥१॥ न घ त्वद्रिक् अप वेति मे मनः त्वे इत् कामं पुरुऽहूत शिश्रय राजाऽइव दस्म नि सदः अधि बर्हिषि अस्मिन् सु सोमे अवऽपानं अस्तु ते॥२॥ विषुऽवृत् इंद्रः अमतेः उत क्षुधः सः इत् रायः मघऽवा वस्वः ईशते तस्य इत् इमे प्रवणे सप्त सिंधवः वयः वर्धंति वृषभस्य शुष्मिणः॥३॥ वयः न वृक्षं सुऽपलाशं आ असदन् सोमासः इंद्रं मंदिनः चमूऽसदः प्र एषां अनीकं शवसा दविद्युतत् विदत् स्वः मनवे ज्योतिः आर्यं॥४॥ कृतं न श्वऽघ्नी वि चिनोति देवने संऽवर्गं यत् मघऽवा सूर्यं जयत् न तत् ते अन्यः अनु वीर्यं शकत् न पुराणः मघऽवन् न उत नूतनः॥५॥२४॥ विशंऽविशं मघऽवा परि अशायत जनानां धेनाः अवऽचाकशत् वृषा यस्य अह शक्रः सवनेषु रण्यति सः तीव्रैः सोमैः सहते पृतन्यतः॥६॥ आपः न सिंधुं अभि यत् संऽअक्षरन् सोमासः इंद्रं कुल्याःऽइव ह्रदं वर्धंति विप्राः महः अस्य सदने यवं न वृष्टिः दिव्येन दानुना॥७॥ वृषा न क्रुद्धः पतयत् रजःऽसु आ यः अर्यऽपत्नीः अकृणोत् इमाः अपः

सः सुन्वते मघऽवा जीरऽदानवे अविंदत् ज्योतिः मनवे हविष्मं
॥८॥ उत जायतां परशुः ज्योतिषा सह भूयाः ऋतस्य सुऽदुघा पु
राणऽवत् वि रोचतां अरुषः भानुना शुचिः स्वः न शुक्रं शुशु
चीत सत्ऽपतिः ॥९॥ गोभिः तरेम अमतिं दुःऽएवां यवेन क्षुधं
पुरुऽहूत विश्वां वयं राजऽभिः प्रथमाः धनानि अस्माकेन वृज
नेन जयेम ॥१०॥ बृहस्पतिः नः परि पातु पश्चात् उत उत्ऽतरस्मात्
अधरात् अघऽयोः इंद्रः पुरस्तात् उत मध्यतः नः सखा सखिऽभ्यः
वरिवः कृणोतु ॥ ११ ॥ २५ ॥

॥४४॥ आ यातु इंद्रः स्वऽपतिः मदाय यः धर्मणा तूतुजानः तु
विष्मान् प्रऽत्वक्षाणः अति विश्वा सहांसि अपारेण महता वृ
ष्ण्येन ॥१॥ सुऽस्थामा रथः सुऽयमा हरी इति ते मिम्यक्ष वज्रः नृऽपते
गभस्तौ शुभं राजन् सुऽपथा आ याहि अर्वाङ् वर्धाम ते पपुषः
वृष्ण्यानि ॥२॥ आ इंद्रऽवाहः नृऽपतिं वज्रऽबाहुं उग्रं उग्रासः
तविषासः एनं प्रऽत्वक्षसं वृषभं सत्यऽशुष्मं आ ईं अस्मऽत्रा
सधऽमादः वहंतु ॥३॥ एव पतिं द्रोणऽसाचं सऽचेतसं ऊर्जः स्कंभं
धरुणे आ वृषऽयसे ओजः कृष्व सं गृभाय त्वे इति अपि असः यथा
केऽनिपानां इनः वृधे ॥४॥ गमन् अस्मे इति वसूनि आ हि शंसिषं सु
ऽआशिषं भर आ याहि सोमिनः त्वं ईशिषे सः अस्मिन् आ सत्सि
बर्हिषि अनाधृष्या तव पात्राणि धर्मणा ॥५॥ २६ ॥ पृथक् प्र आ
यन् प्रथमाः देवऽहूतयः अकृण्वत श्रवस्यानि दुस्तरा न ये शेकुः
यज्ञियां नावं आऽरुहं ईर्मा एव ते नि अविशंत केपयः ॥६॥ एव
एव अपाक् अपरे संतु दुःऽध्यः अश्वाः येषां दुःऽयुजः आऽयुयुज्रे
इत्था ये प्राक् उपरे संति दावने पुरूणि यत्र वयुनानि भोजना

॥७॥ गिरीन् अज्रान् रेजमानान् अधारयत् द्यौः क्रंदत् अंतरि-
क्षाणि कोपयत् सं॒ऽईचीने॑ धिषणे॑ वि स्कभायति वृष्णः पीत्वा
मदे॑ उक्थानि॑ शंसति ॥८॥ इ॒मं बिभर्मि सुऽकृतं ते अंकुशं येनं आ-
ऽरुजासि मघऽवन् शफऽआरुजः अस्मिन् सु ते सवने अस्तु
ओक्यं सुते इ॒ष्टौ मघऽवन् बोधि आऽभगः ॥९॥ गोभिः तरेम अ-
मतिं दुःऽएवां यवेन क्षुधं पुरुऽहूत विश्वां व॒यं राज॑ऽभिः प्रथमाः
धनानि अ॒स्माकेन वृजनेन जयेम ॥१०॥ बृहस्पतिः नः परि पातु
पश्चात् उत उत्ऽतरस्मात् अधरात् अघऽयोः इंद्रः पुरस्तात् उत
मध्यतः नः सखा सखिऽभ्यः वरिवः कृणोतु ॥ ११ ॥ २९ ॥

॥४५॥ दिवः परि प्रथमं जज्ञे अग्निः अस्मत् द्वितीयं परि जातऽ-
ऽवेदाः तृतीयं अप्ऽसु नृऽमनाः अजस्रं इंधानः एनं जरते सु-
ऽआधीः ॥१॥ विद्म ते अग्ने त्रेधा त्रयाणि विद्म ते धाम विऽभृता
पुरुऽत्रा विद्म ते नाम परमं गुहा यत् विद्म तं उत्सं यतः आऽज-
गंथ ॥२॥ समुद्रे त्वा नृऽमनाः अप्ऽसु अंतः नृऽचक्षाः ईधे दिवः
अग्ने ऊधन् तृतीये त्वा रजसि तस्थिऽवांसं अपां उपऽस्थे महि-
षाः अवर्धन् ॥३॥ अक्रंदत् अग्निः स्तनयन्ऽइव द्यौः क्षाम रेरिहत्
वीरुधः संऽअंजन् सद्यः जज्ञानः वि हि ईं इद्धः अख्यत् आ रोदसी
भानुना भाति अंतः ॥४॥ श्रीणां उत्ऽआरः धरुणः रयीणां मनी-
षाणां प्रऽअर्पणः सोमंऽगोपाः वसुः सूनुः सहसः अप्ऽसु राजा वि
भाति अग्रे उषसां इधानः ॥५॥ विश्वस्य केतुः भुवनस्य गर्भः आ रो-
दसी अपृणात् जायमानः वीळुं चित् अद्रिं अभिनत् पराऽयन्
जनाः यत् अग्निं अयजंत पंच ॥६॥ २८॥ उशिक् पावकः अरतिः
सुऽमेधाः मर्तेषु अग्निः अमृतः नि धायि इयर्ति धूमं अरुषं भरि-

भ्रत् उत् शुक्रेण शोचिषा द्यां इनक्षन् ॥७॥ दृशानः रुक्मः उर्विया
वि अद्यौत् दुःऽमर्षं आयुः श्रिये रुचानः अग्निः अमृतः अभवत्
वयःऽभिः यत् एनं द्यौः जनयत् सुऽरेताः ॥८॥ यः ते अद्य कृणवत्
भद्रऽशोचे अपूपं देव घृतऽवन्तं अग्ने प्र तं नय प्रऽतरं वस्यः अच्छ
अभि सुम्नं देवऽभक्तं यविष्ठ ॥९॥ आ तं भज सौश्रवसेषु अग्ने उक्थेऽ
उक्थे आ भज शस्यमाने प्रियः सूर्ये प्रियः अग्ना भवाति उत्
जातेन भिनदत् उत् जनिऽत्वैः ॥१०॥ त्वां अग्ने यजमानाः अनु
द्यून् विश्वा वसु दधिरे वार्याणि त्वया सह द्रविणं इच्छमानाः
व्रजं गोऽमन्तं उशिजः वि वव्रुः ॥११॥ अस्तावि अग्निः नरां सुऽशेवः
वैश्वानरः ऋषिऽभिः सोमऽगोपाः अद्वेषे इति द्यावापृथिवी इति हुवेम
देवाः धत्त रयिं अस्मे इति सुऽवीरं ॥ १२ ॥ २९ ॥ ८ ॥ ७ ॥

॥४६॥ प्र होता जातः महान् नभःऽवित् नृऽसद्मा सीदत् अ-
पां उपऽस्थे दधिः यः धायि सः ते वयांसि यंता वसूनि विधते
तनूऽपाः ॥१॥ इमं विधंतः अपां सधऽस्थे पशुं न नष्टं पदैः अनु
ग्मन् गुहा चतंतं उशिजः नमःऽभिः इच्छंतः धीराः भृगवः अ-
विंदन् ॥२॥ इमं त्रितः भूरि अविंदत् इच्छन् वैभुऽवसः मूर्धनि
अघ्न्यायाः सः शेऽवृधः जातः आ हर्म्येषु नाभिः युवा भवति रो-
चनस्य ॥३॥ मंद्रं होतारं उशिजः नमःऽभिः प्रांचं यज्ञं नेतारं अ-
ध्वराणां विशां अकृण्वन् अरतिं पावकं हव्यऽवाहं दधतः मानु-
षेषु ॥४॥ प्र भूः जयंतं महां विपःऽधां मूराः अमूरं पुरां दर्माणं
नयंतः गर्भं वनां धियं धुः हिरिऽश्मश्रुं न अर्वाणं धनंऽअर्चं
॥५॥१॥ नि पस्त्यासु त्रितः स्तभुऽयन् परिऽवीतः योनौ सीदत्
अंतः अतः संऽगृभ्य विशां दमूनाः विऽधर्मणा अयंत्रैः ईयते
नॄन् ॥६॥ अस्य अजरासः दमां अरित्राः अर्चत्ऽधूमासः अग्नयः
पावकाः श्वितीचयः श्वात्रासः भुरण्यवः वनऽसदः वायवः न
सोमाः ॥७॥ प्र जिह्वया भरते वेपः अग्निः प्र वयुनानि चेतसा
पृथिव्याः तं आयवः शुचयंतं पावकं मंद्रं होतारं दधिरे यजिष्ठं
॥८॥ द्यावा यं अग्निं पृथिवी जनिष्टां आपः त्वष्टा भृगवः यं सहः-
ऽभिः ईळेन्यं प्रथमं मातरिश्वा देवाः ततक्षुः मनवे यजत्रं ॥९॥
यं त्वा देवाः दधिरे हव्यऽवाहं पुरुऽस्पृहः मानुषासः यजत्रं सः
यामन् अग्ने स्तुवते वयः धाः प्र देवऽयन् यशसः सं हि पूर्वीः
॥१०॥२॥

॥४७॥ जगृभ्म ते दक्षिणं इंद्र हस्तं वसुऽयवः वसुऽपते वसू-
नां विद्म हि त्वा गोऽपतिं शूर गोनां अस्मभ्यं चित्रं वृषणं रयिं

दाः ॥१॥ सुऽआयुधं सुऽअवसं सुऽनीथं चतुःऽसमुद्रं धरुणं रयी-
णां चर्कृत्यं शंस्यं भूरिऽवारं अस्मभ्यं चित्रं वृषणं रयिं दाः ॥२॥
सुऽब्रह्माणं देवऽवंतं बृहंतं उरुं गभीरं पृथुऽबुध्नं इंद्र श्रुतऽऋषिं
उग्रं अभिमातिऽसहं अस्मभ्यं चित्रं वृषणं रयिं दाः ॥३॥ सनत्ऽ
वाजं विप्रऽवीरं तरुत्रं धनऽस्पृतं शूशुऽवांसं सुऽदक्षं दस्युऽहनं
पूःऽभिदं इंद्र सत्यं अस्मभ्यं चित्रं वृषणं रयिं दाः ॥४॥ अश्वऽवंतं
रथिनं वीरऽवंतं सहस्रिणं शतिनं वाजं इंद्र भद्रऽव्रातं विप्रऽवीरं
स्वःऽसां अस्मभ्यं चित्रं वृषणं रयिं दाः ॥५॥३॥ प्र सप्तऽगुं ऋत-
ऽधीतिं सुऽमेधां बृहस्पतिं मतिः अच्छ जिगाति यः आंगिरसः
नमसा उपऽसद्यः अस्मभ्यं चित्रं वृषणं रयिं दाः ॥६॥ वनीवान-
ः मम दूतासः इंद्रं स्तोमाः चरंति सुऽमतीः इयानाः हृदिऽस्पृशः
मनसा वच्यमानाः अस्मभ्यं चित्रं वृषणं रयिं दाः ॥७॥ यत् त्वा
यामि दद्धि तत् नः इंद्र बृहंतं क्षयं असमं जनानां अभि तत् द्या-
वापृथिवी गृणीतां अस्मभ्यं चित्रं वृषणं रयिं दाः ॥८॥४॥

[illegible]

मृत्यवे अव तस्थे कदा चन सोमं इत् मा सुन्वंतः याचत वसु न
मे पूरवः सख्ये रिषाथन ॥५॥५॥ अहं एतान् शाश्वसतः द्वाऽद्वा
इंद्रं ये वज्रं युधये अकृण्वत आऽह्वयमानान् अव हन्मना अहनं
दृळ्हा वदन् अनमस्युः नमस्विनः ॥६॥ अभि इदं एकं एकः
अस्मि निष्षाट् अभि द्वा किं ऊं इति त्रयः करंति खले न पर्षान् प्रति
हन्मि भूरि किं मा निंदंति शत्रवः अनिंद्राः ॥७॥ अहं गुंगुऽभ्यः
अतिथिऽग्वं इष्करं इषं न वृत्रऽतुरं विक्षु धारयं यत् पर्णयऽघ्ने
उत वा करंजऽहे प्र अहं महे वृत्रऽहत्ये अशुश्रवि ॥८॥ प्र मे नमी
साप्यः इषे भुजे भूत् गवां एषे सख्या कृणुत द्विता दिद्युं यत् अस्य
संऽइथेषु मंहयं आत् इत् एनं शंस्यं उक्थ्यं करं ॥९॥ प्र नेमस्मिन्
ददृशे सोमः अंतः गोपाः नेमं आविः अस्था कृणोति सः ति-
ग्मऽशृंगं वृषभं युयुत्सन् द्रुहः तस्थौ बहुले बद्धः अंतः ॥१०॥
आदित्यानां वसूनां रुद्रियाणां देवः देवानां न मिनामि धाम ते
मा भद्राय शवसे ततक्षुः अपराऽजितं अस्तृतं अषाळ्हं ॥११॥६॥

॥४९॥ अहं दां गृणते पूर्व्यं वसु अहं ब्रह्म कृणवं मह्यं वर्धनं
अहं भुवं यजमानस्य चोदिता अयज्वनः साक्षि विश्वस्मिन् भरे
॥१॥ मां धुः इंद्रं नाम देवता दिवः च ग्मः च अपां च जंतवः अहं
हरी इति वृषणा विऽव्रता रघू इति अहं वज्रं शवसे धृष्णु आ ददे ॥२॥
अहं अत्कं कवये शिश्नथं हथैः अहं कुत्सं आवं आभिः ऊतिऽभिः
अहं शुष्णस्य श्नथिता वधः यमं न यः ररे आर्यं नाम दस्यवे ॥३॥
अहं पिताऽइव वेतसून् अभिष्टये तुग्रं कुत्साय स्मत्ऽइभं च रंधयं
अहं भुवं यजमानस्य राजनि प्र यत् भरे तुजये न प्रियाः आऽधृषे
॥४॥ अहं रंधयं मृगयं श्रुतर्वणे यत् मा अजिहीत वयुना चन आ-

नुषक् अहं वेशं नम्रं आयवें अकरं अहं सव्याय पट्ऽगृभिं अरंधयं ॥५॥७॥ अहं सः यः नवंऽवास्त्वं बृहत्ऽरथं सं वृत्राऽइंव दासं वृत्रऽहा अरुंजं यत् वर्धयंतं प्रथयंतं आनुषक् दूरे पारे रजसः रोचना अकरं ॥६॥ अहं सूर्यस्य परि यामि आशुऽभिः प्र एतशेभिः वहंमानः ओजसा यत् मा सावः मनुषः आह निःऽनिजे ऋधक् कृषे दासं कृत्व्यं हथैः ॥७॥ अहं सप्तऽहा नहुषः नहुःऽतरः प्र अश्रवयं शवसा तुर्वशं यदुं अहं नि अन्यं सहसा सहः करं नवं वाधतः नवतिं च वक्षयं ॥८॥ अहं सप्त स्रवतः धारयं वृषा द्रवित्न्वः पृथिव्यां सीराः अधि अहं अर्णांसि वि तिरामि सुऽक्रतुः युधा विदं मनवे गातुं इष्टये ॥९॥ अहं तत् आसु धारयं यत् आसु न देवः चन त्वष्टा अधारयत् रुशंत् स्पार्हं गवां ऊधःऽसु वक्षणासु आ मधोः मधु श्वात्र्यं सोमं आऽशिरं ॥१०॥ एव देवान् इंद्रः विव्ये नृन् प्र च्यौत्नेन मघऽवा सत्यऽराधाः विश्वा इत् ता ते हरिऽवः शचीऽवः अभि तुरासः स्वऽयशः गृणंति ॥११॥८॥

॥५०॥ प्र वः महे मंदमानाय अंधसः अर्च विश्वानराय विश्वऽभुवे इंद्रस्य यस्य सुऽमखं सहः महि श्रवः नृम्णं च रोदसी सपर्यतः ॥१॥ सः चित् नु सख्या नर्यः इनः स्तुतः चर्कृत्यः इंद्रः माऽवते नरे विश्वासु धूःऽसु वाजऽकृत्येषु सत्ऽपते वृत्रे वा अप्ऽसु अभि शूर मंदसे ॥२॥ के ते नरः इंद्र ये ते इषे ये ते सुम्नं सऽधन्यं इयक्षान् के ते वाजाय असुर्याय हिन्विरे के अप्ऽसु स्वासु उर्वरासु पौंस्ये ॥३॥ भुवः त्वं इंद्र ब्रह्मणा महान् भुवः विश्वेषु सवनेषु यज्ञियः भुवः नृन् च्यौत्नः विश्वस्मिन् भरे ज्येष्ठः च मंत्रः विश्वऽचर्षणे ॥४॥ अव नु कं ज्यायान् यज्ञऽवनसः महीं ते ओमात्रां

306*

कृष्टयः विदुः असः नु कं अजरः वर्धाः च विश्वा इत् एता सवना तूतुमा कृषे ॥५॥ एता विश्वा सवना तूतुमा कृषे स्वयं सूनो इति सहसः यानि दधिषे वराय ते पात्रं धर्मणे तना यज्ञः मंत्रः ब्रह्म उत्ऽयतं वचः ॥६॥ ये ते विप्र ब्रह्मऽकृतः सुते सचा वसूनां च वसुनः च दावने प्र ते सुम्नस्य मनसा पथा भुवन् मदे सुतस्य सोम्यस्य अंधसः ॥७॥९॥

॥५१॥ महत् तत् उल्वं स्थविरं तत् आसीत् येन आऽविष्टितः प्रऽविवेशिथ अपः विश्वाः अपश्यत् बहुधा ते अग्ने जातऽवेदः तन्वः देवः एकः ॥१॥ कः मा ददर्श कतमः सः देवः यः मे तन्वः बहुधा परिऽअपश्यत् क्व अह मित्रावरुणा क्षियंति अग्नेः विश्वाः संऽइधः देवऽयानीः ॥२॥ ऐच्छाम त्वा बहुधा जातऽवेदः प्रऽविष्टं अग्ने अप्ऽसु ओषधीषु तं त्वा यमः अचिकेत् चित्रऽभानो इति दशऽअंतरुष्यात् अतिऽरोचमानं ॥३॥ होत्रात् अहं वरुण बिभ्यत् आयं न इत् एव मा युनजन् अत्र देवाः तस्य मे तन्वः बहुधा निऽविष्टाः एतं अर्थं न चिकेत अहं अग्निः ॥४॥ आ इहि मनुः देवऽयुः यज्ञऽकामः अरंऽकृत्य तमसि क्षेषि अग्ने सुऽगान् पथः कृणुहि देवऽयानान् वह हव्यानि सुऽमनस्यमानः ॥५॥१०॥ अग्नेः पूर्वे भ्रातरः अर्थं एतं रथीऽइव अध्वानं अनु आ अवरीवुः तस्मात् भिया वरुण दूरं आयं गौरः न क्षेप्नोः अविजे ज्यायाः ॥६॥ कुर्मः ते आयुः अजरं यत् अग्ने यथा युक्तः जातऽवेदः न रिष्याः अथ वहासि सुऽमनस्यमानः भागं देवेभ्यः हविषः सुऽजात ॥७॥ प्रऽयाजान् मे अनुऽयाजान् च केवलान् ऊर्जस्वंतं हविषः दत्त भागं घृतं च अपां पुरुषं च ओषधीनां अग्नेः च दीर्घं आयुः अस्तु

देवाः ॥८॥ तव प्रऽयाजाः अनुऽयाजाः च केवले ऊर्जस्वंतः ह-
विषः संतु भागाः तव अग्ने यज्ञः अयं अस्तु सर्वः तुभ्यं नमंतां प्र-
ऽदिशः चतस्रः ॥९॥११॥

॥५२॥ विश्वे देवाः शास्तन मा यथा इह होता वृतः मनवै यत्
निऽसद्य प्र मे ब्रूत भागऽधेयं यथा वः येन पथा हव्यं आ वः वहा-
नि ॥१॥ अहं होता नि असीदं यजीयान् विश्वे देवाः मरुतः मा
जुनंति अहःऽअहः अश्विना आध्वर्यवं वां ब्रह्मा संऽइत् भवति सा
आऽहुतिः वां ॥२॥ अयं यः होता किः ऊं॰ सः यमस्य कं अपि
ऊहे यत् संऽअंजंति देवाः अहःऽअहः जायते मासिऽमासि अथ
देवाः दधिरे हव्यऽवाहं ॥३॥ मां देवाः दधिरे हव्यऽवाहं अप-
ऽम्लुक्तं बहु कृच्छ्रा चरंतं अग्निः विद्वान् यज्ञं नः कल्पयाति पंच-
ऽयामं त्रिऽवृतं सप्तऽतंतुं ॥४॥ आ वः यक्षि अमृतऽत्वं सुऽवीरं
यथा वः देवाः वरिवः कराणि आ बाह्वोः वज्रं इंद्रस्य धेयां अथ
इमाः विश्वाः पृतनाः जयाति ॥५॥ त्रीणि शता त्री सहस्राणि अ-
ग्निं त्रिंशत् च देवाः नव च असपर्यन् औक्षन् घृतैः अस्तृणन्
बर्हिः अस्मै आत् इत् होतारं नि असादयंत ॥६॥१२॥

॥५३॥ यं ऐच्छाम मनसा सः अयं आ अगात् यज्ञस्य विद्वान्
परुषः चिकित्वान् सः नः यक्षत् देवऽताता यजीयान् नि हि सत्सत्
अंतरः पूर्वः अस्मत् ॥१॥ अराधि होता निऽसदा यजीयान् अभि
प्रयांसि सुऽधितानि हि ख्यत् यजामहै यज्ञियान् हंत देवान् ई-
ळामहै ईड्यान् आज्येन ॥२॥ साध्वीं अकः देवऽवीतिं नः अद्य य-
ज्ञस्य जिह्वां अविदाम गुह्यां सः आयुः आ अगात् सुरभिः वसानः

भद्रां अकः देवऽहूतिं नः अद्य ॥३॥ तत् अद्य वाचः प्रथमं मसीय येन असुरान् अभि देवाः असाम ऊर्जऽअदः उत यज्ञियासः पंच जनाः मम होत्रं जुषध्वं ॥४॥ पंच जनाः मम होत्रं जुषंतां गोऽजाताः उत ये यज्ञियासः पृथिवी नः पार्थिवात् पातु अंहसः अंतरिक्षं दिव्यात् पातु अस्मान् ॥५॥१३॥ तंतुं तन्वन् रजसः भानुं अनु इहि ज्योतिष्मतः पथः रक्ष धिया कृतान् अनुल्बणं वयत जोगुवां अपः मनुः भव जनय दैव्यं जनं ॥६॥ अक्षऽनहः नह्यतन उत सोम्याः इष्कृणुध्वं रशनाः आ उत पिंशत अष्टाऽवंधुरं वहत अभितः रथं येन देवासः अनयन् अभि प्रियं ॥७॥ अश्मन्ऽवती रीयते सं रभध्वं उत् तिष्ठत प्र तरत सखायः अत्र जहाम ये असन् अशेवाः शिवान् वयं उत् तरेम अभि वाजान् ॥८॥ त्वष्टा मायाः वेत् अपसां अपःऽतमः बिभ्रत् पात्रा देवऽपानानि शंऽतमा शिशीते नूनं परशुं सुऽआयसं येन वृश्चात् एतशः ब्रह्मणः पतिः ॥९॥ सतः नूनं कवयः सं शिशीत वाशीभिः याभिः अमृताय तक्षथ विद्वांसः पदा गुह्यानि कर्तन येन देवासः अमृतऽत्वं आनशुः ॥१०॥ गर्भे योषां अदधुः वत्सं आसनि अपीच्येन मनसा उत जिह्वया सः विश्वाहा सुऽमनाः योग्याः अभि सिसासनिः वनते कारः इत् जितिं ॥११॥१४॥

॥५४॥ तां सु ते कीर्तिं मघऽवन् महिऽत्वा यत् त्वा भीते रोदसी अह्वयेतां प्र आवः देवान् आ अतिरः दासं ओजः प्रऽजायै त्वस्यै यत् अशिक्षः इंद्र ॥१॥ यत् अचरः तन्वा ववृधानः बलानि इंद्र प्रऽब्रुवाणः जनेषु माया इत् सा ते यानि युद्धानि आहुः न अद्य शत्रुं ननु पुरा विवित्से ॥२॥ के ऊं नु ते महिमनः समस्य असत्

पूर्वे ऋषयः अंतं आपुः यत् मातरं च पितरं च साकं अजनयथाः तन्वः स्वायाः ॥३॥ चत्वारि ते असुर्याणि नाम अदाभ्यानि महिषस्य संति त्वं अंग तानि विश्वानि वित्से येभिः कर्माणि मघऽवन् चकर्थ ॥४॥ त्वं विश्वा दधिषे केवलानि यानि आविः या च गुहा वसूनि कामं इत् मे मघऽवन् मा वि तारीः त्वं आऽज्ञाता त्वं इंद्र असि दाता ॥५॥ यः अदधात् ज्योतिषि ज्योतिः अंतः यः असृजत् मधुना सं मधूनि अध प्रियं शूषं इंद्राय मन्म ब्रह्मऽकृतः बृहत्ऽउक्थात् अवाचि ॥६॥१५॥

॥५५॥ दूरे तत् नाम गुह्यं पराचैः यत् त्वा भीते' अह्वयेतां वयःऽधै उत् अस्तभ्नाः पृथिवीं द्यां अभीके भ्रातुः पुत्रान् मघऽवन् तित्विषाणः ॥१॥ महत् तत् नाम गुह्यं पुरुऽस्पृक् येन भूतं जनयः येन भव्यं प्रत्नं जातं ज्योतिः यत् अस्य प्रियं प्रियाः सं अविशंत पंच ॥२॥ आ रोदसी' अपृणात् आ उत मध्यं पंच देवान् ऋतुऽशः सप्तऽसप्त चतुःऽत्रिंशता पुरुधा वि चष्टे सऽरूपेण ज्योतिषा विऽव्रतेन ॥३॥ यत् उषः औच्छः प्रथमा विऽभानां अजनयः येन पुष्टस्य पुष्टं यत् ते जामिऽत्वं अवरं परस्याः महत् महत्याः असुरऽत्वं एकं ॥४॥ विऽधुं दद्राणं समने बहूनां युवानं संतं पलितः जगार देवस्य पश्य काव्यं महिऽत्वा अद्य ममार सः ह्यः सं आन ॥५॥१६॥ शाक्मना शाकः अरुणः सुऽपर्णः आ यः महः शूरः सनात् अनीळः यत् चिकेत सत्यं इत् तत् न मोघं वसु स्पार्हं उत जेता उत दाता ॥६॥ आ एभिः ददे वृष्ण्या पौंस्यानि येभिः औक्षत् वृत्रऽहत्याय वज्री ये कर्मणः क्रियमाणस्य मह्ना ऋतेऽकर्मं उत्ऽअजायंत देवाः ॥७॥ युजा कर्माणि जनयन् विश्वऽओजाः

अशस्तिऽहा विश्वऽमंनाः तुराषाट् पीत्वी सोमंस्य दिवः आ वृधानः शूरः निः युधा अधमत् दस्यून् ॥ ८ ॥ १७ ॥

॥ ५६ ॥ इदं ते एकं परः ऊं ते एकं तृतीयेन ज्योतिषा सं विश
स्व संऽवेशने तन्वः चारुः एधि प्रियः देवानां परमे जनित्रे ॥ १ ॥
तनूः ते वाजिन् तन्वं नयंती वामं अस्मभ्यं धातु शर्म तुभ्यं अहुतः
महः धरुणाय देवान् दिविऽइव ज्योतिः स्वं आ मिमीयाः ॥ २ ॥
वाजी असि वाजिनेन सुऽवेनीः सुवितः स्तोमं सुवितः दिवं गाः
सुवितः धर्म प्रथमा अनु सत्या सुवितः देवान् सुवितः अनु पत्म
॥ ३ ॥ महिम्नः एषां पितरः चन ईशिरे देवाः देवेषु अदधुः अपि
क्रतुं सं अविव्यचुः उत यानि अत्विषुः आ एषां तनूषु नि विविशुः पुनः ॥ ४ ॥ सहःऽभिः विश्वं परि चक्रमुः रजः पूर्वा धामानि
अमिता मिमानाः तनूषु विश्वा भुवना नि येमिरे प्र असारयंत
पुरुध प्रऽजाः अनु ॥ ५ ॥ द्विधा सूनवः असुरं स्वःऽविदं आ अस्थापयंत तृतीयेन कर्मणा स्वां प्रऽजां पितरः पित्र्यं सहः आ
अवरेषु अदधुः तंतुं आऽततं ॥ ६ ॥ नावा न क्षोदः प्रऽदिशः पृथिव्याः स्वस्तिऽभिः अति दुःऽगानि विश्वा स्वां प्रऽजां बृहत्ऽउक्थः महिऽत्वा आ अवरेषु अदधात् आ परेषु ॥ ७ ॥ १८ ॥

॥ ५७ ॥ मा प्र गाम पथः वयं मा यज्ञात् इंद्र सोमिनः मा अंतः स्थुः नः अरातयः ॥ १ ॥ यः यज्ञस्य प्रऽसाधनः तंतुः देवेषु आऽततः तं आऽहुतं नशीमहि ॥ २ ॥ मनः नु आ हुवामहे नाराशंसेन
सोमेन पितृणां च मन्मऽभिः ॥ ३ ॥ आ ते एतु मनः पुनः क्रत्वे
दक्षाय जीवसे ज्योक् च सूर्यं दृशे ॥ ४ ॥ पुनः नः पितरः मनः द-

दातु दैव्यः जनः जीवं व्रातं सचेमहि ॥५॥ वयं सोम व्रते तव मनः तनूषु बिभ्रतः प्रजाऽवंतः सचेमहि ॥६॥१९॥

॥५८॥ यत् ते यमं वैवस्वतं मनः जगाम दूरकं तत् ते आ वर्तयामसि इह क्षयाय जीवसे ॥१॥ यत् ते दिवं यत् पृथिवीं मनः जगाम दूरकं तत् ते आ वर्तयामसि इह क्षयाय जीवसे ॥२॥ यत् ते भूमिं चतुःऽभृष्टिं मनः जगाम दूरकं तत् ते आ वर्तयामसि इह क्षयाय जीवसे ॥३॥ यत् ते चतस्रः प्रऽदिशः मनः जगाम दूरकं तत् ते आ वर्तयामसि इह क्षयाय जीवसे ॥४॥ यत् ते समुद्रं अर्णवं मनः जगाम दूरकं तत् ते आ वर्तयामसि इह क्षयाय जीवसे ॥५॥ यत् ते मरीचीः प्रऽवतः मनः जगाम दूरकं तत् ते आ वर्तयामसि इह क्षयाय जीवसे ॥६॥२०॥ यत् ते अपः यत् ओषधीः मनः जगाम दूरकं तत् ते आ वर्तयामसि इह क्षयाय जीवसे ॥७॥ यत् ते सूर्यं यत् उषसं मनः जगाम दूरकं तत् ते आ वर्तयामसि इह क्षयाय जीवसे ॥८॥ यत् ते पर्वतान् बृहतः मनः जगाम दूरकं तत् ते आ वर्तयामसि इह क्षयाय जीवसे ॥९॥ यत् ते विश्वं इदं जगत् मनः जगाम दूरकं तत् ते आ वर्तयामसि इह क्षयाय जीवसे ॥१०॥ यत् ते पराः पराऽवतः मनः जगाम दूरकं तत् ते आ वर्तयामसि इह क्षयाय जीवसे ॥११॥ यत् ते भूतं च भव्यं च मनः जगाम दूरकं तत् ते आ वर्तयामसि इह क्षयाय जीवसे ॥१२॥२१॥

॥५९॥ प्र तारि आयुः प्रऽतरं नवीयः स्थातारोऽइव क्रतुऽमता रथस्य अध च्यवानः उत् तवीति अर्थं पराऽतरं सु निःऽऋं-

तिः जिहीतां ॥१॥ सामन् नु राये निधिऽमत् नु अन्नं करामहे सु पुरुध श्रवांसि ता नः विश्वानि जरिता ममत्तु पराऽतरं सु निःऽऋतिः जिहीतां ॥२॥ अभि सु अर्यः पौंस्यैः भवेम द्यौः न भूमिं गिरयः न अज्रान् ता नः विश्वानि जरिता चिकेत पराऽतरं सु निःऽऋतिः जिहीतां ॥३॥ मो सु नः सोम मृत्यवे परा दाः पश्येम नु सूर्यं उत्ऽचरंतं द्युऽभिः हितः जरिमा सु नः अस्तु पराऽतरं सु निःऽऋतिः जिहीतां ॥४॥ असुऽनीते मनः अस्मासु धारय जीवातवे सु प्र तिर नः आयुः ररंधि नः सूर्यस्य संऽदृशि घृतेन त्वं तन्वं वर्धयस्व ॥५॥२२॥ असुऽनीते पुनः अस्मासु चक्षुः पुनः प्राणं इह नः धेहि भोगं ज्योक् पश्येम सूर्यं उत्ऽचरंतं अनुऽमते मृळय नः स्वस्ति ॥६॥ पुनः नः असुं पृथिवी ददातु पुनः द्यौः देवी पुनः अंतरिक्षं पुनः नः सोमः तन्वं ददातु पुनः पूषा पथ्यां या स्वस्तिः ॥७॥ शं रोदसी सुऽबंधवे यह्वी ऋतस्य मातरा भरतां अप यत् रपः द्यौः पृथिवि क्षमा रपः मो सु ते किं चन आममत् ॥८॥ अव द्वके अव त्रिका दिवः चरंति भेषजा क्षमा चरिष्णु एककं भरतां अप यत् रपः द्यौः पृथिवि क्षमा रपः मो सु ते किं चन आममत् ॥९॥ सं इंद्र ईरय गां अनड्वाहं यः आ अवहत् उशीनराण्याः अनः भरतां अप यत् रपः द्यौः पृथिवि क्षमा रपः मो सु ते किं चन आममत् ॥१०॥२३॥

॥६०॥ आ जनं त्वेषऽसंदृशं माहीनानां उपऽस्तुतं अगन्म बिभ्रतः नमः ॥१॥ असमातिं निऽतोशनं त्वेषं निऽययिनं रथं भजेऽरथस्य सत्ऽपतिं ॥२॥ यः जनान् महिषान्ऽइव अतिऽतस्थौ पवीरवान् उत अपवीरवान् युधा ॥३॥ यस्य इक्ष्वाकुः उप व्रते

रेवान् मराची एधते दिविऽइव पंच कृष्टयः ॥४॥ इंद्र क्षत्रा असमातिषु रथऽप्रोष्ठेषु धारय दिविऽइव सूर्यं दृशे ॥५॥ अगस्त्यस्य नत्ऽभ्यः सप्ती' युनक्षि रोहिता पणीन् नि अक्रमीः अभि विश्वान् राजन् अराधसः ॥६॥ २४॥ अयं माता अयं पिता अयं जीवातुः आ अगमत् इदं तव प्रऽसर्पणं सुऽबंधो॰ आ इहि निः इहि ॥७॥ यथा युगं वरत्रया नह्यंति धरुणाय कं एव दाधार ते मनः जीवातवे न मृत्यवे अथो' अरिष्टऽतातये ॥८॥ यथा इयं पृथिवी मही दाधार इमान् वनस्पतीन् एव दाधार ते मनः जीवातवे न मृत्यवे अथो' अरिष्टऽतातये ॥९॥ यमात् अहं वैवस्वतात् सुऽबंधोः मनः आ अभरं जीवातवे न मृत्यवे अथो' अरिष्टऽतातये ॥१०॥ न्यक् वातः अव वाति न्यक् तपति सूर्यः नीचीनं अघ्न्या दुहे न्यक् भवतु ते रपः ॥११॥ अयं मे हस्तः भगऽवान् अयं मे भगवत्ऽतरः अयं मे विश्वऽभेषजः अयं शिवऽअभिमर्शनः ॥१२॥ २५॥ ४॥

॥६१॥ इदं इत्था रौद्रं गूर्तऽवचाः ब्रह्म क्रत्वा शच्यां अंतः आजौ क्राणा यत् अस्य पितरा मंहनेऽस्थाः पर्षत् पक्थे अहन् आ सप्त होतॄन् ॥१॥ सः इत् दानाय दभ्याय वन्वन् च्यवानः सूदैः अमिमीत वेदिं तूर्वयाणः गूर्तवचःऽतमः क्षोदः न रेतः इतःऽऊति सिंचत् ॥२॥ मनः न येषु हवनेषु तिग्मं विपः शच्या वनुथः द्रवंता आ यः शर्याभिः तुविऽनृम्णः अस्य अश्रीणीत आऽदिशं गभस्तौ ॥३॥ कृष्णा यत् गोषु अरुणीषु सीदत् दिवः नपाता अश्विना हुवे वां वीतं मे यज्ञं आ गतं मे अन्नं ववन्वांसा न इषं अस्मृतऽध्रू॰ ॥४॥ प्रथिष्ट यस्य वीरऽकर्मं इष्णत् अनुऽस्थितं नु नर्यः अप औहत् पुनः' तत् आ वृहति यत् कनायाः दुहितुः आ अनु-

ऽभृतं अनर्वा ॥ ५ ॥ २६ ॥ मध्या यत् कर्त्वं अभवत् अभीके कामं कृ-
ण्वाने पितरि युवत्यां मनानक् रेतः जहतुः विऽयंता सानौ नि-
ऽसिक्तं सुऽकृतस्य योनौ ॥ ६ ॥ पिता यत् स्वां दुहितरं अधिऽस्कन्
क्ष्मया रेतः संऽजग्मानः नि सिंचत् सुऽआध्यः अजनयन् ब्रह्म
देवाः वास्तोः पतिं व्रतऽपां निः अतक्षन् ॥ ७ ॥ सः ईं वृषा न फेनं
अस्यत् आजौ स्मत् आ परा ऐत् अप दभ्रऽचेताः सरत् पदा न
दक्षिणा पराऽवृक् न ताः नु मे पृशन्यः जगृभ्रे ॥ ८ ॥ मक्षु न वह्निः
प्रऽजायाः उपब्दिः अग्निं न नग्नः उप सीदत् ऊधः सनिता इध्मं
सनिता उत वाजं सः धर्ता जज्ञे सहसा यविऽयुत् ॥ ९ ॥ मक्षु कना-
याः सख्यं नवंऽग्वाः ऋतं वदंतः ऋतऽयुक्तिं अग्मन् द्विऽबर्हसः
ये उप गोपं आ अगुः अदक्षिणासः अच्युता दुधुक्षन् ॥ १० ॥ २७ ॥
मक्षु कनायाः सख्यं नवीयः राधः न रेतः ऋतं इत् तुरण्यन् शुचि
यत् ते रेक्णः आ अयजंत सबःऽदुघायाः पयः उस्रियायाः ॥ ११ ॥
पश्वा यत् पश्चा विऽयुता बुधंत इति ब्रवीति वक्तरि ररणः वसोः
वसुऽत्वा कारवः अनेहा विश्वं विवेष्टि द्रविणं उप क्षु ॥ १२ ॥ तत्
इत् नु अस्य परिऽसद्वानः अग्मन् पुरु सदंतः नार्सदं बिभित्सन्
वि शुष्णस्य संऽग्रथितं अनर्वा विदत् पुरुऽप्रजातस्य गुहा यत्
॥ १३ ॥ भर्गः ह नाम उत यस्य देवाः स्वः न ये त्रिऽसधस्थे निऽसेदुः
अग्निः ह नाम उत जातऽवेदाः श्रुधि नः होतः ऋतस्य होता अ-
ध्रुक् ॥ १४ ॥ उत त्या मे रौद्रौ अर्चिऽमंता नासत्यौ इंद्र गूर्तये य-
जध्यै मनुष्वत् वृक्तऽबर्हिषे ररणा मंदू हितऽप्रयसा विक्षु यज्यू
॥ १५ ॥ २८ ॥ अयं स्तुतः राजा वंदि वेधाः अपः च विप्रः तरति
स्वऽसेतुः सः कक्षीवंतं रेजयत् सः अग्निं नेमिं न चक्रं अर्वतः र-
घुऽद्रु ॥ १६ ॥ सः द्विऽबंधुः वैतरणः यष्टा सबःऽधुं धेनुं अस्वं दुह-

आनश ते॒भ्यः॑ भ॒द्रं अं॒गि॒र॒सः॒ वः॒ अ॒स्तु प्रति॑ गृ॒भ्णी॒त मा॒न॒वं सु॒ऽमे॒-
ध॒सः॒ ॥१॥ ये उ॒त्ऽआजं॑न् पि॒तरः॑ गो॒ऽम॑यं॑ वसु॑ ऋ॒तेन॑ अ॒भिं॑दन्
प॒रि॒व॒त्स॒रे व॒लं दी॒र्घा॒यु॒ऽत्वं अं॒गि॒र॒सः॒ वः॒ अ॒स्तु प्रति॑ गृ॒भ्णी॒त मा॒-
न॒वं सु॒ऽमे॒ध॒सः॒ ॥२॥ ये ऋ॒तेन॑ सूर्यं॑ आ अरो॑हयन् दि॒वि अप्र॑थयन्
पृ॒थि॒वीं मा॒तरं॑ वि सु॒ऽप्र॒जाः॒ऽत्वं अं॒गि॒र॒सः॒ वः॒ अ॒स्तु प्रति॑ गृ॒भ्णी॒त
मा॒न॒वं सु॒ऽमे॒ध॒सः॒ ॥३॥ अ॒यं नाभा॑ व॒द॒ति॒ व॒ल्गु वः॒ गृ॒हे दे॒व॑ऽपु॒-
त्राः ऋ॒ष॒यः॒ तत् शृ॒णो॒त॒न सु॒ऽब्र॒ह्म॒ण्यं अं॒गि॒र॒सः॒ वः॒ अ॒स्तु प्रति॑
गृ॒भ्णी॒त मा॒न॒वं सु॒ऽमे॒ध॒सः॒ ॥४॥ वि॒ऽरू॑पासः इत् ऋष॑यः ते इत्
गं॒भी॒र॒ऽवे॑पसः ते अं॒गि॑रसः सू॒नवः॑ ते अ॒ग्नेः परि॑ ज॒ज्ञि॒रे ॥५॥१॥
ये अ॒ग्नेः परि॑ ज॒ज्ञि॒रे वि॒ऽरू॑पासः दि॒वः परि॑ नव॑ऽग्वः नु दश॑ऽग्वः
अंगि॑रःऽतमः सचा॑ दे॒वेषु॑ मं॒ह॒ते ॥६॥ इंद्रे॑ण यु॒जा निः सृ॒जं॒त वा॒-
घतः॑ व्र॒जं गो॒ऽमं॑तं अ॒श्विनं॑ स॒ह॒स्रं॑ मे॒ ददं॑तः अ॒ष्ट॒ऽक॒र्ण्यः॑ श्रवः॑ दे॒-
वेषु॑ अ॒क्र॒त ॥७॥ प्र नू॒नं जा॒य॒तां॒ अ॒यं मनुः॑ तोक्म॑ऽइव रो॒ह॒तु यः
स॒ह॒स्रं॑ श॒त॒ऽअ॑श्वं स॒द्यः दा॒नाय॑ मंह॑ते ॥८॥ न तं अ॒श्नो॒ति॒ कः च॒न
दि॒वःऽइ॑व सानु॑ आ॒ऽरभं॑ सा॒व॒र्ण्यस्य॑ दक्षि॑णा वि सिंधुः॑ऽइव प॒-
प्र॒थे ॥९॥ उ॒त दा॒सा प॒रि॒ऽवि॒षे स्मत्ऽदि॑ष्टी॰ गो॒ऽप॑रीणसा यदुः॑
तु॒र्वः॑ च॒ म॒म॒हे॒ ॥१०॥ स॒ह॒स्र॒ऽदाः ग्रा॒म॒ऽनीः मा रि॒ष॒त् मनुः॑ सूर्ये॑ण
अ॒स्य॒ यत॑माना ए॒तु॒ दक्षि॑णा साव॑र्णेः दे॒वाः प्र ति॒र॒तु॒ आयुः॑ य॒-
स्मिन् अश्रा॑ंताः अस॑नाम वाजं॑ ॥११॥२॥

॥६३॥ प॒रा॒ऽवतः॑ ये दिधि॑षंते आप्यं॑ मनु॑ऽप्रीतासः जनि॑म
वि॒व॒स्वतः॑ य॒यातेः॑ ये न॒हु॒ष्य॑स्य ब॒र्हि॒षि दे॒वाः आस॑ते ते अधि॑ ब्रु॒-
वं॒तु॒ नः॒ ॥१॥ विश्वा॑ हि वः॒ न॒म॒स्या॑नि वंद्या॑ नामा॑नि दे॒वाः॒ उ॒त
य॒ज्ञिया॑नि वः॒ ये स्थ जा॒ताः अदि॑तेः अ॒त्ऽभ्यः परि॑ ये पृ॒थि॒व्याः ते

मे इह श्रुत हवं ॥२॥ येभ्यः माता मधुऽमत् पिन्वते पयः पीयूषं
द्यौः अदितिः अद्रिऽबर्हाः उक्थऽशुष्मान् वृषऽभरान् सुऽअ-
प्नसः तान् आदित्यान् अनु मद स्वस्तये ॥३॥ नृऽचक्षसः अनि-
ऽमिषंतः अर्हणा बृहत् देवासः अमृतऽत्वं आनशुः ज्योतिःऽर-
थाः अहिऽमायाः अनागसः दिवः वर्ष्माणं वसते स्वस्तये ॥४॥
संऽराजः ये सुऽवृधः यज्ञं आऽययुः अपरिऽह्वृताः दधिरे दिवि
क्षयं तान् आ विवास नमसा सुवृक्तिऽभिः महः आदित्यान् अ-
दितिं स्वस्तये ॥५॥३॥ कः वः स्तोमं राधति यं जुजोषथ विश्वे दे-
वासः मनुषः यति स्थन कः वः अध्वरं तुविऽजाताः अरं करत् यः
नः पर्षत् अति अंहः स्वस्तये ॥६॥ येभ्यः होत्रां प्रथमां आऽयेजे
मनुः समिद्धऽअग्निः मनसा सप्त होतृऽभिः ते आदित्याः अभयं
शर्म यच्छत सुऽगा नः कर्त सुऽपथा स्वस्तये ॥७॥ ये ईशिरे भुव-
नस्य प्रऽचेतसः विश्वस्य स्थातुः जगतः च मंतवः ते नः कृतात्
अकृतात् एनसः परि अद्य देवासः पिपृत स्वस्तये ॥८॥ भरेषु इंद्रं
सुऽहवं हवामहे अंहःऽमुचं सुऽकृतं दैव्यं जनं अग्निं मित्रं वरुणं
सातये भगं द्यावापृथिवी मरुतः स्वस्तये ॥९॥ सुऽत्रामाणं पृ-
थिवीं द्यां अनेहसं सुऽशर्माणं अदितिं सुऽप्रनीतिं दैवीं नावं सु-
ऽअरित्रां अनागसं अस्रवंतीं आ रुहेम स्वस्तये ॥१०॥४॥ विश्वे
यजत्राः अधि वोचत ऊतये त्रायध्वं नः दुःऽएवायाः अभिऽह्रुतः
सत्यया वः देवऽहूत्या हुवेम शृण्वतः देवाः अवसे स्वस्तये ॥११॥
अप अमीवां अप विश्वां अनाहुतिं अप अरातिं दुःऽविदत्रां
अघऽयतः आरे देवाः द्वेषः अस्मत् युयोतन उरु नः शर्म यच्छत
स्वस्तये ॥१२॥ अरिष्टः सः मर्तः विश्वः एधते प्र प्रऽजाभिः जायते
धर्मणः परि यं आदित्यासः नयथ सुनीतिऽभिः अति विश्वानि

ऽइता स्वस्तये ॥१३॥ यं देवासः अवथ वाजऽसातौ यं शूर-
साता मरुतः हिते धने प्रातःऽयावानं रथं इंद्र सानसिं अरिष्यंतं
आ रुहेम स्वस्तये ॥१४॥ स्वस्ति नः पथ्यासु धन्वऽसु स्वस्ति अप्ऽ-
ऽसु वृजने स्वःऽवति स्वस्ति नः पुत्रऽकृथेषु योनिषु स्वस्ति राये
मरुतः दधातन ॥१५॥ स्वस्तिः इत् हि प्रऽपथे श्रेष्ठा रेक्णस्वती
अभि या वामं एति सा नः अमा सो' अरणे नि पातु सुऽआवेशा
भवतु देवऽगोपा ॥१६॥ एव प्लतेः सूनुः अवीवृधत् वः विश्वे आ-
दित्याः अदिते मनीषी ईशानासः नरः अमर्त्येन अस्तावि जनः
दिव्यः गयेन ॥१७॥५॥

॥६४॥ कथा देवानां कतमस्य यामनि सुऽमंतु नाम शृण्वतां
मनामहे कः मृळाति कतमः नः मयः करत् कतमः ऊती अभि
आ ववर्तति ॥१॥ क्रतुऽयंति क्रतवः हृत्ऽसु धीतयः वेनंति वे-
नाः पतयंति आ दिशः न मर्डिता विद्यते अन्यः एभ्यः देवेषु मे
अधि कामाः अयंसत ॥२॥ नराशंसं वा पूषणं अगोह्यं अग्निं देव-
ऽइद्धं अभि अर्चसे गिरा सूर्यामासा चंद्रमसा यमं दिवि त्रितं
वातं उषसं अक्तुं अश्विना ॥३॥ कथा कविः तुविऽरवान् कया
गिरा बृहस्पतिः ववृधते सुवृक्तिऽभिः अजः एकऽपात् सुऽहवे-
भिः ऋक्वऽभिः अहिः शृणोतु बुध्न्यः हवीमनि ॥४॥ दक्षस्य वा
अदिते जन्मनि व्रते राजाना मित्रावरुणा आ विवाससि अतूर्-
तऽपंथाः पुरुऽरथः अर्यमा सप्तऽहोता विषुऽरूपेषु जन्मऽसु
॥५॥६॥ ते नः अर्वंतः हवनऽश्रुतः हवं विश्वे शृण्वंतु वाजिनः
मितऽद्रवः सहस्रऽसाः मेधसातौऽइव त्मना महः ये धनं समिऽथे-
षु जभ्रिरे ॥६॥ प्र वः वायुं रथऽयुजं पुरंऽधिं स्तोमैः कृणुध्वं स-

ख्याय॑ पूषणं॑ ते हि दे॒वस्य॑ सवि॒तुः स॒वीम॑नि क्रतुं॑ सचं॑ते स॒ऽचितः॑
स॒ऽचे॑तसः ॥७॥ त्रिः स॒प्त स॒स्राः न॒द्यः॑ म॒हीः अ॒पः वन॒स्पती॑न्
पर्व॑तान् अ॒ग्निं ऊ॒तये॑ कृ॒शानुं॑ अस्तृ॑न् ति॒ष्यं॑ स॒धऽस्थे॑ आ रु॒द्रं रु॒द्रेषु॑
रु॒द्रियं॑ ह॒वाम॒हे ॥८॥ सर॑स्वती स॒रयुः॑ सिंधुः॑ ऊ॒र्मिऽभिः॑ म॒हः म॒हीः
अ॒व॑सा आ यं॑तु व॒क्षणीः॑ दे॒वीः आप॑ः मा॒तरः॑ सूद॒यि॒त्न्वः॑ घृ॒तऽव॑त्
पयः॑ मधु॑ऽमत् न॒ः अ॒र्च॒त॒ ॥९॥ उ॒त मा॒ता बृ॒ह॒त्ऽदि॒वा शृ॒णो॒तु नः॑
त्वष्टा॑ दे॒वेभिः॑ जनि॑ऽभिः पि॒ता वचः॑ ऋ॒भु॒क्षाः वाजः॑ रथ॒ःपतिः॑
भगः॑ र॒ण्वः शंसः॑ श॒श॒मा॒नस्य॑ पा॒तु न॒ः ॥१०॥७॥ र॒ण्वः सं॒ऽदृष्टौ॑
पि॒तुमान्ऽइ॑व क्षयः॑ भ॒द्रा रु॒द्राणां॑ म॒रुतां॑ उप॑ऽस्तुतिः गोभिः॑
स्याम॒ य॒शसः॑ जने॑षु आ सदा॑ दे॒वा॒सः इळ॑या स॒चे॒म॒हि॒ ॥११॥ यां
मे॒ धियं॑ म॑रुतः इंद्र देवाः॑ अद॑दात वरु॒ण मि॒त्र यू॒यं तां पी॒प॒य॒त प॑-
य॑साऽइव धे॒नुं कु॒वित् गिरः॑ अधि॑ रथे॑ वहा॑थ ॥१२॥ कु॒वित् अं॒ग
प्रति॑ यथा॑ चि॒त् अ॒स्य नः॑ स॒ऽजात्य॑स्य म॒रु॒तः॒ बुबो॑धथ नाभा॑ यत्र
प्र॒थ॒मं सं॒ऽनसा॑महे तत्र॑ जा॒मि॒ऽत्वं अदि॑तिः द॒धा॒तु न॒ः ॥१३॥ ते
हि द्यावा॑पृथि॒वी मा॒तरा॑ म॒ही दे॒वी दे॒वान् जन्म॑ना य॒ज्ञिये॑ इ॒-
तः उ॒भे बि॒भृ॒तः उ॒भयं॑ भरी॑मऽभिः पु॒रु रेतां॑सि पि॒तृऽभिः॑ च॒ सिं॒-
च॒तः ॥१४॥ वि सा होत्रा॑ विश्वं॑ अ॒श्नो॒ति॒ वार्यं॑ बृह॒स्पतिः॑ अ॒रम॑तिः
पनी॑यसी ग्रावा॑ यत्र॑ म॒धु॒ऽसुत् उ॒च्यते॑ बृ॒हत् अवी॑वशंत म॒ति॒-
ऽभिः॑ म॒नी॒षिणः॑ ॥१५॥ ए॒व क॒विः तु॒वि॒ऽरवा॑न् ऋ॒त॒ऽज्ञाः द्र॒-
वि॒ण॒स्युः द्रवि॑णसः च॒का॒नः उ॒क्थेभिः॑ अत्र॑ म॒ति॒ऽभिः॑ च॒ विप्रः॑
अपी॑पयत् गयः॑ दि॒व्यानि॑ जन्म॑ ॥१६॥ ए॒व प्लतेः॑ सू॒नुः अवी॑वृधत्
व॒ः विश्वे॑ आ॒दि॒त्याः अ॒दि॒ते॒ म॒नी॒षी ई॒शा॒नासः॑ नरः॑ अम॑र्त्येन अ॒-
स्तावि॑ जनः॑ दि॒व्यः गये॑न ॥१७॥८॥

...तथा सरस्वती ॥६५॥ अग्निः इंद्रः वरुणः मित्रः अर्यमा वायुः पूषा सरस्वती
...सऽजोषसः आदित्याः विष्णुः मरुतः स्वः बृहत् सोमः रुद्रः अ-
...दितिः ब्रह्मणः पतिः ॥१॥ इंद्राग्नी वृत्रऽहत्येषु सत्ऽपती॰ मिथः
...हिन्वाना तन्वा संऽओकसा अंतरिक्षं महि आ पप्रुः ओजसा सो-
...नः घृतऽश्रीः महिमानं ईरयन् ॥२॥ तेषां हि मह्ना महतां अनर्वं-
...णां स्तोमान् इयर्मि ऋतऽज्ञाः ऋतऽवृधां ये अप्सवं अर्णवं चि-
...त्रऽराधसः ते नः रासंतां महये सुऽमित्र्याः ॥३॥ स्वःऽनरं अंत-
...रिक्षाणि रोचना द्यावाभूमी पृथिवीं स्कंभुः ओजसा पृक्षाःऽइव
महयंतः सुऽरातयः देवाः स्तवंते मनुषाय सूरयः ॥४॥ मित्राय
शिक्ष वरुणाय दाशुषे या संऽराजा मनसा न प्रऽयुच्छतः ययोः
धाम धर्मणा रोचते बृहत् ययोः उभे रोदसी नाधसी वृतौ ॥५॥
॥९॥ या गौः वर्तनिं परिऽएति निःऽकृतं पयः दुहाना व्रतऽनीः
अवारतः सा प्रऽब्रुवाणा वरुणाय दाशुषे देवेभ्यः दाशत् हविषा
विवस्वते ॥६॥ दिवक्षसः अग्निऽजिह्वाः ऋतऽवृधः ऋतस्य यो-
निं विऽमृशंतः आसते द्यां स्कभित्वी अपः आ चक्रुः ओजसा यज्ञं
जनित्वी तन्वि नि ममृजुः ॥७॥ परिऽक्षिता पितरा पूर्वऽजावं-
री॰ ऋतस्य योना क्षयतः संऽओकसा द्यावापृथिवी वरुणाय
सऽव्रते॰ घृतऽवत् पयः महिषाय पिन्वतः ॥८॥ पर्जन्यावाता वृ-
षभा पुरीषिणा इंद्रवायू वरुणः मित्रः अर्यमा देवान् आदि-
त्यान् अदितिं हवामहे ये पार्थिवासः दिव्यासः अप्ऽसु ये ॥९॥
त्वष्टारं वायुं ऋभवः यः ओहते दैव्या होतारौ उषसं स्वस्तये बृह-
स्पतिं वृत्रऽखादं सुऽमेधसं इंद्रियं सोमं धनऽसाः ऊं ईमहे ॥१०॥
॥१०॥ ब्रह्म गां अश्वं जनयंतः ओषधीः वनस्पतीन् पृथिवीं पर्व-
तान् अपः सूर्यं दिवि रोहयंतः सुऽदानवः आर्या व्रता विऽसृ-

जंतः अधि क्षमि॥११॥ भुज्युं अंहसः पिपृथः निः अश्विना श्या
पुत्रं वध्रिऽमत्याः अजिन्वतं कमऽद्युवं विऽमदाय जहयुः यु
विष्णाप्वं विश्वकाय अव सृजथः॥१२॥ पावीरवी तन्यतुः एक
ऽपात् अजः दिवः धर्ता सिंधुः आपः समुद्रियः विश्वे देवासः शृ
णवन् वचांसि मे सरस्वती सह धीभिः पुरंऽध्या॥१३॥ विश्वे दे
वाः सह धीभिः पुरंऽध्या मनोः यजत्राः अमृताः ऋतऽज्ञाः रा
तिऽसाचः अभिऽसाचः स्वःऽविदः स्वः गिरः ब्रह्म सुऽउक्तं जु
षेरत॥१४॥ देवान् वसिष्ठः अमृतान् ववंदे ये विश्वा भुवना अ
भि प्रऽतस्थुः ते नः रासंतां उरुऽगायं अद्य यूयं पात स्वस्तिऽभिः
सदा नः॥१५॥११॥

॥६६॥ देवान् हुवे बृहत्ऽश्रवसः स्वस्तये ज्योतिःऽकृतः अ
ध्वरस्य प्रऽचेतसः ये ववृधुः प्रऽतरं विश्वऽवेदसः इंद्रऽज्येष्ठासः
अमृताः ऋतऽवृधः॥१॥ इंद्रऽप्रसूताः वरुणऽप्रशिष्टाः ये सूर्यस्य
ज्योतिषः भागं आनशुः मरुत्ऽगणे वृजने मन्म धीमहि माघोने
यज्ञं जनयंत सूरयः॥२॥ इंद्रः वसुऽभिः परि पातु नः गयं आदि
त्यैः नः अदितिः शर्म यच्छतु रुद्रः रुद्रेभिः देवः मृळयाति नः त्वष्टा
नः ग्नाभिः सुवितायं जिन्वतु॥३॥ अदितिः द्यावापृथिवी ऋतं
महत् इंद्राविष्णू मरुतः स्वः बृहत् देवान् आदित्यान् अवसे ह
वामहे वसून् रुद्रान् सवितारं सुऽदंससं॥४॥ सरस्वान् धीभिः
वरुणः धृतऽव्रतः पूषा विष्णुः महिमा वायुः अश्विना ब्रह्मऽकृतः
अमृताः विश्वऽवेदसः शर्म नः यंसन् त्रिऽवरूथं अंहसः॥५॥
॥१२॥ वृषा यज्ञः वृषणः संतु यज्ञियाः वृषणः देवाः वृषणः हविः
ऽकृतः वृषणा द्यावापृथिवी ऋतऽवरी॰ वृषा पर्जन्यः वृषणः

वृषऽस्तुभः ॥ ६ ॥ अग्नीषोमा वृषणा वाजऽसातये पुरुऽप्रशस्ता वृषणौ उप ब्रुवे यौ ईजिरे वृषणः देवऽयज्यया ता नः शर्म त्रिऽवरूथं वि यंसतः ॥ ७ ॥ धृतऽव्रताः क्षत्रियाः यज्ञनिःऽकृतः बृहत्ऽदिवाः अध्वराणां अभिऽश्रियः अग्निऽहोतारः ऋतऽसापः अद्रुहः अपः असृजन् अनु वृत्रऽतूर्ये ॥ ८ ॥ द्यावापृथिवी जनयन् अभि व्रता आपः ओषधीः वनिनानि यज्ञिया अंतरिक्षं स्वः आ पप्रुः ऊतये वशं देवासः तन्वि नि ममृजुः ॥ ९ ॥ धर्तारः दिवः ऋभवः सुऽहस्ताः वातापर्जन्या महिषस्य तन्यतोः आपः ओषधीः प्र तिरंतु नः गिरः भगः रातिः वाजिनः यंतु मे हवं ॥ १० ॥ १३ ॥ समुद्रः सिंधुः रजः अंतरिक्षं अजः एकऽपात् तनयित्नुः अर्णवः अहिः बुध्न्यः शृणवत् वचांसि मे विश्वे देवासः उत सूरयः मम ॥ ११ ॥ स्याम वः मनवः देवऽवीतये प्रांचं नः यज्ञं प्र नयत साधुऽया आदित्याः रुद्राः वसवः सुऽदानवः इमा ब्रह्म शस्यमानानि जिन्वत ॥ १२ ॥ दैव्या होतारा प्रथमा पुरःऽहिता ऋतस्य पंथां अनु एमि साधुऽया क्षेत्रस्य पतिं प्रतिऽवेशं ईमहे विश्वान् देवान् अमृतान् अप्रऽयुच्छतः ॥ १३ ॥ वसिष्ठासः पितृऽवत् वाचं अक्रत देवान् ईळानाः ऋषिऽवत् स्वस्तये प्रीताःऽइव ज्ञातयः कामं आऽइत्य अस्मे देवासः अव धूनुत वसु ॥ १४ ॥ देवान् वसिष्ठः अमृतान् ववंदे ये विश्वा भुवना अभि प्रऽतस्थुः ते नः रासंतां उरुऽगायं अद्य यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥ १५ ॥ १४ ॥

॥ ६७ ॥ इमां धियं सप्तऽशीर्ष्णीं पिता नः ऋतऽप्रजातां बृहतीं अविंदत् तुरीयं स्वित् जनयत् विश्वऽजन्यः अयास्यः उक्थं इंद्राय शंसन् ॥ १ ॥ ऋतं शंसंतः ऋजु दीध्यानाः दिवः पुत्रासः असुरस्य

वीराः विप्रं पदं अंगिरसः दधानाः यज्ञस्य धाम प्रथमं मनंत ॥
हंसैःऽइव सखिंऽभिः वावंदत्ऽभिः अश्मन्ऽमयानि नहन
विऽअस्यन् बृहस्पतिः अभिऽकनिक्रदत् गाः उत प्र अस्तौत् उ
च विद्वान् अगायत् ॥ ३ ॥ अवः द्वाभ्यां परः एकया गाः गुहा ति
ष्ठंतीः अनृतस्य सेतौ बृहस्पतिः तमसि ज्योतिः इच्छन् उत् उस्रा
आ अकः वि हि तिस्रः आवः० ॥ ४ ॥ विऽभिद्य पुरं शयथा ईं अ
पाचीं निः त्रीणि साकं उदऽधेः अकृंतत् बृहस्पतिः उषसं सूर्यं गां
अर्कं विवेद स्तनयन्ऽइव द्यौः ॥ ५ ॥ इंद्रः वलं रक्षितारं दुघानां
करेणऽइव वि चकर्त रवेण स्वेदांजिऽभिः आऽशिरं इच्छमा-
नः अरोदयत् पणिं आ गाः अमुष्णात् ॥ ६ ॥ १५ ॥ सः ईं सत्येभिः
सखिंऽभिः शुचत्ऽभिः गोऽधायसं वि धनऽसैः अदर्दः० ब्रह्मणः
पतिः वृषंऽभिः वराहैः घर्मऽस्वेदेभिः द्रविणं वि आनट् ॥ ७ ॥
ते सत्येन मनसा गोऽपतिं गाः इयानासः इषणयंत धीभिः बृह
स्पतिः मिथःऽअवद्यपेभिः उत् उस्रियाः असृजत स्वयुक्ऽभिः
॥ ८ ॥ तं वर्धयंतः मतिऽभिः शिवाभिः सिंहंऽइव नानदतं सध
ऽस्थे बृहस्पतिं वृषणं शूरऽसातौ भरेऽभरे अनु मदेम जिष्णुं ॥ ९ ॥
यदा वाजं असनत् विश्वऽरूपं आ द्यां अरुक्षत् उत्ऽतराणि सद्म
बृहस्पतिं वृषणं वर्धयंतः नाना संतः बिभ्रतः ज्योतिः आसा
॥ १० ॥ सत्यां आऽशिषं कृणुत वयःऽधै कीरिं चित् हि अवथ स्वे
भिः एवैः पश्चा मृधः अप भवंतु विश्वाः तत् रोदसी शृणुतं विश्व
ऽइन्वे० ॥ ११ ॥ इंद्रः मह्ना महतः अर्णवस्य वि मूर्धानं अभिनत्
अर्बुदस्य अहन् अहिं अरिणात् सप्त सिंधून् देवैः द्यावापृथिवी
प्र अवतं नः ॥ १२ ॥ १६ ॥

॥६८॥ उद्ऽप्रुतः न वयः रक्षमाणाः वावदतः अभ्रियस्यऽइव घोषाः गिरिऽभ्रजः न ऊर्मयः मदंतः बृहस्पतिं अभि अर्काः अनावन् ॥१॥ सं गोभिः आंगिरसः नक्षमाणः भगःऽइव इत् अर्यमणं निनाय जनें मित्रः न दंऽपती॰ अनक्ति बृहस्पते वाजय आशून्ऽइव आजौ ॥२॥ साधुऽअर्याः अतिथिनीः इषिराः स्पार्हाः सुऽवर्णाः अनवद्यऽरूपाः बृहस्पतिः पर्वतेभ्यः विऽतूर्य निः गाः ऊपे यवंऽइव स्थिविऽभ्यः ॥३॥ आऽप्रुषायन् मधुना ऋतस्य योनिं अवऽक्षिपन् अर्कः उल्कांऽइव द्योः बृहस्पतिः उद्धरन् अश्मनः गाः भूम्याः उद्नाऽइव वि त्वचं बिभेद ॥४॥ अप ज्योतिषा तमः अंतरिक्षात् उद्नः शीपालंऽइव वातः आजत् बृहस्पतिः अनुऽमृश्य वलस्य अभ्रंऽइव वातः आ चक्रे आ गाः ॥५॥ यदा वलस्य पीयतः जसुं भेत् बृहस्पतिः अग्नितपःऽभिः अर्कैः दत्ऽभिः न जिह्वा परिऽविष्टं आदत् आविः निऽधीन् अकृणोत् उस्रियाणां ॥६॥१७॥ बृहस्पतिः अमत हि त्यत् आसां नाम स्वरीणां सदने गुहा यत् आंडाऽइव भित्त्वा शकुनस्य गर्भं उत् उस्रियाः पर्वतस्य त्मना आजत् ॥७॥ अश्ना अपिऽनद्धं मधु परि अपश्यत् मत्स्यं न दीने उदनि क्षियंतं निः तत् जभार चमसं न वृक्षात् बृहस्पतिः विऽरवेण विऽकृत्य ॥८॥ सः उषां अविंदत् सः स्वः॰ सः अग्निं सः अर्केण वि बबाधे तमांसि बृहस्पतिः गोऽवपुषः वलस्य निः मज्जानं न पर्वणः जभार ॥९॥ हिमाऽइव पर्णा मुषिता वनानि बृहस्पतिना अकृपयत् वलः गाः अननुऽकृत्यं अपुनः चकार यात् सूर्यामासा मिथः उत्ऽचरातः ॥१०॥ अभि श्यावं न कृशनेभिः अश्वं नक्षत्रेभिः पितरः द्यां अपिंशन् रात्र्यां तमः अदधुः ज्योतिः अहन् बृहस्पतिः भिनत् अद्रिं विदत् गाः ॥११॥ इदं अ-

कर्म नमः अभ्रियाय यः पूर्वीः अनु आऽनोनवीति बृहस्पति
सः हि गोभिः सः अश्वैः सः वीरेभिः सः नृऽभिः नः वयः धा
॥१२॥१८॥५॥

॥६९॥ भद्राः अग्नेः वध्रिऽअश्वस्य संऽदृशः वामी प्रऽनीति
सुऽरणाः उपऽइतयः यत् ईं सुऽमित्राः विशः अग्रे इंधते घृतेन
आऽहुतः जरते दविद्युतत् ॥१॥ घृतं अग्नेः वध्रिऽअश्वस्य वर्धनं
घृतं अन्नं घृतं ऊं॑ अस्य मेदनं घृतेन आऽहुतः उर्विया वि पप्रथे
सूर्यःऽइव रोचते सर्पिःऽआसुतिः ॥२॥ यत् ते मनुः यत् अनीकं
सुऽमित्रः संऽईधे अग्ने तत् इदं नवीयः सः रेवत् शोच सः गिरः
जुषस्व सः वाजं दर्षि सः इह श्रवः धाः ॥३॥ यं त्वा पूर्वं ईळितः
वध्रिऽअश्वः संऽईधे अग्ने सः इदं जुषस्व सः नः स्तिऽपाः उत भव
तनूऽपाः दात्रं रक्षस्व यत् इदं ते अस्मे ॥४॥ भव द्युम्नी वाध्रि-
ऽअश्व उत गोपाः मा त्वा तारीत् अभिऽमातिः जनानां शूरः-
ऽइव धृष्णुः च्यवनः सुऽमित्रः प्र नु वोचं वाध्रिऽअश्वस्य नाम
॥५॥ सं अज्र्या पर्वत्या वसूनि दासा वृत्राणि आर्या जिगेथ शूरः-
ऽइव धृष्णुः च्यवनः जनानां त्वं अग्ने पृतनाऽयून् अभि स्याः ॥६॥
॥१९॥ दीर्घऽतंतुः बृहत्ऽउक्षा अयं अग्निः सहस्रऽस्तरीः शत-
ऽनीथः ऋभ्वा द्युऽमान् द्युमत्ऽसु नृऽभिः मृज्यमानः सुऽमित्रेषु
दीदयः देवयत्ऽसु ॥७॥ त्वे धेनुः सुऽदुघा जातऽवेदः असश्चता-
ऽइव समना सबःऽधुक् त्वं नृऽभिः दक्षिणावत्ऽभिः अग्ने सुऽमि-
त्रेभिः इध्यसे देवयत्ऽभिः ॥८॥ देवाः चित् ते अमृताः जातऽवेदः
महिमानं वाध्रिऽअश्व प्र वोचन् यत् संऽपृच्छं मानुषीः विशः
आयन् त्वं नृऽभिः अजयः त्वाऽवृधेभिः ॥९॥ पिताऽइव पुत्रं अ-

विभः उपऽस्थे त्वां अग्ने वध्रिऽअश्वः सपर्यन् जुषाणः अस्य सं-
ऽइधं यविष्ठ उत पूर्वान् अवनोः व्राधतः चित् ॥१०॥ शश्वत् अ-
ग्निः वध्रिऽअश्वस्य शत्रून् नृऽभिः जिगाय सुतसोमवत्ऽभिः स-
मनं चित् अदहः चित्रऽभानो इति अव व्राधतं अभिनत् वृधः चित्
॥११॥ अयं अग्निः वध्रिऽअश्वस्य वृत्रऽहा सनकात् प्रऽइद्धः न-
मसा उपऽवाक्यः सः नः अजामीन् उत वा विऽजामीन् अभि
तिष्ठ शर्धतः वाध्रिऽअश्व ॥१२॥२०॥

॥७०॥ इमां मे अग्ने संऽइधं जुषस्व इळः पदे प्रति हर्य घृता-
चीं वर्ष्मन् पृथिव्याः सुदिनऽत्वे अह्नां ऊर्ध्वः भव सुऽक्रतो इति देव-
ऽयज्या ॥१॥ आ देवानां अग्रऽयावा इह यातु नराशंसः विश्व-
ऽरूपेभिः अश्वैः ऋतस्य पथा नमसा मियेधः देवेभ्यः देवऽतमः
सुसूदत् ॥२॥ शश्वत्ऽतमं ईळते दूत्याय हविष्मंतः मनुष्यासः अ-
ग्निं वर्हिष्ठैः अश्वैः सुऽवृता रथेन आ देवान् वक्षि नि सद इह होता
॥३॥ वि प्रथतां देवऽजुष्टं तिरश्चा दीर्घं द्राघ्मा सुरभि भूतु अस्मे इति
अहेळता मनसा देव वर्हिः इंद्रऽज्येष्ठान् उशतः यक्षि देवान् ॥४॥
दिवः वा सानु स्पृशत वरीयः पृथिव्या वा मात्रया वि श्रयध्वं उ-
शतीः द्वारः महिना महत्ऽभिः देवं रथं रथऽयुः धारयध्वं ॥५॥२१॥
देवी इति दिवः दुहितरा सुऽशिल्पे इति उषसानक्ता सदतां नि योनौ आ
वां देवासः उशती इति उशंतः उरौ सीदंतु सुऽभगे इति उपऽस्थे ॥६॥ ऊ-
र्ध्वः ग्रावा वृहत् अग्निः संऽइद्धः प्रिया धामानि अदितेः उपऽस्थे
पुरःऽहितौ ऋत्विजा यज्ञे अस्मिन् विदुःऽतरा द्रविणं आ यजेथां
॥७॥ तिस्रः देवीः वर्हिः इदं वरीयः आ सीदत चकृम वः स्योनं
मनुष्वत् यज्ञं सुऽधिता हवींषि इळा देवी घृतऽपदी जुषंत ॥८॥

देवं त्वष्टः यत् ह चारुऽत्वं आनंट् यत् अंगिरसां अभवः सचाऽभू
सः देवानां पार्थः उप प्र विद्वान् उशन् यक्षि द्रविणःऽदः सुऽर
त्नः ॥९॥ वनस्पते रशनया निऽयूय देवानां पार्थः उप वक्षि वि
द्वान् स्वदाति देवः कृणवत् हवींषि अवतां द्यावापृथिवी हवं मे
॥१०॥ आ अग्ने वह वरुणं इष्टये नः इंद्रं दिवः मरुतः अंतरिक्षात्
सीदंतु बर्हिः विश्वे आ यजत्राः स्वाहा देवाः अमृताः मादयंताम्
॥११॥२२॥

॥७१॥ बृहस्पते प्रथमं वाचः अग्रं यत् प्र ऐरत नामऽधेयं द-
धानाः यत् एषां श्रेष्ठं यत् अरिप्रं आसीत् प्रेणा तत् एषां निऽहितं
गुहा आविः ॥१॥ सक्तुंऽइव तितउना पुनंतः यत्र धीराः मनसा
वाचं अक्रत अत्र सखायः सख्यानि जानते भद्रा एषां लक्ष्मीः
निऽहिता अधि वाचि ॥२॥ यज्ञेन वाचः पदऽवीयं आयन् तां
अनु अविंदन् ऋषिषु प्रऽविष्टां तां आऽभृत्य वि अदधुः पुरुऽत्रा
तां सप्त रेभाः अभि सं नवंते ॥३॥ उत त्वः पश्यन् न ददर्श वाचं
उत त्वः शृण्वन् न शृणोति एनां उतो इति त्वस्मै तन्वं वि सस्रे जाया-
ऽइव पत्ये उशती सुऽवासाः ॥४॥ उत त्वं सख्ये स्थिरऽपीतं आहुः
न एनं हिन्वंति अपि वाजिनेषु अधेन्वा चरति मायया एषः वा-
चं शुश्रुऽवान् अफलां अपुष्पां ॥५॥२३॥ यः तित्याज सचिऽविदं
सखायं न तस्य वाचि अपि भागः अस्ति यत् ईं शृणोति अलकं
शृणोति नहि प्रऽवेद सुऽकृतस्य पंथां ॥६॥ अक्षण्ऽवंतः कर्ण-
ऽवंतः सखायः मनःऽजवेषु असमाः बभूवुः आदघ्नासः उपऽक-
क्षासः ऊं इति त्वे ह्रदाःऽइव स्नात्वाः ऊं इति त्वे ददृश्रे ॥७॥ हृदा तष्टेषु मनसः
जवेषु यत् ब्राह्मणाः संऽयजंते सखायः अत्र अह त्वं वि जहुः वे-

द्याभिः ओहेऽब्रह्माणः वि चरंति ऊं इति त्वे ॥८॥ इमे ये न अर्वाक् न परः चरंति न ब्राह्मणासः न सुतेऽकरासः ते एते वाचं अभिऽपद्य पापया सिरीः तंत्रं तन्वते अप्रऽजज्ञयः ॥९॥ सर्वे नंदंति यशसा आऽगतेन सभाऽसहेन सख्या सखायः किल्बिषऽस्पृत् पितुऽसनिः हि एषां अरं हितः भवंति वाजिनाय ॥१०॥ ऋचां त्वः पोषं आस्ते पुपुष्वान् गायत्रं त्वः गायति शक्करीषु ब्रह्मा त्वः वदंति जातऽविद्यां यज्ञस्य मात्रां वि मिमीते ऊं इति त्वः ॥११॥२४॥२॥

॥७२॥ देवानां नु वयं जाना प्र वोचाम विपन्यया उक्थेषु शस्यमानेषु यः पश्यात् उत्ऽतरे युगे ॥१॥ ब्रह्मणः पतिः एता सं कर्मारःऽइव अधमत् देवानां पूर्व्ये युगे असतः सत् अजायत ॥२॥ देवानां युगे प्रथमे असतः सत् अजायत तत् आशाः अनु अजायंत तत् उत्तानऽपदः परि ॥३॥ भूः जज्ञे उत्तानऽपदः भुवः आशाः अजायंत अदितेः दक्षः अजायत दक्षात् ऊं इति अदितिः परि ॥४॥ अदितिः हि अजनिष्ट दक्ष या दुहिता तव तां देवाः अनु अजायंत भद्राः अमृतऽबंधवः ॥५॥१॥ यत् देवाः अदः सलिले सुऽसंरब्धाः अतिष्ठत अत्र वः नृत्यतांऽइव तीव्रः रेणुः अप आयत ॥६॥ यत् देवाः यतयः यथा भुवनानि अपिन्वत अत्र समुद्रे आ गूळ्हं आ सूर्यं अजभर्तन ॥७॥ अष्टौ पुत्रासः अदितेः ये जाताः तन्वः परि देवान् उप प्र ऐत् सप्तऽभिः परा मार्ताडं आस्यत् ॥८॥ सप्तऽभिः पुत्रैः अदितिः उप प्र ऐत् पूर्व्यं युगं प्रऽजायै मृत्यवे त्वत् पुनः मार्ताडं आ अभरत् ॥९॥२॥

॥७३॥ जनिष्ठाः उग्रः सहसे तुराय मंद्रः ओजिष्ठः बहुलऽअभि-

भिमानः अवर्धन् इंद्रं मरुतः चित् अत्र माता यत् वीरं दधनत्
धनिष्ठा ॥१॥ द्रुहः निऽसत्ता पृशनी चित् एवैः पुरु शंसेन ववृधुः
ते इंद्रं अभिवृताऽइव ता महाऽपदेन ध्वांतात् प्रऽपित्वात् उत्
अरंत गर्भाः ॥२॥ ऋष्वा ते पादा प्र यत् जिगासि अवर्धन् वाजाः
उत ये चित् अत्र त्वं इंद्र सालावृकान् सहस्रं आसन् दधिषे अ-
श्विना आ ववृत्याः ॥३॥ समना तूर्णिः उप यासि यज्ञं आ नासत्या
सख्याय वक्षि वसाव्यां इंद्र धारयः सहस्रा अश्विना शूर ददतुः
मघानि ॥४॥ मंदमानः ऋतात् अधि प्रऽजायै सखिऽभिः इंद्रः
इषिरेभिः अर्थं आ आभिः हि मायाः उप दस्युं आ अगात् मिहः
प्र तम्राः अवपत् तमांसि ॥५॥३॥ सऽनामाना चित् ध्वसयः नि
अस्मै अव अहन् इंद्रः उषसः यथा अनः ऋष्वैः अगच्छः सखि-
ऽभिः निऽकामैः साकं प्रतिऽस्था हृद्या जघंथ ॥६॥ त्वं जघंथ न-
मुचिं मखस्युं दासं कृण्वानः ऋषये विऽमायं त्वं चकर्थ मनवे
स्योनान् पथः देवऽत्रा अंजसाऽइव यानान् ॥७॥ त्वं एतानि प-
प्रिषे वि नाम ईशानः इंद्र दधिषे गभस्तौ अनु त्वा देवाः शवसा
मदंति उपरिऽबुध्नान् वनिनः चकर्थ ॥८॥ चक्रं यत् अस्य अप्-
ऽसु आ निऽसत्तं उतो तत् अस्मै मधु इत् चच्छद्यात् पृथिव्यां
अतिऽसितं यत् ऊधः पयः गोषु अदधाः ओषधीषु ॥९॥ अश्वात्
इयाय इति यत् वदंति ओजसः जातं उत मन्ये एनं मन्योः इयाय
हर्म्येषु तस्थौ यतः प्रऽजज्ञे इंद्रः अस्य वेद ॥१०॥ वयः सुऽपर्णाः
उप सेदुः इंद्रं प्रियऽमेधाः ऋषयः नाधमानाः अप ध्वांतं ऊर्णुहि
पूर्धि चक्षुः मुमुग्धि अस्मान् निधयाऽइव बद्धान् ॥११॥४॥

॥७४॥ वसूनां वा चर्कृषे इयक्षन् धिया वा यज्ञैः वा रोदस्योः

अर्वंतः वा ये र॒यिऽमंतः सा॒तौ व॒नुं वा॒ ये सु॒ऽश्रुणं॑ सु॒ऽश्रुतः धुः॰ ॥१॥ हवः ए॒षां॒ असु॑रः न॒क्ष॒त॒ द्यां श्र॒व॒स्य॒ता मनसा निंस॒त क्षां चक्षाणाः यत्र सु॒वि॒ताय॑ दे॒वाः द्यौः न वारे॑भिः कृ॒णवंत स्वैः ॥२॥ इ॒यं ए॒षां॒ अ॒मृतानां गीः स॒र्वऽताता ये कृपणंत रत्नं धियं च॒ य॒ज्ञं च साधंतः ते नः धांतु वसव्यं असामि ॥३॥ आ तत् ते इंद्र आयवः पनंत अभि ये ऊर्वं गोऽमंतं तितृत्सान् स॒कृ॒त्ऽस्वं ये पु॒रु॒ऽपु॒त्रां म॒हीं स॒ह॒स्रऽधारां बृ॒ह॒तीं दु॒धु॑क्षन् ॥४॥ शचीऽवः इंद्रं अवसे कृ॒णुध्वं अनानतं द॒मयंतं पृ॒त॒न्यून् ऋ॒भु॒क्षणं म॒घऽवानं सु॒ऽवृ॒क्तिं भर्ता यः वज्रं नर्यं पु॒रु॒ऽक्षुः ॥५॥ यत् व॒वानं पु॒रु॒ऽतमं पु॒रा॒षाट् आ वृ॒त्र॒ऽहा इंद्रः नामानि अ॒प्राः अचेति प्र॒ऽसहः पतिः तुवि॒ष्मान् यत् ई॒ उ॒श्मसि कर्तवे करत् तत् ॥६॥५॥

॥७५॥ प्र सु वः आ॒पः म॒हि॒मानं उ॒त्ऽत॒मं कारुः वो॒चा॒ति॒ स॒दने वि॒वस्वतः प्र स॒प्तऽसप्त त्रेधा हि च॒क्रमुः प्र सृत्वरीणां अति सिंधुः ओजसा ॥१॥ प्र ते अ॒र॒द॒त् वरुणः यातवे प॒थः सिंधो॒ यत् वाजान् अ॒भि अद्रवः त्वं भूम्याः अधि प्र॒ऽवता या॒सि॒ सानुना यत् ए॒षां॒ अग्रं जगतां इ॒र॒ज्यसि ॥२॥ दि॒वि स्व॒नः य॒त॒ते भूम्यां उपरि अ॒नंतं शुष्मं उत् इ॒य॒र्ति॒ भा॒नुना अभ्रात्ऽइव प्र स्त॒न॒यं॒ति॒ वृ॒ष्टयः सिंधुः यत् एति वृ॒ष॒भः न रोरुवत् ॥३॥ अभि त्वा॒ सिंधो॒ शिशुं इत् न मा॒तरः वा॒श्राः अ॒र्षं॒ति॒ पयसाऽइव धे॒नवः राजाऽइव यु॒ध्वा न॒य॒सि॒ त्वं इत् सिचौ यत् आ॒सां॒ अग्रं प्र॒ऽवतां इनक्ष॒सि ॥४॥ इ॒मं मे॒ गं॒गे॒ य॒मु॒ने॒ स॒र॒स्व॒ति॒ शुतुद्रि स्तोमं स॒च॒त॒ प॒रु॒ष्णि आ अ॒सि॒क्न्या म॒रु॒त्ऽवृ॒धे॒ वितस्तया आर्जीकीये शृणुहि आ सु॒ऽसोमया ॥५॥६॥ तृ॒ष्टऽअमया प्र॒थ॒मं यातवे स॒ऽजूः सु॒ऽसर्त्वा र॒सया श्वेत्या त्या त्वं

सिंधो॒ कुभ॑या गो॒ऽम॒तीं क्रुमुं॑ मेह॒त्न्वा स॒ऽरथं॑ याभि॑ः ईयसे ॥ ६ ॥
ऋ॒जीती॒ एनी॒ रुश॑ती म॒हि॒ऽत्वा परि॑ ज्रयां॑सि भर॒ते॒ रजां॑सि अ-
द॑ब्धा सिंधु॑ः अ॒पसा॑ अ॒प॒ःऽत॑मा अश्वा॒ न चि॒त्रा वपु॑षीऽइव द॒र्श॑-
ता ॥ ७ ॥ सु॒ऽअश्वा॒ सिंधु॑ः सु॒ऽरथा॑ सु॒ऽवासा॑ः हि॒र॒ण्ययी॑ सु॒ऽकृ॑ता
वा॒जिनी॑ऽवती ऊर्णा॑ऽवती यु॒व॒तिः सी॒लमा॑ऽवती उ॒त अधि॑
व॒स्ते॒ सु॒ऽभगा॑ म॒धु॒ऽवृधं॑ ॥ ८ ॥ सु॒ऽखं रथं॑ युयु॒जे॒ सिंधु॑ः अ॒श्विनं॑ तेन॑
वाजं॑ स॒नि॒प॒त् अ॒स्मिन् आ॒जौ म॒हान् हि अ॒स्य॒ म॒हि॒मा प॒न॒-
स्यते॑ अद॑ब्धस्य॒ स्वऽय॑शसः वि॒ऽर॒प्शिनः॑ ॥ ९ ॥ ७ ॥

॥ ७६ ॥ आ वः॒ ऋ॒ं॒जसे॒ ऊ॒र्जां वि॒ऽउ॑ष्टिषु इंद्रं॑ म॒रुतः॑ रोद॑सी॑
अ॒न॒क्त॒न॒ उ॒भे॑ यथा॑ नः॒ अह॑नी॑ स॒चा॒ऽभुवा॑ सदः॑ऽसदः व॒रि॒व॒-
स्या॒तः॑ उ॒त्ऽभिदा॑ ॥ १ ॥ तत् ऊं॑ श्रेष्ठं॑ सव॑नं सु॒नो॒त॒न॒ अत्यः॑ न ह॒-
स्तं॑ऽयतः अद्रि॑ः सो॒तरि॑ वि॒दत् हि अ॒र्यः॒ अ॒भि॒ऽभूति॑ पौंस्यं॑ म॒हः॑
रा॒ये चि॒त् त॒रु॒ते॒ यत् अर्वतः॑ ॥ २ ॥ तत् इ॒त् हि अ॒स्य॒ सव॑नं वि॒वेः॑
अ॒पः॒ यथा॑ पु॒रा मन॑वे गा॒तुं अश्रे॑त् गो॒ऽअ॑र्णसि त्वा॒ष्ट्रे अश्व॑ऽनि-
र्णि॑जि प्र ई॒ अ॒ध्व॒रेषु॑ अ॒ध्व॒रान् अ॒शि॒श्र॒युः॒ ॥ ३ ॥ अप॑ ह॒त॒ र॒क्षसः॑
भं॒गु॒र॒ऽवं॑तः स्क॒भा॒यत॑ निः॒ऽऋ॑तिं सेध॑त अम॑तिं आ नः॒ र॒यिं स॒-
र्वं॑ऽवीरं सु॒नो॒त॒न॒ दे॒व॒ऽअव्यं॑ भर॒त॒ श्लोकं॑ अ॒द्र॒यः॒ ॥ ४ ॥ दि॒वः चि॒त्
आ व॒ः अम॑वत्ऽतरेभ्यः वि॒ऽभ्वना॑ चि॒त् आ॒श्वप॑ःऽतरेभ्यः वा॒योः॑
चि॒त् आ सोम॑रभःऽतरेभ्यः अ॒ग्नेः चि॒त् अ॒र्च॒ पि॒तु॒कृत्॒ऽत॑रेभ्यः
॥ ५ ॥ ८ ॥ भु॒रं॑तु नः॒ य॒शस॑ः सोतु॑ अंध॑सः ग्रावा॑णः वा॒चा दि॒वि॒ता॑
दि॒वि॒त्मंता॑ नरः॑ यत्र॑ दु॒ह॒ते॒ काम्यं॑ मधु॑ आ॒ऽघो॒षयं॑तः अ॒भितः॑ मि॒-
थ॒ःऽतुरः॑ ॥ ६ ॥ सु॒न्वंति॑ सोमं॑ र॒थि॒रास॑ः अद्र॑यः निः अ॒स्य॒ रसं॑
गो॒ऽइषः॑ दु॒ह॒ंति॒ ते दु॒हंति॑ ऊधः॑ उ॒प॒ऽसेच॑नाय कं नरः॑ ह॒व्या न

मर्जयंत आसऽभिः ॥७॥ एते नरः सुऽअपसः अभूतन ये इंद्राय सुनुथ सोमं अद्रयः वामंऽवामं वः दिव्याय धाम्ने वसुंऽवसु वः पार्थिवाय सुन्वते ॥८॥ ९॥

॥७७॥ अभ्रऽप्रुषः न वाचा प्रुष वसु हविष्मंतः न यज्ञाः विऽजानुषः सुऽमारुतं न ब्रह्माणं अर्हसे गणं अस्तोषि एषां न शोभसे ॥१॥ श्रिये मर्यासः अंजीन् अकृण्वत सुऽमारुतं न पूर्वीः अति क्षपः दिवः पुत्रासः एताः न येतिरे आदित्यासः ते अक्राः न ववृधुः ॥२॥ प्र ये दिवः पृथिव्याः न बर्हणा त्मना रिरिचे अभ्रात् न सूर्यः पाजस्वंतः न वीराः पनस्यवः रिशादसः न मर्याः अभिऽद्यवः ॥३॥ युष्माकं बुध्ने अपां न यामनि विथुर्यति न मही श्रथर्यति विश्वऽप्सुः यज्ञः अर्वाक् अयं सु वः प्रयस्वंतः न सत्राचः आ गत ॥४॥ यूयं धूःऽसु प्रऽयुजः न रश्मिऽभिः ज्योतिष्मंतः न भासा विऽउष्टिषु श्येनासः न स्वऽयशसः रिशादसः प्रवासः न प्रऽसितासः परिऽप्रुषः ॥५॥ १०॥ प्र यत् वहध्वे मरुतः पराकात् यूयं महः संऽवरणस्य वस्वः विदानासः वसवः राध्यस्य आरात् चित् द्वेषः सनुतः युयोत ॥६॥ यः उत्ऽऋचि यज्ञे अध्वरेऽस्थाः मरुत्ऽभ्यः न मानुषः ददाशत् रेवत् सः वयः दधते सुऽवीरं सः देवानां अपि गोऽपीथे अस्तु ॥७॥ ते हि यज्ञेषु यज्ञियासः ऊमाः आदित्येन नाम्ना शंऽभविष्ठाः ते नः अवंतु रथऽतूः मनीषां महः च यामन् अध्वरे चकानाः ॥८॥ ११॥

॥७८॥ विप्रासः न मन्मऽभिः सुऽआध्यः देवऽअव्यः न यज्ञैः सुऽअप्नसः राजानः न चित्राः सुऽसंदृशः क्षितीनां न मर्याः अ-

रेपसः ॥१॥ अग्निः न ये भ्राजसा रुक्मऽवक्षसः वातासः न स्वऽयुजः सद्यःऽऊतयः प्रऽज्ञातारः न ज्येष्ठाः सुऽनीतयः सुऽशर्माणः न सोमाः ऋतं यते ॥२॥ वातासः न ये धुनयः जिगत्नवः अग्नीनां न जिह्वाः विऽरोकिणः वर्मणऽवंतः न योधाः शिमीऽवंतः पितॄणां न शंसाः सुऽरातयः ॥३॥ रथानां न ये अराः सऽनाभयः जिगीवांसः न शूराः अभिऽद्यवः वरेऽयवः न मर्याः घृतऽप्रुषः अभिऽस्वर्तारः अर्कं न सुऽस्तुभः ॥४॥ अश्वासः न ये ज्येष्ठासः आशवः दिधिषवः न रथ्यः सुऽदानवः आपः न निम्नैः उदऽभिः जिगत्नवः विश्वऽरूपाः अंगिरसः न सामऽभिः ॥५॥१२॥ ग्रावाणः न सूरयः सिंधुऽमातरः आऽदर्दिरासः अद्रयः न विश्वहा शिशूलाः न क्रीळयः सुऽमातरः महाऽग्रामः न यामन् उत त्विषा ॥६॥ उषसां न केतवः अध्वरऽश्रियः शुभंऽयवः न अंजिऽभिः वि अश्वितन् सिंधवः न ययियः भ्राजत्ऽऋष्टयः पराऽवतः न योजनानि ममिरे ॥७॥ सुऽभागान् नः देवाः कृणुत सुऽरत्नान् अस्मान् स्तोतॄन् मरुतः ववृधानाः अधि स्तोत्रस्य सख्यस्य गात सनात् हि वः रत्नऽधेयानि संति ॥८॥१३॥

॥७९॥ अपश्यं अस्य महतः महिऽत्वं अमर्त्यस्य मर्त्यासु विक्षु नाना हनू इति विऽभृते इति संभरेते इति असिन्वती इति बप्संती इति भूरि अत्तः ॥१॥ गुहा शिरः निऽहितं ऋधक् अक्षी इति असिन्वन् अत्ति जिह्वया वनानि अत्राणि अस्मै पट्ऽभिः सं भरंति उत्तानऽहस्ताः नमसा अधि विक्षु ॥२॥ प्र मातुः प्रऽतरं गुह्यं इच्छन् कुमारः न वीरुधः सर्पत् उर्वीः ससं न पक्वं अविदत् शुचंतं रिरिह्वांसं रिपः उपऽस्थे अंतः ॥३॥ तत् वां ऋतं रोदसी इति प्र ब्रवीमि जायमानः मातरा

गर्भः अस्ति न अहं देवस्य मर्त्यः चिकेत अग्निः अंग विऽचेताः सः
प्रऽचेताः ॥४॥ यः अस्मै अन्नं तृषु आऽदधाति आज्यैः घृतैः जु-
होति पुष्यति तस्मै सहस्रं अक्षऽभिः वि चक्षे अग्ने विश्वतः प्रत्यङ्
असि त्वं ॥५॥ किं देवेषु त्यजः एनः चकर्थ अग्ने पृच्छामि नु त्वां अ-
विद्वान् अक्रीळन् क्रीळन् हरिः अत्तवे अदन् वि पर्वऽशः च-
कर्त गांऽइव असिः ॥६॥ विषूचः अश्वान् युयुजे वनेऽजाः ऋजी-
तिऽभिः रशनाभिः गृभीतान् चक्षदे मित्रः वसुऽभिः सुऽजातः
सं आनृधे पर्वऽभिः ववृधानः ॥७॥१४॥

॥८०॥ अग्निः सप्तिं वाजंऽभरं ददाति अग्निः वीरं श्रुत्यं कर्म-
निःऽस्थां अग्निः रोदसी' वि चरत् संऽअंजन् अग्निः नारीं वीर-
ऽकुक्षिं पुरंऽधिं ॥१॥ अग्नेः अप्नसः संऽइत् अस्तु भद्रा अग्निः मही'
रोदसी' आ विवेश अग्निः एकं चोदयत् समत्ऽसु अग्निः वृत्राणि
दयते पुरूणि ॥२॥ अग्निः ह त्यं जरतः कर्णं आव अग्निः अत्ऽभ्यः
निः अदहत् जरूथं अग्निः अत्रिं घर्मे उरुष्यत् अंतः अग्निः नृऽमेधं
प्रऽजया असृजत् सं ॥३॥ अग्निः दात् द्रविणं वीरऽपेशाः अग्निः
ऋषिं यः सहस्रा सनोति अग्निः दिवि हव्यं आ ततान अग्नेः धा-
मानि विऽभृता पुरुऽत्रा ॥४॥ अग्निं उक्थैः ऋषयः वि ह्वयंते
अग्निं नरः यामनि बाधितासः अग्निं वयः अंतरिक्षे पतंतः अ-
ग्निः सहस्रा परि याति गोनां ॥५॥ अग्निं विशः ईळते मानुषीः
याः अग्निं मनुषः नहुषः वि जाताः अग्निः गांधर्वीं पथ्यां ऋतस्य
अग्नेः गव्यूतिः घृते आ निऽसत्ता ॥६॥ अग्नये ब्रह्म ऋभवः ततक्षुः
अग्निं महां अवोचाम सुऽवृक्तिं अग्ने प्र अव जरितारं यविष्ठ
अग्ने महि द्रविणं आ यजस्व ॥७॥१५॥

॥ ८१ ॥ यः इमा विश्वा भुवनानि जुह्वत् ऋषिः होता नि असीदत् पिता नः सः आऽशिषा द्रविणं इच्छमानः प्रथमऽछत् अवरान् आ विवेश ॥ १ ॥ किं स्वित् आसीत् अधिऽस्थानं आऽरंभणं कतमत् स्वित् कथा आसीत् यतः भूमिं जनयन् विश्वऽकर्मा वि द्यां और्णोत् महिना विश्वऽचक्षाः ॥ २ ॥ विश्वतःऽचक्षुः उत विश्वतःऽमुखः विश्वतःऽबाहुः उत विश्वतःऽपात् सं बाहुऽभ्यां धमति सं पतत्रैः द्यावाभूमी जनयन् देवः एकः ॥ ३ ॥ किं स्वित् वनं कः ऊं सः वृक्षः आस यतः द्यावापृथिवी निःऽततक्षुः मनीषिणः मनसा पृच्छत इत् ऊं तत् यत् अधिऽअतिष्ठत् भुवनानि धारयन् ॥ ४ ॥ या ते धामानि परमाणि या अवमा या मध्यमा विश्वऽकर्मन् उत इमा शिक्ष सखिऽभ्यः हविषि स्वधाऽवः स्वयं यजस्व तन्वं वृधानः ॥ ५ ॥ विश्वऽकर्मन् हविषा वृधानः स्वयं यजस्व पृथिवीं उत द्यां मुह्यंतु अन्ये अभितः जनासः इह अस्माकं मघऽवा सूरिः अस्तु ॥ ६ ॥ वाचः पतिं विश्वऽकर्माणं ऊतये मनःऽजुवं वाजे अद्य हुवेम सः नः विश्वानि हवनानि जोषत् विश्वऽशंभूः अवसे साधुऽकर्मा ॥ ७ ॥ १६ ॥

॥ ८२ ॥ चक्षुषः पिता मनसा हि धीरः घृतं एने अजनत् नम्नमाने यदा इत् अंताः अदहहंत पूर्वे आत् इत् द्यावापृथिवी अप्रथेतां ॥ १ ॥ विश्वऽकर्मा विऽमनाः आत् विऽहायाः धाता विऽधाता परमा उत संऽदृक् तेषां इष्टानि सं इषा मदंति यत्र सप्तऽऋषीन् परः एकं आहुः ॥ २ ॥ यः नः पिता जनिता यः विऽधाता धामानि वेद भुवनानि विश्वा यः देवानां नामऽधाः एकः एव तं संऽप्रश्नं भुवना यंति अन्या ॥ ३ ॥ ते आ अयजंत द्रविणं सं

अस्मै ऋषयः पूर्वे जरितारः न भूना असूर्ते सूर्ते रजसि निऽसत्ते
ये भूतानि संऽअकृण्वन् इमानि ॥४॥ परः दिवा परः एना पृथि-
व्या परः देवेभिः असुरैः यत् अस्ति कं स्वित् गर्भं प्रथमं दध्रे आपः
यत्र देवाः संऽअपश्यंत विश्वे ॥५॥ तं इत् गर्भं प्रथमं दध्रे आपः
यत्र देवाः संऽअगच्छंत विश्वे अजस्य नाभौ अधि एकं अर्पितं
यस्मिन् विश्वानि भुवनानि तस्थुः ॥६॥ न तं विदाथ यः इमा
जजान अन्यत् युष्माकं अंतरं वभूव नीहारेण प्रावृताः जल्प्या च
असुऽतृपः उक्थऽशसः चरंति ॥७॥१७॥

॥८३॥ यः ते मन्यो अविधत् वज्र सायक सहः ओजः पुष्यति
विश्वं आनुषक् सह्याम दासं आर्यं त्वया युजा सहःऽकृतेन सहसा
सहस्वता ॥१॥ मन्युः इंद्रः मन्युः एव आस देवः मन्युः होता वरुणः
जातऽवेदाः मन्युं विशः ईळते मानुषीः याः पाहि नः मन्यो त-
पसा सऽजोषाः ॥२॥ अभि इहि मन्यो तवसः तवीयान् तपसा
युजा वि जहि शत्रून् अमित्रऽहा वृत्रऽहा दस्युऽहा च विश्वा व-
सूनि आ भर त्वं नः ॥३॥ त्वं हि मन्यो अभिभूतिऽओजाः स्वयं-
ऽभूः भामः अभिमातिऽसहः विश्वऽचर्षणिः सहुरिः सहावान्
अस्मासु ओजः पृतनासु धेहि ॥४॥ अभागः सन् अप पराऽइतः
अस्मि तव क्रत्वा तविषस्य प्रऽचेतः ० तं त्वा मन्यो अक्रतुः जि-
हीळ अहं स्वा तनूः वलऽदेयाय मा आ इहि ॥५॥ अयं ते अस्मि
उप मा आ इहि अर्वाङ् प्रतीचीनः सहुरे विश्वऽधाय मन्यो व-
ज्रिन् अभि मां आ ववृत्स्व हनाव दस्यून् उत वोधि आपेः ॥६॥
अभि प्र इहि दक्षिणतः भव मे अध वृत्राणि जंघनाव भूरि जुहो-
मि ते धरुणं मध्वः अग्रं उभौ उपऽअंशु प्रथमा पिबाव ॥७॥१८॥

॥८४॥ त्वया मन्यो सऽरथं आऽरुजंतः हर्षमाणासः धृषित
मरुत्वः तिग्मऽइषवः आयुधा संऽशिशानाः अभि प्र यंतु नरः अ
ग्निऽरूपाः॥१॥ अग्निःऽइव मन्यो त्विषितः सहस्व सेनाऽनीः न
सहुरे हूतः एधि हत्वाय शत्रून् वि भजस्व वेदः ओजः मिमानः वि
मृधः नुदस्व॥२॥ सहस्व मन्यो अभिऽमातिं अस्मे रुजन् मृण
प्रऽमृणन् प्र इहि शत्रून् उग्रं ते पाजः ननु आ रुरुध्रे वशी वशं न
यसे एकऽज त्वं॥३॥ एकः बहूनां असि मन्यो ईळितः विशंऽविश
युधये सं शिशाधि अकृत्तऽरुक् त्वया युजा वयं द्युऽमंतं घोषं वि
ऽजयाय कृण्महे॥४॥ विजेषऽकृत् इंद्रःऽइव अनवऽब्रवः अ
स्माकं मन्यो अधिऽपाः भव इह प्रियं ते नाम सहुरे गृणीमसि
विद्म तं उत्सं यतः आऽबभूथ॥५॥ आऽभूत्या सहऽजाः वज्र
सायक सहः बिभर्षि अभिऽभूते उत्ऽतरं क्रत्वा नः मन्यो सह मे
दी एधि महाऽधनस्य पुरुऽहूत संऽसृजि॥६॥ संऽसृष्टं धनं उभयं
संऽआकृतं अस्मभ्यं दत्तां वरुणः च मन्युः भियं दधानाः हृदयेषु
शत्रवः पराऽजितासः अप नि लयंतां॥७॥१९॥६॥

॥८५॥ सत्येन उत्तभिता भूमिः सूर्येण उत्तभिता द्यौः ऋतेन
आदित्याः तिष्ठंति दिवि सोमः अधि श्रितः॥१॥ सोमेन आदि
त्याः बलिनः सोमेन पृथिवी मही अथो नक्षत्राणां एषां उप
ऽस्थे सोमः आऽहितः॥२॥ सोमं मन्यते पपिऽवान् यत् संऽपिं
षंति ओषधिं सोमं यं ब्रह्माणः विदुः न तस्य अश्नाति कः चन
॥३॥ आच्छत्ऽविधानैः गुपितः बार्हतैः सोम रक्षितः ग्राव्णां

इत् शृण्वन् तिष्ठसि न ते अश्नाति पार्थिवः ॥४॥ यत् त्वा देव प्र-
ऽपिबंति ततः आ प्यायसे पुनः' वायुः सोमस्य रक्षिता समानां
मासः आऽकृतिः ॥५॥२०॥ रैभी आसीत् अनुऽदेयी नाराशंसी
निऽओचनी सूर्यायाः भद्रं इत् वासः गाथया एति परिऽकृतं ॥६॥
चित्तिः आः उपऽबर्हणं चक्षुः आः अभिऽअंजनं द्यौः भूमिः को-
शः आसीत् यत् अयात् सूर्या पतिं ॥७॥ स्तोमाः आसन् प्रतिऽध-
यः कुरीरं छंदः ओपशः सूर्यायाः अश्विना वरा अग्निः आसीत्
पुरःऽगवः ॥८॥ सोमः वधूऽयुः अभवत् अश्विना आस्तां उभा
वरा सूर्यां यत् पत्ये शंसंतीं मनसा सविता अददात् ॥९॥ मनः
अस्याः अनः आसीत् द्यौः आसीत् उत छदिः शुक्रौ अनड्वाहौ
आस्तां यत् अयात् सूर्या गृहं ॥१०॥२१॥ ऋक्ऽसामाभ्यां अभि-
ऽहितौ गावौ ते सामनौ इतः श्रोत्रं ते चक्रे' आस्तां दिवि पंथाः
चराचरः ॥११॥ शुची' ते चक्रे' यात्याः विऽआनः अक्षः आऽहतः
अनः मनस्मयं सूर्या आ अरोहत् प्रऽयती पतिं ॥१२॥ सूर्यायाः
वहतुः प्र अगात् सविता यं अवऽअसृजत् अघासु हन्यंते गावः
अर्जुन्योः परि उह्यते ॥१३॥ यत् अश्विना पृच्छमानौ अयातं त्रि-
ऽचक्रेण वहतुं सूर्यायाः विश्वे देवाः अनु तत् वां अजानन् पुत्रः
पितरौ अवृणीत पूषा ॥१४॥ यत् अयातं शुभः पती' वरेऽयं सूर्यां
उप क्व एकं चक्रं वां आसीत् क्व देष्ट्राय तस्थथुः ॥१५॥२२॥ द्वे' ते
चक्रे' सूर्ये ब्रह्माणः ऋतुऽथा विदुः अथ एकं चक्रं यत् गुहा तत्
अद्धातयः इत् विदुः ॥१६॥ सूर्यायै देवेभ्यः मित्राय वरुणाय च ये
भूतस्य प्रऽचेतसः इदं तेभ्यः अकरं नमः ॥१७॥ पूर्वऽअपरं चरतः
मायया एतौ शिशू' क्रीळंतौ परि यातः अध्वरं विश्वानि अन्यः
भुवना अभिऽचष्टे ऋतून् अन्यः विऽदधत् जायते पुनः' ॥१८॥

नवःऽनवः भवति जायमानः अह्नां केतुः उषसां एति अग्रं भागं
देवेभ्यः वि दधाति आऽयन् प्र चंद्रमाः तिरते दीर्घं आयुः॥१९॥ सु-
ऽकिंशुकं शल्मलिं विश्वऽरूपं हिरण्यऽवर्णं सुऽवृतं सुऽचक्रं आ
रोह सूर्ये अमृतस्य लोकं स्योनं पत्ये वहतुं कृणुष्व॥२०॥२३॥ उत्
ईर्ष्व अतः पतिऽवती हि एषा विश्वऽवसुं नमसा गीःऽभिः ईळे
अन्यां इच्छ पितृऽसदं विऽअक्तां सः ते भागः जनुषा तस्य विद्धि
॥२१॥ उत् ईर्ष्व अतः विश्वऽवसो॰ नमसा ईळामहे त्वा अन्यां
इच्छ प्रऽफर्व्यं सं जायां पत्या सृज॥२२॥ अनृक्षराः ऋजवः संतु
पंथाः येभिः सखायः यंति नः वरेऽयं सं अर्यमा सं भगः नः नि-
नीयात् सं जाःपत्यं सुऽयमं अस्तु देवाः॥२३॥ प्र त्वा मुंचामि व-
रुणस्य पाशात् येन त्वा अबध्नात् सविता सुऽशेवः ऋतस्य योनौ
सुऽकृतस्य लोके अरिष्टां त्वा सह पत्या दधामि॥२४॥ प्र इतः मुं-
चामि न अमुतः सुऽबद्धां अमुतः करं यथा इयं इंद्र मीढ्वः सुऽपुत्रा
सुऽभगा असति॥२५॥२४॥ पूषा त्वा इतः नयतु हस्तऽगृह्य अ-
श्विना त्वा प्र वहतां रथेन गृहान् गच्छ गृहऽपत्नी यथा असः व-
शिनी त्वं विदथं आ वदासि॥२६॥ इह प्रियं प्रऽजया ते सं ऋध्य-
तां अस्मिन् गृहे गार्हऽपत्याय जागृहि एना पत्या तन्वं सं सृजस्व
अध जिव्री विदथं आ वदाथः॥२७॥ नीलऽलोहितं भवति कृ-
त्या आसक्तिः वि अज्यते एधंते अस्याः ज्ञातयः पतिः बंधेषु ब-
ध्यते॥२८॥ परा देहि शामुल्यं ब्रह्मऽभ्यः वि भज वसु कृत्या एषा
पत्ऽवती भूत्वी आ जाया विशते पतिं॥२९॥ अश्रीरा तनूः भ-
वति रुशती पापया अमुया पतिः यत् वध्वः वाससा स्वं अंगं अ-
भिऽधित्संते॥३०॥२५॥ ये वध्वः चंद्रं वहतुं यक्ष्माः यंति जनात्
अनु पुनः तान् यज्ञियाः देवाः नयंतु यतः आऽगताः॥३१॥ मा

दन् परिऽपंथिनः ये आऽसीदंति दंऽपती॰ सुऽगेभिः दुःऽगं
ति इतां अप द्रांतु अरातयः ॥३२॥ सुऽमंगलीः इयं वधूः इ-
मां संऽएत पश्यत सौभाग्यं अस्यै दत्वाय अथ अस्तं वि परा इ-
तन ॥३३॥ तृष्टं एतत् कटुकं एतत् अपाष्ठऽवत् विषऽवत् न एतत्
अत्तवे सूर्यां यः ब्रह्मा विद्यात् सः इत् वाधूऽयं अर्हति ॥३४॥ आ-
ऽशसनं विऽशसनं अथो' अधिऽविकर्तनं सूर्यायाः पश्य रूपा-
णि तानि ब्रह्मा तु शुंधति ॥३५॥२६॥ गृभ्णामि ते सौभगऽत्वाय
हस्तं मया पत्या जरत्ऽअष्टिः यथा असः भगः अर्यमा सविता
पुरंऽधिः मह्यं त्वा अदुः गार्हऽपत्याय देवाः ॥३६॥ तां पूषन्
शिवऽतमां आ ईरयस्व यस्यां बीजं मनुष्याः वपंति या नः ऊरू'
उशती विऽश्रयाते यस्यां उशंतः प्रऽहराम शेपं ॥३७॥ तुभ्यं अग्रे
परि अवहन् सूर्यां वहतुना सह पुनः' पतिऽभ्यः जायां दाः अग्ने
प्रऽजया सह ॥३८॥ पुनः' पत्नीं अग्निः अदात् आयुषा सह वर्चसा
दीर्घऽआयुः अस्याः यः पतिः जीवाति शरदः शतं ॥३९॥ सोमः प्र-
थमः विविदे गंधर्वः विविदे उत्ऽतरः तृतीयः अग्निः ते पतिः तु-
रीयः ते मनुष्यऽजाः ॥४०॥२७॥ सोमः ददत् गंधर्वाय गंधर्वः ददत्
अग्नये रयिं च पुत्रान् च अदात् अग्निः मह्यं अथो' इमां ॥४१॥ इह
एव स्तं मा वि यौष्टं विश्वं आयुः वि अश्नुतं क्रीळंतौ पुत्रैः नप्तृ-
ऽभिः मोदमानौ स्वे गृहे ॥४२॥ आ नः प्रऽजां जनयतु प्रजाऽप-
तिः आऽजरसाय सं अनक्तु अर्यमा अदुःऽमंगलीः पतिऽलोकं
आ विश शं नः भव द्विऽपदे शं चतुःऽपदे ॥४३॥ अघोरऽचक्षुः
अपतिऽघ्नी एधि शिवा पशुऽभ्यः सुऽमनाः सुऽवर्चाः वीरऽसूः
देवऽकामा स्योना शं नः भव द्विऽपदे शं चतुःऽपदे ॥४४॥ इमां
त्वं इंद्र मीढ्वः सुऽपुत्रां सुऽभगां कृणु दश अस्यां पुत्रान् आ

धेहि पतिं एकादशं कृधि ॥४५॥ सं॒ऽराज्ञी श्वशुरे भव सं॒ऽराज्ञी श्वश्र्वां भव ननांदरि सं॒ऽराज्ञी भव सं॒ऽराज्ञी अधि देवृषु ॥४६॥ सं अंजंतु विश्वे देवाः सं आपः हृदयानि नौ सं मातरिश्वा सं धाता सं ऊं॒ इति देष्ट्री दधातु नौ ॥४७॥२८॥३॥

॥८६॥ वि हि सोतोः असृक्षत न इंद्रं देवं अमंसत यत्र अमदत् वृषाकपिः अर्यः पुष्टेषु मत्ऽसखा विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥१॥ परा हि इंद्र धावसि वृषाकपेः अति व्यथिः नो इति अह प्र विंदसि अन्यत्र सोमऽपीतये विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥२॥ किं अयं त्वां वृषाकपिः चकार हरितः मृगः यस्मै इरस्यसि इत् ऊं॒ इति नु अर्यः वा पुष्टिऽमत् वसु विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥३॥ यं इमं त्वं वृषाकपिं प्रियं इंद्र अभिऽरक्षसि श्वा नु अस्य जंभिषत् अपि कर्णे वराहऽयुः विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥४॥ प्रिया तष्टानि मे कपिः विऽअक्ता वि अदूदुषत् शिरः नु अस्य राविषं न सुऽगं दुःऽकृते भुवं विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥५॥१॥ न मत् स्त्री सुभसत्ऽतरा न सुयाशुऽतरा भुवत् न मत् प्रतिऽच्यवीयसी न सक्थि उत्ऽयमीयसी विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥६॥ उवे अंब सुलाभिके यथाऽइव अंग भविष्यति भसत् मे अंब सक्थि मे शिरः मे विऽइव हृष्यति विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥७॥ किं सुबाहो इति सुऽबाहो सुऽअंगुरे पृथुऽस्तो इति पृथुऽस्तो पृथुऽजघने किं शूरऽपत्नि नः त्वं अभि अमीषि वृषाकपिं विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥८॥ अवीरांऽइव मां अयं शरारुः अभि मन्यते उत अहं अस्मि वीरिणी इंद्रऽपत्नी मरुत्ऽसखा विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥९॥ संऽहोत्रं स्म पुरा नारी समनं वा अव गच्छति वेधाः ऋतस्य वीरिणी इंद्रऽपत्नी म-

हीयते विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥१०॥२॥ इंद्राणीं आसु नारिषु सुऽभगां अहं अश्रवं नहि अस्याः अपरं चन जरसा मरते पतिः विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥११॥ न अहं इंद्राणि रारण सख्युः वृषाकपेः ऋते यस्य इदं अप्यं हविः प्रियं देवेषु गच्छति विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥१२॥ वृषाकपायि रेवति सुऽपुत्रे आत् ऊं इति सुऽस्नुषे घसत् ते इंद्रः उक्षणः प्रियं काचित्ऽकरं हविः विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥१३॥ उक्ष्णः हि मे पंचऽदश साकं पचंति विंशतिं उत अहं अद्मि पीवः इत् उभा कुक्षी इति पृणंति मे विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥१४॥ वृषभः न तिग्मऽशृंगः अंतः यूथेषु रोरुवत् मंथः ते इंद्र शं हृदे यं ते सुनोति भावयुः विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥१५॥ ॥३॥ न सः ईशे यस्य रंबते अंतरा सक्थ्या कपृत् सः इत् ईशे यस्य रोमशं निऽसेदुषः विऽजृंभते विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥१६॥ न सः ईशे यस्य रोमशं निऽसेदुषः विऽजृंभते सः इत् ईशे यस्य रंबते अंतरा सक्थ्या कपृत् विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥१७॥ अयं इंद्र वृषाकपिः परस्वंतं हतं विदत् असिं सूनां नवं चरुं आत् एधस्य अनः आऽचितं विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥१८॥ अयं एमि विऽचाकशत् विऽचिन्वन् दासं आर्यं पिबामि पाकऽसुत्वनः अभि धीरं अचाकशं विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥१९॥ धन्व च यत् कृंतत्रं च कति स्वित् ता वि योजना नेदीयसः वृषाकपे अस्तं आ इहि गृहान् उप विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥२०॥ पुनः आ इहि वृषाकपे सुविता कल्पयावहै यः एषः स्वप्नऽनंशनः अस्तं एषि पथा पुनः विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥२१॥ यत् उदंचः वृषाकपे गृहं इंद्र अजगंतन क्व स्यः पुल्वघः मृगः कं अगन् जनऽयोपनः विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥२२॥ पर्शुः ह नाम मानवी साकं स-

सूव विंशतिं भद्रं भल त्यस्यै अभूत् यस्याः उदरं आमयत् विश्व-
स्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥२३॥४॥

॥८७॥ रक्षःऽहनं वाजिनं आ जिघर्मि मित्रं प्रथिष्ठं उप या-
मि शर्म शिशानः अग्निः क्रतुऽभिः संऽइद्धः सः नः दिवा सः रिषः
पातु नक्तं ॥१॥ अयःऽदंष्ट्रः अर्चिषा यातुऽधानान् उप स्पृश जा-
तऽवेदः संऽइद्धः आ जिह्वया मूरऽदेवान् रभस्व क्रव्यऽअदः वृ-
क्त्वी अपि धत्स्व आसन् ॥२॥ उभा उभयाविन् उप धेहि दंष्ट्रा
हिंस्रः शिशानः अवरं परं च उत अंतरिक्षे परि याहि राजन्
जंभैः सं धेहि अभि यातुऽधानान् ॥३॥ यज्ञैः इषूः संऽनममानः
अग्ने वाचा शल्यान् अशनिऽभिः दिहानः ताभिः विध्य हृदये
यातुऽधानान् प्रतीचः बाहून् प्रति भङ्ग्धि एषां ॥४॥ अग्ने त्वचं
यातुऽधानस्य भिंधि हिंस्रा अशनिः हरसा हंतु एनं प्र पर्वाणि
जातऽवेदः शृणीहि क्रव्यऽअत् क्रविष्णुः वि चिनोतु वृक्णं ॥५
॥५॥ यत्र इदानीं पश्यसि जातऽवेदः तिष्ठंतं अग्ने उत वा चरंतं य
वा अंतरिक्षे पथिऽभिः पतंतं तं अस्ता विध्य शर्वा शिशानः ॥६
उत आऽलब्धं स्पृणुहि जातऽवेदः आऽलेभानात् ऋष्टिऽभिः या-
तुऽधानात् अग्ने पूर्वः नि जहि शोशुचानः आमऽअदः क्ष्विंकाः
तं अदंतु एनीः ॥७॥ इह प्र ब्रूहि यतमः सः अग्ने यः यातुऽधानः
यः इदं कृणोति तं आ रभस्व संऽइधा यविष्ठ नृऽचक्षसः चक्षुषे
रंधय एनं ॥८॥ तीक्ष्णेन अग्ने चक्षुषा रक्ष यज्ञं प्रांचं वसुऽभ्यः प्र
नय प्रऽचेतः० हिंस्रं रक्षांसि अभि शोशुचानं मा त्वा दभन् यातु-
ऽधानाः नृऽचक्षः ॥९॥ नृऽचक्षाः रक्षः परि पश्य विक्षु तस्य
त्रीणि प्रति शृणीहि अग्रा तस्य अग्ने पृष्टीः हरसा शृणीहि त्रेधा

मूलं यातुऽधानस्य वृश्च ॥ १० ॥ ६ ॥ त्रिः यातुऽधानः प्रऽसितिं ते
एतु ऋतं यः अग्ने अनृतेन हंति तं अर्चिषा स्फूर्जयन् जातऽवेदः
संऽअक्षं एनं गृणते नि वृङ्धि ॥ ११ ॥ तत् अग्ने चक्षुः प्रति धेहि रेभे
शफऽआरुजं येन पश्यसि यातुऽधानं अथर्वऽवत् ज्योतिषा दै-
व्येन सत्यं धूर्वंतं अचितं नि ओष ॥ १२ ॥ यत् अग्ने अद्य मिथुना
शपातः यत् वाचः तृष्टं जनयंत रेभाः मन्योः मनसः शरव्या जा-
यंते या तया विध्य हृदये यातुऽधानान् ॥ १३ ॥ परा शृणीहि तप-
सा यातुऽधानान् परा अग्ने रक्षः हरसा शृणीहि परा अर्चिषा
मूरऽदेवान् शृणीहि परा असुऽतृपः अभि शोशुचानः ॥ १४ ॥ प-
रा अद्य देवाः वृजिनं शृणंतु प्रत्यक् एनं शपथाः यंतु तृष्टाः वाचा-
ऽस्तेनं शरवः ऋच्छंतु मर्मन् विश्वस्य एतु प्रऽसितिं यातुऽधानः
॥ १५ ॥ ७ ॥ यः पौरुषेयेण क्रविषा संऽअंक्ते यः अश्व्येन पशुना या-
तुऽधानः यः अघ्न्यायाः भरति क्षीरं अग्ने तेषां शीर्षाणि हरसा
अपि वृश्च ॥ १६ ॥ संवत्सरीणं पयः उस्रियायाः तस्य मा अशीत्
यातुऽधानः नृऽचक्षः पीयूषं अग्ने यतमः तितृप्सात् तं प्रत्यंचं अ-
र्चिषा विध्य मर्मन् ॥ १७ ॥ विषं गवां यातुऽधानाः पिबंतु आ वृ-
श्च्यंतां अदितये दुःऽएवाः परा एनान् देवः सविता ददातु परा
भागं ओषधीनां जयंतां ॥ १८ ॥ सनात् अग्ने मृणसि यातुऽधानान्
न त्वा रक्षांसि पृतनासु जिग्युः अनु दह सहऽमूरान् क्रव्यऽअदः
मा ते हेत्याः मुक्षत दैव्यायाः ॥ १९ ॥ त्वं नः अग्ने अधरात् उदक्तात्
त्वं पश्चात् उत रक्ष पुरस्तात् प्रति ते ते अजरासः तपिष्ठाः अघ-
ऽशंसं शोशुचतः दहंतु ॥ २० ॥ ८ ॥ पश्चात् पुरस्तात् अधरात् उद-
क्तात् कविः काव्येन परि पाहि राजन् सखे सखायं अजरः जरि-
म्णे अग्ने मर्तान् अमर्त्यः त्वं नः ॥ २१ ॥ परि त्वा अग्ने पुरं वयं वि

सुव विंशतिं भद्रं भल त्यस्यै अभूत् यस्याः उदरं आमयत् वि
स्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥२३॥४॥

॥८७॥ रक्षःऽहनं वाजिनं आ जिघर्मि मित्रं प्रथिष्ठं उप य
मि शर्म शिशानः अग्निः क्रतुऽभिः संऽइद्धः सः नः दिवा सः रि
पातु नक्तं ॥१॥ अयःऽदंष्ट्रः अर्चिषा यातुऽधानान् उप स्पृश जा
तऽवेदः संऽइद्धः आ जिह्वया मूरऽदेवान् रभस्व क्रव्यऽअदः वृ
क्ती अपि धत्स्व आसन् ॥२॥ उभा उभयाविन् उप धेहि दंष्ट्रा
हिंस्रः शिशानः अवरं परं च उत अंतरिक्षे परि याहि राजन्
जंभैः सं धेहि अभि यातुऽधानान् ॥३॥ यज्ञैः इषूः संऽनममानः
अग्ने वाचा शल्यान् अशनिऽभिः दिहानः ताभिः विध्य हृदये
यातुऽधानान् प्रतीचः बाहून् प्रति भंग्धि एषां ॥४॥ अग्ने त्वचं
यातुऽधानस्य भिंधि हिंस्रा अशनिः हरसा हंतु एनं प्र पर्वाणि
जातऽवेदः शृणीहि क्रव्यऽअत् क्रविष्णुः वि चिनोतु वृक्णं ॥५॥
॥५॥ यत्र इदानीं पश्यसि जातऽवेदः तिष्ठंतं अग्ने उत वा चरंतं यत्
वा अंतरिक्षे पथिऽभिः पतंतं तं अस्ता विध्य शर्वा शिशानः ॥६॥
उत आऽलब्धं स्पृणुहि जातऽवेदः आऽलेभानात् ऋष्टिऽभिः या-
तुऽधानात् अग्ने पूर्वः नि जहि शोशुचानः आमऽअदः क्ष्विंकाः
तं अदंतु एनीः ॥७॥ इह प्र ब्रूहि यतमः सः अग्ने यः यातुऽधानः
यः इदं कृणोति तं आ रभस्व संऽइधा यविष्ठ नृऽचक्षसः चक्षुषे
रंधय एनं ॥८॥ तीक्ष्णेन अग्ने चक्षुषा रक्ष यज्ञं प्रांचं वसुऽभ्यः प्र
नय प्रऽचेतः॰ हिंस्रं रक्षांसि अभि शोशुचानं मा त्वा दभन् यातु-
ऽधानाः नृऽचक्षः ॥९॥ नृऽचक्षाः रक्षः परि पश्य विक्षु तस्य
त्रीणि प्रति शृणीहि अग्रा तस्य अग्ने पृष्टीः हरसा शृणीहि त्रेधा

मूलं यातुऽधानस्य वृश्च ॥ १० ॥ ६ ॥ त्रिः यातुऽधानः प्रऽसितिं ते
एतु ऋतं यः अग्ने अनृतेन हंति तं अर्चिषा स्फूर्जयन् जातऽवेदः
संऽअक्षं एनं गृणते नि वृङ्धि ॥ ११ ॥ तत् अग्ने चक्षुः प्रति धेहि रेभे
शफऽआरुजं येन पश्यसि यातुऽधानं अथर्वऽवत् ज्योतिषा दै-
व्येन सत्यं धूर्वंतं अचितं नि ओष ॥ १२ ॥ यत् अग्ने अद्य मिथुना
शपातः यत् वाचः तृष्टं जनयंत रेभाः मन्योः मनसः शरव्या जा-
यते या तया विध्य हृदये यातुऽधानान् ॥ १३ ॥ परा शृणीहि तप-
सा यातुऽधानान् परा अग्ने रक्षः हरसा शृणीहि परा अर्चिषा
मूरऽदेवान् शृणीहि परा असुऽतृपः अभि शोशुचानः ॥ १४ ॥ प-
रा अद्य देवाः वृजिनं शृणंतु प्रत्यक् एनं शपथाः यंतु तृष्टाः वाचा-
ऽस्तेनं शरवः ऋच्छंतु मर्मन् विश्वस्य एतु प्रऽसितिं यातुऽधानः
॥ १५ ॥ ७ ॥ यः पौरुषेयेण क्रविषा संऽअंक्ते यः अश्व्येन पशुना या-
तुऽधानः यः अघ्न्यायाः भरति क्षीरं अग्ने तेषां शीर्षाणि हरसा
अपि वृश्च ॥ १६ ॥ संवत्सरीणं पयः उस्रियायाः तस्य मा अशीत्
यातुऽधानः नृऽचक्षः पीयूषं अग्ने यतमः तितृप्सात् तं प्रत्यंचं अ-
र्चिषा विध्य मर्मन् ॥ १७ ॥ विषं गवां यातुऽधानाः पिबंतु आ वृ-
श्च्यंतां अदितये दुःऽएवाः परा एनान् देवः सविता ददातु परा
भागं ओषधीनां जयंतां ॥ १८ ॥ सनात् अग्ने मृणसि यातुऽधानान्
न त्वा रक्षांसि पृतनासु जिग्युः अनु दह सहऽमूरान् क्रव्यऽअदः
मा ते हेत्याः मुक्षत दैव्यायाः ॥ १९ ॥ त्वं नः अग्ने अधरात् उदक्तात्
त्वं पश्चात् उत रक्ष पुरस्तात् प्रति ते ते अजरासः तपिष्ठाः अघ-
ऽशंसं शोशुचतः दहंतु ॥ २० ॥ ८ ॥ पश्चात् पुरस्तात् अधरात् उद-
क्तात् कविः काव्येन परि पाहि राजन् सखे सखायं अजरः जरि-
म्णे अग्ने मर्तान् अमर्त्यः त्वं नः ॥ २१ ॥ परि त्वा अग्ने पुरं वयं विप्रं

सूव विंशतिं भद्रं भल त्यस्यै अभूत् यस्याः उदरं आमयत् विश्व-
स्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥२३॥४॥

॥८७॥ रक्षःऽहनं वाजिनं आ जिघर्मि मित्रं प्रथिष्ठं उप या-
मि शर्म शिशानः अग्निः क्रतुऽभिः संऽइद्धः सः नः दिवा सः रिषः
पातु नक्तं ॥१॥ अयःऽदंष्ट्रः अर्चिषा यातुऽधानान् उप स्पृश जा-
तऽवेदः संऽइद्धः आ जिह्वया मूरऽदेवान् रभस्व क्रव्यऽअदः वृ-
क्त्वी अपि धत्स्व आसन् ॥२॥ उभा उभयाविन् उप धेहि दंष्ट्रा
हिंस्रः शिशानः अवरं परं च उत अंतरिक्षे परि याहि राजन्
जंभैः सं धेहि अभि यातुऽधानान् ॥३॥ यज्ञैः इषूः संऽनममानः
अग्ने वाचा शल्यान् अशनिऽभिः दिहानः ताभिः विध्य हृदये
यातुऽधानान् प्रतीचः बाहून् प्रति भङ्धि एषां ॥४॥ अग्ने त्वचं
यातुऽधानस्य भिंधि हिंस्रा अशनिः हरसा हंतु एनं प्र पर्वाणि
जातऽवेदः शृणीहि क्रव्यऽअत् क्रविष्णुः वि चिनोतु वृक्णं ॥५॥
॥५॥ यत्र इदानीं पश्यसि जातऽवेदः तिष्ठंतं अग्ने उत वा चरंतं यत्
वा अंतरिक्षे पथिऽभिः पतंतं तं अस्ता विध्य शर्वा शिशानः ॥६॥
उत आऽलब्धं स्पृणुहि जातऽवेदः आऽलेभानात् ऋष्टिऽभिः या-
तुऽधानात् अग्ने पूर्वः नि जहि शोशुचानः आमऽअदः क्ष्विंकाः
तं अदंतु एनीः ॥७॥ इह प्र ब्रूहि यतमः सः अग्ने यः यातुऽधानः
यः इदं कृणोति तं आ रभस्व संऽइधा यविष्ठ नृऽचक्षसः चक्षुषे
रंधय एनं ॥८॥ तीक्ष्णेन अग्ने चक्षुषा रक्ष यज्ञं प्रांचं वसुऽभ्यः प्र
नय प्रऽचेतः॰ हिंस्रं रक्षांसि अभि शोशुचानं मा त्वा दभन् यातु-
ऽधानाः नृऽचक्षः ॥९॥ नृऽचक्षाः रक्षः परि पश्य विक्षु तस्य
त्रीणि प्रति शृणीहि अग्रा तस्य अग्ने पृष्टीः हरसा शृणीहि त्रेधा

मूलं यातुऽधानस्य वृश्च ॥१०॥६॥ त्रिः यातुऽधानः प्रऽसितिं ते
एतु ऋतं यः अग्ने अनृतेन हंति तं अर्चिषा स्फूर्जयन् जातऽवेदः
संऽअक्षं एनं गृणते नि वृङ्धि ॥११॥ तत् अग्ने चक्षुः प्रति धेहि रेभे
शफऽआरुजं येन पश्यसि यातुऽधानं अथर्वऽवत् ज्योतिषा दै-
व्येन सत्यं धूर्वंतं अचितं नि ओष ॥१२॥ यत् अग्ने अद्य मिथुना
शपातः यत् वाचः तृष्टं जनयंत रेभाः मन्योः मनसः शरव्या जा-
यते या तया विध्य हृदये यातुऽधानान् ॥१३॥ परा शृणीहि तप-
सा यातुऽधानान् परा अग्ने रक्षः हरसा शृणीहि परा अर्चिषा
मूरऽदेवान् शृणीहि परा असुऽतृपः अभि शोशुचानः ॥१४॥ प-
रा अद्य देवाः वृजिनं शृणंतु प्रत्यक् एनं शपथाः यंतु तृष्टाः वाचा-
ऽस्तेनं शरवः ऋच्छंतु मर्मन् विश्वस्य एतु प्रऽसितिं यातुऽधानः
॥१५॥७॥ यः पौरुषेयेण क्रविषा संऽअंक्ते यः अश्व्येन पशुना या-
तुऽधानः यः अघ्न्यायाः भरति क्षीरं अग्ने तेषां शीर्षाणि हरसा
अपि वृश्च ॥१६॥ संवत्सरीणं पयः उस्रियायाः तस्य मा अशीत्
यातुऽधानः नृऽचक्षः पीयूषं अग्ने यतमः तितृप्सात् तं प्रत्यंचं अ-
र्चिषा विध्य मर्मन् ॥१७॥ विषं गवां यातुऽधानाः पिबंतु आ वृ-
श्च्यंतां अदितये दुःऽएवाः परा एनान् देवः सविता ददातु परा
भागं ओषधीनां जयंतां ॥१८॥ सनात् अग्ने मृणसि यातुऽधानान्
न त्वा रक्षांसि पृतनासु जिग्युः अनु दह सहऽमूरान् क्रव्यऽअदः
मा ते हेत्याः मुक्षत दैव्यायाः ॥१९॥ त्वं नः अग्ने अधरात् उदक्तात्
त्वं पश्चात् उत रक्ष पुरस्तात् प्रति ते ते अजरासः तपिष्ठाः अघ-
ऽशंसं शोशुचतः दहंतु ॥२०॥८॥ पश्चात् पुरस्तात् अधरात् उद-
क्तात् कविः काव्येन परि पाहि राजन् सखे सखायं अजरः जरि-
म्णे अग्ने मर्तान् अमर्त्यः त्वं नः ॥२१॥ परि त्वा अग्ने पुरं वयं विप्रं

सूव विंशतिं भद्रं भल त्यस्यै अभूत् यस्याः उदरं आमयत् विश्व॑स्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥२३॥४॥

॥८७॥ रक्षःऽहनं वाजिनं आ जिघर्मि मित्रं प्रथिष्ठं उप यामि शर्म शिशानः अग्निः क्रतुऽभिः संऽइद्धः सः नः दिवा सः रिषः पातु नक्तं ॥१॥ अयःऽदंष्ट्रः अर्चिषा यातुऽधानान् उप स्पृश जातऽवेदः संऽइद्धः आ जिह्वया मूरऽदेवान् रभस्व क्रव्यऽअदः वृक्त्वी अपि धत्स्व आसन् ॥२॥ उभा उभयाविन् उप धेहि दंष्ट्रा हिंस्रः शिशानः अवरं परं च उत अंतरिक्षे परि याहि राजन् जंभैः सं धेहि अभि यातुऽधानान् ॥३॥ यज्ञैः इषूः संऽनममानः अग्ने वाचा शल्यान् अशनिऽभिः दिहानः ताभिः विध्य हृदये यातुऽधानान् प्रतीचः बाहून् प्रति भंग्धि एषां ॥४॥ अग्ने त्वचं यातुऽधानस्य भिंधि हिंस्रा अशनिः हरसा हंतु एनं प्र पर्वाणि जातऽवेदः शृणीहि क्रव्यऽअत् क्रविष्णुः वि चिनोतु वृक्णं ॥५॥ ॥५॥ यत्र इदानीं पश्यसि जातऽवेदः तिष्ठंतं अग्ने उत वा चरंतं यत् वा अंतरिक्षे पथिऽभिः पतंतं तं अस्ता विध्य शर्वा शिशानः ॥६॥ उत आऽलब्धं स्पृणुहि जातऽवेदः आऽलेभानात् ऋष्टिऽभिः यातुऽधानात् अग्ने पूर्वः नि जहि शोशुचानः आमऽअदः क्ष्विंकाः तं अदंतु एनीः ॥७॥ इह प्र ब्रूहि यतमः सः अग्ने यः यातुऽधानः यः इदं कृणोति तं आ रभस्व संऽइधा यविष्ठ नृऽचक्षसः चक्षुषे रंधय एनं ॥८॥ तीक्ष्णेन अग्ने चक्षुषा रक्ष यज्ञं प्रांचं वसुऽभ्यः प्र नय प्रऽचेतः॰ हिंस्रं रक्षांसि अभि शोशुचानं मा त्वा दभन् यातुऽधानाः नृऽचक्षः ॥९॥ नृऽचक्षाः रक्षः परि पश्य विक्षु तस्य त्रीणि प्रति शृणीहि अग्रा तस्य अग्ने पृष्टीः हरसा शृणीहि त्रेधा

मूलं यातुऽधानस्य वृश्च ॥१०॥६॥ त्रिः यातुऽधानः प्रऽसितिं ते एतु ऋतं यः अग्ने अनृतेन हंति तं अर्चिषा स्फूर्जयन् जातऽवेदः संऽअक्षं एनं गृणते नि वृङ्धि ॥११॥ तत् अग्ने चक्षुः प्रति धेहि रेभे शफऽआरुजं येन पश्यसि यातुऽधानं अथर्वऽवत् ज्योतिषा दैव्येन सत्यं धूर्वंतं अचितं नि ओष ॥१२॥ यत् अग्ने अद्य मिथुना शपातः यत् वाचः तृष्टं जनयंत रेभाः मन्योः मनसः शरव्या जायते या तया विध्य हृदये यातुऽधानान् ॥१३॥ परा शृणीहि तपसा यातुऽधानान् परा अग्ने रक्षः हरसा शृणीहि परा अर्चिषा मूरऽदेवान् शृणीहि परा असुऽतृपः अभि शोशुचानः ॥१४॥ परा अद्य देवाः वृजिनं शृणंतु प्रत्यक् एनं शपथाः यंतु तृष्टाः वाचाऽस्तेनं शरवः ऋच्छंतु मर्मन् विश्वस्य एतु प्रऽसितिं यातुऽधानः ॥१५॥७॥ यः पौरुषेयेण क्रविषा संऽअंक्ते यः अश्व्येन पशुना यातुऽधानः यः अघ्न्यायाः भरति क्षीरं अग्ने तेषां शीर्षाणि हरसा अपि वृश्च ॥१६॥ संवत्सरीणं पयः उस्रियायाः तस्य मा अशीत् यातुऽधानः नृऽचक्षः पीयूषं अग्ने यतमः तितृप्सात् तं प्रत्यंचं अर्चिषा विध्य मर्मन् ॥१७॥ विषं गवां यातुऽधानाः पिबंतु आ वृश्च्यंतां अदितये दुःऽएवाः परा एनान् देवः सविता ददातु परा भागं ओषधीनां जयंतां ॥१८॥ सनात् अग्ने मृणसि यातुऽधानान् न त्वा रक्षांसि पृतनासु जिग्युः अनु दह सहऽमूरान् क्रव्यऽअदः मा ते हेत्याः मुक्षत दैव्यायाः ॥१९॥ त्वं नः अग्ने अधरात् उदक्तात् त्वं पश्चात् उत रक्ष पुरस्तात् प्रति ते ते अजरासः तपिष्ठाः अघऽशंसं शोशुचतः दहंतु ॥२०॥८॥ पश्चात् पुरस्तात् अधरात् उदक्तात् कविः काव्येन परि पाहि राजन् सखे सखायं अजरः जरिम्णे अग्ने मर्तान् अमर्त्यः त्वं नः ॥२१॥ परि त्वा अग्ने पुरं वयं विप्रं

सूव विंशतिं भद्रं भल त्यस्यै अभूत् यस्याः उदरं आमयत् विश्व॑स्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥२३॥४॥

॥८७॥ रक्षःऽहनं वाजिनं आ जिघर्मि मित्रं प्रथिष्ठं उप यामि शर्म शिशानः अग्निः क्रतुऽभिः संऽइद्धः सः नः दिवा सः रिषः पातु नक्तं ॥१॥ अयःऽदंष्ट्रः अर्चिषा यातुऽधानान् उप स्पृश जातऽवेदः संऽइद्धः आ जिह्वया मूरऽदेवान् रभस्व क्रव्यऽअदः वृक्त्वी अपि धत्स्व आसन् ॥२॥ उभा उभयाविन् उप धेहि दंष्ट्रा हिंस्रः शिशानः अवरं परं च उत अंतरिक्षे परि याहि राजन् जंभैः सं धेहि अभि यातुऽधानान् ॥३॥ यज्ञैः इषूः संऽनममानः अग्ने वाचा शल्यान् अशनिऽभिः दिहानः ताभिः विध्य हृदये यातुऽधानान् प्रतीचः बाहून् प्रति भंग्धि एषां ॥४॥ अग्ने त्वचं यातुऽधानस्य भिंधि हिंस्रा अशनिः हरसा हंतु एनं प्र पर्वाणि जातऽवेदः शृणीहि क्रव्यऽअत् क्रविष्णुः वि चिनोतु वृक्णं ॥५॥ ॥५॥ यत्र इदानीं पश्यसि जातऽवेदः तिष्ठंतं अग्ने उत वा चरंतं यत् वा अंतरिक्षे पथिऽभिः पतंतं तं अस्ता विध्य शर्वा शिशानः ॥६॥ उत आऽलब्धं स्पृणुहि जातऽवेदः आऽलेभानात् ऋष्टिऽभिः यातुऽधानात् अग्ने पूर्वः नि जहि शोशुचानः आमऽअदः क्ष्विंकाः तं अदंतु एनीः ॥७॥ इह प्र ब्रूहि यतमः सः अग्ने यः यातुऽधानः यः इदं कृणोति तं आ रभस्व संऽइधा यविष्ठ नृऽचक्षसः चक्षुषे रंधय एनं ॥८॥ तीक्ष्णेन अग्ने चक्षुषा रक्ष यज्ञं प्रांचं वसुऽभ्यः प्र नय प्रऽचेतः० हिंस्रं रक्षांसि अभि शोशुचानं मा त्वा दभन् यातुऽधानाः नृऽचक्षः ॥९॥ नृऽचक्षाः रक्षः परि पश्य विक्षु तस्य त्रीणि प्रति शृणीहि अग्रा तस्य अग्ने पृष्टीः हरसा शृणीहि त्रेधा

मूलं यातुऽधानस्य वृश्च ॥१०॥६॥ त्रिः यातुऽधानः प्रऽसितिं ते एतु ऋतं यः अग्ने अनृतेन हंति तं अर्चिषा स्फूर्जयन् जातऽवेदः संऽअक्षं एनं गृणते नि वृङ्धि ॥११॥ तत् अग्ने चक्षुः प्रति धेहि रेभे शफऽआरुजं येन पश्यसि यातुऽधानं अथर्वऽवत् ज्योतिषा दैव्येन सत्यं धूर्वंतं अचितं नि ओष ॥१२॥ यत् अग्ने अद्य मिथुना शपातः यत् वाचः तृष्टं जनयंत रेभाः मन्योः मनसः शरव्या जायते या तया विध्य हृदये यातुऽधानान् ॥१३॥ परा शृणीहि तपसा यातुऽधानान् परा अग्ने रक्षः हरसा शृणीहि परा अर्चिषा मूरऽदेवान् शृणीहि परा असुऽतृपः अभि शोशुचानः ॥१४॥ परा अद्य देवाः वृजिनं शृणंतु प्रत्यक् एनं शपथाः यंतु तृष्टाः वाचाऽस्तेनं शरवः ऋच्छंतु मर्मन् विश्वस्य एतु प्रऽसितिं यातुऽधानः ॥१५॥७॥ यः पौरुषेयेण क्रविषा संऽअंक्ते यः अश्व्येन पशुना यातुऽधानः यः अघ्न्यायाः भरति क्षीरं अग्ने तेषां शीर्षाणि हरसा अपि वृश्च ॥१६॥ संवत्सरीणं पयः उस्रियायाः तस्य मा अशीत् यातुऽधानः नृऽचक्षः पीयूषं अग्ने यतमः तितृप्सात् तं प्रत्यंचं अर्चिषा विध्य मर्मन् ॥१७॥ विषं गवां यातुऽधानाः पिबंतु आ वृश्च्यंतां अदितये दुःऽएवाः परा एनान् देवः सविता ददातु परा भागं ओषधीनां जयंतां ॥१८॥ सनात् अग्ने मृणसि यातुऽधानान् न त्वा रक्षांसि पृतनासु जिग्युः अनु दह सहऽमूरान् क्रव्यऽअदः मा ते हेत्याः मुक्षत दैव्यायाः ॥१९॥ त्वं नः अग्ने अधरात् उदक्तात् त्वं पश्चात् उत रक्ष पुरस्तात् प्रति ते ते अजरासः तपिष्ठाः अघऽशंसं शोशुचतः दहंतु ॥२०॥८॥ पश्चात् पुरस्तात् अधरात् उदक्तात् कविः काव्येन परि पाहि राजन् सखे सखायं अजरः जरिम्णे अग्ने मर्तान् अमर्त्यः त्वं नः ॥२१॥ परि त्वा अग्ने पुरं वयं विप्रं

सूव विंशतिं भद्रं भल त्यस्यै अभूत् यस्याः उदरं आमयत् विश्वं-
स्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥२३॥४॥

॥८७॥ रक्षःऽहनं वाजिनं आ जिघर्मि मित्रं प्रथिष्ठं उप या-
मि शर्म शिशानः अग्निः क्रतुऽभिः संऽइद्धः सः नः दिवा सः रिषः
पातु नक्तं ॥१॥ अयःऽदंष्ट्रः अर्चिषा यातुऽधानान् उप स्पृश जा-
तऽवेदः संऽइद्धः आ जिह्वया मूरऽदेवान् रभस्व क्रव्यऽअदः वृ-
क्त्वी अपि धत्स्व आसन् ॥२॥ उभा उभयाविन् उप धेहि दंष्ट्रा
हिंस्रः शिशानः अवरं परं च उत अंतरिक्षे परि याहि राजन्
जंभैः सं धेहि अभि यातुऽधानान् ॥३॥ यज्ञैः इषूः संऽनममानः
अग्ने वाचा शल्यान् अशनिऽभिः दिहानः ताभिः विध्य हृदये
यातुऽधानान् प्रतीचः बाहून् प्रति भङ्ग्धि एषां ॥४॥ अग्ने त्वचं
यातुऽधानस्य भिंधि हिंस्रा अशनिः हरसा हंतु एनं प्र पर्वाणि
जातऽवेदः शृणीहि क्रव्यऽअत् क्रविष्णुः वि चिनोतु वृक्णं ॥५॥
॥५॥ यत्र इदानीं पश्यसि जातऽवेदः तिष्ठंतं अग्ने उत वा चरंतं यत्
वा अंतरिक्षे पथिऽभिः पतंतं तं अस्ता विध्य शर्वा शिशानः ॥६॥
उत आऽलब्धं स्पृणुहि जातऽवेदः आऽलेभानात् ऋष्टिऽभिः या-
तुऽधानात् अग्ने पूर्वः नि जहि शोशुचानः आमऽअदः क्ष्विंकाः
तं अदंतु एनीः ॥७॥ इह प्र ब्रूहि यतमः सः अग्ने यः यातुऽधानः
यः इदं कृणोति तं आ रभस्व संऽइधा यविष्ठ नृऽचक्षसः चक्षुषे
रंधय एनं ॥८॥ तीक्ष्णेन अग्ने चक्षुषा रक्ष यज्ञं प्रांचं वसुऽभ्यः प्र
नय प्रऽचेतः॰ हिंस्रं रक्षांसि अभि शोशुचानं मा त्वा दभन् यातु-
ऽधानाः नृऽचक्षः ॥९॥ नृऽचक्षाः रक्षः परि पश्य विक्षु तस्य
त्रीणि प्रति शृणीहि अग्रा तस्य अग्ने पृष्टीः हरसा शृणीहि त्रेधा

मूलं यातुऽधानस्य वृश्च ॥१०॥६॥ त्रिः यातुऽधानः प्रऽसितिं ते एतु ऋतं यः अग्ने अनृतेन हंति तं अर्चिषा स्फूर्जयन् जातऽवेदः संऽअक्षं एनं गृणते नि वृङ्धि ॥११॥ तत् अग्ने चक्षुः प्रति धेहि रेभे शफऽआरुजं येन पश्यसि यातुऽधानं अथर्वऽवत् ज्योतिषा दैव्येन सत्यं धूर्वंतं अचितं नि ओष ॥१२॥ यत् अग्ने अद्य मिथुना शपातः यत् वाचः तृष्टं जनयंत रेभाः मन्योः मनसः शरव्या जायते या तया विध्य हृदये यातुऽधानान् ॥१३॥ परा शृणीहि तपसा यातुऽधानान् परा अग्ने रक्षः हरसा शृणीहि परा अर्चिषा मूरऽदेवान् शृणीहि परा असुऽतृपः अभि शोशुचानः ॥१४॥ परा अद्य देवाः वृजिनं शृणंतु प्रत्यक् एनं शपथाः यंतु तृष्टाः वाचाऽस्तेनं शरवः ऋच्छंतु मर्मन् विश्वस्य एतु प्रऽसितिं यातुऽधानः ॥१५॥७॥ यः पौरुषेयेण क्रविषा संऽअंक्ते यः अश्व्येन पशुना यातुऽधानः यः अघ्न्यायाः भरति क्षीरं अग्ने तेषां शीर्षाणि हरसा अपि वृश्च ॥१६॥ संवत्सरीणं पयः उस्रियायाः तस्य मा अशीत् यातुऽधानः नृऽचक्षः पीयूषं अग्ने यतमः तितृप्सात् तं प्रत्यंचं अर्चिषा विध्य मर्मन् ॥१७॥ विषं गवां यातुऽधानाः पिबंतु आ वृश्च्यंतां अदितये दुःऽएवाः परा एनान् देवः सविता ददातु परा भागं ओषधीनां जयंतां ॥१८॥ सनात् अग्ने मृणसि यातुऽधानान् न त्वा रक्षांसि पृतनासु जिग्युः अनु दह सहऽमूरान् क्रव्यऽअदः मा ते हेत्याः मुक्षत दैव्यायाः ॥१९॥ त्वं नः अग्ने अधरात् उदक्तात् त्वं पश्चात् उत रक्ष पुरस्तात् प्रति ते ते अजरासः तपिष्ठाः अघऽशंसं शोशुचतः दहंतु ॥२०॥८॥ पश्चात् पुरस्तात् अधरात् उदक्तात् कविः काव्येन परि पाहि राजन् सखे सखायं अजरः जरिम्णे अग्ने मर्तान् अमर्त्यः त्वं नः ॥२१॥ परि त्वा अग्ने पुरं वयं विप्रं

सूच विंशतिं भद्रं भल त्यस्यं अभूत् यस्याः उदरं आमंयत् विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥२३॥४॥

॥८७॥ रक्षःऽहनं वाजिनं आ जिघर्मि मित्रं प्रथिष्ठं उपं यामि शर्मं शिशानः अग्निः क्रतुऽभिः संऽइंद्धः सः नः दिवा सः रिषः पातु नक्तं ॥१॥ अयःऽदंष्ट्रः अर्चिषा यातुऽधानांन् उपं स्पृश जातऽवेदः संऽइंद्धः आ जिह्वया मूरऽदेवान् रभस्व क्रव्यऽअदः वृक्ती अपि धत्स्व आसन् ॥२॥ उभा उभयाविन् उपं धेहि दंष्ट्रा हिंस्रः शिशानः अवरं परं च उत अंतरिक्षे परि याहि राजन् जंभैः सं धेहि अभि यातुऽधानांन् ॥३॥ यज्ञैः इषूः संऽनमंमानः अग्ने वाचा शल्यान् अशनिंऽभिः दिहानः ताभिः विध्य हृदये यातुऽधानांन् प्रतीचः बाहून् प्रति भङ्धि एषां ॥४॥ अग्ने त्वचं यातुऽधानंस्य भिंधि हिंस्रा अशनिः हरसा हंतु एनं प्र पर्वाणि जातऽवेदः शृणीहि क्रव्यऽअत् क्रविष्णुः वि चिनोतु वृक्णं ॥५॥ ॥५॥ यत्रं इदानीं पश्यसि जातऽवेदः तिष्ठंतं अग्ने उत वा चरंतं यत् वा अंतरिक्षे पथिऽभिः पतंतं तं अस्ता विध्य शर्वा शिशानः ॥६॥ उत आऽलब्धं स्पृणुहि जातऽवेदः आऽलेभानात् ऋष्टिऽभिः यातुऽधानांत् अग्ने पूर्वः नि जहि शोशुंचानः आमऽअदः क्ष्विंकाः तं अदंतु एनीः ॥७॥ इह प्र ब्रूहि यतमः सः अग्ने यः यातुऽधानंः यः इदं कृणोति तं आ रभस्व संऽइधा यविष्ठ नृऽचक्षंसः चक्षुषे रंधय एनं ॥८॥ तीक्ष्णेनं अग्ने चक्षुषा रक्ष यज्ञं प्रांचं वसुंऽभ्यः प्र नय प्रऽचेतः० हिंस्रं रक्षांसि अभि शोशुंचानं मा त्वा दभन् यातुऽधानाः नृऽचक्षः ॥९॥ नृऽचक्षाः रक्षः परि पश्य विक्षु तस्य त्रीणि प्रति शृणीहि अग्रा तस्यं अग्ने पृष्टीः हरसा शृणीहि त्रेधा

मूलं यातुऽधानस्य वृश्च ॥१०॥६॥ त्रिः यातुऽधानः प्रऽसितिं ते एतु ऋतं यः अग्ने अनृतेन हंति तं अर्चिषा स्फूर्जयन् जातऽवेदः संऽअक्षं एनं गृणते नि वृङ्धि ॥११॥ तत् अग्ने चक्षुः प्रति धेहि रेभे शफऽआरुजं येन पश्यसि यातुऽधानं अथर्वऽवत् ज्योतिषा दैव्येन सत्यं धूर्वंतं अचितं नि ओष ॥१२॥ यत् अग्ने अद्य मिथुना शपातः यत् वाचः तृष्टं जनयंत रेभाः मन्योः मनसः शरव्या जायते या तया विध्य हृदये यातुऽधानान् ॥१३॥ परा शृणीहि तपसा यातुऽधानान् परा अग्ने रक्षः हरसा शृणीहि परा अर्चिषा मूरऽदेवान् शृणीहि परा असुऽतृपः अभि शोशुचानः ॥१४॥ परा अद्य देवाः वृजिनं शृणंतु प्रत्यक् एनं शपथाः यंतु तृष्टाः वाचाऽस्तेनं शरवः ऋच्छंतु मर्मन् विश्वस्य एतु प्रऽसितिं यातुऽधानः ॥१५॥७॥ यः पौरुषेयेण क्रविषा संऽअंक्ते यः अश्व्येन पशुना यातुऽधानः यः अघ्न्यायाः भरति क्षीरं अग्ने तेषां शीर्षाणि हरसा अपि वृश्च ॥१६॥ संवत्सरीणं पयः उस्रियायाः तस्य मा अशीत् यातुऽधानः नृऽचक्षः पीयूषं अग्ने यतमः तितृप्सात् तं प्रत्यंचं अर्चिषा विध्य मर्मन् ॥१७॥ विषं गवां यातुऽधानाः पिबंतु आ वृश्च्यंतां अदितये दुःऽएवाः परा एनान् देवः सविता ददातु परा भागं ओषधीनां जयंतां ॥१८॥ सनात् अग्ने मृणसि यातुऽधानान् न त्वा रक्षांसि पृतनासु जिग्युः अनु दह सहऽमूरान् क्रव्यऽअदः मा ते हेत्याः मुक्षत दैव्यायाः ॥१९॥ त्वं नः अग्ने अधरात् उदक्तात् त्वं पश्चात् उत रक्ष पुरस्तात् प्रति ते ते अजरासः तपिष्ठाः अघऽशंसं शोशुचतः दहंतु ॥२०॥८॥ पश्चात् पुरस्तात् अधरात् उदक्तात् कविः काव्येन परि पाहि राजन् सखे सखायं अजरः जरिम्णे अग्ने मर्तान् अमर्त्यः त्वं नः ॥२१॥ परि त्वा अग्ने पुरं वयं विप्रं

सहस्य धीमहि धृषत्ऽवर्णं दिवेऽदिवे हंतारं भंगुरऽवतां ॥२
विषेण भंगुरऽवतः प्रति स्म रक्षसः दह अग्ने तिग्मेन शोचिष
तपुःऽअग्राभिः ऋष्टिऽभिः ॥२३॥ प्रति अग्ने मिथुना दह यातु
ऽधाना किमीदिना सं त्वा शिशामि जागृहि अदब्धं विप्र मन्म
ऽभिः ॥२४॥ प्रति अग्ने हरसा हरः शृणीहि विश्वतः प्रति यातु
ऽधानस्य रक्षसः बलं वि रुज वीर्यं ॥२५॥९॥

॥८८॥ हविः पांतं अजरं स्वःऽविदि दिविऽस्पृशि आऽहुतं
जुष्टं अग्नौ तस्य भर्मणे भुवनाय देवाः धर्मणे कं स्वधया पप्रथंत
॥१॥ गीर्णं भुवनं तमसा अपऽगूळ्हं आविः स्वः अभवत् जाते
अग्नौ तस्य देवाः पृथिवी द्यौः उत आपः अरणयन् ओषधीः स
ख्ये अस्य ॥२॥ देवेभिः नु इषितः यज्ञियेभिः अग्निं स्तोषाणि अ
जरं बृहंतं यः भानुना पृथिवीं द्यां उत इमां आऽततान रोदसी
अंतरिक्षं ॥३॥ यः होता आसीत् प्रथमः देवऽजुष्टः यं संऽआंजन्
आज्येन वृणानाः सः पतत्रि इत्वरं स्थाः जगत् यत् श्वात्रं अग्निः
अकृणोत् जातऽवेदाः ॥४॥ यत् जातऽवेदः भुवनस्य मूर्धन् अ
तिष्ठः अग्ने सह रोचनेन तं त्वा अहेम मतिऽभिः गीःऽभिः उक्थैः
सः यज्ञियः अभवः रोदसिऽप्राः ॥५॥१०॥ मूर्धा भुवः भवति नक्तं
अग्निः ततः सूर्यः जायते प्रातः उत्ऽयन् मायां ऊं इति तु यज्ञियानां
एतां अपः यत् तूर्णिः चरति प्रऽजानन् ॥६॥ दृशेन्यः यः महिना
संऽइद्धः अरोचत दिविऽयोनिः विभाऽवा तस्मिन् अग्नौ सूक्त
ऽवाकेन देवाः हविः विश्वे आ अजुहवुः तनूऽपाः ॥७॥ सूक्तऽवाकं
प्रथमं आत् इत् अग्निं आत् इत् हविः अजनयंत देवाः सः एषां
यज्ञः अभवत् तनूऽपाः तं द्यौः वेद तं पृथिवी तं आपः ॥८॥ यं दे

वासः अजनयंत अग्निं यस्मिन् आ अजुहवुः भुवनानि विश्वा
सः अर्चिषा पृथिवीं द्यां उत इमां ऋजुऽयमानः अतपत् महि-
ऽत्वा ॥ ९॥ स्तोमेन हि दिवि देवासः अग्निं अजीजनन् शक्तिऽभिः
रोदसिऽप्रां तं ऊं इति अकृण्वन् त्रेधा भुवे कं सः ओषधीः पचति वि-
श्वऽरूपाः ॥ १० ॥ ११ ॥ यदा इत् एनं अदधुः यज्ञियासः दिवि देवाः
सूर्यं आदितेयं यदा चरिष्णू इति मिथुनौ अभूतां आत् इत् प्र अपश्यन्
भुवनानि विश्वा ॥ ११ ॥ विश्वस्मै अग्निं भुवनाय देवाः वैश्वानरं
केतुं अह्नां अकृण्वन् आ यः ततान उषसः विऽभातीः अपो इति ऊ-
र्णोति तमः अर्चिषा यन् ॥ १२ ॥ वैश्वानरं कवयः यज्ञियासः अ-
ग्निं देवाः अजनयन् अजुर्यं नक्षत्रं प्रत्नं अमिनत् चरिष्णु यक्षस्य
अधिऽअक्षं तविषं बृहंतं ॥ १३ ॥ वैश्वानरं विश्वहा दीदिऽवांसं
मंत्रैः अग्निं कविं अच्छ वदामः यः महिम्ना परिऽबभूव उर्वी इति उत
अवस्तात् उत देवः परस्तात् ॥ १४ ॥ द्वे इति स्रुती इति अशृणवं पितॄणां
अहं देवानां उत मर्त्यानां ताभ्यां इदं विश्वं एजत् सं एति यत् अं-
तरा पितरं मातरं च ॥ १५ ॥ १२ ॥ द्वे इति संऽईचीइति॰ विभृतः चरंतं शीर्ष-
तः जातं मनसा विऽमृष्टं सः प्रत्यङ् विश्वा भुवनानि तस्थौ अ-
प्रऽयुच्छन् तरणिः भ्राजमानः ॥ १६ ॥ यत्र वदेते इति अवरः परः च
यज्ञऽन्योः कतरः नौ वि वेद आ शेकुः इत् सधऽमादं सखायः न-
क्षंत यज्ञं कः इदं वि वोचत् ॥ १७ ॥ कति अग्नयः कति सूर्यासः कति
उषसः कति ऊं इति स्वित् आपः न उपऽस्पिजं वः पितरः वदामि
पृच्छामि वः कवयः विद्मने कं ॥ १८ ॥ यावत्ऽमात्रं उषसः न प्र-
तीकं सुऽपर्ण्यः वसंते मातरिश्वः तावत् दधाति उप यज्ञं आऽयन्
ब्राह्मणः होतुः अवरः निऽसीदन् ॥ १९ ॥ १३ ॥

॥८९॥ इंद्रं स्तव नृऽतमं यस्य मह्ना विऽबबाधे रोचना वि
ज्मः अंतान् आ यः पप्रौ चर्षणिऽधृत् वरःऽभिः प्र सिंधुऽभ्यः रि
रिचानः महिऽत्वा॥१॥ सः सूर्यः परि उरु वरांसि आ इंद्रः ववृ
त्यात् रथ्याऽइव चक्रा अतिष्ठंतं अपस्यं न सर्गं कृष्णा तमांसि
त्विष्या जघान॥२॥ समानं अस्मै अनपऽवृत् अर्च क्ष्मया दिवः
असमं ब्रह्म नव्यं वि यः पृष्ठाऽइव जनिमानि अर्यः इंद्रः चिकाय
न सखायं ईषे॥३॥ इंद्राय गिरः अनिशितऽसर्गाः अपः प्र ईरय
सगरस्य बुध्नात् यः अक्षेणऽइव चक्रिया शचीभिः विष्वक् तस्तंभ
पृथिवीं उत द्यां॥४॥ आपांतऽमन्युः तृपलऽप्रभर्मा धुनिः शि
मीऽवान् शरुऽमान् ऋजीषी सोमः विश्वानि अतसा वनानि
न अर्वाक् इंद्रं प्रतिऽमानानि देभुः॥५॥१४॥ न यस्य द्यावापृथि
वी न धन्व न अंतरिक्षं न अद्रयः सोमः अक्षाः यत् अस्य मन्युः
अधिऽनीयमानः शृणाति वीळु रुजति स्थिराणि॥६॥ जघान
वृत्रं स्वऽधितिः वनाऽइव रुरोज पुरः अरदत् न सिंधून् बिभेद
गिरिं नवं इत् न कुंभं आ गाः इंद्रः अकृणुत स्वयुक्ऽभिः॥७॥ त्वं
ह त्यत् ऋणऽयाः इंद्र धीरः असिः न पर्व वृजिना शृणासि प्र ये
मित्रस्य वरुणस्य धाम युजं न जनाः मिनंति मित्रं॥८॥ प्र ये
मित्रं प्र अर्यमणं दुःऽएवाः प्र संऽगिरः प्र वरुणं मिनंति नि अ
मित्रेषु वधं इंद्र तुम्रं वृषन् वृषाणं अरुषं शिशीहि॥९॥ इंद्रः दिवः
इंद्रः ईशे पृथिव्याः इंद्रः अपां इंद्रः इत् पर्वतानां इंद्रः वृधां इंद्रः इत्
मेधिराणां इंद्रः क्षेमे योगे हव्यः इंद्रः॥१०॥१५॥ प्र अक्तुऽभ्यः इंद्रः
प्र वृधः अहःऽभ्यः प्र अंतरिक्षात् प्र समुद्रस्य धासेः प्र वातस्य प्र
थसः प्र ज्मः अंतात् प्र सिंधुऽभ्यः रिरिचे प्र क्षितिऽभ्यः॥११॥
प्र शोशुचत्याः उषसः न केतुः असिन्वा ते वर्ततां इंद्र हेतिः अश्मा

ऽइव विध्य दिवः आ सृजानः तपिष्ठेन हेषसा द्रोघऽमित्रान्॥१२॥
अनु अह मासाः अनु इत् वनानि अनु ओषधीः अनु पर्वतासः
अनु इंद्रं रोदसी वावशाने अनु आपः अजिहत जायमानं
॥१३॥ कर्हि स्वित् सा ते इंद्र चेत्या असत् अघस्य यत् भिनदः रक्षः
आऽईषत् मित्रऽक्रुवः यत् शसने न गावः पृथिव्याः आऽपृक्
अमुया शयंते ॥१४॥ शत्रुऽयंतः अभि ये नः ततस्रे महि व्राधंतः
ओगणासः इंद्र अंधेन अमित्राः तमसा सचंतां सुऽज्योतिषः अ-
क्तवः तान् अभि स्युः० ॥१५॥ पुरूणि हि त्वा सवना जनानां ब्र-
ह्माणि मंदन् गृणतां ऋषीणां इमां आऽघोषन् अवसा सऽहूतिं
तिरः विश्वान् अर्चतः याहि अर्वाङ् ॥१६॥ एव ते वयं इंद्र भुंज-
तीनां विद्याम सुऽमतीनां नवानां विद्याम वस्तोः अवसा गृ-
णंतः विश्वामित्राः उत ते इंद्र नूनं ॥१७॥ शुनं हुवेम मघऽवानं
इंद्रं अस्मिन् भरे नृऽतमं वाजऽसातौ शृण्वंतं उग्रं ऊतये समत्ऽसु
घ्नंतं वृत्राणि संऽजितं धनानां ॥१८॥१६॥

॥९०॥ सहस्रऽशीर्षा पुरुषः सहस्रऽअक्षः सहस्रऽपात् सः भू-
मिं विश्वतः वृत्वा अति अतिष्ठत् दशऽअंगुलं ॥१॥ पुरुषः एव इदं
सर्वं यत् भूतं यत् च भव्यं उत अमृतऽत्वस्य ईशानः यत् अन्नेन अ-
तिऽरोहति ॥२॥ एतावान् अस्य महिमा अतः ज्यायान् च पुरुषः
पादः अस्य विश्वा भूतानि त्रिऽपात् अस्य अमृतं दिवि ॥३॥ त्रि-
ऽपात् ऊर्ध्वः उत् ऐत् पुरुषः पादः अस्य इह अभवत् पुनः ततः
विष्वङ् वि अक्रामत् साशनानशने अभि ॥४॥ तस्मात् विऽराट्
अजायत विऽराजः अधि पुरुषः सः जातः अति अरिच्यत पश्चात्
भूमिं अथो पुरः ॥५॥१७॥ यत् पुरुषेण हविषा देवाः यज्ञं अतन्वत

वसंतः अस्य आसीत् आज्यं ग्रीष्मः इध्मः शरत् हविः ॥६॥
बर्हिषि प्र औक्षन् पुरुषं जातं अग्रतः तेन देवाः अयजंत सा
ऋषयः च ये ॥७॥ तस्मात् यज्ञात् सर्वऽहुतः संऽभृतं पृषत्ऽआ
पशून् तान् चक्रे वायव्यान् आरण्यान् ग्राम्याः च ये ॥८॥ त
यज्ञात् सर्वऽहुतः ऋचः सामानि जज्ञिरे छंदांसि जज्ञिरे त
यजुः तस्मात् अजायत ॥९॥ तस्मात् अश्वाः अजायंत ये के
उभयादतः गावः ह जज्ञिरे तस्मात् तस्मात् जाताः अजावयः ॥
॥१०॥ यत् पुरुषं वि अदधुः कतिधा वि अकल्पयन् मुखं किं
कौ बाहू' कौ ऊरू' पादौ उच्येते' ॥११॥ ब्राह्मणः अस्य मुखं
सीत् बाहू' राजन्यः कृतः ऊरू' तत् अस्य यत् वैश्यः पत्ऽभ्यां शू
अजायत ॥१२॥ चंद्रमाः मनसः जातः चक्षोः सूर्यः अजायत
खात् इंद्रः च अग्निः च प्राणात् वायुः अजायत ॥१३॥ नाभ्याः
सीत् अंतरिक्षं शीर्ष्णः द्यौः सं अवर्तत पत्ऽभ्यां भूमिः दिशः श्रो
त्रात् तथा लोकान् अकल्पयन् ॥१४॥ सप्त अस्य आसन् परि
ऽधयः त्रिः सप्त संऽइधः कृताः देवाः यत् यज्ञं तन्वानाः अबध्न
पुरुषं पशुं ॥१५॥ यज्ञेन यज्ञं अयजंत देवाः तानि धर्माणि प्र
थमानि आसन् ते ह नाकं महिमानः सचंत यत्र पूर्वे साध्याः संति
देवाः ॥१६॥१९॥ ७॥

[illegible]

सि सुऽक्रतुः अग्ने कविः काव्येन असि विश्वऽवित् वसुः वसूनां
क्षयसि त्वं एकः इत् द्यावा च यानि पृथिवी च पुष्यतः ॥३॥ प्र-
ऽजानन् अग्ने तव योनिं ऋत्वियं इळायाः पदे घृतऽवंतं आ अ-
सदः आ ते चिकित्रे उषसांऽइव एतयः अरेपसः सूर्यस्यऽइव र-
श्मयः ॥४॥ तव श्रियः वर्ष्यस्यऽइव विऽद्युतः चित्राः चिकित्रे उ-
षसां न केतवः यत् ओषधीः अभिऽसृष्टः वनानि च परि स्वयं
चिनुषे अन्नं आस्ये ॥५॥२०॥ तं ओषधीः दधिरे गर्भं ऋत्वियं तं
आपः अग्निं जनयंत मातरः तं इत् समानं वनिनः च वीरुधः
अंतःऽवतीः च सुवते च विश्वहा ॥६॥ वातऽउपधूतः इषितः व-
शान् अनु तृषु यत् अन्ना वेविषत् विऽतिष्ठसे आ ते यतंते रथ्यः
यथा पृथक् शर्धांसि अग्ने अजराणि धक्षतः ॥७॥ मेधाऽकारं वि-
दथस्य प्रऽसाधनं अग्निं होतारं परिऽभूतमं मतिं तं इत् अर्भे ह-
विषि आ समानं इत् तं इत् महे वृणते न अन्यं त्वत् ॥८॥ त्वां इत्
अत्र वृणते त्वाऽयवः होतारं अग्ने विदथेषु वेधसः यत् देवऽयंतः
दधति प्रयांसि ते हविष्मंतः मनवः वृक्तऽबर्हिषः ॥९॥ तव अग्ने
होत्रं तव पोत्रं ऋत्वियं तव नेष्ट्रं त्वं अग्नित् ऋतऽयतः तव प्र-
ऽशास्त्रं त्वं अध्वरिऽयसि ब्रह्मा च असि गृहऽपतिः च नः दमे
॥१०॥२१॥ यः तुभ्यं अग्ने अमृताय मर्त्यः संऽइधा दाशत् उत वा
हविःऽकृति तस्य होता भवसि यासि दूत्यं उप ब्रूषे यजसि अ-
ध्वरिऽयसि ॥११॥ इमाः अस्मै मतयः वाचः अस्मत् आ ऋचः
गिरः सुऽस्तुतयः सं अग्मत वसुऽयवः वसवे जातऽवेदसे वृद्धासु
चित् वर्धनः यासु चाकनत् ॥१२॥ इमां प्रत्नाय सुऽस्तुतिं नवी-
यसीं वोचेयं अस्मै उशते शृणोतु नः भूयाः अंतरा हृदि अस्य नि-
ऽस्पृशे जायाऽइव पत्ये उशती सुऽवासाः ॥१३॥ यस्मिन् अश्वासः

ऋषभासः उक्षणः वशाः मेषाः अवऽसृष्टासः आऽहुताः क
लालऽपे सोमऽपृष्टाय वेधसे हृदा मतिं जनये चारुं अग्नये॥१
अहावि अग्ने हविः आस्ये ते स्रुचिऽइव घृतं चम्विऽइव सो
मः वाजऽसनिं रयिं अस्मे सुऽवीरं प्रऽशस्तं धेहि यशसं बृहं
॥ १५ ॥ २२ ॥

॥ ९२ ॥ यज्ञस्य वः रथ्यं विश्पतिं विशां होतारं अक्तोः अति
थिं विभाऽवसुं शोचन् शुष्कासु हरिणीषु जर्भुरत् वृषा केतुः य
जतः द्यां अशायत ॥ १ ॥ इमं अंजःऽपां उभये अकृण्वत धर्माणं
अग्निं विदथस्य साधनं अक्तुं न यह्वं उषसः पुरःऽहितं तनूऽ
नपातं अरुषस्य निंसते ॥ २ ॥ बट् अस्य नीथा वि पणेः च मन्महे
वयाः अस्य प्रऽहुताः आसुः अत्तवे यदा घोरासः अमृतऽत्वं आ
शंत आत् इत् जनस्य दैव्यस्य चर्किरन् ॥ ३ ॥ ऋतस्य हि प्रऽसितिः
द्यौः उरु व्यचः नमः मही अरमतिः पनीयसी इंद्रः मित्रः वरुणः
सं चिकित्रिरे अथो भगः सविता पूतऽदक्षसः ॥ ४ ॥ प्र रुद्रेण य
यिना यंति सिंधवः तिरः महीं अरमतिं दधन्विरे येभिः परिऽज्मा
परिऽयन् उरु ज्रयः वि रोरुवत् जठरे विश्वं उक्षते ॥ ५ ॥ २३ ॥ क्रा
णाः रुद्राः मरुतः विश्वऽकृष्टयः दिवः श्येनासः असुरस्य नीळयः
तेभिः चष्टे वरुणः मित्रः अर्यमा इंद्रः देवेभिः अर्वशेभिः अर्वशः
॥ ६ ॥ इंद्रे भुजं शशमानासः आशत सूरः दृशीके वृषणः च पौंस्ये
प्र ये नु अस्य अर्हणा ततक्षिरे युजं वज्रं नृऽसदनेषु कारवः ॥ ७ ॥
सूरः चित् आ हरितः अस्य रीरमत् इंद्रात् आ कः चित् भयते त
वीयसः भीमस्य वृष्णः जठरात् अभिऽश्वसः दिवेऽदिवे सहुरिः
स्तन् अबाधितः ॥ ८ ॥ स्तोमं वः अद्य रुद्राय शिक्वसे क्षयत्ऽवीराय

नमसा दिदिष्टन येभिः शिवः स्वऽवान् एवयावऽभिः दिवः सिसक्ति स्वऽयशाः निकामऽभिः ॥९॥ ते हि प्रऽजायाः अभरंत वि श्रवः बृहस्पतिः वृषभः सोमऽजामयः यज्ञैः अथर्वा प्रथमः वि धारयत् देवाः दक्षैः भृगवः सं चिकित्रिरे ॥१०॥२४॥ ते हि द्यावापृथिवी भूरिऽरेतसा नराशंसः चतुःऽअंगः यमः अदितिः देवः त्वष्टा द्रविणःऽदाः ऋभुक्षणः प्र रोदसी मरुतः विष्णुः अर्हिरे ॥११॥ उत स्यः नः उशिजां उर्विया कविः अहिः शृणोतु बुध्न्यः हवीमनि सूर्यामासा विऽचरंता दिविऽक्षिता धिया शमीनहुषी अस्य बोधतं ॥१२॥ प्र नः पूषा चरथं विश्वऽदेव्यः अपां नपात् अवतु वायुः इष्टये आत्मानं वस्यः अभि वातं अर्चत तत् अश्विना सुऽहवा यामनि श्रुतं ॥१३॥ विशां आसां अभयानां अधिऽक्षितं गीःऽभिः ऊं स्वऽयशसं गृणीमसि ग्नाभिः विश्वाभिः अदितिं अनर्वणं अक्तोः युवानं नृऽमनाः अध पतिं ॥१४॥ रेभत् अत्र जनुषा पूर्वः अंगिराः ग्रावाणः ऊर्ध्वाः अभि चक्षुः अध्वरं येभिः विऽहायाः अभवत् विऽचक्षणः पाथः सुऽमेकं स्वऽधितिः वनन्ऽवति ॥१५॥२५॥

॥९३॥ महि द्यावापृथिवी भूतं उर्वी नारी यह्वी न रोदसी सदं नः तेभिः नः पातं सह्यसः एभिः नः पातं शूषणि ॥१॥ यज्ञेऽयज्ञे सः मर्त्यः देवान् सपर्यति यः सुम्नैः दीर्घश्रुत्ऽतमः आऽविवासाति एनान् ॥२॥ विश्वेषां इरज्यवः देवानां वाः महः विश्वे हि विश्वऽमहसः विश्वे यज्ञेषु यज्ञियाः ॥३॥ ते घ राजानः अमृतस्य मंद्राः अर्यमा मित्रः वरुणः परिऽज्मा कत् रुद्रः नृणां स्तुतः मरुतः पूषणः भगः ॥४॥ उत नः नक्तं अपां वृषण्ऽवसू॰

सूर्यामासा सदनाय सऽधन्या सचा यत् सादि एषां अहिः बुध्नेषु
बुध्न्यः ॥५॥२६॥ उत नः देवौ अश्विना शुभः पती धामऽभिः मि-
त्रावरुणौ उरुष्यतां महः सः रायः आ ईपते अति धन्वऽइव दुः-
इता ॥६॥ उत नः रुद्रा चित् मृळतां अश्विना विश्वे देवासः रथ-
पतिः भगः ऋभुः वाजः ऋभुक्षणः परिऽज्मा विश्वऽवेदसः ॥७॥
ऋभुः ऋभुक्षाः ऋभुः विधतः मदः आ ते हरी जूजुवानस्य वा-
जिना दुस्तरं यस्य साम चित् ऋधक् यज्ञः न मानुषः ॥८॥ कृधि
नः अह्रयः देव सवितः सः च स्तुषे मघोनां सहो नः इंद्रः वह्नि-
ऽभिः नि एषां चर्षणीनां चक्रं रश्मिं न योयुवे ॥९॥ आ एषु द्या-
वापृथिवी धातं महत् अस्मे वीरेषु विश्वऽचर्षणि श्रवः पृक्षं
वाजस्य सातये पृक्षं राया उत तुर्वणे ॥१०॥२७॥ एतं शंसं इंद्र अ-
स्मऽयुः त्वं कूऽचित् संतं सहसाऽवन् अभिष्टये सदा पाहि अभि-
ष्टये मेदतां वेदता वसो ॥११॥ एतं मे स्तोमं तना न सूर्ये द्युतत्-
ऽयामानं ववृधंत नृणां संऽवननं न अश्व्यं तष्टाऽइव अनपऽच्युतं
॥१२॥ ववर्त येषां राया युक्ता एषां हिरण्ययी नेमऽधिता न पौं-
स्या वृथाऽइव विष्टऽअंता ॥१३॥ प्र तत् दुःऽशीमे पृथवाने वेने
प्र रामे वोचं असुरे मघवत्ऽसु ये युक्त्वाय पंच शता अस्मऽयु प-
था विऽश्राविं एषां ॥१४॥ अधि इत् नु अत्र सप्ततिं च सप्त च सद्यः
दिदिष्ट तान्वः सद्यः दिदिष्ट पार्थ्यः सद्यः दिदिष्ट मायवः ॥१५॥२८॥

॥९४॥ प्र एते वदंतु प्र वयं वदाम ग्रावऽभ्यः वाचं वदत वदत्-
ऽभ्यः यत् अद्रयः पर्वताः साकं आशवः श्लोकं घोषं भरथ इंद्राय
सोमिनः ॥१॥ एते वदंति शतऽवत् सहस्रऽवत् अभि क्रंदंति ह-
रितेभिः आसऽभिः विष्ट्वी ग्रावाणः सुऽकृतः सुऽकृत्यया होतुः

चित् पूर्वी हविःऽअद्यं आशत ॥२॥ एते वदंति अविंदन् अना मधु नि ऊंखयंते अधि पक्के आमिषि वृक्षस्य शाखां अरुणस्य वप्संतः ते सूभर्वाः वृषभाः प्र ईं अराविषुः ॥३॥ बृहत् वदंति मदिरेण मंदिना इंद्रं क्रोशंतः अविदन् अना मधु संऽरभ्य धीराः स्वसृऽभिः अनर्तिषुः आऽघोषयंतः पृथिवीं उपब्दिऽभिः ॥४॥ सुऽपर्णाः वाचं अक्रत उप द्यवि आऽखरे कृष्णाः इषिराः अनर्तिषुः न्यक् नि यंति उपरस्य निःऽकृतं पुरु रेतः दधिरे सूर्येऽश्वितः ॥५॥२९॥ उग्राःऽइंव प्रऽवहंतः संऽआयमुः साकं युक्ताः वृषणः बिभ्रतः धुरः यत् श्वसंतः जग्रसानाः अराविषुः शृण्वे एषां प्रोथथः अर्वताःऽइव ॥६॥ दशावनिऽभ्यः दशऽकक्ष्येभ्यः दशऽयोक्त्रेभ्यः दशऽयोजनेभ्यः दशाभीशुऽभ्यः अर्चत अजरेभ्यः दश धुरः दश युक्ताः वहत्ऽभ्यः ॥७॥ ते अद्रयः दशऽयंत्रासः आशवः तेषां आऽधानं परि एति हर्यतं ते ऊं सुतस्य सोम्यस्य अंधसः अंशोः पीयूषं प्रथमस्य भेजिरे ॥८॥ ते सोमऽअदः हरी इंद्रस्य निंसते अंशुं दुहंतः अधि आसते गवि तेभिः दुग्धं पपिऽवान् सोम्यं मधु इंद्रः वर्धते प्रथते वृषऽयते ॥९॥ वृषा वः अंशुः न किल रिषाथन इळाऽवंतः सदं इत् स्थन आशिताः रैवत्याऽइव महसा चारवः स्थन यस्य ग्रावाणः अजुषध्वं अध्वरं ॥१०॥३०॥ तृदिलाः अतृदिलासः अद्रयः अश्रमणाः अशृथिताः अमृत्यवः अनातुराः अजराः स्थ अमविष्णवः सुऽपीवसः अतृषिताः अतृष्णऽजः ॥११॥ ध्रुवाः एव वः पितरः युगेऽयुगे क्षेमऽकामासः सदसः न युंजते अजुर्यासः हरिऽसाचः हरिद्रवः आ द्यां रवेण पृथिवीं अशुश्रवुः ॥१२॥ तत् इत् वदंति अद्रयः विऽमोचने यामन् अंजःपाःऽइव घ इत् उपब्दिऽभिः वपंतः बीजंऽइव धान्यऽकृतः पृंचंति सोमं न मिनंति

वप्संतः ॥ १३ ॥ सुते अध्वरे अधि वाचं अक्रत आ क्रीळयः न मा॰
तरं तुदंतः वि सु मुंच सुसुऽवुषः मनीषां वि वर्तंतां अद्रयः चा॰
यमानाः ॥ १४ ॥ ३१ ॥ ४ ॥

॥ ९५ ॥ हये जाये मनसा तिष्ठ घोरे वचांसि मिश्रा कृणवावहै
नु न नौ मंत्राः अनुदितासः एते मयः करन् परऽतरे चन अहन्
॥ १ ॥ किं एता वाचा कृणव तव अहं प्र अक्रमिषं उषसां अग्रियाऽ
ऽइव पुरूरवः पुनः अस्तं परा इहि दुःऽआपना वातःऽइव अहं
अस्मि ॥ २ ॥ इषुः न श्रिये इषुऽधेः असना गोऽसाः शतऽसाः न
रंहिः अवीरे क्रतौ वि दविद्युतत् न उरा न मायुं चितयंत धुनयः
॥ ३ ॥ सा वसु दधती श्वशुराय वयः उषः यदि वष्टि अंतिऽगृहात्
अस्तं ननक्षे यस्मिन् चाकन् दिवा नक्तं श्नथिता वैतसेन ॥ ४ ॥
त्रिः स्म मा अह्नः श्नथयः वैतसेन उत स्म मे अव्यत्यै पृणासि पुरू॰
रवः अनु ते केतं आयं राजा मे वीर तन्वः तत् आसीः ॥ ५ ॥ १ ॥
या सुऽजूर्णिः श्रेणिः सुम्नेऽआपिः ह्रदेऽचक्षुः न ग्रंथिनी चरण्युः
ताः अंजयः अरुणयः न सस्रुः श्रिये गावः न धेनवः अनवंत
॥ ६ ॥ सं अस्मिन् जायमाने आसत ग्नाः उत ईं अवर्धन् नद्यः
स्वऽगूर्ताः महे यत् त्वा पुरूरवः रणाय अवर्धयन् दस्युऽहत्याय
देवाः ॥ ७ ॥ सचा यत् आसु जहतीषु अत्कं अमानुषीषु मानुषः नि॰
ऽसेवे अप स्म मत् तरसंती न भुज्युः ताः अत्रसन् रथऽस्पृशः न
अश्वाः ॥ ८ ॥ यत् आसु मर्तः अमृतासु निऽस्पृक् सं क्षोणीभिः क्र॰
तुऽभिः न पृंक्ते ताः आतयः न तन्वः शुंभत स्वाः अश्वासः न क्री॰
ळयः दंदशानाः ॥ ९ ॥ विऽद्युत् न या पतंती दविद्योत् भरंती मे
अप्या काम्यानि जनिष्टो अपः नर्यः सुऽजातः प्र उर्वशी तिरत

दीर्घं आयुः ॥ १० ॥ २ ॥ जज्ञिषे इत्था गोऽपीथ्याय हि दधाथ तत्
पुरूरवः मे ओजः अशासं त्वा विदुषी सस्मिन् अहन् न मे आ
अशृणोः किं अभुक् वदासि ॥ ११ ॥ कदा सूनुः पितरं जातः इच्छात्
चक्रन् न अश्रु वर्तयत् विऽजानन् कः दंऽपती॰ सऽमनसा वि
यूयोत् अध यत् अग्निः श्वशुरेषु दीदयत् ॥ १२ ॥ प्रति ब्रवाणि वर्त-
यते अश्रु चक्रन् न क्रंदत् आऽध्ये शिवायै प्र तत् ते हिनव यत् ते
अस्मे परा इहि अस्तं नहि मूर मा आपः ॥ १३ ॥ सुऽदेवः अद्य प्र-
ऽपतेत् अनावृत् पराऽवतं परमां गंतवै ऊं अध शयीत निःऽऋ-
तेः उपऽस्थे अध एनं वृकाः रभसासः अद्युः ॥ १४ ॥ पुरूरवः मा मृ-
थाः मा प्र पप्तः मा त्वा वृकासः अशिवासः ऊं क्षन् न वै स्त्रैणानि
सख्यानि संति सालावृकाणां हृदयानि एता ॥ १५ ॥ ३ ॥ यत् वि-
ऽरूपा अचरं मर्त्येषु अवसं रात्रीः शरदः चतस्रः घृतस्य स्तोकं
सकृत् अह्नः आश्नां तात् एव इदं ततृपाणा चरामि ॥ १६ ॥ अंत-
रिक्षऽप्रां रजसः विऽमानीं उप शिक्षामि उर्वशीं वसिष्ठः उप
त्वा रातिः सुऽकृतस्य तिष्ठात् नि वर्तस्व हृदयं तप्यते मे ॥ १७ ॥
इति त्वा देवाः इमे आहुः ऐळ यथा ईं एतत् भवसि मृत्युऽबंधुः
प्रऽजा ते देवान् हविषा यजाति स्वःऽगे ऊं त्वं अपि मादयासे
॥ १८ ॥ ४ ॥

॥ ९६ ॥ प्र ते महे विदथे शंसिषं हरी प्र ते वन्वे वनुषः हर्यतं मदं
घृतं न यः हरिऽभिः चारु सेचते आ त्वा विशंतु हरिऽवर्पसं गिरः
॥ १ ॥ हरिं हि योनिं अभि ये संऽअस्वरन् हिन्वंतः हरी दिव्यं
यथा सदः आ यं पृणंति हरिऽभिः न धेनवः इंद्राय शूषं हरि-
ऽवंतं अर्चत ॥ २ ॥ सः अस्य वज्रः हरितः यः आयसः हरिः नि-

ऽकामः हरिः आ गभस्त्योः द्युम्नी सुऽशिप्रः हरिऽमन्युऽसायकः
इंद्रे नि रूपा हरिता मिमिक्षिरे ॥३॥ दिवि न केतुः अधि धायि
हर्यतः विऽव्यचत् वज्रः हरितः न रंह्या तुदत् अहिं हरिऽशिप्रः यः
आयसः सहस्रऽशोकाः अभवत् हरिऽभरः ॥४॥ त्वंऽत्वं अहर्यथाः
उपऽस्तुतः पूर्वेभिः इंद्र हरिऽकेश यज्वऽभिः त्वं हर्यसि तव विश्वं
उक्थ्यं असामि राधः हरिऽजात हर्यतं ॥५॥५॥ ता वज्रिणं मं
स्तोम्यं मदे इंद्रं रथे वहतः हर्यता हरी' पुरूणि अस्मै सवना
हर्यते इंद्राय सोमाः हरयः दधन्विरे ॥६॥ अरं कामाय हरयः
धन्विरे स्थिराय हिन्वन् हरयः हरी' तुरा अर्वत्ऽभिः यः हरि
ऽभिः जोषं ईयते सः अस्य कामं हरिऽवंतं आनशे ॥७॥ हरि
ऽश्मशारुः हरिऽकेशः आयसः तुरःऽपेये यः हरिऽपाः अवर्धत
अर्वत्ऽभिः यः हरिऽभिः वाजिनीऽवसुः अति विश्वा दुःऽइता
पारिषत् हरी' ॥८॥ स्रुवाऽइव यस्य हरिणी' विऽपेततुः शिप्रे'
वाजाय हरिणी' दविध्वतः प्र यत् कृते चमसे मर्मृजत् हरी' पीत्वा
मदस्य हर्यतस्य अंधसः ॥९॥ उत स्म सद्म हर्यतस्य पस्त्योः अत्यः
न वाजं हरिऽवान् अचिक्रदत् मही चित् हि धिषणा अहर्यत्
ओजसा बृहत् वयः दधिषे हर्यतः चित् आ ॥१०॥६॥ आ रोदसी'
हर्यमाणः महिऽत्वा नव्यंऽनव्यं हर्यसि मन्म नु प्रियं प्र पस्त्यं अ-
सुर हर्यतं गोः आविः कृधि हरये सूर्याय ॥११॥ आ त्वा हर्यंतं प्र-
ऽयुजः जनानां रथे वहंतु हरिऽशिप्रं इंद्र पिब यथा प्रतिऽभृतस्य
मध्वः हर्यन् यज्ञं सधऽमादे दशऽओणिं ॥१२॥ अपाः पूर्वेषां हरि-
ऽवः सुतानां अथो' इदं सवनं केवलं ते ममद्धि सोमं मधुऽमंतं
इंद्र सत्रा वृषन् जठरे आ वृषस्व ॥१३॥७॥

॥९७॥ याः ओषधीः पूर्वाः जाताः देवेभ्यः त्रिऽयुगं पुरा मनै नु बभ्रूणां अहं शतं धामानि सप्त च ॥१॥ शतं वः अंब धामानि सहस्रं उत वः रुहः अध शतऽक्रत्वः यूयं इमं मे अगदं कृत ॥२॥ ओषधीः प्रति मोदध्वं पुष्पंऽवतीः प्रऽसूवरीः अश्वाःऽइव सऽजित्वरीः वीरुधः पारयिष्ण्वः ॥३॥ ओषधीः इति मातरः तत् वः देवीः उप ब्रुवे सनेयं अश्वं गां वासः आत्मानं तव पुरुष ॥४॥ अश्वत्थे वः निऽसदनं पर्णे वः वसतिः कृता गोऽभाजः इत् किल असथ यत् सनवथ पुरुषं ॥५॥८॥ यत्र ओषधीः संऽअग्मत राजानः समितौऽइव विप्रः सः उच्यते भिषक् रक्षःऽहा अमीवऽचातनः ॥६॥ अश्वऽवतीं सोमऽवतीं ऊर्जयंतीं उतऽओजसं आ अवित्सि सर्वाः ओषधीः अस्मै अरिष्टऽतातये ॥७॥ उत् शुष्माः ओषधीनां गावः गोस्थात्ऽइव ईरते धनं सनिष्यंतीनां आत्मानं तव पुरुष ॥८॥ इष्कृतिः नाम वः माता अथो यूयं स्थ निःऽकृतीः सीराः पतत्रिणीः स्थन यत् आमयति निः कृथ ॥९॥ अति विश्वाः परिऽस्थाः स्तेनःऽइव व्रजं अक्रमुः ओषधीः प्र अचुच्यवुः यत् किं च तन्वः रपः ॥१०॥९॥ यत् इमाः वाजयन् अहं ओषधीः हस्ते आऽदधे आत्मा यक्ष्मस्य नश्यति पुरा जीवऽगृभः यथा ॥११॥ यस्य ओषधीः प्रऽसर्पथ अंगंऽअंगं परुःऽपरुः ततः यक्ष्मं वि बाधध्वे उग्रः मध्यमशीःऽइव ॥१२॥ साकं यक्ष्म प्र पत चाषेण किकिदीविना साकं वातस्य ध्राज्या साकं नश्य निऽहाकया ॥१३॥ अन्या वः अन्यां अवतु अन्या अन्यस्याः उप अवत ताः सर्वाः संऽविदानाः इदं मे प्र अवत वचः ॥१४॥ याः फलिनीः याः अफलाः अपुष्पाः याः च पुष्पिणीः बृहस्पतिऽप्रसूताः ताः नः मुंचंतु अंहसः ॥१५॥१०॥ मुंचंतु मा शपथ्यात् अथो वरुण्यात्

उत अथो॑ यमस्य॑ पड्वी॑शात् सर्वं॑स्मात् देव॒ऽकिल्बिषात् ॥ १६॥
अव॒ऽपतं॑ती: अवदन् दिवः ओष॑धयः परि॑ यं जीवं अश्नवा॑महै
न सः रिष्याति पुरु॑षः ॥ १७॥ याः ओष॑धीः सोम॑ऽराज्ञीः वह्वीः
शतऽवि॑चक्षणाः तासां॑ त्वं असि उत्ऽतमा अरं॑ कामा॑य शं हृदे
॥ १८॥ याः ओष॑धीः सोम॑ऽराज्ञीः विऽस्थि॑ताः पृथिवीं अनु वृ-
हस्पतिंऽप्रसूताः अस्यै सं दत्त वीर्यं॑ ॥ १९॥ मा वः रिषत् खनिता
यस्मै॑ च अहं खना॑मि वः द्विऽपत् चतुःऽपत् अस्माकं॑ सर्वं॑ अस्तु
अनातुरं॑ ॥ २०॥ याः च इदं उपऽशृण्वंति याः च दूरं पराऽगताः
सर्वाः संऽगत्य॑ वीरुधः अस्यै सं दत्त वीर्यं॑ ॥ २१॥ ओष॑धयः सं वदंते
सोमे॑न सह राज्ञा॑ यस्मै॑ कृणोति॑ ब्राह्मणः तं राजन् पारयामसि
॥ २२॥ त्वं उत्ऽतमा॑ असि ओषधे तव॑ वृक्षाः उप॑स्तयः उप॑स्तिः
अस्तु सः अस्माकं॑ यः अस्मान् अभिऽदास॑ति ॥ २३॥ ११॥

॥ ९८॥ बृहस्पते प्रति॑ मे देवतां॑ इहि मित्रः वा यत् वरुणः वा
असि॑ पूषा आदित्यैः वा यत् वसुऽभिः मरुत्वा॑न् सः पर्जन्यं॑ शंऽत॑-
नवे वृषय ॥ १॥ आ देवः दूतः अजिरः चिकित्वान् त्वत् देवऽआपे
अभि मां अगच्छत् प्रतीचीनः प्रति॑ मां आ ववृत्स्व दधा॑मि ते
द्युऽमतीं॑ वाचं॑ आसन् ॥ २॥ अस्मे॑ धेहि द्युऽमतीं॑ वाचं॑ आसन्
बृहस्पते अनमीवां॑ इषिरां॑ यया॑ वृष्टिं शंऽत॑नवे वना॑व दिवः द्र-
प्सः मधुऽमान् आ विवेश ॥ ३॥ आ नः द्रप्साः मधुऽमंतः विशंतु
इंद्र देहि अधिऽरथं सहस्रं॑ नि सीद होत्रं ऋतुऽथा यजस्व देवान्
देवऽआपे हविषा॑ सपर्य ॥ ४॥ आर्ष्टिषेणः होत्रं ऋषिः निऽसीदन्
देवऽआपिः देवऽसुमतिं चिकित्वान् सः उत्ऽतरस्मात् अधरं स-
मुद्रं अपः दिव्याः असृजत् वर्ष्याः अभि ॥ ५॥ अस्मिन् समुद्रे अधि

उत्ऽतरस्मिन् आपः देवेभिः निऽवृताः अतिष्ठन् ताः अद्रवन् आर्ष्टिषेणेन सृष्टाः देवऽआपिना प्रऽइषिताः मृक्षिणीषु ॥ ६ ॥
॥ १२ ॥ यत् देवऽआपिः शंऽतनवे पुरःऽहितः होत्राय वृतः कृपयन् अदीधेत् देवऽश्रुतं वृष्टिऽवनिं रराणः बृहस्पतिः वाचं अस्मै अयच्छत् ॥ ७ ॥ यं त्वा देवऽआपिः शुशुचानः अग्ने आर्ष्टिषेणः मनुष्यः संऽईधे विश्वेभिः देवैः अनुऽमद्यमानः प्र पर्जन्यं ईरय वृष्टिऽमन्तं ॥ ८ ॥ त्वां पूर्वे ऋषयः गीःऽभिः आयन् त्वां अध्वरेषु पुरुऽहूत विश्वे सहस्राणि अधिऽरथानि अस्मे आ नः यज्ञं रोहित्ऽअश्व उप याहि ॥ ९ ॥ एतानि अग्ने नवतिः नव त्वे आऽहुतानि अधिऽरथा सहस्रा तेभिः वर्धस्व तन्वः शूर पूर्वीः दिवः नः वृष्टिं इषितः रिरीहि ॥ १० ॥ एतानि अग्ने नवतिं सहस्रा सं प्र यच्छ वृष्णे इंद्राय भागं विद्वान् पथः ऋतुऽशः देवऽयानान् अपि औलानं दिवि देवेषु धेहि ॥ ११ ॥ अग्ने बाधस्व वि मृधः वि दुःऽगहा अप अमीवां अप रक्षांसि सेध अस्मात् समुद्रात् बृहतः दिवः नः अपां भूमानं उप नः सृज इह ॥ १२ ॥ १३ ॥

॥ ९९ ॥ कं नः चित्रं इषण्यसि चिकित्वान् पृथुऽग्मानं वाश्रं ववृधध्यै कत् तस्य दातु शवसः विऽउष्टौ तक्षत् वज्रं वृत्रऽतुरं अपिन्वत् ॥ १ ॥ सः हि द्युता विऽद्युता वेति साम पृथुं योनिं असुरऽत्वा आ ससाद सःसऽनीळेभिः प्रऽसहानः अस्य भ्रातुः न ऋते सप्तथस्य मायाः ॥ २ ॥ सः वाजं याता अपदुःऽपदा यन् स्वःऽसाता परि सदत् सनिष्यन् अनर्वा यत् शतऽदुरस्य वेदः घ्नन् शिश्नऽदेवान् अभि वर्पसा भूत् ॥ ३ ॥ सः यह्व्यः अवनीः गोषु अर्वा आ जुहोति प्रऽधन्यासु सस्निः अपादः यत्र युज्यासः अरथाः द्रोणि-

ऽअंश्वासः ईर्ते घृतं वाः० ॥४॥ सः रुद्रेभिः अर्शस्तऽवारः ऋभ्वा हित्वी गयं आरेऽअंवद्यः आ अगात् वम्रस्य मन्ये मिथुना विऽवंवी० अन्नं अभिऽइत्यं अरोदयत् मुषायन् ॥५॥ सः इत् दासं तुविऽरवं पतिः दन् षट्ऽअक्षं त्रिऽशीर्षाणं दमन्यत् अस्य त्रितः नु ओजंसा वृधानः विपा वराहं अयःऽअग्रया हन्० ॥६॥१४॥ सः दुह्वणे मनुषे ऊर्ध्वसानः आ साविषत् अर्शसानाय शरुं सः नृऽतंमः नहुषः अस्मत् सुऽजातः पुरः अभिनत् अर्हन् दस्युऽहत्ये ॥७॥ सः अभ्रियः न यवसे उदन्यन् क्षयाय गातुं विदत् नः अस्मे उप यत् सीदंत् इंदुं शरीरैः श्येनः अयःऽअपाष्टिः हंति दस्यून् ॥८॥ सः व्राधतः शवसानेभिः अस्य कुत्साय शुष्णं कृपणे परा अदात् अयं कविं अनयत् शस्यमानं अत्कं यः अस्य सनिता उत नृणां ॥९॥ अयं दशस्यन् नर्येभिः अस्य दस्मः देवेभिः वरुणः न मायी अयं कनीनः ऋतुऽपाः अवेदि अमिमीत अररुं यः चतुःऽपात् ॥१०॥ अस्य स्तोमेभिः औशिजः ऋजिश्वा व्रजं दरयत् वृषभेण पिप्रोः सुत्वा यत् यजतः दीदयत् गीः पुरः इयानः अभि वर्पसा भूत् ॥११॥ एव महः असुर वक्षथाय वम्रकः पट्ऽभिः उप सर्पत् इंद्रं सः इयानः करति स्वस्तिं अस्मै इषं ऊर्जं सुऽक्षितिं विश्वं आ अभाः० ॥१२॥१५॥८॥

॥१००॥ इंद्र दृह्य मघऽवन् त्वाऽवंत् इत् भुजे इह स्तुतः सुतऽपाः बोधि नः वृधे देवेभिः नः सविता प्र अवतु श्रुतं आ सर्वऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥१॥ भराय सु भरत भागं ऋत्वियं प्र वायवे शुचिऽपे क्रंदत्ऽइष्टये गौरस्य यः पयसः पीतिं आनशे आ सर्वऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥२॥ आ नः देवः सविता साविषत्

वयः ऋजुऽयते यजमानाय सुन्वते यथा देवान् प्रतिऽभूषेम पाकऽवत् आ सर्वऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥ ३ ॥ इंद्रः अस्मे सुऽमनाः अस्तु विश्वहा राजा सोमः सुवितस्य अधि एतु नः यथाऽयथा मित्रऽधितानि संऽदधुः आ सर्वऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥ ४ ॥ इंद्रः उक्थेन शवसा परुः दधे बृहस्पते प्रऽतरीता असि आयुषः यज्ञः मनुः प्रऽमतिः नः पिता हि कं आ सर्वऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥ ५ ॥ इंद्रस्य नु सुऽकृतं दैव्यं सहः अग्निः गृहे जरिता मेधिरः कविः यज्ञः च भूत् विदथे चारुः अंतमः आ सर्वऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥ ६ ॥ १६ ॥ न वः गुहा चकृम भूरि दुःऽकृतं न आविःऽत्यं वसवः देवऽहेळनं माकिः नः देवाः अनृतस्य वर्पसः आ सर्वऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥ ७ ॥ अप अमीवां सविता साविषत् न्यक् वरीयः इत् अप सेधंतु अद्रयः ग्रावा यत्र मधुऽसुत् उच्यते बृहत् आ सर्वऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥ ८ ॥ ऊर्ध्वः ग्रावा वसवः अस्तु सोतरि विश्वा द्वेषांसि सनुतः युयोत सः नः देवः सविता पायुः ईड्यः आ सर्वऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥ ९ ॥ ऊर्जं गावः यवसे पीवः अत्तन ऋतस्य याः सदने कोशे अङ्ध्वे तनूः एव तन्वः अस्तु भेषजं आ सर्वऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥ १० ॥ क्रतुऽप्रावा जरिता शश्वतां अवः इंद्रः इत् भद्रा प्रऽमतिः सुतऽवतां पूर्णं ऊधः दिव्यं यस्य सिक्तये आ सर्वऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥ ११ ॥ चित्रः ते भानुः क्रतुऽप्राः अभिष्टिः संति स्पृधः जरणिऽप्राः अधृष्टाः रजिष्ठया रज्या पश्वः आ गोः तूतूर्षति परि अग्रं दुवस्युः ॥ १२ ॥ १७ ॥

॥ १०१ ॥ उत् बुध्यध्वं सऽमनसः सखायः सं अग्निं इंध्वं बहवः सऽनीळाः दधिऽक्रां अग्निं उषसं च देवीं इंद्रऽवतः अवसे नि

हृये वः ॥१॥ मंद्रा कृणुध्वं धियः आ तनुध्वं नावं अरित्रऽपरणीं
कृणुध्वं इष्कृणुध्वं आयुधा अरं कृणुध्वं प्रांचं यज्ञं प्र नयत सखायः
॥२॥ युनक्त सीरा वि युगा तनुध्वं कृते योनौ वपत इह बीजं गिरा
च श्रुष्टिः सऽभराः असत् नः नेदीयः इत् सृण्यः पक्वं आ इयात्
॥३॥ सीरा युंजंति कवयः युगा वि तन्वते पृथक् धीराः देवेषु सुम्न-
ऽया ॥४॥ निः आऽहावान् कृणोतन सं वरत्राः दधातन सिंचा-
महै अवतं उद्रिणं वयं सुऽसेकं अनुपऽक्षितं ॥५॥ इष्कृतऽआहावं
अवतं सुऽवरत्रं सुऽसेचनं उद्रिणं सिंचे अक्षितं ॥६॥१८॥ प्री-
णीत अश्वान् हितं जयाथ स्वस्तिऽवाहं रथं इत् कृणुध्वं द्रोण-
ऽआहावं अवतं अश्मऽचक्रं अंसत्रऽकोशं सिंचत नृऽपानं ॥७॥
व्रजं कृणुध्वं सः हि वः नृऽपानः वर्म सीव्यध्वं बहुला पृथूनि पुरः
कृणुध्वं आयसीः अधृष्टाः मा वः सुस्रोत् चमसः दृंहत तं ॥८॥ आ
वः धियं यज्ञियां वर्ते ऊतये देवाः देवीं यजतां यज्ञियां इह सा नः
दुहीयत् यवसाऽइव गत्वी सहस्रऽधारा पयसा मही गौः ॥९॥ आ
तु सिंच हरिं ईं द्रोः उपऽस्थे वाशीभिः तक्षत अश्मन्ऽमयीभिः
परि स्वजध्वं दश कक्ष्याभिः उभे धुरौ प्रति वह्निं युनक्त ॥१०॥
उभे धुरौ वह्निः आऽपिब्दमानः अंतः योनौऽइव चरति द्विऽजा-
निः वनस्पतिं वने आ अस्थापयध्वं नि सु दधिध्वं अखनंतः उत्सं
॥११॥ कपृत् नरः कपृथं उत् दधातन चोदयत खुदत वाजऽसा-
तये निष्टिग्र्यः पुत्रं आ च्यवय ऊतये इंद्रं सऽबाधः इह सोमऽपी-
तये ॥१२॥१९॥

॥१०२॥ प्र ते रथं मिथुऽकृतं इंद्रः अवतु धृष्णुऽया अस्मिन्
आजौ पुरुऽहूत श्रवाय्ये धनऽभक्षेषु नः अव ॥१॥ उत् स्म वातः

वहति वासः अस्याः अधिऽरथं यत् अजयत् सहस्रं रथीः अभूत्
मुद्गलानी गोऽइष्टौ भरे कृतं वि अचेत् इंद्रऽसेना ॥२॥ अंतः यच्छ
जिघांसतः वज्रं इंद्र अभिऽदासतः दासस्य वा मघऽवन् आर्यस्य
वा सनुतः यवय वधं ॥३॥ उद्नः ह्रदं अपिबत् जर्हृषाणः कूटं स्म
तृंहत् अभिऽमातिं एति प्र मुष्कऽभारः श्रवः इच्छमानः अजिरं
बाहू अभरत् सिसासन् ॥४॥ नि अक्रंदयन् उपऽयंतः एनं अ-
मेहयन् वृषभं मध्ये आजेः तेन सूभर्वं शतऽवत् सहस्रं गवां मुद्ग-
लः प्रऽधने जिगाय ॥५॥ ककर्दवे वृषभः युक्तः आसीत् अवाव-
चीत् सारथिः अस्य केशी दुधेः युक्तस्य द्रवतः सह अनसा ऋच्छं-
ति स्म निःऽपदः मुद्गलानीं ॥६॥२०॥ उत प्रऽधिं उत् अहन् अस्य
विद्वान् उप अयुनक् वंसगं अत्र शिक्षन् इंद्रः उत् आवत् पतिं अ-
घ्न्यानां अरंहत पद्याभिः ककुत्ऽमान् ॥७॥ शुनं अष्ट्राऽवी अच-
रत् कपर्दी वरत्रायां दारु आऽनह्यमानः नृम्णानि कृण्वन् बहवे
जनाय गाः पस्पशानः तविषीः अधत्त ॥८॥ इमं तं पश्य वृषभस्य
युंजं काष्ठायाः मध्ये द्रुऽघनं शयानं येन जिगाय शतऽवत् सहस्रं
गवां मुद्गलः पृतनाज्येषु ॥९॥ आरे अघा कः नु इत्था ददर्श यं युं-
जंति तं ऊं आ स्थापयंति न अस्मै तृणं न उदकं आ भरंति उत्-
ऽतरः धुरः वहति प्रऽदेदिशत् ॥१०॥ परिवृक्ताऽइव पतिऽविद्यं
आनट् पीप्याना कूचक्रेणऽइव सिंचन् एषऽएष्या चित् रथ्या
जयेम सुऽमंगलं सिनऽवत् अस्तु सातं ॥११॥ त्वं विश्वस्य जगतः
चक्षुः इंद्र असि चक्षुषः वृषा यत् आजिं वृषणा सिसासति चोद-
यन् वध्रिणा युजा ॥१२॥२१॥

॥१०३॥ आशुः शिशानः वृषभः न भीमः घनाघनः क्षोभणः

चर्षणीनां सं॑ऽक्रंदनः अनि॒ऽमि॒षः एक॒ऽवीरः श॒तं सेनाः अ
यत् सा॒कं इंद्रः॥ १॥ सं॒ऽक्रंदनेन अनि॒ऽमि॒षेण॑ जिष्णुना यु॒त्ऽका
रेण दु॒ःऽच्य॒वनेन धृष्णुना तत् इंद्रेण जयत तत् सहध्वं युधः न
इषु॑ऽहस्तेन वृष्णा ॥२॥ सः इषु॑ऽहस्तैः सः नि॒षं॒गिऽभिः व॒शी सं
ऽस्र॑ष्टा सः युधः इंद्रः ग॒णेन सं॒सृ॒ष्टऽजित् सो॒म॒ऽपाः बा॒हु॒ऽशर्धी
उ॒ग्रऽधन्वा प्रति॑ऽहिताभिः अस्ता ॥३॥ बृहस्पते परि दीय रथेन
र॒क्षः॒ऽहा अमित्रान् अ॒प॒ऽबाधमानः प्र॒ऽभं॒जन् सेनाः प्र॒ऽमृणः
यु॒धा जयन् अ॒स्माकं ए॒धि अ॒वि॒ता रथानां ॥४॥ ब॒ल॒ऽवि॒ज्ञायः
स्थविरः प्रऽवीरः सहस्वान् वाजी सहमानः उ॒ग्रः अ॒भिऽवीरः
अ॒भिऽसत्वा स॒हः॒ऽजा जैत्रं इं॒द्र॒ रथं आ तिष्ठ गो॒ऽवित् ॥५॥ गो॒त्र॒
ऽभिदं गो॒ऽविदं वज्र॑ऽबाहुं जयंतं अज्म प्र॒ऽमृणंतं ओजसा इमं
स॒ऽजा॒ताः अनु वी॒र॒य॒ध्वं इंद्रं स॒खा॒यः अनु सं र॒भ॒ध्वं ॥६॥ २२ ॥ अ॒
भि गो॒त्राणि सहसा गाहमानः अ॒द॒यः वी॒रः श॒त॒ऽमन्युः इंद्रः दु॒
ऽच्य॒व॒नः पृ॒त॒ना॒षाट् अ॒युध्यः अस्माकं सेनाः अ॒व॒तु प्र यु॒त्ऽसु
॥७॥ इंद्रः आ॒सां॒ ने॒ता बृ॒ह॒स्पतिः दक्षिणा य॒ज्ञः पु॒रः ए॒तु सोमः
दे॒व॒ऽसे॒नानां अ॒भि॒ऽभं॒ज॒ती॒नां जयंतीनां म॒रुतः यं॒तु अग्रं ॥८॥
इंद्रस्य वृष्णः वरुणस्य राज्ञः आ॒दि॒त्यानां म॒रुतां शर्धः उ॒ग्रं म॒हा॒
ऽमनसां भु॒व॒न॒ऽच्य॒वानां घोषः दे॒वानां जयतां उत् अ॒स्थात् ॥९॥
उत् ह॒र्ष॒य म॒घ॒ऽव॒न् आयुधानि उत् सत्वनां मा॒म॒कानां मनांसि
उत् वृ॒त्र॒ऽह॒न् वा॒जिनां वाजिनानि उत् रथानां जयतां यं॒तु घो॒
षाः ॥१०॥ अस्माकं इंद्रः सं॒ऽऋतेषु ध्व॒जेषु अस्माकं याः इषवः ताः
ज॒यं॒तु अस्माकं वी॒राः उत्ऽतरे भ॒वं॒तु अस्मान् ऊं इति दे॒वाः अ॒व॒त॒ ह॒
वेषु ॥११॥ अमीषां चित्तं प्र॒ति॒ऽलो॒भयंती गृ॒हा॒ण अंगानि अप्वे प॒
रा इ॒हि अ॒भि प्र द॒ह हृ॒त्ऽसु शोकैः अंधेन अ॒मित्राः तमसा

366*

सचंतां ॥ १२ ॥ प्र इत जयंत नरः इंद्रः वः शर्म यच्छतु उग्राः वः संतु बाहवः अनाधृष्याः यथा असंथ ॥ १३ ॥ २३ ॥

॥ १०४ ॥ असावि सोमः पुरुऽहूत तुभ्यं हरिऽभ्यां यज्ञं उप याहि तूयं तुभ्यं गिरः विप्रऽवीराः इयानाः दधन्विरे इंद्र पिब सुतस्य ॥ १ ॥ अप्ऽसु धूतस्य हरिऽवः पिब इह नृऽभिः सुतस्य जठरं पृणस्व मिमिक्षुः यं अद्रयः इंद्र तुभ्यं तेभिः वर्धस्व मदं उक्थऽवाहः ॥ २ ॥ प्र उग्रां पीतिं वृष्णे इयर्मि सत्यां प्रऽयै सुतस्य हरिऽअश्व तुभ्यं इंद्र धेनाभिः इह मादयस्व धीभिः विश्वाभिः शच्या गृणानः ॥ ३ ॥ ऊती शचीऽवः तव वीर्येण वयः दधानाः उशिजः ऋतऽज्ञाः प्रजाऽवत् इंद्र मनुषः दुरोणे तस्थुः गृणंतः सधऽमाद्यासः ॥ ४ ॥ प्रनीतिऽभिः ते हरिऽअश्व सुऽस्तोः सुऽसुम्नस्य पुरुऽरुचः जनासः मंहिष्ठां ऊतिं विऽतिरे दधानाः स्तोतारः इंद्र तव सूनृताभिः ॥ ५ ॥ २४ ॥ उप ब्रह्माणि हरिऽवः हरिऽभ्यां सोमस्य याहि पीतये सुतस्य इंद्र त्वा यज्ञः क्षममाणं आनट् दाश्वान् असि अध्वरस्य प्रऽकेतः ॥ ६ ॥ सहस्रऽवाजं अभिमातिऽसहं सुतेऽरणं मघऽवानं सुऽवृक्तिं उप भूषंति गिरः अप्रतिऽइतं इंद्रं नमस्याः जरितुः पनंत ॥ ७ ॥ सप्त आपः देवीः सुऽरणाः अमृक्ताः याभिः सिंधुं अतरः इंद्र पूःऽभित् नवतिं स्रोत्याः नव च स्रवंतीः देवेभ्यः गातुं मनुषे च विंदः ॥ ८ ॥ अपः महीः अभिऽशस्तेः अमुंचः अजागः आसु अधि देवः एकः इंद्र याः त्वं वृत्रऽतूर्ये चकर्थ ताभिः विश्वऽआयुः तन्वं पुपुष्याः ॥ ९ ॥ वीरेण्यः क्रतुः इंद्रः सुऽशस्तिः उत अपि धेना पुरुऽहूतं ईट्टे आर्दयत् वृत्रं अकृणोत् ऊं लोकं ससहे शक्रः पृतनाः अभिष्टिः ॥ १० ॥ शुनं हुवेम मघऽवानं इंद्रं अस्मिन् भरे नृऽतमं

वाजऽसातौ शृण्वंतं उग्रं ऊतये समत्ऽसु घ्नंतं वृत्राणि संऽजितं धनानां ॥ ११ ॥ २५ ॥

॥ १०५ ॥ कदा वसो इति स्तोत्रं हर्यते आ अव श्मशा रुधत् वाः दीर्घं सुतं वाताप्याय ॥ १ ॥ हरी इति यस्य सुऽयुजा विऽव्रता वेः अर्वंता अनु शेपा उभा रजी इति न केशिना पतिः दन् ॥ २ ॥ अप योः इंद्रः पापजे आ मर्तः न शश्रमाणः विभीवान् शुभे यत् युयुजे तविषीऽवान् ॥ ३ ॥ सचा आयोः इंद्रः चर्कृषे आ उपानसः सपर्यन् नदयोः विऽव्रतयोः शूरः इंद्रः ॥ ४ ॥ अधि यः तस्थौ केशऽवंता व्यचस्वंता न पुष्ट्यै वनोति शिप्राभ्यां शिप्रिणीऽवान् ॥ ५ ॥ २६ ॥ प्र अस्तौत् ऋष्वऽओजाः ऋष्वेभिः ततक्ष शूरः शवसा ऋभुः न क्रतुऽभिः मातरिश्वा ॥ ६ ॥ वज्रं यः चक्रे सुऽहनाय दस्यवे हिरीमशः हिरीमान् अरुतऽहनुः अद्भुतं न रजः ॥ ७ ॥ अव नः वृजिना शिशीहि ऋचा वनेम अनृचः न अब्रह्मा यज्ञः ऋधक् जोषति त्वे इति ॥ ८ ॥ ऊर्ध्वा यत् ते त्रेतिनी भूत् यज्ञस्य धूःऽसु सद्मन् सऽजूः नावं स्वऽयशसं सचा आयोः ॥ ९ ॥ श्रिये ते पृश्निः उपऽसेचनी भूत् श्रिये दर्विः अरेपाः यया स्वे पात्रे सिंचसे उत् ॥ १० ॥ शतं वा यत् असुर्य प्रति त्वा सुऽमित्रः इत्था अस्तौत् दुःऽमित्रः इत्था अस्तौत् आवः यत् दस्युऽहत्ये कुत्सऽपुत्रं प्र आवः यत् दस्युऽहत्ये कुत्सऽवत्सं ॥ ११ ॥ २७ ॥ ५ ॥

॥ १०६ ॥ उभौ ऊं इति नूनं तत् इत् अर्थयेथे इति वि तन्वाथे इति धियः वस्त्रा अपसाऽइव सध्रीचीना यातवे प्र ई अजीगरिति सुदिनाऽइव पृक्षः आ तंसयेथे इति ॥ १ ॥ उष्टाराऽइव फर्वरेषु श्रयेथे इति प्रायोगाऽइव

श्वात्र्या शासुः आ इथः दूताऽइव हि स्थः यशसा जनेषु मा अप
स्थातं महिषाऽइव अवऽपानात् ॥ २ ॥ साकंऽयुजा शकुनस्यऽइव
पक्षा पश्वाऽइव चित्रा यजुः आ गमिष्टं अग्निःऽइव देवऽयोः दी-
दिऽवांसा परिज्मानाऽइव यजथः पुरुऽत्रा ॥ ३ ॥ आपी' वः अ-
स्मे' पितराऽइव पुत्रा उग्राऽइव रुचा नृपतीऽइव॰ तुर्यै इर्याऽइव
पुष्ट्यै किरणाऽइव भुज्यै श्रुष्टीवानाऽइव हवं आ गमिष्टं ॥ ४ ॥ वं-
सगाऽइव पूषर्या शिंबाता मित्राऽइव ऋता शतरा शातंपंता
वाजाऽइव उच्चा वयसा घर्म्येऽस्था मेषाऽइव इषा सपर्या पुरीषा
॥ ५ ॥ १ ॥ सृण्याऽइव जर्भरी' तुर्फरीतू' नैतोशाऽइव तुर्फरी' पर्फ-
रीका उदन्यजाऽइव जेमना मदेरू' ता मे जरायु अजरं मरायु
॥ ६ ॥ पज्राऽइव चर्चरं जारं मरायु क्षद्मऽइव अर्थेषु तर्तरीथः उ-
ग्रा ऋभू' न आपत् खरमज्रा खरऽज्रुः वायुः न पर्फरत् क्षयत् र-
यीणां ॥ ७ ॥ घर्माऽइव मधु जठरे सनेरू' भगेऽअविता तुर्फरी'
फारिवा अरं पतराऽइव चचरा चंद्रऽनिर्निक् मनःऽऋंगा म-
नन्या न जग्मी' ॥ ८ ॥ बृहंताऽइव गंभरेषु प्रतिऽस्थां पादाऽइव
गाधं तरंते विदाथः कर्णाऽइव शासुः अनु हि स्मराथः अंशाऽइव
नः भजतं चित्रं अप्नः ॥ ९ ॥ आरंगराऽइव मधु आ ईरयेथे' सार-
घाऽइव गवि नीचीनऽवारे कीनाराऽइव स्वेदं आऽसिस्विदा-
ना क्षामऽइव ऊर्जा सुयवसऽअत् सचेथे' ॥ १० ॥ ऋध्याम स्तोमं
सनुयाम वाजं आ नः मंत्रं सऽरथा इह उप यातं यशः न पक्वं मधु
गोषु अंतः आ भूतऽअंशः अश्विनोः कामं अप्राः ॥ ११ ॥ २ ॥

॥ १०७ ॥ आविः अभूत् महि माघोनं एषां विश्वं जीवं तमसः
निः अमोचि महि ज्योतिः पितृऽभिः दत्तं आ अगात् उरुः पंथाः

दक्षिणायाः अदर्शि ॥ १ ॥ उच्चा दिवि दक्षिणाऽवंतः अस्थुः ये अ-
श्वऽदाः सह ते सूर्येण हिरण्यऽदाः अमृतऽत्वं भजंते वासःऽदाः
सोम प्र तिरंते आयुः ॥ २ ॥ दैवी पूर्तिः दक्षिणा देवऽयज्या न कव-
ऽअरिभ्यः नहि ते पृणंति अथ नरः प्रयतऽदक्षिणासः अवद्य-
ऽभिया वहवः पृणंति ॥ ३ ॥ शतऽधारं वायुं अर्कं स्वःऽविदं नृ-
ऽचक्षसः ते अभि चक्षते हविः ये पृणंति प्र च यच्छंति संऽगमे ते
दक्षिणां दुहते सप्तऽमातरं ॥ ४ ॥ दक्षिणाऽवान् प्रथमः हूतः एति
दक्षिणाऽवान् ग्रामऽनीः अग्रं एति तं एव मन्ये नृऽपतिं जना-
नां यः प्रथमः दक्षिणां आऽविवाय ॥ ५ ॥ ३ ॥ तं एव ऋषिं तं उं
ब्रह्माणं आहुः यज्ञऽन्यं सामऽगां उक्थऽशसं सः शुक्रस्य तन्वः
वेद तिस्रः यः प्रथमः दक्षिणया रराध ॥ ६ ॥ दक्षिणा अश्वं दक्षि-
णा गां ददाति दक्षिणा चंद्रं उत यत् हिरण्यं दक्षिणा अन्नं वनुते
यः नः आत्मा दक्षिणां वर्मं कृणुते विऽजानन् ॥ ७ ॥ न भोजाः म-
म्रुः न निऽअर्थं ईयुः न रिष्यंति न व्यथंते ह भोजाः इदं यत् विश्वं
भुवनं स्वः॰ च एतत् सर्वं दक्षिणा एभ्यः ददाति ॥ ८ ॥ भोजाः जि-
ग्युः सुरभिं योनिं अग्रे भोजाः जिग्युः वध्वं या सुऽवासाः भोजाः
जिग्युः अंतःऽपेयं सुरायाः भोजाः जिग्युः ये अहूताः प्रऽयंति ॥ ९ ॥
भोजाय अश्वं सं मृजंति आशुं भोजाय आस्ते कन्या शुंभमाना
भोजस्य इदं पुष्करिणीऽइव वेश्म परिऽकृतं देवमानाऽइव चित्रं
॥ १० ॥ भोजं अश्वाः सुष्ठुऽवाहः वहंति सुऽवृत् रथः वर्तते दक्षि-
णायाः भोजं देवासः अवत भरेषु भोजः शत्रून् संऽअनीकेषु
जेता ॥ ११ ॥ ४ ॥

॥ १०८ ॥ किं इच्छंती सरमा प्र इदं आनट् दूरे हि अध्वा जगुरिः

पराचैः का अस्मेऽहितिः का परिऽतक्म्या आसीत् कथं रसायाः अतरः पयांसि ॥१॥ इंद्रस्य दूतीः इषिता चरामि महः इच्छंती पणयः निऽधीन् वः अतिऽस्कदः भियसा तत् नः आवत् तथा रसायाः अतरं पयांसि ॥२॥ कीदृङ् इंद्रः सरमे का दृशीका यस्य इदं दूतीः असरः पराकात् आ च गच्छात् मित्रं एन दधाम अथ गवां गोऽपतिः नः भवाति ॥३॥ न अहं तं वेद दभ्यं दभत् सः यस्य इदं दूतीः असरं पराकात् न तं गूहंति स्रवतः गभीराः हताः इंद्रेण पणयः शयध्वे ॥४॥ इमाः गावः सरमे याः ऐच्छः परि दिवः अंतान् सुऽभगे पतंती कः ते एनाः अव सृजात् अयुध्वी उत अस्माकं आयुधा संति तिग्मा ॥५॥५॥ असेन्या वः पणयः वचांसि अनिषव्याः तन्वः संतु पापीः अधृष्टः वः एतवै अस्तु पंथाः बृहस्पतिः वः उभया न मृळात् ॥६॥ अयं निऽधिः सरमे अद्रिऽबुध्नः गोभिः अश्वेभिः वसुऽभिः निऽऋष्टः रक्षंति तं पणयः ये सुऽगोपाः रेकु पदं अलकं आ जगंथ ॥७॥ आ इह गमन् ऋषयः सोमऽशिताः अयास्यः अंगिरसः नवऽग्वाः ते एतं ऊर्वं वि भजंत गोनां अथ एतत् वचः पणयः वमन् इत् ॥८॥ एव च त्वं सरमे आऽजगंथ प्रऽबाधिता सहसा दैव्येन स्वसारं त्वा कृणवै मा पुनः गाः अप ते गवां सुऽभगे भजाम ॥९॥ न अहं वेद भ्रातृऽत्वं नो स्वसृऽत्वं इंद्रः विदुः अंगिरसः च घोराः गोऽकामाः मे अच्छदयन् यत् आयं अप अतः इत पणयः वरीयः ॥१०॥ दूरं इत पणयः वरीयः उत् गावः यंतु मिनतीः ऋतेन बृहस्पतिः याः अविंदत् निऽगूळ्हाः सोमः ग्रावाणः ऋषयः च विप्राः ॥ ११ ॥ ६ ॥

॥१०९॥ ते ऽवदन् प्रथमाः ब्रह्मऽकिल्बिषे अकूपारः सलि-

लः मातरिश्वा वीळुऽहराः तपः उग्रः मयःऽभूः आपः देवीः प्र-
थमऽजाः ऋतेन ॥१॥ सोमः राजा प्रथमः ब्रह्मऽजायां पुनः
अयच्छत् अहृणीयमानः अनुऽअर्तिता वरुणः मित्रः आसीत्
अग्निः होता हस्तऽगृह्य आ निनाय ॥२॥ हस्तेन एव ग्राह्यः आ-
ऽधिः अस्याः ब्रह्मऽजाया इयं इति च इत् अवोचन् न दूताय प्र-
ऽह्ये तस्थे एषा तथा राष्ट्रं गुपितं क्षत्रियस्य ॥३॥ देवाः एतस्यां
अवदंत पूर्वे सप्तऽऋषयः तपसे ये निऽसेदुः भीमा जाया ब्राह्म-
णस्य उपऽनीता दुःऽधां दधाति परमे विऽओमन् ॥४॥ ब्रह्म-
ऽचारी चरति वेविषत् विषः सः देवानां भवति एकं अंगं तेन जा-
यां अनु अविंदत् बृहस्पतिः सोमेन नीतां जुह्वं न देवाः ॥५॥ पुनः
वै देवाः अददुः पुनः मनुष्याः उत राजानः सत्यं कृण्वानाः ब्रह्म-
ऽजायां पुनः ददुः ॥६॥ पुनःऽदाय ब्रह्मऽजायां कृत्वी देवैः निऽकि-
ल्बिषं ऊर्जं पृथिव्याः भक्त्वाय उरुऽगायं उप आसते ॥७॥७॥

॥११०॥ संऽइद्धः अद्य मनुषः दुरोणे देवः देवान् यजसि जा-
तऽवेदः आ च वह मित्रऽमहः चिकित्वान् त्वं दूतः कविः असि प्र-
ऽचेताः ॥१॥ तनूऽनपात् पथः ऋतस्य यानान् मध्वा संऽअंजन्
स्वदय सुऽजिह्व मन्मानि धीभिः उत यज्ञं ऋंधन् देवऽत्रा च कृ-
णुहि अध्वरं नः ॥२॥ आऽजुह्वानः ईड्यः वंद्यः च आ याहि अग्ने
वसुऽभिः सऽजोषाः त्वं देवानां असि यह्व होता सः एनान् यक्षि
इषितः यजीयान् ॥३॥ प्राचीनं बर्हिः प्रऽदिशा पृथिव्याः वस्तोः
अस्याः वृज्यते अग्रे अह्नां वि ऊं इति प्रथते विऽतरं वरीयः देवेभ्यः
अदितये स्योनं ॥४॥ व्यचस्वतीः उर्विया वि श्रयंतां पतिऽभ्यः
न जनयः शुंभमानाः देवीः द्वारः बृहतीः विश्वऽइन्वाः देवेभ्यः भ-

वत् सुप्रऽअयनाः ॥५॥८॥ आ सुस्वयंती यजते उपाके उषसा-
नक्ता सदतां नि योनौ दिव्ये योषणे बृहती सुऽरुक्मे॰ अधि
श्रियं शुक्रऽपिशं दधाने ॥६॥ दैव्या होतारा प्रथमा सुऽवाचा
मिमाना यज्ञं मनुषः यजध्यै प्रऽचोदयंता विदथेषु कारू प्रा-
चीनं ज्योतिः प्रऽदिशा दिशंता ॥७॥ आ नः यज्ञं भारती तूयं एतु
इळा मनुष्वत् इह चेतयंती तिस्रः देवीः बर्हिः आ इदं स्योनं स-
रस्वती सुऽअपसः सदंतु ॥८॥ यः इमे द्यावापृथिवी जनित्री
रूपैः अपिंशत् भुवनानि विश्वा तं अद्य होतः इषितः यजीयान्
देवं त्वष्टारं इह यक्षि विद्वान् ॥९॥ उपऽअवसृज त्मन्या संऽअं-
जन् देवानां पाथः ऋतुऽथा हवींषि वनस्पतिः शमिता देवः
अग्निः स्वदंतु हव्यं मधुना घृतेन ॥१०॥ सद्यः जातः वि अमिमीत
यज्ञं अग्निः देवानां अभवत् पुरःऽगाः अस्य होतुः प्रऽदिशि ऋ-
तस्य वाचि स्वाहाऽकृतं हविः अदंतु देवाः ॥११॥९॥

॥१११॥ मनीषिणः प्र भरध्वं मनीषां यथाऽयथा मतयः सं-
ति नृणां इंद्रं सत्यैः आ ईरयाम कृतेभिः सः हि वीरः गिर्वणस्युः
विदानः ॥१॥ ऋतस्य हि सदसः धीतिः अद्यौत् सं गार्ष्टेयः वृष-
भः गोभिः आनट् उत् अतिष्ठत् तविषेण रवेण महांति चित् सं
विव्याच रजांसि ॥२॥ इंद्रः किल श्रुत्यै अस्य वेद सः हि जिष्णुः
पथिऽकृत् सूर्याय आत् मेनां कृण्वन् अच्युतः भुवत् गोः पतिः दि-
वः सनऽजाः अप्रतिऽइतः ॥३॥ इंद्रः मह्ना महतः अर्णवस्य व्रता
अमिनात् अंगिरःऽभिः गृणानः पुरूणि चित् नि ततान रजांसि
दाधार यः धरुणं सत्यऽताता ॥४॥ इंद्रः दिवः प्रतिऽमानं पृथि-
व्याः विश्वाः वेद सवना हंति शुष्णं महीं चित् द्यां आ अतनोत्

सूर्येण चा स्कंभ चित् स्कंभनेन स्कभीयान् ॥५॥१०॥ वज्रेण हि
वृत्रऽहा वृत्रं अस्तः अदेवस्य शूशुवानस्य मायाः वि धृष्णो अत्र
धृषता जघंथ अर्थ अभवः मघऽवन् बाहुऽओजाः ॥६॥ सचंत
यत् उपसः सूर्येण चित्रां अस्य केतवः रां अविंदन् आ यत् नक्षत्रं
ददृशे दिवः न पुनः यतः नकिः अद्धा नु वेद ॥७॥ दूरं किल प्रथमाः
जग्मुः आसां इंद्रस्य याः प्रऽसवे सस्रुः आपः क्व स्वित् अग्रं क्व बु-
ध्नः आसां आपः मध्यं क्व वः नूनं अंतः ॥८॥ सृजः सिंधून् अहिना
जग्रसानान् आत् इत् एताः प्र विविज्रे जवेन मुमुक्षमाणाः उत
याः मुमुचे अध इत् एताः न रमंते निऽतिक्ताः ॥९॥ सध्रीचीः सिंधुं
उशतीःऽइव आयन् सनात् जारः आरितः पूःऽभित् आसां अस्त
आ ते पार्थिवा वसूनि अस्मे जग्मुः सूनृताः इंद्र पूर्वीः ॥१०॥११॥

॥११२॥ इंद्र पिब प्रतिऽकामं सुतस्य प्रातःऽसावः तव हि पू-
र्वऽपीतिः हर्षस्व हंतवे शूर शत्रून् उक्थेभिः ते वीर्या प्र ब्रवाम
॥१॥ यः ते रथः मनसः जवीयान् आ इंद्र तेन सोमऽपेयाय याहि
तूयं आ ते हरयः प्र द्रवंतु येभिः यासि वृषऽभिः मंदमानः ॥२॥ ह-
रित्वता वर्चसा सूर्यस्य श्रेष्ठैः रूपैः तन्वं स्पर्शयस्व अस्माभिः इंद्र
सखिऽभिः हुवानः सध्रीचीनः मादयस्व निऽसद्य ॥३॥ यस्य त्यत्
ते महिमानं मदेषु इमे मही रोदसी न अविविक्तां तत् ओकः
आ हरिऽभिः इंद्र युक्तैः प्रियेभिः याहि प्रियं अन्नं अच्छ ॥४॥ यस्य
शश्वत् पपिऽवान् इंद्र शत्रून् अननुऽकृत्या रण्या चकर्थ सः ते पु-
रंऽधिं तविषीं इयर्ति सः ते मदाय सुतः इंद्र सोमः ॥५॥१२॥ इदं ते
पात्रं सनऽवित्तं इंद्र पिब सोमं एना शतऽक्रतो॰ पूर्णः आऽहावः
मदिरस्य मध्वः यं विश्वे इत् अभिऽहर्यंति देवाः ॥६॥ वि हि त्वां

इंद्र पुरुधा जनासः हितऽप्रयसः वृषभ ह्वयंते अस्माकं ते
मत्ऽतमानि इमा भुवन् सवना तेषु हर्य ॥७॥ प्र ते इंद्र पू
प्र नूनं वीर्या वोचं प्रथमा कृतानि सतीनऽमन्युः अश्रथय
सुऽवेदनां अकृणोः ब्रह्मणे गां ॥८॥ नि सु सीद गणऽपते ग
आहुः विप्रऽतमं कवीनां न ऋते त्वत् क्रियते किं चन अ
अर्कं मघऽवन् चित्रं अर्च ॥९॥ अभिऽख्या नः मघऽव
मानान् सखे बोधि वसुऽपते सखीनां रणं कृधि रणऽ
ऽशुष्म अभक्ते चित् आ भज राये अस्मान् ॥१०॥१३॥

॥११३॥ तं अस्य द्यावापृथिवी सऽचेतसा विश्वेभि
नुं शुष्मं आवतां यत् ऐत् कृण्वानः महिमानं इंद्रियं
स्य क्रतुऽमान् अवर्धत ॥१॥ तं अस्य विष्णुः महिम
अंशुं दधन्वान् मधुनः वि रप्शते देवेभिः इंद्रः मघऽव
वृत्रं जघन्वान् अभवत् वरेण्यः ॥२॥ वृत्रेण यत् अ
आयुधा संऽअस्थिथाः युधये शंसं आऽविदे विश्वे
सह त्मना अवर्धन् उग्र महिमानं इंद्रियं ॥३॥ ज
अबाधत स्पृधः प्र अपश्यत् वीरः अभि पौंस्यं र
अवं सऽस्यदः सृजत् अस्तभ्नात् नाकं सुऽअपस्य
इंद्रः सत्रा तविषीः अपत्यत वरीयः द्यावापृथि
अभरत् धृषितः वज्रं आयसं शेवं मित्राय व
॥१४॥ इंद्रस्य अत्र तविषीभ्यः विऽरप्शिनः अ
मन्यवे वृत्रं यत् उग्रः वि अवृश्चत् ओजसा अप

पत्यत ॥ ७ ॥ विश्वे देवासः अध वृष्ण्यानि ते अवर्धयन् सोमऽवत्या
वचस्यया रुद्धं वृत्रं अहिं इंद्रस्य हन्मना अग्निः न जंभैः तृषु अन्नं
आवयत् ॥ ८ ॥ भूरि दक्षेभिः वचनेभिः ऋक्वऽभिः सख्येभिः स-
ख्यानि प्र वोचत इंद्रः धुनिं च चुमुरिं च दंभयन् श्रद्धाऽमनस्या
शृणुते दभीतये ॥ ९ ॥ त्वं पुरूणि आ भर सुऽअश्व्या येभिः मंसै नि-
ऽवचनानि शंसन् सुऽगेभिः विश्वा दुःऽइता तरेम विदो सु नः
उर्विया गाधं अद्य ॥ १० ॥ १५ ॥

॥ ११४ ॥ घर्मा संऽअंता त्रिऽवृतं वि आपतुः तयोः जुष्टिं मा-
तरिश्वा जगाम दिवः पयः दिधिषाणाः अवेषन् विदुः देवाः स-
हऽसामानं अर्कं ॥ १ ॥ तिस्रः देष्ट्राय निःऽऋतीः उप आसते दीर्घ-
ऽश्रुतः वि हि जानंति वह्नयः तासां नि चिक्युः कवयः निऽदानं
परेषु याः गुह्येषु व्रतेषु ॥ २ ॥ चतुःऽकपर्दा युवतिः सुऽपेशाः घृत-
ऽप्रतीका वयुनानि वस्ते तस्यां सुऽपर्णा वृषणा नि सेदतुः यत्र
देवाः दधिरे भागऽधेयं ॥ ३ ॥ एकः सुऽपर्णः सः समुद्रं आ विवेश
सः इदं विश्वं भुवनं वि चष्टे तं पाकेन मनसा अपश्यं अंतितः तं
माता रेळ्हि सः ऊं इति रेळ्हि मातरं ॥ ४ ॥ सुऽपर्णं विप्राः कवयः व-
चःऽभिः एकं संतं वहुधा कल्पयंति छंदांसि च दधतः अध्वरेषु ग्र-
हान् सोमस्य मिमते द्वादश ॥ ५ ॥ १६ ॥ षट्ऽत्रिंशान् च चतुरः क-
ल्पयंतः छंदांसि च दधतः आऽद्वादशं यज्ञं विऽमाय कवयः मनी-
षा ऋक्ऽसामाभ्यां प्र रथं वर्तयंति ॥ ६ ॥ चतुःऽदश अन्ये महि-
मानः अस्य तं धीराः वाचा प्र नयंति सप्त आप्तानं तीर्थं कः इह प्र
वोचत् येन पथा प्रऽपिबंते सुतस्य ॥ ७ ॥ सहस्रधा पंचऽदशानि
उक्था यावत् द्यावापृथिवी इति तावत् इत् तत् सहस्रधा महिमानः

सहस्रं यावंत् ब्रह्मं विऽस्थितं तावंती वाक्॥
आ वेद धीरः कः धिष्ण्यां प्रतिं वाचं पपाद
शूरं आहुः हरीं इंद्रस्य नि चिकाय कः स्वित्॥
एकें चरंति रथंस्य धूःऽसु युक्तासः अस्थुः श्रमं
एभ्यः यदा यमः भवंति हर्म्ये हितः ॥१०॥१७

॥११५॥ चित्रः इत् शिशोः तरुंणस्य वक्षथ
पिऽएतिं धातंवे अनूधाः यदिं जीजंनत् अ
महिं दूत्यं चरंन्॥१॥ अग्निः ह नामं धायि द
वनां युवते भस्मंना दता अभिऽप्रमुरां जुह्वा
प्रोथंमानः यवंसे वृषां॥२॥ तं वः विं न द्रुऽ
प्रोथंतं प्रऽवपंतं अर्णवं आसा वह्निं न शोचि
हिंऽव्रतं न सरजंतं अध्वंनः॥३॥ वि यस्यं ते
धक्षोः न वाताः परि संति अच्युंताः आ रण्व
त्वनं चित्तं नगंत प्र शिपंतः इष्टये॥४॥ सः इत्
काण्वंऽसखा अर्यः परस्य अंतरस्य तरुंषः अ
ग्निः सूरीन् अग्निः ददातु तेषां अवंः नः॥५॥
माय सत्यंसे सुऽपित्र तृषु च्यवानः अनु जा
यः पृषता वरं सते सहिन्ऽतमाय धन्वंना द
अग्निः सैतैः सह सूरिऽभिः वसुः स्तवे सहंसः
मासः न ये सुऽधिताः ऋतऽयवः द्यावः न द्यु

अ॒प॑यः अ॒वो॒च॒न् तान् च॒ पा॒हि गृ॒ण॒तः च॒ सू॒रीन् वष॑ट् वष॑ट् इति॑ ऊ॒र्ध्वास॑ः अ॒न॒क्ष॒न् नम॑ः नम॑ः इति॑ ऊ॒र्ध्वास॑ः अ॒न॒क्ष॒न् ॥ ९ ॥ १९ ॥

॥ ११६ ॥ पिब॑ सोम॑ं म॒ह॒ते इ॒न्द्रि॒याय॑ पिब॑ वृ॒त्राय॑ हन्त॑वे श॒वि॒ष्ठ पिब॑ रा॒ये शव॑से हू॒यमा॑नः पिब॑ मध्व॑ः तृ॒पत् इ॒न्द्र॒ आ वृ॒ष॒स्व॒ ॥ १ ॥ अ॒स्य पि॒ब॒ क्षु॒ऽमत॑ः प्रऽस्थि॑तस्य इन्द्र॑ सोम॑स्य वर॑ं आ सु॒तस्य॑ स्व॒स्ति॒ऽदाः मन॑सा मा॒द॒य॒स्व॒ अ॒र्वा॒ची॒नः रे॒वते॑ सौभ॑गाय ॥ २ ॥ म॒मत्तु॑ त्वा॒ दि॒व्यः सोम॑ः इ॒न्द्र॒ म॒मत्तु॑ यः सू॒यते॑ पार्थि॑वेषु म॒मत्तु॑ येन॑ वरि॑वः च॒कर्थ॑ म॒मत्तु॑ येन॑ नि॒ऽरि॒णासि॑ शत्रू॑न् ॥ ३ ॥ आ द्वि॒ऽवर्हा॑ः अ॒मि॒नः या॒तु॒ इन्द्र॑ः वृषा॑ हरि॑ऽभ्यां परि॑ऽसिक्तं अन्ध॑ः गवि॑ आ सु॒तस्य॑ प्रऽभृ॑तस्य मध्व॑ः सत्रा खेदा॑ं अ॒रु॒श॒ऽहा आ वृ॒ष॒स्व॒ ॥ ४ ॥ नि ति॒ग्मानि॑ भ्रा॒श॒यन् भ्राश्या॑नि अव॑ स्थि॒रा त॒नु॒हि॒ या॒तु॒ऽजूना॑ं उ॒ग्राय॑ ते॒ सहः॑ बल॑ं द॒दा॒मि॒ प्र॒ति॒ऽइत्य॑ शत्रू॑न् वि॒ऽगदे॑षु वृ॒श्च॒ ॥ ५ ॥ २० ॥

वि अ॒र्यः इ॒न्द्र॒ त॒नु॒हि॒ श्रवां॑सि ओज॑ः स्थि॒राऽइ॑व धन्व॑नः अ॒भि॒ऽमा॑तीः अ॒स्म॒द्र्य॑क् व॒वृ॒धा॒नः सहः॑ऽभिः अनि॑ऽभृष्टः त॒न्व॑ं व॒वृ॒ध॒स्व॒ ॥ ६ ॥ इ॒दं ह॒विः म॒घ॒ऽव॒न् तुभ्य॑ं रा॒तं प्रति॑ स॒म्ऽरा॒ट् अह॑णानः गृ॒भा॒य॒ तुभ्य॑ं सु॒तः म॒घ॒ऽव॒न् तुभ्य॑ं प॒क्वः अ॒द्धि इ॒न्द्र॒ पिब॑ च॒ प्रऽस्थि॑तस्य ॥ ७ ॥ अ॒द्धि इत् इ॒न्द्र॒ प्रऽस्थि॑ता इ॒मा ह॒वींषि॑ चन॑ः द॒धि॒ष्व॒ प॒च॒ता उ॒त सोम॑ं प्रय॑स्वन्तः प्रति॑ ह॒र्या॒म॒सि॒ त्वा॒ स॒त्याः स॒न्तु॒ यज॑मानस्य कामा॑ः ॥ ८ ॥ प्र इ॒न्द्रा॒ग्नि॒ऽभ्या॑ं सु॒ऽव॒च॒स्या॑ं इ॒य॒र्मि॒ सिन्धौ॑ऽइव प्र ई॒र॒यं॒ नाव॑ं अ॒र्कैः अ॒या॑ःऽइव परि॑ च॒र॒न्ति॒ दे॒वाः ये अ॒स्मभ्य॑ं ध॒न॒ऽदाः उ॒त्ऽभिदः॑ च॒ ॥ ९ ॥ २१ ॥

॥ ११७ ॥ न वै ऊं॒ दे॒वाः क्षुधं॑ इत् व॒धं द॒दुः उ॒त आशि॑तं उप॑ग॒-

च्छंति मृत्यवंः उतो॑ रयिः पृणतः न उपं दस्यति उत अपृंणन् म-
र्डितारं न विंदते ॥१॥ यः आध्राय चकमानाय पित्वः अन्नंऽवान्
सन् रफिताय उपऽजग्मुषे स्थिरं मनंः कृणुते सेवंते पुरा उतो॑
चित् सः मर्डितारं न विंदते ॥२॥ सः इत् भोजः यः गृहवे ददाति
अन्नंऽकामाय चरंते कृशायं अरं अस्मै भवति यामंऽहूतौ उत
अपरीषु कृणुते सखायं ॥३॥ न सः सखा यः न ददाति सख्ये स-
चाऽभुवे सचंमानाय पित्वः अपं अस्मात् प्र इयात् न तत् ओकंः
अस्ति पृणंतं अन्यं अरंणं चित् इच्छेत् ॥४॥ पृणीयात् इत् नाधं-
मानाय तव्यान् द्राघीयांसं अनुं पश्येत पंथां ओ॑ हि वर्तंते रथ्यां-
ऽइव चक्रा अन्यंऽअंन्यं उपं तिष्ठंत रायंः ॥५॥२२॥ मोघं अन्नं वि-
दते अप्रंऽचेताः सत्यं ब्रवीमि वधः इत् सः तस्यं न अर्यमणं पुष्यं-
ति नो॑ सखायं केवंलऽअघः भवति केवलऽआदी ॥६॥ कृषन्
इत् फालंः आशितं कृणोति यन् अध्वानं अपं वृंक्ते चरित्रैंः वदंन्
ब्रह्मा अवंदतः वनीयान् पृणन् आपिः अपृंणंतं अभि स्यात्
॥७॥ एकंऽपात् भूयंः द्विऽपदंः वि चक्रमे द्विऽपात् त्रिऽपादं अ-
भि एति पश्चात् चतुंःऽपात् एति द्विऽपदां अभिऽस्वरे संऽपश्यंन्
पंक्तीः उपऽतिष्ठंमानः ॥८॥ समौ चित् हस्तौ न समं विविष्टः सं-
ऽमातरा चित् न समं दुहाते॑ यमयोः चित् न समा वीर्याणि ज्ञा-
ती॑ चित् संतौ न समं पृणीतः ॥९॥२३॥

॥११८॥ अग्ने हंसि नि अत्रिणं दीद्यंत् मर्त्येषु आ स्वे क्षये शु-
चिऽव्रत ॥१॥ उत् तिष्ठसि सुऽआंहुतः घृतानि प्रति मोदसे यत्
त्वा स्रुचंः संऽअस्थिरन् ॥२॥ सः आऽहुतः वि रोचते अग्निः ईळे-
न्यंः गिरा स्रुचा प्रतीकं अज्यते ॥३॥ घृतेनं अग्निः सं अज्यते मधुं-

ऽप्रतीकः आऽहुतः रोचमानः विभाऽवसुः ॥४॥ जरमाणः सं ड्-
ध्यसे देवेभ्यः हव्यऽवाहन तं त्वा हवंत मर्त्याः ॥५॥२४॥ तं मर्ताः
अमर्त्यं घृतेन अग्निं सपर्यत अदाभ्यं गृहऽपतिं ॥६॥ अदाभ्येन
शोचिषा अग्ने रक्षः त्वं दह गोपाः ऋतस्य दीदिहि ॥७॥ सः त्वं अग्ने
प्रतीकेन प्रति ओष यातुऽधान्यः उरुऽक्षयेषु दीद्यत् ॥८॥ तं त्वा
गीःऽभिः उरुऽक्षयाः हव्यऽवाहं सं ईधिरे यजिष्ठं मानुषे जने
॥९॥२५॥

॥११९॥ इति वै इति मे मनः गां अश्वं सनुयां इति कुवित् सो-
मस्य अपां इति ॥१॥ प्र वाताःऽइव दोधतः उत् मा पीताः अयं-
सत कुवित् सोमस्य अपां इति ॥२॥ उत् मा पीताः अयंसत रथं
अश्वाःऽइव आशवः कुवित् सोमस्य अपां इति ॥३॥ उप मा म-
तिः अस्थित वाश्रा पुत्रंऽइव प्रियं कुवित् सोमस्य अपां इति
॥४॥ अहं तष्टाऽइव वंधुरं परि अचामि हृदा मतिं कुवित् सोमस्य
अपां इति ॥५॥ नहि मे अक्षिऽपत् चन अच्छांत्सुः पंच कृष्टयः
कुवित् सोमस्य अपां इति ॥६॥२६॥ नहि मे रोदसी उभे अन्यं
पक्षं चन प्रति कुवित् सोमस्य अपां इति ॥७॥ अभि द्यां महिना
भुवं अभि इमां पृथिवीं महीं कुवित् सोमस्य अपां इति ॥८॥ हंत
अहं पृथिवीं इमां नि दधानि इह वा इह वा कुवित् सोमस्य अपां
इति ॥९॥ ओषं इत् पृथिवीं अहं जंघनानि इह वा इह वा कुवित्
सोमस्य अपां इति ॥१०॥ दिवि मे अन्यः पक्षः अधः अन्यं अची-
कृषं कुवित् सोमस्य अपां इति ॥११॥ अहं अस्मि महाऽमहः अ-
भिऽनभ्यं उत्ऽईषितः कुवित् सोमस्य अपां इति ॥१२॥ गृहः या-
मि अरंऽकृतः देवेभ्यः हव्यऽवाहनः कुवित् सोमस्य अपां इति
॥१३॥२७॥६॥

॥१२०॥ तत् इत् आस भुवनेषु ज्येष्ठं यतः जज्ञे उग्रः त्वेषऽनृ-
म्णः सद्यः जज्ञानः नि रिणाति शत्रून् अनु यं विश्वे मदंति ऊमाः
॥१॥ ववृधानः शवसा भूरिऽओजाः शत्रुः दासाय भियसं दधाति
अविऽअनत् च विऽअनत् च सस्नि सं ते नवंत प्रऽभृता मदेषु
॥२॥ त्वे क्रतुं अपि वृंजंति विश्वे द्विः यत् एते त्रिः भवंति ऊमाः
स्वादोः स्वादीयः स्वादुना सृज सं अदः सु मधु मधुना अभि यो-
धीः ॥३॥ इति चित् हि त्वा धना जयंतं मदेऽमदे अनुऽमदंति वि-
प्राः ओजीयः धृष्णो स्थिरं आ तनुष्व मा त्वा दभन् यातुऽधानाः
दुःऽएवाः ॥४॥ त्वया वयं शाशद्महे रणेषु प्रऽपश्यंतः युधेन्यानि
भूरि चोदयामि ते आयुधा वचःऽभिः सं ते शिशामि ब्रह्मणा व-
यांसि ॥५॥१॥ स्तुषेय्यं पुरुऽवर्पसं ऋभ्वं इनऽतमं आप्त्यं आप्त्यानां
आ दर्षते शवसा सप्त दानून् प्र साक्षते प्रतिऽमानानि भूरि ॥६॥
नि तत् दधिषे अवरं परं च यस्मिन् आविथ अवसा दुरोणे आ
मातरा स्थापयसे जिगत्नू अतः इनोषि कर्वरा पुरूणि ॥७॥ इ-
मा ब्रह्म बृहत्ऽदिवः विवक्ति इंद्राय शूषं अग्रियः स्वःऽसाः महः
गोत्रस्य क्षयति स्वऽराजः दुरः च विश्वाः अवृणोत् अप स्वाः
॥८॥ एव महान् बृहत्ऽदिवः अथर्वा अवोचत् स्वां तन्वं इंद्रं एव
स्वसारः मातरिभ्वरीः अरिप्राः हिन्वंति च शवसा वर्धयंति च
॥९॥२॥

॥१२१॥ हिरण्यऽगर्भः सं अवर्तत अग्रे भूतस्य जातः पतिः ए-
कः आसीत् सः दाधार पृथिवीं द्यां उत इमां कस्मै देवाय हविषा
विधेम ॥१॥ यः आत्मऽदाः बलऽदाः यस्य विश्वे उपऽआसते प्र-
ऽशिषं यस्य देवाः यस्य छाया अमृतं यस्य मृत्युः कस्मै देवाय ह-

विषा विधेम ॥२॥ यः प्राणतः निऽमिषतः महिऽत्वा एकः इत्
राजा जगतः बभूव यः ईशे अस्य द्विऽपदः चतुःऽपदः कस्मै देवाय
हविषा विधेम ॥३॥ यस्य इमे हिमऽवंतः महिऽत्वा यस्य समुद्रं र-
सया सह आहुः यस्य इमाः प्रऽदिशः यस्य बाहू इति कस्मै देवाय ह-
विषा विधेम ॥४॥ येन द्यौः उग्रा पृथिवी च दृळ्हा येन स्वः१ स्त-
भितं येन नाकः यः अंतरिक्षे रजसः विऽमानः कस्मै देवाय हवि-
षा विधेम ॥५॥३॥ यं क्रंदसी इति अवसा तस्तभाने इति अभि ऐक्षेतां म-
नसा रेजमाने इति यत्र अधि सूरः उत्ऽइतः विऽभाति कस्मै देवाय
हविषा विधेम ॥६॥ आपः ह यत् बृहतीः विश्वं आयन् गर्भं दधा-
नाः जनयंतीः अग्निं ततः देवानां सं अवर्तत असुः एकः कस्मै दे-
वाय हविषा विधेम ॥७॥ यः चित् आपः महिना परिऽअपश्यत्
दक्षं दधानाः जनयंतीः यज्ञं यः देवेषु अधि देवः एकः आसीत् क-
स्मै देवाय हविषा विधेम ॥८॥ मा नः हिंसीत् जनिता यः पृथि-
व्याः यः वा दिवं सत्यऽधर्मा जजान यः च अपः चंद्राः बृहतीः ज-
जान कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥९॥ प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो
विश्वा जातानि परि ता बभूव। यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वयं
स्याम पतयो रयीणां ॥१०॥४॥

॥१२२॥ वसुं न चित्रऽमहसं गृणीषे वामं शेवं अतिथिं अद्वि-
षेण्यं सः रासते शुरुधः विश्वऽधायसः अग्निः होता गृहऽपतिः
सुऽवीर्यं ॥१॥ जुषाणः अग्ने प्रति हर्य मे वचः विश्वानि विद्वान्
वयुनानि सुऽक्रतो इति घृतऽनिर्निक् ब्रह्मणे गातुं आ ईरय तव दे-
वाः अजनयन् अनु व्रतं ॥२॥ सप्त धामानि परिऽयन् अमर्त्यः दा-
शन् दाशुषे सुऽकृते ममहस्व सुऽवीरेण रयिणा अग्ने सुऽआभुवा

यः ते आनंद सं॒ऽइधा तं जु॒षस्व ॥ ३ ॥ य॒ज्ञस्य॑ के॒तुं प्र॒थ॒मं पु॒रःऽहि॑तं ह॒विष्मं॑तः ई॒ळते स॒प्त वा॒जिनं॑ शृ॒ण्वंतं॑ अ॒ग्निं घृ॒तऽपृ॑ष्ठं उ॒क्षणं॑ पृ॒णंतं॑ दे॒वं पृ॒ण॒ते सु॒ऽवीर्यं॑ ॥ ४ ॥ त्वं दू॒तः प्र॒थ॒मः वरे॑ण्यः सः हू॒यमा॑नः अ॒मृता॑य म॒त्स्व॒ त्वां म॒र्जय॑न् म॒रुतः॑ दा॒शुषः॑ गृ॒हे त्वां स्तोमे॑भिः भृग॑वः वि रु॒रु॒चुः ॥ ५ ॥ ५ ॥ इषं॑ दु॒हन् सु॒ऽदुघां॑ वि॒श्वऽधा॑यसं य॒ज्ञ॒ऽप्रि॑ये यज॑मानाय सु॒ऽक्र॒तो॒ इ॑ति अग्ने॑ घृ॒तऽस्नुः त्रिः ऋ॒तानि॑ दीद्य॑त् व॒र्तिः य॒ज्ञं प॒रि॒ऽयन् सु॒क्र॒तु॒ऽयसे॑ ॥ ६ ॥ त्वां इत् अ॒स्याः उ॒षसः॑ वि॒ऽउ॑ष्टिषु दू॒तं कृ॒ण्वा॒नाः अ॒यजं॑त मानु॑षाः त्वां दे॒वाः म॒ह॒या॒य्या॑य व॒वृ॒धुः आज्यं॑ अ॒ग्ने॒ नि॒ऽमृ॒जंतः॑ अ॒ध्व॒रे ॥ ७ ॥ नि त्वा॒ वसि॑ष्ठाः अ॒ह्वं॒त वा॒जिनं॑ गृ॒णंतः॑ अ॒ग्ने॒ वि॒दथे॑षु वे॒धसः॑ रा॒यः पोषं॑ यज॑मानेषु धा॒र॒य यू॒यं पा॒त॒ स्व॒स्ति॒ऽभिः॑ सदा॑ नः॒ ॥ ८ ॥ ६ ॥

॥ १२३ ॥ अ॒यं वे॒नः चो॒द॒य॒त् पृश्नि॑ऽगर्भाः ज्योतिः॑ऽजरायुः र॒जसः॑ वि॒ऽमाने॑ इ॒मं अ॒पां सं॒ऽग॒मे सूर्य॑स्य शिशुं॑ न विप्राः॑ म॒ति॒ऽभिः॑ रि॒हं॒ति॒ ॥ १ ॥ स॒मु॒द्रात् ऊ॒र्मिं उत् इ॒य॒र्ति॒ वे॒नः न॒भः॒ऽजाः पृ॒ष्ठं ह॒र्य॒तस्य॑ द॒र्शि॒ ऋ॒तस्य॑ सानौ॑ अधि॑ वि॒ष्टपि॑ भ्राट् स॒मा॒नं योनिं॑ अ॒भि अ॒नू॒ष॒त॒ व्राः ॥ २ ॥ स॒मा॒नं पू॒र्वीः अ॒भि वा॒व॒शा॒नाः तिष्ठं॑न् व॒त्सस्य॑ मा॒त॒रः स॒ऽनी॑ळाः ऋ॒तस्य॑ सानौ॑ अधि॑ च॒क्र॒मा॒णाः रि॒हंति॑ मध्वः॑ अ॒मृत॑स्य वाणीः॑ ॥ ३ ॥ जा॒नंतः॑ रू॒पं अ॒कृ॒पं॒त॒ विप्राः॑ मृ॒गस्य॑ घोषं॑ म॒हि॒षस्य॑ हि ग्मन् ऋ॒तेन॑ यंतः॑ अधि॑ सिंधुं॑ अ॒स्थुः॒ वि॒द॒त् गं॒ध॒र्वः अ॒मृता॑नि नाम॑ ॥ ४ ॥ अ॒प्स॒राः जा॒रं उ॒प॒ऽसि॒ष्मि॒या॒णा योषा॑ बि॒भ॒र्ति॒ प॒र॒मे वि॒ऽओ॑मन् चर॑त् प्रि॒यस्य॑ योनि॑षु प्रि॒यः सन् सी॒द॒त् प॒क्षे हि॒र॒ण्यये॑ सः वे॒नः ॥ ५ ॥ ७ ॥ नाके॑ सु॒ऽप॒र्णं उप॑ यत् पतं॑तं हृ॒दा वेनं॑तः अ॒भि अ॒च॒क्ष॒त॒ त्वा॒ हिर॑ण्यऽपक्षं वरु॑-

वीभत्सूनां सऽयुजं हंसं आहुः अपां दिव्यानां सख्ये चरंतं अनुऽस्तुभं अनु चर्चूर्यमाणं इंद्रं नि चिक्युः कवयः मनीषा ॥ ९ ॥ १० ॥

॥ १२५ ॥ अहं रुद्रेभिः वसुऽभिः चरामि अहं आदित्यैः उत विश्वऽदेवैः अहं मित्रावरुणा उभा बिभर्मि अहं इंद्राग्नी अहं अश्विना उभा ॥ १ ॥ अहं सोमं आहनसं बिभर्मि अहं त्वष्टारं उत पूषणं भगं अहं दधामि द्रविणं हविष्मते सुप्रऽअव्ये यजमानाय सुन्वते ॥ २ ॥ अहं राष्ट्री संऽगमनी वसूनां चिकितुषी प्रथमा यज्ञियानां तां मा देवाः वि अदधुः पुरुऽत्रा भूरिऽस्थात्रां भूरि आऽवेशयंतीं ॥ ३ ॥ मया सः अन्नं अत्ति यः विऽपश्यति यः प्राणिति यः ईं शृणोति उक्तं अमंतवः मां ते उप क्षियंति श्रुधि श्रुत श्रद्धिऽवं ते वदामि ॥ ४ ॥ अहं एव स्वयं इदं वदामि जुष्टं देवेभिः उत मानुषेभिः यं कामये तंऽतं उग्रं कृणोमि तं ब्रह्माणं तं ऋषिं तं सुऽमेधां ॥ ५ ॥ ११ ॥ अहं रुद्राय धनुः आ तनोमि ब्रह्मऽद्विषे शरवे हंतवै ऊं अहं जनाय सऽमदं कृणोमि अहं द्यावापृथिवी आ विवेश ॥ ६ ॥ अहं सुवे पितरं अस्य मूर्धन् मम योनिः अप्ऽसु अंतः समुद्रे ततः वि तिष्ठे भुवना अनु विश्वा उत अमूं द्यां वर्ष्मणा उप स्पृशामि ॥ ७ ॥ अहं एव वातःऽइव प्र वामि आऽरभमाणा भुवनानि विश्वा परः दिवा परः एना पृथिव्या एतावती महिना सं बभूव ॥ ८ ॥ १२ ॥

॥ १२६ ॥ न तं अंहः न दुःऽइतं देवासः अष्ट मर्त्यं सऽजोषसः यं अर्यमा मित्रः नयंति वरुणः अति द्विषः ॥ १ ॥ तत् हि वयं वृणीमहे वरुण मित्र अर्यमन् येन निः अंहसः यूयं पाथ नेथ च मर्त्यं अ-

न महां नमंतां प्रऽदिशः चतंस्रः त्वया अधिऽअध्क्षेण पृतनाः
म ॥१॥ ममं देवाः विऽहवे संतु सर्वे इंद्रऽवंतः मरुतंः विष्णुः
ग्निः ममं अंतरिक्षं उरुऽलोकं अस्तु महां वातंः पवतां कामे
स्मिन् ॥२॥ मयिं देवाः द्रविंणं आ यजंतां मयिं आऽशीः अस्तु
यिं देवऽहूतिः दैव्याः होतारः वनुषंत पूर्वे अरिष्टाः स्याम तन्वा
ुऽवीराः ॥३॥ महां यजंतु ममं यानिं हव्या आऽकूतिः सत्या म-
नंसः मे अस्तु एनंः मा नि गां कतमत् चन अहं विश्वे देवासः अ-
धिं वोचत नः ॥४॥ देवीः षट् उर्वीः उरु नः कृणोत विश्वे देवासः
इह वीरयध्वं मा हास्महि प्रऽजया मा तनूभिः मा रधाम द्विषते
सोम राजन् ॥५॥१५॥ अग्ने मन्युं प्रतिऽनुदन् परेषां अदंब्धः गो-
पाः परि पाहि नः त्वं प्रत्यंचः यंतु निऽगुतंः पुनंः ते अमा एषां
चित्तं प्रऽबुधां वि नेशत् ॥६॥ धाता धातृणां भुवंनस्य यः पतिंः
देवं त्रातारं अभिमातिऽसहं इमं यज्ञं अश्विना उभा बृहस्पतिंः
देवाः पांतु यजंमानं निऽअर्थात् ॥७॥ उरुऽव्यचाः नः महिषः
शर्म यंसत् अस्मिन् हवे पुरुऽहूतः पुरुऽक्षुः सः नः प्रऽजायै हरि-
ऽअश्व मृळय इंद्र मा नः रिरिषः मा परा दाः ॥८॥ ये नः सऽपत्नाः
अपं ते भवंतु इंद्राग्निऽभ्यां अवं बाधामहे तान् वसंवः रुद्राः आ-
दित्याः उपरिऽस्पृशं मा उग्रं चेत्तारं अधिऽराजं अक्रन् ॥९॥१६॥

॥१०॥

॥१२९॥ न असंत् आसीत् नो सत् आसीत् तदानीं न आ-
सीत् रजंः नो विऽओम परः यत् किं आ अवरीवः कुह कस्यं श-
र्मन् अंभः किं आसीत् गहनं गभीरं ॥१॥ न मृत्युः आसीत् अमृतं
न तर्हि न रात्र्याः अह्नः आसीत् प्रऽकेतः आनीत् अवातं स्वधया
तत् एकं तस्मात् ह अन्यत् न परः किं चन आस ॥२॥ तमः आसीत्

तमः आसीत् तमसा गूळ्हं अग्रे अप्रऽकेतं सलिलं सर्वं आः इदं तुच्छ्येन आभु अपिऽहितं यत् आसीत् तपसः तत् महिना अजायत एकं ॥३॥ कामः तत् अग्रे सं अवर्तत अधि मनसः रेतः प्रथमं यत् आसीत् सतः बंधुं असति निः अविंदन् हृदि प्रतिऽइष्यं कवयः मनीषा ॥४॥ तिरश्चीनः विऽततः रश्मिः एषां अधः स्वित् आसी३त् उपरि स्वित् आसी३त् रेतःऽधाः आसन् महिमानः आसन् स्वधा अवस्तात् प्रऽयतिः परस्तात् ॥५॥ कः अद्धा वेद कः इह प्र वोचत् कुतः आऽजाता कुतः इयं विऽसृष्टिः अर्वाक् देवाः अस्य विऽसर्जनेन अथ कः वेद यतः आऽबभूव ॥६॥ इयं विऽसृष्टिः यतः आऽबभूव यदि वा दधे यदि वा न यः अस्य अधिऽअक्षः परमे विऽओमन् सः अंग वेद यदि वा न वेद ॥७॥१७॥

॥१३०॥ यः यज्ञः विश्वतः तंतुऽभिः ततः एकंऽशतं देवऽकर्मेभिः आऽयतः इमे वयंति पितरः ये आऽययुः प्र वय अप वय इति आसते तते ॥१॥ पुमान् एनं तनुते उत् कृणत्ति पुमान् वि तत्ने अधि नाके अस्मिन् इमे मयूखाः उप सेदुः ऊं इति सदः सामानि चक्रुः तसराणि ओतवे ॥२॥ का आसीत् प्रऽमा प्रतिऽमा किं निऽदानं आज्यं किं आसीत् परिऽधिः कः आसीत् छंदः किं आसीत् प्रउगं किं उक्थं यत् देवाः देवं अयजंत विश्वे ॥३॥ अग्नेः गायत्री अभवत् सऽयुग्वा उष्णिहया सविता सं बभूव अनुऽस्तुभा सोमः उक्थैः महस्वान् बृहस्पतेः बृहती वाचं आवत् ॥४॥ विऽराट् मित्रावरुणयोः अभिऽश्रीः इंद्रस्य त्रिऽस्तुप् इह भागः अह्नः विश्वान् देवान् जगती आ विवेश तेन चाक्लृप्रे ऋषयः मनुष्याः ॥५॥ चाक्लृप्रे तेन ऋषयः मनुष्याः यज्ञे जाते पितरः नः पुराणे म-

श्यन् मन्ये मनसा चक्षसा तान् ये इमं यज्ञं अयजंत पूर्वे ॥ ६ ॥ सहऽस्तोमाः सहऽछंदसः आऽवृतः सहऽप्रमाः ऋषयः सप्त दैव्याः पूर्वेषां पंथां अनुऽदृश्य धीराः अनुऽआलेभिरे रथ्यः न रश्मीन् ॥ ७ ॥ १८ ॥

॥ १३१ ॥ अप प्राचः इंद्र विश्वान् अमित्रान् अप अपाचः अभिऽभूते नुदस्व अप उदीचः अप शूर अधराचः उरौ यथा तव शर्मन् मदेम ॥ १ ॥ कुवित् अंग यवऽमंतः यवं चित् यथा दांति अनुऽपूर्वं विऽयूय इहऽइह एषां कृणुहि भोजनानि ये बर्हिषः नमःऽवृक्तिं न जग्मुः ॥ २ ॥ नहि स्थूरि ऋतुऽथा यातं अस्ति न उत श्रवः विविदे संऽगमेषु गव्यंतः इंद्रं सख्याय विप्राः अश्वऽयंतः वृषणं वाजयंतः ॥ ३ ॥ युवं सुरामं अश्विना नमुचौ आसुरे सचा विऽपिपाना शुभः पती इंद्रं कर्मऽसु आवतं ॥ ४ ॥ पुत्रंऽइव पितरौ अश्विना उभा इंद्रं आवथुः काव्यैः दंसनाभिः यत् सुऽरामं वि अपिबः शचीभिः सरस्वती त्वा मघऽवन् अभिष्णक् ॥ ५ ॥ इंद्रः सुऽत्रामा स्वऽवान् अवःऽभिः सुऽमृळीकः भवतु विश्वऽवेदाः बाधतां द्वेषः अभयं कृणोतु सुऽवीर्यस्य पतयः स्याम ॥ ६ ॥ तस्य वयं सुऽमतौ यज्ञियस्य अपि भद्रे सौमनसे स्याम सः सुऽत्रामा स्वऽवान् इंद्रः अस्मे आरात् चित् द्वेषः सनुतः युयोतु ॥ ७ ॥ १९ ॥

॥ १३२ ॥ ईजानं इत् द्यौः गूर्तऽवसुः ईजानं भूमिः अभि प्रऽभूषणि ईजानं देवौ अश्विनौ अभि सुम्नैः अवर्धतां ॥ १ ॥ ता वां मित्रावरुणा धारयत्ऽक्षिती॰ सुऽसुम्ना इषितत्वता यजामसि युवोः क्राणाय सख्यैः अभि स्याम रक्षसः ॥ २ ॥ अध चित् नु यत् दि-

धिषामहे वां अभि प्रियं रेक्णः पत्यमानाः दद्वान् वा यत् पुष्यति रेक्णः सं ऊं आरन् नकिः अस्य मघानि ॥३॥ असौ अन्यः असुर सूयत द्यौः त्वं विश्वेषां वरुण असि राजा मूर्धा रथस्य चाकन् न एतावता एनसा अंतकऽध्रुक् ॥४॥ अस्मिन् सु एतत् शकऽपूते एनः हिते मित्रे निऽगतान् हंति वीरान् अवोः वा यत् धात् तनूषु अवः प्रियासु यज्ञियासु अर्वा ॥५॥ युवोः हि माता अदितिः विऽचेतसा द्यौः न भूमिः पयसा पुपूतनि अव प्रिया दिदिष्टन सूरः निनिक्त रश्मिऽभिः ॥६॥ युवं हि अप्नऽराजौ असीदतं तिष्ठत् रथं न धूःऽसदं वनऽसदं ताः नः कणूकऽयंतीः नृऽमेधः तत्रे अंहसः सुऽमेधः तत्रे अंहसः ॥७॥२०॥

॥१३३॥ प्रो सु अस्मै पुरःऽरथं इंद्राय शूषं अर्चत अभीके चित् ऊं लोककृत् संऽगे समत्ऽसु वृत्रऽहा अस्माकं बोधि चोदिता नभंतां अन्यकेषां ज्याकाः अधि धन्वऽसु ॥१॥ त्वं सिंधून् अव असृजः अधराचः अहन् अहिं अशत्रुः इंद्र जज्ञिषे विश्वं पुष्यसि वार्यं तं त्वा परि स्वजामहे नभंतां अन्यकेषां ज्याकाः अधि धन्वऽसु ॥२॥ वि सु विश्वाः अरातयः अर्यः नशंत नः धियः अस्ता असि शत्रवे वधं यः नः इंद्र जिघांसति या ते रातिः ददिः वसु नभंतां अन्यकेषां ज्याकाः अधि धन्वऽसु ॥३॥ यः नः इंद्र अभितः जनः वृकऽयुः आऽदिदेशति अधःऽपदं तं ईं कृधि विऽबाधः असि समहिः नभंतां अन्यकेषां ज्याकाः अधि धन्वऽसु ॥४॥ यः नः इंद्र अभिऽदासति सऽनाभिः यः च निष्ट्यः अव तस्य बलं तिर महीऽइव द्यौः अध त्मना नभंतां अन्यकेषां ज्याकाः अधि धन्वऽसु ॥५॥ वयं इंद्र त्वाऽयवः सखिऽत्वं आ रभामहे ऋतस्य नः पथा नय अति

विश्वानि दुःऽइता नभंतां अन्यकेषां ज्याकाः अधि धन्वंऽसु ॥६॥
अस्मभ्यं सु त्वं इंद्र तां शिक्ष या दोहते प्रति वरं जरित्रे अच्छिद्र-
ऽऊध्नी पीपयत् यथा नः सहस्रंऽधारा पयसा मही गौः ॥७॥२१॥

॥१३४॥ उभे यत् इंद्र रोदसी आऽपप्राथ उषाःऽइव महांतं
त्वा महीनां संऽराजं चर्षणीनां देवी जनित्री अजीजनत् भद्रा
जनित्री अजीजनत् ॥१॥ अव स्म दुःऽहनायतः मर्तस्य तनुहि
स्थिरं अधःऽपदं तं ईं कृधि यः अस्मान् आऽदिदेशति देवी ज-
नित्री अजीजनत् भद्रा जनित्री अजीजनत् ॥२॥ अव त्याः बृह-
तीः इषः विश्वऽचंद्राः अमित्रऽहन् शचीभिः शक्र धूनुहि इंद्र वि-
श्वाभिः ऊतिऽभिः देवी जनित्री अजीजनत् भद्रा जनित्री अजी-
जनत् ॥३॥ अव यत् त्वं शतऽक्रतो० इंद्र विश्वानि धूनुषे रयिं न
सुन्वते सचा सहस्रिणीभिः ऊतिऽभिः देवी जनित्री अजीजनत्
भद्रा जनित्री अजीजनत् ॥४॥ अव स्वेदाःऽइव अभितः विष्वक्
पतंतु दिद्यवः दूर्वायाःऽइव तंतवः वि अस्मत् एतु दुःऽमतिः दे-
वी जनित्री अजीजनत् भद्रा जनित्री अजीजनत् ॥५॥ दीर्घं हि
अंकुशं यथा शक्तिं बिभर्षि मंतुऽमः पूर्वेण मघऽवन् पदा अजः
वयां यथा यमः देवी जनित्री अजीजनत् भद्रा जनित्री अजीज-
नत् ॥६॥ नकिः देवाः मिनीमसि नकिः आ योपयामसि मंत्र-
ऽश्रुत्यं चरामसि पक्षेभिः अपिऽकक्षेभिः अत्र अभि सं रभामहे
॥७॥२२॥

॥१३५॥ यस्मिन् वृक्षे सुऽपलाशे देवैः संऽपिबते यमः अत्र
नः विश्पतिः पिता पुराणान् अनु वेनति ॥१॥ पुराणान् अनु-

ऽवेनंतं चरंतं पापया अमुया असूयन् अभि अचाकशं तस्मै अस्पृहयं पुनः ॥२॥ यं कुमार नवं रथं अचक्रं मनसा अकृणोः एकऽईषं विश्वतः प्रांचं अपश्यन् अधि तिष्ठसि ॥३॥ यं कुमार प्र अवर्तयः रथं विप्रेभ्यः परि तं साम अनु प्र अवर्तत सं इतः नावि आऽहितं ॥४॥ कः कुमारं अजनयत् रथं कः निः अवर्तयत् कः स्वित् तत् अद्य नः ब्रूयात् अनुऽदेयी यथा अभवत् ॥५॥ यथा अभवत् अनुऽदेयी ततः अग्रं अजायत पुरस्तात् बुध्नः आऽततः पश्चात् निःऽअयनं कृतं ॥६॥ इदं यमस्य सदनं देवऽमानं यत् उच्यते इयं अस्य धम्यते नाळीः अयं गीःऽभिः परिऽकृतः ॥७॥२३॥

॥१३६॥ केशी अग्निं केशी विषं केशी बिभर्ति रोदसी इति केशी विश्वं स्वः दृशे केशी इदं ज्योतिः उच्यते ॥१॥ मुनयः वातऽरशनाः पिशंगाः वसते मला वातस्य अनु ध्राजिं यंति यत् देवासः अविक्षत ॥२॥ उत्ऽमदिताः मौनेयेन वातान् आ तस्थिम वयं शरीरा इत् अस्माकं यूयं मर्तासः अभि पश्यथ ॥३॥ अंतरिक्षेण पतति विश्वा रूपा अवऽचाकशत् मुनिः देवस्यऽदेवस्य सौकृत्याय सखा हितः ॥४॥ वातस्य अश्वः वायोः सखा अथो इति देवऽइषितः मुनिः उभौ समुद्रौ आ क्षेति यः च पूर्वः उत अपरः ॥५॥ अप्सरसां [illegible]र्वाणां मृगाणां चरणे चरन् केशी केतस्य विद्वान् सखा स्वा[illegible]तमः ॥६॥ वायुः अस्मै उप अमंथत् पिनष्टि स्म कुनं[illegible] पात्रेण यत् रुद्रेण अपिबत् सह ॥७॥२४॥

[illegible]वाः अवऽहितं देवाः उत् नयथ पुनः उत

आगः चक्रुषं देवाः देवाः जीवयथ पुनः ॥१॥ द्वौ इमौ वातौ वातः
आ सिंधोः आ पराऽवतः दक्षं ते अन्यः आ वातु परा अन्यः वातु
यत् रपः ॥२॥ आ वात वाहि भेषजं वि वात वाहि यत् रपः त्वं हि
विश्वऽभेषजः देवानां दूतः ईयसे ॥३॥ आ त्वा अगमं शंतातिऽभिः
अथो अरिष्टतातिऽभिः दक्षं ते भद्रं आ अभार्षं परा यक्ष्मं सुवा-
मि ते ॥४॥ त्रायंतां इह देवाः त्रायतां मरुतां गणः त्रायंतां विश्वा
भूतानि यथा अयं अरपाः असत् ॥५॥ आपः इत् वै ऊं भेषजीः
आपः अमीवऽचातनीः आपः सर्वस्य भेषजीः ताः ते कृण्वंतु
भेषजं ॥६॥ हस्ताभ्यां दशऽशाखाभ्यां जिह्वा वाचः पुरःऽगवी
अनामयित्नुऽभ्यां त्वा ताभ्यां त्वा उप स्पृशामसि ॥७॥२५॥

॥१३८॥ तव त्ये इंद्र सख्येषु वह्नयः ऋतं मन्वानाः वि अदर्दिरुः
वलं यत् दशस्यन् उषसः रिणन् अपः कुत्साय मन्मन् अह्यः च
दंसयः ॥१॥ अव असृजः प्रऽस्वः श्वंचयः गिरीन् उत् आजः उ-
स्राः अपिबः मधु प्रियं अवर्धयः वनिनः अस्य दंससा शुशोच
सूर्यः ऋतऽजातया गिरा ॥२॥ वि सूर्यः मध्ये अमुचत् रथं दिवः
विदत् दासाय प्रतिऽमानं आर्यः दृळ्हानि पिप्रोः असुरस्य मा-
यिनः इंद्रः वि आस्यत् चकृऽवान् ऋजिश्वना ॥३॥ अनाधृष्टानि
धृषितः वि आस्यत् निऽधीन् अदेवान् अमृणत् अयास्यः मा-
साऽइव सूर्यः वसु पुर्यं आ ददे गृणानः शत्रून् अशृणात् विरु-
क्मता ॥४॥ अयुद्धऽसेनः विऽभ्वा विऽभिंदता दाशत् वृत्रऽहा तु-
ज्यानि तेजते इंद्रस्य वज्रात् अबिभेत् अभिऽश्नथः प्र अक्रामत्
शुंध्यूः अजहात् उषाः अनः ॥५॥ एता त्या ते श्रुत्यानि केवला यत्

एकः एकं अकृणोः अयज्ञं मासां विऽधानं अदधाः अधि द्यवि त्वया विऽभिन्नं भरति प्रऽधिं पिता ॥ ६ ॥ २६ ॥

॥ १३९ ॥ सूर्यंऽरश्मिः हरिंऽकेशः पुरस्तात् सविता ज्योतिः उत् अयान् अजस्रं तस्य पूषा प्रऽसवे याति विद्वान् संऽपश्यन् विश्वा भुवनानि गोपाः ॥ १ ॥ नृऽचक्षाः एषः दिवः मध्ये आस्ते आपप्रिऽवान् रोदसी इति अंतरिक्षं सः विश्वाचीः अभि चष्टे घृताचीः अंतरा पूर्वं अपरं च केतुं ॥ २ ॥ रायः बुध्नः संऽगमनः वसूनां विश्वा रूपा अभि चष्टे शचीभिः देवःऽइव सविता सत्यऽधर्मा इंद्रः न तस्थौ संऽअरे धनानां ॥ ३ ॥ विश्वऽवसुं सोम गंधर्वं आपः ददृशुषीः तत् ऋतेन वि आयन् तत् अनुऽअवैत् इंद्रः ररहाणः आसां परि सूर्यस्य परिऽधीन् अपश्यत् ॥ ४ ॥ विश्वऽवसुः अभि तत् नः गृणातु दिव्यः गंधर्वः रजसः विऽमानः यत् वा घ सत्यं उत यत् न विद्म धियः हिन्वानः धियः इत् नः अव्याः ॥ ५ ॥ सस्निं अविंदत् चरणे नदीनां अप अवृणोत् दुरः अश्मऽव्रजानां प्र आसां गंधर्वः अमृतानि वोचत् इंद्रः दक्षं परि जानात् अहीनां ॥ ६ ॥ २७ ॥

॥ १४० ॥ अग्ने तव श्रवः वयः महि भ्राजंते अर्चयः विभाऽवसो इति विभाऽवसो बृहत्ऽभानो इति बृहत्ऽभानो शवसा वाजं उक्थ्यं दधासि दाशुषे कवे ॥ १ ॥ पावकऽवर्चाः शुक्रऽवर्चाः अनूनऽवर्चाः उत् इयर्षि भानुना पुत्रः मातरा विऽचरन् उप अवसि पृणक्षि रोदसी इति उभे इति ॥ २ ॥ ऊर्जः नपात् जातऽवेदः सुशस्तिऽभिः मंदस्व धीतिऽभिः हितः त्वे इति इषः सं दधुः भूरिऽवर्पसः चित्रऽऊतयः वामऽजाताः ॥ ३ ॥ इरज्यन् अग्ने प्रथयस्व जंतुऽभिः अस्मे इति रायः अमर्त्य सः दर्शतस्य व-

पुषः वि राजसि पृणक्षि सानसिं क्रतुं ॥४॥ इष्कर्तारं अध्वरस्य प्र-
ऽचेतसं क्षयंतं राधसः महः रातिं वामस्य सुऽभगां महीं इषं द-
धासि सानसिं रयिं ॥५॥ ऋतऽवानं महिषं विश्वऽदर्शतं अग्निं
सुम्नाय दधिरे पुरः जनाः श्रुत्ऽकर्णं सप्रथःऽतमं त्वा गिरा दैव्यं
मानुषा युगा ॥६॥२८॥

॥१४१॥ अग्ने अच्छ वद इह नः प्रत्यङ् नः सुऽमनाः भव प्र नः
यच्छ विशः पते धनऽदाः असि नः त्वं ॥१॥ प्र नः यच्छतु अर्यमा
प्र भगः प्र बृहस्पतिः प्र देवाः प्र उत सूनृता रायः देवी ददातु नः
॥२॥ सोमं राजानं अवसे अग्निं गीःऽभिः हवामहे आदित्यान्
विष्णुं सूर्यं ब्रह्माणं च बृहस्पतिं ॥३॥ इंद्रवायू इति बृहस्पतिं सुऽहवा
इह हवामहे यथा नः सर्वः इत् जनः संऽगत्यां सुऽमनाः असत्
॥४॥ अर्यमणं बृहस्पतिं इंद्रं दानाय चोदय वातं विष्णुं सरस्वतीं
सवितारं च वाजिनं ॥५॥ त्वं नः अग्ने अग्निऽभिः ब्रह्म यज्ञं च व-
र्धय त्वं नः देवऽतातये रायः दानाय चोदय ॥६॥२९॥

॥१४२॥ अयं अग्ने जरिता त्वे इति अभूत् अपि सहसः सूनो इति नहि
अन्यत् अस्ति आप्यं भद्रं हि शर्म त्रिऽवरूथं अस्ति ते आरे हिंसा-
नां अप दिद्युं आ कृधि ॥१॥ प्रऽवत् ते अग्ने जनिम पितुऽयतः सा-
चीऽइव विश्वा भुवना नि ऋंजसे प्र सप्तयः प्र सनिषंत नः धियः
पुरः चरंति पशुपाःऽइव त्मना ॥२॥ उत वै ऊं इति परि वृणक्षि बप्सत्
बहोः अग्ने उलपस्य स्वधाऽवः उत खिल्याः उर्वराणां भवंति
मा ते हेतिं तविषीं चुक्रुधाम ॥३॥ यत् उत्ऽवतः निऽवतः यासि

एकः एकं अकृणोः अयज्ञं मासां विऽधानं अदधाः अधि द्यवि
त्वया विऽभिन्नं भरति प्रऽधिं पिता ॥६॥२६॥

॥१३९॥ सूर्यऽरश्मिः हरिऽकेशः पुरस्तात् सविता ज्योतिः
उत् अयान् अजस्रं तस्य पूषा प्रऽसवे याति विद्वान् संऽपश्यन्
विश्वा भुवनानि गोपाः ॥१॥ नृऽचक्षाः एषः दिवः मध्ये आस्ते
आपप्रिऽवान् रोदसी' अंतरिक्षं सः विश्वाचीः अभि चष्टे घृता-
चीः अंतरा पूर्वं अपरं च केतुं ॥२॥ रायः बुध्नः संऽगमनः वसूनां
विश्वा रूपा अभि चष्टे शचीभिः देवःऽइव सविता सत्यऽधर्मा
इंद्रः न तस्थौ संऽअरे धनानां ॥३॥ विश्वऽवसुं सोम गंधर्व आपः
ददृशुषीः तत् ऋतेन वि आयन् तत् अनुऽअवैत् इंद्रः ररहाणः
आसां परि सूर्यस्य परिऽधीन् अपश्यत् ॥४॥ विश्वऽवसुः अभि
तत् नः गृणातु दिव्यः गंधर्वः रजसः विऽमानः यत् वा घ सत्यं उत
यत् न विद्म धियः हिन्वानः धियः इत् नः अव्याः ॥५॥ सस्निं अवि-
दत् चरणे नदीनां अप अवृणोत् दुरः अश्मऽव्रजानां प्र आसां
गंधर्वः अमृतानि वोचत् इंद्रः दक्षं परि जानात् अहीनां ॥६॥२७॥

॥१४०॥ अग्ने तव श्रवः वयः महि भ्राजंते अर्चयः विभाऽव-
सो॰ बृहत्ऽभानो॰ शवसा वाजं उक्थ्यं दधासि दाशुषे कवे ॥१॥
पावकऽवर्चाः शुक्रऽवर्चाः अनूनऽवर्चाः उत् इयर्षि भानुना पु-
त्रः मातरा विऽचरन् उप अवसि पृणक्षि रोदसी' उभे' ॥२॥ ऊ-
र्जः नपात् जातऽवेदः सुशस्तिऽभिः मंदस्व धीतिऽभिः हितः त्वे'
इषः सं दधुः भूरिऽवर्पसः चित्रऽऊतयः वामऽजाताः ॥३॥ इर-
ज्यन् अग्ने प्रथयस्व जंतुऽभिः अस्मे' रायः अमर्त्य सः दर्शतस्य व-

पुषः वि राजसि पृणक्षि सानसिं क्रतुं ॥४॥ इष्कर्तारं अध्वरस्य प्रऽचेतसं क्षयंतं राधसः महः रातिं वामस्य सुऽभगां महीं इषं दधासि सानसिं रयिं ॥५॥ ऋतऽवानं महिषं विश्वऽदर्शतं अग्निं सुम्नाय दधिरे पुरः जनाः श्रुत्ऽकर्णं सप्रथःऽतमं त्वा गिरा दैव्यं मानुषा युगा ॥६॥२८॥

॥१४१॥ अग्ने अच्छ वद इह नः प्रत्यङ् नः सुऽमनाः भव प्र नः यच्छ विशः पते धनऽदाः असि नः त्वं ॥१॥ प्र नः यच्छतु अर्यमा प्र भगः प्र बृहस्पतिः प्र देवाः प्र उत सूनृता रायः देवी ददातु नः ॥२॥ सोमं राजानं अवसे अग्निं गीःऽभिः हवामहे आदित्यान् विष्णुं सूर्यं ब्रह्माणं च बृहस्पतिं ॥३॥ इंद्रवायू बृहस्पतिं सुऽहवा इह हवामहे यथा नः सर्वः इत् जनः संऽगत्यां सुऽमनाः असत् ॥४॥ अर्यमणं बृहस्पतिं इंद्रं दानाय चोदय वातं विष्णुं सरस्वतीं सवितारं च वाजिनं ॥५॥ त्वं नः अग्ने अग्निऽभिः ब्रह्म यज्ञं च वर्धय त्वं नः देवऽतातये रायः दानाय चोदय ॥६॥२९॥

॥१४२॥ अयं अग्ने जरिता त्वे अभूत् अपि सहसः सूनो नहि अन्यत् अस्ति आप्यं भद्रं हि शर्म त्रिऽ[illegible] वे आरे हिंसानां अप दिद्युं आ कृधि ॥१॥ प्रऽवत् [illegible] धारिणीःऽइव धा[illegible] वीऽइव विश्वा भुवना नि [illegible] पुरः चरंति पशुपाःऽइव त्मना ॥२॥ [illegible] बहोः अग्ने उलपस्य स्वधाऽवः उत खिल्याः उर्वरा[illegible] मा ते हेतिं तविषीं चुक्रुधाम ॥३॥ यत् उत्ऽवतः निऽवतः

वप्संत् पृथक् एषि प्रगर्धिनीऽइव सेना यदा ते वातः अनुऽवाति शोचिः वप्ताऽइव श्मश्रु वपसि प्र भूमं ॥४॥ प्रति अस्य श्रेणयः ददृश्रे एकं निऽयानं बहवः रथासः बाहू यत् अग्ने अनुऽमर्मृजानः न्यंङ् उत्तानां अनुऽएषि भूमिं ॥५॥ उत् ते शुष्माः जिहतां उत् ते अर्चिः उत् ते अग्ने शशमानस्य वाजाः उत् श्वंचस्व नि नम वर्धमानः आ त्वा अद्य विश्वे वसवः सदंतु ॥६॥ अपां इदं निऽअयनं समुद्रस्य निऽवेशनं अन्यं कृणुष्व इतः पंथां तेन याहि वशान् अनु ॥७॥ आऽअयने ते पराऽअयने दूर्वाः रोहंतु पुष्पिणीः ह्रदाः च पुंडरीकाणि समुद्रस्य गृहाः इमे ॥८॥ ३० ॥ ७ ॥

॥१४३॥ त्यं चित् अत्रिं ऋतऽजुरं अर्थं अश्वं न यातवे कक्षीवंतं यदि पुनः रथं न कृणुथः नवं ॥१॥ त्यं चित् अश्वं न वाजिनं अरेणवः यं अत्नंत दृळ्हं ग्रंथिं न वि स्यतं अत्रिं यविष्ठं आ रजः ॥२॥ नरा दंसिष्ठौ अत्रये शुभ्रा सिसासतं धियः अथ हि वां दिवः नरा पुनः स्तोमः न विऽशसे ॥३॥ चिते तत् वां सुऽराधसा रातिः सुऽमतिः अश्विना आ यत् नः सदने पृथौ समने पर्षथः नरा ॥४॥ युवं भुज्युं समुद्रे आ रजसः पारे ईंखितं यातं अच्छ पतत्रिऽभिः नासत्या सातये कृतं ॥५॥ आ वां सुम्नैः शंयूऽइव मंहिष्ठा विश्वऽवेदसा [illegible] भूषतं नरा उत्सं न पिप्युषीः इषः ॥६॥ १ ॥

॥ अयं हि ते [illegible] इंदुः अत्यः न पत्यते दक्षः विश्वऽवेधसे ॥१॥ [illegible] अस्मासु काव्यः ऋभुः वज्रः दास्वते अयं [illegible] भर्ति ऊर्ध्वं [illegible] न कृत्व्यं मदं ॥२॥ घृषुः श्येनाय कृत्वने आसु स्वासु [illegible] ॥३॥ यं सुऽपर्णः

पराऽवतः श्येनस्य पुत्रः आ अभरत् शतऽचक्रं यः अह्यः वर्तनिः
॥४॥ यं ते श्येनः चारुं अवृकं पदा आ अभरत् अरुणं मानं अंधसः
एना वयः वि तारि आयुः जीवसे एना जागार बंधुता ॥५॥ एव
तत् इंद्रः इंदुना देवेषु चित् धारयाते महि त्यजः क्रत्वा वयः वि ता-
रि आयुः सुऽक्रतो॰ क्रत्वा अयं अस्मत् आ सुतः ॥६॥२॥

॥१४५॥ इमां खनामि ओषधिं वीरुधं बलवत्ऽतमां यया स-
ऽपत्नीं बाधते यया संऽविंदते पतिं ॥१॥ उत्तानऽपर्णे सुऽभगे दे-
वऽजूते सहस्वति सऽपत्नीं मे परा धम पतिं मे केवलं कुरु ॥२॥
उत्ऽतरा अहं उत्ऽतरे उत्ऽतरा इत् उत्ऽतराभ्यः अथ सऽपत्नी
या मम अधरा सा अधराभ्यः ॥३॥ नहि अस्याः नाम गृभ्णामि
नो' अस्मिन् रमते जने परां एव पराऽवतं सऽपत्नीं गमयामसि
॥४॥ अहं अस्मि सहमाना अथ त्वं असि ससहिः उभे' सहस्वती'
भूत्वी सऽपत्नीं मे सहावहै ॥५॥ उप ते अधां सहमानां अभि त्वा
अधां सहीयसा मां अनु प्र ते मनः वत्सं गौःऽइव धावतु पथा
वाःऽइव धावतु ॥६॥३॥

॥१४६॥ अरण्यानि अरण्यानि असौ या प्रऽइव नश्यसि क-
था ग्रामं न पृच्छसि न त्वा भीःऽइव विंदती३ँ ॥१॥ वृषऽरवाय
वदते यत् उपऽअवति चिच्चिकः आघाटिभिःऽइव धावयन् अर-
ण्यानिः महीयते ॥२॥ उत गावःऽइव अदंति उत वेश्मऽइव दृ-
श्यते उतो' अरण्यानिः सायं शकटीःऽइव सर्जति ॥३॥ गां अंग
एषः आ ह्वयति दारु अंग एषः अप अवधीत् वसन् अरण्यान्यां
सायं अक्रुक्षत् इति मन्यते ॥४॥ न वै अरण्यानिः हंति अन्यः च

बप्सत् पृथक् एषि प्रगर्धिनीऽइव सेना यदा ते वातः अनुऽवाति शोचिः वप्ताऽइव श्मश्रु वपसि प्र भूम ॥४॥ प्रति अस्य श्रेणयः ददृश्रे एकं निऽयानं बहवः रथासः बाहू इति यत् अग्ने अनुऽमर्मृजानः न्यङ् उत्तानां अनुऽएषि भूमिं ॥५॥ उत् ते शुष्माः जिहतां उत् ते अर्चिः उत् ते अग्ने शशमानस्य वाजाः उत् श्वंचस्व नि नम वर्धमानः आ त्वा अद्य विश्वे वसवः सदंतु ॥६॥ अपां इदं निऽअयनं समुद्रस्य निऽवेशनं अन्यं कृणुष्व इतः पंथां तेन याहि वशान् अनु ॥७॥ आऽअयने ते पराऽअयने दूर्वाः रोहंतु पुष्पिणीः ह्रदाः च पुंडरीकाणि समुद्रस्य गृहाः इमे ॥८॥३०॥७॥

॥१४३॥ त्यं चित् अत्रिं ऋतऽजुरं अर्थं अश्वं न यातवे कक्षीवंतं यदि पुनः रथं न कृणुथः नवं ॥१॥ त्यं चित् अश्वं न वाजिनं अरेणवः यं अत्नत दृळ्हं ग्रंथिं न वि स्यतं अत्रिं यविष्ठं आ रजः ॥२॥ नरा दंसिष्ठौ अत्रये शुभ्रा सिसासतं धियः अथ हि वां दिवः नरा पुनः स्तोमः न विऽशसे ॥३॥ चिते तत् वां सुऽराधसा रातिः सुऽमतिः अश्विना आ यत् नः सदने पृथौ समने पर्षथः नरा ॥४॥ युवं भुज्युं समुद्रे आ रजसः पारे ईंखितं यातं अच्छ पतत्रिऽभिः नासत्या सातये कृतं ॥५॥ आ वां सुम्नैः शंयूऽइव॰ मंहिष्ठा विश्वऽवेदसा सं अस्मे भूषतं नरा उत्सं न पिप्युषीः इषः ॥६॥१॥

॥१४४॥ अयं हि ते अमर्त्यः इंदुः अत्यः न पत्यते दक्षः विश्वऽआयुः वेधसे ॥१॥ अयं अस्मासु काव्यः ऋभुः वज्रः दास्वते अयं बिभर्ति ऊर्ध्वऽकृशनं मदं ऋभुः न कृत्व्यं मदं ॥२॥ घृषुः श्येनाय कृत्वने आसु स्वासु वंसगः अव दीधेत् अहीशुवः ॥३॥ यं सुऽपर्णः

श्रुधि हवं इंद्र शूर पृथ्याः उत स्तवसे वेन्यस्य अर्कैः आ यः ते योनिं घृतऽवंतं अस्वाः ऊर्मिः न निम्नैः द्रवयंत वक्वाः ॥५॥६॥

॥१४९॥ सविता यंत्रैः पृथिवीं अरम्णात् अस्कंभने सविता द्यां अदृंहत् अश्वंऽइव अधुक्षत् धुनिं अंतरिक्षं अतूर्ते बद्धं सविता समुद्रं ॥१॥ यत्र समुद्रः स्कभितः वि औनत् अपां नपात् सविता तस्य वेद अतः भूः अतः आः उत्थितं रजः अतः द्यावापृथिवी' अ-प्रथेतां ॥२॥ पश्चा इदं अन्यत् अभवत् यजत्रं अमर्त्यस्य भुवनस्य भूना सुऽपर्णः अंग सवितुः गरुत्मान् पूर्वः जातः सः ऊं' अस्य अनु धर्म ॥३॥ गावःऽइव ग्रामं युयुधिःऽइव अश्वान् वाश्राऽइव वत्सं सुऽमनाः दुहाना पतिःऽइव जायां अभि नः नि एतु धर्ता दिवः सविता विश्वऽवारः ॥४॥ हिरण्यऽस्तूपः सवितः यथा त्वा आंगिरसः जुह्वे वाजे अस्मिन् एव त्वा अर्चन् अवसे वंदमानः सोमस्यऽइव अंशुं प्रति जागर अहं ॥५॥७॥

॥१५०॥ संऽइद्धः चित् सं इध्यसे देवेभ्यः हव्यऽवाहन आदित्यैः रुद्रैः वसुऽभिः नः आ गहि मृळीकाय नः आ गहि ॥१॥ इमं यज्ञं इदं वचः जुजुषाणः उपऽआगहि मर्तासः त्वा संऽइधान हवामहे मृळीकाय हवामहे ॥२॥ त्वां ऊं' जातऽवेदसं विश्वऽवारं गृणे धिया अग्ने देवान् आ वह नः प्रियऽव्रतान् मृळीकाय प्रियऽव्रतान् ॥३॥ अग्निः देवः देवानां अभवत् पुरःऽहितः अग्निं मनुष्याः ऋषयः सं ईधिरे अग्निं महः धनऽसातौ अहं हुवे मृळीकं धनऽसातये ॥४॥ अग्निः अत्रिं भरत्ऽवाजं गविष्ठिरं प्र आवत् नः

इत् न अभिऽगच्छति स्वादोः फलस्य जग्ध्वाय यथाऽकामं नि पद्यते ॥५॥ आंजनऽगंधिं सुरभिं बहुऽअन्नां अकृषिऽवलां प्र अहं मृगाणां मातरं अरण्यानिं अशंसिषं ॥६॥४॥

॥१४७॥ श्रत् ते दधामि प्रथमाय मन्यवे अहन् यत् वृत्रं नर्यं विवेः अपः उभे यत् त्वा भवतः रोदसी अनु रेजते शुष्मात् पृथिवी चित् अद्रिऽवः ॥१॥ त्वं मायाभिः अनवद्य मायिनं श्रवस्यता मनसा वृत्रं अर्दयः त्वां इत् नरः वृणते गोऽइष्टिषु त्वां विश्वासु हव्यासु इष्टिषु ॥२॥ आ एषु चाकंधि पुरुऽहूत सूरिषु वृधासः ये मघऽवन् आनशुः मघं अर्चंति तोके तनये परिष्टिषु मेधऽसाता वाजिनं अह्रये धने ॥३॥ सः इत् नु रायः सुऽभृतस्य चाकनत् मदं यः अस्य रंह्यं चिकेतति त्वाऽवृधः मघऽवन् दाशुऽअध्वरः मक्षु सः वाजं भरते धना नृऽभिः ॥४॥ त्वं शर्धाय महिना गृणानः उरु कृधि मघऽवन् शग्धि रायः त्वं नः मित्रः वरुणः न मायी पित्वः न दस्म दयसे विऽभक्ता ॥५॥५॥

॥१४८॥ सुस्वानासः इंद्र स्तुमसि त्वा ससऽवांसः च तुविऽनृम्ण वाजं आ नः भर सुवितं यस्य चाकन् त्मना तना सनुयाम त्वाऽऊताः ॥१॥ ऋष्वः त्वं इंद्र शूर जातः दासीः विशः सूर्येण सह्याः गुहा हितं गुह्यं गूळ्हं अप्ऽसु बिभृमसि प्रऽस्रवणे न सोमं ॥२॥ अर्यः वा गिरः अभि अर्च विद्वान् ऋषीणां विप्रः सुऽमतिं चकानः ते स्याम ये रणयंत सोमैः एन उत तुभ्यं रथऽओळ्ह भक्षैः ॥३॥ इमा ब्रह्म इंद्र तुभ्यं शंसि दाः नृऽभ्यः नृणां शूर शवः तेभिः भव सऽक्रतुः येषु चाकन् उत त्रायस्व गृणतः उत स्तीन् ॥४॥

श्रुधि हवं इंद्र शूर पृथ्याः उत स्तवसे वेन्यस्य अर्कैः आ यः ते योनिं
घृतऽवंतं अस्वाः ऊर्मिः न निम्नैः द्रवयंत वक्वाः ॥५॥६॥

॥१४९॥ सविता यंत्रैः पृथिवीं अरम्णात् अस्कंभने सविता
द्यां अदृंहत् अश्वंऽइव अधुक्षत् धुनिं अंतरिक्षं अतूर्ते बद्धं सविता
समुद्रं ॥१॥ यत्र समुद्रः स्कभितः वि औनत् अपां नपात् सविता
तस्य वेद अतः भूः अतः आः उत्थितं रजः अतः द्यावापृथिवी अ-
प्रथेतां ॥२॥ पश्चा इदं अन्यत् अभवत् यजत्रं अमर्त्यस्य भुवनस्य
भूना सुऽपर्णः अंग सवितुः गरुत्मान् पूर्वः जातः सः ऊं अस्य
अनु धर्म ॥३॥ गावःऽइव ग्रामं युयुधिःऽइव अश्वान् वाश्राऽइव
वत्सं सुऽमनाः दुहाना पतिःऽइव जायां अभि नः नि एतु धर्ता
दिवः सविता विश्वऽवारः ॥४॥ हिरण्यऽस्तूपः सवितः यथा त्वा
आंगिरसः जुह्वे वाजे अस्मिन् एव त्वा अर्चन् अवसे वंदमानः
सोमस्यऽइव अंशुं प्रति जागर अहं ॥५॥७॥

॥१५०॥ संऽइद्धः चित् सं इध्यसे देवेभ्यः हव्यऽवाहन आदित्यैः
रुद्रैः वसुऽभिः नः आ गहि मृळीकाय नः आ गहि ॥१॥ इमं यज्ञं
इदं वचः जुजुषाणः उपऽआगहि मर्तासः त्वा संऽइधान हवा-
महे मृळीकाय हवामहे ॥२॥ त्वां ऊं जातऽवेदसं विश्वऽवारं गृणे
धिया अग्ने देवान् आ वह नः प्रियऽव्रतान् मृळीकाय प्रियऽव्र-
तान् ॥३॥ अग्निः देवः देवानां अभवत् पुरःऽहितः अग्निं मनुष्याः
ऋषयः सं ईधिरे अग्निं महः धनऽसातौ अहं हुवे मृळीकं धन-
ऽसातये ॥४॥ अग्निः अत्रिं भरत्ऽवाजं गविष्ठिरं प्र आवत् नः

जेष्म धनेऽधनं ॥१॥ ययां गाः आऽकरामहे सेनया अग्ने तवं ऊत्या तां नः हिन्व मघत्तंये ॥२॥ आ अग्ने स्थूरं रयिं भर पृथुं गोऽमंतं अश्विनं अङ्धि खं वर्तयं पणिं ॥३॥ अग्ने नक्षत्रं अजरं आ सूर्यं रोहयः दिवि दधंत् ज्योतिः जनेभ्यः ॥४॥ अग्ने केतुः विशां असि प्रेष्ठः श्रेष्ठः उपस्थऽसत् वोधं स्तोत्रे वयंः दधंत् ॥५॥१४॥

॥१५७॥ इमा नु कं भुवना सीसधाम इंद्रः च विश्वे च देवाः ॥१॥ यज्ञं च नः तन्वं च प्रऽजां च आदित्यैः इंद्रः सह चीकृपाति ॥२॥ आदित्यैः इंद्रः सऽगणः मरुत्ऽभिः अस्माकं भूतु अविता तनूनां ॥३॥ हत्वाय देवाः असुरान् यत् आयन् देवाः देवऽत्वं अभिऽरक्षमाणाः ॥४॥ प्रत्यंचं अर्कं अनयन् शचीभिः आत् इत् स्वधां इषिरां परि अपश्यन् ॥५॥१५॥

॥१५८॥ सूर्यः नः दिवः पातु वातः अंतरिक्षात् अग्निः नः पार्थिवेभ्यः ॥१॥ जोषं सवितः यस्यं ते हरः शतं सवान् अर्हति पाहि नः दिद्युतः पतंत्याः ॥२॥ चक्षुः नः देवः सविता चक्षुः नः उत पर्वतः चक्षुः धाता दधातु नः ॥३॥ चक्षुः नः धेहि चक्षुषे चक्षुः विऽख्यै तनूभ्यः सं च इदं वि च पश्येम ॥४॥ सुऽसंदृशं त्वा वयं प्रति पश्येम सूर्य वि पश्येम नृऽचक्षसः ॥५॥१६॥

॥१५९॥ उत् असौ सूर्यः अगात् उत् अयं मामकः भगः अहं तत् विद्वला पतिं अभि असाक्षि विऽससहिः ॥१॥ अहं केतुः अहं मूर्धा अहं उग्रा विऽवाचनी ममं इत् अनुं क्रतुं पतिः सेहानायाः उपऽआचरेत् ॥२॥ ममं पुत्राः शत्रुऽहनः अथो मे दुहिता वि-

ऽराट् उत अहं अस्मि संऽजया पत्यौ मे श्लोकः उत्ऽतमः ॥३॥ येन इंद्रः हविषा कृत्वी अभवत् द्युम्नी उत्ऽतमः इदं तत् अक्रि देवाः असपत्ना किल अभुवं ॥४॥ असपत्ना सपत्नऽघ्नी जयंती अभिऽभूवरी आ अवृक्षं अन्यासां वर्चः राधः अस्थेयसांऽइव ॥५॥ सं अजैषं इमाः अहं सऽपत्नीः अभिऽभूवरी यथा अहं अस्य वीरस्य विऽराजानि जनस्य च ॥६॥ १७॥

॥१६०॥ तीव्रस्य अभिऽवयसः अस्य पाहि सर्वऽरथा वि हरी इति इह मुंच इंद्र मा त्वा यजमानासः अन्ये नि रीरमन् तुभ्यं इमे सुतासः ॥१॥ तुभ्यं सुताः तुभ्यं ऊं' सोत्वासः त्वां गिरः श्वात्र्याः आ ह्वयंति इंद्र इदं अद्य सवनं जुषाणः विश्वस्य विद्वान् इह पाहि सोमं ॥२॥ यः उशता मनसा सोमं अस्मै सर्वऽहृदा देवऽकामः सुनोति न गाः इंद्रः तस्य परा ददाति प्रऽशस्तं इत् चारुं अस्मै कृणोति ॥३॥ अनुऽस्पष्टः भवति एषः अस्य यः अस्मै रेवान् न सुनोति सोमं निः अरत्नौ मघऽवा तं दधाति ब्रह्मऽद्विषः हंति अननुऽदिष्टः ॥४॥ अश्वऽयंतः गव्यंतः वाजयंतः हवामहे त्वा उपऽगंतवै ऊं' आऽभूषंतः ते सुऽमतौ नवायां वयं इंद्र त्वा शुनं हुवेम ॥५॥१८॥

॥१६१॥ मुंचामि त्वा हविषा जीवनाय कं अज्ञातऽयक्ष्मात् उत राजऽयक्ष्मात् ग्राहिः जग्राह यदि वा एतत् एनं तस्याः इंद्राग्नी इति प्र मुमुक्तं एनं ॥१॥ यदि क्षितऽआयुः यदि वा पराऽइतः यदि मृत्योः अंतिकं निऽइतः एव तं आ हरामि निःऽऋतेः उपऽस्थात् अस्पार्षं एनं शतऽशारदाय ॥२॥ सहस्रऽअक्षेण शतऽशारदेन श-

तऽआयुषा हविषा आ आहार्षं एनं शतं यथा इमं शरदः नयाति इंद्रः विश्वस्य दुःऽइतस्य पारं ॥३॥ शतं जीव शरदः वर्धमानः शतं हेमंतान् शतं ऊं' वसंतान् शतं इंद्राग्नी' सविता बृहस्पतिः शतऽआयुषा हविषा इमं पुनः दुः ॥४॥ आ अहार्षं त्वा अविदं त्वा पुनः आ अगाः पुनःऽनव सर्वऽअंग सर्वं ते चक्षुः सर्वं आयुः च ते अविदं ॥५॥१९॥

॥१६२॥ ब्रह्मणा अग्निः संऽविदानः रक्षःऽहा बाधतां इतः अमीवा यः ते गर्भं दुःऽनामा योनिं आऽशये ॥१॥ यः ते गर्भं अमीवा दुःऽनामा योनिं आऽशये अग्निः तं ब्रह्मणा सह निः क्रव्यऽअदं अनीनशत् ॥२॥ यः ते हंति पतयंतं निऽसत्स्नुं यः सरीसृपं जातं यः ते जिघांसति तं इतः नाशयामसि ॥३॥ यः ते ऊरू' विऽहरति अंतरा दंऽपती॰ शये योनिं यः अंतः आऽरेळ्हि तं इतः नाशयामसि ॥४॥ यः त्वा भ्राता पतिः भूत्वा जारः भूत्वा निऽपद्यते प्रऽजां यः ते जिघांसति तं इतः नाशयामसि ॥५॥ यः त्वा स्वप्नेन तमसा मोहयित्वा निऽपद्यते प्रजां यः ते जिघांसति तं इतः नाशयामसि ॥६॥२०॥

॥१६३॥ अक्षीभ्यां ते नासिकाभ्यां कर्णाभ्यां छुबुकात् अधि यक्ष्मं शीर्षण्यं मस्तिष्कात् जिह्वायाः वि वृहामि ते ॥१॥ ग्रीवाभ्यः ते उष्णिहाभ्यः कीकसाभ्यः अनूक्यात् यक्ष्मं दोषण्यं अंसाभ्यां बाहुऽभ्यां वि वृहामि ते ॥२॥ आंत्रेभ्यः ते गुदाभ्यः वनिष्ठोः हृदयात् अधि यक्ष्मं मतस्नाभ्यां यक्नः प्लाशिऽभ्यः वि वृहामि ते ॥३॥ ऊरुऽभ्यां ते अष्ठीवत्ऽभ्यां पार्ष्णिऽभ्यां प्रऽपदाभ्यां यक्ष्मं श्रो-

णिंऽभ्यां भासंदात् भंसंसः वि वृहामि ते ॥४॥ मेहंनात् वनंऽकर-
णात् लोमंऽभ्यः ते नखेभ्यः यक्ष्मं सर्वस्मात् आत्मनंः तं इदं वि
वृहामि ते ॥५॥ अंगात्ऽअंगात् लोम्नःऽलोम्नः जातं पर्वणिऽ-
ऽपर्वणि यक्ष्मं सर्वस्मात् आत्मनंः तं इदं वि वृहामि ते ॥६॥२१॥

॥१६४॥ अपं इहि मनसः पते अपं क्राम परः चर परः निःऽ-
ऽऋत्यै आ चक्ष्व वहुधा जीवंतः मनंः ॥१॥ भद्रं वै वरं वृणते भद्रं
युंजंति दक्षिणं भद्रं वैवस्वते चक्षुः वहुऽत्रा जीवंतः मनंः ॥२॥ यत्
आऽशसा निःऽशसा अभिऽशसा उपऽआरिम जाग्रंतः यत् स्व-
पंतः अग्निः विश्वानि अपं दुःऽकृतानि अजुंष्टानि आरे अस्मत्
दधातु ॥३॥ यत् इंद्र ब्रह्मणः पते अभिऽद्रोहं चरामसि प्रऽचेताः
नः आंगिरसः द्विषतां पातु अंहसः ॥४॥ अजैष्म अद्य असंनाम
च अभूम अनागसः वयं जाग्रत्ऽस्वप्नः संऽकल्पः पापः यं द्विष्मः
तं सः ऋच्छतु यः नः द्वेष्टि तं ऋच्छतु ॥५॥२२॥

॥१६५॥ देवाः कपोतः इषितः यत् इच्छन् दूतः निःऽऋत्याः
इदं आऽजगाम तस्मै अर्चाम कृणवाम निःऽकृतिं शं नः अस्तु
द्विऽपदे शं चतुःऽपदे ॥१॥ शिवः कपोतः इषितः नः अस्तु अना-
गाः देवाः शकुनः गृहेषु अग्निः हि विप्रः जुषतां हविः नः परि हे-
तिः पक्षिणी नः वृणक्तु ॥२॥ हेतिः पक्षिणी न दभाति अस्मान्
आष्ट्र्यां पदं कृणुते अग्निऽधाने शं नः गोभ्यः च पुरुषेभ्यः च अस्तु
मा नः हिंसीत् इह देवाः कपोतः ॥३॥ यत् उलूकः वदति मोघं
एतत् यत् कपोतः पदं अग्नौ कृणोति यस्य दूतः प्रऽहितः एषः ए-
तत् तस्मै यमाय नमः अस्तु मृत्यवे ॥४॥ ऋचा कपोतं नुदत प्र-

ऽनोदं इ॒षं मदंतः परि॒ गां न॒यध्वं सं॒ऽयो॒पयंतः दुः॒ऽइ॒तानि॒ विश्वा॑ हि॒त्वा न॒ः ऊर्जं प्र प॒ता॒त् पति॑ष्ठः ॥५॥२३॥

॥१६६॥ ऋ॒ष॒भं मा स॒मा॒ना॒नां स॒ऽप॒त्नानां वि॒ऽस॒स॒हिं हं॒तारं॑ शत्रू॑णां कृ॒धि॒ वि॒ऽरा॒जं गोऽप॑तिं गवां॑ ॥१॥ अ॒हं अ॒स्मि॒ स॒प॒त्न॒ऽहा इंद्रः॒ऽइ॒व अरि॑ष्टः अक्ष॑तः अ॒धः स॒ऽप॒त्नाः मे॒ प॒दोः इ॒मे सर्वे॑ अ॒भिऽस्थि॑ताः ॥२॥ अत्र॑ ए॒व वः॒ अपि॑ न॒ह्या॒मि॒ उ॒भे आर्त्नी॑ऽइ॒व॰ ज्यया॑ वाचः॑ प॒ते॒ नि से॒ध॒ इ॒मान् यथा॑ मत् अध॑रं वदा॑न् ॥३॥ अ॒भि॒ऽभूः अ॒हं आ अ॒ग॒मं॒ वि॒श्व॒ऽकर्म॑णा धाम्ना॑ आ वः॒ चि॒त्तं आ वः॒ व्र॒तं आ वः॒ अ॒हं सं॒ऽइ॑तिं द॒दे॒ ॥४॥ यो॒ग॒ऽक्षे॒मं वः॒ आ॒ऽदाय॑ अ॒हं भू॒या॒सं॒ उत्॒ऽत॒मः आ वः॒ मू॒र्धानं॑ अ॒क्र॒मी॒ अ॒धः॒ऽप॒दात् मे॒ उत् व॒द॒त॒ मं॒डू॒काः॒ऽइ॒व उ॒द॒कात् मं॒डू॒काः उ॒द॒कात्ऽइ॒व ॥५॥२४॥

॥१६७॥ तुभ्यं॑ इ॒दं इं॒द्र॒ परि॑ सि॒च्य॒ते॒ मधु॑ त्वं सु॒तस्य॑ क॒लश॑स्य रा॒ज॒सि॒ त्वं र॒यिं पु॒रु॒ऽवी॒रां ऊं॑ नः॒ कृ॒धि॒ त्वं तपः॑ प॒रि॒ऽतप्य॑ अ॒जयः॑ स्वः॑॰ ॥१॥ स्वः॒ऽजितं॑ महि॑ मं॒दा॒नं अंध॑सः ह॒वा॒म॒हे॒ परि॑ श॒क्रं सु॒ता॒न् उप॑ इ॒मं नः॒ य॒ज्ञं इ॒ह बो॒धि॒ आ ग॒हि॒ स्पृधः॑ जयं॑तं म॒घ॒ऽवा॑नं ई॒म॒हे॒ ॥२॥ सोम॑स्य रा॒ज्ञः व॒रु॑णस्य धर्म॑णि बृह॒स्पतेः॑ अनु॑ऽमत्याः ऊं॑ शर्म॑णि तव॑ अ॒हं अ॒द्य म॒घ॒ऽव॒न् उप॑ऽस्तुतौ धातः॑ वि॒ऽधा॒तः॰ क॒लशा॑न् अ॒भ॒क्ष॒यं॒ ॥३॥ प्रऽसू॑तः भ॒क्षं अ॒क॒रं॒ च॒रौ अपि॑ स्तोमं॑ च॒ इ॒मं प्र॒थ॒मः सू॒रिः उत् मृ॒जे॒ सु॒ते॒ सा॒तेन॑ यदि॑ आ अग॑मं वां॒ प्रति॑ वि॒श्वा॒मि॒त्र॒ज॒म॒द॒ग्नी॒ दमे॑ ॥४॥२५॥

॥१६८॥ वात॑स्य नु म॒हि॒मानं॑ रथ॑स्य रु॒जन् ए॒ति॒ स्त॒नयं॑न्

अस्य घोषः दिविऽस्पृक् याति अरुणानि कृण्वन् उतो' एति पृ-
थिव्या रेणुं अस्यन् ॥१॥ सं प्र ईरते अनु वातस्य विऽस्थाः आ एनं
गच्छंति समनं न योषाः ताभिः सऽयुक् सऽरथं देवः ईयते अस्य
विश्वस्य भुवनस्य राजा ॥२॥ अंतरिक्षे पथिऽभिः ईयमानः न नि
विशते कतमत् चन अहः' अपां सखा प्रथमऽजाः ऋतऽवा क्व
स्वित् जातः कुतः आ बभूव ॥३॥ आत्मा देवानां भुवनस्य गर्भः
यथाऽवशं चरति देवः एषः घोषाः इत् अस्य शृण्विरे न रूपं तस्मै
वाताय हविषा विधेम ॥४॥२६॥

॥१६९॥ मयःऽभूः वातः अभि वातु उस्राः ऊर्जस्वतीः ओष-
धीः आ रिशंतां पीवस्वतीः जीवऽधन्याः पिबंतु अवसाय पत्-
ऽवते रुद्र मृळ ॥१॥ याः सऽरूपाः विऽरूपाः एकऽरूपाः यासां
अग्निः इष्ट्या नामानि वेद याः अंगिरसः तपसा इह चक्रुः ताभ्यः
पर्जन्य महि शर्म यच्छ ॥२॥ याः देवेषु तन्वं ऐरयंत यासां सोमः
विश्वा रूपाणि वेद ताः अस्मभ्यं पयसा पिन्वमानाः प्रजाऽव-
तीः इंद्र गोऽस्थे रिरीहि ॥३॥ प्रजाऽपतिः मह्यं एताः रराण
विश्वैः देवैः पितृऽभिः संऽविदानः शिवाः सतीः उप नः गोऽस
आ अकः॰ तासां वयं प्रऽजया सं सदेम ॥४॥२७॥

॥१७०॥ विऽभ्राट् बृहत् पिबतु सोम्यं मधु आयुः दधत् य
ऽपतौ अविऽह्रुतं वातऽजूतः यः अभिऽरक्षति त्मना प्रऽजाः
पोष पुरुधा वि राजति ॥१॥ विऽभ्राट् बृहत् सुऽभृतं वाजऽसा
धर्मन् दिवः धरुणे सत्यं अर्पितं अमित्रऽहा वृत्रऽहा दस्यु
ऽतमं ज्योतिः जज्ञे असुरऽहा सपत्नऽहा ॥२॥ इदं श्रेष्ठं ज्योति

ऽनोदं इपं मदंतः परि गां नयध्वं सं॒ऽयोपयंतः दुः॒ऽइ॒तानि॑ विश्वा॑
हि॒त्वा नः॒ ऊर्जं॑ प्र पतात् पतिं॑ष्ठः ॥५॥२३॥

॥१६६॥ ऋ॒ष॒भं मा॒ स॒मा॒नानां॑ स॒ऽपत्नानां वि॒ऽस॒स॒हिं हं॒तारं॑
शत्रू॑णां कृ॒धि वि॒ऽराजं॑ गोऽपतिं॑ गवां॑ ॥१॥ अ॒हं अ॒स्मि॒ स॒प॒त्न॒-
ऽहा इंद्रः॑ऽइव अरि॑ष्टः अक्ष॑तः अ॒धः स॒ऽपत्नाः॑ मे॒ प॒दोः॑ इ॒मे सर्वे॑
अ॒भिऽस्थि॑ताः ॥२॥ अत्र॑ एव वः॒ अपि॑ न॒ह्यामि॒ उ॒भे आर्त्नी॑-
ऽइव॰ ज्यया॑ वाचः॑ प॒ते॒ नि से॒ध इ॒मान् यथा॑ मत् अध॑रं वदा॑न्
॥३॥ अ॒भि॒ऽभूः अ॒हं आ अ॒ग॒मं वि॒श्वऽकर्म॑णा धाम्ना॑ आ वः॒ चि॒त्तं
आ वः॒ व्र॒तं आ वः॒ अ॒हं सं॒ऽइ॒तिं द॒दे॒ ॥४॥ योग॒ऽक्षे॒मं वः॒ आ॒ऽदाय॑
अ॒हं भू॒या॒सं॒ उत्ऽत॒मः आ वः॒ मू॒र्धानं॑ अ॒क्र॒मी॒ अ॒धः॒ऽप॒दात् मे॒ उत्
व॒द॒त॒ मं॒डू॒काः॑ऽइव उ॒द॒कात् मं॒डू॒काः॑ उ॒द॒कात्ऽइ॑व ॥५॥२४॥

॥१६७॥ तुभ्यं॑ इ॒दं इं॒द्र॒ परि॑ सि॒च्य॒ते॒ मधु॑ त्वं सु॒तस्य॑ क॒ल॒शस्य॑
रा॒ज॒सि॒ त्वं र॒यिं पु॒रु॒ऽवीरां॑ ऊं॒ नः॒ कृ॒धि॒ त्वं तपः॑ प॒रि॒ऽतप्य॑ अ॒जयः॑
स्वः॑० ॥१॥ स्वः॒ऽजितं॑ महि॑ मं॒दा॒नं अंध॑सः ह॒वा॑महे परि॑ श॒क्रं सु॒-
तान् उप॑ इ॒मं नः॒ य॒ज्ञं इ॒ह बो॒धि॒ आ ग॒हि॒ स्पृधः॑ जयं॑तं म॒घ॒ऽवानं॑
ई॒म॒हे॒ ॥२॥ सोम॑स्य राज्ञः॑ वरु॑णस्य धर्म॑णि बृह॒स्पतेः॑ अनु॑ऽमत्याः
ऊं॒ शर्म॑णि तव॑ अ॒हं अ॒द्य म॒घ॒ऽव॒न् उप॑ऽस्तु॒तौ धातः॑ विऽधा॑तः॰
क॒ल॒शान् अ॒भ॒क्ष॒यं॒ ॥३॥ प्रऽसू॑तः भ॒क्षं अ॒क॒रं॒ च॒रौ अपि॑ स्तोमं॑ च॒
इ॒मं प्र॒थ॒मः सू॒रिः उत् मृ॒जे॒ सु॒ते सा॒तेनं॑ यदि॑ आ अ॒गमं॑ वां॒ प्रति॑
वि॒श्वा॒मि॒त्र॒ज॒म॒द॒ग्नी॒ दमे॑ ॥४॥२५॥

॥१६८॥ वात॑स्य नु म॒हि॒मानं॑ रथ॑स्य रु॒जन् ए॒ति॒ स्त॒नयं॑न्

अस्य घोषः दिविऽस्पृक् याति अरुणानि कृण्वन् उतो इति एति पृ-
थिव्या रेणुं अस्यन् ॥१॥ सं प्र ईरते अनु वातस्य विऽस्थाः आ एनं
गच्छन्ति समनं न योषाः ताभिः सऽयुक् सऽरथं देवः ईयते अस्य
विश्वस्य भुवनस्य राजा ॥२॥ अन्तरिक्षे पथिऽभिः ईयमानः न नि
विशते कतमत् चन अहः अपां सखा प्रथमऽजाः ऋतऽवा क्व
स्वित् जातः कुतः आ बभूव ॥३॥ आत्मा देवानां भुवनस्य गर्भः
यथाऽवशं चरति देवः एषः घोषाः इत् अस्य शृण्विरे न रूपं तस्मै
वाताय हविषा विधेम ॥४॥२६॥

॥१६९॥ मयःऽभूः वातः अभि वातु उस्राः ऊर्जस्वतीः ओषं-
धीः आ रिशन्तां पीवस्वतीः जीवऽधन्याः पिबन्तु अवसाय पत्-
ऽवते रुद्र मृळ ॥१॥ याः सऽरूपाः विऽरूपाः एकऽरूपाः यासां
अग्निः इष्ट्या नामानि वेद याः अङ्गिरसः तपसा इह चक्रुः ताभ्यः
पर्जन्य महि शर्म यच्छ ॥२॥ याः देवेषु तन्वं ऐरयन्त यासां सोमः
विश्वा रूपाणि वेद ताः अस्मभ्यं पयसा पिन्वमानाः प्रजाऽव
तीः इन्द्र गोऽस्थे रिरीहि ॥३॥ प्रजाऽपतिः मह्यं एताः ररा
विश्वैः देवैः पितृऽभिः संऽविदानः शिवाः सतीः उप नः गोऽस्
आ अकः० तासां वयं प्रऽजया सं सदेम ॥४॥२७॥

॥१७०॥ विऽभ्राट् बृहत् पिबतु सोम्यं मधु आयुः दधत् य
ऽपतौ अविऽह्रुतं वातऽजूतः यः अभिऽरक्षति त्मना प्रऽजा
पोप पुरुधा वि राजति ॥१॥ विऽभ्राट् बृहत् सुऽभृतं वाजऽस
धर्मन् दिवः धरुणे सत्यं अर्पितं अमित्रऽहा वृत्रऽहा दस्यु
ऽतमं ज्योतिः जज्ञे असुरऽहा सपत्नऽहा ॥२॥ इदं श्रेष्ठं ज्यो

ज्योतिः उत्ऽतमं विश्वऽजित् धनऽजित् उच्यते बृहत् विश्वऽभ्राट् भ्राजः महि सूर्यः दृशे उरु पप्रथे सहः ओजः अच्युतं ॥३॥ विऽभ्राजन् ज्योतिषा स्वः अगच्छः रोचनं दिवः येन इमा विश्वा भुवनानि आऽभृता विश्वऽकर्मणा विश्वदेव्यऽवता ॥४॥२८॥

॥१७१॥ त्वं त्यं इटतः रथं इंद्र प्र आवः सुतऽवंतः अपृणोः सोमिनः हवं ॥१॥ त्वं मखस्य दोधतः शिरः अव त्वचः भरः अगच्छः सोमिनः गृहं ॥२॥ त्वं त्यं इंद्र मर्त्यं आस्तऽबुध्नाय वेन्यं मुहुः श्रथ्नाः मनस्यवे ॥३॥ त्वं त्यं इंद्र सूर्यं पश्चा संतं पुरः कृधि देवानां चित् तिरः वशं ॥४॥२९॥

॥१७२॥ आ याहि वनसा सह गावः सचंत वर्तनिं यत् ऊधऽभिः ॥१॥ आ याहि वस्व्या धिया मंहिष्ठः जारयत्ऽमखः सुदानुऽभिः ॥२॥ पितुऽभृतः न तंतुं इत् सुऽदानवः प्रति दध्मः यजामसि ॥३॥ उषाः अप स्वसुः तमः सं वर्तयति वर्तनिं सुऽजातता ॥४॥३०॥

॥१७३॥ आ त्वा अहार्षं अंतः एधि ध्रुवः तिष्ठ अविऽचाचलिः विशः त्वा सर्वाः वांछंतु मा त्वत् राष्ट्रं अधि भ्रशत् ॥१॥ इह एव एधि मा अप च्योष्ठाः पर्वतःऽइव अविऽचाचलिः इंद्रःऽइव इह ध्रुवः तिष्ठ इह राष्ट्रं ऊं धारय ॥२॥ इमं इंद्रः अदीधरत् ध्रुवं ध्रुवेण हविषा तस्मै सोमः अधि ब्रवत् तस्मै ऊं ब्रह्मणः पतिः ॥३॥ ध्रुवा द्यौः ध्रुवा पृथिवी ध्रुवासः पर्वताः इमे ध्रुवं विश्वं इदं जगत् ध्रुवः राजा विशां अयं ॥४॥ ध्रुवं ते राजा वरुणः ध्रुवं देवः बृहस्प-

तिः ध्रुवं ते इंद्रः च अग्निः च राष्ट्रं धारयतां ध्रुवं ॥५॥ ध्रुवं ध्रुवेण हविषा अभि सोमं मृशामसि अथो ते इंद्रः केवलीः विशः बलिऽहृतः करत् ॥६॥३१॥

॥१७४॥ अभिऽवर्तेन हविषा येन इंद्रः अभिऽववृते तेन अस्मान् ब्रह्मणः पते अभि राष्ट्राय वर्तय ॥१॥ अभिऽवृत्य सऽपत्नान् अभि याः नः अरातयः अभि पृतन्यंतं तिष्ठ अभि यः नः इरस्यति ॥२॥ अभि त्वा देवः सविता अभि सोमः अवीवृतत् अभि त्वा विश्वा भूतानि अभिऽवर्तः यथा असंसि ॥३॥ येन इंद्रः हविषा कृत्वी अभवत् द्युम्नी उत्ऽतमः इदं तत् अक्रि देवाः असपत्नः किल अभुवं ॥४॥ असपत्नः सपत्नऽहा अभिऽराष्ट्रः विऽससहिः यथा अहं एषां भूतानां विऽराजानि जनस्य च ॥५॥३२॥

॥१७५॥ प्र वः ग्रावाणः सविता देवः सुवतु धर्मणा धूःऽसु युज्यध्वं सुनुत ॥१॥ ग्रावाणः अप दुच्छुनां अप सेधत दुःऽमतिं उस्राः कर्तन भेषजं ॥२॥ ग्रावाणः उपरेषु आ महीयंते सऽजोषसः वृष्णे दधतः वृष्ण्यं ॥३॥ ग्रावाणः सविता नु वः देवः सुवतु धर्मणा यजमानाय सुन्वते ॥४॥३३॥

॥१७६॥ प्र सूनवः ऋभूणां बृहत् नवंत वृजना क्षाम ये विश्वऽधायसः अश्नन् धेनुं न मातरं ॥१॥ प्र देवं देव्या धिया भरत जातऽवेदसं हव्या नः वक्षत् आनुषक् ॥२॥ अयं ऊं स्यः प्र देवऽयुः होता यज्ञाय नीयते रथः न योः अभिऽवृतः घृणिऽवान् चेतति

मानो ॥३॥ अयं अग्निः उरुष्यति अमृतात्ऽइव जन्मनः सहस॑
नित् सहीयान् देवः जीवातवे कृतः ॥४॥३४॥

॥१७७॥ पतंगं अक्तं असुरस्य मायया हृदा पश्यंति मनस
विपःऽचितः समुद्रे अंतः' कवयः वि चक्षते मरीचीनां पदं इच्छं
ति वेधसः ॥१॥ पतंगः वाचं मनसा बिभर्ति तां गंधर्वः अवदत्
गर्भे अंतः' तां द्योतमानां स्वर्यं मनीषां ऋतस्य पदे कवयः नि
पांति ॥२॥ अपश्यं गोपां अनिऽपद्यमानं आ च परा च पथि-
ऽभिः चरंतं सः सध्रीचीः सः विषूचीः वसानः आ वरीवर्ति भुव-
नेषु अंतः' ॥३॥३५॥

॥१७८॥ त्यं ऊं' सु वाजिनं देवऽजूतं सहःऽवानं तरुतारं रथा-
नां अरिष्टऽनेमिं पृतनाजं आशुं स्वस्तये तार्क्ष्यं इह हुवेम ॥१॥
इंद्रस्यऽइव रातिं आऽजोहुवानाः स्वस्तये नावंऽइव आ रुहेम उ-
र्वी' न पृथ्वी' बहुले' गभीरे' मा वां आऽइतौ मा पराऽइतौ रि-
षाम ॥२॥ सद्यः चित् यः शवसा पंच कृष्टीः सूर्यःऽइव ज्योतिषा
अपः ततान सहस्रऽसाः शतऽसाः अस्य रंहिः न स्म वरंते युवतिं
न शर्यां ॥३॥३६॥

॥१७९॥ उत् तिष्ठत अव पश्यत इंद्रस्य भागं ऋत्वियं यदि
श्रातः जुहोतन यदि अश्रातः ममत्तन ॥१॥ श्रातं हविः ओ' सु
इंद्र प्र याहि जगाम सूरः अध्वनः विऽमध्यं परि त्वा आसते नि-
धिऽभिः सखायः कुलऽपाः न व्राजऽपतिं चरंतं ॥२॥ श्रातं मन्ये

अस्ति स्वात्तं अग्नौ सुऽध्योतं मन्ये तत् ऋतं नवीयः माध्यंदिनस्य सवनस्य दध्नः पिबं इंद्र वज्रिन् पुरुऽकृत् जुषाणः ॥३॥३९॥

॥१६०॥ प्र सस्महिषे पुरुऽहूत शत्रून् ज्येष्ठः ते शुष्मः इह रातिः अस्तु इंद्र आ भर दक्षिणेन वसूनि पतिः सिंधूनां असि रेवतीनां ॥१॥ मृगः न भीमः कुचरः गिरिऽस्थाः पराऽवतः आ जगंथ परस्याः सृकं संऽशाय पविं इंद्र तिग्मं वि शत्रून् ताळ्हि वि मृधः नुदस्व ॥२॥ इंद्र क्षत्रं अभि वामं ओजः अजायथाः वृषभ चर्षणीनां अप अनुदः जनं अमित्रऽयंतं उरुं देवेभ्यः अकृणोः ऊं लोकं ॥३॥३८॥

॥१६१॥ प्रयः च यस्य सऽप्रथः च नाम आनुऽस्तुभस्य हविषः हविः यत् धातुः द्युतानात् सवितुः च विष्णोः रथंऽतरं आ जभार वसिष्ठः ॥१॥ अविंदन् ते अतिऽहितं यत् आसीत् यज्ञस्य धाम परमं गुहा यत् धातुः द्युतानात् सवितुः च विष्णोः भरत्ऽवाजः बृहत् आ चक्रे अग्नेः ॥२॥ ते अविंदन् मनसा दीध्यानाः यजुः स्कन्नं प्रथमं देवऽयानं धातुः द्युतानात् सवितुः च विष्णोः आ सूर्यात् अभरन् घर्मं एते ॥३॥३९॥

॥१६२॥ ... तिरः पुनः ते पत् अघऽशंसं ... अनीतिं हन् अयं करत् यजमानं ... नः ऋवतु प्रऽयाजे नः नः अस्तु अनु ... अनीतिं हन् अयं करत् यजमानं ... रथः सः ... ऽहिवः ...

हंतवे ऊं' क्षिपत् अशंस्तिं अपं दुःऽमतिं हन् अयं करत् यजमानाय शं योः ॥ ३ ॥ ४० ॥

॥१८३॥ अपंश्यं त्वा मनंसा चेकितानं तपंसः जातं तपंसः विऽभूतं इह प्रऽजां इह रयिं ररांणः प्र जायस्व प्रऽजया पुत्रऽकाम ॥१॥ अपंश्यं त्वा मनंसा दीध्यांनां स्वायां तनू' ऋत्व्ये नाधमानां उपं मां उच्चा युवतिः बभूयाः प्र जायस्व प्रजयां पुत्रऽकामे ॥२॥ अहं गर्भं अदधां ओषंधीषु अहं विश्वेषु भुवनेषु अंतः अहं प्रऽजाः अजनयं पृथिव्यां अहं जनिंऽभ्यः अपरीषुं पुत्रान् ॥ ३ ॥ ४१ ॥

॥१८४॥ विष्णुंः योनिं कल्पयतु त्वष्टां रूपाणिं पिंशतु आ सिंचतु प्रजाऽपंतिः धाता गर्भं दधातु ते ॥१॥ गर्भं धेहि सिनीवालि गर्भं धेहि सरस्वति गर्भं ते अश्विनौं देवौ आ धत्तां पुष्करऽस्रजा ॥२॥ हिरण्ययीं' अरणीं' यं निःऽमंथंतः अश्विना तं ते गर्भं हवामहे दशमे मासि सूतंवे ॥ ३ ॥ ४२ ॥

॥१८५॥ महिं त्रीणां अवंः अस्तु द्युक्षं मित्रस्यं अर्यम्णः दुःऽआधर्षं वरुणस्य ॥१॥ नहि तेषां अमा चन न अध्वंऽसु वारणेषुं ईशे रिपुः अघऽशंसः ॥२॥ यस्मै पुत्रासंः अदितेः प्र जीवसे मर्त्याय ज्योतिः यच्छंति अजंस्रं ॥ ३ ॥ ४३ ॥

॥१८६॥ वातः आ वातु भेषजं शंऽभु मयःऽभु नः हृदे प्र नः आयूंषि तारिषत् ॥१॥ उत वात पिता असि नः उत भ्राता उत

नः सखा सः नः जीवातवे कृधि ॥२॥ यत् अदः वात ते गृहे अमृ-
तस्य निऽधिः हितः ततः नः देहि जीवसे ॥३॥४४॥

॥१८७॥ प्र अग्नये वाचं ईरय वृषभाय क्षितीनां सः नः पर्षत्
अति द्विषः ॥१॥ यः परस्याः पराऽवतः तिरः धन्व अतिऽरोचते
सः नः पर्षत् अति द्विषः ॥२॥ यः रक्षांसि निऽजूर्वति वृषा शुक्रेण
शोचिषा सः नः पर्षत् अति द्विषः ॥३॥ यः विश्वा अभि विऽपश्यति
भुवना सं च पश्यति सः नः पर्षत् अति द्विषः ॥४॥ यः अस्य पारे
रजसः शुक्रः अग्निः अजायत सः नः पर्षत् अति द्विषः ॥५॥४५॥

॥१८८॥ प्र नूनं जातऽवेदसं अश्वं हिनोत वाजिनं इदं नः
बर्हिः आऽसदे ॥१॥ अस्य प्र जातऽवेदसः विप्रऽवीरस्य मीळ्हुषः
महीं इयर्मि सुऽस्तुतिं ॥२॥ याः रुचः जातऽवेदसः देवऽत्रा हव्य-
ऽवाहनीः ताभिः नः यज्ञं इन्वतु ॥३॥४६॥

॥१८९॥ आ अयं गौः पृश्निः अक्रमीत् असदत् मातरं पुरः
पितरं च प्रऽयन् स्वः॰ ॥१॥ अंतः चरति रोचना अस्य प्राणात्
अपऽअनती वि अख्यत् महिषः दिवं ॥२॥ त्रिंशत् धाम वि रा-
जति वाक् पतंगाय धीयते प्रति वस्तोः अह द्युऽभिः ॥३॥४७॥

॥१९०॥ ऋतं च सत्यं चाभीद्धात्तपसोऽध्यजायत। ततो रात्र्य-
जायत ततः समुद्रो अर्णवः ॥१॥ समुद्रादर्णवादधि संवत्सरो अ-
जायत। अहोरात्राणि विदधद्विश्वस्य मिषतो वशी ॥२॥ सूर्याचं-

द्रमसौ धाता यथापूर्वमकल्पयत्। दिवं च पृथिवीं चांतरिक्ष-
मथो स्वः ॥३॥४८॥

॥१९१॥ सम्ऽसम् इत् युवसे वृषन् अग्ने विश्वानि अर्यः आ इळः
पदे सम् इध्यसे सः नः वसूनि आ भर ॥१॥ सम् गच्छध्वम् सम् वदध्वम् सम्
वः मनांसि जानताम् देवाः भागम् यथा पूर्वे सम्ऽजानानाः उपऽआ-
सते ॥२॥ समानः मंत्रः सम्ऽइतिः समानी समानम् मनः सह चित्तम्
एषाम् समानम् मंत्रम् अभि मंत्रये वः समानेन वः हविषा जुहोमि
॥३॥ समानी वः आऽकूतिः समाना हृदयानि वः समानम् अस्तु
वः मनः यथा वः सुऽसह असति ॥४॥४९॥८॥८॥१२॥१०॥

॥ इति दशमं मंडलं समाप्तं ॥

॥ इति शार्मण्यदेशोत्पन्नेनेंगलंडदेशनिवासिना भट्टमोक्ष-
मूलरेण द्वितीयवारं श्रेष्ठादर्शैकमत्येन परिशो-
धितर्ग्वेदसंहिता समाप्ता ॥

Dowson. A Grammar of the Urdu or Hindustani Language. By John Dowson, M.R.A.S. 12mo. cloth, pp. xvi. and 264. 10s. *6d.*

Dowson. A Hindustani Exercise Book. Containing a Series of Passages and Extracts adapted for Translation into Hindustani. By John Dowson, M.R.A.S., Professor of Hindustani, Staff College. Crown 8vo. pp. 100, limp cloth. *2s. 6d.*

Elliot. The History of India, as told by its own Historians. The Muhammadan Period. Edited from the Posthumous Papers of the late Sir H. M. Elliot, K.C.B., East India Company's Bengal Civil Service, by Professor John Dowson, M.R.A.S., Staff College, Sandhurst.

Vols. I. and II. With a Portrait of Sir H. M. Elliot. 8vo. pp. xxxii. and 542, x. and 580, cloth. 18s. each.

Vol. III. 8vo. pp. xii. and 627, cloth. 24s.

Vol. IV. 8vo. pp. x. and 563, cloth. 21s.

Elliot. Memoirs of the History, Folklore, and Distribution of the Races of the North-Western Provinces of India; being an amplified edition of the original Supplementary Glossary of Indian Terms. By the late Sir Henry M. Elliot, K.C.B., of the Hon. East India Company's Bengal Civil Service. Edited, revised, and re-arranged by John Beames, M.R.A.S., Bengal Civil Service; Member of the German Oriental Society, of the Asiatic Societies of Paris and Bengal, and of the Philological Society of London. In 2 vols. demy 8vo. pp. xx., 370, and 396, cloth. With two lithographic Plates, one full-page coloured Map, and three large coloured folding Maps. 36s.

Goldstücker. A Dictionary, Sanskrit and English, extended and improved from the second edition of the Dictionary of Professor H. H. Wilson, with his sanction and concurrence. Together with a Supplement, Grammatical Appendices, and an Index, serving as a Sanskrit-English Vocabulary. By Theodor Goldstücker. Parts I. to VI. 4to. pp. 400. 1856–1863. 6s. each.

Goldstücker. Panini: His Place in Sanskrit Literature. An Investigation of some Literary and Chronological Questions which may be settled by a study of his Work. A separate impression of the Preface to the facsimile of MS. No. 17 in the Library of Her Majesty's Home Government for India, which contains a portion of the Manava-Kalpa-Sutra, with the Commentary of Kumarila-Swamin. By Theodor Goldstücker. Imperial 8vo. pp. 268, cloth. 21s.

Goldstücker. On the Deficiencies in the Present Administration of Hindu Law; being a paper read at the Meeting of the East India Association on the 8th June, 1870. By Theodor Goldstücker, Professor of Sanskrit in University College, London, &c. Demy 8vo. pp. 56, sewed. 1s. *6d.*

Griffith. Scenes from the Ramayana, Meghaduta, etc. Translated by Ralph T. H. Griffith, M.A., Principal of the Benares College. Second edition. Crown 8vo. pp. xviii. and 244, cloth. 6s.

CONTENTS.—Preface—Ayodhya—Ravan Doomed—The Birth of Rama—The Heir Apparent—Manthara's Guile—Dasaratha's Oath—The Stepmother—Mother and Son—The Triumph of Love—Farewell!—The Hermit's Son—The Trial of Truth—The Forest—The Rape of Sita—Rama's Despair—The Messenger Cloud—Khumbakarna—The Suppliant Dove—True Glory—Feed the Poor—The Wise Scholar.

Griffith. The Rámáyan of Válmiki. Translated into English Verse. By Ralph T. H. Griffith, M.A., Principal of the Benares College. Vol. I., containing Books I. and II. 8vo. pp. xxxii. and 440, cloth. 1870. 18s.

Vol. II., containing Book II., with additional Notes and Index of Names. 8vo. pp. 504, cloth. 18s.

Vol. III. pp. v. and 371, cloth. 1872. 15s.

Hunter. A Comparative Dictionary of the Languages of India and High Asia, with a Dissertation, based on the Hodgson Lists, Official Records, and Manuscripts. By W. W. Hunter, B.A., M.R.A.S., Honorary Fellow Ethnological Society, of Her Majesty's Bengal Civil Service. Folio, pp. vi. and 224, cloth. 2*l.* 2*s.*

Ikhwánu-s Safá. Ikhwánu-s Safá; or, Brothers of Purity. Describing the contention between Men and Beasts as to the Superiority of the Human Race. Translated from the Hindustani by Professor J. Dowson, Staff College, Sandhurst. Crown 8vo. pp. viii. and 156, cloth. 7s.

नि शत्रोः सोम वृष्ण्यं नि शुष्मं नि वयः तिर दूरे वा सतः अंति वा ॥ ७ ॥ ९ ॥

॥ २० ॥ प्र कविः देवऽवीतये अव्यः वारेभिः अर्षति साह्वान् विश्वाः अभि स्पृधः ॥ १ ॥ सः हि स्म जरितृऽभ्यः आ वाजं गोऽमंतं इन्वति पवमानः सहस्रिणं ॥ २ ॥ परि विश्वानि चेतसा मृशसे पवसे मती सः नः सोम श्रवः विदः ॥ ३ ॥ अभि अर्ष बृहत् यशः मघवत्ऽभ्यः ध्रुवं रयिं इषं स्तोतृऽभ्यः आ भर ॥ ४ ॥ त्वं राजाऽइव सुऽव्रतः गिरः सोम आ विवेशिथ पुनानः वह्ने अद्भुत ॥ ५ ॥ सः वह्निः अप्ऽसु दुस्तरः मृज्यमानः गभस्त्योः सोमः चमूषु सीदति ॥ ६ ॥ क्रीळुः मखः न मंहयुः पवित्रं सोम गच्छसि दधत् स्तोत्रे सुऽवीर्यं ॥ ७ ॥ १० ॥

॥ २१ ॥ एते धावंति इंदवः सोमाः इंद्राय घृष्वयः मत्सरासः स्वःऽविदः ॥ १ ॥ प्रऽवृण्वंतः अभिऽयुजः सुस्वये वरिवःऽविदः स्वयं स्तोत्रे वयःऽकृतः ॥ २ ॥ वृथा क्रीळंतः इंदवः सधऽस्थं अभि एकं इत् सिंधोः ऊर्मा वि अक्षरन् ॥ ३ ॥ एते विश्वानि वार्या पवमानासः आशत हिताः न सप्तयः रथे ॥ ४ ॥ आ अस्मिन् पिशंगं इंदवः दधात वेनं आऽदिशे यः अस्मभ्यं अरावा ॥ ५ ॥ ऋभुः न रथ्यं नवं दधात केतं आऽदिशे शुक्राः पवध्वं अर्णसा ॥ ६ ॥ एते ऊं त्ये अवीवशन् काष्ठां वाजिनः अक्रत सतः प्र आसाविषुः मतिं ॥ ७ ॥ ११ ॥

॥ २२ ॥ एते सोमासः आशवः रथाःऽइव प्र वाजिनः सर्गाः

सृष्टाः अहेषत॥१॥ एते वाताःऽइव उरवः पर्जन्यस्यऽइव वृष्टयः अग्नेःऽइव भ्रमाः वृथा ॥२॥ एते पूताः विपःऽचितः सोमासः दधिऽआशिरः विपा वि आनशुः धियः॥३॥ एते मृष्टाः अमर्त्याः ससृऽवांसः न शश्रमुः इयक्षंतः पथः रजः॥४॥ एते पृष्ठानि रोदसोः विऽप्रयंतः वि आनशुः उत इदं उत्ऽतमं रजः॥५॥ तंतुं तन्वानं उत्ऽतमं अनु प्रऽवतः आशत उत इदं उत्तमाय्यं॥६॥ त्वं सोम पणिऽभ्यः आ वसु गव्यानि धारयः ततं तंतुं अचिक्रदः॥७॥१२॥

॥२३॥ सोमाः असृग्रं आशवः मधोः मदस्य धारया अभि विश्वानि काव्या॥१॥ अनु प्रत्नासः आयवः पदं नवीयः अक्रमुः रुचे जनंत सूर्यं॥२॥ आ पवमान नः भर अर्यः अदाशुषः गयं कृधि प्रजाऽवतीः इषः॥३॥ अभि सोमासः आयवः पवंते मद्यं मदं अभि कोशं मधुऽश्चुतं॥४॥ सोमः अर्षति धर्णसिः दधानः इंद्रियं रसं सुऽवीरः अभिशस्तिऽपाः॥५॥ इंद्राय सोम पवसे देवेभ्यः सधऽमाद्यः इंदो वाजं सिसाससि॥६॥ अस्य पीत्वा मदानां इंद्रः वृत्राणि अप्रति जघान जघनंत् च नु॥७॥१३॥

॥२४॥ प्र सोमासः अधन्विषुः पवमानासः इंदवः श्रीणानाः अप्ऽसु मृंजत॥१॥ अभि गावः अधन्विषुः आपः न प्रऽवता यतीः पुनानाः इंद्रं आशत॥२॥ प्र पवमान धन्वसि सोम इंद्राय पातवे नृऽभिः यतः वि नीयसे॥३॥ त्वं सोम नृऽमादनः पवस्व चर्षणिऽसहे सस्निः यः अनुऽमाद्यः॥४॥ इंदो यत् अद्रिऽभिः सुतः पवित्रं परिऽधावसि अरं इंद्रस्य धाम्ने॥५॥ पवस्व वृत्रहन्-

नि शत्रोः सोम वृष्ण्यं नि शुष्मं नि वयः तिर दूरे वा सतः अति
वा ॥ ७ ॥ ९ ॥

॥२०॥ प्र कविः देवऽवीतये अव्यः वारेभिः अर्षति सह्वान्
विश्वाः अभि स्पृधः ॥१॥ सः हि स्म जरितृऽभ्यः आ वाजं गोऽमंतं
इन्वति पवमानः सहस्रिणं ॥२॥ परि विश्वानि चेतसा मृशसे प-
वसे मती सः नः सोम श्रवः विदः ॥३॥ अभि अर्ष बृहत् यशः म-
घवत्ऽभ्यः ध्रुवं रयिं इषं स्तोतृऽभ्यः आ भर ॥४॥ त्वं राजाऽइव
सुऽव्रतः गिरः सोम आ विवेशिथ पुनानः वह्ने अद्भुत ॥५॥ सः
वह्निः अप्ऽसु दुस्तरः मृज्यमानः गभस्त्योः सोमः चमूषु सीदति
॥६॥ क्रीळुः मखः न मंहयुः पवित्रं सोम गच्छसि दधत् स्तोत्रे
सुऽवीर्यं ॥ ७ ॥ १० ॥

॥२१॥ एते धावंति इंदवः सोमाः इंद्राय घृष्वयः मत्सरासः स्वः-
ऽविदः ॥१॥ प्रऽवृण्वंतः अभिऽयुजः सुस्वये वरिवःऽविदः स्वयं
स्तोत्रे वयःऽकृतः ॥२॥ वृथा क्रीळंतः इंदवः सधऽस्थं अभि एकं
इत् सिंधोः ऊर्मा वि अक्षरन् ॥३॥ एते विश्वानि वार्या पवमा-
नासः आशत हिताः न सप्तयः रथे ॥४॥ आ अस्मिन् पिशंगं इं-
दवः दधात वेनं आऽदिशे यः अस्मभ्यं अरावा ॥५॥ ऋभुः न र-
थ्यं नवं दधात केतं आऽदिशे शुक्राः पवध्वं अर्णसा ॥६॥ एते
ऊं त्ये अवीवशन् काष्ठां वाजिनः अक्रत सतः प्र
तिं ॥ ७ ॥ ११ ॥

॥२२॥ एते सोमासः आशवः रथाःऽ

सृष्टाः अहेषत ॥१॥ एते वाताःऽइव उरवः पर्जन्यस्यऽइव वृष्टयः
अग्नेःऽइव भ्रमाः वृथा ॥२॥ एते पूताः विपःऽचितः सोमासः
दधिऽआशिरः विपा वि आनशुः धियः ॥३॥ एते मृष्टाः अमर्त्याः
ससृऽवांसः न शश्रमुः इयक्षंतः पथः रजः ॥४॥ एते पृष्ठानि रोद-
सोः विऽप्रयंतः वि आनशुः उत इदं उत्ऽतमं रजः ॥५॥ तंतुं त-
न्वानं उत्ऽतमं अनु प्रऽवतः आशत उत इदं उत्तमाय्यं ॥६॥ त्वं
सोम पणिऽभ्यः आ वसु गव्यानि धारयः ततं तंतुं अचिक्रदः
॥७॥१२॥

॥२३॥ सोमाः असृग्रं आशवः मधोः मदस्य धारया अभि
विश्वानि काव्या ॥१॥ अनु प्रत्नासः आयवः पदं नवीयः अक्रमुः
रुचे जनंत सूर्यं ॥२॥ आ पवमान नः भर अर्यः अदाशुषः गयं कृ-
धि प्रजाऽवतीः इषः ॥३॥ अभि सोमासः आयवः पवंते मद्यं
मदं अभि कोशं मधुऽश्चुतं ॥४॥ सोमः अर्षति धर्णसिः दधानः
इंद्रियं रसं सुऽवीरः अभिशस्तिऽपाः ॥५॥ इंद्राय सोम पवसे देवे-
भ्यः सधऽमाद्यः इंदो वाजं सिसाससि ॥६॥ अस्य पीत्वा मदानां
इंद्रः वृत्राणि अप्रति जघान जघनत् च नु ॥७॥१३॥

॥२४॥ प्र सोमासः अधन्विषुः पवमानासः इंदवः श्रीणानाः
अप्ऽसु मृंजत ॥१॥ अभि गावः अधन्विषुः आपः न प्रऽवता
यतीः पुनानाः इंद्रं आशत ॥२॥ प्र पवमान धन्वसि सोम इंद्राय
भिः यतः वि नीयसे ॥३॥ त्वं सोम नृऽमादनः पवस्व
: चः अनुऽमाद्यः ॥४॥ इंदो यत् अद्रिऽभिः
अरं इंद्रस्य धाम्ने ॥५॥ पवस्व वृत्रहन्-